

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

RAPORTUL PUBLIC

PE ANUL 2012

DECEMBRIE 2013

NOTĂ

Raportul public pe anul 2012 a fost analizat și aprobat de Plenul Curții de Conturi în ședința din 19 decembrie 2013.

Reproducerea textului este interzisă.

Utilizarea datelor și informațiilor în diferite lucrări este permisă numai cu indicarea sursei.

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1
București, cod 011948

Tel: (+4) 021 3078811

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

Decembrie 2013

© CURTEA DE CONTURI

CURTEA DE CONTURI

În temeiul prevederilor articolului 140 alineatul (2) din Constituția României, republicată, precum și ale articolelor 38 alineatul (1) și 58 litera m) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

Curtea de Conturi a elaborat **RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2012,** aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 304/19.12.2013

Documentele întocmite cu ocazia misiunilor de audit financiar și audit al performanței și ale controalelor tematice, însoțite de anexele acestora, au fost depuse/transmise entităților verificate pentru a proceda conform „Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități”.

Membrii Curții de Conturi:

Nicolae VĂCĂROIU (*președinte*),
Elena Doina DASCĂLU și Vasile Mircea POPESCU (*vicepreședinți*),
Marta AURONA PELEA, Marius VORNICEANU, Ștefan PETE, Lucian NEGREA,
Ioan HURJUI, Mihai HURĂ, Virginia VEDINAȘ, Petru LAKATOS, Dumitru ALĂMÎIE,
Anca Constanța DONOVICI, Carmen Georgeta STĂNESCU, Sabina Marioara FUNAR (*consilieri de conturi*),
Autoritatea de Audit: Ioan Aron POPA (*președinte*),
Gheorghe OANĂ și Ioan ANTON (*vicepreședinți*).

CUPRINS

Introducere

11

Capitolul 1: Audit financiar

Auditul financiar efectuat de Curtea de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor componente ale bugetului general consolidat pe anul 2012

1.1. Auditul financiar asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2012	22
1.2. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2012, finanțate din bugetul de stat	36
Administrația Prezidențială	36
Muzeul Național Cotroceni	37
Senatul României	39
Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989	40
Camera Deputaților	41
Institutul Român pentru Drepturile Omului	42
Înalta Curte de Casație și Justiție	43
Curtea Constituțională	44
Consiliul Legislativ	45
Consiliul Concurenței	45
Avocatul Poporului	46
Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității	46
Consiliul Național al Audiovizualului	48
Secretariatul General al Guvernului	49
Ministerul Afacerilor Externe	52
Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului	55
Ministerul Finanțelor Publice	57
Ministerul Justiției	58
Ministerul Apărării Naționale	60
Ministerul Administrației și Internelor	63
Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale	66
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	72
Ministerul Mediului și Pădurilor	76
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	79
Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului	86
Ministerul Sănătății	92
Ministerul Culturii și Patrimoniului Național	98
Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale	101
Ministerul Public	104
Agenția Națională de Integritate	105
Serviciul Român de Informații	106
Serviciul de Informații Externe	106
Serviciul de Protecție și Pază	107
Serviciul de Telecomunicații Speciale	107
Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri	108
Academia Română	113
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor	115
Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989	119
Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor	123
Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat	124
Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării	124
Agenția Națională de Presă AGERPRES	126
Institutul Cultural Român	127
Societatea Română de Radiodifuziune	129
Societatea Română de Televiziune	131

Consiliul Superior al Magistraturii	134
Autoritatea Electorală Permanentă.....	136
Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal	138
Consiliul Economic și Social	139
Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor	141
Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului	142
Ministerul Afacerilor Europene	146
1.3. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2012	149
1.4. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2012	155
1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2012	155
1.4.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2012	161
1.5. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Trezoreriei Statului pe anul 2012	169
1.6. Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2012	171
1.7. Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2012	174
Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private	174
Comisia Națională a Valorilor Mobiliare	176
Comisia de Supraveghere a Asigurărilor	179
Academia Oamenilor de Știință din România	181

Capitolul 2: Auditul performanței

2.1. Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de surse și acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială.....	184
2.2. Eficiența utilizării resurselor alocate de la bugetul statului pentru îndeplinirea obiectivelor propuse de către Ministerul Tineretului și Sportului, Comitetul Olimpic și Sportiv Român și federațiile sportive naționale	190
2.3. Performanța reabilitării și modernizării infrastructurii aeroportuare de interes național.....	195
2.4. Economicitatea, eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor alocate de la bugetul statului pentru minoritățile naționale, în perioada 2010-2012.....	203
2.5. Auditul performanței privind piața de energie electrică în perioada 2010-2012.....	206
2.6. Auditul performanței unor programe finanțate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, derulate prin Agenția Națională pentru Locuințe.....	209
2.7. Auditul performanței utilizării sistemului informatic la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice.....	212
2.8. Situația patrimonială a fondului forestier din România, în perioada 1990-2012.....	216

Capitolul 3: Control

3.1. Ministerul Finanțelor Publice.....	224
3.1.1. Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de ANAF.....	224
1. Agenția Națională de Administrare Fiscală	224
2. Autoritatea Națională a Vămile.....	240
3. Garda Financiară	248
3.1.2. Controlul privind modul de formare, administrare și utilizare a fondurilor publice în procesul de restituire a proprietăților la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților.....	249
3.1.3. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului la Compania Națională Loteria Română	255
3.2. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii.....	257
3.2.1. Controlul modului de realizare a veniturilor din activitatea de administrare, gestionare și exploatare a infrastructurii rutiere de autostrăzi și drumuri naționale la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România	258

3.2.2.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului	258
1.	Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română”	260
2.	Regia Autonomă „Administrația Fluvială a Dunării de Jos” Galați	261
3.	Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” SA Galați	262
4.	Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile”-SA Constanța	263
5.	Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Fluviale” Giurgiu SA	264
6.	Societatea de Administrare Active Feroviare - SAAF SA	265
7.	Societatea Feroviară de Turism „SFT - CFR” SA	265
8.	SC „Institutul de Cercetări în Transporturi - INCERTRANS” - SA	266
3.2.3.	Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru transportul de călători cu metroul și pentru realizarea infrastructurii de transport la SC de Transport cu Metroul București „Metrorex” SA	267
3.3.	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	268
3.3.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului	268
1.	Agenția Domeniilor Statului	268
2.	Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură	269
3.	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrokimie și Protecția Mediului - ICPA București	271
3.4.	Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri	272
3.4.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului	272
1.	Societatea Națională Plafar SA București	
2.	Societatea Națională a Apelor Minerale SA București	
3.	Societatea Națională a Sării SA București	
4.	Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz SA Mediaș	
5.	Societatea Comercială Termoelectrica SA București	
6.	Societatea Comercială Electrica Furnizare SA București	
7.	Societatea Comercială Electrica Serv SA București	
8.	Societatea Comercială de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Transilvania Nord” SA	
9.	Societatea Comercială de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Transilvania Sud” SA	
10.	Societatea Comercială Construcții Aeronautice SA Ghimbav	
11.	Societatea Comercială Conpet SA Ploiești	
12.	Societatea Comercială Oltchim SA Râmnicu Vâlcea	
13.	Societatea Comercială Uzina Termoelectrică Midia SA Năvodari	
14.	Societatea Comercială Șantierul Naval Mangalia SA	
15.	Societatea Comercială Șantierul Naval 2 Mai SA Mangalia	
16.	Societatea Comercială Uzina Mecanică Orăștie SA	
17.	Compania Națională de Transport a Energiei Electrice Transelectrica SA București	
18.	Societatea Comercială pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport „Smart” SA București	
19.	Societatea Comercială Filiala Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice „Icemenerg” SA București	
20.	Societatea Comercială Filiala Icemenerg Service SA București	
21.	Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului „Minvest” SA Deva	
22.	Regia Autonomă pentru Activități Nucleare Drobeta Turnu Severin	
3.5.	Ministerul Culturii și Patrimoniului Național	289
3.5.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului	290
1.	Opera Națională București	290
2.	Oficiul Român pentru Drepturile de Autor	290
3.	Administrația Fondului Cultural Național	292
3.5.2.	Verificări ca urmare a unor informații apărute în mass-media, a unor sesizări primite de Curtea de Conturi sau din alte surse la Institutul Național al Patrimoniului	292
3.6.	Academia Română	296
3.6.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului	296
1.	Institutul Național de Cercetări Economice (INCE) „Costin C. Kirițescu”	296
2.	Institutul de Matematică „Simion Stoilov”	296
3.7.	Ministerul Mediului și Pădurilor	297
3.7.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului	297
1.	Administrația Fondului pentru Mediu	297
2.	Garda Națională de Mediu	299
3.8.	Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului	299

3.8.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în domeniul Geologiei, Geofizicii, Geochimiei și Teledetecției - IGR București	299
3.9.	Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.....	301
3.9.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului la Societatea Comercială de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă.....	301
3.10.	Ministerul Sănătății	302
3.10.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului	302
	1. Academia de Științe Medicale	
	2. Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog (CNSMLA)	
	3. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Microbiologie și Imunologie „Cantacuzino” București	
	4. Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București	
	5. Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M. S. Curie”	
	6. Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”	
	7. Institutul de Pneumoftiziologie „Prof. Dr. Marius Nasta”	
	8. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Domeniul Patologiei și Științelor Biomedicale „Victor Babeș”	
3.11.	Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului	305
3.11.1.	Controlul fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului pentru unele programe derulate prin autoritățile administrației publice locale	305
3.12.	Compania Națională Poșta Română SA.....	306
3.12.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului.....	306
	1. Fabrica de Timbre	306
	2. Muzeul Național Filatelic	308
	3. Sucursala Servicii Financiare	310
3.13.	Consiliul Superior al Magistraturii	311
3.13.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului la Institutul Național al Magistraturii	311
3.14.	Ministerul Public	313
3.14.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului la Direcția Națională Anticorupție	313
3.15.	Societăți Bancare	313
3.15.1.	Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului la SC CEC Bank SA	313
3.16.	Entități cu atribuții în domeniul privatizării	315
3.16.1.	Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare	315
	1. Agenția Domeniilor Statului	315
	2. Societatea Comercială Electrica SA București.....	321
3.16.2.	Acțiuni de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, în urma verificării modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare	324
	1. Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	324
	2. Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie	326
3.17.	Entități ale administrației publice centrale	326
3.17.1.	Controlul modului de utilizare a fondurilor destinate achizițiilor publice, sub aspectul modului de respectare a principiului eficienței utilizării acestor fonduri și al impactului unor modificări legislative în acest domeniu	326
3.18.	Alte entități	328
3.18.1.	Verificarea legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare	328
	1. Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA	328
	2. Ministerul Educației Naționale	330
	3. Ministerul Sănătății	332
3.18.2.	Controlul utilizării subvențiilor bugetare de către partidele politice	332
3.18.3.	Controlul arieratelor și plăților restante înregistrate la nivelul UAT-urilor	332

Capitolul 4: Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

1.	Principalele coordonate ale execuției bugetelor unităților administrativ-teritoriale în anul 2012	338
2.	Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	340
3.	Sinteza constatărilor și concluziilor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale	341
4.	Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală și de suspendare din funcție	348

Capitolul 5: Evaluarea sistemului de control intern/managerial 352

Capitolul 6: Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit

6.1.	PROGRAME OPERAȚIONALE finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul de Coeziune și Fondul Social European	373
6.1.1.	Programul Operațional Sectorial Mediu finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională	374
6.1.2.	Programul Operațional Sectorial Transport finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională	380
6.1.3.	Programul Operațional Regional finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	382
6.1.4.	Programul Operațional de Creștere a Competitivității Economice finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	384
6.1.5.	Programul Operațional Asistență Tehnică finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	387
6.1.6.	Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane finanțat din Fondul Social European	388
6.1.7.	Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Capacității Administrative finanțat din Fondul Social European	393
6.1.8.	Autoritatea de Certificare și Plată	395
6.1.9.	Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice	396
6.1.10.	Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice	397
6.1.11.	Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene pentru evaluarea măsurilor de consolidare a sistemului de management și control privind achizițiile publice	398
6.2.	Măsurile ISPA-instrumentul pentru politici Structurale de Preaderare	401
6.2.1.	EX-ISPA Mediu	402
6.2.2.	EX-ISPA Transport	407
6.3.	Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție	410
6.4.	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală, Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit	413
6.4.1.	Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală	413
6.4.2.	Fondul European de Garantare Agricolă	417
6.4.3.	Fondul European de Pescuit	420
6.5.	Programe de cooperare și vecinătate	422
6.5.1.	Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională	424
6.5.2.	Programul IPA de Cooperare Transfrontalieră România-Republica Serbia finanțat din Instrumentul pentru Asistență de Preaderare	425
6.5.3.	Programul Operațional Comun România-Ucraina-Republica Moldova finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat	426
6.5.4.	Programul Operațional Comun de Cooperare în Bazinul Mării Negre finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat	426
6.6.	Programul general solidaritatea și gestionarea fluxurilor migratorii	427
6.7.	Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene	427

ANEXE

Anexa nr. 1: Situație privind numărul de entități verificate în anul 2013	432
Anexa nr. 2: Constatări privind imperfecțiuni ale cadrului legal	433

INTRODUCERE

Curtea de Conturi este *Instituția Supremă de Audit a României*, înființată, în baza Constituției, cu scopul de a efectua auditul gestiunii finanțelor publice ale României. Organizarea și funcționarea Curții de Conturi au fost aprobate prin Legea nr. 94/1992, republicată.

Conform legii, încă de la înființare, Curtea de Conturi înaintează Parlamentului Raportul public anual și, prin camerele de conturi județene, unităților administrativ-teritoriale, rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale.

Observațiile Curții de Conturi asupra conturilor de execuție a bugetelor supuse controlului său, concluziile rezultate din controlul efectuat, precum și recomandările formulate, trebuie să fie punct de reper în materie de execuție a bugetului pentru exercițiul bugetar precedent.

Curtea de Conturi, prin rezultatele activității sale prezentate în Raportul public anual, contribuie la îmbunătățirea managementului financiar și a modului de implementare a bugetului României.

Indiferent de modul de constituire și de destinația fondurilor, în calitatea sa de auditor extern, Curtea de Conturi verifică dacă fondurile publice sunt corect contabilizate și dacă sunt colectate și cheltuite în conformitate cu reglementările aplicabile, precum și dacă se acordă atenția cuvenită obținerii unui raport optim între resurse și rezultate.

Activitatea de audit/control are ca obiective: formarea și utilizarea corectă și eficientă a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, evaluarea modului de implementare a bugetului aprobat, consolidarea bunei gestiuni financiare, executarea corespunzătoare a activităților administrative, precum și informarea autorităților publice și a publicului larg, prin întocmirea și furnizarea de rapoarte obiective.

Curtea de Conturi își desfășoară activitatea în mod autonom și efectuează **trei** tipuri de **audit**: **auditul financiar**, **auditul performanței** și **auditul de conformitate** (control tematic). Acestea abordează următoarele probleme:

1. dacă situațiile financiare pentru exercițiul bugetar dat sunt complete, reale și conforme cu cadrul general de raportare financiară aplicabil, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă atât a poziției, cât și a performanței financiare - **auditul financiar**;
2. dacă se asigură o bună gestiune financiară prin respectarea următoarelor principii:
 - a. *economicitate* – dacă fondurile alocate unei activități au fost utilizate cu economie;
 - b. *eficiență* – dacă rezultatele activității au fost obținute cu cel mai redus nivel de resurse alocate;
 - c. *eficacitate* – dacă obiectivele stabilite au fost îndeplinite – **auditul performanței**;
3. dacă operațiunile sunt conforme, sub toate aspectele semnificative, cu cadrul juridic și reglementările care le sunt aplicabile – **auditul de conformitate (control)**.

Măsurile dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi pentru înlăturarea abaterilor de la prevederile legale și normative în vigoare, a neregulilor și deficiențelor identificate de auditorii publici externi, trebuie să constituie, pentru autoritățile și instituțiile publice ale administrației publice centrale și locale, instrumentele prin care să-și îmbunătățească activitatea de administrare a resurselor financiare ale sectorului public, să crească performanța utilizării acestora și să aducă un plus de valoare în ceea ce privește managementul financiar.

Acolo unde situațiile financiare pentru exercițiul bugetar dat sunt complete, reale și conforme, iar operațiunile respectă, sub toate aspectele semnificative, cadrul juridic și cadrul de regularitate aplicabile, Curtea de Conturi **certifică** acuratețea și veridicitatea datelor din **conturile de execuție** auditate și emite un **certificat de conformitate** pe care-l comunică entității auditate.

În condițiile existenței unui număr mare de entități verificate, dar și a unei mari diversități a domeniilor sectorului public din România, Raportul public pe anul 2012 este o prezentare, cât se poate de sintetică, a activităților de audit și control desfășurate în anul 2013 de către structurile de specialitate ale Curții de Conturi asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale sectorului public în exercițiul financiar al anului 2012.

În România, anul 2012 a fost marcat de o multitudine de situații și evenimente, cum ar fi: austeritatea bugetară, care a impus concentrarea managementului financiar pe reducerea cheltuielilor publice și monitorizarea atentă a evoluției acestora; evoluția destul de incertă a principalilor indicatori macroeconomici, în condițiile prelungirii crizei economice/financiare, precum și evenimente politice (alegerile parlamentare, desfășurate la sfârșitul anului), care au condus la modificarea structurii Guvernului

și, implicit, au produs modificări în structura unor ministere, autorități sau agenții guvernamentale (trecerea unor activități de la un minister la altul, comasarea activităților unor instituții publice, schimbarea subordonării unor entități publice) sau schimbarea statutului juridic al unor entități.

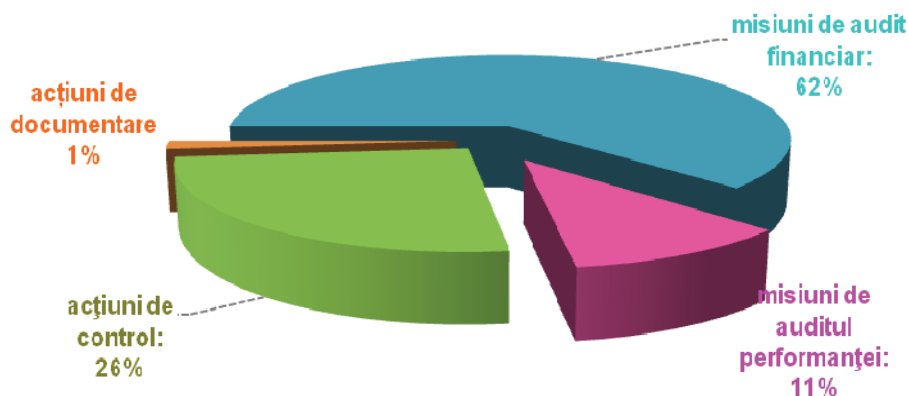
Aceste evenimente au marcat, direct sau indirect, activitatea Curții de Conturi, în sensul adaptării programului de activitate pe anul 2013 la modificările aprobate în structura administrației publice centrale în decembrie 2012, dar și acordarea unei atenții sporite și a unui fond de timp suficient verificărilor la acele entități la care modificările au fost de mare anvergură.

Activitatea de audit/control

Potrivit Programului de activitate pe anul 2013, structurile Curții de Conturi, centrală și teritorială, au efectuat un număr total de 2.641 acțiuni de verificare, cuprinzând 1.638 misiuni de audit financiar, 287 misiuni de audit al performanței, 676 acțiuni de control și 40 acțiuni de documentare. Totodată, în anul 2013 s-au efectuat 2.013 acțiuni de urmărire a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, 298 de acțiuni de verificare a realității argumentelor invocate de conducerea entităților în susținerea solicitărilor de prelungire a termenelor stabilite în decizii și 865 de acțiuni privind controlul arieratelor și plăților restante, înregistrate la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Din datele de mai sus rezultă că misiunile de audit financiar reprezintă 62% din totalul acțiunilor efectuate în anul 2013, acțiunile de control 26%, iar misiunile de audit al performanței 11%. Cele 40 acțiuni de documentare au fost efectuate în vederea elaborării programului de activitate pe anul 2014, acțiuni care au necesitat atât resurse umane, cât și fond de timp.

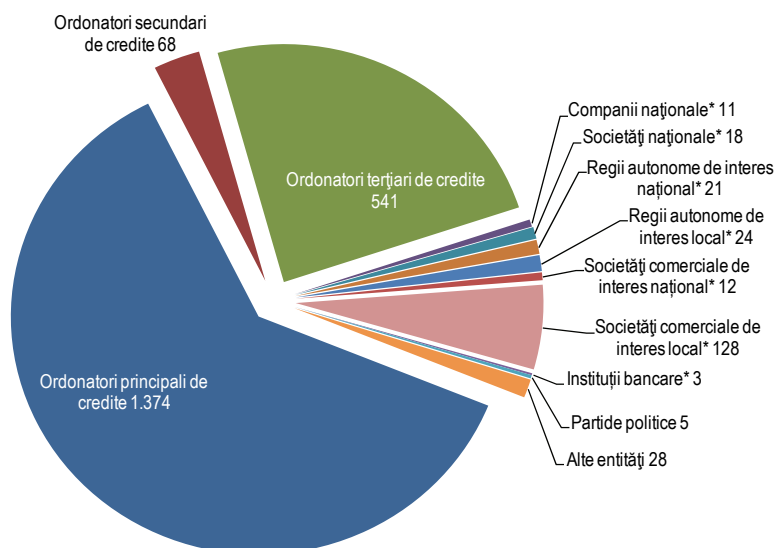
Graficul acțiunilor realizate

În anul 2013, Curtea de Conturi și-a exercitat funcția de verificare la un număr de 2.233 entități, cu precizarea că la unele entități, pe lângă efectuarea misiunii de audit financiar, s-au desfășurat atât misiuni de audit al performanței, control tematic, cât și acțiuni de documentare, astfel că aceeași entitate a fost supusă, în anul 2013, la două sau chiar mai multe verificări.

Entitățile verificate în anul 2013 de Curtea de Conturi asupra modului de formare, administrare și întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public în exercițiul financiar al anului 2012, în structură, se prezintă astfel:

Graficul entităților verificate

* Inclusive sucursalele și filialele acestora, după caz.

Conform datelor prezentate mai sus, pe categorii de entități, verificările efectuate s-au desfășurat la 1.374 ordonatori principali de credite, 68 ordonatori secundari de credite, 541 ordonatori terțiari de credite, 140 societăți comerciale, inclusiv cele de interes local, 11 companii naționale, 18 societăți naționale, 45 regii autonome, inclusiv cele de interes local, 3 instituții bancare, 5 partide politice, precum și 28 alte entități (asociații, fundații ș.a.).

Opinii de audit

Opinia de audit se exprimă la încheierea misiunilor de audit financiar asupra conturilor anuale de execuție a bugetelor auditate, după ce auditorii publici externi prezintă în rapoartele de audit constatările și concluziile și formulează recomandări cu privire la măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entităților verificate.

Din totalul opiniilor exprimate 73 sunt *opinii fără rezerve*, 100 sunt *opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect*, situații în care conturile pentru exercițiul 2012 nu conțin denaturări semnificative și 1.328 *opinii adverse*, pentru situațiile în care nu au fost înregistrate corespunzător veniturile, cheltuielile, activele și pasivele și nu a fost prezentată corespunzător situația financiară la 31 decembrie 2012 sau operațiunile nu au fost conforme cu cadrul juridic sau reglementările specifice.

În urma realizării celor 1.638 misiuni de audit financiar pentru conturile de execuție a bugetelor entităților publice pe anul 2012 s-au emis 73 *certificate de conformitate*, ceea ce demonstrează că s-a constatat regularitatea conturilor la un număr foarte mic de entități auditate, respectiv doar 4,5% din totalul acestora.

Impactul financiar al verificărilor efectuate

Misiunile de audit și acțiunile de control efectuate de Curtea de Conturi în anul 2013 la cele 2.233 entități au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus fie la nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare, fie la producerea unor prejudicii.

Evaluarea impactului financiar al acestor abateri, pe tipuri de acțiuni de audit/control, este redată în tabelul următor:

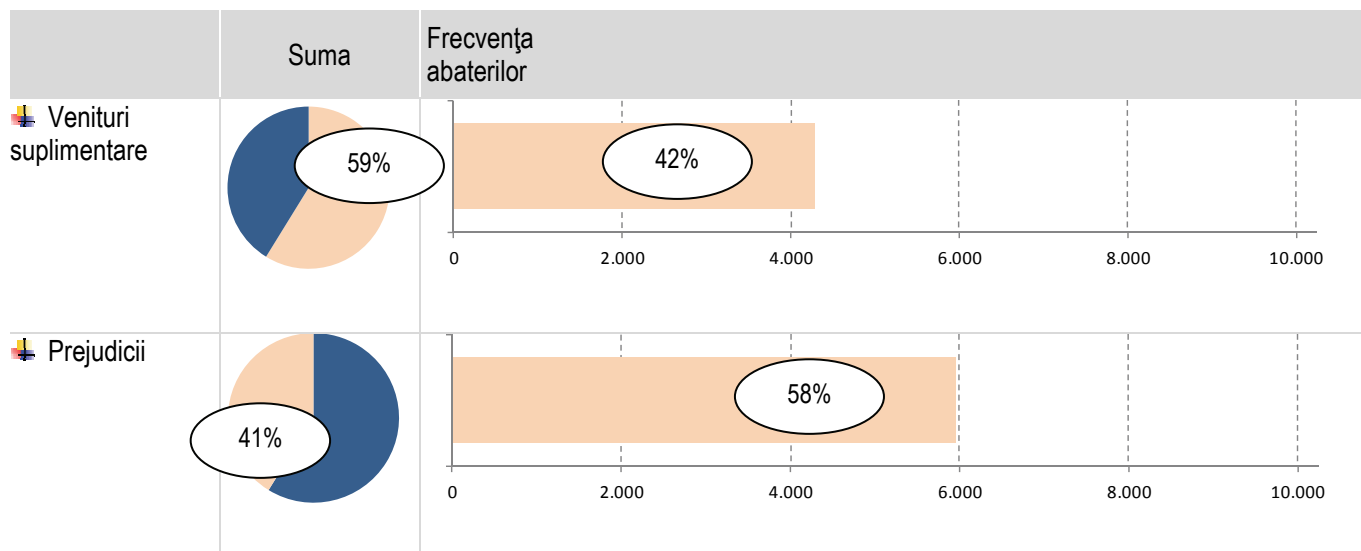
Explicații	u.m.	Total	din care:		
			Audit financiar	Auditul performanței	Control
Venituri suplimentare	milioane lei	2.297,2	494,9	22,8	1.779,5
	milioane euro*	519,7	111,9	5,2	402,6
Prejudicii	milioane lei	1.608,1	654,0	127,1	827,0
	milioane euro*	363,8	147,9	28,8	187,1
TOTAL	milioane lei	3.905,3	1.148,9	149,9	2.606,5
	milioane euro*	883,5	259,8	34,0	589,7

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2013 de 4,42.

Sursa: Comisia Națională de Prognost - Prognost de toamnă, noiembrie 2013.

În ceea ce privește frecvența abaterilor constatate, de menționat este faptul că din totalul de 25.684 de cazuri de abateri, într-un număr de 15.445 (60%) s-au constatat abateri cu caracter financiar contabil, care nu au impact financiar direct, iar într-un număr de 10.239 (40%) s-au constatat abateri care fie au generat venituri suplimentare - 4.286 cazuri (42%), fie au determinat producerea unor prejudicii - 5.953 de cazuri (58%).

Graficul sumelor rezultate din evaluarea abaterilor care au generat venituri suplimentare și producerea unor prejudicii, precum și frecvența cazurilor se prezintă astfel:

Distinct de situațiile prezentate, în timpul misiunilor de audit au mai fost constatate nereguli financiar-contabile, a căror estimare este prezentată în tabelul următor, influențând realitatea și exactitatea datelor prezentate în situațiile financiare ale entităților verificate:

Explicații	u.m.	Total	din care:		
			Audit financiar	Auditul performanței	Control
Abateri financiar-contabile	mil. lei	27.584,6	17.119,9	589,2	9.875,5
	mil. euro*	6.240,9	3.873,3	133,3	2.234,3

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2013 de 4,42.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2013.

Abaterile clasificate ca abateri financiar-contabile, estimate la 27,5 miliarde lei, provin, în principal, din erori de înregistrare în evidențele contabile, de patrimoniu sau cele fiscale, **a căror corecție are ca efect reflectarea reală și exactă a tuturor operațiunilor/tranzacțiilor în situațiile financiare anuale.**

Neregulile financiare identificate nu au generat venituri suplimentare și nici nu au determinat producerea de prejudicii în exercițiul bugetar verificat, dar, pe termen mediu și lung, pot conduce la pierderi de patrimoniu, lipsirea bugetelor publice de unele venituri importante și chiar la acte de corupție.

Iată câteva exemple relevante de abateri financiar-contabile și valoarea estimată a acestora:

- ✓ neefectuarea operațiunii de regularizare a creanțelor deținute la societățile comerciale aflate în procedura de faliment (706.928 mii lei);
- ✓ înregistrarea (în semestrul II al anului 2011 și în semestrul I al anului 2012) de întârzieri în declararea inactivității unor agenți economici, în condițiile în care aceștia îndeplineau cumulativ criteriile impuse de cadrul legislativ specific de reglementare (682.389 mii lei);
- ✓ neprezentarea, spre aprobarea Consiliului de Supraveghere și Îndrumare, a propunerii privind regularizarea unor diferențe valorice dintre valoarea înregistrată în contabilitate și valoarea tranzacționată a creanțelor, obținută în urma procesului de valorificare a acestora (cesionarea creanțelor) – Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (374.966 mii lei);
- ✓ bunuri neînregistrate în evidența contabilă și care nu sunt cuprinse în *Inventarul bunurilor ce aparțin domeniului public al unor unități administrativ-teritoriale* cum sunt: terenurile proprietate publică sau privată, situate în intravilanul și extravilanul localității, pășunile și terenurile cu vegetație forestieră (342.693 mii lei);
- ✓ nu au fost verificate și investigate neconcordanțele de date și informații cuprinse în declarațiile fiscale ale contribuabililor (333.117 mii lei), care pot oferi indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat (impozit pe profit, impozitul pe veniturile din salarii, TVA), astfel:
 - impozitul pe profit declarat prin situațiile financiare și impozitul pe profit declarat prin declarația fiscală - „Declarația privind impozitul pe profit”, aferente anului 2011;
 - impozitul pe salarii declarat de angajatori în fișele fiscale anuale cu declarațiile lunare aferente anului 2011;
 - necorelații între TVA-ul deductibil, declarat prin Decontul 300 și TVA-ul deductibil, declarat prin Declarația 394, aferente anului 2012;
- ✓ neconcordanțe între sumele reprezentând contribuția de asigurări sociale de stat suportate de angajator și asigurat, înregistrate în evidența contabilă și cele din declarațiile angajatorilor și angajaților, raportate prin formularul D 112 – „Declarație privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, a impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate” (262.030 mii lei);
- ✓ s-au constatat neconcordanțe între bazele de date privind veniturile declarate în D 101 și impozitul pe profit și livrările declarate în decontul TVA, D 300 (299.068 mii lei);
- ✓ neconcordanțe semnificative între soldurile conturilor de creanțe fiscale din balanțele contabile analitice și soldurile din evidența fiscală analitică pe plătitori, la data de 31.12.2012, rezultat al nerespectării de către factorii responsabili a procedurii de lucru aprobată de ANAF, al imperfecțiunilor aplicațiilor informatice, care au generat erori la momentul transferului de date dintr-o aplicație în alta (268.153 mii lei);
- ✓ neînregistrarea în patrimoniul instituției, neevaluarea și neinventarierea activelor de natura imobilizărilor necorporale rezultate din derularea unor contracte finanțate din fonduri publice (323.515 mii lei);
- ✓ neînscirarea la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară București, a unui număr de 17 terenuri care alcătuiesc domeniul public al municipiului București, aflate în administrarea Administrației Lacuri, Parcuri și Agreement București (265.245 mii lei);
- ✓ unele case de asigurări sociale nu au predat, în termenul legal, organelor fiscale din subordinea ANAF creanțele reprezentând contribuții sociale datorate de persoanele fizice prevăzute de lege (254.300 mii lei).

Conform metodologiei proprii, când se constată, cu ocazia verificărilor efectuate, nereguli și abateri de la legislația-cadru sau de la cea care reglementează funcționarea și atribuțiile entității verificate, reprezentanții Curții de Conturi estimează valoarea abaterilor constatate, care sunt aduse la cunoștință conducătorilor entităților verificate și sunt consemnate în actele care se întocmesc la finalul misiunilor de verificare, iar prin deciziile care se emit ulterior, se dispun măsuri pentru:

- ✓ suspendarea aplicării măsurilor care contravin reglementărilor legale din domeniul financiar, contabil și fiscal;
- ✓ blocarea fondurilor bugetare sau speciale, atunci când se constată utilizarea nelegală sau ineficientă a acestora;
- ✓ înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată.

În conformitate cu dispozițiile art. 33 alin. (3) și (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, se procedează astfel:

- ✓ în situațiile în care se constată existența unor abateri de la legalitate și regularitate, care au determinat producerea unor prejudicii, se comunică conducerii entității publice auditate această stare de fapt. Stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia devin obligație a conducerii entității auditate.
- ✓ în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, se sesizează organele în drept pentru asigurarea valorificării constatării și se informează entitatea auditată.

Actele întocmite în anul 2013

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele **acte de control/audit**:

- 2.815 rapoarte de control/audit
- 1.666 procese-verbale de constatare
- 1.506 note de constatare
- 168 procese-verbale de constatare a contravențiilor
- 833 note unilaterale

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, în urma valorificării actelor de control au fost emise **2.063 decizii**, prin care au fost dispuse **18.630 măsuri**.

Structura Raportului public pe anul 2012

Raportul este structurat în 6 capitole, fiecare dintre acestea prezentând constatările, concluziile, recomandările și măsurile specifice fiecărui segment de activitate, respectiv:

- ⇒ audit financiar;
- ⇒ audit al performanței;
- ⇒ control;
- ⇒ sinteza acțiunilor desfășurate la nivelul administrației publice locale;
- ⇒ evaluarea sistemului de control intern/managerial al entităților verificate;
- ⇒ activitatea de audit public desfășurată de Autoritatea de Audit.

Auditul financiar este activitatea prin care Curtea de Conturi urmărește dacă situațiile financiare sunt prezentate, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil, dacă oferă o imagine fidelă și corectă, sunt complete, reale și conforme cu legile și reglementările în vigoare, furnizându-se în acest sens o opinie. Printr-o examinare obiectivă și independentă de către Curtea de Conturi a situațiilor financiare poate crește gradul de încredere a utilizatorilor în situațiile financiare ale entităților auditate.

Opinia auditorilor publici externi a fost formulată pe baza probelor de audit obținute efectuând proceduri de audit în conformitate cu Regulamentul propriu și cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI), în scopul de a obține o asigurare rezonabilă, nu absolută, că situațiile financiare nu sunt afectate de erori semnificative, iar administrarea patrimoniului public s-a realizat în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile entității auditate.

O analiză a contului general anual de execuție a bugetului de stat este prezentată în **Capitolul 1**, Secțiunea 1.1, iar pentru a ilustra sfera de cuprindere în auditul financiar a fondurilor publice alocate și utilizate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, în Raport, la Capitolul „Audit financiar”, Secțiunea 1.2, *„Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice finanțate din bugetul de stat*, se prezintă, pentru fiecare dintre aceștia, sintetic, contul de execuție bugetară, astfel încât cititorul raportului să aibă și informații privind creditele inițiale, creditele definitive, plățile efectuate, precum și evoluția acestora pe parcursul anului, de la bugetul inițial, până la închiderea exercițiului bugetar.

În anul 2013, auditul financiar s-a desfășurat asupra următoarelor conturi anuale de execuție bugetară, la entitățile care, potrivit legii, sunt obligate să le întocmească, respectiv:

Contul general anual de execuție a bugetului de stat ❖ buget de stat ❖ conturile de execuție a bugetelor autorităților instituțiilor publice ale administrației publice centrale, finanțate integral sau parțial din bugetul de stat	• MFP • 51 de ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, inclusiv instituții aflate în subordinea acestora
Contul de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat	• Casa Națională de Pensii Publice și case județene de pensii
Contul de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj	• ANOFM și agenții județene pentru ocuparea forței de muncă (AJOFM)
Contul de execuție a bugetului Fondului unic pentru asigurările sociale de sănătate	• Casa Națională de Asigurări de Sănătate și casele județene de asigurări de sănătate
Conturile anuale de execuție a bugetelor locale ale municipiului București, ale județelor, ale sectoarelor municipiului București, ale municipiilor, ale orașelor și comunelor	• 39% din totalul ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale, inclusiv instituții aflate în subordinea acestora (1.246 din totalul de 3.233 unități administrative-teritoriale)
Contul de execuție a bugetului trezoreriei statului	• MFP și unitățile subordonate
Conturile de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome	• Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private • Comisia Națională a Valorilor Mobiliare • Comisia de Supraveghere a Asigurărilor
Contul general al datoriei publice	• MFP

Auditul performanței, prin care Curtea de Conturi efectuează evaluări independente asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o autoritate sau o instituție publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite prin legislația privind înființarea și funcționarea acestora, este prezentat în **Capitolul 2** al Raportului.

În cadrul competențelor sale, Curtea de Conturi a programat și desfășurat misiuni de audit al performanței, care au avut ca principale teme:

- ✚ performanța modului de fundamentare a necesarului de surse și de acordare a unor categorii de prestații sociale;
- ✚ eficiența utilizării resurselor alocate de la bugetul statului pentru îndeplinirea obiectivelor propuse de către Ministerul Tineretului și Sportului, Comitetul Olimpic Român și federațiile sportive naționale;
- ✚ performanța programelor de reabilitare și modernizare a infrastructurii aeroportuare de interes național;
- ✚ economicitatea, eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor alocate de la bugetul statului pentru minoritățile naționale în perioada 2010-2012;
- ✚ performanța unor programe finanțate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, derulate prin Agenția Națională pentru Locuințe;
- ✚ performanța utilizării sistemului informatic la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice;
- ✚ performanța gestionării fondului forestier din România, în perioada 1990-2012.

Acțiunile de control (audit de conformitate), programate și desfășurate de Curtea de Conturi în anul 2013 la autorități și instituții ale administrației publice centrale, precum și la unități subordonate sau aflate sub coordonarea sau sub autoritatea acestora, la operatori economici din sectorul guvernamental și la alte entități, sunt prezentate sintetic în **Capitolul 3** al Raportului.

Acțiunile de control desfășurate au avut ca temă:

- respectarea prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de ANAF;

- modul de formare, administrare și utilizare a fondurilor publice în procesul de restituire a proprietăților;
- situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor;
- îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare;
- utilizarea fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru transportul de călători cu metroul și pentru realizarea infrastructurii de transport;
- modul de realizare a veniturilor din activitatea de administrare, gestionare și exploatare a infrastructurii rutiere de autostrăzi și drumuri naționale;
- modul de utilizare a fondurilor destinate achizițiilor publice și impactul unor modificări legislative în acest domeniu.

Dat fiind faptul că, potrivit prevederilor art. 38 alin. (2) din Legea nr. 94/1992, *rapoartele anuale referitoare la finanțele publice locale* sunt înaintate de către camerele de conturi județene autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în prezentul Raport sunt prezentate activitățile specifice desfășurate la entitățile din administrația publică centrală, însă, pentru a avea o imagine completă, Raportul cuprinde și o **sinteză a acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul administrației publice locale**, prezentată în cadrul **Capitolului 4**.

Evaluarea sistemelor de control intern/managerial din entitățile publice verificate este prezentată în cadrul **Capitolului 5** al Raportului.

În urma acestor evaluări a reieșit faptul că, în comparație cu exercițiul anului 2011, a existat un ușor progres în gradul de conformare a entităților în ceea ce privește organizarea și implementarea controlului intern/managerial.

Cu toate acestea, s-au reținut și unele aspecte negative, dintre care exemplificăm următoarele:

- neorganizarea și neimplementarea sistemului de control intern, acestea constituind cauze ale unor abateri constatate de către auditorii publici externi ai Curții de Conturi;
- înființarea unor compartimente de control intern și nu a unor comisii/grupuri de lucru temporare, până la implementarea totală a sistemului de control intern/managerial, nefiind înțeleasă funcționarea acestuia;
- tendința de implementare/dezvoltare formală a sistemelor de control intern/managerial, în sensul că au fost elaborate doar câteva documente (proceduri operaționale, registru de riscuri etc.) care nu sunt aplicate în practică, ceea ce conduce la o eficacitate scăzută a acestora;
- deși managementul riscului ca și concept a cunoscut o oarecare dezvoltare în ultimii ani, reprezentând un instrument necesar conducerii entităților publice pentru luarea deciziilor în condiții de risc și incertitudine, insuficienta dezvoltare a procesului în cadrul sistemelor de control intern/managerial al unor entități publice, are drept consecință tendința sistemului de control intern de a fi static, respectiv de a nu fi îmbunătățit în funcție de riscurile noi apărute;
- au existat mai multe instituții publice în care activitatea de audit intern nu a fost deloc organizată, iar în altele, auditul intern a fost exercitat doar asupra activităților financiar-contabile. În acest sens, compartimentele de audit intern, care sunt, în general, subdimensionate, dau de fapt conducerii entităților respective o asigurare incompletă, limitată doar la anumite domenii ale entității;
- au existat cazuri în care șeful compartimentului de audit intern a fost angajat și în alte activități incompatibile cu funcția pe care o deținea, ceea ce duce la concluzia că încă nu s-a înțeles corect ceea ce presupune această activitate;
- se remarcă în continuare modul superficial în care se exercită controlul financiar preventiv propriu și lipsa de înțelegere a rolului acestei activități de control.

Există o diferență între stadiul de organizare și implementare a controlului intern/managerial la nivelul administrației publice centrale și cel al administrației publice locale, în sensul că cele mai frecvente neconformități au fost constatate la nivelul entităților care administrează bugetul local și patrimoniul unităților administrativ-teritoriale.

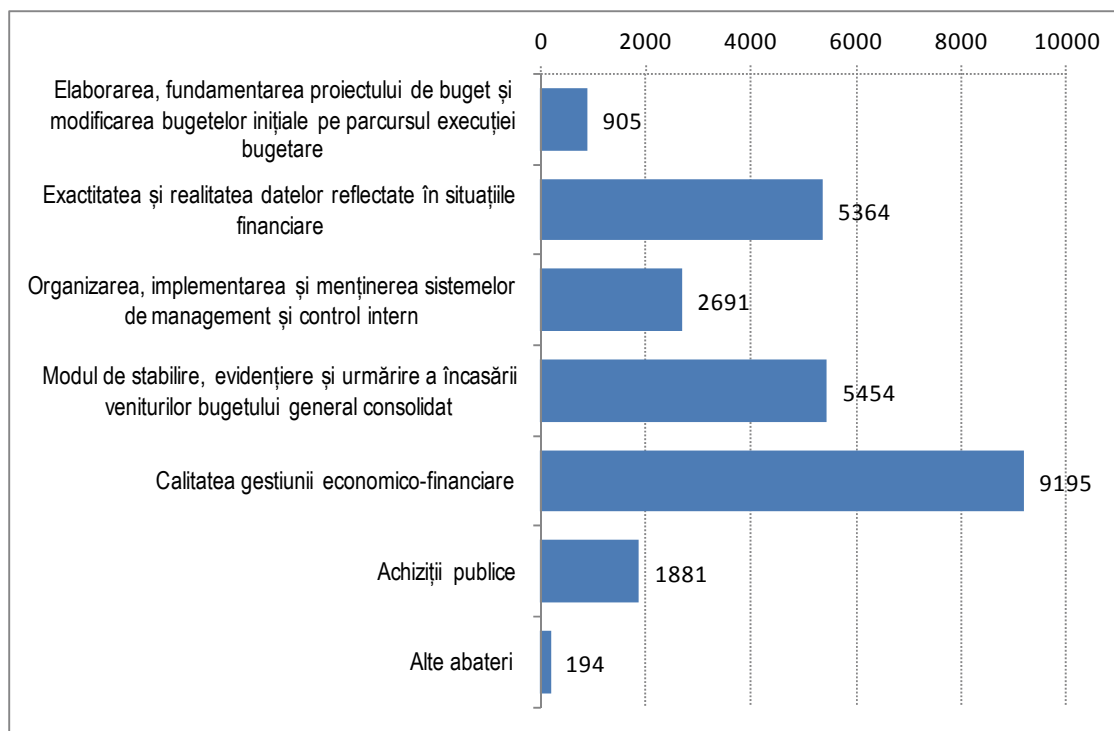
Autoritatea de Audit, ce reprezintă singura autoritate națională competentă să efectueze audit public extern, în conformitate cu legislația comunitară și națională, a desfășurat o serie de misiuni de audit asupra fondurilor externe nerambursabile primite de România de la bugetul UE. Deficiențele constatate ca urmare a acestor verificări sunt prezentate în cadrul **Capitolului 6** din prezentul Raport.

Constatările rezultate în urma acțiunilor de audit/control

Misiunile de audit și acțiunile de control, efectuate de Curtea de Conturi în anul 2013 la cele 2.233 entități au identificat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri care au condus la neurmărirea și neîncasarea unor venituri bugetare sau la producerea unor prejudicii, precum și abateri care nu au avut astfel de consecințe cu impact financiar direct, dar care au denaturat situațiile financiare sau au perturbat funcționarea unor sisteme interne (contabil, informatic ș.a.) ori a unor proceduri agreeate la nivelul entității.

Auditorii publici externi desemnați să organizeze și să desfășoare activități specifice Curții de Conturi, au prezentat, în actele pe care le-au întocmit, constatările privind abaterile de la legalitate și regularitate, faptele pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, precum și cazurile de nerespectare a principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.

Cu ocazia verificărilor desfășurate la cele 2.233 entități, urmărind obiectivele de audit și control stabilite, a fost identificat un număr de 25.684 cazuri de abateri, nereguli și/sau erori, care sintetic, pe obiective, se prezintă astfel:

În rezumat, **cele mai frecvente constatări** pe care le veți găsi citind Raportul public al Curții de Conturi pe anul 2012, sunt, în principal, următoarele:

- proiectele de buget ale unor ordonatori principali de credite au fost insuficient fundamentate sau fundamentate în mod nerealist, motiv pentru care există încă multiple nereguli și disfuncționalități în ceea ce privește angajarea cheltuielilor publice și plata acestora;
- deciziile privind alocările de fonduri publice nu sunt fundamentate pe priorități și în concordanță cu cadrul legal de referință sau cu scopul și atribuțiile entității, stabilite prin actul normativ de înființare;
- managementul incorect și inefficient al fondurilor publice, care dovedește, cel mai adesea, necunoașterea dispozițiilor legale din domeniul finanțelor publice și al contabilității publice, iar uneori chiar nerespectarea acestor prevederi din cauza unor interpretări eronate date dispozițiilor respective; se manifestă o lipsă de interes față de utilizarea corectă și conformă cu legea a fondurilor publice, existând o practică larg răspândită a delegării, fără asumarea răspunderii solidare a celor două părți;
- foarte multe erori de înregistrare a operațiunilor în evidențele contabile se produc din cauza aplicațiilor informatice utilizate de ordonatorul principal de credite și de entitățile aflate în subordinea acestora pentru același tip de operațiuni, aplicații care, de obicei, nu sunt compatibile;
- neorganizarea corespunzătoare a evidenței analitice a creanțelor și datoriilor, având drept cauză principală neîntocmirea corespunzătoare și la timp a protocoalelor de predare-primire încheiate ca urmare a măsurilor de reorganizare;
- superficialitate în examinarea documentelor justificative aferente operațiunilor și tranzacțiilor economice, cu consecințe asupra utilizării legale a fondurilor publice, prin:
 - plata unor drepturi necuvenite;
 - plata unor servicii neexecutate;
 - acceptarea la plată a unor situații de lucrări care conțin cantități mai mari decât cele efectiv executate;
 - plata unor servicii sau materiale la tarife, respectiv la prețuri mult mai mari decât cele ale pieței;
 - decontarea de mai multe ori a unor servicii, acestea fiind cuprinse în situații de lucrări succesive.
- nu sunt inventariate toate bunurile aparținând domeniului public și privat al statului; neconcordanțe între evidențele administratorilor acestor bunuri și Anexele la HG nr. 1705/2006; nu este actualizat Inventarul

centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului atât din punct de vedere al mișcării acestora între diverși administratori, ca urmare a numeroaselor modificări în structura administrației publice centrale, cât și din punct de vedere al valorii juste a acestora;

- o existența unor carențe și inadvertențe ale cadrului legal și normativ specific, determinate fie de necorelarea unor dispoziții mai vechi cu cele nou apărute în domeniul în cauză, fie de formularea echivocă a legislației secundare (norme metodologice, instrucțiuni, ordine ale miniștrilor) dată în aplicarea legislației primare (legi, ordonanțe);
- o nu există preocupare pentru utilizarea fondurilor publice cu economicitate, iar performanța este dificil de evaluat în condițiile în care indicatorii de rezultat ai unor proiecte, programe și/sau activități nu sunt stabiliți astfel încât să poată fi măsurați și evaluați în dinamică.

În același timp, există entități ale căror situații financiare oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate, a poziției financiare și a performanței, iar administrarea patrimoniului public și privat al statului de către aceste entități este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile stabilite prin lege. Numărul acestora este în ușoară creștere față de anul anterior, ceea ce denotă faptul că procesul de învățare și cunoaștere profundă a legii și, implicit, evitarea repetării erorilor/abaterilor are un trend crescător.

Impactul implementării măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi

Scurtă prezentare a procesului de valorificare a actelor de control/audit emise de Curtea de Conturi

Activitatea Curții de Conturi contribuie la informarea și la sensibilizarea cu privire la aspectele legate de fondurile alocate sectorului public, precum și la creșterea transparenței în ceea ce privește utilizarea acestor fonduri.

Prin actele de control/audit pe care le emite, Curtea stabilește o serie de măsuri și furnizează recomandări pentru îmbunătățirea activității.

Recomandările formulate de auditorii publici externi în rapoartele de audit stau la baza emiterii măsurilor dispuse de Curtea de Conturi entităților verificate, pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea acestora și suspendarea acțiunilor care contravin prevederilor legale, precum și pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Entitățile auditate trebuie să comunice Curții de Conturi, la data stabilită, modul de ducere la îndeplinire a măsurilor ce le-au fost dispuse prin decizie în urma rapoartelor de audit.

După termenul stabilit, de la caz la caz, în funcție de natura activității și de recomandările cuprinse în raportul de audit, Curtea de Conturi efectuează o verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie, evaluând, totodată, impactul acestor măsuri asupra activității entității verificate.

Acțiunile efectuate în anul 2013 asupra exercițiului financiar 2012 la entitățile publice au reliefat o serie de cazuri de nerespectare a reglementărilor legale, constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii, fie au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entităților verificate.

Pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia auditurilor efectuate Curtea de Conturi a emis decizii prin care s-au dispus măsuri care, în parte, au fost aduse la îndeplinire de către entitățile publice și care au avut impact pozitiv asupra activității acestora, a managementului pentru realizarea obiectivelor stabilite și obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului.

O mare parte a măsurilor dispuse în anul 2013 nu au fost încă implementată la data Raportului, având termene de implementare în perioada următoare când vor fi verificate.

Impactul măsurilor decise de Curtea de Conturi se măsoară, potrivit Regulamentului propriu, după următoarele 3 criterii, prezentate în continuare:

Îmbunătățirea activității entității verificate din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informatic, al resurselor umane

- ⇒ îmbunătățirea organizării și conducerii contabilității instituției, astfel încât să asigure înregistrarea tuturor elementelor patrimoniale, inclusiv imobilizările necorporale, pe bază de documente justificative, pentru ca situațiile financiare să reflecte realitatea economico-financiară;
- ⇒ respectarea Planului de conturi pentru instituțiile publice și a instrucțiunilor de aplicare a acestuia și înregistrarea corespunzătoare a tuturor documentelor;
- ⇒ creșterea asigurării îndeplinirii prevederilor legale în vigoare, privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare, prin respectarea instrucțiunilor/normelor emise de Ministerul Finanțelor Publice, precum și asigurarea concordanței între informațiile prezentate în contul de execuție și evidența financiar-contabilă a instituției;
- ⇒ înregistrarea corectă a mijloacelor fixe achiziționate în anul 2012 și evidențierea amortizării aferente acestora;

- ⇒ îndeplinirea obligațiilor legale față de bugetul de stat prin înregistrarea la organele fiscale teritoriale, a contractelor de achiziție încheiate cu persoane juridice nerezidente;
- ⇒ respectarea independenței exercițiului financiar anual, stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, evidența bunurilor din patrimoniul public al statului, întocmirea și prezentarea situațiilor financiare.

Îmbunătățirea managementului în scopul realizării obiectivelor entității verificate:

- ⇒ îmbunătățirea/dezvoltarea sistemului de control intern al entității;
- ⇒ îmbunătățirea activităților desfășurate de entități prin elaborarea unor proceduri care să reglementeze acțiunile tuturor compartimentelor;
- ⇒ acordarea vizei de control financiar preventiv propriu tuturor operațiunilor efectuate, inclusiv asupra transferurilor cu titlu gratuit și desemnarea persoanelor împuternicite să exercite această activitate de control;
- ⇒ inițierea demersurilor necesare revizuirii sau completării unor acte normative;
- ⇒ întocmirea și aplicarea unor norme metodologice cu privire la veniturile proprii sau la îndeplinirea unor atribuții specifice (ex.: managementul ariilor naturale protejate);
- ⇒ luarea măsurilor legale și efectuarea tuturor demersurilor necesare în vederea reglementării unor situații ce nu corespundeau normelor legale (ex.: alocarea de fonduri și obținerea autorizațiilor legale pentru funcționarea în condiții de siguranță a barajelor și lacurilor de acumulare);
- ⇒ înlăturarea unor stări de incompatibilitate în care se aflau salariații unei entități ce aveau contracte individuale de muncă încheiate și cu alte entități.

Obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului:

- ⇒ îmbunătățirea modului de elaborare și fundamentare a indicatorilor bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului Fondului Național Unic de Asigurări de Sănătate și a modului de întocmire a contului de execuție;
- ⇒ îmbunătățirea elaborării și aprobării proiectelor bugetelor de venituri și cheltuieli pe baza unor calcule fundamentate pe necesități reale și pe priorități stabilite cu claritate de către managementul entității;
- ⇒ evitarea imobilizării creditelor bugetare neutilizate prin îmbunătățirea monitorizării programului investițional și disponibilizarea la timp a resurselor bugetare alocate pentru cheltuieli de capital care nu pot fi angajate și utilizate până la finele anului;
- ⇒ reducerea cheltuielilor de personal ca urmare a suspendării acordării unor sporuri necuvenite;
- ⇒ înlăturarea încălcării normelor în materie de achiziții publice și aplicarea corectă a acestora, cu impact asupra utilizării judicioase a banilor plătiți de către contribuabili;
- ⇒ elaborarea și implementarea unor proceduri de valorificare a bunurilor casate sau scoase din funcțiune;
- ⇒ virarea la buget a unor sume rezultate din recuperarea unor prejudicii sau creanțe ale entităților verificate.

Evaluări ale impactului implementării măsurilor dispuse de Curtea de Conturi ca urmare a misiunilor de audit financiar desfășurate în anii anteriori sunt prezentate detaliat în Capitolul 1 „Audit financiar” al prezentului Raport.

*
* *

Curtea de Conturi, prin recomandările și măsurile dispuse și prin verificarea implementării acestora, contribuie la consolidarea managementului financiar, însă răspunderea pentru realizarea unui management corect și eficient, orientat spre rezultate și performanță este și rămâne în sarcina directă a ordonatorilor de credite, adică a celor care gestionează fondurile publice și administrează patrimoniul public, cei care trebuie să corecteze erorile constatate, aplicând măsurile dispuse de Curtea de Conturi, dar care trebuie să și prevină producerea, în continuare, a unor erori și abateri.

Capitolul

1

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2012

Audit Financiar

Auditul financiar asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2012

Misiunea de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului de stat s-a desfășurat la MFP, în calitate de organ de specialitate al administrației publice centrale, care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul finanțelor publice. MFP îndeplinește funcția de reglementare și sinteză, asigurând elaborarea cadrului normativ și instituțional necesar pentru realizarea obiectivelor strategice în domeniul finanțelor publice.

Având rolul de a menține în permanență un echilibru bugetar corespunzător, după cum se precizează în actul său normativ de organizare și funcționare, MFP elaborează, pe bază de metodologii proprii, proiectul bugetului de stat, al legii bugetului de stat și raportul asupra proiectului bugetului de stat, precum și proiectul legii de rectificare a bugetului de stat, operând rectificările corespunzătoare.

MFP are ca atribuție analiza periodică a modului de realizare a prevederilor bugetare în corelare cu indicatorii macroeconomici, precum și modul de utilizare și/sau administrare a fondurilor și/sau patrimoniului public la nivelul instituțiilor publice definite de Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările ulterioare (denumită în continuare Legea nr. 500/2002), prezentând Guvernului, spre dezbateri și aprobare, propuneri și/sau proiecte de acte normative care să conducă la îmbunătățirea procesului de programare și execuție bugetară.

Potrivit art. 35 alin. (1) din Legea nr. 500/2002, MFP, este autoritatea care, pe baza proiectelor de buget ale ordonatorilor principali de credite și a bugetului propriu, întocmește proiectele legilor bugetare și proiectele bugetelor, pe care le depune la Guvern până la data de 30 septembrie a fiecărui an, pentru exercițiul bugetar următor.

Obiectivul general al auditului financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2012 a fost acela de a obține asigurarea că acesta a fost întocmit în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP.

1. Execuția bugetului de stat pe anul 2012 – prezentare

În ceea ce privește execuția bugetară, în temeiul art. 56 și art. 57 din Legea nr. 500/2002, pe baza situațiilor financiare prezentate de ordonatorii principali de credite, a conturilor privind execuția de casă a bugetului de stat, prezentate de organele care, potrivit legii, au această sarcină și în urma verificării și analizării acestora, MFP a elaborat contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2012, având ca anexe bugetele ordonatorilor principali de credite, inclusiv anexele la acestea, pe care le prezintă Guvernului.

Contul general anual de execuție a bugetului de stat a fost întocmit în structura bugetului aprobat prin Legea nr. 293/2011 și rectificat prin OG nr. 13/2012 și OUG nr. 61/2012 privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2012.

Structura contului anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2012 se prezintă astfel:

Tabelul nr. 1

- milioane lei -

Indicatori sintetici	Prevederi/Credite bugetare aprobate prin Legea nr. 293/2011	Prevederi/Credite bugetare definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/2
Venituri	95.757,1	92.150,7	86.018,8	93,3
Cheltuieli	112.920,4	112.166,5	104.569,8	93,2
Deficit	(17.163,3)	(20.015,8)	(18.551)	(92,6)
% deficit în PIB*	2,92	3,40	3,15	-

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2012 a fost de 587.499,4 milioane lei.

În urma analizei datelor privind execuția bugetului de stat la 31 decembrie 2012 se observă:

- ▲ încasările realizate, în sumă de 86.018,8 milioane lei, sunt cu 6.131,9 milioane lei sub nivelul prevederilor bugetare definitive;
- ▲ plățile efectuate, în sumă de 104.569,8 milioane lei, sunt cu 7.596,7 milioane lei sub nivelul creditelor bugetare definitive;
- ▲ deficitul bugetar, în sumă de 18.551,0 milioane lei, este cu 1.464,8 milioane lei sub nivelul prevederilor bugetare definitive.

Prin Legea nr. 293/22.12.2011 au fost prevăzute și autorizate pentru anul bugetar 2012 atât veniturile, pe capitole și subcapitole, cheltuielile, pe destinații și pe ordonatori principali de credite, pentru bugetul de stat și bugetele Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, al creditelor externe, al fondurilor externe nerambursabile și al activităților finanțate integral din venituri proprii.

Veniturile bugetului de stat au fost stabilite la 95.757,1 milioane lei, iar cheltuielile la 112.920,4 milioane lei, cu un deficit de 17.163,3 milioane lei.

Creditele bugetare inițiale aprobate prin Legea bugetului de stat nr. 293/2011 au fost repartizate celor 51 ordonatorii principali de credite, cele mai mari alocări de sume fiind acordate, în ordine descrescătoare, următorilor:

- ▲ Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale - cu alocări totale de 31.930 milioane lei (28,27% din bugetul de stat);
- ▲ Ministerului Finanțelor Publice - Acțiuni Generale - cu alocări totale de 21.382 milioane lei (18,94% din bugetul de stat);
- ▲ Ministerului Transporturilor și Infrastructurii - cu alocări totale de 14.326 milioane lei (12,69% din bugetul de stat);
- ▲ Ministerului Administrației și Internelor - cu alocări totale de 7.304 milioane lei (6,47% din bugetul de stat);

Ponderea mare a alocărilor de credite bugetare către **Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale** este justificată prin includerea în bugetul acestuia a transferurilor de la bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat și către bugetul asigurărilor pentru șomaj, în cadrul titlului de cheltuieli 51 „Transferuri între unități ale administrației publice”, precum și către asigurările sociale și ajutoarele sociale în cadrul titlului de cheltuieli 57 „Asistență socială”.

Ministerul Finanțelor Publice - Acțiuni Generale a mobilizat o pondere importantă a creditelor bugetare prin includerea creditelor bugetare necesare plății dobânzilor aferente datoriei publice interne și a dobânzilor aferente datoriei publice externe, în cadrul titlului de cheltuieli 30 „Dobânzi”, a transferurilor interne ce includ alocările pentru Fondul Național de Preaderare, alocările pentru schemele de ajutor de stat și a contribuției României la bugetul Uniunii Europene, în cadrul titlului de cheltuieli 55 „Alte transferuri”. În bugetul acestui ordonator principal de credite sunt incluse și creditele bugetare necesare rambursării creditelor interne și externe în cadrul titlului de cheltuieli 79 „Operațiuni financiare”.

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a mobilizat credite bugetare importante pentru finanțarea titlului 65 „Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă”, a transferurilor interne ce includ investiții ale agenților economici cu capital de stat în cadrul titlului 55 „Alte transferuri”, a proiectelor din Fondul European de Dezvoltare Regională, a programelor din Fondul de Coeziune, în cadrul titlului 56 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile” și a subvențiilor pentru susținerea transportului public de călători, a transportului cu metroul, a susținerii infrastructurii de transport și a altor activități în cadrul titlului de cheltuieli 40 „Subvenții”.

În cazul **Ministerului Administrației și Internelor** ponderea cea mai mare a creditelor bugetare a fost destinată titlului de cheltuieli 10 „Cheltuieli de personal”. Personalul acestui ordonator primește pe lângă drepturi salariale în bani și drepturi salariale în natură, reprezentate de norme de hrană, uniforme și echipament obligatoriu.

Primul act normativ de rectificare a bugetului de stat pe anul 2012 a prevăzut diminuarea veniturilor bugetare cu suma de 2.708,7 milioane lei, diminuarea cheltuielilor bugetare cu 1.303,9 milioane lei, rezultatul rectificării fiind majorarea deficitului bugetar cu suma de 1.404,8 milioane lei.

Prin cel de-al doilea act normativ de rectificare, veniturile bugetului de stat s-au diminuat cu 1.103,9 milioane lei, cheltuielile bugetare au fost majorate cu 343,9 milioane lei, iar deficitul s-a majorat cu 1.447,8 milioane lei.

Tabelul nr. 2

- milioane lei -

Anul	Venituri încasate	Cheltuieli efectuate	Deficit	% PIB
2012	86.018,8	104.569,8	18.551,0	3,2
2011	79.688,0	106.088,7	26.400,7	4,6
2010	66.546,5	102.627,7	36.081,2	7,0
2009	56.434,8	89.858,7	33.423,9	6,8
2008	61.151,0	80.886,4	19.735,4	3,9

Din analiza evoluției execuției contului general anual al bugetului de stat în perioada 2008-2012 se remarcă următoarele:

- ⇒ **veniturile bugetului de stat** în exercițiul bugetar 2012 au înregistrat cel mai ridicat nivel de colectare, fiind încasate venituri cu 6.330,8 milioane lei mai mari decât în anul 2011;
- ⇒ **cheltuielile bugetului de stat** în exercițiul bugetar 2012 au fost diminuate cu 1.518,9 milioane lei față de execuția bugetară a anului 2011;
- ⇒ **deficitul bugetului de stat**
 - execuția bugetului de stat la data de 31 decembrie 2012 s-a încheiat cu un deficit de 18.551,0 milioane lei (3,15% din PIB). Se constată însă o scădere în valori absolute de 7.849,7 milioane lei a deficitului bugetului de stat față de exercițiul bugetar al anului 2011;
 - cel mai redus nivel al deficitului bugetului de stat a fost înregistrat în anul 2012 (atât în sumă absolută, cât și ca procent din PIB);

- în perioada 2008-2010, deficitul bugetar a crescut an de an, în sume absolute și procentual, atât față de prevederile bugetare definitive, cât și ca pondere în PIB, de la 3,9% în 2008 la 7% în 2010.

Veniturile bugetului de stat. Estimare și fundamentare

Veniturile cuvenite bugetului de stat, pe surse de proveniență, potrivit clasificății bugetare, structurate pe capitole și sub-capitole, sunt cele prevăzute de Legea nr. 571/2003 *privind Codul Fiscal*, cu modificările și completările ulterioare, precum și de alte acte normative care reglementează modul de constituire a acestora.

Estimarea veniturilor cuvenite bugetului de stat în anul 2012, aprobate prin Legea nr. 293/2011, s-a efectuat de către MFP prin Direcția de Analiză Macroeconomică și Politici Financiare.

Pentru efectuarea estimării veniturilor bugetare s-au folosit date furnizate de Direcția Generală de Trezorerie și Contabilitate Publică din cadrul MFP, Direcția Generală de Monitorizare a Creanțelor Bugetare, din cadrul Agenției Naționale de Administrarea Fiscală, precum și prognoza indicatorilor și factorilor de influență furnizați de Comisia Națională de Prognoză prin prognozele preliminare de toamnă și primăvară, de către Institutul Național de Statistică prin buletinele și anuarul statistic și de către Banca Națională a României.

Principalii indicatori macroeconomici utilizați la estimarea veniturilor au fost: produsul intern brut, creșterea reală a produsului intern brut, rata inflației (media anuală), populația ocupată la sfârșitul anului, numărul mediu de salariați, salariul mediu brut/net lunar, rata șomajului înregistrat, numărul mediu de pensionari, pensia medie lunară de asigurări sociale de stat, precum și producția (valoare la preț curent), cifra de afaceri, valoarea adăugată brută, consumul intermediar pe principalele ramuri ale economiei naționale, consumul individual efectiv al gospodăriilor, consumul colectiv efectiv al administrației publice, cursul de schimb valutar ș.a.

Pentru realizarea estimării bugetare s-a avut în vedere evoluția modificărilor legislative aplicabile principalelor impozite, taxe și contribuții în anul 2012 și au fost luate în considerare acordurile, memorandumurile, protocoalele și înțelegerile încheiate cu partenerii externi, proiectele de acte normative care conțin implicații financiare și fiscale, precum și volumul încasărilor din arierate, informație furnizată de ANAF.

Veniturile bugetului de stat realizate în anul 2012 au fost de 86.018,8 milioane lei, cu 9.738,3 milioane lei mai mici față de veniturile estimate prin legea bugetară.

Pe parcursul execuției bugetare, evoluția indicatorilor macroeconomici a determinat rectificarea bugetului de stat pe anul 2012, prin OG nr. 13/2012 și OUG nr. 61/2012, prin diminuarea atât a veniturilor, cât și a cheltuielilor în proporții diferite, ceea ce a condus la acceptarea unui deficit bugetar mai mare decât cel prognozat.

Proiecția principalilor indicatori macroeconomici pentru anul 2012, efectuată de Comisia Națională de Prognoză și estimarea veniturilor bugetare pentru anul 2012 efectuată de MFP, a fost mai mare față de veniturile realizate.

Structura veniturilor realizate în cuantum de 86.018,8 milioane lei este următoarea:

- *veniturile curente* încasate au fost de 83.577,1 milioane lei, reprezentând 98,2% față de prevederile bugetare definitive, din care, 75.615,8 milioane lei au fost venituri fiscale, 7.806 milioane lei au fost venituri nefiscale, iar 155,3 milioane lei au fost contribuții de asigurări sociale;
- *veniturile din capital* au fost în sumă de 306,4 milioane lei, cu 93,6 milioane lei (23,5%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive, reprezentând 0,4% în totalul veniturilor;
- *veniturile din operațiuni financiare* încasate au fost de 4,7 milioane lei, reprezentând 68,8% față de estimarea bugetară;
- *sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări* și realizate în anul 2012 au fost în cuantum de 2.086,3 milioane lei, gradul de realizare a acestor venituri fiind în procent de numai 31,2%;
- *sume în curs de distribuție* realizate în 2012 au fost de 42,9 milioane lei.
- *subvențiile* au fost în sumă de 1,4 milioane lei.

Din analiza execuției bugetare a veniturilor a rezultat că veniturile fiscale au fost încasate în procent de 98,1% comparativ cu prevederile bugetare definitive și reprezintă cea mai importantă categorie de venituri ale bugetului de stat.

Situația analitică a încasării **principalelor venituri fiscale** în exercițiul bugetar 2012 se prezintă astfel:

- *Impozitul pe profit* încasat în sumă de 10.824,7 milioane lei a fost cu 139,1 milioane lei sub nivelul prevederilor bugetare definitive și reprezintă 12,6% în totalul veniturilor încasate.
Analizând în structură încasările la impozitul pe profit aferent anului 2012 se evidențiază o realizare de 10.456,3 milioane lei de la agenții economici (96,6%) și 368,4 milioane lei (3,4%) de la băncile comerciale.
- *Alte impozite pe venit, profit și câștiguri din capital de la persoane juridice* în sumă de 959,6 milioane lei au fost cu 20,4 milioane lei (2,1%) sub nivelul prevederilor bugetare definitive și reprezintă 1,1% din totalul veniturilor încasate, fiind formate, în principal, din:
 - impozit pe veniturile realizate de persoanele juridice nerezidente 658,1 milioane lei (68,6%);
 - impozit pe venitul microîntreprinderilor 207,6 milioane lei (21,6%);
 - impozit pe dividende datorat de persoane juridice 84,4 milioane lei (8,8%).
- *Impozitul pe venit* în sumă de 20.731,4 milioane lei este cu 273,2 milioane lei (1,4%) sub prevederile bugetare definitive și reprezintă 24,1% din totalul veniturilor încasate, fiind în creștere cu 10,0% față de anul 2011.

Impozitul pe veniturile din salarii a fost de 14.932,7 milioane lei, cu 1.520,2 milioane lei mai mult decât în anul 2011. Această creștere a fost determinată de creșterea numărului de salariați cu 3% și a câștigului salarial mediu brut cu 5%. De asemenea, un impact pozitiv l-a avut majorarea cu 8% a salariilor din sectorul bugetar și creșterea salariului minim de la 670 lei la 700 lei.

Pe parcursul execuției bugetare, din impozitul pe venit s-au defalcat pentru unitățile administrativ-teritoriale, 13.830,9 milioane lei, reprezentând 16,1% din totalul veniturilor încasate.

- *Taxa pe valoarea adăugată* a fost în sumă de 50.516,0 milioane lei reprezentând 58,7% din totalul veniturilor încasate și a avut o evoluție pozitivă, înregistrând o creștere de 5,4%, comparativ cu anul 2011.
Taxa pe valoarea adăugată încasată a fost de 64.959,6 milioane lei, încasările reprezentând majorări de întârziere aferente acestora au fost de 680,3 milioane lei, iar taxa pe valoarea adăugată restituită a fost de 15.123,9 milioane lei.
În cursul anului 2012, din totalul încasărilor TVA s-au defalcat pentru unitățile administrativ-teritoriale sume în cuantum de 14.936,7 milioane lei, pentru:
 - finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor, sectoarelor și la cel al municipiului București, 9.208,9 milioane lei;
 - echilibrarea bugetelor locale, 3.386,9 milioane lei;
 - finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul județelor, 1.973,7 milioane lei;
 - finanțarea cheltuielilor privind drumurile județene și comunale, 367,2 milioane lei.
- *Accize.* Veniturile realizate din accize au fost în sumă de 18.910,8 milioane lei, reprezentând 22,0% din totalul veniturilor încasate.
Comparativ cu anul 2011, când s-au încasat 17.805,9 milioane lei, se constată o creștere de 6,2%, datorată în principal:
 - majorării accizei la motorină cu 4,5% de la 1 ianuarie 2012,
 - majorării accizei la țigarete cu 3,9% de la 1 iulie 2012,
 - majorării cursului de schimb valutar cu 0,8% față de anul anterior.
- *Taxele pe utilizarea bunurilor, autorizarea utilizării bunurilor sau pe desfășurarea de activități* în sumă de 1.688,1 milioane lei, reprezintă 2,0% din totalul veniturilor încasate și sunt formate în principal, din:
 - taxe și tarife pentru eliberarea de licențe și autorizații de funcționare, 1.075,1 milioane lei;
 - taxe pentru jocurile de noroc, 619,8 milioane lei;
 - taxa pe activitatea de prospecțiune, explorare și exploatare a resurselor minerale, 19,3 milioane lei;
 În același timp au fost rambursate venituri reprezentând:
 - taxe speciale pentru autoturisme și autovehicule la prima înmatriculare în România -18,4 milioane lei;
 - taxa de poluare pentru autovehicule de compensat/restituit -10,1 milioane lei.
- *Venituri încadrate în resursele proprii ale bugetului Uniunii Europene* în sumă de 707,3 milioane lei, reprezentând 0,8% din totalul veniturilor încasate, sunt formate în principal din taxe vamale în sumă de 701,6 milioane lei (99,2%).
Comparativ cu anul 2011, în anul 2012, încasările din taxe vamale la bugetul de stat au înregistrat o creștere cu 6,2%.

Analiza cheltuielilor bugetului de stat pe anul 2012 în structura economică

Plățile efectuate din cheltuielile bugetului de stat în anul 2012, în sumă de 104.569,8 milioane lei, sunt cu 7.596,7 milioane lei (6,8%) sub nivelul creditelor bugetare definitive.

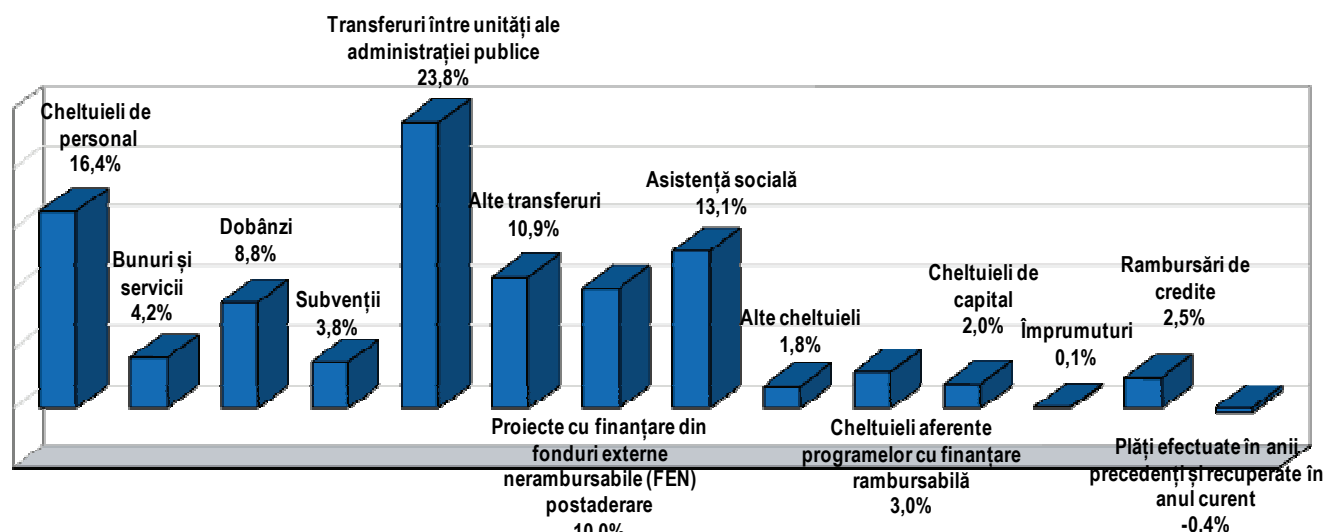
În structura economică, execuția cheltuielilor bugetului de stat se prezintă astfel:

Tabelul nr. 3

- milioane lei -

Denumire indicator	Plăți efectuate		Pondere în total plăți	
	2011	2012	2011	2012
Total cheltuieli	106.088,7	104.569,8	100,0	100,0
- Cheltuieli de personal	15.682,2	17.141,6	14,8	16,4
- Bunuri și servicii	4.244,3	4.429,5	4,0	4,2
- Dobânzi	7.736,5	9.221,1	7,3	8,8
- Subvenții	4.290,7	3.996,2	4,1	3,8
- Transferuri între unități ale administrației publice	26.969,7	24.843,5	25,4	23,8
- Alte transferuri	12.865,9	11.405,5	12,1	10,9
- Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN) postaderare, din care:	7.128,5	10.490,0	6,7	10,0
Finanțare de la Uniunea Europeană	1.658,8	2.835,7	1,6	2,7
- Asistență socială	15.007,7	13.645,0	14,1	13,1
- Alte cheltuieli	1.441,5	1.812,3	1,4	1,8
- Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	4.506,3	3.165,4	4,2	3,0
- Cheltuieli de capital	3.830,1	2.108,4	3,6	2,0
- Împrumuturi	214,7	96,9	0,2	0,1
- Rambursări de credite	2.419,5	2.642,4	2,3	2,5
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	(248,9)	(428,0)	(0,2)	(0,4)

Grafic, structura economică a cheltuielilor bugetului de stat în anul 2012 se prezintă astfel:

Analiza principalelor cheltuieli ale bugetului de stat în structura funcțională

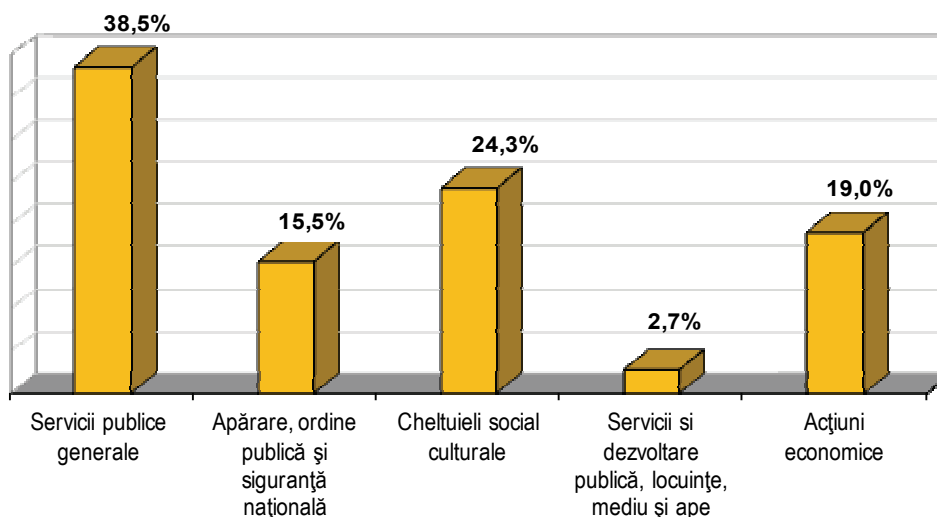
În structură funcțională, execuția cheltuielilor bugetului de stat se prezintă astfel:

Tabelul nr. 4

- milioane lei -

Denumire indicator	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de creditele definitive	Pondere în total %
0	1	2	3=2/1	4
TOTAL CHELTUIELI:	112.166,5	104.569,8	93,2	100,0
Partea I	44.636,6	40.261,2	90,1	38,5
SERVICII PUBLICE GENERALE				
Autorități publice și acțiuni externe	12.787,8	11.760,0	91,9	11,2
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.477,3	1.443,3	97,6	1,4
Alte servicii publice generale	2.443,3	1.498,6	61,3	1,4
Tranzacții privind datoria publică și împrumuturile	13.032,8	11.353,8	87,1	10,9
Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației	14.895,4	14.205,5	95,3	13,6
Partea a II-a	16.406,3	16.163,9	98,5	15,5
APĂRARE, ORDINE PUBLICĂ ȘI SIGURANȚĂ NAȚIONALĂ				
Apărare	4.261,0	4.159,9	97,6	4
Ordine publică și siguranță națională	12.145,3	12.004,0	98,8	11,5
Partea a III-a	26.598,3	25.483,3	95,8	24,3
CHELTUIELI SOCIAL-CULTURALE				
Învățământ	4.211,9	3.994,0	94,8	3,8
Sănătate	2.298,7	2.224,6	96,7	2,1
Cultură, recreere și religie	1.855,0	1.774,7	95,6	1,7
Asigurări și asistență socială	18.232,7	17.490,0	95,9	16,7
Partea a IV-a	3.040,6	2.810,8	92,4	2,7
SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ, LOCUINȚE, MEDIU ȘI APE				
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1.558,7	1.428,7	91,6	1,4
Protecția mediului	1.481,9	1.382,1	93,2	1,3
Partea a V-a	21.484,7	19.850,6	92,3	19,0
ACȚIUNI ECONOMICE				
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	2.125,0	1.878,1	88,3	1,8
Combustibili și energie	198,2	178,8	90,2	0,2
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	225,8	222,0	98,3	0,2
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	6.512,0	6.044,2	92,8	5,8
Transporturi	11.903,7	11.042,7	92,7	10,6
Comunicații	213,0	192,9	90,5	0,2
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	156,7	153,1	97,7	0,1
Alte acțiuni economice	150,3	138,8	92,2	0,1

Grafic, structura funcțională, pe părți, a principalelor cheltuieli ale bugetului de stat se prezintă astfel:

I. Servicii publice generale

Cheltuielile efectuate pentru serviciile publice generale, în sumă de 40.261,2 milioane lei, reprezintă 38,5% din totalul cheltuielilor bugetului de stat și cuprind:

- Cheltuieli pentru autorități publice și acțiuni externe*, în sumă de 11.760,0 milioane lei (29,2%), cu 8,1% sub nivelul creditelor bugetare definitive. În cadrul acestor cheltuieli se cuprind:
 - contribuția la bugetul UE în sumă de 6.228,8 milioane lei (53,0%), contribuție pe care o plătește România, începând cu anul 2007, în calitate de stat membru;
 - autorități executive și legislative, în sumă de 4.697,6 milioane lei (39,9%), și cuprind:
 - autorități executive, în sumă de 4.067,5 milioane lei;
 - alte organe ale autorităților publice, în sumă de 341,9 milioane lei;
 - autorități legislative, în sumă de 268,3 milioane lei;
 - administrația prezidențială, în sumă de 19,9 milioane lei;
 - cofinanțarea fondurilor primite de la Uniunea Europeană, în sumă de 833,6 milioane lei.
- Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare*, în sumă de 1.443,3 milioane lei (3,6%), cu 2,4% sub nivelul creditelor bugetare definitive. Au fost efectuate plăți pentru:
 - cercetare și dezvoltare pentru servicii publice generale în sumă de 1.258,3 milioane lei;
 - cercetare fundamentală (de bază) în sumă de 185,0 milioane lei.
- Alte servicii publice generale*, în sumă de 1.498,6 milioane lei (3,7%), cu 38,7% sub nivelul creditelor bugetare definitive. Au fost efectuate plăți pentru:
 - Fondul Național de Preaderare, în sumă de 726,6 milioane lei;
 - alte servicii publice generale, în sumă de 714,7 milioane lei.
- Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi*, în sumă de 11.353,8 milioane lei (28,2%), cu 12,9% sub nivelul creditelor bugetare definitive, având următoarele destinații:
 - dobânzi aferente datoriei publice interne directe, 6.366,4 milioane lei;
 - dobânzi aferente datoriei publice externe directe, 2.521,7 milioane lei;
 - rambursări de credite în contul împrumuturilor preluate/contractate de MFP în baza OUG nr. 64/2007, în sumă de 2.172,1 milioane lei.
- Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației*, în sumă de 14.205,5 milioane lei (35,3%), cu următoarele destinații:
 - transferuri din bugetul de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat 13.148,7 milioane lei.
 - transferuri din bugetul de stat către bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate 552,8 milioane lei;
 - transferuri din bugetul de stat către bugetul asigurărilor pentru șomaj 473,4 milioane lei.

II. Apărare, ordine publică și siguranță națională, în sumă de 16.163,9 milioane lei, reprezentând 15,5% din totalul cheltuielilor bugetare, cu următoarele destinații:

- Cheltuielile pentru apărare*, în sumă de 4.159,9 milioane lei (25,7%) au fost efectuate astfel:

- apărare națională, 3.530,1 milioane lei;
- participarea la misiuni și operațiuni militare în afara teritoriului statului român, 379,7 milioane lei;
- administrația centrală, 220,3 milioane lei (5,3%);
- cercetare și dezvoltare pentru apărare 26,2 milioane lei (0,6%);
- alte cheltuieli în domeniul apărării 3,6 milioane lei (0,1%).

2. *Cheltuielile pentru ordine publică și siguranță națională*, în sumă de 12.004,0 milioane lei (74,3%), au fost efectuate, în principal, pentru:

- ordine publică, 4.911,3 milioane lei, din care, poliție 2.969,8 milioane lei, jandarmerie 1.132,6 milioane lei, pază și supravegherea frontierei 808,9 milioane lei;
- autorități judecătorești, 2.014,3 milioane lei;
- siguranță națională, 1.643,3 milioane lei;
- protecție civilă și protecția contra incendiilor, 1.236,5 milioane lei;
- alte cheltuieli în domeniul ordinii publice și siguranței naționale, 893,8 milioane lei;
- penitenciare, 826,1 milioane lei.

III. Cheltuielile social-culturale, în sumă de 25.483,3 milioane lei, reprezentând 24,3% din totalul cheltuielilor bugetului de stat, cu următoarele destinații:

1. *Cheltuielile pentru învățământ*, în sumă de 3.994,0 milioane lei, efectuate în principal pentru:

- învățământ superior, 2.265,7 milioane lei;
- alte cheltuieli în domeniul învățământului, 495,8 milioane lei;
- învățământ secundar, 419,0 milioane lei;
- servicii auxiliare pentru educație, 340,7 milioane lei;
- servicii publice descentralizate, 293,7 milioane lei;

2. *Cheltuielile pentru sănătate*, în sumă de 2.224,6 milioane lei (8,7%), efectuate în principal pentru:

- alte cheltuieli în domeniul sănătății, 1.788,7 milioane lei;
- servicii publice descentralizate, 214,9 milioane lei;

3. *Cheltuielile pentru cultură, recreere și religie*, în sumă de 1.774,7 milioane lei (7,0%) a fost efectuată în principal pentru:

- alte servicii în domeniul culturii, recreerii și religiei 1.114,3 milioane lei;
- servicii culturale 344,2 milioane lei;
- servicii recreative și sportive 290,9 milioane lei.

4. *Cheltuielile pentru asigurări și asistență socială*, în sumă de 17.490,0 milioane lei (68,6%) au fost efectuate, în principal, pentru:

- pensii și ajutoare pentru bătrânețe, 7.979,6 milioane lei;
- asistență socială pentru familie și copii, 5.098,6 milioane lei;
- asistență socială în caz de boli și invalidități, 2.143,8 milioane lei;

IV. Servicii și dezvoltare publică, locuințe, mediu și ape, în sumă de 2.810,8 milioane lei, reprezintă 2,7% din totalul cheltuielilor bugetare, având următoarele destinații:

1. *Cheltuielile pentru locuințe, servicii și dezvoltare publică*, în sumă de 1.428,7 milioane lei.
2. *Cheltuielile pentru protecția mediului*, suma de 1.382,1 milioane lei.

V. Acțiuni economice, în sumă de 19.850,6 milioane lei, reprezintă 19,0% din totalul cheltuielilor bugetare, cu următoarele destinații:

1. *Cheltuielile pentru acțiuni generale economice, comerciale și de muncă*, în sumă de 1.878,1 milioane lei.
2. *Cheltuielile pentru combustibili și energie*, în sumă de 178,8 milioane lei.
3. *Cheltuielile pentru industria extractivă, prelucrătoare și construcții*, în sumă de 222,0 milioane lei.
4. *Cheltuielile pentru agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare*, în sumă de 6.044,2 milioane lei.
5. *Cheltuielile pentru transporturi*, în sumă de 11.042,7 milioane lei.
6. *Cheltuielile pentru comunicații*, în sumă de 192,9 milioane lei.
7. *Cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare în domeniul economic*, în sumă de 153,1 milioane lei.
8. *Alte acțiuni economice*, în sumă de 138,8 milioane lei destinată Fondului Român de Dezvoltare Socială.

2. Constatări

2.1. Respectarea metodologiei de elaborare a proiectului bugetului de stat

După parcurgerea etapelor de elaborare a proiectului de buget pentru anul 2012 și a proiectului de lege privind bugetul de stat pentru anul 2012 de către MFP, forma finală a bugetului anului 2012 a fost adoptată de Parlament, prin Legea nr. 293 din 22 decembrie 2011. În derularea acestui proces s-au constatat unele deficiențe privind:

→ **Emiterea cu întârziere a Scrisorii-cadru de către MFP**, în care se specifică contextul macroeconomic pe baza căruia a fost întocmit proiectul de buget pe anul 2012 și estimările pentru următorii 3 ani; metodologia de elaborare de către ordonatorii principali de credite a proiectelor de buget pe anul 2012 și estimările pentru anii 2013-2015; stabilirea limitelor de cheltuieli pentru ordonatorii principali de credite în anul 2012.

MFP a emis *Scrisoarea-cadru*, la data de 25.08.2011, termenul fiind 01.06.2011, nerespectându-se prevederile art. 33 din Legea nr. 500/2002, iar consecința a fost elaborarea proiectului de buget cu întârziere.

→ **În proiectul de buget au fost cuprinși și ordonatorii principali de credite care fie nu au depus la MFP propunerile bugetare, fie au depus propuneri bugetare care nu au fost susținute prin documentări și fundamentări detaliate, potrivit Legii nr. 500/2002.**

Din analiza propunerilor de buget depuse de ordonatorii principali de credite pentru exercițiul bugetar 2012 s-a reținut că Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului și MTI nu au transmis MFP propunerile bugetare pentru fundamentare. Totodată, auditorii publici externi au constatat că nu a existat o practică unitară și conformă cu Legea nr. 500/2002, privind formularea și depunerea la MFP a propunerilor bugetare pentru proiectul de buget al anului 2012.

În condițiile în care unii ordonatori principali de credite nu au formulat propuneri bugetare sau în alte cazuri propunerile nu au fost fundamentate potrivit legii, MFP nu putea analiza necesitatea, oportunitatea și legalitatea cererilor de finanțare, în etapa de elaborare a proiectului de buget.

Reglementările din domeniul finanțelor publice nu prevăd sancționarea ordonatorilor de credite care nu respectă obligația de a transmite MFP propunerile bugetare și de a atașa documentații și fundamentări detaliate la propunerile formulate pentru proiectul de buget și anexele la acesta.

În condițiile în care nu există posibilitatea sancționării ordonatorilor principali de credite pentru nerespectarea legii finanțelor publice cu privire la formularea propunerilor bugetare, MFP nu-și poate exercita corect atribuțiile legale ce-i revin în procesul bugetar, astfel că, în etapa de elaborare a proiectului bugetului de stat se creează toate premisele ca ordonatorii principali de credite să formuleze propuneri bugetare fără respectarea principiilor de legalitate, necesitate și oportunitate.

2.2. Execuția bugetară a Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului

Prin legea bugetară anuală se aprobă pentru unii ordonatori principali de credite fonduri publice care, nefiind documentate și fundamentate detaliat pe baza legalității, necesității și oportunității propunerilor bugetare, în procesul execuției bugetare, sunt anulate. Fiind deja aprobate de către Parlament, cu aceste credite bugetare anulate se majorează *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului*.

Analizând modul de fundamentare a propunerilor bugetare în corelație cu situația reîntregirii Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, s-au constatat următoarele:

- ▲ în ierarhia reîntregirilor, pe parcursul anului, a Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului a ocupat primul loc, cu 19,158% din totalul creditelor anulate în favoarea Fondului. Astfel, acest ordonator principal de credite a anulat, în trimestrul I 2012 și la începutul trimestrului II 2012, credite bugetare în sumă de 455 milioane lei, credite cu care a fost majorat Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului. Trebuie menționat faptul că 81,78% din creditele bugetare anulate, reprezintă finanțări din bugetul de stat pentru anul 2012, alocate Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului la capitolul 70.01 „Locuințe, servicii și dezvoltare publică”;
- ▲ MTI a anulat credite bugetare în sumă de 366,8 milioane lei, la capitolul 84.01 „Transporturi,” acest ordonator participând cu 15,45% din totalul sumelor cu care s-a majorat Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Această practică face posibilă utilizarea unor fonduri publice fără a fi supuse aprobării Parlamentului prin legea bugetară.

Echipa de audit a recomandat MFP să-i atenționeze pe ordonatorii principali de credite cu privire la constatările Curții de Conturi și să inițieze completarea legii finanțelor publice cu sancțiuni ce vor fi aplicate ordonatorilor principali de credite care nu respectă prevederile legale cu privire la depunerea, conținutul, fundamentarea și calendarul propunerilor bugetare.

a. Modul și contextul specific în care s-a desfășurat finanțarea din fondurile aflate la dispoziția Guvernului

Fondul de rezervă bugetară și Fondul de intervenție aflate la dispoziția Guvernului sunt aprobate prin legea bugetară anuală, se includ în bugetul de stat și se repartizează ordonatorilor principali de credite, pe parcursul execuției bugetare, bază de hotărâri ale Guvernului.

Conform art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002, *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului* este destinat pentru *finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute* ale unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale, apărute în timpul exercițiului bugetar.

Alocarea sumelor către bugetele locale se realizează prin majorarea sumelor defalcate din TVA, în cazul sumelor alocate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului sau prin transferuri de la bugetul de stat către bugetele locale, în cazul sumelor alocate din Fondul de intervenție.

Majorarea Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, pe parcursul unui an bugetar, se realizează prin anularea unor credite bugetare, la propunerea ordonatorilor principali de credite finanțați din bugetul de stat, ca urmare a amânării sau desființării unor sarcini pentru care au fost prevăzute sume prin legea anuală a bugetului de stat, prin rectificările bugetare care

au loc pe parcursul anului, precum și prin disponibilizarea unor sume defalcate din TVA alocate ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale neutilizate.

Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului se repartizează unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale în scopul înlăturării efectelor unor calamități naturale și sprijinirii persoanelor fizice sinistrate.

Pe parcursul unui an, acest fond poate fi majorat cu sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, în funcție de necesitățile privind asigurarea sumelor necesare pentru înlăturarea calamităților naturale.

Conform prevederilor art. 55 din Legea nr. 500/2002, MFP are obligația de a solicita ordonatorilor principali de credite, în cursul anului, rapoarte periodice privind modul de utilizare a fondurilor publice în vederea monitorizării execuției bugetare.

Misiunea de audit a urmărit:

- modul de gestionare și monitorizare a fondurilor la dispoziția Guvernului (*Fondul de rezervă bugetară și Fondul de intervenție*);
- existența și modul de aplicare a procedurilor de derulare a acestor fonduri;
- modul de implicare a ministerului în realizarea procesului legislativ prin care se alocă fondurile respective (de exemplu: modul de avizare a proiectelor de hotărâri ale Guvernului, evidența la zi a disponibilului soldurilor conturilor asociate fondurilor de rezervă bugetară și intervenție, analiza necesității și oportunității cheltuielilor solicitate/realizate din aceste fonduri etc.).

Misiunea de audit financiar a încercat să răspundă la întrebări legate de:

- ▲ *constituirea fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului*, în sensul în care aceasta s-a efectuat pe baza rectificărilor bugetare sau, în mare parte, prin renunțări la unele credite bugetare aprobate prin Legea bugetului de stat;
- ▲ *dacă alocarea fondurilor a fost necesară sau oportună*;
- ▲ *dacă Hotărârile de Guvern emise au fost destinate finanțării unor cheltuieli urgente sau neprevăzute*, dacă au existat cereri de solicitare de sume din aceste fonduri sau cereri din care să reiasă caracterul urgent sau neprevăzut al obiectivelor finanțate din aceste surse, dacă au fost analizate și evaluate aceste cereri pentru a putea stabili caracterul cheltuielilor și pentru a putea realiza o eventuală ierarhizare/priorizare a cererilor, în cazul în care numărul acestora a depășit existentul fondului la un moment dat;
- ▲ *dacă există criterii de evaluare sau proceduri interne aplicate în acest sens*;
- ▲ *dacă se realizează o monitorizare și/sau un control asupra acestor fonduri din partea autorităților publice implicate în gestionarea lor*.

În urma auditului efectuat la MFP s-a constatat majorarea Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului de aproximativ 7 ori pe parcursul exercițiului bugetar 2012 față de prevederile inițiale.

a.1. Constituirea Fondului de rezervă bugetară

Prin Legea bugetului de stat pe anul 2012 nr. 293/2011, Fondul de rezervă bugetară a fost aprobat inițial în sumă de 219.909 mii lei, pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute apărute pe parcursul exercițiului bugetar al anului 2012.

Pe parcursul anului 2012, Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului a fost *diminuat* cu suma de 105.100 mii lei, respectiv cu suma de 126.877 mii lei, *prin cele 2 acte normative de rectificare bugetară* (OG nr. 13/2012 și OUG nr. 61/2012), dar a și fost *majorat* prin *anularea unor credite bugetare în sumă de 2.374.939 mii lei, din care:*

- ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, 1.833.955 mii lei;
- ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale, 540.984 mii lei.

Majorarea Fondului de rezervă bugetară în timpul anului, cu suma de 1.833.955 mii lei, s-a făcut prin *anularea creditelor bugetare de la următorii ordonatori principali de credite ai bugetului de stat:*

Tabelul nr. 5

- mii lei -

Ordonatorul principal de credite al bugetului de stat	Suma
Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului	455.000
Ministerul Finanțelor Publice – Acțiuni Generale	417.000
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	366.822
Ministerul Mediului și Pădurilor	240.820
Ministerul Administrației și Internelor	127.964
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	39.203
Ministerul Culturii și Patrimoniului Național	39.000
Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului	32.075
Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale	29.880
Ministerul Sănătății	25.448
Ministerul Finanțelor Publice	23.190
Ministerul Afacerilor Externe	8.188
Secretariatul General al Guvernului	7.687
Ministerul Justiției	3.511
Curtea de Conturi	3.000

Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale	3.000
Înalta Curte de Casație și Justiție	2.759
Administrația Prezidențială	1.525
Ministerul Public	1.227
Serviciul de Telecomunicații Speciale	988
Consiliul Concurenței	778
Academia Română	751
Autoritatea Electorală Permanentă	716
Serviciul de Protecție și Pază	704
Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989	530
Ministerul Afacerilor Europene	461
Curtea Constituțională	449
Avocatul Poporului	407
Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat	326
Oficiul Național de Prevenire și Combaterea Spălării Banilor	146
Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării	114
Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor	102
Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității	97
Consiliul Legislativ	45
Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal	24
Consiliul Superior al Magistraturii	18

Anularea creditelor bugetare s-a realizat la MFP - Acțiuni Generale, în cuantum de 417.000 mii lei, la propunerea Direcției Generale de Trezorerie și Datorie Publică din cadrul MFP.

Distribuția pe județe a sumei de 540.984 mii lei cu care a fost majorat Fondul de rezervă bugetară prin anularea creditelor bugetare de la *ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale* se prezintă astfel:

Tabelul nr. 6

- mii lei -

Județul	Suma	Județul	Suma
Alba	15.555	Hunedoara	12.821
Arad	5.746	Ialomița	5.292
Argeș	6.789	Iași	16.143
Bacău	11.699	Ilfov	6.982
Bihor	21.524	Maramureș	15.940
Bistrița-Năsăud	17.594	Mehedinți	14.359
Botoșani	12.160	Mureș	26.041
Brașov	10.266	Neamț	21.410
Brăila	10.377	Olt	11.418
Buzău	4.226	Prahova	25.984
Caraș-Severin	11.557	Sălaj	4.838
Călărași	8.692	Satu Mare	10.211
Cluj	16.530	Sibiu	10.969
Constanța	3.574	Suceava	13.253
Covasna	10.755	Teleorman	21.633
Dâmbovița	9.192	Timiș	21.973
Dolj	23.549	Tulcea	17.290
Galați	9.331	Vaslui	11.976
Giurgiu	6.861	Vâlcea	11.270
Gorj	9.036	Vrancea	8.624
Harghita	17.426	București	10.118

a.2. Utilizarea Fondului de rezervă bugetară

În anul 2012 a fost alocată prin hotărâri ale Guvernului suma totală de 1.539.843 mii lei, din care 685.534 mii lei (44,52%) pentru acțiuni derulate la nivelul entităților publice finanțate din bugetul de stat și suma de 790.859 mii lei (51,36%) pentru acțiuni derulate la nivelul bugetelor locale.

Tabelul nr. 7

- mii lei -

Beneficiari	Suma
1. Ministerul Administrației și Internelor	353.330
2. Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	141.797
3. Ministerul Agriculturii	39.203
4. Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului	25.000
5. Autoritatea Electorală Permanentă	23.823
6. Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului	22.900
7. Ministerul Mediului și pădurilor	18.220
8. Secretariatul General al Guvernului	15.997
9. Ministerul Culturii și Patrimoniului Național	14.300
10. Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului	10.000
11. Ministerul Afacerilor Externe	7.770
12. Serviciul de Telecomunicații speciale	6.300
13. Serviciul Român de informații	5.000
14. Ministerul Sănătății	1.044
15. Înalta Curte de Casație și Justiție	450
16. Ministerul Apărării Naționale	400
Total	685.534

Comparând datele din Tabelul nr. 5 și Tabelul nr. 7, se observă faptul că există ordonatori de credite cărora li s-au anulat creditele bugetare și au primit finanțări din fondul de rezervă însă nu la același nivel.

În cadrul misiunilor de audit financiar desfășurate la ordonatorii principali de credite, Curtea de Conturi a efectuat verificări având ca obiect:

- modul de fundamentare a titlului de cheltuieli din bugetul aferent anului bugetar 2012, de la care, în cursul execuției bugetare, s-a procedat la anularea unor credite bugetare și, implicit la întregirea Fondului de rezervă la dispoziția Guvernului și motivele ce au dus la această situație;
- legalitatea cheltuirii sumelor alocate în concordanță cu necesitatea alocării în regim de urgență sau pentru cheltuieli neprevăzute,

constatând următoarele:

- La Ministerul Mediului și Pădurilor (MMP) prin HG nr. 29/18.01.2012 s-a aprobat suplimentarea bugetului Ministerului Mediului și Pădurilor din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2012, cu suma de 2.000 mii lei, la capitolul 74.01 „Protecția mediului”, titlul 20 „Bunuri și servicii”, articolul 12 „Consultanță și expertiză”, pentru achiziția de servicii de consultanță și reprezentare juridică, asistență tehnică, expertiză, traducere autorizată, necesare reprezentării MMP în vederea soluționării litigiului cu cumpărătorul OMV/AKTIENGESELLSCHAFT, aflat pe rolul Curții de Arbitraj de la Paris;
- Prin HG nr. 372/24.04.2012 s-a aprobat suplimentarea bugetului Ministerului Mediului și Pădurilor din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului cu suma de 820 mii lei, la capitolul 74.01 „Protecția mediului”, titlul 20 „Bunuri și servicii”, articolul 20.25 „Cheltuieli judiciare”, pentru plata cheltuielilor reprezentând onorariile arbitrilor în Cauza 18.366/GZ, aflat pe rolul Curții Internaționale de Arbitraj (ICC), Paris, Franța.

Din verificările efectuate s-a constatat că inițierea și aprobarea HG nr. 29/2012 și HG nr. 372/2012 s-au realizat în condițiile în care în cuprinsul notelor de fundamentare ale acestora nu au fost inserate elemente/argumente care să explice caracterul neprevăzut sau urgent al cheltuielilor aferente și care să justifice finanțarea de la Fondul de rezervă bugetară.

Lipsa caracterului neprevăzut sau urgent al cheltuielilor aferente soluționării litigiului în cauză, finanțate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, rezultă și din faptul că:

- în conformitate cu prevederile art. 28 din Legea nr. 555/2004 privind unele măsuri pentru privatizarea SNP PETROM SA, în exercitarea atribuțiilor de urmărire a derulării postprivatizare a contractului de privatizare, Ministerul Mediului și Pădurilor poate angaja consultanți și/sau firme de avocatură, prevăzând în cadrul bugetului propriu de venituri și cheltuieli sumele aferente onorariilor acestora;
- potrivit art. 3 lit. c) din Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 97/2011, Comitetul de avizare/aprobare pentru probleme de mediu „Petro” avea obligația de a propune achiziția de servicii de expertiză juridică, tehnică, financiară și audit, propunere care s-a făcut în septembrie 2011 prin președintele Comitetului de avizare/aprobare pentru probleme de mediu „Petro”. Acesta a solicitat conducerii Ministerului Mediului și Pădurilor necesarul estimativ de servicii juridice și reprezentare în fața Curții Internaționale de Arbitraj de la Paris;
- serviciile de consultanță și reprezentare juridică pentru care s-a solicitat suplimentarea bugetului Ministerului Mediului și Pădurilor au fost achiziționate peste aproximativ 6 luni de la data publicării HG nr. 29/18.01.2012.

Din cele prezentate rezultă că Ministerul Mediului și Pădurilor nu a cuprins în bugetul pe anul 2012 sumele aferente necesarului de servicii juridice și de reprezentare în fața Curții Internaționale de Arbitraj de la Paris, situație în care, ulterior, pentru finanțarea acestor cheltuieli s-a aprobat suplimentarea bugetului Ministerului Mediului și Pădurilor din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

→ Prin HG nr. 78/08.02.2012 s-a aprobat suplimentarea bugetului Ministerului Mediului și Pădurilor din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2012, cu suma de 15.400 mii lei, la capitolul 74.01 „Protecția mediului”, titlul 81 „Rambursări de credite”, articolul 81.01 „Rambursări de credite externe”, în vederea plății serviciului datoriei publice externe.

În cuprinsul notei de fundamentare, la pct.2 „Schimbări preconizate”, în susținerea promovării actului normativ s-a specificat că „în bugetul anului 2012 nu au fost cuprinse sumele pentru plata în totalitate a serviciului datoriei publice externe, respectiv pentru plata ratei de capital în conformitate cu Anexa nr. 3, Graficul de Rambursare, la Acordul de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind serviciile municipale, semnat la București la 24 iulie 2006”.

Prin urmare, rezultă că bugetul Ministerului Mediului și Pădurilor a fost suplimentat pentru efectuarea unor cheltuieli previzibile, devenite însă urgente ca urmare a fundamentării necorespunzătoare a bugetului pe anul 2012, prin necuprinderea sumelor necesare plății serviciului datoriei publice externe în conformitate cu graficul de rambursare, în condițiile în care Legea bugetului de stat pe anul 2012 nr. 293/2011 a fost aprobată în data de 22 decembrie 2011.

Cauzele abaterilor prezentate constau, în principal, în inexistența unor criterii clare și formalizate de încadrare a cheltuielilor care se finanțează din Fondul de rezervă bugetară, precum și în funcționarea necorespunzătoare a sistemelor de control intern care să prevină astfel de situații.

În anul 2012, sumele alocate din fondul de rezervă bugetară ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale au fost de 790.859 mii lei, constatându-se o creștere însemnată a acestora față de anul 2011, când sumele alocate au fost de 205.883 mii lei (384,22%).

Beneficiarii sumei de 790.859 mii lei, alocată pentru acțiuni derulate la nivelul bugetelor locale:

Tabelul nr. 8 - mii lei -

Județul	Suma	Județul	Suma
Alba	18.008	Hunedoara	17.393
Arad	28.596	Ialomița	6.650
Argeș	9.112	Iași	21.089
Bacău	18.098	Ilfov	20.561
Bihor	36.136	Maramureș	22.163
Bistrița-Năsăud	26.191	Mehedinți	23.939
Botoșani	15.524	Mureș	42.010
Brașov	17.392	Neamț	28.519
Brăila	7.786	Olt	16.859
Buzău	11.977	Prahova	23.502
Caraș-Severin	24.272	Sălaj	11.513
Călărași	13.175	Satu Mare	21.742
Cluj	23.682	Sibiu	12.526
Constanța	11.753	Suceava	24.015
Covasna	16.483	Teleorman	14.927
Dâmbovița	18.555	Timiș	32.558
Dolj	26.432	Tulcea	21.029
Galați	8.823	Vaslui	10.652
Giurgiu	9.415	Vâlcea	19.053
Gorj	7.846	Vrancea	7.952
Harghita	24.804	București	18.147

De cele mai mari sume alocate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului au beneficiat județele: Mureș: 42.010 mii lei (5,31%), Bihor: 36.136 mii lei (4,56%), Timiș: 32.558 mii lei (4,12%), Arad: 28.596 mii lei (3,62%) și Neamț: 28.519 mii lei (3,61%).

Sumele cele mai mici le-au primit județele Ialomița 6.650 mii lei (0,84%), Brăila 7.786 mii lei și Gorj 7.846 mii lei.

S-a constatat că și în anul 2012 s-a continuat practica întâlnită în anii precedenți, de alocare a unor sume importante din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului prin emiterea de Hotărâri de Guvern între două rectificări bugetare pentru acțiuni care nu s-au dovedit a fi urgente sau neprevăzute.

În anul 2012 a fost emis un număr de 45 de hotărâri de guvern, prin care s-au alocat sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului diversilor ordonatori de credite.

Din analiza acestor alocări s-au constatat următoarele:

- ♦ sumele din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului sunt permise de ordonatorii de credite, fără a exista obligația de a fi rambursate și fără a exista un control din partea MFP pentru verificarea gradului de atingere a obiectivului final prevăzut în actul normativ prin care au fost alocate;
- ♦ inexistența unor modificări semnificative față de perioada anterioară, în desfășurarea procesului legislativ prin care se alocă fondurile. Astfel, și în anul 2012 s-a menținut practica din anii anteriori, prin care în ședințele de Guvern Ministrul Finanțelor Publice prezenta soldul la zi al disponibilului acestui Fond pentru a se putea aloca sume prin anumite proiecte de Hotărâri ale Guvernului;
- ♦ Notele de fundamentare, întocmite de ordonatorii de credite, nu sunt evaluate de reprezentanții MFP;
- ♦ nu au existat criterii clare și formalizate de clasificare a cheltuielilor care au fost finanțate din Fondul de rezervă bugetară, în vederea includerii acestora în categoria cheltuielilor urgente sau neprevăzute;
- ♦ repartizarea și utilizarea acestor fonduri au fost realizate, la fel ca și în perioada anterioară, prin lăsarea la latitudinea inițiatorilor de proiecte de hotărâri ale guvernului a evaluării și încadrării cheltuielilor ce urmează a fi finanțate din aceste fonduri;
- ♦ în timpul exercițiului bugetar 2012, Guvernul a emis Ordonanța de urgență nr. 8 din 3 aprilie 2012, pentru stabilirea unor măsuri financiare, prin care, prin derogare de la prevederile art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului se puteau aloca, până la sfârșitul anului 2012, prin hotărâre a Guvernului, sume și pentru plata arieratelor.

S-a întâlnit astfel situația în care Nota de fundamentare privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului a fost transmisă MFP după ce Guvernul a adoptat hotărârea în cauză, situație în care nu a mai fost întocmită Fișa de repartizare prin care proiectul de hotărâre era avizat de direcțiile de specialitate din cadrul MFP (Ex.: prin HG nr. 1.271 din 18 decembrie 2012 s-a aprobat suplimentarea sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru echilibrarea bugetelor locale pe anul 2012 cu suma de 4.577 mii lei în bugetul propriu al județului Caraș-Severin, pentru plata unor arierate înregistrate de către Consiliul Județean Caraș-Severin).

Direcția de Audit Public Intern din cadrul MFP a întocmit Raportul de audit intern privind „Evaluarea sistemului de control intern/măanagerial implementat în procesul bugetar la DGPB” perioada verificată fiind cea a anului 2011, în cuprinsul raportului fiind realizată o analiză a modului de alocare și utilizare a sumelor disponibilizate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

În opinia echipei de audit intern a MFP, „sume alocate din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului în vederea finanțării unor cheltuieli pentru care fondurile prevăzute în buget nu au fost suficiente nu pot fi considerate/asimilate unor cheltuieli urgente sau neprevăzute având în vedere faptul că nu sunt apărute inopinat pe parcursul exercițiului bugetar, pentru aceste capitole de cheltuieli fiind deja alocate fonduri de la bugetul de stat prin legea bugetului.

Echipa de audit intern a MFP a mai precizat că „în prezent, Legea finanțelor publice nr. 500/2002 se află în proces de modificare.

Astfel, la art. 30 a fost introdus un nou alineat, respectiv alin. (6), în care se specifică faptul că MFP va emite norme metodologice aprobate de Guvern, prin care vor stabili condiții, criterii de acordare/alocare a sumelor din fondurile la dispoziția Guvernului, tipurile/categoriile de cheltuieli care pot fi finanțate din aceste fonduri, precum și rolul și responsabilitățile Guvernului, MFP și ale ordonatorilor principali de credite beneficiari.”

Cu toate că raportul de audit intern a fost înregistrat la MFP încă din luna septembrie 2012, iar legea finanțelor publice a fost completată și modificată prin Legea nr. 270 în luna octombrie 2013, art. 30 din lege nu a fost completat cu alin. (6).

Se menține și pentru anul 2012 concluzia că, în unele cazuri, Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului nu a fost utilizat în scopul pentru care a fost creat, fapt ce a dat posibilitatea ca, în anumite situații, acest fond să poată fi utilizat și ca o modalitate de a suplimenta bugetele unor ordonatori de credite, fără a fi nevoie ca alocările să fie cuprinse în buget și aprobate de Parlament.

- b. În anul 2012, **Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului**, prevăzut inițial cu suma de 7.000 mii lei, a fost majorat cu suma de 63.450 mii lei din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, din care s-a utilizat în anul 2012 suma de 68.450 mii lei, astfel că la 31.12.2012 soldul fondului a fost de 2.000 mii lei.

În contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2012, întocmit de MFP, în Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului este înscrisă, în mod eronat, suma de 2.000 mii lei, reprezentând „credite bugetare definitive”, această sumă fiind de fapt soldul fondului la 31.12.2012.

2.3. Respectarea legislației în vigoare privind închiderea conturilor contabile, întocmirea și depunerea situațiilor financiare la 31.12.2012. Analiza bilanțului contabil al instituțiilor publice la 31.12.2012.

MFP întocmește anual bilanțul instituțiilor publice pe care îl prezintă Guvernului pentru adoptare, odată cu contul general anual de execuție a bugetului de stat.

MFP a elaborat Bilanțul instituțiilor publice la 31 decembrie 2012 pe baza situațiilor financiare anuale ale ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului

național unic de asigurări de sănătate, ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, precum și a situațiilor financiare centralizate privind execuția bugetelor locale pe ansamblul județelor și al municipiului București.

Auditul a consemnat următoarele neconformități:

- ◆ raportarea eronată în situațiile financiare anuale încheiate la data de 31.12.2012, în Anexa 2 „*Contul de rezultat patrimonial*”, a veniturilor din impozite, taxe, contribuții de asigurări și alte venituri ale bugetelor, întrucât suma de 1.462.273 mii lei a fost inclusă la rândul 02 „Venituri din impozite, taxe, contribuții de asigurări și alte venituri ale bugetelor”, majorând această sumă, corectă fiind înscrierea la rândul 05 „Alte venituri operaționale” care, în mod eronat, au fost diminuate cu suma respectivă;
- ◆ raportarea eronată a sumei de 41.141 mii lei în situațiile financiare ale instituțiilor publice, centralizate la nivelul MFP la data de 31.12.2012, respectiv în Anexa 5 «*Contul de execuție a bugetului instituției publice – venituri*», coloana 5 „*Drepturi constatate din anul curent*”, aceasta regăsindu-se la următorii ordonatori principali de credite: Ministerul Justiției (40.244 mii lei), Consiliul Superior al Magistraturii (299 mii lei), Ministerul Public (299 mii lei) și Înalta Curte de Casație și Justiție (299 mii lei), ordonatori principali de credite care nu au atribuții privind stabilirea unor drepturi de încasat, materializate în venituri;
- ◆ raportarea eronată în bilanțul instituțiilor publice, la rândul 24 „*Creanțele bugetului general consolidat*”, a sumei totale de 2.818 mii lei, de către Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, MTI, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului și Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, acești ordonatori principali de credite neavând calitatea de creditori bugetari.
- ◆ **Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului prezentat pe site-ul MFP nu conține toate bunurile din domeniul public al statului, raportate în situațiile financiare ale ordonatorilor principali de credite sau cuprinde bunuri mult subevaluate (există bunuri cu valoare 0 lei sau de 1 leu). Diferența de valoare a bunurilor inventariate este de 44.657.889 mii lei.**

Din analiza comparativă a valorii bunurilor din patrimoniul public al statului înregistrate în evidența contabilă a instituțiilor publice (raportată prin situațiile financiare centralizate) și inventarul bunurilor din patrimoniul public al statului, prezentat pe site-ul MFP și monitorizat de către Direcția Generală de Legislație și Reglementare în Domeniul Activelor Statului (DGLRDAS), s-a constatat diferența de 44.657.889 mii lei, cauzele existenței acestei diferențe semnificative constând în:

- necuprinderea tuturor bunurilor aparținând statului în inventarul centralizat al bunurilor din patrimoniul public al statului;
 - neactualizarea valorii bunurilor aparținând statului;
 - neinițierea/neadoptarea actelor normative care să stea la baza modificărilor intervenite în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului de către ministere sau de către alte organe de specialitate ale autorităților publice centrale și locale, precum și de autorități administrative autonome;
 - neoperarea, în termenul prevăzut de lege, a modificărilor în inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
 - nedeclararea în inventarul centralizat al bunurilor din patrimoniul public a bunurilor aflate în administrarea bugetului local, în sumă de 4.955.123 mii lei, bugetului asigurărilor în sumă de 474.411 mii lei și bugetului instituțiilor autonome în sumă de 17.447 mii lei.
- ◆ patrimoniul public înregistrat în evidența contabilă a instituțiilor publice și raportat în situațiile financiare centralizate la nivelul MFP la data de 31.12.2012 nu cuprinde și valoarea bunurilor din patrimoniul public care se află în administrarea unor regii naționale, societăți naționale, companii naționale și institute naționale de cercetare-dezvoltare, din coordonarea unor instituții publice, valoarea acestuia fiind diminuată cu suma de 7.021.712 mii lei.

Pentru corectarea acestor abateri au fost formulate următoarele recomandări:

1. transmiterea de către MFP a constatărilor, concluziilor și recomandărilor misiunii de audit către toți ordonatorii care au raportat eronat informații în situațiile financiare;
2. urmărirea respectării de către toți ordonatorii de credite a monografiei contabile prevăzute de OMFP nr. 1917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, în vederea evitării pe viitor a unor astfel de deficiențe.
3. urmărirea de către MFP a reconcilierii datelor (informațiilor) din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului cu datele (informațiile) din situațiile financiare anuale, raportate de către ordonatorii principali de credite.

OPINIA DE AUDIT asupra contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2012:

Având în vedere că abaterile de la legalitate și regularitate constatate nu au afectat semnificativ situațiile financiare centralizate ale bugetului de stat pe anul 2012, precum și faptul că aceste abateri s-au datorat unor evenimente ce nu sunt sub controlul direct al MFP, echipa de audit a exprimat **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect** (cunoscută și ca *opinie favorabilă cu paragraf de evidențiere a unui aspect*).

Pentru corectarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate la nivelul ordonatorilor principali de credite, precum și la nivelul ordonatorilor aflați în subordinea acestora au fost dispuse măsuri prin deciziile emise de structurile Curții de Conturi.

Audit financiar

Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea	Secțiunea
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor autorităților și instituțiilor publice ale administrației publice centrale pe anul 2012, finanțate din bugetul de stat

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit financiar la ordonatorii de credite ai bugetului de stat, este redată în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Audit financiar
Venituri suplimentare	milioane lei	494,9
	milioane euro*	111,9
Prejudicii	milioane lei	654,0
	milioane euro*	147,9
TOTAL	milioane lei	1.148,9
	milioane euro*	259,8

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2013 de 4,42.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognostice de toamnă, noiembrie 2013.

ADMINISTRAȚIA PREZIDENTIALĂ

Scurtă prezentare

Administrația Prezidențială este instituție publică, finanțată de la bugetul de stat, aflată la dispoziția Președintelui României pentru îndeplinirea atribuțiilor sale și funcționează în baza Legii nr. 47/1994 privind serviciile din subordinea Președintelui României, republicată, modificată și completată prin OUG nr. 1/2001 și OUG nr. 176/2001.

Auditul financiar desfășurat la Administrația Prezidențială a avut în vedere caracterul particular al activității acestei instituții, generat în principal de legislația specifică salarizării personalului, de normele proprii privind deplasările externe și acțiunile de protocol, atribuirea contractelor de achiziții, conferirea decorațiilor.

Începând cu 1 ianuarie 2002 prin OUG nr. 176/2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 47/1994 privind serviciile din subordinea Președintelui României, în subordinea Administrației Prezidențiale funcționează Muzeul Național Cotroceni, ca instituție publică de cultură.

Execuția bugetară a instituției auditate pentru anul 2012 se prezintă astfel:

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	- mii lei -	
				% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli - Buget de stat	27.256	23.072	22.457	82,39	97,33
Autorități publice și acțiuni externe	24.316	20.517	19.902	81,85	97,00
Alte servicii publice generale	800	626	626	78,25	100,00
Cultură, recreere și religie	2.140	1.929	1.929	90,14	100,0

Echipa de audit a constatat următoarele:

- Modul de organizare și conducere a contabilității** ♦ neraportarea în conformitate cu clasificția bugetară, în contul de execuție bugetară, a cheltuielilor cu activele fixe neamortizabile;
- ♦ neevidențierea în conturi analitice distincte a garanțiilor materiale, precum și a sumelor de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate.
- Măsuri luate de entitate** Pentru toate neregulile constatate în timpul misiunii de audit au fost luate măsuri pentru remediere sau pentru a se intra în legalitate.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere că neregulile constatate nu au fost semnificative și nu au afectat realitatea datelor din situațiile financiare, precum și faptul că, din punct de vedere al naturii, contextului și comparării cu pragul de semnificație stabilit în audit, neregulile constatate la ordonatorul terțiar de credite (Muzeul Național Cotroceni) nu s-au reflectat semnificativ în situațiile financiare consolidate, a fost exprimată o **opinie fără rezerve**.

MUZEUL NAȚIONAL COTROCENI

Scurtă prezentare

În subordinea Administrației Prezidențiale funcționează, ca ordonator terțiar de credite, *Muzeul Național Cotroceni*, instituție publică finanțată din venituri proprii și din subvenții de la bugetul de stat. Patrimoniul Muzeului Național Cotroceni este alcătuit din totalitatea bunurilor, a drepturilor și obligațiilor cu caracter patrimonial ale muzeului asupra unor bunuri aflate în proprietatea publică și/sau privată a statului. Bunurile care alcătuiesc patrimoniul muzeal pot face obiectul dreptului de proprietate publică a statului sau a unităților administrativ teritoriale ori, după caz, al dreptului de proprietate privată și poate fi îmbogățit și completat prin achiziții, donații, precum și prin preluarea în regim de comodat sau prin transfer, cu acordul părților, de bunuri din partea unor instituții publice ale administrației publice centrale și locale, a unor persoane juridice de drept public și/sau privat, unor persoane fizice din țară și străinătate.

În anul 2012, execuția bugetară a entității auditate se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – Buget de stat	2.740	2.529	2.216	80,89	87,64
Autorități publice și acțiuni externe	2.740	2.529	2.216	80,89	87,64

Constatările echipei de audit se referă la:

- Modul de organizare și conducere a contabilității și evidențierea patrimoniului** ♦ înregistrarea, în mod eronat, pe cheltuielile anului 2012 a unor cheltuieli aferente anului 2013, reprezentând cheltuieli cu asigurările;
- ♦ înregistrarea eronată în contabilitate a ieșirii din gestiune a mărfurilor aflate în consignatie, prin utilizarea de conturi contabile diferite;
- ♦ neînregistrarea în conturi speciale a bunurilor aparținând altor entități, precum și a sumelor reprezentând dobânzi aferente garanțiilor materiale reținute și depuse de entitate la CEC;
- ♦ necorelarea soldului contului „Disponibil din fonduri cu destinație specială” cu extrasul de cont de la CEC;
- ♦ neinventarierea, conform legii, a bunurilor reprezentând mărfuri în consignatie.
- Concordanța datelor înregistrate în situațiile financiare** ♦ neconcordanța datelor din *Situația fluxurilor de trezorerie* cu cele din bilanța de verificare (la 31.12.2012) privind conturile „Casa în lei” și „Disponibil al instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții.”
- Calitatea gestiunii economico-financiare** ♦ efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii pe bază de documente justificative incomplete;
- ♦ efectuarea de cheltuieli pentru formarea profesională a salariaților fără a se întocmi acte adiționale la contractul individual de muncă;
- ♦ nereguli privind aplicarea reglementărilor legale în domeniul salarizării personalului bugetar:
- neevidențierea corectă în statul de funcții și statul de salarii a nivelului de salarizare în raport cu funcția ocupată și gradația de vechime aferentă;

- neaplicarea prevederilor legale referitoare la diminuarea și majorarea salariilor pentru o persoană cu normă de muncă fracționată;
 - acordarea sporului de toxicitate fără îndeplinirea în totalitate a prevederilor legale în vigoare;
 - acordarea de sporuri care nu s-au mai regăsit în reglementările legale în vigoare, respectiv a sporului pentru titlul științific de doctor;
 - calculul eronat, în unele cazuri, al sporului de vechime în muncă.
- ◆ nedepunerea zilnică la casierie a încasărilor din vânzarea biletelor de intrare la muzeu și a mărfii din stand;
 - ◆ nereținerea garanției materiale pentru o persoană cu atribuții de casier;
 - ◆ neevidențierea, necalcularea și nevirarea la bugetul de stat a impozitului pe venit pentru deponenți persoane fizice.

Imperfecțiuni ale cadrului normativ specific

Auditul financiar a relevat faptul că bunurile din patrimoniul cultural mobil, pe care le deține *Muzeul Național Cotroceni*, nu au fost reevaluate din cauza neelaborării de către Ministerul Culturii, nici până la data auditului, a cadrului normativ legal care să stabilească criteriile pe baza cărora să se realizeze această operațiune.

Măsuri luate de entitate în timpul misiunii de audit financiar

- ⇒ înregistrarea în conturi analitice distincte a garanțiilor materiale reținute și depuse la CEC, precum și înregistrarea dobânzilor aferente acestora;
- ⇒ înregistrarea în conturi în afara bilanțului a bunurilor primite în custodie, în conformitate cu OMFP nr. 1917/2005;
- ⇒ remedierea parțială a evidenței privind ieșirea din gestiune a mărfurilor aflate în consignație;
- ⇒ înregistrarea facturilor emise de entitate prin utilizarea contului „Clienți”;
- ⇒ recuperarea a 2/3 din contravaloarea bunurilor, reprezentând mărfuri în consignație care au fost date personalului;
- ⇒ reținerea garanției materiale pentru persoana cu atribuții de casier;
- ⇒ clarificarea unor detalii privind documentele care stau la baza decontării de cheltuieli privind bunuri și servicii;
- ⇒ încheierea de acte adiționale la contractul individual de muncă drept urmare a efectuării de cheltuieli pentru formarea profesională a salariaților.

Recomandări

- ✓ refacerea inventarierii la gestiunea *Marfă în consignație*, cu efectuarea confirmării de solduri cu deponenții și plata deponenților la zi; refacerea evidențelor contabile care reflectă gestiunea *Marfă în consignație*;
- ✓ utilizarea de către entitate a contului „Cheltuieli înregistrate în avans” pentru toate cheltuielile efectuate în avans, aferente perioadelor sau exercițiilor financiare viitoare;
- ✓ utilizarea de conturi analitice corespunzătoare, care să nu permită dublarea rulajelor la conturile „Casa în lei” și „Disponibil al instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții”;
- ✓ calcularea și încasarea prin reținere la sursă, precum și virarea impozitului pe venit aferent veniturilor încasate de deponenți, persoane fizice, pe anul 2012;
- ✓ elaborarea unei proceduri operaționale aferente activităților de încasare a veniturilor, cu stabilirea obligativității depunerii zilnice a sumelor încasate, precum și a responsabilităților și răspunderilor fiecăreia dintre persoanele cu atribuții în încasarea veniturilor;
- ✓ încadrarea/promovarea personalului să se facă cu stabilirea nivelului de salarizare, respectiv menționarea în statul de funcții și statele de salarii a clasei de salarizare, corespunzător funcției, gradului, studiilor și vechimii în muncă a fiecărui salariat conform prevederilor Legii-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice;
- ✓ continuarea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor de personal efectuate în perioada 2010-2013, în vederea aplicării corespunzătoare a tuturor prevederilor legale privind salarizarea personalului;
- ✓ calcularea și regularizarea cu bugetul de stat a sumelor virate ca urmare a acordării nelegale a sporului pentru titlul științific de doctor;
- ✓ calcularea corectă a sporului de vechime în muncă și corectarea deciziilor privind trecerea în altă tranșă de vechime, cu includerea clasei de salarizare aferente acestor avansări.

Recomandările auditorilor publici externi s-au concretizat în măsuri dispuse prin **decizie**, informându-se totodată și ordonatorul principal de credite.

OPINIA DE AUDIT

Ținând cont de faptul că abaterile și erorile constatate au avut consecințe semnificative asupra acurateței situațiilor financiare ale instituției, auditorii publici externi au formulat o **opinie adversă**.

Scurtă prezentare

Potrivit prevederilor Constituției, *Senatul*, alături de Camera Deputaților, formează cele două Camere ale Parlamentului, organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării.

Organizarea și funcționarea serviciilor Senatului sunt prevăzute de regulamentul propriu aprobat prin hotărâre a Senatului, iar resursele financiare sunt prevăzute în bugetul aprobat, și care se includ în bugetul de stat. În structura serviciilor Senatului funcționează departamente, direcții generale, direcții, servicii și birouri.

În subordinea Senatului României este organizat și funcționează *Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989*, ordonator terțiar de credite, finanțat din subvenții de la bugetul de stat și din venituri proprii.

Pentru realizarea obiectului de activitate și a scopului activității sale, Institutul organizează culegerea, arhivarea, cercetarea și publicarea documentelor referitoare la Revoluția română din decembrie 1989.

Finanțarea cheltuielilor Senatului României se asigură de la bugetul de stat, iar la nivelul acestei instituții se desfășoară și activități finanțate din venituri proprii (prin Centrul de organizare și promovare evenimente – COPE).

Pentru o serie de activități desfășurate de *Senatul României*, menționate în mod expres prin lege, există posibilitatea reglementării unor cheltuieli prin norme proprii, într-un sistem implicit derogatoriu de la cadrul legal general aplicabil în sectorul bugetar. În aceste condiții, probabilitatea constatării unor prejudicii în activitatea acestei instituții este destul de scăzută, atâta timp cât baza de raportare a legalității cheltuielilor este norma proprie, care de cele mai multe ori este mai puțin restrictivă decât cadrul legal general în privința condițiilor (limitelor) privind efectuarea acestor cheltuieli.

Auditul financiar s-a efectuat la *Senatul României* și la *Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD)*.

În anul 2012, conturile de execuție a bugetului Senatului României atât din sursa buget de stat, cât și din venituri proprii, se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Venituri proprii – Total venituri, din care:	150	345	302	201,33	87,53
Venituri din prestări servicii	150	300	293	196,00	98,00
Alte venituri din prestări servicii și alte activități	-	45	9	-	20,00
Cheltuieli totale din venituri proprii	170	410	121	71,17	29,51
Cheltuieli – Bugetul de stat	85.140	84.672	83.903	98,54	99,09
Autorități publice și acțiuni externe	84.421	84.654	83.885	99,36	99,09
Asigurări și asistență socială	719	18	18	2,50	100,0

În cadrul acțiunii desfășurate la nivelul *Senatului României*, auditorii publici externi au constatat că, în linii generale, sistemul de control intern/managerial și sistemul contabil funcționează la un nivel bun. Aceste concluzii au stat la baza stabilirii riscurilor la un nivel mediu, concomitent cu adoptarea unui raționament profesional adecvat pentru formarea unui eșantion complex și reprezentativ.

Cu toate acestea, s-au constatat și unele nereguli pe fondul unor disfuncționalități ale sistemului de control intern/managerial, după cum urmează:

Calitatea gestiunii economico- financiare

- ◆ instituția nu a efectuat regularizarea unor cheltuieli cu utilitățile, conform prevederilor contractuale, între *Senatul României* – Centrul de Organizare și Promovare Evenimente și prestatorul de servicii de alimentație publică, care își desfășura activitatea în incinta instituției auditate.

Audit intern

- ◆ activitatea compartimentului de audit intern s-a limitat în anul 2012, ca de altfel și în exercițiile bugetare anterioare, numai la activitatea proprie a instituției, fără a include în programul anual misiuni de audit vizând activitățile instituției subordonate, respectiv *Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD)*. Aceasta reprezintă una din cauzele pentru care, în urma auditurilor financiare desfășurate la IRRD în ultimii 3 ani, s-a constatat o serie de disfuncționalități care, chiar dacă nu au generat rezerve semnificative în privința patrimoniului și a situațiilor financiare, indică potențiale riscuri de utilizare defectuoasă a fondurilor publice.

Recomandări

Prin raportul de audit financiar, auditorii publici externi au formulat recomandarea ca la nivelul Senatului României, compartimentul de audit public intern să includă în programul anual de activitate misiuni de auditare a activității instituției subordonate.

OPINIA DE AUDIT

Concluzia generală a auditului financiar efectuat la nivelul Senatului României a fost aceea că situațiile financiare întocmite la 31 decembrie 2012 nu sunt afectate semnificativ de erorile constatate și că îndeplinesc cerințele privind realitatea și exactitatea datelor incluse în acestea, iar modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului se înscrie în cadrul legal care guvernează acest domeniu, fapt ce a determinat exprimarea unei **opinii fără rezerve**.

INSTITUTUL REVOLUȚIEI ROMÂNE DIN DECEMBRIE 1989

Scurtă prezentare

Aflat în subordinea Senatului României, *Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989* (IRRD) este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică, care are ca obiect de activitate analiza științifică a premiselor, desfășurării și efectelor, în plan politic, economic și social, ale Revoluției române din decembrie 1989, în scopul realizării unei imagini documentate, obiective și cuprinzătoare asupra acestui eveniment istoric.

În anul 2012, execuția bugetară a entității auditate se prezintă astfel:

- mii lei -					
Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Încasări realizate/Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Venituri proprii - Total venituri	1.444	1.127	1.043	72,22	92,54
Venituri din prestări de servicii și alte activități	20	20	6	30,00	30,00
Transferuri voluntare, altele decât subvențiile	30	30	-	-	-
Subvenții de la alte administrații	1.394	1.077	1.037	74,39	96,28
Cheltuieli totale	1.444	1.127	1.043	72,22	92,54
Autorități publice și acțiuni externe	1.444	1.127	1.043	72,22	92,54

Constatările sunt următoarele:

Calitatea gestiunii economico- financiare

- ♦ efectuarea unor plăți la categoria de cheltuieli „Bunuri și servicii”, precum și la „Cheltuieli de capital”, în baza unor documente necorespunzătoare în raport cu legislația financiar-contabilă și fiscală în vigoare;
- ♦ emiterea de acte administrative (decizii ale ordonatorului de credite privind încadrarea de personal) a căror perioadă de aplicabilitate a fost ulterior prelungită prin act adițional la contractul individual de muncă și nu prin emiterea unor noi acte administrative, așa cum reiese din prevederile legale privind organizarea și funcționarea institutului;
- ♦ plata unor bunuri achiziționate fără a avea la bază, întotdeauna, un angajament legal (contract, comandă);
- ♦ neurmărirea încadrării în plafonul de minute prevăzut în contractele încheiate pentru cheltuielile cu telefonia mobilă și, implicit, nerecuperarea sumelor reprezentând depășiri;
- ♦ întocmirea documentației aferente inventarierii patrimoniului cu unele omisiuni, ceea ce a imprimat o anumită incertitudine asupra realității datelor rezultate în urma acestei acțiuni;
- ♦ neînregistrarea autorității contractante (IRRD) în SEAP în vederea utilizării mijloacelor electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe.

Măsurile luate de entitate în timpul misiunii de audit financiar

- ⇒ refacerea unor acte administrative privind încadrarea personalului în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare;
- ⇒ completarea documentației aferente procesului de inventariere cu date care oferă certitudini asupra realității rezultatelor inventarierii;
- ⇒ luarea măsurilor privind întocmirea angajamentului legal în cazul achiziției de bunuri.

Recomandări

- ✓ luarea măsurilor necesare în scopul respectării obligației de înregistrare în SEAP și utilizarea mijloacelor electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe;
- ✓ urmărirea permanentă, de către persoanele cu atribuții în activitatea financiar-contabilă, a încadrării în limitele abonamentelor prevăzute prin contracte, reținerea sumelor care depășesc baremurile stabilite și virarea acestora la bugetul de stat;
- ✓ efectuarea plăților în baza documentelor întocmite în conformitate cu legislația financiar-contabilă și fiscală.

OPINIA DE AUDIT

O mare parte din aspectele constatate a fost remediate în timpul acțiunii de audit financiar, iar prin natura și contextul lor nu au afectat semnificativ situațiile financiare, fapt care a determinat exprimarea unei **opinii fără rezerve cu paragraf** și informarea ordonatorului principal de credite.

CAMERA DEPUTAȚILOR

Scurtă prezentare

Camera Deputaților, alături de Senatul României, potrivit prevederilor constituționale, alcătuiesc cele două camere ale Parlamentului, organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării. Natura și complexitatea activității Camerei Deputaților, în calitate de cameră a Parlamentului, administrarea clădirii și a terenului aferent Palatului Parlamentului, funcționarea Centrului Internațional de Conferințe, a ordonatorului terțiar de credite subordonat – Institutul Român pentru Drepturile Omului și a Regiei Autonome Monitorul Oficial SA sub autoritatea Camerei Deputaților (până la jumătatea anului 2012), obținerea de venituri proprii din desfășurarea unor activități (prestări servicii în special), precum și modul de aplicare a prevederilor Legii nr. 96/2006 privind statutul deputaților și senatorilor, conferă acțiunii de audit un caracter specific și complex.

Camera Deputaților își aprobă bugetul propriu care se include în proiectul Legii bugetului de stat. Finanțarea cheltuielilor Camerei Deputaților se asigură de la bugetul de stat, la nivelul acesteia desfășurându-se activități finanțate din venituri proprii (prin Centrului Internațional de Conferințe).

În anul 2012, execuția bugetară a entității auditate se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Venituri realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Venituri proprii – Total venituri, din care:	7.000	7.000	11.094	158,48	158,48
Venituri din dobânzi	1	1	1	100,00	100,00
Venituri din prestări servicii	6.999	6.999	11.093	158,49	158,49
Cheltuieli din venituri proprii	11.500	11.500	8.579	74,60	74,60
Cheltuieli – Bugetul de stat	198.291	191.431	184.437	93,01	96,34
Autorități publice și acțiuni externe	197.441	191.266	184.437	93,41	96,42
Asigurări și asistență socială	850	165	-	-	-

În cadrul acțiunii desfășurate la nivelul Camerei Deputaților, auditorii publici externi au constatat că sistemul de control intern/managerial și sistemul contabil funcționează la un nivel bun, iar auditul intern și-a exercitat atribuțiile în mod corespunzător, ceea ce a determinat stabilirea riscurilor la un nivel mediu, în condițiile adoptării unui raționament profesional merit să conducă la formarea unui eșantion complex și reprezentativ.

OPINIA DE AUDIT

Concluzia generală a auditului financiar efectuat la nivelul Camerei Deputaților a fost aceea că situațiile financiare întocmite la 31 decembrie 2012 îndeplinesc cerințele privind realitatea și exactitatea datelor incluse în acestea, iar modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului se înscrie în cadrul legal care guvernează acest domeniu. Această concluzie, coroborată cu implicarea auditului intern la nivelul instituției subordonate, a determinat exprimarea unei **opinii fără rezerve**.

Scurtă prezentare

Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO) a fost înființat și funcționează în baza prevederilor Legii nr. 9/1991, fiind un organism independent cu personalitate juridică, iar cheltuielile acestuia sunt finanțate din credite bugetare alocate prin intermediul Camerei Deputaților.

Obiectul principal de activitate al IRDO este asigurarea unei bune cunoașteri de către organismele publice, asociațiile neguvernamentale și de către cetățenii români a problematicii drepturilor omului, a modului în care drepturile omului sunt garantate în alte țări.

În anul 2012, execuția bugetară a entității auditate se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Cheltuieli – Buget de stat	1.454	1.422	872	60,00	61,32
Autorități publice și acțiuni externe	1.454	1.422	872	60,00	61,35 ¹

Principalele constatări au fost:

Organizare și conducere a contabilității, precum și ținerea la zi a evidenței patrimoniului

- ◆ neînregistrarea corespunzătoare în evidența contabilă a rezultatelor inventarierii, în sensul că *scoaterea din funcțiune a obiectelor de inventar* s-a evidențiat utilizându-se contul 117 „Rezultatul patrimonial”;
- ◆ nedelimitarea cheltuielilor cu utilitățile aferente exercițiului bugetar 2012 de cheltuielile aferente altor exerciții bugetare (respectiv anii: 2011 și 2013);
- ◆ înregistrarea eronată la momentul achiziționării abonamentelor de presă din anul 2012, în contul de cheltuieli, respectiv 603 „Cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar”, în condițiile în care ziarele și revistele au fost înregistrate și evidențiate în documentele primare ca obiecte de inventar;
- ◆ neefectuarea evaluării, la primirea prin transfer a unui mijloc fix amortizat complet, în vederea stabilirii valorii juste pentru înregistrarea în patrimoniul IRDO.

Calitatea gestiunii economico- financiare

- ◆ neorganizarea corespunzătoare a evidenței programelor bugetare și neelaborarea indicatorilor aferenți acestora;
- ◆ necompletarea în statele de plată a unor date, cum ar fi: „timpul efectiv lucrat”, precum și „venitul realizat potrivit timpului efectiv lucrat”, „veniturile aferente concediului de odihnă” și necompletarea prenumelui fiecărui salariat, înscriindu-se numai numele, existând astfel riscul apariției erorilor la identificarea drepturilor salariale ale fiecărui angajat al institutului.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 1/09.04.2012)

Măsuri implementate

Au fost duse la îndeplinire următoarele măsuri:

- ⇒ continuarea și finalizarea procesului de reîncadrare a personalului IRDO pe funcții corespunzătoare categoriei, gradului și treptei profesionale deținute, de stabilire a clasei de salarizare, precum și în privința avansărilor și promovărilor personalului, în conformitate cu prevederile Legii nr. 285/2010, coroborate cu prevederile Legii-cadru nr. 284/2010 și cu asigurarea concordanței cu statul de funcții aprobat de ordonatorul principal de credite;
- ⇒ perfecționarea normelor proprii privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, cu includerea în cadrul acestora a procedurilor care privesc conducerea evidenței contabile, precum și modul de angajare și justificare a cheltuielilor cu deplasările externe;
- ⇒ implementarea monografiei contabile conținând operațiunile specifice instituției, precum și a „Îndrumarului” privind planul de conturi, cu dezvoltarea conturilor în analitice, corespunzătoare conținutului economic al operațiunilor.

Măsuri implementate parțial

Au fost duse parțial la îndeplinire următoarele măsuri:

- ⇒ elaborarea și actualizarea programului anual al achizițiilor publice pe baza necesităților transmise de celelalte compartimente ale autorității contractante precum și elaborarea notelor de estimare a valorilor achizițiilor;

¹ Execuția bugetară scăzută se datorează încetării, pe parcursul anului, a raporturilor de muncă ale unor salariați, precum și fundamentării necorespunzătoare a Programului achizițiilor publice.

- ⇒ utilizarea mijloacelor electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire a contractelor pentru achizițiile directe, astfel încât acestea să reprezinte cel puțin 40% din valoarea totală a achizițiilor publice finalizate în cursul anului.
- ⇒ perfecționarea și aplicarea efectivă a normelor proprii privind circuitul documentelor.

Măsuri neimplementate

Nu a fost îndeplinită măsura referitoare la programele informatice utilizate pentru evidența contabilă, care trebuie să întrunească criteriile minimale prevăzute în Ordinul ministerului economiei și finanțelor nr. 3.512/2008 privind documentele financiar-contabile.

OPINIA DE AUDIT

Neregulile constatate în urma auditului financiar al situațiilor financiare încheiate la finele anului 2012, precum și neaducerea la îndeplinire a unor măsuri dispuse în urma auditului precedent, au stat la baza exprimării unei **opinii adverse** și a emiterii unei noi decizii.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Scurtă prezentare

Înalta Curte de Casație și Justiție reprezintă instanța supremă în România, prin care se realizează justiția și prin care se asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, după cum s-a prevăzut la art. 126 din Constituția României, republicată.

Execuția bugetului Înaltei Curți de Casație și Justiție pe anul 2012 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -				
Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	Gradul de execuție (%)
Total general	62.725	57.547	57.331	99,6
Ordine publică și siguranță națională	60.151	57.526	57.310	99,6
Asigurări și asistență socială	2.574	21	21	100,0
Cheltuieli – Buget de stat	62.725	57.547	57.331	99,6
Ordine publică și siguranță națională	60.151	57.526	57.310	99,6
Asigurări și asistență socială	2.574	21	21	100,0

După cum rezultă din datele prezentate în tabelul de mai sus, execuția bugetară a fost realizată în procent de 99,6%, creditele bugetare aprobate fiind utilizate aproape integral.

Constatările s-au referit la:

Calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ nerespectarea condițiilor de întocmire a documentelor justificative.
Lichidarea cheltuielilor de transport, a celor cu medicamentele, precum și a celor cu transportul de la domiciliul angajaților la locul de muncă, acordate magistraților prin legi speciale, s-a efectuat fără ca documentele justificative să fie vizate în toate cazurile pentru „Bun de plată”, ceea ce contravine prevederilor legale în vigoare. În timpul misiunii de audit entitatea a procedat la verificarea în totalitate a documentelor menționate, iar prin ordinele emise de ordonatorul principal au fost dispuse măsuri pentru remedierea deficiențelor.
- ◆ nevirarea pe destinațiile legale a unor obligații față de bugetele publice.
Nu au fost reținute și virate contribuțiile sociale datorate, aferente indemnizațiilor acordate judecătorilor în baza prevederilor art. 81 (1) din *Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, drepturi câștigate în instanță. Deficiența urmează a fi remediată cu ocazia următoarelor plăți ce se vor efectua potrivit prevederilor *OUG nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar*.

Recomandarea echipei de audit s-a referit la reținerea și virarea contribuțiilor sociale datorate conform prevederilor legale.

OPINIA DE AUDIT

A fost exprimată o **Opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, întrucât valoarea erorilor consemnate s-a situat sub nivelul pragului de semnificație.

Scurtă prezentare

Curtea Constituțională este organizată și funcționează în baza dispozițiilor art. 142-147 din Constituția României, a Legii nr. 47/1992 *privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale*, republicată și a Regulamentului de organizare și funcționare a Curții Constituționale, aprobat prin Hotărârea Plenului Curții Constituționale nr. 2/2005, modificat și completat de Hotărârile Plenului Curții Constituționale nr. 19/2010, 2/2011 și 6/2012.

Curtea Constituțională reprezintă autoritatea unică de jurisdicție care garantează supremația Constituției României și asigură controlul constituționalității legilor, a tratatelor internaționale, a regulamentelor Parlamentului și a ordonanțelor emise de Guvernul României.

Curtea Constituțională este independentă față de orice autoritate publică și se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a modifica sau completa prevederile supuse controlului.

În anul 2012, execuția bugetară a entității auditate se prezintă astfel:

- mii lei -					
Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Bugetul de stat	13.913	13.188	12.850	92,35	97,43
Autorități publice și acțiuni externe	13.837	13.188	12.850	92,86	97,43
Asigurări și asistență socială	76	0	0	-	-

Principalele constatări rezultate în urma auditului financiar se referă la:

- Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare**
 - ◆ neînregistrarea unor categorii de cheltuieli pe structura clasificăției bugetare în funcție de natura și efectul lor economic, precum și evidențierea eronată a acestora în conturile contabile;
 - ◆ nerefectarea corespunzătoare în contul 8066 „Angajamente bugetare” a unor operațiuni desfășurate pe parcursul anului (rezervări și diminuări ale creditelor bugetare).
- Modul de organizare și ținere la zi a evidenței patrimoniului**
 - ◆ neefectuarea demersurilor pentru înregistrarea în *Inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului* a unor imobile achiziționate de entitate din credite bugetare, împreună cu terenurile aferente;
 - ◆ efectuarea inventarierii patrimoniului fără a include și activitatea de *inventariere* și *analiză* asupra soldurilor unor grupe de conturi (15 „Provizioane”, 28 „Amortizări privind activele”, 42 „Personal și conturi asimilate”, 43 „Asigurări sociale, protecția socială și conturi asimilate” etc.).
- Calitatea gestiunii economico-financiare**
 - ◆ decontarea unor operațiuni fără respectarea în totalitate a prevederilor legale cu privire la inițierea, desfășurarea proceselor de achiziții publice, urmărirea derulării contractelor de achiziție și recepția bunurilor, serviciilor și lucrărilor pe baza datelor care certifică corespondența acestora cu realitatea, fapt care a creat unele incertitudini asupra exactității și realității datelor din situațiile financiare.
- Măsurile luate de entitate în timpul misiunii de audit**
 - ⇒ au fost luate măsuri pentru soluționarea situației imobilelor achiziționate din credite bugetare și care nu erau înscrise în *Inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului*.

- Recomandări**
- ✓ perfecționarea normelor proprii privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, cu includerea în cadrul acestora și a procedurilor care privesc conducerea evidenței contabile;
 - ✓ continuarea demersurilor în vederea înregistrării în *Inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului* a imobilelor achiziționate din credite bugetare;
 - ✓ analiza modului în care s-au decontat cheltuielile aferente unor achiziții publice și stabilirea certă a obligațiilor de plată ale instituției, astfel încât datele din situațiile financiare să reflecte, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, realitatea și exactitatea sumelor datorate și achitate. Totodată, s-a recomandat ca entitatea să îmbunătățească procedurile operaționale privind derularea achizițiilor publice, inclusiv în etapa de recepție, și să perfecționeze personalul implicat în procesele de achiziții publice.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere incertitudinea realității unor date aferente operațiunilor de decontare din fonduri publice a unor cheltuieli decurgând din unele procese de achiziții publice a fost exprimată o **opinie fără rezerve cu paragraf**.

CONSILIUL LEGISLATIV

Scurtă prezentare

Consiliul Legislativ este organ consultativ de specialitate al Parlamentului României, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații și ține evidența oficială a legislației României.

Consiliul Legislativ examinează și avizează, în condițiile legii, forma republicabilă a legilor, ordonanțelor și hotărârilor Guvernului, care au suferit intervenții legislative și pentru care s-a dispus republicarea, precum și rectificările ce se propun a fi aduse unor acte normative după publicarea acestora, în cazul descoperirii de erori materiale.

Execuția bugetară pe anul 2012 la nivelul entității auditate se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Cheltuieli - Bugetul de stat	4.956	4.896	4.856	97,98	99,18
Autorități publice și acțiuni externe	4.951	4.847	4.809	97,13	99,22
Asigurări și asistență socială	5	49	47	940	95,92

OPINIA DE AUDIT

Concluzia generală a auditului financiar a fost aceea că situațiile financiare întocmite la 31 decembrie 2012 nu sunt afectate semnificativ de erorile constatate și că îndeplinesc cerințele privind realitatea și exactitatea datelor incluse în acestea, iar modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului se înscrie în cadrul legal care guvernează acest domeniu, fapt ce a determinat exprimarea unei **opinii fără rezerve**.

CONSILIUL CONCURENȚEI

Scurtă prezentare

Consiliul Concurenței este o autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, care își exercită atribuțiile potrivit prevederilor Legii Concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare. În calitate de autoritate națională de concurență, instituția pune în aplicare și asigură respectarea prevederilor naționale și comunitare în domeniul concurenței. În același timp, Consiliul Concurenței are rolul de autoritate națională de contact în domeniul ajutorului de stat între Comisia Europeană, pe de o parte, și instituțiile publice, furnizorii și beneficiarii de ajutor de stat, pe de altă parte.

În anul 2012, execuția bugetară a entității auditate se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Cheltuieli - Bugetul de stat	41.439	41.251	37.581	90,69	91,10
Autorități publice și acțiuni externe	41.439	41.251	37.581	90,69	91,10

Principalele constatări ale echipei de audit au vizat *modul de organizare și ținere la zi a evidenței patrimoniului*, constând în neînscirarea în *Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului* a unor spații ale inspectoratelor teritoriale de concurență, achiziționate din fonduri de la bugetul de stat.

Măsurile luate de entitate în timpul sau ca urmare a misiunii de audit financiar

- ⇒ efectuarea demersurilor pentru înscirarea în *Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului* a unor spații ale inspectoratelor teritoriale de concurență, achiziționate din fonduri de la bugetul de stat;
- ⇒ recuperarea unui prejudiciu, în sumă de 29.482 lei, ca urmare a punerii în aplicare a măsurii dispuse prin Decizia nr. 4/06.09.2010, rămasă definitivă prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 5041/18.04.2013.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere faptul că aspectele prezentate nu au fost de natură să afecteze semnificativ situațiile financiare întocmite de entitate, iar entitatea a luat măsuri pentru remedierea lor, auditorii publici externi au exprimat o **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Scurtă prezentare

Instituția *Avocatul Poporului* este autoritate publică autonomă și independentă față de orice altă autoritate publică, activitatea sa având drept scop apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, în raporturile acestora cu autoritățile publice.

Conform prevederilor Legii nr. 35/1997 *privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, instituția Avocatul Poporului a înființat un număr de 14 birouri teritoriale care își au sediul în orașe reședință de județ, iar fiecare structură are în competența sa teritorială mai multe județe.

În vederea îndeplinirii obiectivului principal al activității sale, instituția Avocatul Poporului examinează și soluționează cererile formulate de persoanele lezate prin încălcarea drepturilor sau libertăților cetățenești, iar în exercitarea atribuțiilor sale nu se substituie autorităților publice.

Execuția bugetară a instituției auditate se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Cheltuieli – Bugetul de stat	5.056	5.129	5.120	101,26	99,82
Autorități publice și acțiuni externe	5.056	5.129	5.120	101,26	99,82

Principalele nereguli constatate în urma misiunii de audit financiar vizează:

Înregistrarea eronată a unor operațiuni ➤ înregistrarea eronată a unor sume în conturile analitice ale contului „Debitori”, în sensul că sume aferente debitorilor peste un an erau înscrise ca debitori sub un an;

- înregistrarea, în mod eronat, în anul 2012 a unor cheltuieli aferente anului 2013, înregistrarea corectă fiind pe cheltuieli anticipate;
- înregistrarea eronată pe subdiviziuni diferite ale clasificăției bugetare a unor categorii de cheltuieli de aceeași natură și cu aceeași destinație.

Calitatea gestiunii economico-financiare

- nerespectarea, în unele cazuri, a parcurgerii succesive a fazelor procesului execuției bugetare (angajare, lichidare, ordonanțare și plată);
- nereguli în aplicarea legislației în domeniul salarizării, respectiv:
 - acordarea sporului pentru activitatea de control financiar preventiv, în baza unor prevederi legale abrogate și nu în conformitate cu Legea-cadru nr. 284/2010, modificată prin Legea nr. 283/2011, respectiv majorarea salariului de bază cu 4 clase de salarizare succesive suplimentare, ceea ce a determinat acordarea unor drepturi necuvenite;
 - aplicarea diferită, în anii 2011 și 2012, a acelorași prevederi legale la avansarea personalului în gradația corespunzătoare tranșei de vechime în muncă;
- neîntocmirea programului achizițiilor publice în conformitate cu prevederile legale, în sensul că acesta nu a fost structurat pe contracte/acorduri-cadru, ci numai pe surse de finanțare, iar valoarea estimată a fost înlocuită după efectuarea achizițiilor cu valoarea efectiv contractată.

OPINIA DE AUDIT

Din cauza impactului abaterilor constatate, precum și a faptului că acestea au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare, auditorii publici externi au exprimat o **opinie adversă**.

Pentru recuperarea prejudiciilor și înlăturarea neregulilor a fost emisă decizie.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII

Scurtă prezentare

Consiliul Național pentru Studiarea Arhivelor Securității este instituție publică finanțată de la bugetul de stat, organizarea și funcționarea acesteia fiind reglementate de prevederile OUG nr. 24/2008 *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 și ale Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național pentru Studiarea Arhivelor Securității.

În anul 2012, execuția bugetară a entității auditate se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Cheltuieli – Bugetul de stat	10.994	11.014	10.951	99,61	99,42
Servicii publice generale	10.994	11.014	10.951	99,61	99,42
Autorități publice și acțiuni externe	10.994	11.014	10.951	99,61	99,42

Principalele aspecte constatate pe parcursul misiunii de audit financiar:

*Organizarea și
ținerea la zi a
evidențelor
contabile și a
evidenței
patrimoniului*

- ◆ neclarificarea unor sume aflate în soldul contului „Personal – salarii datorate” și al contului „Avansuri acordate personalului”;
- ◆ înregistrarea în exercițiul bugetar curent a unor cheltuieli aferente exercițiului următor, prin înregistrarea, în mod eronat, în contul 613 „Cheltuieli cu primele de asigurare” a cheltuielilor privind rate asigurare RCA pentru anul 2013, aferente autoturismelor din dotarea parcului auto. Acestea trebuiau înregistrate în contul „Cheltuieli înregistrate în avans”;
- ◆ neînregistrarea cheltuielilor pe structura clasificăției bugetare în funcție de natura și conținutul lor economic, prin înregistrarea unor lucrări de reparații curente la articolul bugetar „Materiale și prestări de servicii cu caracter funcțional”;
- ◆ neaplicarea prevederilor legale privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2012, referitoare la crearea unui analitic distinct „Casa de Asigurări de Sănătate” pentru contul „Debitori”, în corespondență cu „Contribuțiile angajatorului pentru concedii și indemnizații”, în vederea evidențierii sumelor de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate;
- ◆ neactualizarea valorii de inventar înscrise în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, rezultată în urma reevaluării imobilului aflat în administrare.

*Calitatea gestiunii
economico-
financiare*

- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind parcurgerea fazelor procesului de execuție bugetară (angajare, lichidare, ordonanțare și plată) și neexercitarea în deplină concordanță cu prevederile legale incidente a controlului financiar preventiv propriu în cadrul acestui proces, astfel că în unele cazuri nu s-a respectat ordinea prevăzută de lege pentru parcurgerea fazelor procesului de execuție bugetară, respectiv angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, iar în alte cazuri nu s-a acordat viza „bun de plată” pentru confirmarea realității serviciilor prestate;
- ◆ Programul anual al achizițiilor publice pentru anul 2012 nu conține toate achizițiile efectuate de CNSAS în anul auditat, achizițiile directe nefiind incluse;
- ◆ în cazul cumpărărilor directe, valoarea estimată nu s-a determinat prin cumul la nivelul întregului an calendaristic, astfel încât în funcție de valoarea rezultată să se stabilească procedura/modalitatea de atribuire prin comparare cu pragurile valorice prevăzute de lege. Totodată, la încheierea actelor adiționale pentru anul bugetar următor nu s-a menționat valoarea estimată a contractului inițial determinată cu luarea în considerare și a valorii suplimentare aferente perioadei de derulare a actului adițional;
- ◆ nu au fost elaborate proceduri operaționale pentru toate activitățile generate de procesul de achiziții publice, iar singura procedura scrisă a Biroului de Achiziții Publice nu respectă conținutul modelului din anexa la Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 946/2005 pentru aprobarea codului controlului intern, cuprinzând standarde de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial, republicat.

*Măsurile luate în
timpul misiunii
de audit financiar*

- ⇒ perfecționarea normelor proprii privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și revizuirea procedurii de control financiar preventiv propriu;
- ⇒ evidențierea corectă a sumelor de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate, prin crearea unui analitic distinct al contului „Debitori”;
- ⇒ revizuirea „Monografiei privind înregistrarea în contabilitate a operațiunilor specifice” și a „Îndrumarului privind planul de conturi, cu dezvoltarea conturilor în analitice, corespunzătoare conținutului economic al operațiunilor”, prin aceasta reglementându-se introducerea contului contabil „Cheltuieli înregistrate în avans”.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 4/11.12.2012)

*Măsurile
implementate*

- ⇒ continuarea și finalizarea demersurilor pentru înscrierea în *Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului* a clădirii și terenului aferent sediului central al CNSAS, având în vedere că acestea au fost achiziționate din credite bugetare.

- ⇒ luarea măsurilor pentru recuperarea prejudiciului, în sumă de 179 mii lei, generat de nerespectarea clauzelor contractuale privind predarea unui spațiu din București, care a făcut obiectul unui contract de închiriere;
- ⇒ finalizarea acțiunii de inventariere a patrimoniului și valorificarea rezultatelor acesteia, în conformitate cu prevederile legale.

Recomandări

- ✓ continuarea demersurilor inițiate, până la recuperarea integrală a prejudiciului adus fondurilor publice ca urmare a nerespectării clauzelor contractuale privind predarea unui spațiu din București;
- ✓ inițierea unui proiect de hotărâre de Guvern prin care să se actualizeze valoarea de inventar a imobilului, cu valoarea rezultată în urma reevaluării;
- ✓ aplicarea măsurilor necesare pentru clarificarea sumelor din conturile „Personal – salarii datorate” și contul „Avansuri acordate personalului”;
- ✓ completarea Programului Anual al Achizițiilor Publice, cu achiziții realizate prin cumpărare directă, astfel încât acesta să evidențieze totalitatea achizițiilor care se intenționează să se realizeze pe parcursul anului, în concordanță cu creditele alocate;
- ✓ elaborarea și aplicarea, în cadrul sistemului de control intern/managerial, a unei proceduri operaționale pentru activitatea de determinare a valorii estimate a achizițiilor/contractelor;
- ✓ continuarea demersurilor pentru adaptarea la normele și reglementările contabile în vigoare a sistemului informatic care asigură evidența contabilă a instituției.

Recomandările formulate au stat la baza emiterii deciziilor.

OPINIA DE AUDIT

Ținând cont de faptul că abaterile și erorile constatate au avut consecințe semnificative asupra acurateții situațiilor financiare, auditorii publici externi au formulat o **opinie adversă**.

CONSILIUL NAȚIONAL AL AUDIOVIZUALULUI

Scurtă prezentare

Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) este autoritate publică autonomă sub control parlamentar și garantul interesului public în domeniul comunicării audiovizuale, fiind în același timp autoritatea unică de reglementare în domeniul serviciilor media audiovizuale. CNA este autorizat să stabilească condițiile, criteriile și procedura pentru acordarea licențelor audiovizuale analogice și digitale, precum și procedura de acordare a autorizației de retransmisie. Consiliul este autorizat să emită decizii cu caracter de norme de reglementare în vederea realizării atribuțiilor sale, să elaboreze instrucțiuni și să emită recomandări pentru desfășurarea activităților în domeniul comunicării audiovizuale. Totodată, Consiliul are ca atribuții specifice supravegherea respectării, precum și controlul îndeplinirii obligațiilor de către radiodifuzorii și distribuitorii de servicii audiovizuale.

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – Buget de stat	7.112	7.371	7.337	103	100

Principalele aspecte constatate pe parcursul misiunii de audit financiar:

Constatări

- ◆ S-a constatat că situațiile financiare aferente anului 2012 sunt influențate de abaterile identificate în timpul auditului financiar efectuat asupra exercițiului financiar al anului 2011, pentru înlăturarea cărora Curtea de Conturi a emis Decizia nr. 20/2012, măsuri care însă nu au fost duse la îndeplinire de către CNA. Aceste abateri au vizat:

- respectarea procedurii de redactare, comunicare și executare a deciziilor de sancționare emise de către CNA împotriva furnizorilor și distribuitorilor de servicii media audiovizuale

În urma efectuării auditului financiar s-a constatat că în anul 2011 CNA a aplicat un număr de 251 de sancțiuni pentru nerespectarea de către unii radiodifuzori și distribuitori de servicii a prevederilor legislației aplicabile în domeniul audiovizualului, din care numai în cazul a 72 de decizii de amendare, în valoare totală de 1.110 mii lei s-a făcut dovada achitării voluntare a contravalorii amenzilor primite.

Conform prevederilor Legii audiovizualului nr. 504/2002, deciziile de sancționare necontestate în contencios administrativ de către cei sancționați constituie de drept titlu executoriu, iar în temeiul prevederilor art. 141, alin. (6) din Codul de procedură fiscală, deciziile de sancționare care privesc creanțele fiscale, se transmit în termen de cel mult 30 de zile de la emitere, spre *executare silită*, la administrațiile financiare teritoriale competente, în raza de activitate/responsabilitate în care își au sediile sociale radiodifuzorii sau distribuitorii amendați.

Astfel, odată cu punerea în aplicare de către conducerea CNA a deciziilor de sancționare a radiodifuzorilor vizați și transmiterea acestora în vederea efectuării plăților aferente la administrațiile financiare teritoriale, structurile abilitate din cadrul CNA nu mai pot avea, potrivit procedurii operaționale interne, controlul efectiv asupra virării la bugetul de stat a sumelor provenite din amenzi, situația soluționării de facto a operațiunilor respective rămânând la nivelul administrațiilor financiare.

Măsura dispusă de Curtea de Conturi prin Decizia nr. 20/2012 obliga CNA să încheie un Protocol de colaborare între Consiliul Național al Audiovizualului, respectiv Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF), în baza căruia să fie stabilite/convenite, atribuțiile și responsabilitățile structurilor de specialitate din cadrul CNA respectiv ale administrațiilor financiare locale, privind activitățile care trebuie desfășurate de către fiecare entitate în parte în procesul punerii în aplicare a deciziilor de sancționare contravențională emise de CNA.

- *achiziționarea de către CNA a unor apartamente/garsoniere cu fonduri bănești de la bugetul de stat și înregistrarea în contabilitate, în patrimoniul privat al statului*

În urma verificărilor efectuate de către auditorii publici externi asupra modului de administrare de către CNA în anul 2011 a patrimoniului propriu aparținând acestei instituții s-a constatat faptul că entitatea deține un număr de 7 apartamente/garsoniere care au fost achiziționate cu fonduri bănești alocate de la bugetul de stat, prin bugetele anuale aprobate pentru CNA, bunuri care au fost înregistrate în contabilitatea instituției ca fiind proprietatea privată a statului.

În acest context, s-a constatat că cele 7 locuințe achiziționate din fonduri publice în perioada 2003-2007 de către CNA reprezintă în fapt 3 apartamente cu câte 2 camere, din orașele Brașov, Constanța și Suceava, respectiv 4 garsoniere, din orașele Craiova, Galați, Focșani și Pitești, în valoare totală de 712 mii lei, care ulterior au avut destinația de sedii ale CNA în care își desfășoară activitatea inspectorii audiovizuali teritoriali din orașele/zonile respective.

Măsura dispusă de Curtea de Conturi prin Decizia nr. 20/2012 obliga conducerea Consiliului Național al Audiovizualului să inițieze, prin intermediul instituțiilor abilitate ale statului, demersurile legale necesare în vederea elaborării unei hotărâri de Guvern, în baza căreia apartamentele/garsonierele achiziționate din fonduri publice să fie înregistrate în domeniul public al statului și, ulterior, să fie date în administrarea CNA, în strictă conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare.

Măsuri inițiate
ca urmare a
Deciziei nr. 20/2012

⇒ au fost inițiate demersurile pentru:

- încheierea unui protocol de colaborare între CNA și ANAF, în vederea punerii în aplicare a deciziilor de sancționare contravențională emise de CNA;
- înscrierea imobilelor achiziționate în perioada 2003-2008 în patrimoniul public al statului.

OPINIA DE AUDIT

Întrucât măsura privind majorarea patrimoniului public al statului, dispusă prin Decizia nr. 20/2012 pentru exercițiul financiar al anului 2011, nu a fost dusă la îndeplinire, reflectându-se negativ în situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2012, în sensul oferirii unei imagini nereale a situației patrimoniului entității, auditorii publici externi au formulat **opinie adversă**.

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

**Scurtă
prezentare**

Secretariatul General al Guvernului funcționează în baza HG nr. 405 din 4 mai 2007 *privind funcționarea Secretariatului General al Guvernului*, ca instituție publică cu personalitate juridică în subordinea primului-ministru, având rolul de a asigura derularea operațiunilor tehnice aferente actului de guvernare, rezolvarea problemelor organizatorice, juridice, economice și tehnice ale activității Guvernului și a primului-ministru, reprezentarea Guvernului și a primului-ministru în fața instanțelor judecătorești.

În subordinea Secretariatului General al Guvernului funcționează organele de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice prevăzute în anexa nr. 3 la HG nr. 405/2007, iar prin bugetul

Secretariatului General al Guvernului sunt finanțate structurile din cadrul aparatului de lucru al Guvernului, precum și organele de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiile publice prevăzute în anexa nr. 2 la HG nr. 405/2007.

Secretariatul General al Guvernului îndeplinește atribuțiile prevăzute de lege pentru ministerul de resort față de Regia Autonomă „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat”.

Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale *Secretariatului General al Guvernului* este asigurată integral de la bugetul de stat, însă pentru derularea unor programe comunitare, instituția beneficiază și de fonduri externe nerambursabile.

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi inițiale	% față de prevederi definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total venituri pe surse:	60.873	55.594	77.469	1,27	1,39
Venituri proprii	1.700	1.672	38.293	22,53	22,90
Venituri din activități finanțate integral/parțial din venituri proprii	59.173	53.922	39.176	0,66	0,73
Total cheltuieli, din care pe capitole:	776.535	913.126	816.623	0,88	0,89
Bugetul de stat	707.231	736.559	668.957	0,78	0,91
Autorități publice și acțiuni externe	298.268	591.117	552.386	0,76	0,93
Învățământ	2.000	0	0	-	-
Cultura, recreere și religie	378.300	106.747	102.088	0,97	0,96
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	24.433	36.178	12.563	0,51	0,35
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	4.230	2.517	1.920	0,45	0,76
Bugetul fondurilor externe nerambursabile, total din care:	8.431	120.973	109.957	13,04	0,91
Autorități publice și acțiuni externe	4.441	116.983	106.580	24,00	0,91
Industria extractivă, prelucrătoare și construcții	3.990	3.990	3.377	0,85	0,85
Bugetul activităților finanțate din venituri proprii	1.700	1.672	718	0,42	0,43
Autorități publice și acțiuni externe	1.700	1.672	718	0,42	0,43
Bugetul activităților finanțate parțial din venituri proprii	59.173	53.922	36.991	0,63	0,69
Autorități publice și acțiuni externe	34.050	23.080	16.854	0,49	0,73
Învățământ	5.000	5.500	1.874	0,37	0,34
Cultură, recreere și religie	19.357	24.576	17.965	0,93	0,73
Alte acțiuni economice	766	766	298	0,39	0,39

Prevederile inițiale ale bugetului de stat, în sumă de 707.231 mii lei, au fost majorate ca urmare a rectificărilor bugetare, creditele definitive fiind de 736.559 mii lei.

Din analiza indicatorilor prezentați în situațiile financiare s-a constatat că din totalul cheltuielilor aprobate finanțate de la bugetul statului s-au efectuat plăți în sumă de 668.957 mii lei, reprezentând un procent de realizare de 91%.

Auditul financiar s-a efectuat atât la Secretariatul General al Guvernului, cât și la o instituție publică aflată în subordinea acesteia, și anume Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

Constatările auditului s-au localizat la următoarele obiective:

Calitatea gestiunii economico-financiare

La Secretariatul General al Guvernului

- ♦ în perioada 2010-2013 s-au angajat, lichidat, ordonanțat și plătit cheltuieli cu drepturi de personal necuvenite, estimate la 1.180 mii lei, prin menținerea în salariile de bază a salariilor de merit acordate în anul 2009, după împlinirea perioadei de 1 an pentru care acestea au fost acordate, dată după care salariile de bază ar fi trebuit recalculate;
- ♦ în timpul misiunii de audit financiar s-a verificat modul de îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile nr. 23/07.09.2012 și nr. 15/2013, emise ca urmare a acțiunii de audit al performanței efectuate la SGG – Departamentul pentru Relații Interetnice.

În urma verificării, s-a constatat că au fost implementate integral 5 măsuri, 11 au fost implementate parțial, 3 sunt neimplementate, din care 2 sunt contestate în instanță.

La Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară

- ♦ nu au fost respectate prevederile legale cu privire la înscrierea în „Inventarul centralizat al statului al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului” a tuturor bunurilor aflate în proprietatea publică, respectiv unele imobile în care au sediul oficiile de cadastru și publicitate imobiliară ale județelor Bacău, Brașov și Mehedinți;
- ♦ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata nelegală a unor cheltuieli estimate la 393 mii lei, reprezentând servicii de suport tehnic și mentenanță corectivă/întreținere pentru toate modulele aplicației

informatică denumită ERP, fără să existe probe că aceste servicii au fost prestate în realitate;

- ◆ în anul 2012, au fost angajate, ordonanțate și plătite cheltuieli în sumă totală de 241 mii lei, fără respectarea principiului economicității în utilizarea fondurilor publice, reprezentând diferența dintre valoarea totală a plăților efectuate pentru servicii de medicina muncii, sub formă de abonamente pentru servicii de sănătate și ofertele maxime de preț ale unor prestatori de pe piața serviciilor de medicina muncii.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ nu s-au constituit și nici nu s-au raportat în situațiile financiare centralizate, încheiate pentru anul 2012, provizioane în sumă totală de 980 mii lei, reprezentând datorii ale entității ce decurg din drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului prin sentințe judecătorești, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2011, datorii care trebuie plătite salariaților, în conformitate cu prevederile OUG nr. 71/2009;
- ◆ nu a fost organizată o evidență analitică a veniturilor datorate bugetului de stat pe fiecare persoană fizică sau juridică debitoare (*Oficiile de Cadastru și Publicitate Imobiliară din județele Maramureș, Mehedinți, Alba, Sălaj, Cluj, Vâlcea, Tulcea, Sibiu și Bihor*).

Neîndeplinirea unor obligații prevăzute de lege către bugetele publice

- ◆ nerespectarea prevederilor legale cu privire la termenele de virare a veniturilor cuvenite bugetului de stat, fapt generat de încasarea de către ANCPI a tarifelor colectate de birourile notarilor publici pentru serviciile de publicitate imobiliară prestate de unitățile ANCPI cu întârzieri de până la 55 de zile. Valoarea dobânzilor datorate de ANCPI pentru nerespectarea termenelor de plată către bugetul de stat a veniturilor încasate în perioada august 2010 - decembrie 2012 de către notarii publici, în numele și pe chitanțierele ANCPI, au fost estimate la suma de 3.879 mii lei. Doar începând cu data de 29.04.2013, ca urmare a adoptării Legii nr. 127/2013, s-a creat de către legiuitor posibilitatea ca tarifele încasate de notarii publici să fie virate, până la data de 25 a lunii următoare, în contul Agenției Naționale, deschis la Trezoreria Statului.

Recomandări

La Secretariatul General al Guvernului

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, prejudiciu cauzat de angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata de cheltuieli cu drepturi de personal peste nivelurile legal stabilite, estimat la 1.180 mii lei, inclusiv a dobânzilor aferente; virarea la bugetul statului a sumelor recuperate; efectuarea regularizărilor între bugete în ceea ce privește contribuțiile angajatorului și cele ale angajaților, datorate pentru asigurări sociale de stat, asigurări sociale de sănătate, asigurări pentru șomaj etc., depunerea declarațiilor rectificative;
- ✓ continuarea măsurilor de ducere la îndeplinire a măsurilor parțial implementate și neimplementate dispuse prin deciziile nr. 23/07.09.2012 și nr. 15/18.05.2013.

La Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară

- ✓ înregistrarea în contabilitate și reflectarea în situațiile financiare a tuturor provizioanelor reprezentând datorii ale entității, care decurg din drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului prin sentințe judecătorești devenite executorii;
- ✓ organizarea și ținerea evidenței contabile a drepturilor constatate și a veniturilor încasate, prin intermediul birourilor notarilor publici, conform prevederilor legale, precum și înlăturarea neregulilor constatate;
- ✓ calcularea, încasarea și virarea la bugetul statului, potrivit prevederilor OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, a dobânzilor și penalităților de întârziere datorate pentru nerespectarea, în perioada 09.07.2010 - 28.04.2013, a termenelor legale de plată către bugetul statului a sumelor ce constituie venituri, încasate de notarii publici în numele și pe chitanțele ANCPI, dar virate cu întârziere în contul ANCPI;
- ✓ înscrierea în „Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului” a tuturor bunurilor aflate în proprietatea publică aflate în administrare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat de angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata nelegală a unor cheltuieli, estimate la suma de 393 mii lei, reprezentând servicii de suport tehnic și mentenanță corectivă/întreținere, pentru o aplicație informatică denumită ERP, care a funcționat parțial și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia de la persoanele care se fac răspunzătoare, inclusiv a dobânzilor aferente; virarea la bugetul statului a sumelor recuperate;
- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri privind achizițiile publice, inclusiv pentru cele directe și pentru cele exceptate de la aplicarea procedurilor prevăzute de *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006*, care să garanteze că în cazul tuturor achizițiilor publice se respectă principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice.

Concluzii

Atât la Secretariatul General al Guvernului, cât și la Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară:

- ▶ situațiile financiare de la data de 31.12.2012 nu oferă, sub toate aspectele, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;
- ▶ valoarea totală a abaterilor identificate la nivelul ordonatorului principal de credite (inclusiv entitățile subordonate ori aflate în coordonare, finanțate din bugetul SGG), depășește pragul de semnificație stabilit.

OPINIA DE AUDIT

La Secretariatul General al Guvernului

Având în vedere cuantumul și impactul asupra situațiilor financiare a constatărilor, pentru contul de execuție a bugetului *Secretariatului General al Guvernului* pe anul 2012 s-a exprimat **opinie adversă**.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care ordonatorul de credite al Secretariatului General al Guvernului trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate. Decizia a fost contestată de conducerea Secretariatului General al Guvernului, dar comisia de soluționare a contestațiilor a respins argumentele invocate în contestație și a menținut măsurile dispuse prin decizie.

La Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară

Având în vedere cuantumul și impactul asupra situațiilor financiare a constatărilor, pentru contul de execuție a bugetului *Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară* pe anul 2012 s-a exprimat **opinie adversă**.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care ordonatorul de credite al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate.

Conducerea Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară a contestat 3 din măsurile dispuse prin decizie, toate fiind respinse de către Comisia de soluționare a contestațiilor. Împotriva încheierii emise de comisia de soluționare a contestației, conducerea entității a formulat acțiune în instanță, aceasta fiind pe rol.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Scurtă prezentare

Ministerul Afacerilor Externe funcționează, în baza prevederilor HG nr. 1040/2011, ca instituție publică cu personalitate juridică aflată în subordinea Guvernului și realizează politica externă a statului român, inclusiv prin îndeplinirea sarcinilor din sfera sa de competență, care revin României în calitate de stat membru al Uniunii Europene și al NATO.

Entitățile publice subordonate sau aflate în coordonarea acestuia, finanțate prin bugetul MAE sunt:

- 3 instituții publice cu personalitate juridică:
 1. Comisia Fullbright
 2. Institutul Diplomatic Român
 3. Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru Românii de Pretutindeni
- 155 instituții publice fără personalitate juridică:
 - 96 de ambasade,
 - 12 misiuni permanente,
 - 32 de consulate generale,
 - 15 institute culturale române.

Sursele de finanțare ale Ministerului Afacerilor Externe au fost:

1. alocații de la bugetul de stat;
2. venituri proprii și
3. fonduri externe nerambursabile.

Contul anual de execuție bugetară se prezintă astfel:

Denumire indicator	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Incassări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi inițiale	% față de prevederi definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total venituri pe surse:	45.737	49.337	35.240	0,77	0,71
Venituri din prestarea de servicii și alte activități	43.215	46.215	32.134	0,74	0,70
Subvenții	2.522	3.122	3.107	1,23	1,00
Total cheltuieli, din care pe surse și pe capitole:	652.009	627.983	560.948	0,86	0,89
Bugetul de stat	545.747	548.408	521.293	0,96	0,95
Autorități publice și acțiuni externe	502.901	507.014	482.596	0,96	0,95
Alte servicii publice generale	10.455	10.455	9.947	0,95	0,95
Învățământ	2.288	2.447	2.386	1,04	0,98
Cultura, recreere și religie	30.103	28.492	26.364	0,88	0,93
Bugetul activități finanțate din venituri proprii	45.737	49.337	39.493	0,86	0,80
Autorități publice și acțiuni externe	40.000	43.000	35.461	0,89	0,82
Învățământ	4.218	4.818	2.588	0,61	0,54
Cultură, recreere și religie	1.519	1.519	1.444	0,95	0,95
Bugetul fondurilor externe nerambursabile, total din care:	60.525	30.238	162	0,00	0,01
Autorități publice și acțiuni externe	60.525	30.238	162	0,00	0,01

Alocațiile de la bugetul de stat au fost repartizate astfel:

- la Cap. 51.10, pentru activitatea proprie și misiunile diplomatice;
- la Cap. 54, pentru asistență națională externă pentru străinătate (ODA);
- la Cap. 65, pentru Institutul Diplomatic Român;
- la Cap. 67, pentru „Institutul Eudoxiu Hurmuzachi” pentru Românii de Pretutindeni.

Ministerul Afacerilor Externe realizează venituri proprii din taxe de urgență aferente serviciilor prestate și din sponsorizări.

Principalele constatări ale echipei de audit, prezentate în continuare, vizează următoarele aspecte:

Calitatea gestiunii economico-financiare

La Ministerul

Afacerilor Externe

- ◆ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata, în anul 2012, a unor drepturi de personal necuvenite, în sumă estimată de 1.923 mii lei, la care se adaugă contribuțiile datorate de angajator pentru asigurări sociale de stat, asigurări sociale de sănătate, asigurări pentru șomaj etc., care decurg din menținerea în baza de calcul a salariilor, a sporului pentru cunoașterea și utilizarea uneia sau mai multor limbi străine rare, în legătură cu care Curtea de Conturi a stabilit cu ocazia verificării contului de execuție bugetară pe anul 2010 că a fost acordat fără respectarea prevederilor legale. Entitatea nu a dus la îndeplinire măsurile dispuse prin deciziile anterioare ale Curții de Conturi, referitor la stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, măsurile fiind contestate în instanță;
- ◆ nerecuperarea sumei de 107 mii lei, reprezentând contravaloarea unor bunuri sustrate din patrimoniul MAE, de la prestatorul serviciilor de pază care nu și-a îndeplinit clauzele contractuale;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale cu privire la inventarierea patrimoniului și reevaluarea bunurilor aparținând patrimoniului cultural național, atât în centrala MAE cât și la misiunile diplomatice.

La Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi"

pentru Românii de Pretutindeni (ordonator terțiar de credite)

- ◆ angajarea și plata de cheltuieli nelegale, în sumă estimată la 46 mii lei, reprezentând contravaloarea prestării serviciilor de control financiar preventiv propriu, externalizate în mod nelegal;
- ◆ scoaterea din funcțiune a unor mijloace fixe și obiecte de inventar, fără aprobarea ordonatorului principal de credite și fără a se stabili dacă mai pot fi utilizate sau dacă mai sunt în stare de funcționare. În aceste condiții au fost casate în luna martie 2013 bunuri achiziționate cu doar 3 luni în urmă, respectiv la finele anului 2012.

Neîndeplinirea unor obligații prevăzute de lege către bugetele publice

La Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru Românii de Pretutindeni (ordonator terțiar de credite)

- ◆ nu s-au luat măsurile legale de încasare a unor venituri, în termenul legal de prescripție, în sumă de 155 mii lei, realizate ca urmare a valorificării unor bunuri și a prestării unor servicii, astfel că dreptul entității de a acționa s-a prescris.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 22/2012)

În timpul misiunii de audit financiar s-a procedat și la verificarea modului de îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, ca urmare a auditului anterior. În urma verificării documentelor prezentate de către Ministerul Afacerilor Externe, pentru susținerea demersurilor efectuate în vederea aducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse s-a constatat că 16 măsuri au fost implementate integral, 16 măsuri au fost implementate parțial, iar 23 de măsuri au fost contestate în instanță.

Carențe, inadvertențe și imperfecțiuni ale cadrului legislativ:

La Ministerul
Afacerilor Externe

a) Inadvertențe ale cadrului legislativ:

S-a constatat existența unei inadvertențe între prevederile Legii nr. 198/2008 privind serviciile consulare pentru care se percep taxe și nivelul taxelor consulare la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României în străinătate și cele ale legilor bugetare anuale prin care se aprobă bugetul MAE, în sensul că, deși prin Legea nr. 198/2008 sunt prevăzute expres destinațiile cheltuielilor ce pot fi efectuate din taxele consulare plătite în regim de urgență, prin legile bugetare anuale se aprobă și efectuarea unor cheltuieli curente ale misiunilor diplomatice.

Având în vedere situația constatată se recomandă modificarea și completarea Legii nr. 198/2008 cu precizări privind modul de utilizare a taxelor de urgență conform destinațiilor aprobate anual prin legile bugetare.

b) Carențe ale cadrului legislativ:

- din anul 2008 și până în 2012 nu s-a inițiat niciun demers pentru elaborarea unei hotărâri de Guvern care să aprobe Regulamentul de organizare și funcționare;
- contrar prevederilor Legii nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, nu s-a emis actul normativ de reglementare a organizării și funcționării Institutului Eudoxiu Hurmuzachi.

Concluzii

Concluziile generale rezultate în urma auditului financiar asupra contului de execuție a bugetului MAE pe anul 2012 au fost următoarele:

- ▶ situațiile financiare consolidate la nivelul MAE la data de 31.12.2012 nu oferă, sub toate aspectele, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;
- ▶ entitatea nu a luat măsuri pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora ca urmare a verificărilor anterioare efectuate de către Curtea de Conturi asupra conturilor de execuție bugetară.

Recomandări

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat de angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata în anul 2012 a unor drepturi de personal necuvenite, estimate la 1.923 mii lei, prin menținerea în baza de calcul a salariilor, a sporului pentru cunoașterea și utilizarea uneia sau a mai multor limbi străine rare, în legătură cu care Curtea de Conturi a stabilit anterior că a fost acordat fără respectarea prevederilor legale; recuperarea prejudiciului stabilit; virarea la bugetul statului a sumelor recuperate;
- ✓ continuarea demersurilor entității în vederea recuperării prejudiciului în sumă estimată de 107 mii lei, reprezentând contravaloarea unor bunuri sustrase din patrimoniul Ministerului Afacerilor Externe; virarea la bugetul statului a sumelor recuperate de la persoanele care se fac răspunzătoare, inclusiv a dobânzilor aferente;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat de nerecuperarea, în termenul legal de prescripție, a veniturilor în sumă de 155 mii lei, ca urmare a valorificării unor bunuri și a prestării unor servicii de către Institutul Eudoxiu Hurmuzachi pentru Românii de Pretutindeni; recuperarea prejudiciului stabilit de la persoanele care se fac răspunzătoare, inclusiv a dobânzilor aferente și virarea la bugetul statului a acestor sume;
- ✓ continuarea măsurilor pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor parțial implementate, precum și a celor neimplementate, dispuse prin Decizia nr. 22/07.09.2012 și raportarea periodică a rezultatelor acestor demersuri către Curtea de Conturi.

OPINIA DE AUDIT

Toate aceste constatări și contextul în care s-au produs au avut drept consecință exprimarea unei **opinii adverse** și neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului Ministerului Afacerilor Externe pe anul 2012.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care ordonatorul de credite al MAE trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate.

Conducerea Ministerului Afacerilor Externe a contestat o parte din măsurile dispuse prin decizie, toate acestea fiind respinse de către Comisia de soluționare a contestațiilor. Împotriva încheierii emise de comisia de soluționare a contestației, conducerea entității a formulat acțiune în instanță, aceasta fiind pe rol.

Scurtă prezentare

În perioada supusă auditului, *Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului* (MDRT), organ de specialitate al administrației publice centrale, a condus activitatea de implementare a politicilor guvernului în domeniile dezvoltării regionale și turismului, antrenând, pe lângă structurile proprii, și alte entități, astfel:

- *în coordonare* – două unități de cercetare-dezvoltare: Institutul Național de Cercetare-dezvoltare în Turism și Institutul Național de Cercetare-dezvoltare URBAN-INCERC;
- *sub autoritate*:
 - Agenția Națională pentru Locuințe - instituție de interes public cu personalitate juridică;
 - Compania Națională de Investiții CNI - SA - societate comercială pe acțiuni, cu capital integral de stat;
- *în relații contractuale*: un număr de opt Agenții de Dezvoltare Regională și cinci Birouri de Cooperare Transfrontalieră.

În cursul trimestrului II al exercițiului financiar 2012 două instituții publice finanțate integral din bugetul de stat, ai căror conducători aveau rol de ordonator terțiar de credite – Inspectoratul de Stat în Construcții și Agenția Națională pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară – au trecut din subordinea Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului în subordinea Secretariatului General al Guvernului.

Execuția bugetului ordonatorului principal de credite al Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului pentru exercițiul bugetar 2012 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Credite inițiale	Credite definitive	Plăți efectuate	Execuție (%)
0	1	2	3	4=3/2
Total general, din care:	3.451.889	2.441.618	2.109.309	86,4
Cheltuieli - Buget de stat	3.054.192	2.088.376	2.007.500	96,1
Autorități publice și acțiuni externe	515.750	87.926	84.857	96,5
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	6.000	405	320	79,0
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1.318.524	920.472	896.382	97,4
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	930.655	944.526	901.679	95,5
Alte acțiuni economice	283.263	135.047	124.262	92,0
Cheltuieli - Fonduri externe nerambursabile	256.427	266.408	62.769	23,6
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	256.427	266.408	62.769	23,6
Cheltuieli din Venituri proprii	141.270	86.834	39.040	45,0
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	141.270	86.834	39.040	45,0

Având în vedere schimbările intervenite în structura entităților publice generate de OUG nr. 96/2012 *privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*, auditul situațiilor financiare întocmite la 31.12.2012 de către ordonatorul principal de credite al Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului s-a derulat la sediul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice.

În auditarea situațiilor financiare au fost avute în vedere următoarele obiective la care au fost identificate abateri:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ înregistrarea eronată a unor operațiuni de intrare/ieșire a unor elemente patrimoniale și denaturarea înregistrărilor contabile. Astfel, un număr de 431 de lucrări de natura reglementărilor tehnice din domeniul construcții, urbanism, amenajarea teritoriului și locuire au fost înregistrate ca active fixe necorporale, la valoarea de 1 leu/buc., respectiv 431 lei, deși trebuiau înregistrate, la costul de achiziție, conform contractelor de prestări servicii atribuite. Valoarea lucrărilor de natura reglementărilor tehnice din domeniul construcții, urbanism, amenajarea teritoriului și locuire, achiziționate în perioada ianuarie 2003 - decembrie 2012 este de 48.276 mii lei;
- ◆ nu a fost calculată și înregistrată în contabilitate uzura fizică și morală a capitalului imobilizat în active necorporale, pentru bunurile de natura reglementărilor tehnice din domeniul construcții, urbanism, amenajarea teritoriului și locuire;
- ◆ neconcordanțe între datele din evidența contabilă și cele din situațiile financiare. Astfel, plățile regăsite în fișa contului pentru operații diverse „Disponibil al activităților finanțate din venituri proprii”, respectiv 39.083 mii lei nu corespund cu plățile din contul de execuție bugetară, capitolul 70.10 „Locuințe, servicii și dezvoltare publică” – sursa „Venituri proprii”, în sumă de 39.040 mii lei, diferența de 43 mii lei fiind înregistrată eronat;
- ◆ au fost efectuate înregistrări, reprezentând diverse materiale și obiecte de inventar, direct în contul de cheltuieli „Cheltuieli privind alte materiale consumabile” fără ca aceste materiale, în valoare totală de 98 mii lei, să fie recepționate și înregistrate în gestiunea entității.

- ◆ nu s-au inițiat demersurile necesare în vederea verificării și confirmării, pe baza extraselor de cont sau a punctajelor reciproce scrise, a creanțelor și obligațiilor entității față de terți cu ocazia efectuării inventarierii celor existente în sold la 31.12.2012 (99.310 mii lei);
- ◆ neinventarierea bunurilor de natura reglementărilor tehnice în domeniul construcții, urbanism, amenajarea teritoriului și locuire, achiziționate în baza a 80 de contracte încheiate în anii precedenți și în anul 2012, aflate în curs de execuție la 31.12.2012, cu valoare totală de 17.715 mii lei, inclusiv TVA;
- ◆ Registrul inventar a fost completat cu informațiile culese din evidența contabilă – balanța de verificare și nu cu informațiile rezultate în urma inventarierii;
- ◆ nu a fost efectuată operațiunea de inventariere în cazurile speciale prevăzute de lege (fuziune, divizare, lichidare), cu prilejul reorganizării activității având în vedere că în baza prevederilor art. 27, alin 4, din OUG nr. 96/2012 și ale Legii nr. 5/2013 a fost încheiat Protocolul de predare-primire, între MDRAP și Ministerul Economiei (Autoritatea Națională pentru Turism – ANT);
- ◆ diminuarea unui element patrimonial aflat în evidența MDRT de la 664 mii lei, la 22 mii lei, ca urmare a reevaluării;
În baza raportului de evaluare, valoarea activului denumit generic „Hala Hanovra” a fost stabilită la valoarea de lichidare a bunului, respectiv 50 euro/tonă, reprezentând contravaloarea fierului vechi aflat în componența activului;
- ◆ au fost efectuate cheltuieli neeconomicoase, în sumă de 478 mii lei, pentru paza unui activ din domeniul public al statului, preluat de minister, în condițiile în care MDRT nu a efectuat și nu efectuează nicio activitate pe terenurile și construcțiile aflate la acel obiectiv;
- ◆ au fost efectuate plăți în valoare de 10.841 mii lei ca urmare a unor litigii aflate pe rolul instanțelor judecătorești, reprezentând sume restante ale entității față de terți, contravaloarea unor lucrări executate de către contractori și neachitate de către entitate, penalități de întârziere aferente derulării contractelor, cheltuieli de judecată, precum și taxe arbitrare plătite către Curtea Internațională de Arbitraj, pentru care entitatea nu a efectuat niciun demers în vederea identificării cauzelor care au stat la baza generării litigiilor aflate pe rolul instanțelor judecătorești și nu a luat măsuri pentru identificarea persoanelor responsabile și recuperarea eventualelor prejudicii;
- ◆ deținerea în administrare a unor active aflate în proprietatea privată a statului, pentru care nu există un proiect de utilitate publică sau un proiect de parteneriat public-privat constând în:
 - teren în suprafață de 5000 mp situat în București, Calea Știrbei Vodă nr. 174 - 176, sector 1, valoare de inventar 29.500 mii lei;
 - teren și amplasament redenumit “Esplanada”, situat în București, Bd. Unirii, sector 3, valoare de inventar 643.289 mii lei;
 - imobile și teren situate în Alexeni, județul Ialomița, valoare de inventar 79.310 mii lei.

Recomandări:

- ✓ efectuarea inventarierii bunurilor de natura activelor fixe necorporale recepționate până la data de 31.12.2012 și înregistrarea acestora în evidența contabilă în conformitate cu prevederile legale în vigoare; calcularea și înregistrarea amortizării aferente;
- ✓ asigurarea concordanței între datele înscrise în evidența financiar-contabilă (fișe de cont, balanțe de verificare) cu cele din contul de execuție;
- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri operaționale privind recepționarea, înregistrarea și darea în consum a materialelor;
- ✓ efectuarea demersurilor pentru clarificarea situației juridice a bunurilor aflate în proprietatea publică/privată a statului administrate de MDRT și întreprinderea demersurilor necesare pentru intabularea lor;
- ✓ efectuarea inventarierii faptice a elementului patrimonial denumit generic „Hala Hanovra” și luarea măsurilor legale pentru stabilirea și recuperarea eventualelor prejudicii;
- ✓ identificarea proiectului de dezvoltare regională invocat de HG nr. 1132/2011, fundamentarea acestuia conform normelor legale și promovarea în bugetul MDRAP;
- ✓ efectuarea unei analize a plăților efectuate pe baza hotărârilor judecătorești aferente litigiilor în care a fost parte, identificarea persoanelor responsabile și recuperarea eventualelor prejudicii produse bugetului MDRT/MDRAP;
- ✓ efectuarea unei analize în legătură cu situația imobilelor aflate în patrimoniul privat al statului și administrarea MDRAP, care nu au o folosință efectivă și identificarea de soluții imediate pentru utilizarea eficientă a acestora.

OPINIA DE AUDIT

Pe baza constatărilor prezentate în Raportul de audit financiar și valorile estimate ale acestora, care depășesc pragurile de semnificație stabilite de echipa de audit, constatând că modul de administrare a patrimoniului public și privat al MDRT, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli al acestuia nu respectă în totalitate principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, echipa de audit a exprimat **opinie adversă** și, în consecință, nu sunt îndeplinite condițiile cerute de

norme pentru a propune emiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului pe anul 2012.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

Scurtă prezentare

Misiunea de audit financiar al contului anual de execuție bugetară la *Ministerului Finanțelor Publice* (activitate proprie) pentru anul 2012 s-a desfășurat pentru a obține o asigurare rezonabilă că situațiile financiare raportate la 31.12.2012 oferă o imagine reală și fidelă a poziției economice a entității auditate și nu prezintă erori materiale și neregularități.

Execuția bugetului ordonatorului principal de credite al MFP pentru exercițiul bugetar 2012 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	Execuție (%)
0	1	2	3	4=3/2
Total General	3.001.850	2.877.633	2.802.112	97,4
Autorități publice și acțiuni externe	2.298.369	2.141.733	2.085.253	97,4
Alte servicii publice generale	692.609	720.628	702.390	97,5
Alte acțiuni economice	10.872	15.272	14.469	94,7
Cheltuieli - Buget de stat	2.986.486	2.861.512	2.796.864	97,7
Autorități publice și acțiuni externe	2.283.005	2.125.612	2.080.005	97,9
Alte servicii publice generale	692.609	720.628	702.390	97,5
Alte acțiuni economice	10.872	15.272	14.469	94,7
Fonduri externe nerambursabile	5.732	6.489	725	11,2
Autorități publice și acțiuni externe	5.732	6.489	725	11,2
Venituri proprii - Total cheltuieli	9.632	9.632	4.523	47,0
Autorități publice și acțiuni externe	9.632	9.632	4.523	47,0

În ce privește respectarea principiilor de legalitate și regularitate în administrarea patrimoniului, în execuția bugetului de venituri și cheltuieli și în întocmirea situațiilor financiare anuale au fost constatate următoarele abateri:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Ministerul Finanțelor Publice

- denaturarea soldului contului "Debitori" la data de 31.12.2012 din cauza nerecuperării creanțelor exigibile, provenite în special din acțiunile de executare silită (popriri instituite asupra conturilor MFP).

Din analiza soldului inițial și a celui final a contului "Debitori" s-a constatat un număr semnificativ de debitori cu dosare, având număr de înregistrare mai vechi de 2-4 ani; în cazul acestor debitori nu s-a produs nicio modificare în cursul anului 2012, în sensul că sumele achitate cu titlu de despăgubiri de către MFP nu au fost încasate de la debitori (direcțiile generale ale finanțelor publice județene). Aceste debite reprezintă, în principal, contravaloarea popririilor instituite pe conturile ministerului de către birourile executorilor judecătorești și contravaloarea sumelor care au fost executate silit pentru Direcțiile Generale ale Finanțelor Publice Județene – direcții care au obligația virării sumelor achitate cu titlu de despăgubiri, cheltuieli de judecată, onorarii și cheltuieli de executare în conturile Ministerului Finanțelor Publice – activitate proprie.

Cauzele și împrejurările care au condus la apariția abaterii sunt reprezentate de nemodificarea, respectiv neactualizarea procedurii operaționale aplicate în cadrul MFP cu privire la dosarele de executare silită.

Consecința economico-financiară a abaterii constă în creșterea semnificativă, în perioada anilor 2010-2012, a valorii debitelor înregistrate în contul 461 debitori. Acest fapt este cauzat de recuperarea cu întârzieri mai mari de un an, de la direcțiile generale ale finanțelor publice județene, a sumelor reprezentând contravaloarea popririilor instituite pe conturile MFP.

- nerespectarea principiului contabilității pe baza de angajamente prin înregistrarea, în anul 2012, în conturi de cheltuieli a contravalorii unor facturi emise în anul 2011.

- ◆ elaborarea/aprobarea cu o întârziere de peste 180 zile a Programului Anual al Achizițiilor Publice (PAAP);
- ◆ demararea de proceduri de achiziție publică în condițiile inexistenței unui Program Anual al Achizițiilor Publice elaborat și aprobat la termenele legale.
Abaterile sus-menționate au fost posibile în condițiile în care, la nivelul anului 2012, nu au fost aprobate proceduri operaționale care să prevadă etapele, termenele, respectiv persoanele responsabile referitoare la inițierea, elaborarea, aprobarea și avizarea Programului anual al achizițiilor publice, în contextul unui control intern/managerial ineficient;
- ◆ neinclusiunea, în unele documentații de atribuire a criteriului de calificare privind îndeplinirea obligațiilor de plată a impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale către bugetele componente ale bugetului general consolidat;
- ◆ angajarea unor cheltuieli fără a exista certitudinea că bunurile și serviciile care fac obiectul angajamentelor vor fi livrate, respectiv prestate, și că se vor plăti în exercițiul bugetar al anului 2012;
- ◆ deficiențe privind inventarierea creanțelor bugetare:
 - inventarierea creanțelor bugetului de stat la nivelul DGAMC a fost efectuată de către persoanele care aveau ca atribuții de serviciu contabilitatea creanțelor bugetare, motiv pentru care președintele subcomisiei a refuzat să semneze procesul-verbal și listele de inventariere;
 - inventarierea creanțelor bugetare (conturile 463 - Creanțe ale bugetului de stat, 4671- Creditori ai bugetului de stat) s-a făcut prin sondaj și pe un eșantion de creanțe (Ex.: TVA, accize).

Recomandări

- ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri operaționale la nivelul MFP cu privire la punerea în executare a hotărârilor judecătorești în care statul, prin MFP, este obligat la plata unor sume, procedură care să scurteze timpul de punere în executare a acestor hotărâri judecătorești;
- ✓ respectarea principiului contabilității pe baza de angajamente prin înregistrarea cheltuielilor în exercițiul financiar la care se referă;
- ✓ organizarea inventarierii creanțelor bugetare conform dispozițiilor legale în domeniu.

OPINIA DE AUDIT

Ca urmare a auditului financiar asupra contului de execuție a bugetului MFP (activitate proprie) pe anul 2012, auditorii publici au concluzionat că situațiile financiare pe anul 2012 ale MFP (activitate proprie) nu sunt afectate semnificativ de abaterea constatată, iar valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate, extrapolate la nivelul întregii populații auditate, se situează sub pragul de semnificație.

Având în vedere concluziile prezentate mai sus, auditorii publici externi au emis „**Opinie de audit fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**”.

MINISTERUL JUSTIȚIEI

**Scurtă
prezentare**

Ministerul Justiției este parte componentă a autorității judecătorești, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României și în Legea nr. 304/2004 *privind organizarea judiciară*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia Ministerul Justiției asigură buna organizare și administrare a justiției ca serviciu public.

Execuția bugetului Ministerului Justiției pe anul 2012 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	Gradul de execuție (%)
Total general	2.133.372	2.400.977	2.366.830	98,6
Alte servicii publice generale	284	511	508	99,4
Ordine publică și siguranță națională	2.128.528	2.396.878	2.362.761	98,6
Asigurări și asistență socială	4.560	3.588	3.561	99,2
Cheltuieli – Buget de stat	2.119.883	2.386.968	2.363.853	99,0
Alte servicii publice generale	284	511	508	99,4
Ordine publică și siguranță națională	2.115.039	2.382.869	2.359.784	99,0
Asigurări și asistență socială	4.560	3.588	3.561	99,2
Fonduri externe nerambursabile	7.834	7.834	2.901	37,0
Ordine publică și siguranță națională	7.834	7.834	2.901	37,0
Venituri proprii – Total cheltuieli	5.655	6.175	76	1,2
Ordine publică și siguranță națională	5.655	6.175	76	1,2

După cum rezultă din datele prezentate în tabelul de mai sus, execuția bugetară a fost realizată în procent de 98,6%, creditele bugetare aprobate fiind utilizate aproape integral.

Curtea de Conturi a desfășurat misiuni de audit financiar asupra situațiilor financiare încheiate la 31 decembrie 2012 de Ministerul Justiției și de Tribunalul București.

Principalele constatări rezultate ca urmare a misiunii de audit financiar efectuate la Ministerul Justiției se prezintă după cum urmează:

Calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ acordarea, începând cu anul 2011, a unor drepturi salariale funcționarilor publici cu statut special, în sumă estimată la 553 mii lei, contrar prevederilor legale, constând în:
 - spor de confidențialitate, în condițiile în care, potrivit prevederilor Legii nr. 284/2010 *privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare, acesta fusese inclus în salariul de bază începând cu luna ianuarie a anului 2010;
 - compensație de risc/pericol deosebit, prevăzută de Legea nr. 284/2010, majorată de la 10% la 30%, în condițiile în care Ordinul nr. 919/C/26.04.2011 al ministrului justiției, prin care s-a stabilit acordarea acestei majorări, nu a invocat desfășurarea activității în alte condiții, de risc sau pericol deosebit, ci ca urmare a celor înscrise în Nota de fundamentare, prin care se solicită majorarea compensației de risc/pericol deosebit acordată funcționarilor publici cu statut special *"având în vedere faptul că managementul de personal este axat atât pe eficiență, cât și pe echitate, iar construirea unei relații eficiente cu subalternii are la bază, pe lângă alte instrumente, și recunoașterea meritelor acestora"*.

Acordarea sporurilor menționate a determinat pe de o parte, o creștere a salariului lunar brut cu mai mult de 15% față de nivelul acordat personalului plătit din fonduri publice pentru luna octombrie 2010, contrar prevederilor art. 16 din Legea nr. 285/2010 *privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice*, iar pe de altă parte suma sporurilor individuale a depășit și procentul de 30% din salariul de bază, aceasta variind la finele anului 2012 între 31% și 40%, fără ca aceste depășiri să fie aprobate prin hotărâre a Guvernului, contrar prevederilor Legii nr. 284/2010.

- ◆ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata din bugetul Ministerului Justiției a unor cheltuieli bugetare, în sumă estimată de 18 mii lei, pentru deplasarea în străinătate a personalului instituțiilor aflate în subordinea ministerului, contrar prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice. Astfel, din bugetul propriu al ministerului au fost plătite cheltuielile aferente deplasărilor externe pentru personalul angajat la Curtea de Apel Târgu-Mureș, Curtea de Apel Alba-Iulia, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel București etc.

Valoarea estimativă a abaterilor constatate, reprezentând prejudiciu adus bugetului de stat, însumează 553 mii lei.

Concluzii

Concluziile generale rezultate în urma auditului financiar asupra contului de execuție a bugetului propriu al Ministerului Justiției pe anul 2012 și recomandările echipei de audit cu privire la măsurile ce urmează a fi luate pentru înlăturarea deficiențelor constatate au fost următoarele:

- ▶ abaterile identificate sunt o consecință, pe de o parte, a interpretărilor diferite date anumitor prevederi legale, iar pe de altă parte a slăbiciunilor controlului intern.
- ▶ recomandările formulate au vizat luarea măsurilor care să conducă la înlăturarea abaterilor constatate, recuperarea sumelor acordate necuvenit, precum și întărirea controlului intern.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere că abaterile constatate influențează situațiile financiare ale ministerului Justiției s-a exprimat **opinie adversă**.

Pentru valorificarea constatărilor Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Justiției trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea suspendării acelor operațiuni care contravin reglementărilor legale, înlăturării abaterilor constatate, stabilirii întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

Pentru Tribunalul București a fost emis certificatul de conformitate.

Împotriva măsurilor dispuse prin decizie, conducerea Ministerului Justiției a formulat contestație, care a fost admisă parțial de către Comisia de soluționare a contestațiilor constituită la nivelul Curții de Conturi. Ulterior, conducerea Ministerului Justiției a formulat în instanță atât cerere de suspendare, cât și de anulare a actelor emise de Curtea de Conturi, dosarele aflându-se pe rolul Curții de Apel București.

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Scurtă prezentare

Ministerul Apărării Naționale este organul de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Guvernului, prin care este condusă activitatea în domeniul apărării naționale, potrivit prevederilor legii și strategiei de securitate națională, pentru garantarea suveranității, independenței și unității statului, integrității teritoriale a țării și democrației constituționale.

Contul de execuție a bugetului Ministerul Apărării Naționale pe anul 2012 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite finale
Total general	5.106.577	5.196.312	4.852.005	93	93
Autorități publice și acțiuni externe	1.581	1.429	1.373	87	96
Alte servicii publice generale	1.988	5.013	4.937	248	98
Apărare	4.410.871	4.509.954	4.199.639	95	93
Ordine publică și siguranță națională	287.180	289.997	286.728	100	99
Învățământ	217.559	219.111	195.102	90	89
Sănătate	57.461	58.166	55.318	96	95
Cultură, recreere și religie	44.768	45.094	41.806	93	93
Asigurări și asistență socială	82.856	65.402	65.188	79	100
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	643	643	410	64	64
Transporturi	1.670	1.503	1.503	90	100
Cheltuieli – buget de stat	4.815.130	4.904.865	4.797.271	100	98
Autorități publice și acțiuni externe	1.581	1.429	1.373	87	96
Alte servicii publice generale	1.988	5.013	4.937	248	98
Apărare	4.172.389	4.260.989	4.159.838	100	98
Ordine publică și siguranță națională	287.180	289.997	286.728	100	99
Învățământ	179.490	184.034	182.845	102	99
Sănătate	48.461	56.166	55.242	114	98
Cultură, recreere și religie	39.515	40.332	39.616	100	98
Asigurări și asistență socială	82.856	65.402	65.188	79	100
Transporturi	1.670	1.503	1.503	90	100
Venituri proprii-total cheltuieli	291.447	291.447	54.734	19	19
Apărare	238.482	248.965	39.801	17	16
Învățământ	38.069	35.077	12.257	32	35
Sănătate	9.000	2.000	76	1	4
Cultură, recreere și religie	5.253	4.762	2.190	42	46
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	643	643	410	64	64

Sinteza constatărilor rezultate din misiunea de audit financiar:

La Ministerul Apărării Naționale - aparat central

- neactualizarea valorii garanțiilor gestionare în lei și în valută, în conformitate cu majorările salariale acordate angajaților din sistemul public în anul 2012;
- acceptarea la plată a unor cheltuieli cu cazarea personalului trimis în misiuni permanente fără respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate, în sensul că nu au fost îndeplinite toate cerințele (referitoare la plafonul valoric, suprafața locuibilă, numărul membri familie etc.) prevăzute la Secțiunea a 4-a „Asigurarea cazării personalului MPS în imobile în străinătate” din Instrucțiunile privind susținerea activităților personalului din MAPN trimis în misiune permanentă, aprobate prin Ordinul ministrului apărării nr. M 172/2007.

La unitățile deconcentrate, subordonate, coordonate sau aflate sub autoritatea MAPN

- la *Unitatea Militară 01794 Deva*, județul Hunedoara:
 - neînregistrarea în contul sintetic „Construcții” a unui număr de 16 active, acestea fiind înregistrate eronat în contul sintetic „Terenuri și amenajări de terenuri”;
 - nu s-a asigurat respectarea principiului independenței exercițiilor prin neînregistrarea tuturor veniturilor și a cheltuielilor în exercițiul financiar la care se referă;
 - în situațiile financiare nu a fost reflectată valoarea justă a activelor necurente, conform cerințelor normelor legale, ca urmare a unor erori materiale la aplicarea procedurii de reevaluare, a înregistrării eronate a unor diferențe din reevaluare sau a nereevaluării unor active.

Detalierea acestor abateri și entitățile la care s-au constatat sunt prezentate în continuare:

- ▶ la UM 01249 Arad și Statul Major al Forțelor Aeriene
 - consumurile de utilități nu au fost înregistrate în contabilitate pe cheltuieli în perioada la care se referă, fiind încălcat principiul contabilității pe bază de angajamente.
- ▶ la Statul Major al Forțelor Aeriene
 - a fost identificată neevidențierea în contabilitate și în situațiile financiare a valorii unui pachet software, recepționat în cadrul unui acord internațional.
- ▶ la UM 01448 Slobozia, județul Ialomița:
 - neconcordanța posturilor din bilanțul contabil, întocmit la 31.12.2012, cu datele reflectate în bilanța de verificare sintetică întocmită la aceeași dată, în sensul că în bilanțul contabil au fost raportate active fixe la o valoare mai mare decât cea care rezultă din contabilitate;
 - pentru activele fixe corporale și necorporale aflate în patrimoniul entității auditate și care aparțin domeniului privat al statului nu au fost calculate și înregistrate cheltuielile cu amortizarea.
- ▶ la UM 02015 Bacău, județul Bacău:
 - tratarea în mod eronat a rezultatului reevaluării bunurilor din domeniul public și privat al statului, aflate în administrarea unității, ca aparținând în totalitate activelor fixe corporale neamortizabile;
 - neînregistrarea în contabilitate, în contul analitic „Programe informatice”, a tuturor programelor informatice create de instituție sau achiziționate de la terți;
 - în contul „Active corporale în curs de execuție” a fost înregistrat, în mod eronat, un număr de trei expertize tehnice efectuate asupra unor clădiri aflate în administrarea instituției, primite prin transfer în anul 2011;
 - contravaloarea lucrărilor de reparații și renovare executate la subunitatea „Cercul Militar” în perioada noiembrie 2011-ianuarie 2012, a fost achitată eronat de la titlul II „Bunuri și servicii” din sursa „Buget de stat” și nu din sursa „Venituri proprii” încasate de Cercul Militar;
 - entitatea a înscris, în mod eronat pe facturile fiscale emise, taxa pe valoarea adăugată, în condițiile în care aceasta nu era înregistrată în scopuri de TVA;
 - denaturarea rulajelor creditoare ale contului „Alte datorii față de buget”.
- ▶ la UM 01037 Roșu Vatra Dornei, județul Suceava:
 - neînregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor economico-financiare efectuate la popota de garnizoană și la popota de unitate, aferente activității de hrănire contra-cost (încasări de numerar de la cadrele militare, intrările și ieșirile de alimente, plățile în numerar aferente aprovizionării popotelor cu alimente);
 - înregistrarea eronată a activelor fixe, amortizate integral, primite prin transfer.

- ▶ la Centrul de Domenii și Infrastructuri nr. 1 București nu au fost inventariate stocurile materialelor aflate în custodie la terți, activele corporale recepționate și nici soldul contului „Creditori”;
- ▶ la UM 01343 Beiuș – județul Bihor și Comandamentul Logistic Întrunit nu au fost reevaluate activele fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor aflate în patrimoniu;
- ▶ la UM Ghimbav, județul Brașov, neînregistrarea în evidența contabilă a unui teren în suprafață de 33.375 mp pentru care, prin încheierea de carte funciară, s-a dispus intabularea dreptului de proprietate asupra imobilului în favoarea statului român, cu drept de administrare în favoarea Ministerului Apărării Naționale. În timpul misiunii de audit, abaterea a fost remediată.
- ▶ la UM 01784 Râmnicu-Vâlcea, județul Vâlcea, neînregistrarea în evidența contabilă și în evidența tehnico-operativă a diminuării domeniului public al statului cu valoarea suprafeței de 690 mp, constatată în minus cu ocazia intabulării terenului aferent cazarmii 559 din cadrul UM.
- ▶ la Statul Major al Forțelor Terestre, neîntocmirea și nedepunerea documentației cadastrale la Oficiul de cadastru și publicitate imobiliară în vederea înscrierii în Cartea funciară a clădirilor și terenurilor aparținând domeniul public al statului deținute în administrare de către UM 02180, UM 02031 și UM 01575.
- ▶ la UM 02015 Bacău, județul Bacău, nu au fost inventariate toate activele fixe necorporale reprezentând programe informatice utilizate de entitate și aflate în patrimoniu la data de 31.12.2012.

Urmare a acțiunilor de audit s-au constatat plăți nelegale, în sumă totală de 169 mii lei, pentru care au fost calculate dobânzi, din care:

- ▶ acordarea necuvenită pentru perioada aferentă deplasărilor externe, a unor drepturi de personal, respectiv norma de hrană și sporul pentru condiții de muncă vătămătoare proporțional cu timpul lucrat, pentru doi angajați, la Comandamentul Logistic Întrunit;
- ▶ nerespectarea prevederilor legale referitoare la decontarea cheltuielilor de deplasare în interesul serviciului, cu autoturismul proprietate personală, la UM 01343 Beiuș, județul Bihor;
- ▶ decontarea nelegală a transportului, la și de la locul de muncă, pentru unele cadre militare și

calcularea eronată a contravalorii documentelor militare de transport cuvenite la plecarea în concediul de odihnă, *la Statul Major al Forțelor Terestre*;

- ◆ plata nelegală a indemnizației lunare pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani, acordată peste prevederile legale;
- ◆ decontarea integrală a contravalorii prestațiilor de servicii pentru încărcarea, verificarea și repararea stingătoarelor, deși recepția acestor servicii s-a realizat treptat pe parcursul anilor 2012-2013, *la UM 01037 Roșu Vatra Dornei*, județul Suceava;
- ◆ abateri în acordarea compensației lunare pentru chirie la *UM 01343 Beiuș*, județul Bihor și la *UM 01912 Fetești*, județul Ialomița;
- ◆ efectuarea de cheltuieli care nu sunt aferente activității entității auditate, și anume utilități pentru funcționarea Bisericii militare, fără ca acestea să fie recuperate de la parohia înființată de Mitropolia Olteniei, *la UM 01013 Târgu-Cărbunești*, județul Gorj;
- ◆ s-au constatat situații de lucrări aferente unor facturi de reparații care conțin articole de deviz neexecutate fizic de antreprenor, *la UM 02015 din Județul Bacău*.

Tot la aceeași unitate s-au identificat abateri de la legalitate și regularitate privind consumul de combustibil lichid de tip M, utilizat pentru încălzirea pavilioanelor unității militare, prin supradimensionarea consumului și nerespectarea normelor de consum stabilite pentru încălziri centrale, ventilații și activități administrativ-gospodărești în unitățile militare ale MAPN.

- ◆ *la Centrul de Domenii și Infrastructuri nr. 1 București* s-a constatat plata nelegală de la titlul XII „Active nefinanciare” prin acceptarea la decontare a unor situații de plată ce conțin cantități de lucrări de modernizare, consolidare și reparații capitale mai mari decât cele real executate. În timpul auditului, instituția a recuperat de la constructori atât sumele nedatorate cât și foloasele nerealizate aferente.
- ◆ s-au constatat obligații față de terți creditori în sumă totală de 99 mii lei, pentru care dreptul la acțiune din partea creditorilor s-a prescris, din care:
 - la *Statul Major General*, din analiza soldului contului „Creditori diverși”, a rezultat existența unui creditor pentru care dreptul la acțiune s-a prescris. În timpul și urmare a controlului suma a fost virată la bugetul de stat;
 - la *UM 02015 Bacău*, județul Bacău, au fost identificate drepturi de personal neridicate, prescrise, care au fost virate la bugetul de stat;
 - la *UM 01037 Roșu Vatra Dornei*, județul Suceava, au rezultat debite înregistrate în evidența contabilă pentru care nu s-au luat măsurile legale pentru încasarea și virarea la bugetul de stat;
 - la *Statul Major al Forțelor Terestre* neîncasarea unor creanțe în cadrul termenului prevăzut în Acordul nr. US-RO-01/17.05.2002;
 - la *UM 01249 Arad* la 31.12.2012, în soldul contului „Creditori diverși” și „Alte datorii în legătură cu personalul” sunt înregistrate garanții de participare la proceduri de achiziții publice depuse de ofertanți în anul 2009, a căror restituire nu a fost solicitată de către creditorii în cauză înăuntrul termenului de prescripție. În timpul controlului, sumele respective au fost virate la bugetul de stat.

Nevirarea la bugetul de stat a obligațiilor față de terți creditori prescrise

Inițierea și lansarea procedurilor de achiziție publică

- ◆ *UM 02180 București*, aflată în subordinea *Statului Major al Forțelor Terestre*, nu a utilizat mijloacele electronice pentru aplicarea procedurilor de achiziție și pentru realizarea achizițiilor directe, în anul 2012 în proporție de minimum 40% din valoarea totală a achizițiilor publice finalizate, conform prevederilor legale.

Nerealizarea veniturilor

- ◆ *UM 02015 Bacău*, județul Bacău, nu a încasat în toate cazurile, la termenele prevăzute în contractele încheiate, contravaloarea serviciilor prestate de subunitatea Cercul Militar, iar depunerea numerarului în casierie nu s-a efectuat cu respectarea termenului legal.

Recomandări

La nivelul Ministerului Apărării Naționale – aparat central

- ✓ Cu privire la garanțiile gestionare:
 - actualizarea corespunzătoare a contractelor de garanție gestionară în funcție de schimbările intervenite în salariile tarifare/soldele lunare ale gestionarilor, precum și de specificul și valoarea bunurilor gestionate;
 - reținerea garanțiilor gestionare în lei și în valută, prin rate lunare, până la nivelul prevăzut a fi constituit prin contractele de garanție încheiate.
- ✓ Cu privire la respectarea/îmbunătățirea prevederilor Instrucțiunilor privind susținerea activităților personalului din MAPN trimis în misiune permanentă, aprobate prin Ordinul ministrului apărării nr. M 172/2007:

- cu ocazia prospectării pieței imobiliare, persoanele plecate în misiune permanentă vor transmite structurii de specialitate din cadrul Direcției Financiar Contabile (DFC) cererea/solicitarea pe care aceștia o lansează pe piața imobiliară în vederea închirierii unei locuințe, din care să reiasă că aceasta conține toate cerințele prevăzute la art. 236 din Instrucțiuni. Astfel, prin compararea ofertelor primite se va putea determina dacă selectarea celei mai avantajoase oferte s-a realizat ca urmare a îndeplinirii cumulative a cerințelor prevăzute în Instrucțiuni și nu doar a celei reprezentând plafonul valoric aprobat de ministru.
Proiectul contractului de închiriere tradus în limba română, împreună cu toate documentele din care să rezulte respectarea cumulativă a condițiilor prevăzute în instrucțiuni vor fi înaintate direcției de specialitate din cadrul Ministerului Apărării Naționale, care va întocmi nota de fundamentare privind împuternicirea reprezentantului MApN trimis în străinătate pentru semnarea contractului de închiriere. Nota de fundamentare și proiectul contractului de închiriere se aprobă de către ordonatorul principal de credite.
După aprobarea ordonatorului principal de credite, contractul de închiriere va fi semnat de reprezentantul MApN în străinătate și va produce efecte.
- toate contractele de închiriere, semnate de ambele părți să prevadă numărul de cont al proprietarului sau al societății imobiliare unde urmează să se efectueze virarea garanției și, ulterior, a chiriilor și utilităților lunare, în vederea determinării cu certitudine a faptului că, beneficiarul sumelor este cel îndreptățit potrivit documentelor care atestă serviciul efectuat, condiție obligatorie de respectat în vederea efectuării plății, așa cum a fost prevăzută de Normele metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale aprobate prin OMFP nr. 1792/2002;
- se va extinde, la nivelul DFC, verificarea efectuată prin sondaj de către echipa de audit a Curții de Conturi asupra tuturor documentelor transmise de personalul în misiune permanentă în străinătate, aflat în prezent la posturi, în vederea determinării existenței acestora și a completării, după caz, cu documentele lipsă, incomplete sau nesemnate.

Concluzii

- modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli de către entitatea verificată sunt în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute prin actele legale ce reglementează activitatea instituției;
- situațiile financiare auditate sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare aplicabil;
- abaterile de la legalitate și regularitate, constatate la nivelul ordonatorului principal de credite și la cel al unităților din subordine, sunt sub pragul de materialitate stabilit de auditori pentru MApN – buget de stat.

OPINIA DE AUDIT

Opinie fără rezerve, cu paragraf de evidențiere a aspectelor semnalate în urma misiunii de audit financiar efectuată la ordonatorul principal de credite al Ministerului Apărării Naționale, precum și a abaterilor constatate ca urmare a misiunilor de control și de audit financiar efectuate la ordonatorii secundari și terțiari din subordinea ordonatorului principal de credite.
Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizii prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Apărării Naționale, precum și entitățile subordonate trebuie să le ducă la îndeplinire atât în vederea înlăturării abaterilor constatate precum și pentru intrarea în legalitate.

MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR (MINISTERUL AFACERILOR INTERNE)

Scurtă prezentare

Ministerul Administrației și Internelor (MAI) a fost reorganizat în baza OUG nr. 96/22.12.2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, în Ministerul Afacerilor Interne.

La finele anului 2012, activitatea în domeniul administrației publice s-a reorganizat, structurile și instituțiile specializate fiind preluate, conform art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/22.12.2012, de către MDRAP. Prin același act normativ, ministerului i s-au conferit atribuții și de îndrumare și de control al activității prefectilor și a instituției prefectului.

În anul 2012, MAI era organul de specialitate al administrației publice centrale, care îndeplinea atribuții specifice în:

- domeniul administrației publice;
- domeniul ordinii, siguranței publice și securității naționale.

Prezentarea contului de execuție a bugetului MAI pe anul 2012:

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite finale
Total general, din care:	8.105.256	8.960.966	8.500.181	105	95
Autorități publice și acțiuni externe	199.417	365.815	296.482	149	81
Ordine publică și siguranță națională	7.249.579	7.739.803	7.465.727	103	96
Învățământ	137.658	135.401	110.704	80	82
Cultură, recreere și religie	33.032	31.831	31.306	95	98
Asigurări și asistență socială	190.571	195.575	115.989	61	59
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	294.999	492.541	481.766	163	98
Combustibili și energie	0	0	-1.793	0	0
Cheltuieli – buget de stat	7.304.435	8.276.299	8.079.301	111	98
Autorități publice și acțiuni externe	199.291	365.689	296.335	149	81
Ordine publică și siguranță națională	6.579.683	7.186.061	7.077.390	108	98
Învățământ	114.559	112.302	108.150	94	96
Cultură, recreere și religie	33.032	31.831	31.306	95	98
Asigurări și asistență socială	82.871	87.875	86.147	104	98
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	294.999	492.541	481.766	163	98
Combustibili și energie	0	0	-1.793	0	0
Credite externe	454.323	337.141	292.055	64	87
Ordine publică și siguranță națională	454.323	337.141	292.055	64	87
Fonduri externe nerambursabile	92.139	92.139	35.760	39	39
Autorități publice și acțiuni externe	126	126	147	117	117
Ordine publică și siguranță națională	89.913	89.913	35.307	39	39
Învățământ	2.100	2.100	306	15	15
Venituri proprii - total cheltuieli	254.359	255.387	93.066	37	36
Ordine publică și siguranță națională	125.660	126.688	60.974	49	48
Învățământ	20.999	20.999	2.249	11	11
Asigurări și asistență socială	107.700	107.700	29.842	28	28

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar au rezultat următoarele constatări:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare:**La Ministerul
Afacerilor Interne
– aparat central**

- ♦ cheltuielile de personal, cheltuielile cu pensiile și ajutoarele sociale, precum și cheltuielile cu utilitățile aferente lunii decembrie au fost înregistrate eronat la sfârșitul anului în contul „Angajamente legale” și au fost raportate în contul de execuție;
- ♦ în anul 2012, Direcția Finanțare Administrație nu a asigurat evidența garanțiilor prin conturile corespunzătoare în afara bilanțului;
- ♦ în evidența contabilă a contului „Active fixe corporale în curs de execuție”, la data de 31.12.2012 s-a constatat înregistrarea eronată a sumei de 113 mii lei, reprezentând contravaloare vizită de documentare. În timpul controlului, abaterea a fost remediată.
- ♦ nerespectarea prevederilor referitoare la principiul anualității, prin faptul că facturi aferente anului 2011 au fost înregistrate în contabilitate în anul 2012.

**La Direcția
Generală
Logistică**

- ♦ contul „Angajamente legale” nu prezintă sold, nefiind evidențiat la finele anului totalul angajamentelor legale rămase neachitate;
- ♦ menținerea nejustificată în contul 462 „Creditori” și nevirarea la bugetul statului a sumelor prescrise, reprezentând garanții de participare la licitații;
- ♦ nemajorarea valorii activului fix corporal – Centrul de Pregătire „Izvorani”, cu valoarea cheltuielilor efectuate cu reparațiile capitale, în suma de 176 mii lei.

**La unitățile
deconcentrate,
subordonate,
coordonate sau
aflate sub
autoritatea MAI**

- ♦ la *Inspectoratul Județean de Poliție Caraș-Severin* lucrările de investiții finalizate și recepționate nu au fost înregistrate în conturile de active fixe corporale, fiind menținute eronat în contul 231 „Active fixe corporale în curs de execuție”;
- ♦ la *Inspectoratul Județean de Poliție Sălaj* s-au constatat:
 - menținerea în evidența contabilă a unor materiale în valoare de 60 mii lei, deși aceste materiale au fost consumate la execuția unor lucrări efectuate în regie proprie;
 - neînregistrarea în evidența contabilă a unor materiale de construcții aflate în depozit, în valoare de 92 mii lei;

- înregistrarea eronată a unor active fixe în contul „Instalații tehnice” și nu în contul „Construcții”;
 - nu a fost majorată valoarea de înregistrare a unor active fixe corporale cu valoarea lucrărilor de reparații capitale.
- ◆ la *Inspectoratul Județean de Poliție Timiș*, a fost menținută în soldul debitor al contului „*Clienți cu termen peste un an*” suma de 32 mii lei, în condițiile în care această creanță a fost încasată în anul 2010;
 - ◆ la *Inspectoratul pentru Situații de Urgență Mehedinți* nu au fost înregistrate în evidența contabilă bunuri primite în folosință de la Consiliul Județean Mehedinți, în valoare de 581 mii lei;
 - ◆ la *Inspectoratul Județean de Poliție Timiș* și *Inspectoratul pentru Situații de Urgență Unirea al județului Alba* s-au constatat neconcordanțe între datele existente în evidența tehnico-operativă și cele din contabilitate privind bunurile din domeniul public al statului.

Calitatea gestiunii economico-financiare

La Ministerul Afacerilor Interne - aparat central

- ◆ neactualizarea sau actualizarea cu întârziere a Inventarului centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului, gestionat de MFP, ca urmare a modificărilor intervenite după acțiunea de reevaluare efectuată în anul 2012.
În timpul misiunii de audit s-a dispus inițierea proiectelor de hotărâri de guvern pentru actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public;
- ◆ reevaluarea terenului aferent imobilului situat în Piața Revoluției nr. 1A, fără să se aplice rata inflației, contrar prevederilor legale;
- ◆ acceptarea la plată a unor deconturi care nu sunt vizate de unitatea la care s-a efectuat deplasarea;
- ◆ menținerea nejustificată și nevirarea la bugetul statului a sumelor prescrise evidențiate în contul „Creditori”, reprezentând garanții de bună execuție sau participare la licitație. În timpul controlului, abaterea a fost remediată;
- ◆ acceptarea la plată a unor cheltuieli de protocol efectuate pentru funcționarea Biroului Electoral Central, pe baza unor facturi care nu conțin informațiile obligatorii cu privire la denumirea și cantitatea bunurilor livrate.

La Inspectoratul General al Poliției Române

- ◆ au fost efectuate plăți, în sumă de 111 mii lei, la obiectivul de investiții „*modernizare centrală termică pe gaze și stație de hidrofor la imobilul IGPR Str. George Coșbuc nr. 83-85*”, fără să fie efectuată recepția lucrărilor conform condițiilor stipulate în contract;
În timpul acțiunii de control s-a efectuat recepția lucrărilor la obiectivul de investiții menționat și s-a întocmit procesul-verbal de recepție care a fost semnat cu obiecții urmând să se execute remedierile.

La Direcția Generală Logistică

- ◆ pentru anumite clădiri și terenuri aflate în patrimoniul instituției, reevaluarea activelor fixe s-a efectuat fără să se aplice rata inflației;
- ◆ neactualizarea Inventarului centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului;
- ◆ finanțarea unor structuri din Aparatul Central al ministerului se face de către Direcția Generală Logistică, care nu are atribuții în derularea activității acestor entități;
- ◆ încheierea unor acte adiționale la un contract de lucrări încheiat în anul 2008, prin care se aduc modificări valorice pentru anul 2012, fără a se specifica cantitățile de lucrări aferente și fără să se întocmească în prealabil note de fundamentare, care să justifice necesitatea și oportunitatea încheierii acestora;
- ◆ acordarea vizei privind realitatea, regularitatea și legalitatea operațiunii fără a se ține seama că prețul unui echipament a fost majorat față de prețul din devizul-ofertă;
- ◆ deschiderea unor conturi de card, utilizate pentru achiziții de produse alimentare din veniturile proprii ale instituției, contrar Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice.

La unitățile deconcentrate, subordonate, coordonate sau aflate sub autoritatea MAI

- ◆ neinventarierea tuturor elementelor de natura activelor fixe corporale în curs de execuție, creanțelor și obligațiilor, reflectate în situațiile financiare la *IGPF București*, *IJSU Sălaj*, *IPJ Olt*;
- ◆ neefectuarea, la termenele prevăzute, a reevaluării activelor fixe de natura construcțiilor și terenurilor, la *IJP Brăila*;
- ◆ existența unor bunuri de natura clădirilor și terenurilor, neînregistrate în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară la *IJP Timiș*;
- ◆ nerecuperarea de la chiriași – persoane juridice – a contravalorii cheltuielilor cu utilitățile, în sumă de 228 mii lei, la *Școala de Agenți de Poliție „Vasile Lascăr” – Județul Prahova*;
- ◆ decontarea unor valori cuprinse în încheierile de deviz, reprezentând contribuțiile angajatorului aferente manoperei, înainte de încheierea actului adițional (*Direcția de Implementare a Sistemului Integrat de Securitate a Frontierei*);
- ◆ plăți nelegale în sumă de 384 mii lei, din care:
 - cheltuieli privind decontarea transportului unor cantități de beton care nu se regăsesc în situațiile de lucrări (*DGPMB*);
 - cheltuieli de executare silită și plata în avans față de termenele și procente stipulate de

Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii, pentru sentințe judecătorești referitoare la drepturi salariale, devenite executorii până în data de 31.12.2011 (IJP Brăila suma de 374 mii lei).

Respectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate în utilizarea fondurilor publice și în administrarea bunurilor din domeniul public și privat al statului.

La Inspectoratul
General al Poliției
Române

- ◆ s-au constatat deficiențe ale sistemului de gestionare a sancțiunilor contravenționale aplicate de Poliția Română pentru abateri de la prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, deoarece:
 - nu există pârghii legislative eficiente care să determine contravenientul la plata sancțiunilor, situație care explică gradul foarte scăzut de încasare (aproximativ 30%);
 - nu există un sistem național de evidență a sancțiunilor aplicate și a încasării acestora;
 - lipsa prevederilor legislative care să faciliteze încasarea amenzilor aplicate persoanelor străine sau cetățenilor români cu domiciliul în străinătate.
 - Inspectoratul General al Poliției Române are atribuții limitate în procesul de urmărire și încasare a sancțiunilor contravenționale, atribuțiile principale revenind organelor de executare silită din cadrul autorităților locale.
 - niciun procent din veniturile încasate din amenzile aplicate la legea circulației nu este destinat finanțării măsurilor/programelor de creștere a gradului de siguranță rutieră pe teritoriul României.

Consecința principală a acestor deficiențe în sistemul de constatare, sancționare, evidență, urmărire și încasare a sancțiunilor contravenționale aplicate de Poliția Română în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, o reprezintă gradul foarte redus de încasare a amenzilor, fapt care privează bugetul de sume importante de bani, subminează autoritatea agentului constator, creează premise pentru indisciplina în trafic, aspect care conduce la un nivel foarte redus al siguranței rutiere pe drumurile publice.

Recomandări

- ✓ modificarea procedurilor existente cu privire la delegarea competenței de ordonator de credite în Ministerul Afacerilor Interne;
- ✓ analiza periodică pentru clarificarea conturilor de furnizori;
- ✓ efectuarea demersurilor pentru realizarea unui cadru legislativ și organizatoric care să genereze un sistem eficient de constatare, evidență, urmărire și încasare a sancțiunilor contravenționale aplicate în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice;
- ✓ corectarea erorilor contabile.

OPINIA DE AUDIT

Exprimarea **opinie adverse** a fost determinată de valoarea și natura abaterilor constatate, precum și de faptul că valoarea cumulată a acestor abateri constatate, la ordonatorul principal de credite, precum și a celor constatate la entitățile subordonate, depășește valoarea pragului de semnificație (materialitatea).

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului Ministerului Afacerilor Interne pe anul 2012.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit au fost emise decizii prin care au fost dispuse măsurile pe care atât MAI, cât și entitățile subordonate trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI SOCIALE (MINISTERULUI MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE)

Scurtă
prezentare

Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) este organ de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Guvernului, cu personalitate juridică, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice.

Finanțarea cheltuielilor de funcționare a Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice se asigură integral de la bugetul de stat.

Conducerea MMFPSPV se exercită de către ministru, care îndeplinește conform legii, funcția de ordonator principal de credite.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție încheiat pe anul 2012, s-a desfășurat la minister și la următoarele entități:

- ✓ Inspekția Muncii și 15 inspectorate teritoriale de muncă;
- ✓ 7 organisme intermediare regionale pentru Programul operațional sectorial pentru dezvoltarea resurselor umane (OIR-POS DRU) aflate în subordinea MMFPSPV;
- ✓ 2 centre aflate în subordinea Inspekției Muncii, respectiv Centrul de Pregătire și Perfecționare Profesională al Inspekției Muncii, județul Botoșani și Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional Criscior, județul Hunedoara.

Contul de execuție a bugetului MMFPSPV pe anul 2012, sursa buget de stat, pe capitole, se prezintă sintetic astfel:

- milioane lei -

Denumirea indicatorilor	Credite bugetare		Plăți efectuate	Cheltuieli efective	Execuție față de credite inițiale (%)	Execuție față de credite definitive (%)
	Inițiale	Definitive				
0	1	2	3	4	5 = 3/1	6 = 3/2
Cheltuieli totale, din care:	31.930	31.326	30.411	30.426	95,24	97,08
1. Transferuri cu caracter general între diferite niveluri ale administrației (pentru acoperirea deficitului bugetar)	14.809	14.311	13.622	13.622	91,98	95,19
2. Asigurări și asistență socială	17.121	17.015	16.789	16.804	98,06	98,67

Plățile totale în sumă de 30.411 milioane lei, din punct de vedere al destinației sumelor, au cuprins:

- ❖ transferurile în sumă totală de 13.622 milioane lei, care reprezintă 44,79% din totalul plăților din bugetul de stat pentru acoperirea deficitului bugetar al:
 - bugetului asigurărilor sociale de stat, în valoare de 13.149 milioane lei, sumă transferată la CNPP;
 - bugetului asigurărilor pentru șomaj, în valoare de 473 milioane lei, sumă transferată la ANOFM.
- ❖ plățile pentru cheltuieli de asigurări și asistență socială, în sumă totală de 16.789 milioane lei, care dețin o pondere de 55,21% și au cuprins:
 - finanțarea prestațiilor de asistență socială, a pensiilor, pentru agricultori și a celorlalte indemnizații reparatorii, precum și a programelor de interes național administrate de diferite structuri ale MMFPSPV;
 - planificarea, elaborarea și implementarea strategiilor și politicilor în domeniul social.

Datele prezentate anterior, detaliate în structură economică, pe naturi de cheltuieli, se prezintă sintetic astfel:

- milioane lei -

Denumirea indicatorilor	Credite bugetare		Plăți efectuate	Cheltuieli efective	Execuție față de credite inițiale (%)	Execuție față de credite definitive (%)
	Inițiale	Definitive				
0	1	2	3	4	5 = 3/1	6 = 3/2
Cheltuieli totale	31.930	31.326	30.411	30.426	95,24	97,08
Cheltuieli curente	31.901	31.316	30.442	30.416	95,43	97,21
Cheltuieli de personal	179	192	191	193	106,70	99,48
Bunuri și servicii	210	159	146	143	69,52	91,82
Transferuri între unități ale administrației publice	17.225	16.739	16.018	16.010	92,99	95,69
Alte transferuri	5	9	7	7	140,00	77,77
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile (FEN)	374	1.018	972	976	259,89	95,48
Asistență socială	13.785	13.099	13.058	13.040	94,73	99,69
Alte cheltuieli	31	27	26	26	83,87	96,30
Cheltuieli aferente programelor cu finanțare rambursabilă	92	73	24	21	26,09	32,87
Cheltuieli de capital	29	10	7	10	24,14	70,00
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent			-38			

În auditarea situațiilor financiare, Curtea de Conturi a constatat abateri la următoarele obiective:

Fundamentarea proiectului de buget propriu, precum și autorizarea, legalitatea și necesitatea modificărilor aduse prevederilor inițiale

La MMFPSPV

- ❖ nedisponibilizarea la bugetul de stat, la termenele prevăzute de legislația în vigoare, a unor credite bugetare, în sumă de 39.514 mii lei, aprobate și neutilizate, fapt ce a condus la imobilizarea nejustificată de credite bugetare;

La OIR-POS DRU

- ❖ supradimensionarea creditelor bugetare cu suma de 121 mii lei față de plățile efectuate pentru cheltuieli cu bunuri și servicii (OIR-POS DRU Brăila).

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La MMFPSPV

- ♦ raportarea eronată prin contul de execuție bugetară centralizat, a unor plăți pentru cheltuieli de capital care aparțin unităților din subordinea ministerului, deoarece acestea nu au fost raportate la aceleași subcapitole, împreună cu celelalte plăți similare;
- ♦ neraportarea unitară prin contul de execuție bugetară, la nivelul ordonatorului principal de credite, a plăților aferente sentințelor civile rămase definitive și irevocabile, în sumă totală de 3.595 mii lei;
- ♦ neanalizarea și neclarificarea sumei de 1.587 mii lei, existentă în soldurile conturilor de disponibilități la finele exercițiului financiar al anului 2012, reprezentând prefinanțare aferentă unor proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile, care au fost sistate încă din anul 2011;
- ♦ înregistrarea eronată în categoria obiectelor de inventar a unor bunuri achiziționate în anul 2012, deși acestea îndeplineau criteriile cumulative aplicabile activelor fixe privind valoarea și durata de utilizare;
- ♦ nerespectarea concordanței între natura cheltuielilor angajate și subdiviziunea corespunzătoare clasificăției bugetare din bugetul aprobat de la care s-a efectuat plata;
- ♦ majorarea cheltuielilor exercițiului financiar al anului 2012 cu cheltuieli aferente altor exerciții financiare, în sumă totală de 51 mii lei, fapt ce a condus la denaturarea rezultatului patrimonial.

La Inspekția Muncii

La Inspectoratele Teritoriale de Muncă

- ♦ neînregistrarea în contabilitate a unor creanțe în litigiu, în sumă totală de 71 mii lei, aflate pe rolul instanțelor de judecată.
- ♦ menținerea în evidența contabilă a unor creanțe bugetare în sumă de 89 mii lei aferente unor persoane juridice radiate de la Oficiul Registrului Comerțului (*ITM Cluj și ITM Dâmbovița*);
- ♦ neînregistrarea în evidența contabilă a imobilizărilor necorporale achiziționate, plătite și recepționate în luna decembrie 2012 (*ITM Cluj*).

La OIR-POSDRU

- ♦ neconcordanțe, în sumă totală de 660 mii lei, între creditele bugetare inițiale din contul de execuție încheiat la 31.12.2012 și prevederile inițiale din bugetul transmis și aprobat de ordonatorul principal de credite (*OIR-POSDRU Brăila*).

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare

La ITM

- ♦ necontinuarea, în unele cazuri, a măsurilor de executare silită în vederea recuperării creanțelor fiscale, în sumă de 175 mii lei, reprezentând comision datorat de către angajatori inspectoratelor teritoriale de muncă, pentru păstrarea și completarea carnetelor de muncă până la data de 31 decembrie 2010, respectiv pentru certificarea legalității înregistrărilor efectuate (*ITM Buzău, ITM Bihor, ITM Brăila, ITM Olt, ITM Giurgiu*);
- ♦ neclarificarea, până la finele anului 2012, a sumei de 113 mii lei, existentă în soldul contului "Decontări din operațiuni în curs de clarificare" (*ITM Olt, ITM Cluj*);
- ♦ nu au fost calculate și evidențiate dobânzi și penalități de întârziere, în sumă de 108 mii lei, aferente obligațiilor fiscale restante, sub formă de comision, datorate de către angajatori inspectoratelor teritoriale de muncă (*ITM Bihor, ITM Cluj, ITM Olt*).

Calitatea gestiunii economico-financiare

La MMFPSPV

- ♦ plata nelegală a sumei de 637 mii lei, aferentă unor lucrări de cercetare-dezvoltare provenind din supradimensionarea unor cheltuieli directe cuprinse în devize, în sumă de 364 mii lei și din neactualizarea cheltuielilor indirecte cu costurile efective, în sumă de 273 mii lei;
- ♦ neurmărirea și neîncasarea unor creanțe bugetare în sumă totală de 268 mii lei, care provin din plata, în perioada 2006-2009, a indemnizațiilor pentru concediile medicale ale salariaților instituției, pentru care dreptul de a cere restituirea sumelor de la Casa de Asigurări de Sănătate a municipiului București s-a prescris, acestea fiind suportate integral din credite primite de la bugetul de stat;
- ♦ menținerea în *Inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului* a unui imobil restituit în natură în anul 2006, fără ca ministerul să asigure întocmirea documentației, în vederea operării modificărilor necesare în evidența domeniului public gestionat de către MFP. Imobilul a fost restituit în natură de către INCDPM Alexandru Darabont, institut aflat în coordonarea ministerului, deși avea doar drept de administrare asupra imobilului;
- ♦ neînregistrarea în evidența financiar-contabilă a entității a unui imobil situat în orașul Tulcea, deși în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* figurează ca fiind în administrarea MMFPSPV;
- ♦ nu au fost reevaluate toate imobilele aflate în administrarea aparatului central, iar pentru cele aflate în administrare și care au fost reevaluate în anul 2012 nu s-au întreprins măsuri în vederea actualizării *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu valorile obținute în urma reevaluării;
- ♦ neîndeplinirea unor obiective și atribuții specifice prevăzute în actele normative de înființare și organizare ale ministerului, de către Direcția Generală pentru Protecția Persoanelor cu Handicap din

cadrul ministerului, care nu și-a exercitat în suficientă măsură atribuțiile de control privind încadrarea în grad de handicap și acordarea certificatelor aferente, prin reevaluarea gradului de handicap al persoanelor semnalate a beneficia nelegal de drepturi acordate de la bugetul de stat.

La Inspectoratele Teritoriale de Muncă

- ◆ neefectuarea inventarierii anuale, la termenul prevăzut de lege, pentru toate elementele patrimoniale deținute (*ITM Constanța*);
- ◆ nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității utilizării fondurilor publice, prin achitarea utilităților aferente unor spații închiriate, în condițiile în care funcționarea punctelor de lucru nu se mai justifică (*ITM Buzău*);
- ◆ neluarea, în termen, a tuturor măsurilor legale ce se impun în vederea clarificării și recuperării creanțelor bugetare (*ITM Argeș și ITM Covasna*).

La Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional Criscior, județul Hunedoara, din subordinea Inspecției Muncii

- ◆ prejudicierea bugetului entității cu suma totală de 47 mii lei prin:
 - decontarea unor cheltuieli cu cazarea, în baza unor facturi false/nereale, în acest context fiind sesizate organele de urmărire penală competente;
 - decontarea unor indemnizații zilnice de delegare/deplasare peste limita legală;
- ◆ neefectuarea reevaluării activelor fixe corporale de natura construcțiilor și a terenurilor aflate în patrimoniu, conform prevederilor legale.

La OIR-POSDRU

- ◆ efectuarea de plăți fără documente justificative, în sumă de 42 mii lei, pentru utilitățile aferente unui imobil închiriat pentru funcționarea instituției (*OIR-POSDRU Muntenia*);
- ◆ inventarierea anuală a patrimoniului nu a cuprins verificarea și confirmarea, pe baza extraselor de cont, a soldurilor conturilor de creanțe și datorii, nu au fost inventariate toate elementele de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii (*OIR-POSDRU Muntenia, OIR-POSDRU Alba, OIR-POSDRU București-Ilfov*);
- ◆ nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice, prin efectuarea de achiziții publice în neconcordanță cu necesitățile instituției (*OIR-POSDRU Timiș*).

Concluzii

- ▶ situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2012 de către MMFPSPV și entitățile din subordinea sa, nu oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;
- ▶ modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului nu respectă în totalitate principiile de legalitate și regularitate;
- ▶ nu se urmărește realizarea integrală a obiectivelor și atribuțiilor prevăzute în actele normative prin care au fost înființate entitățile.

Recomandări

- ✓ elaborarea proiectului de buget corelat cu necesitățile reale, fundamentate temeinic de către direcțiile din cadrul ministerului și de către entitățile aflate în subordine, precum și analiza permanentă a execuției bugetare pentru eficientizarea utilizării fondurilor publice;
- ✓ raportarea corectă prin conturile trimestriale și anuale de execuție bugetară a plăților efectuate pentru cheltuieli de capital și încadrarea corespunzătoare a bunurilor achiziționate în categoria activelor fixe, conform prevederilor legale în vigoare;
- ✓ introducerea în structura contului de execuție bugetară a unui alineat separat destinat evidențierii plăților privind sentințele rămase definitive și irevocabile;
- ✓ reanalizarea sumelor menținute în conturile de disponibilități aferente proiectelor ale căror contracte au fost reziliate și, în funcție de natura lor, se va proceda la virarea acestora la bugetul de stat sau utilizarea lor cu respectarea prevederilor legale;
- ✓ raportarea corectă în contul de execuție bugetară a plăților, în strictă concordanță cu destinația acestora, potrivit subdiviziunilor clasificăției bugetare; revizuirea *Normelor metodologice proprii privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale* astfel încât să se asigure respectarea prevederilor aplicabile efectuării plăților, corelat cu destinația acestora;
- ✓ reflectarea cheltuielilor la data prestării serviciilor, pentru a se evita denaturarea rezultatului patrimonial al anului curent cu cheltuieli ce aparțin altor exerciții financiare;
- ✓ completarea procedurilor operaționale prin cuprinderea tuturor activităților procedurabile identificate de către entitatea auditată, precum și stabilirea de măsuri concrete de gestionare a riscurilor la nivelul structurilor de specialitate din cadrul ministerului;
- ✓ stabilirea de indicatori de performanță adecvați, specifici fiecărui tip de activitate din cadrul instituției, în vederea eficientizării activității de control managerial la nivelul ordonatorului principal de credite;
- ✓ extinderea verificărilor asupra modului de acceptare la plată și decontare a lucrărilor de cercetare-dezvoltare, justificarea tuturor categoriilor de cheltuieli, inclusiv cele de personal, pe baza documen-

- telor justificative și a datelor înregistrate în contabilitatea solicitanților și dispunerea de măsuri pentru recuperarea, conform prevederilor legale, a tuturor sumelor plătite nejustificat;
- ✓ dispunerea de măsuri concrete, pentru recuperarea de la Casa de Asigurări de Sănătate a municipiului București, a sumelor plătite din credite bugetare pentru concedii medicale ale salariaților pentru care dreptul la acțiune în vederea recuperării s-a prescris și recuperarea, conform prevederilor legale în vigoare, a sumelor prescrise;
 - ✓ analizarea intrării în legalitate a operațiunilor de retrocedare a bunurilor proprietate publică, dat fiind faptul că bunurile din domeniul public sunt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile;
 - ✓ actualizarea modificărilor intervenite în inventarul centralizat al imobilelor din domeniul public al statului aflat în administrare, reflectarea în contabilitate a tuturor operațiunilor economico-financiare cu imobilele proprietate publică a statului, precum și raportarea acestora prin situațiile financiare anuale;
 - ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a imobilului din orașul Tulcea, care figurează în *Inventarul centralizat al domeniului public al statului* aflat în administrare și clarificarea situației actuale a acestui imobil;
 - ✓ reevaluarea terenurilor și construcțiilor din patrimoniul instituției cel puțin o dată la trei ani, delimitarea suprafețelor clădirilor și a terenurilor aferente acestora, în scopul înregistrării separate în evidența financiar-contabilă;
 - ✓ promovarea de acte normative în vederea actualizării inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public, cu valorile obținute urmare reevaluării;
 - ✓ exercitarea atribuțiilor de coordonare și monitorizare a activității asupra tuturor comisiilor de evaluare a persoanelor cu handicap din cadrul consiliilor județene și ale sectoarelor municipiului București;
 - ✓ monitorizarea rezultatelor/măsurilor legale ce se impun, în condițiile în care au fost anulate unele certificate de handicap sau s-a schimbat încadrarea în gradul de handicap.

Măsuri luate de entitate în timpul sau ca urmare a misiunii de audit financiar

În timpul misiunilor de audit, conducerile MMFSPV și ale entităților din subordinea sa, supuse verificării, au luat următoarele măsuri operative:

- ⇒ s-a notificat și înregistrat în evidența financiar-contabilă debitul în sumă de 64 mii lei, din care s-a recuperat și virat la bugetul de stat suma de 5 mii lei;
- ⇒ s-au stornat cheltuieli efectuate în perioada 2010-2012, în sumă totală de 16 mii lei, prin corectarea rezultatului reportat și diminuarea concomitentă a soldului contului de datorii în care sumele erau menținute eronat;
- ⇒ s-a recuperat și s-a virat la bugetul de stat suma de 30 mii lei, provenită din decontarea unor facturi false de către Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional Criscior, județul Hunedoara.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin deciziile emise anterior

Verificarea modului de implementare a recomandărilor și de îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi s-a realizat atât prin planificarea, în mod distinct, a unor acțiuni în programul de activitate pe anul 2013, cât și prin verificarea acestora cu prilejul misiunilor de control/audit financiar.

Numărul deciziilor verificate la nivelul MMFSPV și al entităților din subordinea sa, precum și gradul de implementare a măsurilor dispuse se prezintă după cum urmează:

Entitatea verificată	Număr decizii verificate	Număr măsuri dispuse	din care:		Grad de implementare %
			Imple-mentate	Neimple-mentate	
MMFSPV și entitățile din subordinea sa	89	524	288	236	54,96

Rezultatele obținute în urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi a României în anii precedenți, la ordonatorul principal de credite și la unitățile aflate în subordinea/coordonarea sa, s-au materializat în recuperarea unor prejudicii în sumă de 13.373 mii lei și a unor venituri suplimentare în sumă de 5.775 mii lei.

Efectul implementării măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi nu este unul vizibil imediat din cauza duratei relativ mari a procesului de valorificare a actelor de audit/control, proces ce prevede posibilitatea contestării, de către entitățile auditate a măsurilor dispuse și, implicit, soluționarea acestor contestații fie de către Comisia de soluționare a contestațiilor, constituită la nivelul Curții de Conturi, fie de către instanțele de contencios administrativ. În aceste condiții, există un decalaj de timp între momentul emiterii deciziei și corectarea propriu-zisă a erorilor și/sau stabilirea întinderii prejudiciului creat și recuperarea integrală a acestuia.

De asemenea, un alt aspect care condiționează obținerea efectelor scontate la nivelul ordonatorului principal de credite este dat de faptul că nu toate entitățile aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea sa (ex: unitățile deconcentrate) sunt auditate în același an, ceea ce face ca impactul pozitiv asupra întregii activități a acestuia să se poată măsura în timp, pe parcursul mai multor ani, în care este de așteptat ca numărul erorilor și abaterilor să scadă, la fel cum trebuie să scadă și gradul de repetabilitate a acelorași erori.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost implementate în totalitate

- ⇒ nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de control/audit încheiate în anii anteriori, ceea ce impune urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire, în integralitate, a măsurilor dispuse prin decizie;
- ⇒ unele măsuri au fost contestate și se află pe rolul instanțelor de judecată, iar până la data misiunii de audit a contului de execuție bugetară pe anul 2012, instanțele nu s-au pronunțat în spețele respective. Cu toate acestea, în anumite cazuri au fost deja adoptate unele măsuri pentru intrarea în legalitate;
- ⇒ din cauza complexității acțiunilor care trebuie întreprinse de către entitățile verificate, au fost solicitate, în anumite cazuri, prelungiri ale termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse.

Impactul măsurilor dispuse prin decizii asupra activității MMFPSPV și a entităților din subordinea, coordonarea sau sub autoritatea sa

Implementarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi prin decizii de către entitățile care au fost auditate anterior a avut ca efecte:

⇒ *îmbunătățirea activității entităților verificate din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane* prin adoptarea unor măsuri, astfel:

- organizarea și conducerea contabilității instituției astfel încât să se asigure înregistrarea tuturor elementelor patrimoniale, inclusiv imobilizări necorporale, pe bază de documente justificative, iar situațiile financiare să reflecte realitatea economico-financiară;
- viza de control financiar preventiv propriu s-a acordat asupra tuturor operațiunilor efectuate, inclusiv asupra transferurilor cu titlu gratuit și s-a realizat desemnarea persoanelor împuternicite să exercite controlul financiar preventiv propriu prin emiterea ordinelor ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice.

⇒ *îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților* prin adoptarea unor măsuri concretizate în:

- implicarea MMFPSPV în încheierea de protocoale de colaborare cu toate instituțiile care dețin baze de date pentru stabilirea veridicității datelor din declarațiile solicitanților de beneficii de asistență socială, asigurându-se premisele stabilirii corecte a drepturilor acestora și utilizarea judicioasă a resurselor bugetare;
- s-au inițiat demersurile necesare în scopul revizuirii și completării actului normativ care reglementează sumele acordate cu titlu de ajutor rambursabil persoanelor care au dobândit o formă de protecție în România, rezultatele acestora materializându-se prin modificările legislative aduse Legii nr. 122/2006 privind azilul în România prin OUG nr. 16/20.03.2013, prin care s-a schimbat natura ajutorului primit de persoanele cu statut de refugiat din ajutor lunar rambursabil în ajutor lunar nerambursabil;
- recomandările Curții de Conturi au fost avute în vedere la revizuirea legislației în domeniul asistenței sociale, prin promovarea unor proiecte de modificare/îmbunătățire a legislației existente în domeniul celor patru categorii de beneficii de asistență socială auditate (indemnizația pentru creșterea copilului, alocația pentru susținerea familiei, ajutorul social, alocația de stat pentru copii);
- monitorizarea programului investițional și a disponibilizării la timp a resurselor bugetare alocate pentru cheltuieli de capital, pentru evitarea imobilizării de credite bugetare;
- organizarea sistemului de control intern managerial, prin reflectarea în documente scrise a organizării controlului intern, a tuturor operațiunilor instituției și prin elaborarea procedurilor operaționale;
- monitorizarea programului de investiții și corelarea sumelor înscrise în acesta cu sumele raportate prin contul de execuție;
- asigurarea colectării tuturor informațiilor la nivel național cu privire la toate beneficiile de asistență socială acordate din surse alocate de la bugetul de stat, având în vedere că MMFPSPV are calitatea de organ de specialitate al administrației publice centrale, cu rol de sinteză și coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice.

⇒ *obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, reducerea cheltuielilor, creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice și/sau în administrarea patrimoniului etc.* prin adoptarea unor măsuri care se concretizează, în principal, în:

- monitorizarea permanentă a gradului de recuperare a sumelor stabilite ca urmare a misiunilor de inspecție tematică și controale inopinate, în cadrul cărora inspectorii sociali de la nivelul agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială, ordonatori terțiari din subordinea ministerului au controlat modul în care s-au respectat prevederile legale privind stabilirea, acordarea și promovarea beneficiilor de asistență socială acordate cetățenilor de către autoritățile publice. Sumele stabilite au fost reflectate în evidența financiar-contabilă a agențiilor teritoriale și raportate către ordonatorul secundar de credite în vederea centralizării;
- determinarea și virarea sumelor datorate bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate aferente ajutorului social sub formă de venit minim garantat acordat în luna decembrie 2010;

- virarea la bugetul de stat a sumelor reprezentând drepturi prescrise, provenind din beneficii de asistență socială care nu au fost ridicate în termenul legal de către beneficiari.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate de la nivelul MMFPSPV cu impact asupra realității și conformității situațiilor financiare, precum și abaterile constatate la entitățile subordonate acestuia, a fost exprimată **opinie adversă**, deoarece la nivelul MMFPSPV situațiile financiare pe anul 2012 nu oferă o imagine fidelă a poziției, performanței financiare și a celorlalte informații cu privire la activitatea desfășurată.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Rapoartele de audit încheiate atât la MMFPSPV, cât și la unitățile aflate în subordine, Curtea de Conturi a emis decizii prin care au fost dispuse măsuri pe care ordonatorul principal de credite împreună cu entitățile din subordinea sa trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și intrării în legalitate.

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Scurtă prezentare

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) este autoritatea publică centrală responsabilă cu elaborarea și implementarea strategiilor naționale sectoriale în domeniile agriculturii și producției alimentare, dezvoltării rurale, pescuitului și acvaculturii, îmbunătățirilor funciare, precum și în domeniile conexe: fitosanitar, cercetarea științifică de specialitate, conservarea și managementul durabil al solurilor și al resurselor genetice vegetale și animale.

Misiunea de audit financiar a vizat activitatea *administrației centrale a MADR, a Laboratorului Central pentru Controlul Calității și Igienei Vinului Valea Călugărească, a Oficiului Național al Viei și Produselor Vitivinicole și a 42 de Direcții Agricole Județene* – servicii publice deconcentrate, cu finanțare de la bugetul de stat, aflate în subordinea ministerului.

Situația gradului de realizare a veniturilor la 31.12.2012

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Încasări realizate	% față de prevederi inițiale	% față de prevederi definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total Venituri, din care:	1.013.531	929.430	643.568	63,50	69,24
Venituri proprii, din care:	643.760	558.759	290.812	45,17	52,05
Venituri din proprietate (concesiuni și închirieri)	2.683	3.334	3.219	119,96	96,55
Venituri din dobânzi	5.234	5.254	80	1,53	1,53
Venituri din prestări servicii și alte activități	421.103	428.098	225.687	53,59	52,72
Venituri din taxe administrative, eliberări permise	39.000	39.022	9.472	24,29	24,27
Diverse venituri	175.440	82.651	52.140	29,72	63,08
Transferuri voluntare altele decât subvenții	300	400	214	71,26	53,44
Subvenții de la bugetul statului	369.771	370.671	352.755	95,40	95,17

Situația gradului de realizare a cheltuielilor la 31.12.2012 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire capitol cheltuieli	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	% față de credite inițiale	% față de credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli, din care:					
(pe surse de finanțare și pe capitole)	15.946.892	18.024.641	14.987.429	93,98	83,15
Bugetul statului, din care:					
(pe capitole bugetare)	5.204.236	5.966.086	5.525.015	106,16	92,61
Asigurări și asistență socială	20	0	0	-	-
Acțiuni generale, economice, comerciale	10.765	4.288	126	1,17	2,93
Agricultură, silvicultură, piscicultură, vânătoare	5.156.110	5.926.584	5.490.321	106,48	92,64
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	37.341	35.214	34.568	92,57	98,17
Fonduri externe nerambursabile, din care:					
(pe capitole bugetare)	9.729.125	11.129.125	8.837.592	90,84	79,41
Agricultură, silvicultură-fonduri externe nerambursabile	9.729.125	11.129.125	8.837.592	90,84	79,41

Bugetul instituțiilor și activităților finanțate parțial sau integral din venituri proprii, din care:	1.013.531	929.430	624.822	61,65	67,23
Activități finanțate din venituri proprii – Fondul de ameliorare	44.200	44.200	0	0,00	0,00
Bugetul instituțiilor finanțate parțial sau integral din venituri proprii	969.331	885.230	624.822	64,46	70,58
Agricultură, silvicultură, piscicultură, vânătoare – sume alocate din venituri proprii	552.910	470.936	401.711	72,65	85,30
Cercetare și dezvoltare în domeniul agriculturii, silviculturii, pisciculturii și vânătorii	416.421	414.294	223.111	53,58	53,85

Ca urmare a auditării situațiilor financiare au rezultat constatările prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La MADR

- nu a fost înregistrată în evidența contabilă suma totală de 19.084 mii lei, reprezentând dobânzi legale calculate la debite înregistrate datorate de agenți economici, debite pentru care entitatea trebuie să urmărească actualizarea și recuperarea lor.
În timpul auditului entitatea a actualizat debitele cu suma menționată mai sus, abaterea fiind înlăturată;
 - evidențierea în contul sintetic „Sume de primit de la Comisia Europeană, Fonduri pentru Agricultură și alte fonduri” a unui sold debitor în sumă de 3.521.014 mii lei (care conform funcțiunii contului reprezintă sumele de primit de la Comisia Europeană, aflate în curs de autorizare/certificare) pentru care ordonatorul nu a întreprins măsurile necesare în clarificarea componenței acestuia, efectuarea decontărilor cu bugetul statului și a eventualelor regularizări care se impun.
În timpul acțiunii de audit a fost clarificată suma de 957.934 mii lei.
 - a fost menținută, nelegal, în soldul contului „Decontări din operații în curs de clarificare”, suma de 37.051 mii lei, care are o vechime mai mare de 3 luni, fără aprobarea ordonatorului principal de credite.
În timpul misiunii de audit s-a analizat și clarificat suma de 5.777 mii lei.
 - nu a fost centralizată și inclusă în bilanța de verificare aferentă anului 2012, întocmită la nivel central, valoarea activelor și pasivelor din bilanța de verificare pentru activitatea UMP MAKIS, unitate fără personalitate juridică în subordinea ordonatorului.
 - nu a fost organizată evidența analitică a creditelor bugetare aprobate.
Abaterea a fost identificată la DAJ: Bistrița-Năsăud, Călărași, Galați, Iași, Mehedinți, Suceava, Mureș, Prahova și la cea a municipiului București.
 - înregistrări eronate și/sau omiterea înregistrării, în evidența tehnico-operativă și contabilă, a unor bunuri, venituri și garanții.
Abaterea a fost identificată la DAJ: Bistrița-Năsăud, Brăila, Brașov, Dâmbovița, Galați, Gorj, Iași, Maramureș, Mureș, Prahova, LCCCIV Valea Călugărească, Sălaj, Satu Mare, Timiș și Vâlcea;
 - existența unor neconcordanțe între situația scriptică a bunurilor proprietate publică a statului, cu care ordonatorii figurează în inventarul centralizat al statului, aprobat prin HG nr. 1705/2006 și situația faptică a bunurilor aflate în administrare.
- În timpul misiunilor de audit au fost corectate erori în sumă de 6.218 mii lei.

La Direcțiile Agricole Județene

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare

La Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

- MADR nu a stabilit cu exactitate și nu a întreprins toate demersurile legale în vederea recuperării, de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate (FNUASS), a sumelor achitate de angajator beneficiarilor de concedii medicale care depășesc valoarea contribuției datorată de angajator pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate, valoare estimată la 753 mii lei;
- MADR nu a virat la bugetul de stat suma de 5.948 mii lei, compusă din dobânzi, penalități și avansuri acordate din bugetul de stat beneficiarilor de fonduri nerambursabile, recuperate de la beneficiari și reținute fără nicio justificare în disponibilitățile ministerului.
În timpul misiunii de audit entitatea a reîntregit bugetul de stat cu suma constatată.
- diminuarea veniturilor bugetului de stat ca urmare a necalculării de penalități contractuale pentru derularea defectuoasă a contractelor;
- au fost identificate venituri realizate din prestări servicii de pază, curățenie și secretariat pentru alte instituții, activități care nu erau incluse în obiectul de activitate al instituției verificate (DAJ Suceava). Prin decizia emisă s-a dispus virarea veniturilor la bugetul de stat;
- existența în contul de disponibilități a unei sume pe care conducerea DAJ Dâmbovița nu a virat-o la bugetul statului până la sfârșitul anului 2012, abaterea fiind înlăturată în timpul misiunii de audit;
- nu au fost calculate, urmărite și încasate penalitățile de întârziere pentru neachitarea în termen a chirilor datorate de către persoanele juridice, ca urmare a închirierii de către entitate a unor bunuri din proprietatea publică a statului (DAJ Iași);

La Direcțiile Agricole Județene

- ◆ nu au fost luate măsurile legale care se impuneau în vederea virării la bugetul de stat a sumei aferente creditorilor evidențiați în contabilitate cu o vechime mai mare de trei ani (*DAJ Mehedinți*);
- ◆ nu au fost virate la bugetul de stat garanțiile de participare la licitații, depuse în contul pentru sume de mandat, pentru care dreptul de restituire a fost prescris (*DAJ Mureș*);
- ◆ nu au fost întreprinse toate demersurile legale și nu au fost recuperate de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate indemnizații pentru incapacitate de muncă plătite angajaților și care depășesc valoarea contribuțiilor lunare (*DAJ: Dâmbovița și Iași*).

Calitatea gestiunii economico-financiare

La MADR

- ◆ neconcordanțe atât factice, cât și valorice (2.620 mii lei), între datele din evidența contabilă și cele din Anexa nr. 3 a HG nr. 1705/2006, pentru aprobarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
- ◆ neclarificarea regimului juridic a unor bunuri aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea acestuia și neefectuarea reevaluării tuturor acestor bunuri;
- ◆ achiziționarea și utilizarea rachetelor antigrindină fără respectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate a utilizării banului public, în condițiile existenței unui stoc de 835 de rachete antigrindină, în valoare totală de 4.143 mii lei, care provine atât din anul curent, cât și din anii anteriori, fapt ce a dus la concluzia că s-au efectuat achiziții anuale deși existau rachete în stoc, neutilizate din anii precedenți;

La DAJ

- ◆ nu au fost inventariate valorile patrimoniale înscrise în evidența contabilă sau au fost inventariate parțial activele, datoriile și capitalurile proprii (*DAJ: Brăila, Mehedinți, Teleorman, Timiș și cea a municipiul București*);
- ◆ neefectuarea verificării și confirmării, pe baza extraselor, a soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor de creanțe și datorii, care dețin pondere valorică mare în totalul soldurilor acestor conturi, la *DAJ: Brăila și Dâmbovița*;
- ◆ operațiunea de inventariere a patrimoniului, aferentă anului 2012, a fost efectuată cu întârziere, respectiv în anul 2013, fără să se respecte toate prevederile legale în vigoare (*DAJ Bistrița-Năsăud*);
- ◆ au fost identificate bunuri scoase din evidența contabilă la propunerile de casare făcute cu ocazia inventarierilor anterioare, fără să se procedeze la dezmembrarea și valorificarea lor (*DAJ Călărași*);
- ◆ nu s-a procedat la reevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor și/sau terenurilor, aflate în patrimoniu sau administrare (*DAJ: Arad, Brăila, Dâmbovița, Satu Mare și LCCCIV Valea Călugărească*);
- ◆ au fost identificate plăți nelegale efectuate către angajații entității, constând în sume necuvenite, rezultate din încadrarea pe funcții pentru care angajații entității nu îndeplineau condițiile de vechime prevăzute pentru funcțiile respective, din sporuri acordate în procent mai mare decât cel legal sau sporuri necuvenite (*DAJ: Caraș-Severin, Alba, Călărași și Maramureș*);
- ◆ nu au fost luate măsurile de recuperare a cheltuielilor de personal aferente drepturilor de personal pentru două persoane ce ocupau concomitent aceeași funcție. Sumele au fost plătite în baza unor sentințe judecătorești prin care s-a hotărât ca fiind nelegale actele care au stat la baza desfacerii contractului individual de muncă al uneia dintre persoane (*DAJ Giurgiu*);
- ◆ au fost plătite salariilor, fără temei legal, drepturi salariale sub forma de acord global, formă de salarizare care excede prevederilor legale (*DAJ Maramureș*);
- ◆ s-au calculat în mod eronat și s-au plătit unui salariat drepturi cuvenite pe perioada 2009-2012, stabilite de instanțele de judecată, actualizate cu indicii de inflație, deși prin sentința civilă pronunțată nu se prevedea această indexare (*DAJ Sălaj*);
- ◆ plăți nelegale constând în cheltuieli cu carburanții, peste consumul normat și fără justificare legală (*DAJ: Caraș-Severin, Călărași și Giurgiu*);
- ◆ s-au plătit din bugetul entității, fără a fi luate măsuri de recuperare a sumelor de la persoanele vinovate, amenzi contravenționale aplicate de diverse instituții (*DAJ Călărași*);
- ◆ plata nelegală a unor lucrări de reparații, respectiv la prețuri și tarife mai mari decât cele legale (*DAJ Călărași*);
- ◆ efectuarea de plăți pentru servicii de telefonie, fără justificare (*DAJ Călărași*);
- ◆ au fost ordonanțate la plată și efectuate plăți din bugetul entității verificate pentru servicii de pază facturate și utilități, care trebuiau să fie recuperate de la beneficiarii respectivelor servicii (*DAJ Călărași și DAJ Vaslui*);
- ◆ plata suplimentară, nejustificată a unor servicii reprezentând onorariu și cheltuieli de executare silită ca urmare a refuzului de a pune în executare hotărârile instanțelor de judecată (*DAJ Giurgiu*);
- ◆ plata nelegală a unor servicii neefectuate de către furnizori (*DAJ: Giurgiu și Harghita*);
- ◆ plăți mai mari, ca urmare a unor erori de calcul, efectuate către prestatorul de servicii OSPA, în baza contractelor de studii pedologice și agrochimice (*DAJ Teleorman*);

- ◆ plata în plus a unor servicii de pază, curățenie și secretariat (DAJ Suceava);
- ◆ au fost angajate, lichidate, ordonanțate și plătite cheltuieli de capital aferente unor obiective de investiții, prin acceptarea la plată a unor tarife superioare celor legale (DAJ: Bistrița-Năsăud, Botoșani, Dâmbovița și Ialomița);
- ◆ au fost acceptate și plătite lucrările de „Organizare de șantier”, fără ca acest tip de operațiuni să fie oferite și, totodată, a fost plătit un utilaj care nu se regăsește montat în structura clădirii și nici depozitat și inventariat în incinta instituției, ca utilaj independent (DAJ Constanța);
- ◆ plăți nejustificate, drept ajutoare de minimis (pentru combaterea acțiunii nefavorabile a factorilor naturali) acordate unor producători agricoli, respectiv sume determinate eronat de către entitate ca urmare a neîndeplinirii de către beneficiari a condițiilor de eligibilitate (stabilirea unor suprafețe de teren eligibile mai mari decât cele reale sau decât cele legale, beneficiari ai sumelor respective care erau decedați la data efectuării plăților sau care nu sunt înscrși în evidențele Registrului agricol), la DAJ: Alba, Arad, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brăila, Constanța, Sălaj, Vâlcea, Galați, Hunedoara, Ialomița, Iași, Suceava, Timiș și Tulcea;
- ◆ plata dublă a unor subvenții pentru aceeași suprafață de teren, având la bază cereri diferite, care au fost depuse și înregistrate la intervale diferite de timp (DAJ: Argeș, Bistrița-Năsăud și Timiș);
- ◆ nu au fost stabilite, înregistrate în contabilitate și urmărite spre încasare, unele venituri cuvenite bugetului de stat, reprezentând acordarea folosinței bunurilor din domeniul public cu titlu gratuit, în unele cazuri, ori cu o chirie subevaluată, în alte cazuri (DAJ Alba);
- ◆ nu au fost luate măsurile legale de recuperare a debitelor a căror perioadă de prescripție a fost depășită (DAJ: Călărași, Gorj și Suceava);
- ◆ nu au fost luate măsurile legale de recuperare a bunurilor constatate lipsă din patrimoniu (DAJ: Arad, Giurgiu și Brașov).

Acordarea și utilizarea Creditului agricol

- ◆ în ceea ce privește modul de finanțare a cererilor depuse pentru acordarea alocațiilor din fonduri publice conform Legii creditului agricol pentru producție nr. 150/2003, s-a constatat că s-au efectuat plăți fără a avea documente justificative (DAJ Iași);
- ◆ nu s-a respectat destinația creditului agricol în valoare de 306 mii lei, acordându-se fonduri publice necuvenite estimate la 74 mii lei (DAJ Iași);
- ◆ neelaborarea unor proceduri de verificare a condiției impuse de actul normativ, conform căruia producătorii agricoli beneficiari ai sprijinului minimis acordat aveau obligația de a nu întrerupe, timp de 3 ani, activitatea agricolă pentru care au primit subvenția (DAJ: Hunedoara și Prahova);
- ◆ subvențiile reprezentând „Ajutoare de minimis pentru compensarea efectelor fenomenului de secetă, manifestat în anul agricol 2011-2012, asupra culturilor agricole” au fost acordate tuturor producătorilor agricoli de culturi în teren arabil, fără o verificare prealabilă a înființării culturilor și fără o evaluare a pagubelor suferite (DAJ Prahova);
- ◆ La DAJ Galați au fost identificate abateri referitoare la atribuirea și administrarea de către entitate a contractelor de achiziții publice, respectiv:
 - estimarea eronată a valorii contractului pentru achiziționarea serviciilor de pază și protecție, situație care a generat aplicarea procedurii de achiziție directă, deși pentru acest serviciu era depășită valoarea de 15.000 de euro, prevăzută de art. 19 din OUG nr. 34/2006 pentru aplicarea acestei proceduri;
 - nu a fost întocmit dosarul achiziției publice, astfel încât nu se regăsesc documentele minimale prevăzute de art. 213 din OUG nr. 34/2006, din care să rezulte atât valoarea estimată a achiziției publice, cât și alegerea procedurii de atribuire;
 - entitatea nu a elaborat planul anual de achiziții publice pentru anul 2012, instrument managerial în baza căruia se planifică procesul de achiziție;
 - nu au fost utilizate mijloacele electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire și pentru realizarea achizițiilor directe, în procent de cel puțin 40% din valoarea totală a achizițiilor efectuate de entitate în cursul anului 2012.

Abateri similare au fost constatate și la DAJ: Brașov, Dâmbovița, Giurgiu și LCCCIV Valea Călugărească. În timpul misiunii de audit, au fost corectate și înlăturate unele abateri la DAJ: Arad, Argeș, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brăila, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Teleorman și Timiș.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate constatate la direcțiile agricole județene, care nu au fost remediate în timpul acțiunilor de audit, au fost emise decizii care au fost înaintate și ordonatorului principal de credite.

Concluzii

Abaterile de la legalitate constatate la nivelul administrației centrale a ministerului, precum și la direcțiile agricole județene se datorează în cea mai mare măsură deficiențelor semnificative în ceea ce privește controlul intern.

Practic, modul de concepere și implementare a sistemului de control intern *nu este în măsură să furnizeze conducerii ministerului o asigurare rezonabilă* pentru:

- ▶ respectarea actelor normative în vigoare și a politicilor și deciziilor managementului;
- ▶ atingerea scopului și a obiectivelor ministerului într-un mod economic, eficient și eficace;
- ▶ utilizarea resurselor materiale, financiare și umane potrivit scopului și obiectivelor ministerului;
- ▶ protejarea bunurilor patrimoniale și a informațiilor;
- ▶ prevenirea, depistarea și corectarea risipei, fraudei, erorilor și gestionării deficitare;
- ▶ dezvoltarea și întreținerea unor sisteme de colectare, stocare, prelucrare, actualizare și comunicare a datelor și informațiilor financiare și nefinanciare;
- ▶ asigurarea calității documentelor financiar-contabile și producerea în timp util de situații financiare care conțin date exacte și reale.

Recomandări

- ✓ analizarea și clarificarea soldurilor conturilor analitice componente ale contului sintetic „*Sume de primit de la Comisia Europeană, Fonduri pentru Agricultură și alte fonduri*”, în valoare totală de 2.563.080 mii lei și efectuarea înregistrărilor contabile aferente;
- ✓ analizarea și clarificarea soldului contului de evidență contabilă „*Decontări din operații în curs de clarificare*”, în sumă de 31.274 mii lei și stabilirea modului de recuperare/regularizare conform prevederilor legale;
- ✓ întocmirea situațiilor financiare anuale astfel încât acestea să includă (în bilanța de verificare la nivel central) activitatea și gestiunea tuturor unităților fără personalitate juridică, inclusiv UMP MAKIS;
- ✓ clarificarea și regularizarea diferenței în valoare totală de 2.620 mii lei, între soldul contului „*Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*” și datele înregistrate în Anexa nr. 3 din HG nr. 1705/2006, pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ recuperarea, în cadrul termenului legal de prescripție, de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, a sumei de 753 mii lei, reprezentând drepturi achitate de angajator beneficiarilor de concedii medicale, care au depășit valoarea contribuției datorată de angajator;
- ✓ recuperarea, în condițiile legii, a cheltuielilor de personal majorate nejustificat, la DAJ Sălaj, reprezentând drepturi achitate în baza sentințelor instanțelor de judecată;
- ✓ recuperarea sumelor reprezentând penalități contractuale necalculate pentru derularea defectuoasă a contractului încheiat cu furnizorul SC Electromecanica SA Ploiești.

OPINIA DE AUDIT

A fost exprimată **opinie adversă**, având în vedere:

- abaterile de la legalitate și regularitate ce au avut drept consecință diminuarea nelegală a patrimoniului statului, cu suma de 2.459 mii lei, constatată la nivelul administrației centrale a MADR și al *direcțiilor agricole județene*;
- abaterile de la legalitate și regularitate constatate de către auditorii publici externi ai camerelor de conturi județene, la nivelul *direcțiilor agricole județene* și, implicit, a opiniilor emise de aceștia;
- valoarea cumulată a erorilor materiale constatate la nivelul aparatului propriu al unităților verificate, extrapolate la nivelul populațiilor auditate, care s-a situat peste pragul de semnificație.

MINISTERUL MEDIULUI ȘI PĂDURILOR (MINISTERUL MEDIULUI ȘI SCHIMBĂRILOR CLIMATICE)

Scurtă prezentare

Ministerul Mediului și Pădurilor a fost reorganizat în temeiul HG nr. 48/2013 în Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice.

Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSC) realizează politicile naționale, corelate cu cele la nivel european și internațional, în domeniile mediului și schimbărilor climatice, îndeplinind rolul de autoritate de stat, planificare, reglementare, sinteză, coordonare, monitorizare, inspecție și control. Asigură coordonarea interministerială a procesului de elaborare, revizuire, implementare și monitorizare a *Strategiei naționale pentru dezvoltare durabilă*, în acord cu inițiativele în materie la nivel european și internațional.

Contul anual de execuție bugetară al acestui ordonator principal de credite prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ credite inițiale	Prevederi/ credite definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total surse de finanțare, din care:	2.994.481	2.460.265	2.072.129	69,2	84,2
Buget de stat	2.760.481	2.222.012	2.005.594	72,7	90,3
Credite externe	5.000	5.253	0	0	0
Fonduri externe nerambursabile	53.500	57.500	50.991	95,3	88,7
Venituri proprii	175.500	175.500	15.544	8,9	8,9
Total cheltuieli, din care, pe capitole:	2.994.481	2.460.265	2.072.129	69,2	84,2
Protecția mediului	1.695.707	1.597.100	1.336.899	78,8	83,7
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1.071.572	690.270	582.992	54,4	84,5
Acțiuni economice, comerciale și de muncă	44.950	44.505	44.428	98,8	99,8
Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare	182.252	128.390	107.810	59,2	84,0

Se constată că sursele de finanțare prevăzute au fost realizate în proporție de 84,2%. Cele mai mari nerealizări se constată la creditele externe (0%) și la veniturile proprii (8,9%). În ceea ce privește veniturile proprii, nerealizarea acestora se datorează în primul rând necontractării sau nefinalizării unor proiecte ale ministerului ce urmau să fie finanțate din Fondul pentru mediu. Referitor la cheltuielile prevăzute în buget, cele mai mari sume necheltuite, în raport cu prevederile definitive, se găsesc la capitolele "Protecția mediului" și „Servicii și dezvoltare publică”, datorită, în special, nefinanțării de la bugetul statului a unor investiții de mediu și gospodărirea apelor prevăzute la *Administrația Națională "Apele Române"*, cât și nepromovării de către minister a unor proiecte cu finanțare din Fondul pentru mediu.

În cadrul misiunilor de audit financiar s-a constatat o serie de abateri financiar-contabile la următoarele obiective:

*Elaborarea și
fundamentarea
proiectului de
buget propriu*

- la elaborarea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2012 nu au fost luate în considerare toate necesitățile previzibile, astfel că ele au fost acoperite ulterior prin alocarea din *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului*, în baza unor hotărâri ale Guvernului, a unor sume totalizând 18.220 mii lei.

*Exactitatea și
realitatea datelor
reflexate în
situațiile financiare*

- în valoarea investiției DESWAT, așa cum s-a reflectat în bilanțul contabil, n-a fost evidențiată și contravaloarea taxelor pe care entitatea nu le recuperează de la autoritățile fiscale, în sumă de 1.781 mii lei;
- s-a constatat raportarea în mod eronat în bilanțul contabil de la 31.12.2012 a valorii creanțelor curente diminuate, cu valoarea de 50.299 mii lei, concomitent cu majorarea eronată a datoriilor curente cu aceeași sumă.

*Calitatea
gestiunii
economico-financiare*

- în urma verificării modului în care a fost organizată, executată și valorificată operațiunea de inventariere a patrimoniului, s-au constatat mai multe abateri, din care menționăm:
 - neinclusiunea echipamentelor DESWAT în programul de inventariere anuală;
 - neinventarierea lucrărilor de investiții în curs de execuție;
 - neclarificarea diferențelor dintre datele din contabilitate și cele factice, rezultate în urma inventarierii, în sumă totală de 2.058 mii lei;
 - existența la 31.12.2012, în contul „Decontări din operații în curs de clarificare”, a unui sold de 51.218 mii lei, compus din sume neinventariate și neclarificate.
- s-a achiziționat de la SCA Rațiu & Rațiu, prin contract subsecvent de achiziții publice, „Servicii de consultanță și reprezentare juridică referitoare la orice aspecte ale Contractului de Privatizare a SNP PETROM SA”, iar ordonanțele și plățile, în sumă totală de 1.848 mii lei, au fost efectuate fără a se deține documentele justificative prevăzute în contract;
- nu s-a urmărit recepția lucrărilor de investiții organizate de instituțiile din subordine. Astfel, recepțiile la terminarea lucrărilor aferente unor obiective de investiții au fost efectuate în lipsa unui reprezentant al ordonatorului principal și/sau în lipsa unui reprezentant al *Inspectoratului de Stat în Construcții* și fără consemnarea, în unele cazuri, a valorii investiției, contrar prevederilor *Hotărârii Guvernului nr. 273/1996 privind aprobarea Regulamentului de recepție a lucrărilor de construcții și instalații aferente acestora*.

*Constituirea,
utilizarea și
gestionarea
resurselor financiare
privind protecția
mediului*

- nu s-au elaborat proceduri complete de implementare a programelor multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor și nu s-au organizat și exercitat activitățile de monitorizare a rezultatelor generale și a impactului definit prin aceste programe, contrar prevederilor *Ordonanței Guvernului nr. 40/2006 pentru aprobarea și finanțarea programelor multianuale prioritare de mediu și gospodărirea apelor*;
- în cadrul finanțării subprogramului *Reabilitarea zonei foarte poluate Zlatna*, ministerul a transferat fonduri publice în valoare de 13.943 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor efectuate de *UAT Zlatna*, în

baza unor facturi fiscale care nu au fost vizate privind „certificarea conformității, regularității și legalității” de către persoanele autorizate din cadrul UAT Zlatna. Totodată, nu s-au întocmit și aprobat în prealabil rapoarte de verificare tehnică a dosarelor de deconturi de cheltuieli certificate. Documentațiile de decont nu sunt conforme cu prevederile normelor în domeniu;

- ◆ în anul 2012, ministerul a aprobat transferul către UAT Reșița a sumei de 648 mii lei pentru acoperirea cheltuielilor efectuate în perioada mai-iunie 2012, în cadrul finanțării subprogramului „Modernizarea Grădinii Zoologice – Profesor Ion Crișan Reșița”, fără a exista însă un „raport de verificare tehnică” cu privire la rezultatele analizei documentației de decont, întocmite de compartimentul de specialitate și aprobat de persoanele responsabile;
- ◆ s-a aprobat transferul sumei de 315 mii lei către UAT Oradea în baza unei documentații justificative neconforme cu procedura de verificare a dosarelor de decont de cheltuieli certificate, respectiv în baza facturii fiscale emise de prestatorul angajat de autoritatea controlată, neavizată de persoanele autorizate din cadrul UAT Oradea pentru „certificarea conformității, regularității și legalității” și „control financiar preventiv”, în lipsa unui „raport de verificare tehnică” care trebuia întocmit de compartimentul de specialitate și aprobat de persoanele responsabile.

Recomandări

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care, în temeiul prevederilor art. 43 lit. c) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, a dispus înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă, prin mai multe măsuri, din care menționăm:

- ✓ analiza și identificarea cheltuielilor care pot fi atribuite direct achiziției bunurilor aferente investiției „Deswat” și includerea acestora în valoarea totală a investiției;
- ✓ stabilirea indicatorilor de eficiență specifici pentru fiecare din programele multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor, a căror implementare este în coordonarea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice, astfel încât să poată fi întocmite rapoarte anuale de performanță conforme cu prevederile legale;
- ✓ efectuarea inventarierii generale a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii deținute, precum și valorificarea rezultatelor acestei operațiuni conform normelor în vigoare, astfel încât să se obțină o asigurare favorabilă privind buna gestiune a patrimoniului administrat, precum și o reflectare corectă în balanța de verificare și în situațiile financiare anuale;
- ✓ revizuirea și completarea procedurilor specifice de urmărire a modului de respectare a tuturor obligațiilor asumate de către beneficiari prin convențiile de finanțare, a monitorizării rezultatelor generale și a impactului programelor multianuale prioritare de mediu și gospodărire a apelor;
- ✓ reanalizarea documentației justificative depuse de beneficiari pentru transferul de fonduri în vederea finanțării obiectivelor de investiții din cadrul subprogramelor Reabilitarea zonei foarte poluate Zlatna, Modernizarea Grădinii Zoologice – Profesor Ion Crișan Reșița și Amenajarea, extinderea și modernizarea Grădinii Zoologice Oradea, în vederea clarificării neconformităților cu prevederile convenției de finanțare și ale procedurii de verificare a dosarelor de decont, urmând a se stabili și recupera eventualele sume neeligibile sau disponibilizate nejustificat;
- ✓ analiza modului de efectuare a recepției lucrărilor de reabilitare finalizate, efectuate în cadrul programelor prioritare de mediu și gospodărire a apelor, în vederea dispunerii măsurilor legale care se impun pentru intrarea în legalitate, inclusiv pentru recuperarea eventualelor sume declarate neeligibile;
- ✓ verificarea modului de efectuare a recepției la toate lucrările finalizate în anul 2012, la care nu a participat un reprezentant al ordonatorului principal de credite și/sau un reprezentant al Inspectoratului de Stat în Construcții și dispunerea de măsuri pentru corectarea eventualelor abateri cu consecințe materiale și/sau valorice;
- ✓ elaborarea unei proceduri interne privind verificarea în teren a stadiului fizic al obiectivelor de investiții, inclusiv la efectuarea recepției la terminarea lucrărilor.

OPINIA DE AUDIT

Luând în considerare atât constatările prezentate, cât și faptul că valoarea abaterilor financiar-contabile depășește pragul de semnificație stabilit, echipa de audit a exprimat o **opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite la data de 31.12.2012. Totuși, trebuie remarcat că abaterile constatate au fost numai de natură financiar-contabilă, fără a se înregistra prejudicii sau venituri nerealizate la bugetul statului.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII (MINISTERUL TRANSPORTURILOR)

Scurtă prezentare

Ministerul Transporturilor este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului Ministerului Transporturilor pe anul 2012 s-a desfășurat la sediul acestui minister și la următoarele unități subordonate (12):

- ✓ *Autoritatea Metropolitană de Transport București (AMTB);*
- ✓ *Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier București (ISCTR);*
- ✓ *Aeroclubul României (AR);*
- ✓ *Autoritatea Feroviară Română (AFR);*
- ✓ *Autoritatea Rutieră Română (ARR);*
- ✓ *Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile (CIAS);*
- ✓ *Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară (CENAFER);*
- ✓ *Clubul Sportiv „Rapid”;*
- ✓ *Școala Superioară de Aviație Civilă (SSAC);*
- ✓ *Agenția Română de Salvare a Vieții Omenеști pe Mare Constanța (ARSVOM);*
- ✓ *Autoritatea Navală Română (ANR);*
- ✓ *Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale „CERONAV” Constanța.*

Contul anual de execuție a bugetului Ministerul Transporturilor pe anul 2012 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli, din care, pe capitole:	14.794.426	12.518.475	11.515.369	77,84	91,98
Alte servicii publice generale	15	14	14	92,40	99,00
Sănătate	22.436	27.119	24.958	111,24	92,03
Cultură, recreere și religie	7.000	6.462	6.448	92,11	99,78
Asigurări și asistență socială	99.128	109.128	108.521	109,47	99,44
Transporturi	14.665.847	12.375.752	11.375.427	77,56	91,92
Cheltuieli – Buget de stat	14.325.860	12.044.962	11.181.158	78,05	92,83
Alte servicii publice generale	15	14	14	92,40	99,00
Sănătate	22.436	27.119	24.958	111,24	92,03
Cultură, recreere și religie	7.000	6.462	6.448	92,11	99,78
Asigurări și asistență socială	99.128	109.128	108.521	109,47	99,44
Transporturi	14.197.281	11.902.239	11.041.217	77,77	92,76
Credite externe	1.500	3.895	2.394	159,63	61,48
Transporturi	1.500	3.895	2.394	159,63	61,48
Fonduri externe nerambursabile	467.066	469.618	331.816	71,04	70,66
Transporturi	467.066	469.618	331.816	71,04	70,66

Potrivit execuției bugetare, din totalul cheltuielilor bugetului consolidat, aprobate în sumă de 12.518.475 mii lei, s-au efectuat plăți în sumă de 11.515.369 mii lei, cu un procent de realizare de cca. 92%.

Cel mai mare grad de realizare a cheltuielilor, de 92,83%, s-a realizat la sursa – buget de stat, iar cel mai mic grad de realizare a cheltuielilor, de 61,48%, s-a înregistrat la sursa – credite externe.

Din analiza execuției bugetare la nivelul bugetului de stat s-a constatat că subvențiile, asistența socială, transferurile între unități ale administrației publice, întreținerea infrastructurii rutiere și feroviare, dezvoltarea infrastructurii rutiere și alte cheltuieli au înregistrat un grad de realizare de aproape 100%, în timp ce cheltuielile de capital și proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile au înregistrat un grad de realizare a cheltuielilor cuprins între 87% și 95%.

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar au rezultat *constatările* prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

La Ministerul Transporturilor

Elaborarea, fundamentarea proiectului de buget

- ◆ neasigurarea creditelor bugetare pentru proiectele cu finanțare nerambursabilă.

Proiectul de buget al Ministerul Transporturilor pentru anul 2012 nu a fost elaborat potrivit prevederilor legale cu privire la estimarea necesarului de fonduri pentru anul următor, având drept consecință neaprobarea de sume la partea de cheltuieli în bugetul fondurilor externe nerambursabile pentru proiectul ISPA

2004/RO/16/P/PT/009 „Construcția infrastructurii feroviare și rutiere de acces la podul peste Dunăre de la Calafat – Vidin”, cu toate că în contul proiectului era un disponibil de 1.205 mii lei.

Entitatea a efectuat plăți în baza disponibilului din cont, dar fără a prevedea credite bugetare în bugetul Ministerul Transporturilor pentru anul 2012 la capitolul „Programe ISPA”.

Fundamentarea, aprobarea și alocarea subvențiilor și alocațiilor pentru investiții pentru susținerea transportului feroviar public de călători

Din bugetul aprobat pentru exercițiul financiar al anului 2012 au fost angajate, lichidate, ordonanțate și achitate sume în valoare totală de 31.358 mii lei, pentru plata subvenției aferentă serviciului public de transport călători efectuat de operatorii feroviari privați în anul 2011, recunoscută ca obligație datorată, dar nedecontată, întrucât valoarea serviciilor de transport feroviar de călători incluse în pachetul minim social, contractate de minister pentru anii 2011 și 2012, a fost mai mare decât valoarea alocațiilor bugetare acordate cu această destinație.

Obligația de plată a fost generată de angajarea de cheltuieli prin contractele încheiate de minister cu operatorii de transport feroviar de călători peste valoarea creditelor bugetare asigurate prin bugetul de venituri și cheltuieli aprobat MTI pentru anul 2011.

Sumele recunoscute de minister ca obligații de plată și decontate în condițiile prezentate, nu au fost prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli al anului în care au fost realizate, nu au fost înregistrate în evidențele contabile ale ministerului și nu sunt reflectate în conturile de execuție bugetară încheiate pentru anii 2011 și 2012;

Fundamentarea și contractarea serviciului public de transport feroviar de călători pentru perioada 2012-2015

Prin contractele încheiate de minister cu operatorii de transport feroviar de călători s-a prevăzut un pachet minim social care necesită un volum al compensațiilor cu mult mai mare decât valoarea alocațiilor prevăzute în bugetul de stat cu această destinație, fapt care a condus la angajarea unor cheltuieli peste limita maximă a creditelor bugetare aprobate.

Nivelul veniturilor proprii prognozate a se realiza de către operatorii de transport feroviar este mai mic decât nivelul compensațiilor necesare a se asigura de la bugetul de stat pentru acoperirea diferenței dintre nivelul costurilor și cel al veniturilor realizate.

Nivelul foarte scăzut al veniturilor încasate, coroborat cu scăderea accentuată a numărului de călători expediați, indică o diminuare considerabilă a cererii/interesului utilizatorilor pentru acest tip de transport, concomitent cu creșterea efortului financiar public.

În aceste condiții, contractarea serviciului public de transport feroviar fără realizarea unor studii, analize și cercetări de piață și menținerea în structura pachetului minim social a unor rute și frecvențe de circulație, în disonanță cu noile realități ale vieții economice și sociale, a condus la o suprasolicitare a efortului bugetar și la o cheltuie neeconomicoasă a resurselor publice, fără rezultate în satisfacerea unei cerințe reale, venite din partea utilizatorilor și cu consecințe negative asupra activității operatorilor de transport feroviar implicați.

Neajustarea și neadaptarea pachetului minim social la nivelul cerințelor reale de transport feroviar de călători face ca în lista trenurilor care compun pachetul minim social să se mențină, la un nivel ridicat de frecvență, rute de circulație care fac legătura între și spre zone de mare concentrare industrială, bazine miniere și carbonifere, șantiere de amenajări hidrotehnice etc. care absorbau mase mari de lucrători în perioada de până în anul 1990, precum și alte categorii de călători care înregistrau o mare mobilitate dinspre și spre bazinele de forță de muncă consacrate.

Menținerea unui nivel ridicat al numărului de trenuri aprobate în cadrul pachetului minim social, în condițiile în care indicatorii călători-kilometru și călători expediați au înregistrat scăderi majore și permanente de la o perioadă la alta (de la 407.931 mii călători expediați în anul 1990, la 110.501 mii călători în anul 2000 și 65.298 mii călători în anul 2010, până la un nivel de 60.000 mii de călători expediați în anul 2012) și fără asigurarea integrală a compensațiilor recunoscute prin contractele de servicii publice, aprobate prin hotărâri ale guvernului, dau dimensiunea unei politici economice deficitare promovate de Ministerul Transporturilor;

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ neîntocmirea și/sau completarea eronată a registrelor contabile (Cartea mare, Registrul jurnal și Registrul inventar);
- ◆ evidența plăților de casă și a cheltuielilor efective finanțate din mijloace bugetare nu a fost condusă și organizată pe structura clasificăției bugetare, potrivit bugetului aprobat, abateri din care menționăm:
 - nu au fost înregistrate corect pe structura clasificăției bugetare și nu au fost preluate în contul de execuție cheltuielile și plățile aferente indemnizațiilor acordate personalului pentru concedii medicale.

Din analiza cheltuielilor reprezentând contribuțiile datorate de minister la bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate rezultate din situațiile recapitulative ale salariilor pe anul 2012, s-a constatat o diferență de 113 mii lei între valoarea acestora și valoarea cheltuielilor raportate în contul de execuție pe aliniatul „Contribuții pentru concedii și indemnizații”;

Din analiza plăților aferente cheltuielilor privind indemnizațiile de concedii medicale, s-a constatat o *diferență de 181 mii lei* între valoarea acestora reflectată în recapitulațiile de salarii pe anul 2012 și valoarea raportată în contul de execuție pe aliniatul „*Contribuții pentru concedii și indemnizații*”.

- ◆ neaplicarea reglementărilor contabile privind înregistrarea și raportarea sumelor de recuperat de la bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, reprezentând indemnizații de asigurări sociale de sănătate plătite asiguraților care au depășit valoarea contribuțiilor datorate de angajator, respectiv:

- neînregistrarea în contul „Debitori” a sumelor de recuperat de la CASMB;

- menținerea nejustificată în debitul contului „Contribuțiile angajatorilor pentru concedii și indemnizații”.

- ◆ valoarea înregistrată la finele exercițiului financiar 2012 în debitul contului „Contribuțiile angajatorilor pentru concedii și indemnizații” a fost de 1.511 mii lei, rezultând astfel o diferență de 207 mii lei menținută în mod nejustificat în debitul acestui cont.

- ◆ nu a fost respectat conținutul economic al tranzacției la efectuarea înregistrărilor contabile.

Din verificarea notelor contabile și a documentelor justificative, care au stat la baza înregistrării veniturilor financiare în evidența contabilă a ministerului pe anul 2012, a rezultat faptul că suma reprezentând majorarea participăției ministerului la capitalul social al SNTFM „CFR-MARFA” și SC „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române – TAROM” SA a fost înregistrată în mod nejustificat în contul „*Venituri din investiții financiare cedate*” prin debitarea contului „*Titluri de participare*”.

Prin înregistrarea eronată a veniturilor din investiții financiare cedate în cazul unor operațiuni de majorare a participățiilor la capitalul social al unor societăți a fost denaturată valoarea veniturilor financiare și rezultatul patrimonial al exercițiului raportate în contul de rezultat patrimonial la data de 31 decembrie 2012.

- ◆ angajarea și plata eronată de la Titlul II „*Bunuri și servicii*”, a unor cheltuieli de personal reprezentând alocații pentru locuințe acordate în baza OUG nr. 80/2001 *privind stabilirea unor măsuri pentru asigurarea, temporar, a locuințelor de serviciu necesare unor categorii de personal din cadrul ministerelor, celorlalte organe de specialitate ale administrației publice centrale și instituțiilor publice*.

Astfel, cheltuielile de personal reprezentând chiria și întreținerea locuințelor de serviciu, decontate unor salariați din cadrul ministerului, au fost angajate și plătite eronat din creditele bugetare aprobate pe alineatele „*Chirii*” și „*Alte cheltuieli cu bunuri și servicii*”.

Încadrarea cheltuielilor nu s-a efectuat corect pe structura clasificăției bugetare, natura acestora fiind stabilită de art. 55 din Legea nr. 571/2003 *Codul fiscal*, potrivit căruia sunt considerate venituri din salarii toate veniturile în bani și/sau în natură obținute de o persoană fizică ce desfășoară o activitate în baza unui contract individual de muncă sau a unui statut special prevăzut de lege.

- ◆ documentele de ordonanțare nu au fost completate cu toate datele (informațiile) cerute de normele metodologice elaborate de legislația în domeniu.

La proiectul ISPA 2004/RO/16/P/PT/009, în documentele de ordonanțare, la coloana „Disponibil înaintea efectuării plății”, entitatea a completat, în mod eronat, sumele disponibile în conturi în loc de disponibilul din credite bugetare aprobate. Abaterile s-au datorat faptului că entitatea nu a ținut evidența extracontabilă a creditelor de angajament și a creditelor bugetare.

- ◆ deținerea de bunuri de natura activelor și datoriilor, precum și efectuarea de operațiuni economico-financiare fără documente justificative;

- ◆ alte abateri referitoare la organizarea evidenței patrimoniului:

- abateri privind clauzele contractelor de comodat încheiate de Ministerul Transporturilor cu operatorii economici care funcționează sub autoritatea ministerului.

MTI a încheiat cu unele unități aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea sa, contracte de comodat prin care s-au pus la dispoziția ministerului, în folosință gratuită, un număr de 17 autoturisme cu valoare/preț de achiziție, respectiv capacitate cilindrică peste limita legală aprobată prin acte de reglementare (Volkswagen, Audi, Mitsubishi, Toyota).

Mașinile care fac obiectul contractelor de comodat au fost achiziționate de unități care se confruntă cu dificultăți financiare (*SNTF CFR Călători, CNCF CFR SA, SNTFM CFR Marfă*), care înregistrează venituri provenite, în majoritatea lor, din alocații de la bugetul de stat.

Prin contractele de comodat au fost prevăzute clauze care contravin prevederilor art. 2151 alin. 1) din Noul Cod Civil al României, în sensul că s-a transferat comodantului obligația de a suporta cheltuielile aferente exploatării în condiții normale a autoturismului, precum: asigurare RCA, rovinietă, taxe, întreținere, revizii, reparații curente și accidentale, precum și o cantitate sau o sumă de bani, după caz, pentru carburant, cu posibilitatea de suplimentare a cantităților/valorilor în baza unor solicitări scrise transmise de comodatar.

În acest mod, în anul 2012 au fost generate operatorilor economici din subordinea ministerului cheltuieli care nu au contribuit la realizarea veniturilor în valoare totală de 620 mii lei;

- ◆ neconcordanțe între datele existente în evidența tehnico-operativă și cele din contabilitate, respectiv

neconcordanță între valoarea obligațiilor de plată aferente drepturilor de personal reflectate în balanța de verificare a conturilor la data de 31.12.2012 și valoarea acestora din recapitulajul de salarii pe luna decembrie 2012;

- ◆ neînregistrarea în soldul creditor al contului „Fondul bunurilor din domeniului public al statului” a sumei reprezentând contravaloarea bunurilor aparținând domeniului public al statului în administrarea ROMATSA RA (126.943 mii lei);
- ◆ neactualizarea Inventarului bunurilor din domeniului public al statului în anul 2012 și subdimensionarea soldului creditor al contului „Fondul bunurilor din domeniului public al statului” (8.719 mii lei);
- ◆ neîntocmirea bilanțelor de verificare analitice și sintetice aferente aparatului propriu al ministerului în conformitate cu prevederile legale.

Bilanțul centralizat al ministerului nu a fost întocmit pe baza unei balanțe de verificare a conturilor sintetice centralizată, ci prin cumularea posturilor bilanțiere din formularele de bilanț transmise de fiecare din compartimentele care aveau atribuții în organizarea evidenței contabile a unei activități derulate prin aparatul propriu al ministerului, conform ROF aprobat.

Calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ depășirea numărului maxim de autoturisme, aprobat prin acte normative de reglementare. Prin încheierea contractelor de comodat și preluarea în utilizare gratuită a autovehiculelor s-a depășit cu 10 autovehicule numărul maxim de autoturisme, stabilit prin acte normative de reglementare, la care avea dreptul MTI și pe care le putea utiliza în desfășurarea activităților specifice;
- ◆ nu au fost respectate procedurile privind organizarea și efectuarea inventarierii anuale, respectiv:
 - neparticiparea gestionarilor la inventarierea anuală a Ministerului Transporturilor în anul 2012;
 - nesemnarea tuturor listelor de inventariere pe fiecare filă de către gestionari, ele fiind semnate fie doar de comisiile de inventariere, fie semnate în mod greșit și de către „utilizatori”, adică salariați în a căror folosință s-au aflat bunurile inventariate;
- ◆ modificări înregistrate în Inventarul bunurilor din domeniului public al statului în anul 2012, fără valoare de inventar și fără a se proceda la evaluarea acestora.
S-a constatat că din cele 10 modificări înregistrate în Inventarul bunurilor din domeniului public al statului în anul 2012, în 7 cazuri acestea figurau fără valoare de inventar. Valoarea de inventar a fost înscrisă numai în 3 cazuri în Protocoalele de predare-preluare, în anexe la actele normative de aprobare;
- ◆ s-a constatat că pentru bunurile provenite de la alte instituții prin contracte de comodat/custodie, comisiile de inventariere nu au primit liste de inventariere de la compartimentul contabilitate din cauza neținerii evidenței extracontabile a acestora;
- ◆ neconsemnarea de către comisia de inventariere, în procesul-verbal a rezultatelor inventarierii cu privire la:
 - valoarea bunurilor provenite de la alte instituții, prin contracte de comodat/custodie;
 - valoarea bunurilor date în comodat de către entitatea auditată.

Potrivit „Situției privind bunurile proprietate a structurilor aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea MTI puse la dispoziția și utilizate de structurile interne ale ministerului” pentru un număr de 17 mașini, laptopuri, televizoare, tablete PC, notebookuri, dulapuri, primite în acest mod, entitatea nu are înregistrată în evidențele tehnico-operative valoarea acestora.

Pentru bunurile ieșite din patrimoniul Ministerului Transporturilor pe baza contractelor de comodat/custodie încheiate cu alte instituții, cu toate că potrivit prevederilor art. 10 alin.(3) din Ordinul ministrului MTI nr. 1719/28.11.2012 s-a făcut mențiunea că „se vor întocmi liste factice de inventariere separate care vor conține confirmarea scrisă a utilizatorilor”, în Procesul-verbal privind valorificarea inventarierii patrimoniului pe anul 2012 nu s-a făcut nicio referire la valoarea bunurilor ieșite, astfel încât în urma inventarierii nu s-a stabilit care a fost valoarea de inventar centralizată a acestora;

La instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor proprii

- ◆ nefacturarea, neînregistrarea în evidența contabilă și neurmărirea încasării penalităților de întârziere aferente creanțelor neincasate la termenele scadente (*Școala Superioară de Aviație Civilă, Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale „CERONAV” Constanța*).

Organizarea și conducerea contabilității în conformitate cu prevederile legale

- ◆ neconducerea evidenței contabile conform principiului contabilității pe bază de angajamente, respectiv înregistrarea în conturile de cheltuieli curente, în loc de rezultatul reportat, a sumei reprezentând servicii prestate anterior anului, pentru care se întocmesc situațiile financiare (*Clubul Sportiv Rapid*);
- ◆ neorganizarea contabilității într-un compartiment distinct sau pe baza de contracte de prestări servicii, încheiate cu persoane fizice și juridice autorizate, conform legii (*Autoritatea Metropolitană de Transport București*).
- ◆ neîntocmirea monografiei contabile (*Autoritatea Metropolitană de Transport București*).

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ raportarea eronată în contul de execuție a sumei reprezentând TVA aferentă utilităților la articolul bugetar „Alte cheltuieli cu bunurile și serviciile” în loc de articolele bugetare „Încălzit iluminat și forța motrică”, respectiv „Apă, canal, salubritate” (CENAFER);
- ◆ nu a fost respectat conținutul economic al tranzacției la efectuarea înregistrărilor contabile:
 - înregistrarea eronată în contabilitate a contravalorii lucrărilor de reparații capitale executate la anumite active fixe (aeronaute) din patrimoniul entității, în contul de cheltuieli, deși cu această sumă trebuia să se majoreze valoarea activelor fixe corporale asupra cărora s-a intervenit sau să fie înregistrate în contul „Investiții în curs” cele pentru care nu s-au încheiat recepția finală (Aeroclubul României);
 - înregistrarea eronată drept „Construcții” a contravalorii unor terenuri (Autoritatea Rutieră Română);
 - înregistrarea direct pe cheltuielile instituției, fără a se analiza cauzele și împrejurările care le-au generat, a unor plăți reprezentând drepturi salariale, despăgubiri civile, daune morale, cheltuieli de judecată și cheltuieli de executare generate de desfacerea nelegală a unor contracte de muncă, neîncheierea unor contracte de închiriere etc., care, potrivit conținutului economic și destinației, nu sunt de natura cheltuielilor de personal sau a cheltuielilor cu serviciile (Autoritatea Rutieră Română);
 - înregistrarea eronată în contabilitate și raportarea eronată în situațiile financiare, a achiziției unui soft informatic, prin trecerea sumei direct pe cheltuieli și nu în contul de imobilizări necorporale (CIAS);
- ◆ neevaluarea, neînregistrarea și nereflectarea în bilanțul contabil a unui activ fix de natura clădirilor la valoarea justă (CENAFER);
- ◆ menținerea în conturile de creanțe și datorii a sumelor care se află în afara termenului legal de prescripție prevăzut de lege pentru încasare, respectiv lichidarea acestora:
 - neanalizarea soldurilor conturilor „Creditori”, „Clienți-creditori” și nevirarea la bugetul statului a sumei pentru care s-a prescris dreptul la acțiune al creditorilor. În timpul misiunii de audit, entitatea a luat măsura de virare la bugetul statului a sumei stabilite (Școala Superioară de Aviație Civilă – 64 mii lei);
 - menținerea nejustificată în contul „Creditori” și nevirarea la bugetul de stat a unor sume prescise, reprezentând alți creditori, amenzi virate eronat, garanții de participare la licitații, alți creditori, amenzi persoane străine, creditori din uniforme (Autoritatea Rutieră Română – 314 mii lei, din care în timpul misiunii de audit financiar a fost virată la bugetul de stat suma de 147 mii lei);
 - nevirarea la bugetul de stat a sumei reprezentând plăți efectuate de către diverși operatori de transport rutier în contul entității, fără a solicita efectuarea vreunei prestații de către aceasta sau, eventual, restituirea sumei în termenul legal de prescripție (Autoritatea Rutieră Română – 2.853 mii lei);
- ◆ neconcordanța posturilor din bilanț și a indicatorilor raportați în conturile de execuție cu datele înregistrate în contabilitate (Autoritatea Feroviară Română).

Entitatea nu a raportat în contul de execuție plățile efectuate în anul 2012 la nivelul real, acestea fiind subevaluate cu suma reprezentând taxa pe valoarea adăugată virată la bugetul de stat;
- ◆ nereflectarea în evidența contabilă a cheltuielilor cu bunuri și servicii în luna în care s-au efectuat prestațiile și lucrările și nereflectarea exactă în contul de rezultat patrimonial a cheltuielilor cu bunuri și servicii (ARSVOM). Entitatea a înregistrat în evidența contabilă, în mod eronat, în luna ianuarie 2013 cheltuielile reprezentând prestațiile și lucrările executate, aferente lunii decembrie 2012.

Încheierea exercițiului bugetar

- ◆ neefectuarea regularizării subvențiilor cu bugetul din care au fost primite (Aeroclubul României – 326 mii lei). Entitatea nu a regularizat la 31.12.2012 cu bugetul de stat, în limita subvenției primite, excedentul stabilit la încheierea exercițiului bugetar al anului 2012. În timpul misiunii de audit, entitatea a luat măsura de virare la bugetul de stat, în contul ordonatorului principal de credite, a sumei de 86 mii lei.

Calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ neclarificarea situației juridice, nerealizarea cadastrului și neînscrierea în Cartea funciară a tuturor terenurilor și construcțiilor aflate în evidența entității (Aeroclubul României).

Aeroclubul României nu deține documente justificative din care să rezulte situația juridică și planuri cadastrale pentru un număr de 15 terenuri, din cele 23 aflate în administrare, respectiv pentru un număr de 5 clădiri și nu a făcut demersuri pentru înscrierea acestora în Cartea funciară până la 31.12.2012;
- ◆ înregistrarea de diferențe între datele din balanța de verificare la 31.12.2012 la contul „Fondul bunurilor domeniul public al statului” și lista de inventar a bunurilor din domeniul public, rezultată din înscrierea în mod eronat în lista de inventar (CERONAV);
- ◆ neinventarierea unor elemente patrimoniale reprezentând active necurente (terenuri și imobilizări în curs de execuție), evidențiate în bilanțul contabil încheiat la 31.12.2012 (Clubul Rapid);

- ◆ neinventarierea soldului conturilor „Construcții”, „Debitori diverși”, „Creditori”, „Venituri în avans” (*Autoritatea Rutieră Română*);
- ◆ nefinalizarea inventarierii și nereflectarea în contabilitate a rezultatelor inventarierii (*ISCTR*);
- ◆ neconstituirea garanției de bună execuție pentru derularea unui contract de servicii, contrar prevederilor legale și clauzelor contractuale (*Școala Superioară de Aviație Civilă*).

Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare în concordanță cu prevederile legii bugetare și cu destinația stabilită

- ◆ efectuarea de cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare (*Autoritatea Feroviară Română* - 1.013 mii lei). Efectuarea de plăți nelegale de natura cheltuielilor de personal, reprezentând sume compensatorii acordate salariaților în baza Contractului Colectiv de Muncă, cu ocazia sărbătorilor de Paște și Crăciun (plăți nete și contribuții la bugetul general consolidat);
- ◆ stabilirea eronată a drepturilor salariale, inclusiv a sporurilor, premiilor și a altor drepturi acordate funcționarilor publici, personalului contractual, persoanelor cu funcții de conducere și personalului care ocupa funcții de demnitate publică (*Autoritatea Feroviară Română* – 1.787 mii lei, *Autoritatea Navală Română* - 363 mii lei);
- ◆ efectuarea unor plăți nejustificate, ca urmare a aplicării eronate a normelor privind stabilirea salariului de bază pentru personalul din cadrul *Autorității Feroviare Române* (sume achitate în plus, fără temei legal, determinate ca diferență între salariile de bază stabilite de entitate și salariile prevăzute de actele normative și contribuții);
- ◆ la un număr de 24 persoane cu funcții de execuție au fost majorate drepturile salariale, în anul 2012, pe baza actelor adiționale la contractele individuale de muncă, încheiate ca urmare a unor referate privind volumul de muncă prestată, contrar prevederilor legale (*Autoritatea Navală Română* – 69 mii lei);
- ◆ angajarea și plata unor lucrări de natura investițiilor de la articolul bugetar „Reparații curente”, fără a fi prevăzute în Lista de investiții aprobată de ordonatorul de credite (*Aeroclubul României* – 161 mii lei);
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate la bugetul de stat, reprezentând taxa pe valoarea adăugată, în condițiile în care entitatea nu este plătitoare de TVA (*CENAFER* – 35 mii lei);
- ◆ angajarea de cheltuieli fără a avea sursă de finanțare.
Autoritatea Metropolitană de Transport București a încheiat contracte de prestări servicii fără să aibă surse de finanțare (prevederi bugetare) pentru anul în care acestea au fost încheiate (215 mii lei). Cu ocazia rectificării bugetului, entitatea a asigurat la titlul „Bunuri și servicii” fonduri pentru plata angajamentelor legale asumate;
- ◆ darea în administrare a bunurilor din domeniul public cu încălcarea Legii nr. 213/1998. Conform datelor prezentate în situațiile financiare și în Registrul-inventar s-a constatat că valoarea terenului pe care este amplasată clădirea nu este evidențiat în contul „Alte valori în afara bilanțului” (*CERONAV* – 1.500 mii lei);
- ◆ utilizarea ineficientă a unor fonduri publice, prin încheierea unor contracte de achiziție publică pentru realizarea unei analize funcționale și a unor servicii de gestionare documente, fără a se face o estimare reală a valorii acestor contracte în funcție de complexitatea și volumul activității respective, raportat la scopul și obiectivele entității (*CIAS* – 162 mii lei);
- ◆ principiile și practicile managementului entității auditate nu au asigurat minimizarea costului resurselor alocate unui program/proiect/proces sau a unei activități. Astfel:
 - la încheierea contractelor individuale de muncă a 32 de salariați, conducerea instituției avea și posibilitatea legală să nu introducă clauza de neconcurență, deoarece nu era obligatorie conform Codului Muncii (art. 21, alin. 1). Prin decizia luată care a produs efecte economice, nu au fost respectate principiile economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor instituției (*ISCTR*);
 - la contractul de servicii pentru închiriere spațiu s-a constatat că suprafața necesară desfășurării activității în anul 2012 a fost modificată, fără o justificare economică a suprafeței medii pe angajat (*AMTB*).
- ◆ la verificarea modului de administrare a contractului de achiziție publică, în sumă de 10 mii lei, s-au constatat:
 - plata nejustificată, ca urmare a utilizării unor prețuri unitare diferite pentru același articol de lucrare la decontarea situațiilor de lucrări de construcții executate (*Aeroclubul României*). Suma a fost încasată integral în timpul misiunii de audit financiar.
 - plăți nejustificate, reprezentând contravaloarea unor servicii de consultanță achitate peste prețul contractat (*Centrul de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile*). Suma a fost încasată integral în timpul misiunii de audit financiar;
- ◆ nestabilirea și nevirarea la bugetul de stat și la bugetul asigurărilor sociale a sumei reprezentând impozitul pe venit și contribuțiile sociale aferente primelor de asigurare plătite de angajator pentru salariații proprii (*Agenția Română de Salvare a Vieții Omenești pe Mare Constanța*).

Concluzii

În urma auditării contului de execuție bugetară a Ministerului Transporturilor și a instituțiilor publice din subordinea acestuia, pe anul 2012, s-a constatat că:

- ▶ modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli nu respectă în totalitate principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității;
- ▶ situațiile financiare la data de 31.12.2012 nu oferă, sub toate aspectele, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;
- ▶ valoarea cumulată a erorilor/abaterilor de la legalitate și regularitate constatate la nivelul aparatului propriu al ministerului și al instituțiilor publice din subordinea acestuia, verificate și extrapolate la nivelul populațiilor auditate, s-a situat peste pragul de semnificație.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis decizii prin care au fost dispuse măsuri pe care Ministerul Transporturilor și instituțiile publice subordonate trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate.

Recomandări

La Ministerul Transporturilor

În corelație cu abaterile de la legalitate și regularitate depistate la nivelul ministerului, principalele recomandări constau în:

- ✓ înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă;
- ✓ inventarierea bunurilor primite cu titlu gratuit de la entitățile aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea ministerului, analiza formalizată a necesității și oportunității menținerii acestora în folosința entității, potrivit legii;
- ✓ inventarierea tuturor contractelor de comodat/custodie încheiate în condițiile legii de către entitatea auditată și luarea măsurilor de amendare a acestora cu prevederi referitoare la valoarea bunurilor primite de la alte entități;
- ✓ revizuirea și amendarea legislației privind subvenționarea transportului feroviar public de călători pentru:
 - stabilirea volumului de transport public de călători pe baza evaluării nevoilor/cerințelor de transport feroviar de călători și stabilirea reală a pachetului minim social;
 - determinarea costului mediu și a venitului mediu, la nivelul rețelei feroviare, pe un tren-kilometru, călător-kilometru și călător expediat;
 - reglementarea criteriilor pentru stabilirea rutelor de circulație, a categoriilor și a numărului de trenuri care compun pachetul minim social;
 - dimensionarea și aprobarea pachetului minim social în limita sumelor prevăzute cu această destinație în legile bugetare anuale.

La instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora;
- ✓ virarea sumelor cuvenite bugetului general consolidat;
- ✓ stabilirea și încasarea veniturilor proprii ale instituțiilor publice;
- ✓ înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere concluziile rezultate din misiunile de audit financiar desfășurate atât la nivelul ministerului, cât și la unitățile subordonate, auditorii publici externi au exprimat următoarele opinii de audit:

⇒ *La Ministerul Transporturilor – Opinie adversă*

⇒ *La instituțiile publice din subordinea Ministerului Transporturilor*

- **11 opinii adverse;**
- **2 opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect** (Agenția Română de Salvare a Vieții Omenești pe Mare și Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transport Rutier).

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatelor de conformitate pentru contul de execuție a bugetului Ministerul Transporturilor și al instituțiilor publice din subordine pe anul 2012.

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI

(MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE)

Scurtă prezentare

Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care are rol de sinteză și coordonare în aplicarea Strategiei și Programului de guvernare în domeniul educației, învățământului, cercetării științifice, dezvoltării tehnologice, tineretului și sportului.

Începând cu anul 2013, conform prevederilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*, s-a înființat Ministerul Educației Naționale (MEN), prin reorganizarea MECTS și prin preluarea activității și structurilor specializate de la *Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică*, ca urmare a desființării acesteia, și reorganizarea *Autorității Naționale pentru Sport și Tineret* în Ministerul Tineretului și Sportului, activitatea privind tineretul și sportul fiind preluată de către noul minister.

Contul anual de execuție bugetară al acestui ordonator de credite prezintă următoarea structură:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total surse de finanțare, din care:	8.713.819	8.739.327	7.346.445	84,3	84,1
Buget de stat	5.648.936	5.399.469	5.120.681	90,6	95,9
Fonduri externe nerambursabile	1.170	1.170	497	42,5	42,5
Venituri proprii	3.063.713	3.338.688	2.225.267	72,6	66,7
Total cheltuieli, din care:	8.713.819	8.739.327	7.346.445	84,3	84,1
Învățământ	6.800.819	7.117.292	5.815.819	85,5	81,7
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	1.513.765	1.214.420	1.181.621	78,1	97,3
Cultură, recreere și religie	334.235	342.085	283.475	89,1	86,3
Asigurări și asistență socială	19.500	20.030	20.030	102,7	100,0
Protecția mediului	45.500	45.500	45.500	100,0	100,0

Se constată că din prevederile definitive, pe surse de finanțare, ale MECTS (8.739.327 mii lei), veniturile proprii reprezintă 38,2% (3.338.688 mii lei), iar la nivelul realizărilor acestea au reprezentat 30,3%.

Aceste venituri se constituie, în principal, din prestări de servicii și alte activități ale direcțiilor județene pentru sport și tineret, cluburilor sportive, ale caselor de cultură ale studenților, ale căminelor, cantinelor, instituțiilor de învățământ superior ș.a. Chiar și ordonatorul principal de credite realizează venituri proprii, în special din serviciile prestate pentru recunoașterea și echivalarea diplomelor și din cota-parte virată de instituțiile de învățământ superior din taxele în valută, încasate de la studenții străini. Realizarea veniturilor proprii în proporție de numai 66,7% din prevederile definitive a afectat în mare măsură disponibilitățile de cheltuieli pentru învățământ și cultură, astfel că plățile efectuate la aceste capitole reprezintă doar 81,7%, respectiv 86,3% din prevederile bugetare definitive, în condițiile în care nerealizarea veniturilor proprii cu un procent de 8% a fost suplinită de alocările de la bugetul de stat, în aceeași proporție.

Abaterile s-au consemnat pe următoarele obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu

MECTS

- elaborarea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2012 nu are la bază documentații și fundamentări detaliate. Având în vedere că în anul 2012 din bugetul MECTS a fost disponibilizată o sumă totală de 32.067 mii lei, de la capitolele „Cercetare fundamentală și dezvoltare” (31.234 mii lei) și „Învățământ” (833 mii lei), pentru întregirea *Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului*, se constată o supraestimare a necesarului cuprins în bugetul inițial aprobat pentru anul 2012.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- nu au fost întocmite și aprobate reglementări interne de organizare a evidenței contabile în conformitate cu prevederile legale aplicabile, astfel că nu există elaborate și aprobate:
 - un manual al politicilor și procedurilor contabile pentru toate operațiunile derulate, pornind de la întocmirea documentelor justificative până la întocmirea situațiilor financiare trimestriale și anuale;
 - o monografie contabilă cu operațiunile specifice domeniului de activitate;
 - un îndrumar pentru încadrarea unitară a cheltuielilor pe clasificția economică.
- la efectuarea înregistrărilor contabile nu s-a respectat clasificția economică, în funcție de sursa de finanțare și conținutul economic al tranzacției. Astfel, s-au constatat înregistrări contabile eronate pentru consumul de carburanți și plata comisioanelor bancare în sumă de 84 mii lei;

- ◆ în evidența contabilă sunt menținute nejustificat active fixe corporale în sumă de 43.995 mii lei, care au fost transferate cu titlu gratuit altor instituții;
- ◆ în contabilitatea *MECTS* nu a fost înregistrată suma de 559 mii lei, reprezentând valoarea acțiunilor deținute la *Societatea Comercială „Compania de Informatică Aplicată” SA Cluj-Napoca* și la *Societatea de Servicii în Informatică SSI Pitești SA*;
- ◆ s-a constatat că *MECTS* deținea la data de 31.12.2012 un cont la *Banca Comercială Română*, cu un sold de 240 mii lei, deși reglementările în vigoare interzic instituțiilor publice să efectueze operațiunile de încasări și plăți prin instituții de credit, cu excepția încasărilor și plăților efectuate în valută;
- ◆ din verificarea, prin sondaj, a modului de prezentare a situațiilor financiare de către instituțiile de învățământ superior, s-a constatat faptul că, în unele cazuri (*Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București*, *Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca*, *Universitatea Națională de Educație Fizică și Sport București*), acestea nu sunt însoțite de declarația scrisă a conducătorului instituției publice și a contabilului șef, prin care aceștia își asumă răspunderea pentru întocmirea situațiilor financiare anuale.

La nivelul
entităților din
subordine și/sau
coordonare

- ◆ nu a fost înregistrată în evidența contabilă valoarea terenurilor aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea unităților de învățământ, în sumă de 339 mii lei, la *Inspectoratul Școlar al Municipiului București* și la *Universitatea Maritimă Constanța*;
- ◆ contravaloarea unor active, în sumă de 356 mii lei, a fost înregistrată eronat în conturi de cheltuieli, la *Universitatea Oradea*, *Universitatea Maritimă Constanța*, *Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia*, *Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu*, *Universitatea Petrol și Gaze Ploiești*;
- ◆ nu a fost înregistrată în evidența contabilă suma de 25.789 mii lei, reprezentând valoarea activelor puse în funcțiune, potrivit proceselor-verbale de recepție a lucrărilor de investiții la *Universitatea „Ovidiu” Constanța*;
- ◆ nu a fost înregistrată în evidența contabilă suma de 23 mii lei, reprezentând valoarea unor active necorporale rezultate din activitatea de cercetare și dezvoltare, la *Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu*;
- ◆ nu a fost înregistrată în evidența contabilă valoarea provizioanelor, stabilită în baza unor sentințe judecătorești, de 1.608 mii lei la *Universitatea „Valahia” Târgoviște* și de 8 mii lei la *Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu*.

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat

La nivelul *MECTS*

- ◆ nu s-a urmărit încasarea și virarea la bugetul statului, a dividendelor în sumă de 44 mii lei, cuvenite pentru acțiunile deținute, în numele statului român, la societăți comerciale. În timpul controlului, suma a fost încasată și virată la bugetul statului.
- ◆ nu a fost virată la bugetul de stat suma de 235 mii lei, reprezentând cotă parte din valoarea chiriei încasate în baza contractelor de închiriere a unor imobile aparținând domeniului public al statului aflate în administrarea unităților de învățământ, de către *Universitatea „Transilvania” Brașov* și *Inspectoratul Școlar al Municipiului București*;
- ◆ necalcularea, neînregistrarea și neurmărirea încasării sumei de 38 mii lei, reprezentând valoarea penalităților de întârziere pentru neplata la termen a contravalorii chiriei aferente contractelor de închiriere a unor imobile de către *Inspectoratul Școlar al Municipiului București*, *Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia*, *Universitatea Petrol și Gaze Ploiești*;
- ◆ nu au fost virate la termenele scadente contribuții de asigurări sociale în sumă de 75 mii lei de către *Universitatea „Ovidiu” Constanța*;
- ◆ nu a fost achitată către bugetele locale suma de 60 mii lei, reprezentând impozit pe clădiri, de către *Universitatea Petrol și Gaze Ploiești*;
- ◆ nu a fost virată la bugetul de stat suma de 92 mii lei, reprezentând valoarea garanțiilor de participare nesolicitate a fi restituite în cadrul termenului de prescripție, de către *Universitatea „Dunărea de Jos” Galați*.

Calitatea gestiunii economico-financiare

La nivelul *MECTS*

- ◆ în urma verificării modului în care a fost organizată, executată și valorificată operațiunea de inventariere a patrimoniului, s-au constatat mai multe abateri, dintre care menționăm:
 - nu au fost consemnate în „*Procesul-verbal privind rezultatele inventarierii – 2012*”, diferențele cantitative constatate de către comisiile de inventariere numite în teritoriu, deși au fost constatate lipsuri reprezentând echipamente IT achiziționate din fonduri preaderare PHARE, aflate în folosință la diferitele centre regionale de formare a învățământului preuniversitar, în valoare de 37 mii lei;
 - nu au fost transmise spre confirmare, listele de inventariere în care au fost consemnate bunurile aparținând terților și date în folosință gratuită *MECTS*, în valoare totală de 556 mii lei și nu au fost menționate în listele de inventariere informații cu privire la numărul și data actului de predare-primire și ale documentului de livrare al acestora;
 - s-au scăzut din evidența contabilă (conturi în afara bilanțului) imobilizările necorporale primite prin *Contractul de comodat* încheiat cu *Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale*, în valoare de 4.672 mii lei, fără a avea documente justificative, din care să reiasă faptul că aceste imobilizări au fost returnate proprietarului de drept sau nu mai sunt utilizate de către entitate;

- ◆ potrivit situațiilor financiare centralizate, întocmite de entitate la data de 31.12.2012, valoarea bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului este de 4.149.474 mii lei, față de valoarea bunurilor înscrisă în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, care este în sumă de 2.977.837 mii lei, rezultând o diferență de 1.171.638 mii lei, ce reprezintă bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului date în administrarea *MEN*, pentru care ministerul nu a efectuat demersuri în vederea actualizării valorii acestora în *Inventarul centralizat*;
- ◆ în perioada 2004-2012 nu a fost dispusă efectuarea evaluării cu ocazia inventarierii activelor fixe corporale aflate în evidență, comparativ cu valoarea lor de piață, deși această operațiune trebuie realizată cu suficientă regularitate, astfel încât valoarea contabilă să nu difere substanțial de valoarea justă a acestora;
- ◆ s-a constatat neînregistrarea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a tuturor terenurilor și construcțiilor aflate în administrarea *MECTS*;
- ◆ s-a constatat nerespectarea normelor legale referitoare la efectuarea deplasărilor interne, acordarea și justificarea avansurilor pentru deplasări, precum și decontarea cheltuielilor de transport și cazare, abaterea fiind în sumă 15 mii lei;
- ◆ efectuarea de plăți nelegale de către cluburile sportive cu statut de instituție publică, pentru achitarea cheltuielilor cu arbitrii delegați la competițiile sportive, abatere evaluată la 31 mii lei numai în cazul *Clubului Sportiv Universitatea din Reșița*;
- ◆ nu au fost respectate prevederile legale privind regimul juridic al bunurilor proprietate publică a statului, privind transferul, închirierea/concesiunea și administrarea *Bazei „Cutezători”* și a facilităților aferente acesteia. *Baza „Cutezători”* (clădiri, terenuri de sport, piscine) era destinată accesului elevilor și tinerilor, ajutându-i astfel să desfășoare activități științifice, culturale, sportive și artistice. Printr-un contract de locațiune, baza a fost cedată spre folosință temporară *Fundației „Dinu Pescariu”*, care desfășoară aici activități comerciale. În aceste condiții s-a produs schimbarea destinației inițiale a spațiilor, imobilelor și terenului proprietate publică a statului, evaluate în raportul întocmit de un expert ANEVAR la o valoare de piață de 45.328.212 euro.
Prin modul cum sunt utilizate imobilele în cauză, scopul programat nu este realizat, iar privit strict prin prisma utilizării eficiente a patrimoniului în cauză, se constată că acesta asigură bugetului de stat un venit anual de 108.000 euro, în timp ce potențialul său real, conform *Raportului de evaluare* efectuat în anul 2011, la solicitarea *MECTS*, de un expert evaluator membru ANEVAR, este de 11.643.648 euro/an. Deși contractul de locațiune și actul adițional la acesta, nu sunt încheiate în conformitate cu prevederile legale, dacă *Fundația „Dinu Pescariu”* și-ar fi respectat obligațiile din contract, ministerul ar fi beneficiat de facilități pentru elevi în valoare de 400.000 euro/an. Prin neacordarea acestor facilități, în toată perioada cât erau datorate, ministerul a suferit un prejudiciu evaluat la 1.728 mii euro (7.260 mii lei).
- ◆ nu au fost efectuate demersuri pentru clarificarea dreptului de proprietate asupra acțiunilor deținute de *MECTS* la SC „Compania de Informatică Aplicată” SA Cluj-Napoca și a condițiilor care au determinat pierderea calității de acționar majoritar la această societate, astfel că a fost diminuat patrimoniul statului aflat în administrarea *MECTS* cu o valoare estimată la 1.700.000 euro (aproximativ 7.650 mii lei). Dacă la data de 31.12.2010 *MECTS* era acționar majoritar cu 70,7894% din capitalul social al SC „Compania de Informatică Aplicată” SA Cluj-Napoca cu o valoare de 5.813 mii lei din totalul capitalului propriu al societății, la data de 31.12.2011 îi revenea o valoare din capitalul propriu majorat al companiei de numai 813 mii lei, corespunzătoare ponderii de 6,2670% deținute în capitalul social. Întrucât în urma schimbării acționariatului, SC „Compania de Informatică Aplicată” SA Cluj-Napoca nu a mai înregistrat profit, încheind exercițiile financiare 2011-2012 cu pierdere, bugetul de stat a fost lipsit de dividendele care în perioada anterioară se cifrau la aproximativ 17 mii lei/an.
- ◆ ministerul nu a îndeplinit atribuția conferită prin *Legea nr. 1/2011 a educației*, referitoare la construirea și funcționarea optimă a *Bibliotecii Școlare Virtuale*.
- ◆ la majoritatea entităților verificate s-a constatat nerespectarea prevederilor legale referitoare la inventarierea patrimoniului;
- ◆ nu s-au respectat prevederile legale cu privire la reevaluarea patrimoniului, la *Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba-Iulia*;
- ◆ nu s-au respectat prevederile legale cu privire la transferul, fără plată, a unor imobile aparținând domeniului public al statului, la *Inspectoratul Școlar al Municipiului București*;
- ◆ nu a fost întocmită documentația cadastrală și nu s-au înregistrat în Cartea funciară clădiri și terenuri, în valoare de 239.496 mii lei la *Universitatea București* și de 13.939 mii lei la *Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București*;
- ◆ nu s-au aplicat prevederile legale cu privire la organizarea operațiunilor de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor din bugetul entității la *Universitatea „Dunărea de Jos” Galați* și *Universitatea Pitești*;
- ◆ în cazul a 34 manifestări științifice, pentru care *Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică* a efectuat plăți în sumă de 458 mii lei, nu au fost prezentate documentele de decontare (ordine de plată,

La nivelul
entităților din
subordine/
coordonare

chitanțe) a bunurilor achiziționate și a serviciilor prestate, plata efectuându-se numai în baza contractelor și a facturilor întocmite de organizatorii manifestațiilor științifice;

- ◆ s-au constatat cazuri de necalculare, neînregistrare și nerecuperare, potrivit prevederilor contractuale, a utilităților aferente imobilelor închiriate, în sumă de 42 mii lei, la *Inspectoratul Școlar al Municipiului București* și la *Universitatea „Transilvania” Brașov*;
- ◆ nu au fost luate măsuri pentru recuperarea, în cadrul termenului legal de prescripție, a unor creanțe, în sumă de 331 mii lei, la *Universitatea „Valahia” Târgoviște*, *Universitatea Petrol și Gaze Ploiești* și la *Universitatea Pitești*;
- ◆ efectuarea de plăți necuvenite, în sumă de 516 mii lei, în cadrul contractelor de lucrări încheiate, ca urmare a decontării unor cantități mai mari decât cele executate, la *Universitatea „Valahia” Târgoviște*, *Universitatea de Medicină-Farmacie Târgu-Mureș*, *Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia*, *Universitatea Pitești*, *Universitatea Oradea*, *Universitatea „Ovidiu” Constanța* și *Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București*;
- ◆ decontarea, fără documente justificative, a unor lucrări estimate la suma de 107 mii lei, la *Universitatea „Constantin Brâncuși” Târgu-Jiu* și la *Universitatea Pitești*;
- ◆ nu au fost inițiate demersuri în vederea recuperării sumei de 81 mii lei, reprezentând indemnizații de concedii plătite în plus față de contribuțiile datorate bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate la *Universitatea de Medicină - Farmacie Târgu-Mureș*;
- ◆ nu au fost inițiate demersuri în vederea clarificării și recuperării sumei de 364 mii lei, reprezentând valoarea avansurilor nejustificate pentru bunuri livrate/lucrări executate la *Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia*, *Universitatea Petrol și Gaze Ploiești*;
- ◆ s-a constatat plata nejustificată a sumei de 1.163 mii lei, reprezentând valoarea unor drepturi salariale stabilite în cuantum mai mare decât prevederile legale, la *Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu* și la *Universitatea „Valahia” Târgoviște*;
- ◆ nu au fost stabilite, înregistrate, urmărite și încasate venituri proprii, în sumă estimată la 837 mii lei, reprezentând taxe aferente studiilor doctorale, taxe de școlarizare etc., la *Universitatea de Medicină-Farmacie Târgu-Mureș*, *Universitatea Petroșani*, *Universitatea „Constantin Brâncuși” Târgu-Jiu*.

- ◆ **Neconcordanța reglementărilor cu privire la finanțarea învățământului preuniversitar, cuprinse în *Legea nr. 1/2011 a educației naționale*, cu principiile execuției bugetare, stabilite în *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice***

Conform reglementărilor din *Legea nr. 1/2011*, directorii unităților de învățământ preuniversitar au calitatea de ordonatori terțiari de credite ai unităților administrativ-teritoriale, ei încheind cu primarul localității pe a cărei rază teritorială se află unitatea de învățământ un contract de management pentru finanțarea de bază și finanțarea complementară.

Dar, distinct de finanțarea din bugetele locale, legea prevede și multiple modalități de finanțare a unităților de învățământ preuniversitar de la bugetul *Ministerului Educației Naționale* care s-au făcut prin inspectoratele județene. Menționăm în acest sens:

- art. 84, alin. (3): „Elevilor care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu li se decontează cheltuielile de transport din bugetul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, prin unitățile de învățământ la care sunt școlarizați, pe bază de abonament, în limita a 50 km, sau li se asigură decontarea sumei ce reprezintă contravaloarea a 8 călătorii dus-întors pe semestru, dacă locuiesc la internat sau în gazdă”;

Astfel, în anul 2012, de la bugetul de stat, prin bugetul *MECTS*, a fost alocată prin inspectoratele școlare județene (ISJ) unităților școlare suma de 154,3 milioane lei, pentru decontarea abonamentelor de transport (auto/feroviar) a peste 143.000 elevi.

În plus față de suma alocată, conform solicitărilor transmise de unitățile de învățământ și centralizate la nivelul ISJ-urilor la data de 31.12.2012, obligațiile de plată neachitate reprezentând contravaloarea abonamentelor aferente transportului elevilor se cifrau la 37,5 milioane lei, cu 24,3% peste prevederile bugetare aprobate pentru anul 2012.

Din analiză a rezultat faptul că, sumele decontate în perioada 2009-2012 pentru contravaloarea abonamentelor de transport au înregistrat majorări semnificative, respectiv de la 92,2 milioane lei, în anul 2009, la 154,3 milioane lei, în anul 2012. În fapt, pentru anul 2012 cifra comparabilă este 191,8 milioane lei, incluzând și obligațiile de plată restante.

Dublarea sumei aferente abonamentelor de transport a elevilor în perioada 2009-2012 nu s-a datorat creșterii numărului de elevi care au beneficiat de abonamente, ci majorării speculative a tarifelor pentru abonamentele lunare de transport a elevilor, care nu pot fi controlate de minister, ci de autoritățile locale.

Astfel:

- pe rutele de transport pe care nu a existat concurență, tarifele practicate de operatorii de transport

Carențe,
inadvertențe
sau imperfecțiuni
legislative

auto pentru abonamentele lunare ale elevilor au înregistrat valori maxime (ex.: operatorii de transport din județele: Covasna, Brăila, Tulcea, Hunedoara, Maramureș);

- tarifele maxime practicate de operatorii de transport auto pentru abonamentele lunare a elevilor au înregistrat valori de până la 6 ori mai mari decât tarifele practicate, pe distanțe similare, de CFR Călători SA pentru abonamentele lunare de transport feroviar de călători.

Din informațiile primite a rezultat că numai în anul 2012 au abandonat școala 731 de elevi, întrucât nu au mai putut plăti costul transportului la școală.

Din analiza actelor normative cu implicații asupra gestiunii financiare a acestor obligații de plată, reprezentând contravaloarea abonamentelor aferente transportului elevilor acordate în baza art. 84 alin. (3) din Legea nr. 1/2011, se constată că, deși finanțarea a fost asigurată prin bugetul MECS, obligațiile nu se regăsesc evidențiate în situațiile financiare centralizate ale MEN, întrucât conform prevederilor pct. 4.48. din Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 71/2013 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2012, formularul „Bilanț” întocmit de unitățile de învățământ preuniversitar ai căror conducători au calitatea de ordonatori terțiari de credite se depune la unitatea administrativ-teritorială în a cărei rază teritorială funcționează.

În același timp, situațiile financiare întocmite de unitățile administrativ-teritoriale prezintă obligații de plată restante pentru a căror stingere nu au prevederi bugetare și nici competență în gestionarea fenomenului sub aspectul angajării, lichidării, ordonanțării sau plății acestora, iar la nivelul MEN aceste obligații nu sunt înregistrate.

Prin urmare, se pot desprinde următoarele concluzii:

- cadrul legal, respectiv art. 84 alin. (3) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, a dat posibilitatea operatorilor privați de transport auto să majoreze speculativ tarifele practicate pentru abonamentele lunare ale elevilor, prin neexercitarea niciunui control;
- nedecontarea contravalorii abonamentelor lunare de transport a elevilor a avut drept consecință creșterea absenteismului/abandonului școlar;
- reflectarea unei situații nerezale a obligațiilor de plată prin situațiile financiare centralizate întocmite de către MECS la data de 31.12.2012, determinată de neevidențierea contravalorii abonamentelor aferente transportului elevilor neachitate la finele anului;
- evidențierea în situațiile financiare ale unităților administrativ-teritoriale a unor obligații restante pentru care nu au sursă de finanțare.

Având în vedere cele arătate, se impune a se prevedea în legea bugetului de stat a transferurilor către unitățile administrativ-teritoriale a sumelor necesare acoperirii obligațiilor prevăzute de Legea educației naționale nr. 1/2011, în vederea utilizării în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate a sumelor alocate pentru finanțarea unităților de învățământ preuniversitar.

- ◆ Referitor la drepturile pe care universitățile le au asupra bunurilor aparținând domeniului public al statului, precum și a modalității de trecere a acestora din proprietatea publică a statului în proprietatea universităților

În cuprinsul art. 226 din Legea educației naționale nr. 1/2011 există neconcordanțe între prevederile alin (6), conform căruia:

„prin hotărâre a Guvernului, bunurile din domeniul public al statului pot fi trecute în domeniul privat al statului și transmise în proprietate universităților de stat, în condițiile legii” și prevederilor alin (7), conform căruia: „universitățile de stat au drept de proprietate asupra bunurilor existente în patrimoniul lor la data intrării în vigoare a prezentei legi”.

Totodată, în cuprinsul alin. (7) se mai prevede faptul că MECS „este împuternicit să emită certificat de atestare a dreptului de proprietate pentru universitățile de stat pe baza documentației înaintate de acestea”.

Aceste reglementări produc confuzie în spațiul universitar în ceea ce privește aplicarea prevederilor art. 226 din Legea nr. 1/2011 și creează posibilitatea trecerii unor bunuri din proprietatea publică a statului în proprietatea universităților doar pe baza unui certificat de atestare emis de MECS, ceea ce contravine atât prevederilor alin (6) din cuprinsul acestui articol, cât și prevederilor art. 10 alin. (2) din Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică, cu modificările și completările ulterioare, care prevede:

„Trecerea din domeniul public în domeniul privat se face, după caz, prin hotărâre a Guvernului, a consiliului județean, respectiv a Consiliului General al Municipiului București sau a consiliului local, dacă prin Constituție sau prin lege nu se dispune altfel.”

Totodată, în cuprinsul Legii nr. 1/2011 a fost omisă reglementarea situației juridice a bunurilor proprietate publică a unităților administrativ teritoriale și modalitatea de trecere a acestora în patrimoniul universităților.

În contextul celor prezentate mai sus, se impune:

- clarificarea și armonizarea prevederilor Legii nr. 1/2011, referitoare la bunurile proprietate publică a statului cu prevederile Legii nr. 213/1998, în ceea ce privește drepturile pe care universitățile le au asupra bunurilor proprietate publică a statului, precum și a modalității de trecere a acestora din proprietate publică a statului în proprietatea universităților;

- completarea prevederilor Legii nr. 1/2011 cu prevederi referitoare la drepturile pe care universitățile le au asupra bunurilor proprietate publică a unităților administrativ teritoriale, precum și cu prevederile referitoare la modalitatea de trecere a acestor bunuri din proprietatea unităților administrativ-teritoriale în proprietatea universităților.

Măsuri implementate

În timpul și ca urmare verificărilor, s-au virat la bugetul de stat venituri suplimentare în sumă de 136 mii lei și au fost recuperate și virate la bugetul statului prejudicii în sumă de 331 mii lei. Totodată, instituțiile publice finanțate din venituri proprii au recuperat venituri suplimentare de 259 mii lei și prejudicii în sumă de 251 mii lei.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actele de audit întocmite, Curtea de Conturi a emis decizii prin care au fost dispuse măsurile pe care trebuie să le ducă la îndeplinire entitățile verificate, în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și luarea măsurilor de recuperare integrală a acestora, precum și pentru intrarea în legalitate.

La nivelul ordonatorului principal de credite, pe baza constatărilor și a recomandărilor formulate de auditorii publici externi, s-au dispus mai multe măsuri, din care enumerăm:

- ✓ elaborarea și aprobarea:
 - unui *Plan de conturi*, cu dezvoltarea în conturi analitice,
 - unei *Monografii* ce va conține operațiuni specifice domeniului de activitate,
 - unui *Îndrumar* pentru reflectarea unitară a cheltuielilor pe articolele și alineatele prevăzute în clasificția economică, aplicabile tuturor ordonatorilor de credite aflați în subordinea/coordonarea MEN;
- ✓ respectarea atât a conținutului economic al tranzacției la efectuarea tuturor înregistrărilor contabile, cât și a clasificății economice în angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor din bugetele aprobate și gestionate la nivelul MEN. Se va asigura organizarea evidenței contabile și tehnic-operative în funcție de sursele de finanțare din care se realizează achizițiile;
- ✓ efectuarea demersurilor pentru identificarea tuturor operatorilor economici/asociații/fundații la care entitățile aflate în subordinea și coordonarea MEN au calitatea de acționari/asociați/fondatori în vederea prezentării, în situațiile financiare, a situației reale a activelor financiare și a monitorizării modului de gestionare a acestora, având în vedere obligațiile ce decurg din calitatea de asociat/acționar/fondator;
- ✓ soldul contului deschis la *Banca Comercială Română* se va transfera în contul „Disponibil din sume de mandat și sume în depozit”, deschis la trezorerie și se va clarifica situația sumelor în cauză în ceea ce privește proveniența și destinația, pentru a se dispune în consecință;
- ✓ organizarea și asigurarea efectuării inventarierii generale a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii deținute, precum și valorificarea rezultatelor acestei operațiuni conform normelor în vigoare, astfel încât să se obțină o asigurare favorabilă privind buna gestiune a patrimoniului administrat, precum și o reflectare corectă în balanța de verificare și în situațiile financiare anuale;
- ✓ întreprinderea demersurilor necesare pentru înregistrarea terenurilor și construcțiilor aparținând domeniului public al statului în Cartea funciară și în Registrul cadastral al imobilelor și pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ luarea măsurilor legale ce se impun, în vederea înființării, gestiunii și îmbogățirii permanente a Bibliotecii Școlare Virtuale;
- ✓ efectuarea demersurilor legale care se impun, inclusiv pentru o acțiune în justiție, pentru clarificarea modului în care s-a pierdut calitatea de acționar majoritar a statului român la Societatea Comercială „Compania de Informatică Aplicată” - SA Cluj-Napoca și intrarea în legalitate, prin revenirea ministerului la calitatea de acționar majoritar și recuperarea eventualei prejudicii suportate în perioada cât nu a beneficiat de această calitate;
- ✓ efectuarea demersurilor care se impun pentru respectarea obligației de raportare a modului de utilizare a licențelor primite prin contracte de comodat, având în vedere numărul echipamentelor de tehnică de calcul instalate, numărul de licențe existent și numărul de licențe necesar a fi închiriate, cu justificarea acestei necesități. În situația în care se constată prejudicierea bugetului MEN, prin achiziționarea unui număr de licențe mai mare decât cel necesar, care nu se utilizează, să se ia măsuri operative de recuperare de la persoanele răspunzătoare;
- ✓ transmiterea către toate cluburile sportive studentești, care funcționează în subordinea ministerului, de precizări referitoare la modul de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor și la documentele justificative necesare pentru plata arbitrilor delegați la competițiile sportive la care cluburile au calitatea de organizator. Totodată, se vor efectua demersurile necesare armonizării cadrului legislativ, pentru a se asigura o practică unitară, nediscriminatorie, la nivelul tuturor cluburilor sportive (persoane juridice de drept privat și instituții publice) afiliate diferitelor federații sportive;
- ✓ în vederea acoperirii riscului efectuării unor operațiuni neconforme din punct de vedere al legalității și regularității utilizării fondurilor publice și pentru administrarea patrimoniului public și privat al statului cu eficiență, eficacitate și economicitate, se vor dispune măsuri în vederea asigurării cadrului organizatoric și funcțional necesar desfășurării activităților specifice de control intern/managerial în condiții optime;

- ✓ extinderea verificărilor cu privire la veniturile cuvenite bugetului de stat sub formă de dividende, la toate societățile comerciale la care statul, prin MEN, are calitatea de acționar și va urmări recuperarea acestora, inclusiv a majorărilor de întârziere aferente și virarea sumelor datorate la bugetul de stat;
- ✓ efectuarea demersurilor, în condițiile dispozițiilor legale, pentru clarificarea și respectarea regimului juridic și a destinației legale a Bazei „Cutezătorii”, ca bun proprietate publică a statului, cât și pentru recuperarea prejudiciilor determinate de nerespectarea de către Fundația „Dinu Pescariu” a acordului încheiat cu ministerul;
- ✓ verificarea legalității și regularității deconturilor aferente ordinelor de deplasare plătite în perioada 2010-2012, pentru a se recupera sumele plătite cu încălcarea dispozițiilor legale, inclusiv penalitățile aferente și se vor vira aceste sume la bugetele din care au fost avansate, respectiv la bugetul de stat în cazul penalităților;
- ✓ extinderea la toate cluburile sportive studentești a controlului privind plata arbitrilor delegați la competițiile sportive la care cluburile au calitatea de organizator și se va dispune recuperarea și virarea la bugetul statului a eventualelor prejudicii care se vor constata.

OPINIA DE AUDIT

În opinia echipei de audit, situațiile financiare nu oferă o imagine fidelă și reală a activelor, datoriilor, poziției financiare, a performanței financiare, a rezultatului patrimonial, precum și a patrimoniului avut în administrarea entității la data de 31.12.2012, datorită efectelor generate de abaterile constatate în timpul misiunii de audit. Totodată, există și indicii temeinice că s-au produs abateri de natură penală, astfel că a fost exprimată o **opinie adversă**.

Și la entitățile subordonate la care s-a efectuat misiune de audit financiar (*Inspectoratul Școlar București, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară București, Academia de Studii Economice și Universitatea București*), ca urmare constatării de abateri semnificative, în toate cazurile echipele de auditori au exprimat o **opinie adversă**.

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului MECTS pe anul 2012 și nici pentru conturile de execuție ale instituțiilor publice din subordine/coordonare la care s-au efectuat misiuni de audit.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Scurtă prezentare

Ministerul Sănătății (MS) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică aflat în subordinea Guvernului.

Execuția bugetului public în sănătate

Contul de execuție pentru *bugetul veniturilor proprii* încheiat la data de 31.12.2012 se prezintă astfel:

- mil lei -

Denumire indicator	Prevederi definitive 2011	Încasări 2011	Prevederi inițiale 2012	Prevederi definitive 2012	Drepturi constatate			Încasări 2012	Drepturi constatate de încasat	Grad de realizare încasări față de prevederi inițiale	Grad de realizare încasări față de prevederi definitive
					Total din care:	Din anii precedenți	Din anul curent				
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10=8/3*100	11=8/4*100
Total, din care:	1.628	1.504	1.841	1.841	1.565	41	1.524	1.498	67	81,37	81,37
Venituri din taxe generale pe cifra de afaceri, vânzări și val. adăugată sănătății și publicitatea lor	516	245	400	400	187	-	187	187	-	46,75	46,75
Venituri din accize	1.044	1.217	1.370	1.370	1.324	37	1.287	1.261	63	92,04	92,04
Venituri din taxa asupra unor activități dăunătoare sănătății și publicitatea lor	11	3	11	11	3	2	1	1	2	9,09	9,09
Venituri din dobânzi	3	-	3	3	1	0	1	1	0	33,33	33,33
Venituri din prestări servicii și alte activități	1	0	1	1	1	-	1	1	-	0,00	0,00
Alte venituri (taxe de înscriere la concursul de rezidențiat)	53	39	56	56	49	2	47	47	2	83,93	83,93

Din datele prezentate rezultă următoarele aspecte:

Estimările privind încasările anului 2012 nu au fost bine fundamentate, situându-se în general, peste nivelul drepturilor constatate. Comparativ cu anul anterior, aceste estimări au fost totuși mai prudente astfel că gradul de încasare a fost de 95,72% în anul 2012.

În anul 2012, suma totală încasată din accize și taxa asupra unor activități dăunătoare sănătății și publicitatea lor a fost de 1.262 milioane lei, reprezentând 91,4% față de prevederile bugetare definitive în sumă de 1.381 milioane lei.

În anul 2012 a fost încasată suma de 187 milioane lei din taxe generale pe cifra de afaceri, vânzări și valoare adăugată sănătății și publicitatea lor, ceea ce reprezintă numai 46,8% din veniturile prognozate în sumă de 400 milioane lei, una din cauzele nerealizării veniturilor prognozate, au fost și prevederile OG nr. 17/23.08.2012 privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare prin care persoanele care datorau contribuții pentru perioada aferentă între trimestrul IV al anului 2009 și trimestrul III al anului 2011 au beneficiat de facilități care au constat în anularea penalităților și a unei părți din majorări de întârziere, în anumite condiții.

Execuția Cheltuielilor – Conturile de execuție pentru *cheltuieli finanțate de la bugetul de stat și cheltuieli finanțate din venituri proprii*, încheiate la data de 31.12.2012, se prezintă astfel:

- mil lei -

Denumire indicator	Credite definitive 2011	Plăți 2011	Credite inițiale 2012	Credite definitive 2012	Plăți 2012	Cheltuieli 2012	Execuție față de credite inițiale (%)	Execuție față de credite definitive (%)
0	1	2	3	4	5	6	7=5/3	8=5/4
1. Cheltuieli finanțate de la bugetul de stat								
Total, din care (I+II+III):	4.623	3.912	3.623	3.670	3.086	2.957	85,18	84,09
I. Sănătate	2.614	2.354	2.293	2.197	2.126	1.997	92,72	96,77
Cheltuieli curente, din care:	2.522	2.270	2.078	2.014	1.954	1.907	94,03	97,02
- Cheltuieli de personal	182	181	188	189	189	191	100,53	100,00
- Cheltuieli cu bunuri și servicii	758	750	737	761	740	776	100,41	97,24
Transferuri între unități ale administrației publice	1.353	1.198	953	920	911	910	95,59	99,02
- Alte transferuri	35	3	3	5	5	5	166,67	100,00
- Fonduri externe nerambursabile	45	35	18	18	17	14	94,44	94,44
- Finanțare rambursabilă	149	103	179	121	92	11	51,40	76,03
Cheltuieli de capital	88	80	215	183	180	90	83,72	98,36
Împrumuturi	4	4		0	-8	0	0,00	0,00
II. Transferuri privind contribuția de sănătate pentru pensionari	0	0	920	920	407	407	44,24	44,24
III. Transferuri CNAS	2.009	1.559	410	553	553	553	134,98	100,00
Plăți din anii precedenți și recuperate în anul curent	-	- 1	-	-	0	-	0	0
2. Cheltuieli finanțate din venituri proprii								
Total, din care:	1.628	1.392	1.841	1.841	1.612	1.716	87,56	87,56
Cheltuieli curente, din care:	1.475	1.258	1.773	1.794	1.587	1.675	89,51	88,46
- Cheltuieli de personal	19	4	18	18	6	6	33,33	33,33
- Cheltuieli cu bunuri și servicii	288	246	298	330	269	358	90,27	81,52
- Transferuri	1.168	1.008	1.457	1.446	1.312	1.311	90,05	90,73
Cheltuieli de capital	152	134	67	46	25	41	37,31	54,35
Locuințe, servicii și dezvoltare publică	1	0	1	1	0	0	0,00	0,00

Din analiza datelor prezentate se reține faptul că, de asemenea, creditele bugetare definitive aprobate pe anul 2012, în sumă de 3.670 milioane lei, au fost mai mari cu 47 milioane lei decât creditele bugetare aprobate inițial, de 3.623 milioane lei.

Comparativ cu anul 2011, creditele bugetare definitive aprobate în anul 2012, în sumă de 3.670 milioane lei, au fost mai mici cu 953 milioane lei față de cele aprobate în anul 2011, de 4.623 milioane lei.

Totalul cheltuielilor finanțate de la bugetul de stat prezintă o ușoară scădere a previziunii asupra bugetului de stat, prin diminuarea cu 20,61% a creditelor definitive în anul 2012, față de anul 2011.

Scăderea creditelor bugetare definitive a fost influențată de scăderea transferurilor din bugetul de stat în bugetul FNUASS, cu 1.456 milioane lei, respectiv de la 2.009 milioane lei aprobat în anul 2011, la 553 milioane lei aprobat în anul 2012.

Gradul de realizare al bugetului aprobat în anul 2012 a fost de 84,09%.

Ponderea cea mai mare în cadrul capitolului „Sănătate” au avut-o *Cheltuielile cu bunurile și serviciile* – 34,64% și *Transferurile între unități ale administrației publice* – 41,88%.

În ceea ce privește plățile, în anul 2011 acestea au fost efectuate la nivelul de 84,62% din creditele definitive, iar în anul 2012 nivelul a fost de 84,09%, gradul de utilizare fiind aproximativ constant.

Cheltuielile finanțate din venituri proprii au fost prognozate la nivelul veniturilor, însă cheltuielile înregistrate în anul 2012 au reprezentat 93,21% din creditele aprobate definitiv, iar plățile efective 87,56%.

Curtea de Conturi a României a desfășurat un număr de 38 acțiuni de audit financiar, din care: 1 acțiune de audit financiar la Ministerul Sănătății, 20 acțiuni de audit financiar la Direcțiile de Sănătate Publică Județene și 17 acțiuni de audit financiar la entități din subordinea sau coordonarea ministerului.

Ca urmare a desfășurării misiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului de stat și a contului de execuție a bugetului finanțat din venituri proprii, au rezultat, în principal, următoarele constatări:

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget

La nivelul unităților sanitare

- elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli fără a ține cont de toate sursele de finanțare și de constituirea fondului de dezvoltare a spitalului, în sumă de 1.322 mii lei (*Sanatoriul Climateric de Nevroze Pârâul Rece – Brașov, Institutul de Boli Cardiovasculare Timișoara, Spitalul de Recuperare Cardiovasculară Dr. Benedek Geza - Covasna*).

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La nivel central

- reflectarea în evidența contabilă a unor operațiuni economico-financiare derulate de către Ministerul Sănătății s-a efectuat fără a avea în vedere conținutul economic al acestora și fără respectarea principiilor și regulilor permise de reglementările contabile aplicabile, respectiv:
 - în soldul contului „*Mijloace de transport*” a fost menținută în mod nejustificat suma de 18.722 mii lei, reprezentând contravaloarea unui număr de 54 ambulanțe achiziționate de Ministerul Sănătății în luna decembrie 2012, pentru care nu au fost întocmite documente de transfer către instituțiile subordonate, beneficiarii finali ai acestora;
 - soldul contului „*Furnizori*” a fost majorat nejustificat cu suma de 5.571 mii lei, urmare înregistrării eronate a unor vaccinuri primite prin donație, cu titlu gratuit;
- în contul de execuție încheiat la 31.12.2012, la Titlul „*Bunuri și servicii*” au fost raportate angajamente legale mai mici cu suma de 6.225 mii lei, ca urmare a neînregistrării unui Contract încheiat între Ministerul Sănătății și CN Imprimeria Națională SA pentru achiziționarea unui număr de 500.000 bucăți carduri naționale de asigurări sociale de sănătate;
- neînregistrarea în conturi speciale a garanțiilor de bună execuție în sumă de 6.165 mii lei, sumă constituită de entitatea auditată în calitate de autoritate contractantă în scopul asigurării îndeplinirii cantitative, calitative și în perioada convenită, a contractelor de achiziții publice încheiate.

La nivelul direcțiilor de sănătate publică și a unităților sanitare

- înregistrarea eronată în evidența contabilă a sumei de 36.573 mii lei, prin utilizarea unor conturi contabile necorespunzătoare, neconforme cu funcțiunea acestora (*DSP Giurgiu, Sibiu, Direcția de Sănătate a Municipiului București, Spitalul de Recuperare Cardiovasculară dr. Benedek Geza – Covasna, Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Ștei*);
- raportarea eronată, în contul de execuție, a angajamentelor legale de plătit mai mici decât sumele reflectate în situațiile financiare, în sumă de 4.724 mii lei (*DSP Harghita, Institutul de Boli Cardiovasculare Timișoara*);
- înregistrarea eronată, în evidențele contabile, a valorii construcțiilor ce aparțin domeniului public al statului aflate în administrarea entității și a terenurilor deținute de entități, în sumă de 4.601 mii lei (*DSP: Brăila, Sibiu, Neamț, Sanatoriul Climateric de Nevroze Pârâul Rece – Brașov*);
- menținerea în conturi contabile a unor debite incerte, în sumă de 1.622 mii lei, în condițiile în care au fost întreprinse acțiuni de recuperare a acestora, acțiuni respinse de instanțele judecătorești (*DSP: Caraș-Severin și Vâlcea*);
- reevaluarea și înregistrarea în contabilitate a diferenței din reevaluare, în sumă de 366 mii lei, pentru un activ fix predat din patrimoniul entității (*DSP Caraș-Severin*);
- calcularea și înregistrarea în evidența contabilă a amortizării pentru active fixe predate din patrimoniul privat, cât și scăderea eronată din patrimoniul entității a bunurilor propuse la casare, fără a fi valorificate, în sumă de 352 mii lei (*DSP: Caraș-Severin, Dâmbovița și Sălaj*);
- neînregistrarea, în evidența contabilă, a unor terenuri aflate în proprietatea publică a statului și în administrarea entității, cât și a unor bunuri de natura laptopurilor și calculatoarelor primite cu titlu gratuit, în sumă 270 mii lei (*DSP: Maramureș, Neamț*);
- neînregistrarea în evidența contabilă a unor drepturi constatate, reprezentând contribuții pentru finanțarea cheltuielilor de sănătate, în sumă 251 mii lei (*DSP Teleorman*);
- neconstituirea și neînregistrarea, în conturi extrabilanțiere, a sumei de 194 mii lei, reprezentând garanții de bună execuție pentru contractele de achiziții încheiate de entitate, cât și garanțiile bănești pentru persoanele care îndeplinesc calitatea de gestionar (*Institutul de Boli Cardiovasculare Timișoara, Sanatoriul Climateric de Nevroze Pârâul Rece, DSP Vâlcea*).

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat

La nivel central

- ◆ necorelarea drepturilor rămase de încasat din contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli de sănătate, datorate de contribuabilii persoane juridice (venituri din accize), înregistrate în evidența contabilă a Ministerului Sănătății, în sumă de 64.734 mii lei, cu cele raportate de către ANAF, în sumă de 132.991 mii lei, rezultând astfel o diferență de 68.257 mii lei, neînregistrată la nivelul ministerului. Aceste creanțe nu sunt evidențiate detaliat, pe structura și vechimea drepturilor constatate, necunoscându-se situația reală a acestora, respectiv posibilitatea de recuperare în termenul legal de prescripție.

La nivelul direcțiilor de sănătate publică și a unităților sanitare

- ◆ nerefectarea, în contabilitate, a veniturilor din servicii medicale ce depășesc valoarea serviciilor contractate cu casele de asigurări de sănătate județene, în sumă de 5.314 mii lei (*Institutul de Boli Cardiovasculare Timișoara*);
- ◆ neîncasarea veniturilor din amenzi contravenționale în domeniul sănătății, generate de aplicarea necorespunzătoare a legislației în domeniu, în sumă de 120 mii lei (*DSP Ilfov și Ialomița*);
- ◆ nestabilirea și neînregistrarea obligațiilor de plată a contractanților cât și neperceperea de penalități pentru neîncasarea la termen a tarifelor datorate conform contractelor de prestări servicii încheiate, în sumă de 100 mii lei (*DSP Dâmbovița, Ialomița, Sibiu, Institutul de Boli Cardiovasculare Timișoara*).

Calitatea gestiunii economico-financiare

La nivel central

- ◆ înregistrarea eronată, în evidența contabilă proprie a ministerului, a unui imobil administrat de Ministerul Sănătății, precum și raportarea eronată a acestuia în *Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*, gestionat de către MFP;
- ◆ neînregistrarea, în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară, a tuturor terenurilor și construcțiilor care fac parte din domeniul public al statului și sunt administrate de minister;
- ◆ neactualizarea *inventarului bunurilor din domeniul public al statului* (anexa 15 la HG nr. 1705/2006), aflate în administrarea Ministerului Sănătății și a unităților subordonate, în coordonarea sau sub autoritatea ministerului în sumă de 621.802 mii lei;
- ◆ neluarea măsurilor în vederea întocmirii, de către unitățile subordonate, a documentelor de predare-primire a unor bunuri trecute din domeniul public al statului, în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale, în baza unor hotărâri de guvern, astfel că, la data auditului, acestea figurează atât în *Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*, cât și în *Inventarul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al unităților administrativ-teritoriale*;
- ◆ neidentificarea persoanelor din cadrul ministerului responsabile de generarea situațiilor care au condus la plăți litigioase, stabilite prin sentințe/decizii civile, rămase definitive și irevocabile, în scopul recuperării în termenul legal a sumei de 2.169 mii lei, plătită din creditele bugetare ale Ministerului Sănătății în perioada 2007-2009;
- ◆ nerespectarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, referitoare la valorificarea rezultatelor inventarierii;
- ◆ nevirarea la bugetul statului a sumei de 468 mii lei, reprezentând garanții de participare la licitații din perioada 2008-2010, precum și drepturi de personal aferente perioadei 2007-2010 neridicate, a căror restituire nu a fost solicitată de furnizori și, respectiv, de salariați, în termenul legal de prescripție. În timpul misiunii de audit, suma de 468 mii lei a fost virată operativ la bugetul de stat;
- ◆ neîntocmirea Programului de achiziții publice potrivit prevederilor HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică din OUG nr. 34/2006, în sensul necuprinderii în acesta a unor achiziții publice în valoare de 26.683 mii lei.

La nivelul direcțiilor de sănătate publică și a unităților sanitare

- ◆ acordarea nelegală de drepturi salariale personalului, reprezentând sume peste nivelul convenit, respectiv menținerea, în mod eronat, a salariilor de merit în salariile de bază pentru unele persoane și virarea în plus către bugetele publice a contribuțiilor calculate asupra salariilor de merit acordate nelegal, în sumă de 435 mii lei (*DSP: Dâmbovița, Ialomița, Galați, Neamț, Sălaj*);
- ◆ efectuarea de plăți nelegale, ca urmare a decontării unor situații de lucrări nereale, care cuprind cantități mai mari decât cele efectiv executate sau lucrări neefectuate, în sumă de 114 mii lei (*DSP Dâmbovița și Galați, Institutul de Boli Cardiovasculare Timișoara, Sanatoriul Climateric de Nevroze Pârâul Rece – Brașov*);
- ◆ plata unor lucrări de reparații curente, incluzând nejustificat în situațiile de lucrări anumite cheltuieli indirecte, lucrări neexecutate, cât și materiale care nu fac obiectul contractului încheiat, în sumă de 627 mii lei (*DSP: Harghita, Hunedoara și Vâlcea, Institutul de Boli Cardiovasculare Timișoara, Sanatoriul Climateric de Nevroze Pârâul Rece – Brașov*);
- ◆ nereevaluarea și neevidențierea în contabilitate a tuturor terenurilor și construcțiilor, din domeniul public al statului aflate în administrarea entității, în sumă de 59.789 mii lei (*Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București, DSP Harghita și Vâlcea, Spitalul de Recuperare Cardiovasculară Dr. Benedek Geza – Covasna, Spitalul de Psihiatrie pentru Măsuri de Siguranță Ștei*);
- ◆ nevirarea către bugetul statului a cotei legale de 6% din încasările realizate din prestările de servicii

efectuate de către policlinicile cu plată, în sumă de 57 mii lei (*DSP Bihor și Brăila*);

- nevirarea la bugetul statului a sumelor reprezentând cota de 50% din chiria încasată pentru spațiile închiriate unor terțe persoane, spații care aparțin domeniului public al statului, în sumă de 698 mii lei (*DSP Dâmbovița, Spitalul Clinic Sf. Pantelimon, Spitalul Sf. Ioan, Spitalul Clinic de Urgență Grigore Alexandrescu, Spitalul Universitar de Urgență București, Sanatoriul de Nevroze Pârâul Rece*);
- acceptarea la plată a unor sume mai mari decât cele legal convenite, reprezentând lucrări decontate suplimentar, fără contraprestație, în sumă de 113 mii lei (*DSP Sălaj, Spitalul Sf. Pantelimon, Spitalul de Psihiatrie pentru Măsuri de Siguranță Ștei, Sanatoriul de Nevroze Pârâul Rece, Institutul Inimii de Urgență pentru Boli Cardiovasculare „N. Stăncioiu” Cluj*).

Recomandări

- ✓ elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli, având în vedere toate sursele de finanțare, conform prevederilor legale;
- ✓ întocmirea documentelor de transfer și înregistrarea în evidența contabilă a acestora pentru toate ambulanțele recepționate de serviciile de ambulanță județene;
- ✓ înregistrarea în conturile contabile a operațiunilor având în vedere conținutul economic al acestora;
- ✓ întocmirea propunerii de angajare a unei cheltuieli și a angajamentului bugetar înainte de încheierea angajamentelor legale, astfel încât să se asigure că instituția dispune de credite bugetare aprobate necesare derulării contractelor;
- ✓ înregistrarea garanțiilor de bună execuție în evidența contabilă, în conturi în afara bilanțului, în funcție de modalitatea de constituire;
- ✓ înregistrarea în contabilitate a tuturor obligațiilor fiscale, reprezentând contribuțiile pentru finanțarea cheltuielilor de sănătate;
- ✓ înregistrarea în evidențele contabile a tuturor activelor fixe de natura terenurilor și a celor de natura aparaturii birotice (laptopurilor), aflate în domeniul public al statului și în administrarea entității, primite cu titlu gratuit;
- ✓ reevaluarea activelor fixe din patrimoniul entității conform prevederilor legale, respectiv o dată la 3 ani și înregistrarea în evidențele contabile a diferențelor din reevaluare;
- ✓ calcularea amortizării conform catalogului privind duratele normale de funcționare a imobilizărilor corporale amortizabile;
- ✓ corelarea drepturilor de încasat din contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli de sănătate (venituri din accize) înregistrate în evidența contabilă a Ministerului Sănătății cu cele raportate de către ANAF;
- ✓ clarificarea situației veniturilor din drepturile constatate de încasat, structurarea acestora în funcție de vechime și identificarea situațiilor în care drepturile de încasat s-au prescris, astfel încât acestea să fie raportate real și exact în contul de execuție;
- ✓ evidențierea în contabilitate a serviciilor medicale realizate de unitățile sanitare peste valoarea din contractul încheiat cu casele de asigurări de sănătate județene;
- ✓ stabilirea și înregistrare penalităților pentru neîncasarea la termen a tarifelor datorate conform contractelor de prestări servicii;
- ✓ urmărirea și încasarea veniturilor provenind din amenziile contravenționale aplicate în domeniul sănătății;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a tuturor imobilelor din domeniul public al statului aflate în administrarea MS;
- ✓ actualizarea *Inventarului centralizat al imobilelor din domeniul public al statului*, gestionat de către Ministerul Finanțelor, cu toate modificările intervenite în situația juridică a imobilelor din domeniul public al statului aflate în administrarea entităților;
- ✓ promovarea de acte normative, potrivit reglementărilor legale în vigoare, în vederea trecerii imobilelor din domeniul public al statului, pentru restituirile în natură către foștii proprietari, a imobilelor proprietate publică administrate de unitățile subordonate ministerului;
- ✓ analiza cauzelor și împrejurărilor care i-au determinat pe membrii Comisiei pentru analizarea, soluționarea și stabilirea măsurilor privind stingerea creanțelor și datoriilor înregistrate la nivelul activității proprii a ministerului să nu identifice persoanele din cadrul ministerului, responsabile de generarea situațiilor care au făcut obiectul acțiunilor în instanță și recuperarea de la acestea a sumelor suportate din bugetul Ministerului Sănătății;
- ✓ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale și valorificarea rezultatelor inventarierii potrivit prevederilor OMFP nr. 2861/2009, astfel încât datele înscrise în situațiile financiare să fie puse de acord cu situația reală a patrimoniului;
- ✓ verificarea realității obligațiilor către terți la întocmirea situațiilor financiare încheiate de entități;
- ✓ elaborarea Programului anual al achizițiilor publice care trebuie să cuprindă totalitatea contractelor/acordurilor-cadru pe care entitatea intenționează să le atribuiască/încheie în decursul anului, la nivelul bugetelor aprobate, pe surse de finanțare;
- ✓ actualizarea Programului anual al achizițiilor publice cu modificările sau completările ulterioare, deter-

- minate de acoperirea unor necesități ce nu au fost cuprinse inițial în programul anual al achizițiilor publice, introducerea acestora în program fiind condiționată de asigurarea surselor de finanțare;
- ✓ însușirea de către personalul cu atribuții în calcularea, vizarea și aprobarea sumelor ce reprezintă cheltuieli de personal a legislației în vigoare cu privire la salarizarea personalului bugetar, în vederea evitării prejudiciilor bugetului entității;
- ✓ virarea la bugetul de stat a unei cote minime de 50% din contravaloarea chirilor încasate de entități de la cei care își desfășoară activitatea în clădirile din domeniul public al statului;
- ✓ virarea către bugetul statului a cotei legale de 6% din încasările realizate de policlinicile cu plată pentru serviciile prestate.

Concluzii

Având în vedere abaterile financiar contabile, prejudiciile și veniturile suplimentare constatate în misiunile de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului de stat și asupra contului de execuție a instituțiilor finanțate din venituri proprii pe anul 2012, desfășurate la Ministerul Sănătății, la 20 direcții de sănătate publică județene și la 17 entități din subordinea Ministerului Sănătății s-au emis decizii prin care s-au dispus măsuri pentru care ordonatorii de credite au obligația de a le implementa. A fost emis un certificat de conformitate la Direcția de Sănătate Publică Covasna.

În timpul și urmare misiunii de audit financiar desfășurată la Ministerul Sănătății a fost virată către bugetul statului, suma de 468 mii lei, reprezentând garanții de participare la licitații și drepturi de personal neridicate.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior

În vederea analizării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi au fost planificate acțiuni distincte în programul de activitate pe 2013, sau au fost efectuate verificări cu prilejul misiunilor de audit financiar încheiate la nivelul Curții de Conturi a României și al Camerelor de Conturi județene, pentru perioada ianuarie-octombrie 2013, după cum urmează:

Entitatea verificată	Număr decizii verificate	Număr măsuri verificate	Din care:		Grad de implementare %
			Implementate	Neimplementate	
Ministerul Sănătății și Direcțiile de Sănătate Publică Județene	15	59	48	11	81,35
Unități sanitare în coordonarea Ministerului Sănătății	42	236	186	50	78,81
TOTAL GENERAL	57	295	234	61	79,32

Rezultatele obținute în urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi din anii precedenți, la nivelul ordonatorului principal de credite și a unităților aflate în subordinea și coordonarea ministerului, s-au materializat în recuperarea unor prejudicii în sumă de 939 mii lei și a unor venituri suplimentare în sumă de 4.961 mii lei.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost implementate

- ⇒ nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de control/audit încheiate în anul 2012, ceea ce impune urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie;
- ⇒ unele măsuri au fost contestate în instanța de judecată, iar până la data misiunii de audit al contului de execuție pe anul 2012, instanțele de judecată nu s-au pronunțat în spețele respective. Cu toate acestea, în anumite cazuri au fost deja adoptate unele măsuri pentru intrarea în legalitate.

Impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior asupra activității entităților verificate în anii precedenți

- ⇒ un impact pozitiv asupra modului de elaborare și fundamentare a indicatorilor bugetului de stat și a modului de întocmire a contului de execuție;
- ⇒ organizarea și conducerea contabilității instituției se realizează astfel încât să se asigure înregistrarea tuturor elementelor patrimoniale, inclusiv imobilizările necorporale, pe bază de documente justificative, iar situațiile financiare să reflecte realitatea economico-financiară;
- ⇒ întocmirea și depunerea situațiilor financiare, cu respectarea instrucțiunilor emise de MFP, precum și asigurarea concordanței dintre informațiile prezentate în contul de execuție și evidența financiar-contabilă a instituției care a avut ca efect respectarea prevederilor legale în vigoare, privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare;
- ⇒ elaborarea unor proceduri prin care să se reglementeze și colaborarea compartimentelor de specialitate, în vederea urmăririi litigiilor;
- ⇒ monitorizarea programului investițional și disponibilizării surselor bugetare alocate pentru cheltuieli de capital care nu pot fi angajate, astfel ca la închiderea exercițiului financiar să nu existe credite bugetare neutilizate;
- ⇒ raportarea prin situații financiare a unor date care să reflecte corect poziția financiară și situația reală a patrimoniului entității;
- ⇒ înregistrarea în contabilitate a veniturilor de realizat, precum și crearea cadrului legal de urmărire a încasării creanțelor din această sursă;
- ⇒ crearea cadrului legal pentru stabilirea, verificarea și colectarea creanțelor;

- ⇒ înscrierea în bugetul de venituri și cheltuieli a creditelor bugetare necesare, în baza unor fundamentări reale a nivelului acestora, în scopul asigurării finanțării cheltuielilor;
- ⇒ stabilirea, evidențierea și încasarea veniturilor, ceea ce a determinat creșterea veniturilor bugetului de stat;
- ⇒ angajarea de credite bugetare, de către ordonatorii de credite terțiari, numai după primirea bugetului aprobat de către ordonatorul principal de credite.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere abaterile de la regularitate și legalitate constatate, auditorii publici externi au concluzionat că situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2012 nu oferă, **sub toate aspectele**, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată, ceea ce a determinat emiterea **opinii adverse**.

MINISTERUL CULTURII ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL (MINISTERUL CULTURII)

Scurtă prezentare

Ministerul Culturii (MC) este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului, care elaborează și asigură aplicarea strategiei și politicilor în domeniile culturii și patrimoniului național. MC urmărește prin activitatea desfășurată: creșterea gradului de acces și de participare la cultură; promovarea diversității și prezervarea identităților culturale, promovarea multiculturalismului și protejarea culturii minorităților, protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural material și imaterial; promovarea și dezvoltarea creației contemporane și susținerea creatorilor, susținerea circulației operelor și a creațiilor, promovarea dialogului intercultural și a creației culturale în circuitul mondial de valori.

Contul anual de execuție bugetară pe anul 2012 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Încasări realizate/Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total surse de finanțare	713.406	953.673	911.425	127,75	95,56
♦ Alocății de la bugetul de stat	533.738	723.648	723.648	135,58	100,00
♦ Venituri din închirieri	2.332	2.927	2.504	107,37	85,54
♦ Venituri din prestări servicii și alte activități	37.601	46.952	45.105	119,95	96,06
♦ Diverse alte venituri	121.252	164.312	131.343	108,32	79,93
♦ Venituri din sponsorizări	2.500	1.000	855	34,20	85,50
♦ Sume alocate din FEN	15.983	14.834	7.970	49,86	53,72
Total cheltuieli, din care pe capitole	713.406	953.673	909.009	127,42	95,32
Capitolul 67.01 „Cultură, recreere și religie”	690.545	915.197	886.131	128,32	96,82
Capitolul 67.10 „Cultură, recreere și religie”	22.861	36.661	21.067	92,15	57,46
Capitolul 65.01 „Învățământ”	0	1.815	1.811	-	99,78

Pe ansamblul ministerului, se constată o execuție bugetară de 95,32% dacă ne raportăm la prevederile definitive și de 127,42% dacă ne raportăm la prevederile inițiale, ceea ce denotă că ordonatorul principal de credite a subestimat necesarul real de credite bugetare.

De asemenea, se constată o supraestimare a sumelor provenite din „Fonduri externe nerambursabile – FEN” atât în prevederile inițiale cât și în cele definitive, față de încasările realizate/plățile efectuate.

„Veniturile din prestări servicii și alte activități”, precum și „Diverse alte venituri” au fost subevaluate în prevederile inițiale și supraevaluate în prevederile definitive, comparativ cu încasările realizate.

Cu ocazia efectuării misiunii de audit financiar la Ministerul Culturii – aparatul central, s-au constatat abateri la următoarele obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Ministerul Culturii

- ♦ au fost efectuate lucrări de extindere la rețeaua de calculatoare a Bibliotecii Naționale, în sumă totală de 24 mii lei, fără a majora valoarea clădirii cu suma respectivă;
- ♦ pentru 2 active de natura amenajărilor de terenuri, în valoare totală de 115 mii lei, nu a fost calculată și înregistrată în evidențele contabile amortizarea aferentă;

- ♦ valoarea cheltuielilor cu asigurările obligatorii și facultative încheiate pentru autoturismele din parcul auto propriu, în sumă de 23 mii lei a fost înregistrată în totalitate în contul contabil 613 „Cheltuieli cu primele de asigurare”, fără respectarea principiului contabilității de angajamente, deși efectele acestor tranzacții se extind și pe parcursul exercițiului viitor;
- ♦ licențele Microsoft care au făcut obiectul unui contract de comodat nu au fost înregistrate în evidențele contabile, în conturi în afara bilanțului;
- ♦ au fost înregistrate, în mod eronat, în contul contabil „Mobilier și dotări PSI”, obiecte de inventar în valoare de 10.556 mii lei. Pentru acestea a fost calculată în mod eronat amortizare în valoare de 881 mii lei. Totodată, a fost înregistrată eronat, ca activ distinct, contravaloarea lucrării de ”Placare + ornamente” în valoare de 399 mii lei, în condițiile în care valoarea acestei lucrări trebuia să mărească valoarea imobilului. Din verificarea efectuată s-a constatat, de asemenea, faptul că, în cursul anului 2012 și până la data auditului a fost calculată eronat amortizarea aferentă acestui activ, în sumă totală de 38 mii lei;
- ♦ valoarea autoturismului transferat ministerului în baza Procesului-verbal de atribuire cu titlu gratuit nu a fost înregistrată în evidențele contabile ale ministerului;
- ♦ menținerea în evidențele contabile, în mod nejustificat, la data de 31.12.2012, a sumei de 218 mii lei, reprezentând *garanții de bună execuție reținute din facturile emise de firmele de restaurare, în cadrul proiectului „PATRIMONIUL CULTURAL” finanțat de BIRD, perioada 1999-2005.*
- ♦ majorarea nejustificată a activelor de natura clădirilor, cu suma de 173.834 mii lei, prin înregistrarea eronată în evidența contabilă și patrimonială a datelor din raportul de evaluare a clădirii OMNIA;
- ♦ neînregistrarea în evidența contabilă și patrimonială a unui bun de natura activelor fixe necorporale, în sumă de 302 mii lei, reprezentând filmul documentar „Nașterea unui teatru”;
- ♦ denaturarea situațiilor financiare, cu suma totală de 4.042 mii lei, prin efectuarea de înregistrări eronate în contul „Alte creanțe privind bugetul” și în Contul „Venituri înregistrate în avans”;
- ♦ neînregistrarea în contabilitate a unui teren primit prin transfer, în valoare de 70.655 mii lei, având drept consecință nerefectarea acestuia în bilanțul contabil, respectiv neprezentarea unei imagini fidele a patrimoniului prin situațiile financiare întocmite la 31.12.2012;
- ♦ înregistrarea eronată în contabilitate, pe cheltuieli, a unei aplicații informatice care, în fapt, reprezintă un activ fix necorporal în valoare de 22 mii lei, denaturând astfel informațiile prezentate în bilanțul contabil la 31.12.2012.
- ♦ neevaluarea, neînregistrarea în evidența contabilă și nerefectarea în bilanțul contabil întocmit la 31.12.2012 a tuturor terenurilor aferente imobilelor aflate în administrare;
- ♦ evidențierea incorectă în contabilitate a unor active de natura obiectelor de inventar, pe cheltuieli de exploatare. În timpul auditului abaterea a fost remediată.
- ♦ înregistrarea eronată, ca obiecte de inventar, a unor active necorporale în valoare de 30 mii lei, abaterea fiind corectată în timpul misiunii de audit financiar.
- ♦ erori de 711 mii lei care au denaturat situațiile financiare, reprezentând amortizare înregistrată eronat (75 mii lei), cheltuieli cu reevaluarea înregistrate eronat (33 mii lei) și cheltuieli cu achiziția unui activ neînregistrat (603 mii lei), afectând în acest caz și acuratețea fondului bunurilor din domeniul public al statului.
- ♦ neînregistrarea în evidența contabilă a unor bunuri care se regăsesc în patrimoniul entității, concomitent cu menținerea în evidență a altor bunuri care nu se regăsesc faptic în patrimoniu;
- ♦ nerespectarea, în totalitate, a prevederilor legale cu privire la inventarierea patrimoniului.
- ♦ nu au fost înregistrate și evidențiate în mod corespunzător angajamentele legale din fonduri extrabugetare, prin utilizarea conturilor speciale, astfel încât soldul contului la finele anului să reprezinte totalul angajamentelor rămase neachitate, acestea fiind raportate eronat în situațiile financiare ale anului 2012 cu valoarea de 75 mii lei;
- ♦ pentru o parte din operațiunile financiar-contabile, ce reprezintă prestări servicii furnizate și facturate, entitatea a constatat obligațiile și înregistrat pe seama cheltuielilor, efectele tranzacțiilor la momentul plății acestora, fără a fi respectate cerințele contabilității de angajamente.

Teatrul Național
de Operetă
„Ion Dacian”

Biblioteca
Națională
a României

Filarmonica
„George Enescu”

Direcția Județeană
pentru Cultură și
Patrimoniu
Național Bihor

Direcția Județeană
pentru Cultură și
Patrimoniu Cultural
Național Maramureș

Direcția Județeană
pentru Cultură
Constanța

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare

Direcția Județeană
pentru Cultură
Constanța

- ♦ de la apariția OMCPN nr. 2664/2010, care a schimbat modul de tarificare aplicat de Direcțiile de Cultură, entitatea nu a calculat, facturat și încasat taxe la eliberarea avizelor de specialitate către entitățile publice, în vederea autorizării acestora pentru lucrările de construire sau desființare de imobile cu destinația locuință, sănătate, învățământ, cultură sau spații pentru activități economice, aflate în zona de protecție a monumentelor istorice și în zonele protejate, veniturile nerealizate din aceste taxe estimându-se la valoarea de 36 mii lei.

*Direcția Județeană
pentru Cultură și
Patrimoniu Național
Bacău*

Calitatea gestiunii economico-financiare

Ministerul Culturii

- ♦ nu a fost stabilit în mod corect nivelul tarifelor pentru eliberarea avizelor de specialitate necesare autorizării lucrărilor de construire sau de desființare pentru imobilele aflate în zona de protecție a monumentelor istorice și în zonele construite protejate, pentru care nu există regulamente de construcție avizate. Valoarea abaterii totalizează suma de 27 mii lei.
- ♦ efectuarea unor cheltuieli care nu sunt legate strict de activitatea ministerului, în sumă de 59 mii lei, reprezentând contravaloarea utilităților și serviciilor administrative de care a beneficiat Centrul de Pregătire Profesională în Cultură, dar care au fost suportate de minister, din bugetul de stat;
- ♦ pentru o serie de cursanți nu au fost respectate prevederile legale în vigoare referitoare la decontarea cheltuielilor cu cazarea, în cadrul programului privind formarea profesională a salariaților, fiind identificate deconturi de cheltuieli nelegale estimate la 11 mii lei;
- ♦ decontarea unor servicii de cazare externă, servicii hoteliere pentru deplasările în străinătate, pe baza unor facturi emise de operator de turism, fără să existe un angajament legal anterior;
- ♦ unele spații disponibile din imobilul "Biblioteca Națională" aflat în proprietatea publică a statului și în administrarea Ministerului Culturii au fost puse la dispoziția unor terțe persoane (persoane fizice sau juridice), în următoarele condiții:
 - contractele nu au fost încheiate de titularul dreptului de administrare, respectiv Ministerul Culturii și Biblioteca Națională a României, entitate în subordinea acestuia;
 - închirierea nu a făcut obiectul unei hotărâri a Guvernului și nu s-a realizat ca urmare a desfășurării unei licitații publice;
 - în unele situații evenimentele organizate nu au legătură cu specificul imobilului;
 - tarifele practicate au fost stabilite aleatoriu, fără să existe tarife unice aprobate de administratorul imobilului, respectiv ministrul culturii;
 - sumele rezultate din închirierea spațiilor nu au fost făcute venit la bugetul statului.
- ♦ față de necesarul de licențe transmis Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale și care a făcut obiectul contractului subsecvent de furnizare de produse software, pentru 4.637 licențe, a fost efectiv utilizat, de către minister și unitățile din subordine numai un număr de 3.208 licențe, diferența de 1.429 fiind raportată ca neutilizată, fără a se da acordul pentru redistribuirea acestora către entitățile care făceau solicitări în acest sens.

*Teatrul Național
de Operetă
„Ion Dacian”*

- ♦ s-au admis la decontare și s-au plătit facturi ce conțin informații neconforme, fără documente justificative atașate, în unele cazuri, sau cu documente (devize) ce conțin valori diferite de cele decontate. Eroarea estimată a fost de 59 mii lei, operativ fiind recuperată suma de 45 mii lei;
- ♦ în anul 2012 s-a acordat un avans pentru decontări de 3.864 mii lei care nu a fost justificat până la finele anului și nici până la data auditului, fapt pentru care s-au calculat dobânzi în sumă de 56 mii lei;
- ♦ efectuarea și înregistrarea unor cheltuieli ineficiente, în sumă totală de 164 mii lei, reprezentând cheltuieli cu servicii de consultanță în management, fără respectarea principiului bunei gestiuni financiare și a unui management financiar sănătos.

*Biblioteca
Națională
a României*

- ♦ neinventarierea tuturor elementelor de natura activelor, respectiv activele fixe necorporale și stocuri de materii și materiale aflate la terți, reflectate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2012;
- ♦ neîntocmirea documentației cadastrale, în vederea înscrierii la Oficiul de cadastru și publicitate imobiliară, a clădirilor și a terenurilor aferente imobilelor aflate în administrare, în sumă de 633 mii lei;
- ♦ plata nedatorată din fonduri publice a sumei de 18 mii lei pentru un produs impropriu folosirii, din cauza neefectuării recepției calitative a acestuia.
În timpul auditului furnizorul a stornat obligația de plată necuvenită, debitul a fost înregistrat în contabilitate și au fost calculate foloase nerealizate, care au fost facturate și solicitate furnizorului.
- ♦ plata în avans a sumei de 22 mii lei către GDF Suez și Enel Energie Muntenia, determinată de supra-dimensionarea consumului estimat de gaze naturale și energie electrică.
În timpul auditului furnizorii au stornat obligațiile de plată necuvenite, au fost calculate foloase nerealizate, care au fost facturate, înregistrate în contabilitate și solicitate furnizorilor.

*Filarmonica
„George Enescu”*

- ♦ neevaluarea unor elemente de activ în scopul stabilirii valorii juste a bunurilor aflate în patrimoniu, respectiv instrumente muzicale în folosință, din cauza neconsemnării stării reale a acestor bunuri cu ocazia inventarierii efectuate la 31.12.2012, în funcție de utilitatea bunurilor, starea acestora și prețul pieței, deși potrivit evidenței contabile acestea figurau cu durata de funcționare expirată;
- ♦ nestabilirea unei proceduri de închiriere, care să asigure obținerea unor venituri din închirierea sălilor de concert disponibile temporar, pentru a acoperi cel puțin cheltuielile generate de acestea;

- ▶ efectuarea și înregistrarea unor cheltuieli neeconomice, în sumă totală de 34 mii lei, reprezentând cheltuieli cu asistență juridică, fără a avea aprobarea ordonatorului principal de credite pentru angajarea și efectuarea acestor cheltuieli.
- ▶ s-a constatat că în luna octombrie 2012 s-au achitat indemnizații de delegare, în condițiile în care din documentele atașate la ordinul de deplasare nu rezultă că durata delegării acestuia a fost de cel puțin 12 ore.

Concluzii

- ▶ modul de administrare a patrimoniului statului, precum și execuția bugetului de venituri și cheltuieli nu sunt sub toate aspectele, în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile instituției și nu respectă în totalitate principiile legalității, regularității;
- ▶ situațiile financiare nu oferă, în toate aspectele semnificative, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitate desfășurată.

OPINIA DE AUDIT

Auditorii publici externi au exprimat **opinie adversă, atât la Ministerul Culturii, cât și la ordonatorii de credite secundari și terțieri auditați**, deoarece s-a constatat că nu au fost respectate principiile legalității, regularității și economicității în administrarea patrimoniului și în utilizarea fondurilor publice, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2012, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Culturii trebuie să le îndeplinească în vederea înlăturării abaterilor constatate, stabilirii întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

MINISTERUL COMUNICAȚIILOR ȘI SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE (MINISTERUL PENTRU SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ)

Scurtă prezentare

Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale – MCSI (în prezent Ministerul pentru Societatea Informațională – MSI), ca unică autoritate publică la nivel național în organizarea și coordonarea programelor și proiectelor de guvernare electronică și de administrație electronică, are rolul de a realiza politica guvernului în domeniul comunicațiilor electronice, serviciilor poștale, tehnologiei informației și al serviciilor societății informaționale, precum și al societății bazate pe cunoaștere.

Prezentarea contului de execuție a bugetului Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale:

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite finale
TOTAL GENERAL , din care:	266.442	218.728	195.977	73,55	89,60
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	3.710	3.339	3.042	81,99	91,11
Comunicații	262.732	215.389	192.935	73,43	89,58
Cheltuieli – buget de stat , din care:	266.112	216.344	195.932	73,63	90,57
Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare	3.710	3.339	3.042	81,99	91,11
Comunicații	262.402	213.005	192.890	73,51	90,56
Fonduri externe nerambursabile , din care:	330	2.384	45	13,64	1,89
Comunicații	330	2.384	45	13,64	1,89

Au fost respectate principiile de legalitate și regularitate privind elaborarea și fundamentarea bugetului pe anul 2012, iar modificările aduse prevederilor inițiale au respectat restricțiile impuse de Legea finanțelor publice nr. 500/2002 și ale legii bugetare anuale.

Principalele constatări ale echipei de audit se referă la:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ▶ nu au fost reflectate în mod real și corect datele raportate în contul de execuție și în bilanțul contabil, întrucât au fost trecute pe cheltuieli unele bunuri care intră în categoria activelor fixe. Astfel, bunurile în sumă de 37 mii lei, reprezentând Studiu de fezabilitate și Proiect tehnic – bunuri care se încadrează în categoria de active fixe, au fost achiziționate de la titlul „Bunuri și servicii” în loc

de „Cheltuieli de capital”, fiind astfel înregistrate în mod eronat și în evidența contabilă. În timpul controlului deficiența a fost remediată.

- ♦ entitatea nu a efectuat o analiză a vechimii sumelor înregistrate în contul „Debitori sub un an” având în vedere că în soldul acestui cont se regăsesc debite în sumă de 27 mii lei, care au o vechime mai mare de un an;
- ♦ nu a fost înregistrată în evidența contabilă specială garanția de bună execuție, constituită cu scrisoare de garanție bancară din luna ianuarie 2012, depusă de un operator economic.
- ♦ deficiențe constatate în derularea contractului care are ca obiect executarea și lansarea portalului e-România 2:
 - nu s-a realizat și lansat nici până în prezent portalul e-România 2, deși termenul stabilit prin contract era data de 31.12.2010, în condițiile în care s-a achitat aproximativ 72% din valoarea contractului, respectiv 37.265 mii lei;
 - una dintre etapele contractului, reprezentând „Predare documentație și instruire” în sumă de 2.276 mii lei, recepționată în anul 2010 și plătită în anul 2012, nu a fost valorificată/utilizată la nivelul entității și nici nu se poate determina, în prezent, dacă aceasta va putea fi utilizată ulterior acordării certificatului de acceptanță asupra portalului;
 - au fost efectuate cheltuieli în sumă de 12 mii lei, reprezentând servicii de consultanță/audit asupra proiectului e-România, în condițiile în care la nivelul entității era constituită o comisie responsabilă cu efectuarea unui control cu privire la proiectele derulate la nivelul ministerului, printre care și proiectul e-România. Astfel, s-a constatat că fondurile publice au fost utilizate fără a se asigura respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate.
- ♦ deficiențe privind derularea procedurilor de achiziții publice:
 - au fost contractate prin achiziție directă servicii de curățenie, întreținere și reparații prin încheierea, cu același furnizor a două contracte distincte, în condițiile în care valoarea cumulată a acestora (110 mii lei) depășește pragul unei achiziții directe;
 - serviciile de transport aerian internațional, în valoare totală de 86 mii lei, au fost contractate prin achiziție directă, deși valoarea cumulată a acestora depășește pragul acestei proceduri.
Având în vedere că în conformitate cu prevederile art. 293, lit. a) din OUG nr. 34/2006 *privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii*, cu modificările și completările ulterioare, aspectele prezentate constituie contravenții, a fost sesizată Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP) pentru constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor.
ANRMAP a comunicat Curții de Conturi rezultatele procedurii de supraveghere derulate la entitate, urmare căreia s-a aplicat sancțiunea cu amendă contravențională în cuantum total de 200 mii lei.
- ♦ au fost efectuate plăți fără bază legală, în sumă de 18 mii lei, reprezentând majorare aplicată la salariul de bază lunar al personalului nominalizat în echipele de proiect, anterior aprobării ordinelor pentru finanțarea proiectelor de către ordonatorul principal de credite;
- ♦ au fost decontate cheltuieli de deplasare, fără documente care să justifice necesitatea și oportunitatea acestora. În fapt, au fost efectuate deplasări de către mai mulți salariați, scopul acestor deplasări fiind, în toate cazurile, „Control la Oficiul Poștal Tg. Jiu și SNR Tg. Jiu”, respectiv „Vizită la Oficiul Poștal Tg. Jiu”, fără ca personalul în cauză să aibă prevăzute atribuții de control, iar durata deplasărilor a cuprins în majoritatea cazurilor perioada de week-end. Rapoartele de control întocmite ca urmare a deplasărilor nu au fost înregistrate nici la MCSI/MSI și nici la entitatea controlată, iar aspectele înscrise în acestea, respectiv lipsa unor deficiențe, nu justifică verificările repetate efectuate la aceleași entități;
- ♦ încălcarea, de către persoanele numite în conducerea a trei instituții aflate în subordinea MCSI (respectiv: Agenția pentru Serviciile Societății Informaționale-ASSI; Centrul Național de Management pentru Societatea Informațională-CNMSI; Centrul Național „România Digitală”- CNRD), a unor acte normative, care a generat plata unor drepturi salariale în sumă estimată la 2.758 mii lei, reprezentând salariile compensatorii brute câștigate în instanță de salariații fostei ASSI, cărora prin deciziile emise, le-au încetat contractele individuale de muncă și care, ulterior, au fost angajați de CNMSI și CNRD prin concurs, deși trebuiau să fie preluați prin echivalarea funcțiilor și pe baza criteriilor stabilite de legiuitor. Pentru plata drepturilor menționate, prin executare silită, nu s-au reținut și virat la bugetele publice obligațiile individuale însumând 1.016 mii lei și reprezentând: 664 mii lei impozit pe salarii, 104 mii lei contribuții pentru asigurările sociale de stat și 248 mii lei contribuții pentru asigurările de sănătate.
- ♦ nu au fost constituite, în toate cazurile, garanții gestionare, iar ca urmare a majorărilor salariale acordate în anul 2012 angajaților din sistemul public, garanțiile gestionare constituite nu au fost actualizate;
- ♦ deficiențe cu privire la derularea Programului „Achiziționarea dreptului de utilizare de produse software”, pentru care în anul 2012 s-au efectuat plăți în sumă de 156.633 mii lei.
MCSI (actual MSI) a derulat, începând cu anul 2009, Programul „Achiziționarea dreptului de utilizare

de produse software”, program prin care a asigurat punerea la dispoziția instituțiilor publice solicitante a licențelor software Microsoft, pe bază de contracte de comodat. Deoarece solicitările formulate de instituțiile publice nu au fost riguros fundamentate, după acordare licențelor respective s-a constatat că anumite instituții publice fie au utilizat mai multe licențe decât cele pe care le-au solicitat, respectiv primit prin contractele de comodat, fie au utilizat mai puține, respectiv:

- pentru contractul nr. 35/2009 – aferent instituțiilor publice – în baza raportărilor transmise de instituțiile publice beneficiare ale dreptului de utilizare a licențelor produselor software Microsoft, Ministerul Culturii a raportat ca neutilizate un număr de 1.429 de licențe, iar Ministerul Justiției a raportat un număr de 1.977 de licențe;
- pentru contractul nr. 108/2011 – aferent Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului-MECTS – în baza unei raportări transmise de MECTS, a rezultat că dintr-un total de 186.087 licențe solicitate și primite nu erau utilizate 83.030 de licențe, iar cu ocazia unei alte raportări ulterioare, MECTS a raportat că numărul licențelor neutilizate este de 72.300.

În acest context, cu ocazia efectuării misiunii de audit financiar la MCSI/MSI, au fost încheiate trei Note de constatare, aspectele consemnate urmând a fi clarificate la nivelul celor trei ministere beneficiare, respectiv Ministerul Justiției, Ministerul Culturii și Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 4/2012)

În anul 2012, Curtea de Conturi a emis Decizia nr. 4/2012 pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia controlului, prin care s-au dispus o serie de măsuri privind corectarea erorilor contabile, extinderea verificărilor pentru a stabili concret unele pagube și realizarea Centrului pentru asigurarea securității/continuității serviciilor de e-guvernare (CCS).

Măsurile dispuse nu au fost implementate integral, fiind în curs.

Recomandări

- ✓ reflectarea corectă în evidența contabilă a tuturor operațiunilor în conturile aferente, potrivit funcției contabile a acestora;
- ✓ analiza debitelor neîncasate, luarea măsurilor pentru încasarea acestora, iar în cazul celor pentru care a intervenit prescripția extinctivă, stabilirea cauzelor și luarea măsurilor legale, care se impun pentru recuperarea acestor debite;
- ✓ având în vedere stadiul avansat la care s-a ajuns în derularea proiectului, se recomandă luarea tuturor măsurilor care să asigure finalizarea recepționării portalului, în condițiile calitative prevăzute de contract;
- ✓ entitatea va calcula și va percepe furnizorului penalitățile de întârziere aferente etapei nerealizate din contract până la finalizarea proiectului;
- ✓ recuperarea de la persoanele beneficiare a sumelor încasate necuvenit;
- ✓ recuperarea de la persoanele beneficiare a sumelor decontate necuvenit, reprezentând cheltuieli de transport și diurnă;
- ✓ se va urmări ca toate documentele privind garanțiile de bună execuție să fie în termenul legal, pentru toate contractele de achiziție publică ce se vor derula, precum și evidențierea în contabilitate a acestora, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ actualizarea corespunzătoare a garanțiilor gestionare în funcție de schimbările intervenite în salariile tarifare ale gestionarilor, precum și în specificul și valoarea bunurilor gestionate;
- ✓ având în vedere faptul că toate instituțiile publice beneficiare ale licențelor au obligația să transmită semestrial, la Ministerul pentru Societatea Informațională, raportarea asupra modului în care sunt utilizate licențele, entitatea va urmări corelarea necesarului solicitat cu numărul de licențe efectiv utilizate și, totodată, va lua măsurile ce se impun pentru utilizarea fondurilor publice cu respectarea principiilor de economie, eficiență și eficacitate.

OPINIA DE AUDIT

A fost exprimată o **opinie adversă**, determinată de valoarea și natura deficiențelor din activitatea entității, precum și de faptul că valoarea cumulată a acestor abateri constatate depășește valoarea pragului de semnificație (materialitatea).

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului Ministerului Comunicațiilor și Societății Informaționale pe anul 2012.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul pentru Societatea Informațională trebuie să le îndeplinească în vederea înlăturării abaterilor constatate, stabilirii întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Scurtă prezentare

Ministerul Public este parte componentă a autorității judecătorești, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României și în Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia „Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor”.

Execuția bugetului Ministerului Public pe anul 2012 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	Gradul de execuție (%)
Total general	597.380	650.440	643.925	99,0
Ordine publică și siguranță națională	597.240	650.245	643.733	99,0
Asigurări și asistență socială	140	195	192	98,5
Cheltuieli - Buget de Stat	594.932	646.476	641.729	99,3
Ordine publică și siguranță națională	594.792	646.281	641.537	99,3
Asigurări și asistență socială	140	195	192	98,5
Fonduri externe nerambursabile	2.448	3.964	2.196	55,4
Ordine publică și siguranță națională	2.448	3.964	2.196	55,4

După cum rezultă din datele prezentate în tabelul de mai sus, execuția bugetară a fost realizată în procent de 99,0%, creditele bugetare aprobate fiind utilizate aproape integral.

Prin bugetul fondurilor externe nerambursabile au fost aprobate credite bugetare în sumă totală de 3.964 mii lei, din care plățile au însumat 2.196 mii lei, respectiv 55,4%.

Curtea de Conturi a desfășurat la Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București misiuni de audit financiar asupra situațiilor financiare încheiate la 31 decembrie 2012, constatându-se următoarele:

Imperfecțiuni legislative

Cu privire la categoria de ordonator de credite și rolul acestuia

- ◆ **Procurorul șef al DNA are calitatea de ordonator principal de credite** potrivit prevederilor art. 4 alin. (3) din OUG nr. 43/2002 privind Parchetul Național Anticorupție, cu modificările și completările ulterioare, aprobată prin Legea nr. 54/2006, precum și ale art. 82 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare și în același timp este definit ca **ordonator secundar de credite**, potrivit prevederilor art. 4 alin. (4) din OUG nr. 43/2002 și Legii nr. 54/2006 privind aprobarea OUG nr. 134/2005 pentru modificarea și completarea OUG nr. 43/2002, în condițiile în care serviciile și birourile teritoriale din subordinea DNA nu au personalitate juridică, iar procurorii șefi serviciu/birou ai acestora nu au calitatea de ordonatori terțieri de credite. Astfel, prevederile menționate pe de o parte, nu au fost corelate, iar pe de altă parte contravin celor din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice.
- ◆ **Ordonatorul de credite al DIICOT are calitatea de ordonator secundar de credite** în condițiile în care serviciile și birourile teritoriale din subordine nu au personalitate juridică, procurorii șefi de serviciu/birou ai acestora nu au calitatea de ordonatori terțieri de credite, ceea ce nu este în concordanță cu prevederile Legii nr. 500/2002.

Inadvertențe în ceea ce privește organizarea, funcționarea, gestiunea economico-financiară și administrativă a Secției Parchetelor Militare

În baza prevederilor art. 75 alin. (1) și ale art. 102 din Legea nr. 304/2004, în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție (PÎCCJ) este organizată și funcționează Secția Parchetelor Militare.

Proiectul de buget anual al parchetelor militare se elaborează de către Secția Parchetelor Militare din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, fiind inclus în bugetul Ministerului Apărării Naționale (MAPN), care asigură gestiunea economico-financiară și administrativă a Secției Parchetelor Militare.

În acest fel, Secția Parchetelor Militare are o dublă subordonare: din punct de vedere funcțional aparține PÎCCJ, iar din punct de vedere al gestiunii economico-financiare MAPN.

Legătura indisolubilă între PÎCCJ și Secția Parchetelor Militare, organizată ca parte integrantă a PÎCCJ pentru îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin art. 63 din Legea nr. 304/2004 reprezintă un argument în susținerea integrării Secției Parchetelor Militare în cadrul PÎCCJ și din punct de vedere al gestiunii economico-financiare.

Un exemplu în acest sens îl constituie Secția de combatere a infracțiunilor de corupție săvârșite de militari, care este organizată și funcționează în cadrul DNA și care nu are nicio relație logică cu MAPN.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 28 alin. (8) din OUG nr. 43/2002, drepturile materiale și bănești aferente *Secției de combatere a infracțiunilor de corupție săvârșite de militari* sunt suportate din bugetul DNA și nu din bugetul MAPN.

Un alt argument în favoarea integrării Secției Parchetelor Militare în cadrul PÎCCJ și din punct de vedere al gestiunii economico-financiare îl constituie necesitatea consolidării independenței procurorilor militari care lucrează în cadrul acestei structuri.

Concluzii **Concluzia generală** rezultată în urma misiunii de audit efectuate la **Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**, este aceea că abaterile identificate sunt o consecință, pe de o parte, a interpretărilor diferite date anumitor prevederi legale, iar pe de altă parte a slăbiciunilor controlului managerial.

Recomandări

- ✓ îmbunătățirea cadrului legislativ în ceea ce privește înlăturarea inadvertențelor referitoare la calitatea de ordonator al DNA și DIICOT și punerea de acord a acestora cu cele ale Legii nr. 500/2002 *privind finanțele publice*;
- ✓ modificarea Legii nr. 304/2004, în sensul integrării parchetelor militare în cadrul PÎCCJ și din punct de vedere al gestiunii economico-financiare și administrative.

OPINIA DE AUDIT

Opinia echipei de audit la nivelul ordonatorului principal de credite este **Opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**, atrăgându-se atenția asupra slăbiciunilor sistemului de management, control managerial, precum și asupra activității de audit public intern.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis **decizie** prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, iar pentru Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București a fost emis **certificatul de conformitate**.

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

Scurtă prezentare

Agencia Națională de Integritate (ANI) este autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, ce are ca scop organizarea în mod unitar și instituționalizat a activității de evaluare a situației averii pe durata exercitării demnităților și funcțiilor publice, a conflictelor de interese și a incompatibilităților.

Finanțarea cheltuielilor curente și de capital ale ANI se asigură integral de la bugetul de stat.

Execuția bugetară a instituției auditate pentru anul 2012 se prezintă astfel:

- mii lei -					
Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Bugetul de stat	42.930	33.880	30.491	71,02	90,00
Autorități publice și acțiuni externe	42.930	33.880	30.491	71,02	90,00

- ◆ În urma verificării s-au constatat unele erori de natură contabilă, care au fost remediate operativ în timpul misiunii de audit.
- ◆ Instituția avea pe rol mai multe procese ca urmare a demersurilor de a duce la îndeplinire unele măsuri dispuse de Curtea de Conturi în anii precedenți.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere că neregulile constatate nu au fost semnificative și nu au afectat realitatea datelor din situațiile financiare, a fost exprimată o **opinie fără rezerve**.

SERVICIUL ROMÂN DE INFORMAȚII

- mii lei -

Denumire indicator	Credite inițiale	Credite definitive	Plăți efectuate	Execuție (%)
0	1	2	3	4=3/2
Total general, din care:	978.116	1.021.980	1.021.142	99,9
Buget de stat, total din care:	978.116	1.021.980	1.021.142	99,9
Ordine publică și siguranță națională	947.781	993.433	992.731	99,9
Asigurări și asistență socială	7.426	6.068	5.953	98,1
Învățământ	17.458	17.707	17.686	99,9
Sănătate	5.451	4.772	4.772	100

În vederea fundamentării unei opinii privind bugetul consolidat a ordonatorului principal de credite au fost stabilite eșantioane de plăți semnificative care au inclus naturi de plăți de la 10 direcții județene de informații și cinci direcții generale de profil.

În urma auditului financiar asupra contului de execuție bugetară pe anul 2012 s-au constatat următoarele:

- modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli respectă principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității;*
- situațiile financiare, aferente exercițiului bugetar 2012 au fost întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, cu principiile legalității și regularității și oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate, a poziției financiare și a performanței acesteia, nefiind identificate abateri;*
- salarizarea personalului s-a făcut în conformitate cu prevederile legale în vigoare.*

Echipa de audit a exprimat o **opinie fără rezerve (favorabilă)**, drept pentru care s-a emis **certificat de conformitate** pentru contul de execuție a bugetului Serviciului Român de Informații.

SERVICIUL DE INFORMAȚII EXTERNE

- mii lei -

Denumire indicator	Credite inițiale	Credite definitive	Plăți efectuate	Execuție (%)
0	1	2	3	4=3/2
Total general, din care:	193.946	196.233	196.072	99,9
Buget de stat	193.946	196.233	196.072	99,9
Ordine publică și siguranță națională	191.340	195.763	195.617	99,9
Asigurări și asistență socială	2.606	470	455	96,8

În urma auditului financiar asupra contului de execuție bugetară pe anul 2012 s-au constatat următoarele:

- modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli respectă principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității;*
- situațiile financiare aferente exercițiului bugetar 2012 au fost întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, cu principiile legalității și regularității și oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate, a poziției financiare și a performanței acesteia, nefiind identificate abateri;*
- salarizarea personalului s-a făcut în conformitate cu prevederile legale în vigoare.*

Echipa de audit a exprimat o **opinie fără rezerve (favorabilă)**, drept pentru care s-a emis **certificat de conformitate** pentru contul de execuție a bugetului Serviciului de Informații Externe.

SERVICIUL DE PROTECȚIE ȘI PAZĂ

Contul de execuție a bugetului Serviciului de Protecție și Pază pe anul 2012 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Credite inițiale	Credite definitive	Plăți efectuate	Execuție (%)
0	1	2	3	4=3/2
Total general, din care:	132.338	134.389	133.999	99,7
Buget de stat	132.168	134.219	133.999	99,8
Ordine publică și siguranță națională	130.738	133.918	133.720	99,8
Asigurări și asistență socială	1.430	301	279	92,7
Venituri proprii	170	170	0	0

Sumele reprezentând venituri proprii obținute în cursul exercițiului financiar 2012 au fost făcute venit la bugetul statului, conform prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, art. 62, alin. (2).

În urma auditului financiar asupra contului de execuție bugetară pe anul 2012 s-au constatat următoarele:

- modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli respectă principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității;*
- situațiile financiare aferente exercițiului bugetar 2012 au fost întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, cu principiile legalității și regularității și oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate, a poziției financiare și a performanței acesteia, nefiind identificate abateri;*
- salarizarea personalului s-a făcut în conformitate cu prevederile legale în vigoare.*

Echipa de audit a exprimat o **opinie fără rezerve (favorabilă)**, drept pentru care s-a emis **certificat de conformitate** pentru contul de execuție a bugetului Serviciului de Protecție și Pază.

SERVICIUL DE TELECOMUNICAȚII SPECIALE

- mii lei -

Denumire indicator	Credite inițiale	Credite definitive	Plăți efectuate	Execuție (%)
0	1	2	3	4=3/2
Total general, din care:	250.418	268.323	268.010	99,9
Buget de stat	250.418	260.549	260.307	99,9
Ordine publică și siguranță națională	248.418	259.426	259.222	99,9
Asigurări și asistență socială	2.000	1.123	1.085	96,6
Fonduri externe nerambursabile		7.774	7.703	99,0

În vederea fundamentării unei opinii privind bugetul consolidat a ordonatorului principal de credite au fost stabilite eșantioane de plăți semnificative care au inclus naturi de plăți de la toți ordonatorii terțari de credite – fără personalitate juridică – din structura Serviciului de Telecomunicații Speciale.

În urma auditului financiar asupra contului de execuție bugetară pe anul 2012 s-au constatat următoarele:

- modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și execuția bugetelor de venituri și cheltuieli respectă principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității;*
- situațiile financiare aferente exercițiului bugetar 2012 au fost întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, cu principiile legalității și regularității și oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor economice efectuate, a poziției financiare și a performanței acesteia, nefiind identificate abateri;*
- salarizarea personalului s-a făcut în conformitate cu prevederile legale în vigoare.*

Echipa de audit a exprimat o **opinie fără rezerve (favorabilă)**, drept pentru care s-a emis **certificat de conformitate** pentru contul de execuție a bugetului Serviciului de Telecomunicații Speciale

Pentru cei 4 ordonatorii principali de credite prezentați mai sus, respectiv *Serviciul de Pază și Protecție, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Serviciul de Informații Externe, Serviciul Român de Informații*, execuția la capitolul 68.01 Asigurări și asistență socială este influențată de faptul că sunt prevăzute cheltuieli care nu se pot programa cu exactitate reprezentând:

- ajutor de deces pentru personalul în activitate;
- indemnizații pentru personalul aflat în concediu pentru îngrijire copil;
- indemnizații pentru persoane persecutate politic – Legea nr. 118/1990;
- indemnizații reparatorii pentru urmașii eroilor și luptătorilor pentru victoria Revoluției Române din decembrie 1989 – Legea nr. 341/2004;
- ajutoare pentru veteranii de război – Legea nr. 44/1994.

Opinia a fost exprimată asupra situațiilor financiare consolidate ale ordonatorilor principali de credite, care au fost auditate integral prin alegerea unor eșantioane semnificative din plățile aferente tuturor capitolului bugetare. Ca urmare a misiunilor de audit financiar se consolidează concluzia că rezultatele privind administrarea resurselor alocate instituțiilor publice sunt *influențate benefic de un complex de factori* dintre care, în principal, se disting:

- rigurozitatea procesului de fundamentare a proiectului de buget al ordonatorului principal și derularea bugetului aprobat;
- structurarea pe programe sectoriale a activității entității;
- evaluarea corectă a principalelor prevederi ale programelor finanțate în cadrul instituției: etapele, duratele și costurile asociate acestora și repartizarea costurilor asociate;
- buna organizare și funcționare a sistemului de control intern/managerial, la toate nivelurile de conducere.

Misiunile de audit financiar au identificat și o serie de *factori care au influență negativă asupra procesului bugetar* la instituțiile finanțate integral din credite alocate de la bugetul de stat, respectiv:

- ✓ stabilirea de către Ministerul de Finanțe a unor limite de finanțare, care nu se corelează cu necesarul real al instituției stabilit pe bază de indicatori și norme specifice, fapt care generează disfuncții în derularea programelor sectoriale;
- ✓ implementarea unui sistem de deschidere a creditelor, care îngreunează activitatea de decontare cu furnizorii;
- ✓ nerespectarea prevederilor programelor multianuale, cu consecințe negative asupra investițiilor.

Constatările echipelor de auditori identificate cu ocazia misiunilor de audit financiar asupra conturilor de execuție au scos în evidență *următoarele imperfecțiuni legislative*:

- Conținutul modelului de *Declarație pe proprie răspundere* stipulată în cererea de acordare a pensiei de urmaș prevăzută în *Anexa nr. 8 la HG nr. 257 din 20 martie 2011* pentru aprobarea Normelor de aplicare a prevederilor Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice nu corespunde cu cerințele art. 86 și 87 din *Secțiunea a 5-a din Legea nr. 263/2010* privind sistemul unitar de pensii publice;
- Articolele 25 și 26 din *OG nr. 121 din 28 august 1998 privind răspunderea materială a militarilor*, referitoare la "Decizia de imputare" și "Angajamentul de plată" emis pe baza deciziei de imputare vin în contradicție cu prevederile *Legii nr. 53/2003 privind Codul Muncii*, Cap. III - Răspunderea patrimonială, art. 254, alin. (1) „*Salariații răspund patrimonial, în temeiul normelor și principiilor răspunderii civile contractuale, pentru pagubele materiale produse angajatorului din vina și în legătură cu munca lor.*”

MINISTERUL ECONOMIEI, COMERȚULUI ȘI MEDIULUI DE AFACERI

Scurtă prezentare

Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri (MECMA) s-a înființat în baza HG nr. 1634/2009 (cu modificările ulterioare), ca organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, care aplică strategia și Programul de guvernare în domeniul industriei, resurselor minerale, energiei, comerțului, întreprinderilor mici și mijlocii, cooperatist și mediului de afaceri, în concordanță cu cerințele economiei de piață și pentru stimularea inițiativei operatorilor economici.

Sursele de finanțare al Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri au fost: alocații de la bugetul de stat și venituri proprii.

Contul de execuție bugetară pe anul 2012 - *Cheltuieli* se prezintă astfel:

Denumire indicator	Credite bugetare		Plăți efectuate	Gradul de execuție %
	Inițiale	Definitive		
Total cheltuieli, din care, pe capitole:	1.426.307	1.234.020	1.080.536	87, 56
Cheltuieli – buget de stat	1.366.357	1.174.070	1.080.536	92, 03
Autorități publice și acțiuni externe	582.273	464.970	445.387	95,77
Alte servicii publice generale	10			
Acțiuni generale economice, comerciale și de muncă	292.780	211.341	161.117	76,23
Combustibil și energie	193.283	198.218	180.596	91,11
Industria extractivă, prelucrătoare, construcții	212.111	223.255	220.070	98,50
Cercetare și dezvoltare în domeniul economic	85.900	76.286	73.366	96,17

Potrivit execuției bugetare, din totalul creditelor definitive aprobate în sumă de 1.234.020 mii lei s-au efectuat plăți în sumă de 1.080.536 mii lei, reprezentând un procent de realizare de 87,56%.

Misiunea de audit financiar al contului de execuție încheiat la 31 decembrie 2012 de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri s-a desfășurat la minister și la următoarele entități din subordine:

- Inspekția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat (ISCIR);
- Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM);
- Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni (CPPIB) și se referă la:

Principalele constatări s-au localizat la următoarele obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

- ◆ neevidențierea unei creanțe față de utilizatorul creditului în sumă de 46.186 mii lei, reprezentând fonduri alocate de la buget pentru rambursarea unui credit extern, contractat de minister și utilizat de către SC Termoelectrica SA pentru realizarea investiției „Reabilitarea Grupului nr. 4 de 150 MW din Centrala Electrică de Termoficare Paroșeni”, pentru care, în temeiul HG nr. 795/2002, obligația de rambursare din surse proprii a creditelor revenind beneficiarului și, numai în completare, din surse de la bugetul de stat;

- ◆ neevidențierea în contabilitate a 2 terenuri primite în administrare potrivit Anexei 4 la HG nr. 1634/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, respectiv terenul aferent clădirilor corp B și D din str. Berthelot Henri Mathias și terenul aferent clădirii din str. Poterași nr. 11, sect. 4.

La ISCIR

- ◆ raportarea, în mod eronat, în situațiile financiare ale anului 2012, a unei clădiri care în fapt, a fost predată Biroului Județean de Metrologie Legală Timiș;

- ◆ neorganizarea contabilității analitice a veniturilor, pe surse de proveniență.

La OSIM

- ◆ raportarea eronată în contul de execuție bugetară a anului 2012 a angajamentelor legale de plătit, în sumă de 4.424 mii lei, peste nivelul celor real datorate, evidențiate în bilanța de verificare încheiată la 31.12.2012.

Neîndeplinirea unor obligații prevăzute de lege către bugetele publice

La Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

- ◆ neurmărirea utilizării creditelor bugetare repartizate Agenției pentru Implementarea Proiectelor și Programelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii (AIPPIIMM), respectiv nevirarea la bugetul statului a sumei de 3.574 mii lei, alocată pentru finanțarea a 2 programe pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, neutilizată de către această instituție (AIPPIIMM), și neangajată pe contracte de asistență financiară nerambursabilă.

La OSIM

- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, respectiv necalcularea, neevidențierea și nevirarea la bugetul de stat a sumei de 34 mii lei, datorată pentru neangajarea, potrivit legii, de persoane cu handicap.

Calitatea gestiunii economico-financiare

La Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului, la termenele și în condițiile stabilite de lege;
- ◆ neinventarierea bunurilor din domeniul public al statului, în valoare de 115.125 mii lei, date în administrare entităților aflate sub autoritatea MECMA (IPCUP Ploiești, SC Petrotrans SA, SC Filiala Energie Electrică Oltenia SA, SC Electrica Serv SA);

- ◆ nu au fost reevaluate bunuri în valoare de 72.628 mii lei, aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în administrarea MECMA, cel puțin o dată la 3 ani, respectiv:

- imobilul construcție P+6, situat pe str. Calea Victoriei nr. 152, sector 1 București, în valoare de 47.946 mii lei, nu a fost reevaluat niciodată;
- imobilul construcție P+3, situat pe str. Poterași nr. 11, sector 3, București, în valoare de 1.627 mii lei, nu a fost reevaluat din anul 2004;

- terenul situat pe str. Calea Victoriei nr. 152, sector 1 București, în valoare de 20.382 mii lei, nu a fost reevaluat din anul 2007;
- imobilul construcție, situat pe str. Mendeleev nr. 36-38, sector 1, București, în valoare de 979 mii lei, nu a fost reevaluat din anul 2005;
- terenul aferent construcției din str. Mendeleev nr. 36-38, sector 1, București, în valoare de 1.694 mii lei, nu a fost reevaluat din anul 2007;
- imobilul construcție P+1, corp D, situat pe str. General Berthelot nr. 24, sector 1, București, și imobilul construcție B, situat pe str. General Berthelot nr. 24, sector 1, București, nu au fost reevaluate niciodată;
- clădirile date în administrare Inspekțiilor teritoriale ISCIR cu destinație de sedii nu au fost reevaluate niciodată.
- ♦ nu au fost reevaluate bunuri, în valoare de 3.589.542 mii lei, aparținând domeniului public al statului, date în administrarea entităților aflate sub autoritatea MECMA (*IPCUP Ploiești, SC Petrotrans SA, SC Fil. Energie El. Oltenia SA, SC Electrica Serv SA și SC Hidroelectrică SA*);
- ♦ nerespectarea prevederilor legale privind actualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, respectiv:
 - nu a fost inițiată hotărâre de guvern în vederea aprobării, modificării și completării anexei nr. 7 la HG nr. 1705/2006, cu diferențele în sumă de 54.384 mii lei rezultate din reevaluarea bunurilor din domeniul public al statului, aflate în administrare, efectuată în perioada 2004-2007, diferențe care au fost înregistrate în contabilitatea ministerului;
 - nu s-a operat în *Inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniul public al statului*, gestionat de Ministerul Finanțelor, diferența în sumă de 42.368 mii lei, rezultată din reevaluarea bunurilor din domeniul public al statului, concesionate CNTEE Transelectrica SA, aprobată prin HG nr. 1009/2012;
- ♦ nu a fost stabilit regimul juridic al clădirilor unde își au sediile Inspekțiile Teritoriale ISCIR Brașov și Sibiu, în sensul că, deși în temeiul prevederilor pct. 29 din Anexa la Legea nr. 213/1998, fac parte din domeniul public al statului, nu au fost declarate prin lege, în evidența contabilă fiind evidențiate ca bunuri din domeniul privat al statului;
- ♦ nerespectarea prevederilor legale privind angajarea și efectuarea de cheltuieli, din credite bugetare, respectiv:
 - efectuarea de cheltuieli, în sumă de 72 mii lei, pentru elaborarea documentației în vederea efectuării de reparații și consolidări la imobilul din str. Poterași nr. 11, sector 4, București, fără a avea fonduri alocate pentru acest obiectiv, iar în listele de investiții nu au fost prevăzute cheltuieli de expertiză, proiectare și de execuție privind consolidările, pentru acest obiectiv;
 - efectuarea de cheltuieli, în sumă de 2.457 mii lei, din fonduri alocate de la bugetul de stat, pentru rambursarea creditelor externe contractate de minister și utilizate de SC Termoelectrică SA, în condițiile în care, în temeiul HG nr. 795/2002, rambursarea creditelor se asigură din surse proprii ale beneficiarului și, în completare, din surse de la bugetul de stat, iar beneficiarul investiției (SC Termoelectrică SA, prin SC Electrocentrale Pârșeni SA și SC Complex Energetic Hunedoara SA), deși a asigurat sumele necesare pentru rambursarea acestora, ministerul nu le-a utilizat integral, ci a procedat la restituirea lor către beneficiar.

La ISCIR

- ♦ nerespectarea prevederilor legale privind constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor, astfel că, din verificările efectuate la o centrală termică de bloc, deficiența constatată constituie contravenție, conform art. 25, alin. (1) din Legea nr. 64/2008, dar nu s-a aplicat și sancțiunea prevăzută în același act normativ (amenda de la 2.000 lei la 15.000 lei);
- ♦ neurmărirea încasării la termen a creanțelor cu o vechime mai mare de 3 ani în sumă de 229 mii lei, contrar prevederilor Decretului nr. 167/1958;
- ♦ neefectuarea reevaluării, cel puțin o dată la 3 ani, a imobilelor aflate în administrarea inspekțiilor teritoriale ISCIR, respectiv nu au fost reevaluate clădirile în care își desfășoară activitatea Inspekțiile teritoriale (IT București, IT Bacău, IT Sibiu și IT Oradea) și terenurile aferente, ultima reevaluare fiind efectuată în anul 2008, iar clădirile în care își desfășoară activitatea IT Brașov nu au fost supuse reevaluării de la data preluării;
- ♦ nestabilirea regimului juridic a imobilului din strada Promoroaca nr. 9-11, sector 1 București, inclusiv a terenului aferent (în suprafață de 1.822 mp), achiziționat din fonduri publice, la valoarea 16.250 mii lei, în sensul că, deși în temeiul prevederilor pct. 29 din Anexa la Legea nr. 213/1998 acesta face parte din domeniul public al statului, nu a fost declarat prin lege, după care să fie inclus în inventarul bunurilor din domeniul public al statului. De asemenea, fără a avea la bază o hotărâre de Guvern și fără a se organiza licitație publică, în mod nelegal s-a închiriat o parte din acest imobil (etajul 2) pentru o perioadă de 5 ani.

La OSIM

- ◆ suportarea nejustificată pe cheltuieli a contravalorii utilităților aferente unui spațiu în suprafață de 40 mp (aflat în administrarea OSIM), în care se desfășoară operațiuni ce nu au legătură cu obiectul său de activitate (spațiul fiind pus la dispoziția unei asocieri, cu destinație de cabinet stomatologic);
- ◆ neurmărirea și neîncasarea, în cadrul termenului legal de prescripție, a debitelor reprezentând avansuri acordate personalului angajat și nerecuperate din salarii;
- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului, la termenele și în condițiile stabilite de lege, respectiv neinventarierea soldurilor conturilor de terți (creanțele și obligațiile față de terți) evidențiate în bilanț și în balanța de verificare la 31.12.2012;
- ◆ neînregistrarea în documentele cadastrale a imobilelor, după natura lor, respectiv neînscrisura în cartea funciară a terenului și a clădirilor proprietate publică și privată a statului român, aflate în administrarea entității.

La CPPIB

- ◆ efectuarea de plăți fără bază legală, în sumă de 148 mii lei, reprezentând adaosuri salariale acordate în mod nelegal unui număr de trei salariați (implicați în echipe de proiect cu finanțare nerambursabilă), fără a fi prevăzute în statul de funcții aprobat de MECMA;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate pentru lucrări de construcții și instalații acceptate la plată, în condițiile în care în situațiile de plată au fost incluse cheltuieli fără bază legală (comision ITM și adaos comercial aplicat la materialele introduse în operă);
- ◆ nerealizarea de venituri din închirierea unor spații aflate în administrare, prin aplicarea unor tarife mai mici decât cele aprobate de Consiliul de Administrație.

Nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității

La ISCIR

- ◆ efectuarea de cheltuieli neeconomice (lucrări de investiții și amenajare spațiu, cheltuieli de funcționare: chirie spațiu, utilități, închirierea de echipamente, servicii de pază), în sumă de 763 mii lei, angajate și plătite pentru funcționarea unui laborator în condițiile în care acest laborator nu a funcționat, nu a desfășurat activități de testare/determinare/certificare a cazanelor/echipamentelor sub presiune, din lipsă de comenzi ale producătorilor/furnizorilor de pe piața internă și externă și, prin urmare, nu și-a atins scopul pentru care a fost dotat cu echipamente.

Completări ale cadrului normativ și de reglementare specific

La Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri

- ◆ existența unei neconcordanțe între prevederile HG nr. 431/2013 pentru modificarea și completarea HG nr. 47/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Economiei, prevederile HG nr. 429/2013 privind organizarea și funcționarea Departamentului pentru Energie și ale HG nr. 430/2013 privind organizarea și funcționarea Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism, în sensul că:
 - art. 14 din HG nr. 429/2013 prevede că: „Patrimoniul Departamentului pentru Energie se constituie prin preluarea unei părți din patrimoniul Ministerului Economiei pe baza protocolului de predare-preluare, ce se va încheia în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri”;
 - art. 14 din HG nr. 430/2013 prevede că: „Patrimoniul Departamentului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism se constituie prin preluarea unei părți din patrimoniul Ministerului Economiei pe baza protocolului de predare-preluare ce se va încheia în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri”.

Deși în actele normative de organizare și funcționare a celor 2 departamente (Departamentul pentru Energie și Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism) s-a prevăzut, în mod expres, modul de constituire a patrimoniului respectiv, prin preluarea unei părți din patrimoniul Ministerului Economiei, în actul normativ de reorganizare a Ministerului Economiei, respectiv în HG nr. 431/2013, nu este stipulată o prevedere referitoare la modalitatea și termenul de predare-preluare a patrimoniului care urmează să fie predat celor 2 entități.

Măsurile luate de entitate în timpul misiunii de audit financiar

La MECMA:

- ⇒ au fost înregistrate în contabilitate terenul din str. Poterași nr. 11, sect. 4, București și terenul din str. Berthelot Henri Mathias nr. 24, sector 1, București;
- ⇒ au fost efectuate corecții în contabilitate privind clădirea din str. Crizantemelor nr. 64 Timișoara, predată în administrarea BRML Timișoara;
- ⇒ a fost restituită în contul ministerului suma de 3.574 mii lei care nu a fost utilizată de către AIPPIM la finele anului 2012.

La OSIM:

- ⇒ a fost virată la bugetul de stat suma de 34 mii lei datorată pentru neangajarea, potrivit legii, de persoane cu handicap, împreună cu accesoriile calculate în sumă de 9 mii lei.

Concluzii	Situțiile financiare încheiate pe anul 2012 de către Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Inspekția de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) și Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni (CPPI), nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, a poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial.
Recomandări	
<i>La Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri</i>	✓ evidențierea în contabilitate a dreptului de creanță față de SC Termoelectrica SA, reprezentând cheltuielile efectuate pentru rambursarea ratelor scadente, a dobânzilor și comisioanelor aferente împrumutului utilizat pentru realizarea investiției Reabilitare a Grupului nr. 4 de 150 MW din Centrala Electrică de Termoficare Paroșeni; ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor efectuate în perioada 2003-2012, pentru rambursarea creditelor externe contractate de minister și utilizate de SC Termoelectrica SA, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli efectuate pentru care nu a fost evidențiat dreptul de creanță față de SC Termoelectrica SA, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii; ✓ evidențierea în patrimoniu a tuturor bunurilor din domeniul public și privat al statului, aflate în administrarea MECMA; reevaluarea tuturor activelor fixe (clădiri și terenuri), aflate în patrimoniu, cel puțin o dată la 3 ani; actualizarea datelor din Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului; ✓ intrarea în legalitate privind angajarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor, în limita creditelor bugetare aprobate; ✓ recuperarea sumei de 2.457 mii lei care a fost restituită, în mod nelegal, către SC Electrocentrale Paroșeni SA, respectiv SC Complex Energetic Oltenia (societăți constituite prin divizarea SC Termoelectrica SA) și virarea la bugetul statului.
<i>La ISCIR</i>	✓ reevaluarea activelor corporale, imobilelor (clădiri și terenuri) din patrimoniul ISCIR, cel puțin o dată la 3 ani; ✓ recuperarea tuturor creanțelor și debitelor înregistrate în contabilitate și virarea acestora la bugetul de stat (inclusiv dobânzile legale); ✓ stabilirea regimului juridic al imobilelor aflate în patrimoniu (inclusiv a imobilului din strada Promoroaca nr. 9-11), precum și a celor aflate în administrarea inspecțiilor teritoriale ISCIR; ✓ analiza tuturor cheltuielilor efectuate cu dotarea și funcționarea Laboratorului de testare a eficienței energetice a cazanelor, în vederea identificării cauzelor care au condus la nedesfășurarea activităților pentru care a fost dotat acest laborator; ✓ extinderea verificărilor (atât la nivel central, cât și la nivelul inspecțiilor teritoriale) asupra tuturor Proceselor-verbale de verificare încheiate în anul 2012, în vederea identificării și a altor cazuri de fapte constatate ce constituie contravenție și pentru care nu au fost aplicate sancțiunile prevăzute de lege, stabilirea veniturilor nerealizate ca urmare a neaplicării sancțiunilor prevăzute de lege, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora în condițiile legii.
<i>La OSIM</i>	✓ raportarea corectă în situațiile financiare a angajamentelor bugetare și legale; ✓ organizarea și efectuarea inventarierii creanțelor și obligațiilor deținute de entitate, precum și recuperarea acestora în cadrul termenului legal de prescripție; ✓ efectuarea operațiunilor de cadastru pentru terenul și clădirile proprietate publică și privată a statului, aflate în administrarea instituției și realizarea demersurilor în vederea înscrierii acestora în <i>Cărțile funciare speciale</i> ale unităților administrativ-teritoriale unde sunt situate, conform legii; ✓ analiza debitelor rămase neîncasate, pentru care a intervenit prescripția extinctivă, stabilirea cauzelor și luarea măsurilor legale care se impun pentru recuperarea acestor debite.
<i>La CPPIB</i>	✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor generatoare de venituri, stabilirea veniturilor neîncasate, a penalităților aferente și luarea măsurilor de încasare a acestora; ✓ extinderea verificărilor asupra plăților efectuate către persoanele implicate în echipe de proiect cu finanțare nerambursabilă, în vederea identificării și a altor cazuri de drepturi acordate în mod nelegal, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora în condițiile legii; ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de lucrări, a situațiilor de plată decontate, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli decontate în mod nelegal, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora în condițiile legii.
Propuneri privind îmbunătățirea cadrului legislativ	Inițierea unui act normativ de completare a prevederilor HG nr. 431/2013, în sensul stabilirii modalității și a termenului de predare-preluare a patrimoniului care urmează să fie predat-prelucrat de către cele 2 departamente (Departamentul pentru Energie și Departamentul pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Mediul de Afaceri și Turism), înființate ca organe de specialitate, cu personalitate juridică.

OPINIA DE AUDIT

Echipa de audit a exprimat **opinie adversă** motivată de faptul că valoarea abaterilor constatate de echipa de audit a depășit pragul materialității și că nu au fost respectate principiile legalității și regularității în administrarea patrimoniului, iar situațiile financiare auditate, încheiate la 31.12.2012, nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare. Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat, Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) și a Centrului de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni (CPPI), pe anul 2012.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis **decizii** prin care au fost dispuse măsurile pe care conducerea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Inspecției de Stat pentru Controlul Cazanelor, Recipientelor sub Presiune și Instalațiilor de Ridicat, Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM) și a Centrului de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni (CPPI), trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

Împotriva măsurilor dispuse în decizia emisă, Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni (CPPI) a formulat contestație, ce a fost respinsă de Comisia de soluționarea contestațiilor.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Scurtă prezentare

Academia Română, ordonator principal de credite, este instituție de interes public național de cercetare în domeniile fundamentale ale științei și culturii, de calificare profesională superioară, cu personalitate juridică de drept public și independentă în lucrările sale de orice natură. *Academia Română* este organizată în secții de specialitate și are filiale la Cluj-Napoca, Iași și Timișoara, care sunt unități cu personalitate juridică înființate prin hotărâre a Adunării Generale.

Activitatea științifică a Academiei Române se realizează prin secțiile de specialitate, institute și centre de cercetare, precum și prin intermediul unor comitete naționale, comisii de specialitate și colective de lucru cu caracter consultativ.

Academia Română are în subordine Biblioteca Academiei, Clubul Oamenilor de Știință, revista „*Academica*” și Fundația „*Patrimoniu*”.

Sub supravegherea și controlul Academiei Române funcționează potrivit statutelor și „actului de fundațiune”, Fundația testamentară a familiei Menachem H. Elias.

În subordonarea și administrarea Academiei Române funcționează *Spitalul „Elias”*, unitate sanitară cu personalitate juridică și *Centrul Medical de Diagnostic, Tratatament Ambulatoriu și Medicină Preventivă*.

Sub egida Academiei Române funcționează: *Fundația Națională pentru Știință și Artă*, *Fundația Europeană Titulescu*, *Fundația „Horia Hulubei”*, *Centrul de cercetări juridice fundamentale al Universității din Craiova*, precum și alte entități care beneficiază de Statutul Academiei Române.

Contul de execuție bugetară pe anul 2012 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total surse de finanțare, din care:	354.281	406.215	376.336	106,23	92,64
Alocație de la bugetul de stat	252.698	278.181	277.882	109,97	99,89
Venituri din proprietate	4.760	6.260	3.624	76,13	57,89
Venituri din dobânzi	600	659	185	30,83	28,07
Venituri din prestări servicii și alte activități	94.973	119.865	93.650	98,61	78,13
Diverse alte venituri	1.100	1.100	950	86,36	86,36
Transferuri voluntare, altele decât subvențiile	100	100	45	45,00	45,00
Venituri din valorificarea unor bunuri	50	50	-	-	-
Total cheltuieli, din care, pe capite	354.281	406.215	379.224	107,04	93,36
Capitolul 53.01 „Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare”	235.823	261.668	259.774	110,16	99,28
Capitolul 66.01 „Sănătate”	14.017	13.542	13.354	95,27	100
Capitolul 67.01 „Cultură, recreere și religie”	1.843	1.898	1.870	101,47	98,53

Capitolul 68.01 „Asigurări și asistență socială”	858	774	771	89,86	99,62
Capitolul 53.08 „Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare”	157	299	280	178,35	93,65
Capitolul 53.10 „Cercetare fundamentală și cercetare-dezvoltare”	87.343	111.729	89.385	102,34	80,01
Capitolul 66.10 „Sănătate”	12.260	14.265	12.811	104,50	89,81
Capitolul 67.10 „Cultură, recreere și religie”	1.980	2.040	979	49,45	47,99

Analiza contului de execuție bugetară, încheiat la 31.12.2012 de către Academia Română scoate în evidență faptul că între plățile efectuate și prevederile inițiale se înregistrează o abatere procentuală care depășește 10%, ceea ce indică un nivel scăzut al acurateții programării bugetare inițiale.

De asemenea, se constată că veniturile programate și realizate, provenite din alocații de la bugetul de stat, dețin o pondere substanțială în totalul veniturilor de 68,46%, respectiv de 73,70%, în timp ce veniturile programate și realizate din proprietăți dețin o pondere neglijabilă de 1,54%, respectiv 0,97%, în condițiile în care Academia Română dispune de peste 20.000 ha teren arabil, fond forestier și cinegetic și alte proprietăți.

Față de cele prezentate mai sus, rezultă că Academia Română a subestimat „veniturile din proprietate”, exercitând presiuni în cursul anului asupra resurselor bugetului de stat, obținând, cu ocazia rectificării bugetare, majorarea creditelor definitive față de creditul inițial cu 10%.

Ca urmare a auditării situațiilor financiare au rezultat următoarele constatări:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Academia Română

- nu au fost înregistrate în contul contabil corespunzător și nu au fost constituite obligațiile de plată, în sumă de 774 mii lei, pentru sprijinul acordat de Academia Română soțului supraviețuitor, precum și copiilor minori, urmași ai membrilor Academiei.
- În timpul misiunii de audit financiar au fost înregistrate ajutoarele datorate și acordate urmașilor membrilor Academiei Române în contul contabil „Alte datorii sociale”;
- neînregistrarea, în conturile din care fac parte a unor creanțe în valoare de 2.685 mii lei, prin constituirea în mod eronat a dreptului de creanță pentru Ocolul Silvic Penteleu în contul „Clienți” în loc de „Debitori”.

Spitalul Universitar de Urgență „Elias”

- neorganizarea și neconducerea evidenței analitice a angajamentelor bugetare și legale cu ajutorul conturilor „Credite bugetare aprobate”, „Angajamente bugetare” și „Angajamente legale”;
- raportarea nereală în situațiile financiare întocmite la 31.12.2012, prin preluarea eronată din evidența contabilă, a unor informații privind plățile efectuate, mai mici cu suma de 10 mii lei, afectând contul de execuție, și a unor creanțe și datorii, mai mari cu suma de 35 mii lei fiecare, denaturând bilanțul contabil.

Institutul de Economie Mondială

- nereflectarea corectă în situațiile financiare întocmite la 31.12.2012 a prevederilor bugetare anuale aprobate pentru venituri (mai puțin cu suma de 179 mii lei), având drept consecință neoferirea unei imagini fidele a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;
- neevidențierea corectă în contabilitate a unor stocuri (cărți și produse finite), în valoare de 27 mii lei. Abaterea a fost corectată în timpul misiunii de audit.

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget pe anul 2012

Spitalul Universitar de Urgență „Elias”

- nerepartizarea bugetului de venituri și cheltuieli aprobat pe anul 2012, pe secțiile și compartimentele din structura spitalului.

Calitatea gestiunii economico-financiare

Academia Română

- acțiunea de inventariere a patrimoniului în anul 2012 a prezentat deficiențe organizatorice;
- înscrierea eronată a dreptului de proprietate al Academiei Române asupra unor imobile, care, de drept, sunt proprietatea publică a statului român, estimate la valoarea de 600 mii lei.

Spitalul Universitar de Urgență „Elias”

- plăți nedatorate, în sumă de 18 mii lei, conform eșantionului auditat, efectuate prin decontarea lucrărilor de reparații curente de la titlul „Bunuri și servicii” înscrise în situații de plată ce conțin cantități mai mari decât cele real executate.
- În timpul misiunii de audit, atât suma în cauză, cât și foloasele nerealizate au fost recuperate de la constructori și au fost virate pe destinația legală.

Institutul de Economie Mondială

- neinventarierea, la 31.12.2012, a tuturor elementelor de natura activelor, respectiv a activelor fixe, obiectelor de inventar și stocuri.

Măsură

Pentru Academia Română, Spitalul Universitar de Urgență „Elias” și Institutul de Economie Mondială au fost emise decizii care cuprind măsuri prin care s-a dispus înlăturarea neregulilor din activitatea financiar-contabilă și recuperarea prejudiciilor constatate.

OPINIA DE AUDIT

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditori asupra situațiilor financiare întocmite pentru anul 2012 este **Opinie adversă** formulată pentru Academia Română și Institutul de Economie Mondială.

În cazul Spitalului Universitar de Urgență „Elias” opinia de audit formulată este **Opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) este autoritate de reglementare și control în domeniul sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului și în coordonarea primului-ministru. Domeniul de activitate al Autorității constă în totalitatea acțiunilor și activităților sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor inițiate, desfășurate și finalizate, în vederea asigurării și garantării sănătății animalelor, sănătății publice, protecției animalelor, protecției mediului și a siguranței alimentelor.

În subordinea ANSVSA funcționează următoarele instituții publice cu personalitate juridică:

1. Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală - IDSA
2. Institutul pentru Controlul Produselor Biologice și Medicamentelor de Uz Veterinar – ICPMUV
3. Institutul de Igienă și Sănătate Publică Veterinară - IISPV
4. Direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene și cea a municipiului București, inclusiv laboratoarele veterinare de stat (42) (DSVSA).

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului ANSVSA pe anul 2012 s-a desfășurat la sediul acestei instituții și la un număr de 18 direcții sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, precum și IDSA, ICPMUV și IISPV, entități publice, aflate în subordinea ANSVSA, ai căror conducători au calitatea de ordonatori terțiari de credite.

De asemenea, în conformitate cu prevederile art. 260 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curtii de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități, la nivelul ANSVSA au fost aplicate proceduri specifice de audit asupra transferurilor de fonduri de la bugetul de stat (prin bugetul administrației centrale a ANSVSA) către 2 direcții sanitar-veterinare județene necuprinse în Programul de control și audit pe anul 2013, respectiv DSVSA Caraș-Severin și DSVSA Mureș.

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4	5
Total surse de finanțare:	671.955	634.653	557.793	83,0	87,9
Surse proprii	150.000	150.000	86.981	58,0	58,0
Subvenții	504.838	482.514	470.756	93,2	97,6
Sume primite de la UE	17.117	2.139	56	0,3	2,6
Total cheltuieli	504.838	482.514	461.639	91,4	95,7
Buget de stat	504.838	482.514	461.639	91,4	95,7
Agricultură și silvicultură	504.838	482.514	461.639	91,4	95,7

Principalele constatări identificate cu ocazia auditului financiar asupra contului de execuție a bugetului pe anul 2012 au fost:

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare

La nivelul
administrației
centrale a ANSVSA

- ◆ nu au fost calculate, înregistrate, facturate și încasate penalități de întârziere, conform clauzelor contractuale din două contracte în sumă de 11 mii lei.

Calitatea gestiunii economico-financiare

- ♦ existența unor neconcordanțe între situația scriptică a bunurilor proprietate publică a statului cu care DSVSA Bihor figurează în Inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului, aprobat prin HG nr. 1705/2006, și situația faptică a bunurilor aflate în prezent în administrarea ANSVSA;
- ♦ drepturi salariale acordate necuvenit, în sumă de 17 mii lei, determinate de calcule eronate efectuate pentru aplicarea Sentinței civile nr. 5530/28.06.2010 dispuse de Tribunalul București, rămasă definitivă și irevocabilă și cheltuieli de executare silită în sumă de 4 mii lei, ca urmare a refuzului conducerii instituției de punere în aplicare a hotărârilor instanțelor de judecată;
- ♦ majorarea nejustificată a cheltuielilor de personal, în perioada 2009-2012, cu suma de 62 mii lei la DSVSA Dolj, ca urmare a menținerii în funcția de director executiv/coordonator a câte două persoane, personal încadrat pe funcție de ordonatorul principal de credite al Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor;
- ♦ ANSVSA a achiziționat patru autoturisme, încălcând astfel dispozițiile art. 24 alin. (1) lit. a) din OUG nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, actualizată până la data de 13 decembrie 2012. Abaterea a fost sancționată cu amendă contravențională în sumă de 1.000 lei;
- ♦ unele acțiuni întreprinse de conducerea DSVSA Caraș-Severin, precum și lipsa unor acțiuni legitime de protejare a intereselor instituției publice pe parcursul derulării obiectivului de investiții „Modernizare și extindere laborator DSVSA Caraș-Severin”, nu sunt în măsură să justifice realizarea unei bune gestiuni financiare prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public;
- ♦ nu au fost inițiate măsurile legale, care se impuneau în vederea recuperării prejudiciilor constatate în anii anteriori de Curtea de Conturi a României, valoarea estimată a abaterii de la legalitate și regularitate fiind în sumă de 25 mii lei.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La nivelul DSVSA

- ♦ nu a fost organizată evidența angajamentelor bugetare și legale; nu a fost emis actul de decizie administrativă prin care să fie desemnată persoana/persoanele și înlocuitorii acesteia/acestora care vor avea atribuții pe linia organizării și conducerii evidenței angajamentelor bugetare și legale (DSVSA: Vâlcea și Prahova);
- ♦ nu a fost condusă evidența contabilă analitică și sistematică a creanțelor, acestea nefiind înregistrate în conturi analitice pe fiecare persoană juridică și fizică și nici cronologic, conform datei de întocmire sau de intrare în unitate a documentelor; nu a fost condusă evidența contabilă distinctă a construcțiilor și a terenurilor din domeniul public al statului (DSVSA Hunedoara);
- ♦ la DSVSA Vâlcea în balanța de verificare întocmită la data de 31.12.2012, totalul cheltuielilor cu amortizarea a depășit cheltuielile cu amortizarea calculate în aplicația informatică de evidență a mijloacelor fixe;
- ♦ la DSVSA Timiș neconcordanțe între datele înregistrate în evidența tehnico-operativă și cele preluate în balanța de verificare și înscrise în situațiile financiare încheiate de entitate la finele anului 2012, în ceea ce privește imobilizările corporale;
- ♦ au fost înregistrate eronat în evidența contabilă garanții de bună execuție aferente contractelor de furnizare bunuri, servicii sau lucrări la DSVSA: Prahova, Dolj, Bihor, Suceava, Dâmbovița și Brașov;
- ♦ la DSVSA Dâmbovița, active fixe corporale în valoare de 80 mii lei au fost clasificate incorect cu coduri de clasificare corespunzătoare grupei a 2-a „Instalații tehnice, mijloace de transport, animale și plantații” în loc de coduri de clasificare corespunzătoare grupei a 3-a „Mobilier, aparatura birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active corporale”;
- ♦ înregistrarea eronată, separat ca active fixe, a unor lucrări de modernizare executate la mijloacele fixe existente (o clădire și un laborator) în loc să majoreze valoarea mijloacelor fixe respective (DSVSA: Vâlcea și Brașov);
- ♦ nu a fost înregistrat în evidența contabilă un teren primit în folosință gratuită de la Primăria Municipiului Oradea, în valoare de 1.650 mii lei. Abaterea a fost remediată în timpul misiunii de audit, prin înregistrarea în evidența contabilă a terenului (DSVSA Bihor).

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare

- ♦ DSVSA Alba nu a solicitat înregistrarea în scopuri de TVA, la organul fiscal competent, deși a desfășurat activități economice concurențiale ce implică operațiuni taxabile, a căror valoare a depășit pragul de 35.000 euro stabilit de Codul fiscal. Pe cale de consecință, entitatea nu a calculat, facturat, înregistrat în contabilitate și nu a virat la bugetul statului TVA-ul aferent facturilor emise după depășirea pragului, în sumă de 142 mii lei. În conformitate cu prevederile art.120 și art.120¹ din OG nr. 92/2003 au fost calculate dobânzi (9 mii lei) și penalități de întârziere (18 mii lei).

În timpul misiunii de audit au fost luate următoarele măsuri:

- s-a obținut certificatul de înregistrare în scopuri de TVA;
- s-au înregistrat în contabilitate TVA-ul datorat și dobânzile și penalitățile calculate;
- s-a virat la bugetul statului TVA-ul datorat în sumă de 142 mii lei.

Aceeași abatere a fost constatată și la: *DSVSA Prahova* (654 mii lei, la care s-au calculat dobânzi și penalități în valoare de 139 mii lei), *DSVSA Suceava* (38 mii lei), *DSVSA Buzău* (108 mii lei, la care s-au calculat dobânzi și penalități de întârziere în sumă de 17 mii lei);

- ◆ nu s-au respectat prevederile legale privind declararea, înregistrarea în contabilitate și plata impozitului pe clădiri datorat pentru Laboratorul Sanitar-Veterinar și pentru Siguranța alimentelor de la *DSVSA Alba*, în care se desfășoară și activități economice (prestări servicii către agenți economici și populație) care au ca rezultat obținerea de venituri prin perceperea unor tarife. Valoarea abaterii a fost estimată la suma de 744 mii lei, reprezentând: impozit pe clădiri (suma de 451 mii lei) și accesorii aferente (suma de 294 mii lei), datorate bugetului local;
- ◆ diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma de 41 mii lei, ca urmare a faptului că nu a fost stabilită, înregistrată în contabilitate, declarată și plătită la bugetul de stat obligația reprezentând vărsăminte de la persoane juridice pentru persoanele cu handicap neîncadrate (*DSVSA Hunedoara*);
- ◆ nu au fost calculate, înregistrate în contabilitate, facturate și urmărite spre încasare, penalități de întârziere aferente facturilor emise pentru prestările de servicii sanitar-veterinare (controale oficiale și/sau analize de laborator (*DSVSA: Ialomița, Dolj, Buzău, Hunedoara, Tulcea, Timiș, Dâmbovița și Alba*);
- ◆ sumele încasate de către medicii veterinari, reprezentând contravaloarea prestațiilor sanitar-veterinare, au fost justificate cu întârziere la casieria unității. Valoarea abaterii este de 123 mii lei și reprezintă contravaloarea prestațiilor efectuate în anul 2012, care au fost justificate cu întârziere la casieria unității *DSVSA Timiș*.

În timpul misiunii de audit au fost calculate și încasate penalități de întârziere.

- ◆ contravaloarea serviciilor privind controlul oficial sanitar veterinar a fost calculată și încasată la un curs de schimb eronat, ceea ce a condus la neîncasarea unor venituri în sumă estimată la 11 mii lei (*DSVSA: Timiș și Vâlcea și ICPBMUV*);
- ◆ nu s-au calculat, înregistrat în contabilitate, facturat și urmărit spre încasare penalități de întârziere datorate de către medicii veterinari concesionari, ca urmare a neachitării la termen a redevențelor datorate conform contractelor de concesiune încheiate pentru activități sanitar-veterinare de interes public național (*DSVSA: Gorj și Dâmbovița*). În timpul misiunii de audit au fost încasate integral sumele constatate ca abateri;
- ◆ ICPBMUV nu a întreprins toate demersurile legale în vederea recuperării de la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate (FNUASS) a sumelor achitate de angajator beneficiarilor de concedii medicale, care depășesc valoarea contribuției datorate de angajator pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate, în valoare estimată de 104 mii lei.

Calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ nu au fost inventariate unele elemente de natură patrimonială: furnizori neachitați, clienți neîncasați, debitori, creditori, disponibilul din conturi și numerarul din trezorerie. Bonurile valorice pentru combustibil, existente în magazie, au fost inventariate și consemnate în listele de inventariere doar cantitativ și valoric fără a fi consemnate și seriile acestora (*DSVSA: Prahova, Vâlcea, Suceava și Timiș*);
- ◆ inventarierea s-a efectuat cu încălcarea prevederilor OMFP nr. 2861/2009 și anume:
 - stabilirea stocurilor factice nu s-a făcut, în toate cazurile, prin numărare, cântărire, măsurare sau cubare, după caz;
 - nu au fost inventariate pe liste separate bunurile de natura domeniului public, precum și bunurile aflate asupra angajaților la data inventarierii; inventarierea obiectivelor de investiții în curs de execuție nu s-a efectuat cu respectarea în totalitate a prevederilor dispozițiilor legale;
 - nu au fost inventariate bunurile aflate în custodie și clienții aflați în litigiu;
 - din comisia de inventariere au făcut parte și persoanele care țin și evidența conturilor de creanțe și datorii care au fost supuse inventarierii.

Abaterile au fost constatate la *DSVSA Timiș și DSVSA Dolj*

- ◆ nu au fost luate măsurile legale referitoare la valorificarea rezultatelor inventarierii, respectiv minusul de inventar constat la sfârșitul anului 2012 nu a fost înregistrat în evidența operativă și în cea contabilă a unității, conform normelor legale în domeniu la *DSVSA Hunedoara*;
- ◆ nu au fost înregistrate în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară unele construcții, la *DSVSA București și ICPBMUV București*;
- ◆ nu a fost efectuată acțiunea de reevaluare pentru terenurile și construcțiile aparținând domeniului public al statului, aflate în administrarea *DSVSA: Vâlcea, Hunedoara și Bihor*;

- ♦ au fost virate eronat, la bugetul de stat, amenzile contravenționale încasate de la persoane fizice și nu la bugetele locale ale comunelor și orașelor în care aceste persoane își au domiciliul. Valoarea estimată a abaterii, reprezentând amenzi virate eronat la bugetul de stat, este de 88 mii lei (*DSVSA Hunedoara*);
- ♦ procesele-verbale de amenzi contravenționale, încheiate la *DSVSA Bacău*, nu au fost transmise, în unele cazuri, la organele de executare a creanțelor bugetare sau, chiar dacă au fost transmise, nu s-a solicitat de la acestea confirmarea luării în evidență a debitelor din amenzi. În timpul misiunii de audit entitatea a procedat la reanalizarea situației tuturor proceselor-verbale de amenzi contravenționale din eșantionul selectat și, unde a fost cazul, s-a procedat la transmiterea acestora către organele de executare și, totodată, s-a solicitat acestora confirmarea de luare în evidență a debitelor din amenzi. Aceeași abatere a fost constatată și la *DSVSA: Dolj, Suceava și Gorj*;
- ♦ nu a fost urmărită încasarea creanțelor reprezentând contravaloarea redevențelor și contravaloarea unor activități sanitar-veterinare (control oficial și analize de laborator), datorate de medicii veterinari în baza contractelor de concesiune încheiate cu direcțiile sanitar-veterinare, respectiv de beneficiarii serviciilor sanitare, astfel încât o parte din acestea nu s-au încasat. Abaterea a fost constatată la *DSVSA: Dolj, Dâmbovița, Gorj, Bacău și Tulcea*;
- ♦ nu au fost luate măsuri pentru clarificarea sumelor existente în soldul contului „Decontări în curs de clarificare” și care provin din perioada 2006-2009. În timpul misiunii de audit a fost stornată suma de 2 mii lei, reprezentând debite prescrise ale *DSVSA Brașov*, în soldul contului rămânând înregistrată suma de 11 mii lei, pentru care instituția se află în litigiu cu SC Hogvet SRL și pentru care se vor face corecțiile contabile în funcție de soluția definitivă și irevocabilă pronunțată de instanță;
- ♦ au fost decontate medicilor veterinari concesionari, în mod nejustificat, cheltuieli reprezentând contravaloarea unor servicii sanitar-veterinare neconforme cu realitatea. Abaterea a fost constatată la *DSVSA: Alba, Dolj, Bacău, Neamț, Gorj, Cluj, Suceava*;
- ♦ a fost suportată nelegal, pe cheltuielile *DSVSA: Bacău, Dolj și Vâlcea*, contravaloarea unor servicii și bunuri facturate (servicii hoteliere și energie electrică utilizată pentru alte scopuri decât activitatea unității), fără să se ia măsuri de recuperare de la beneficiarii serviciilor și bunurilor;
- ♦ în cazul unor lucrări de investiții, *DSVSA Dolj* (în calitate de beneficiar) a efectuat plăți nelegale, reprezentând contravaloarea unor lucrări facturate de prestator, dar neexecutate. Valoarea estimată a abaterii este de 577 mii lei, din care 557 mii lei reprezintă lucrări facturate, neexecutate și plătite pentru obiectivul de investiții „Construire sediu Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor cu regim de înălțime S+P+2E și șarpantă peste corp existent parter”, iar 20 mii lei reprezintă lucrări facturate, neexecutate și plătite pentru obiectivul de investiții „Stație de epurare ape uzate”. În timpul misiunii de audit, plățile nelegale au fost recuperate prin reducerea obligației de plată a *DSVSA Dolj* (pentru lucrări executate) cu valoarea lucrărilor neexecutate;
- ♦ nu au fost luate toate măsurile legale care se impuneau în vederea recuperării, în termenul legal de prescripție, a unor creanțe (servicii sanitar-veterinare), ceea ce a condus la prescrierea lor. Abaterea a fost constatată la *DSVSA Vâlcea, DSVSA Suceava și DSVSA Bacău*;
- ♦ nu au fost luate măsurile legale care se impuneau în vederea recuperării unor creanțe (reprezentând contravaloarea unor servicii sanitar-veterinare), existând riscul ca acestea să nu mai poată fi recuperate datorită declanșării procedurii insolvenței sau falimentului în cazul debitorilor. Abaterea a fost constatată la *DSVSA Gorj și DSVSA Bacău*;
- ♦ în cazul persoanelor angajate la *DSVSA Timiș* care au calitatea de gestionari, garanțiile bănești nu s-au constituit în cuantumul legal și la termen.
La aceeași unitate a fost depășit plafonul de casă zilnic aprobat; nu au fost respectate termenele legale privind efectuarea depunerilor în numerar în conturile de disponibilități deschise la trezorerii;
- ♦ nu a fost realizată actualizarea bazei naționale de date informatice privind identificarea și înregistrarea animalelor în ceea ce privește efectivele de animale existente în exploatațile nonprofesionale și/sau la proprietarii acestora, existând astfel riscul cuprinderii nejustificate, în deconturile lunare ce stau la baza achitării manoperei pentru acțiunile sanitar-veterinare declarate, a unor date neconforme cu realitatea privind efectivele de animale. Abaterea a fost identificată la *DSVSA Cluj, DSVSA Gorj și DSVSA Suceava*.

Respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității

- ♦ La *DSVSA Dolj*, în cazul a 64 de contracte de concesiune prevăzute a se derula pe parcursul a 15 ani, nu au fost prevăzute clauze de actualizare a prețului concesiunii, redevența datorată de concesionari fiind stabilită la nivelul unor sume modice, cuprinse între 50 și 65 lei/an.
Din analiza comparativă a nivelului veniturilor realizate în perioada 2011-2012, reprezentând redevențe încasate din concesiunea activităților sanitar-veterinare publice de interes național, cu nivelul cheltuielilor angajate de la bugetul de stat, în aceeași perioadă, pentru achitarea serviciilor sanitar-veterinare concesionate, rezultă că *DSVSA* a încasat venituri din redevențe în sumă totală de 11 mii lei și a achitat concesionarilor servicii sanitar-veterinare în valoare totală de 7.021 mii lei, veniturile

încasate reprezentând doar 0,15% din cheltuielile cu serviciile sanitar-veterinare achitate. Aceeași abatere a fost constatată și la DSVSA Suceava (veniturile încasate din redevențe reprezintă doar 0,103% din cheltuielile cu serviciile sanitar-veterinare achitate);

- ◆ La DSVSA București, în anul 2005 au fost angajate, în mod ineficient, cheltuieli în sumă de 11 mii lei, pentru procurarea a 18 flacoane de reactiv de laborator „Albumin fraction V 100 g” care nu au fost folosite, acestea rămânând în stoc până la data auditului, deși aveau termenul de valabilitate expirat;
- ◆ în perioada 2006-2007, DSVSA București a achiziționat documentații tehnice (studii de fezabilitate, proiecte tehnice, caiete de sarcini), în valoare de 83 mii lei, pentru două obiective de investiții pentru care execuția nu a fost începută, deși, conform listelor de investiții aprobate de ordonatorul principal de credite pentru anii 2010 și 2012, entitatea a dispus de fondurile necesare cu această destinație;
- ◆ DSVSA Suceava a efectuat cheltuieli pentru achiziționarea unor programe informatice, în anul 2011, pe care nu le-a utilizat, nerespectând astfel principiul eficienței și eficacității.

Recomandări

- ✓ recuperarea prejudiciului, reprezentând drepturi salariale acordate necuvenit, suportate nejustificat din bugetul instituției, precum și efectuarea regularizării cu bugetele publice în ceea ce privește contribuțiile legale aferente (contribuțiile individuale și ale angajatorului);
- ✓ recuperarea cheltuielilor suplimentare nejustificate, ca urmare a nerespectării prevederilor legale privind salariile acordate personalului de conducere de la nivelul DSVSA Dolj (director executiv/director coordonator și director executiv adjunct/director coordonator adjunct), pentru perioada 2009-2011;
- ✓ inițierea de către ordonatorul principal de credite, a tuturor măsurilor legale în vederea selectării proiectelor de investiții doar pe bază de analiză a priorităților, a criteriilor de analiză care determină introducerea în programul de investiții a obiectivelor noi de investiții, în detrimentul celor în derulare, precum și a informațiilor referitoare la necesitatea, oportunitatea, relevanța proiectelor în raport cu politicile economice generale și sectoriale. Astfel, vor fi efectuate analize cost-eficiență și cost-beneficiu pentru fiecare proiect de investiții și se vor previziona beneficiile sociale ale acestora și impactul asupra mediului;
- ✓ monitorizarea întregului proces investițional la DSVSA Caraș-Severin de către ordonatorul principal de credite în scopul garantării realizării unei bune gestiuni financiare prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice.
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor legale în vederea asigurării condițiilor și procedurilor angajării răspunderii funcționarilor publici pentru prejudiciile provocate de aceștia cu vinovăție.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere:

- faptul că la nivelul administrației centrale a ANSVSA s-au constatat abateri de la legalitate și regularitate ce au avut drept consecință diminuarea nelegală a patrimoniului statului cu suma de 186.121 lei, precum și generarea unor venituri suplimentare în sumă de 10.961 lei,
- abaterile de la legalitate și regularitate constatate de către auditorii publici externi ai camerelor de conturi județene la nivelul direcțiilor sanitar-veterinare și pentru siguranță alimentară și, implicit, a opiniilor emise de aceștia

auditorii publici externi au exprimat **opinie adversă**.

Modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului nu a respectat principiile legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității, iar situațiile financiare auditate nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare.

SECRETARIATUL DE STAT PENTRU PROBLEMELE REVOLUȚIONARILOR DIN DECEMBRIE 1989

Scurtă prezentare

Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 (SSPR) funcționează ca organism de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, cu patrimoniu și buget propriu, aflat în subordinea Guvernului României.

Conform competențelor conferite de HG nr. 760/2003 privind organizarea și funcționarea Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare, instituția asigură și coordonează, la nivel central, aplicarea reglementărilor legale în vigoare, referitoare la revoluționarii din decembrie 1989, monitorizând modul în care sunt respectate și promovate de către instituțiile publice centrale și locale, precum și de alte persoane juridice, drepturile acordate revoluționarilor din decembrie 1989.

În anul 2012, Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 i-au fost alocate, prin Legea nr. 293/2011 a bugetului de stat pe anul 2012, credite bugetare în sumă totală de 2.528 mii lei, iar în urma ajustărilor generate de rectificările bugetare, fondurile definitiv aprobate au fost în cuantum de 1.998 mii lei.

Fondurile publice destinate finanțării activității SSPR aferente exercițiului bugetar 2012 au fost aprobate de la Capitolul „Asigurări și asistență socială”, execuția bugetară prezentându-se astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli – Buget de stat, din care	2.528	1.998	1.812	71,68	90,70
<i>Asigurări și asistență socială</i>	2.528	1.998	1.812	71,68	90,70

Verificările efectuate de Curtea de Conturi asupra activității economico-financiare a SSPR aferente anului 2012 au relevat prestații mediocre ale managementului entității, care au afectat activitatea internă desfășurată de regulă din inerție, într-o rutină fără repere de performanță, prin interpretarea și aplicarea eronată a actelor normative incidente domeniului, aspecte care au generat disfuncții majore pe mai multe paliere ale activității instituției, prezentate sintetic după cum urmează:

Fundamentarea proiectului de buget propriu

- la elaborarea și fundamentarea proiectului propriu de buget pe anul 2012, al SSPR, la capitolul „Asigurări și asistență socială”, au fost previzionate fonduri în valoare de 940 mii lei, fără prezentarea modului de fundamentare a indicatorilor specifici fiecărei acțiuni din cadrul subprogramelor pentru care s-a solicitat finanțarea și fără prezentarea detaliată a modului de dimensionare a elementelor de cheltuieli din componența acestora.

Calitatea gestiunii economico-financiare

- SSPR a asigurat transport gratuit participanților la acțiunea Școala de vară – „Revoluția Română din Decembrie 1989”, organizată în localitatea Comorova – județul Constanța, în baza biletelor de călătorie CFR preluate din gestiunea instituției și distribuite participanților la acest eveniment, în condițiile în care această facilitate de transport era destinată exclusiv beneficiarilor Legii nr. 341/2004 *a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989*, cu modificările și completările ulterioare. Prin procedura adoptată a fost creat un prejudiciu bugetului SSPR estimat la valoarea de 39 mii lei, reprezentând cheltuieli nelegale finanțate de la bugetul de stat;
- în procesul de derulare a subprogramului „*Tipărirea și distribuirea biletelor de călătorie gratuită cls. I dus-întors C.F.R. beneficiarilor prevăzuți de Legea nr. 341/2004*”, subprogram care are în subsidiar și acțiunea de distribuire a cartelelor magnetice pentru transportul gratuit cu metroul al acelorași beneficiari, au fost constatate nereguli după cum urmează:
 - la fundamentarea necesarului de bilete de călătorie CFR și cu metroul nu s-a avut în vedere concordanța cu numărul exact al beneficiarilor acestui drept conferit de lege, ignorându-se faptul că numărul acestor documente de transport (asimilate unor documente cu regim special) constituie indicatorul pe baza căruia se fundamentează și, implicit, se imobilizează, prin rezervare, un volum semnificativ de fonduri publice de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor, în vederea finanțării acestor facilități de transport;
 - organizarea evidenței contabile și tehnico-operative a documentelor de transport gratuit (bilete CFR și cartele Metrorex) a relevat nerespectarea principiilor contabilității de gestiune, în sensul că nu au fost întocmite fișe de evidență care să permită identificarea numărului biletelor de călătorie într-o ordine cronologică, în funcție de seria, numărul și anul de valabilitate al acestora, aceste informații fiind necesare stabilirii stocului scriptic al documentelor de transport. Tabelele nominale, care au substituit fișele de evidență, prin forma și conținutul datelor conținute nu au oferit informații suficiente cu privire la predarea efectivă către beneficiari și nu au fost în măsură să garanteze realitatea și exactitatea datelor prezentate;
 - inventarierea stocului de bilete de călătorie CFR și a cartelelor Metrorex a evidențiat că:
 - o în listele de inventariere nu au fost înscrise stocurile scriptice de bilete necesare comparabilității cu situația faptică;
 - o unele serii de bilete de călătorie au fost înscrise de două ori;
 - o valorile documentelor de transport inventariate nu au fost totalizate;
 - o pentru un număr de 6.542 de bilete de călătorie CFR și un număr de 504 cartele Metrorex, cu valabilitate în anul 2012, nu au existat documente justificative care să ateste distribuirea acestora către beneficiari.
 - acțiunea de inventariere a bunurilor (altele decât biletele de călătorie) nu a cuprins toate elementele patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii aferente SSPR, contrar prevederilor OMFP nr. 2861/2009 *pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*. Exemplificăm în acest sens, certificatele doveditoare ale calității de revoluționar care nu au fost inventariate (problematica acestor documente cu regim special fiind în atenția organelor de cercetare penală).

Exactitatea și
realitatea datelor
din situațiile
financiare

- ◆ Registrul inventar, document care trebuie completat pe baza inventarierii faptice a fiecărui cont de activ și de pasiv, a fost întocmit în mod necorespunzător, fără respectarea reglementărilor legale specifice contabilității publice.
- ◆ Acuratețea datelor raportate prin situațiile financiare întocmite de SSPR a fost afectată, în condițiile în care prin contul anual de execuție bugetară au fost raportate angajamente de plătit în sumă totală de 115 mii lei, deși această obligație față de terți fusese deja achitată.
Entitatea nu a înregistrat în evidența contabilă și nu a raportat prin situațiile financiare cheltuieli reprezentând contravaloarea unor servicii de furnizare de energie electrică, termică, apă canal, salubritate aferente lunii decembrie 2011 etc., deși acestea trebuiau recunoscute în perioada în care serviciile au fost prestate.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 1/2013)

Măsuri
implementate
integral

În cadrul misiunii de audit financiar pentru exercițiului bugetar 2012 a fost verificat și modul de implementare a măsurilor dispuse ca urmare a valorificării actului de control încheiat pentru activitatea economico-financiară a SSPR aferentă anului 2011:

- ⇒ reanalizarea documentelor aferente derulării subprogramului „Școala de vară a Revoluției Române din Decembrie 1989”, eveniment organizat în anul 2011, stabilirea pe baza documentelor legal întocmite (care să reflecte exactitatea și realitatea serviciilor prestate) a sumei efectiv datorate prestatorului; recuperarea, după caz, și virarea la bugetul de stat a sumelor achitate în mod nelegal acestuia;
- ⇒ reanalizarea documentației complete, aferente concursului organizat în vederea promovării în grad superior a unor salariați cu statut de funcționari publici și solicitarea unui punct de vedere Agenției Naționale a Funcționarilor Publici – autoritate cu competență în acest domeniu, aplicarea măsurilor corespunzătoare și informarea Curții de Conturi despre toate acestea;
- ⇒ recuperarea și virarea la bugetul de stat a cheltuielilor de executare silită ca urmare a neaplicării hotărârii judecătorești, rămasă definitivă și irevocabilă și monitorizarea proceselor aflate pe rolul instanțelor de judecată (inclusiv a sentințelor judecătorești pronunțate), în vederea evitării riscurilor de apariție a unor situații similare.

Măsuri
implementate
parțial

- ⇒ organizarea evidenței contabile, inclusiv a celei tehnico-operative a certificatelor doveditoare ale calității de revoluționar și inventarierea acestor formulare cu regim special, astfel încât instituția să dispună de informații reale și exacte privind numărul certificatelor tipărite (personalizate și nepersonalizate) distribuite, anulate și/sau aflate în stoc.
- ⇒ inventarierea tuturor elementelor patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii ale instituției, valorificarea și reflectarea în contabilitate a rezultatelor acestei acțiuni.
- ⇒ continuarea evaluării și monitorizării proceselor aflate pe rolul instanțelor de judecată (inclusiv a hotărârilor judecătorești pronunțate) și utilizarea tuturor căilor legale pentru apărarea intereselor instituției, în vederea evitării producerii de prejudicii.
- ⇒ revizuirea și/sau completarea fișei postului salariaților în concordanță cu atribuțiile funcțiilor ocupate și, după caz, transmiterea acestora prin mijloace care să asigure confirmarea de primire. Actualizarea regulamentului intern cu reguli concrete privind disciplina muncii sub acest aspect.
- ⇒ aplicarea următoarelor măsuri privind administrarea contractelor de servicii de arhivare atribuite SC ZAMCOM PREST SRL:

- efectuarea în conformitate cu reglementările legale a inventarierii produselor (dosare/unități arhivistice/coperte) și a serviciilor de arhivare efectiv realizate de prestator, în vederea stabilirii corecte, reale și exacte a sumelor datorate acestuia.
- stabilirea întinderii prejudiciului estimat la nivelul sumei de 88 mii lei, generat de achitarea de către instituție a facturilor emise de prestator, fără verificarea realității și exactității serviciilor prestate și fără respectarea termenului de realizare a obligațiilor asumate prin contractele atribuite; recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumelor reprezentând prejudiciul creat, după caz.
- urmărirea litigiilor aflate pe rolul instanțelor de judecată privind acțiunea de reparare a prejudiciului creat instituției prin plata daunelor cominatorii, a cheltuielilor de judecată și de executare silită, a căror valoare a fost estimată la suma de 439 mii lei și informarea Curții de Conturi cu privire la stadiul acestora și la soluțiile pronunțate (inclusiv motivarea acestora), precum și punerea în aplicare a hotărârilor judecătorești pronunțate de instanțele de judecată în acest sens.

Măsuri
neimplementate

- ⇒ revizuirea, completarea și implementarea procedurii interne privind fundamentarea proiectului de buget propriu, a propunerilor de rectificare bugetară și a virărilor de credite, în conformitate cu reglementările legale în vigoare.
- ⇒ analiza disfuncționalităților sistemului de control intern/managerial și aplicarea măsurilor care să prevină apariția neregulilor în activitatea financiar-contabilă și să asigure o funcționare corespunzătoare a controlului la fiecare nivel ierarhic din cadrul structurii organizatorice a instituției.

Recomandări

- ✓ revizuirea și implementarea procedurii interne privind fundamentarea proiectului de buget propriu, a propunerilor de rectificare bugetară și a virărilor de credite, astfel încât proiectul de buget întocmit anual de SSPR să respecte, sub toate aspectele reglementările legale în acest domeniu;
- ✓ aplicarea unor măsuri vizând fundamentarea, evidența contabilă și inventarierea biletelor de călătorie pentru transportul CFR și cu metroul, în vederea derulării corecte a subprogramului „Tipărirea și distribuirea biletelor de călătorie gratuită cls, l dus-întors CFR”, cum ar fi:
 - actualizarea bazei de date a beneficiarilor Legii nr. 341/2004 în vederea asigurării unor informații reale și exacte necesare fundamentării numărului de bilete de călătorie CFR și a cartelelor Metrorex, precum și dimensionarea corectă a necesarului de fonduri înscrise în proiectul propriu de buget;
 - organizarea și conducerea evidenței contabile și tehnico-operative a biletelor de transport gratuit (CFR și cu metroul) acordate în temeiul Legii nr. 341/2004, conform reglementărilor legale specifice imprimatelor cu regim special;
 - elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale privind distribuirea biletelor de călătorie CFR și a cartelelor Metrorex către beneficiarii de drept, astfel încât să se asigure gestionarea corectă a acestor documente de transport;
 - inventarierea documentelor de transport gratuit și valorificarea rezultatelor acestei acțiuni. Analiza situației referitoare la lipsa documentelor justificative de distribuire către beneficiarii Legii nr. 341/2004 a unui număr de 6.542 de bilete CFR și 504 cartele Metrorex, aplicarea măsurilor corespunzătoare, inclusiv stabilirea întinderii prejudiciului, recuperarea și virarea la bugetul de stat, după caz.
- ✓ continuarea demersurilor inițiate de conducerea SSPR în timpul misiunii de audit financiar, în vederea inventarierei elementelor patrimoniale (altele decât documentele de transport), în conformitate cu prevederile legale specifice domeniului;
- ✓ organizarea evidenței angajamentelor bugetare și legale, astfel încât să furnizeze date și informații reale privind indicatorii financiari raportați prin contul de execuție bugetară;
- ✓ organizarea evidenței contabile și tehnico-operative a certificatelor de revoluționar, pe baza înregistrărilor cronologice a operațiunilor aferente (distribuie, anulare etc.), astfel încât evidența nominală scriptică să constituie baza de referință reală și exactă necesară asigurării comparabilității cu situația faptică rezultată în urma acțiunii de inventariere;
- ✓ actualizarea bazei de date necesară monitorizării proceselor aflate pe rolul instanțelor de judecată, în care SSPR este parte (inclusiv a hotărârilor judecătorești pronunțate, definitive și irevocabile) și utilizarea tuturor căilor legale pentru apărarea intereselor instituției în vederea evitării producerii de prejudicii;
- ✓ analiza și completarea fișei postului angajaților SSPR în concordanță cu atribuțiile funcțiilor ocupate, precum și revizuirea și actualizarea corespunzătoare a regulamentului de organizare și funcționare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor constatate și recuperarea acestora;
- ✓ continuarea demersurilor legale privind recuperarea prejudiciului estimat la suma de 439 mii lei, creat instituției prin plata de daune cominatorii, despăgubiri și cheltuieli de executare silită datorate nepunerii în aplicare a unui număr de trei sentințe civile rămase definitive și irevocabile; dispunerea oricăror măsuri considerate necesare în vederea recuperării integrale a prejudiciului stabilit și virarea acestuia la bugetul de stat.

Propuneri de îmbunătățire a cadrului legislativ care reglementează domeniul auditat

- Analiza cadrului legislativ incident domeniului specific de activitate al SSPR, a relevat existența unei inadvertențe de ordin legislativ, referitoare la atribuțiile instituției înscrise în HG nr. 760/2003 *privind organizarea și funcționarea Secretariatului de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989*, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, la art. 4(1) litera h) din actul normativ menționat s-a prevăzut în sarcina SSPR acordarea prin bugetul propriu a drepturilor bănești și indemnizațiilor prevăzute de lege pentru revoluționarii din decembrie 1989.

Pe de altă parte, la art. 24 din Legea nr. 341/2004 *a recunoștinței față de eroii-martiri și luptătorii care au contribuit la victoria Revoluției române din decembrie 1989, precum și față de persoanele care și-au jertfit viața sau au avut de suferit în urma revoltei muncitorești anticomuniste de la Brașov din noiembrie 1987*, cu modificările și completările ulterioare, s-a prevăzut includerea sumelor aferente plății indemnizațiilor reparatorii aprobate pentru persoanele care au luptat pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989, în bugetele Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, în vederea plății acestora.

În contextul prezentat apare o necorelare a reglementărilor cuprinse în cele două acte normative, referitoare la instituția care efectuează plata indemnizațiilor reparatorii (aprobate pentru persoanele care au luptat pentru victoria Revoluției române din decembrie 1989), atribuție care nu intră în sarcina SSPR, dar care poate genera confuzii de interpretare și aplicare a normelor legale în acest domeniu.

În acest context, propunem armonizarea prevederilor legale cuprinse în textul art. 4(1)² din HG nr. 760/2003, cu modificările și completările ulterioare, cu prevederile Legii nr. 341/2004.

Această propunere de modificare legislativă are rolul de a evita declanșarea unor acțiuni în instanțele judecătorești, având ca obiect reclamații împotriva SSPR în legătură cu obligația acestei instituții de a plăti indemnizațiile reparatorii stabilite prin Legea nr. 341/2004, instituție care, în fapt, nu deține competențe în acordarea acestor categorii de drepturi către beneficiari.

- Potrivit prevederilor art. 5(1) lit. k din Legea nr. 341/2004, urmașii eroilor martiri ai Revoluției Române din Decembrie 1989, precum și persoanele care au primit titlurile de luptători pentru victoria Revoluției din decembrie 1989 („luptător rănit”, „luptător reținut” și „luptător remarcat prin fapte deosebite”) au dobândit dreptul la „transport urban gratuit cu mijloacele de transport în comun”, fără a se preciza o rezervare prealabilă a călătoriilor sau imobilizarea unor fonduri publice în acest scop.

Extinderea drepturilor la transport gratuit cu metroul pentru toți revoluționarii, fără condiționarea acordării dreptului în funcție de localitatea de domiciliu (eventual București și zonele limitrofe) sau în funcție de numărul de călătorii pentru persoanele domiciliat în alte zone ale țării (orașele martir etc.), creează riscul imobilizării nejustificate a unor fonduri în bugetul Ministerului Transporturilor, precum și riscul transferării beneficiului acestei gratuități în favoarea altor persoane, caz în care nu se atinge scopul reglementării legale, respectiv acela de acordare a dreptului exclusiv deținătorului unui titlu de recunoaștere a contribuției la victoria Revoluției Române din decembrie 1989.

Având în vedere contextul economic actual, care a impus reduceri/limitări ale diverselor categorii de cheltuieli din bugetul public, propunem reanalizarea oportunității eliberării cartelelor Metrorex cu număr nelimitat de călătorii, pentru toți revoluționarii, indiferent de județul în care locuiesc (cum ar fi zone ale țării în care nu operează transportul cu metroul), în vederea eliminării riscului de imobilizare nejustificată a fondurilor publice având ca destinație acoperirea costurilor cu asigurarea gratuității transportului cu metroul pentru beneficiarii Legii nr. 341/2004, precum și pentru evitarea utilizării acestor cartele de către persoane neîndreptățite.

OPINIA DE AUDIT

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar a fost exprimată o **opinie adversă**, fapt ce a determinat neemiterea certificatului de conformitate pentru activitatea economico-financiară desfășurată de Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 în exercițiul bugetar 2012.

OFICIUL NAȚIONAL DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A SPĂLĂRII BANILOR

Scurtă prezentare

Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor și-a început activitatea în anul 1999, funcționând ca organ de specialitate cu personalitate juridică în subordinea Guvernului, și în coordonarea primului-ministru, prin Cancelaria primului-ministru, în conformitate cu prevederile Legii nr. 656/2002 *pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism*, cu modificările și completările ulterioare.

Execuția bugetară a instituției auditate pentru anul 2012 se prezintă astfel:

- mii lei -					
Denumire indicatori	Preveri/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Bugetul de stat	9.320	9.028	8.883	95,31	98,39
Autorități publice și acțiuni externe	9.320	9.028	8.883	95,31	98,39
Fonduri externe nerambursabile	130	155	154	118,26	99,19

Pe parcursul execuției bugetare, ordonatorului principal de credite a realizat operațiuni care respectau cerințele de legalitate și regularitate și care au purtat viza de control financiar preventiv propriu.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere faptul că nu au fost identificate abateri privind modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului sau alte deficiențe legate de modul de întocmire a situațiilor financiare, a fost exprimată **opinie fără rezerve**.

2 „Art. 4 (1) Pentru realizarea obiectivelor sale, SSPR îndeplinește următoarele atribuții principale: h) **acordă drepturile bănești, indemnizațiile, gratuitățile și subvențiile** prevăzute de lege pentru revoluționarii din decembrie 1989, prin bugetul SSPR, urmărind și controlând totodată modul de derulare a acestora;”

OFICIUL REGISTRULUI NAȚIONAL AL INFORMAȚIILOR SECRETE DE STAT

Scurtă prezentare

Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat este instituție publică cu personalitate juridică în subordinea Guvernului României și în coordonarea secretarului general al Guvernului, cu autoritate la nivel național în domeniul securității informațiilor clasificate. ORNISS asigură implementarea unitară, la nivel național, a măsurilor de securitate a informațiilor naționale clasificate, precum și a celor echivalente care fac obiectul tratatelor, înțelegerilor și acordurilor bilaterale sau multilaterale la care România este parte.

Execuția bugetară a instituției auditate pentru anul 2012 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	Preveri/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Bugetul de stat	9.008	8.670	8.658	96,12	98,86
Autorități publice și acțiuni externe	9.008	8.670	8.658	96,12	98,86

ORNISS s-a încadrat în creditele bugetare aprobate atât la cheltuieli de personal, cât și la cheltuieli materiale și servicii. Încadrarea s-a realizat atât per total, cât și pe articolele și alineatele cadrului comun al clasificăției bugetare.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere faptul că nu au fost identificate abateri privind modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului sau alte deficiențe legate de modul de întocmire a situațiilor financiare, a fost exprimată **opinie fără rezerve**.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII

Scurtă prezentare

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) este constituit în temeiul prevederilor OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca autoritate de stat în domeniul discriminării, autonomă, cu personalitate juridică, aflată sub control parlamentar și, totodată, garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte. În exercitarea atribuțiilor sale, Consiliul își desfășoară activitatea în mod independent, fără ca aceasta să fie îngreunată sau influențată de către alte instituții sau autorități publice, având rolul de implementare a principiului egalității între cetățeni, prevăzut de Constituția României.

Execuția bugetară la nivelul anului 2012 se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	Preveri/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli, din care:	4.182	4.286	4.032	96,40	94,07
Cheltuieli – buget de stat					
Autorități publice și acțiuni externe	4.182	3.923	3.708	88,66	94,51
Fonduri externe nerambursabile		363	324		
Autorități publice și acțiuni externe	-	363	324		

În exercițiul bugetar 2012, finanțarea activității CNCD a fost asigurată din fonduri alocate de la bugetul de stat, precum și din fonduri comunitare destinate implementării unor programe circumscrise obiectului specific de activitate. Totalul fondurilor mobilizate la dispoziția CNCD în anul 2012 a fost de 4.286 mii lei din care au fost efectuate plăți de 4.032 mii lei, rezultând un grad de realizare a execuției bugetare de 94,07%. Creditele bugetare definitiv aprobate au fost în cuantum de 3.923 mii lei din care au fost efectuate plăți de 3.708 mii lei, iar finanțarea externă nerambursabilă primită de la Comisia Europeană pentru implementarea programului „Dreptul la egalitate și nediscriminare în administrarea justiției” a fost în valoare de 363 mii lei, din care au fost efectuate plăți în sumă de 324 mii lei.

Examinarea documentelor care reflectă operațiunile economico-financiare efectuate de CNCD și raportate prin situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2012, precum și evaluarea factorilor de influență cu impact asupra activității în anul de referință, au relevat unele deficiențe care au vizat cu preponderență aspecte de formă, întrucât efectul denaturărilor agregate la nivelul tuturor operațiunilor financiar-contabile efectuate s-a aflat la un nivel admisibil de eroare, astfel:

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu

- ◆ CNCD a efectuat plata anuală a contribuției la asociația internațională EQUINET – Rețeaua europeană a organismelor de promovare a egalității, însă fondurile bugetare aferente operațiunii au fost previzionate și, ulterior, aprobate prin bugetul anului de referință, la articol „Transferuri interne”, generând astfel o neconcordanță între natura economică a operațiunii și articolul bugetar de la care aceasta a fost finanțată. Pentru a se asigura conformitatea cu prevederile OMFP nr. 1954/2005 pentru aprobarea Clasificației indicatorilor privind finanțele publice, decontarea trebuia să se efectueze de la subdiviziunea bugetară „Transferuri curente în străinătate” – „Contribuții și cotizații la organisme internaționale”.

CNCD a solicitat MFP un punct de vedere pe această temă.

Exactitatea și realitatea datelor raportate prin situațiile financiare

- ◆ înregistrările contabile efectuate de instituție prin contul „Alte datorii și creanțe în legătură cu personalul” nu au reflectat exclusiv operațiunile economice care își au izvorul în raporturile de muncă generate de contractul încheiat între angajator și angajat. Astfel, pe lângă operațiunile economico-financiare de natura drepturilor de personal au fost înregistrate și alte operațiuni contabile reprezentând cheltuieli postale, cheltuieli materiale, cheltuieli cu deplasarea la domiciliu a demnitarilor, cheltuielile cu chiria și întreținerea locuințelor de serviciu deținute de către salariații instituției care au avut acest drept legal;
- ◆ în luna decembrie a fost achitată contravaloarea primelor de asigurare pentru polițele RCA cu valabilitate de un an, pentru autoturismele din dotarea entității. Întreaga sumă a fost înregistrată, în mod eronat, în anul 2012, în contul „Cheltuieli cu primele de asigurare”, întrucât aceste cheltuieli trebuiau recunoscute lunar pe măsura derulării contractului de asigurare în condițiile în care vizau exercițiul bugetar următor;
- ◆ la categoria cheltuielilor operaționale înscrise în contul de rezultat patrimonial nu au fost evidențiate cheltuielile pentru subvenții și transferuri, cu toate că pe parcursul anului au fost efectuate plăți din creditele bugetare aprobate la Titlul „Alte transferuri”.

Recomandări

Pe baza concluziilor rezultate în urma acțiunii de audit financiar au fost formulate următoarele recomandări:

- ✓ continuarea demersurilor deja inițiate prin adresa transmisă MFP în vederea clarificării și încadrării corespunzătoare a sumelor reprezentând contribuții/cotizații/taxe la Rețeaua europeană a organismelor de promovare a egalității și comunicarea către Curtea de Conturi a măsurilor luate de entitate, în funcție de rezultatele acestor demersuri. Această recomandare a fost deja implementată în anul 2013;
- ✓ înregistrarea cheltuielilor aferente cotizațiilor plătite de CNCD la organismele internaționale, în conturile corespunzătoare clasificăției bugetare și în concordanță cu structura surselor de finanțare;
- ✓ înregistrarea în contul contabil „Alte datorii în legătură cu personalul” a operațiunilor economice care decurg din raporturile de muncă încheiate între angajator și angajat.
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor privind plățile de natura primelor de asigurare, prin raportarea cheltuielilor aferente acestor operațiuni la exercițiul bugetar la care se referă;
- ✓ adaptarea programului informatic de evidență contabilă, astfel încât aplicațiile informatice să corespundă monografiei și/sau tehnicii contabile specifice, asigurând punerea în corespondență a operațiunilor economice procesate în aplicația informatică, cu articolul bugetar corespunzător clasificăției bugetare.

OPINIA DE AUDIT

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar, potrivit cărora deficiențele constatate nu au avut consecințe patrimoniale, iar situațiile financiare nu au fost semnificativ afectate și având în vedere faptul că aspectele constatate au fost analizate și clarificate cu reprezentanții entității care au aplicat măsuri operative de remediere, auditorii publici externi au exprimat **o opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Opinia exprimată a fost influențată și de existența unui litigiu încă nesoluționat definitiv și irevocabil, generat de contestarea în instanță a unei decizii emise de Curtea de Conturi pentru anul 2010. Măsura dispusă de Curtea de Conturi și contestată în instanță de CNCD viza respectarea normativelor/baremurilor de cheltuieli reglementate de OG nr. 80/2001 *privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile și instituțiile publice*, cu modificările și completările ulterioare. Măsura dispusă a fost pusă în aplicare de CNCD după primirea deciziei, însă conducerea instituției a formulat pe această temă acțiune în instanță în contradictoriu cu Curtea de Conturi, urmând ca instanța de judecată să se pronunțe în acest caz.

Scurtă prezentare

Agenția Națională de Presă AGERPRES este organizată și funcționează ca instituție publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, independentă editorial, sub controlul Parlamentului.

Agenția Națională de Presă AGERPRES, se ocupă cu producerea și furnizarea de știri și servicii multimedia (foto, grafice, audio) și documentare (monitorizare de presă și baza de date) pentru mass-media, companii private și instituții centrale și locale ale statului.

În calitate de furnizor de servicii de informații, AGERPRES este cea mai importantă agenție de presă din România și singura instituție reprezentată la nivelul tuturor județelor din țară prin corespondenți proprii.

Contul de execuție bugetară pe anul 2012 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total venituri, pe surse:	18.604	18.586	14.973,02	80,48	80,56
a) <i>Subvenții</i>	15.504	15.474	11.815,52	76,21	76,36
b) <i>Venituri proprii:</i>	3.100	3.112	3.157,51	101,85	101,46
- din prestări servicii	3.000	3.050	3.131	104,36	102,66
- alte venituri (penalități)	100	50	14,50	14,50	29,00
- donații	-	12	12	-	100,00
Total cheltuieli, din care, pe capitole	18.604	18.586	14.973,02	80,48	80,56
Cheltuieli subvenții	15.504	15.474	11.815,52	76,21	76,36
Capitolul 67.10.50	3.100	3.112	3.157,51	101,85	101,46

Analiza contului de execuție bugetară pe anul 2012, încheiat de către Agenția Națională de Presă AGERPRES, evidențiază faptul că, atât în etapa prevederilor inițiale, cât și în cea a prevederilor definitive, se înregistrează un decalaj procentual de cca 34% față de încasările realizate/plățile efectuate, ceea ce denotă un nivel scăzut al acurateții programării bugetare, care nu a fost redresat nici cu ocazia rectificării bugetare.

Abaterile constatate cu ocazia efectuării misiunii de audit financiar la Agenția Națională de Presă AGERPRES sunt următoarele:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nu au fost reflectate la valoarea justă în bilanțul contabil încheiat la 31.12.2012, pe de o parte, valoarea suplimentară de 12 mii lei a unui teren, și diminuarea valorii cu 15 mii lei la unele construcții aflate în administrare din domeniul public al statului, diferențe rezultate în urma efectuării măsurătorilor cadastrale în vederea intabulării la 13.12.2012.
- a fost menținută în conturile de clienți, în mod nejustificat, suma de 62 mii lei, reprezentând clienți aflați în procedură de insolvență sau radiați din Registrul Comerțului;

Calitatea gestiunii economico-financiare

- s-a calculat, dar nu s-a facturat și înregistrat în evidența contabilă suma de 78 mii lei, reprezentând penalități pentru neplata la termenele contractuale a serviciilor prestate pentru clienții acționați în instanță;
- acțiunea de inventariere a patrimoniului în anul 2012 a prezentat deficiențe organizatorice și de conformitate a unor documente.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere abaterile de la regularitate și legalitate constatate, auditorii concluzionează că situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2012 nu oferă, sub toate aspectele, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.

Ținând cont de natura abaterilor și a erorilor, de contextul în care s-au produs acestea, precum și de valoarea totală a abaterilor identificate, care depășește pragul de semnificație stabilit, opinia de audit formulată de auditori, față de situațiile financiare auditate este **opinie adversă**.

Pentru înlăturarea abaterilor de la legalitate și regularitate a fost emisă Decizie.

Scurtă prezentare

Institutul Cultural Român este autoritate administrativă autonomă, cu personalitate juridică, sub control parlamentar, având drept scop reprezentarea, promovarea și protejarea culturii și civilizației naționale, în țară și străinătate.

Institutul Cultural Român își propune inițierea, organizarea și dezvoltarea capacității asociative, de mobilizare și convergență în jurul unor proiecte culturale de interes național a tuturor acelor instituții și organizații neguvernamentale, asociații profesionale și uniuni de creație, a reprezentanților societății civile și a personalităților independente, care pot contribui la îndeplinirea scopului și obiectivelor Institutului.

Activitatea Institutului antrenează și include, sub diferite forme, personalități de prestigiu din țară și străinătate, apelând la specialiști și coordonatori de proiecte cu experiență, instituționalizând un parteneriat activ cu societatea civilă, pentru realizarea de acțiuni și de evenimente în spiritul european al comunicării culturale.

Pentru îndeplinirea scopului și obiectivelor sale, Institutul poate înființa, singur sau în asociere, în condițiile legii, agenți economici ce au caracter lucrativ, asociații și fundații și poate încheia convenții de colaborare cu persoane fizice sau juridice, din țară și din străinătate.

Contul anual de execuție bugetară pe anul 2012 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total surse de finanțare:	44.000	30.116	29.073	66,07	96,54
Alocații de la bugetul de stat	43.000	29.116	28.643	66,61	98,38
Venituri proprii din vânzarea produselor editoriale	1.000	1.000	430	43,00	43,00
Total cheltuieli, din care, pe capitole:	44.000	30.116	29.073	66,07	96,54
Cap. 67.50. „Cultură, recreere și religie”	43.000	29.116	28.631	66,59	98,34
Cap. 67.10 „Cultură, recreere și religie”	1.000	1.000	442	44,20	44,20

Din analiza contului de execuție bugetară, încheiat la 31.12.2012 de către Institutul Cultural Român, rezultă că între prevederile inițiale și încasările realizate/plățile efectuate se înregistrează un decalaj procentual de peste 33%, ceea ce denotă un nivel scăzut al acurateții programării bugetului de venituri și cheltuieli.

Abaterile constatate în urma efectuării misiunii de audit financiar se referă la:

Exactitatea și realitatea plăților efectuate și raportate prin contul de execuție

- ◆ raportarea eronată a angajamentelor bugetare, dar și a plăților efectuate pe titluri, articole și alineate bugetare, în situațiile financiare anuale – Anexa 7 „Contul de execuție a bugetului instituțiilor publice”, existând diferențe față rapoartele rezultate din aplicația informatică;
- ◆ neefectuarea de modificări ale bugetului aprobat inițial, privind sumele alocate la titlul ”Cheltuieli de personal” și titlul ”Bunuri și servicii”, atât pe parcursul anului, cât și cu ocazia rectificărilor bugetare, în condițiile în care nu au fost realizate veniturile prognozate. Astfel, au fost angajate și plătite sume la titlul ”Bunuri și servicii”, peste nivelul aprobat (293 mii lei);
- ◆ înregistrarea și plata eronată a unor cheltuieli privind chiriile (chiria aferentă lunii decembrie 2012), prevăzute în contractul privind închirierea unui spațiu de birouri, la subdiviziunea bugetară ”deplasări în străinătate”, în loc de ”cheltuieli cu chiriile” (60 mii lei);
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă, la momentul creării, a obligației de plată a unor burse acordate de ICR, înregistrarea având loc la data plății fiecărei tranșe, direct în contul ”Alte cheltuieli – burse”, situație ce a condus la imposibilitatea urmăririi sumelor datorate și neplătite, din anul precedent, cauzele pentru care nu au fost efectuate plățile sau situațiile în care sumele nu mai erau datorate.

Calitatea gestiunii economico- financiare

- ◆ decontarea eronată a unor cheltuieli, în sumă de 490 euro, ocazionate de deplasarea în străinătate a conducătorului entității, fără prezentarea de documente justificative privind utilizarea sumei;
- ◆ angajarea și plata unor cheltuieli privind deplasarea în străinătate, în baza unui referat aprobat de ordonatorul de credite, dar care nu prezintă informații privind persoana care l-a întocmit și care nu are anexată invitația transmisă de organizatorul conferinței;
- ◆ decontarea unor cheltuieli cu deplasarea în țară, doar pe baza referatelor întocmite în vederea deplasării, fără existența unor ordine de deplasare, fără specificarea mijloacelor de transport utilizate și fără aprobarea deplasării cu mijloace proprietate personală, ce trebuia obținută anterior deplasării;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind măsurile pentru recuperarea reducerilor salariale, în sensul că, începând cu data de 1 decembrie 2012, unele salarii de bază au fost majorate cu mai mult decât procentul stabilit de actul normativ, respectiv 7,4% față de nivelul acordat pentru luna noiembrie 2012;

- ◆ efectuarea necorespunzătoare a inventarierii anuale a *tuturor elementelor patrimoniale, existente la finele anului 2012*, în sensul că:
 - nu au fost solicitate confirmări ale soldurilor clienților cu sediul în străinătate;
 - listele de inventariere întocmite pentru obiectele de inventar și active fixe, cât și listele de inventariere întocmite pe fiecare cameră, nu sunt semnate de către gestionari sau de către salariații în a căror folosință se află;
 - nefiind desemnată o persoană responsabilă cu gestionarea tuturor bunurilor patrimoniale, membrii comisiei de inventariere nu au putut lua o declarație scrisă gestionarului, înainte de începerea operațiunilor de inventariere, listele de inventariere neavând completată, rubrica „gestionar”;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind înregistrarea, evaluarea și reevaluarea bunurilor din domeniul privat al statului, aflate în administrarea Institutului Cultural Român, astfel încât valoarea contabilă diferă semnificativ de valoarea justă la data bilanțului, cât și de datele din inventarul bunurilor aparținând domeniului privat al statului (exemplificăm: pian Lipatti – 3,93 lei; bibliotecă neagră sculptată – 0,24 lei, bibliotecă paltin – 0,92 lei).
- ◆ angajarea și decontarea unor cheltuieli ocazionate de tipărirea cărții „Cultură, democrație, modernizare”, din fondurile destinate proiectelor editoriale ale Editurii Institutului Cultural Român, în următoarele condiții:
 - nu s-au realizat veniturile proprii prognozate, iar alocațiile de la bugetul de stat au fost reduse semnificativ;
 - deși cartea nu era destinată comercializării, ci doar pentru a fi oferită cu titlu de gratuitate celor interesați despre activitatea Institutului, iar costurile de producție au fost de 5 lei/exemplar, în evidența contabilă s-a înregistrat un preț unitar de 10 lei/exemplar, prin luarea în considerare a numelui autorului;
 - nu a fost atins scopul alocării de la buget a acestor fonduri, în condițiile în care, la finele anului 2012, în evidența gestionară a Institutului figurau 500 exemplare cu valoarea de 5 mii lei.
- ◆ angajarea și decontarea unor cheltuieli cu prestări de servicii, în baza unor contracte încheiate cu angajați ai Institutului, pentru îndeplinirea unor activități, în condițiile de restricționare bugetară ale anului 2012, dar și a nerealizării veniturilor proprii prognozate (13 mii lei).

Nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice.

Măsuri Pentru corectarea abaterilor constatate a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri care vizau înlăturarea unor nereguli în activitatea financiar-contabilă, precum și stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 28/2012)

Măsurile au fost în majoritate implementate.

Cauzele implementării parțiale a unor măsuri au fost și modificările semnificative produse în Regulamentul de organizare și funcționare, Statul de funcții și în Organigramă, ca urmare a reorganizării instituționale a entității.

OPINIA DE AUDIT

Opinia de audit exprimată este **adversă**, bazându-se pe următoarele aspecte:

- situațiile financiare auditate nu respectă principiile legalității și regularității și nu oferă o imagine fidelă a poziției și performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de Institut;
- au fost constatate nereguli și abateri de la legalitate și regularitate, care au condus sau nu la producerea de prejudicii cu privire la calcularea de drepturi salariale necuvenite;
- controlul intern/managerial la nivelul ICR nu a fost organizat corespunzător, nefiind proiectat un sistem de control intern adecvat, nefiind implementate toate standardele din OMFP nr. 946/2005;
- efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale nu a fost în conformitate cu prevederile legale;
- nu au fost respectate, în toate cazurile, principiile economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice;
- măsurile dispuse prin decizia emisă anterior nu au fost duse la îndeplinire în totalitate, în sensul că unele abateri semnalate, ce urmau a fi corectate prin ducerea la îndeplinire a acestor măsuri, s-au regăsit și în activitatea derulată de entitate în cursul anului 2012.

Scurtă prezentare

Societatea Română de Radiodifuziune (SRR) a fost înființată și funcționează ca serviciu public autonom de interes național, independent editorial, în baza Legii nr. 41/1994 *privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și a Societății Române de Televiziune*, republicată, cu modificările și completările ulterioare și își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului și cu respectarea convențiilor internaționale la care România este parte.

Contul de execuție bugetară a Societății Române de Radiodifuziune se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite finale
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general, din care:	159.133	209.465	205.426	129,09	98,07
<i>Cultură, recreere și religie</i>	159.133	209.465	205.426	129,09	98,07
Cheltuieli – buget de stat	159.133	209.465	205.426	129,09	98,07
<i>Cultură, recreere și religie, din care:</i>	159.133	209.465	205.426	129,09	98,07
Titlul 01- Cheltuieli curente	154.358	205.700	202.636	131,28	98,51
Titlul 20 - Bunuri și servicii	127.783	179.125	177.783	139,13	99,25
Titlul 55 - Alte transferuri	26.575	26.575	24.853	93,52	93,52
Titlul 70 - Cheltuieli de capital	4.775	3.765	2.790	58,42	74,10

În cazul SRR, se constată încadrarea plăților în prevederile bugetare definitive. O discrepanță se constată la titlul „Cheltuieli de capital”, astfel că, față de bugetul definitiv aprobat în sumă de 3.765 mii lei, s-au făcut plăți în sumă totală de numai 2.790 mii lei, reprezentând 74,10%, de unde reiese că nu s-a făcut o fundamentare judicioasă.

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar au rezultat constatările prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului bugetului

- la titlul „Cheltuieli de capital”, față de bugetul definitiv aprobat în sumă de 3.765 mii lei, s-au făcut plăți în sumă totală de numai 2.790 mii lei, reprezentând 74,10%, ceea ce conduce la concluzia că, pentru acest titlu de cheltuieli, nu s-a efectuat o fundamentare judicioasă a bugetului de venituri și cheltuieli, adaptată la specificul activităților entității și care să răspundă cerințelor de raționalizare solicitate prin scrisoarea-cadru formulată de MFP în etapa de proiectare a bugetului anual. În consecință, deși prin Legea nr. 293/2011 a bugetului de stat pe anul 2012 au fost alocate către SRR resurse bugetare însemnate pentru „cheltuieli de capital”, entitatea nu a utilizat suma de 975 mii lei, resurse care puteau fi distribuite altor ordonatori principali de credite cu nevoi de finanțare sporite.
- prin bugetul de venituri și cheltuieli aferent anului 2013, elaborat la finele anului 2012, SRR a prevăzut, iar MFP a aprobat și alocat din fonduri bugetare, suma de 1.992 mii lei pentru activitatea Radio Chișinău, deși prin Legea nr. 41/1994 nu se precizează posibilitatea finanțării acestui tip de activitate.

Calitatea gestiunii economico- financiare

- abateri cu privire la inventarierea elementelor patrimoniale, în sensul că bunurile din domeniul public al statului și cele achiziționate din surse proprii, reprezentând clădiri și terenuri, au fost inventariate pe liste separate, însă acestea nu conțin nicio referire din care să reiasă forma de proprietate a bunurilor respective.
În fapt, lista care cuprinde clădirile și terenurile aflate în domeniul public nu conține niciun element de identificare (în antet, în titlu, în cuprinsul documentului etc.), care să indice faptul că bunurile respective aparțin domeniului public.
- abateri cu privire la respectarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice, și anume:
 - nu a fost elaborat, până la sfârșitul trimestrului IV al anului 2011, programul anual al achizițiilor publice pentru anul 2012, care să conțină toate contractele/acordurile-cadru pe care SRR, în calitate de autoritate contractantă, intenționa să le atribue în anul 2012 din fonduri publice. „Programul anual al achizițiilor publice din alocația bugetară pentru anul 2012” a fost aprobat, în forma finală, în data de 30.03.2012.
 - din verificarea modului de completare a „Programului anual al achizițiilor publice din alocația bugetară pentru anul 2012” s-a constatat că din acesta lipsesc informații obligatorii, cum sunt codul vocabularului comun al achizițiilor publice (CPV), data estimată pentru începerea procedurii și data estimată pentru finalizarea procedurii și, totodată, în program sunt cuprinse elemente care nu au legătură cu achizițiile publice.

În anul 2012, finanțarea activității Radio Chișinău, s-a realizat prin fondurile obținute de la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni, în baza contractului de finanțare nr. 8/14.02.2012, iar ulterior, după sistarea acestui contract, prin împrumuturile acordate de către SRR fără dobândă, cu posibilitatea convertirii în acțiuni în situația nerambursării la termen a acestora. De menționat că SRR, în prezent, are controlul asupra Radio Chișinău, deținând 99% din acțiunile la SC PAJURA ALBĂ MEDIA SA.

Alocarea din fonduri bugetare pentru activitatea Radio Chișinău nu se regăsește în destinația categoriilor de cheltuieli care sunt finanțate de la bugetul de stat, așa cum sunt prevăzute prin art. 41 alin. (1) și art. 42 alin. (1) și (2) din Legea nr. 41/1994, unde sunt enumerate toate activitățile SRR care pot fi finanțate din bugetul de stat.

Singurul act normativ în vigoare care face trimitere la finanțarea de la buget pentru producerea și difuzarea emisiunilor postului „Radio Chișinău”, este HG nr. 961/2011 *privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzută în bugetul de stat pe anul 2011, pentru Societatea Română de Radiodifuziune*. Prin acest act normativ se prevede faptul că „finanțarea necesară producerii și difuzării emisiunilor postului «Radio Chișinău» se asigură din fondurile alocate de la bugetul de stat Societății Române de Radiodifuziune, în limita sumelor aprobate anual”. Astfel, această prevedere din HG nr. 961/2011 excede prevederile Legii nr. 41/1994.

Totodată, preambulul actului normativ precizează faptul că acesta este adoptat „în temeiul.....art. 30 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, și ale art. 41 alin. (1) și art. 42 alin. (1) din Legea nr. 41/1994 privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

Temeiul invocat în HG nr. 961/2011 pentru finanțarea activității Radio Chișinău de la bugetul de stat *nu este acoperit în totalitate* tocmai de prevederile invocate, respectiv de art. 41 alin. (1) și art. 42 alin. (1) din Legea nr. 41/1994.

Astfel, din surse bugetare, în conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1), pot fi susținute cheltuieli de dezvoltare, achiziționarea de echipamente și piese de schimb, materiale consumabile necesare desfășurării activității specifice, utilizarea stațiilor de emisie, a radioreleelor și a circuitelor video și fonice, datorate agenților economici din sistemul comunicațiilor, asigurarea pazei ca obiectiv de interes național și achitarea cotizațiilor cuvenite organizațiilor guvernamentale internaționale.

Conform tot art. 42 alin. (1) din Legea nr. 41/1994, bugetul de stat poate asigura finanțarea necesară producerii și difuzării emisiunilor radiofonice adresate străinătății, precum și dezvoltării acestei activități precum și finanțarea necesară acoperirii cheltuielilor Direcției formații muzicale din cadrul SRR.

Așa cum este organizat și funcționează „Radio Chișinău”, în cadrul unei entități din Republica Moldova la care SRR deține 99% din acțiuni, grila de programe fiind constituită din producții realizate la Chișinău, precum și din retransmiterea Radio România Actualități nu sunt îndeplinite în totalitate condițiile prevăzute de art. 42 alin. (1) în vederea finanțării acestora de la bugetul de stat.

Practic, emisiunile nu sunt realizate de către SRR în România pentru a fi apoi adresate străinătății, așa cum se întâmplă în cazul Radio România Internațional (RRI), administrativ organizat ca o direcție în SRR, care transmite 54 de ore de programe, pe trei canale, 7 zile din 7. Acest post are un canal non-stop în limba română, cu producții proprii și preluări de la celelalte posturi ale SRR și realizează emisiuni în limbile engleză, franceză, germană, spaniolă, rusă, arabă, chineză, italiană, sârbă, ucraineană și în dialectul aromân. Emisiunile au între 30 și 60 de minute și sunt difuzate pe unde scurte, prin Internet și via satelit, iar finanțarea RRI este asigurată anual de la bugetul de stat.

Totodată, în condițiile în care Radio Chișinău funcționează ca o structură externă SRR, în cadrul unei persoane juridice, nu poate fi cuprinsă finanțarea acestuia la articolul „Alte transferuri curente interne”, așa cum este cuprins în bugetul SRR pe anul 2013.

Recomandări

Pentru remedierea abaterilor, conducerea Societății Române de Radiodifuziune va dispune:

- ✓ elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli pe baza necesităților reale, fundamentate la nivelul fiecărei structuri din cadrul instituției și cu respectarea cerințelor de raționalizare a resurselor bugetare;
- ✓ fundamentarea temeinică a obiectivelor de investiții, respectarea termenelor de elaborare, aprobare și execuție a programului anual de investiții, astfel încât să se asigure plata furnizorilor în cadrul exercițiului bugetar din sumele primite cu această destinație;
- ✓ execuția fondurilor alocate de la bugetul de stat, astfel încât să nu mai existe situația în care sunt anulate sume din creditele bugetare alocate ca urmare a neutilizării acestora și concomitent să se înregistreze obligațiile de plată restante;
- ✓ analiza și aprobarea tuturor rapoartelor de audit intern întocmite în anul 2012, iar în cazul neaprobării, Conducerea SRR va prezenta motivele în scris;

- ✓ Serviciul Audit Public Intern (SAPI) va asigura monitorizarea implementării recomandărilor formulate de către structurile auditate și va informa conducerea SRR cu privire la stadiul realizării acestora;
- ✓ inventarierea clădirilor și terenurilor din patrimoniul SRR pe liste distincte în funcție de regimul juridic al acestora, respectiv încadrarea lor în domeniul public al statului sau în domeniul privat al Societății;
- ✓ întocmirea programului anual de achiziții publice, care să conțină toate informațiile obligatorii și în structura prevăzută de normele legale în vigoare;
- ✓ efectuarea demersurilor necesare asigurării cadrului legal, care să prevadă explicit modalitatea de finanțare de la bugetul de stat a activității postului Radio Chișinău.

OPINIA DE AUDIT

Opinie adversă. Exprimarea opiniei adverse a fost determinată de valoarea și natura deficiențelor din activitatea entității, precum și de faptul că valoarea cumulată a acestor abateri constatate depășește valoarea pragului de semnificație (materialitatea).

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului Societății Române de Radiodifuziune pe anul 2012.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Societatea Română de Radiodifuziune trebuie să le îndeplinească în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

SOCIETATEA ROMÂNĂ DE TELEVIZIUNE

Scurtă prezentare

Societatea Română de Televiziune (SRTv) este persoană juridică definită, conform Legii nr. 41/1994 *privind organizarea și funcționarea Societății Române de Radiodifuziune și Societății Române de Televiziune* republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca serviciu public autonom de interes național. SRTv își desfășoară activitatea sub controlul Parlamentului și cu respectarea convențiilor internaționale la care România este parte.

Contul anual de execuție a bugetului Societății Române de Televiziune

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite finale
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	150.182	213.291	213.127	141,91	99,92
<i>Cultură, recreere și religie</i>	150.182	213.291	213.127	141,91	99,92
Cheltuieli – buget de stat	150.182	213.291	213.127	141,91	99,92
<i>Cultură, recreere și religie</i>	150.182	213.291	213.127	141,91	99,92

În anul 2012, din fondurile bugetare în valoare de 213.291 mii lei au fost utilizate 213.127 mii lei, rezultând o execuție de 99,92%.

Ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar au rezultat constatările prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ menținerea nejustificată, în conturile „Debitori diverși” și „Creditori diverși”, a unor sume care, la data de 31.12.2012, erau prescrise, și anume:
 - în contul „Debitori diverși” - suma de 814 mii lei, reprezentând valoarea debitelor prescrise (cu o vechime mai mare de 3 ani), fără a fi efectuate toate demersurile de recuperare a respectivelor creanțe, analizare a cauzelor și eventual de stabilire a responsabilităților;
 - în contul „Creditori diverși”, valoarea datoriilor prescrise, cu o vechime mai mare de 3 ani, menținută nejustificat este de 151 mii lei, reprezentând:
 - garanție de bună execuție prescrisă, aferentă unei proceduri de achiziție derulată de SRTv în scopul încheierii unui contract finanțat din credite bugetare. În timpul controlului, SRTv a virat către bugetul de stat suma în cauză;
 - garanții de participare la licitație și garanții de bună execuție, depuse de persoane juridice în condițiile derulării de către entitatea auditată a unor proceduri pentru încheierea unor contracte finanțate din veniturile proprii ale societății.

- ◆ nu au fost înregistrate în evidența contabilă rezultatele inventarierii (plusurile, minusurile, alte propuneri) centralizate în Procesul-verbal al comisiei centrale de inventariere și aprobat de conducătorul entității și nu au fost reflectate în situațiile financiare anuale.
Totodată, având în vedere că nerespectarea prevederilor legale menționate constituie contravenție, în baza prevederilor art. 42 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 94/1992, republicată, Curtea de Conturi a sesizat MFP.
În timpul controlului, entitatea a procedat la înregistrarea în contabilitate a rezultatelor inventarierii;
 - ◆ neactualizarea la MFP a *Inventarului centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului*, aflat în administrarea SRTv, deși entitatea a făcut demersuri în acest sens, însă aceste demersuri nu au avut ca rezultat elaborarea și aprobarea actului normativ prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 1705/2006 pentru aprobarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului;
 - ◆ nerespectarea prevederilor legale privind acordarea din fonduri bugetare a indemnizațiilor de delegare aferente deplasărilor în străinătate. Valoarea estimativă a prejudiciului, reprezentând sume plătite în plus, în mod nelegal, este de 23 mii lei.
În timpul controlului, SRTv a virat către bugetul de stat suma de 23 mii lei;
 - ◆ neefectuarea de către SRTv a tuturor demersurilor legale pentru recuperarea debitului, în sumă de 24.858 mii lei (16.027 mii lei debit și 8.830 mii lei penalități), datorat de SC Splendid Media SA în urma derulării contractului de vânzare a spațiului publicitar al SRTv.
Din totalul datoriei de 24.858 mii lei, la data de 31.12.2012, înregistrau vechime mai mare de 3 ani creanțe aparținând SRTv către SC Splendid Media SA în sumă de 2.754 mii lei, pentru care dreptul de acțiune s-a prescris.
Totodată, s-a constatat că SRTv nu a mai calculat, nu a înregistrat și nu a mai emis facturi fiscale pentru penalizări de întârziere începând cu luna septembrie 2011 și până la data efectuării misiunii de audit. În timpul acțiunii de audit s-a procedat la calcularea, până la data de 31.05.2013, a acestor penalități de întârziere, rezultând astfel suma de 10.697 mii lei.
- *Cadrul legal nu reglementează în mod clar statutul juridic al Societății Române de Televiziune*

În anul 2012, ca și în anii precedenți, Curtea de Conturi a semnalat faptul că entitatea a funcționat fără a avea un statut juridic clar definit, iar unele reglementări privind activitatea SRTv nu sunt îndeajuns de clar formulate, ori nu sunt complete sau actualizate, respectiv armonizate cu alte prevederi legale, pentru a fi aplicabile fără dubii, confuzii sau interpretări subiective.

Astfel, prin Legea nr. 41/1994, privind organizarea și funcționarea Societății Române de Televiziune, cu modificările și completările ulterioare, SRTv a fost definită ca „serviciu public autonom de interes național”, fără să fie stabilit modul de organizare a entității *nici ca instituție publică*, potrivit prevederilor Legii privind finanțele publice nr. 500/2002, *nici ca societate comercială*, în baza prevederilor Legii privind societățile comerciale nr. 31/1990, *nici ca regie autonomă* – astfel cum este reglementat prin Legea nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale.

Acest mod de organizare atipic a creat practic premisele ca utilizarea surselor financiare, constituite din alocații de la bugetul de stat și din venituri proprii, să nu fie sub incidența strictă a prevederilor legale aplicabile diferitelor entități în funcție de forma de organizare a acestora.

În acest sens, menționăm situația taxei pentru serviciul public de televiziune (*taxa TV*), percepută de la persoanele fizice și juridice din România în calitate de beneficiari ai acestui serviciu, care reprezintă cea mai importantă sursă de finanțare a activității SRTv.

Modul de utilizare a acestei surse de finanțare nu este reglementat în mod clar și unitar. Astfel, prin Legea nr. 41/1994, această sursă de finanțare a fost definită ca *venit propriu*, drept pentru care SRTv a efectuat cheltuielile în sistemul specific societăților comerciale fără a fi supusă rigorilor din domeniul finanțelor publice, în timp ce Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice include în categoria *veniturilor bugetare și taxele*, acestea din urmă fiind definite ca „suma plătită de o persoană fizică sau juridică, de regulă, pentru serviciile prestate acesteia de către un agent economic, o instituție publică sau un serviciu public”.

- *Cadrul normativ din domeniul taxei TV, în speță HG nr. 978/2003 privind taxa pentru serviciul public de televiziune, prezintă unele imperfecțiuni și necorelări între prevederile sale și cele ale Legii nr. 41/1994, precum și unele inadvertențe față de realitățile socio-economice actuale.*

→ În timp ce prin norma legală principală, respectiv Legea nr. 41/1994, s-a reglementat obligația persoanelor fizice la plata taxei TV după criteriul deținerii de receptor TV, iar pentru persoane juridice a stabilit că „*au obligația să plătească o taxă pentru serviciul public de radiodifuziune și o taxă pentru serviciul public de televiziune, în calitate de beneficiari ai acestor servicii*”, prin HG nr. 978/2003 s-a prevăzut, la art. 3, obligația plății taxei TV de către *toate persoanele juridice*, însă această obligație ar fi trebuit să fie prevăzută doar în sarcina persoanelor juridice care beneficiază, în orice modalitate, de serviciile publice respective. O atare distincție a fost făcută de altfel în reglementarea corespunzătoare persoanelor fizice.

Această carență a prevederilor art. 3 alin. (1) și (2) din HG nr. 978/2003 a cauzat anularea acestora de către Înalta Curte de Casație și Justiție, în urma unor acțiuni judecătorești inițiate de persoane juridice care s-au considerat nedreptățite.

- Deș, prin art. 8 al HG nr. 978/2003 se prevede că fapta persoanelor fizice care declară în mod eronat că nu dețin receptoare TV, pentru a fi exceptate de la plata taxei, reprezintă contravenție care se sancționează cu amendă de la 50 la 100 lei plus plata unor despăgubiri civile la nivelul dublului taxei pe o perioadă de 1 an, același act normativ sau un altul nu prevăd procedura concretă de efectuare a controlului sau persoanele/instituțiile care pot constata și aplica contravențiile.

Insuficiența cadrului legal menționat mai sus, precum lipsa unor acțiuni complementare ce puteau fi realizate de SRTv pentru depistarea cazurilor de declarații pe propria răspundere neconforme cu realitatea și pentru descurajarea acestei practici, au condus la existența unui număr nejustificat de mare de persoane scutite de la plata taxei TV, raportat la totalul plătitorilor potențiali.

- Prevederile art. 5 din HG nr. 978/2003, potrivit căruia „taxa lunară pentru serviciul public de televiziune se va încasa de la plătitorii acesteia, prevăzuți la art. 1 și 3, de către Societatea Comercială de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice "Electrica" - SA prin filialele sale, în baza unui contract de mandat, odată cu plata energiei electrice consumate” nu se mai află în prezent în concordanță cu realitatea socio-economică actuală, deoarece această societate comercială cu capital integral de stat la momentul apariției HG a fost supusă ulterior unui proces de privatizare în urma căruia o parte dintre filialele sale au devenit agenți economici cu capital majoritar privat care, neavând o obligație legală de a colecta taxa TV, ci doar motivație economică, au impus SRTv comisioane mai mari și unele clauze contractuale nefavorabile televiziunii publice.

Recomandări

Pentru remedierea abaterilor, Curtea de Conturi, prin decizia emisă, a dispus următoarele măsuri, referitoare la:

- ✓ *abaterile privind exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare:*
 - analiza soldului contului „Debitori” pentru identificarea creanțelor prescrise și înregistrarea acestora în contabilitate conform prevederilor legale, analiza cauzelor care au condus la prescrierea dreptului de acțiune pentru recuperarea creanțelor și dispunerea de măsuri împotriva persoanelor răspunzătoare;
 - analiza la zi a componenței soldului contului „Creditori diverși” pentru identificarea datoriilor prescrise și luarea măsurilor pentru virarea la bugetul de stat a sumelor care îndeplinesc condițiile prevăzute de lege sau scăderea din evidența contabilă;
- ✓ *efectuarea inventarierii generale a patrimoniului:*
 - efectuarea demersurilor pentru actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, conform rezultatelor consemnate în Procesul-verbal de inventariere și în Raportul de reevaluare a bunurilor din domeniul public al statului;
- ✓ *decontarea unor cheltuieli privind deplasările:*
 - respectarea prevederilor legale cu ocazia acordării indemnizațiilor de deplasare din fondurile primite de la bugetul de stat, recuperarea diferențelor plătite în plus și virarea acestora la bugetul statului;
- ✓ *derularea contractului cu SC Splendid Media SA:*
 - luarea măsurilor legale în vederea încasării datoriilor pe care le are SC Splendid Media SA către SRTv. În acest sens, vor fi întreprinse demersurile legale prin intermediul instanțelor judecătorești, îndreptate împotriva societății comerciale debitoare;
 - în cazul sumelor imposibil de recuperat din cauza prescrierii dreptului legal de acțiune, se va proceda la identificarea persoanelor din cadrul SRTv din cauza cărora nu s-a acționat în termenul legal pentru efectuarea demersurilor de recuperare, urmând ca SRTv să ia măsuri de atragere a răspunderii și de recuperare de la aceștia a sumelor respective;
- ✓ *clarificarea statutului juridic al Societății Române de Televiziune:*
 - efectuarea demersurilor către Parlamentul și Guvernul României pentru crearea unui nou cadru legislativ privind organizarea și funcționarea SRTv, prin care să se asigure reglementarea statutului juridic al entității și punerea de acord a prevederilor HG nr. 978/2003 cu cele ale altor reglementări în domeniu și cu realitățile actuale socio-economice.
- ✓ *clarificarea cadrului normativ din domeniul taxei TV:*
 - efectuarea tuturor demersurilor de către conducerea SRTv în vederea actualizării prevederilor HG nr. 978/2003 la realitățile economico-sociale prezente și punerea de acord cu celelalte reglementări în domeniu.
 - luarea măsurilor manageriale care să asigure eficientizarea activității de colectare a taxei TV realizate de SRTv, prin identificarea persoanelor juridice care au această obligație de plată și atragerea acestora în sistemul de colectare, precum și prin creșterea gradului de recuperare a creanțelor restante.

OPINIA DE AUDIT

Opinie adversă. Exprimarea opiniei adverse a fost determinată de valoarea și natura deficiențelor din activitatea entității, precum și de faptul că valoarea cumulată a acestor abateri constatate depășește valoarea pragului de semnificație (materialitatea).

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului Societății Române de Televiziune pe anul 2012.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care SRTv trebuie să le îndeplinească în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

Scurtă prezentare

Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției, atribuțiile sale fiind prevăzute în Constituția României, Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Execuția bugetului Consiliului Superior al Magistraturii pe anul 2012 se prezintă după cum urmează:

- mii lei -

Denumire indicator	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	Gradul de execuție (%)
0	1	2	3	4=3/2
TOTAL CHELTUIELI, din care:	79.138	80.012	72.339	90,5
CHELTUIELI DIN BUGETUL DE STAT, din care:	67.013	71.351	69.877	97,9
Cheltuieli de personal	43.935	48.626	48.616	99,9
Bunuri și servicii	10483	10.752	10.710	99,6
Transferuri între unități ale administrației publice	100	90	87	96,7
Alte transferuri	61	101	53	52,5
Proiecte cu finanțare externă	1.570	935	909	97,2
Alte cheltuieli	10.662	10.690	10.682	99,9
Cheltuieli de capital	202	157	106	67,5
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	-	-	-1.286	-
FONDURI EXTERNE NERAMBURSABILE	6.395	4.161	633	15,2
CHELTUIELI DIN VENITURI PROPRII	5.730	4.500	1.829	40,6

După cum rezultă din datele prezentate în tabelul de mai sus, execuția bugetară a fost realizată în procent de 90,5%. La titlul „Cheltuieli de personal” au fost efectuate plăți în sumă de 48.616 mii lei, reprezentând 67,2% din total, iar la titlul „Bunuri și servicii” au fost efectuate plăți în sumă de 10.710 mii lei, respectiv 14,8% din total.

Prin bugetul fondurilor externe nerambursabile au fost aprobate credite bugetare în sumă totală de 4.161 mii lei, din care plățile au însumat 633 mii lei, respectiv 15,2%.

Curtea de Conturi a desfășurat la *Consiliul Superior al Magistraturii și Inspekția Judiciară*, misiuni de audit financiar asupra situațiilor financiare încheiate la 31 decembrie 2012, constatându-se următoarele:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- neconducerea evidenței contabile conform principiului contabilității pe bază de angajamente, în sensul că la nivelul CSM nu au fost calculate și evidențiate obligațiile salariale, în sumă de 2.924 mii lei, reprezentând contravaloarea sporului pentru muncă sistematică peste programul normal de lucru, drepturi stabilite ca nelegale prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție.

În timpul misiunii de audit, deficiența a fost remediată.

- neîntocmirea bilanței de verificare centralizatoare, ceea ce nu a asigurat posibilitatea verificării exactității înregistrărilor contabile și controlul concordanței dintre contabilitatea sintetică și cea analitică cu ocazia întocmirii situațiilor financiare.

Calitatea gestiunii economico- financiare

- efectuarea unor cheltuieli de personal, în sumă estimată de 980 mii lei, prin acordarea majorării salariale de 75% pentru gestionarea fondurilor comunitare (respectiv 25 clase suplimentare), în lipsa avizului prevăzut de HG nr. 595/2009 pentru aplicarea Legii nr. 490/2004 privind stimularea financiară a personalului care gestionează fonduri comunitare, fără îndeplinirea criteriilor de acordare, iar într-un caz fără a se putea proba activitatea prestată, care să justifice acordarea acestui drept salarial. Ca urmare a misiunii de audit, conducerea CSM a emis decizii prin care, începând cu data de 16.09.2013, a încetat acordarea majorării salariale;

**Inadvertențe
ale Cadrului
de reglementare
specific**

- ◆ stabilirea eronată a drepturilor de personal aferente plății cu ora a membrilor comisiilor de concurs. Astfel, CSM a efectuat, în anul 2012, din sumele încasate din activitatea finanțată din venituri proprii, plata în mod eronat a sumei de 47 mii lei, estimată de echipa de audit pe baza eşantioanelor selectate, reprezentând plata cu ora a membrilor comisiei de soluționare a contestațiilor din cadrul unor concursuri de admitere în magistratură, cauzele fiind, pe de o parte, unele erori materiale, iar pe de altă parte, nerespectarea prevederilor contractuale;
- ◆ nerespectarea condițiilor de întocmire a documentelor justificative pe baza cărora s-a efectuat decontarea cheltuielilor de transport prevăzute de art. 80 din Legea nr. 303/2004 *privind statutul judecătorilor și procurorilor*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel că decontarea cheltuielilor s-a efectuat fără ca documentele justificative să fie vizate pentru „Bun de plată”, ceea ce contravine prevederilor legale în vigoare.
La Consiliul Superior al Magistraturii valoarea estimativă a erorilor/abaterilor constatate, reprezentând prejudicii pentru bugetul de stat, însumează 1.029 mii lei.
- ◆ Există neconcordanțe între:
 - prevederile *Hotărârii Plenului CSM nr. 322/2005 de aprobare a Regulamentului privind modul de desfășurare a cursurilor de formare profesională a judecătorilor și procurorilor și atestare a rezultatelor obținute*, cu modificările și completările ulterioare și,
 - prevederile *Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor*, republicată și actualizată, în sensul că, deși legea reglementează expres doar două situații în ceea ce privește *modul de organizare a activităților de formare continuă și de suportare a cheltuielilor aferente*, hotărârea menționată prevede la art. 28 o a treia situație, respectiv *„În domeniile obligatorii se pot realiza, cu aprobarea Consiliului Superior al Magistraturii, programe comune ale Institutului Național al Magistraturii și ale curților de apel și parchetelor de pe lângă acestea”*, ceea ce a condus în anul 2012 la efectuarea unor cheltuieli în afara celor legal prevăzute.
- ◆ Conform art. 106 din Legea nr. 304/2004 *privind organizarea judiciară*, directorul INM este ordonator secundar de credite, în condițiile în care instituția nu are entități în subordine, ceea ce nu se află în concordanță cu prevederile Legii nr. 500/2002 *privind finanțele publice*.

Recomandări

- ✓ înlăturarea neregulilor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.
- ✓ înlăturarea inadvertențelor referitoare la calitatea de ordonator al IMN și punerea de acord a acestora cu cele ale Legii nr. 500/2002 *privind finanțele publice*,
- ✓ punerea de acord a prevederilor din Hotărârea nr. 322/2005 a Plenului CSM *de aprobare a Regulamentului privind modul de desfășurare a cursurilor de formare profesională a judecătorilor și procurorilor și atestare a rezultatelor obținute*, cu modificările și completările ulterioare cu cele ale Legii nr. 303/2004 în ceea ce privește modul de organizare a activităților de formare continuă și de suportare a cheltuielilor aferente.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 9/2012)

Cu ocazia misiunii de audit a fost verificat și modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia nr. 9/26.11.2012, emisă de Curtea de Conturi ca urmare a efectuării misiunii de audit financiar asupra situațiilor financiare încheiate pe anul 2011, rezultând că în marea lor majoritate măsurile dispuse au fost implementate, iar în cazul a opt măsuri entitatea a formulat contestație în instanță.

Prin Sentința din data de 07.06.2013, pronunțată de Curtea de Apel București, cererea CSM a fost respinsă ca nefondată. Împotriva sentinței, entitatea a formulat recurs.

Impactul efectiv al măsurilor implementate a constat în:

- ✓ renegocierea contractelor de închiriere, ceea ce a condus la diminuarea cu cca 50% a cheltuielilor de administrare, astfel că, în perioada ianuarie-iunie 2013, acestea s-au redus de la 406 mii lei la 208 mii lei;
- ✓ analizarea sumelor aflate în contul de disponibil, ceea ce a condus la virarea către bugetul de stat a veniturilor datorate în sumă de 427 mii lei;
- ✓ reducerea cheltuielilor de personal ca urmare a suspendării acordării sporului pentru muncă sistematică peste programul normal de lucru;
- ✓ întărirea controlului intern.

OPINIA DE AUDIT

Opinia echipei de audit: la nivelul *Consiliului Superior al Magistraturii* a fost exprimată o **opinie adversă**, iar la nivelul *Inspecției Judiciare*, **opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a aspectelor** referitoare la neimplementarea tuturor standardelor de control intern.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis decizii prin care au fost dispuse măsurile pe care entitățile trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, stabilirii întinderii prejudiciilor și recuperării acestora.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Scurtă prezentare

Autoritatea Electorală Permanentă (AEP) este instituție publică administrativă autonomă, cu personalitate juridică și competență generală, a cărei organizare a fost reglementată prin Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare.

Potrivit legii, AEP asigură aplicarea unitară, în intervalul dintre două perioade electorale, a dispozițiilor legale privind organizarea și desfășurarea alegerilor sau a altor consultări cu caracter național sau local și funcționează în scopul asigurării condițiilor corespunzătoare aplicării dispozițiilor legale privitoare la exercitarea dreptului de vot, precum și pentru buna desfășurare a operațiunilor electorale.

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
TOTAL CHELTUIELI – Buget de stat, din care, pe capitole:	15.382	47.741	47.245,3	307,15	98,96
51.01 Autorități publice	8.763	41.512	41.065	468,62	98,92
53.01 Cercetare fundamentală			-0,7	-	-
54.01 Alte servicii publice generale	6.619	6.229	6.181	93,38	99,23

Prin Legea nr. 293/2011 a bugetului de stat pe anul 2012, Autorității Electorale Permanente i-au fost alocate credite bugetare în valoare totală de 15.382 mii lei. Urmare rectificărilor bugetare aprobate pe parcursul anului 2012, bugetul entității a fost suplimentat pentru finanțarea proceselor electorale (alegeri locale, referendum național pentru suspendarea Președintelui României, alegerile pentru Camera Deputaților și Senat), creditele bugetare definitiv aprobate însumând 47.741 mii lei. Fondurile publice destinate finanțării activității AEP aferentă exercițiului bugetar 2012 au fost aprobate de la Capitolul 51.01 „Autorități publice” și Capitolul 54.01 „Alte servicii publice generale”, după cum rezultă din tabelul de mai sus.

Verificările efectuate de Curtea de Conturi asupra activității economico-financiare a AEP aferentă anului 2012 au evidențiat unele deficiențe pe anumite paliere ale activității economico-financiare, după cum urmează:

Calitatea gestiunii economico- financiare

- inventarierea patrimoniului instituției a relevat unele neconcordanțe între datele reflectate în evidența contabilă (scriptică) și realitatea din teren (faptică), în sensul că materiale electorale în valoare de 99 mii lei, consumate cu prilejul alegerilor electorale, au rămas înregistrate în patrimoniul instituției, fără ca suma respectivă să fie consemnată ca diferență în procesul-verbal de inventariere.
- cărțile primite ca donație de la terțe persoane fizice/juridice, inventariate faptic, nu au fost evaluate și înregistrate în evidențele contabile.

Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare

- în unele cazuri, deplasarea personalului în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar nu s-a realizat în deplină conformitate cu reglementările legale incidente, chiar dacă cheltuielile aferente acestor deplasări s-au încadrat în prevederile legii bugetare anuale.
- pentru deplasarea personalului instituției în interes de serviciu, în altă localitate din țară, au fost decontate cheltuieli de cazare în structuri de primire turistice clasificate cu 4 stele/flori sau mixte, fără ca instituția să se asigure că tariful perceput corespunde nivelului de confort de 3 stele/flori, astfel încât să justifice legal sumele decontate. În acest mod au fost achitate necuvenit servicii de cazare în sumă de 2 mii lei.
- depozitele constituite la depunerea candidaturilor pentru alegerile parlamentare din anul 2012 și gestionate de AEP nu au fost înregistrate în evidența contabilă a instituției și, în consecință, nu au fost raportate prin situațiile financiare întocmite, deși soldul contului bancar la finele exercițiului bugetar a fost de 5.481 mii lei, ulterior acesta fiind lichidat în condițiile legii, prin virare la bugetul de stat și/sau în contul competitorilor electorali.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 3/03.05.2012)

Măsurile dispuse prin Decizia nr. 3/03.05.2012, emisă ca urmare a verificării activității economico-financiare aferente anului 2011, au fost implementate în totalitate și au vizat:

- ⇒ elaborarea și implementarea unei proceduri interne privind fundamentarea proiectului de buget propriu, a propunerilor de rectificare bugetară și a virărilor de credite bugetare.
- ⇒ actualizarea și implementarea ordinului intern privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv asupra operațiunilor de deschidere, repartizare și modificare a creditelor bugetare.
- ⇒ revizuirea și implementarea procedurii operaționale privind elaborarea bilanțului contabil și a execuției bugetare, în concordanță cu politicile și tehnicile contabile.
- ⇒ revizuirea, completarea și implementarea procedurilor operaționale specifice achizițiilor publice ale instituției.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia 3/20.01.2011 și Decizia nr. 8/10.08.2011)

Măsurile dispuse prin Decizia nr. 3/20.01.2011 și Decizia nr. 8/10.08.2011, contestate de AEP la instanța de judecată și rămase în regim suspensiv până la pronunțarea hotărârilor definitive și irevocabile, au fost puse în aplicare, după cum urmează:

- ⇒ Analiza sub aspectul legalității și al respectării condițiilor de validitate a contractelor de închiriere care au stat la baza plății sumelor forfetare către persoanele care ocupă funcții de demnitate publică sau funcții asimilate acestora din cadrul instituției și luarea măsurilor legale care se impun, inclusiv recuperarea acestor drepturi acordate, după caz.
Pentru implementarea acestei măsuri AEP a prezentat documente justificative legal întocmite (contracte de închiriere a locuințelor avizate și înregistrate în condițiile legii) pentru justificarea sumelor forfetare acordate din bugetul AEP, după intrarea în vigoare a HG nr. 268/2009 privind modificarea dispozițiilor unor acte normative.
- ⇒ Verificarea tuturor operațiunilor privind deplasările externe ale personalului AEP trimis în străinătate, sub aspectul respectării prevederilor Legii nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, stabilirea cuantumului drepturilor de diurnă acordate în mod nelegal, recuperarea acestora și virarea la bugetul de stat.
AEP a încasat și virat la bugetul de stat suma de 4 mii lei, reprezentând drepturi de diurnă acordate în mod nelegal persoanelor trimise în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 6/23.09.2009)

Decizia nr. 6/23.09.2009, emisă ca urmare a verificării activității economico-financiare aferente anului 2008, a fost implementată de entitate, cu excepția uneia dintre măsuri contestată de AEP la instanța de judecată, care după pronunțarea sentinței definitive și irevocabile, a fost implementată parțial de entitate, această măsură vizând reglementarea normativului pentru dotarea și consumul de carburanți, în conformitate cu prevederile legale specifice autorităților administrației publice și instituțiilor publice, precum și luarea măsurilor pentru întocmirea documentelor care atestă modul de utilizare a autoturismelor din dotarea instituției.

Măsuri aplicate de AEP în timpul misiunii de audit financiar

În timpul misiunii de audit financiar, Autoritatea Electorală Permanentă a luat măsuri operative în vederea remedierii unor deficiențe constatate, după cum urmează:

- ⇒ demararea acțiunii de inventariere a patrimoniului instituției în vederea stabilirii situației reale și exacte a materialelor electorale tipărite;
- ⇒ recuperarea și virarea la bugetul de stat a sumei de 2 mii lei, achitată nejustificat pentru personalul trimis în deplasare, în altă localitate din țară, cazat în structuri turistice cu nivel de confort peste 3 stele/flori.
- ⇒ dispunerea misiunii de audit public intern având ca temă verificarea legalității decontării cheltuielilor de cazare aferente deplasărilor efectuate de personalul instituției, în altă localitate, în interesul serviciului, în perioada 2012-2013;
- ⇒ dispunerea misiunii de audit public intern privind administrarea contractelor atribuite furnizorilor de bunuri și servicii, în perioada 2012-2013; verificarea respectării obligațiilor asumate, a termenilor și condițiilor stabilite între părți;
- ⇒ transmiterea unei corespondențe către MFP prin care AEP a solicitat îndrumări metodologice în ceea ce privește modalitatea de înregistrare contabilă a depozitelor constituite de către competitorii electorali;
- ⇒ încasarea și virarea la bugetul de stat a sumei plătite nelegal furnizorului de bunuri valorice pentru carburanți auto;
- ⇒ inițierea unui proiect de act normativ, respectiv „Hotărâre privind reglementarea numărului de mijloace de transport și a consumului de carburanți pentru activitățile specifice Autorității Electorale Permanente și Filialelor acesteia”, aprobată de executiv în ședința din 11.12.2013, urmând a fi publicată în Monitorul Oficial.

Recomandări

- ✓ continuarea demersurilor inițiate de AEP în vederea inventarierii elementelor patrimoniale în deplină conformitate cu prevederile legale incidente domeniului;
- ✓ efectuarea unei misiuni de audit intern având ca obiectiv extinderea verificărilor privind legalitatea decontării cheltuielilor de cazare aferente deplasărilor efectuate de personalul instituției, în altă localitate, în interesul serviciului, în anul 2012 și 2013. Implementarea recomandărilor formulate de compartimentul de audit public intern, pe baza rezultatelor verificării ce urmează a fi efectuată;
- ✓ consultarea MFP în legătură cu metodologia de înregistrare a depozitelor pentru candidații la alegerile parlamentare;
- ✓ efectuarea unei misiuni de audit intern, având ca obiectiv verificarea administrării și derulării tuturor contractelor de achiziție încheiate în perioada 2012-2013, în sensul verificării respectării obligațiilor asumate, a termenilor și condițiilor stabilite și a graficului de realizare, după caz, convenite între părți.
- ✓ întocmirea unei situații cuprinzând dotarea cu autoturisme și consumul de carburant pe anul 2013, care să reflecte modul în care a fost pusă în aplicare de către instituție hotărârea definitivă și irevocabilă pronunțată de instanța de judecată în legătură cu Decizia nr. 6/23.09.2009.

OPINIA DE AUDIT

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar a fost exprimată o **opinie adversă**. Actul încheiat este în curs de valorificare, urmând a se emite decizie cu măsuri de remediere a deficiențelor constatate.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Scurtă prezentare

Organizarea și funcționarea Autorității este reglementată prin Legea nr. 102/2005 *privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal*, cu modificările și completările ulterioare, iar atribuțiile entității sunt stabilite prin Legea nr. 677/2001 *pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date*, cu modificările și completările ulterioare.

ANSPDCP are ca obiectiv apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice, în special a dreptului la viață intimă, familială și privată, în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal și cu libera circulație a acestor date.

În exercițiul bugetar 2012, finanțarea cheltuielilor ANSPDCP a fost asigurată integral de la bugetul de stat, creditele definitiv aprobate au fost în cuantum de 3.320 mii lei, iar plățile nete de casă au fost în sumă de 3.296 mii lei, rezultând un grad de realizare a execuției bugetare de 99,29%.

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
TOTAL CHELTUIELI	3.344	3.320	3.296	98,58	99,29
Autorități publice și acțiuni externe	3.344	3.320	3.296	98,58	99,29

Examinarea documentelor care reflectă operațiunile economico-financiare raportate prin situațiile financiare, întocmite de ANSPDCP la data de 31.12.2012, precum și evaluarea factorilor de influență cu impact asupra activității instituției în anul de referință au relevat unele deficiențe, însă efectul denaturărilor agregate la nivelul operațiunilor efectuate s-a aflat la un nivel admisibil de eroare, acestea vizând următoarele aspecte:

Exactitatea și realitatea datelor raportate prin situațiile financiare

- ♦ relaționarea informațiilor înscrise în situațiile financiare cu datele reflectate în balanța de verificare întocmită la finele exercițiului bugetar a evidențiat unele diferențe între valoarea activelor fixe, achiziționate de entitate pe parcursul anului 2012, și valoarea acestora raportată în situația activelor fixe amortizabile;
- ♦ analiza comparată a sumelor înscrise în Anexa 7 „Contul de execuție bugetară”, cu sumele înscrise în Anexa 2 „Contul de rezultat patrimonial” a relevat o diferență valorică de 29 mii lei, generată de corecții ale înregistrărilor contabile aferente anului 2011, care au afectat rulajul conturilor de cheltuieli ale anului următor și implicit rulajul contului de rezultat patrimonial.

Efectuarea inventarierii și înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestora

Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare

În timpul misiunii de audit financiar, reprezentanții ANSPDCP au luat măsuri operative de remediere a deficiențelor constatate.

- ◆ analiza comparată a datelor înscrise în procesul-verbal de inventariere cu datele înscrise în balanța de verificare și cu cele preluate în Registrul inventar a relevat existența unor neconcordanțe, în sensul că valoarea unor categorii de active intrate în patrimonial entității pe parcursul desfășurării operațiunilor de inventariere nu a fost înscrisă în Registrul inventar, cu toate că aceste bunuri au fost inventariate și evidențiate în liste de inventariere separate.

Deficiențele constatate au fost remediate pe parcursul misiunii de audit financiar.

- ◆ erori de calcul la stabilirea și acordarea unor drepturi de natură salarială, precum și indemnizații pentru deplasarea unor persoane trimise în străinătate în vederea îndeplinirii unor misiuni cu caracter temporar.

În timpul misiunii de audit financiar, conducerea ANSPDCP a aplicat măsuri operative de recuperare și virare la bugetul de stat a sumelor plătite eronat, efectuându-se concomitent și operațiunile de regularizare cu bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Stat;

- ◆ entitatea a înregistrat în evidența contabilă contravaloarea cheltuielilor aferente deplasărilor externe pentru care organizatorii suportă o parte a acestor cheltuieli, în momentul încasării sumelor de la partenerii externi și nu la momentul în care a fost efectuată acțiunea/deplasarea. Procedura adoptată constituie un risc în urmărirea și încasarea sumelor achitate de entitate, întrucât acestea sunt asimilate unor debite care urmează a fi încasate de la organizatorii acțiunilor externe.

Pe parcursul desfășurării misiunii de audit financiar, conducătorul ANSPDCP a dispus măsuri de corectare a deficiențelor constatate;

- ◆ analiza dosarelor profesionale ale salariaților care și-au desfășurat activitatea în cadrul instituției în anul 2012 a evidențiat că, pentru unele persoane, numite temporar în funcții de șef de serviciu sau șef de birou, fișa postului nu a fost revizuită și întocmită în concordanță cu atribuțiile și responsabilitățile acestora pe perioada îndeplinirii funcției respective.

În timpul misiunii de audit financiar, aceste documente au fost actualizate pentru toți salariații care au îndeplinit temporar funcții de conducere.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere faptul că deficiențele constatate în activitatea economico-financiară a ANSPDCP nu au avut consecințe patrimoniale, situațiile financiare nu au fost semnificativ afectate și ținând cont de faptul că până la finalizarea misiunii de audit financiar aceste aspecte au fost remediate, auditorii publici externi au exprimat o **opinie fără rezerve**, care a stat la baza emiterii certificatului de conformitate.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Scurtă prezentare

Consiliul Economic și Social (CES) este organul consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea organică de înființare. În anul 2012, organizarea și funcționarea CES a fost reglementată prin Legea dialogului social nr. 62/2011, în prezent, entitatea funcționând potrivit Legii nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, adoptată de Parlamentul României în anul 2013.

Consiliul Economic și Social este constituit, potrivit legii, dintr-un număr de 45 de membri desemnați din rândul organizațiilor patronale, organizațiilor sindicale și al reprezentanților societății civile organizate, câte 15 membri numiți de fiecare dintre cele trei structuri constitutive.

Reglementările legale specifice Consiliului Economic și Social stabilesc modul de realizare a schimbului de opinii în cadrul dialogului social tripartit la nivel național, iar pentru inițiatorii proiectelor de acte normative, consultarea Consiliului devine obligatorie în domeniul său de competență, care cuprinde: politicile economice, politicile financiare și fiscale, relațiile de muncă, protecția socială și politicile salariale, politicile în domeniul sănătății, educației, cercetării și culturii.

Finanțarea cheltuielilor Consiliului Economic și Social este asigurată integral de la bugetul de stat. În anul 2012, creditele bugetare definitiv aprobate au însumat 2.337 mii lei, iar plățile nete de casă au fost în sumă de 2.219 mii lei, rezultând un grad de realizare a execuției bugetare de 94,95%, după cum urmează:

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli, din care:	2.622	2.337	2.219	84,62	94,95
Autorități publice și acțiuni externe	2.622	2.337	2.219	84,62	94,95

În urma examinării documentelor financiar-contabile aferente operațiunilor patrimoniale aferente exercițiului bugetar 2012 au fost constatate unele deficiențe, însă efectul denaturărilor, raportate la natura și pragul de semnificație stabilite conform metodologiei specifice de audit, s-au aflat la un nivel admisibil de eroare, acestea vizând exactitatea și realitatea datelor raportate prin situațiile financiare, astfel:

Exactitatea și realitatea datelor raportate prin situațiile financiare

- au fost identificate unele neconformități generate de aplicarea necorespunzătoare a Planului de conturi și a instrucțiunilor de aplicare a acestuia, în sensul că indemnizația de concediu de odihnă a unei persoane din cadrul instituției, plătită necuvenit în anul 2011, a fost reflectată eronat în evidența contabilă ca o reținere din salariu datorată unui terț. Înregistrarea acestei operațiuni economice într-o manieră neconformă cu monografia contabilă nu a afectat semnificativ datele raportate prin bilanțul contabil, instituția aplicând măsuri operative de remediere, prin corectarea la zi a înregistrărilor contabile corespunzătoare.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 2/2012)

Măsuri implementate

În cadrul misiunii de audit financiar pentru exercițiului bugetar 2012 a fost verificat și modul de implementare a măsurilor dispuse Consiliului Economic și Social de către Curtea de Conturi prin Decizia nr. 2/20.04.2012, emisă ca urmare a valorificării actului de control încheiat pentru activitatea economico-financiară aferentă anului 2011.

- ⇒ suspendarea aplicării prevederilor din Regulamentul de organizare și funcționare al CES, referitoare la indemnizarea membrilor Biroului executiv al Consiliului Economic și Social, până la reglementarea acestei situații printr-un act normativ cu putere de normă juridică;
- ⇒ aprobarea organigramei și modificarea corespunzătoare a Regulamentului de organizare și funcționare, astfel încât Biroul de audit public intern al CES să fie subordonat direct conducătorului instituției, în conformitate cu reglementările legale incidente acestei problematice.

Inițial, măsura 1 din Decizia nr. 2/20.04.2012 a fost contestată de CES, însă, începând cu data comunicării Încheierii nr. 12/31.05.2012, prin care Comisia de soluționare a contestațiilor a decis respingerea contestației formulate de CES, conducerea instituției a suspendat aplicarea prevederilor din Regulamentul de organizare și funcționare al CES referitoare la indemnizarea membrilor Biroului executiv al entității. Concomitent însă, utilizând dreptul de folosire a căii de atac ordinare ca mijloc procesual la dispoziția părții interesate, Consiliul Economic și Social a formulat acțiune judecătorească în contradictoriu cu Curtea de Conturi, având ca obiect cererea de anulare a Încheierii nr. 12/31.05.2012 (cu toate că a implementat măsura contestată la instanța de judecată).

Cererea formulată de CES a fost respinsă în prima instanță, context în care instituția a formulat recurs, aflat în prezent pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu termen de judecare în anul 2014.

OPINIA DE AUDIT

Pe baza concluziilor formulate în urma misiunii de audit financiar, din care a rezultat că deficiențele constatate s-au aflat în limitele admisibile de eroare și nu au avut consecințe patrimoniale, fiind remediate de instituție până la finalizarea misiunii de audit financiar, **a fost exprimată o opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect.**

Opinia de audit exprimată a fost influențată de existența litigiului între părți, nesoluționat încă definitiv și irevocabil.

Scurtă prezentare

Consiliul Național de soluționare a Contestațiilor (CNSC) este instituție publică cu personalitate juridică, în coordonarea primului-ministru, organ de specialitate al administrației publice centrale, conducătorul acestuia având calitatea de ordonator principal de credite pentru fondurile alocate integral de la bugetul de stat, pentru cheltuieli curente și de capital.

CNSC este organism independent, cu activitate administrativ-jurisdicțională, având competența soluționării contestațiilor formulate în cadrul procedurilor de achiziție publică, înainte de încheierea contractelor.

Sursele de finanțare ale CNSC, așa cum rezultă din contul de execuție a bugetului pe anul 2012, au fost alocații de la bugetul de stat.

- mii lei -					
Denumire indicator	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi inițiale	% față de prevederi definitive
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total cheltuieli, din care pe capitole:	9.113	9.144	8.927	98	97,6
Bugetul de stat	9.113	9.144	8.927	98	97,6
Autorități publice și acțiuni externe	9.113	9.144	8.927	98	97,6

În auditarea situațiilor financiare, Curtea de Conturi a avut în vedere următoarele *obiective specifice*:

Calitatea gestiunii economico- financiare

- ◆ angajarea unor cheltuieli fără respectarea principiului bunei gestiuni financiare, astfel:
 - 43 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii de distrugere documente, pentru care nu s-a făcut dovada necesității și a prospectării pieții pentru identificarea prețurilor practicate pentru acest gen de servicii;
 - 30 mii lei, urmare a achiziționării unor imobilizări necorporale (licențe anti-virus, arhivator) la prețuri situate peste nivelul celor existente pe piața autohtonă concurențială;
 - achiziționarea de abonamente privind Servicii de medicina muncii, servicii medicale de specialitate, și investigații paraclinice, fără a se cunoaște detalii privind repartizarea sumelor pe tipuri de servicii prestate;
 - achiziționarea de servicii de abonament televiziune digitală, pentru un număr de 15 televizoare aflate în dotarea entității, cheltuieli care nu sunt justificate de necesitățile reale ale entității, în îndeplinirea atribuțiilor sale legale, prevăzute în actele normative de organizare și funcționare;
 - achiziționarea de servicii de formare profesională inițială și continuă a personalului în domeniul achizițiilor publice, în valoare totală de 48 mii lei, organizate în afara localității în care își desfășoară activitatea instituția, generând cheltuieli în valoare de 33 mii lei cu servicii de cazare și masă pentru salariați, acestea reprezentând 68,6% din valoarea totală a celor două seminarii.
- ◆ în anul 2012, s-au achiziționat, prin atribuire directă, servicii de audit al sistemului informatic al CNSC, în valoare de 56 mii lei, însă Raportul de audit informatic evidențiază unele puncte slabe ale sistemului IT, deja cunoscute de angajați, neformulând recomandări pentru înlăturarea tuturor curențelor identificate de prestatorul de servicii în sistemul IT ori formulând recomandări care nu sunt fundamentate. Astfel, prețul plătit pentru serviciile de audit IT nu s-a dovedit a fi justificat din punct de vedere economic.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior (Decizia nr. 28/2012)

În timpul misiunii de audit financiar s-a procedat și la verificarea modului de îndeplinire a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi, prin Decizia nr. 28/06.12.2012. În urma verificării documentelor prezentate de către CNSC, pentru susținerea demersurilor efectuate în vederea aducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse, s-a constatat că majoritatea măsurilor dispuse au fost implementate, iar 2 măsuri au fost contestate în instanță.

Concluziile generale

Concluziile generale rezultate în urma auditului financiar asupra contului de execuție a bugetului Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor pe anul 2012 au fost următoarele:

- ▶ situațiile financiare la data de 31.12.2012 nu oferă, sub toate aspectele, o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată;
- ▶ valoarea totală a abaterilor identificate depășește pragul de semnificație stabilit.

Recomandări

- ✓ elaborarea și implementarea unei proceduri privind achizițiile publice directe și achizițiile exceptate de la aplicarea procedurilor prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006, astfel încât toate achizițiile publice să respecte principiile de economicitate, eficiență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice;

- ✓ angajarea și utilizarea creditelor bugetare cu respectarea principiilor eficacității și buneii gestiuni financiare în utilizarea fondurilor publice;
- ✓ continuarea demersurilor care să conducă la ducerea la îndeplinire a măsurilor care au fost dispuse anterior de Curtea de Conturi prin decizia nr. 28/06.12.2012.

OPINIA DE AUDIT

Toate aceste constatări au avut drept consecință emiterea unei **opinii adverse** și neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor pe anul 2012.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care ordonatorul de credite al Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate.

AUTORITATEA PENTRU VALORIFICAREA ACTIVELOR STATULUI (AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI)

Scurtă prezentare

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului este o instituție de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Guvernului și sub coordonarea ministrului economiei. În decembrie 2012, conform OUG nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS) s-a transformat în Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) funcționând ca instituție publică cu personalitate juridică, aflată în subordinea Guvernului și sub coordonarea ministrului economiei.

În vederea îndeplinirii rolului său, AAAS desfășoară două activități de bază, respectiv:

- activitatea de valorificare a activelor statului;
- activitatea de privatizare și administrare a participațiilor statului.

Contul anual de execuție a bugetului Autorității pentru Administrarea Activelor Statului pe anul 2012 se prezintă în indicatori sintetici, astfel:

- mii lei -

Denumire indicator	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Drepturi constatate/ Cheltuieli efective	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi inițiale	% față de prevederi definitive
0	1	2	3	4	5=4/1	6=4/2
VENITURI TOTALE , din care:	197.039	206.060	432.826	274.840	139	133
Venituri proprii total, din care:	176.250	176.250	402.992	252.425	143	143
Venituri curente:	18.374	18.374	630	7.814	43	43
– Venituri din valorificarea creanțelor CNAS	13.672	13.672	565	6.663	49	49
– Venituri din proprietate	4.702	4.702	65	1.152	25	25
Venituri din capital:	157.876	157.876	402.362	244.611	155	155
– Venituri din privatizare	144.537	144.537	285.116	239.100	165	165
– Venituri din valorificarea activelor bancare	8.724	8.724	2.922	2.916	33	33
– Venituri obținute în procesul de stingere a unor creanțe bugetare	300	300	96.354	441	147	147
– Alte venituri din valorificarea unor bunuri	4.315	4.315	17.971	2.154	50	50
Venituri operaționale din finanțare de la bugetul de stat:	20.789	29.810	29.834	22.415	108	75
Finanțări, subvenții, transferuri, alocații bugetare cu destinație specială	20.789	29.810	29.834	22.415	108	75
CHELTUIELI TOTALE , din care:	197.039	206.060	282.259	274.851	139	133
TOTAL CHELTUIELI – bugetul de stat , din care:	20.789	29.810	29.834	22.415	108	75
Cheltuieli curente	20.446	29.643	24.011	23.796	116	80
– Cheltuieli de personal	11.979	12.023	12.124	12.002	100	100
– Cheltuieli cu bunuri și servicii	8.467	17.620	11.887	11.794	139	67
Cheltuieli de capital	343	167	5.823	153	45	92
– Active nefinanciare	343	167	5.823	153	45	92
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0	0	0	-1.535	0	0

TOTAL CHELTUIELI – bugetul propriu, din care:	176.250	176.250	252.425	252.436	143	143
Cheltuieli curente	176.250	176.250	252.425	252.436	143	143
Bunuri și Servicii	138.750	138.750	45.618	81.253	59	59
– Alte cheltuieli cu bunuri și servicii	138.750	138.750	45.618	81.253	59	59
Transferuri între unități ale adm. publice	27.527	27.527	7.809	1.182	4	4
Transferuri curente	27.527	27.527	7.809	1.182	4	4
– Vărsăminte efectuate către FNUASS din valorificarea creanțelor bugetare	12.825	12.825	6.656	0	0	0
– Transferuri către bugetele locale	10.000	10.000	2	0	0	0
– Transferuri către bugetul de stat din dividende și dobânzi încasate de instituțiile publice în procesul de privatizare	4.702	4.702	1.152	1.182	25	25
ALTE TRANSFERURI	9.973	9.973	198.998	170.003	1.705	1.705
Transferuri interne	9.973	9.973	198.998	170.003	1.705	1.705
– Alte transferuri curente interne	8.490	8.490	0	0	0	0
– Vărsăminte din fondul de risc pentru garanțiile de stat pentru împrumuturi externe	270	270	443	3	1	1
– Vărsăminte din trezoreria statului din valorificarea activelor bancare și creanțelor comerciale și privatizare	1.213	1.213	198.554	170.000	14.015	14.015

În perioada 01.01.2012-31.12.2012, AAAS a înregistrat ca drepturi constatate suma de 432.826 mii lei, față de prevederile bugetare definitive în sumă de 206.060 mii lei, înregistrând un procent de 210%. Din totalul veniturilor stabilite, suma de 29.834 mii lei reprezintă venituri operaționale finanțate de la bugetul de stat. Veniturile proprii din activitățile de bază desfășurate de AAAS, în sumă de 402.992 mii lei, au reprezentat 229% față de prevederile bugetare definitive. Din totalul veniturilor proprii stabilite autoritatea a încasat în exercițiul financiar 2012 suma de 252.425 mii lei, reprezentând 63%.

În exercițiului financiar 2012, AAAS a înregistrat cheltuieli în sumă de 282.259 mii lei, în procent de 137% față de prevederile bugetare definitive, în sumă de 206.060 mii lei. Față de totalul cheltuielilor, autoritatea a efectuat plăți în sumă de 274.851 mii lei.

Deficiențele și abaterile constatate de Curtea de Conturi în misiunea de audit financiar sunt prezentate în continuare și se referă la:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- modul de evidențiere, urmărire și clarificare a unor sume încasate de la diverși debitori, astfel:
 - s-a constatat că există un număr însemnat de conturi analitice ce prezintă sold creditor, contrar funcției contabile a contului „Debitori”, prevăzută de reglementările în vigoare. Astfel, au fost constatate:
 - solduri creditoare în sumă totală de 52.417 mii lei, aferente unui număr de 3.713 societăți comerciale/persoane fizice. În timpul misiunii de audit, în urma analizei operațiunilor înregistrate, AAAS a efectuat regularizări în cazul a șapte debitori, pentru valoarea totală de 38.804 mii lei, în condițiile în care obligația de plată figura într-un analitic, iar achitarea ei în alt analitic al contului „Debitori”;
 - solduri creditoare în cazul a patru analitice, ce însumează 3.119 mii lei, reprezentând sume încasate de AAAS, debitorii nefiind identificați;
 - neclarificarea sumelor încasate în plus de la diverși debitori și evidențiate în situațiile financiare ale anului 2012, în contul „Creditori”.
Din analiza contului „Creditori”, s-a constatat că soldul analiticului „Creditori CNAS”, în valoare de 3.507 mii lei, reprezintă sume încasate în plus de către AVAS, provenite din valorificarea creanțelor fiscale, la o valoare mai mare decât valoarea preluată prin Protocol de la Casele de asigurări de sănătate în anul 2004, în baza OUG nr. 95/2003 privind preluarea de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare a unor creanțe bugetare în vederea încasării și virării lor la Fondul Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate, sume ce au o vechime mai mare de cinci ani, perioadă în care ar fi putut fi restituite, conform prevederilor OG nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală și prevederilor Codului Civil;
- neconcordanța între valoarea participațiilor AAAS la societățile comerciale din portofoliu, înregistrată în evidența contabilă și cea înregistrată în evidența operativă.
La 31.12.2012, contul „Titluri de participare” înregistra un sold debitor în sumă totală de 1.151.413 mii lei, iar în evidența operativă a titlurilor de participare era înregistrată suma totală de 1.070.416 mii lei, constatându-se o diferență în minus față de evidența contabilă în valoare de 80.998 mii lei;
- deficiențe privind înregistrarea și urmărirea încasării drepturilor de creanță ale AAAS, respectiv:
 - menținerea, în evidența AAAS, a unor creanțe reprezentând obligații bugetare, datorate de debitori care au beneficiat de scutire la plată în baza unor acte normative speciale, precum și a unor sume în curs de clarificare cu ANAF, astfel:
 - creanța în sumă de 101.956 mii lei, pe numele Societății Naționale de Transport Feroviar de Călători CFR Călători SA, societate care a beneficiat de scutirea la plată a acestei datorii, în baza HG nr. 1455/2003 pentru scutirea la plată a obligațiilor către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate

și bugetul asigurărilor pentru șomaj pentru exercițiul financiar al anului 2003 ale unor agenți economici aflați sub autoritatea Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului;

- creanțe în sumă de 6.549 mii lei preluate, în baza OUG nr. 95/2003, în vederea valorificării conform OUG nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului, de la agenții economici din domeniul transportului feroviar și energetic.

Conform Direcției Creanțe din cadrul AAAS, aceste creanțe, figurează în continuare în evidența AAAS, deși sumele datorate de SNTFC CFR Călători SA (4.772 mii lei) și SC Metrorex SA (1.372 mii lei) au fost stinse de către ANAF prin compensare cu TVA, iar suma deținută cu titlu de creanță la SC Uti Security Engineering SA (405 mii lei), fosta ICPSP București, a fost încasată de ANAF prin procedura de executare silită. Direcția Creanțe a precizat că ANAF nu a dat curs propunerilor AAAS privind reglementarea sumelor aferente.

- ◆ nesolicitarea de către președintele AAAS/AVAS a convocării lunare a Consiliului de Supraveghere și Îndrumare, având drept consecință nesupunerea Raportului de activitate al AVAS pentru anul 2011 spre aprobare Consiliului de Supraveghere și Îndrumare, în condițiile în care acesta nu a îndeplinit condițiile statutare de întrunire, și neînaintarea Raportului către primul-ministru.

Prin Ordinul Ministrului Economiei nr. 1613/11.07.2013, a fost aprobat Regulamentul de Organizare și Funcționare a Consiliului de Supraveghere și Îndrumare a AAAS, modificat cu prevederile OUG nr. 23/2004, actualizată cu Legea nr. 192/26.06.2013.

- ◆ menținerea, dincolo de termenul contractual, a unor bunuri din patrimoniul instituției în folosința altor entități, bunuri ce au fost transmise în baza unor contracte de comodat, a căror durată a încetat. Astfel, din parcul auto al AAAS, un număr de 17 autoturisme au fost transmise prin contracte de comodat către diverse instituții. La data auditului, în cazul a patru autoturisme, contractele erau expirate, iar mașinile nu fuseseră returnate, constatându-se că demersurile întreprinse de AAAS pentru recuperarea lor nu au avut rezultat;
- ◆ deficiențe privind bugetarea și înregistrarea în evidența contabilă a cheltuielilor judiciare și extrajudiciare, derivate din acțiuni de reprezentare în instanță a României:
 - neinclusiunea, în bugetul inițial al AAAS pe anul 2012, a creditelor bugetare necesare finanțării cheltuielilor judiciare și extrajudiciare, derivate din acțiuni de reprezentare a României în fața Curții de Arbitraj Internațională a Centrului Internațional pentru Reglementarea Diferendelor Relative la Investiții, în condițiile în care instituția, la data fundamentării proiectului de buget, avea deja angajamente legale semnate (contracte-cadru de reprezentare și mandate de reprezentare).
 - neînregistrarea în evidența contabilă, la momentul constatării obligațiilor, a facturilor privind serviciile de reprezentare juridică, prestate de firmele de avocatură cu care au fost încheiate angajamente juridice. În timpul auditului au fost identificate facturi, conținând obligații de plată ale Autorității (unele provenind chiar din anii 2010, 2011), în valoare totală de 1.961 mii lei, înregistrate în contabilitate la momentul plății lor și nu la momentul confirmării lor;
- ◆ deficiențe privind înregistrarea și urmărirea încasării drepturilor de creanță ale AAAS, respectiv:
 - deficiențe privind urmărirea încasării drepturilor de creanță rezultate din acordarea creditelor de restructurare:
 - în cazul SC Sarmismob SA Deva, care a beneficiat de fonduri de restructurare în baza Legii nr. 58/1991 s-a constatat că, în condițiile în care prin sentință civilă, din anul 1999 societatea a fost obligată la plata către AVAS, a datoriei în sumă de 29 mii lei, instituția nu a luat măsuri de punere în executare a hotărârii judecătorești, existând posibilitatea ca dreptul de a solicita recuperarea să fie prescris. Creanța este înregistrată în evidența operativă a AAAS;
 - în cazul SC Suinprod Zimnicea SA, care a beneficiat de credite de restructurare, acordate în baza Legii nr. 58/1991, AAAS, până la data încheierii misiunii de audit financiar, mai avea de recuperat de la societate suma de 323 mii lei, reprezentând dobânzi și penalități de întârziere pentru nerambursarea la termen a creditelor de restructurare;
 - neregularizarea unor creanțe bancare, preluate în temeiul OG nr. 61/2000 privind restructurarea SC BRCE – BANCOREX SA și fuziunea prin absorbție a acestei bănci cu SC BCR SA. La data de 31.12.2012, în patrimoniul AAAS figurau creanțe bancare în sumă totală de 2.004 mii lei, aflate în sarcina a 9 debitori neidentificați, preluate în temeiul OG nr. 61/2000, precum și creanțe în valoare de 17.631 mii lei, deținute în sarcina a 7 debitori, preluați în baza aceluiași act normativ, pentru care nu există titlul de creanță. În condițiile în care, conform prevederilor OUG nr. 51/1998 privind valorificarea unor active ale statului, republicată, termenul de prescripție a dreptului de a cere executarea silită a creanțelor preluate de AVAS, constatate prin acte care constituie titlu executoriu sau care, după caz, au fost investite cu formulă executorie, este de 7 ani, s-a constatat că termenul legal în care instituția putea solicita executarea silită a acestor creanțe, în sumă totală de 19.635 mii lei, era depășit, având în vedere data preluării acestora, adică anul 2000;

Funcționarea
sistemului de
management

Calitatea gestiunii
economico-
financiare

- menținerea în patrimoniul AAAS a unor creanțe bugetare, în valoare totală de 10.840 mii lei, pentru care s-au acordat scutiri la plată unui număr de 136 societăți comerciale, în baza unor acte normative speciale, fiind emise ordine comune încheiate de CNAS și instituțiile coordonatoare ale operatorilor economici;
- nefinalizarea și/sau neexecutarea în termenul legal a procedurii de executare silită pentru recuperarea creanțelor bancare deținute la un număr însemnat de debitori, constatându-se că în cazul a 101 creanțe bancare deținute de AAAS, în valoare totală de 47.484 mii lei, există posibilitatea ca instituția să fi pierdut dreptul de a solicita recuperarea acestora. De altfel, în 5 cazuri din cele 101, pentru creanțe în valoare totală de 7.847 mii lei, instanța chiar a constatat prescrierea dreptului de a cere executarea silită;
- neefectuarea operațiunii de regularizare a creanțelor deținute la societățile comerciale aflate în procedură de faliment, în condițiile în care:
 - în anii 2011-2012, instanțele judecătorești au emis un număr de 363 sentințe prin care au decis respingerea atragerii răspunderii administratorilor/cenzorilor unor societăți comerciale la care AVAS/AAAS deținea creanțe, în sumă totală de 44.358 mii lei și 1.133 mii USD, Direcției de Finanțe și Evidență Contabilă fiindu-i transmise pentru înregistrare doar 42 de sentințe;
 - dintr-un total de 270 sentințe favorabile atragerii răspunderii administratorilor, însumând creanțe în valoare de 708.040 mii lei și 209 mii USD, au fost înregistrate în contabilitate creanțe în valoare de 1.802 mii lei, înscrise în 68 de sentințe;
- necunoașterea situației exacte referitoare la înscrierea AAAS în tabloul definitiv al creditorilor la societățile pentru care instanța a decis intrarea în faliment și la societățile radiate din evidențele Oficiului Registrului Comerțului, pentru recuperarea creanțelor bancare;
- ♦ deficiențe privind înregistrarea și urmărirea recuperării *creanțelor proprii* ale AAAS.
 - deficiențe privind înregistrarea și urmărirea recuperării creanțelor AAAS, rezultate din vânzarea de acțiuni, respectiv:
 - neînregistrarea AAAS la Oficiul Registrului Comerțului ca acționar pentru pachetele de acțiuni reîntrase în posesia autorității, ca urmare a rezoluțiunii contractelor de privatizare a 30 societăți comerciale. Neînregistrarea în evidența contabilă a sumelor stabilite prin sentințele judecătorești, în sarcina unor cumpărători de acțiuni, pentru neîndeplinirea de către aceștia a obligațiilor contractuale, estimate în timpul controlului la suma de 49.703 mii lei;
 - neurmărirea recuperării, în condițiile prevăzute de lege, a drepturilor de creanță rezultate din vânzarea de acțiuni, constatându-se pierderea dreptului AAAS de a solicita recuperarea dreptului de creanță sus-menționat, pentru creanțe estimate la 5.854 mii lei, în condițiile în care sentințele au fost puse în executare, prin emiterea de ordine de poprire, după expirarea termenului legal de 3 ani de la pronunțarea acestora.
 - neurmărirea recuperării, în condițiile prevăzute de lege, a drepturilor de creanță ale AAAS, reprezentând dividende. Există posibilitatea să fie prescris dreptul AAAS de a cere executarea unor creanțe, în sumă de 1.641 mii lei, provenite din perioada 1993-2007, în condițiile în care nu s-au luat măsuri legale de recuperare în termenul legal de 3 ani;
 - neurmărirea recuperării, în condițiile prevăzute de lege, a drepturilor de creanță ale AAAS, înscrise în categoria debitorilor diverși, constatându-se existența a 4 debite, în valoare totală de 17 mii lei, a căror recuperare este incertă. Pentru 3 dintre acestea, în sumă totală de 14 mii lei, instituția nu a urmat, în termenul legal, toate procedurile necesare recuperării;
 - neprezentarea spre aprobarea Consiliului de Supraveghere și Îndrumare al AAAS a propunerii privind regularizarea unor diferențe valorice dintre valoarea înregistrată în contabilitate și valoarea tranzacționată, ca urmare a procesului de valorificare a creanțelor.

În situațiile prezentate de Direcția Creanțe privind soldurile creanțelor preluate de AVAB, la 31.12.2012, au fost identificate în evidența operativă a acestei direcții creanțe vândute pentru un număr de 22 debitori, în sumă totală de 374.966 mii lei, creanțe neregularizate până la data auditului.

Concluzii

Ca urmare a auditării contului de execuție încheiat pe anul 2012 de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului au fost constatate abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației privind funcționarea Consiliului de Supraveghere și Îndrumare a AAAS, controlul intern managerial, contabilitatea instituțiilor publice, valorificarea activelor statului, Codul Civil, procedura reorganizării și lichidării judiciare, procedura insolvenței.

Recomandări

- ✓ analiza situației autoturismelor instituției transmise altor entități, în baza unor contracte de comodat a căror durată a încetat și dispunerea măsurilor de intrare în legalitate;
- ✓ analiza și clarificarea componenței soldurilor înscrise în analiticele conturilor "Debitori" și "Creditori" și, pe cale de consecință:

- reflectarea corectă în evidența contabilă a drepturilor și obligațiilor AAAS, în conformitate cu prevederile legale;
- respectarea prevederilor Codului de procedură fiscală, precum și ale Codului Civil, în cazul sumelor încasate fără temei legal; virarea la bugetul de stat a sumelor încasate fără temei legal, pentru care dreptul de a cere recuperarea/compensarea s-a prescris;
- ✓ regularizarea și înregistrarea în evidența contabilă a Autorității pentru Administrarea Activelor Statului, a valorii reale a participațiilor autorității la societățile comerciale din portofoliu, conform prevederilor legale;
- ✓ inventarierea întregului portofoliu de creanțe al AAAS, inclusiv analizarea și clarificarea situației acestora, în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestei operațiuni, cu respectarea prevederilor legale;
- ✓ în situația neîncasării în termen a drepturilor de creanță, inițierea procedurilor legale de recuperare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor, în cazul drepturilor de creanță, pentru care, în urma analizei și clarificării situației lor de către AAAS, se constată că dreptul de recuperare a acestora este prescris; dispunerea măsurilor necesare pentru recuperarea prejudiciilor create.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior

În cazul deciziilor emise în anii 2010 și 2012 ca urmare a auditării conturilor de execuție ale AVAS, întocmite pe anii 2009, 2010 și 2011, *instituția a solicitat prelungirea termenelor de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse* pentru înlăturarea abaterilor constând în:

- ⇒ neconcordanțe între datele înregistrate în evidența contabilă și cele înregistrate în evidența operativă, privind valoarea participațiilor AVAS la societățile comerciale din portofoliu;
- ⇒ deficiențe privind înregistrarea în evidența contabilă a AVAS a drepturilor de creanță rezultate din acordarea creditelor de restructurare, precum și în urmărirea încasării lor; deficiențe privind înregistrarea în evidența contabilă a AVAS a unor creanțe preluate de la AVAB, precum și urmărirea încasării lor; neprezentarea spre analiza și aprobare CSI, a propunerii privind regularizarea unor diferențe dintre valoarea înregistrată în contabilitate a unor creanțe și valoarea rezultată în urma tranzacționării lor;
- ⇒ alte abateri privind evidența drepturilor de creanță.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, în opinia auditorilor publici externi, situațiile financiare pe anul 2012 ale Autorității pentru Administrarea Activelor Statului nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat o **opinie adversă**.

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție încheiat pe anul 2012 de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care *Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului* trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate.

MINISTERUL AFACERILOR EUROPENE (MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE)

Scurtă prezentare

Ministerul Afacerilor Europene (MAEur), în prezent Ministerul Fondurilor Europene (MFE), este organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflat în subordinea Guvernului, cu atribuții în domeniul fondurilor europene.

MFE coordonează atât structurile din cadrul instituțiilor care exercită atribuțiile autorităților de management și ale organismelor intermediare, cu excepția celor din domeniile agriculturii și pisciculturii, cât și structurile din cadrul instituțiilor care exercită atribuțiile operatorului de program, potrivit prevederilor anexei B la Memorandumul de înțelegere privind implementarea Mecanismului financiar norvegian 2009-2014 și ale anexei B la Memorandumul de înțelegere privind implementarea Mecanismului financiar al Spațiului Economic European 2009-2014.

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Plăți efectuate	% față de prevederi/ credite inițiale	% față de prevederi/ credite finale
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Total general	86.700	78.961	48.426	55,85	61,33
<i>Autorități publice și acțiuni externe</i>	86.700	78.961	48.426	55,85	61,33
Cheltuieli – buget de stat	86.700	78.961	48.426	55,85	61,33
<i>Autorități publice și acțiuni externe</i>	86.700	78.961	48.426	55,85	61,33

Contul de execuție la 31.12.2012 al MAEur cuprinde prevederi inițiale de 86.700 mii lei, *prevederi definitive* de 78.961 mii lei și *plăți efectuate* de 48.426 mii lei (reprezentând 61,33% față de prevederile definitive), de unde rezultă că nu s-a efectuat o fundamentare judicioasă a bugetului MAEur, adaptată la specificul activităților ministerului și care să răspundă cerințelor de raționalizare solicitate prin scrisoarea-cadru formulată de MFP în etapa de proiectare a bugetului anual, astfel încât s-a înregistrat o discrepanță semnificativă între estimările de resurse publice și execuția bugetară aferentă anului 2012.

Deficiențele și neregulile constatate în cadrul misiunii de audit financiar sunt prezentate în continuare și se referă la:

Elaborarea și fundamentarea proiectului bugetului

- ◆ nu s-a efectuat o fundamentare judicioasă a bugetului de venituri și cheltuieli, adaptată la specificul activităților ministerului și care să răspundă cerințelor de raționalizare solicitate prin scrisoarea-cadru formulată de MFP în etapa de proiectare a bugetului anual și astfel s-a înregistrat o discrepanță semnificativă între estimările de resurse publice necesare și execuția bugetară aferentă anului 2012, în sensul că totalul plăților de casă s-a realizat în proporție de 61,33% față de creditele definitive aprobate, respectiv de 55,86% față de cele inițiale;
- ◆ deficiențe în ceea ce privește modul de fundamentare, acuratețea programării bugetare, precum și analiza defectuoasă și reținerea unor sume importante, în valoare de 29.587 mii lei, la titlul „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile postaderare”, în condițiile în care acestea, nefiind folosite, trebuiau puse la dispoziția MFP în vederea redistribuirii către alți ordonatori principali de credite, pentru asigurarea finanțării corespunzătoare a programelor operaționale.

Nerespectarea reglementărilor contabile în vigoare

- ◆ nu au fost întocmite balanțe lunare de verificare, care să reflecte întreaga activitate a instituției, pe baza cărora să se întocmească ulterior situațiile financiare trimestriale și, respectiv anuală.
- ◆ În timpul misiunii de audit, entitatea a luat măsuri în sensul remedierii deficienței constatate. Totodată, având în vedere că acest tip de abatere constituie contravenție, în baza prevederilor art. 42 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 94/1992 *privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, a fost sesizat MFP;
- ◆ entitatea a achiziționat unele bunuri (tabletă Samsung Galaxy Tab P7500 și telefon Blackberry Bold 9790), care au fost înregistrate eronat ca obiecte de inventar, deși acestea îndeplineau condițiile legale pentru a fi înregistrate ca mijloace fixe. Deficiența a fost remediată în timpul auditului;
- ◆ facturi în sumă de 14 mii lei, emise de furnizori în luna decembrie 2012, reprezentând servicii prestate în lunile noiembrie sau decembrie ale anului supus verificării (2012) au fost înregistrate în luna ianuarie a anului 2013. Aceeași situație se regăsește și în luna ianuarie a anului 2012, lună în care în evidența contabilă au fost înregistrate facturi în valoare de 22 mii lei, emise în decembrie 2011, aferente unor servicii prestate în lunile noiembrie sau decembrie 2011. Deficiența a fost remediată în timpul auditului.

Calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ în contractul încheiat cu SC Tofan Arkitekt SRL, în valoare totală de 24 mii lei, având ca obiect prestări de servicii de proiectare pentru „lucrări de reparații capitale la fațadele sediului Ministerului Afacerilor Europene”, nu a fost cuprinsă clauza privind constituirea garanției de bună execuție, prin care autoritatea contractantă să se asigure de îndeplinirea cantitativă, calitativă și la termen a contractului;
- ◆ s-au achiziționat servicii de fluxuri de știri on-line de la agenții de presă, în sumă totală de 64 mii lei, prin încheierea unui contract de prestări cu Agenția Națională de Presă AGERPRES, în sumă de 32 mii lei și a unui alt contract cu SC MEDIAFAX SA, în sumă de 31 mii lei. Prin caietul de sarcini aferent procedurii de achiziție, s-au împărțit în două loturi serviciile care urmau a fi cumpărate. S-a constatat faptul că cea mai mare parte a cerințelor specifice solicitate de minister prin caietul de sarcini pentru cele două loturi sunt foarte greu de diferențiat, fiind aproape identice. Totodată, în caietul de sarcini nu se detaliază serviciile respective, sunt descrise doar prin precizări cu caracter general, astfel încât contractarea acestora reprezintă o cheltuială neeconomicoasă pentru entitate, în condițiile în care s-au efectuat plăți către doi prestatori pentru executarea aceluiași tip de servicii.
- ◆ toți salariații entității beneficiază de un abonament la telefonie mobilă. Din analiza oportunității deținerii abonamentelor cu 150 minute incluse, acordate personalului de execuție s-a constatat că, într-o lună de zile, pentru un număr de 61 de abonamente de 150 de minute, salariații au utilizat între 0 și 117 minute. În fapt, din cele 9.150 de minute alocate pentru cele 61 de abonamente, într-o lună de zile s-au utilizat 3.106 minute, ceea ce înseamnă 33,95% din ceea ce a fost alocat și plătit de instituție.

Măsuri dispuse

Pentru exercițiul financiar al anului 2012, Curtea de Conturi a emis decizie pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia auditului, prin care s-a dispus:

⇒ luarea măsurilor care să asigure respectarea prevederilor legale în ceea ce privește inventarierea patrimoniului, având în vedere prevederile art. 11 alin. (1) din OUG nr. 96/2012 *privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative*, conform cărora a fost înființat Ministerul Fondurilor Europene prin reorganizarea Ministerului Afacerilor Europene, precum și ca urmare a predării către Ministerul Afacerilor Externe a patrimoniului aferent activității domeniului afacerilor europene.

Măsura a fost adusă la îndeplinire și a condus la efectuarea inventarierii generale a patrimoniului instituției, cu respectarea prevederilor legale în vigoare, astfel încât să existe certitudinea că situațiile financiare întocmite și raportate reflectă fidel realitatea.

Recomandări

- ✓ luarea măsurilor în vederea elaborării proiectului de buget corelat cu necesitățile reale, în strânsă legătură cu cerințele de raționalizare a resurselor bugetare;
- ✓ pe parcursul execuției bugetare anuale vor fi efectuate analize temeinice privind necesitatea menținerii unor credite bugetare, iar în situația neutilizării acestora se va înștiința MFP pentru anularea/retragerea/disponibilizarea fondurilor neutilizate;
- ✓ luarea măsurilor în vederea întocmirii bilanțelor de verificare lunare, care să reflecte întreaga activitate a instituției;
- ✓ înregistrarea bunurilor în evidența contabilă cu respectarea criteriilor de departajare a acestora în obiecte de inventar și mijloace fixe prevăzute în Legea nr. 15/1994 *privind amortizarea capitalului imobilizat în active corporale și necorporale*;
- ✓ documentele justificative vor fi înregistrate în evidența contabilă, conform prevederilor legale în vigoare aplicabile contabilității de angajamente, respectându-se principiul independenței exercițiilor financiare;
- ✓ în contractele de achiziție publică vor fi incluse clauze corespunzătoare privind garanțiile de bună execuție, respectându-se prevederile legale în vigoare în vederea asigurării instituției asupra îndeplinirii de către furnizori a clauzelor contractuale asumate;
- ✓ la încheierea contractelor de achiziții de bunuri sau servicii de către instituție se va urmări asigurarea utilizării cu economicitate, eficiență și eficacitate a fondurilor publice;
- ✓ în vederea respectării principiului economicității, se vor lua măsuri pentru menținerea abonamentelor de telefonie mobilă numai pentru acele funcții care justifică aceasta prin natura activităților desfășurate.

OPINIA DE AUDIT

Opinie adversă. Exprimarea opiniei adverse a fost determinată de valoarea și natura abaterilor constatate, precum și de faptul că valoarea cumulată a acestor abateri constatate depășește valoarea pragului de semnificație (materialitatea).

Toate aceste constatări au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție a bugetului Ministerului Fondurilor Europene pe anul 2012.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Fondurilor Europene trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2012

CASA NAȚIONALĂ DE PENSII PUBLICE

Scurtă prezentare

Casa Națională de Pensii Publice (CNPP) este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică și organ de specialitate al administrației publice centrale, care administrează și gestionează sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, precum și sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale. Administrarea sistemului public de pensii se realizează prin CNPP și prin casele de pensii sectoriale, care funcționează și îndeplinesc atribuțiile prevăzute de Legea nr. 263/2010.

CNPP își desfășoară activitatea sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. Are în subordine casele județene de pensii și casa de pensii a municipiului București, denumite case teritoriale de pensii, care sunt servicii publice descentralizate.

CNPP are în subordine și Institutul Național de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă (INEMRCM), instituție publică cu personalitate juridică și autonomie științifică.

CNPP este acționar unic al Societății Comerciale de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă (TBRCM - SA).

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2012 s-a desfășurat la nivelul CNPP și la un număr de 21 de case teritoriale de pensii.

Contul general de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat cuprinde:

- a) *veniturile și cheltuielile asigurărilor sociale de stat;*
- b) *veniturile și cheltuielile sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale.*

Execuția cumulată a bugetului asigurărilor sociale de stat la 31.12.2012, derulat prin Casa Națională de Pensii Publice, inclusiv cele trei case sectoriale (Ministerul Apărării Naționale, MAI și Serviciul Român de Informații), se prezintă după cum urmează:

- milioane lei -

Capitol	Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Execuție 31.12.2012	Execuție față de prevederi/ credite inițiale (%)	Execuție față de prevederi/ credite definitive (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
I	Venituri totale, din care:	48.730	48.940	48.850	100,25	99,82
I.1	Venituri ale sistemului public de pensii	48.461	48.688	48.519	100,12	99,65
I.2	Venituri ale sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	269	252	331	123,05	131,35
II	Cheltuieli totale, din care:	48.559	48.787	48.613	100,11	99,64
II.1	Cheltuieli ale sistemului public de pensii, inclusiv casele de pensii sectoriale	49.461	48.688	48.519	98,10	99,65
II.2	Cheltuieli ale sistemului de asigurare pentru accidente de munca și boli profesionale	98	99	94	95,92	94,95
III	Excedent/deficit, din care:	171	153	237	138,60	154,90
III.1	Excedent/deficit al sistemului public de pensii	0	0	0	0,00	0
III.2	Excedent al sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale	171	153	237	138,60	154,90

Analizând datele prezentate prin contul de execuție al bugetului asigurărilor sociale de stat centralizat, întocmit de către Casa Națională de Pensii Publice la data de 31.12.2012, se constată că au fost realizate venituri în sumă de 48.850 milioane lei (care includ și subvențiile acordate de la bugetul de stat în sumă de 13.149 milioane lei) și cheltuieli de 43.784 milioane lei.

Din veniturile totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat, veniturile sistemului public de pensii au o pondere de 99,32%, iar veniturile sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale au o pondere de numai 0,68%.

În mod similar, cheltuielile sistemului public de pensii dețin o pondere însemnată de 99,80% din cheltuielile totale, iar cheltuielile sistemului pentru accidente de muncă și boli profesionale au o pondere redusă de 0,20%.

Subvenția primită de la bugetul de stat în anul 2012, în sumă de 13.149 milioane lei, reprezintă 26,91% din totalul veniturilor încasate aferente sistemului public de pensii.

În concluzie, în anul 2012, execuția bugetului asigurărilor sociale de stat a înregistrat un *excedent de 237 milioane lei, provenind din execuția sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale*, unde nivelul veniturilor încasate a depășit nivelul cheltuielilor efectuate.

Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2012, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Denumire indicatori	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi definitive	Drepturi constatate	Încasări realizate	Grad de realizare față de drepturi constatate	Stingeri pe alte căi decât încasări	Drepturi constatate de încasat	Execuție față de prevederi/credite inițiale %	Execuție față de prevederi/credite definitive %
0	1	2	3	4	5	6=5/4	7	8=4-5-7	9=5/2	10=5/3
I	Total Venituri, din care:	48.730	48.940	75.714	48.850	64,52	5.401	21.463	100,25	99,82
1.	Venituri curente, din care:	34.884	35.162	60.646	36.425	60,06	2.785	21.436	104,42	103,59
1.1	Venituri contribuții de asigurări sociale datorate de angajatori, din care:	24.535	24.425	43.221	26.023	60,21	214	16.984	106,06	106,54
1.1.1	- Contribuții de asigurări sociale de stat datorate de angajatori	24.266	24.228	42.693	25.748	60,31	210	16.735	106,11	106,27
1.1.2	- Contribuții de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale datorate de angajatori	269	197	528	275	52,08	4	249	102,23	139,59
1.2.	Venituri contribuții de asigurări sociale datorate de asigurați	10.272	10.596	16.560	10.248	61,88	2.560	3.752	99,77	96,72
1.3.	Venituri nefiscale	77	141	865	154	17,80	11	700	200,00	109,22
2.	Subvenții de la bugetul de stat	13.834	13.766	13.766	13.149	95,51	617	0	95,05	95,51
3.	Sume primite de la UE/alți donatori, plăți efectuate și prefinanțări	12	12	29	16	55,17	0	13	133,33	133,33
4.	Sume în curs de distribuie	0	0	1.273	-740	-58,14	1.999	14	0,00	0,00

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus, rezultă că s-au încasat venituri totale la bugetul asigurărilor sociale de stat, în sumă de 48.850 milioane lei (coloana 5 „Încasări realizate”), ceea ce reprezintă doar 64,51% din totalul veniturilor totale de încasat, în sumă de 75.714 milioane lei (coloana „Drepturi constatate”).

Principala cauză a încasării unui volum redus al veniturilor la bugetul asigurărilor sociale de stat, gestionat de către CNPP, a fost *gradul scăzut de colectare a veniturilor care provin din contribuțiile de asigurări datorate de angajatori și angajați la bugetul asigurărilor sociale de stat*, care a fost de numai 60,06%.

Veniturile efectiv încasate în anul 2012 de către CNPP la bugetul asigurărilor sociale de stat au fost de numai 35.701 milioane lei, *în condițiile în care, din veniturile totale în sumă de 48.850 milioane lei scădem subvenția primită de la bugetul de stat*, prin bugetul MMFPSPV, în sumă de 13.149 milioane lei.

Rezultă astfel că veniturile încasate în anul 2012, fără a lua în calcul subvenția, ar fi acoperit numai 73,43% din volumul plăților efectuate în anul 2012 cu sistemul public de pensii, care au fost în sumă de 48.613 milioane lei (coloana 4 „Plăți efectuate” din tabelul următor).

Cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2012, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Denumire indicatori	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	Cheltuieli efective	Execuție față de prevederi/credite inițiale (%)	Execuție față de prevederi/credite definitive (%)
0	1	2	3	4	5	6=4/2	7=4/3
II	Cheltuieli totale	48.559	48.787	48.613	48.594	100,11	99,64
1.	Asigurări și asistență socială	48.461	48.688	48.518	48.498	100,12	99,65
1.1.	Pensii și ajutoare de bătrânețe	47.069	47.282	47.196	47.168	100,27	99,82
1.2.	Asistența acordată persoanelor în vârstă	294	306	297	297	101,02	97,06
1.3.	Ajutoare pentru urmași	425	468	467	467	109,88	99,79
1.4.	Alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale	673	632	558	566	82,91	88,29
2.	Asigurări și asistență socială pentru accidente de muncă și boli profesionale	98	99	95	96	96,94	95,96

Plățile totale în sumă de 48.613 milioane lei raportate de către CNPP prin contul de execuție bugetară la finele anului 2012 au cuprins:

- plățile aferente asiguraților din sistemul CNPP, în sumă de 43.784 milioane lei;
- plățile aferente asiguraților celor trei case sectoriale de pensii, în sumă de 4.829 milioane lei.

În auditarea situațiilor financiare încheiate de CNPP la data de 31.12.2012, Curtea de Conturi a avut următoarele obiective:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La Casa Națională de Pensii Publice ♦ stabilirea incorectă a rezultatului patrimonial al exercițiului bugetar aferent anului 2012, cu suma de 1.313 mii lei, întrucât entitatea a înregistrat eronat o serie de cheltuieli aferente exercițiului curent direct în rezultatul reportat.

La Casele județene de pensii ♦ neconcordanțe în sumă de 262.071 mii lei între datele înregistrate în situațiile financiare și datele declarate de către angajatori prin formularul „Declarația privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, a impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate” (CJP: Prahova și Sălaj);

♦ menținerea nejustificată în evidențele CJP Galați a sumei de 7.091 mii lei, reprezentând drepturi neridicate (pensii și indemnizații și alți creditori) și raportarea acestora prin situațiile financiare, în condițiile în care suma a fost restituită bugetului asigurărilor sociale de stat;

♦ menținerea nejustificată în evidența contabilă și raportarea prin situațiile financiare a unor datorii, reprezentând drepturi neridicate (pensii și indemnizații), în sumă de 5.082 mii lei, pentru care dreptul titularilor de a cere restituirea sumelor s-a stins prin prescripție (CJP: Covasna, Cluj, Constanța, Mureș, Sălaj, Giurgiu și Sibiu);

♦ raportarea eronată a creanțelor bugetului asigurărilor sociale de stat, în sumă de 2.944 mii lei, reprezentând diferențe între evidența contabilă sintetică din situațiile financiare anuale și evidența analitică a creanțelor transmisă de către direcțiile generale ale finanțelor publice județene (CJP: Sălaj și Sibiu);

♦ neanalizarea sumei de 672 mii lei, reprezentând creanțe din contribuții de asigurări sociale datorate de persoanele asigurate în baza contractelor de asigurare și neîncasarea acestor creanțe la bugetul asigurărilor sociale de stat (CJP Dâmbovița);

♦ raportarea unor creanțe ale bugetului asigurărilor sociale de stat, mai mari cu suma de 144 mii lei, rezultate din nerezilierea contractelor de asigurare socială, pentru persoanele care nu au plătit, la termenul prevăzut de lege, contribuția datorată (CJP Sibiu).

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare

La Casa Națională de Pensii Publice ♦ neîncasarea la bugetul asigurărilor sociale de stat a unor venituri, estimate la 11.967 mii lei, aferente unui număr de 10.316 persoane care îndeplineau condițiile pentru asigurarea obligatorie, din cauza lipsei de monitorizare și coordonare, de către CNPP, a acestei activități, venituri identificate la cele 20 case teritoriale de pensii necuprinse în audit în anul 2013;

La Casele județene de pensii ♦ diminuarea veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat cu suma de 5.901 mii lei, din cauza necuprinderii, în sistemul public de pensii, a unor contribuabili persoane fizice, care realizează venituri din activități independente și care aveau obligația depunerii declarației de asigurare (CJP: Timiș, Bihor, Maramureș, Vâlcea, Gorj, Constanța, Cluj și Galați);

♦ neaplicarea tuturor procedurilor legale de executare silită a creanțelor bugetului asigurărilor sociale de stat în cadrul termenului de prescripție, pentru suma de 3.164 mii lei, reprezentând debite din contribuții datorate de persoane asigurate pe bază de declarații de asigurare și debite din pensii acordate necuvenit (CJP: Gorj, Bihor, Timiș, Vâlcea, Alba, Sălaj, Maramureș, Covasna, Constanța, Galați și Dâmbovița);

♦ menținerea nejustificată, la data de 31.12.2012, a sumei de 3.089 mii lei, reprezentând valoarea creanțelor datorate de către societăți comerciale radiate de la Oficiul Național al Registrului Comerțului, evidențiate în contul de execuție bugetară ca sume de încasat (CJP Gorj).

Calitatea gestiunii economico-financiare

La Casa Națională de Pensii Publice ♦ plata nelegală din bugetul asigurărilor sociale de stat a unor pensii, în sumă estimată la 2.210 mii lei, pentru un număr de 2.699 de beneficiari, pentru care nu s-a efectuat încetarea plății drepturilor de pensie în luna următoare decesului. Acești beneficiari au fost identificați la un număr de 21 de case teritoriale de pensii, necuprinse în audit în anul 2013;

♦ plăți nelegale, în sumă totală estimată la 238 mii lei, reprezentând pensii anticipate, anticipate parțiale, de invaliditate gradul I sau II, încasate de beneficiari de drepturi din sistemul public de pensii care au realizat concomitent și venituri din salarii, în condițiile în care obținerea acestor venituri impunea suspendarea plății pensiilor menționate;

♦ plata nejustificată, din credite bugetare aferente anului 2012, a sumei estimată la 63 mii lei, reprezentând cheltuieli de executare silită și daune morale, aferente unor drepturi stabilite prin decizii/sentințe civile, pronunțate de către instanțele de judecată, rămase definitive și irevocabile;

- ♦ transmiterea, cu titlu gratuit, a unor active fixe corporale, în sumă de 68 mii lei, fără aprobarea ordonatorului principal de credite al entității care a solicitat transmiterea acestora;
- ♦ nereevaluarea, cel puțin o dată la trei ani, în vederea stabilirii valorii juste, la data bilanțului, a unui activ fix aparținând domeniului public al statului, aflat în administrarea CNPP.
- ♦ au fost identificate plăți necuvenite, în sumă estimată la 2.974 mii lei, reprezentând pensii pentru invaliditate de gradul I, gradul II și de urmaș, plătite persoanelor care realizau concomitent venituri de natură salarială și din activități independente, potrivit declarațiilor de venit și plăți necuvenite de drepturi, reprezentând pensii anticipate și anticipate parțial, persoanelor care realizau în același timp și venituri de natură salarială (CJP: Cluj, Dâmbovița, Maramureș, Călărași, Constanța, Covasna, Gorj, Hunedoara, Mureș, Sălaj, Timiș, Vâlcea, Vaslui, Alba, Giurgiu, Galați și CP a Municipiul București);
- ♦ plata nelegală, în sumă estimată de 956 mii lei, a unor indemnizații de însoțitor acordate persoanelor cu handicap grav, care au și calitatea de pensionari de invaliditate gradul I cu însoțitor, prin încasarea din două surse a indemnizației de însoțitor, atât din bugetul asigurărilor sociale de stat, cât și din bugetele locale (CJP: Maramureș, Mureș, Prahova, Timiș, Vâlcea, Alba, Bihor, Cluj, Giurgiu, Sibiu, Sălaj și Vaslui);
- ♦ plata necuvenită, de la bugetul de stat, a sumei totale de 144 mii lei, reprezentând cota parte din pensia de serviciu cu care s-a depășit nivelul pensiei din sistemul public de pensii (CJP Dâmbovița);
- ♦ plăți nelegale, estimate la suma de 116 mii lei, din bugetul asigurărilor sociale de stat și din bugetul de stat, prin diminuarea cu întârziere a cuantumului pensiilor de invaliditate gradul I, II și III, acordate unor beneficiari care au fost încadrați în alt grad de invaliditate, în urma revizuirilor medicale (CJP Mureș);
- ♦ acordarea nelegală de pensii sociale minim garantate, în sumă de 85 mii lei, în condițiile în care titularii au beneficiat și de alte drepturi de pensie de asigurări sociale de stat (CJP Vaslui);
- ♦ inventarierea generală a patrimoniului nu a respectat, în totalitate, cadrul legal, astfel că obligațiile și creanțele față de terți, în sumă de 463.025 mii lei, nu au fost supuse verificării și confirmării pe baza extraselor de cont (CJP: Constanța, Gorj, Călărași și Sălaj);
- ♦ nu s-a efectuat reevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor, aflate în patrimoniul public, în vederea stabilirii valorii juste, la data bilanțului, în sumă de 118 mii lei (CJP Galați);
- ♦ nu au fost cuprinse în acțiunea de inventariere bunurile din domeniul public al statului aflate în administrare și elementele de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii (CJP Prahova).

Concluziile generale

Ca urmare a acțiunii de audit financiar la CNPP și la casele județene de pensii s-au constatat abateri și nereguli care au fost determinate de încălcarea legislației privind finanțele publice, privind proprietatea publică, contabilitatea și achizițiile publice, ceea ce a condus și la stabilirea de prejudicii pe seama surselor bugetului asigurărilor sociale de stat.

Printre **cauzele generatoare** ale abaterilor constatate s-au numărat următoarele:

- ▶ neluarea de măsuri în vederea încetării acordării dreptului de pensii în situația în care titularii au decedat;
- ▶ neluarea măsurilor pentru atragerea în sistemul public de pensii a persoanelor care erau obligate să se asigure în temeiul Legii nr. 263/2010;
- ▶ nerespectarea legislației privind achizițiile publice;
- ▶ nerespectarea prevederilor legale și a procedurilor cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor;
- ▶ nerespectarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al statului.

S-a constatat faptul că abaterile financiar-contabile, care nu au produs prejudicii s-au produs cu o frecvență semnificativă, realizarea acestora având la origine fie disfuncționalități sau neclarități ale prevederilor legale, fie neaplicarea întocmai a reglementărilor în domeniu.

Recomandări

- ✓ organizarea și conducerea contabilității instituției astfel încât să se asigure prezentarea prin situațiile financiare a unor informații reale, bazate pe înregistrări contabile conform legislației aplicabile, care să conducă la determinarea corectă a rezultatului patrimonial al entității și la respectarea principiilor contabilității pe bază de angajamente;
- ✓ dispunerea de măsuri prin care să se asigure atragerea în sistemul public de pensii, în termenul legal de prescripție, a tuturor persoanelor identificate care îndeplinesc condițiile legale de asigurare, în vederea colectării de venituri la bugetul asigurărilor sociale de stat;
- ✓ monitorizarea și controlul, la nivelul ordonatorului principal de credite, a activității desfășurate de către casele teritoriale de pensii pentru asigurarea creșterii numărului de persoane asigurate în sistemul public de pensii;
- ✓ întocmirea Planului de audit intern, prin cuprinderea acțiunilor de audit pe baza evaluării și analizei riscurilor, a sugestiilor conducătorului entității și includerea în acesta a unor misiuni care să cuprindă auditarea activităților cu impact financiar asupra activității instituției;

- ✓ rapoartele periodice către ordonatorul principal de credite vor conține principalele constatări, concluzii și recomandări, precum și abaterile financiar-contabile și eventualele prejudicii identificate de compartimentul de audit intern din cadrul CNPP și cel al unităților teritoriale;
- ✓ dispunerea de măsuri pentru verificarea și identificarea tuturor erorilor care au generat plăți nelegale din bugetul asigurărilor sociale de stat; stabilirea întinderii prejudiciului, evidențierea în contabilitate a sumelor de încasat și dispunerea de măsuri în vederea recuperării acestora potrivit legislației în vigoare și regularizarea obligațiilor aferente datorate bugetului general consolidat;
- ✓ analizarea cauzelor și împrejurărilor care au determinat, în anul 2012, plăți nejustificate din creditele bugetare ale aparatului central, cu titlu de cheltuieli de executare silită și dispunerea de măsuri pentru recuperarea plăților nelegale, conform prevederilor legale în vigoare;
- ✓ transmiterea fără plată a bunurilor de la o instituție publică la alta se va face cu respectarea legislației în vigoare, numai pe baza documentelor avizate de ordonatorii principali de credite ai instituțiilor care predau/primesc bunurile;
- ✓ inventarierea elementelor patrimoniale se va face cu respectarea prevederilor legale, pentru a se asigura stabilirea reală a situației patrimoniului la finele exercițiului financiar;
- ✓ reevaluarea terenurilor și construcțiilor din patrimoniul instituției, cel puțin o dată la trei ani, astfel încât aceste bunuri să fie raportate prin bilanț la valoarea justă.

Măsuri operative luate în timpul misiunii

În timpul misiunilor de audit, conducerile CNPP și ale caselor județene de pensii au luat următoarele măsuri operative:

- ⇒ CNPP a transmis, către personalul care efectuează înregistrări în contabilitate, instrucțiuni cu privire la modul de înregistrare a cheltuielilor în rezultatul reportat (la nivel central și teritorial);
- ⇒ au fost înregistrate în evidența financiar-contabilă debite în sumă totală de 565 mii lei (CJP Cluj).

Imperfecțiuni ale cadrului normativ aplicabil

S-a constatat existența unor *imperfecțiuni ale cadrului legislativ în cazul pensiilor de serviciu recalculate în baza OUG nr. 59/2011 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor prevăzute la art. 1 lit. c)-h) din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor*.

Astfel s-a constatat existența unei *necorelări în cadrul legislativ aplicabil*, respectiv între:

- dispozițiile art. 278 pct. 3 din vechiul Cod de procedură civilă din 9 septembrie 1865, republicat, abrogat de art. 83 din Legea nr. 76/2012 la data de 15 februarie 2013, care statua faptul că, hotărârile judecătorești pronunțate în primă instanță sunt executorii de drept când au ca obiect pensii acordate în cadrul asigurărilor sociale, și
- Legea nr. 294/2011 a bugetului de asigurări sociale de stat pentru anul 2012, care la art.15 prevede că drepturile de pensii obținute în baza unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile, ca urmare a contestării recalculării și revizuirii efectuate pentru categoriile de pensii prevăzute în Legea nr. 119/2010 și a OUG 59/2011, se suportă din bugetul de asigurări sociale de stat.

Astfel, se impune *armonizarea cadrului legislativ în privința aplicării prevederilor Codului de procedură civilă*, care dispun că hotărârile pronunțate la fond în aceste cauze sunt executorii de drept, iar pe altă parte dispozițiile legilor anuale privind bugetul asigurărilor sociale de stat care fac referire doar la „hotărârile judecătorești definitive și irevocabile”.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin deciziile emise anterior

Verificarea modului de implementare a recomandărilor și de îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii s-a realizat prin planificarea, în mod distinct, a unor acțiuni în programul de activitate pe anul 2013 și prin verificarea acestora cu prilejul misiunilor de audit financiar.

Numărul deciziilor verificate la nivelul Casei Naționale de Pensii Publice și al caselor județene de pensii, precum și gradul de implementare a măsurilor dispuse se prezintă după cum urmează:

Entitatea verificată	Număr decizii verificate	Număr măsuri dispuse	din care:		Grad de implementare %
			Implementate	Neimplementate	
CNPP și casele județene de pensii	26	137	67	70	48,90

Rezultatele obținute în urmare verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi a României în anii precedenți, la ordonatorul principal de credite și la unitățile aflate în subordinea sa s-au materializat în recuperarea unor prejudicii, în sumă de 17.313 mii lei și a unor venituri suplimentare, în sumă de 7.333 mii lei.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost

- ⇒ nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de control/audit încheiate în anii precedenți, ceea ce conduce, implicit, la urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire, în integralitate, a măsurilor dispuse prin decizie;
- ⇒ unele măsuri au fost contestate și se află pe rolul instanțelor de judecată, iar până la data misiunii de

implementate
în totalitate

Impactul măsurilor
dispuse prin decizii
asupra activității
entităților verificate

- audit a contului de execuție pe anul 2012, instanțele nu s-au pronunțat în spețele respective. Cu toate acestea, în anumite cazuri, au fost deja adoptate unele măsuri pentru intrarea în legalitate;
- ⇒ datorită complexității acțiunilor care trebuie întreprinse de către entitățile verificate, au fost solicitate, în anumite cazuri, prelungiri ale termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse.
 - ⇒ un impact pozitiv asupra modului de elaborare și fundamentare a indicatorilor bugetului asigurărilor sociale de stat și a modului de întocmire a contului de execuție, prin completarea tuturor datelor prevăzute/cerute de acest formular;
 - ⇒ reflectarea în situațiile financiare a obligațiilor rămase neachitate și înscrise în documentele de lichidare înregistrate în conturile contabile corespunzătoare;
 - ⇒ înregistrarea contractelor de achiziție încheiate cu persoane nerezidente la organele fiscale teritoriale și îndeplinirea obligațiilor legale față de bugetul de stat;
 - ⇒ elaborarea unor proceduri prin care să se reglementeze și colaborarea compartimentelor de specialitate, în vederea urmăririi litigiilor în care CNPP este parte;
 - ⇒ monitorizarea programului investițional și disponibilizării, la timp, a surselor bugetare alocate pentru cheltuieli de capital care nu pot fi angajate, pentru a se evita imobilizarea creditelor bugetare neutilizate;
 - ⇒ stabilirea, evidențierea și încasarea veniturilor de la persoanele care erau obligate să se asigure la sistemul public de pensii, ceea ce a determinat creșterea veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat;
 - ⇒ reîntregirea creditelor bugetare prin recuperarea unei părți din sumele dovedite a fi acordate necuvenit sub forma:
 - pensiilor anticipate, anticipate parțiale, de invaliditate gradul I sau II și de urmaș, încasate de beneficiarii de drepturi din sistemul public de pensii care au realizat concomitent și alte venituri, în condițiile în care obținerea acestor venituri impunea suspendarea plății pensiilor menționate;
 - pensiilor pentru care nu s-a efectuat încetarea plății drepturilor în luna următoare decesului;
 - ⇒ efectuarea regularizărilor cu bugetul general consolidat, a sumelor plătite în plus aferente drepturilor de pensii plătite necuvenit.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate care au determinat producerea de prejudicii și erorile materiale detectate, precum și abaterile constatate la entitățile subordonate acesteia, echipa de audit a emis **opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către CNPP pentru anul 2012, deoarece acestea nu respectă principiile legalității și regularității și nu oferă o imagine fidelă și reală a poziției financiare a CNPP la data de 31.12.2012.

Pentru valorificarea constatărilor, atât la nivelul CNPP cât și a caselor teritoriale de pensii, au fost emise decizii prin care au fost dispuse măsuri pe care Casa Națională de Pensii Publice, împreună cu unitățile din subordinea sa, trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor fondurilor speciale pe anul 2012

1.4.1. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2012

Scurtă prezentare

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) este instituție publică, cu personalitate juridică, sub autoritatea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV).

ANOFM asigură coordonarea, îndrumarea și controlul activității unităților din subordine, în scopul aplicării unitare a legislației în domeniul specific de activitate și al realizării atribuțiilor ce le revin acestora, potrivit legii. ANOFM este organizată și funcționează potrivit prevederilor Legii nr. 202/2006 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și ale statutului acesteia aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1610/2006.

Contul general de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj cuprinde:

- a) veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- b) veniturile și cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale.

Execuția bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2012, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicatori	Prevederi/ Credite inițiale	Prevederi/ Credite definitive	Încasări realizate/ Plăți efectuate	Execuție față de prevederi/ credite inițiale %	Execuție față de prevederi/ credite definitive %
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Venituri totale, din care:	2.443	2.049	1.892	77,45	92,34
Venituri ale sistemului de asigurări pentru șomaj	2.227	1.824	1.657	74,41	90,84
Venituri ale fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	216	225	235	108,80	104,44
Cheltuieli totale, din care:	2.255	1.854	1.736	76,98	93,64
Cheltuieli ale sistemului de asigurări pentru șomaj	2.228	1.823	1.706	76,57	93,58
Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	27	31	30	111,11	96,77
Excedent/ Deficit, din care:	188	195	156	82,98	80,00
Deficit al sistemului de asigurări pentru șomaj	-1	1	-49	4.900	-4.900
Excedent al fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	189	194	205	108,47	105,67

Analizând datele prezentate prin contul de execuție al bugetului asigurărilor pentru șomaj centralizat, întocmit de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă la data de 31.12.2012, se constată că au fost realizate venituri în sumă de 1.892 milioane lei (care includ și subvențiile acordate de la bugetul de stat în sumă de 473 milioane lei) și cheltuieli în sumă de 1.736 milioane lei.

O pondere însemnată în veniturile și cheltuielile totale, raportate de către ANOFM în contul de execuție bugetară, au avut veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj, fiind de 87,58% la venituri și de 98,28% la cheltuieli, în timp ce veniturile și cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale au deținut o pondere mai mică, de 12,42% la venituri și de 1,72% la cheltuieli.

Astfel, execuția contului general al bugetului asigurărilor pentru șomaj s-a încheiat cu *un excedent total de 156 milioane lei*, compus din *deficitul bugetului asigurărilor pentru șomaj*, în sumă de 49 milioane lei și din excedentul fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, în sumă de 205 milioane lei.

În indicatori sintetici, contul general de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2012, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicatori	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Total drepturi	Încasări realizate	Stingeri pe alte căi	Drepturi constatate de încasat	Încasări față de prevederi inițiale (%)	Încasări față de prevederi definitive (%)	Grad de încasare a veniturilor
0	1	2	3	4	5	6=3-4-5	7=4/1	8=4/2	9=4/3
Venituri totale, din care:	2.443	2.049	4.481	1.892	163	2.426	77,45	92,34	42,22
1. Contribuții de asigurări, din care:	1.305	1.340	3.658	1.348	137	2.173	103,30	100,60	36,85
a) contribuțiile angajatorilor, din care	765	776	2.818	782	122	1.914	102,22	100,77	27,75
- contribuții de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori	568	568	2.477	561	120	1.796	98,77	98,77	22,65
- contribuția angajatorilor la fondul de garantare	197	208	341	221	2	118	112,18	106,25	64,81
b) Contribuțiile asiguraților	540	564	840	566	15	259	104,81	100,35	67,38
2. Venituri nefiscale	23	26	283	20	22	241	86,96	76,92	7,07
3. Încasări din rambursarea împrumuturilor acordate pentru înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii	4	2	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00
4. Subvenții de la bugetul de stat	974	544	473	473	0	0	48,56	86,95	100,00
5. Sume primite de la UE în contul plăților efectuate	137	137	67	51	4	12	37,23	37,23	76,12

Gradul de realizare a veniturilor bugetului asigurărilor sociale pentru șomaj, față de prevederile definitive, a fost în anul 2012, de 92,34%, în timp ce la finele exercițiului financiar au rămas drepturi constatate de încasat în sumă de 2.426 milioane lei. Cea mai mare parte din această sumă o reprezintă contribuțiile de asigurări pentru șomaj, în sumă totală de 2.173 milioane lei (89,57%), din care, datorate de angajatori în sumă de 1.914 milioane lei (78,90%) și datorate de către asigurați, în sumă de 259 milioane lei (10,67%).

În totalul veniturilor încasate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, raportate de către ANOFM, cea mai mare pondere o au contribuțiile de asigurări pentru șomaj datorate de angajatori și angajați (71,24%), în sumă de 1.348 milioane lei.

Din datele prezentate mai sus, rezultă că încasarea veniturilor totale la bugetul asigurărilor pentru șomaj a avut un grad de realizare de numai 42,22%, cauza principală fiind gradul scăzut de colectare a acestor venituri de către ANAF, reprezentat de contribuția de asigurări pentru șomaj datorate de către angajatori și asigurați. Astfel, din totalul contribuțiilor datorate la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 3.658 milioane lei, în anul 2012 s-a încasat efectiv numai suma de 1.348 milioane lei, reprezentând doar 36,85% din nivelul contribuțiilor datorate.

Veniturile efectiv încasate din contribuțiile la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 1.348 milioane lei nu au acoperit decât 77,65% din cheltuielile sistemului de asigurări pentru șomaj în sumă de 1.736 milioane lei, pentru diferența de cheltuieli, ANOFM a încasat subvenții de la bugetul de stat, prin bugetul MMFPSPV, în sumă de 473 milioane lei (25,02% din veniturile încasate).

Luând în calcul volumul plăților din bugetul asigurărilor pentru șomaj din anul 2012, în sumă de 1.736 milioane lei, încasarea integrală a drepturilor constatate de încasat în sumă de 2.426 milioane lei ar asigura resursele necesare plăților derulate prin bugetul asigurărilor pentru șomaj, gestionat de către ANOFM, pentru mai mult de un an de zile.

Execuția cheltuielilor bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2012 se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicatori	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente bugetare	Angajamente legale	Plăți efectuate	Cheltuieli efective	Execuție față de credite inițiale (%)	Execuție față de credite definitive (%)
0	1	2	3	4	5	6	7=col.5/col.1	8=col.5/col.2
Total cheltuieli, din care:	2.255	1.855	1.759	1.752	1.736	1.698	76,98	93,58
1. Asigurări și asistență socială	1.924	1.485	1.426	1.421	1.416	1.381	73,60	95,35
Asigurări pentru șomaj	1.727	1.319	1.273	1.268	1.264	1.219	73,19	95,83
Prevenirea excluderii sociale	41	24	22	22	22	22	53,66	91,67
Alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale	156	142	131	131	130	140	83,33	91,55
2. Acțiuni economice	256	293	262	260	257	254	100,39	87,71
3. Învățământ	48	46	41	41	33	33	68,75	71,74
4. Cheltuielile fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale	27	31	30	30	30	30	111,11	96,77

Plățile din bugetul asigurărilor pentru șomaj au cuprins, în principal:

- plăți pentru asigurări și asistență socială, în sumă de 1.416 milioane lei (81,56%), constând în plăți pentru: asigurări pentru șomaj, prevenirea excluderii sociale, alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale;
- plăți pentru acțiuni generale economice, în sumă de 257 milioane lei (14,80%), fiind destinate pentru: măsuri active pentru combaterea șomajului, stimularea creării de locuri de muncă și alte acțiuni generale de muncă.

Misiunea de audit financiar a contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2012 s-a desfășurat la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă - ANOFM și la un număr de 24 unități din subordine, respectiv:

- 16 Agenții Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă, ordonatori de credite din subordinea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- 7 dintre cele 8 Centre Regionale de Formare Profesională a Adulților;
- Centrul Național de Formare Profesională a Personalului Propriu Râșnov, județul Brașov.

Ca urmare a auditării situațiilor financiare au rezultat constatările prezentate în continuare, conform următoarelor obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu

La ANOFM

- ◆ supradimensionarea veniturilor aferente încasărilor din rambursarea împrumuturilor acordate pentru înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, cu suma de 2.000 mii lei, fără a avea la bază o analiză realistă cu privire la acest indicator al bugetului de venituri și cheltuieli;

La Agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă

- ◆ supraevaluarea veniturilor cu suma de 8.438 mii lei, fără a ține cont de posibilitățile reale de încasare a veniturilor (AJOFM Neamț, AJOFM Dolj).

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La ANOFM

- ◆ nerespectarea prevederilor legale în vigoare cu privire la organizarea evidenței sintetice și analitice a activelor fixe corporale, a evidenței analitice a cheltuielilor cu amortizarea mijloacelor fixe și a celor cu transmiterea, fără plată, a unor bunuri aflate în patrimoniul instituției;
- ◆ neconcordanțe între datele raportate în contul de execuție bugetară și datele din evidența contabilă, prin înregistrarea eronată a plăților și a cheltuielilor pe structura clasificăției bugetare;
- ◆ neraportarea, prin situațiile financiare încheiate la finele anului 2012, a tuturor datoriilor entității, reprezentând drepturi de natură salarială, stabilite prin sentințe civile, rămase definitive și irevocabile, în sumă de 4.856 mii lei, prin neconstituirea de provizioane;
- ◆ raportarea eronată, prin situațiile financiare, a unor creanțe imobilizate, provenind din înregistrări contabile eronate ale operațiunilor economice.

La Agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă

- ◆ necalcularea și neevidențierea datoriilor instituției publice, în sumă de 2.573 mii lei, prin neconstituirea unor provizioane la finele exercițiului bugetar al anului 2012 (AJOFM Vrancea);
- ◆ evidența necorespunzătoare a unor active fixe imobilizate primite de la UATO Băile Herculane, prin: neînregistrarea amortizării aferente modernizărilor efectuate la imobilul primit și a amenajărilor efectuate la terenul aferent imobilului (AJOFM Caraș Severin);
- ◆ neevidențierea unor lucrări de investiții executate, în contul "Active fixe corporale în curs de execuție" (AJOFM Neamț);
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a unor active fixe corporale, în sumă de 264 mii lei, la unele agenții teritoriale (AJOFM: Brăila și Satu Mare);
- ◆ menținerea nejustificată în evidența contabilă sintetică și analitică, a unor creanțe bugetare, în sumă de 92 mii lei, datorate de societăți comerciale radiate de la Oficiul Național al Registrului Comerțului (AJOFM: Harghita, Suceava și Satu Mare).

La Centrele Regionale de Formare Profesională a Adulților

- ◆ includerea pe cheltuieli și denaturarea rezultatului patrimonial cu suma de 2.817 mii lei, reprezentând lucrări de investiții care trebuiau reflectate în evidența financiar-contabilă ca active fixe corporale în curs de execuție (CRFPA Mureș);
- ◆ calcularea și înregistrarea eronată a unor cheltuieli cu amortizarea, în sumă totală de 651 mii lei, aferente clădirilor aparținând domeniului public al statului, în condițiile în care aceste bunuri patrimoniale nu se supun amortizării (CRFPA: Cluj și Mehedinți);
- ◆ neconcordanțe între datele raportate în situațiile financiare, ca donații și sponsorizări și sumele înregistrate în evidența contabilă în contul de disponibil corespunzător acestor operațiuni (CRFPA Vâlcea).

Modul de evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului de asigurări pentru șomaj, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege

La ANOFM

- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind urmărirea încasării veniturilor bugetului asigurărilor pentru

șomaj și identificarea cauzelor care au condus la nerealizarea acestora, în sumă de 2.172.652 mii lei, reprezentând 89,57% din totalul creanțelor neîncasate. Aceste venituri neîncasate la finele exercițiului financiar al anului 2012 sunt compuse din:

- contribuțiile angajatorilor la bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă de 1.913.540 mii lei (88,09%) și,
- contribuțiile asiguraților pentru șomaj, în sumă de 259.112 mii lei (11,91%).

Creanțele raportate prin situațiile financiare centralizate de la nivelul ANOFM au la bază doar situațiile transmise de către unitățile ANAF către agențiile teritoriale, fiind înregistrate în evidența financiar-contabilă doar valoric, conform clasificății bugetare, la nivel de capitole și subcapitole de venituri. Din cele prezentate, la nivelul ordonatorului principal de credite a bugetului asigurărilor pentru șomaj rezultă că pentru suma de 2.172.652 mii lei nu se cunoaște componența analitică a acestora pe plătitori persoane fizice și juridice și nici dacă sumele respective se află în termenul legal de prescripție;

- ◆ nu s-a monitorizat recuperarea debitelor, în sumă de 193.217 mii lei, datorate de către agenții economici care au beneficiat de sume acordate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, reprezentând plăți compensatorii acordate salariaților disponibilizați, în baza OUG nr. 22/2004 *pentru modificarea și completarea OUG nr. 95/2002 privind industria de apărare*;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind modul de evidențiere și urmărire a unor debite neîncasate, în sumă de 12.569 mii lei, la agențiile județene de ocupare a forței de muncă, din subordinea ordonatorului principal de credite;
- ◆ neîncasarea de venituri la bugetul asigurărilor pentru șomaj, estimate la suma de 4.687 mii lei, prin neconstituirea de depozite la termen, pentru disponibilitățile existente la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale;
- ◆ nevirarea la bugetul statului a sumei totale de 110 mii lei, reprezentând drepturi de șomaj neridicate de beneficiari și garanții de participare la licitații, pentru care dreptul titularilor de a cere restituirea sumelor s-a prescris.
- ◆ neaplicarea tuturor formelor de executare silită, prevăzute de normele legale, asupra debitorilor din evidențele instituției, în sumă de 3.752 mii lei, în vederea recuperării creanțelor bugetului asigurărilor pentru șomaj (AJOFM: Satu Mare, Dolj, Brăila, Suceava, Călărași și Argeș).

La Agențiile
teritoriale pentru
ocuparea forței
de muncă

Calitatea gestiunii economico-financiare

La ANOFM

- ◆ nu s-a efectuat regularizarea și, implicit, restituirea la bugetul de stat a subvențiilor încasate în anul 2012 prin bugetul MMFPSPV, pentru echilibrarea bugetului asigurărilor pentru șomaj, în condițiile înregistrării unui excedent în sumă de 163.305 mii lei, din perioadele anterioare (anul 2010), menținut la finele anului 2012 în conturile de disponibilități la trezorerie. Pentru nerestituirea subvenției la termen, s-a calculat dobânda legală, în sumă estimată de 11.184 mii lei, pe care o datorează instituția;
- ◆ nu s-a asigurat minimizarea costului resurselor alocate pentru închirierea de spații cu destinația de birouri, necesare desfășurării activității instituției și economicitatea utilizării fondurilor publice, în sumă estimată la 1.813 mii lei;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind recuperarea creanțelor bugetare, în sumă totală estimată la 375 mii lei, din care pentru debite, în sumă totală de 59 mii lei, dreptul de a cere restituirea sumelor de la titulari s-a prescris;
- ◆ plăți nelegale, în sumă totală estimată la 338 mii lei, reprezentând indemnizații de șomaj, încasate de beneficiari de drepturi din bugetul asigurărilor pentru șomaj care au realizat concomitent și venituri incompatibile cu drepturile primite din acest buget, identificate și la un număr de 14 agenții teritoriale, necuprinse în audit în anul 2013;
- ◆ nerespectarea prevederilor legale în efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului pe anul 2012, constând, în principal, în: solduri ale conturilor de creanțe și datorii, neconfirmate pe bază de punctaje scrise și extrase de cont, active fixe corporale neinventariate.
- ◆ plăți nelegale reprezentând indemnizații de șomaj și contribuțiile aferente acestora, în sumă estimată la 4.850 mii lei, acordate persoanelor care, ulterior stabilirii dreptului, au beneficiat de venituri mai mari decât valoarea indicatorului social de referință în vigoare în anul 2012, de 500 lei (activități comerciale, drepturi de proprietate intelectuală, dividende, dobânzi, cedarea folosinței bunurilor, agricultură sau silvicultură), de venituri din salarii și din pensii sau au fost admise într-o formă de învățământ (AJOFM: Argeș, Buzău, Neamț, Satu Mare, Suceava, Harghita, Dolj, Bistrița-Năsăud, Brașov și Tulcea);
- ◆ nerecuperarea, de la angajatori, a subvențiilor plătite din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în sumă estimată la 92 mii lei, deoarece nu au fost respectate convențiile încheiate de către aceștia cu agențiile teritoriale, de a menține raporturile de muncă cu angajații pe o perioadă de cel puțin 3 sau 2 ani, de la data încheierii acestora (AJOFM: Buză și Dolj);

La Agențiile
teritoriale pentru
ocuparea forței
de muncă

- ◆ nesolicitarea către casele teritoriale de sănătate a restituirii contravalorii concediilor medicale ale salariaților suportate din credite bugetare, în sumă estimată de 91 mii lei (AJOFM: Caraș-Severin și Dolj);
- ◆ neregularizarea cu bugetul general consolidat a contribuțiilor sociale, în sumă de 78 mii lei, aferente indemnizațiilor de șomaj plătite fără temei legal (AJOFM Ialomița);
- ◆ efectuarea necorespunzătoare a inventarierii anuale a patrimoniului, întrucât: soldurile conturilor de creanțe și datorii nu au fost supuse verificării și confirmării pe baza extraselor de cont, nu s-au inventariat toate elementele de natura activelor, datoriilor și a capitalurilor proprii (AJOFM: Buzău, Neamț, Suceava, Dolj și Caraș-Severin).
- ◆ efectuarea de cheltuieli de capital nejustificate prin lucrări efectiv executate, în sumă de 96 mii lei (CRFPA Mureș);
- ◆ nu a fost efectuată reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege, pentru a asigura raportarea acestora la valoarea justă, la data bilanțului (CRFPA: Cluj și Mehedinți);
- ◆ efectuarea necorespunzătoare a inventarierii anuale, fără ca soldurile conturilor de creanțe și datorii să fie supuse verificării și confirmării pe baza extraselor de cont, precum și neinventarierea tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și a capitalurilor proprii (CNFPPP Râșnov, CRFPA Brașov, CRFPA Cluj, CRFPA Mureș, CRFPA Călărași).

Concluzii generale

Ca urmare a acțiunilor de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj desfășurate la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și unitățile teritoriale, au fost constatate abateri și nereguli, determinate de încălcarea legislației specifice sistemului asigurărilor pentru șomaj cât și a legislației privind finanțele publice, proprietatea publică a statului, contabilitatea instituțiilor publice, achizițiile publice și legislația din domeniul fiscal.

Principalele cauze generatoare ale abaterilor constatate sunt:

- ▶ nerespectarea prevederilor legale cu privire la modul de evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- ▶ nerealizarea unor venituri cuvenite bugetului asigurărilor pentru șomaj, provenind din drepturi neridicate sau din garanții depuse de furnizori pentru care s-a prescris dreptul beneficiarilor de a fi solicitate;
- ▶ nu s-au luat măsurile de executare silită prevăzute de lege, pentru a se asigura încasarea veniturilor cuvenite bugetului asigurărilor pentru de șomaj;
- ▶ nerealizarea unor venituri la bugetul asigurărilor pentru șomaj, prin neconstituirea de depozite la termen pe seama disponibilităților fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale;
- ▶ nerespectarea prevederilor legale și a procedurilor cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor;
- ▶ efectuarea de operațiuni economico-financiare fără să fie înregistrate în contabilitate, la data efectuării lor;
- ▶ nerespectarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului public și privat al statului, precum și a efectuării inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor;
- ▶ funcționarea defectuoasă a sistemului de control intern;
- ▶ nerespectarea legislației privind finanțele publice, prin nerespectarea clasificărilor indicatorilor finanțelor publice, neutilizarea excedentului din anii precedenți, înainte de a solicita subvenții de la bugetul de stat.

Recomandări

- ✓ asigurarea unui cadru unitar de evidență, raportare și urmărire a creanțelor de încasat la bugetul asigurărilor pentru șomaj, identificarea și clarificarea veniturilor de încasat din anii precedenți;
- ✓ implicarea ANOFM în analiza modulului în care unitățile teritoriale sunt preocupate de atragerea la timp a veniturilor cuvenite bugetului asigurărilor pentru șomaj provenite din debitele existente, precum și modul în care respectă legislația în vigoare cu privire la executarea silită a persoanelor juridice/fizice care datorează sume bugetului asigurărilor pentru șomaj;
- ✓ gestionarea, în condiții de eficiență, a excedentului înregistrat la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale;
- ✓ monitorizarea corespunzătoare a cheltuielilor de natura investițiilor și fundamentarea cheltuielilor de capital aferente finanțării obiectivelor/lucrărilor de investiții/achiziții de active corporale și necorporale, corelat cu necesitățile reale ale unităților teritoriale și ale ANOFM;
- ✓ organizarea corespunzătoare a contabilității sintetice și analitice a activelor fixe și calcularea amortizării aferente acestora;
- ✓ organizarea activității privind angajarea, lichidarea ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice conform normelor legale în vigoare;
- ✓ organizarea, implementarea și menținerea funcționalității sistemelor de management și control intern din cadrul entităților;
- ✓ efectuarea operațiunilor de inventariere cu respectarea tuturor prevederilor legale în vigoare;
- ✓ fundamentarea corespunzătoare a subvențiilor solicitate de la bugetul de stat pentru acoperirea cheltuielilor ținând seama de excedentul înregistrat în anii precedenți;
- ✓ analiza tuturor cauzelor și împrejurărilor care au generat efectuarea de plăți nelegale în anul 2012 și

stabilirea de măsuri, conform prevederilor legale în vigoare, care să conducă la recuperarea acestora și virarea sumelor recuperate la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Măsuri luate de entitate în timpul sau ca urmare a misiunii de audit financiar

În timpul misiunilor de audit, conducerile ANOFM și ale entităților din subordinea sa, supuse verificării, au luat următoarele măsuri operative:

- ⇒ s-au efectuat înregistrări în evidența financiar-contabilă a ANOFM privind corectarea parțială a soldurilor creanțelor imobilizate și s-au corectat cheltuielile privind primele de asigurare care aparțineau exercițiului financiar al anului 2013.
- ⇒ CRFPA Cluj a înregistrat în evidența financiar-contabilă bunuri, în sumă de 97 mii lei, luate în custodie;
- ⇒ s-au înregistrat în evidența financiar-contabilă diferențele din reevaluarea activelor fixe, în sumă de 1.833 mii lei (*CRFPA Mehedintți, CRFPA Cluj*).

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin deciziile emise anterior

Verificarea modului de implementare a recomandărilor și de îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii s-a realizat prin planificarea în mod distinct a unor acțiuni în programul de activitate pe anul 2013 și prin verificarea acestora cu prilejul misiunilor de audit financiar.

Numărul deciziilor verificate la nivelul Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și al agențiilor teritoriale, precum și gradul de implementare a măsurilor dispuse se prezintă după cum urmează:

Entitatea verificată	Număr decizii verificate	Număr măsuri verificate	din care:		Grad de implementare %
			Imple-mentate	Neimple-mentate	
ANOFM și agențiile teritoriale	25	149	83	66	55,70

Rezultatele obținute în urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi a României în anii precedenți, la ordonatorul principal de credite și la unitățile aflate în subordinea sa, s-au materializat în recuperarea unor prejudicii în sumă de 450 mii lei și a unor venituri suplimentare în sumă de 7.181 mii lei.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost implementate în totalitate

- ⇒ nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de control/audit încheiate în anii anteriori, ceea ce impune urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire a măsurilor în cauză;
- ⇒ unele măsuri au fost contestate și sunt pe rolul instanțelor de judecată, iar până la data misiunii de audit a contului de execuție pe anul 2012, instanțele nu se pronunțaseră în spețele respective. Cu toate acestea, în anumite cazuri, au fost deja adoptate unele măsuri pentru intrarea în legalitate;
- ⇒ datorită complexității acțiunilor care trebuie întreprinse de către entitățile verificate, au fost solicitate, în unele cazuri, prelungiri ale termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse.

Impactul măsurilor dispuse prin decizii asupra activității entităților verificate în anii precedenți

- ⇒ înregistrarea tuturor documentelor primite de către instituție cu utilizarea Planului de conturi pentru instituțiile publice și a instrucțiunilor de aplicare a acestuia;
- ⇒ înlăturarea imobilizărilor de credite bugetare, prin restituirea la termen a drepturilor neridicate, precum și cheltuirea în condiții de economicitate a fondurilor bugetului asigurărilor pentru șomaj.
- ⇒ îmbunătățirea activității privind inventarierea anuală a patrimoniului, cu analiza și clarificarea soldurilor tuturor conturilor, aceasta fiind activitatea premergătoare întocmirii situațiilor financiare anuale.
- ⇒ utilizarea în condiții de economicitate a fondurilor bugetului asigurărilor pentru șomaj, prin urmărirea nerestituirii la termen de către Compania Națională Poșta Română a drepturilor neplătite beneficiarilor;
- ⇒ creșterea gradului de încasare a veniturilor datorate bugetului asigurărilor pentru șomaj prin virarea la termenele legale a unor drepturi de șomaj prescise;
- ⇒ recuperarea drepturilor plătite nelegal din bugetul asigurărilor pentru șomaj, de la beneficiarii care nu îndeplineau cerințele legale pentru încasarea acestora și virarea sumelor recuperate la buget.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere concluziile rezultate din misiunile de audit financiar, întrucât situațiile financiare pe anul 2012 ale bugetului asigurărilor pentru șomaj, nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat **opinie de audit adversă**.

Pentru valorificarea constatărilor, atât la nivelul ordonatorului principal de credite, ANOFM, cât și la nivelul unităților din subordinea sa, au fost emise decizii prin care s-au dispus măsuri pe care entitățile trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate.

1.4.2. Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2012

Scurtă prezentare

Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) este instituția publică autonomă, de interes național, cu personalitate juridică, care administrează și gestionează sistemul de asigurări sociale de sănătate, în vederea aplicării politicilor și programelor Guvernului în domeniul sanitar.

Execuția bugetului Fondului Național Unic de Asigurări Sociale de Sănătate

Execuția Veniturilor-Contul de execuție pentru venituri al bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate întocmit la data de 31.12.2012, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicatori	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Drepturi totale constatate	Venituri încasate	Grad de realizare față de prevederi inițiale (%)	Grad de realizare față de prevederi definitive (%)
0	1	2	3	4	5=4/1	6=4/2
VENITURI TOTALE	17.768	19.715	25.951	19.049	107,21	96,62
Venituri curente, din care:	14.969	16.756	23.626	16.794	112,19	100,23
1. Alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii	0	1.735	1.416	1.811	0,00	104,38
2. Contribuții de asigurări de sănătate	14.960	14.991	22.172	14.966	100,04	99,83
Contribuțiile angajatorilor	7.060	7.060	11.342	7.256	102,78	102,78
Contribuțiile asiguraților	7900	7.931	10.830	7.710	97,59	97,21
3. Venituri nefiscale	9	30	38	17	188,89	56,67
Subvenții, din care:	2.691	2.851	2.325	2.255	83,80	79,10
1. Subvenții de la bugetul de stat	1.762	1.920	1.403	1.398	79,34	72,81
2. Subvenții de la alte administrații	929	931	922	857	92,25	92,05
Sume primite de la UE	108	108	0	0	0,00	0,00

Veniturile realizate în anul 2012 au fost în valoare de 19.049 milioane lei și reprezintă 96,62% față de prevederile aprobate. Media lunară a încasărilor în anul 2012 a fost de 1.587 milioane lei.

Din cele prezentate în tabelul de mai sus, rezultă faptul că la fundamentarea bugetului FNUASS pentru anul 2012 nu au fost avute în vedere toate veniturile cuvenite acestui fond, prevederile bugetare definitive în sumă de 19.715 milioane lei fiind cu 6.236 milioane lei mai mici decât totalul drepturilor constatate care au fost în sumă de 25.951 milioane lei.

Din totalul veniturilor, ponderea cea mai mare o au *veniturile curente*, în valoare de 16.794 milioane lei, respectiv 88,16%. În acest indicator au fost cuprinse contribuțiile angajatorilor și contribuțiile angajaților, în sumă de 7.256 milioane lei și, respectiv, în sumă de 7.710 milioane lei. Gradul de colectare al acestor venituri în totalul drepturilor constatate a fost de 63,97%, pentru veniturile din contribuțiile angajatorilor și de 71,20%, pentru veniturile din contribuțiile angajaților.

Însă, conform dispozițiilor OUG nr. 86/2003 *privind reglementarea unor măsuri în materie financiar fiscală*, aprobată prin Legea nr. 609/2003, cu modificările și completările ulterioare, colectarea contribuțiilor persoanelor juridice și fizice care au calitatea de angajator, precum și cele ale persoanelor fizice care au calitatea de salariați se face de către ANAF, prin organele fiscale teritoriale, într-un cont unic.

Colectarea contribuțiilor de la persoanele fizice, altele decât cele pentru care colectarea veniturilor se face de către ANAF (ANAF), se realizează în baza unei declarații model, în contul unic deschis pe seama CNAS și s-a realizat, până la 30 iunie 2012, prin casele de asigurări de sănătate județene, a municipiului București și prin Casa Asiguraților de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești, cu respectarea dispozițiilor legale în vigoare. După această dată colectarea contribuțiilor s-a realizat de către Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF) prin trezoreriile teritoriale, conform OUG nr. 125/2011.

Față de drepturile totale de creanță ale Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, în valoare de 25.951 milioane lei, veniturile încasate în anul 2012 au fost în valoare de 19.049 milioane lei (grad de colectare de 73%), iar la data de 31.12.2012 au rămas neîncasate venituri în valoare de 6.847 milioane lei.

Din totalul drepturilor de creanță ale Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, 2,78% din aceste venituri, respectiv suma de 721 milioane lei, trebuiau încasate de către CNAS. În anul 2012 CNAS a încasat doar suma de 186 milioane lei, realizând un grad de colectare a veniturilor din contribuții de asigurări de sănătate de numai 26%. Veniturile neîncasate de CNAS la sfârșitul anului 2012, evidențiate în situațiile financiare, sunt în valoare de 535 milioane lei și reprezintă 7,80% din veniturile rămase de încasat la sfârșitul anului 2012.

Celelalte venituri din contribuții datorate de persoanele aflate în șomaj și pensionari dețin o pondere mică în totalul veniturilor Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate.

Subvențiile încasate la Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate au fost în sumă de 2.255 milioane lei, din care:

- subvenții de la bugetul de stat, în sumă de 1.398 milioane lei, reprezentând contribuții de asigurări de sănătate pentru pensionari, șomeri, persoane care execută o pedeapsă privativă de libertate sau arest preventiv;
- subvenții de la alte administrații, în sumă de 857 milioane lei.

Situația încasărilor la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate în anul 2012, comparativ cu anul 2011 se prezintă în felul următor:

- milioane lei -			
Indicatori	2011	2012	2012/2011 (%)
0	1	2	3
Venituri totale, din care:	17.821	19.049	106,89
Alte impozite și taxe generale pe bunuri și servicii	0	1.811	0
Contribuții de asigurări de sănătate	14.933	14.966	100,22
Venituri nefiscale	71	17	23,02
Total subvenții, din care:	2.813	2.255	80,16
- Subvenții de la bugetul de stat	2.178	1.398	64,19
- Subvenții de la alte administrații	635	857	134,96
Sume primite de la UE	4	0	0

Din datele înscrise în tabelul de mai sus rezultă că, deși față de anul 2011 veniturile totale încasate în anul 2012 au crescut cu 6,89%, de la 17.821 milioane lei, la 19.049 milioane lei, creșterea în sumă absolută fiind de 1.228 milioane lei, această creștere a veniturilor a fost determinată, în principal, de încasarea de impozite și taxe pe bunuri și servicii (venituri din contribuția datorată pentru medicamente finanțate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate și din bugetul Ministerului Sănătății) conform OUG nr. 77/2011 - privind stabilirea unei contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, capitol bugetar care nu s-a regăsit în structura veniturilor în anul 2011. De asemenea, veniturile din contribuții de asigurări pentru sănătate au crescut cu 33 milioane lei, în anul 2012, față de anul 2011. Subvențiile primite de la alte administrații, au cunoscut o creștere de 222 milioane lei în anul 2012 față de anul 2011.

Realizarea doar în proporție de 73% a veniturilor Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate a avut, în principal, următoarele cauze:

- gradul scăzut de colectare a veniturilor din contribuții de asigurări de sănătate, de doar 70,35%, realizat de ANAF. Veniturile neîncasate de ANAF la sfârșitul anului 2012 sunt în sumă de 6.809 milioane lei;
- gradul scăzut de colectare realizat de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate pentru veniturile din contribuții de asigurări de sănătate de cca 26%. Veniturile neîncasate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate la sfârșitul anului 2012 sunt în suma de 535 milioane lei.

Execuția Cheltuielilor-Contul de execuție pentru cheltuieli al bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate întocmit la data de 31.12.2012, se prezintă astfel:

- milioane lei -											
Denumire indicatori	Credite bugetare inițiale	Credite de angajament	Credite bugetare definitive	TOTAL Angajamente legale	din care:		Plăți efectuate	Angajamente legale de plătit	Cheltuieli efective	Execuție bugetară față de credite inițiale	Execuție bugetară față de credite definitive
0	1	2	3	4	Sold la începutul anului	Angajamente curente	7	8	9	10=7/1	11=7/3
CHELTUIELI- TOTAL (A+B)	17.768	18.395	19.715	25.363	5.930	19.434	19.459	5.904	19.251	109,52	98,70
A. Sănătate	16.719	18.395	18.593	24.241	5.930	18.312	18.337	5.904	18.136	109,68	98,62
1. Cheltuieli curente	16.588	18.284	18.482	24.146	5.930	18.217	18.242	5.904	18.038	109,97	98,70
Cheltuieli de personal	132	0	134	134	0	134	134	0	135	101,52	100,00
Bunuri și servicii	16.273	18.121	18.177	23.958	5.928	18.030	18.054	5.904	17.894	110,94	99,32
Dobânzi	20	0	8	8	0	8	8	0	8	40,00	100,00
Proiecte cu fonduri UE	163	163	163	46	2	45	46	0	1	28,22	28,22
2.Cheltuieli de capital	131	111	111	109	0	109	109	0	98	83,21	98,20
3. Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0	0	0	-14	0	-14	-14	0	0	0,00	0,00
B. Cheltuieli pentru asigurări și asistență socială	1.049	0	1.122	1.122	0	1.122	1.122	0	1.115	106,96	100,00
DEFICIT	0	0	0	0	0	0	-410	0	0	0,00	0,00

Potrivit contului de execuție pentru cheltuieli al bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate în anul 2012, rezultă următoarele:

- angajamentele legale, din care cea mai mare pondere o dețin obligațiile asumate față de furnizorii de servicii medicale, prin contractele încheiate de aceștia cu casele de asigurări de sănătate teritoriale, evidențiate la sfârșitul anului 2012 au fost în valoare totală de 23.958 milioane lei, din care 5.928 milioane lei reprezintă obligații din anii precedenți;
- creditele bugetare definitive aprobate pentru finanțarea cheltuielilor cu bunuri și servicii, au fost în sumă de 18.177 milioane lei, iar angajamentele legale de plătit au fost în sumă de 23.958 milioane lei, mai mult cu suma de 5.781 milioane lei, reprezentând angajamente legale în sold la începutul anului. Ponderea din aceste cheltuieli o dețin cheltuielile cu medicamentele și serviciile medicale decontate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate furnizorilor de servicii medicale.
- Creditele bugetare definitive aprobate, în sumă de 19.715 milioane lei, au fost repartizate astfel:
 - pentru finanțarea cheltuielilor în domeniul sănătății au fost alocate credite bugetare în valoare de 18.593 milioane lei;
 - pentru finanțarea cheltuielilor pentru asigurări și asistență socială au fost alocate credite bugetare în valoare de 1.122 milioane lei.
- Cheltuielile efective înregistrate în anul 2012 au fost în valoare de 19.251 milioane lei, din care:
 - cheltuieli în domeniul sănătății 18.136 milioane lei;
 - cheltuieli pentru asigurări și asistență socială 1.115 milioane lei.

Cheltuielile pentru sănătate:

-milioane lei-									
Denumire indicatori	Credite de angajament	Credite bugetare inițiale	Credite bugetare definitive	Angajamente legale TOTAL	Plăți efectuate	Angajamente legale de plăti	Cheltuieli efective	Execuție bugetară față de credite inițiale	Execuție bugetară față de credite definitive
0	1	2	3	4	5	6	7	8=5/2	9=5/3
Sănătate	18.395	16.719	18.593	24.241	18.337	5.904	18.136	109,68	98,62
1. Administrația centrală	271	351	310	192	192	0	119	54,70	61,93
2. Total cheltuieli pentru materiale și prestări servicii cu caracter medical	18.124	16.368	18.283	24.049	18.145	5.904	18.017	110,86	32,29
Servicii publice descentralizate	4	174	162	158	158	0	175	90,80	97,53
Produse farmaceutice, materiale sanitare specifice și dispozitive medicale	7.676	6.034	7.702	12.873	7.672	5.201	7.587	127,15	67,53
Servicii medicale în ambulatoriu	2.087	2.023	2.086	2.142	2.035	107	2.048	100,59	5,13
Servicii de urgență prespitalicești și transport sanitar	653	653	653	680	653	26	652	100,00	3,98
Servicii medicale în unități sanitare cu paturi	7.610	7.431	7.585	8.100	7.536	565	7.463	101,41	7,45
Îngrijiri medicale la domiciliu	37	34	37	39	34	5	34	100,00	13,51
Prestații medicale acordate în baza documentelor internaționale	57	19	58	57	57	0	58	300,00	98,27

Din analiza datelor înscrise în contul de execuție al bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate la partea de cheltuieli, rezultă următoarele:

- creditele bugetare aprobate la capitolul sănătate pentru anul 2012 au fost în sumă de 18.593 milioane lei, ceea ce reprezintă 94,30% din totalul creditelor bugetare aprobate, iar plățile efectuate sunt în valoare de 18.337 milioane lei, respectiv 94,23 din totalul plăților;
- creditele bugetare aprobate pentru materiale și prestări servicii cu caracter medical au fost în valoare de 18.283 milioane lei, ceea ce reprezintă 92,73% din totalul creditelor bugetare aprobate, iar plățile efectuate în valoare de 18.145 milioane lei;
- cheltuielile pentru administrarea fondului național unic de asigurări sociale de sănătate au fost în valoare de 310 milioane lei, iar plățile efectuate de 192 milioane lei;
- plățile efectuate în anul 2012 reprezintă 98,62% din totalul creditelor bugetare ale anului 2012. Plățile cu destinația "Produse farmaceutice, materiale sanitare specifice și dispozitive medicale", au reprezentat 67,53%, având ponderea cea mai mare din creditele bugetare aprobate.

În anul 2013, misiunea de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului FNUASS s-a desfășurat la 20 de case de asigurări de sănătate, dintre care:

- Casa Națională de Asigurări de Sănătate;
- 19 case de asigurări de sănătate județene.

Principalele constatări rezultate în urma misiunilor de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului FNUASS, efectuate la CNAS și la cele 19 case de asigurări de sănătate județene, se prezintă astfel:

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La nivel central

- ◆ înregistrarea eronată, pe elemente componente, a obiectivului de investiții „Sistem informatic al Cardului național de asigurări sociale de sănătate” (SICNASS), achiziționat de CNAS, în valoare totală de 108.669 mii lei, și nu ca un singur mijloc fix care funcționează ca un tot unitar și îndeplinește în mod independent, în totalitate, o funcție distinctă; amortizarea calculată a mijloacelor fixe, în sumă de 7.384,5 mii lei, înregistrată eronat în evidența contabilă, în perioada iulie – decembrie 2012, înaintea datei de punere în funcțiune a investiției;
- ◆ neconcordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența financiar contabilă, precum și cu cele preluate în balanțele de verificare și înscrise în situațiile financiare, în sumă de 5.014 mii lei, reprezentând disfuncționalități în modul de predare-primire a bazelor de date către ANAF și necorelări între informațiile transmise caselor de asigurări de sănătate județene de către ANAF și evidența financiar-contabilă a acestora;
- ◆ scoaterea din evidența contabilă a unor bunuri materiale, în sumă estimată la 433 mii lei, reprezentând active fixe corporale, propuse la casare, fără ca aceste bunuri să fie casate efectiv.

La nivel teritorial

- ◆ neconcordanțe între soldul contului „Creanțe ale bugetului FNUASS”, a căror colectare se face de către ANAF, înregistrate în evidența contabilă a caselor teritoriale la data de 31.12.2012 și cel existent în evidența ANAF – DGFP teritoriale, în sumă de 89.798 mii lei (CAS: Cluj, Dolj și Mureș);
- ◆ neînregistrarea sau înregistrarea eronată, în evidența contabilă, a terenurilor și a clădirilor primite în administrare, denaturând astfel situațiile financiare ale entității prin prezentarea nereală a valorii elementelor bilanțiere de natura activelor și capitalurilor, în sumă de 86.061 mii lei (CAS: Călărași și Prahova);
- ◆ necuantificarea și neînregistrarea, în evidența tehnico-operativă și contabilă, a serviciilor medicale peste valoarea contractată, în sumă de 36.611 mii lei (CAS Dolj);
- ◆ neprezentarea, în anexele la bilanț, a tuturor informațiilor relevante despre evenimente generate, respectiv riscul imputării contravalorii serviciilor medicale din dosarele aflate pe rol, precum și prezentarea unor informații denaturate ca urmare a nerespectării în totalitate a instrucțiunilor de aplicare a planului de conturi pentru instituții publice, în sumă de 26.431 mii lei (CAS: Bihor și Constanța);
- ◆ neanalizarea, în vederea aprobării sau respingerii la plată, a unui număr de cereri depuse și înregistrate, reprezentând indemnizații achitate de angajatori ce depășesc obligația lunară de plată a contribuției pentru concedii medicale, pe baza documentelor justificative depuse de aceștia, în sumă de 22.782 mii lei (CAS: Dolj, Gorj, Mureș, Suceava și Vrancea);
- ◆ neconstituirea și neînregistrarea sumelor decontate de casele de asigurări de sănătate județene pentru cheltuieli cu asistența medicală acordată pacienților internați în caz de agresiune/vătămare corporală, în vederea urmăririi și restituirii sumelor recuperate de furnizorii de servicii medicale, în sumă de 13.618 mii lei (CAS: Gorj, Mureș, Vrancea, Dolj și Prahova);
- ◆ înregistrarea eronată a diferențelor din reevaluare a activelor fixe corporale, în sumă de 2.429 mii lei (CAS Brașov).

Modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare

La nivel central

- ◆ neevidențierea detaliată în situațiile financiare, de către CNAS, a creanțelor bugetare, pe structura și vechimea drepturilor constatate de încasat, pe plătitori persoane fizice și juridice, în analitice contabile distincte, necunoscându-se astfel de către entitățile teritoriale subordonate CNAS situația reală a acestora; CNAS și entitățile teritoriale subordonate nu au asigurat concordanța deplină între sumele raportate prin situațiile financiare întocmite la 31.12.2012 și datele raportate de către ANAF;
- ◆ neactualizarea sumelor rămase de încasat, înregistrate în contul debitori, sume care au fost dispuse de către instanțele de judecată prin dispozitivele sentințelor civile, rămase definitive și irevocabile, în sumă de 9.712 mii lei.

La nivel teritorial

- ◆ nerespectarea prevederilor OUG nr. 125/2011, în sensul că entitatea nu a procedat la predarea-preluarea tuturor dosarelor privind „creanțele din contribuții datorate de alte persoane fizice” până la 30.09.2012, creanțe în sumă de 254.300 mii lei (CAS Călărași);
- ◆ neaplicarea procedurilor de executare silită pentru încasarea sumelor restante la FNUASS și calculul majorărilor de întârziere datorate de persoane fizice, altele decât cele pentru care colectarea o face ANAF, în sumă de 14.763 mii lei (CAS: Arad, Bacău, Constanța, Gorj, Mureș, Prahova, Satu Mare, Suceava și Vrancea);
- ◆ nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea, la termenele stabilite de lege, a contribuțiilor la FNUASS de la persoane fizice cu profesii libere și independente, în perioada 2008 – 2012, persoane care aveau obligația declarării și plății contribuțiilor la acest fond, în sumă de 13.120 mii lei (CAS Alba, Argeș, Buzău, Cluj, Constanța, Dolj, Suceava);

- ◆ nestabilirea obligațiilor de plată și neemiterea deciziilor de impunere pentru persoane fizice (perioada 2011–2012), ce figurează ca persoane cu venituri impozabile la ANAF și nu se regăsesc în evidența caselor de asigurări de sănătate, în sumă de 8.109 mii lei (CAS: *Vrancea și Teleorman*);
- ◆ neevidențierea și neurmărirea contribuțiilor la FNUASS, datorate în perioada 2008 – 2012, de persoane fizice altele decât cele pentru care colectarea o realizează ANAF, în sumă de 5.922 mii lei (CAS *Gorj, Prahova*);
- ◆ nesolicitarea bazei de date de la DGFP privind creanțele la FNUASS înregistrate în evidența sintetică și analitică, netransmiterea creanțelor, în sumă de 3.511 mii lei, aferente perioadei iulie-decembrie 2012 (mai puțin accesorii și creanțe transmise prin anexa C), ca regularizare aferentă anului 2012, acestea înregistrându-se numai sintetic nu și analitic, ceea ce a determinat diferențe între soldul creanțelor din evidența caselor de asigurări de sănătate și cele din evidența DGFP la 31.12.2012 (CAS *Gorj*);
- ◆ datele raportate privind drepturile constatate din anul curent și drepturile constatate de încasat la partea de venituri din conturile de execuție, nu corespund (diferență în sumă de 2.301 mii lei), cu sumele înscrise în balanța de verificare încheiată la 31.12.2012 (CAS *Prahova*);
- ◆ neînregistrarea contribuțiilor la FNUASS, în sumă de 2.072 mii lei, aferente veniturilor suplimentare stabilite prin actele de inspecție fiscală (CAS: *Bacău, Bihor, Gorj, Mureș și Satu Mare*);
- ◆ neconcordanțe între soldul creanțelor aferente societăților radiate, înregistrate la casele de asigurări de sănătate județene și datele transmise de DGFP, în sumă de 1.449 mii lei (CAS *Gorj*);
- ◆ stornarea, din evidența contabilă, a creanțelor bugetare reprezentând obligații de plată la FNUASS pentru contribuții de la decedați, fără a respecta procedura legală de verificare a existenței moștenitorilor care să accepte succesiunea în vederea urmăririi acestora, în sumă de 369 mii lei (CAS: *Mureș și Suceava*).

Calitatea gestiunii economico-financiare

La nivel central

- ◆ nerespectarea, în totalitate, a prevederilor Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, cu modificările și completările ulterioare, aprobate prin OMFP nr. 2.861/2009;
- ◆ nemonitorizarea și necontrolarea modului de validare și decontare a serviciilor medicale, raportate de furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice pe baza contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate județene cu aceștia, în sumă de 3.699 mii lei, din care au fost efectuate plăți, în sumă de 1.381 mii lei, astfel:
 - validarea unor servicii medicale raportate de furnizorii de servicii medicale din ambulatoriu, precum și a unor prescripții de medicamente eliberate de către furnizorii de produse farmaceutice raportate pe numele unor persoane decedate, în sumă estimată la 376 mii lei, din care, până la data auditului financiar, au fost efectuate plăți către furnizorii de medicamente și prestații medicale aflați în contract cu CAS teritoriale, în valoare de 97 mii lei;
 - validarea de prescripții medicale cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor, unor pensionari care beneficiază de pensii de până la 700 lei, dar care realizează și venituri din alte surse, în sumă estimată la 499 mii lei, până la data auditului financiar fiind efectuate plăți către furnizorii de medicamente aflați în contract cu CAS teritoriale, în cuantum estimat la 98 mii lei;
 - validarea unor servicii medicale ca fiind prestate în ambulatoriu, de către medicii de familie și a unor prescripții medicale emise pe perioada în care pacienții figurează ca fiind internați în spitalizare continuă, în sumă estimată la 2.824 mii lei, din care, până la data auditului, au fost efectuate plăți către furnizorii de medicamente și prestații medicale aflați în contract cu CAS teritoriale, în valoare estimată la 1.185 mii lei;
- ◆ nemonitorizarea și necoordonarea entităților teritoriale privind evidența și gestionarea patrimoniului reprezentând construcții și terenuri, respectiv neactualizarea informațiilor în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, ceea ce a determinat producerea unor abateri de la normele legale în vigoare;
- ◆ nemonitorizarea și neurmărirea, prin direcțiile de specialitate, a activității desfășurată de către entitățile teritoriale cu privire la recuperarea, în termenele legale, a cheltuielilor efectuate din FNUASS cu serviciile prestate de către spitale pentru recuperarea medicală a pacienților, în cazuri de accidente de muncă, confirmate prin procese-verbale întocmite de către organele competente.

La nivel teritorial

- ◆ nerespectarea, în totalitate, a prevederilor OMFP nr. 2861/2009, în sensul neinventarierii tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii (CAS: *Bacău, Călărași, Dolj, Gorj, Prahova și Suceava*);
- ◆ plăți nelegale, în sumă de 6.725 mii lei, pentru servicii acordate în baza documentelor internaționale, unor persoane care nu aveau calitatea de asigurat (CAS *Timiș*);
- ◆ validarea nelegală a prescripțiilor medicale, cu compensare 90% din prețul de referință al medica-

mentelor, pensionarilor care beneficiază de pensii de până la 700 lei, și care realizau venituri și din alte activități, în sumă de 1.475 mii lei (CAS: *Alba, Arad, Argeș, Bihor, Buzău, Constanța, Dolj, Gorj, Mureș, Prahova, Satu Mare, Vrancea, Teleorman și Timiș*);

- ♦ decontarea nelegală a prescripțiilor medicale, cu compensare 100% din prețul de referință al medicamentelor, pentru asigurații persoane cu handicap, veterani sau revoluționari, în condițiile în care aceștia nu dețineau legal această calitate, în sumă de 1.364 mii lei (CAS: *Bihor, Constanța, Dolj, Satu Mare, Suceava și Teleorman*);
- ♦ validarea și decontarea unor servicii medicale (asistență medicală primară, îngrijiri la domiciliu și servicii paraclinice), ca fiind prestate pacienților înregistrați, în același timp și în aceeași perioadă, în spitalizare continuă, în sumă de 1.267 mii lei (CAS: *Alba, Arad, Argeș, Bihor, Buzău, Dolj, Gorj, Prahova, Mureș, Satu Mare, Suceava, Timiș, Teleorman și Vrancea*);
- ♦ validarea și decontarea unor medicamente prescrise unor pacienți, fără respectarea protocolului terapeutic, în sumă de 712 mii lei (CAS: *Alba, Bihor, Buzău, Constanța, Dolj, Gorj, Prahova, Satu Mare și Suceava*);
- ♦ decontarea unor medicamente compensate în tratamentul ambulatoriu și a unor servicii paraclinice, în baza rețetelor prescrise de medicii de familie unor persoane care, la data emiterii acestora, erau decedate, în sumă de 687 mii lei (CAS: *Arad, Argeș, Buzău, Constanța, Cluj, Dolj, Mureș, Prahova, Satu Mare, Timiș și Teleorman*);
- ♦ decontarea nelegală de servicii medicale pentru asistență medicală primară, prin tarif majorat per capita, în cabinetele medicale din mediul rural, în sumă de 651 mii lei (CAS: *Argeș, Buzău, Dolj și Satu Mare*);
- ♦ validarea și decontarea nejustificată a prescripțiilor medicale pentru medicamente specifice Programelor naționale de suplire a funcției renale, în sumă de 523 mii lei (CAS *Mureș*);
- ♦ validarea nelegală a prescripțiilor medicale, pe același cod de boală și în aceeași lună, în sumă de 414 mii lei (CAS: *Alba, Arad, Bihor, Buzău, Constanța, Gorj și Satu Mare*);
- ♦ neinventarierea soldurilor conturilor de debitori, în vederea clarificării acestora, reprezentând sentințe definitive transmise de executorii judecătorești; netransmiterea confirmării soldurilor (CAS *Gorj*).

Recomandări

- ✓ coordonarea și monitorizarea de către CNAS, la casele de asigurări de sănătate județene, a activității de verificare a contribuțiilor sociale datorate de persoanele fizice prevăzute la cap. II și III din titlul IX² al Codului fiscal, în vederea stabilirii situației reale și corecte a acestor contribuții la data de 30.06.2012, pentru a se asigura concordanța cu evidența financiar contabilă și, totodată, urmărirea finalizării acestei acțiuni conform prevederilor legale în vigoare;
- ✓ monitorizarea și controlul modului de aplicare a dispozițiilor legale referitoare la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii, în cadrul contractelor încheiate de CAS județene cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice;
- ✓ colaborarea cu unitățile ANAF pentru identificarea și clarificarea situației veniturilor de încasat din creanțe aferente anilor precedenți, stabilirea dacă aceste creanțe mai sunt sau nu în termenul de prescripție;
- ✓ organizarea evidenței analitice pe plătitori persoane juridice și fizice și structurarea pe vechime a creanțelor de încasat, așa cum prevăd normele legale în vigoare;
- ✓ identificarea, împreună cu unitățile teritoriale ale ANAF, a mijloacelor și căilor de atragere la bugetul FNUASS a creanțelor rămase de încasat;
- ✓ urmărirea actualizării debitelor de către compartimentele de specialitate, conform normelor legale în vigoare, precum și înregistrarea și reflectarea în evidența financiar-contabilă a acestora la termenele prevăzute de normele legale în vigoare;
- ✓ intrarea în legalitate privind organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere a patrimoniului, înregistrarea rezultatelor inventarierii, conform prevederilor legale;
- ✓ determinarea valorii actuale a terenului aferent construcției în care se află sediul CNAS și înregistrarea acestuia în evidența financiar-contabilă în conturile „*Terenuri și amenajări*” și „*Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului*”; recalcularea amortizării aferentă terenului, care a fost introdusă eronat pe cheltuieli și efectuarea regularizărilor impuse de normele legale în vigoare;
- ✓ coordonarea, prin compartimentele de specialitate, a activității privind actualizarea informațiilor în *Inventarul centralizat al bunurilor care formează domeniul public al statului*;
- ✓ coordonarea și monitorizarea demersurilor cu privire la stabilirea situației juridice a terenurilor, cu și fără construcții, aferente sediilor în care își desfășoară activitatea casele de asigurări de sănătate teritoriale;
- ✓ monitorizarea și coordonarea, la nivelul caselor de asigurări de sănătate teritoriale, a demersurilor efectuate în vederea obținerii documentelor justificative privind construcțiile și terenurile aflate în exploatare, pentru a pune în evidență drepturile/obligățiile care revin caselor de asigurări de sănătate teritoriale cu privire la aceste bunuri;

- ✓ monitorizarea, prin compartimentele de specialitate, a demersurilor efectuate de către CASMB pentru fiecare caz în parte, în vederea clarificării și stabilirii situației reale, stabilirea realității diferențelor, efectuarea de punctaje reciproce cu Casa de Pensii a municipiului București și cu participarea unităților sanitare care au prestat serviciile respective;
- ✓ actualizarea protocolului comun cu Casa Națională de Pensii Publice (CNPP), având în vedere dificultățile întâmpinate în procedura efectivă de încasare a prestațiilor de servicii efectuate în aceste situații, stabilirea responsabilităților pentru fiecare instituție participantă la această activitate respectiv: case teritoriale de pensii, case teritoriale de asigurări de sănătate, precum și unități sanitare; elaborarea unei proceduri formalizate comune (CNAS și CNPP), pentru punerea în aplicare a protocolului încheiat între cele două instituții.

Concluzii

Având în vedere abaterile financiar contabile, prejudiciile și veniturile suplimentare constatate în misiunile de audit financiar asupra contului de execuție a bugetului FNUASS pe anul 2012, s-a emis un număr de 20 decizii, prin care s-a dispus un număr de 159 de măsuri.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior

Acțiunile privind verificarea ducerii la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise de Curtea de Conturi au fost planificate distinct în programul de activitate pe anul 2013 sau au fost efectuate cu prilejul misiunilor de audit financiar, după cum urmează:

Entitatea verificată	Număr decizii verificate	Număr măsuri verificate	Din care:		Grad de implementare %
			Imple-mentate	Neimple-mentate	
CNAS și casele de asigurări de sănătate județene	16	94	56	38	59,57

Rezultatele obținute în urma verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi din anii precedenți, la nivelul ordonatorului principal de credite și a caselor de asigurări de sănătate aflate în subordinea acestuia, s-au materializat în recuperarea unor prejudicii în sumă de 1.894 mii lei și a unor venituri suplimentare în sumă de 5.997 mii lei.

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost implementate

- ⇒ nerecuperarea integrală a prejudiciilor consemnate în actele de control/audit încheiate în anul 2012, ceea ce impune urmărirea în continuare a ducerii la îndeplinire a măsurilor în cauză;
- ⇒ unele măsuri au fost contestate în instanța de judecată, iar până la data misiunii de audit al contului de execuție pe anul 2012, instanțele de judecată nu s-au pronunțat în spețele respective. Cu toate acestea, în anumite cazuri au fost deja adoptate unele măsuri pentru intrarea în legalitate;
- ⇒ datorită complexității acțiunilor care trebuie întreprinse de către entitățile verificate, au fost solicitate, în unele cazuri, prelungiri ale termenelor de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse.

Impactul măsurilor dispuse prin decizii asupra activității entităților verificate

- ⇒ un impact pozitiv asupra modului de elaborare și fundamentare a indicatorilor bugetului Fondului Național Unic de Asigurări de Sănătate și a modului de întocmire a contului de execuție;
- ⇒ prezentarea de informații corecte și complete privind situația patrimoniului, a creanțelor prin contul de execuție al bugetului FNUASS;
- ⇒ actualizarea și regularizarea sumelor înscrise în fișele pe plătitor, în ceea ce privește termenul de prescripție a unor sume de încasat sau datorii de plătit, eliminarea neconcordanțelor rezultate din înregistrări contabile eronate;
- ⇒ organizarea și conducerea contabilității instituției astfel încât să asigure înregistrarea tuturor elementelor patrimoniale, inclusiv imobilizările necorporale, pe bază de documente justificative, iar situațiile financiare să reflecte realitatea economico-financiară;
- ⇒ întocmirea și depunerea situațiilor financiare, cu respectarea instrucțiunilor/normelor emise de MFP, precum și asigurarea concordanței între informațiile prezentate în contul de execuție și evidența financiar-contabilă a instituției care a avut ca efect respectarea prevederilor legale în vigoare, privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare;
- ⇒ elaborarea și aprobarea proiectelor bugetelor de venituri și cheltuieli pe baza unor calcule fundamentate pe necesități reale și pe priorități stabilite de managementul entității;
- ⇒ elaborarea unor proceduri prin care să se reglementeze și colaborarea compartimentelor de specialitate, în vederea urmăririi litigiilor;
- ⇒ monitorizarea programului investițional și disponibilizării surselor bugetare alocate pentru cheltuieli de capital care nu pot fi angajate, astfel că la închiderea exercițiului financiar să nu existe credite bugetare neutilizate;
- ⇒ înscrierea corectă și completă a informațiilor prevăzute de formularul Declarației fiscale 112, în sensul respectării prevederilor legale în ceea ce privește obligația entității corespunzătoare situației sale fiscale;
- ⇒ organizarea sistemului de control managerial prin reflectarea în documente scrise a organizării controlului intern, a tuturor operațiunilor instituției și la elaborarea procedurilor operaționale;

- ⇒ raportarea prin situațiile financiare a unor date care să reflecte corect poziția financiară și situația reală a patrimoniului entității;
- ⇒ crearea cadrului legal pentru stabilirea, verificarea și colectarea creanțelor;
- ⇒ înscrierea în bugetul de venituri și cheltuieli a creditelor bugetare necesare, în baza unor fundamentări reale a nivelului acestora, în scopul asigurării finanțării cheltuielilor;
- ⇒ stabilirea, evidențierea și încasarea veniturilor, ceea ce a determinat creșterea veniturilor bugetului fondului național unic de asigurări sociale de sănătate;
- ⇒ recuperarea prejudiciilor la FNUASS, reprezentând plăți nelegale către furnizorii de servicii medicale contrar prevederilor legale.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere abaterile constatate s-a emis **opinie adversă**, principalele cauze fiind următoarele:

- execuția bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2012 nu a fost realizată de către entitate în totalitate și în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare a entității;
- nu în toate cazurile au fost respectate principiile de legalitate și regularitate, eficiență, eficacitate și economicitate, având în vedere faptul că, valoarea cumulată a abaterilor/erorilor de la legalitate și regularitate constatate se situează peste pragul de semnificație stabilit;
- au fost estimate prejudicii aduse bugetului FNUASS în sumă de 39.052 mii lei;
- situațiile financiare auditate nu au fost întocmite în totalitate în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România și nu oferă o imagine reală și fidelă a poziției financiare, a performanței și/sau a modificărilor poziției financiare ale acesteia.

Auditul financiar asupra contului de execuție a bugetului trezoreriei statului pe anul 2012

Scurtă prezentare

Activitatea de trezorerie a statului este reglementată de prevederile OUG nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, republicată în anul 2008, modificată și completată de OUG nr. 75/17.06.2009, Legea nr. 361/20.11.2009, OUG nr. 121/23.12.2010 și Legea nr. 125/20.06.2011. Misiunea de audit financiar asupra contului anual de execuție a bugetului trezoreriei statului a vizat activitatea trezoreriei centrale a MFP și nu a avut ca obiect auditarea conturilor anuale de execuție a activităților de trezorerie din cadrul direcțiilor generale ale finanțelor publice județene și a municipiului București.

Bugetul trezoreriei statului pentru anul 2012 a fost de 808.395 mii lei, din care:

- 19.036 mii lei au fost alocate pentru finanțarea cap. Cheltuieli autorități publice și acțiuni externe;
- 789.359 mii lei pentru finanțarea cap. Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi bugetare.

Execuția Veniturilor-Contul de execuție pentru venituri al bugetului Trezoreriei statului întocmit la data de 31.12.2012, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Denumire indicatori	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Încasări realizate	Execuție față de prevederi/ credite inițiale %	Execuție față de prevederi/ credite definitive %
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1	Total venituri, din care:	685,3	1.028,9	1.062,9	155,09	103,31
2	Venituri din dobânzi aferente trezoreriei statului de la alte bugete	241,9	236,6	208,2	86,06	88,02
3	Venituri din dobânzi aferente trezoreriei statului de la alte sectoare	427,6	743,4	798,0	186,61	107,35
4	Alte venituri din dobânzi	12,8	45,1	49,5	387,71	109,78
5	Majorări de întârziere pentru venituri nevărsate la termen	0,2	1,0	3,4	1700,55	340,11
6	Alte venituri	2,8	2,9	3,8	133,46	132,10

Execuția Cheltuielilor-Contul de execuție pentru cheltuieli al bugetului Trezoreriei statului întocmit la data de 31.12.2012, se prezintă astfel:

- milioane lei -

Nr. crt.	Denumire indicatori	Prevederi/ Credite bugetare inițiale	Prevederi/ Credite bugetare definitive	Plăți efectuate	Execuție față de prevederi/ credite inițiale %	Execuție față de prevederi/ credite definitive %
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1	Total cheltuieli, din care:	535,0	933,5	891,9	166,71	95,55
2	Cheltuieli autorități publice și acțiuni externe	40,5	40,5	21,8	53,92	53,92
3	Tranzacții privind datoria publică și împrumuturi	494,5	893,0	870,0	175,95	97,43

Urmare auditului financiar asupra contului general de execuție a bugetului trezoreriei statului pe anul 2012, auditorii publici externi au concluzionat că:

- ◆ execuția bugetului Trezoreriei Statului de către MFP este în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată Trezoreria Statului și respectă principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității;
- ◆ situațiile financiare auditate sunt întocmite în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine reală și fidelă a operațiunilor efectuate de către entitate, a poziției financiare, a performanței și modificărilor poziției financiare ale acesteia.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere concluziile prezentate mai sus, în conformitate cu prevederile pct. 344 din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități auditorii publici externi au emis o **opinie fără rezerve**, cunoscută și ca opinie favorabilă.

Drept urmare a fost emis Certificatul de Conformitate pe anul 2012 la MFP-Activitatea de Trezorerie.

Auditul financiar asupra contului general al datoriei publice a statului pe anul 2012

Scurtă prezentare

În cadrul MFP, atribuțiile specifice cu privire la administrarea datoriei publice se realizează prin *Direcția Generală de Trezorerie și Datorie Publică*, iar operațiunile de încasări și plăți privind fondurile publice în legătură cu datoria publică în lei și valută, inclusiv serviciul datoriei publice, derulate prin trezoreria statului, se efectuează de către *Direcția Generală Trezorerie și Contabilitate Publică*.

Auditul financiar s-a efectuat asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2012 elaborat de MFP ca anexă la Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2012. Elaborarea acestui cont se efectuează pe baza raportărilor tuturor beneficiarilor instrumentelor de datorie publică.

Misiunea de audit financiar a fost efectuată în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, elaborate în baza standardelor internaționale de audit.

Auditul financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2012 s-a efectuat în baza prevederilor art. 22 lit. c) și art. 26 lit. i) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată.

Obiectivul general al auditului financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2012 a fost acela de a obține asigurarea că acesta a fost întocmit în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România, respectă principiile legalității și regularității și oferă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată de MFP.

Auditul financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2012 a avut ca obiectiv obținerea asigurării rezonabile cu privire la:

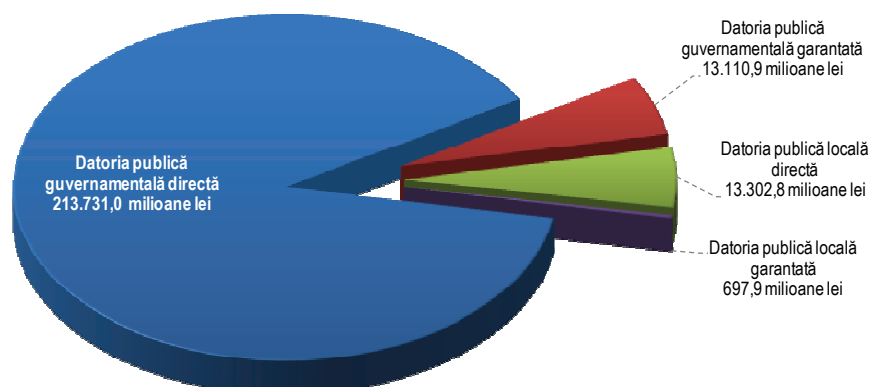
- exactitatea și realitatea datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2012;
- legalitatea contractării și utilizării instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2012 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora;
- exactitatea și legalitatea plăților efectuate din fondul de risc în anul 2012.

Datoria publică a României la data de 31.12.2012, înregistrată în conformitate cu prevederile OUG nr. 64/2007 *privind datoria publică*, cu modificările și completările ulterioare, a fost în valoare totală de 240.842,6 milioane lei (54.382,2 milioane Euro), având următoarea structură:

Nr. crt.	Tipul de datorie publică	Datoria publică (milioane lei)	Datoria publică (milioane euro)
1.	Datoria publică guvernamentală directă	213.731,0	48.260,4
2.	Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale	7.070,1	1.596,5
3.	Alte garanții guvernamentale	6.040,8	1.364,0
4.	Total datorie publică guvernamentală	226.841,9	51.220,9
5.	Datoria publică locală directă	13.302,8	3.003,8
6.	Datorie publică locală garantată	697,9	157,6
7.	Total datorie publică locală	14.000,7	3.161,4
8.	Total datorie publică (4+7)	240.842,6	54.382,2

Datoria publică înregistrată la 31.12.2012 a crescut cu 17.574,6 milioane lei (2.696,2 milioane Euro) față de nivelul înregistrat la 31.12.2011.

Reprezentarea grafică a structurii datoriei publice înregistrată la 31.12.2012 este prezentată în figura de mai jos.

Urmare efectuării misiunii de audit financiar a rezultat că datele raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2012 reflectă o imagine reală și exactă a sumelor tranzacțiilor efectuate pe tipuri de instrumente, deoarece sumele raportate sunt confirmate prin documente justificative atașate raportărilor beneficiarilor și/sau prin documentele interne/externe care au stat la baza tranzacțiilor respective pe fiecare instrument de datorie publică în parte.

Au fost constatate următoarele aspecte, care nu au influențat însă valoarea soldului final și nici nu au modificat soldul datoriei publice:

Exactitatea și realitatea datelor raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2012

- ♦ MFP a raportat în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2012, pe coloana nr. 9 „Trageri/Angajamente noi”, respectiv coloana nr. 10 „Rambursări/refinanțări” rulajele pe categorii de valute, fără a raporta și valoarea totală în Euro și în lei a acestora. Această valoare în lei și în Euro a fost calculată de către echipa de audit. În timpul efectuării misiunii de audit a fost prezentat de către conducerea Direcției Generale de Trezorerie și Datorie Publică proiectul de modificare a OMFP nr. 1509/2008 cu modificările și completările ulterioare, privind modificarea și completarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, în sensul raportării valorii totale în Euro și în lei a rulajelor anuale, urmând ca proiectul de ordin să fie transmis spre aprobare conducerii ministerului.

Ca urmare, a fost formulată recomandarea privind urmărirea finalizării procedurilor privind aprobarea proiectului de modificare a OMFP nr. 1509/2008 cu modificările și completările ulterioare, privind modificarea și completarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, inclusiv publicarea acestuia în Monitorul Oficial;

- ♦ rulajul total aferent obligațiunilor de stat emise în anul 2012 a fost raportat de către MFP pe coloana nr. 9 „Trageri/Angajamente noi” mai puțin cu suma 19.494,41 milioane lei. Această eroare de raportare se datorează unei erori de calcul privind adunarea sumelor conținute pe coloana nr. 9 „Trageri/Angajamente noi”. Echipa de audit a recalculat soldul obligațiunilor de stat emise pe piața internă și externă la 31.12.2012 pe categorii de valute și a constatat că această eroare nu a influențat valoarea soldului final și nici nu a modificat soldul datoriei publice guvernamentale directe;
- ♦ MFP a raportat, atât în Anexa nr. 11 – *Contul general anual al datoriei publice locale directe pe anul 2012*, cât și în Anexa nr. 12- *Situația garanțiilor locale la data de 31 decembrie 2012*, valoarea totală a rulajelor în Euro, la cursul valabil la 31.12.2012 (conform prevederilor Ordinului MEF nr. 1059/2008, cu modificările și completările ulterioare) și nu la cursul mediu anual.

A fost formulată recomandarea privind raportarea pe viitor a valorii totale a rulajelor în Euro la cursul mediu anual lei/euro comunicat de către BNR pentru a se asigura o uniformizare a modului de raportare a acestor rulaje cu cele din Contul general al datoriei publice guvernamentale directe.

Echipa de audit nu a putut testa completitudinea tranzacțiilor efectuate la nivelul beneficiarilor, deoarece MFP, prin delegarea competențelor sale de contractare a unor instrumente ale datoriei publice, se bazează doar pe raportările transmise către această instituție.

Datele raportate în contul general anual al datoriei publice pe anul 2012 au la bază documentația necesară raportării fiecărui tip de instrument de datorie publică, întocmite cu respectarea atât a prevederilor legale, cât și a respectării termenelor de tragere/rambursare;

Echipa de audit nu s-a putut pronunța asupra legalității utilizării tuturor instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2012 și a rambursării ratelor scadente aferente acestora, întrucât, deși MFP este singurul administrator al datoriei publice guvernamentale, prin

Legalitatea operațiunilor privind contractarea, angajarea/ utilizarea și

rambursarea instrumentelor de datorie publică raportate în Contul general anual al datoriei publice pe anul 2012

Exactitatea și legalitatea plăților efectuate din fondul de risc în anul 2012

acordurile subsidiare de împrumut, MFP a delegat beneficiarilor finali întreaga autoritate și responsabilitate pentru implementarea proiectelor. În consecință, nu se poate pronunța nici asupra completitudinii tranzacțiilor efectuate la nivelul și de către beneficiarii finali și raportate în Contul general al datoriei publice deoarece acesta se întocmește pe baza raportărilor lunare ale beneficiarilor efectuate în baza Ordinului ministrului economiei și finanțelor nr. 1059/2008 privind aprobarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, cu modificările și completările ulterioare, de către aceștia.

MFP, în calitate de garant, a onorat la extern sau intern, după caz, obligațiile asumate prin scrisorile de garanție emise, acolo unde au existat cazuri de neachitare a obligațiilor de plată de către beneficiarii de credite garantate. Astfel, au fost efectuate plăți de către MFP, în calitate de garant din fondul de risc, în sumă totală de 121,16 milioane lei, în cazul societăților comerciale: SC Termica Târgoviște, SC Termica Vaslui, SC COLTERM SA Timișoara, SC CET Brăila, SC CET SA Bacău, SC CET SA Iași, SC Electrocentrale București, SC TERMOELECTRICA SA, SNCFR SA, CN de Căi Ferate CFR SA, SN Radiocomunicații, localități din județul Suceava (Primăria Municipiului Rădăuți, Primăria Suceava, Consiliul Local Siret, Consiliul Local Municipal Câmpulung Moldovenesc, Consiliul Local Gura Humorului și Consiliul Local Municipal Vatra Dornei).

Exactitatea și realitatea plăților efectuate de către MFP din fondul de risc au fost confirmate prin reconcilierea acestor valori cu sumele existente în facturile externe emise de către banca finanțatoare, în cererile de plată din fondul de risc pentru obligații de plată scadente ce nu pot fi onorate ale beneficiarilor împrumuturilor, în notele de fundamentare și decontare ale Direcției Generale de Trezorerie și Datorie Publică, în documentele de plată care atestă plata efectivă a obligațiilor scadente, în înregistrările contabile.

Sumele recuperate în contul garanțiilor de stat acordate, respectiv din plățile efectuate de MFP în calitate de garant, de la beneficiarii de garanții guvernamentale, au fost în sumă de 47,6 milioane lei.

Recomandări

- ✓ urmărirea finalizării procedurilor privind aprobarea proiectului de modificare a OMFP nr. 1509/2008, cu modificările și completările ulterioare, privind modificarea și completarea Normelor metodologice pentru înregistrarea și raportarea datoriei publice, inclusiv publicarea acestuia în Monitorul Oficial;
- ✓ raportarea pe viitor a valorii totale a rulajelor în Euro la cursul mediu anual lei/euro comunicat de către BNR pentru a se asigura o uniformizare a modului de raportare a acestor rulaje cu cele din Contul general al datoriei publice guvernamentale directe.

OPINIA DE AUDIT

Urmare efectuării misiunii de audit financiar asupra Contului general al datoriei publice încheiat la data de 31 decembrie 2012, echipa de audit formulează **o opinie fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Aspectul evidențiat se referă la faptul că, întrucât MFP, prin delegarea competențelor sale privind administrarea datoriei publice către beneficiarii finali, se bazează doar pe raportările transmise de către aceștia, echipa de audit nu se poate pronunța asupra legalității utilizării și rambursării instrumentelor de datorie publică respective și nici asupra completitudinii tranzacțiilor efectuate la nivelul și de către beneficiarii instrumentelor de datorie publică.

Audit financiar

Secțiunea

1.1

Secțiunea

1.2

Secțiunea

1.3

Secțiunea

1.4

Secțiunea

1.5

Secțiunea

1.6

Secțiunea

1.7

Auditul financiar asupra conturilor de execuție a bugetelor instituțiilor publice autonome pe anul 2012

COMISIA DE SUPRAVEGHERE A SISTEMULUI DE PENSII PRIVATE

Scurtă prezentare

Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private (CSSPP) a funcționat, până la data preluării acesteia de către Autoritatea de Supraveghere Financiară în temeiul OUG nr. 93/2012, ca autoritate administrativă autonomă, de specialitate, independentă, autofinanțată, cu personalitate juridică, a cărei autoritate se exercită pe întreg teritoriul României.

CSSPP reglementează, coordonează, autorizează, supraveghează și controlează activitatea sistemului de pensii private.

Cheltuielile privind organizarea și funcționarea CSSPP se asigură integral din venituri proprii, în baza bugetului de venituri și cheltuieli, aprobat anual de către Consiliul Comisiei, iar excedentul bugetului se reportează în anul următor.

Contul anual de execuție a bugetului Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private pe anul 2012, se prezintă astfel:

Veniturile planificate și încasările efectiv realizate reflectă următoarea situație:

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi inițiale	Prevederi definitive	Încasări	Încasări față de prevederile inițiale (%)	Încasări față de prevederile definitive (%)
0	1	2	3	4=3/1	5=3/2
Venituri totale din care:	14.451	14.305	14.193	98,21	99,22
Venituri din taxe:	14.250	13.970	13.844	97,15	99,10
- venituri din taxe de autorizare, avizare și alte taxe	2.023	980	692	34,21	70,61
- venituri din taxe de administrare	1.786	1.800	1.847	103,42	102,61
- venituri din taxe de funcționare	10.441	11.190	11.305	108,28	101,03
Venituri din dobânzi	201	335	341	169,65	101,79
Alte venituri	-	-	8	-	-

Structura cheltuielilor prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli, precum și plățile efectuate în cursul anului 2012, se prezintă astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Plăți efectuate	Cheltuieli efective	Execuție față de prevederi inițiale (%)	Execuție față de prevederi definitive (%)
0	1	2	3	4	5=3/1	6=3/2
Cheltuieli totale	19.557	19.411	16.473	16.835	84,23	84,86
Cheltuieli curente, din care:	18.832	18.957	16.229	16.500	86,18	85,60
Cheltuieli de personal	14.183	15.210	13.102	13.332	92,38	86,14
Bunuri și servicii	4.092	3.198	2.779	2.819	67,91	86,90
Dobânzi	20	20	9	10	45,00	45,00
Alte transferuri	537	529	339	339	63,13	64,08
Active nefinanciare	725	454	244	335	33,66	53,74

Veniturile realizate în anul 2012 de către CSSPP au fost în sumă de 14.193 mii lei și s-au constituit, în cea mai mare parte (97,5%), din venituri din taxe de administrare, funcționare și avizare, constituind cea mai importantă sursă de venit.

Plățile efectuate de către entitate, în anul 2012, au fost în sumă de 16.473 mii lei, din care, cheltuielile de personal au deținut ponderea cea mai mare, respectiv 79,53%.

La finele anului 2012, entitatea a raportat deficit care a fost suportat din excedentul pe care entitatea l-a înregistrat în anii precedenți.

În auditarea situațiilor financiare, Curtea de Conturi a avut următoarele obiective:

Elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu

- ◆ bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2012 a fost aprobat cu un deficit în sumă de 5.107 mii lei, pentru echilibrarea căruia s-a avut în vedere excedentul realizat încă din anul 2007, iar fundamentarea anumitor categorii de cheltuieli nu a ținut cont de restricțiile impuse de legislație, pentru autorități și instituții publice;
- ◆ plățile efectuate pentru "Cheltuieli de personal" au fost în sumă totală de 13.102 mii lei (79,53% din totalul plăților aferente anului 2012) și au avut ca temei doar *Regulamentul de salarizare a personalului CSSPP*, aprobat de Consiliul Comisiei fără ca prevederile acestuia să fie transpuse în acte normative, aprobate de către organele statului cu atribuții normative și legislative;
- ◆ au fost cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli și au fost efectuate plăți în anul 2012 fără temei legal, în sumă totală estimată de 1.421 mii lei (premii și prime de vacanță - 1.400 mii lei și tichete cadou - 21 mii lei).

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ raportarea eronată în contul de execuție, la alte articole bugetare, a unor plăți, în sumă totală de 608 mii lei, reprezentând plăți cu titlu de „*primă de vacanță*”, plăți privind „*tichete cadou*” și plăți reprezentând „*cheltuieli de protocol și reprezentare*”.

Calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ plata, fără temei legal, a sumei totale estimată la 1.784 mii lei, reprezentând premii, prime de vacanță și prime cu ocazia căsătoriei și contribuțiile aferente angajatorului, datorate bugetelor publice, precum și tichete cadou;
- ◆ nerecuperarea sumei estimată la 96 mii lei, reprezentând drepturi bănești achitate în baza unei decizii civile, ce nu au corespondent în muncă efectiv prestată;
- ◆ nu au fost respectate prevederile legale în vigoare, privind măsurile de reducere a unor categorii de cheltuieli publice, pentru suma totală estimată de 58 mii lei, constând în achiziții de bunuri și efectuare de cheltuieli interzise prin actele normative.

Concluzii generale

Ca urmare a acțiunii de audit financiar asupra contului de execuție încheiat pe anul 2012 de către Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private, au fost constatate abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației privind finanțele publice, contabilitatea instituțiilor publice și a achizițiilor publice.

Cauzele abaterilor constatate au fost determinate în principal de:

- ▶ neîndeplinirea unor atribuții cuprinse în actul normativ de organizare și funcționare a instituției;
- ▶ nerespectarea prevederilor actelor normative care interziceau achiziționarea unor bunuri și efectuarea unor categorii de cheltuieli;
- ▶ nerespectarea normelor metodologice pentru organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, precum și a normelor metodologice privind încheierea exercițiului bugetar;
- ▶ funcționarea defectuoasă a sistemului de control intern;
- ▶ nerespectarea prevederilor legale privind analizarea cauzelor care au determinat producerea unor prejudicii în patrimoniul instituției, precum și luarea măsurilor pentru recuperarea acestora.

Recomandări

- ✓ elaborarea și aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli al entității prin cuprinderea în acesta, doar a acelor categorii de cheltuieli pentru care există bază legală în exercițiul financiar pentru care se adoptă bugetul și corelarea cheltuielilor cu încasările realizate;
- ✓ asigurarea concordanței între informațiile prezentate în contul de execuție și evidența financiar-contabilă a instituției, potrivit legislației în vigoare;
- ✓ verificarea tuturor operațiunilor reprezentând cheltuieli de personal, stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând cheltuieli de personal, acordate în mod nelegal, din cauza emiterii de acte administrative cu încălcarea condițiilor legale privind validarea lor, recuperarea integrală a acestuia, regularizarea obligațiilor angajatorului și angajaților cu bugetul consolidat, înregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor specifice;
- ✓ recuperarea, conform prevederilor legale în vigoare, a tuturor drepturilor plătite fără temei legal în anul

2012, pentru salariații entității, precum și regularizarea cu bugetele publice a impozitelor și contribuțiilor virate;

- ✓ reglementarea, prin lege, a tuturor drepturilor de natură salarială care se acordă personalului pentru a se asigura respectarea principiului supremației legii, potrivit căruia drepturile de natură salarială se stabilesc numai prin norme juridice de forță legii;
- ✓ respectarea tuturor măsurilor de reducere a cheltuielilor publice instituite în scopul întăririi disciplinei financiare, privind dobândirea unor bunuri și reducerea/diminuarea unor categorii de cheltuieli.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii

Verificarea modului de implementare a recomandărilor și de îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii s-a realizat cu prilejul misiunii de audit financiar.

Gradul de implementare al măsurilor dispuse, se prezintă după cum urmează:

Entitatea verificată	Număr decizii verificate	Număr măsuri dispuse	din care:		Grad de implementare %
			Implementate	Neimplementate	
CSSPP	1	13	10	3	76,92

Motivele pentru care unele măsuri dispuse prin decizii nu au fost implementate ⇒ unele măsuri au fost contestate în instanță, iar până la data misiunii de audit pe anul 2012, instanțele de judecată nu s-au pronunțat în spețele respective. Cu toate acestea, în anumite cazuri au fost deja adoptate unele măsuri pentru intrarea în legalitate;

⇒ CSSPP a considerat că nu îi sunt aplicabile prevederile *OUG nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale raportate la prevederile OUG nr. 50/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private*, întrucât este autoritate administrativă autonomă, de specialitate, independentă, autofinanțată.

Impactul pe care l-au avut măsurile dispuse prin decizii asupra activității entității verificate

- ⇒ întocmirea și depunerea situațiilor financiare, cu respectarea instrucțiunilor/normelor emise de MFP;
- ⇒ înregistrarea cheltuielilor în evidența financiar-contabilă ținând cont de natura economică a operațiunilor;
- ⇒ înregistrarea corespunzătoare a creanțelor din taxe drept venituri în baza deciziilor, comunicărilor și avizelor emise de direcția de specialitate din cadrul entității;
- ⇒ înregistrarea corectă a mijloacelor fixe achiziționate în anul 2012 și evidențierea amortizării aferente acestora.
- ⇒ înscrierea corectă și completă a informațiilor prevăzute de formularul Declarației fiscale 112, corespunzător situației sale fiscale;
- ⇒ organizarea activității Direcției Supraveghere și Control, astfel încât să se asigure și verificarea modului de virare a contribuției de către angajatori, deoarece potrivit reglementărilor legale Comisia are drept scop protejarea intereselor participanților și ale beneficiarilor, prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și informarea asupra acestuia;
- ⇒ organizarea sistemului de control managerial prin reflectarea în documente scrise a organizării controlului intern, a tuturor operațiunilor instituției și elaborarea procedurilor operaționale.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere abaterile de la legalitate și regularitate care au determinat producerea de prejudicii și erorile materiale detectate, s-a emis **opinie adversă** asupra situațiilor financiare întocmite și raportate de către CSSPP pentru anul 2012, deoarece acestea nu respectă principiile legalității și regularității și nu oferă o imagine fidelă și reală a poziției financiare a CSSPP la data de 31.12.2012.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie, prin care au fost dispuse măsuri care trebuie duse la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate și intrării în legalitate.

COMISIA NAȚIONALĂ A VALORILOR MOBILIARE

Scurtă prezentare

Comisia Națională a Valorilor Mobiliare a fost, până la data de 29.04.2013, o autoritate administrativă autonomă, de specialitate, independentă, autofinanțată, cu personalitate juridică, a cărei activitate a fost reglementată de OUG nr. 25/2002 privind aprobarea Statutului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare, actualizată.

Obiectivul principal al Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare a fost reglementarea și supravegherea pieței de capital, a piețelor reglementate de mărfuri și a instrumentelor financiare derivate, precum și a instituțiilor și operațiunilor specifice acestora.

Începând cu data de 29.04.2013, atribuțiile Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare au fost preluate de către *Autoritatea de Supraveghere Financiară*, conform OUG nr. 93/2012 *privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară*, aprobată prin Legea nr. 113/2013.

Contul anual de execuție a bugetului Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare pe anul 2012, se prezintă în indicatori sintetici, astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Drepturi constatate/ Cheltuieli efective	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi inițiale	% față de prevederi definitive
0	1	2	3	4	5=4/1	4=3/2
VENITURI CURENTE, din care:	56.400	56.400	47.789	46.990	83	83
Venituri din tranzacțiile derulate pe piețele reglementate și pe sistemele alternative de tranzacționare	8.500	8.500	6.400	6.460	76	76
Venituri din valoarea activului net al organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare și al organismelor de plasament colectiv în valori mobiliare, altele decât OPCVM	32.000	32.000	28.443	28.253	88	88
Venituri din valoarea ofertelor publice de vânzare	2.500	2.500	754	754	30	30
Venituri din valoarea ofertelor publice de cumpărare/preluare, din care:	3.500	3.500	4.654	4.654	133	133
- venituri din valoarea ofertelor publice de cumpărare	500	500	37	37	7	7
- venituri din valoarea ofertelor publice de preluare	3.000	3.000	4.617	4.617	154	154
Venituri din tarife sau comisioane pentru tranzacțiile derulate pe piețele reglementate de instrumente financiare derivate și pe sistemele alternative de tranzacționare	400	400	207	207	52	52
Venituri din tarife și comisioane percepute la activități pentru care se emite de către CNVM un act individual	2.600	2.600	1.090	1.090	42	42
Venituri din tarife percepute pentru prestarea de servicii către entități supravegheate sau terțe persoane	6.000	6.000	5.558	5.078	85	85
Venituri din penalități stabilite prin reglementări proprii ca sancțiuni patrimoniale	200	200	121	121	61	61
Venituri din activități de editură, publicitate, multiplicare	300	300	253	253	84	84
Alte surse legale	400	400	174	138	35	35
CHELTUIELI TOTALE, din care:	59.900	59.900	63.527	48.988	82	82
Cheltuieli curente	56.400	56.400	53.531	49.762	88	88
Cheltuieli de personal	46.800	46.800	46.983	43.285	92	92
Bunuri și servicii	7.100	7.100	4.833	4.762	67	67
Dobânzi	0	0		0	0	0
Alte transferuri	2.500	2.500	1.715	1.715	69	69
Cheltuieli de capital	3.500	3.500	9.996	286	0	0
Rambursări de credite	0	0	0	0	0	0
Plăți efectuate în anii precedenți și recuperate în anul curent	0	0	0	-1.060	0	0

În perioada 01.01.2012 – 31.12.2012, CNVM a realizat venituri totale în sumă de 47.789 mii lei, față de prevederile bugetare definitive în sumă de 56.400 mii lei, respectiv în procent de 85%. Din totalul veniturilor realizate, CNVM a încasat în exercițiul financiar 2012 suma de 46.990 mii lei, reprezentând 98%.

În exercițiului financiar 2012 CNVM a înregistrat cheltuieli totale în sumă de 63.527 mii lei, în procent de 106% față de prevederile bugetare definitive, în sumă de 59.900 mii lei. Față de totalul cheltuielilor, autoritatea a efectuat plăți în sumă de 48.988 mii lei, în procent de 82% față de prevederile bugetare definitive.

Ca urmare a misiunii de audit financiar au fost constatate unele abateri și nereguli, prezentate în continuare, care se referă la:

Calitatea gestionii economico-financiare

- deficiențe privind reflectarea în evidența contabilă a creanțelor reprezentând cote datorate de către entitățile din piața de capital, respectiv:
 - neevidențierea în contabilitate a clienților, în funcție de vechimea acestora, respectiv cu termen sub un an și peste un an.
În contul „Clienți cu termen sub 1 an” au fost evidențiate creanțe cu vechime mai mare de un an, în sumă totală de 263 mii lei;
 - neînregistrarea în evidența contabilă a penalităților calculate pentru neplata la termen a creanțelor reprezentând cote datorate de către entitățile din piața de capital, în sumă totală de 822 mii lei, neîncasate la data de 31.12.2012;
 - neanalizarea cazurilor de pierdere în instanță a drepturilor de creanță și, pe cale de consecință, menținerea în evidența contabilă a creanțelor aferente clienților acționați în instanță prin procedura somației de plată, pentru care instanța a respins irevocabil somația;
 - necontinuarea demersurilor de recuperare a creanțelor aferente clienților acționați în instanță prin procedura somației de plată, pentru care instanța a admis somația.

Din „Situația clienților incerti la 31.12.2012 care au fost acționați în instanță prin procedura somației de plată”, prezentată de CNVM, au rezultat următoarele:

- pentru creanțe în sumă de 663 mii lei instanța a admis somația;
- pentru creanțe în sumă de 597 mii lei instanța a respins irevocabil somația;
- pentru creanțe în sumă de 66 mii lei dosarele sunt în curs de judecată sau suspendate.

Pentru creanțele admise de instanță nu au fost prezentate documente din care să rezulte că s-au continuat demersurile în vederea recuperării acestora, iar pentru cele respinse, documente din care să rezulte că s-au analizat motivele respingerii, pentru a se întreprinde demersurile ce se impun, după caz, respectiv: continuarea procedurii de recuperare a creanțelor, conform dreptului comun; reflectarea corectă în contabilitatea CNVM a situației clienților acționați în instanță prin procedura somației de plată; stabilirea întinderii prejudiciului și a persoanelor responsabile, în cazul în care pierderea dreptului de creanță s-ar fi produs din culpa CNVM;

- ▶ neaplicarea măsurilor de reducere a cheltuielilor publice prevăzute de OUG nr. 26/2012 *privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative*, respectiv:

- neaplicarea măsurilor de reducere a cheltuielilor cu deplasările în străinătate în semestrul II al anului 2012, la nivelul cheltuielilor de această natură efectuate în semestrul II al anului 2011, diminuate cu 30%, care a avut ca efect depășirea cu 68 mii lei a acestor cheltuieli;
- neaplicarea măsurilor de reducere a cheltuielilor de protocol în semestrul II al anului 2012, la nivelul cheltuielilor de această natură efectuate în semestrul II al anului 2011, diminuate cu 30%, care a avut ca efect depășirea cu 41 mii lei a acestor cheltuieli;
- nerespectarea prevederilor potrivit cărora contractele de servicii juridice de consultanță, asistență și/sau reprezentare, aflate în curs de desfășurare la data intrării în vigoare a OUG nr. 26/2012, rămân valabile în condițiile în care au fost încheiate, abateri care a avut ca efect depășirea cu 45 mii lei a cheltuielilor cu astfel de servicii.

Concluzii

- ▶ urmare auditării contului de execuție încheiat pe anul 2012 de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, au fost constatate abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației privind controlul intern managerial, contabilitatea instituțiilor publice, precum și reducerea cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare.

Recomandări

- ✓ reflectarea, în evidența contabilă a Autorității de Supraveghere Financiară, a drepturilor de creanță cuvenite fostei Comisii Naționale a Valorilor Mobiliare, în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ efectuarea, de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, a tuturor demersurilor legale ce se impun pentru recuperarea drepturilor de creanță cuvenite fostei Comisii Naționale a Valorilor Mobiliare;
- ✓ analiza, de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, a cazurilor de pierdere în instanță a drepturilor de creanță cuvenite fostei Comisii Naționale a Valorilor Mobiliare. În cazul constatării pierderii în instanță, din culpa unor salariați ai CNVM, a unor drepturi de creanță cuvenite fostei instituții, stabilirea întinderii prejudiciilor create și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora;
- ✓ stabilirea, de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, a întinderii prejudiciilor create fostei Comisii Naționale a Valorilor Mobiliare, ca urmare a neaplicării măsurilor de reducere a cheltuielilor publice, prevăzute de OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, precum și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, în opinia auditorilor publici externi situațiile financiare pe anul 2012 ale Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat o **opinie adversă**.

Abaterile constatate au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție încheiat pe anul 2012 de către Comisia Națională a Valorilor Mobiliare.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie, prin care au fost dispuse măsuri pe care ASF trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate. Împotriva deciziei, ASF a formulat contestație care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor. Împotriva deciziei și încheierii ASF a formulat acțiune în instanță.

COMISIA DE SUPRAVEGHERE A ASIGURĂRILOR

Scurtă prezentare

Comisia de Supraveghere a Asigurărilor a fost, până la data de 29.04.2013, o autoritate administrativă autonomă de specialitate, independentă, autofinanțată, cu personalitate juridică, înființată prin Legea nr. 32/2000, privind societățile de asigurare și supravegherea asigurărilor.

Obiectivul principal al Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor a constat în supravegherea și controlul respectării dispozițiilor legale în scopul apărării drepturilor asiguraților și al promovării stabilității activității de asigurare în România.

Începând cu data de 29.04.2013, atribuțiile Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor au fost preluate de către Autoritatea de Supraveghere Financiară conform OUG 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată prin Legea nr. 113/2013.

Contul anual de execuție a bugetului Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor pe anul 2012, se prezintă în indicatori sintetici, astfel:

- mii lei -

Denumire indicatori	Prevederi bugetare inițiale	Prevederi bugetare definitive	Drepturi constatate/ Cheltuieli efective	Încasări realizate/ Plăți efectuate	% față de prevederi inițiale	% față de prevederi definitive
0	1	2	3	4	5=4/1	6=4/2
VENITURI TOTALE, din care:	154.700	154.700	160.060	159.558	103	103
Sediu Central	55.500	55.500	54.968	53.363	96	96
– Venituri operaționale	49.900	49.900	48.697	47.827	96	96
– Venituri financiare	5.600	5.600	6.271	5.535	99	99
Fond de garantare	99.200	99.200	105.092	106.195	107	107
– Venituri operaționale	56.800	56.800	57.901	58.569	103	103
– Venituri financiare	42.400	42.400	47.191	47.626	112	112
CHELTUIELI TOTALE, din care:	106.535	112.231	78.528	67.690	64	60
Cheltuieli de personal	45.767	57.203	56.143	51.637	113	90
Bunuri și servicii	25.191	24.091	17.471	14.889	59	62
Transferuri	1.810	910	899	899	50	99
Active nefinanciare	32.467	30.027	4.015	266	1	1

În perioada 01.01.2012-31.12.2012, CSA a realizat venituri totale în sumă de 160.060 mii lei, față de prevederile bugetare definitive în sumă de 154.700 mii lei, respectiv în procent de 104%. Din totalul veniturilor, CSA a încasat efectiv în exercițiul financiar 2012 suma de 159.558 mii lei, reprezentând 99,7%.

În exercițiului financiar 2012 CSA a înregistrat cheltuieli totale în sumă de 78.528 mii lei, în procent de 70% față de prevederile bugetare definitive în sumă de 112.231 mii lei. Față de totalul cheltuielilor, autoritatea a efectuat plăți în sumă de 67.690 mii lei, în procent de 60% față de prevederile bugetare definitive.

Ca urmare a misiunii de audit financiar au fost constatate unele abateri și nereguli, prezentate în continuare, care se referă la:

Calitatea gestiunii economico- financiare

- ◆ neefectuarea tuturor operațiunilor de încasări și plăți prin unitățile trezoreriei statului, contrar prevederilor legale;
- ◆ nedepunerea la MFP a raportărilor privind monitorizarea cheltuielilor de personal, contrar prevederilor legale;
- ◆ deficiențe constatate în cazul acordării "Primelor de asigurări de viață de grup cu componentă de economisire pentru pensionare".

În anul 2012, Consiliul CSA a aprobat încheierea unei "asigurări de viață de grup cu componentă de economisire pentru pensionare", cu scopul "... fidelizării salariaților CSA și a evitării apariției unor riscuri operaționale la nivelul autorității de reglementare și supraveghere a pieței asigurărilor, ce se pot materializa inclusiv în fluctuații de personal de specialitate", fiind încheiat cu o societate de asigurări un "Acord-cadru de servicii de asigurări de viață de grup, cu componentă de economisire pentru pensionare".

În baza acestui acord-cadru, a fost încheiat un "Contract subsecvent de servicii de asigurare de viață cu componentă de economisire pentru pensionare", pentru care în perioada iulie 2012-mai 2013, CSA a angajat și efectuat plăți totale în sumă de 5.771 mii lei.

Cu privire la acordarea acestor "prime de asigurări de viață de grup cu componentă de economisire pentru pensionare", s-au constatat o serie de nereguli, respectiv:

- în contextul în care Consiliul CSA a aprobat acordarea unor drepturi personalului CSA (atât membrilor Consiliului, cât și salariaților), sub formă de prime de asigurare de viață cu componentă de economisire pentru pensionare, nu s-au dispus și măsuri pentru actualizarea

Regulamentului privind salarizarea personalului Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, prin care să se indice criteriile de acordare a acestui drept și de stabilire a valorii primei de asigurare pe fiecare funcție, precum și competențele de aprobare;

- în situația în care prin "Referatul de necesitate" s-a propus încheierea unei asigurări de viață de grup cu componentă de economisire pentru pensionare, în vederea fidelizării personalului de specialitate, nu s-a definit personalul de specialitate, fiind angajate și plătite prime de asigurare pentru toți salariații, situație în care nu se poate stabili eficiența acestor cheltuieli efectuate;
- în condițiile în care "Lista cu salariații CSA" beneficiari de asigurare, aprobată de Consiliul CSA și care este anexă la contractul subsecvent de servicii de asigurare de viață cu componentă de economisire pentru pensionare, nu prezintă informații privind funcțiile persoanelor nominalizate în aceasta, ci doar valoarea primelor de asigurare pe persoană, următoarele liste lunare, în baza cărora s-au făcut plățile către societatea de asigurări, ce au suferit modificări ca urmare a fluctuațiilor de personal, au fost aprobate doar de Președintele CSA, contrar principiului simetriei actelor juridice.

În aceste condiții s-a constatat că:

- prin modificarea listelor lunare, ca urmare a fluctuației personalului, s-a efectuat plata de prime de asigurări, la valori diferite, pentru persoane ce au ocupat funcții similare;
- nivelul primei de asigurare, în cazul unor persoane, variază de la o lună la alta.

După preluarea atribuțiilor Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, începând cu data de 29.04.2013, Consiliul acesteia a hotărât să inițieze măsuri de sistare a contractului de asigurare.

- ♦ depășirea nivelului cheltuielilor de protocol, în semestrul II al anului 2012, față de nivelul cheltuielilor de această natură, realizat în semestrul II al anului 2011, redus cu 30%. Cheltuielile de protocol, efectuate în semestrul II al anului 2012, au fost mai mari cu suma de 249 mii lei, față de nivelul cheltuielilor de această natură, realizat în semestrul II al anului 2011, redus cu 30%, contrar prevederilor OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative.

Concluzii

- urmare auditării contului de execuție încheiat pe anul 2012 de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor, au fost constatate abateri și nereguli determinate de încălcarea legislației privind finanțele publice, formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, precum și reducerea cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare.

Recomandări

- ✓ în situația continuării derulării contractului de asigurare, respectiv menținerii unor drepturi acordate personalului sub formă de prime de asigurare, Autoritatea de Supraveghere Financiară va stabili, prin regulamentul propriu de salarizare, criteriile de acordare a acestor drepturi, ținând cont de prevederile legale; va înregistra în contabilitate cheltuielile cu primele de asigurări de viață cu componentă de economisire pentru pensionare, în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ Autoritatea de Supraveghere Financiară, ținând cont de faptul că valorile inițiale, pe fiecare beneficiar, ale primelor de asigurare de viață cu componentă de economisire pentru pensionare, au fost aprobate de Consiliul CSA, va analiza condițiile în care, ulterior, fosta Comisie de Supraveghere a Asigurărilor a plătit, în unele cazuri, valori diferite ale primei pentru funcții similare și chiar pentru aceeași persoană, de la o lună la alta și, în cazul constatării nelegalității acordării unora din prime, va stabili întinderea prejudiciilor create fostei Comisii de Supraveghere a Asigurărilor și va dispune măsurile legale de recuperare;
- ✓ stabilirea, de către Autoritatea de Supraveghere Financiară, a întinderii prejudiciilor create fostei Comisii de Supraveghere a Asigurărilor ca urmare a neaplicării măsurilor de reducere a cheltuielilor publice, prevăzute de OUG nr. 26/2012 privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare și de modificare și completare a unor acte normative, precum și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora.

Stadiul și impactul măsurilor dispuse prin decizii emise anterior

În cazul deciziei emise, în anul 2012, ca urmare a auditării contului de execuție al CSA, pe anul 2011, s-a constatat **neaducerea la îndeplinire**, a măsurilor dispuse prin decizie pentru înlăturarea abaterilor privind neefectuarea tuturor operațiunilor de încasări și plăți ale instituției prin unitățile trezoreriei statului și nedepunerea, de către CSA, la MFP, a raportărilor privind monitorizarea cheltuielilor de personal. Menționăm că decizia a fost atacată în instanță de către CSA și se află pe rolul acesteia.

OPINIA DE AUDIT

Având în vedere concluziile rezultate din misiunea de audit financiar, în opinia auditorilor publici externi situațiile financiare pe anul 2012 ale Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, nu oferă o imagine fidelă și reală sub toate aspectele semnificative a activelor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial, astfel că auditorii publici externi au exprimat o **opinie adversă**.

Abaterile constatate au avut drept consecință neemiterea certificatului de conformitate pentru contul de execuție încheiat pe anul 2012 de către Comisia de Supraveghere a Asigurărilor.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de audit, Curtea de Conturi a emis decizie, prin care au fost dispuse măsuri pe care Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate. Împotriva deciziei, ASF a formulat contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor. Împotriva deciziei, ASF a formulat contestație, care a fost respinsă de comisia de soluționare a contestațiilor. Împotriva deciziei și încheierii ASF a formulat acțiune în instanță.

ACADEMIA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ DIN ROMÂNIA

Scurtă prezentare

Academia Oamenilor de Știință din România (AOSR) este for național, de consacrare științifică, care reunește personalități reprezentative ale științei.

AOSR este instituție de interes public, cu personalitate juridică de drept public, autonomă, fiind continuatorul și unicul legatar al Academiei de Științe din România care a funcționat în perioada 1936-1948 și al Asociației Oamenilor de Știință din România, înființată în anul 1956.

Principalele atribuții ale AOSR sunt: conceperea, promovarea, dezvoltarea, sprijinirea și protejarea științei sub toate formele, acțiunile și metodele directe, indirecte sau adiacente.

În realizarea atribuțiilor sale, AOSR recunoaște Academia Română ca cel mai înalt for național de consacrare științifică și culturală și colaborează cu academiile de profil de ramură, cu Ministerul Educației, cu instituții și organizații științifice academice, de cercetare și învățământ, din țară și din străinătate.

În anul 2010 entității i-a fost modificată forma de finanțare. În conformitate cu prevederile art. II din OUG nr. 79/2010 pentru modificarea unor acte normative din domeniul cercetării, Academia este finanțată doar din venituri proprii.

Misiunea de audit financiar asupra situațiilor financiare ale Academiei Oamenilor de Știință din România a identificat următoarele aspecte:

Exactitatea și realitatea datelor reflexate în situațiile financiare

- ◆ placa de bronz de pe fațada clădirii, cu o valoare de 27 mii lei, dispărută încă din data de 12 septembrie 2010 și pentru care există plângere la Secția 17 Poliție, nu a fost scoasă din evidența contabilă. Mai mult, în toată această perioadă a fost calculată și înregistrată pe costuri amortizarea lunară;
- ◆ s-a constatat faptul că, deși conducerea AOSR a întreprins unele demersuri pentru armonizarea prevederilor din Legea nr. 31/2007 cu cele ale HG nr. 641/2007, modificat prin HG nr. 586/2008, acestea nu au fost concretizate într-un nou act normativ care să elimine inadvertențele apărute între Statutul Academiei și legea de organizare și funcționare a entității. Din verificarea efectuată s-a constatat că entitatea utilizează în București un singur autoturism din cele 9 existente în parcul auto, iar pentru toate celelalte 9 autoturisme, inclusiv pentru cele aflate în conservare, a fost calculată amortizare. Autoturismele aflate în conservare erau la data de 01.07.2012 și respectiv 01.09.2012 complet amortizate. Valoarea estimativă a erorii constatate este de 247,04 mii lei și reprezintă contravaloarea amortizării calculată și înregistrată în contabilitate, după ce autoturismele au fost considerate în conservare.

Măsuri

A fost emisă decizie pentru corectarea abaterilor, prin care au fost dispuse 2 măsuri, care vizau înlăturarea unor nereguli în activitatea financiar-contabilă, precum și următoarele recomandări:

- ⇒ inițierea unor propuneri de îmbunătățire a cadrului legal, având în vedere abaterile generate de lacune, imperfecțiuni sau interpretări diferite ale cadrului juridic în vigoare.
- ⇒ conducerea AOSR va depune diligențe în vederea punerii de acord a prevederilor legale care vizează organizarea și funcționarea AOSR, inclusiv clarificarea situației parcului auto.

OPINIA DE AUDIT

În baza raționamentului profesional, auditorii publici externi consideră că au fost întrunite condițiile exprimării unei **opinii fără rezerve cu paragraf de evidențiere a unui aspect**.

Capitolul

2

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2012

Auditul Performanței

Conform legii de organizare și funcționare, Curtea de Conturi efectuează auditul performanței utilizării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, efectuând o evaluare independentă asupra economicității, eficienței și eficacității cu care o entitate publică, un program, un proiect, un proces sau o activitate utilizează resursele publice alocate, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite.

Impactul financiar al abaterilor constatate ca urmare a desfășurării acțiunilor de audit al performanței este redat în tabelul următor:

Explicații	u.m.	Auditul performanței
Venituri suplimentare	milioane lei	22,8
	milioane euro*	5,2
Prejudicii	milioane lei	127,1
	milioane euro*	28,8
Total	milioane lei	149,9
	milioane euro*	34,0

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2013 de 4,42.

Sursa: Comisia Națională de Prognost – Prognost de toamnă, noiembrie 2013.

Misiunile de audit al performanței desfășurate de Curtea de Conturi au fost următoarele:

2.1 Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de surse și acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială

Scopul auditului

Curtea de Conturi a urmărit, prin auditul performanței efectuat, îmbunătățirea modului de fundamentare și utilizare a fondurilor acordate pentru patru categorii de beneficii de asistență socială, inclusiv o evaluare a administrării, supravegherii și controlului acestora, respectiv:

- ♦ *alocația de stat pentru copii;*
- ♦ *indemnizația pentru creșterea copilului și stimulente lunar/de inserție;*
- ♦ *ajutorul social privind asigurarea venitului minim garantat;*
- ♦ *alocația pentru susținerea familiei.*

Entitatea auditată

MMFPSPV este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, cu rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniile muncii, familiei și protecției sociale.

Misiunea de audit al performanței s-a desfășurat la MMFPSPV, *Agencia Națională pentru Plăți și Inspectie Socială (ANPIS)*, precum și la cele 42 de *agenții județene pentru plăți și inspectie socială*, entități prin care se evidențiază stabilirea drepturilor de beneficii de asistență socială și se efectuează plata acestora.

Scurtă prezentare

Beneficiile de asistență socială reprezintă o formă de suplimentare sau de substituie a veniturilor individuale/familiale obținute din muncă, în vederea asigurării unui nivel de trai minimal, precum și o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege.

În funcție de scopul și natura lor, beneficiile de asistență socială se acordă fie doar în baza evaluării veniturilor bănești, fie în baza evaluării cumulate a veniturilor bănești, a bunurilor și a veniturilor ce pot fi obținute prin valorificarea/utilizarea bunurilor mobile și imobile, aflate în proprietate ori folosință.

Beneficiile de asistență socială se acordă pentru a preveni, limita sau înlătura efectele temporare ori permanente ale unor situații care pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori a comunităților. În anul 2012 s-au acordat atât beneficii universale, cât și beneficii specifice unor categorii de persoane, sub formă de alocații, indemnizații și ajutoare.

Situația detaliată privind categoriile de cheltuieli efectuate în anul 2012, numărul de beneficiari pe fiecare gen de beneficiu de asistență socială auditat, se prezintă astfel:

Nr. crt.	Natura cheltuielilor	Număr mediu de beneficiari (cumulat de la începutul anului)	Pondere număr beneficiari, în total (%)	Plăți efectuate (cumulate de la începutul anului) (mii lei)	Pondere plăți efective în total plăți (%)
Beneficii de asistență socială					
1.	Alocația de stat pentru copii	3.825.080	85,04	2.762.799	51,06
2.	Alocația pentru susținerea familiei	301.586	6,70	216.861	4,01
3.	Indemnizația pentru creșterea copilului (ICC) (inclusiv stimulente lunar/de inserție)	178.913	3,98	1.858.310	34,34
4.	Ajutorul social (VMG) inclusiv plățile pentru asigurarea obligatorie a locuințelor	192.713	4,28	417.792	7,72
A. Total beneficii de asistență socială (rd.1+rd.2+rd.3+rd.4)		4.498.292	100,00	5.255.762	97,13
Taxe poștale pentru servicii transmitere drepturi					
1.	Taxe pentru alocația de stat pentru copii			18.590	0,3
2.	Taxe pentru alocația pentru susținerea familiei			2.109	0,04
3.	Taxe poștale pentru ICC și stimulente lunar/de inserție			9.484	0,18
4.	Taxe pentru ajutorul social (VMG)			4.081	0,08
B. Total taxe poștale (rd.1+rd.2+rd.3+rd.4)				34.264	0,64
Contribuții la fondul național unic de asigurări sociale de sănătate (CASS)					
1.	CASS pentru indemnizațiile pentru creșterea copilului			97.951	1,81
2.	CASS- pentru ajutoare sociale (VMG)			22.935	0,42
C. Total contribuții (rd.1+rd.2)				120.886	2,23
TOTAL GENERAL (A+B+C)				5.410.912	100,00

În anul 2012, MMFPSPV a gestionat, finanțat și asigurat, prin ANPIS și agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, acordarea beneficiilor de asistență socială sub forma *Alocației de stat pentru copii*, *Alocației pentru susținerea familiei*, *Indemnizației de creștere a copilului* (inclusiv a stimulentei lunar/de inserție) și a *Ajutorului social pentru asigurarea venitului minim garantat*, pentru un număr total de 4.498.292 beneficiari.

Fondurile publice utilizate în anul 2012, pentru plata acestor 4 beneficii de asistență socială auditate au fost de 5.410.912 mii lei (reprezentând 68% din totalul plăților efectuate de 7.960.846 mii lei), din care:

- ❖ 5.255.762 mii lei – beneficii de asistență socială efectiv plătite;
- ❖ 34.264 mii lei – taxe poștale, pentru cele 4 beneficii de asistență socială auditate;
- ❖ 120.886 mii lei – contribuții la fondul național unic de asigurări sociale de sănătate.

Obiectivele auditului

Auditul a avut ca *obiectiv general* evaluarea performanței cu care s-au derulat activitățile de fundamentare, utilizare, administrare, supraveghere și control a fondurilor acordate pentru cele patru categorii de beneficii de asistență socială, precum și modul în care MMFPSPV, prin ANPIS și agențiile județene au acționat în anul 2012 în vederea punerii în aplicare a obiectivelor stabilite.

Obiectivele specifice au fost următoarele:

- 1) evaluarea modului în care ministerul își îndeplinește rolul de entitate publică cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, precum și mecanismele de supraveghere, monitorizare și control ale beneficiilor de asistență socială;
- 2) evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor în resurse aprobate și neutilizate;
- 3) asigurarea că beneficiile de asistență socială sunt focalizate către persoanele îndreptățite;
- 4) evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura adoptării unor noi acte normative;
- 5) evaluarea sistemelor de control intern;
- 6) evaluarea instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției.

Constatări

Evaluarea modului în care MMFPSPV își îndeplinește rolul de entitate publică cu responsabilități în aplicarea unitară a legislației în domeniu, precum

MMFPSPV și-a îndeplinit, în principal, rolul de entitate publică cu responsabilități în ceea ce privește aplicarea unitară a legislației în domeniul specific de activitate, înregistrând și unele curențe/lipsuri/limitări pe parcursul anului 2012 în privința monitorizării, supravegherii și controlului beneficiilor de asistență socială.

Direcția Generală Asistență Socială asigură premisele necesare plății, în cuantumul convenit și la timp, a beneficiilor de asistență socială, prin efectuarea la timp a deschiderilor lunare de credite bugetare solicitate de ANPIS.

și mecanismele de supraveghere, monitorizare și control al beneficiilor de asistență socială

Auditul reține că pentru activitatea desfășurată în anul 2012 s-a asigurat monitorizarea distinctă a plăților către solicitanți, pe cele patru categorii de beneficii de asistență socială supuse auditării, inclusiv cheltuielile privind transmiterea drepturilor, astfel că nu s-au înregistrat amânări sau plăți, cu titlu de beneficii de asistență socială, efectuate cu întârziere, care să genereze nemulțumiri din partea beneficiarilor.

Au fost constatate, însă, și următoarele puncte slabe:

- ◆ la nivelul ministerului și al ANPIS nu au fost stabiliți indicatorii cantitativi pentru evaluarea impactului campaniilor de informare și consiliere desfășurate;
- ◆ schimbul de informații, în baza protocoalelor de colaborare cu alte instituții ale statului, ce dețin baze de date care pot fi utilizate pentru a stabili veridicitatea datelor din declarațiile solicitanților de beneficii de asistență socială, s-a făcut cu întârzieri față de termenele stipulate în protocoalele încheiate sau, în unele cazuri, acest schimb nu a existat, datele nefiind furnizate;
- ◆ inexistența unei proceduri de preluare și prelucrare a bazelor de date necesare verificării încrucișate a informațiilor pentru depistarea solicitanților neeligibili de beneficii de asistență socială, astfel că lipsa informațiilor privind veniturile realizate de către solicitanții de drepturi a condus la imposibilitatea sistării sau recalculării cuantumului beneficiilor de asistență socială;
- ◆ pentru protocoalele încheiate în perioada 2011-2013 nu au fost desemnate persoanele responsabile, autorizate care să acceseze și să utilizeze informațiile preluate în baza protocoalelor.

Evaluarea modului în care se fundamentează necesarul de resurse bugetare pentru a asigura o repartizare echilibrată a acestora și eliminarea imobilizărilor în resurse aprobate și neutilizate

Fundamentarea necesarului de credite bugetare pentru plata beneficiilor de asistență socială a înregistrat anumite carențe, și anume:

- ◆ nu au fost efectuate analize lunare asupra sumelor existente în contul „Disponibil din sume de mandat și sume în depozit”, pentru fundamentarea deschiderilor de credite bugetare solicitate de către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială, astfel că s-au imobilizat unele resurse bugetare, cu toate că acestea puteau fi utilizate în completarea creditelor bugetare solicitate;
- ◆ stabilirea necesarului de credite bugetare, de către agențiile teritoriale, nu s-a efectuat pe baza informațiilor din aplicația SAFIR, în vederea utilizării eficiente a fondurilor publice destinate finanțării beneficiilor de asistență socială, astfel că s-au înregistrat imobilizări de resurse bugetare reprezentând drepturi neridicate de către beneficiarii de asistență socială, în special alocații de stat pentru copii, peste termenul legal de prescripție;
- ◆ au existat situații în care necesarul de creanțe bugetare a fost supradimensionat, un exemplu fiind suma de 41.088 mii lei rămasă neutilizată.
- ◆ la nivelul MMFPSPV au fost întreprinse acțiuni de îmbunătățire a criteriilor de acordare și a procedurilor de testare a veniturilor în cadrul programelor destinate familiilor cu venituri reduse;
- ◆ în anul 2012, prin adoptarea Legii nr. 166/2012 privind aprobarea OUG nr. 124/2011 *pentru modificarea și completarea unor acte normative care reglementează acordarea de beneficii de asistență socială*, s-au adus clarificări în privința declarării veniturilor realizate și a componenței familiei, precum și efectuarea anchetelor sociale pentru beneficiile care se adresează persoanelor cu venituri reduse;
- ◆ s-a menținut riscul efectuării unor plăți necuvenite, întrucât nu a fost încheiat un protocol de colaborare cu Agenția Națională de Administrare Fiscală pentru a detecta beneficiarii neeligibili, care realizează venituri suplimentare față de cele declarate, dar erorile identificate au înregistrat o ușoară scădere în anul 2012, față de anul precedent.

Erorile s-au materializat în plăți necuvenite la următoarele categorii de beneficii de asistență socială:

- ☞ *ajutoare sociale (VMG) și alocații pentru susținerea familiei*, în sumă de 20.544 mii lei, cauza fiind nedeclararea, de către beneficiari, a unor venituri nete realizate și deținerea unor bunuri care atrag excluderea acordării acestor beneficii de asistență socială;
- ☞ *indemnizații pentru creșterea copilului*, în sumă de 6.086 mii lei, ca urmare a nedeclarării realizării altor venituri, simultan cu primirea indemnizației, acceptării unor dosare fără acte doveditoare a realizării veniturilor timp de 12 luni, anterior datei nașterii copilului sau a unor calcule eronate;
- ☞ *alocații de stat pentru copii*, în sumă de 187 mii lei, acordate unor minori decedați sau ai căror reprezentanți legali activează în alte state;
- ☞ *ajutoare pentru încălzire*, în sumă de 1.851 mii lei, acordate unor beneficiari care nu îndeplineau condițiile legale de acordare a acestora, întrucât dețineau: depozite bancare cu valoare de peste 3 mii lei, clădiri sau alte spații locative în afara locuinței sau bunuri care conduc la excluderea acordării dreptului.

O cauză importantă care a condus la apariția erorilor cu privire la plata beneficiilor de asistență socială reprezentând venitul minim garantat (VMG), precum și a alocației pentru susținerea familiei, o constituie

faptul că responsabilitatea stabilirii acestor drepturi revine unităților administrativ-teritoriale (UAT-uri), iar agențiile județene pentru plăți și inspecție socială prelucrează datele și informațiile transmise de acestea, fără a avea instrumente de detectare și prevenire a cazurilor de neeligibilitate, în lipsa obligativității de a proba cu documente justificative datele din declarațiile pe propria răspundere ale solicitanților.

Alte cauze care au produs disfuncționalități în sistemul de acordare a beneficiilor de asistență socială:

- ◆ la nivelul UAT-urilor nu se efectuează consilierea tuturor beneficiarilor, cu privire la drepturile și obligațiile pe care aceștia le au, ca urmare a acordării beneficiilor de asistență socială;
- ◆ la efectuarea anchetelor sociale, primăriile nu au la dispoziție instrumentele de obținere de informații asupra tuturor veniturilor și bunurilor deținute, de către solicitanți, pe raza altor unități administrativ-teritoriale;
- ◆ reprezentanții agențiilor județene și organele administrației publice locale au o capacitate limitată în verificarea împrejurărilor care determină eligibilitatea solicitanților, a modificărilor intervenite pe parcursul aflării în plată, a condițiilor pentru acordarea beneficiilor de asistență socială. De asemenea, nici urmărirea și asigurarea continuității condițiilor de eligibilitate, în conformitate cu cadrul legal aferent, nu sunt asigurate în totalitate;
- ◆ campaniile/activitățile desfășurate, în anul 2012, de către organele de inspecție socială din cadrul agențiilor teritoriale au cuprins trei categorii de beneficii de asistență socială din cele patru beneficii auditate, reținându-se următoarele nereguli:
 - nu a fost urmărită ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse prin actele de control întocmite de către inspectorii sociali, în anul 2011, la toate agențiile teritoriale județene iar, în unele cazuri, pentru drepturile acordate necuvenit, nu s-au constituit debite;
 - nu au fost elaborați indicatori de rezultat, pentru campaniile de control desfășurate la nivel național în anul 2012, în funcție de care să poată fi evaluate rezultatele obținute, respectiv gradul de îndeplinire a ținutelor preconizate;
 - inspectorii sociali nu au aplicat unitar metodologiile/procedurile de realizare a campaniilor de control, existând controale care nu au utilizat bazele de date disponibile la nivelul entității primite, în baza protocoalelor încheiate de entitate la nivel central/teritorial;
 - nu au fost elaborate proceduri privind valorificarea constatărilor din actele de control întocmite de către inspectorii sociali în urma campaniilor desfășurate în anul 2012.

Sintetic, cauzele producerii erorilor, atât în faza de stabilire, cât și în cea de plată a beneficiilor de asistență socială, se rezumă la:

- capacitatea redusă a autorităților administrației locale de a verifica eligibilitatea solicitanților de beneficii de asistență socială, determinată de neimplementarea, la acest nivel, a unui mecanism funcțional, care să permită o evaluare promptă a situației financiare reale a beneficiarilor prin verificarea informațiilor din „cererile și declarațiile pe propria răspundere” depuse de solicitanți, cu informațiile deținute de diverse instituții publice;
- personalul serviciului public de asistență socială din cadrul primăriilor, prin anchetele sociale efectuate, nu a verificat întotdeauna realitatea informațiilor date pe propria răspundere de către titularii ajutorului social, pe baza datelor existente pe plan local (registru agricol, evidența fiscală a bunurilor deținute în proprietate, evidența serviciilor de stare civilă);
- complexitatea formularelor pentru solicitarea drepturilor.

Evaluarea caracterului corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, precum și a capacității acestuia de a fi adaptat operativ pe măsura adoptării unor noi acte normative

Sistemul informatic SAFIR trebuia proiectat ca un sistem informatic integrat, care să asigure o gestionare unitară, la nivel național, a informațiilor privind stabilirea și acordarea beneficiilor de asistență socială prin administrarea centralizată a beneficiarilor (persoane, familii), cât și a sumelor alocate de la bugetul de stat, pentru aceștia.

Aplicația este gestionată și administrată la nivelul Agenției Naționale pentru Plăți și Inspecție Socială și este exploatată de către toate agențiile județene, dar fără conexiuni la Direcția generală asistență socială din cadrul MMFPSPV.

Referitor la caracterul corect și complet al informațiilor deținute în sistemul informatic SAFIR, s-au identificat mai multe tipuri de disfuncționalități, concretizate în:

- ◆ neutilizarea, la întreaga capacitate a sistemului, deși în componența acestuia există unele module care ar putea fi exploatate;
- ◆ sistemul nu furnizează datele necesare privind sumele de plată/de încasat, aferente beneficiilor de asistență socială, care să fie în concordanță cu datele sintetice din situațiile financiare anuale;

- ◆ nu se generează rapoarte care să conțină informații privind data la care s-au creat, pentru a se putea aloca în timp și un cod de identificare din care să reiasă că raportul respectiv a fost generat din aplicația SAFIR și nu din alte programe adiacente;
- ◆ sistemul nu permite extragerea unor date relevante pentru stabilirea criteriilor de eligibilitate (de exemplu, toți membrii unei familii, în vederea verificării încrucișate cu alte baze de date pentru stabilirea realității veniturilor declarate), pentru elaborarea unor situații statistice sau care să permită fundamentarea sau monitorizarea drepturilor de beneficii de asistență socială, defalcate, pe anumite criterii;
- ◆ aplicația nu are capacitatea de a controla erorile în operare, deoarece nu se identifică informațiile deja existente în baza de date, pentru a putea fi preluate automat în cadrul rapoartelor privind alte forme de beneficiu de asistență socială, evitându-se astfel eroarea umană prin operații multiple;
- ◆ nu se stabilește automat debitul și nu se emite decizie de debit în situația în care se constată neîndeplinirea condițiilor de eligibilitate în acordarea indemnizației pentru creșterea copilului, la încetarea acesteia, deși, în baza de date sunt informații privind documentele prevăzute de legislație. În aceste condiții, debitul se calculează manual, de către persoana cu atribuții în acest sens, intervenția umană putând genera oricând erori de calcul, cu repercusiuni în stabilirea corectă a sumelor plătite necuvenit;
- ◆ sistemul nu este suficient de flexibil, astfel încât să permită actualizarea operativă în funcție de schimbările legislative apărute sau în funcție de necesitățile utilizatorilor, identificate pe parcursul procesului de administrare a tuturor categoriilor de beneficii de asistență socială, gestionate prin SAFIR;
- ◆ pentru întocmirea situației pentru fundamentarea necesarului de credite bugetare lunare pentru alocația de stat pentru copii, care trebuie transmisă lunar de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială la Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, nu se generează, în totalitate, informațiile solicitate de formularele tipizate, cu toate că sunt introduse toate datele necesare, astfel că întocmirea acestor situații necesită prelucrări suplimentare;
- ◆ rapoartele de monitorizare privind plățile efectuate lunar, de către agențiile teritoriale pentru fiecare beneficiu de asistență socială, nu sunt emise de sistemul informatic SAFIR, astfel că s-au semnalat neconcordanțe între datele raportate prin conturile de execuție bugetară anuală pe categorii de beneficii de asistență socială și aceleași date existente în baza de date a aplicației informatice SAFIR;
- ◆ sistemul informatic SAFIR nu funcționează ca un sistem integrat prin care să se asigure gestionarea în timp real a datelor, nu este interconectat cu sisteme informatice ale altor instituții, fapt ce generează întârzieri în identificarea beneficiarilor neeligibili.

Din analiza deficiențelor prezentate, se concluzionează că:

- aplicația SAFIR are dificultăți în exploatare, generate, pe de o parte, de modul de proiectare al acesteia și, pe de altă parte, de utilizarea aplicației în teritoriu, datorită lipsei de personal de specialitate, în domeniul informaticii;
- se impune o revizuire a sistemului, în vederea creșterii adaptabilității modulelor, atât la introducerea de date, cât și la generarea de rapoarte complete, dar și adoptarea, la nivelul instituției, a unei politici de recrutare, evaluare, formare și specializare pentru personalul IT, care să corespundă complexității cerințelor unui sistem informatic integrat.

Evaluarea sistemelor de control intern

Evaluarea instrumentelor și mecanismelor de prevenire, detectare și descurajare a fraudei și corupției

Sistemul de control intern a fost conceput corespunzător, dar nu a fost implementat conform proiectării, astfel că nu are capacitatea de a preveni, detecta și corecta erorile/abaterile din cadrul activității desfășurate de ANPIS și agențiile județene.

Principalele instrumente de prevenire și depistare a beneficiarilor neeligibili, cu influență în utilizarea eficientă a fondurilor publice destinate plății beneficiilor de asistență socială, au constat în desfășurarea unor campanii tematice, în controale inopinate declanșate de sesizări, petiții transmise de către cetățeni la ANPIS sau la agențiile județene, precum și redirectionate de către alte instituții publice sau private. Un alt instrument de prevenire a constatat în campaniile de consiliere desfășurate de către inspectorii sociali, ținta fiind autoritățile publice locale și persoanele fizice și juridice, publice sau private, cu atribuții în domeniul asistenței sociale. Scopul acestei campanii a fost derularea, în bune condiții, a activității și perfecționării acesteia, precum și prevenirii faptelor de încălcare a prevederilor legale.

Politicele de sancțiuni au fost revizuite în anul 2012, prin completarea actelor normative, fiind atribuite competențe sporite inspectorilor sociali din cadrul ANPIS, în vederea identificării și depistării situațiilor de nerespectare a legalității și regularității în acordarea beneficiilor de asistență socială. În acest scop s-a elaborat și Manualul inspectorului social, care cuprinde reglementări aplicabile pentru activitatea de inspecție socială, desfășurată prin inspectorii sociali. În cadrul acestui obiectiv s-a avut în vedere și formarea personalului

Direcției de inspecție socială, din cadrul ANPIS și al agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială, privind noile tehnici de lucru pentru implementarea sistemelor de sesizări, de sancțiuni și de control.

Recomandări

- ✓ remedierea disfuncționalităților existente în sistemul de control intern, prin identificarea riscurilor considerate a fi cele mai relevante în acordarea beneficiilor de asistență socială și utilizarea acestora;
- ✓ elaborarea și implementarea procedurilor formalizate pentru preluarea și prelucrarea bazelor de date furnizate de către alte entități publice, în vederea identificării solicitanților neeligibili;
- ✓ elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli, corelat cu necesitățile reale de resurse, fundamentate temeinic de către direcția de specialitate din cadrul ministerului și unitățile subordonate, cu atribuții în domeniul finanțării beneficiilor de asistență socială;
- ✓ analiza lunară a necesității menținerii unor credite bugetare și luarea măsurilor de a propune, la timp, Ministerului Finanțelor Publice anularea/retragerea unor credite bugetare neutilizate;
- ✓ verificarea de către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială a eligibilității solicitanților de beneficii de asistență socială, în vederea concentrării drepturilor către persoanele vulnerabile cu cele mai reduse venituri și evitării imobilizării de fonduri publice, prin plăți către beneficiari neeligibili;
- ✓ monitorizarea numărului de beneficiari și a plăților acordate acestora pentru a asigura utilizarea eficientă a resurselor bugetare destinate finanțării beneficiilor de asistență socială;
- ✓ determinarea unor indicatori specifici pentru evaluarea rezultatelor obținute în urma campaniilor de informare/consiliere desfășurate de către agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială referitoare la aplicarea unitară a legislației din domeniul beneficiilor de asistență socială;
- ✓ stabilirea unor indicatori de evaluare a rezultatelor obținute în cadrul campaniilor de control, prin compararea țințelor preconizate cu cele efectiv realizate;
- ✓ revizuirea și îmbunătățirea capacității aplicației informatice SAFIR de a oferi informații utile managementului în scopul luării celor mai bune decizii în activitatea privind gestionarea sistemului de beneficii de asistență socială;
- ✓ adaptarea sistemului informatic SAFIR astfel încât să genereze situații necesare procesului de monitorizare a plăților la nivel național;
- ✓ stabilirea unor termene precise de furnizare a datelor, precum și a persoanelor responsabile, care să acceseze și să utilizeze datele și informațiile preluate, în urma protocoalelor încheiate;
- ✓ stabilirea legăturilor de comunicare cu instituțiile statului, care dețin baze de date relevante, în vederea solicitării de date și informații ce pot fi utilizate de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, pentru a preveni pătrunderea în sistemul beneficiilor de asistență socială a solicitanților neeligibili;
- ✓ urmărirea modului de ducere la îndeplinire, de către agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, a măsurilor dispuse prin actele de control încheiate de către inspectorii sociali, precum și analizarea permanentă a gradului de recuperare a sumelor plătite fără teme legal, stabilite cu ocazia campaniilor naționale de control;
- ✓ instituirea unui mod de lucru unitar în activitatea desfășurată de către organele de inspecție socială, privind utilizarea bazelor de date, la care entitatea are acces prin protocoalele încheiate, în vederea eficientizării activității de control;
- ✓ aplicarea unitară, sistematică și consecventă a măsurilor legale, prevăzute în aria de competență și responsabilitate conferită de lege, în vederea disciplinării/obligării solicitanților de beneficii de asistență socială și personalului din cadrul administrației publice locale, în sensul conformării cu reglementările legale în vigoare;
- ✓ îndeplinirea măsurilor aflate în responsabilitatea MMFPSPV, DGAS și ANPIS pentru realizarea indicatorilor stabiliți prin Planul de acțiune pentru implementarea „Strategiei privind reforma în domeniul asistenței sociale”, potrivit cu atribuțiile prevăzute prin actele de organizare și funcționare ale acestora.

Pentru implementarea „Strategiei privind reforma în domeniul asistenței sociale”, în anul 2012 au fost întreprinse, de către minister și agențiile județene, acțiuni cu efect pozitiv asupra eficientizării sistemului de asistență socială și eliminării unor probleme existente, astfel:

- ◆ au fost realizate simulări privind estimarea nivelului venitului minim de inserție, pe baza costurilor necesare satisfacerii nevoilor de bază ale traiului zilnic;
- ◆ au fost organizate, de către agențiile județene pentru ocuparea forței de muncă, cursuri de formare profesională adaptate pieței muncii;
- ◆ s-a elaborat Manualul Inspectorului Social, pentru întărirea rolului de control al inspectorului social, în vederea reducerii erorii, fraudei și corupției în sistem, urmând a fi elaborat și Statutul inspectorului social;

- ◆ s-a decis achiziția de servicii de consultanță pentru redactarea unei noi legislații cu privire la sancțiunile aplicabile în activitatea de inspecție socială;
- ◆ au fost adoptate următoarele acte normative:
 - OUG nr. 113/2011 *privind organizarea și funcționarea ANPIS*, aprobată prin Legea nr. 198/2012;
 - HG nr. 151/2012 privind aprobarea Statutului propriu de organizare și funcționare;
- ◆ au fost definitivați termenii de referință în vederea evaluării acurateței și exhaustivității informațiilor deținute de aplicația informatică SAFIR;
- ◆ s-a decis achiziționarea de servicii de consultanță în vederea evaluării acurateței și exhaustivității informațiilor deținute în SAFIR;
- ◆ au fost încheiate protocoale de colaborare cu o parte din instituțiile care dețin baze de date necesare verificării eligibilității solicitanților de beneficii de asistență socială;
- ◆ începând cu luna ianuarie 2013 s-a demarat exploatarea datelor și informațiilor de către ANPIS, primite în baza protocoalelor încheiate;
- ◆ au fost elaborate și aprobate următoarele acte normative:
 - HG nr. 38/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei;
 - HG nr. 57/2012, HG nr. 225/2012 și HG nr. 1291/2012 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor actelor normative de bază;
- ◆ au fost organizate două campanii naționale, misiuni de inspecție tematică și controale inopinate, în cadrul cărora inspectorii sociali au controlat modul în care s-au respectat prevederile legale privind stabilirea, acordarea și promovarea beneficiilor de asistență socială acordate cetățenilor de către autoritățile publice;
- ◆ s-au organizat campanii de consiliere, în cadrul cărora inspectorii sociali au oferit îndrumare autorităților publice locale și persoanelor fizice și juridice, publice sau private, cu atribuții în domeniul asistenței sociale, în vederea derulării în bune condiții a activității și a perfecționării acesteia și prevenirii faptelor de încălcare a prevederilor legale;
- ◆ la finele anului 2012 numărul inspectorilor sociali a crescut de 2,5 ori, ajungând la un număr de 330;
- ◆ reprezentanții ministerului au participat la campanii de informare și consiliere, organizate de către ANPIS la nivelul agențiilor teritoriale pentru plăți și inspecție socială, cu scopul dezbaterii legislației din domeniul beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale.

Raportul special privind „*Auditul performanței asupra modului de fundamentare a necesarului de surse și acordare a unor categorii de beneficii de asistență socială*” a fost transmis Guvernului României și Parlamentului cu adresa nr 8467/14.11.2013 și se află pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea „Publicații”, „Rapoarte de control/audit întocmite de Curtea de Conturi, transmise Parlamentului și Guvernului”, capitolul „Programe Sociale”.

2.2 Eficiența utilizării resurselor alocate de la bugetul statului pentru îndeplinirea obiectivelor propuse de către Ministerul Tineretului și Sportului, Comitetul Olimpic și Sportiv Român și federațiile sportive naționale

Scopul auditului

Entitatea auditată

Scurtă prezentare

Auditul a urmărit îmbunătățirea eficienței utilizării resurselor alocate pentru îndeplinirea obiectivelor sportive propuse.

Misiunea de audit al performanței a fost efectuată la *Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret (ANST)*, la *Comitetul Olimpic și Sportiv Român (COSR)* și la federațiile sportive naționale.

Structurile specifice sportului în România sunt următoarele:

- ◆ structurile administrației publice pentru sport – *Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret (Ministerul Tineretului și Sportului)*, *Directiile Județene* și a *Municipiului București* pentru Tineret și Sport, precum și cele specifice unor direcții existente în cadrul ministerelor (educației naționale, apărării naționale, de interne etc.);
- ◆ structurile sportive neguvernamentale – cluburi sportive; asociații sportive; asociații județene și a municipiului București pe ramuri de sport; ligile profesioniste; federațiile sportive naționale; *Comitetul Olimpic Român*.

În programul de guvernare pentru perioada 2010-2012 au fost stabilite obiective privind sportul, precum:

- ◆ dezvoltarea sportului de masă și a infrastructurii sportive;
- ◆ valorificarea economică a activităților sportive și creșterea rolului managementului sportiv;
- ◆ creșterea rolului educației fizice și a sportului în școli;
- ◆ dezvoltarea resurselor umane din domeniul sportului și sprijinirea sportului de performanță;

Conform prevederilor art. 70 alin 1 lit. b din Legea nr. 69/2000 a educației fizice și sportului, Ministerul Tineretului și Sportului, prin ANST, asigură sursele pentru finanțarea activităților sportive, din:

- a) alocații de la bugetul statului, stabilite de administrația publică centrală și locală;
- b) venituri provenite din încasările Regiei Autonome „Loteria Națională”, stabilite potrivit legii;
- c) 1% din taxe și accizele aplicate la nivel național pentru țigarete, țigări și băuturi alcoolice;
- d) donații și sponsorizări;
- e) alte venituri, în condițiile legii;
- f) sumele rămase din exercițiul financiar precedent;
- g) 5% din totalul încasărilor rămase după deducerea taxei de licență datorate, conform legislației în vigoare, de către organizatorii de pronosticuri și pariuri sportive autorizati, în condițiile legii, de Comisia de autorizare a jocurilor de noroc, pentru jocurile de pronosticuri și pariuri sportive bazate pe utilizarea de competiții de gen pentru ramura respectivă, organizate în campionatele naționale din alte țări, de federațiile și organismele sportive internaționale, precum și în „Cupa României”, potrivit regulamentului de aplicare (abrogat prin art. 32 din OUG nr. 77/2009).

Veniturile destinate finanțării activității sportive provenite din încasările Companiei Naționale „Loteria Națională” sunt stabilite în OUG nr. 195/2001 (*actualizată*) privind repartizarea profitului Companiei Naționale „Loteria Română”-SA unde, la art.1, se precizează:

“(1) Pentru finanțarea unor obiective de interes public național, prin derogare de la prevederile Ordonanței Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome, începând cu exercițiul financiar al anului 2004, la Compania Națională „Loteria Română”-SA profitul contabil rămas după deducerea impozitului pe profit se repartizează pe următoarele destinații:

.....

e) profitul net anual aferent activității de pronosticuri sportive se varsă la Agenția Națională pentru Sport pentru finanțarea activității sportive, inclusiv Comitetului Olimpic Român și Federației Române de Fotbal”.

În ceea ce privește direcțiile de acțiune, acestea au cuprins:

- ◆ organizarea de întreceri sportive naționale și internaționale, susținute și cofinanțate de Guvern, în ramurile sportive în care România excelează;
- ◆ elaborarea strategiei naționale, cu accent pe sportul de masă, și a unei noi legi în domeniul sportului, armonizată cu prevederile UE în materie;
- ◆ implicarea și cointerесarea autorităților administrației publice locale în crearea, modernizarea și dezvoltarea bazei materiale, precum și a structurilor sportive din plan local și județean;
- ◆ dezvoltarea educației fizice și a sportului în școli, stabilirea unor sisteme de competiții la nivel local, regional și național;
- ◆ susținerea introducerii evenimentelor sportive școlare în agenda competițiilor întocmită de către Ministerul Educației;
- ◆ clarificarea dreptului de proprietate și de marcă a cluburilor sportive și dezvoltarea componentei de marketing a activității asociațiilor și a cluburilor sportive;
- ◆ stabilirea unor relații de colaborare între școli și cluburi sportive;
- ◆ reorganizarea și adaptarea sistemului sportiv pentru persoanele cu handicap, pentru atragerea respectivei categorii de persoane către această disciplină;
- ◆ asigurarea unei traiectorii de tip „dublă carieră” sportivilor de performanță, prin asigurarea educației și calificării într-o altă profesie, suplimentar carierei sportive, pentru a sprijini reintegrarea lor în societate;
- ◆ construirea de stadioane și de baze sportive pentru disciplinele olimpice, conform cerințelor Comitetului Olimpic Internațional;
- ◆ înființarea unor centre moderne de recuperare sportivă.

Obiectivul general a constat în analiza eficienței accesării și utilizării resurselor financiare, aprobate prin lege, pentru dezvoltarea sportului de masă și a sportului de performanță.

Obiectivele specifice:

- 1) analiza modului de fundamentare și de realizare a veniturilor Autorității Naționale pentru Sport și Tineret, ale Comitetului Olimpic și Sportiv Român și ale federațiilor sportive naționale;
- 2) analiza modului de repartizare a sumelor de la bugetul de stat și din veniturile proprii ale ANST către COSR și federații sportive;
- 3) analiza modului de repartizare, de la Comitetul Olimpic și Sportiv Român către federațiile sportive naționale, a sumelor de la bugetul de stat și din taxele și accizele aplicate la nivel național pentru țigarete, țigări și băuturi alcoolice alocate, conform legii, de Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret;
- 4) analiza, din punct de vedere al eficienței, eficacității și economicității, a modului de utilizare de către ANST, COSR și federațiile sportive naționale a sumelor alocate de la bugetul de stat și din venituri proprii;
- 5) analiza gradului de îndeplinire a obiectivelor stabilite de Comitetul Olimpic și Sportiv Român și federațiile sportive;
- 6) analiza situației actuale a bazelor sportive și a modului în care aceasta influențează gradul de îndeplinire a obiectivelor de performanță sportivă.

Constatări

Fundamentarea sumelor alocate de la bugetul de stat

Bugetele anuale ale ANST au fost construite prin ajustarea sumelor alocate în anul anterior, în limitele impuse de ordonatorul principal de credite, reprezentând aproximativ 0,05% din PIB anual realizat în perioada 2010-2012.

Fundamentarea și realizarea veniturilor ANST

Veniturile realizate în perioada 2010 – 2011 s-au menținut aproximativ la același nivel, cunoscând o ușoară creștere în anul 2012, datorită creșterii gradului de realizare a veniturilor proprii la nivelul unităților din subordinea ANST. Aceste sume nu au fost, însă, suficiente pentru a asigura realizarea aspirațiilor sportive și atingerea nivelului performanțelor obținute de țara noastră în competițiile internaționale până în urmă cu 15 – 20 de ani (campionate mondiale, olimpice ș.a.).

Identificarea, stabilirea, urmărirea și încasarea veniturilor de către ANST

- ♦ *cota de 1% din taxele și accizele aplicate la nivel național pentru țigarete, țigări și băuturi alcoolice:*
 - ANST nu a acționat îndeajuns în ceea ce privește stabilirea, urmărirea și realizarea veniturilor proprii, prin crearea unei baze de date cu persoanele fizice și juridice plătitoare de taxe și accize pentru țigarete, țigări și băuturi alcoolice, printr-o mai bună colaborare cu *Ministerul Finanțelor Publice*. Inexistența unei astfel de baze de date a avut drept consecință neînregistrarea în evidențele contabile ale ANST a drepturilor de încasat care, pe cale de consecință, nu au fost nici urmărite și nici încasate.
- ♦ *profitul net anual aferent activității de pronosticuri sportive realizat de către Compania Națională „Loteria Română”, care se virează la Agenția Națională pentru Sport în vederea finanțării activității sportive, inclusiv a Comitetului Olimpic și Sportiv Român și Federației Române de Fotbal:*
 - ANST nu a inițiat demersuri de modificare sau completare a cadrului legal pentru finanțarea activității sportive, prin elaborarea unor reglementări privind algoritmul de distribuție a încasărilor de la CN „Loteria Română” către beneficiari, respectiv Agenția Națională pentru Sport, Comitetul Olimpic Român și Federația Română de Fotbal, ceea ce a avut drept consecință neîncasarea veniturilor din această sursă.
- ♦ *cota de 5% din totalul încasărilor rămase după deducerea taxei de licență datorate, conform legislației în vigoare, de organizatorii de pronosticuri și pariuri sportive autorizați, în condițiile legii (până la data abrogării prin art. 32 din Ordonanța de urgență nr. 77/2009):*
 - ANST nu a efectuat demersuri pentru identificarea organizatorilor de pronosticuri sportive și încasarea, conform legii, a cotei de 5% din încasările obținute de aceștia ca urmare a organizării și desfășurării jocurilor de pronosticuri și pariuri sportive. Astfel, în perioada de aplicabilitate a prevederii legale menționate mai sus, ANST nu a avut încasări din veniturile realizate de organizatorii de pariuri și pronosticuri sportive. Singurul demers întreprins în vederea încasării acestor venituri a fost la data de 07.12.2009, ulterior abrogării prevederii legale care dădea posibilitatea ANST să realizeze venituri proprii din sursa menționată mai sus, pentru perioada expirată, când s-a încheiat un contract de asistență juridică cu o *societate profesională de avocați*, în condițiile în care în structura ministerului exista un compartiment juridic care, până la acea dată, nu a inițiat niciun demers, nici pe cale amiabilă și nici în justiție, pentru încasarea sumelor ce i se cuveneau, conform legii.

ANST a acordat firmei de avocatură un comision (onorariu) de succes de 30% din suma ce-i revenea, potrivit legii, de la CN „Loteria Română”.

Urmare introducerii acțiunii în justiție, în data de 21.04.2011 Tribunalul București – Secția Comercială a hotărât obligarea CN „Loteria Română” la plata sumei de 17.595 mii lei, reprezentând suma rezultată din aplicarea cotei de 5% asupra veniturilor încasate de aceasta din jocurile de noroc pentru perioada 2007-2009.

În conturile ministerului a fost virată numai suma de 11.092 mii lei, pentru diferența de 6.503 mii nu se cunoaște destinația finală.

Identificarea, stabilirea, urmărirea și încasarea veniturilor de către:

1. Comitetul Olimpic și Sportiv Român

◆ „Timbrul olimpic” a fost inițial un timbru în valoare de 5 lei (500 lei/ROL, începând din anul 1996), care trebuia aplicat pe fiecare bilet vândut la toate manifestările sportive din țară și a cărui contravaloare urma să fie virată într-un cont deschis de COR, în termen de 30 de zile de la încasare. Prin *Legea nr. 69/2000*, se prevede că timbrul olimpic reprezintă 10% din valoarea tuturor biletelor de acces la manifestările sportive. Întrucât COSR și ministerul de resort nu și-au îndeplinit obligația legală de a elabora norme de aplicare a legii, încasările din această sursă sunt foarte mici. Spre exemplificare precizăm că suma totală a încasărilor, în perioada 2010-2011, a fost de 16 mii lei.

Pentru comparație, menționăm că suma datorată din manifestările sportive organizate în aceeași perioadă numai pe raza a două sectoare din București (sectoarele 1 și 2), este de 4.439 mii lei, iar totalul încasărilor se situează la un nivel sub 0,4% din suma cuvenită.

2. federațiile sportive

◆ în perioada auditată nu au fost realizate venituri având ca surse de finanțare încasările Companiei Naționale „Loteria Română” din organizarea și exploatarea pronosticurilor și pariurilor sportive, datorită menținerii unui cadru legislativ neclar, care nu prevede cota parte ce revine COSR din încasările Loteriei.

Modul de repartizare a sumelor de la bugetul de stat și din veniturile proprii ale ANST către COSR și federații sportive

◆ repartizarea sumelor de la bugetul de stat și din venituri proprii, federațiilor sportive naționale, nu a avut la bază o procedură transparentă și nediscriminatorie, în conformitate cu prevederile Legii nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general, în condițiile impuse de *Legea educației și sportului nr. 69/2000*, cu modificările și completările ulterioare. Ca urmare, ANST nu a elaborat norme specifice în care să fie definite clar criteriile de evaluare a cererilor de finanțare, ordinea importanței lor și algoritmul de calcul detaliat care urma să fie aplicat;

◆ politica ANST cu privire la finanțarea federațiilor a avut ca prioritate susținerea activității loturilor olimpice naționale, în scopul organizării, administrării și dezvoltării unor activități sportive în vederea creșterii nivelului de performanță, fiind private astfel bazele sportive de sumele necesare pentru întreținere și pentru modernizare;

◆ nu s-a efectuat o verificare riguroasă a îndeplinirii, de către federațiile sportive naționale, a condițiilor și criteriilor de finanțare aprobate prin ordin al ministrului tineretului și sportului, respectiv al președintelui ANST. Urmare acestui fapt, au existat federații care au beneficiat de finanțare din partea ANST, deși nu au îndeplinit cumulativ criteriile și condițiile de finanțare.

Utilizarea sumelor alocate de la bugetul de stat de către federațiile sportive

◆ în perioada 03.07.2010-31.12.2011 s-au efectuat plăți nelegale în sumă de 1.212 mii lei, reprezentând cheltuieli de personal, ca urmare a nediminuării cu 25% a drepturilor salariale cuvenite personalului din cadrul celor 58 de federații naționale sportive care au primit finanțare de la ANST;

◆ decontarea unor sume către *Federația Română Patinaj* reprezentând cheltuieli efectuate pentru *Pre-gătire loturi olimpice/naționale – Patinaj Artistic-FOTE 2013*, pe baza unor facturi falsificate, care conțin date modificate, astfel că s-a estimat un prejudiciu de peste 28 mii lei. Urmare extinderii de către compartimentul de audit intern din ANST a verificărilor asupra și altor contracte, s-a stabilit un prejudiciu de peste 1.105 mii lei.

Cu acest caz a fost sesizat *Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 2 București*, pentru a dispune cercetarea și a stabili răspunderea juridică potrivit legii, considerându-se că exista indicii că faptele au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, constând în fals material în înscrisuri oficiale, prevăzut de art. 288 Cod Penal și uz de fals, prevăzut de art. 291 Cod Penal.

Gradul de îndeplinire a obiectivelor stabilite de către COSR

◆ *nerealizarea obiectivului stabilit de COSR delegației României la Jocurile Olimpice de la Londra 2012* ca fiind cucerirea a cel puțin 10 medalii, dintre care trei de aur, urmărind o îmbunătățire a performanței realizate la Olimpiada de la Beijing 2008, când sportivii români au câștigat opt medalii dintre care patru de aur, una de argint și trei de bronz. Prin rezultatele obținute la Olimpiada de la Londra 2012, în clasamentul pe medalii România s-a clasat pe locul 27, cu un număr de 9 medalii, din care 2 de aur, înregistrând cel mai slab rezultat din istoria participării sportivilor români la Jocurile Olimpice de Vară, după anul 1952.

- ▶ ANST nu a întocmit un Registru al bazelor sportive și nu a acordat atenția cuvenită activității de omologare a bazelor sportive și de înscriere a acestora în Registrul Bazelor Sportive Omologate;
- ▶ starea bazelor sportive, care au rezistat în timp, este, în cele mai multe situații, sub un nivel acceptabil raportat la nivelul de civilizație contemporană;
- ▶ multe din bazele sportive construite înainte de 1989, rămase în picioare, prezintă o imagine dezolantă, ce oglindește starea actuală a sportului românesc. Subterfugiile legislative, nepăsarea administratorilor sau retrocedarea terenurilor și a clădirilor, a permis ca multe dintre bazele sportive din perioada comunistă să fie abandonate sau demolate, pentru a face loc unor proiecte imobiliare;
- ▶ multe dintre terenurile și imobilele care făceau parte din bazele sportive au fost retrocedate în baza Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989;
- ▶ în unele situații, în care pe terenurile care reprezintă baze sportive existau construcții edificate înainte de anul 1990, dar care nu aveau autorizație de construire, acțiunile de restituire s-au finalizat prin retrocedări în natură, astfel că au intrat în posesia noilor proprietari și clădirile respective. În situația negocierii ulterioare a prețului de cumpărare de către ANST cu deținătorii bazelor sportive, existența construcțiilor pe terenurile revendicate și ulterior restituite a făcut ca prețul negociat să fie mai mare decât prețul unui teren liber de construcții.

Concluzii

Din punct de vedere al dezvoltării sportului, în momentul de față nu există o strategie la nivel național, elaborată prin colaborarea tuturor factorilor implicați în activitatea sportivă, respectiv MECS, ANST, COSR, federații sportive ș.a., prin care să fie definite obiective clare, realizabile pentru sportul de performanță, sportul de masă și sportul de tineret, strategie care să se refere la o perioadă care să cuprindă mai multe cicluri olimpice sau numai o strategie pentru următorul ciclu olimpic. Practic, sistemul sportului supraviețuiește de pe o zi pe alta, fără a fi trasate direcții de acțiuni care să aibă o finalitate și un rezultat palpabil, scontat.

Recomandări

- ✓ elaborarea unei strategii comune de către entitățile auditate care să traseze direcțiile de acțiune în domeniul sportului și care să asigure obținerea de performanțe sportive și atragerea unui număr tot mai mare de practicanți ai unui sport cu consecințe pozitive, atât asupra stării lor de sănătate, cât și asupra stării economiei și a societății, în general;
- ✓ se recomandă COSR efectuarea, împreună cu federațiile sportive, a unei analize pertinente asupra situației actuale a sistemului de educație fizică și sport, care să scoată în evidență punctele slabe ale sistemului, prin eliminarea cărora să fie posibilă atingerea performanțelor sportive scontate. Analiza astfel efectuată va avea ca finalitate stabilirea unor direcții clare de acțiune cu obiective realizabile, fie pe termen scurt (un an calendaristic), fie pe termen lung (unul sau mai multe cicluri olimpice);
- ✓ conceperea și implementarea unui sistem de selecție al sportivilor care să acționeze unitar pe fiecare nivel al piramidei sportului, începând cu eșalonul cluburilor școlare, cel al cluburilor liceale și al cluburilor universitare, continuând cu zona loturilor naționale;
- ✓ construcția unui buget multianual pe obiective care să vizeze atât resursele umane și materiale existente, dar și o investiție pe termen mediu și lung, atât în infrastructură cât și în potențialii sportivi, în valorile actuale și cele ce pot să vină din urmă;
- ✓ luarea operativă a măsurilor corespunzătoare pentru evidențierea și urmărirea veniturilor cuvenite instituției, astfel încât să se asigure degrevarea bugetului de stat și realizarea veniturilor proprii:
 - încheierea unui protocol cu Ministerul Finanțelor Publice – ANAF în ce privește accesarea bazei de date existente la nivelul acestei instituții, pentru identificarea persoanelor fizice și juridice care datorează taxe și accize pentru țigarete, țigări și băuturi alcoolice;
 - identificarea beneficiarului final al sumei de 6.503 mii lei, reprezentând diferența între debitul constatat în sarcina CN Loteria Română (17.595 mii lei) și suma efectiv virată MECS de către biroul executorilor judecătorești (11.092 mii lei);
- ✓ actualizarea prevederilor Legii nr. 69/2000, în conformitate cu realitățile economico-sociale prezente, și punerea de acord cu reglementările în domeniu fiscal prin implicarea în inițiative legislative;
- ✓ analizarea indicatorilor de eficiență, a indicatorilor fizici și a indicatorilor de rezultat realizați de federațiile sportive și utilizarea acestor analize în evaluarea cererilor depuse de federații pentru finanțarea din bugetul de stat a acțiunilor/activităților/programelor derulate de acestea;
- ✓ încheierea de contracte civile între structura sportivă și antrenor, care să asigure un sistem de remunerare bazat pe performanțele obținute, raportate la condițiile actuale și la sistemul concurențial național și internațional;

- ✓ efectuarea unei analize pertinente în ce privește eficacitatea complexelor sportive care nu generează venituri proprii necesare desfășurării activității, având în vedere necesitatea ca efortul bugetului de stat să fie direcționat complexelor sportive care pot genera venituri suficiente pentru crearea cadrului propice desfășurării activităților sportive;
- ✓ elaborarea unor criterii de evaluare a cererilor de finanțare, care să fie de încredere, obiective, relevante, inteligibile comparabile, exhaustive și acceptate de către toți cei implicați;
- ✓ crearea și departajarea instrumentelor prin care se aplică prevederile articolelor 78 și 79 ale Legii nr. 69/2000, pentru:
 - funcționalitatea Registrului Bazelor Sportive Omologate,
 - realizarea unui inventar al bazelor sportive de pe teritoriul țării, în colaborare cu Oficiile de cadastru și publicitate imobiliară, pentru a se urmări istoricul funcțiunilor sportive înscrise în cărțile funciare, în documentele ce atestă proprietatea imobilelor din domeniul public și privat al statului, precum și al celor care au fost trecute în patrimoniul societăților comerciale.

Măsurile dispuse de Curtea de Conturi

Având în vedere abaterile constatate, în temeiul prevederilor art. 43 lit. c) și art. 33 alin.(3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, prin decizii s-au dispus măsuri în vederea înlăturării neregulilor în activitatea financiar-contabilă, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Raportul special privind „Auditul performanței privind eficiența utilizării resurselor alocate de la bugetul statului pentru îndeplinirea obiectivelor propuse de către Ministerul Tineretului și Sportului, Comitetul Olimpic și Sportiv Român și federațiile sportive naționale” a fost transmis Guvernului României și Parlamentului cu adresa nr 9488/NV/19.12.2013 și se află pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea „Publicații”, „Rapoarte de control/audit întocmite de Curtea de Conturi, transmise Parlamentului și Guvernului”, capitolul „Tineret și Sport”.

2.3 Performanța reabilitării și modernizării infrastructurii aeroportuare de interes național

Scopul auditului

Auditul a avut ca scop efectuarea unei analize independente asupra ansamblului de aspecte, conjuncturi și activități specifice domeniului modernizării și dezvoltării infrastructurii aeroportuare, precum și asupra celor subsumate acestora, pentru identificarea vulnerabilităților și a riscurilor specifice, a disfuncționalităților și a deficiențelor, a zonelor potențial perfectibile și pentru formularea de recomandări în vederea ridicării nivelului de performanță a activității de ansamblu a entității și a domeniului auditat.

Entitatea auditată

Misiunea de audit a fost efectuată la următoarele entități:

- ❖ Ministerul Transporturilor;
- ❖ CN „Aeroporturi București” SA (înființată în anul 2009 prin fuziunea CN „Aeroportul Internațional Henri Coandă-București” – AIHC – cu SN „Aeroportul Internațional București Băneasa-Aurel Vlaicu”-AIBB, având cele două aeroporturi ca puncte de lucru);
- ❖ SN „Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu-Constanța” SA;
- ❖ SN „Aeroportul Internațional Timișoara-Traian Vuia” SA.

Scurtă prezentare

Aeroporturile de interes național sunt societăți comerciale pe acțiuni, cu capital majoritar de stat, sub autoritatea Ministerului Transporturilor (MT), organizate și funcționând pe bază de gestiune economică, sursele de finanțare fiind asigurate din venituri proprii, sume alocate de la bugetul de stat, credite bancare, credite externe, fonduri externe nerambursabile și alte surse legal constituite.

Entitățile exploatează:

- *domeniul public al statului* - administrat de către MT și concesionat entităților aeroportuare, în baza unui contract de concesiune (piste de decolare-aterizare, căi de rulare, platforme de îmbarcare-debarcare, precum și terenurile de sub acestea);
- *domeniul privat al statului* - bunuri aflate în domeniul privat al statului date în administrarea MT și, potrivit legii, în folosința gratuită a entităților respective;
- *domeniul privat al entităților* - bunuri proprietate privată, dobândite în condițiile legii, pe care le dețin și le exploatează.

Obiectul principal de activitate îl reprezintă: efectuarea de prestații, servicii, lucrări de exploatare, gestionare, întreținere, reparare, dezvoltare și modernizare a bunurilor din patrimoniul propriu, aflate în proprietate sau în concesiune, în vederea asigurării condițiilor de siguranță și securitate pentru sosirea, plecarea și manevrarea la sol a aeronavelor în trafic național și/sau internațional, asigurarea serviciilor aeroportuare pentru tranzitul de persoane, mărfuri și poștă, precum și servicii de interes public național.

Obiectivele auditului

Obiectivul general al acțiunii de audit este confirmarea/infirmarea faptului că entitățile aeroportuare, aflate sub autoritatea Ministerului Transporturilor, și-au asumat și îndeplinit obligațiile legale stabilite prin programele strategice de dezvoltare a infrastructurii aeroportuare, iar activitatea specifică și de ansamblu s-a derulat performant, atât ca urmare a realizării programelor respective, cât și ca urmare a reglementării, implementării și monitorizării unor obiective interne de performanță vizând organizarea, funcționarea, managementul ș.a., precum și a unui sistem procedural specific de control al calității.

Principalele constatări ale auditului

Organizarea activității aeroportuare

- ◆ în perimetrul aeroportuar există o serie de activități și spații, utilizate atât de către public, cât și de către operatorii economici, din interiorul și din afara perimetrului aeroportuar, care trebuie să funcționeze conform unor reguli, criterii și condiționări specifice și în legătură cu care apar situații, abateri și fapte ilicite specifice, care nu sunt precis abordate nici în legislația specifică domeniului aeroportuar și nici în reglementările speciale ale structurilor speciale și ale organelor de control abilitate;
- ◆ la nivelul CN „Aeroporturi București” SA s-a resimțit o anumită limitare în impunerea aplicării/respectării prerogativelor legale necesare asigurării unei funcționări unitare, pentru realizarea în condiții de performanță a atribuțiilor sale, pentru eliminarea/diminuarea riscurilor, care afectează activitatea și pasagerii, a „locurilor înguste”, a vulnerabilităților manifestate și identificate prin Sistemele proprii de Management al securității aeroportuare și, respectiv, al calității, inclusiv cele în legătură cu asigurarea ordinii interioare și, prin organele abilitate, a ordinii publice;
- ◆ la nivelul CN „Aeroporturi București” SA s-a manifestat o relativă ineficacitate în impunerea statutului de coordonator al tuturor activităților derulate în perimetrul aeroportuar și în impunerea respectării Normelor proprii stabilite în temeiul Codului aerian civil și al reglementărilor specifice, cauza principală fiind lipsa armonizării între prevederile Codului aerian și legislația specifică după care își desfășoară activitatea structurile speciale care au atribuții în perimetrul aeroportuar, operatorii economici din perimetru și din afara lui, alte organe speciale și de control ale statului (poliția transporturi aeriene, jandarmeria, poliția de frontieră, DGPCT-SRI ș.a., transportatorii aerieni și operatorii economici din perimetru și din afara lui, precum și unele organe speciale și de control ale statului în domeniile circulației auto pe drumurile publice, vamal, fiscal, protecția consumatorilor ș.a.).

Auditul reține o materializare incompletă și insuficientă a voinței factorilor de decizie guvernamentali și legislativi privind elaborarea unei legislații unice, prin armonizarea tuturor reglementărilor specifice, inclusiv cele ale structurilor speciale cu activitate în perimetrul aeroportuar, prin care CN „Aeroporturi București” SA și toate entitățile aeroportuare, în calitate de „operator de aeroport”, să fie recunoscută, consacrată și consolidată ca „Autoritate aeroportuară” cu competențe real-aplicabile de reglementare/monitorizare/verificare/sanționare în perimetrul aeroportuar (Norme aeroportuare).

Activitatea specifică de ansamblu la CN „Aeroporturi București” SA

Realizarea obiectivelor de dezvoltare și modernizare

- ◆ procesul de dezvoltare și modernizare a început în anul 1991, obiectivul fiind „Dezvoltarea și modernizarea Aeroportului Internațional București Otopeni”. În acest scop obiectivul a fost contractat ca „obiectiv la cheie”, în urma unei licitații internaționale, cu o „Joint-Venture”, care ulterior s-a transformat în SC ROMAIRPORT SRL. Acesta a executat toate lucrările până în prezent, în baza contractului inițial și a actelor adiționale ulterioare, având un parcurs continuu, fără un punct final, ci numai cu obiective de etapă, în permanentă adaptare la reglementările și cerințele interne și internaționale. Perioada de 3 ani prevăzută pentru finalizare s-a extins până în anul 2012, în etape succesive de adiționare la contract a unor obiective noi, sau prin reconfigurarea celor existente (suportul legal fiind asigurat de OG nr. 64/1999 pentru aprobarea Programului strategic de dezvoltare a infrastructurii aeroportuare la Aeroportul Internațional București Otopeni, precum și de hotărâri ale Guvernului pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici actualizați);
- ◆ țintele stabilite, încă din anul 1995, de creștere a capacității de procesare a pasagerilor, pe parcursul a 3 faze de dezvoltare, la 3 milioane/4,5 milioane/6 milioane pasageri pe an, au fost atinse în anul 2012, odată cu finalizarea Fazei a III-a, în prezent configurația și dotările existente au permis atingerea Nivelului de Servicii categoria B – conform clasificării International Air Transport Association (IATA). Criteriile constau în: capacitate totală de 4.500 pasageri/oră de vârf pasageri; 104 birouri de check-in; 32 porți de îmbarcare: 8 în Terminalul Plecări Internaționale și Schengen, 24 în Finger, 14 pentru îmbarcarea la burduf și 10 pentru îmbarcarea cu autobuzul; 6 carusele de preluare bagaje,

precum și în parametrii calitativi ai activității aeroportuare (timp necesar de îmbarcare, check-in, debarcare, securitate ș.a.);

- ◆ la nivelul CN „Aeroporturi București” SA și al Ministerului Transporturilor a existat și există o preocupare constantă pentru elaborarea/revizuirea și aprobarea legală a „Programelor strategice de dezvoltare a infrastructurii aeroportuare” și a Studiilor de fezabilitate pentru fiecare dintre punctele de lucru ale companiei, dar fără o integrare unitară a lor într-un „Master Plan” unic, aprobat legal, care ar fi putut reprezenta o pârghie importantă și eficientă, atât pentru companie, cât și pentru Ministerul Transporturilor, în evitarea unor disfuncționalități în activitatea de implementare a programelor de dezvoltare și modernizare aeroportuară, în alocarea inutilă sau în exces a unor resurse umane și financiare, în obținerea la timp a unor avize, acorduri sau aprobări de la instituțiile statului ș.a.

Din obiectivul de investiții „Dezvoltare și modernizare AIBO” - Faza a III-a - aprobat prin HG nr. 852/2009, obiectiv finalizat în luna decembrie 2012, face parte și Sistemul integrat de control de securitate al bagajelor de cală (HBS) pentru partea de „extindere” a Terminalului Plecări.

HBS/„Baggage Handling System”/Sistem de manipulare a bagajelor - este un sistem integrat de control de securitate al bagajelor de cală, care include un ansamblu de subsisteme și echipamente specifice:

- benzile de preluare a bagajelor călătorilor;
- ghișee Check-in;
- benzile de transport bagaje, inclusiv 8 deviatoare verticale de schimbare de direcție;
- echipamentele de control bagaje cu raze X;
- carusele make-up de preluare a bagajelor de către operatorii handling;
- sistemul de monitorizare și control SCADA - computerul central;
- sistemul de alocare, identificare și urmărire a bagajelor;
- dispeceratul BAT de control bagaje ș.a.

Din data de 2.11.2012, când a fost recepționat cu obiecții, Sistemul HBS nu a fost operabil ca urmare a neconformității cu criteriile/cerințele specifice de securitate, a parcurs etape repetate de testare cu bagaje test. Începând cu data de 10.06.2013 s-a trecut la reluarea testărilor, în flux cu bagaje și curse reale, însă cu o funcționare sub parametrii proiectați, situație care se menține și în prezent.

Auditul reține că principala cauză pentru care Sistemul HBS nu este operațional și nu funcționează la parametrii proiectați, nici după 7 luni de la recepție, este aceea că activitatea specifică de „integrare” a componentelor, inclusiv a aparatelor RX în Sistemului de benzi transportoare, a fost deficitară.

„Integrarea” deficitară a fost generată atât de o insuficientă expertiză și capacitate a furnizorului sistemului de benzi de a realiza „integrarea” la nivelul de performanță proiectat al sistemului HBS, cât și de unele disfuncționalități în coordonarea realizării proiectului și în colaborarea dintre entitățile principale care au concurat la implementarea lui (consultant/antreprenor general/furnizorul benzilor cu rol și de integrator/furnizorul aparatelor RX), inclusiv în colaborarea dintre compartimentele interne, tehnic și de securitate aeroportuară, ale CN „Aeroporturi București” SA.

Obiectivul „la cheie” Extindere Terminal Plecări, în care era inclus și Sistemul HBS, precum și existența Consultantului, au reprezentat o justificare suficientă pentru CN „Aeroporturi București” SA de a nu se implica și asuma responsabilitățile în problematica esențială a „integrării” echipamentelor RX în sistemul mecanic de benzi (fiecare având alt producător), în situația în care, din motive rămase neformalizate în documente, soluția tehnică propusă inițial de către Antreprenor, agreeată de către CN „Aeroporturi București” SA și aprobată de către Consultantă – Asocieria Mecanica Sistemi/CCM Airport Equipment/MacDonald Humfrey – a fost modificată în sensul că MacDonald Humfrey nu a mai îndeplinit rolul de „Project Manager”, așa cum fusese propus și aprobat.

Conducerea CN „Aeroporturi București” SA nu s-a implicat îndeajuns, în cele 7 luni de la momentul recepției, în stabilirea, calificată și obiectivă, a unui punct de vedere unitar referitor la cauzele reale ale nefuncționării la parametri a sistemului HBS – opozabil tuturor părților implicate în condițiile unor eventuale litigii – și nu a reușit să mobilizeze toate părțile implicate, externe și interne companiei, în vederea unei analize comune a circumstanțelor, cauzelor și responsabilităților fiecăreia, conturării și adoptării soluțiilor și măsurilor de remediere cele mai potrivite și acceptate de părți.

Reparația curentă a pistei decolare/aterizare nr 2/08L-26R

Pentru reparația pistei 08L-26R (AIHC) a fost încheiat un contract de proiectare și execuție cu asocieria formată din SC Compania Romprest Service SA, SC Consitrans SRL, SC Pa&Co Internațional SRL, SC Kutter Internațional România SRL și SC de construcții Napoca SA, în urma unui licitații deschise, derulate în anul 2006, precum și contract de asistență tehnico-economică (Consultanță), cu IPTANA SA.

În perioada de exploatare a apărut, în mod repetat, o serie de defecte la rosturile de dilatație, protuberanțe locale ale covorului asfaltic, fisuri și micro-fisuri longitudinale și transversale, care au fost remediate în mod repetat, dar au reapărut în alte zone de exploatare a pistei și, ca urmare, Comisia de recepție finală, a propus atribuirea lucrărilor de reparații unei alte firme, specializate, acționarea în instanță a antreprenorului pentru recuperarea cheltuielilor generate de lucrările de remediere, care urmau a se executa, propuneri aprobate de către CA și AGA.

Auditul reține că nici criteriile de selecție și calificare, stabilite de către conducerea *Aeroportului Internațional București Otopeni*, în anul 2006, și nici licitațiile repetate nu au reușit, în mod obiectiv, să elimine riscurile semnificative privind lipsa de experiență reală a antreprenorului în astfel de lucrări de strictă specialitate, iar performanța monitorizării executării lucrărilor de către *Consultanță* și *Proiectant* ridică serioase semne de întrebare, având în vedere că rezultatele încercărilor de laborator efectuate pe parcursul derulării lucrărilor, sub supravegherea acestora, au dat rezultate conforme, în timp ce rezultatele încercărilor pe probele prelevate din lucrare, ulterior, au evidențiat abateri ale unor parametri semnificativi pentru calitate și siguranță.

Activitatea de transport persoane în regim de TAXI

Aspectele legate de activitatea de transport persoane în regim de taxi au constituit, în timp, o preocupare pentru conducerea *Aeroportului Internațional București Otopeni*, respectiv CN „Aeroporturi București” SA, ca urmare a faptului că acest „punct critic” al activității a generat nemulțumiri ale opiniei publice, a avut impact negativ asupra imaginii aeroportului și a României și a stat în atenția mass-media.

Începând cu anul 2004, performanța activității a avut un trend ascendent, ca urmare a unei implicări mai active și mai responsabile a *Aeroportului Internațional București Otopeni*, respectiv CN „Aeroporturi București” SA, în organizarea, implementarea, monitorizarea și verificarea activității de taximetrie dar și a unei legislații care, în perioada 2007-2010, a recunoscut, consacrat și consolidat în mod semnificativ autoritatea administratorului aeroportului asupra activității respective în perimetrul aeroportuar.

În mod surprinzător, în luna iulie 2010, „autoritatea” CN „Aeroporturi București” SA cu privire la activitatea de taximetrie în cadrul perimetrului aeroportuar propriu a fost în mod semnificativ afectată și readusă la nivelul anului 2007, ca urmare a abrogării articolele 24²-24³ din *Legea nr. 38/2003 prin Legea nr. 168/2010, care a aprobat OUG nr. 34/2010*.

Sistemul de taximetrie introdus în anul 2010, actualul „Taxi rapid”-tarif 3,5 lei/km, derulat conform Regulamentului taxi și monitorizat de către CN „Aeroporturi București” SA prin „Dispeceratul taxi”, a reprezentat o schimbare oportună, atât prin nivelul serviciilor oferite pasagerilor și nivelul de siguranță oferit, cât și prin impactul favorabil asupra imaginii companiei și a României, dar a fost permanent criticat pentru tariful aplicat, relativ mare față de cel practicat, de regulă, în municipiul București, și pentru imposibilitatea pasagerilor de a opta pentru compania de taximetre pe care o doresc și pentru un tarif mai mic.

Sincopile și abaterile, deficiențele și neconformitățile apărute, sesizate atât de către pasageri, prin reclamațiile făcute către CN „Aeroporturi București” SA, cât și de către Sistemul de Management Integrat calitate & mediu al CN „Aeroporturi București” SA, au fost cauzate și de nivelul insuficient de strictețe și eficacitate a verificărilor efectuate, în perimetrul aeroportuar, de către personalul de la „Dispecerat taxi” și de către organele de poliție transporturi aeriene din aeroport, precum și în afara perimetrului aeroportuar de către organele de poliție rutieră și alte organe de control ale statului.

Sistemul de „Taxi la comandă” apărut în anul 2013, experimental și complementar celui existent, a fost introdus relativ în grabă și fără o fundamentare de specialitate adecvată efectuată „ante-factum” de către structurile interne specializate ale CN „Aeroporturi București” SA, în colaborare cu organele de poliție și alte organe de control cu atribuții în domeniu.

Protocolul încheiat cu SC Clever Tech SRL pentru implementarea sistemului „Taxi la comandă” exclude orice răspundere din partea acestuia cu privire la selecționarea companiilor sau taximetriștilor independenți care sunt introduși în aplicație, la criteriile și condițiile pe care aceștia trebuie să le îndeplinească, pasagerii putând să devină captivi ai unui sistem slab gestionat și monitorizat și fără entități vizibil responsabilizate, riscul fiind asumat.

În perioada care a trecut de la introducerea sistemului „Taxi la comandă” și până în prezent, au fost înregistrate reacții favorabile ale mass-media referitoare, de regulă, la dinamizarea concurenței și posibilitatea de opțiune a pasagerilor pentru un „tarif normal” mai redus, reacții favorabile din partea unor pasageri pentru posibilitatea alegerii „tarifului normal”, dar și reclamații ale unor pasageri confrunțați, în relația directă cu conducătorii de taxi, cu o serie de deficiențe și abuzuri privind condițiile de călătorie, condițiile de tarificare și de plată finală, privind atitudini și comportamente ale taximetriștilor ș.a.

Având în vedere ansamblul aspectelor cu privire la activitatea de taximetrie în perimetrul aeroportuar,

Auditul adoptă o abordare prudentă și nuanțată față de performanța celor două sisteme complementare existente în prezent și a activității de taximetrie în ansamblul său.

Organizarea activității juridice la nivelul CN „Aeroporturi București” SA

Serviciul Juridic a fost desființat, prin HCA nr. 8/19.10.2011, iar posturile de consilier juridic au fost redistribuite altor funcții sau structuri organizatorice interne și a fost reînființat, după 11 luni, cu 17 posturi, pe fondul asigurării asistenței juridice de specialitate, atât pentru Aeroportul Internațional Henri Coandă și Aeroportul Internațional București Băneasa, cât și ulterior pentru CN „Aeroporturi București” SA, de către mai multe cabinete de avocatură în baza unor contracte pentru furnizarea de servicii juridice (asistență, consultanță și reprezentare).

Auditul reține, fără a evalua calitatea prestațiilor asistenței juridice externe, inclusiv de reprezentare în instanță, că neimplicarea serviciului juridic în formularea de opinii juridice, în consilierea managementului și a structurilor interne și în avizarea unor decizii, comportă și generează un nivel semnificativ de risc în sensul că nu există, din punct de vedere juridic, o asumare formalizată, prin semnătură, a responsabilității.

Conducerea companiei s-a preocupat și s-a implicat insuficient pentru a dispune o analiză oficială în vederea eventualei eficientizări a utilizării fondurilor proprii utilizate pentru asigurarea asistenței juridice interne și externe în spiritul OUG nr. 26/2012 „privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare (...)”, care prevede că, în cazurile în care entitatea are personal propriu de specialitate juridică, nu poate achiziționa servicii juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare decât în cazuri temeinic justificate.

*Referitor la
nerecuperarea
sumelor datorate
de aeronavele
scutite de la plată*

Pe Aeroportul Internațional Henri Coandă, în perioada 01.01.2010 – 01.08.2010, s-au înregistrat 1150 de mișcări de aeronave, care au fost scutite de la plata tarifelor de aeroport, majoritatea ca urmare a aplicării prevederilor Legii nr. 260/2002 pentru ratificarea Acordului dintre România și Statele Unite ale Americii privind statutul forțelor Statelor Unite ale Americii în România - suma totală pentru tarifele neîncasate, în 8 luni, fiind de 855 mii €.

Auditul reține că în reglementările legale specifice nu este prevăzută sursa pentru serviciile prestate de către CN „Aeroporturi București” SA pentru aeronavele scutite de plata acestora.

*Referitor la
Contractul de
comodat nr.
10442/2001 dintre
CN „Aeroporturi
București” SA și
Ministerul
Transporturilor*

În anul 2001 a fost încheiat, în baza Codului civil, Contractul de comodat nr. 10442/2001 între Aeroportul Internațional București Otopeni (actualul punct de lucru Aeroportul Internațional Henri Coandă al CN „Aeroporturi București” SA) și Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, actualul Minister al Transporturilor, formalizându-se, în acest fel, la inițiativa Aeroportului Internațional București Otopeni, o practică anterioară de utilizare, de către structuri și persoane din minister, a unor bunuri ale aeroportului, achiziționate conform bugetului propriu de venituri și cheltuieli.

Contractul, care prevede darea în folosință gratuită a unor categorii de bunuri (mijloace fixe și obiecte de inventar) necesare desfășurării în condiții optime a activității ministerului, respectiv: mobilier; calculatoare electronice și echipamente periferice; aparatură birotică; aparate de climatizare; instalații pentru telecomunicații, a produs efecte până în prezent (nefiind denunțat de către părți) și a fost permanent invocat ca justificare/bază pentru solicitările ulterioare.

La nivelul Aeroportului Internațional București Otopeni, ulterior CN „Aeroporturi București” SA, evidența bunurilor predate s-a ținut corect, pe persoane și locuri de folosință din minister, procedându-se la inventarierea lor periodică, însă predarea/primirea bunurilor nu s-a făcut instituțional, între entități, din gestiunea uneia în gestiunea celeilalte, ci între gestiunea Aeroportului Internațional București Otopeni, respectiv CN „Aeroporturi București” SA și structuri sau persoane din cadrul ministerului.

Auditul reține că acest contract a formalizat o relație nefirească între o instituție publică - Ministerul Transporturilor, și un operator economic, fie și subordonat sau sub autoritatea acesteia, având în vedere că fiecare dintre entități este supusă unor reglementări legale specifice cu privire la relațiile ierarhice, dotarea cu bunuri și servicii și cu privire la utilizarea fondurilor publice.

Această practică poate induce ideea că utilizarea unui contract de comodat ocolește tocmai prevederile legale, respectiv OUG nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, care interzicea instituțiilor publice (Ministerul Transporturilor) „achiziționarea de mobilier, aparatură electrocasnică, aparate de telecomunicații pentru birouri (...), precum și imobile, autoturisme, aparate de aer condiționat și aparate audiovideo”.

*Modul de
conformare la
condițiile din
autorizațiile
de mediu*

În Autorizația de Mediu nr. 58/2009, revizuită în data de 05.07.2011, eliberată pentru Aeroportul Internațional Henri Coandă, este prevăzut Programul de conformare și se stabilește obligativitatea „Punerii în funcțiune a unei stații de epurare” pentru „încadrarea apelor uzate evacuate în canalizarea orașului Voluntari, în prevederile Normativelor în vigoare”, cu termen de realizare 30.12.2015.

O prevedere similară este cuprinsă și în Autorizația de Mediu nr. 220/2012, eliberată pentru Aeroportul Internațional București Băneasa, și anume finalizarea unei stații de epurare locală, până la data de 17.01.2013, termen în legătură cu care CN „Aeroporturi București” SA a notificat autoritatea de mediu pentru prelungire, obținând Autorizația de Mediu cu valabilitate până la 21.04.2023.

Auditul reține o implicare insuficientă și ineficace a conducerii și a CA din punctul de vedere al organizării, identificării și alocării resurselor necesare, monitorizării, comunicării și abordării instituționale ș.a. – pentru implementarea la termenele stabilite a „Programelor de conformare” din autorizațiile de mediu, în pofida faptului că structura internă de specialitate a informat periodic conducerea companiei, atât despre nerespectarea termenelor și a măsurilor cuprinse în Programele de conformare, cât și despre riscul suspendării autorizațiilor de mediu și blocării activității aeroportuare.

Aspecte generale ale sistemului de alimentare cu apă și de canalizare

Separarea apei din canalizarea pluvială de apa din canalizarea menajeră reprezintă o preocupare a managementului CN „Aeroporturi București” SA, atât pentru Aeroportul Internațional București Băneasa, cât și pentru Aeroportul Internațional Henri Coandă, aspectul fiind cuprins în Programele strategice de dezvoltare a infrastructurii aeroportuare dar, până în prezent, niciuna dintre investițiile programate pentru atingerea acestei ținte nu a fost realizată.

Auditul reține că, în lipsa unor investiții specifice pentru refolosirea apei pluviale, această apă colectată și pre-epurată, în stațiile de pre-epurare ce vor fi realizate, va fi evacuată la canal cu toate că va avea o calitate apropiată de cea curată, putând fi utilizată la activități specifice aeroportuare (irigare, spălare aeronave, platforme ș.a.).

De asemenea, auditul reține și faptul că, în prezent, ca și în trecut, nu se manifestă o preocupare semnificativă a conducerii CN „Aeroporturi București” SA pentru realizarea unei stații de „potabilizare” a unei părți din apa extrasă din puțurile proprii de la Aeroportul Internațional Henri Coandă, în cantitatea necesară și din puțurile cu apă care se pretează la asta (10 puțuri proprii din care s-au extras, în anul 2012, peste 1 milion mc apă), astfel încât, atât operatorii economici de pe platforma aeroportuară, cât și pasagerii care tranzitează aeroportul, să poată beneficia de apă de băut, atât în locurile publice non-restricționate, cât și în cele restricționate - în incinta terminalelor apa de băut poate fi achiziționată numai de la operatorii economici cu activitate specifică, sau de la distribuitoare automate, în recipiente PET cu diferite capacități, la prețuri prohibitive, de 3-4 ori mai mari decât cele din afara aeroportului (PET de ½ l-minim 8 lei).

În anul 2008, atunci când furnizarea serviciului de canalizare pe Aeroportul Internațional Henri Coandă era făcută de către SC Apa Nova București, aceasta a inserat, din poziția pe care o deținea de unic furnizor, clauze penale în Acceptele de evacuare a apelor uzate pentru situațiile neîncadrării în indicatorii de calitate ai apelor uzate prevăzuți în Normativul NTPA-002/2002, aprobat prin HG nr. 188/2002, în sensul că: *„Pe perioada programului de conformare (...) și până la emiterea unui nou accept de evacuare, unitatea va plăti un tarif majorat, de 3-5 ori tariful normal în vigoare, suplimentar la factura pentru apă uzată deversată în canalizarea publică (...).*

Noțiunea de „despăgubiri - afectare rețea” nu este reglementată în legislația specifică, aceasta prevăzând „penalități” pentru cazurile depășirii cotelor maxime la unii indicatori de calitate ai apelor uzate, precum și „un algoritm de calcul” sub formă tabelară, aplicabil pentru depășirea valorilor concentrațiilor la fiecare indicator în parte și pentru cantitatea de apă evacuată la care s-a constatat depășirea.

Asigurarea serviciilor de curățenie și salubritate

Prestarea serviciilor de curățenie și salubritate pe Aeroportul Internațional Henri Coandă este asigurată de SC Compania Romprest Service SA (la care CN „Aeroporturi București” SA este acționară cu 10%), în baza contractului de prestări servicii, suprafața actuală pentru care se asigură servicii de curățenie și salubritate fiind de 87,8 mii mp.

Ca un aspect pozitiv se reține faptul că CN „Aeroporturi București” SA, prin alocare de resurse umane, organizaționale și financiare, a reușit să depășească, în timp, împreună cu prestatorul serviciilor, „punctul critic” al curățeniei în spațiile destinate publicului, asociat ani de zile, în percepția generală, cu imaginea aeroportului și a României.

Misiunea de audit a reținut, fără a ignora realitatea unui anumit profil psihologic și comportamental al pasagerilor, existența unor „locuri înguste/critice” în care, în pofida respectării graficelor de intervenții specifice și a verificării lor, nivelul de curățenie nu se menține constant la un nivel minim acceptabil, ca urmare și a faptului că organizarea operațiunilor specifice de curățenie, precum și obiectivele acțiunilor de verificare au avut în vedere, în general, indicatori cantitativi de tip operațiune – grafice de efectuare/verificare a curățeniei, operațiuni specifice de curățenie ș.a. – și mai puțin indicatori calitativi de tip efect – nivel minim stabilit/acceptabil de curățenie, indiferent de loc și perioadă.

- ◆ nu au fost realizate venituri, în sumă de 4.375 mii lei, ca urmare a faptului că societatea a practicat tarife inferioare celor aprobate prin hotărâri ale Consiliului de Administrație pentru servicii aeroportuare prestate către SC CARPATAIR SA și SC Compania Națională de Transporturi Aeriene Romane TAROM SA (SN Aeroportul Internațional Traian Vuia SA Timișoara);
- ◆ deși unele venituri au fost facturate și înregistrate în evidența contabilă, nu au fost urmărite, în vederea încasării, astfel că litigiul cu compania WIZZAIR a fost soluționat în instanță, dar din suma totală de 2.883 mii euro (echivalent a 12.668 mii lei) nu au fost recunoscute prestații și dobânzi penalizatoare, în valoare de 431 mii euro (echivalent a 1.871 mii lei), ceea ce, pentru societate, reprezintă o pagubă (SN Aeroportul Internațional Traian Vuia SA Timișoara);
- ◆ situațiile financiare au fost denaturate ca urmare a înregistrării în patrimoniu a unor bunuri imobile de natura domeniului public al statului, cu o valoare de 79.717 mii lei, primite în concesiune, bunuri care, în conformitate cu reglementările contabile se evidențiază în conturi speciale, în afara bilanțului (SN Aeroportul Internațional Mihail Kogălniceanu Constanța).

Concluzii

- CN „Aeroporturi București” SA a înțeles și s-a acomodat, în mod performant, cu scopul și obiectul propriu de activitate, cu atribuțiile, competențele și responsabilitățile stabilite legal, a înregistrat o dezvoltare continuă, an de an, o creștere calitativă semnificativă a activității și a serviciilor prestate și a obținut rezultate favorabile din punct de vedere economico-financiar în condițiile unei diminuări permanente, până la eliminare, a alocațiilor bugetare alocate;
- un element semnificativ care a susținut dezvoltarea a fost modalitatea flexibilă (legală) de elaborare și aprobare a tarifelor aeroportuare și a tarifului de securitate aeroportuară – ca principale surse de realizare a veniturilor proprii – tarife aprobate de către CA (după consultarea și în acord cu companiile aeriene), respectiv de către Ministerul Transporturilor, în cazul tarifului de securitate – cu încadrarea în politicile și principiile ICAO;
- compania și-a recrutat, format, perfecționat și motivat, în timp, o resursă umană de calitate, atât de conducere, cât și de execuție, cu un nivel semnificativ de pregătire și specializare, de atașament pentru companie, de implicare și perfecționare;
- CN „Aeroporturi București” SA a funcționat și funcționează ca un sistem multidimensional, un mecanism complex, omogen și performant, pe baza unui sistem impresionant de reglementări și proceduri interne gestionate coerent, revizuite și verificate în cadrul unui *Sistem de management integrat calitate & mediu (SMI)*, implementat și certificat începând cu anul 2003, și care, în prezent, cuprinde, în matricea specifică a documentelor SMI, 525 de documente, constând din regulamente, manuale, coduri de bună practică, proceduri și instrucțiuni de lucru ș.a. referitoare la asigurarea securității aeroportuare și a siguranței zborurilor, precum și la funcționarea compartimentelor interne și derularea activității din perimetrul aeroportuar.

Disfuncționalitățile, neconformitățile și deficiențele din activitatea CN „Aeroporturi București” SA sunt cauzate de:

- *Factori interni:* relativa ineficacitate în impunerea statutului de coordonator al tuturor activităților derulate în perimetrul aeroportuar și în impunerea respectării Normelor proprii stabilite în temeiul Codului aerian civil și al reglementărilor specifice, o anumită diluare a percepției interne cu privire la faptul că în centrul atenției trebuie să fie menținut „pasagerul”, care își achită obligațiile stabilite de către companie fără posibilitatea de alegere și de negociere astfel încât diversificarea și îmbunătățirea calității serviciilor oferite, precum și creșterea nivelului de siguranță și de satisfacție a pasagerilor nu reprezintă „favoruri” acordate, ci prestații cuvenite, plătite de către aceștia cu anticipație. Existența unei toleranțe informale mai ridicate față de neconformitățile specifice zonelor non-restricționate (publice), comparativ cu cele specifice zonelor restricționate din punctul de vedere al securității/siguranței aeroportuare, poate fi o cauză în neatingerea unor indicatori stabiliți;

- *Factori externi:* întârzierea elaborării unei legislații unice, specifice entităților aeroportuare, prin armonizarea tuturor reglementărilor specifice inclusiv cele ale structurilor speciale cu activitate în perimetrul aeroportuar, existența unei discrepante între atribuțiile și responsabilitățile majore care revin CN „Aeroporturi București” SA prin reglementările internaționale și prin legislația națională și competențele, pârghiile reale, relativ limitate, de a coordona, conform Normelor proprii stabilite în temeiul Codului aerian civil, toate activitățile derulate în perimetrul aeroportuar.

Schimbările în structura organelor de conducere ale companiei (AGA, CA și top management) generate de alternarea la guvernare, a căror frecvență a crescut în ultimul timp și pentru care, în lipsa unor proceduri formalizate, criteriile de selecție și de numire rămân imprecise și neclare, reprezintă factori ce pot influența activitatea companiei.

- ✓ se vor identifica măsurile necesare, inclusiv de modificare, completare a cadrului legal specific și de armonizare cu Codul aerian civil, în sensul recunoașterii, consacării și consolidării, în mod real și funcțional, pentru CN „Aeroporturi București” SA, a statutului de „Autoritate aeroportuară” cu drept de coordonare, reglementare, verificare și sancționare în perimetrul aeroportuar, prin emiterea de Norme aeroportuare obligatorii, inclusiv de ordine interioară, și se va întocmi o propunere unitară (în urma consultării și cu celelalte entități implicate), care va fi înaintată către Ministerul Transporturilor;
- ✓ CA și conducerea CN „Aeroporturi București” SA vor analiza, în mod formalizat, la nivelul, importanța, necesitatea și oportunitatea elaborării unui „Master Plan” unic al companiei, ca document programatic, care să cuprindă și să armonizeze Programele de dezvoltare și Studiile de fezabilitate ale ambelor aeroporturi. Acest document va fi utilizat ca instrument de bază, atât pentru realizarea în condiții de performanță a Țintelor propuse privind dezvoltarea și modernizarea infrastructurii aeroportuare, cât și pentru facilitarea obținerii, deblocării și urgentării unor avize, acorduri, aprobări și autorizări de la autoritățile centrale și locale ale administrației publice;
- ✓ conducerea CN „Aeroporturi București” SA va analiza limitele impuse de legislația în vigoare, precum și vulnerabilitățile procedurilor interne, referitoare la elaborarea criteriilor de selecție pentru atribuirea contractelor de lucrări de strictă specialitate, cu implicații asupra securității și siguranței aeroportuare, în sensul diminuării riscurilor de calificare și de atribuire a contractelor unor operatori economici cu istoric incert în domeniul strict al unor astfel de lucrări, fără capacitate, experiență și expertiză, confirmate;
- ✓ se vor actualiza Hotărârile AGA și ale CA, Actul Constitutiv în vigoare, ROF-ul și deciziile directorului general, precum și procedurile interne aferente - având în vedere atribuțiile, competențele și responsabilitățile fiecărei componente de conducere prevăzute în OUG nr. 109/2011 *privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*;
- ✓ pentru sistemul HBS se va stabili un Program unitar de măsuri, cu termene precise, grafic de implementare graduală, responsabilități de etapă și responsabilități finale, în vederea intrării în normalitate;
- ✓ se vor revizui și adopta contractele de prestări servicii, precum și procedurile interne specifice, în sensul introducerii indicatorilor calitativi de tip efect, complementar celor existenți, cantitativi, de tip operațiune. Pentru cuantificarea acestor indicatori se poate introduce pe Web-Site-ul CN „Aeroporturi București” SA o poziție distinctă și vizibilă pentru „Opinii, sesizări/reclamații ș.a.”, chiar dacă această deschidere către opiniile publicului va însemna, într-o primă fază, o creștere a numărului de sesizări și reclamații;
- ✓ se va analiza, în mod formalizat, la nivelul conducerii CN „Aeroporturi București” SA și al compartimentelor specializate, necesitatea, oportunitatea și eficiența montării unui debitmetru la racordul pentru evacuarea apelor uzate al Aeroportul Internațional București Băneasa și vor fi întreprinse demersurile necesare pentru revizuirea și adăugarea, în acest sens, a contractului cu Apa Nova;
- ✓ se vor revizui și implementa procedurile interne cu privire la monitorizarea contractelor cu furnizorii externi ai serviciilor de canalizare și, dacă se impune, se vor renegocia contractele și Acceptele de evacuare, în vederea încadrării în prevederile reglementărilor legale în vigoare;
- ✓ se vor prioritiza, având în vedere necesitatea și oportunitatea, obiectivele care creează probleme de mediu, asigurându-se resursele necesare. Pot fi avute în vedere și aspecte privind:
 - oportunitatea separării apelor pluviale de apele menajere și re folosirea apelor pluviale - *Aeroportul Internațional Henri Coandă, Aeroportul Internațional București Băneasa*;
 - posibilitățile aducerii la nivelul de „apă potabilă” a unei anumite cantități din apa extrasă din puțurile proprii – în vederea asigurării apei potabile în terminale, pentru pasageri și, contra cost, pentru operatorii economici cu activitate în perimetrul aeroportuar – Aeroportul Internațional Henri Coandă;
 - rentabilitatea forării unor puțuri de adâncime, în vederea acoperirii unei părți din necesarul de apă „industrială” folosită la activitățile specifice din perimetrul aeroportuar, acolo unde nu este necesară utilizarea apei potabile – Aeroportul Internațional București Băneasa;
- ✓ se va efectua o „analiză diagnostic”, în cadrul Sistemului de management integrat calitate & mediu (SMI), în legătură cu organizarea, derularea și performanța asigurării asistenței juridice interne și externe, inclusiv de reprezentare în instanță, în vederea identificării riscurilor și a vulnerabilităților din prezent, a eventualelor „supape de risipă”, care vor contura măsurile necesare în vederea eficientizării activității, creșterii performanței acestora și utilizării integrale a potențialului uman intern;
- ✓ conducerile CN „Aeroporturi București” SA și Consiliul de Administrație vor analiza „punctele slabe” și „punctele tari” ale fiecăruia dintre cele două sisteme de taximetrie existente la Aeroportul Internațional Henri Coandă, precum și posibilele efecte în timp asupra siguranței și satisfacției pasagerilor și imaginii CN „Aeroporturi București” SA, ca poartă de intrare a României.

Raportul special *Performanța reabilitării și modernizării infrastructurii aeroportuare de interes național* a fost transmis Guvernului României și Parlamentului cu adresa nr 8927/NV/03.12.2013 și se află pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea „Publicații”, „Raporte de control/audit întocmite de Curtea de Conturi, transmise Parlamentului și Guvernului” secțiunea „Transporturi”.

2.4 Economicitatea, eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor alocate de la bugetul statului pentru minoritățile naționale, în perioada 2010-2012

Scopul auditului

Evaluarea independentă a modului în care programele finanțate prin bugetul Secretariatului General al Guvernului, derulate de Departamentul pentru Relații Interetnice și Agenția Națională pentru Romi s-au desfășurat din punct de vedere al eficienței, economicității și eficacității.

Entitatea auditată

Misiunea de audit a fost desfășurată la nivelul Secretariatului General al Guvernului – Departamentul pentru Relații Interetnice și la Agenția Națională pentru Romi.

Scurtă prezentare

Fondurile necesare desfășurării activității Departamentului de Relații Interetnice sunt cuprinse în bugetul Secretariatului General al Guvernului, la capitolul bugetar 67.01 „Cultură, recreere și religie” - Titlul X „Alte cheltuieli”, având ca destinație sprijinirea organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, precum și finanțarea proiectelor și programelor interetnice și de combatere a intoleranței.

În perioada auditată, modul de repartizare și utilizare a sumelor alocate prin legile bugetare a fost aprobat anual prin următoarele hotărâri ale Guvernului:

Perioada	Act normativ	Sume alocate (mii lei)		
		Total	din care:	
			Sprijin organizații cetățenești aparținând minorităților	Acțiuni/programe proiecte interetnice
	HG nr. 535/2010	73.880	70.000	3.880
	HG nr. 1306/2010	220	220	-
	HG nr. 1311/2010	23.000	23.000	-
2010 - Total		97.100	93.220	3.880
2011	HG nr. 56/2011	76.710	73.710	3.000
2012	HG nr. 31/2012	83.000	79.200	3.800
Total General		256.810	246.130	10.680

Pentru finanțarea activității Departamentului pentru Relații Interetnice, în perioada 2010-2012 a fost alocată de la bugetul de stat suma totală de 256.810 mii lei, din care au fost efectuate plăți în sumă de 255.172 mii lei, fiind repartizate pe cele două destinații astfel:

- mii lei -

Destinație	2010		2011		2012		Total alocat 2010-2012	Total plăți 2010-2012
	Sume alocate	Plăți efectuate	Sume alocate	Plăți efectuate	Sume alocate	Plăți efectuate		
<i>Sprijinirea organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, altele decât cele care primesc subvenții de la bugetul statului</i>	93.220	93.220	73.710	73.710	79.200	79.200	246.130	246.130
<i>Finanțarea unor programe și proiecte interetnice și combatere a intoleranței</i>	3.880	3.363	3.000	2.809	3.800	2.869	10.680	9.042
Total	97.100	96.583	76.710	76.519	83.000	82.069	256.810	255.172

Sumele alocate la articolul bugetar „Sprijinirea organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, altele decât cele care primesc subvenții de la bugetul statului”, au avut ca destinație sprijinirea unui număr de 19 organizații și au fost repartizate acestora prin hotărâri de Guvern, astfel:

Nr. crt.	Denumire organizație	2010	2011	2012	Total
1.	Asociația Italienilor din România RO.AS.IT	2.078	1.546	1.661	5.285
2.	Asociația Liga Albanezilor din România	1.465	1.290	1.386	4.141
3.	Asociația Macedonenilor din România	2.051	1.759	1.890	5.700
4.	Asociația Partida Romilor Pro Europa	9.877	10.390	11.164	31.431
5.	Comunitatea Rușilor Lipoveni din România	3.836	4.039	4.340	12.215
6.	Federația Comunității Evreiești din România	2.280	2.401	2.580	7.261
7.	Forumul Democrat al Germanilor din România	6.455	5.786	6.217	18.458
8.	Uniunea Democrată Maghiară din România	20.883	15.987	17.178	54.048
9.	Uniunea Armenilor din România	3.203	3.141	3.375	9.719
10.	Uniunea Bulgară din Banat – România	3.601	2.592	2.785	8.978
11.	Uniunea Croaților din România	2.225	1.806	1.940	5.971
12.	Uniunea Culturală a Rutenilor din România	1.426	1.091	1.172	3.689
13.	Uniunea Democrată Turcă din România	4.494	2.721	2.924	10.139
14.	Uniunea Democratică a Slovacilor și Cehilor din România	2.439	2.558	2.748	7.745
15.	Uniunea Democrată a Tătarilor Turco – Musulmani din România	5.357	3.029	3.255	11.641
16.	Uniunea Elenă din România	3.704	2.805	3.014	9.523
17.	Uniunea Polonezilor din România	2.658	1.884	2.024	6.566
18.	Uniunea Sârbilor din România	4.148	2.872	3.086	10.106
19.	Uniunea Ucrainenilor din România	11.040	6.013	6.461	23.514
	Total	93.220	73.710	79.200	246.130

Obiectivul auditului

Efectuarea unei evaluări independente asupra modului în care Departamentul pentru Relații Interetnice și Agenția Națională pentru Romi au utilizat fondurile alocate de la bugetul de stat, cu respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității.

Constatări

La Departamentul pentru Relații Interetnice

- ♦ în perioada 2010-2012 activitatea Departamentului pentru Relații Interetnice s-a desfășurat având la bază doar direcțiile principale din Programul de Guvernare, nu și strategii și politici pentru păstrarea, afirmarea și dezvoltarea identității etnice a persoanelor aparținând minorităților naționale, strategii ce ar fi trebuit elaborate la nivelul departamentului;
- ♦ existența unor neconcordanțe între prevederile actului normativ de organizare și funcționare al acestei entități și conținutul ROF-ului;
- ♦ Ghidul de finanțare a programelor și proiectelor interetnice și de combatere a intoleranței, aprobat de ordonatorul principal de credite, conține dispoziții contradictorii Legii nr. 350/2005 *privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general*;
- ♦ fundamentarea necesarului de fonduri pentru sprijinirea organizațiilor minorităților naționale nu a ținut cont de disponibilul rămas la dispoziția acestora din anii precedenți și nu a avut la bază estimarea anuală a performanțelor fiecărui program, cu precizarea acțiunilor, costurilor asociate, obiectivelor urmărite, rezultatelor obținute și estimate pentru anii următori, măsurate prin indicatori bine definiți, a căror alegere să fie justificată;
- ♦ nu s-a elaborat o procedură prin care să se reglementeze modul de desfășurare a programelor inițiate în cadrul departamentului și nu s-a solicitat prestatorilor de servicii să prezinte documente justificative aferente sumelor încasate;
- ♦ nu este asigurată transparența în alocarea fondurilor publice, întrucât nu s-a efectuat publicarea intenției de realizare a programului;
- ♦ nu există un raport final privind realizarea programului respectiv, care să detalieze modul de desfășurare și monitorizarea acestuia, rezultatele obținute;
- ♦ documentele anexate plăților efectuate nu justifică respectarea destinației legale a fondurilor alocate organizațiilor aparținând minorităților, monitorizarea exercitându-se doar prin însumarea datelor raportate de către organizațiile beneficiare (devizele de cheltuieli întocmite, fără a avea documente justificarea pozițiilor de cheltuieli), astfel că nu există posibilitatea de a verifica și legalitatea și realitatea operațiunilor în baza cărora s-au întocmit aceste documente;
- ♦ proiectele finanțate în anul 2010 nu au avut la bază o procedură de selecție publică de proiecte, astfel că nu au fost respectate principiile finanțărilor nerambursabile: libera concurență, transparența și tratamentul egal al potențialilor aplicanți;

- ◆ evaluarea proiectelor depuse de solicitanți nu s-a făcut în sistem competitiv, neavând la bază criterii de selecție, termeni de referință și nici un algoritm de calcul;
- ◆ în perioada 2010-2012, la nivelul Agenției Naționale pentru Romi nu au fost luate măsurile organizatorice care să asigure monitorizarea, verificarea și evaluarea proiectelor finanțate, destinate minorității rome, pe parcursul derulării acestora;
- ◆ decontarea nelegală, în anul 2012, a sumei de 27 mii lei, în cadrul a două contracte de finanțare nerambursabilă, reprezentând cheltuieli aferente unor activități care nu au fost prevăzute în proiectele inițiale ale beneficiarilor, care au stat la baza atribuirii contractelor respective de finanțare nerambursabilă;
- ◆ în cadrul proiectelor „Parol monșer, Caragiale în limba romani” și „Caravana tradițiilor și culturii rome” a fost afectat principiul eficacității, deoarece au fost efectuate cheltuieli, în sumă estimativă de 38 mii lei, în condițiile în care obiectivele proiectelor, declarate prin cererile de finanțare, nu au fost realizate în totalitate;
- ◆ standardele de control intern sunt implementate parțial. Programul de dezvoltare al sistemului de control managerial nu cuprinde obiectivele generale și derivate ce rezultă din HG nr. 1703/2004 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Romi și HG nr. 430/2001 privind aprobarea Strategiei Guvernului României de îmbunătățire a situației romilor aplicabilă în perioada 2001-2011, nici indicatori de performanță aferenți acestora.

Carențe,
inadvertențe și
imperfecțiuni ale
cadrelor legislative

În cuprinsul unor articole din *Legea nr. 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general, cu modificările și completările ulterioare*, se face trimitere la articole din *OUG nr. 60/2001 privind achizițiile publice*, în condițiile în care aceasta a fost abrogată în întregime de art. 305 lit. b din *OUG nr. 34/2006 privind achizițiile publice*. În acest sens, exemplificăm: art.21(4); art.26; art.27; art.28; art.35; art.36 (1); art.37 (5); art.38 (1); art.39; art.40; art.41.

Mentținerea în legislație a acestor carențe legislative poate avea repercusiuni în nerespectarea procedurilor aplicabile achizițiilor publice, efectuate în scopul încheierii unor contracte de finanțare nerambursabilă în baza Legii nr. 350/2005, cu consecințe majore asupra economicității, eficienței, eficacității și transparenței utilizării fondurilor publice.

Concluzii

- absența unor politici și strategii face ca entitățile auditate să funcționeze fără o direcție și obiective clare;
- sistemul de control intern prezintă carențe datorită neimplementării tuturor standardelor specifice;
- se impune actualizarea Legii 350/2005 în sensul completării acesteia în conformitate cu dispozițiile OUG 34/2006, în ceea ce privește procedurile în domeniul achizițiilor publice, aplicabile în cadrul acordării finanțărilor nerambursabile.

Recomandări

Departamentul pentru Relații Interetnice:

- ✓ inițierea de măsuri pentru ca Departamentul pentru Relații Interetnice să elaboreze strategii și politici pentru păstrarea, afirmarea și dezvoltarea identității etnice a persoanelor aparținând minorităților naționale, corelate cu obiectivele cuprinse în Programul de Guvernare;
- ✓ actualizarea *Regulamentului de organizare și funcționare* al acestei entități;
- ✓ fundamentarea bugetului pentru derularea activităților Departamentului pentru Relații Interetnice de sprijinire a organizațiilor minorităților naționale, în funcție de necesitățile reale ale acestor organizații, stabilite pe baza solicitărilor fundamentate, solicitări care trebuie să țină cont și de disponibilul din anii precedenți, precum și de celelalte surse proprii de finanțare ale organizațiilor;
- ✓ stabilirea, în cadrul programului, a unor obiective SMART respectiv: specifice (S), măsurabile (M), de atins (A), realizabile (R) și planificate în timp (T) și planificarea detaliată a activităților;
- ✓ detalierea clară a cheltuielilor eligibile ce urmează a se finanța în cadrul proiectului și specificarea expresă a cheltuielilor neeligibile; solicitarea a cel puțin 3 oferte în vederea alegerii celui mai bun furnizor din punct de vedere al raportului calitate-preț;
- ✓ finalizarea activităților desfășurate la nivelul Departamentului pentru Relații Interetnice cu „*Rapoarte de activitate*” aferente acestora, întocmite de responsabilii de proiecte desemnați;
- ✓ elaborarea unei proceduri pentru desfășurarea unitară a activităților/programelor inițiate de către Departamentul pentru Relații Interetnice și detalierea, în conținutul acesteia, a documentelor justificative ce trebuie prezentate în vederea decontării cheltuielilor efectuate;
- ✓ elaborarea, la nivelul ordonatorului de credite, a unei proceduri pentru monitorizarea respectării destinațiilor legale a fondurilor alocate organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale.

Agenția Națională pentru Romi:

- ✓ elaborarea procedurilor anuale de selecții publice de proiecte cu respectarea prevederilor legale în vigoare cu privire la criteriile de selecție, termenii de referință și algoritmul de calcul al acestora,

astfel încât evaluarea proiectelor depuse de solicitanți, destinate minorității rome, să se facă în sistem competitiv;

- ✓ elaborarea și implementarea, la nivelul Agenției Naționale pentru Romi, a unei proceduri de control a modului de realizare de către beneficiarii finanțării nerambursabile a obiectivelor asumate prin contractele de finanțare încheiate și decontarea cheltuielilor proporțional cu gradul de realizare a acestor obiective, în vederea respectării principiului de eficacitate în utilizarea fondurilor publice;
- ✓ actualizarea și implementarea Programului de dezvoltare a sistemului de control managerial, care să cuprindă: obiectivele generale și derivate și indicatori de performanță asociați acestora, termenele de realizare, structurile organizatorice responsabile și programele de perfecționare profesională pentru angajații Agenției Naționale pentru Romi, indicatorii de performanță aferenți obiectivelor generale și specifice, precum și activităților care contribuie la realizarea acestora;
- ✓ elaborarea de proceduri cu privire la modul de derulare, coordonare și monitorizare a programelor/proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile și a sumelor aferente și transmiterea formală de sarcini, competențe și responsabilități către structurile desemnate - prin *Regulamentul de organizare și funcționare* și către personalul acestora - prin fișa postului.

Decizii Având în vedere abaterile constatate, în temeiul prevederilor art. 43 lit. c) și art. 33 alin.(3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, prin decizii s-au dispus măsuri în vederea înlăturării neregulilor în activitatea financiar-contabilă, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

2.5 Auditul performanței privind piața de energie electrică în perioada 2010-2012

Scopul auditului Auditul efectuat a avut ca scop verificarea economicității, eficienței și eficacității activității privind piața de energie electrică, desfășurate în perioada 2010-2012, în contextul Strategiei energetice a României pentru perioada 2007-2020.

Entitatea auditată Misiunea de audit a fost realizată la SC Complexul Energetic Oltenia SA.

Scurtă prezentare În strategia energetică a României au fost stabilite următoarele obiective privind sectorul energetic:

- ♦ producerea energiei electrice va urma un proces de restructurare și înnoire a capacităților energetice, prin reabilitarea unităților existente viabile, închiderea unităților neviabile și construcția de noi unități de producere a energiei electrice;
- ♦ promovarea realizării de proiecte „Green Field”, cu atragere de capital și investitori, specializați în domeniul producției de energie pe bază de cărbune, gaze naturale, resurse hidro, precum și prin co-generare eficientă;
- ♦ reabilitarea capacităților existente și a proiectelor de conformare cu condițiile de mediu, etapizat;
- ♦ construirea de unități de producere a energiei electrice, capabile să-și modifice rapid puterea produsă (ex: turbine pe gaze naturale);

SC Complexul Energetic Oltenia SA a fost înființată prin fuziunea societăților comerciale: SC Complexul Energetic Craiova SA, SC Complexul Energetic Rovinari SA, SC Complexul Energetic Turceni SA și a Societății Naționale a Lignitului Oltenia SA, în baza HG nr. 1024/2011.

Obiectul principal de activitate al SC Complexul Energetic Oltenia SA este producerea și furnizarea energiei electrice și termice și exploatarea minelor și carierelor de lignit.

Complexul Energetic Oltenia SA are în componență 12 blocuri energetice, cu o putere instalată în total de 3.570 MW.

La data de 31.12.2012, în cadrul societății își desfășura activitatea un număr de 18.770 persoane, din care, pentru activitatea de producere de energie, un număr de 5.778 persoane (30,78%).

Obiectivele auditului

Auditul a evaluat:

- ♦ modul în care s-au realizat politicile și strategiile Guvernului României în domeniul producerii și vânzării energiei electrice;
- ♦ modul în care instituțiile implicate au fundamentat și avizat bugetele de venituri și cheltuieli;
- ♦ legalitatea și realitatea cheltuielilor efectuate pentru producerea de energie electrică;

- ◆ legalitatea și realitatea veniturilor realizate din vânzarea energiei electrice;
- ◆ utilizarea capacităților de producție a energiei electrice;
- ◆ realizarea programelor de investiții, de reducere a costurilor și de reducere a consumurilor proprii tehnologice și urmărirea implementării acestora.

Constatări

Realizarea politicilor și strategiilor Guvernului României în domeniul producerii și vânzării energiei electrice

- ◆ au fost re tehnologizate și modernizate grupurile energetice 4 și 5 din cadrul Sucursalei Electrocentrale Turceni, și blocul energetic 3 din cadrul Sucursalei Electrocentrale Rovinari;
- ◆ sunt în derulare lucrări de reabilitare și modernizare la: grupul energetic 4, din cadrul Sucursalei Electrocentrale Rovinari, grupul energetic 3, din cadrul Sucursalei Electrocentrale Turceni, grupul energetic 7, din cadrul Sucursalei Electrocentrale Ișalnița;
- ◆ la Sucursala Electrocentrale Rovinari a fost promovat un proiect tip „Green/Brown Field” pentru constituirea unei societăți comerciale de tip IPP, cu atragere de capital și investitori specializați în domeniul producției de energie pe bază de cărbune, în acest sens, fiind semnat Memorandumul de Înțelegere cu China Huadian Engineering Co. Ltd. (China), pentru realizarea unui grup energetic nou, de minim 500 MW, la Termocentrala Rovinari;
- ◆ SC Complexul Energetic Oltenia SA are în proiect demararea investiției în vederea realizării unui grup nou pe gaze, de minim 200 MWh, în cogenerare (la Sucursala Electrocentrale Craiova II) și a unui grup nou pe lignit, de minim 500 MW (la Sucursala Electrocentrale Ișalnița);
- ◆ în vederea valorificării cărbunelui cu eficiență ridicată sunt în curs de finalizare sau în derulare, proiecte de investiții privind satisfacerea condițiilor de mediu, precum:
 - implementarea soluțiilor pentru evacuarea, transportul și depozitarea deșeurilor rezultate în urma procesului de ardere a cărbunelui în soluție de șlam dens;
 - modernizarea electrofiltrelor, în vederea reducerii emisiilor de praf;
 - reducerea emisiilor de NOx și pulberi de praf;
 - montarea instalațiilor de desulfurare gaze de ardere la blocurile energetice.

Fundamentarea și avizarea bugetelor de venituri și cheltuieli

- ◆ la toate societățile comerciale, atât pentru anul 2010, cât și pentru anul 2011, bugetele de venituri și cheltuieli au fost aprobate prin hotărâri de Guvern; pentru SC Complexul Energetic Oltenia SA, companie constituită începând cu data de 01.06.2012, bugetul a fost aprobat prin Hotărâre de Guvern, în luna august 2012, cu mențiunea că la elaborarea bugetului de venituri și cheltuieli, pe anii 2010 și 2011, cheltuielile nu au fost fundamentate corespunzător, în sensul că au fost bugetate cheltuieli pentru finanțarea cluburilor sportive, la care entitatea este asociat sau membru fondator, peste limitele de deductibilitate prevăzute de lege, cu suma totală de 36.960 mii lei, la SC Complexul Energetic Turceni, SC Complexul Energetic Rovinari și la SC Complexul Energetic Oltenia.

Execuția bugetelor de venituri și cheltuieli

- ◆ în exercițiului financiar al anului 2010, în cazul SC Complexul Energetic Turceni și SC Complexul Energetic Craiova, bugetul nu a fost realizat (atât din punct de vedere al veniturilor, cât și al cheltuielilor), rezultatul brut fiind negativ, iar în cazul SC Complexul Energetic Rovinari, rezultatul brut a înregistrat o creștere cu 19,61% față de prevederi, ca urmare a execuției cheltuielilor la un nivel inferior celui de realizare a veniturilor;
- ◆ în exercițiului financiar al anului 2011, bugetul a fost realizat la nivelul celui prognozat, realizându-se profit la toate cele trei societăți;
- ◆ în exercițiului financiar al anului 2012, în cazul SC Complexul Energetic Oltenia, rezultatul brut a înregistrat o creștere cu 113,54% față de prevederi, ca urmare a realizării veniturilor la un nivel superior celui de execuție a cheltuielilor.

SC Complexul Energetic Rovinari, a încheiat contracte de sponsorizare pentru sponsorizarea Clubului Sportiv Energia Rovinari și a Clubului Sportiv Pandurii Târgu Jiu, în baza cărora a efectuat plăți, în suma de 15.395 mii lei, pentru care a beneficiat, în mod nelegal, de facilități fiscale prevăzute în Legea nr. 32/1994, în sumă de 5.477 mii lei.

Analiza evoluției costurilor de producție și a cheltuielilor efectuate pentru producerea de energie electrică

- ◆ în perioada 01.01.2010-31.05.2012 (până la constituirea noii societăți), costurile de producție au înregistrat creșteri până în anul 2011, variații mai mari fiind înregistrate la SC CE Craiova și SC CE Rovinari, când, față de anul 2010, acestea au crescut cu 16,02 lei/MWh (de la 168,91 lei/MWh la 184,91 lei/MWh), respectiv cu 14,81 lei/MWh, de la 157,03 la 171,84 lei/MWh;
- ◆ în perioada 01.01-31.05.2012, la SC CE Rovinari prețurile au scăzut la 153,10 lei/MWh, sub prețul anului 2010, iar la SC CE Craiova au continuat să crească, ajungând la 232,87 lei/MWh (cu 35,5% mai mari decât nivelul din anul 2010);

- ♦ în perioada 01.06.2012-31.12.2012, la SC Complexul Energetic Oltenia SA, costurile pentru producerea unui MWh, au fost de 205,33 lei MWh.

Cauzele care au condus la creșterea prețurilor, în perioada auditată, sunt:

- creșterea cheltuielilor cu amortizarea activelor corporale și necorporale, urmare a realizării investițiilor pentru mediu;
- introducerea taxei de cogenerare, în anul 2011 și majorarea acesteia în anul 2012;
- înregistrarea pe costuri a cheltuielilor cu certificatele verzi;
- programele de reducere a costurilor de producție au vizat numai cheltuielile de personal, nu și unele cheltuieli materiale, respectiv reducerea consumurilor proprii tehnologice;
- majorarea nelegală și nejustificată a costurilor care au condus la creșterea prețurilor de producție, cum ar fi:
 - cheltuielile cu amortizarea imobilizărilor corporale și necorporale la blocul energetic 6, la SC Complexul Energetic Turceni, în sumă de 55.684 mii lei, în condițiile în care acesta a fost oprit pentru retehnologizare, încă din anul 2006;
 - prestații efectuate cu utilaje închiriate și decontate la tarife mai mari decât cele convenite (61 mii lei);
 - indemnizație acordată directorului general, peste nivelul indemnizației legale (37 mii lei);
 - cheltuieli salariale efectuate fără bază legală, prin neaplicarea politicii salariale stabilită prin Legea bugetului de stat pe anul 2011, referitoare la limitarea salariilor la nivelul anului precedent, în condițiile în care societatea a înregistrat pierdere în anul 2010 (4.651 mii lei);
 - comisioane plătite pentru două împrumuturi contractate de SC Complexul Energetic Turceni SA, în anul 2009, pentru finanțarea proiectului de investiții „Reabilitare și Modernizare a blocurilor energetice nr. 3 și 6”, în valoare totală de 170 milioane euro, în condițiile în care nu s-a efectuat nicio tragere din aceste împrumuturi, pe perioada de valabilitate a contractelor încheiate (18.386 mii lei);
 - investiții înregistrate în mod eronat pe costuri (5.987 mii lei).
- ♦ cea mai mare cantitate de energie electrică a fost tranzacționată pe *piața reglementată, unde prețurile au fost stabilite de ANRE*, prin decizii de preț obligatorii, la prețuri situate sub costurile de producție, după cum urmează:
 - SC Complexul Energetic Rovinari a vândut, în anul 2010, cantitatea de 1.772.756,296 MWh la un preț de 143,059 lei/MWh, generând o pierdere de 17.729 mii lei, iar în anul 2011, cantitatea de 2.224.935,510 MWh la un preț mediu de 155,63 lei/MWh (cu 15,25 lei sub costul de producție de 170,88 lei/MWh), generând o pierdere de 33.923 mii lei;
 - SC Complexul Energetic Turceni, a vândut în anul 2010, cantitatea de 3.076.010,28 MWh, la un preț de 163,52 lei/MWh, generând o pierdere în sumă de 11.165 mii lei, iar în anul 2011, cantitatea de 3.299.109,93 MWh, la un preț mediu de 174,04 lei/MWh (cu 7,35 lei sub costul de producție), pierderea generată fiind de 24.248 mii lei;
 - SC Complexul Energetic Craiova SA, în perioada 2010-2011, urmare vânzării de energie la prețuri de vânzare mai mici decât costul de producție, a înregistrat pierderi în sumă de 20.295 mii lei;
 - SC Complexul Energetic Oltenia SA a vândut cantitatea 3.485.967,8 MWh la un preț de 172,84 lei/MWh, situat sub costul de producție de 201,82 lei/MWh, înregistrând pierderi de 101.023 mii lei.
- ♦ pentru energia electrică achiziționată și revândută, în perioada 2010-2012, prețul de vânzare a acoperit și depășit prețul de achiziție al energiei cumpărate.

Analiza utilizării capacităților de producție a energiei electrice

- ♦ în perioada 2010-2012, comparativ cu cantitățile de energie electrică produse s-a constatat o neutilizare a capacităților de producere a energiei electrice care a variat între 9.000.000 MWh, în 2010, și 5.000.000 MWh, în 2011, reprezentând peste 50% din cantitatea produsă.

Realizarea producției de energie sub nivelul maxim posibil de realizat a fost determinată de:

- rezervarea cantităților pentru servicii de sistem (reglaj secundar și rezerva terțiară rapidă);
- reducerile de sarcină stabilite de către Dispecerul Energetic Național (mai ales noaptea), în zilele de sâmbătă-duminică și sărbătorile legale;
- apariția concurenților cu costuri de producție mai mici (Hidroelectrică, Nuclearelectrică) care au avut o capacitate disponibilă mare (anul 2010 a fost an record pentru producția hidro, respectiv 19,8 TWh);
- creșterea ponderii energiei regenerabile (eoliană în special) începând cu 2011.
- ♦ programele de investiții nu au fost realizate la nivelul prevederilor aprobate, ponderea fiind dată de lucrările de mediu, pentru alinierea la normele europene de mediu, urmată de lucrări de modernizări grupuri energetice, utilaje de mare capacitate, lucrări tehnologice în carierele de lignit, achizițiile de terenuri și alte imobile, pentru desfășurarea activității de exploatare a lignitului și lucrările necesare strămutării caselor, care intră sub incidența activității miniere;

Realizarea programelor de investiții, de reducere a costurilor și

- ◆ SC Complexul Energetic Turceni SA nu a realizat investițiile prevăzute prin HG nr. 647/2001 și prin HG nr. 890/2003, constând în funcționarea termocentralei Turceni cu blocurile energetice nr. 3, 4, 5 și 6, reabilitate și cu îndeplinirea cerințelor de mediu;
- ◆ pentru realizarea Proiectului de investiții „Reabilitarea și modernizarea blocurilor energetice nr. 3 și 6”, SC Complexul Energetic Turceni SA a încheiat, în anul 2009, două contracte de împrumut, în valoare totală de 170 milioane euro, cu perioadă de valabilitate de 36 luni, care acopereau 64% din sursele anticipate de finanțare a proiectului.

În perioada 2009-2012, respectiv până la data de 21.01.2013 (data expirării perioadei de valabilitate a contractelor de împrumut), cu toate că nu s-a efectuat nicio tragere din aceste împrumuturi, societatea a efectuat și înregistrat cheltuieli în sumă de 53.038 mii lei, echivalentul a 12.343 mii Euro, reprezentând comision de acordare – 3.330 mii Euro, comision de neutilizare – 8.697 mii Euro, comision de administrare – 80 mii Euro, penalități de întârziere – 3 mii Euro și consultanță – 233 mii Euro, toate acestea fiind costuri care nu au condus la realizarea de venituri, datorită nerealizării obiectivului propus.

Concluzii

- în prezent, ponderea producției de energie electrică a CE Oltenia în producția Sistemului Energetic Național a scăzut, fiind identificate vulnerabilități în desfășurarea activităților de producere și vânzare a energiei electrice, în sensul că, în anul 2013, piața de energie electrică se caracterizează prin:
 - scăderea consumului cu 400-500 MW, în comparație cu aceeași perioadă din anul 2012, cauzată în mare parte de introducerea în facturile la energia electrică, a cotei de certificate verzi și a cotei de cogenerare, care au condus la creșterea valorii acestora;
 - creșterea puterii instalate în centralele eoliene: în prezent sunt instalați aproximativ 2000 MW, iar până la sfârșitul anului se estimează a fi instalați 3000 MW, conform avizelor de racordare acordate de Transelectrica;
 - punerea în exploatare a centralei OMV-Petrom, cu putere instalată de 850 MW, care funcționează pe gaze la preț intern, față de ceilalți producători care primesc gaze „la coș” (un mixt de gaz din producția internă și gaz din import);
 - o hidraulicitate ridicată, debitul pe râuri și Dunăre fiind mai mare cu 50-100%, în comparație cu debitul înregistrat în perioada similară a anului trecut.

Recomandări

- ✓ întocmirea unor programe de reducere a costurilor și urmărirea implementării acestora în scopul reducerii costurilor cu producerea energiei electrice;
- ✓ îmbunătățirea metodologiei și practicii de stabilire a prețului reglementat pentru producători, pentru a se asigura acoperirea, prin prețul reglementat, a tuturor costurilor legate de producția de energie;
- ✓ reanalizarea nivelului cheltuielilor efectuate cu sponsorizarea, în sensul diminuării acestora până la limita deductibilității admise de lege;
- ✓ reanalizarea nivelului cheltuielilor cu contribuțiile pentru finanțarea cluburilor sportive la care societatea este membru fondator sau asociat, în vederea încadrării în limitele legale și a posibilităților reale, având în vedere impactul asupra costurilor de producție, și, implicit, a prețurilor la energie electrică;
- ✓ reanalizarea programelor de reparații capitale, în vederea identificării lucrărilor de natura investițiilor care au ca efect îmbunătățirea parametrilor tehnici inițiali, creșterea veniturilor;
- ✓ stabilirea unei strategii privind etapele de reducere a cantităților de energie care vor fi vândute de producătorii de energie din România pe piața „angro” reglementată și fixarea unei politici de stabilire a prețurilor supravegheate, atât pe piața „angro”, cât și pe piața cu amănuntul;
- ✓ dimensionarea cotei procentuale din producția de energie cu care fiecare producător participă la piața reglementată, în sensul de a fi corelată cu ponderea producătorului respectiv în producția totală de energie electrică a țării, pentru eliminarea tratamentului discriminatoriu între producători, precum și între consumatorii captivi, pe de o parte, și consumatorii eligibili, pe de altă parte.

2.6 Auditul performanței unor programe finanțate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului, derulate prin Agenția Națională pentru Locuințe (ANL)

Scopul auditului Entitatea auditată

Îmbunătățirea modului în care Agenția Națională pentru Locuințe (ANL) derulează programele de construcții de locuințe din punct de vedere al eficienței, economicității și eficacității. Acțiunea de audit s-a desfășurat la Agenția Națională pentru Locuințe (ANL) și au fost verificate, la fața locului, un număr de 33 amplasamente, situate în București, în municipii, orașe și comune din 32 de

județe, totalizând 2196 unități locative, finanțate în cursul perioadei 2010-2012.

Agencia Națională pentru Locuințe (ANL) funcționează în baza Legii nr. 152/1998 *privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe*, cu modificările și completările ulterioare, ca instituție de interes public cu personalitate juridică, aflată sub autoritatea Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței. ANL este instituție de coordonare a unor programe în domeniul construcției de locuințe, acestea fiind:

- programul „*Construcții locuințe pentru tineri, destinate închirierii*”, ce are în vedere realizarea de locuințe destinate tinerilor ale căror venituri nu le permit accesul la o locuință în condițiile pieței, în același timp constituindu-se un fond de locuințe la nivel local, pentru a asigura mobilitatea tinerilor specialiști între localități, la nivelul întregii țări. Aceste locuințe se realizează pe terenuri transmise de către consiliile locale, în folosința gratuită a ANL;
- programul-pilot „*Locuințe sociale pentru comunitățile de rromi*”, ce reprezintă o componentă experimentală a programului de incluziune socială în România și va avea în vedere implementarea unor proiecte pentru construcția de locuințe sociale, în cele 8 regiuni de dezvoltare ale României, în locații stabilite de MDRT, împreună cu autoritățile administrației publice locale și cu Agenția Națională pentru Romi. Construcția de locuințe sociale prevăzute în program se realizează prin obiective de investiții publice, promovate și derulate de către ANL cu finanțare din surse ale bugetului de stat, alocate cu această destinație prin bugetul MDRT;
- programul „*Renașterea satului românesc – 10 case pentru specialiști*”, scopul acestui program constând în atragerea specialiștilor pentru a se stabili în mediul rural, în vederea creșterii calității învățământului și a serviciilor publice pentru populația din acest mediu.
Programul prevede construirea, de regulă, a unui număr de 10 case în aceeași comună, în localitatea de reședință a acesteia, iar în cazul comunelor în care sunt înregistrate mai multe cereri, se pot construi un număr de maxim 15 case, cu aprobarea MDRT. Beneficiarii acestor locuințe vor fi: personalul didactic, medicii și asistenții medicali, polițiștii. Repartizarea acestor locuințe se va face în proporție de minimum 50% către personalul didactic menționat mai sus. Din verificările efectuate a rezultat că nu au existat activități financiare specifice derulării acestuia în perioada 2010-2012;
- programul „*Construcții de locuințe prin credit ipotecar*”, cronologic, primul program derulat, ANL fiind prima instituție care a oferit tinerilor posibilitatea de a realiza locuințe prin credite ipotecare și principalul promotor al pieței ipotecare din România. Scopul programului constă în construirea de locuințe proprietate personală cu finanțare din credite ipotecare și realizarea unui fond locativ în proprietate privată;
- programul „*Construcția de locuințe cu chirie, realizate prin atragerea capitalului privat*” are în vedere finanțarea proiectării, construcției și exploatării activelor, care fac obiectul programului, asigurată de către investitori privați din surse proprii sau atrase. Din verificările efectuate a rezultat faptul că nu au existat activități specifice derulate în cadrul acestui program în perioada 2010-2012.

Auditul a evaluat modul de derulare a programelor gestionate de ANL prezentate mai sus, precum și rezultatele obținute în cursul perioadei supuse auditului (01.01.2010-31.12.2012).

Obiectivele auditului

Constatări

*Evaluarea
modului de
fundamentare
și derulare,
în perioada
supusă auditării,
a programelor
finanțate prin
bugetul MDRT
și derulate prin ANL*

- ♦ ca urmare a subfinanțării *Programului de construcție de locuințe pentru tineri, destinate închirierii*, au fost depășite termenele de realizare a contractelor de lucrări, fiind înregistrate întârzieri, astfel:
 - 2010 – 6.072 zile pentru 132 contracte;
 - 2011 – 10.866 zile pentru 320 contracte;
 - 2012 – 30.878 zile pentru 391 contracte.
- ♦ de la declanșarea *Programului locuințe sociale pentru comunitățile de rromi*, din 17.800 mii lei program inițial, prin rectificări succesive, au fost alocate credite bugetare în sumă totală de 216 mii lei (reprezentând 1,21% din programul inițial), din care au fost utilizate 130 mii lei (reprezentând 60% din alocații), sume care au fost utilizate numai pentru contractarea serviciilor de proiectare pentru 238 unități locative, din totalul de 301 unități locative cuprinse în program;
- ♦ în perioada 2010-2012, ca și în perioadele anterioare, inventarierea obiectivelor în curs de execuție nu a fost efectuată în conformitate cu prevederile pct. 17 din Anexa la OMFP nr. 2861/2009 *pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*. Efectuarea inventarierii obiectivelor de investiții în curs elimină posibilitatea producerii de fraude. În cadrul acțiunilor derulate în perioada 2010-2012 au fost constatate lucrări neexecutate, dar plătite, cu valoarea de 11.541 mii lei, în cazul amplasamentelor din municipiul Târgoviște – str. Silviu Stănescu, etapa II, din orașul Sinaia, str. Lalelelor, respectiv din localitatea Pucioasa, str. Stadionului;
- ♦ la momentul efectuării misiunii de audit, pentru nici unul din programele supuse auditului, nu au fost întocmite și aprobate proceduri operaționale specifice fiecărei activități derulate prin programele în cauză;

- ◆ în condițiile în care la sfârșitul anilor 2010, 2011, 2012, ANL a avut în contul „Disponibil din alocații bugetare cu destinație specială”, venituri provenite din vânzările de apartamente construite de ANL și valorificate de primării, sume care pot fi folosite, în conformitate cu prevederile Legii nr. 152/1998 privind înființarea ANL, numai pentru construcția de locuințe, au existat furnizori neachitați, antreprenori care au derulat contracte pentru construcția de locuințe prin programul de construcție de locuințe pentru tineri, destinate închirierii.

Eficacitatea investițiilor efectuate de ANL în perioada 2010-2012 prin Programul de construcții locuințe pentru tineri, destinate închirierii

- ◆ din analiza modului de recuperare a investiției în cazul *Programului de construcție de locuințe pentru tineri, destinate închirierii*, au rezultat următoarele:
 - nivelul chiriilor stabilite la nivelul unităților administrativ-teritoriale nu include și suma care să asigure recuperarea investiției în condițiile Legii nr. 152/1998, art. 8, alin. 4, lit. a), care prevede: „Chiria va acoperi cheltuielile de administrare, întreținere și reparații, impozitele pe clădiri și pe teren, precum și recuperarea investiției, în funcție de durata normată stabilită potrivit prevederilor legale, precum și un profit supus negocierii între părți”;
- ◆ în cursul perioadei auditate, ANL nu a primit de la autoritățile publice locale, beneficiare ale programului, cota parte din chiriile încasate. Aceasta a determinat majorarea nelegală a veniturilor unităților administrativ-teritoriale, concomitent cu diminuarea veniturilor bugetului de stat, cu suma estimată de 125.050 mii lei, respectiv, 3.474 mii lei/lunar, cu influență negativă asupra modului de finanțare a *Programului de construcție de locuințe pentru tineri, destinate închirierii*;
- ◆ începând cu luna octombrie 2011, reglementările privind închirierea locuințelor au suportat modificări (Cap. III „Închirierea locuințelor” din Legea locuinței nr. 114/1996 fiind abrogată prin art. 230 lit. s) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul Civil);
- ◆ în perioada 2010-2012 ANL nu a încheiat convenții cu partenerii contractuali în vederea utilizării sumelor acumulate drept garanție de bună execuție în cadrul decontării lucrărilor de investiții, care reprezintă resursa financiară pentru ANL, deși cadrul legal permite aceasta acțiune;
- ◆ în cadrul Programului de construcții de locuințe prin credit ipotecar, în cazul amplasamentului de locuințe „Henri Coandă”, din 1.764 unități locative programate a fi realizate, în prezent au rămas de finalizat un număr de 587 case. Această situație a fost generată de:
 - probleme apărute în legătură cu regimul juridic al terenului (retrocedări) pe care se construiesc unitățile locative;
 - nerespectarea angajamentelor Primăriilor, asumate prin convenția nr. 1909/2004 privind viabilizarea amplasamentului și realizarea dotărilor edilitare;
- ◆ un număr de 276 unități locative recepționate la terminarea lucrărilor, au fost preluate de unitățile administrativ-teritoriale beneficiare, dar nerepartizate (neînchiriate) ca urmare a faptului că unitățile administrativ teritoriale beneficiare ale programelor finanțate de la bugetul de stat nu și-au îndeplinit obligația de a viabiliza amplasamentele și a asigura utilitățile necesare.

Aceste disfuncții generează o serie de fenomene cu influențe negative asupra bugetelor unităților administrativ-teritoriale, astfel:

- ◆ nerealizarea unor venituri la bugetul unităților administrativ teritoriale, estimate la suma de 770 mii lei, prin neîncasarea chiriilor cuvenite;
- ◆ crearea posibilităților de creștere a cheltuielilor cu asigurarea reparațiilor generate de degradarea construcțiilor, având în vedere că, după recepția la terminarea lucrărilor, aceste locuințe nu sunt folosite (un exemplu fiind amplasamentul din str. Madrid, Ineu, jud. Arad unde există igrasie la subsol și parter);
- ◆ denaturarea rezultatului patrimonial al unităților administrativ teritoriale beneficiare prin înregistrarea cheltuielilor cu amortizarea și neînregistrarea veniturilor din chirii. Imobilizările se înregistrează în patrimoniul unităților administrativ-teritoriale pe baza protocoalelor încheiate în urma recepției la terminarea lucrărilor dar, prin neutilizare, aceste active nu generează venituri;
- ◆ stabilirea valorii de vânzare, prin deducerea amortizării, cuprinde și perioadele când aceste active nu au generat venituri și, în consecință, valoarea este diminuată, pierderea fiind amplificată pentru unitățile locative care, după recepție, o anumită perioadă au rămas neînchiriate.

Această lipsă de interes în utilizarea unităților locative prin repartizarea celor în drept este generată și de lipsa unor măsuri coercitive, în contractul cadru, reglementat de HG nr. 962/2001, nefiind prevăzute clauze care să sancționeze neîndeplinirea obligațiilor părților.

Concluzii

- nu există un efort conjugat al autorităților publice, centrale și locale, în vederea atingerii scopului programelor asumate și derulate, și anume, acela de a rezolva probleme sociale prin construirea de locuințe;
- efortul financiar a avut un caracter sincopatic, unele cauze fiind obiective, determinate de climatul economic general, dar există și foarte multă inacțiune acolo unde se pot genera surse de venit, astfel încât programele să devină viabile.

- Măsurile întreprinse de conducerea ANL**
- ⇒ refacerea inventarierii investițiilor în curs pentru anul 2012;
 - ⇒ a fost elaborată și implementată convenția încheiată cu agenții economici executanți ai lucrărilor aferente programelor, cu referire la gestionarea de către ANL a garanțiilor de bună execuție constituite de agenții economici, și utilizarea ca surse de finanțare;
 - ⇒ a fost elaborat și se află pe circuitul de avizare, proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului, pentru modificarea și completarea Legii nr. 152/1998, care să asigure cadrul legal privind evidența și constituirea amortizării investițiilor finanțate de la bugetul de stat, prin ANL.

Recomandări	✓ elaborarea, aprobarea și implementarea unei proceduri proprii pentru efectuarea inventarierii investițiilor în curs, pe stadii de execuție; ✓ elaborarea, aprobarea și implementarea de proceduri operaționale pentru fiecare program derulat de ANL, conform activităților și cadrului legal specific; ✓ asigurarea finanțării, astfel încât să fie diminuate arieratele față de executanții lucrărilor de construcții, ceea ce va conduce la urgentarea finalizării construcțiilor; ✓ se vor întregi sursele de finanțare, prin recuperarea de la unitățile administrativ-teritoriale a sumelor încasate prin chirii și din vânzarea de locuințe, nevirate pe destinațiile legale, în scopul asigurării derulării investițiilor angajate în cadrul Programului de construcție de locuințe pentru tineri, destinate închirierii; ✓ încheierea, de către ANL, a convențiilor prevăzute de art. 5, alin. 2 din HG nr. 962/2001 <i>privind aprobarea Normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 152/1998 privind înființarea Agenției Naționale pentru Locuințe</i>, asigurându-se, astfel, încă o sursă de finanțare, temporară; ✓ revizuirea modului de derulare a Programului-pilot locuințe sociale pentru romi, în special a posibilității de proiectare, pe module standard, a unităților locative, module care să poată fi adaptate fiecărui amplasament; ✓ completarea convențiilor încheiate cu unitățile administrativ-teritoriale, astfel încât să fie incluse și responsabilități în situațiile în care obligativitatea viabilizării și asigurării dotărilor tehnico-edilitare, corelată cu programele privind construcția de locuințe, nu este respectată.

Misiunea a evidențiat și unele imperfecțiuni ale actelor legislative care reglementează activitatea specifică programelor supuse misiunii de audit:

- incoerența prevederilor legale și lipsa de mijloace prin care unitățile administrativ-teritoriale să fie obligate să viabilizeze terenurile, înaintea derulării programelor, prin efectuarea lucrărilor tehnico-edilitare aferente;
- revenirea la reglementarea modului de închiriere și în special al modului de stabilire a chiriei datorate de locatori pentru locuințele aparținând domeniului public, situație generată de abrogarea art. 31 din Legea nr. 114/1996 legea locuinței de către art. 230, lit. s) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil;
- lipsa din prevederile Legii nr. 152/1998 privind înființarea ANL și a HG nr. 962/2001 pentru aprobarea normelor metodologice pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 152/1998 a unor precizări clare prin care amortizarea, inclusă de către unitățile administrativ-teritoriale în cuantumul chiriei percepute în conformitate cu Legea nr. 152/1998, să fie virată ANL și să revină investitorului, bugetul de stat, aceste fonduri urmând a fi folosite de ANL pentru construcția de locuințe.

2.7 Auditul performanței utilizării sistemului informatic la Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice

- Scopul auditului** Creșterea calității serviciilor oferite cetățenilor și mediului de afaceri, precum și a schimbului de informații cu instituțiile din domeniul mediului.
- Entitatea auditată** Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSM).
- Scurtă prezentare** Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice (MMSM) este organul de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, care, potrivit HG nr. 48/2013 „realizează politicile naționale, corelate cu cele la nivel european și internațional, în domeniile mediului, schimbărilor climatice, apelor, pădurilor, fondului cinegetic și pisciculturii, îndeplinind rolul de autoritate de stat, planificare, reglementare, sinteză, coordonare, monitorizare, inspecție și control”.

În subordinea MMSC funcționează, ca instituții publice cu personalitate juridică, finanțate integral din bugetul de stat, Agenția Națională pentru Protecția Mediului, Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, Garda Națională de Mediu, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură și Inspectoratele teritoriale de regim silvic și de vânătoare.

În coordonarea MMSC funcționează Administrația Fondului pentru Mediu și Administrația Națională „Apele Române”, iar sub autoritatea MMSC funcționează Administrația Națională de Meteorologie și Regia Națională a Pădurilor – Romsilva (unități finanțate din venituri proprii).

Având în vedere multitudinea sistemelor și aplicațiilor existente, dimensiunea și varietatea domeniului abordat, pe fondul posibilității alocării, pentru desfășurarea acestei acțiuni, a unor resurse limitate, comparativ cu întinderea și complexitatea domeniului supus analizei, misiunea de audit și-a concentrat atenția, cu precădere, asupra sistemului informatic și guvernantei IT existente la nivelul MMSC, analizând și elemente cu privire la sistemele și aplicațiile informatice existente la unele dintre unitățile subordonate, sub autoritatea și în coordonarea ministerului.

Obiectivul auditului

Obiectivul general al auditului a constat în evaluarea economicității implementării și eficiența utilizării sistemului informatic, a instrumentelor, tehnologiilor informatice și infrastructurii, precum și eficacitatea furnizării unor servicii de calitate pentru cetățeni și mediul de afaceri, a schimbului de informații cu instituțiile din domeniul mediului.

Constatări

- ◆ sistemul informatic al MMSC este dezvoltat pe o infrastructură hardware și de comunicații comună, cu un grad ridicat de uzură fizică și morală;
- ◆ sistemul și aplicațiile din componența sa sunt, în principal, proiecte individuale, neintegrate funcțional, dezvoltate, exploatate și întreținute la nivelul diverselor direcții din cadrul ministerului, sistemului informatic lipsindu-i elementele caracteristice ale unui sistem integrat;
- ◆ unitățile subordonate, sub autoritatea și în coordonarea ministerului, au dezvoltate și exploatează sisteme informatice proprii, independente funcțional, care nu sunt interoperabile cu cele din cadrul ministerului și nici între ele. Astfel, absența facilităților de interconectare și interoperabilitate lipsește ministerul de un instrument puternic, necesar în procesul de evaluare și fundamentare în timp util a deciziilor, putând determina disfuncționalități importante în ceea ce privește exercitarea funcțiilor și atribuțiilor specific;
- ◆ în pofida implicării active a managementului la cel mai înalt nivel, în legătură cu perfecționarea guvernantei IT, dese schimbări organizatorice și de management, intervenite la nivelul ministerului și instituțiilor care alcătuiesc sistemul, au determinat sincope legate de elaborarea și adoptarea unei strategii IT unitare și coerente, menită să susțină activ strategia activității curente a ministerului;
- ◆ Ministerul, prin compartimentul specializat IT, nu s-a implicat suficient în coordonarea și monitorizarea domeniului IT, atât la nivelul direcțiilor din minister, cât și la nivelul unităților subordonate, sub autoritatea sau în coordonarea acestuia;
- ◆ la nivelul entității auditate nu există un cadru de referință privind continuitatea IT. Nu există un plan privind asigurarea continuității activității instituției și în particular, al operațiunilor IT și nu a fost elaborat un plan de recuperare în caz de dezastru; lipsește o procedură privind managementul schimbării la nivel IT și nu există o procedură prin care entitatea să se poată asigura că investițiile în hardware, software și servicii IT sunt evaluate corespunzător;
- ◆ derivând din cadrul procedural existent în cadrul MMSC, se constată că la nivelul compartimentului IT nu sunt definiți indicatorii de performanță care să contribuie la o mai bună evaluare a rezultatelor și la o fundamentare corespunzătoare a deciziei;
- ◆ singura aplicație care încearcă să se alinieze unor principii de funcționare integrată este Sistemul Informațional Integrat de Urmărire a Materialelor Lemnoase – SUMAL, finanțat, în principal, printr-un acord de împrumut încheiat cu BIRD și realizat în cadrul unui Proiect de Dezvoltare Forestieră la nivelul Unității de Management a Proiectului (UMP) din cadrul MADR(MADR). Sistemul a fost ulterior preluat de către MMSC, la momentul trecerii domeniului pădurilor de la MADR la MMSC;
- ◆ cu ocazia predării-preluării, în contabilitatea MMSC au fost înregistrate doar componentele hardware (active corporale) și licențele aferente acestora care se găseau la sediul MADR. Părțile componente ale sistemului nu au fost înregistrate ca un întreg, ci, în mod individual, ca active corporale fixe, o parte din ele primind numere de inventar distincte. Componentele aferente sistemului, aflate în utilizarea Inspectoratelor Teritoriale Regim Silvic și de Vânătoare, deși fac parte din sistem, nu au fost înregistrate în evidența contabilă a MADR, odată cu preluarea acestora de la UMP, după recepția finală a sistemului;
- ◆ recurgerea, în anumite situații, la externalizarea unor servicii legate de domeniul IT se datorează personalului insuficient sau mai puțin implicat în activități de mentenanță a programelor și aplicațiilor software, pe fondul restricțiilor bugetare legate de atragerea de personal de specialitate, a dispărării pronunțate a expertizei IT, a pregătirii individuale discontinue și a inexistenței unui plan suficient de

bine fundamentat privind pregătirea profesională a personalului IT. Decizia de externalizare, în sine, este una strategică care nu diminuează cu nimic responsabilitatea conducerii privind asigurarea confidențialității, integrității și disponibilității datelor în condiții de securitate;

- ♦ mentenanța SUMAL este externalizată printr-un contract ale cărui clauze sunt insuficient de restrictive, creându-se o dependență excesivă de prestatorul extern. Acesta este singurul care administrează date și informații deosebit de sensibile, legate de producerea și comercializarea masei lemnoase. Prin protocol trebuiau preluate de la MADR inclusiv sursele program ale sistemului SUMAL. Deși, legal, dreptul de proprietate intelectuală asupra SUMAL aparține MMSC, pe parcursul misiunii de audit nu s-au putut identifica sursele program, ministerul aflându-se doar în posesia formatului executabil. În contextul unor relații contractuale, anterioare protocolului de preluare, o copie a programului sursă SUMAL se află în posesia prestatorului extern. Prin contract nu există clauze ferme și acoperitoare cu privire la confidențialitatea datelor.

Obligația contractuală cu privire la securitatea și confidențialitatea bazei de date se referă la protejarea datelor față de accesul neautorizat din exterior. Nu există nici o clauză de confidențialitate a prestatorului, în condițiile în care datele și informațiile existente în sistem pot prezenta un interes aparte pentru agenții economici care operează în domeniul exploatării și, mai ales, al comercializării masei lemnoase. În contextul unei gestionări mai puțin adecvate a riscurilor legate de acest contract, a unei implicări insuficiente a reprezentanților ministerului și pe fondul obligativității utilizării sistemului de către toți cei implicați în activitatea de producere și comercializare a masei lemnoase, aceste aspecte pot conduce la blocaje și disfuncționalități deosebite, cu implicații negative legate de evidența, monitorizarea și controlul tăierilor;

- ♦ prin HG nr. 996/2008 s-a legiferat obligativitatea utilizării sistemului informațional integrat de monitorizare a circulației materialelor lemnoase – SUMAL. Legal, SUMAL este singurul program care poate fi folosit la calculul actului de punere în valoare (APV). În practică nu se folosește un algoritm unic de calcul al APV, deși utilizarea SUMAL este obligatorie, există posibilitatea legală de a introduce manual rezultatul măsurătorii volumului masei lemnoase, aferent APV. În SUMAL calculul se bazează pe un algoritm care, conform unor analize ale RNP Romsilva, determină un rezultat al măsurătorii masei lemnoase pe picior mai mic cu cca. 15-20 % decât ceea ce rezultă prin exploatarea efectivă.

Diferențele rezultate sunt catalogate drept pierderi ale regiei, deoarece la vânzarea masei lemnoase pe picior regia încasează contravaloarea lemnului din actul de punere în valoare și nu ceea ce se exploatează efectiv.

La nivelul ocoalelor silvice, sub motivul evitării unor eventuale pierderi, dar și datorită posibilității legale de a introduce în sistemul SUMAL date provenite din softuri proprii, se utilizează o aplicație care are la bază un alt algoritm de calcul al APV. Acest calcul este considerat mai apropiat de rezultatul exploatării, se utilizează de experții judiciari și este acceptat în instanță în cazul litigiilor. Lipsa unui algoritm unic de calcul, poate duce la apariția unor elemente de subiectivism și interpretări nereale, legate de rezultatul măsurătorii masei lemnoase, aspecte care pot determina fenomene negative legate de evidența exploatării și comercializării masei lemnoase, inclusiv de trasabilitate a acestora și combaterea tăierilor ilegale;

- ♦ anumite funcții, asigurate de sistemul SUMAL, urmau să fie dezvoltate și extinse în cadrul unor module tehnico-operative ale sistemului informatic integrat CHARISMA ERP, achiziționat de RNP Romsilva de la consorțiul furnizor format din SC TotalSoft SA și SC Softwin SRL. Termenul de livrare a fost depășit cu patru ani, iar din cele 15 module ale sistemului doar modulul referitor la calculul salariilor este pe deplin funcțional, acesta neavând legătură cu activitățile tehnico-operative ale regiei. Cu toate acestea, RNP Romsilva a plătit nejustificat consorțiului furnizor SC TotalSoft SA și SC Softwin SRL suma de 3.344 mii lei, reprezentând prețul contractului pentru toate cele 15 module. În perioada 2008-2009, urmare a nefuncționării sistemului informatic integrat achiziționat, regia a efectuat plăți suplimentare pentru servicii informatice prestate de firma SC Arhimedes SRL, însumând 103 mii lei, fără a exista un contract între beneficiar și prestator.

În luna octombrie 2009 a fost decontată suma de 52 mii lei, reprezentând contravaloarea a două facturi fiscale, pentru servicii de programare. Una dintre facturi nu se încadrează în tipul facturilor emise de prestator, anterior și ulterior acestei plăți, nu prezintă viză CFPP, nu prezintă ștampila firmei emitente, nume, prenume, CI, CNP și semnătura persoanei care a emis-o și este întocmită pe baza unui proces-verbal de implementare nesemnat de niciun reprezentant al beneficiarului, rezultând, în total, un prejudiciu estimat la suma de 141 mii lei;

- ♦ atât la nivelul ministerului, cât și al unităților din sistem, există proiecte care au fost fundamentate insuficient, care nu acoperă sau acoperă parțial cerințele pentru care au fost proiectate, care nu s-au finalizat sau s-au finalizat parțial, cu întârziere, cu costuri suplimentare, nu sunt funcționale în

totalitate sau nu se utilizează. Toate acestea cu prețul unor cheltuieli neeconomice, a unei eficiențe reduse sau inexistente și pe fondul lipsei unor proceduri clare, uniforme și cuprinzătoare care să reglementeze, fără echivoc domeniul IT, toate elementele legate de managementul schimbării, de asigurarea continuității activității și de o gestionare riguroasă a riscurilor aferente.

Concluzii

- *la nivelul MMSC, aplicațiile majore ale sistemului informatic nu sunt integrate între ele și nici cu sistemele informatice ale unităților subordonate, sub autoritatea sau în coordonarea MMSC. Absența unui sistem de indicatori de performanță nu permite, în această etapă, o mai bună evaluarea a performanței implementării și utilizării sistemului informatic;*
- *se poate aprecia că sistemul informatic al MMSC, prin particularitățile sale, va fi dificil de implementat în totalitatea sa fără o implicare și susținere adecvată la toate nivelurile manageriale și decizionale și fără asigurarea volumului și structurii necesare de resurse, financiare și umane, care să asigure succesul procesului de informatizare a ministerului.*

Recomandări

- ✓ evaluarea echipamentelor hardware și software, a gradului de uzură fizică și morală și stabilirea necesarului viitor, care să fie avut în vedere pentru fundamentarea planurilor anuale de achiziții publice, în scopul dotării corespunzătoare, funcție de resursele alocate și prioritățile stabilite;
- ✓ întreprinderea măsurilor necesare, funcție de resursele financiare și umane existente, dar și de posibilitatea și oportunitatea atragerii și a altor fonduri, pentru implementarea unui *Sistem Informatic Integrat la nivelul MMSC*, care să asigure un sistem de centralizare, analiză și raportare a datelor și informațiilor (atât din cadrul direcțiilor de specialitate ale MMSC, cât și ale entităților aflate în subordinea, coordonarea și sub autoritatea acestuia), în vederea unei fundamentări eficiente a deciziei pe fondul creșterii gradului de interconectare și interoperabilitate a sistemului informatic;
- ✓ definitivarea strategiei IT și aprobarea acesteia de către ordonatorul principal de credite. Implementarea strategiei IT în cadrul MMSC;
- ✓ extinderea sferei de activitate a compartimentului IT din cadrul MMSC în vederea coordonării și monitorizării activității specifice atât *la nivelul direcțiilor din minister, cât și la nivelul unităților subordonate, în coordonare sau sub autoritate;*
- ✓ perfecționarea cadrului procedural prin elaborarea și operaționalizarea tuturor procedurilor care guvernează domeniul managementului schimbării și al continuității și elaborarea, implementarea și testarea planurilor de continuitate și de recuperare în caz de dezastru;
- ✓ dezvoltarea unui cadru de referință al controlului IT la nivelul MMSC, dar și la nivelul entităților aflate în subordine, coordonare și sub autoritate, prin intermediul căruia să fie definit și implementat un sistem de indicatori de performanță IT care să contribuie la o mai bună evaluare și monitorizare a activității;
- ✓ depunerea demersurilor necesare pentru întărirea capacității funcționale a compartimentului prin ocuparea posturilor rămase vacante, precum și motivarea și atragerea, prin politici de personal adecvate, a personalului IT bine pregătit. Elaborarea unui plan de pregătire profesională continuă a personalului IT, precum și participarea acestora la cursuri de specializare pentru îmbunătățirea continuă a cunoștințelor;
- ✓ analiza tuturor elementelor generatoare de risc, privind externalizarea unor activități specifice domeniului IT, pentru adaptarea corespunzătoare a clauzelor contractuale și stabilirea unor proceduri și a unui set de măsuri care să permită monitorizarea modului de aducere la îndeplinire a acestor clauze, pe parcursul derulării contractului, în vederea unui management eficient al riscurilor, pentru eliminarea și diminuarea efectelor negative ale acestora;
- ✓ asigurarea includerii în contractele de externalizare a unor clauze corespunzătoare prevederilor Ordinului Avocatului Poporului nr. 52/2002 privind aprobarea cerințelor minime de securitate a prelucrărilor de date cu caracter personal, precum și *a unor clauze care să diminueze, pe cât posibil, categoriile de riscuri amintite anterior;*
- ✓ întărirea controlului intern IT referitor la accesul personalului extern MMSC la administrarea sistemelor și aplicațiilor prin: *acces divizat la sisteme și aplicații, doar în prezența și cu acceptul unor reprezentanți desemnați din cadrul ministerului, evitarea atribuirii prestatorilor externi a unor parole și identificatori generici, de grup, sau a posibilității accesării remote (de la distanță) a sistemului, limitarea numărului de operatori externi și monitorizarea riguroasă a activității acestora, inclusiv a angajamentelor lor de confidențialitate, verificarea periodică, independentă, a pistei de audit în contextul configurării sistemului, astfel încât prestatorii externi să nu o poată modifica sau șterge;*
- ✓ unificarea practicii utilizării sistemului SUMAL prin depunerea demersurilor necesare pentru elaborarea unor norme tehnice adecvate și pentru stabilirea, sub coordonare MMSC și cu sprijinul tuturor factorilor implicați, inclusiv a reprezentanților comunității academice din silvicultură, a unui algoritm unic de calcul

al actului de punere în valoare – APV, în scopul eliminării tuturor elementelor de subiectivism, dubii și interpretări legate de rezultatul măsurătorii și valorificării masei lemnoase pe picior;

- ✓ stabilirea cu certitudine a componentelor Sistemului SUMAL preluate de la MADR și aflate în utilizarea MMSC și Inspectoratelor Teritoriale de Regim Silvic și de Vânătoare, în conformitate cu prevederile art. 5 din HG nr. 48/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și pentru modificarea unor acte normative în domeniul mediului și schimbărilor climatice: „În realizarea funcțiilor sale, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice coordonează activitatea de administrare a patrimoniului unităților aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea sa”;
- ✓ luarea măsurilor pentru stabilirea întinderii prejudiciului constatat la RNP Romsilva și a măsurilor necesare pentru recuperarea lui;
- ✓ întreprinderea, de către MMSC, prin intermediul compartimentului IT, a demersurilor necesare pentru inventarierea, la nivelul unităților subordonate, în coordonare și sub autoritate, a tuturor sistemelor și aplicațiilor software active, cu identificarea gradului de implementare și utilizare a acestora și, acolo unde este cazul, dispunerea de către minister a măsurilor necesare pentru asigurarea funcționării și utilizării corespunzătoare a acestora.

Decizie

Având în vedere abaterile constatate, în temeiul prevederilor art. 43 lit. c) și art. 33 alin.(3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, prin decizii s-au dispus măsuri în vederea înlăturării neregulilor în activitatea financiar-contabilă, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

2.8 Situația patrimonială a fondului forestier din România, în perioada 1990-2012

Scopul auditului

Misiunea de audit a abordat activități desfășurate în perioada 1990-2012 cu privire la conservarea biodiversității ecosistemelor forestiere, situația, evoluția, gestionarea și modul de administrare a fondului forestier național, evaluându-se modul în care au fost asigurate condițiile legale necesare îndeplinirii criteriilor de eficiență, economicitate și eficacitate.

Finalitatea auditului presupune posibilitatea valorificării rezultatelor obținute prin punerea acestora la dispoziția factorilor de decizie legislativi și executivi, sub forma unor concluzii și recomandări, cu privire la măsurile care se impun a fi luate pentru remedierea eventualelor neajunsuri și deficiențe constatate și creșterea eficienței în vederea menținerii și extinderii fondului forestier național, precum și a conservării biodiversității ecosistemelor forestiere.

Entitatea auditată

Au fost auditate:

- Ministerului Mediului și Pădurilor, precum și alte entități implicate în evoluția Fondului Forestier Național și a conservării biodiversității ecosistemelor forestiere;
- Regia Națională a Pădurilor-Romsilva (RNP-Romsilva), ca entitate a Ministerului Mediului și Pădurilor, cu structurile sale teritoriale.

Scurtă prezentare

Prin funcțiile pe care le îndeplinesc, pădurile sunt considerate un bun național. După Conferința Națiunilor Unite de la Rio de Janeiro, din anul 1992, care a impus conceptul dezvoltării durabile, pădurile sunt percepute ca un bun al umanității, statele fiind invitate să-și asume obligația adoptării principiilor gestionării durabile în beneficiul generațiilor prezente și viitoare.

Pentru a se pune în practică principiul gestiunii durabile, în niciun stat european dreptul de proprietate asupra pădurilor nu este considerat a fi un drept absolut. El poate fi exercitat numai în limitele legii.

Prin urmare, echilibrul între interesul general al societății și interesul particular al proprietarului se stabilește prin lege (ansamblu de legi). Societatea consideră pădurile beneficiul general (biodiversitate, climă, protecția solului, protecția apelor etc.), pe când proprietarul este interesat de exploatabilitate. Găsirea echilibrului este o problemă dificilă și depinde de dezvoltarea societății, presupunând totodată preluarea de către stat a unor costuri de administrare.

Obiectivele auditului

La nivel european, România ocupă locul 13 din punct de vedere al procentului de împădurire, situându-se cu 5,1 procente sub media europeană de 32,4%.

Aspectele privind reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor au fost incluse în auditul performanței, deoarece acest proces, care este departe de a fi încheiat, are implicații majore asupra tuturor componentelor acestui sistem care, prin funcțiile pe care le îndeplinește, este extrem de sensibil la orice agresiune comisă asupra sa.

Obiectivul principal al auditului îl reprezintă evaluarea indicatorilor și parametrilor de rezultate în domeniul administrării fondului forestier național, prin obținerea de informații pentru a se putea formula răspuns la cele 3 întrebări principale ale misiunii de audit al performanței, respectiv:

1. activitățile desfășurate de entitățile auditate cu privire la situația, evoluția, gestionarea și modul de administrare a fondului forestier național s-au realizat în mod economic?
2. strategiile și programele pe termen mediu și/sau lung referitoare la situația, evoluția, gestionarea și modul de administrare a fondului forestier național au fost puse în aplicare în mod eficient?
3. entitățile auditate și-au îndeplinit scopul și obiectivele stabilite în vederea administrării eficiente a fondului forestier național?

S-a evaluat modul în care au fost asigurate condițiile legale necesare îndeplinirii criteriilor de eficiență, economicitate și eficacitate pentru realizarea scopului și obiectivelor specifice, respectiv dacă:

- a) funcțiile îndeplinite de Fondul forestier național, analizate prin prisma indicatorilor relevanți, corespund contextului european, cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității;
- b) prin Programul de împăduriri și prin perdele de protecție se asigură dezvoltarea fondului forestier;
- c) are loc aplicarea principiilor managementului durabil în administrarea pădurilor și accesibilizarea acestora;
- d) autoritatea publică centrală are capacitatea instituțională în domeniul silviculturii de a structura și relaționa cu actorii principali implicați în administrarea fondului forestier și în exploatarea acestuia.

Constatări privind:

Procesul de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor forestiere

În perioada 1990-2012, suprafața fondului forestier-proprietatea publică a statului s-a redus cu 3.028.762 ha, prin retrocedări către persoane fizice și juridice, urmare aplicării legilor de fond funciar.

Din analiza dosarelor întocmite și prezentate în timpul misiunii de audit al performanței, rezultă că s-au făcut solicitări de reconstituire a dreptului de proprietate,

a) pentru:

- suprafețe mult mai mari decât cele deținute în mod real în anul 1948 de către autorii depozitați;
- suprafețe de teren cu vegetație forestieră expropriate de stat prin legile de reformă agrară sau pentru care statul a plătit despăgubiri sume uriașe în raport cu valoarea reală a terenurilor expropriate;
- păduri grevate de sarcini în favoarea statului și care fuseseră preluate de acesta în contul unor creanțe, în special credite contractate de la instituții de credit deținute de statul român;
- terenuri forestiere ce constituiau active ale unor societăți comerciale (multe din acestea cu acționariat străin), fără ca legile de fond funciar să se refere la astfel de retrocedări;
- păduri, proprietate publică, administrate de fundații de drept public;
- terenuri forestiere incluse prin legile de armistițiu în categoria „bunurilor inamice”;
- totalitatea suprafețelor de pădure deținute de formele asociative de proprietate înainte de 1948, deși nu toți foștii coproprietari au avut moștenitori și nu toți moștenitorii au depus cereri sau erau îndreptățiți de lege să depună cereri;
- suprafețe de terenuri cu vegetație forestieră, care făceau parte din rezervații naturale constituite;
- terenuri forestiere, pășuni împădurite și fânețe, care nu au fost niciodată ale statului dar care se solicită a fi reconstituite din proprietatea publică a statului etc.

b) de către:

- persoane fără vocație succesorală;
- reprezentanți nelegali sau contestați ai unor forme asociative de proprietate;
- forme asociative care nu sunt sau nu pot fi continuatoare în drepturi și obligații a persoanelor juridice – societăți comerciale;
- împuterniciți prin procuri a căror autenticitate nu poate fi verificată, întrucât sunt emise în străinătate etc.
- instituții de cult care au avut terenuri forestiere în folosință și nu în proprietate.

c) *în baza:*

- unor cereri nesustținute de documente din care să rezulte drepturi de proprietate propunându-se proba cu martori și expertize extrajudiciare;
- unor înregistrări care nu constituiau titluri de proprietate (cărți funciare, documente eliberate de arhivele statului în care, de foarte multe ori, informațiile erau extrem de relative sau chiar eronate);
- documente vechi (chiar înainte de 1920) a căror relevanță este mai mult decât discutabilă deoarece proprietățile, în majoritatea cazurilor, au suferit modificări semnificative (exproprieri, vânzări făcute de proprietari, partaje etc.), astfel încât, la nivelul anului 1948, suprafețele de pădure deținute de autorii depozitați erau mult mai mici sau nu mai existau deloc.

Multe din dosarele de tipul celor arătate mai sus au fost soluționate favorabil sau prin procedura administrativă prevăzută de Legea nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare sau prin hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile.

Până la 31.12.2010 s-au validat reconstituiri de drepturi de proprietate pentru o suprafață de 3.295 mii ha din care, 3.060 mii ha au fost puse în posesie de comisiile locale, rămânând nepusă în posesie și nepredată suprafața de 235 mii ha.

Din analiza cauzelor care au determinat nepunerile în posesie, au rezultat următoarele aspecte mai importante:

- ♦ comisiile locale și județene au reconstituit/validat, în numeroase cazuri, drepturi de proprietate fără a analiza riguros pertinenta, verosimilitatea și autenticitatea actelor depuse la dosar;
 - ♦ comisiile județene au validat, în unele situații, suprafețe de teren forestier mai mari decât cele deținute în mod real de autorii depozitați și chiar decât cele consemnate în dispozitivul hotărârilor judecătorești sau pe alte amplasamente, deși, acestea, la momentul pronunțării hotărârilor erau libere;
 - ♦ instanțele au reconstituit drepturi de proprietate pentru persoane diferite (spre exemplu și pentru vânzător și pentru cumpărător) pe același amplasament;
 - ♦ o serie de forme asociative de proprietate au avut/au mai multe conducători care se judecă pentru legitimitate.
- Până la obținerea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile punerea în posesie este blocată.

Situația punerii în posesie a fost agravată și mai mult ca urmare a hotărârilor diverselor guverne care s-au succedat la putere, de a constitui drepturi de proprietate pe seama proprietății publice a statului unor unități teritorial-administrative care nu au deținut niciodată terenuri forestiere și unor entități de cult care dețineau doar drepturi de folosință.

Dar reconstituirile abuzive a drepturilor de proprietate asupra terenurilor forestiere, estimate la cca. 10 % din suprafața pusă deja în posesie sau care urmează a fi pusă în posesie, constituie numai vârful aisbergului, deoarece Legea nr. 247/2005 nu și-a consumat nici pe departe efectele. La sfârșitul anului 2010, pe rolul instanțelor de judecată se aflau, în diferite faze procesuale, 1.983 cauze în litigii prin care se solicita reconstituirea dreptului de proprietate pentru suprafața de 660.000 ha teren forestier.

Unele instanțe judecătorești au acționat în vădită contradicție cu legea, cu practica Înaltei Curți de Casație și Justiție și cu principiul contradictorialității procesului civil, întrucât:

- au refuzat dreptul statului de a-și apăra proprietățile prin titularul dreptului de administrare, care avea ca obligație legală apărarea integrității fondului forestier; deosebit de grav este faptul că au refuzat acest drept chiar și după ce Înalta Curte de Casație și Justiție, invocând prevederile Legii nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia și ale HG nr. 1105/2003 privind reorganizarea RNP-Romsilva, prin Decizia nr. 2165/18.03.2005, a precizat calitatea procesuală a administratorului pădurilor;
- au admis, ca probatorii, documente vechi, înregistrări cu valoare declarativă neînsoțite de documente din care să rezulte dreptul de proprietate, expertize extrajudiciare vădit nefundamentate cu omisiuni premeditate, declarații de martori nevecini sau neproprietari;
- au admis cereri de reconstituire unor persoane fără vocație succesorală, unor cetățeni străini sau unor persoane juridice care nu erau succesoare în drepturi și obligații a persoanelor juridice în numele cărora se solicita reconstituirea;
- au admis cereri care priveau terenuri forestiere expropriate, grevate de sarcini în favoarea statului sau declarate bunuri inamice; au admis solicitări de restituire în integritate, deși nu toți membrii formelor asociative au avut moștenitori sau au depus cereri;
- s-au substituit comisiilor locale și județene dispunând reconstituiri de proprietăți, stabilind sau modificând amplasamente, deși menirea lor era de a constata drepturi de proprietate etc.

Se estimează că până la data misiunii de audit (luând în considerare și aceste hotărâri) circa 561.169 ha terenuri forestiere din proprietatea publică a statului au trecut sau sunt pe cale să treacă abuziv în proprietate privată.

Efectele prevederilor legilor de reconstituire a dreptului de proprietate

Legea nr. 1/2000 nu a avut un efect semnificativ în atenuarea fărâmițării fondului forestier.

Situația retrocedărilor în baza Legii nr. 1/2000 poate fi sintetizată astfel:

- ◆ s-au readus în actualitate retrocedările către persoanele fizice prin ridicarea plafonului la maxim 10 ha de persoană deposedată, dar nu mai mult de suprafața deținută în proprietate. Alte 250.000 de cereri au fost depuse la comisiile locale, în baza cărora s-au mai retrocedat aproximativ 330.000 ha de terenuri forestiere, astfel încât, la finele anului 2004, persoanele fizice dețineau în proprietate aproape 670.000 ha din fondul forestier național;
- ◆ unitățile administrativ-teritoriale, prin autoritățile locale, și-au reconstituit, în mare parte, drepturile de proprietate, dar nu au pierdut ocazia de a se auto-împroprietări, mai ales pe seama formelor asociative de proprietate măcinate de conflicte interne sau cu comunitățile actuale de pe raza unităților administrativ-teritoriale. La împrumetărirea acestora a contribuit și Guvernul, fie pe calea atestării inventarelor, fie pe calea transferurilor gratuite de terenuri forestiere din proprietatea statului, demers ce nu avea nici o legătură cu legile de fond funciar. La finele anului 2004, unitățile administrativ-teritoriale intraseră în posesia a peste 800.000 ha pădure;
- ◆ formele asociative care au reușit să se constituie au mers mai mult pe politica faptului împlinit decât pe prevederile OUG nr. 102/2001. Formele asociative care nu au reușit să se organizeze și cele care s-au văzut deposedate de ceea ce pretindeau că le aparține au deschis acțiuni prin instanțe. Războiul dosarelor a blocat parte din retrocedări.

După 15 ani de retrocedări, se adoptă Legea nr. 247/19.07.2005 prin care se reia reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor de la început, dar pe baza altor principii. O primă modificare importantă a Legii nr. 1/2000, cu modificările și completările ulterioare, se referă la întinderea dreptului la reconstituire, extinzând principiul reconstituirii drepturilor de proprietate pe vechile amplasamente și asupra terenurilor până atunci exceptate (arii protejate, arborete pentru materiale de reproducere, păduri rezervații științifice și păduri cu rol de protecție etc.) stabilind obligația noului proprietar de a le păstra destinația și regimul silvic la care sunt supuse.

Concluzii

- Legea nr. 247/2005 a redeschis, după 14 ani de aplicare a legilor de fond funciar, procesul retrocedărilor, fără a lămuri problemele complicate pe care le ridicau reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor și administrarea durabilă a acestora; în baza acestei legi, s-au depus cereri de retrocedare pentru 2.600 mii ha de pădure, cu 400 mii ha mai mult decât toate retrocedările anterioare;
- proprietatea publică a fost ignorată, creându-se tratamente preferențiale pentru cei care solicitau reconstituirea dreptului de proprietate. Probatoriul cu dovedirea dreptului de proprietate s-a relativizat, deschizându-se calea abuzurilor, instanțele au acceptat ca acte doveditoare documente vechi, fără a le cerceta riguros. Drept urmare, s-au reconstituit drepturi de proprietate mult mai mari decât cele reale, intrându-se în conflict cu proprietarii care-și dovediseră drepturile prin acte de cumpărare sau de împrumetărire prin legile de reformă agrară;
- prin adoptarea Legii nr. 247/19.07.2005 și mai apoi a Legii nr. 261/4.11.2008 s-a reglementat retrocedarea pădurilor către unitățile de cult și, deci, revenirea la situația de dinainte de 17/29 decembrie 1863. Asemenea caz nu s-a mai întâlnit în niciuna din țările din Europa.

Considerații asupra procedurilor

- ◆ prin legile de fond funciar (în speță Legea nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare), s-au instituit proceduri speciale, derogatorii de la normele de drept comun. În cazul reconstituirii dreptului de proprietate asupra pădurilor, s-au dovedit a fi mai puțin adecvate mai ales după apariția Legii nr. 247/2005, când restituirile vizau suprafețe mari de pădure.

Întreaga competență în reconstituirea dreptului de proprietate asupra pădurilor a fost încredințată comisiilor locale, iar controlul administrativ s-a atribuit comisiilor județene care soluționau contestațiile și se pronunțau prin hotărâri de validare sau invalidare a propunerilor de reconstituire a drepturilor de proprietate făcute de comisiile locale.

- ◆ Un alt aspect important privind procedurile constă în faptul că legile de fond funciar au limitat accesul la instanțele superioare, hotărârile tribunalelor fiind irevocabile. În cele mai multe cazuri, tribunalele nu au mai judecat fondul, ci numai cadrul procesual, astfel încât sunt numeroase situațiile în care soarta proprietății publice a statului a fost hotărâtă la nivelul judecătoriilor de un singur judecător.

Urmare a nereprezentării statului în multe din litigiile de fond funciar și limitării accesului la instanțele superioare s-au produs numeroase erori judiciare, care au condus la diminuarea nelegală a proprietății publice a statului, stabilindu-se drepturi de proprietate pentru suprafețe de teren forestier mult mai mari decât cele pentru care exista un drept real sau în beneficiul unor persoane care nu aveau calitatea de moștenitori ai autorilor deposedați abuziv de statul comunist.

Practica neunitară a instanțelor privind recunoașterea calității procesuale active sau, după caz, pasive a administratorului fondului forestier, proprietate publică a statului

- ◆ un impediment major în apărarea proprietății publice a statului l-a reprezentat practica neunitară a instanțelor în ceea ce privește recunoașterea calității procesuale active sau pasive a RNP-Romsilva. Unele dintre instanțe au recunoscut, prin hotărâri definitive și irevocabile, calitatea procesuală activă sau pasivă, iar alte instanțe au respins acțiunile și cererile formulate ca fiind introduse de o persoană lipsită de calitate procesuală sau au admis excepțiile lipsei calității procesuale ridicate de părți în proces. Cu alte cuvinte, s-a respins dreptul statului de a-și apăra proprietățile;
- ◆ instanțele nu au fost convinse în a adopta o practică unitară nici de invocarea de către RNP-Romsilva a practicii judiciare a Înaltei Curți de Casație și Justiție care, prin Decizia nr. 2165/18.03.2005 a stabilit că RNP-Romsilva are calitate procesuală activă de a revendica fonduri forestiere în numele statului. Temeinicia argumentației din dispozitivul deciziei instanței supreme putea fi interpretată și preluată ca temei pentru unificarea practicii judiciare, în sensul admiterii posibilității ca statul să-și poată apăra interesele, însă, unele instanțe au ignorat-o.

Deși, în procesele de fond funciar, solicitantul avea un interes legat de proprietatea sa, comisiile locale și județene nu aveau un astfel de interes, ele neavând nici măcar obligația legală de a apăra integritatea proprietății publice.

Neprezentarea în instanță a Ministerului Finanțelor Publice, reprezentant al statului, în calitate de titular al dreptului de proprietate

Conform art.12 alin. (4) și (5) din Legea nr. 213/1998 (forma în vigoare în perioada supusă verificării):

“(4) În litigiile privitoare la dreptul de administrare, în instanță titularul acestui drept va sta în nume propriu. În litigiile referitoare la dreptul de proprietate asupra bunului, titularul dreptului de administrare are obligația să arate instanței cine este titularul dreptului de proprietate, potrivit prevederilor Codului de procedură civilă. [...]”

(5) În litigiile prevăzute la alin. (4), statul este reprezentat de Ministerul Finanțelor, [...]”.

Instanțele care nu au recunoscut calitatea procesuală a RNP-Romsilva și care nu au luat în considerare nici practica judiciară a Înaltei Curți de Casație și Justiție au invocat adesea prevederile menționate mai sus. Aceste instanțe pretindeau ca statul să fie reprezentat de Ministerul Finanțelor în litigiile privind drepturile de proprietate asupra bunului, deși administratorul își întemeia calitatea procesuală pe suficiente temeiuri legale și pe practica judiciară a instanței supreme, nu întâmplător instanțele solicitau reprezentarea statului prin Ministerul Finanțelor Publice. Acesta nu avea documentația, expertiza necesară și nici capacitatea instituțională de a face față multiplelor și complexelor litigii de fond funciar. Ministerul Finanțelor Publice avea obligația legală să colaboreze cu RNP-Romsilva, administratorul proprietății publice a statului, cel puțin în cauzele aflate pe rolul instanțelor care puteau invoca lipsa calității titularului drepturilor de administrare de a reprezenta statul. Această obligație nu a fost îndeplinită în toate cazurile și, ceea ce este mai grav, au existat suficiente situații în care, atunci când a fost introdus „forțat” în cauze de Direcțiile Silvice, acesta, prin Direcțiile Generale de Finanțe Publice Județene, a ridicat el însuși, fără temei, în fața instanțelor excepția lipsei calității sale procesuale sau a solicitat respingerea acțiunilor introduse de Regie. Lipsa de colaborare a Ministerului Finanțelor Publice la solicitarea RNP-Romsilva constituie un exemplu de implicare defectuoasă a instituțiilor statului în apărarea proprietății publice și a unei valori naționale pe care o constituie pădurile.

Opinii și acțiuni nefondate ale Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților

- ◆ Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților are un rol important în prevenirea numeroaselor abuzuri în reconstituirea drepturilor de proprietate asupra terenurilor forestiere și în aplicarea corectă și unitară a legilor de fond funciar, în formularea de propuneri de perfecționare a legilor și să acționeze pentru înlăturarea impedimentelor legale care făceau ca proprietatea statului să nu poată fi apărată sau tratată în mod egal.

Cu toate acestea:

- ◆ Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, în încercarea de îndrumare metodologică privind reconstituirea drepturilor de proprietate, conform prevederilor legilor fondului funciar, a emis opinia conform căreia cetățenii străini renunțatori la cetățenia română au dreptul de a solicita restituirea proprietăților, indiferent dacă aceștia o fac în nume propriu sau în calitate de moștenitori legali, cu toate că, la art. 48 din Legea nr. 18/1991, cu modificările și completările ulterioare, se prevede că numai cetățenii români, indiferent de domiciliu, pot depune cereri de reconstituire a dreptului de proprietate;
- ◆ Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a emis opinia că se pot face reconstituiri de drepturi de proprietate asupra unor active deținute de societăți comerciale (în speță terenuri agricole și forestiere din extravilanul localităților) dacă există hotărâri judecătorești prin care să se ateste că noua persoană juridică este continuatoarea/succesoarea celei naționalizate de statul comunist;
- ◆ aprecierile din „îndrumările metodologice” ale Autorității Naționale pentru restituirea proprietăților s-au transformat în propuneri de reconstituiri de proprietăți (comisiile locale), apoi în validări (hotărâri ale comisiilor județene), urmate de puneri în posesie și emitere de titluri. Cu alte cuvinte, așa numitele „acte de evidență” s-au transformat în acte de suport al unor transferuri de proprietate;

La adoptarea în trepte a legilor de fond funciar în funcție de interese politice, cât și la conținutul lor lacunar, ambiguu și chiar neconstituțional, se adaugă și alte cauze majore care au condus la reconstituiri abuzive și litigioase a unor drepturi de proprietate pe seama proprietății publice privind terenurile forestiere:

- cadrul procedural inadecvat care a lipsit statul, în bună măsură, de posibilitatea de a-și apăra proprietatea;
- dezinteresul unor instituții în a-și îndeplini obligația de a reprezenta statul în litigiile de proprietate a bunurilor;
- lejeritatea inadmisibilă cu care alte instituții au emis „puncte de vedere” nesuținute de lege și prin depășiri de atribuții;
- lipsa calității procesuale a titularului dreptului de administrare a proprietății publice a statului privind terenurile forestiere în obligațiile căruia intră apărarea integrității fondului forestier proprietate publică;
- lipsa unor probe ale celui care a efectuat expertiza necesară prezentării în instanță, probe care să conducă la soluții drepte, respectând astfel principiul legalității actului de justiție.

Alte aspecte cu privire la administrarea Fondului Forestier

Referitor la regenerarea pădurilor

- ◆ concomitent cu recoltările/tăierile de masă lemnoasă, pe terenurile forestiere proprietate publică a statului, se efectuează anual și lucrări de regenerare artificială. Astfel, în perioada analizată, suprafețele regenerate artificial au fost, în medie, de 11.712 ha/an, cea mai mare suprafață (15.533 ha) fiind înregistrată în anul 2006, iar cea mai mică (10.106 ha) în anul 2010.

Paza pădurilor, precum și la exercitarea atribuțiilor de inspecție și control al activităților din domeniul forestier

- ◆ statul, prin RNP-Romsilva, alocă însemnate resurse pentru paza pădurilor, dar, cu toate acestea, volumul tăierilor ilegale a continuat să se mențină an de an la un nivel foarte ridicat. În consecință, neorganizarea sau organizarea/exercitarea necorespunzătoare a activităților de pază, precum și a atribuțiilor de control al activităților din domeniul forestier, a condus la încurajarea/perpetuarea infracțiunilor la regimul silvic prin tăieri și comercializări ilegale de material lemnos din pădurile proprietate publică a statului.

Tăierile ilegale din fondul forestier proprietate de stat și privată

- ◆ din datele/informațiile prezentate de RNP-Romsilva, rezultă că zilnic se exploatează, în medie 41 ha, din care o mare parte o reprezintă tăierile nelegale/furturile. Însumând tăierile de arbori din pădurile României (proprietate de stat și privată), rezultă că în perioada 2005-2011 s-a defrișat pădurea pe o suprafață totală de 291.932 ha. În același interval, s-au regenerat total și s-au efectuat lucrări de regenerare artificială pe o suprafață de 120.067 ha. Prin urmare, suprafețele de pe care s-au făcut tăieri ilegale depășesc cu peste 170.000 ha suprafețele regenerate.

Recomandări

- ✓ înlăturarea deficiențelor din activitatea unor instituții publice, cu privire la implicarea acestora în administrarea sau apărarea fondului forestier;
- ✓ completarea Codului Silvic cu prevederi adecvate situației reale din domeniu;
- ✓ promovarea unei hotărâri a Guvernului prin care să se instituie obligația primarilor și a prefecților de a anunța de îndată Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice și RNP Romsilva atunci când s-au deschis acțiuni în instanță împotriva hotărârilor luate de comisiile județene de fond funciar, pentru a da posibilitatea reprezentanților legali ai statului de a interveni în procese pe calea intervenției principale sau a celei accesorii;
- ✓ intensificarea măsurilor de pază a fondului forestier proprietate publică sau privată, în vederea prevenirii tăierilor ilegale de arbori;
- ✓ introducerea unor acțiuni în instanță, care să urmărească anularea titlurilor de proprietate emise cu încălcarea prevederilor legale.

Raportul special privind *Auditul performanței – Situația patrimonială a fondului forestier din România, în perioada 1990-2012* a fost transmis Guvernului României și Parlamentului cu adresa nr 2359/NV/25.03.2013 și se află pe site-ul Curții de Conturi www.curteadeconturi.ro, secțiunea „Publicații”, „Rapoarte de control/audit întocmite de Curtea de Conturi, transmise Parlamentului și Guvernului” capitolul „Economie”.

Capitolul

3

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2012

Control

Principalele **obiective ale controlului** au fost: verificarea modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, verificarea utilizării și rambursării creditelor externe, administrarea veniturilor bugetare, achizițiile publice, acordarea drepturilor de personal, privatizarea și altele.

Estimarea impactului financiar în urma desfășurării acțiunilor de control, se prezintă astfel:

Explicații	u.m.	Control
Venituri suplimentare	milioane lei	1.779,5
	milioane euro*	402,6
Prejudicii	milioane lei	827,0
	milioane euro*	187,1
TOTAL	milioane lei	2.606,5
	milioane euro*	589,7

* A fost utilizat cursul mediu de schimb leu/euro pe anul 2013 de 4,42.

Sursa: Comisia Națională de Prognoză – Prognoza de toamnă, noiembrie 2013.

Acest capitol este structurat pe instituții publice, în cadrul cărora sunt prezentate temele acțiunilor de control efectuate în anul 2013, iar în cadrul temelor sunt prezentate entitățile verificate și abaterile constatate.

3.1. MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE

La Ministerul Finanțelor Publice s-au desfășurat acțiuni de control cu următoarele teme:

3.1.1. Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de ANAF

Acțiunile de control s-au desfășurat la:

1. Agenția Națională de Administrare Fiscală
2. Autoritatea Națională a Vămilelor
3. Garda Financiară

3.1.2. Controlul privind modul de formare, administrare și utilizare a fondurilor publice în procesul de restituire a proprietăților, la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (ANRP)

3.1.3. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la Compania Națională Loteria Română (CNLR)

Abaterile constatate în urma controlului sunt prezentate în continuare:

3.1.1. Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de ANAF

1. Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF)

Aspecte referitoare la evoluția încasărilor și gradul de îndeplinire a țințelor de venit stabilite de Ministerul Finanțelor Publice

În anul 2012, Agenția Națională de Administrare Fiscală a colectat la bugetul general consolidat un volum total de venituri bugetare în valoare de 167.803 milioane lei, reprezentând 28,56 % din Produsul Intern Brut (PIB) al României. Din analiza comparativă a încasărilor ANAF din perioada 2004-2012, se observă că veniturile colectate de ANAF au înregistrat, în termeni nominali, o evoluție ascendentă, determinată în mare măsură de evoluția economiei românești.

Instaurarea crizei economice din anul 2008 a condus la o scădere temporară a trendului ascendent al veniturilor colectate de ANAF, astfel încât la nivelul anului 2008 s-a constatat, pentru prima oară, o scădere și în termeni nominali a încasărilor ANAF (încasările în sumă de 135.029 milioane lei din anul 2009 au fost cu aproximativ 6% mai mici decât cele din 2008). În ceea ce privește evoluția din anii 2011-2012, se constată o creștere (în termeni nominali) a veniturilor fiscale, ajungându-se în anul 2012 la un nivel de 167.803 milioane lei, ceea ce înseamnă că încasările realizate de ANAF în anul 2012 au depășit cu peste 6% (în termeni nominali) nivelul maxim de încasări înregistrat anterior, respectiv 157.503 milioane lei încasate în anul 2011.

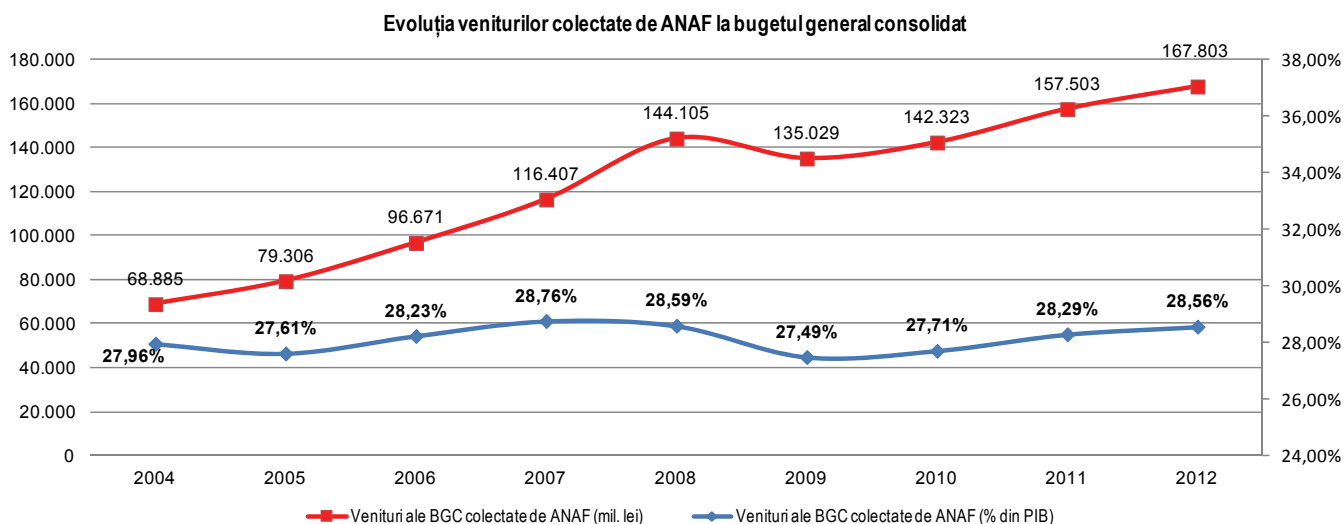

Figura nr. 1 – Evoluția veniturilor colectate de ANAF la bugetul general consolidat

Pentru a se putea realiza o evaluare corectă a nivelului încasărilor ANAF se impune corelarea rezultatelor instituției cu realitățile economice, mai precis cu evoluția volumului Produsului Intern Brut înregistrat în România.

Deși în termeni nominali se constată că veniturile colectate de ANAF au înregistrat un trend ascendent în ultimii ani, o analiză mai atentă relevă faptul că încasările ANAF s-au situat la un nivel relativ constant, în jurul a 27-28% din PIB, conform estimărilor publicate de Institutul Național de Statistică. Concret, veniturile colectate de ANAF în anul 2012 au reprezentat 28,56% din PIB, în creștere cu 0,27 % din PIB față de anul precedent.

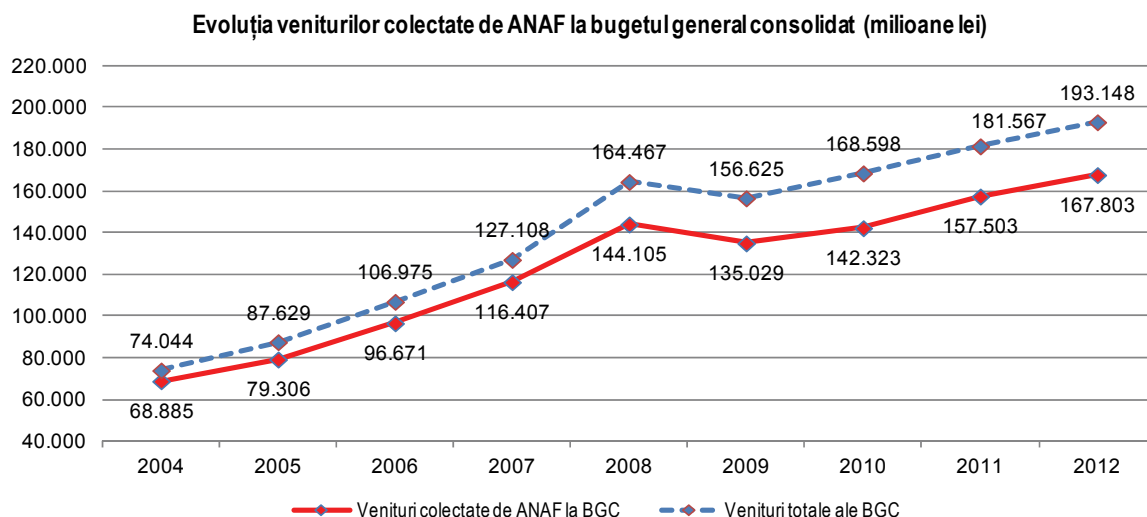

Figura nr. 2 - Evoluția veniturilor colectate de ANAF, comparativ cu nivelul total al veniturilor bugetului general consolidat)

Încasările realizate de ANAF reprezintă principala sursă de finanțare pentru cele mai importante bugete publice. În anul 2012, ANAF a colectat 86,87% din totalul veniturilor bugetului general consolidat, *situația detaliată a încasărilor ANAF în perioada 2005-2012* fiind prezentată în tabelul de mai jos:

- milioane lei -

Denumire buget	Realizări an							
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
TOTAL	79.305,58	96.670,60	116.406,66	144.104,73	135.029,03	142.322,84	157.502,60	167.803,20
Bugetul de stat	51.263,70	62.787,38	76.294,17	95.305,33	86.83,77	95.937,64	106.357,69	113.952,60
Bugetul asigurărilor sociale de stat (inclusiv cont colector)	17.438,51	20.311,0	24.633,10	2.654,87	33.034,06	31.917,15	34.812,38	35.681,20
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	2.211,03	2.270,97	2.513,10	1.965,53	1.482,46	1.316,71	1.328,29	1.370,20
Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate	8.392,34	10.654,8	12.966,29	4.179,00	13.628,74	13.151,34	15.004,24	16.799,20

Creșterea cu peste 6% (în valori nominale) a încasărilor ANAF din anul 2012 s-a reflectat într-un nivel superior al veniturilor colectate pentru fiecare din cele mari 4 bugete ce compun bugetul general consolidat. Situația privind evoluția încasărilor în perioada 2004-2012 (pentru fiecare buget în parte) se prezintă grafic astfel:

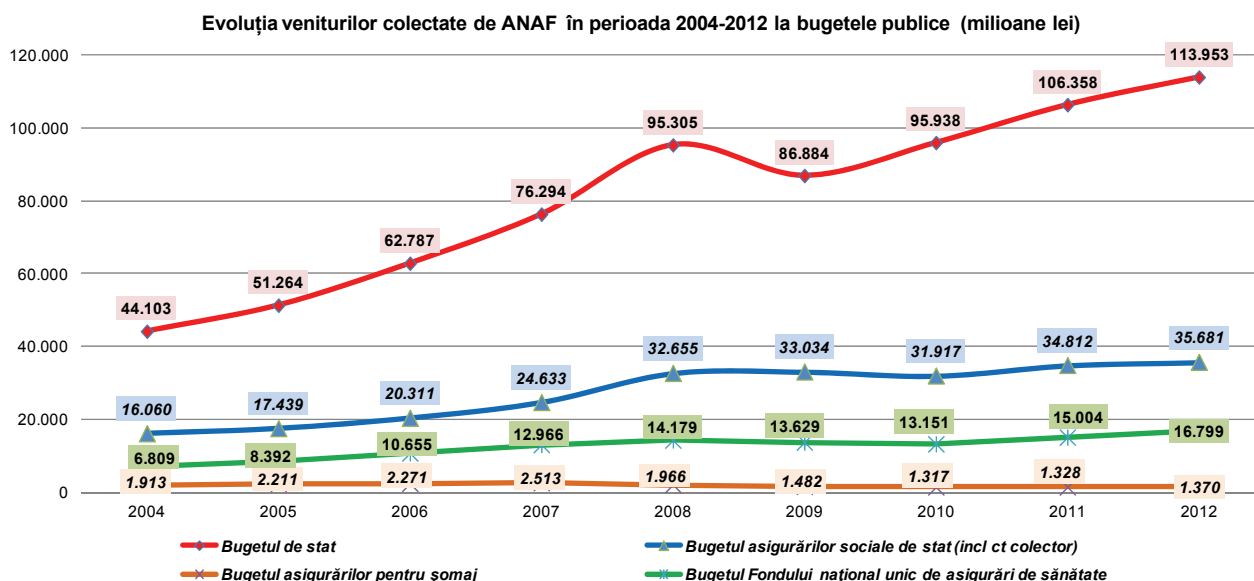

Figura nr. 3 – Evoluția veniturilor colectate de ANAF la bugetele publice în perioada 2004-2012

După cum se observă din graficul de mai sus, veniturile colectate la bugetul de stat au deținut, în mod constant, ponderea cea mai ridicată în totalul încasărilor ANAF. În anul 2012, impozitele și taxele încasate la bugetul de stat au reprezentat 67,9% din veniturile totale colectate de ANAF, în timp ce colectarea veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj a avut o evoluție aproximativ liniară.

Ponderea, în total venituri colectate în anul 2012 de ANAF, a veniturilor celor 4 mari bugete componente ale bugetului general consolidat este prezentată în tabelul următor:

- milioane lei -		
Denumire buget	Venituri colectate de ANAF în anul 2012	% din total
Bugetul de stat	113.952,60	67,90
Bugetul asigurărilor sociale de stat	35.681,20	21,26
Bugetul Fondului național unic de asigurări de sănătate	16.799,20	10,01
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	1.370,20	0,83
TOTAL	167.803,20	100,00

Situația detaliată privind categoriile de venituri fiscale colectate de ANAF la bugetul general consolidat se prezintă grafic astfel:

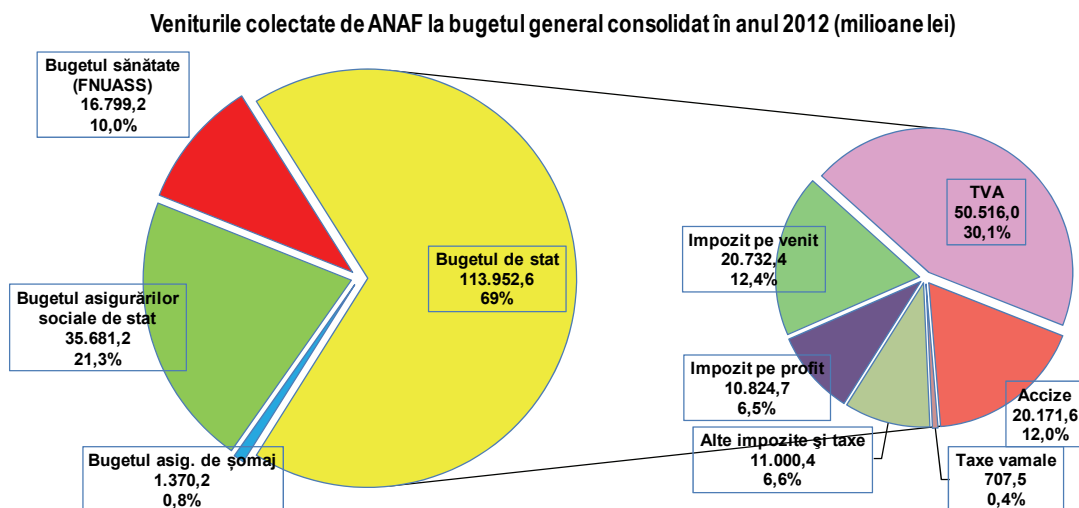

Figura nr. 4 - Veniturile colectate de ANAF la BGC în anul 2012

Așa cum se observă în reprezentarea grafică de mai sus, *încasările din TVA au reprezentat 30,10% din totalul veniturilor colectate de ANAF la bugetul general consolidat*. De asemenea, veniturile fiscale din accize și impozit pe venit/profit au înregistrat ponderi semnificative în totalul veniturilor colectate de ANAF la bugetul general consolidat (accize - 12,02%, impozit pe venit - 12,4%, impozit pe profit - 6,5%).

În ceea ce privește *analiza comparativă pe perioada ultimilor 5 ani (2008-2012)*, se constată că veniturile din TVA au înregistrat în anul 2012 un nivel de 50.516 milioane lei, ceea ce reprezintă în termeni nominali o creștere de 5,4% față de anul 2011 și 28,71% față de anul 2010. Această evoluție a fost influențată atât de ușoara relansare a economiei românești (creșterea în termeni nominali a masei impozabile, respectiv a PIB) cât mai ales de creșterea cotei de TVA de la 19% la 24% operată la 01.07.2010. Creșterea cu 5% în termeni nominali a veniturilor din TVA reprezintă o îmbunătățire cu 0,3% din PIB a încasărilor din TVA, respectiv creșterea de la nivelul de 8,28% din PIB în anul 2011 până la 8,63% din PIB în anul 2012.

Situația detaliată privind evoluția veniturilor din TVA, accize și impozit pe venit/profit în perioada 2008-2012 se prezintă astfel:

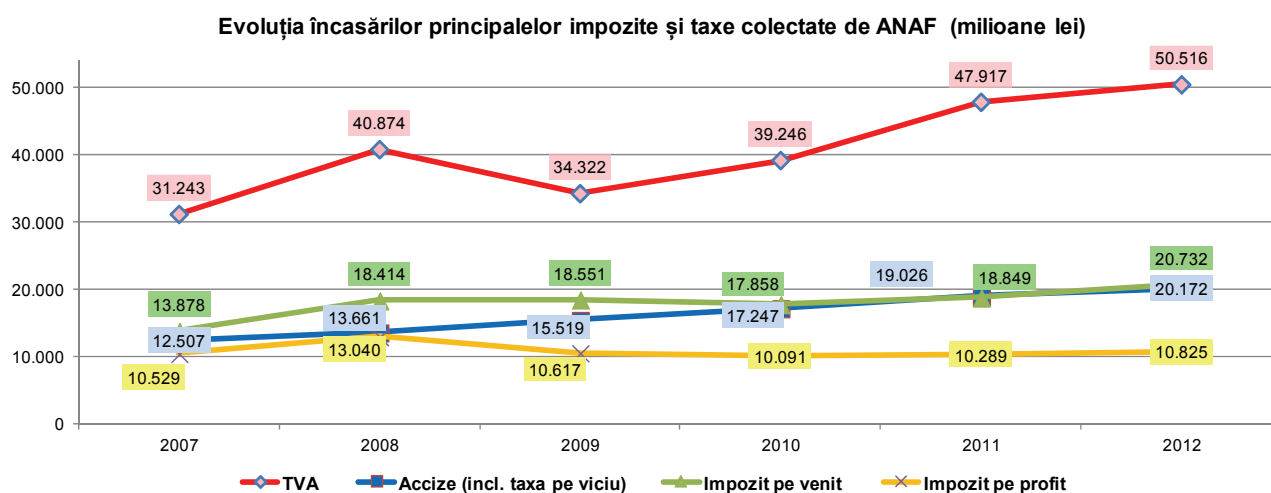

Figura nr. 5 – Evoluția încasărilor principalelor impozite și taxe colectate de ANAF (2008-2012)

În ceea ce privește veniturile din accize, impozit pe venit și impozit pe profit, s-a constatat îmbunătățirea în termeni nominali a nivelului încasărilor din anul 2012 (comparativ cu anul 2011, încasările din accize au crescut cu 6%, încasările din impozit pe venit au crescut cu 9,98% iar încasările din impozit pe profit a crescut cu 5,2%). Prin raportare la evoluția PIB se constată că toate cele 3 categorii de impozite fiscale au fost relativ constante, comparativ cu anul 2011 (accize 3,4% din PIB, impozitul pe venit - 3,5% din PIB și impozitul pe profit - 1,8% din PIB).

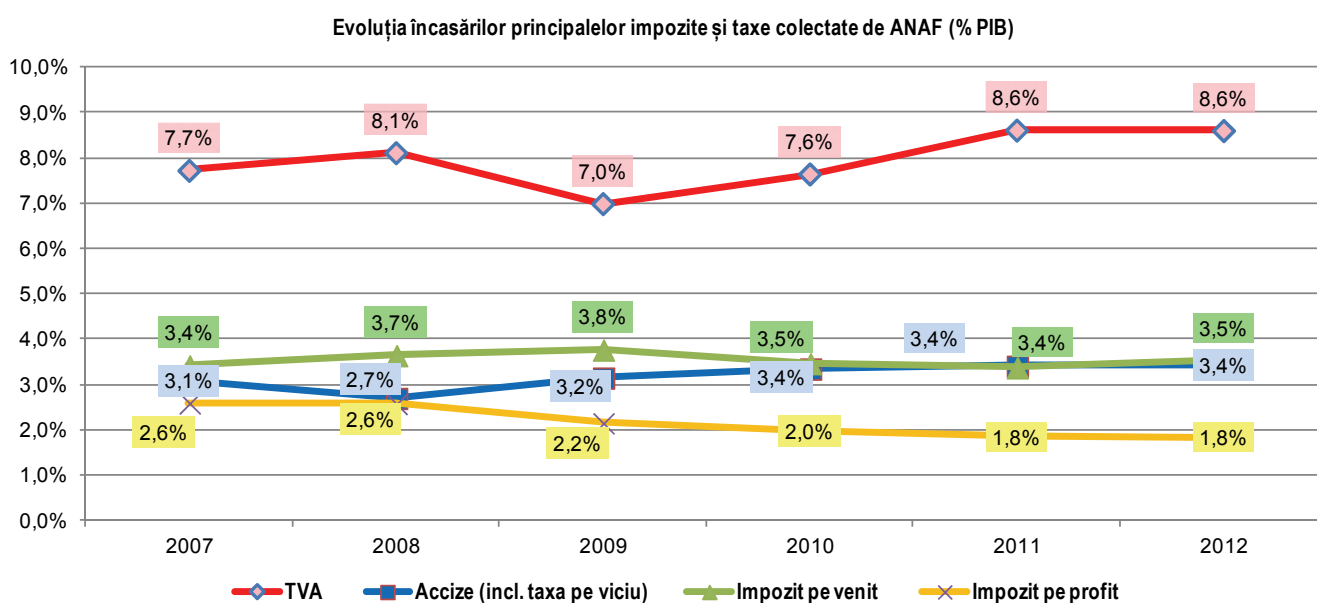

Figura nr. 6 - Evoluția încasărilor principalelor impozite și taxe colectate de ANAF (2008-2012) - % PIB

Analiză privind gradul de realizare de către ANAF a programului de încasări la principalele bugete publice

Din analiza nivelului încasărilor realizate în anul 2012 s-a constatat că ANAF a colectat 167.803,16 milioane lei, ceea ce reprezintă 98,98% din planul de încasări stabilit de către Ministerul Finanțelor Publice. În consecință, volumul deficitului de venituri (venituri nerealizate de ANAF) raportat la veniturile bugetare programate (prevederi finale, modificate ca urmare a rectificărilor bugetare aprobate) a fost de 1.719,94 milioane lei.

Situația privind programele de încasări și realizările ANAF în anul 2012 este prezentată detaliat în tabelul de mai jos:

- milioane lei -

Buget	Program de încasări la BGC			Venituri realizate de ANAF	Grad de realizare a programului de încasări		Diferențe (raportat la program inițial)	Diferențe (raportat la program modificat)
	Inițial	Modificat	Rectificare (%)		Program inițial	Program modificat		
Bugetul general consolidat:	169.148,80	169.523,10	0,22	167.803,16	99,20%	98,99%	-1.345,64	-1.719,94
Bugetul de stat	117.964,40	116.309,20	-1,40	113.952,55	96,60%	97,9 %	-4.011,85	-2.356,65
Bugetul asigurărilor sociale de stat	34.883,60	35.160,50	0,79	35.681,22	102,29%	101,48%	97,62	520,72
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	1.331,50	1.365,90	2,58	1.370,22	102,91%	100,32%	38,72	4,32
Buget asigurărilor de sănătate (FNUASS)	14.969,30	16.687,50	11,48	16.799,17	112,22%	100,67%	1.829,87	111,67

Încasările totale ale ANAF pentru anul 2012 reprezintă 99,20% din programul inițial comunicat de către MFP. Ulterior, rectificările bugetare și modificările operate asupra programelor de încasări (creșterea cu 0,22% a programului de încasări) au condus la un grad de realizare a programului de încasări de 98,99%.

Dacă în ceea ce privește bugetele de asigurări sociale (sănătate, șomaj și pensii) s-a constatat că ANAF și-a îndeplinit în totalitate programul de încasări, înregistrând și ușoare depășiri ale programelor de încasări, principala problemă a nerealizării programului de încasări, consolidat, transmis de MFP către ANAF a reprezentat-o *neîndeplinirea țintelor de venituri ale bugetului de stat*. Practic, veniturile colectate de ANAF la bugetul de stat au reprezentat 96,6% din programul inițial de încasări și 97,97% din programul rectificat de încasări transmis de MFP (venituri nerealizate la bugetul de stat în valoare de 2.356 milioane lei).

Situația detaliată privind principalele categorii de venituri ale bugetului de stat și gradul de realizare a programului de încasări se prezintă astfel:

- milioane lei -

Denumire indicator	Program de încasări (rectificat)	Încasări realizate de ANAF	Grad de realizare a programului de încasări %	Diferență (raportat la program modificat)
Bugetul de stat, din care:	116.309,2	113.952,6	97,97	-2.356,6
Impozit pe profit	10.963,8	10.824,7	98,73	-139,1
Impozit pe venit	21.005,5	20.732,4	98,70	-273,1
TVA	51.780,5	50.516,0	97,56	-1.264,5
Accize	20.592,5	20.171,6	97,96	-420,9
Taxe vamale	742,6	707,5	95,27	-35,1
Alte impozite și taxe	11.224,3	11.000,4	98,00	-223,9

Așadar, se observă că principala categorie de venituri unde s-au înregistrat diferențe negative raportate la programul de încasări sunt:

- **TVA** - s-a înregistrat un grad de realizare a veniturilor de 97,56%, adică un deficit de venituri de peste 1,2 miliarde lei;
- **Accizele** - s-a înregistrat un grad de realizare a veniturilor de 97,96%, adică un deficit de venituri de peste 400 milioane de lei;
- **Impozit pe venit** - s-a înregistrat un grad de realizare a veniturilor de 98,7%, adică un deficit de venituri de peste 273 milioane de lei.

Nerealizarea integrală a programului de încasări poate conduce la dezechilibre bugetare și amplifică problemele legate de finanțarea deficitului bugetului general consolidat. Identificarea de soluții pentru astfel de probleme cu impact major asupra echilibrului bugetar reprezintă un proces complex ce necesită realizarea unor analize aprofundate, atât sub aspectul *acurateței estimărilor bugetare efectuate la nivelul MFP*, cât mai ales asupra *performanței administrației fiscale din România*.

Pentru o analiză aprofundată cu privire la performanța colectării veniturilor fiscale și zonele vulnerabile ale sistemului de administrare fiscală este necesar să se analizeze principalele structuri din cadrul ANAF ce sunt implicate în colectarea impozitelor și taxelor.

Așa cum rezultă din reprezentarea grafică de mai jos, cei mai importanți „colectori” la Bugetul general consolidat sunt Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili (DGAMC) și DGFP a municipiului București (DGFPMB), care au încasat cumulativ aproximativ 63,4% din totalul veniturilor colectate de ANAF în anul 2012.

Veniturile colectate de ANAF la bugetul general consolidat în anul 2012

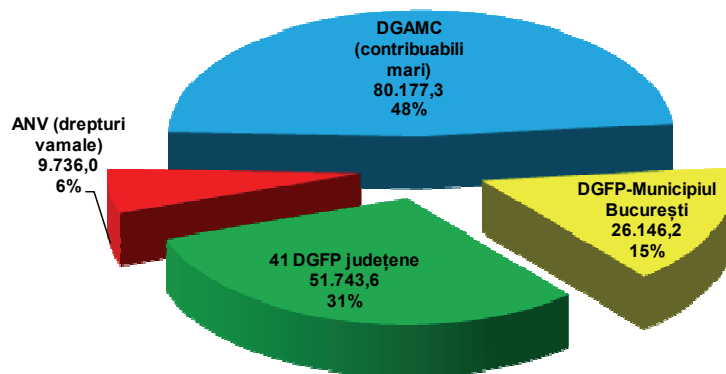

Figura nr. 7 - Veniturile colectate la bugetul general consolidat de către organele fiscale din cadrul ANAF

Aspecte referitoare la arieratele/creanțele fiscale din evidențele ANAF

Una din principalele probleme cu care se confruntă întreaga economie românească în ultimii ani o constituie recuperarea creanțelor de la debitori. Practic, indiferent că facem referire la tranzacții între agenți economici sau la raporturi juridice născute din legislația fiscală (impozite și taxe datorate bugetului general consolidat), criza economică din ultimii ani, dificultatea accesării creditelor bancare și, în mod implicit, creșterea numărului de blocaje financiare, au condus la un nivel ridicat al arieratelor în întreaga economie românească. Dificultățile financiare întâmpinate de contribuabili determină un nivel redus al gradului de conformare voluntară la plată, impozitele fiind de multe ori ultimele plăți pe lista priorităților agenților economici.

În consecință, nivelul arieratelor înregistrate de administrația fiscală este influențat în principal de următorii factori:

- *contextul economic și capacitatea contribuabililor de a-și asigura lichiditățile necesare;*
- *capacitatea instrumentelor de control și executare silită de a identifica, cu promptitudine, acei contribuabili care cu rea credință evită/tergiversează realizarea plăților către bugetul general consolidat;*
- *operativitatea cu care se aplică măsurile asiguratorii și executorii de către funcționarii fiscali, respectiv rapiditatea cu care se urmează întreaga procedură de executare silită.*

Precizăm că în terminologia utilizată de ANAF în activitatea de colectare a impozitelor și taxelor, *arieratele reprezintă obligații fiscale datorate (debite și majorări de întârziere) exigibile și neplătite până la termenele prevăzute de lege.*

În anul 2012, contribuabilii au achitat în mod voluntar, până la termenul scadent al obligației fiscale, un volum de 136.818.695 mii lei, ceea ce reprezintă 79,75% din valoare declarațiilor fiscale depuse de agenții economici, cu aproximativ 5 puncte procentuale sub ținta de 85% stabilită la nivelul ANAF. În consecință, *aproximativ 20% din obligațiile fiscale declarate voluntar de către contribuabili (adică 20,25% din sumele declarate, respectiv 34,7 miliarde de lei) nu au fost achitate voluntar până la data scadentă.*

Din analiza principalilor indicatori privind arieratele și capacitatea de colectare înregistrată la nivelul ANAF s-a constatat că *nivelul arieratelor înregistrate (pentru persoane juridice și persoane fizice) se ridică la nivelul de 73.129,5 milioane lei*, din care 2.111 milioane lei reprezintă arierate de la persoane fizice, iar restul de 71.018,5 milioane lei reprezintă arierate de la persoane juridice.

Situația privind arieratele înregistrate de persoanele fizice și juridice în anul 2012 (milioane lei)

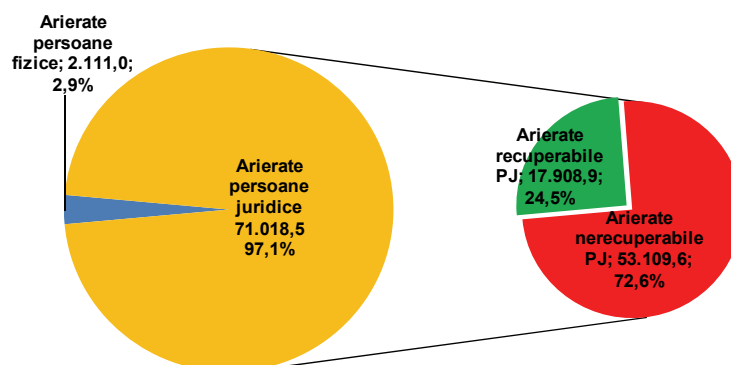

Figura nr. 8 – Situația privind arieratele înregistrate de persoanele fizice și juridice în anul 2012

Menționăm că ponderea cea mai mare a acestor arierate o reprezintă *arieratele nerecuperabile ale persoanelor juridice* (53.109,6 milioane lei, ~72,6% din total), adică obligații fiscale neachitate de agenții economici, aflați în una din următoarele situații:

- arierate pentru care a fost suspendată executarea silită dispusă de instanța judecătorească prin *deschiderea procedurii insolvenței*, prin instituirea administrării speciale sau suspendarea popririi conform Codului de Procedură Fiscală;
- arierate amânate la plată în vederea scutirii;
- arierate pentru care s-a declarat starea de insolabilitate, fără venituri sau bunuri urmăribile.

O analiză mai profundă asupra evoluției și componenței arieratelor înregistrate de persoanele juridice relevă o creștere semnificativă a arieratelor nerecuperabile, de la 24.519,0 milioane lei în anul 2007 până la 53.109,6 milioane lei în anul 2012.

Menționăm că cea mai mare parte a acestor arierate este determinată de deschiderea procedurii de insolvență/faliment a contribuabililor, situație în care executarea silită se suspendă și, totodată, se întrerupe calculul accesoriilor de la acel moment.

Situația privind evoluția arieratelor recuperabile și nerecuperabile (ale persoanelor juridice) în perioada 2007-2012 este prezentă în graficul de mai jos:

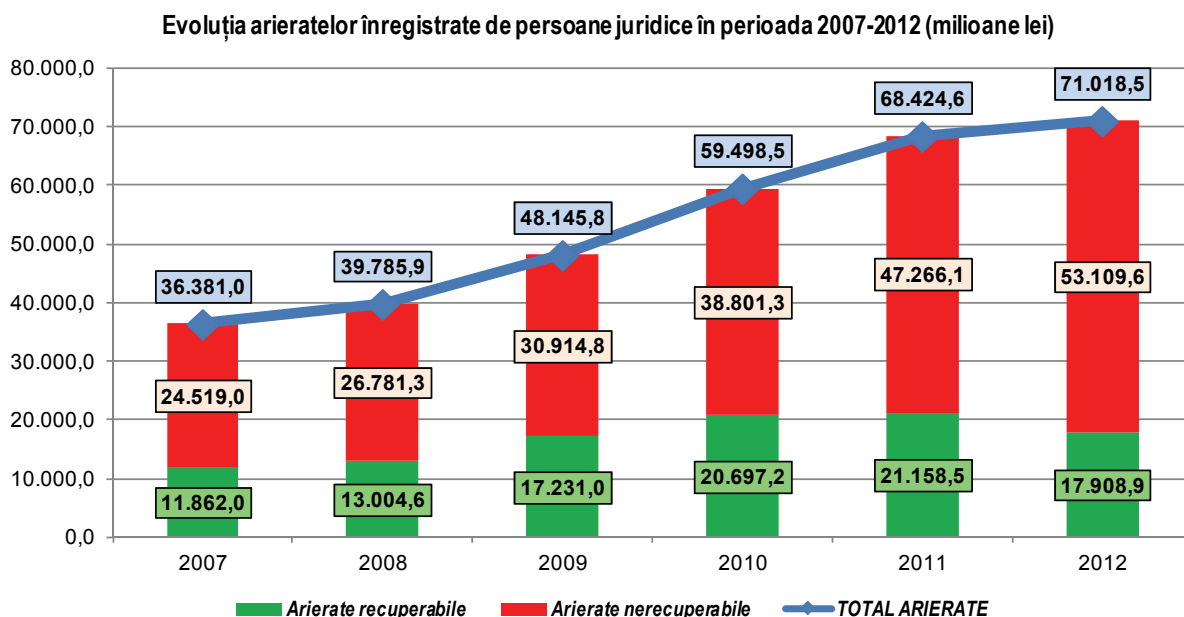

Figura nr. 9 – Evoluția arieratelor înregistrate de persoane juridice în perioada 2007-2012 (milioane lei)

În ultimii 5 ani s-a constatat o creștere constantă a nivelului arieratelor persoanelor juridice înregistrate de ANAF, de la 36.381 milioane lei, în anul 2007, până la 71.018,5 milioane lei, în anul 2012. Această creștere, cu aproximativ 95%, a nivelului total al arieratelor persoanelor juridice s-a realizat în condițiile unei evoluții similare a ambelor componente, respectiv *arieratele recuperabile* și *arieratele nerecuperabile*.

Raportat la evoluția economiei românești, se constată că arieratele totale ale contribuabililor persoane juridice au ajuns în anul 2012 la 12,1% din PIB, cu aproximativ 3% din PIB mai mult decât în anul 2007 și cu peste 4% din PIB mai mult decât în anul 2008 (anul apariției crizei economice în România).

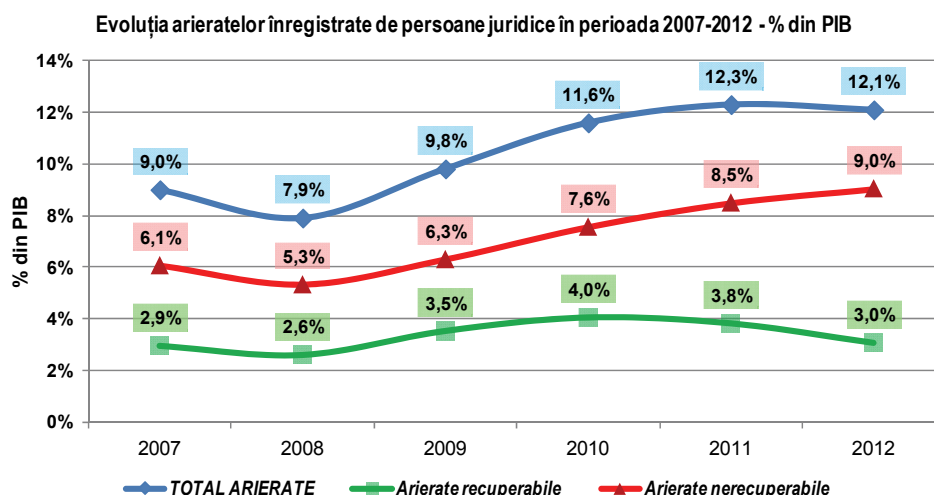

Figura nr. 10 – Evoluția arieratelor înregistrate de persoane juridice în perioada 2007-2012 (% din PIB)

Practic, ANAF figura, la data de 31.12.2012, cu obligații fiscale neîncasate de la agenți economici de aproape 12,1% din PIB, iar dintre acestea cele recuperabile reprezentau 3% din PIB.

Arieratele nerecuperabile (în cea mai mare proporție fiind arierate ale firmelor aflate în procedura insolvenței/falimentului) au înregistrat o creștere de 117% în perioada 2007-2012, ajungând până la nivelul de 53.109,6 milioane lei. Raportându-ne la evoluția PIB din România, constatăm că arieratele nerecuperabile au crescut de la instaurarea crizei economice (anul 2008) și până la 31.12.2012 cu peste 70%, adică de la 5,2% din PIB, la 31.12.2008, până la 9% din PIB, la 31.12.2012.

Analizând categoriile de obligații fiscale și bugetele afectate de neîncasarea tuturor veniturilor fiscale, se constată că 67% din totalul arieratelor reprezintă sume cuvenite bugetului de stat (47.251,4 milioane lei), 25% reprezintă sume cuvenite bugetului asigurărilor sociale de stat (17.751,2 milioane lei), 6% reprezintă sume cuvenite bugetului asigurărilor de sănătate (4.488,8 milioane lei), iar arieratele înregistrate la bugetul asigurărilor pentru șomaj (1.394,1 milioane lei) reprezintă 2% din total.

**Arieratele totale înregistrate ANAF la 31.12.2012
(structură pe bugete)**

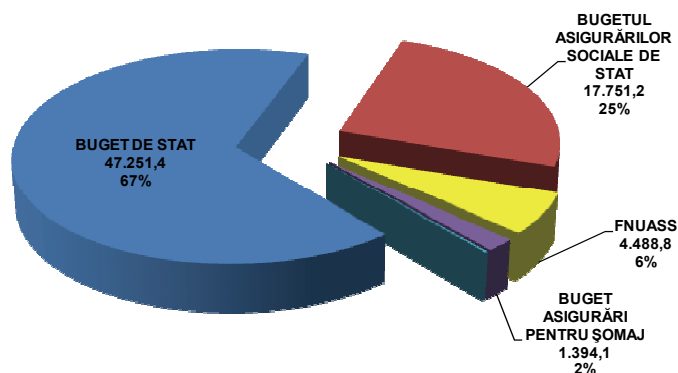

Figura nr. 11 – Arieratele totale înregistrate de ANAF la 31.12.2012 (persoane juridice)

Analizând detaliat componența arieratelor reprezentate grafic mai sus, se constată că majoritatea sumelor sunt în fapt arierate nerecuperabile, pentru care probabilitatea de încasare este redusă (în principal sunt arierate de la agenți economici aflați în procedura insolvenței/falimentului).

- milioane lei -

Buget	Arierate recuperabile	Arierate nerecuperabile	TOTAL
Bugetul de stat	11.862,1	35.389,3	47.251,4
Bugetul asigurărilor sociale de stat	4.366,4	13.384,8	17.751,2
Bugetul asigurărilor sociale de sănătate	1.457,4	3.031,4	4.488,8
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	186,8	1.207,3	1.394,1
Bugetul instituțiilor publice	36,2	96,8	133,0
TOTAL arierate la 31.12.2012	17.908,9	53.109,6	71.018,5

Astfel, doar 25% din arieratele totale sunt obligații fiscale neachitate pentru care ANAF avea la 31.12.2012 dreptul legal de a realiza măsuri de executare silită, restul de 75% reprezentând arierate nerecuperabile (pentru care executarea silită se suspendă).

Situația privind arieratele recuperabile și nerecuperabile la 31.12.2012 se prezintă grafic astfel:

**Arieratele recuperabile și nerecuperabile înregistrate de
ANAF la 31.12.2012 (structură pe bugete)**

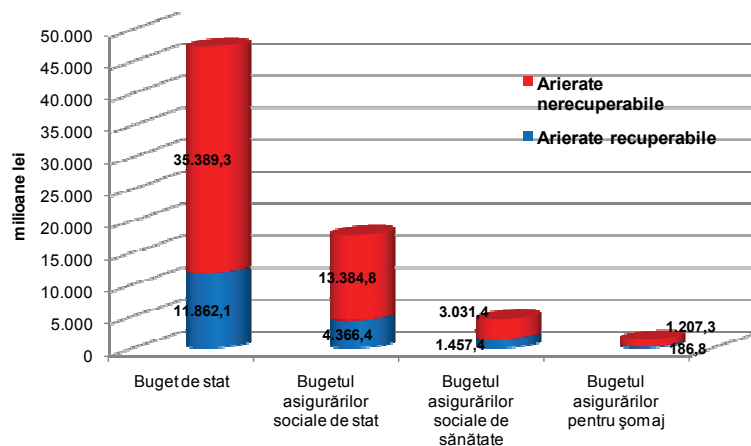

Figura nr. 12 - Arieratele recuperabile și nerecuperabile înregistrate de ANAF la 31.12.2012 - milioane lei

Pentru a realiza o analiză asupra cauzelor care au determinat acumularea de arierate, trebuie identificate categoriile principale de contribuabili debitori. Astfel, în ceea ce privește clasificarea contribuabililor în funcție de forma de participare a statului la capitalul social, se constată că *24,7% dintre creanțele fiscale ale ANAF sunt de la agenți economici cu capital de stat (aprox. 17,5 miliarde de lei)*. Din acestea, doar 6,3 miliarde de lei reprezintă arierate recuperabile, iar peste 11 miliarde intră în categoria nerecuperabile, așa cum rezultă din tabelul de mai jos:

- milioane lei -			
Tip arierate	Categorie contribuabili	Valoare arierate	% din total
Arierate recuperabile	agenți economici cu capital privat	11.552,5	16,3
	agenți economici cu capital de stat	6.356,4	9,0
Arierate nerecuperabile	agenți economici cu capital privat	41.965,5	59,1
	agenți economici cu capital de stat	11.144,1	15,7
Total		71.018,5	100,0

Dacă în ceea ce privește societățile cu capital de stat se poate considera, în mod firesc, că executarea silită este în măsură să aducă prejudicii intereselor și patrimoniului public prin valorificarea la licitație publică a activelor (de regulă, la prețuri mai mici decât prețurile de piață), *aceste motive nu pot fi invocate în cazul celor mai mulți debitori ai bugetului general consolidat, adică agenții economici cu capital privat*. Mai exact, se constată că *75,4% dintre arieratele din evidențele ANAF provin de la contribuabili cu capital privat*, iar dintre acestea o pondere semnificativă reprezintă arierate nerecuperabile, adică echivalentul a *59,1% din totalul arieratelor persoanelor juridice din România* (de regulă, aceste arierate provin de la firme în insolvență/faliment/insolvabilitate).

Structura arieratelor, în funcție de capitalul social al contribuabililor debitori, la data de 31.12.2012 (milioane lei)

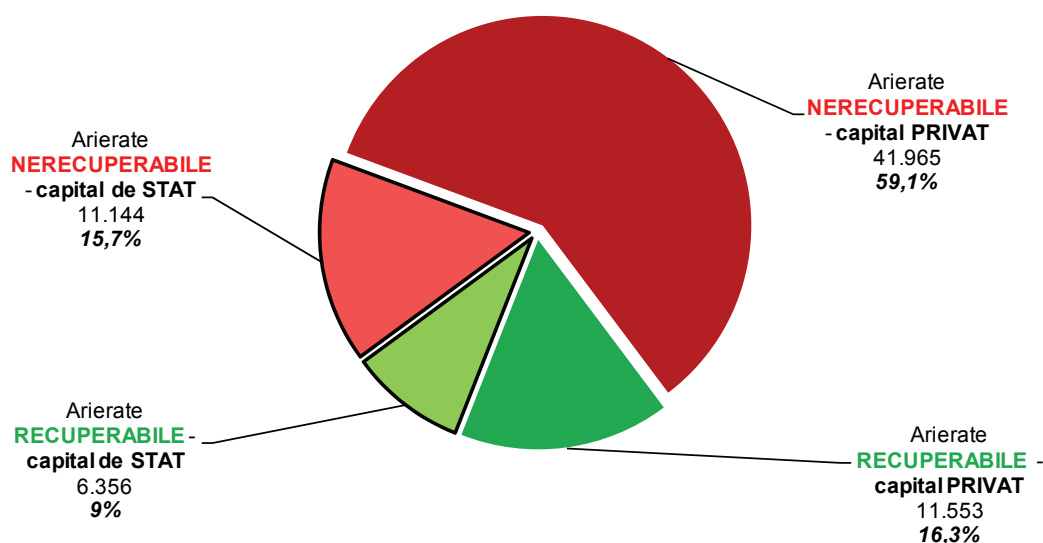

Figura nr. 13 – Structura arieratelor în funcție de capitalul social al debitorilor, la data de 31.12.2012

Așadar, deși fenomenul acumulării de datorii la nivelul societăților cu capital de stat a devenit unul extrem de îngrijorător, din perspectiva modului de gestionare a bugetelor publice (situație în care ANAF s-ar găsi în postura ingrată ca, în numele și în interesul statului, să execute silit bunuri care, direct sau indirect, fac parte din patrimoniul statului), trebuie subliniat că, în fapt, *peste 75% din datoriile neachitate către ANAF aparțin agenților economici cu capital privat*, iar acumularea unui volum ridicat de arierate s-a realizat și pe seama creșterii nivelului creanțelor fiscale provenind de la agenți economici cu capital privat.

Privind din altă perspectivă și analizând componența arieratelor totale de 71.018,5 milioane lei, înregistrate de către persoanele juridice (cu capital privat și de stat), se constată că *74,8% din totalul arieratelor persoanelor juridice din România reprezintă arierate nerecuperabile (provenind de la firme în insolvență/faliment/insolvabilitate)*.

La rândul lor, *arieratele nerecuperabile* sunt constituite din 2 categorii mari de sume restante, respectiv *debite principale* (39,6% din total) și *accesorii pentru neplata în termen a obligațiilor fiscale* (cunoscute sub denumirea generică de majorări de întârziere - 35% din total).

**Situația privind componența arieratelor (debite principale și accesorii) la
31.12.2012**

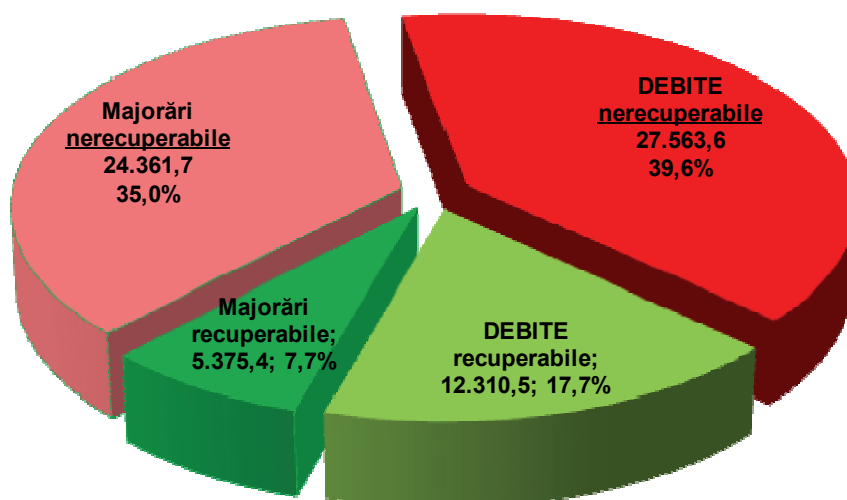

Figura nr. 14 - Situația privind componența arieratelor (debite principale și accesorii) la 31.12.2012

Precizăm că, pentru debitele principale restante (impozite și taxe) ale societăților comerciale aflate în insolvență/faliment (componenta principală a arieratelor nerecuperabile), accesoriiile se calculează exclusiv până la momentul deschiderii procedurii de reorganizare, prevăzută de Legea 85/2006. Pentru arieratele nerecuperabile se observă că, până la momentul deschiderii procedurii insolvenței, cei mai mulți dintre debitori acumulasera accesorii ce depășeau valoarea debitelor principale, ceea ce înseamnă că debitele respective aveau o vechime de peste 2 sau 3 ani. Acest lucru înseamnă că, *deși serviciile de executare silită au avut la dispoziție o perioadă însemnată de timp până la momentul intrării contribuabilului în insolvență/faliment, nu au fost întreprinse măsuri legale care să conducă la stingerea obligațiilor restante.*

De altfel, analizând componența arieratelor pentru fiecare din cele 4 mari bugete pentru care ANAF colectează venituri, se constată că accesoriiile au o pondere însemnată în fiecare buget. De asemenea, accesoriiile aferente arieratelor recuperabile au o pondere ridicată (între 35% și 55% din valoarea debitului principal), ceea ce înseamnă că, *în medie, există întârzieri de peste 1 an la executarea silită a creanțelor fiscale* (dobânda și penalitatea cumulată pentru întreg anul 2012 a fost de aprox. 30% din valoarea obligației fiscale restante).

Ponderea ridicată a accesoriiilor în totalul arieratelor indică faptul că *procedurile de executare silită au fost de cele mai multe ori ineficiente și tardive*, așa cum se observă și în graficul de mai jos:

Situația privind componența arieratelor (debite principale și majorări) la 31.12.2012

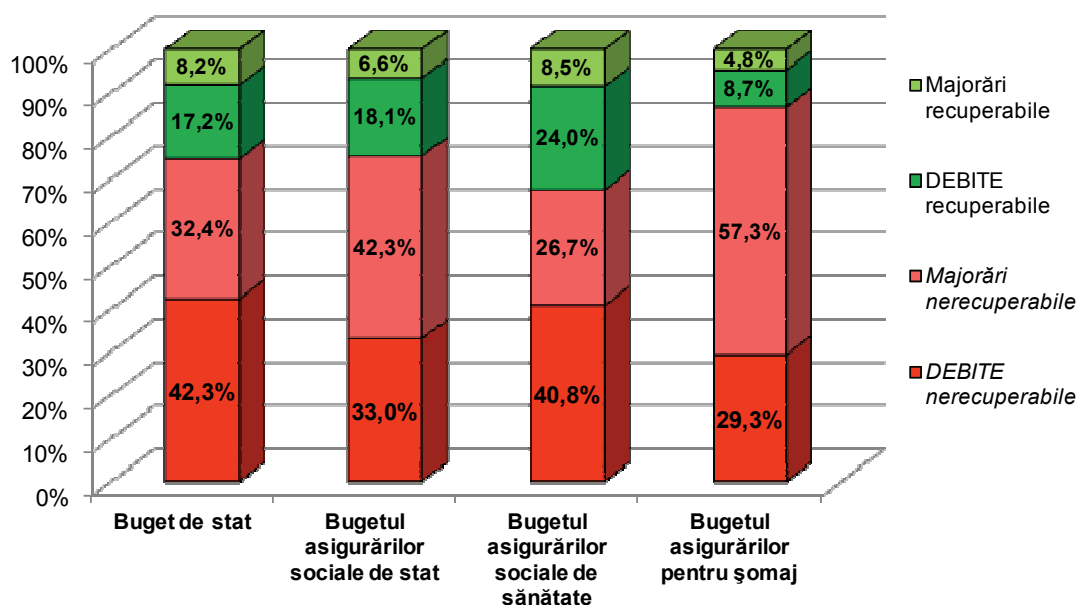

Figura nr. 15 – Situația privind componența arieratelor (debite principale și majorări) pentru bugetul de stat și bugetele asigurărilor sociale

Analizând „Situția privind capacitatea de colectare, persoane juridice, la data de 31.12.2012 - bugetul general consolidat” se observă că o pondere semnificativă a arieratelor recuperabile au o vechime de peste 1 an, după cum urmează:

- mii lei-

	Valoare ariarate	% din total ariarate recuperabile ale persoanelor juridice	% din total ariarate ale ANAF
Total ariarate recuperabile la 31.12.2012 (persoane juridice)	17.908.902	100	24,5
♦ ariarate în sold la finele anului precedent (vechime >1 an)	8.237.514	46	11,3
♦ ariarate înregistrate în cursul anului de raportare (vechime <1an)	9.671.388	54	13,2

Ariaratele recuperabile ale persoanelor juridice sunt în proporție de 46% obligații fiscale restante cu vechime de peste 1 an, ceea ce reprezintă 11,3% din totalul arieratelor (recuperabile și nerecuperabile, persoane fizice și juridice) înregistrate la ANAF. În ceea ce privește analiza detaliată a vechimii arieratelor înregistrate de agenții economici, s-a constatat că există obligații fiscale neachitate care au o vechime ce depășește 2 sau 3 ani.

Grafic, situația privind ariaratele recuperabile ale persoanelor juridice, clasificate după vechimea acestora, se prezintă astfel:

Ariarate recuperabile ale persoanelor juridice - clasificare după vechime

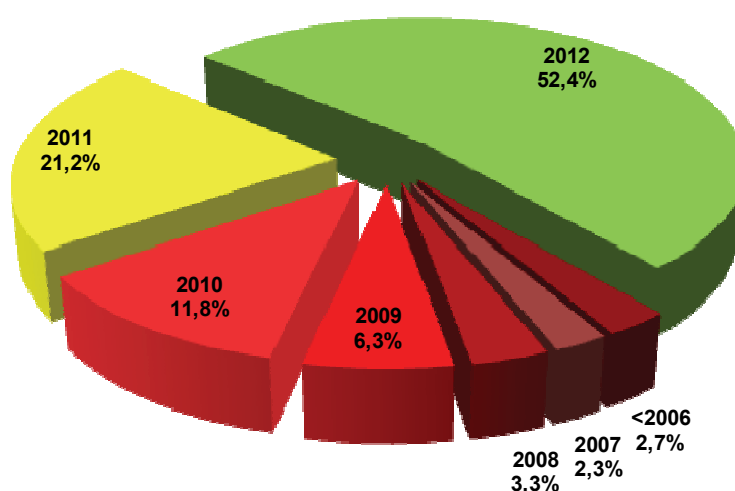

Figura nr. 16 - Ariaratele recuperabile ale persoanelor juridice la 31.12.2012 - clasificare după vechime

Analizând structura arieratelor înregistrate la 31.12.2012, se constată că ele respectă proporțiile de mărime ale bugetelor, astfel că ponderea cea mai mare, indiferent de categoria de vechime a arieratelor, o dețin ariaratele la bugetul de stat și cele la bugetul asigurărilor sociale de stat. Situația detaliată privind ponderea arieratelor fiecărui buget și a vechimii acestora în totalul arieratelor recuperabile, înregistrate de ANAF la 31.12.2012, se prezintă grafic astfel:

Ariaratele recuperabile la 31.12.2012 - structură pe bugete, conform vechimii acestora

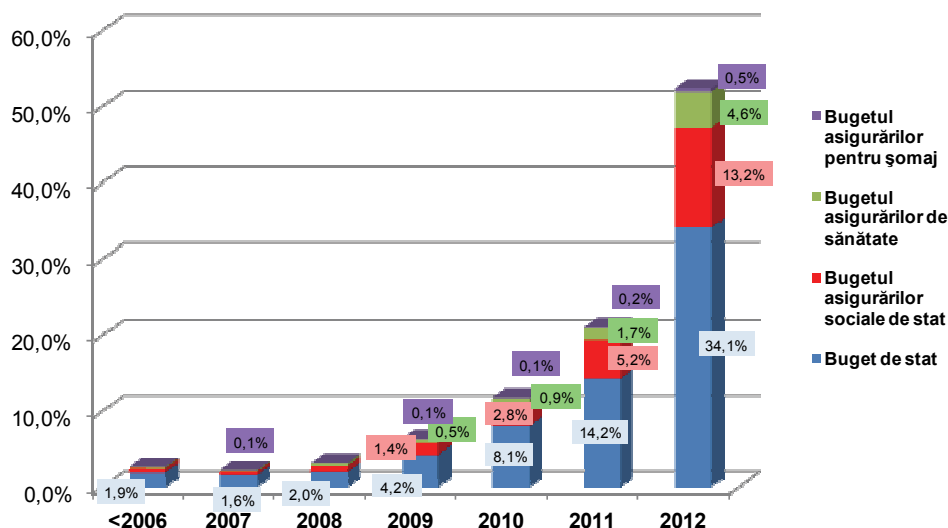

Figura nr. 17- Ariaratele recuperabile la 31.12.2012 – structură pe bugete, conform vechimii acestora

Pentru a putea lua măsuri pertinente pentru contracararea acumulării de arierate, este extrem de important să se stabilească *originea arieratelor și factorii care au favorizat acumularea în cascadă a unor datorii către bugetul statului*. Situația detaliată privind arieratele recuperabile de la 31.12.2012, structurate după origine, se prezintă astfel:

Structura arieratelor recuperabile la 31.12.2012

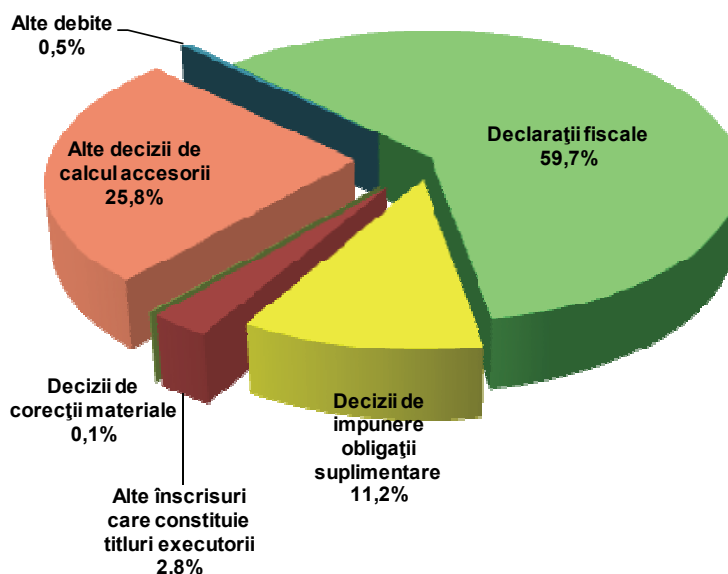

Figura nr. 18 – Arieratele recuperabile la 31.12.2012 (structura după origine)

Analizând arieratele de la 31.12.2012, s-a constatat că marea majoritate a acestor sume reprezintă obligații fiscale înscrise în declarațiile fiscale depuse de contribuabili. Practic, 60% din arierate sunt în mod voluntar declarate de către agenții economici. În acest fel, neplata impozitelor și taxelor și acumularea unor arierate foarte mari devine o nouă formă de evaziune fiscală, în care contribuabilii își declară obligațiile fiscale (fără a intra sub incidența Legii nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea evaziunii fiscale) însă nu-și îndeplinesc propriu-zis obligația de a vărsa impozite și taxe la bugetul general consolidat. De altfel, volumul foarte ridicat al arieratelor nerecuperabile (firme în insolvență/faliment) confirmă încă o dată această afirmație. *Nivelul ridicat al cuantumului accesorilor în totalul arieratelor recuperabile indică faptul că multe dintre obligațiile fiscale scadente și neachitate de agenții economici au o vechime mare.*

Conform situațiilor centralizate la data de 31.12.2012, aproximativ un sfert (25,8%) din obligațiile restante (recuperabile) ale ANAF reprezentau accesorii (dobânzi și penalități).

O situație deosebită se constată în cazul sumelor stabilite suplimentar prin decizii de impunere ca urmare a unor inspecții fiscale. La 31.12.2012, aproximativ 11% din arierate constau în diferențe suplimentare stabilite de organele de control. În aceste cazuri, conform prevederilor legislației privind procedura fiscală, există posibilitatea instituirii unor măsuri asiguratorii. Practic, *contracararea acumulării acestor arierate trebuie realizată prin eforturile conjugate ale aparatelor de inspecție fiscală și executare silită, din cadrul ANAF.*

De altfel, în scopul unei monitorizări mai performante, la nivelul ANAF, s-a realizat o clasificare suplimentară a arieratelor în funcție de nivelul de certitudine al obligațiilor fiscale, fiind individualizată o nouă categorie de arierate denumită „*Creanțe incerte*”. *Creanțele (arierate) incerte* sunt creanțele din categoria arieratelor recuperabile pentru care organele fiscale au întreprins *măsuri de stabilire a nerecuperabilității* lor, fiind încă în curs procedurile administrative. În această categorie se înscriu:

- creanțele contribuabililor pentru care organele fiscale au solicitat deschiderea procedurii de insolvență (până la deschiderea efectivă a acesteia);
- creanțele contribuabililor stabilite prin estimarea bazei de impunere de către organele de inspecție fiscală;
- creanțele stabilite prin acte administrativ fiscale pentru care s-a formulat contestație;
- creanțele agenților economici pe care organele fiscale i-au declarat contribuabili inactivi.

Plecând de la această clasificare, situația detaliată privind arieratele recuperabile se prezintă astfel:

Structura arieratelor recuperabile la 31.12.2012

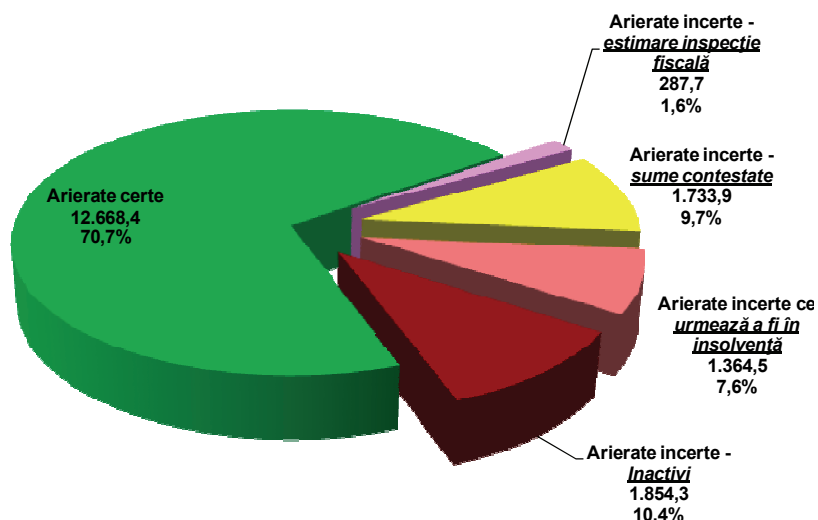

Figura nr. 19 – Arieratele recuperabile (creanțe certe și incerte) ale persoanelor juridice la data de 31.12.2012

Așa cum se observă în graficul de mai sus, aproximativ 7,6% dintre arieratele recuperabile înregistrate la 31.12.2012 (adică 1,36 miliarde lei) reprezentau obligații fiscale ale unor contribuabili ce urmau a intra în procedura insolvenței, iar alte 10,4% din totalul creanțelor recuperabile erau aferente unor contribuabili declarați inactivi.

În vederea recuperării unei proporții cât mai ridicate din arierate este necesar ca măsurile de executare silită să fie concentrate pe zonele în care se acumulează volume mari de arierate. Conform informațiilor existente la nivelul ANAF la 31.12.2012, 33% din arierate aparțineau unui număr restrâns de agenți economici, respectiv contribuabililor mari administrați de DGAMC.

Situația detaliată privind ponderea arieratelor fiecărei categorii de contribuabili, în totalul arieratelor recuperabile, înregistrate de ANAF se prezintă astfel:

Arieratele recuperabile înregistrate la 31.12.2012 (clasificare pe categorii de contribuabili)

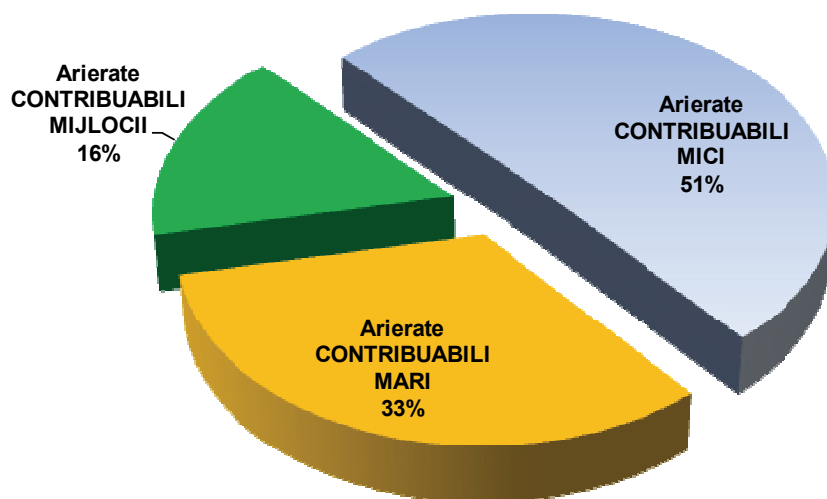

Figura nr. 20 – Arieratele recuperabile înregistrate la 31.12.2012 (clasificare pe categorii de contribuabili)

Unitățile fiscale, special create pentru a asigura o administrare mai performantă a marilor contributori la bugetul statului, respectiv DGAMC și Administrațiile Finanțelor Publice pentru Contribuabili Mijlocii din cadrul fiecărei structuri județene, au acumulat în total 49% din arieratele din evidențele ANAF, ceea ce înseamnă că marea masă a contribuabililor (contribuabilii mici administrați la nivelul AFP municipale, orașenești și comunale) datorau la 31.12.2012 aproximativ 51% din totalul arieratelor recuperabile ale persoanelor juridice din România.

Analizând detaliat structura debitorilor la 31.12.2012, se constată că 75,2% dintre arierate reprezintă obligații fiscale ale unor contribuabili cu datorii peste 150.000 de lei. De asemenea, 19% din arieratele recuperabile sunt de la contribuabili ce datorau la 31.12.2012 impozite și taxe în cuantum cuprins între 15.000 și 150.000 lei. În concluzie, debitorii cu sume peste 15.000 lei cumulează peste 94% din arieratele recuperabile existente în sold la 31.12.2012.

Arieratele recuperabile înregistrate de ANAF la 31.12.2012 (clasificare după volumul obligațiilor fiscale neachitate de contribuabili)

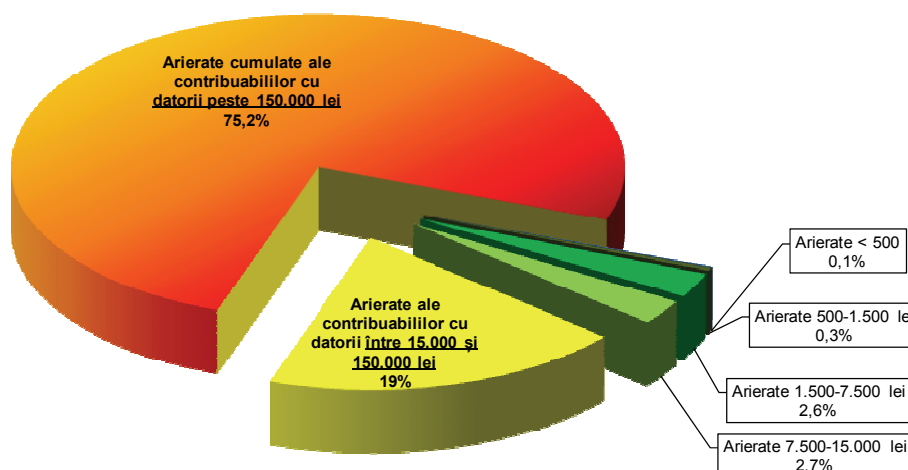

Figura nr. 21 - Arieratele recuperabile înregistrate de ANAF la 31.12.2012 (clasificare după volumul obligațiilor fiscale neachitate de contribuabili)

Privind mai atent asupra categoriei marilor debitori ai bugetului statului, se constată că cea mai mare parte a arieratelor înregistrate la ANAF aparține unui număr restrâns de contribuabili. Astfel, doar 3% din totalul debitorilor înregistrați la 31.12.2012 (aproximativ 12.000 de contribuabili) cumulează datorii de peste 13,3 miliarde de lei, adică 75,2% din totalul arieratelor recuperabile de la persoanele juridice din evidențele ANAF.

Situația privind numărul de debitori și valoarea arieratelor recuperabile înregistrate la ANAF la 31.12.2012

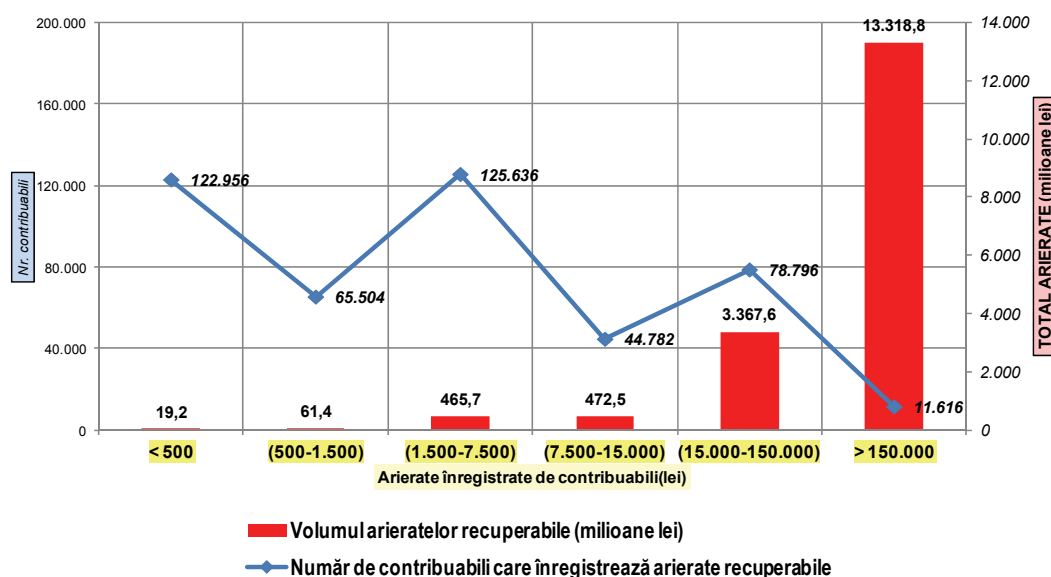

Figura nr. 22 - Situația privind numărul de debitori și valoarea arieratelor recuperabile înregistrate de ANAF la 31.12.2012

Contribuabilii cu datorii mici (până în 15.000 lei) reprezintă marea masă a rău-platnicilor (aproximativ 80% din totalul debitorilor cu arierate recuperabile) însă cumulează doar 5,75% din totalul arieratelor.

Se constată că un număr redus de contribuabili cumulează marea masă a arieratelor, ceea ce conduce la concluzia că resursele executării silite trebuie să fie prioritizate către categoriile de contribuabili cu volum ridicat de arierate (de ex. contribuabili mari și mijlocii).

În ceea ce privește activitatea de colectare a oricărei administrații fiscale, scopul primordial trebuie să îl constituie menținerea nivelului arieratelor cu vechime mare (de ex. peste 1 an) la un nivel cât mai redus, astfel încât ponderea cea mai mare din arierate să fie constituită din debite cu vechime redusă. Însă, așa cum am menționat anterior, gradul de recuperare a arieratelor scade proporțional cu vechimea acestora. Arieratele cu vechime peste 1, 2 sau 3 ani pot fi scoase din evidențele organelor fiscale din România (din categoria arieratelor recuperabile), fie prin constatarea insolvenței debitorului, fie prin ștergerea acestora ca urmare a finalizării procedurii falimentului, realizându-se de cele mai multe ori după o perioadă mare de timp de la constituirea arieratului. Performanța colectării arieratelor cu vechime mare este în mod direct condiționată de măsurile de exe-

cutare silită realizate în perioada imediat următoare constituirii arieratelor. În consecință, recuperarea arieratelor istorice este un proces extrem de complex și dificil, motiv pentru care *creșterea performanței activității de colectare se poate realiza în principal prin creșterea gradului de încasare a arieratelor cu vechime de până la 1 an.*

Constatări privind activitatea de gestionare a registrului contribuabililor, primirea declarațiilor fiscale, analiză de risc etc.

- ◆ gradul redus de conformare voluntară la declarare a contribuabililor.
În anul 2012, gradul de depunere voluntară (în termen) a declarațiilor fiscale de către contribuabili s-a situat la nivelul de 90,39%, mai mic decât cel programat de 92%, însă cu peste 3 p.p. peste nivelul de 87,27% înregistrat în anul 2011. Acest indicator obținut la nivelul ANAF se plasează sub valoarea standardelor și bunelor practici recunoscute la nivel european.
- ◆ numărul de sancțiuni aplicate este redus, comparativ cu numărul de declarații fiscale nedepuse de contribuabili;
- ◆ nu există un sistem automatizat de emitere și transmitere a PVCSC către toți contribuabilii ce nu depun declarațiile fiscale în termen;
- ◆ deficiențe privind impunerea din oficiu, pentru contribuabilii ce nu au depus declarații fiscale;
- ◆ deficiențe privind procedura de inactivare, pentru contribuabilii ce nu și-au îndeplinit obligațiile declarative;
- ◆ întârzieri în derularea procedurii de transfer al dosarelor fiscale între organele fiscale (în cazul schimbării domiciliului fiscal al contribuabililor).
Întârzierile în finalizarea procedurii de transfer a dosarului fiscal, asociate unor schimbări succesive ale sediului social în aria de competență a mai multor organe fiscale, reprezintă vulnerabilități foarte ușor de speculat de acei contribuabili ce doresc să își piardă urma în raport cu autoritățile fiscale.
- ◆ nerespectarea termenelor de soluționare a cererilor de rambursare de TVA;
- ◆ nu a fost urmărită înregistrarea, în scopuri de TVA, a contribuabililor persoane juridice și fizice autorizate care au depășit plafonul de scutire;
- ◆ netransmiterea către organele de inspecție fiscală, pentru includerea în programul de control, a listei contribuabililor care au depășit plafonul de scutire a TVA și nu s-au înregistrat în scopuri de TVA;
- ◆ nevalorificarea informațiilor existente în bazele de date ale ANAF, în sensul neclarificării/neinvestigării neconcordanțelor din declarațiile fiscale ale contribuabililor (indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat);
- ◆ deficiențe privind derularea procedurii de predare-primire a documentelor și informațiilor între Casele Județene de Pensii/Asigurări de Sănătate și organele fiscale din subordinea ANAF (transfer realizat la data de 30.06.2012 în vederea administrării de către ANAF a contribuțiilor sociale datorate de persoanele fizice).

Constatări privind activitatea de evidență analitică pe plătitor

- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind operațiunile de scădere din evidența fiscală a obligațiilor fiscale;
- ◆ diminuarea nelegală pe baza unor documente fictive (borderouri de scăderi) a obligațiilor fiscale ale unor agenți economici (DGFP Maramureș);
- ◆ erori referitoare la scadențele și termenele de plată a creanțelor înregistrate în SIACF (existența, în mod eronat, în baza de date a ANAF a unor debite cu scadente după anul 2013);
- ◆ neluarea măsurilor în cazul intervenirii termenului de prescripție a dreptului de a cere compensarea sau restituirea creanțelor care figurează cu sume achitate în plus;
- ◆ deficiențe privind emiterea deciziilor de calcul al accesoriilor și comunicarea acestora;
- ◆ nepreluarea în evidența pe plătitor și, implicit, neînregistrarea în evidența contabilă, a obligațiilor fiscale suplimentare stabilite de organele de inspecție fiscală/procese-verbale de contravenție/suprasolviri;
- ◆ creanțe fiscale datorate de debitori-persoane juridice, scăzute din evidența fiscală și contabilă, fără ca aceștia să fie radiați;
- ◆ menținerea în evidența analitică pe plătitor și în evidența contabilă sintetică și analitică, a obligațiilor fiscale ale contribuabililor radiați/declarați în stare de insolvabilitate;
- ◆ neînregistrarea în evidența fiscală și contabilă a unor debite rezultate din sentințe sau decizii de atragere a răspunderii solidare.

Constatări privind activitatea de colectare a creanțelor fiscale. Stingerea creanțelor fiscale prin executare silită.

- ◆ deficiențe privind cadrul procedural de desfășurare a activității de executare silită;
- ◆ aplicarea cu întârziere a modalităților de executare silită, sau aplicarea selectivă, doar a unor măsuri de executare silită, o cauză fiind și imperfecțiunile cadrului legal și procedurilor de lucru, care nu prevăd instrucțiuni, criterii sau termene precise pentru realizarea procedurii de executare silită;
- ◆ neînstituirea de către organele fiscale a popririlor asupra veniturilor datorate debitorului de către terțe persoane;
- ◆ deficiențe privind activitatea de instituire a sechestrelor, concretizate în:
 - aplicarea acestora cu întârziere sau într-un număr redus;
 - înștiințarea cu întârziere a Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară despre sechestrul instituit asupra clădirilor și terenurilor;

- supraevaluarea bunurilor sechestrate de organele fiscale;
- întârzieri în procedura de evaluare și valorificare a bunurilor sechestrate;
- ♦ deficiențe privind derularea procedurii de declarare a insolvenței debitorilor și de atragere a răspunderii solidare:
 - întârzieri în derularea procedurii de instituire a insolvenței debitorilor;
 - procedura de atragere a răspunderii solidare a administratorilor/terților s-a realizat în foarte puține cazuri;
 - creșterea volumului de agenți economici aflați în stare de insolvență/faliment;
 - obligațiile fiscale ale debitorilor aflați în insolvență/faliment sunt insuficient garantate;
 - gradul redus de recuperare a creanțelor fiscale de la debitorii aflați în insolvență/faliment;
 - neînscirarea sau înscrierea tardivă la masa credală; neformularea unor cereri de atragere a răspunderii materiale a foștilor membri ai organelor de conducere (administratori/asociați) ai societăților comerciale;
- ♦ nivelul redus al eșalonărilor la plată acordate. Nu s-a atins scopul urmărit de legiuitor deoarece:
 - au existat acordări de eșalonări la plată fără respectarea tuturor condițiilor prevăzute de lege;
 - nu s-au valorificat ori s-au valorificat cu întârziere, bunurile aduse drept garanție, în cazul pierderii eșalonării.

Constatări privind activitatea de inspecție fiscală

- ♦ deficiențe privind activitatea de selecție a contribuabililor incluși în programul de control:
 - utilizarea unui număr redus de instrumente și criterii pentru selecția la control;
 - includerea cu întârziere în planul de control a unor contribuabili, ulterior închiderii procedurii insolvenței în anul 2012 (diferențe de impozite și taxe respinse de la masa credală);
 - neinclusiunea în programul de activitate de inspecție fiscală a sesizărilor privind fapte ce pot avea ca efect evaziunea și fraudă fiscală.
- ♦ deficiențe cu privire la cadrul procedural pentru efectuarea inspecției fiscale:
 - neutilizarea, în unele situații, a manualelor sau ghidurilor de control pentru principalele categorii de operațiuni și impozite (proceduri/tematici cu obiective minimale pe baza cărora se desfășoară inspecția fiscală);
 - nu a fost elaborată și aprobată o procedură privind modul de stabilire a eșantionului în cadrul inspecției fiscale.
- ♦ deficiențe cu privire la modul de realizare a inspecției fiscale:
 - au fost identificate controale superficiale prin care nu s-au investigat toate aspectele relevante pentru stabilirea situației fiscale a contribuabililor.

Deficiențele de mai sus, asociate cu lipsa unui control intern eficient, au condus la realizarea unor inspecții fiscale insuficient instrumentate și fundamentate.

Constatări privind activitatea de contabilitate a veniturilor (creanțelor) bugetare

- ♦ neconcordanțe între creanțele bugetare înregistrate în evidența contabilă și cele din evidența analitică pe plătitor.
- ♦ În contabilitatea ANAF (contul „Creanțe ale bugetului de stat”) au fost evidențiate creanțe bugetare cu aproximativ 8,2 miliarde lei mai mari decât arieratele la Bugetul de stat reflectate la 31.12.2012 în evidența tehnic-operativă a ANAF;
- ♦ nu s-a procedat la analiza soldului contului „Decontări din operațiuni în curs de clarificare” și nu au fost clarificate sumele reprezentând componența acestuia;
- ♦ entitățile subordonate ANAF au efectuat înregistrări contabile reprezentând ajustări pentru deprecierea creanțelor bugetare pe seama elementelor de cheltuieli, în baza unui script transmis prin poșta electronică, de către Direcția de specialitate din cadrul ANAF. Scriptul respectiv nu a fost transmis printr-o adresă oficială, asumată de către conducerea ANAF, nefiind însoțit de o procedură formalizată de stabilire și evaluare a creanțelor la valoarea probabilă de încasare. Urmare utilizării acestui script, la nivelul ANAF au fost ajustate pentru depreciere creanțe bugetare în sumă totală de 25.731.784 mii lei, adică 45% din totalul creanțelor bugetare evidențiate în soldul contului „Creanțe ale bugetului de stat” (57.226.819 mii lei).

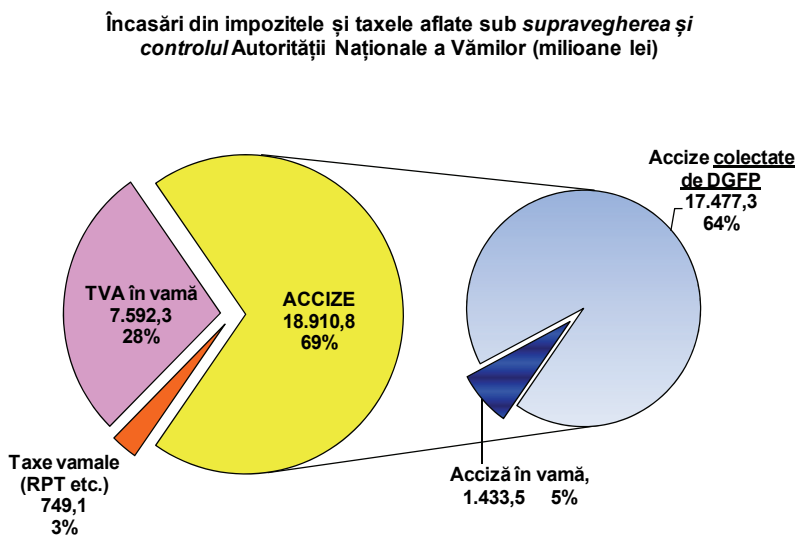
Recomandări

- În urma misiunilor de control desfășurate de Curtea de Conturi, au fost dispuse măsuri și recomandări prin deciziile emise, la nivelul tuturor structurilor centrale și teritoriale, dintre care exemplificăm:
- ✓ îmbunătățirea instrumentelor de control intern utilizate în cadrul instituției, creșterea nivelului de disciplină pentru fiecare din activitățile desfășurate (îmbunătățirea cadrului procedural, creșterea performanței controlului ierarhic, sancționarea abaterilor identificate etc.);
 - ✓ îmbunătățirea instrumentelor informatice de prelucrare a informațiilor disponibile la nivelul ANAF (implementarea unor aplicații informatice capabile să asigure o administrare mai performantă a creanțelor bugetare);
 - ✓ îmbunătățirea instrumentelor de sancționare, în cazul neîndeplinirii obligațiilor declarative, în scopul creșterii nivelului de conformare voluntară la declarare a contribuabililor;

- ✓ valorificarea superioară a informațiilor existente, în bazele de date ale ANAF, cu privire la neconcordanțele din declarațiile fiscale ale contribuabililor (indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat); realizarea unor instrumente mai performante de obținere și selectare a listelor de neconcordanțe/necorelări între declarațiile fiscale ale contribuabililor (modalități de interogare a bazelor de date, obținerea de liste de contribuabili cu necorelări în declarații fiscale);
- ✓ luarea măsurilor de coordonare și control necesare pentru a se asigura soluționarea, în condițiile și termenele prevăzute de lege, a tuturor solicitărilor de rambursare de TVA;
- ✓ îmbunătățirea instrumentelor, tehnicilor și procedurilor de control intern cu privire la operațiunile realizate de funcționarii publici din cadrul serviciilor de evidență de plătitori, pentru a oferi garanții rezonabile privind securitatea și corectitudinea informațiilor din evidența fiscală;
- ✓ îmbunătățirea instrumentelor, tehnicilor și procedurilor de control intern cu privire la activitatea de executare silită: definirea unor criterii suplimentare în ceea ce privește alegerea formelor de executare silită (una sau mai multe, succesiv sau concomitent); elaborarea unor proceduri operaționale/instrucțiuni formalizate, cu privire la etapele/termenele și modalitățile de realizare a executării silite;
- ✓ dezvoltarea cadrului metodologic/procedural existent și implementarea unor standarde de control (ghiduri și manuale de inspecție fiscală), care să prevadă, în mod detaliat, metodologia de control pentru fiecare impozit și domeniu de activitate. Elaborarea unor proceduri care să îmbunătățească procesul de eșantionare, în sensul stabilirii unor reguli unice pentru toți contribuabilii;
- ✓ realizarea unei metodologii, la nivelul MFP/ANAF prin care să stabilească regulile după care se conduce evidența contabilă în raport cu evidența fiscală (fișele analitice pe plătitor) astfel încât toate operațiunile efectuate în evidența fiscală să fie corect reflectate în contabilitatea organelor fiscale;
- ✓ inventarierea în integralitate (pe baza unor instrumente informatice) a creanțelor bugetare și efectuarea punctajelor între evidențele fiscale din fișele pe plătitori și evidența contabilă privind creanțele bugetare.

2. Autoritatea Națională a Vămir (ANV)

Pentru a se analiza cu obiectivitate activitatea ANV, trebuie menționat că *cel puțin jumătate din activitatea acestei instituții în anul 2012 ar fi trebuit să se concentreze pe supravegherea și controlul operațiunilor cu produse accizabile*. În acest sens, prezentăm mai jos o situație comparativă pentru anul 2012 privind *încasările din operațiuni aflate sub supravegherea și controlul ANV*, în care este lesne de observat că veniturile din drepturi vamale (venituri specifice activității vamale) sunt mult mai mici decât încasările din acciza colectată de DGFP (pentru operațiunile interne) și de ANV (pentru importuri).

Constatări privind controlul și supravegherea operațiunilor cu produse accizabile

Începând cu data de 1 aprilie 2010 a fost implementat *un sistem computerizat de monitorizare a mișcărilor naționale și intracomunitare cu produse accizabile* în regim suspensiv de la plata accizelor, denumit EMCS (Excise Movement and Control System - Sistemul de Control al Mișcărilor cu Produse Accizabile).

Acesta a înlocuit documentul pe suport hârtie (documentul administrativ de însoțire – DAI) cu mesaje electronice, transmise de expeditor către destinatar, prin intermediul administrațiilor Statelor Membre. Elementul cheie al EMCS este documentul administrativ în format electronic (e-DA), utilizat în toate Statele Membre UE. EMCS alocă fiecărei mișcări în regim suspensiv un *cod unic de referință (ARC)*, iar după generarea ARC-ului produsele pot părăsi locul autorizat de expediere.

- ◆ lipsa monitorizării și tergiversarea investigării unor mișcări de produse accizabile în regim suspensiv, neconfirmate de destinatar (ARC-uri neînchise).

Din analiza rapoartelor generate de aplicația informatică EMCS Mișcări, auditorii publici externi ai Curții de Conturi au constatat că în aplicația sus-menționată figura la momentul controlului un număr de 1.352 mișcări în regim suspensiv, pentru care nu există confirmarea de primire a produselor accizabile la destinatarul bunurilor (ARC-uri neînchise după expirarea perioadei de transport declarate), după cum urmează:

- ✓ 85 ARC-uri neînchise ce au fost inițiate în anul 2010;
- ✓ 349 ARC-uri neînchise ce au fost inițiate în anul 2011;
- ✓ 620 ARC-uri neînchise ce au fost inițiate în anul 2012;
- ✓ 298 ARC-uri neînchise ce au fost inițiate în anul 2013.

Informațiile sus-menționate au fost în permanență disponibile funcționarilor vamali cu drepturi de acces la aplicația EMCS-RO (fiind foarte ușor de obținut din meniul de Rapoarte), fapt ce demonstrează că această situație a fost cunoscută/ignorată, atât la nivelul conducerii ANV/ANAF, cât și al structurilor responsabile de la nivel teritorial (DSAOV/DRAOV/DJAOV/birouri vamale).

Deși au trecut peste 3 ani de la implementarea EMCS-RO, la nivelul ANV nu există un set de reguli clare care să definească modalitatea efectivă de utilizare și valorificare a informațiilor din EMCS.

La nivelul central al ANV au fost identificate deficiențe majore pe linia coordonării și monitorizării activității de supraveghere prin EMCS. Concret, în cadrul DSAOV nu au fost identificate delimitări clare privind competențele și responsabilitățile pe linia utilizării EMCS-RO și monitorizării/coordonării controlului operațiunilor cu produse accizabile.

S-a constatat că organele vamale române au întârziat efectuarea de verificări operative și nu au efectuat demersurile necesare pentru închiderea unui număr mare de mișcări de produse accizabile în regim suspensiv. Analizând categoriile de bunuri și cantitățile transportate, se constată că marea majoritate a acestor mișcări neînchise s-a realizat cu produse energetice și produse alcoolice, dintre care exemplificăm:

- ✓ motorină nemarcată – aproximativ 31.620 t (din care aprox. 26.600 t din perioada 2010-2012);
- ✓ produse încadrate în Codul NC, de la 2710 11 până la 2710 19 69, nespecificate mai sus (păcură) – aproximativ 1262 t (integral din anul 2011);
- ✓ benzină fără plumb – aproximativ 19.500 t (din care, aproximativ 16.490 t din perioada 2010-2012);
- ✓ băuturi spirtoase – aproximativ 3.500 t (din care, aproximativ 3.300 t din perioada 2010-2012);
- ✓ alcool etilic – aproximativ 381 t (din care, 337 t din perioada 2010-2012).

Menționăm că, deși organele vamale încearcă să acrediteze ideea că pentru majoritatea ARC-urilor neînchise există explicații obiective, până la momentul controlului Curții de Conturi nu se realizase o inventariere a tuturor mișcărilor neînchise care să cuprindă explicații certe, verificări efectuate, măsuri întreprinse etc. Aceste mișcări figurau în continuare în aplicația EMCS ca fiind neînchise, remarcându-se faptul că nici după perioade de peste 3 ani nu s-au finalizat verificări/investigații, astfel încât să se poată închide ARC-urile și să se dispună măsuri prin care să se colecteze accizele cuvenite bugetului de stat, după caz.

Unele demersuri pentru clarificarea și verificarea e-DA neînchise au fost realizate cu foarte mare întârziere (majoritatea corespondenței este din anul 2013, în perioada desfășurării misiunii de control a Curții de Conturi), iar răspunsurile formulate de DSAOV demonstrează că la nivel local (DRAOV și DJAOV) maniera de lucru este superficială și lipsită de profesionalism. De asemenea, dincolo de aparenta implicare activă a DSAOV din perioada februarie-martie 2013, se observă pasivitate (nesesizarea conducerii ANAF sau a organelor de verificări interne) în situațiile în care se identifică deficiențe de supraveghere/control la nivel local.

- ◆ efectuarea unui număr redus de controale asupra mișcărilor de produse accizabile în regim suspensiv;
- ◆ neverificarea mișcărilor de produse accizabile cu risc ridicat de fraudă, prin ignorarea rezultatelor analizei de risc efectuate de aplicația EMCS-R.

S-a constatat că, din cele 89.048 mișcări de produse accizabile în regim suspensiv din anul 2012, dintre care 74.716 aveau punct de destinație în România, fie un operator autorizat, fie un birou vamal pentru export, organele vamale din România au întocmit raport de verificare pentru 3.524 mișcări, ceea ce înseamnă că doar 4% din totalul mișcărilor în regim suspensiv desfășurate pe teritoriul României au fost supuse cel puțin unei verificări din partea autorităților vamale române.

Începând cu luna mai 2012, în cadrul aplicației EMCS-RO, a fost implementat un modul informatic specializat pentru analiză de risc, care analizează fiecare mișcare (ARC) în funcție de mai multe profile și indicatori de risc.

Din analiza ARC-urilor pentru care aplicația EMCS-RO a stabilit un nivel ridicat de risc în anul 2012, s-a constatat că dintre cele 4.040 ARC-uri cu risc mare, în numai 461 de situații au fost realizate verificări operative de către organele vamale române și s-a întocmit raport de control, ceea ce înseamnă că peste

88% din mișcările în regim suspensiv, pentru care există informații certe că au un nivel ridicat de risc, nu au fost incluse în planurile de control/misiune ale organelor vamale.

- ◆ neobținerea de rapoarte și neefectuarea unor analize privind cazurile în care unii destinatari au recepționat bunuri accizabile în regim suspensiv, fără a notifica sosirea transportului în EMCS;
- ◆ neaplicarea amenzilor și neconfiscarea produselor recepționate, în cazul agenților economici care nu au anunțat sosirea mărfii și nu au așteptat scurgerea termenului de 48 de ore, prevăzut de lege pentru un eventual control din partea autorităților vamale, termen în care acestea pot efectua un control.

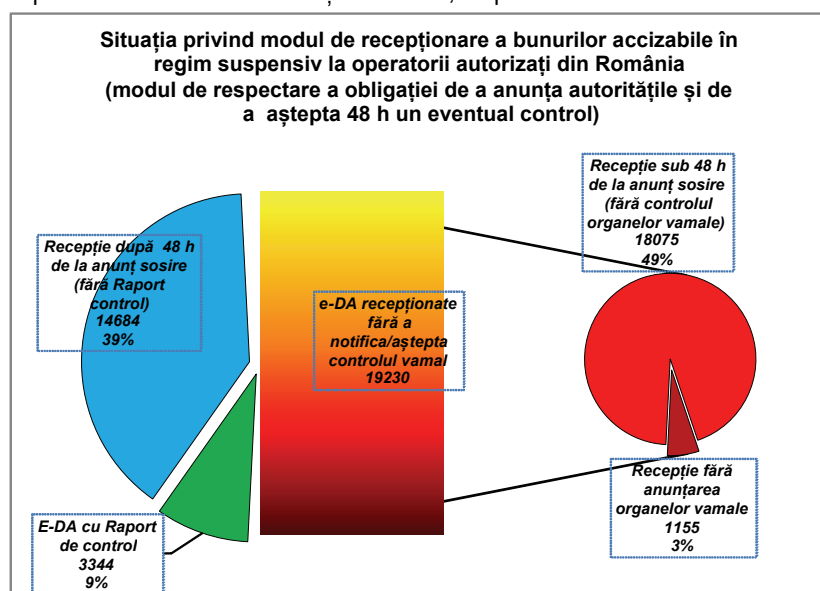
În anul 2012 au fost înregistrate 1.155 de mișcări de produse accizabile în regim suspensiv (ARC-uri), cuprinzând 1.718 linii/articole cu produse, pentru care destinatarii din România nu au anunțat sosirea bunurilor, însă au efectuat recepția acestora, evitându-se astfel un posibil control la destinație din partea autorităților vamale. Conform prevederilor Codului Fiscal, aceste acte de indisciplină fiscală ale operatorilor economici ar fi trebuit sancționate cu amendă între 20.000 lei și 100.000 lei și confiscarea produselor sau a sumelor rezultate din vânzarea acestora.

În ceea ce privește cantitățile de produse accizabile pentru care organele vamale ar fi trebuit să aplice măsura confiscării, ca urmare a lipsei notificării de sosire a bunurilor la destinație, se constată că majoritatea bunurilor sunt din categoria produselor energetice și produselor alcoolice, cantitățile cumulate de produse accizabile susceptibile de confiscare în anul 2012 fiind de peste 60.000 t de produse energetice și peste 10.000 t de bere, alcool și băuturi spirtoase. Cantitățile de produse accizabile descărcate la mai puțin de 48 de ore de la anunțarea sosirii și pentru care nu există Raport de control sunt impresionante, ajungând să reprezinte peste 50% din totalul produselor accizabile recepționate de operatorii autorizați români. Aceste produse sunt susceptibile de confiscare, deoarece nu s-au prezentat dovezi ale unor eventuale verificări la destinație. Exemplificăm:

- ✓ benzină fără plumb – peste 60.000 t;
- ✓ motorină nemarcată – peste 315.000 t;
- ✓ petrol lampant (kerosen), nemarcat – peste 86.000 t;
- ✓ produse încadrate în Codul NC, de la 2710 11 până la 2710 19 69 (păcură) – peste 196.000 t;
- ✓ băuturi spirtoase – peste 1.183 t;
- ✓ alcool etilic – peste 28.000 t.

E-DA-urile incluse în centralizarea de mai sus reprezintă mișcări de produse accizabile în regim suspensiv, susceptibile de sancționare cu amendă între 20.000 lei și 100.000 lei, pentru fiecare caz în parte, și confiscarea contravalorii bunurilor.

Grafic, modul de respectare de către contribuabili a obligației de a anunța sosirea bunurilor și de a aștepta 48 ore pentru un control al autorităților vamale, se prezintă astfel:

- ◆ nevalorificarea tuturor informațiilor existente în bazele de date gestionate de ANV, ca urmare a:
 - lipsei unei analize de risc pe baza informațiilor încrucișate din EMCS Stocuri și EMCS Mișcări;
 - inexistenței unei proceduri operaționale privind utilizarea și valorificarea informațiilor din EMCS;
 - aplicația EMCS-Stocuri este încă insuficient exploatată, în sensul că nu se realizează în mod periodic analize statistice privind stocurile și capacitățile de producție sau/și depozitare ale operatorilor autorizați;

Constatări privind activitatea echipelor mobile din cadrul autorității vamale

- organele de control nu au proceduri/norme/standarde prin care să fie obligate să investigheze și să realizeze analize de risc, pe baza informațiilor din EMCS Stocuri și EMCS Mișcări;
- cele 2 aplicații funcționează în paralel, nu există un instrument care să integreze și să coroboreze datele pentru analiză de risc, ceea ce face ca informațiile să nu fie valorificate cu operativitate;
- la nivelul ANV nu a existat o direcție/serviciu/compartiment care să își asume responsabilitatea administrării aplicației și valorificării informațiilor din EMCS-Stocuri;
- nu s-au stabilit concret responsabilitățile și persoanele răspunzătoare pentru valorificarea în mod corespunzător a tuturor informațiilor disponibile în bazele de date ale ANAF/ANV cu privire la operatorii de produse accizabile (de ex. nu sunt definite responsabilități precise, termene și modalități de interogare și valorificare a informațiilor din bazele de date EMCS).

- ◆ multe verificări ale echipelor mobile au avut un caracter superficial, fără a investiga indiciile privind posibile fapte de fraudă fiscală;
- ◆ verificările și concluziile formulate de echipele mobile se concentrează pe aspecte de formă (de ex. condiții de autorizare/atestare), fără a se investiga activitatea specifică desfășurată de operatorii economici (de ex. concordanța între stocurile scriptice și factice, verificări asupra produselor comercializate, verificarea relației cu furnizorii și clienții, concordanțe între declarații fiscale etc.). În consecință, se observă că echipele mobile au dat dovadă de lipsă de combativitate, în sensul că nu s-au implicat în verificări suplimentare, care ar fi putut conduce la stabilirea stării de fapt fiscale;
- ◆ au fost identificate acțiuni de control pentru care s-au efectuat activități de investigare/control (de ex. luarea unor note explicative de la salariați ai operatorului economic), însă ulterior nu au mai fost realizate demersuri pentru finalizarea controlului și clarificarea indicilor de fraudă fiscală;
- ◆ majoritatea verificărilor efectuate asupra operatorilor cu produse accizabile nu au condus la identificarea unor fapte de evaziune fiscală și la stabilirea de prejudiciu, ci, în cele mai bune cazuri, au determinat confiscarea unor mărfuri și suspendarea autorizațiilor sau atestatelor de operator cu produse accizabile;
- ◆ unele verificări „în forță” inițiate de echipele mobile din cadrul ANV-central au fost ulterior „puse pe lista de așteptare” în faza de valorificare, respectiv în etapa ulterioară a controlului de fond, ce trebuie realizată de organele de inspecție fiscală;
- ◆ există o lipsă de implicare și pasivitate a DSAOV care, deși are statut de organ central de coordonare și monitorizare, nu a dispus măsuri ferme pentru finalizarea și valorificarea tuturor verificărilor inițiate de SCEMSPA.

Referindu-ne la modalitățile în care controalele operative ale echipelor mobile pot fi „întrerupte/suspendate” și nevalorificate pe termen nedeterminat, echipa de control a Curții de Conturi a constatat că analizele de laborator pentru probe prelevate de echipele mobile sunt procesate de regulă cu întârzieri între 1 și 2 ani. Astfel, finalizarea unor controale operative poate fi întârziată pe parcursul mai multor ani, ajungându-se ca rezultatul analizelor să nu mai poată fi valorificat în mod corespunzător, întrucât societatea fie dispăre, fie intră în insolvență.

Au fost identificate și situații în care echipele mobile prelevează probe doar pentru a crea aparența că s-au efectuat eforturi investigative, urmând ca ulterior acele probe să fie transmise cu întârziere la laborator, pentru ca în baza unor deficiențe formale să fie refuzată efectuarea analizei. În consecință, prelevarea de probe poate să devină în unele cazuri un instrument de tergiversare a controlului, mai ales în contextul în care nu se realizează alte investigații pentru stabilirea stării de fapt fiscale a operatorilor economici controlați.

- ◆ la nivelul ANV nu au existat instrumente performante de centralizare și sintetizare a activității desfășurate de echipele mobile, de la nivel central sau teritorial. Nu există baza de date pentru a se determina care au fost acțiunile de supraveghere desfășurate asupra unui operator economic, cât de des a fost acesta verificat, care au fost concluziile acelor controale și care au fost măsurile aplicate de inspectorii vamali.

Lipsa unui instrument/suport informatic care să reflecte rezultatele controalelor conduce la un nivel redus de transparență a activității echipelor mobile, aspect ce îngreunează atât analiza internă a activității pe care conducerea ar trebui să o desfășoare în permanență, cât și auditul extern al Curții de Conturi.

Constatări privind activitatea de inspecție fiscală în domeniul produselor accizabile

- ◆ indicatorii privind quantumul sumelor stabilite suplimentar, în anul 2012, nu reflectă nivelul corect de performanță al activității de inspecție fiscală, conducând la un nivel supraestimat al performanței și rezultatelor inspecției fiscale deoarece:
 - 75% din sumele stabilite suplimentar de inspecția fiscală, în anul 2012, provin dintr-o singură Decizie de impunere, al cărei grad de încasare este zero. În acest caz, aspectele constatate sunt

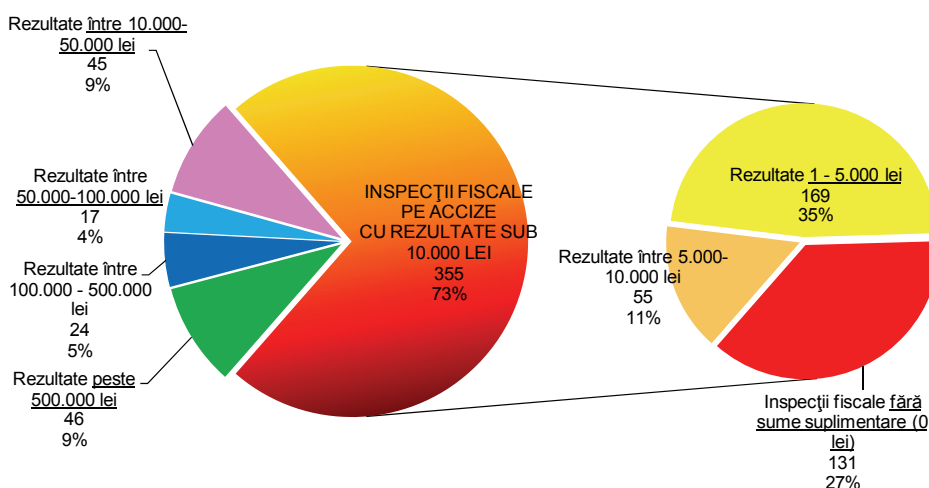
legate de formă (lipsa autorizației de comerciant cu tutun brut) și nu reprezintă rezultatul descoperirii unor diminuări ale bazei de impunere (nu s-a identificat evaziune fiscală).

Sumele cumulate, stabilite suplimentar de inspecția fiscală (aparatură centrală) din ANV, în anul 2012 au fost de 1.230.655 mii lei. Analizând în detaliu componența acestei sume s-a constatat că 99,99% din sumele stabilite suplimentar, adică 1.230.597 mii lei, aproximativ 280.000.000 euro, reprezintă un titlu de creanță (decizie de impunere) aferent perioadei 01.01.2008-31.05.2012, emis pentru o societate care în anul 2011 a înregistrat o cifră de afaceri de 155 mii lei, adică aproximativ 35.000 euro. În fapt, diferențele suplimentare stabilite mai sus nu sunt rezultatul unei evaziuni fiscale, ci reprezintă o „sanctiune” aplicată operatorilor cu tutun brut care au derulat operațiuni fără să se înregistreze/autorizeze la Autoritatea Națională a Vămirilor. Precizăm că agentul economic a desfășurat activitate în baza unei autorizări primite de la Ministerul Agriculturii (prin Direcția județeană pentru agricultură). Așadar, rezultatul acestei inspecții fiscale reprezintă mai degrabă o măsură sancționatorie aplicată contribuabilului pentru nedeținerea autorizației în cauză și nu provine din investigarea fiscală a tuturor actelor și faptelor, relevante pentru inspecția fiscală. În condițiile în care operatorul economic s-ar fi autorizat la ANV, acesta nu ar fi avut obligația calculării și virării accizei la buget.

♦ lipsa de eficiență/eficacitate a acțiunilor de inspecție fiscală ca urmare a:

- utilizării deficitare a criteriilor de selecție a contribuabililor supuși controlului și alocării unui fond de timp pe acțiune prea mare, rezultând un număr extrem de redus de verificări raportat la numărul de inspectori și la rezultatele obținute;
- lipsa unor instrumente și proceduri operaționale care să asigure utilizarea eficientă și eficace a criteriilor de risc.

Situația privind rezultatele inspecțiilor fiscale pe accize (valoare cumulată a *accizelor, dobânzilor, penalităților, amenzilor și bunurilor confiscate*) obținute la nivelul întregii autorități vamale se prezintă astfel:

Așa cum se observă din reprezentarea grafică de mai sus, marea majoritate a inspecțiilor fiscale în domeniul accizelor s-au finalizat cu rezultate extrem de reduse, 73% au rezultate sub 10.000 lei, iar 37% din acestea sunt fără sume suplimentare (0 lei).

Având în vedere că ponderea accizei în prețul final al produsului este extrem de ridicată, spre exemplu acciza la alcool este 7,5 euro/litru, acciza la motorină în anul 2012 a fost 374 euro/tonă, acciza la țigarete este de aproximativ 1,6 euro/pachet cu 20 țigarete, rezultă că sumele stabilite suplimentar sunt nesemnificative raportat la volumul activității și cifra de afaceri a operatorilor cu produse accizabile, ceea ce înseamnă că în marea majoritate a inspecțiilor fiscale nu s-au identificat abateri grave de la legislația fiscală.

În anul 2012, cei aproximativ 250 de inspectori fiscali au identificat doar în 70 de cazuri diferențe care au depășit valoarea de 100.000 lei (accize, majorări, penalități, amenzi, confiscări) și numai în 39 de cazuri s-au stabilit sume peste 1.000.000 lei. Acest fapt demonstrează că mai mult de jumătate din echipele de inspecție nu au identificat nici măcar un caz cu diferențe suplimentare de acciză (inclusiv accesorii etc.) de peste 100.000 lei.

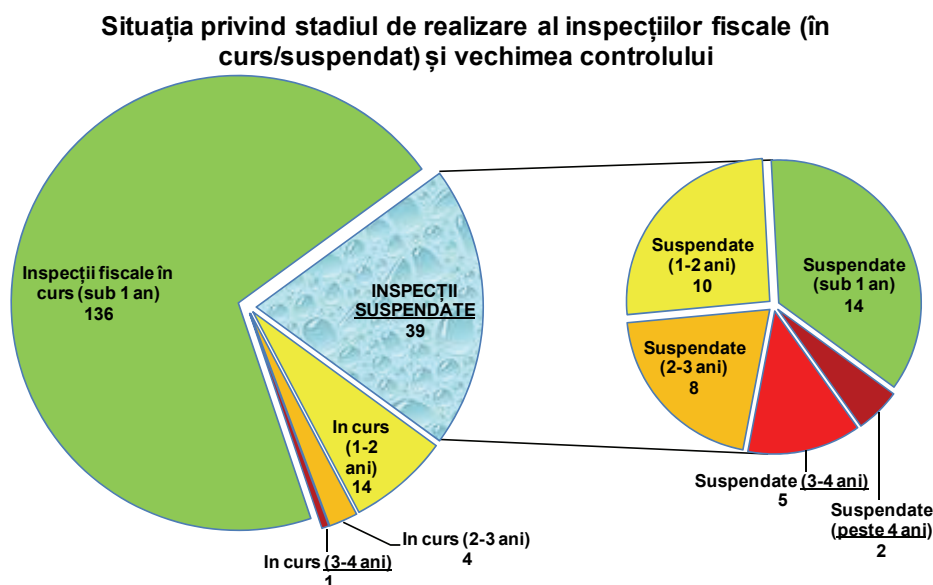
Din analiza rezultatelor fiecărei structuri regionale și județene de inspecție fiscală, s-a constatat că *aproximativ jumătate din serviciile/compartimentele de inspecție fiscală județene au stabilit sume suplimentare totale, pentru anul 2012, sub valoarea de 100.000 euro (aprox. 450.000 lei).*

Deficiențe majore privind realizarea și coordonarea activității de inspecție fiscală în domeniul produselor accizabile:

- ◆ tergiversarea realizării/finalizării inspecțiilor fiscale, prin suspendarea nejustificată sau pe termen nedeterminat a verificărilor – în această perioadă unii contribuabili intră în insolvență sau se radiază;
- ◆ întârzieri în efectuarea controalelor încrucișate și în obținerea unor puncte de vedere de la direcțiile de specialitate din cadrul structurii centrale a ANV;
- ◆ nivelul redus al măsurilor asiguratorii.

Din analiza activității de inspecție fiscală s-a constatat că există situații în care acțiuni, cu o complexitate deosebită, la mari operatori cu produse accizabile, sunt tergiversate pe perioade extrem de mari de timp. În aceste cazuri se uzitează în mod excesiv de „portita” legală de suspendare a inspecției fiscale pentru efectuarea unor controale încrucișate sau pentru efectuarea de cercetări specifice pentru stabilirea realității unor tranzacții, ajungându-se în final ca, nici după perioade de 3-4 ani, să nu se finalizeze controlul.

Situația privind acțiunile de inspecție programate la luna decembrie 2012, în funcție de vechimea acestora și stadiul verificărilor este prezentată în graficul de mai jos:

Perioadele extrem de îndelungate pe care se întind inspecțiile fiscale îngreunează semnificativ colectarea impozitelor și taxelor ce pot fi stabilite suplimentar de inspecția fiscală, existând situații în care contribuabilul intră în procedura insolvenței sau se radiază.

Echipa de control a Curții de Conturi a constatat că majoritatea acțiunilor de inspecție fiscală introduse în programul de activitate au fost fără rezultate, 73% din controale au rezultate sub 10.000 lei, în timp ce finalizarea unor acțiuni complexe de inspecție fiscală, cu probabilitate ridicată de a identifica diferențe de control semnificative, este tergiversată pe parcursul mai multor ani, de regulă, prin suspendarea inspecției, până la momentul în care un eventual titlu de creanță emis de organele de inspecție fiscală devine imposibil de încasat deoarece societatea intră în insolvență, se vând activele, se radiază etc.

Constatări privind activitatea Laboratorului vamal central

- ◆ alocarea de resurse insuficiente, subdimensionate laboratorului vamal, ceea ce conduce la întârzieri foarte mari în soluționarea cererilor de analiză, de regulă de peste 1an sau 2 ani, cu repercusiuni în blocarea celorlalte structuri ale ANV;
- ◆ există situații când probele nu au fost corect prelevate, astfel încât există riscul să nu se realizeze identificarea corespunzătoare a produselor și să nu se poată utiliza rezultatele analizelor ca mijloc de probă;
- ◆ rezultatele unor analize sunt neconcludente și nu stabilesc cu certitudine încadrarea tarifară a mărfurilor pentru acciză.

La data de 31.12.2012, exista un stoc de 1.949 de probe neanalizate, în condițiile în care capacitatea de analiză a întregului an 2012 a fost de 1.608 probe, ceea ce înseamnă că analizele de laborator se soluționează cu întârzieri de cel puțin 1 an.

În ipoteza în care se constată că produsul declarat (înscris în documentele comerciale ale agentului economic) nu coincide cu rezultatul analizelor și concluziilor laboratorului, organele vamale trebuie să aplice măsura confiscării bunurilor sau a contravalorii acestora.

Cele 1.949 de probe neanalizate până la 31.12.2012 reprezintă 1.949 posibile confiscări de mărfuri (pentru fapte contravenționale sau penale), care pe măsura trecerii timpului (în majoritatea cazurilor peste

1 an) pot deveni greu de aplicat și recuperat sau se pot prescrie. Conform OG nr. 2/2001, pentru faptele contravenționale există *riscul prescrierii dreptului de a aplica sancțiunea dacă a trecut o perioadă mai mare de 6 luni „de la data încetării săvârșirii faptei”*.

În funcție de tipul de verificări realizate asupra documentelor vamale de import, controalele în vamă pot fi direcționate astfel:

- *culoarul verde de control vamal* – culoarul de control vamal care permite acordarea liberului de vamă fără efectuarea controlului documentar și fizic;
- *culoarul portocaliu de control vamal* – culoarul de control vamal care permite acordarea liberului de vamă după efectuarea controlului documentar, fără a mai efectua control fizic;
- *culoarul roșu de control vamal* – culoarul de control vamal care permite acordarea liberului de vamă numai după efectuarea controlului documentar și fizic.

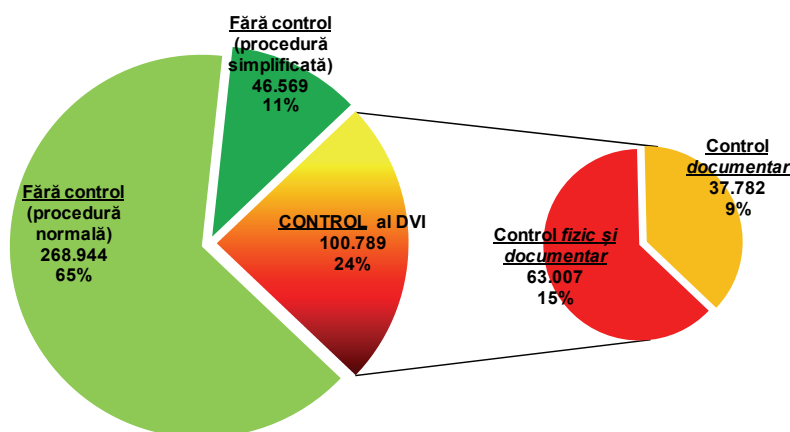
Situația privind numărul declarațiilor vamale de import prezentate la controlul vamal în anul 2012 și tipul de verificări realizate de organele vamale din România se prezintă astfel:

DRAOV	ROȘU	PORTOCALIU	VERDE		
			Total, din care	procedură NORMALĂ	procedură SIMPLIFICATĂ
	Nr. Decl.	Nr. Decl.	Nr. Decl.	Nr. Decl.	Nr. Decl.
BRASOV	1.162	1.999	16.105	10.762	5.343
BUCUREȘTI	26.913	13.067	146.467	141.770	4.697
CLUJ	2.868	3.005	25.915	21.248	4.667
CONSTANȚA	15.522	5.271	21.370	19.443	1.927
CRAIOVA	1.845	2.057	32.859	14.709	18.150
GALAȚI	691	1.773	9.146	8.277	869
IASI	7.887	2.568	17.582	13.102	4.480
TIMIȘOARA	6.119	8.042	46.069	39.633	6.436
TOTAL GENERAL	63.007	37.782	315.513	268.944	46.569

Așa cum se observă din tabelul de mai sus, aproximativ 15% din declarațiile vamale de import procesate în anul 2012 au fost verificate *fizic și documentar* (au trecut pe culoarul roșu), în timp ce 9% au fost verificate doar *documentar*, iar restul de 76% din importuri nu au fost supuse niciunei verificări faptice sau documentare cu privire la corectitudinea datelor înscrise în DVI.

Grafic, situația se prezintă astfel:

Situația privind controlul vamal realizat asupra operațiunilor de import din anul 2012 (culoare de vămuire)

Concluzia este că, aproximativ un sfert din importurile realizate pe teritoriul României sunt supuse unui control la momentul introducerii bunurilor pe teritoriul țării, restul de aproximativ 76% fiind operațiuni pentru care riscul evaluat de aplicația informatică specializată și de vameșul care realizează efectiv formalitățile în cadrul biroului vamal este considerat redus. Precizăm că atât în cazul DVI introduse pe culoarul roșu și portocaliu, cât și pentru cele aproximativ 76% din DVI pentru care nu s-a realizat nicio formă de control, anterior acordării „liberului de vamă”, autoritatea vamală are dreptul legal de a realiza verificări ulterioare, denumit „control vamal ulterior”. În urma acestor controale se pot emite decizii de regularizări privind cuantumul drepturilor vamale cuvenite bugetului național și comunitar, având în vedere faptul că, în cazul taxelor vamale, 75% dintre venituri se virează către bugetul UE.

Constatările echipei de control au fost următoarele:

- ◆ nevalorificarea/neutilizarea unor instrumente de control intern privind corectitudinea acordării „liberului de vamă”, care permit investigarea modului de acordare a liberului de vamă, în cazul declarațiilor vamale (DVI), în cazurile în care s-au stabilit drepturi vamale suplimentare cu ocazia controlului vamal ulterior;
- ◆ acordarea liberului de vamă fără a se cunoaște cu certitudine felul mărfurilor – varietate, tip, caracteristici definitorii;
- ◆ stabilirea incorectă a cuantumului garanțiilor instituite asupra importurilor de produse accizabile;
- ◆ restituirea unor garanții înaintea stabilirii încadrării tarifare certe a produselor accizabile importate.

Deficiențe privind activitatea de supraveghere și control vamal identificate la nivelul structurilor regionale/județene și birourilor vamale:

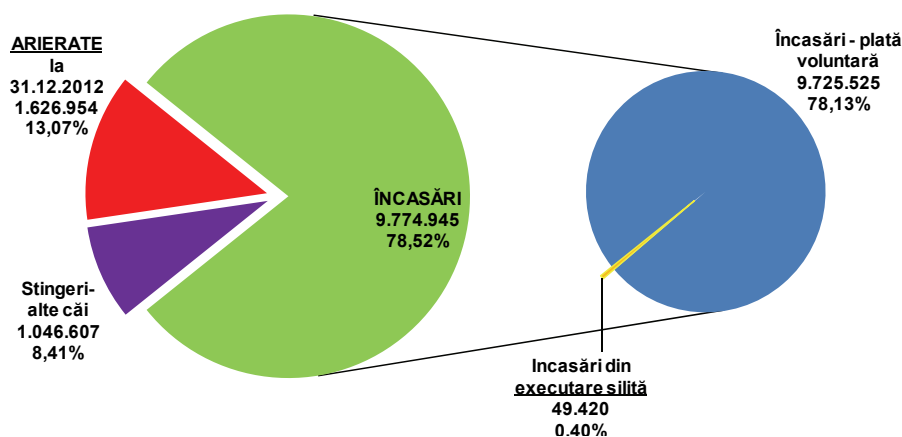
- ◆ neînchiderea, din oficiu, a regimurilor vamale de admitere temporară;
- ◆ neexecutarea garanțiilor, în cazul neprezentării documentelor în termenul de 30 de zile, care s-a acordat în vederea determinării definitive a valorii în vamă;
- ◆ calcularea eronată a accesoriilor aferente obligațiilor vamale ce rezultă în cazul închiderii din oficiu a operațiunilor de plasare a bunurilor în regim de admitere temporară, necalcularea penalităților de întârziere.
- ◆ programare deficitară a controlului vamal ulterior (criterii de selecție greșite), eficiență/eficacitate scăzută a controlului vamal ulterior;
- ◆ efectuarea controlului vamal după împlinirea termenului de prescripție;
- ◆ maniera superficială de realizare a controlului vamal ulterior-neîndeplinirea obiectivelor controlului, tergiversarea inițierii sau finalizării unor controale etc.;
- ◆ neinstituirea de măsuri asiguratorii în cursul misiunilor de control vamal ulterior. Măsuri asiguratorii formale – fără identificarea unor bunuri urmăribile (lipsă de eficiență/eficacitate la încasare).

Deficiențe privind activitatea de control vamal ulterior

Constatări privind activitatea de executare silită desfășurată de autoritatea vamală

Situația drepturilor constatate și a veniturilor bugetare colectate de ANV în anul 2012, se prezintă grafic astfel:

Situația drepturilor constatate și a veniturilor bugetare colectate de ANV în anul 2012 (mii lei)

Menționăm că ponderea ridicată a încasărilor realizate voluntar de către contribuabili (78,13% din total) este justificată de specificul activității vamale, în care, în marea majoritate a cazurilor, acordarea liberului de vamă este condiționată de plata anticipată a drepturilor vamale aferente importului.

În ceea ce privește încasările din executare silită din anul 2012, se observă că acestea au pondere de numai 0,4% din totalul drepturilor constatate de organele vamale, situându-se la o valoare de aprox. 50 milioane lei.

Comparând nivelul încasărilor din executare silită pentru anul 2012 (aprox. 50 milioane lei) cu valoarea arieratelor înregistrate la 31.12.2012 (1,6 miliarde lei) se constată că există discrepanță majoră între cei doi indicatori, probabilitatea de reducere a arieratelor pe seama încasărilor din executare silită fiind, în ritmul actual de colectare, aproape zero. Practic, în întreg anul 2012 s-a încasat în urma executării silite echivalentul a 3% din soldul arieratelor înregistrate la 31.12.2012.

În concluzie, creșterea sau menținerea la un nivel ridicat a unor categorii de arierate fiscale administrate de ANV, denotă un nivel de performanță scăzut în cadrul activității de colectare și executare silită.

De asemenea, menționăm că tendința de creștere a arieratelor aferente veniturilor ce trebuie virate către bugetul Uniunii Europene (75% din valoarea RPT- resurse proprii tradiționale - se fac venit la bugetul UE) va conduce la o evaluare mai atentă din partea Comisiei Europene, situație în care deficiențele interne ale României cu privire la colectarea/executarea silită a RPT vor putea fi considerate vulnerabilități ce prejudiciază veniturile bugetului comunitar, fapt ce ar putea conduce ulterior la măsuri/sanctiuni din partea instituțiilor europene asupra statului membru responsabil (România).

Principalele deficiențe:

- ♦ întârzieri în începerea și derularea executării silite;
- ♦ măsuri de executare silită formale – emiterea de somații doar pentru evitarea prescripției;
- ♦ nivel redus al sechestrelor aplicate în cursul procedurii de executare silită;
- ♦ tergiversarea instituirii unor secheste asupra unor debitori ce intră ulterior în procedură de dizolvare;
- ♦ întârzieri mari în derularea procedurii de evaluare a bunurilor mobile/imobile sechestrate. Nevalorificarea bunurilor sechestrate;
- ♦ deficiențe privind înscrierea la masa credală:
 - depuneri tardive ale declarațiilor de creanță, neexercitarea căilor de atac în vederea repunerii în termen pentru înscrierea la masa credală;
 - lipsa sechestrelor/măsurilor asiguratorii la contribuabili ce intră în procedura insolvenței etc.
- ♦ necontinuarea executării silite prin atragerea răspunderii solidare a administratorilor/acționarilor/altor persoane juridice care au provocat insolabilitatea persoanei juridice debitoare.

În urma misiunii de control desfășurată la Autoritatea Națională a Vămile au fost dispuse măsuri pentru remedierea deficiențelor constatate.

De asemenea, având în vedere importanța și impactul economic major al unor constatări, respectiv necesitatea luării unor măsuri urgente și ferme de corectare a situației constatate, Curtea de Conturi a transmis o copie a Raportului de control către Ministerul Finanțelor Publice, Guvern și Parlament.

3. Garda Financiară

În urma controlului desfășurat la Garda Financiară, au fost identificate abateri semnificative de la legalitate și regularitate, astfel:

Constatări privind programarea și pregătirea acțiunilor de control operativ-inopinat

- ♦ deficiențe privind:
 - modul de utilizare a criteriilor de selecție a contribuabililor ce urmează a fi verificați;
 - pregătirea și documentarea acțiunilor de control operativ-inopinat;
 - includerea în programul de control a operatorilor economici care desfășoară activități în domenii identificate ca având un potențial ridicat de evaziune fiscală;
 - autosesizări nefundamentate, în urma cărora nu au fost identificate fapte de evaziune fiscală.

Printre cauzele care au condus la aceste deficiențe menționăm:

- lipsa unei proceduri standardizate pe baza căreia să se realizeze selecția pentru controlul operativ și inopinat;
- lipsa unor aplicații informatice specializate care pot fi administrate unitar la nivelul Comisariatului General și al secțiilor teritoriale ale Gărzii Financiare, care să faciliteze identificarea operațiunilor și contribuabililor cu risc fiscal ridicat;
- lipsa unor proceduri de lucru privind activitatea de documentare și pregătire a controlului;
- insuficiența cunoaștere a situației contribuabililor și a domeniului de activitate ce urmează a fi verificat;
- lipsa unei analize calitative asupra datelor și informațiilor cuprinse în autosesizările formulate de comisari.

Constatări privind efectuarea acțiunilor de control operativ-inopinat

- ♦ *nerespectarea metodologiilor de control, procedurilor de lucru operaționale și a tematicilor de control aprobate:*
 - controalele operativ-inopinate nu se desfășoară în baza unor tematici actualizate periodic, în funcție de evoluția legislației și a fenomenelor economico-financiare;
 - un procent semnificativ din actele de control nu cuprind informații referitoare la obiectivele urmărite, operațiunile verificate, eșantionul selectat etc.;
 - au fost identificate cazuri în care în actele de control nu au fost respectate obiectivele minimale ale controlului și au fost aplicate sancțiuni contravenționale pentru fapte care nu erau prevăzute în tematica de control.
- ♦ *deficiențe privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de evaziune fiscală:*

- s-a constatat, în cazul unui număr semnificativ din actele de control, aplicarea de sancțiuni contravenționale pentru nerespectarea disciplinei financiare, fără a se efectua verificări specifice operativ-inopinate, pentru descoperirea faptelor de evaziune fiscală.
- ◆ *deficiențe în ce privește modul de întocmire a proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor:*
 - acte de control încheiate cu nerespectarea condițiilor de formă, impuse de OG nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor;
 - acte de control încheiate fără a se efectua o analiză temeinică asupra factorilor și împrejurărilor ce au generat fapta contravențională, având drept consecință desființarea actelor de control de către instanțele de judecată.
- ◆ *neîntocmirea de acte de control (Procese-verbale de constatare) la sfârșitul verificărilor, în care să se reflecte activitatea de control operativ-inopinat, respectiv obiectivele verificate, constatările și concluziile formulate;*
- ◆ *neaplicarea tuturor măsurilor legale privind suspendarea activității conform OUG 28/1999 și OG 92/2003 art. 220, după caz, adică:*
 - suspendarea activității are caracter formal, nu se sigilează spațiile în care contribuabilii și-au desfășurat activitatea, nu se aplică afișul cu privire la suspendarea activității agentului economic, în cazurile de sancționare pentru nedotarea cu aparate de marcat electronice fiscale;
 - nu se urmărește respectarea, de către operatorii economici contravenienți, a măsurilor referitoare la suspendarea activității și, implicit, neluarea măsurilor de confiscare a sumelor încasate din livrarea de bunuri ori prestarea de servicii, după suspendarea activității operatorilor economici.
- ◆ *Control intern ineficient din partea structurilor teritoriale, în ce privește monitorizarea tranzacțiilor intra-comunitare:*
 - nu s-au verificat operativ cauzele și motivele pentru care nu au fost desigilate o serie de transporturi intracomunitare;
- ◆ *deficiențe privind modul de soluționare a petițiilor/sesizărilor:*
 - lipsa unor evidențe/registre privind petițiile adresate Gărzii Financiare și modul de soluționare a acestora;
- ◆ *instituirea măsurilor asiguratorii de către Garda Financiară:*
 - se constată un grad redus de încasare a obligațiilor fiscale pentru care s-a emis decizie de măsuri asiguratorii.

Constatări privind valorificarea rezultatelor acțiunilor de control operativ-inopinat

- ◆ *transmiterea cu întârziere către organele de executare a Proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor neîncasate;*
- ◆ *netransmiterea tuturor actelor de control (Note unilaterale, Note de constatare, Procese verbale de constatare și sancționare a contravențiilor) la organul fiscal competent care gestionează dosarul fiscal al contribuabilului verificat.*

3.1.2. Control privind modul de formare, administrare și utilizare a fondurilor publice în procesul de restituire a proprietăților, la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (ANRP)

Procedura de lucru a Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților privind primirea și înregistrarea dosarelor transmise de către comisiile județene constituite la nivelul prefecturilor constă în verificarea acelor dosare, în care se face dovada că foștii proprietari sau moștenitorii acestora nu pot primi proprietățile, având în vedere lipsa de terenuri disponibile, sau nu acceptă o suprafață de teren în natură pe alt amplasament. Aceste dosare conțin întreaga documentație care a stat la baza validării cererii de reconstituire a dreptului de proprietate.

- Situația la data de 31.12.2011 a dosarelor întocmite în baza Legii nr. 10/2001, republicată, privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989 și a Legii nr. 18/1991, a fondului funciar, republicată, actualizată, este următoarea:

Număr total dosare înregistrate în evidența ANRP	75.381
a.1. cu titluri de despăgubire emise, din care	26.646
a.1.1. cu despăgubiri primite, din care:	10.674
a.1.1.1 acțiuni	6.796
a.1.1.2 numerar	3.878
a.2. număr total dosare în proces de evaluare a despăgubirilor sau neanalizate	48.735

Din numărul total de 75.381 dosare înregistrate, un procent de 67% dintre acestea (50.537 dosare) sunt pe Legea nr. 10/2001, în timp ce doar 33% (24.844 dosare) reprezintă dosarele pe Legea nr. 18/1991.

- o Situația dosarelor întocmite în baza Legii nr. 9/1998, republicată, privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, se prezintă astfel:

- mii lei -

Specificații	2004 - 2008	2009	2010	2011
Despăgubiri din anul de referință	623.163	162.622	77.457	57.781
Plăți efectuate în anul de referință	398.010	64.353	54.060	67.498
Sold plăți neefectuate	225.153	323.421	346.818	337.101

- o Legea nr. 290/27.06.2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial nr. 505 din 14.07.2003 și intrată în vigoare în data de 13.08.2003, a creat mecanismul de acordare a despăgubirilor sau compensațiilor cetățenilor români, pentru bunurile imobile avute în proprietate lor și pentru recolta neculeasă.

În evoluție, pentru perioada 2007-2011, situația dosarelor și plăților aferente Legii nr. 290/2003, se prezintă astfel:

Nr. crt.	Indicator/Anul de referință	2007	2008	2009	2010	2011
1.	Total nr. dosare de plată înregistrate, din care:	2.059	1.171	817	483	413
1.1.	dosare plătite	602	179	152	282	332
1.2.	dosare neplătite	1.457	992	665	201	81
2.	Total sume plătite (mii lei) din care:	52.912	17.277	21.939	51.169	161.919
2.1.	Plăți efectuate voluntar/dispuse	52.912	17.277	20.217	38.620	43.596
2.2.	Poprii executate anul curent	0,00	0,00	1.722	12.549	117.291
2.3.	Poprii înființate în anul precedent și executate în anul curent	0,00	0,00	0,00	0,00	1.032

În luna decembrie 2011, erau 3.426 dosare în curs de soluționare, la nivelul serviciului pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, 8.121 dosare, la nivelul prefecturilor, iar suma de plată restantă era în valoare de 1.109.194 mii lei.

Principalele constatări:

Abateri de la legalitate și regularitate care au determinat producerea unor prejudicii

Pentru abaterile de la legalitate și regularitate constatate la ANRP, Curtea de Conturi a sesizat organele de urmărire penală din cadrul Direcției Naționale Anticorupție.

Existența unor nenumerate situații în care reprezentanții ANRP au acceptat și validat prin deciziile Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor supraevaluări vădite ale valorii imobilelor ce fac obiectul cererii de despăgubire ▶ acordarea de despăgubiri cu încălcarea normelor legale, atât de către solicitanți, cât și de către evaluatori sau funcționari ai ANRP, pentru cazurile analizate fiind estimate prejudicii la nivelul bugetului de stat de 91.728 mii lei.

O parte importantă din sumele care s-au acordat de la bugetul statului pentru plata despăgubirilor, în perioada 2009-2011, au fost stabilite după bunul plac al evaluatorilor independenți și în folosul exclusiv al solicitanților, ANRP limitându-se doar la efectuarea plăților. Evaluatorii angajați de ANRP au efectuat evaluări ce depășesc cu mult realitatea, prin estimarea valorilor pe baza anunțurilor din ziare, ipotetice și, de multe ori, nereale.

Prejudiciile totale vor fi stabilite după efectuarea reevaluărilor.

Exemplu:

În cazul unui autor, dreptul litigios a fost cesionat către un cumpărător, la un preț de 750 mii euro, fiind emisă Decizia nr. 8250/17.06.2010, în sumă de 108.932 mii lei (26.091 mii euro, curs BNR 4,1751 lei/euro), cu toate că la dosarul cauzei existau documente (evaluări) care puteau oferi informații concrete despre valoarea de piață a imobilului.

Imobilul pentru care au fost solicitate despăgubiri în baza Legii nr. 10/2001 este situat în Pitești, jud. Argeș și a constat în teren, în suprafață de 61.857 mp și o construcție de 185 mp.

Potrivit Raportului de evaluare încheiat la data de 12.05.2010 de către evaluatorul atestat ANEVAR, valoarea de piață estimată pentru imobilul în cauză la 108.932 mii lei, a fost compusă din valoarea construcțiilor, de 432 mii lei și valoarea terenului, de 108.500 mii lei, ceea ce presupune că la data de 12.05.2010, un mp teren valora 1.754 lei, respectiv 420 euro/mp.

Această evaluare, din anul 2010, s-a făcut în condițiile în care la dosarul de retrocedare exista o evaluare din anul 2008, a unui expert evaluator din municipiul Pitești, care avea ca obiect o suprafață de teren din exact același lot/teren care făcea parte și subiectul cererii de despăgubire, valoarea evaluată fiind de 315 lei/mp, respectiv 82 euro/mp.

Având în vedere cele constatate și ținând cont că în anul 2010 criza economico-financiară mondială afectase semnificativ piața imobiliară din România, iar prețurile terenurilor și construcțiilor înregistrau reduceri consistente, echipa de control a apreciat că valoarea terenului, în suprafață de 61.857 mp, la 12.05.2010 a fost supraevaluată și astfel, s-au acordat despăgubiri mult peste valoarea de piață reală la acel moment, diferența estimată fiind de 87.292 mii lei (20.908 mii euro).

Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor nu a luat măsurile necesare pentru aplicarea corectă a prevederilor legale și a supus aprobării Comisiei Centrale rapoartele de evaluare astfel întocmite, fapt ce a condus la denaturarea valorii de piață a terenurilor evaluate pentru care au fost emise titluri de despăgubire.

*Plăți multiple
pentru același
autor*

- ◆ s-au emis mai multe decizii de validare pentru același autor, validând mai multe hotărâri ale Comisiilor Județene și a Municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940 și a efectuat plăți multiple către persoane care nu și-au dovedit vocația de moștenitor al autorului, bugetul statului fiind prejudiciat cu suma de 2.034 mii lei.

Această situație a fost posibilă și ca urmare a faptului că, la nivelul ANRP, nu a existat o bază de date, în care să se verifice dacă pentru același autor au fost emise de către Comisiile județene și a municipiului București și alte hotărâri pentru alți solicitanți ce au fost validate sau invalidate de Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 din cadrul Autorității Naționale Pentru Restituirea Proprietăților, în afara celei care urma să fie validată/invalidată.

Exemple:

1. în cazul unui autor, ANRP a efectuat plată triplă, validând 3 Hotărâri ale Comisiei Județene Constanța pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, prejudiciul fiind de 788 mii lei;
2. în cazul unui alt autor, ANRP a efectuat plată dublă, validând două hotărâri ale Comisiei Județene Constanța pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, prejudiciul fiind de 422 mii lei.

*Plăți nelegale
efectuate către
persoane
neîndreptățite*

- ◆ s-a acordat unui solicitant suma de 259 mii lei deși, conform actelor depuse la dosar, acesta nu era îndreptățit să primească compensații bănești pentru bunuri certificate cu acte și abandonate statului bulgar de un strămutat din Cadrilater, deoarece nu rezultă că este moștenitor al autorului. Solicitantul a cerut compensații bănești după un al doilea autor și a primit compensații bănești după un al treilea autor. Mai mult decât atât, după primul autor au solicitat și primit compensații și copiii acestuia.

Valoarea totală a prejudiciului este de 432 mii lei.

- ◆ în cazul unui autor, *Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților* a decis, în mod contradictoriu, validând două Hotărâri, atât pe cea de respingere a compensațiilor bănești dată de comisia pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 București, cât și pe cea favorabilă, a comisiei pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 Constanța, care aproba acordarea compensațiilor bănești.

Prin validarea hotărârii Comisiei județene Constanța pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, bugetul statului a fost prejudiciat cu suma de 200 mii lei, sumă care a fost plătită solicitantului. Acesta a speculat lipsa bazei de date privind evidența hotărârilor primite de la Comisiile Județene și a Municipiului București și modul în care se repartizau hotărârile în vederea validării/invalidării.

Situația prezentată mai sus a fost constatată și în cazul unui alt autor, pentru acesta emițându-se două hotărâri, una de către Comisia Județeană Tulcea și una de către Comisia Județeană Constanța, prejudiciul fiind de 232 mii lei.

*Validarea în
contradictoriu a
hotărârii Comisiei
pentru aplicarea
Legii nr. 9/1998,
care respingea
solicitarea de
acordare a
despăgubirilor
bănești, cât și pe
cea care aproba
solicitarea*

*Aprobarea și plata
unor evaluări
identice, fictive
de către Comisia
tehnică din cadrul
Instituției Prefectului
Constanța, fără
corespondență în
Situațiile de avere
imobiliară rurală
a locuitorilor*

- ◆ la Instituția Prefectului Constanța, Comisia tehnică de evaluare a terenurilor, construcțiilor, recoltelor neculese și a plantațiilor de pomi fructiferi altoiți, compusă din trei ingineri, la evaluarea anexelor locuințelor, în majoritatea cazurilor a stabilit că acestea sunt compuse dintr-un beci de 68,5 mp, magazie de 56 mp, grajd de 86 mp și împrejmuire de 140 ml. (în 14 situații).

Rapoartele Comisiei Tehnice de Evaluare au fost aprobate și însușite de Comisia Județului Constanța pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, emițând hotărâri în acest sens, hotărâri ce au fost validate prin decizii ale Vicepreședintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților.

Prin evaluarea unor anexe gospodărești care nu apar în Situațiile de avere imobiliară rurală a locuitorilor, încheiate de comisii mixte româno-bulgară, sau evaluarea unor suprafețe mai mari decât cele care apar în situațiile de avere, moștenitorii autorilor au primit, în mod necuvenit, de la bugetul statului compensații bănești mai mari decât aveau dreptul.

Efectuarea unei plăți duble, pentru același autor, către același solicitant

Suma totală acordată cu titlu de compensație în aceste cazuri este de 685 mii lei, din care a fost achitată suma de 466 mii lei, care se constituie ca prejudiciu.

- ♦ un solicitant a cerut acordarea compensațiilor bănești pentru bunurile abandonate statului bulgar de autor, de două ori, iar *Autoritatea Națională Pentru Restituirea Proprietăților* a efectuat plata. Mai mult decât atât, solicitantul a declarat pe propria răspundere că nu a mai depus un dosar având ca obiect același autor, iar din actele de stare civilă depuse la dosar, acesta nu își dovedește vocația de moștenitor după autorul indicat, primind în mod necuvenit suma de 494 mii lei.

Solicitantul în cauză a mai cerut compensații bănești și după un alt autor, primind și în acest caz compensații în mod necuvenit în sumă de 302 mii lei.

Executarea silită de către executori judecătorești a conturilor bancare ale ANRP

1. Executorii judecătorești au executat silit conturile bancare ale ANRP, iar instituția nici măcar nu știa și nu înregistrase în evidența financiar-contabilă, până la controlul Curții de Conturi, dosarele de despăgubire în contul căror au fost executate sumele.

Conform constatărilor auditorilor publici externi, suma de 195 mii lei s-a executat deși, în data de 09.07.2012, ANRP a fost notificată de Trezoreria sector 1 despre poprirea dispusă în baza unei sentințe civile, pentru suma de 1.019 mii lei.

ANRP nu a transmis nici la trezorerie și nici la executorul judecătoresc o adresă de răspuns, prin care să facă opoziție față de această măsură și să înștiințeze despre faptul că suma de 1.000 mii lei fusese achitată anterior beneficiarului prin ordin de plată, în anul 2011. Astfel, executorul judecătoresc a executat în anul 2012 suma de 1.019 mii lei, iar la solicitarea ANRP de a restitui suma de 1.000 mii lei virată de două ori, acesta a restituit doar o parte, respectiv suma de 805 mii lei. Diferența de 195 mii lei a fost reținută din contul executorului judecătoresc de un alt executor judecătoresc, reprezentând debite, în două dosare ale acestuia, deschise împotriva ANRP.

Din verificarea documentelor, a dosarelor de executare respective, s-a constatat că și acest al doilea executor a încasat nelegal suma de 195 mii lei, întrucât acest executor a mai poprit și încasat de la ANRP suma de 385 mii lei.

Însă și această sumă, de 385 mii lei, s-a constatat ulterior că a fost executată silit de executorul judecătoresc în baza unui dosar de restituire incomplet, în care practic nu exista niciun document din care să reiasă că hotărârea nr. 481/23.06.2009 a Comisiei municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 9/1998, a Legii nr. 290/2003 și a Legii nr. 393/2006, constituie titlu executoriu. Pentru aceste considerente, executorul judecătoresc a restituit către ANRP suma de 385 mii lei în data de 10.01.2013, în timpul controlului exercitat de Curtea de Conturi la ANRP.

Cu toate că prin hotărârile emise de către comisiile județene și a municipiului București se propune acordarea compensațiilor bănești moștenitorilor, iar ANRP trebuie să verifice respectarea prevederilor legale și poate să solicite revocarea hotărârilor emise, acest lucru nu mai poate fi făcut atâta timp cât hotărârile emise de către comisiile județene și a municipiului București sunt investite cu titlu executoriu, la solicitarea executorilor judecătorești și, automat din conturile ANRP sunt disponibilizate sumele, astfel că disponibilitățile bănești ale ANRP au fost la dispoziția executorilor judecătorești.

2. În dosarul de despăgubire nr. 1423/2006 a unui beneficiar, Primăria Cluj-Napoca a propus acordarea unor despăgubiri de 1.000 mii lei. Ulterior, prin decizia Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor s-a dispus acordarea unor despăgubiri în cuantum de 4.513 mii lei.

În baza cererii de opțiune formulată de beneficiar, ANRP trebuia să efectueze plata în sumă de 500 mii lei, iar pentru diferență a emis titlu de conversie.

Plata efectivă a fost efectuată astfel: două tranșe a câte 250 mii lei (conform prevederilor legale) în anii 2008 și 2009, iar ulterior, în anul 2010 a mai fost efectuată o plată suplimentară de 250 mii lei. Astfel, ANRP a efectuat o plată în plus către beneficiar de 250 mii lei, în mod nejustificat și nelegal.

Cauza acestor abateri a constituit-o neorganizarea de către ANRP a unei evidențe operative cat și financiar-contabile complete și sistematice.

Acordarea de compensații bănești către o persoană neîndreptățită

- ♦ în cazul unui autor s-au acordat, în mod necuvenit, compensații bănești pentru recolta de porumb neculeasă de pe 4 hectare teren și recolta de floarea soarelui neculeasă de pe un hectar teren în sumă de 2 mii lei, în condițiile în care documentul care atestă situația recoltelor neculese nu este pe numele autorului ci pe numele unui alt autor.

Abateri de la legalitate și regularitate care nu au determinat producerea unor prejudicii

Inexistența unor proceduri de repartizare a dosarelor

- ♦ nu au existat criterii obiective, în baza cărora să fie repartizate dosarele pentru a fi analizate de consilieri;
- ♦ nu există un termen stabilit de lege sau în procedura de lucru, în cadrul căruia să fie redactate deciziile și să fie transmise beneficiarilor, ordinea redactării deciziilor de validare sau invalidare fiind dispusă de vicepreședintele ANRP.

Inexistența unor criterii de ordine a efectuării plăților către beneficiari

- ◆ nu au existat criterii după care să se întocmească tabelele pe beneficiari, în vederea efectuării plății, întâlnindu-se situații în care după aproape 5 ani de la emiterea Deciziei nu s-a achitat nici măcar prima tranșă, în timp ce în cazul altor decizii plata s-a făcut integral într-o lună de la emiterea deciziei.

De remarcat este faptul că tocmai persoanele care au beneficiat în mod nelegal de compensații bănești, au fost cele cărora li s-au efectuat plata în termenul cel mai scurt.

Dosar aprobat în ședința CCSD, deși expertul evaluator din cadrul ANRP a exprimat aviz nefavorabil

- ◆ prin raportul de evaluare nr. 4487/10.12.2009 valoarea terenului situat în municipiul București, Sector 4, în suprafață de 2.055 mp a fost stabilită în cuantum de 21.691 mii lei, adică 5.119 mii euro, respectiv 2.491 euro/mp. Metoda de evaluare utilizată a fost cea a comparației.

Raportul de evaluare nu a fost avizat de către consilierul care a introdus dosarul în ședință, iar expertul evaluator al ANRP nu a avizat raportul de evaluare în cauză, acesta fiind considerat neconform, iar valoarea de piață greșit estimată.

În aceste condiții în data de 13.01.2010, peste numai o lună de zile de la întocmirea primului raport de evaluare, evaluatorul numit de ANRP a întocmit un alt raport de evaluare metoda de evaluare utilizată fiind tot cea a comparației directe, dar valoarea imobilului a fost evaluată la jumătate din valoarea stabilită în primul raport de evaluare, respectiv la valoarea de 11.832 mii lei, echivalentul a 2.871 mii euro, respectiv 1.397 euro/mp.

Neemiterea titlurilor de plată/conversie în ordinea depunerii cererilor de opțiune

- ◆ în analiza dosarelor și emiterea deciziilor nu s-a respectat ordinea cronologică a depunerii cererilor de opțiune, despăgubirile fiind plătite în cazuri excepționale pe baza adeverințelor eliberate de medicul de familie, în general cazuri de boala cum ar fi: hipertensiune, diabet, tulburări funcționale digestive, rinită alergică ș.a.;
- ◆ din verificarea registrelor de numere pentru titlurile de plată emise în perioada 2009-2011, a rezultat că la nivelul ANRP au fost utilizate concomitent două registre de numere și anume: în anul 2009 s-au acordat numere dintr-un registru de la 1/07.05.2009 la 572/17.12.2009 și în alt registru de la 1/08.01.2009 la 1012/29.12.2009. Pentru anul 2010 s-au acordat numere de la 1/26.01.2010 la 291/22.04.2010, ulterior acestei date nemaifiind trecute numere în niciunul dintre registre;
- ◆ în perioada ianuarie-octombrie 2009, cererile de opțiune au fost soluționate preferențial, nerespectându-se cronologia datei de depunere a acestora.

Acordarea despăgubirilor la o valoare supraevaluată

- ◆ plata despăgubirilor la o valoare supraevaluată, rezultată din rapoarte de evaluare care reflectă starea și circumstanțele pieței la o dată anterioară, în unele cazuri poziționată cu 2-3 ani înaintea momentului emiterii Deciziei de despăgubire, când piața imobiliară cunoscuse deja o puternică scădere cauzată de impactul crizei financiare din anul 2008. Astfel de dosare sunt cele întocmite și depuse la ANRP pentru acordarea de despăgubiri în condițiile Titlului VII - Regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv din Legea nr. 247/2005 pentru care s-au emis Decizii în perioada 2009-2011.

Nerespectarea prevederilor legale privind conexarea dosarelor de către ANRP

- ◆ conexarea unor dosare de restituire ce privesc doi autori aflați în legătură de rudenie (mamă-fiu) în legătură cu două imobile învecinate, terenuri agricole situate în aceeași localitate (Limanu - județul Constanța), ar fi permis plata unei singure evaluări și limitarea plății în numerar la 500 mii lei în loc de 1.000 mii lei.

Cu toate că în luna septembrie 2008 dosarul de restituire nu era complet, situația legală a celor doi beneficiari solicitanți fiind incertă, ANRP transmisese solicitare de evaluare încă din data de 13.03.2008, cu 6 luni înainte de a analiza dosarul.

Din documentele aflate la dosarul de despăgubire a rezultat că terenurile celor doi foști proprietari au fost preluate de CAP, respectiv de statul român.

În aceste condiții, cu toate că ANRP informase petenții asupra lipsei de la dosarele de despăgubire a unor documente obligatorii (corespondența cu alte instituții, corespondența cu localitățile învecinate și cu Agenția Domeniilor Statului), în lipsa acestor documente procedura de acordare de despăgubiri neputând fi finalizată, comisia fiind în imposibilitate de a emite decizia, ANRP a emis în luna mai 2009 două decizii de despăgubire pentru suma totală de 1.652 mii lei, din care suma de 1.000 mii lei a fost executată silit din contul ANRP în anul 2012.

Abateri privind plata despăgubirilor în numerar

- ◆ au fost constatate mai multe situații în care ANRP a efectuat în același an plăți totale de 500 mii lei în numerar, către același beneficiar, pentru același dosar de despăgubire, cu toate că prevederile legale limitează plata anuală la maximum 250 mii lei către același beneficiar, pentru același dosar de despăgubire.

Abateri financiar-contabile

- ◆ denaturarea informațiilor prezentate în situațiile financiare ale ANRP, care au fost preluate în situațiile financiare ale Ministerului Finanțelor Publice, în calitate de ordonator principal de credite, prin:
 - neînregistrarea în evidența contabilă a sumelor reprezentând:
 - ◆ despăgubiri pentru imobilele preluate în mod abuziv de către statul român, stabilite prin Decizii ale Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor (CCSD);

- ◆ despăgubiri acordate în baza Legii nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova, la 7 septembrie 1940;
- ◆ despăgubiri acordate în baza Legii nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947.

Aceste abateri nu au putut fi cuantificate întrucât:

- nu există o situație centralizată, analitică, din care să reiasă valoarea totală a titlurilor de despăgubire emise, achitate sau neachitate, evidență operativă care să se poată înregistra în contabilitate;
- nu există o situație centralizată, analitică, din care să reiasă valoarea individuală și totală a titlurilor de conversie emise;
- nu există o situație centralizată, analitică, din care să reiasă valoarea totală a hotărârilor și deciziilor emise de alte instituții publice, pe care ANRP trebuie să le plătească;
- ◆ acțiuni deținute de statul român, prin Ministerul Finanțelor Publice, la Fondul Proprietatea și care au fost transferate prin ANRP (titlurile de conversie emise) către foștii proprietari. Valoarea totală a acțiunilor transferate de ANRP în baza titlurilor de despăgubire pentru perioada 2007-2012 este de 13.447.329 mii lei.

În timpul controlului Curții de Conturi, ANRP a înregistrat în evidența financiar-contabilă acțiunile pe care statul român le mai deține la Fondul Proprietatea, valoarea totală a acestora fiind de 368.620 mii lei.

- ◆ nu au fost evidențiate (raportate) în situațiile financiare ale ANRP alocații de la bugetul de stat pentru acordarea de despăgubiri, în sumă de 1.265.637 mii lei.

Alte aspecte constatate

- ◆ lipsa documentelor justificative, în cazul sumelor executate din conturile ANRP prin intermediul birourilor executorilor judecătorești;
- ◆ unele Hotărâri emise de Comisia Județeană Constanța pentru aplicarea Legii nr. 9/1998 au fost supuse executării silite prin birourile de executori judecătorești, înainte ca acestea să fie validate prin decizii ale Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților;
- ◆ în majoritatea rapoartelor de evaluare întocmite de evaluatorii independenți, în perioada 2008-2011, pentru estimarea valorii bunurilor imobile s-au folosit, de regulă, două metode de evaluare, iar în majoritatea cazurilor valoarea finală a fost valoarea cea mai mare, în detrimentul statului. Metoda utilizată a fost cea a comparației directe bazată pe anunțuri de vânzare-cumpărare imobiliare și nu pe tranzacții concrete de vânzare-cumpărare;
- ◆ majorarea sumelor plătite cu titlu de despăgubire prin aplicarea, în unele cazuri, a unor comisioane/procente, fără nicio acoperire legală, de exemplu „profitul promotorului imobiliar 30%” care a fost inclus în valoarea estimată a imobilului. Astfel că, din totalul sumei de 316 mii euro, despăgubire plătită de ANRP, suma de 73 mii euro reprezintă acest comision;
- ◆ la ANRP nu a fost implementată o bază de date care să asigure accesul facil la toate informațiile și datele relevante din dosarele de despăgubire de la nivelul ANRP, ceea ce ar fi permis o mult mai bună administrare a acestora;
- ◆ în general, situațiile privind dosarele analizate, stadiul acestora, plățile efectuate precum și oricare alte informații, date și situații existente la nivelul ANRP, au fost ținute de consilieri în documente de tip „excel”, fără o centralizare a acestora într-un sistem informatic integrat, astfel că pe parcursul controlului au apărut la perioade scurte de timp, multiple diferențe ca urmare a încercării de a realiza rapoarte curente complete și reale.

Deficiențe cu privire la aplicarea Legii nr. 290/2003:

- cererile de plată ale beneficiarilor nu sunt soluționate după criteriul ordinii depunerilor, ci după criterii subiective ale funcționarilor ANRP;
- tergiversări, întâzieri nejustificate în soluționarea dosarelor de despăgubire de către consilierii din cadrul ANRP, facilitate de numeroase interpretări subiective ale prevederilor legale precum și lipsa unui control intern/managerial strict, respectiv a unor proceduri operaționale transparente, cu criterii și termene precise.

3.1.3. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la Compania Națională Loteria Română (CNLR)

Compania Națională „Loteria Română” SA (CNLR) a fost înființată în baza prevederilor OUG nr. 159/1999, aprobată prin Legea nr. 288/2001, OUG nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc, HG nr. 870/2009 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a OUG nr. 77/2009 și se află sub autoritatea Ministerului Finanțelor Publice.

Urmare activității de control desfășurate în perioada 2011-2012 de către Curtea de Conturi a României la CNLR au fost constatate o serie de abateri de la legalitate generatoare de prejudicii semnificative aduse patrimoniului companiei.

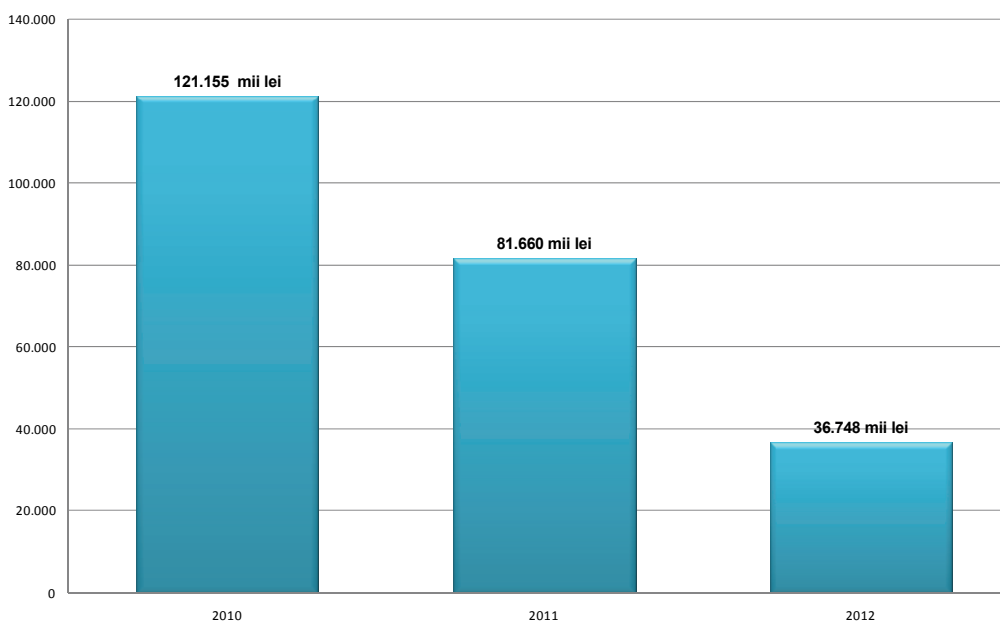
Pe fondul exercitării unei activități manageriale defavorabile intereselor companiei, prin modul defectuos de derulare în perioada 2010-2011 a activității de achiziții publice, rezultatele economico-financiare aferente anului 2012 ale companiei au fost afectate în mod negativ.

În perioada 2010-2012, conform situațiilor financiare, CNLR a înregistrat un profit din activitățile desfășurate, după cum urmează:

- mii lei -		
Nr. crt.	Anul	Profitul net al exercițiului financiar
1	2010	121.155
2	2011	81.660
3	2012	36.748

Evoluția valorică a profitului net înregistrat de către CNLR se prezintă grafic, astfel:

Evoluția profitului net al exercițiilor financiare 2010, 2011 și 2012

Din reprezentarea grafică se observă o scădere accelerată a nivelului profitului net obținut de companie, ajungând ca la finele anului 2012 să înregistreze valoarea de 36.748 mii lei, reprezentând numai 30,33 % din valoarea înregistrată în anul 2010.

Nivelul profitului net înregistrat la finele anului 2012 a fost influențat de stornarea provizionului constituit în anul 2011 prin rezultatul reportat în valoare de 27.600 mii lei, prin care s-a ajustat creanța neîncasată existentă în bilanțul de la data de 31.12.2011, generată de modul defectuos de gestionare a Contractului de comision nr. 111/2008 încheiat de CNLR cu SC Form Trade SRL Focșani.

Constatări privind gestiunea economico-financiară

- ◆ indisponibilizarea, în mod nejustificat, a resurselor financiare care nu au mai putut fi fructificate, reprezentând valoarea sistemelor IT neutilizate, în valoare estimată de 4.947 mii lei, a avut drept consecință prejudicierea patrimoniului CNLR cu valoarea estimată de 444 mii lei;
- ◆ prin nerespectarea prevederilor privind legislația achizițiilor publice, CNLR a achiziționat în mod nejustificat utilaje tipografice, în valoare totală estimată la 1.329 mii euro fără TVA, sumă ce constituie prejudiciu adus patrimoniului companiei;
- ◆ achiziționarea nejustificată de antene de satelit VSAT de către CNLR, în baza Contractului de furnizare produse nr. 55/23.02.2011, încheiat între CNLR și LOTROM SA, în valoare de 811 mii lei fără TVA, în condițiile în care acestea puteau fi procurate prin Contractul credit-furnizor FN/2003 încheiat cu INTRACOM, INTRALOT și LOTROM;

Constatări privind Contractul de furnizare produse nr. 190/20.05.2010 în valoare de 2.439 mii euro fără TVA, încheiat între CNLR și SC Heidelberg Druckmaschinen Osteuropa Vertriebs - GmbH:

- ◆ efectuarea în mod formal de către CNLR a recepțiilor cantitative și calitative a imobilizărilor corporale și necorporale, exclusiv pe baza analizei documentare, activele nefiind recepționate fizic și testate în vederea verificării calității acestora, respectiv funcționarea la parametrii prevăzuți în contract.
- ◆ estimarea valorii achiziției nu s-a efectuat în conformitate cu regulile de estimare prevăzute de legislația privind achizițiile publice. Totodată, s-a utilizat un curs valutar leu/euro supraevaluat față de cel aferent perioadei de derulare a achiziției, ceea ce a condus la majorarea valorii contractului cu suma de 198 mii euro;
- ◆ prin documentația de atribuire nu au fost solicitate ofertanților prețurile unitare ale utilajelor. În consecință, comisia de evaluare s-a aflat în imposibilitatea de a analiza dacă prețurile de achiziție au fost rezultatul manifestării liberei concurențe;
- ◆ comisia de evaluare a acceptat oferta tehnică, în condițiile în care aceasta nu era conformă cu cerințele caietului de sarcini. Cu toate acestea, în contractul de achiziție au fost prevăzuți alți termeni decât cei prevăzuți în oferta tehnică, respectiv cei din caietul de sarcini;
- ◆ deși s-a prevăzut în contract achiziția a 2 bucăți mașini automate de fălțuit (pliat) și nituit lozuri, cu o capacitate de 48.000 lozuri/8 ore pentru fiecare dintre cele două mașini, în fapt au fost recepționate 2 mașini automate de fălțuit cu o capacitate de 48.000 lozuri/8 ore și 2 mașini de capsat lozuri cu alimentare manuală cu o capacitate de 2.500 lozuri/8 ore;
- ◆ utilajele au fost recepționate și puse în funcțiune în mod formal, respectiv nu au fost testate din punct de vedere calitativ, astfel încât să se probeze că utilajele funcționează ca o linie de producție tipografică integrată, așa cum s-a prevăzut la fundamentarea achiziției;
- ◆ având în vedere că, capacitatea de capsare a mașinilor de capsat lozuri a fost cu mult sub capacitatea unei mașini de fălțuit lozuri (de aproximativ 20 de ori mai mică), s-a constatat că achiziția celei de a doua mașini de fălțuit lozuri în sumă de 126 mii euro, fără TVA și achiziția celor 2 mașini de capsat lozuri, raportată la capacitatea de producție (capsare lozuri), în sumă de 46 mii euro fără TVA nu erau necesare, constituind astfel un prejudiciu adus patrimoniului CNLR în valoare totală estimată de 172 mii euro fără TVA.

Constatări privind Contractul de furnizare produse nr. 18/2011, în valoare de 320 mii lei fără TVA, încheiat între CNLR și SC Heidelberg Druckmaschinen România SRL:

- ◆ estimarea valorii achiziției nu s-a efectuat în conformitate cu regulile de estimare prevăzute de legislația privind achizițiile publice;
- ◆ deși obiectul contractului l-a constituit automatizarea mașinii de fălțuit, prin adaptarea liniilor și introducerea unui modul suplimentar de perforare și introducerea capse pentru fiecare mașină de fălțuit, în fapt s-a mai achiziționat încă o mașină de capsat (nituit);
- ◆ acest utilaj nou achiziționat nu îndeplinea condiția esențială pentru care a fost solicitat în fundamentarea achiziției de către Unitatea Tipografică, respectiv să fie capabil să producă un număr de maxim 50.000 de lozuri într-un interval de 8 ore, ci maxim 15-20.000 de lozuri/8 ore;
- ◆ având în vedere faptul că utilajul achiziționat nu avea capacitatea de producție corelată cu parametrii tehnici prevăzuți în contract s-a constatat că recepția acestui utilaj a fost formală, în condițiile în care nu a fost testat din punct de vedere calitativ;
- ◆ practic, nu s-a atins obiectivul urmărit la momentul inițierii acestei achiziții, acela de cuplare a celor 2 mașini de pliat (fălțuit) cu cele 2 mașini de capsat (nituit), achiziția în valoare estimată de 75 mii euro fără TVA nefiind necesară și constituind astfel un prejudiciu adus patrimoniului CNLR.

Constatări privind Contractul de furnizare produse nr. 239/25.07.2011, în valoare de 2.071 mii euro fără TVA (8.795 mii lei fără TVA) încheiat între CNLR și SC Heidelberg Druckmaschinen Osteuropa Vertriebs - GmbH:

- ◆ deși în anul 2010 s-a fundamentat necesitatea modernizării Unității Tipografice și au fost achiziționate echipamente moderne cu grad mare de automatizare, în anul 2011, pe baza aceluiași motivații și considerente, fără a fi avute în vedere utilajele nou achiziționate, s-a fundamentat necesitatea achiziționării unor alte utilaje, dintre care unele similare cu cele achiziționate anterior în anul 2010, fără a fi necesare, dat fiind faptul că unele dintre acestea nu au fost utilizate;
- ◆ estimarea valorii achiziției nu s-a efectuat în conformitate cu regulile de estimare prevăzute de legislația privind achizițiile publice;
- ◆ prin documentația de atribuire nu au fost solicitate ofertanților prețurile unitare ale utilajelor. În consecință, comisia de evaluare s-a aflat în imposibilitatea de a analiza dacă prețurile de achiziție au fost rezultatul manifestării liberei concurențe;
- ◆ comisia de evaluare a acceptat oferta tehnică în condițiile în care aceasta nu era conformă cu cerințele caietului de sarcini;
- ◆ la momentul evaluării comisia de evaluare a stabilit ofertantul câștigător, în condițiile în care oferta a fost neconformă cu cerințele caietului de sarcini;
- ◆ au fost achiziționate în mod nejustificat utilaje tipografice în valoare totală estimată de 1.083 mii euro

Constatări privind respectarea principiilor economiei, eficienței și eficacității în utilizarea resurselor și în administrarea patrimoniului CNLR

fără TVA, respectiv o mașină de tipărit offset cu 2 grupuri de imprimare care nu a fost utilizată în anul 2012 și o mașină de tăiat hârtie format 70x100 cm, în condițiile în care în anul 2010 a mai fost achiziționată o astfel de mașină cu caracteristici identice.

- ◆ în perioada 2010-2012, s-a înregistrat un management neperformant, prin gestionarea și utilizarea ineficientă a fondurilor alocate pentru atingerea rezultatelor activității specifice, un grad redus de îndeplinire a obiectivelor declarate ale companiei, coroborat cu nerealizarea impactului dorit;
- ◆ achizițiile publice aferente perioadei precedente anului 2012 au fost nejustificate în raport cu necesitățile reale și cu constrângerile de natură bugetară, resursele financiare fiind indisponibilizate prin neutilizarea activelor achiziționate;
- ◆ astfel, la nivelul anului 2012, s-a constatat faptul că, în condițiile în care, în perioada 2010-2011 au fost achiziționate bunuri și servicii la prețuri supraevaluate, unele în regim de urgență, multe dintre acestea nu au fost utilizate nici până în prezent sau au avut un grad redus de utilizare, valoarea mijloacelor fixe neutilizate la data de 31.12.2012 fiind în sumă de 34.303 mii lei.
- ◆ deducerea nelegală a cheltuielilor cu amortizarea sistemelor IT (Data Center și Disaster Recovery) și diminuarea profitului imposibil, declarat al CNLR, cu suma de 2.441 mii lei au generat obligații fiscale suplimentare datorate bugetului statului în valoare estimată la 391 mii lei, reprezentând impozitul pe profit datorat, la care se adaugă majorările de întârziere aferente în valoare estimată la 71 mii lei.

Exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

Măsurile luate în timpul controlului:

În timpul controlului, a fost stornată suma de 1.395 mii lei, reprezentând amortizarea sistemelor IT aferentă perioadei ianuarie-august 2013 și a fost inclusă în baza de impozitare ca și cheltuială nedeductibilă. A fost întocmită și depusă *Declarația rectificativă 710* pentru luna septembrie 2013, iar la data de 25.10.2013 a fost achitată la bugetul de stat suma de 223 mii lei, reprezentând impozit pe profit aferent perioadei ianuarie-august 2013.

Valoarea estimată a prejudiciilor constatate însumează 444 mii lei și 1.329 mii euro, iar valoarea estimată a veniturilor suplimentare constatate însumează 462 mii lei.

Concluzie

Modul defectuos de derulare a activității de achiziții publice desfășurată în perioada 2010-2011 a avut un impact negativ asupra rezultatelor economico-financiare aferente anului 2012 ale companiei.

Recomandări

- ✓ luarea tuturor măsurilor legale în vederea stabilirii întinderii prejudiciului, reprezentând indisponibilizarea în mod nejustificat a resurselor financiare care nu au mai putut fi fructificate, și recuperarea acestuia;
- ✓ stabilirea și achitarea obligațiilor fiscale suplimentare datorate bugetului de stat;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând contravaloarea unei mașini de fălțuit lozuri și contravaloarea celor 2 mașini de capsat lozuri și luarea măsurilor legale de recuperare a acestuia;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând contravaloarea mașinii de capsat și luarea măsurilor legale de recuperare a acestuia;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând contravaloarea mașinii de imprimare format 70x100 cm, în două culori, cu inversor (offset cu două grupuri de tipar) și a mașinii de tăiat hârtie format 70x100 cm și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia;
- ✓ luarea măsurilor legale în vederea remedierii deficienței constatate în cazul achiziției nejustificate de antene VSAT;
- ✓ elaborarea și implementarea unor proceduri operaționale de recepție și punere în funcțiune a activelor care să asigure realitatea și corectitudinea recepțiilor în cadrul CNLR.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care CNLR trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

3.2. MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

La Ministerul Transporturilor și Infrastructurii s-au organizat și desfășurat controale în sectorul transportului feroviar și aerian, precum și în sectorul transportului naval, cu următoarele teme:

3.2.1. Controlul modului de realizare a veniturilor din activitatea de administrare, gestionare și exploatare a infrastructurii rutiere de autostrăzi și drumuri naționale, la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA (CNADNR)

3.2.2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la:

1. Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română”
2. Regia Autonomă „Administrația Fluvială a Dunării de Jos” Galați
3. Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” Galați SA
4. Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile” SA Constanța
5. Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Fluviale” Giurgiu SA
6. Societatea de Administrare Active Feroviare „SAAF” SA
7. Societatea Feroviară de Turism „SFT-CFR” SA
8. SC „Institutul de Cercetări în Transporturi INCERTRANS” SA

3.2.3. Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru transportul de călători cu metroul și pentru realizarea infrastructurii de transport, la SC de Transport cu Metroul București „METROREX” SA

3.2.1. Controlul modului de realizare a veniturilor din activitatea de administrare, gestionare și exploatare a infrastructurii rutiere de autostrăzi și drumuri naționale, la Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA (CNADNR)

Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România este societate comercială pe acțiuni, cu capital integral de stat, având ca obiect de activitate:

- proiectarea, construirea, modernizarea, reabilitarea, repararea, administrarea, întreținerea și exploatarea autostrăzilor și drumurilor naționale în scopul desfășurării traficului rutier în condiții de siguranță a circulației;
- asigurarea implementării programelor de dezvoltare unitară a rețelei de drumuri publice în concordanță cu strategia Departamentului pentru Proiecte de Infrastructură și Investiții Străine, cerințele economiei naționale și cu cele de apărare;
- activități comerciale, industriale, precum și alte activități necesare îndeplinirii obiectului său de activitate;
- încasarea, în punctele de frontieră și în alte puncte, a obligațiilor datorate de către utilizatori pentru folosirea autostrăzilor și drumurilor naționale.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Neînregistrarea unor venituri conform principiului contabilității pe bază de angajamente ♦ neînregistrarea în evidența contabilă a veniturilor din amenzi și tarife de despăgubire stabilite în baza OG nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, în perioada la care se referă, conform principiului contabilității de angajamente.

La nivelul CNADNR, drepturile de creanță stabilite în baza proceselor-verbale de contravenție nu au fost înregistrate în evidența contabilă la momentul la care acestea au devenit titluri executorii, veniturile fiind recunoscute parțial, numai pe măsura recuperării lor de la contravenienți (214.500 mii lei).

Realizarea unui nivel scăzut al veniturilor proprii ♦ din valoarea proceselor-verbale de contravenție emise pentru încălcarea prevederilor OG nr. 15/2002, necontestate și devenite executorii în perioada 2011-2012, aflate în urmărirea Direcțiilor Regionale de Drumuri și Poduri 1-7, s-a realizat un grad foarte redus de recuperare a amenzilor și tarifelor de despăgubire, estimat astfel:

- 31% din valoarea tarifelor de despăgubire în anul 2011, respectiv 26,92 % în anul 2012;
- 22,47 % din valoarea amenzilor în anul 2012.

Cheltuieli de personal fără bază legală ♦ în condițiile depășirii, în luna decembrie 2012, a prevederii bugetare aferente cheltuielilor de personal, la nivelul CNADNR au fost efectuate cheltuieli nelegale pentru acordarea unor prime către personalul companiei, în cuantum de 33 mii lei, precum și pentru acordarea unor sporuri pentru ore suplimentare, în cuantum de 184 mii lei.

Cheltuieli de personal peste nivelul aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli ♦ efectuarea de cheltuieli de personal în anul 2012 reprezentând salarii de bază, sporuri, bonusuri și prime, prin depășirea cu 6,11% a prevederii bugetare, respectiv cu suma de 13.304 mii lei. Aceste cheltuieli cu salariile personalului CNADNR, de la nivel central, au fost stabilite în baza contractelor individuale de muncă și plătite pe state de plată a salariilor, neprezentate la viza de control financiar preventiv propriu.

Denaturarea rezultatului patrimonial ♦ denaturarea rezultatului financiar al anului 2011, prin înregistrarea pe cheltuieli a unor facturi din perioada 2009-2010 (32.878 mii lei), evidențiate eronat în contul „Cheltuieli în avans”.

Complețarea eronată a registrelor contabile obligatorii ♦ neîntocmirea, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, a Registrului Inventar, Registrului Jurnal și a Registrului Cartea Mare, precum și utilizarea unui sistem informatic pentru contabilitate neconform.

Erori în evidența contabilă

- ◆ neînregistrarea, în contul „Subvenții”, în exercițiile financiare 2011 și 2012, a sumelor solicitate pentru efectuarea de investiții, în cuantum de 1.755.090 mii lei și, respectiv, 1.421.872 mii lei, înregistrarea având loc numai în contul „Subvenții pentru investiții”, pe măsura încasării alocațiilor bugetare;
- ◆ la momentul scoaterii din evidența patrimonială a obiectivelor de investiții finanțate din surse bugetare, pe baza recepției finale a acestora, valoarea investițiilor nu a fost recunoscută concomitent pe seama cheltuielilor de exploatare și a veniturilor din subvenții pentru investiții, fiind afectate atât veniturile cât și cheltuielile de exploatare cu suma de 4.684.348 mii lei.

Neîntocmirea și neutilizarea balanțelor de verificare analitice aferente conturilor de creanțe și datorii

- ◆ evidența analitică a creanțelor și datoriilor nu se realizează, în toate cazurile, pe fiecare persoană fizică și juridică în parte, nefiind întocmite și utilizate balanțe contabile analitice, respectiv:
 - valoarea creanțelor pentru care nu a fost organizată evidența analitică și care au fost înregistrate pe un singur cod de terț din evidența contabilă a subunităților CNADNR SA, în perioada 2011-2012, a fost de 114.292 mii lei în anul 2011, respectiv 136.237 mii lei în anul 2012;
 - valoarea datoriilor înregistrate pe un singur cod de terț din evidența contabilă a subunităților CNADNR SA, în perioada 2011-2012, a fost de 4.440 mii lei în anul 2011, respectiv 1.520 mii lei în anul 2012.
- ◆ recunoașterea cheltuielilor cu provizioanele pentru litigii la finele exercițiului financiar 2011 nu s-a efectuat pe o bază prudentă. Acestea au fost înregistrate în evidența contabilă numai pentru o parte din litigii, respectiv pentru litigiile la care compartimentul juridic a estimat șanse de câștig mai mici sau egale cu 50%, iar în unele cazuri provizioanele nu au fost recunoscute la întreaga valoare a sumelor aflate în litigiu, ci numai într-o anumită proporție. Valoarea provizioanelor pentru litigii, neînregistrate în situațiile financiare ale anului 2011, a fost de 59.450 mii lei.

Calcularea și înregistrarea în contabilitate a provizioanelor pentru riscuri și cheltuieli

Neînregistrarea în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului a unor bunuri

- ◆ neînregistrarea în Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului și în contul în afara bilanțului - „Bunuri publice primite în administrare, concesiune și cu chirie” a unor investiții, reprezentând construcții infrastructură rutieră, pentru care s-a făcut recepția finală;
- ◆ neînregistrarea în Inventarul bunurilor din domeniul public al statului, a unor bunuri înregistrate pe site-ul MFP (78.670 mii lei).

Întocmirea necorespunzătoare a anexelor la situațiile financiare

- ◆ la partea intitulată „Alte informații” din Nota explicativă, la lit. h) „Conturi în afara bilanțului” nu sunt cuprinse informații referitoare la sumele înregistrate în contul în afara bilanțului, aferent investițiilor reprezentând construcții infrastructură rutieră, pentru care s-a făcut recepția finală și pentru care nu a fost întocmită documentația legală de înregistrare a acestora în Inventarul bunurilor din domeniul public al statului.

Întocmirea necorespunzătoare a programului anual al achizițiilor publice

- ◆ neîntocmirea în conformitate cu prevederile legale a documentelor: „Programul achizițiilor publice pentru anul 2011 CNADNR CENTRAL” și „Programul achizițiilor publice 2012 central CNADNR”, în sensul că nu au fost aprobate de conducătorul autorității contractante, cu avizul compartimentului financiar-contabil, după aprobarea bugetului propriu și definitivarea programului anual al achizițiilor publice, în funcție de fondurile aprobate și de posibilitățile de atragere a altor fonduri;
- ◆ neînscriserea tuturor obiectivelor de investiții în continuare și a celor noi din „Lista obiectivelor de investiții cu finanțare integrală sau parțială de la buget pe anul 2011 repartizate pentru CNADNR, „Lista obiectivelor de investiții finanțate de la bugetul de stat pe anul 2012 repartizate pentru CNADNR” și listele de investiții și dotări cu finanțare din venituri proprii aferente anului 2011 și 2012 ale CNADNR în Programul anual al achizițiilor publice, pentru care entitatea verificată a atribuit contracte în perioada verificată 2011-2012.

Administrarea contractului de achiziție publică *Alte constatări*

- ◆ nedepunerea, la organul fiscal competent, a „Declarației de înregistrare a contractelor inițiale/adiționale (conexe) încheiate cu persoane juridice străine sau persoane fizice nerezidente”, pentru un număr de 92 de contracte.
- ◆ neactualizarea Regulamentului de organizare și funcționare a CNADNR;
- ◆ nepublicarea Regulamentului de organizare și funcționare a entității în vigoare pe pagina de internet a CNADNR;
- ◆ neactualizarea Regulamentului intern al CNADNR SA elaborat în anul 2004;
- ◆ neîntocmirea Fișei Postului pentru toți salariații CNADNR SA.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care entitatea verificată trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate, constând în:

- ✓ clarificarea situației creanțelor din amenzi și despăgubiri și recuperarea acestora, în termenul legal de prescripție;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat companiei prin plata nelegală a unor drepturi salariale, aferente anului 2012 și recuperarea acestora, potrivit legii, recalcularea corespunzătoare a profitului impozabil și a impozitului pe profit, precum și virarea la bugetul de stat a sumelor aferente influențelor ce rezultă ca urmare a recalculării impozitului pe profit;

- ✓ calcularea, evidențierea și virarea impozitului pe profit și a taxei pe valoarea adăugată, precum și a majorărilor și penalităților de întârziere, datorate bugetului de stat, aferente veniturilor din amenzi și despăgubiri stabilite în temeiul OG nr. 15/2002, care nu au fost recunoscute în evidența contabilă;
- ✓ inventarierea și înregistrarea tuturor contractelor care intră sub incidența prevederilor art. 8 alin. (7¹) din titlul I al Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, și depunerea la organul fiscal competent a „Declarației de înregistrare a contractelor/documentelor care justifică prestările efective de servicii pe teritoriul României, inițiale/aditionale (conexe), încheiate cu persoane juridice străine sau persoane fizice nerezidente”;
- ✓ recuperarea sumei rezultate din plata eventualelor amenzi, de la persoanele care se fac responsabile de neînregistrarea la organele fiscale competente a contractelor încheiate cu persoane juridice străine sau persoane fizice nerezidente, conform prevederilor art. 8 alin. (7¹) din titlul I al Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;
- ✓ înlăturarea abaterilor financiar-contabile constatate;
- ✓ luarea măsurilor pentru implementarea integrală a standardelor de control intern, potrivit legii.

Dintre măsurile dispuse, au fost contestate 2 măsuri. Dintre măsurile contestate, Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația, iar entitatea verificată a contestat Încheierea dată de Comisie la Tribunalul București. Acțiunea în instanță este în curs.

3.2.2. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, la:

1. Regia Autonomă „Autoritatea Aeronautică Civilă Română”
2. Regia Autonomă „Administrația Fluvială a Dunării de Jos” Galați
3. Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” SA Galați
4. Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile” SA Constanța
5. Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Fluviale” SA Giurgiu
6. Societatea de Administrare Active Feroviare „SAAF” SA
7. Societatea Feroviară de Turism „SFT-CFR” SA
8. SC „Institutul de Cercetări în Transporturi INCERTRANS” SA

1. Regia Autonomă Autoritatea Aeronautică Civilă Română

A fost înființată în baza HG nr. 405/1993 și funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor, ca regie autonomă de interes public național, pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, având ca obiect de activitate asigurarea aplicării reglementărilor aeronautice naționale și supravegherea respectării lor de către persoanele fizice și juridice, române sau străine, care desfășoară activități aeronautice civile ori proiectează sau execută produse și servicii pentru aviația civilă pe teritoriul României, precum și executarea prevederilor înțelegerilor și acordurilor aeronautice internaționale la care statul român este parte.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Cheltuieli de personal neprevăzute de lege ➤ în baza unei hotărâri a Consiliului de Administrație, în luna decembrie 2012, pentru 5 membri ai Consiliului de Administrație, din totalul de 7, s-au acordat, pe lângă indemnizația de 50 lei net, prevăzută în contractele de mandat, și sume de bani cuprinse între 1.768 lei - 7.077 lei brut, prejudiciul estimat fiind de 30 mii lei.

Neasigurarea minimizării costurilor cu personalul ➤ în perioada 2011-2012 entitatea a achitat despăgubiri civile în sumă de 2.567 mii lei, ca urmare a hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile, pronunțate în litigiile de muncă, din această sumă 248 mii lei reprezintă cheltuieli de judecată, dobânzi, penalizări și daune morale.

Litigiile de muncă au avut loc ca urmare a numeroaselor restructurări (înființări și desființări succesive ale unor structuri în cadrul regiei) ce s-au reflectat într-un management neperformant al resurselor umane și materiale, cu luarea unor decizii necorespunzătoare privitoare la gestionarea eficientă, economică și eficace a cheltuielilor salariale.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care entitatea verificată trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului (inclusiv a foloaselor nerealizate) cauzat entității prin efectuarea plăților nelegale reprezentând indemnizații majorate nelegal unor membrii ai Consiliului de Administrație și recuperarea acestuia, în conformitate cu prevederile legale;

- ✓ corectarea situațiilor financiare aferente anului 2012 cu influențele ce rezultă din recuperarea prejudiciului cauzat entității prin efectuarea plăților nelegale, reprezentând indemnizații majorate nelegal membrilor Consiliului de Administrație (recalcularea corespunzătoare a profitului imposibil, a impozitului pe profit și a vărsămintelor către bugetul de stat) și virarea la bugetul de stat a sumelor aferente influențelor ce rezultă ca urmare a recalculării profitului brut (impozit pe profit, vărsăminte din profit etc.);
- ✓ analiza, de către Consiliul de Administrație și de către conducerea executivă, a cauzelor care au condus la plata despăgubirilor civile, stabilirea eventualelor prejudicii și recuperarea acestora, potrivit legii;
- ✓ efectuarea, de către structura internă de audit intern, a unei misiuni de audit de evaluare a sistemului de management financiar la nivelul entității, identificarea eventualelor erori și dispunerea măsurilor pentru remedierea acestora;
- ✓ finalizarea acțiunii privind identificarea și evaluarea sistematică a riscurilor privind activitățile/operațiunile ce trebuie desfășurate de toate compartimentele entității și monitorizarea acestora, completarea registrului riscurilor și elaborarea procedurilor privind managementul riscurilor.

Dintre măsurile dispuse, au fost contestate 2 măsuri. Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația. Ulterior entitatea verificată a raportat implementarea măsurilor dispuse.

2. RA Administrația Fluvială a Dunării de Jos Galați

Funcționează ca regie autonomă sub autoritatea Ministerului Transporturilor, este persoană juridică română, organizată în scopul asigurării condițiilor de navigație pe căile navigabile interioare, îndeplinind funcția de autoritate de căi navigabile. Duce la îndeplinire obligațiile ce revin statului român din convențiile și acordurile internaționale la care România este parte și care i-au fost încredințate prin delegare de competență de către Ministerul Transporturilor, în conformitate cu legislația în vigoare.

Ca urmare a controlului au rezultat constatările prezentate în continuare:

<i>Nerealizarea unor venituri proprii (1.080 mii lei)</i>	◆ nu au fost realizate, în totalitate, veniturile entității rezultate din lucrările de dragaj executate, ca urmare a renunțării pe parcurs la unele cantități de lucrări facturate, dar nerecunoscute de către beneficiarul acestora; ◆ nu au fost stabilite, evidențiate și urmărite, în vederea încasării de la beneficiarul lucrărilor, foloase nerealizate urmare a plăților parțiale sau cu întârziere, reprezentând lucrări de prestări de servicii executate și acceptate de beneficiar.
<i>Nerespectarea clauzelor contractuale</i>	◆ nu s-au calculat, facturat, înregistrat și urmărit, în vederea încasării, penalități de întârziere, aferente nerespectării termenului de realizare a obiectivului de investiție „Complex administrare căi navigabile Giurgiu”, potrivit Contractului de execuție (316 mii lei).
<i>Neurmărirea realității lucrărilor executate</i>	◆ nu s-a verificat realitatea lucrărilor executate la Contractul de execuție pentru realizarea obiectivului de investiții „Complex administrare căi navigabile Giurgiu”, efectuând plăți pentru materiale care nu se regăsesc la locul investiției (78 mii lei).
<i>Neîndeplinirea, în totalitate, a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi</i>	◆ nu s-au dus la îndeplinire, în totalitate, măsurile dispuse prin decizia emisă de Curtea de Conturi în anul 2009, referitoare la stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora provenite din: • remunerarea membrilor comisiei de evaluare a ofertelor pentru realizarea unor obiective de investiții; • plata nelegală a studiilor postuniversitare de masterat; • premiarea nelegală a directorilor executivi ai entității; • plata unor cheltuieli de protocol fără documente justificative; • achiziția unor cantități de carburanți constatate lipsă la inventariere. ◆ nu a fost dusă la îndeplinire, în totalitate, măsura dispusă prin decizia emisă de Curtea de Conturi în anul 2012, referitoare la neîncasarea penalităților de întârziere, datorate de clienți potrivit prevederilor contractuale, în valoare totală de 326 mii lei.
<i>Abateri pentru care au fost sesizate organele de urmărire penală</i>	◆ nerespectarea clauzelor contractuale stabilite prin contractul de achiziție publică, referitoare la cantitatea și calitatea bunurilor livrate/lucrărilor executate/serviciilor prestate și/sau la termenele stabilite; ◆ nerespectarea clauzelor contractuale stabilite prin contractul de achiziție publică, referitoare la termenele de realizare a lucrărilor stabilite; ◆ neducerea la îndeplinire în totalitate a măsurii dispuse prin decizie de către Curtea de Conturi în anul 2012, referitoare la încasarea penalităților de întârziere datorate de clienți, potrivit prevederilor contractuale.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care entitatea verificată trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate:

- ✓ stabilirea, înregistrarea, facturarea și încasarea veniturilor reprezentând contravaloarea serviciilor prestate de entitate, cu respectarea prevederilor contractuale, precum și calcularea, evidențierea și încasarea penalităților contractuale, rezultate din plata cu întârziere, de către beneficiar, a contravalorii cantităților de material dragat;
- ✓ stabilirea, înregistrarea, facturarea și încasarea veniturilor din penalități contractuale aplicate pentru neîndeplinirea la termen a obligațiilor asumate de antreprenor prin acordul contractual de execuție a lucrărilor;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului rezultat din plata nejustificată a contravalorii unor materiale care nu se regăsesc în lucrări executate la locul investiției „Complex administrare căi navigabile Giurgiu”, inclusiv a dobânzilor/foloaselor nerealizate, calculate potrivit prevederilor legale în vigoare și recuperarea acestora;
- ✓ luarea tuturor măsurilor legale de recuperare, în termenul legal de prescripție, a sumelor constatate ca fiind cheltuieli nelegale/prejudicii, inclusiv de la persoanele răspunzătoare din cadrul entității, ca urmare a neexercitării corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu stabilite prin fișele posturilor, regulamente de organizare și funcționare etc.;
- ✓ luarea tuturor măsurilor legale de recuperare, în termenul legal de prescripție, a sumelor reprezentând creanțe datorate de clienți aflați în diferite stadii de executare silită sau în litigiu, inclusiv de la persoanele răspunzătoare din cadrul entității, ca urmare a neexercitării corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu stabilite prin fișele posturilor, regulamentul de organizare și funcționare etc.

Dintre măsurile dispuse, au fost contestate 5 măsuri. Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația, iar entitatea verificată a contestat încheierea dată de Comisie în instanță. Acțiunea în instanță este în curs.

3. Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” SA Galați

Activitatea principală a Companiei Naționale „Administrația Porturilor Dunării Maritime” SA Galați constă în activități de interes public național, asigurând servicii portuare, utilizând, în acest scop atât bunuri proprietate publică a statului, cât și bunuri aflate în patrimoniul propriu.

Compania îndeplinește funcția de autoritate portuară în cadrul zonei sale de activitate, în limitele terenurilor portuare, a limitelor radelor portuare și a infrastructurii de transport naval, stabilite de Ministerul Transporturilor, gestionând întreaga infrastructură portuară situată pe Dunărea maritimă: teren portuar în suprafață de 1.659.328 mp și front de acostare, în lungime totală de 12.828 m.l., de la Mm 12,5 la km 170, incluzând porturile Galați, Brăila, Tulcea, cu subsidiarele Hârșova, Isaccea, Mahmudia și brațele secundare Măcin, Chilia și Sf. Gheorghe.

Administrația Porturilor Dunării Maritime Galați are calitatea de concesionar în administrarea domeniului public și își exercită prerogativele prin punerea la dispoziția navelor a frontului de acostare și închirierea terenului către operatorii portuari.

Ca urmare a controlului au rezultat constatările prezentate în continuare:

Nerealizarea unor venituri proprii

- ◆ nerespectarea prevederilor contractuale, respectiv neactualizarea cu gradul de nerealizare a traficului minim de referință, a chiriei datorate de chiriaș (242 mii lei);
- ◆ neluarea măsurilor legale pentru a cunoaște stadiul de execuție a lucrărilor, în vederea calculării penalităților contractuale (36 mii lei) la contractul de prestări servicii de proiectare și execuție lucrări la obiectivul „Platforme betonate depozitare containere cu racorduri la utilități pentru porturile Galați, Brăila și Tulcea”, prin aplicarea clauzelor contractuale stabilite prin contractul de achiziție publică.

Efectuarea de plăți nelegale

- ◆ contravaloarea elementului de deviz „Spor pentru îndoirea la cald a armăturilor cu D>24MM”, neprevăzut în devizul general al ofertei depuse și în proiectul tehnic (13 mii lei);
- ◆ servicii juridice de „redactare cereri, asistență și reprezentare juridică”, în cazul a 8 contracte încheiate cu două cabinete de avocatură, ulterior intrării în vigoare a OUG nr. 26/2012 (75 mii lei);
- ◆ contravaloarea serviciilor de audit extern pentru evaluarea modului de organizare, implementare și funcționare a Controlului Intern Managerial în cadrul Companiei Naționale „Administrația Porturilor Dunării Maritime” SA Galați (53 mii lei).

Recomandări

Pentru valorificarea constatrilor, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care entitatea verificată trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului rezultat din nestabilirea, neînregistrarea și neurmărirea, în vederea încasării, a veniturilor din regularizarea (majorarea) chiriei, obținute din închirierea infrastructurii de transport naval care aparține domeniului public al statului, în mod direct proporțional cu gradul de neîndeplinire, de către operatorii economici (chiriași), a traficului portuar minim (trafic de referință), prevăzut/negociat în contractele de închiriere semnate, inclusiv a penalităților de întârziere prevăzute în contractele de închiriere încheiate, după caz și recuperarea acestora;
- ✓ analiza consecințelor economico-financiare asupra redevenței datorate bugetului de stat și luarea măsurilor legale în consecință;

- ✓ elaborarea și aprobarea procedurilor operaționale de stabilire și utilizare a coeficientului de corecție a chiriei, pe baza traficului portuar minim (trafic de referință), în cazul contractelor de închiriere a terenurilor portuare;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului cauzat de necalcularea, neînregistrarea și neîncasarea penalităților rezultate din neîndeplinirea obligațiilor contractuale asumate de antreprenor pentru realizarea obiectivului de investiții „Platforme betonate depozitare containere cu racorduri la utilități, pentru porturile Galați, Brăila și Tulcea” și recuperarea acestuia;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat prin efectuarea de plăți nelegale pentru realizarea lucrării „Servicii de proiectare și execuție lucrări de construcții, conform proiectului realizat (incluzând asistență tehnică), necesare realizării cheiului din dana 31-Port Bazin Docuri Galați”, inclusiv a dobânzilor/foloaselor nerealizate prevăzute în actele normative în vigoare și recuperarea acestora;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului rezultat din plățile efectuate în cazul contractelor de asistență juridică încheiate după data intrării în vigoare a OUG nr. 26/2012 *privind unele măsuri de reducere a cheltuielilor publice și întărirea disciplinei financiare, de modificare și completare a unor acte normative* și fără aprobarea ordonatorului principal de credite coordonator al entității, inclusiv calcularea dobânzilor/foloaselor nerealizate prevăzute în actele normative în vigoare și recuperarea acestora;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plăți nelegale efectuate pentru servicii de audit extern de evaluare a sistemului de control intern/managerial al entității, inclusiv a dobânzilor/foloaselor nerealizate prevăzute în actele normative în vigoare și recuperare a acestora.

4. Compania Națională „Administrația Canalelor Navigabile”-SA Constanța

Este persoană juridică română, organizată ca societate pe acțiuni, sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, având calitatea de administrație portuară și de căi navigabile interioare:

- în porturile a căror infrastructură de transport naval aparține domeniului public al statului și i-a fost concesionată de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii;
- pe Canalul Dunăre-Marea Neagră, situat între Portul Constanța-Sud-Agigea, la km 0 al canalului, și Dunăre în zona km 293, km 64,410 al canalului, malurile canalului, inclusiv zonele de siguranță ale acestuia stabilite conform reglementărilor în vigoare, precum și pe zona din albia Dunării, adiacentă gurii canalului, până la limita dreaptă a șenalului navigabil al Dunării, prin care se asigură accesul navelor în canal;
- pe Canalul Poarta Albă-Midia-Năvodari în lungime de 27,500 km, situat între portul Midia, km 0 al canalului, și confluența cu Canalul Dunăre-Marea Neagră, la km 29 + 41 al acestuia, inclusiv bifurcația în lungime de 5,5 km, parte integrantă a Canalului Poarta Albă-Midia-Năvodari, care face legătura cu portul Luminița, cât și pe malurile canalului, inclusiv zonele de siguranță ale acestuia, stabilite conform reglementărilor în vigoare.

Desfășoară activități de interes public național, conform reglementărilor legale în vigoare și statutului, îndeplinind funcția de autoritate portuară și de căi navigabile.

Ca urmare a controlului au rezultat constatările prezentate în continuare:

Nerealizarea unor venituri proprii

- ◆ nu s-au stabilit, înregistrat și încasat penalități ca urmare a nerespectării clauzelor contractuale de către executantul lucrărilor care, nu și-a respectat obligația privind excavarea unei cantități minime de 200.000 mc/an material - pământ (146 mii lei);
- ◆ pentru unii clienți incerti, pentru care s-a solicitat înscrierea la masa credală, ca urmare a deschiderii procedurii falimentului, sumele înscrise nu au conținut și penalități de întârziere deoarece acestea nu au fost facturate și înregistrate (68 mii lei);
- ◆ deși s-a încheiat un contract de închiriere a unei suprafețe de teren de 125.840 mp în data de 03.12.2008, terenul a fost predat în data de 18.06.2009, neavând posibilitatea de a încasa chirie pe o perioadă de 6 luni.

Cheltuieli neprevăzute de legislația în vigoare

- ◆ plata unor indemnizații pentru activitatea membrilor comisiei de privatizare, constituită conform HG nr. 574/2006 și Ordinului MTI nr. 703/2007, cu modificările și completările ulterioare. Aceste drepturi, în sumă de 1400-1600 lei, pentru fiecare membru al comisiei, au fost stabilite și acordate și după luna aprilie 2010, deși trebuiau stabilite în cuantum de 1% din remunerația directorului/directorului general, conform art. II, alin. (3) din OUG nr. 79/2008, cu modificările și completările ulterioare (282 mii lei).

Înregistrări contabile eronate

- ◆ au fost înregistrate eronat, în contul „Imobilizări necorporale”, plățile reprezentând „Cheltuieli de proiectare, pentru elaborarea studiilor de fezabilitate, fezabilitate și a altor studii aferente obiectivelor de investiții”, ce fac parte din valoarea investiției.

Nerespectarea prevederilor legale

- ◆ entitatea nu a urmărit respectarea prevederilor legale în acțiunea de efectuare a inventarierii patrimoniului, în sensul că:

- nu a fost stabilit gradul de execuție pentru activele imobilizate în curs de execuție, în raport cu situația din teren și din contractele încheiate, la data inventarierii;
- deși au fost solicitate confirmări ale soldurilor de creanțe și obligații înregistrate în evidența contabilă a entității, nu s-a urmărit gradul în care acestea au răspuns și cauzele acestei situații;
- nu au fost evidențiate în contabilitate rezultatele inventarierii, exemplu bunurile constatate lipsă.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care entitatea verificată trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate, care vizează în principal:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului reprezentând plata nelegală a drepturilor comisiei de privatizare în perioada aprilie 2010-decembrie 2012 și recuperarea acestuia, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ urmărirea și încasarea debitului stabilit, aferent penalităților datorate de către beneficiari, în termenul legal de prescripție;
- ✓ reanalizarea clauzelor contractuale din contractele încheiate de către entitate, în vederea actualizării și urmăririi respectării acestora în totalitate de către beneficiari;
- ✓ înlăturarea abaterilor financiar-contabile constatate;
- ✓ finalizarea inventarierii patrimoniului, în sensul cuprinderii tuturor elementelor și înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acesteia.

Dintre măsurile dispuse, a fost contestată 1 măsură. Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația, iar conducerea entității verificate urmează să stabilească dacă va contesta, în instanță, încheierea dată de Comisie.

5. Compania Națională Administrația Porturilor Dunării Fluviale Giurgiu SA

Este organizată ca societate pe acțiuni și funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor, desfășurând activități de interes public național, conform reglementărilor legale în vigoare.

Obiectivele principale ale activității companiei au în vedere asigurarea serviciilor portuare la standarde europene, întreținerea și repararea infrastructurii, a bunurilor proprietate publică a statului sau aflate în patrimoniul propriu.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Stabilirea eronată a obligațiilor fiscale ♦ stabilirea eronată a obligațiilor fiscale privind impozitul pe profit, pentru perioada 01.01.2012 - 31.12.2012, prin neluarea în calcul a unor cheltuieli nedeductibile pentru care se datorează impozit pe profit suplimentar.

Efectuarea de cheltuieli pentru plata de despăgubiri ♦ s-au efectuat plăți de salarii pentru executarea sentințelor judecătorești, care au repus în drepturi persoane destituite nelegal, fără ca pentru aceste plăți să se stabilească persoanele responsabile, plățile în cauză rămânând în mod nelegal în sarcina entității (433 mii lei).

Nerespectarea clauzelor contractuale ♦ plata nelegală a unor cheltuieli cu reparațiile la 2 autoturisme, ca urmare a nerespectării prevederilor contractuale referitoare la utilizarea numai de piese de schimb noi și originale, garantate de producător, pentru care prestatorul s-a obligat să transmită achizitorului certificatul de calitate și de garanție, anexate facturii. Pentru piesele înlocuite prin lucrările de reparații nu au fost eliberate certificate de garanție și nu s-a făcut dovada, cu documente, că piesele schimbate sunt noi și originale. Ca urmare a efectuării incorecte a recepției lucrărilor de reparații, s-a acceptat montarea de piese rezultate din dezmembrarea unui autoturism vechi și nu piese noi (220 mii lei).

Operațiunile de asociere în participațiune ♦ stabilirea incorectă a cotelor privind aportul la asocierea în participațiune și neurmărirea aplicării corespunzătoare a prevederilor contractuale referitoare la încetarea asocierii în cazul desfășurării unei activități nerentabile, cu rezultate economice nesatisfăcătoare pe o perioadă de 6 luni consecutiv.

Organizarea licitațiilor ♦ nerespectarea reglementărilor legale privind achizițiile publice, prin alegerea incorectă a modului de atribuire a contractelor privind lucrările de reparații auto efectuate în anul 2012.

Încheierea contractelor de concesiune ♦ încheierea unor contracte cu clauze privind constituirea unei garanții pentru executarea contractului, fără a fi prevăzută obligația de plată a majorărilor de întârziere, în caz de neplată.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care entitatea verificată trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate, care vizează, în principal:

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor, prin analizarea tuturor cheltuielilor efectuate cu reparațiile auto, în vederea depistării acelor cheltuieli care s-au făcut în baza unor documente justificative nelegale, urmărirea și încasarea, în totalitate, a sumelor aferente cheltuielilor nejustificate, recalcularea rezultatului exercițiului financiar 2012;

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create prin plata de despăgubiri unor persoane cărora li s-a desfăcut nelegal contractul de muncă, urmărirea și încasarea despăgubirilor de la persoanele care se fac responsabile de emiterea actelor de concesiune anulate de instanțele de judecată;
- ✓ alegerea procedurii privind atribuirea contractelor de achiziții publice în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
- ✓ contractarea de lucrări sau servicii juridice care intră sub incidența OUG nr. 26/2012, respectiv servicii juridice de consultanță, de asistență și/sau de reprezentare, care nu se pot asigura de către personalul de specialitate juridică angajat al entității, se va face numai cu aprobarea prealabilă a Adunării Generale a Acționarilor;
- ✓ efectuarea de demersuri pentru revenirea la cotele prevăzute în contractul de asociere în participațiune și rezilierea contractului, în cazul nerevenirii la cotele inițiale stabilite, având în vedere că pe o perioadă de 6 luni consecutiv se înregistrează rezultate nefavorabile;
- ✓ modificarea contractelor de închiriere prin încheierea de acte adiționale care să prevadă clauze de calculare a majorărilor de întârziere, reîntregirea garanției de bună execuție, dacă este cazul, rezilierea contractelor în situația în care nu se respectă clauzele privind plata la termen a obligațiilor și reîntregirea garanției de bună execuție;
- ✓ stabilirea corectă a impozitului pe profit aferent anului 2012, precum și virarea acestuia și a accesoriilor aferente la bugetul de stat.

Dintre măsurile dispuse, a fost contestată 1 măsură. Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația, iar entitatea verificată a contestat Încheierea dată de Comisie în instanță. Acțiunea în instanță este în curs.

6. Societatea de Administrare Active Feroviare „SAAF” SA

Este societate comercială pe acțiuni cu capital majoritar de stat, având ca principal obiect de activitate:

- administrarea excedentului de active corporale și necorporale, preluate ca urmare a reorganizării Societății Naționale a Căilor Ferate Române;
- achiziționarea de bunuri și active necesare dezvoltării și modernizării transportului feroviar, pe care le transferă societăților comerciale rezultate din reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

- ♦ angajarea și efectuarea de cheltuieli peste limitele maxime prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli aprobat, raportat la gradul de realizare a veniturilor, având ca efect nerealizarea profitului prognozat;
- ♦ nerealizarea măsurilor dispuse prin decizie de către Curtea de Conturi în anii anteriori (2007, 2010);
- ♦ neorganizarea și neimplementarea, la nivelul societății, a sistemului de control intern/managerial, conform OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea codului controlului intern, cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care entitatea verificată trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate, care vizează în principal:

- ✓ organizarea și implementarea Codului controlului intern, ținând cont de particularitățile specifice activității desfășurate, elaborarea programelor de dezvoltare a sistemelor de control managerial, identificarea și evaluarea sistematică a riscurilor privind activitățile și operațiunile, monitorizarea acestora în vederea stabilirii controalelor interne corespunzătoare, respectarea cerințelor generale și specifice de control intern, prevăzute de OMFP nr. 946/2005, astfel încât și sistemul de control intern/managerial să funcționeze eficient în practică;
- ✓ analiza cauzelor care au condus la angajarea și efectuarea de cheltuieli peste limitele maxime, raportate la gradul de realizare a veniturilor prevăzute în bugetele de venituri și cheltuieli, aprobate pe anii 2010, 2011 și 2012 și dispunerea măsurilor legale care se impun, având în vedere că, prin depășirea nivelului cheltuielilor aprobate s-a ajuns în situația nerealizării profiturilor prevăzute în bugetele respective;
- ✓ continuarea demersurilor pentru realizarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi în anii anteriori.

7. Societatea Feroviară de Turism „SFT-CFR” SA

Este societate comercială cu capital integral de stat sub autoritatea Ministerului Transporturilor.

Scopul societății „SFT-CFR” SA este realizarea de profit prin exploatarea și valorificarea activelor care fac parte din patrimoniul societății, în vederea reabilitării și achiziționării de active necesare pentru dezvoltarea activității feroviare de turism în România.

Ca urmare a controlului au rezultat constatările prezentate în continuare:

Nerealizarea unor venituri proprii

- ◆ prescrierea dreptului de a mai urmări încasarea sumei de 872 mii lei, reprezentând clienți neîncasați;
- ◆ neînregistrarea în contabilitate a veniturilor rezultate în urma prescrierii obligațiilor de plată către unii furnizori și unii creditori, având drept consecință diminuarea rezultatului patrimonial pe anii 2010, 2011 și 2012;
- ◆ neurmărirea încasării operative a chiriei și neperceperea unor penalități contractuale de întârziere, pentru active de natura construcțiilor hoteliere, vile, case de odihnă etc. (220 mii lei).

Subevaluarea patrimoniului

- ◆ neefectuarea evaluării la valoarea justă, la momentul încheierii bilanțului, a tuturor activelor fixe corporale aflate în proprietatea Societății Feroviare de Turism „SFT-CFR” SA.

Abateri pentru care au fost sesizate organele de urmărire penală

- ◆ prejudicierea patrimoniului statului, administrat de „STF-CFR” SA, constând în inacțiune sau acțiuni formale de protejare a acestui patrimoniu, care au condus la pierderea în instanță a unor bunuri: teren și clădire situate în Aleea Mateleșilor, Hotel Astoria, Remiza Brateș, spațiul comercial Galați.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care entitatea verificată trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate, care vizează în principal:

- ✓ realizarea tuturor demersurilor legale, inclusiv prin sesizarea organelor de cercetare penală, în vederea recuperării integrale a bunurilor executate silit nelegal;
- ✓ analizarea tuturor creanțelor evidențiate în contabilitatea entității (clienți, debitori etc.), identificarea sumelor pentru care s-a prescis dreptul la acțiune împotriva debitorilor și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestora;
- ✓ evaluarea tuturor activelor fixe corporale aflate în proprietatea societății, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, stabilirea valorii juste a acestora, precum și înregistrarea în evidența contabilă a diferențelor rezultate, astfel încât situațiile financiare să reflecte valoarea reală a patrimoniului deținut;
- ✓ analizarea tuturor contractelor încheiate, prin care au fost puse la dispoziția unor parteneri spațiile deținute, stabilirea drepturilor cuvenite, potrivit legii și contractelor încheiate, înregistrarea în evidența contabilă a acestora și urmărirea încasării lor;
- ✓ continuarea demersurilor privind identificarea și evaluarea tuturor terenurilor deținute de societate, necesare realizării obiectului de activitate, atât la nivel central cât și la unitățile teritoriale, înregistrarea în evidența contabilă conform prevederilor legale în vigoare, efectuarea cadastrului și obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate pentru toate aceste terenuri, precum și majorarea capitalului social potrivit actului normativ de înființare.

8. SC Institutul de Cercetări în Transporturi Incertrans SA

Este societate comercială pe acțiuni cu capital majoritar de stat și are ca obiect principal de activitate „cercetare-dezvoltare în alte științe naturale și inginerie”.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Efectuarea de cheltuieli fără legătură cu activitatea entității

- ◆ încheierea unui contract de servicii stomatologice pentru personalul angajat, în condițiile în care aceste cheltuieli nu sunt aferente scopului și obiectului de activitate al societății, cheltuielile și plata efectuându-se în perioada februarie-decembrie 2012 (20 mii lei).

Utilizarea inefficientă a unor fonduri

- ◆ încheierea unor contracte de asistență juridică, deși unitatea a avut și are un angajat cu funcția de consilier juridic, ceea ce a condus la utilizarea inefficientă a unor fonduri (825 mii lei).

Depășirea nivelului resurselor planificate

- ◆ angajarea și efectuarea de cheltuieli, în anii 2011 și 2012, peste limitele maxime admise, raportat la gradul de realizare a veniturilor prevăzut în bugetul de venituri și cheltuieli aprobat, având ca efect nerealizarea profitului prevăzut pentru anul 2011 și înregistrarea de pierderi în anul 2012 (2.024 mii lei).

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care entitatea verificată trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate, care vizează, în principal:

- ✓ cuantificarea prejudiciului rezultat din încheierea unui contract fără legătură cu scopul și obiectul activității, având drept consecință plata nejustificată a unor servicii medicale stomatologice pentru personalul angajat, înregistrarea și urmărirea recuperării acestuia;

- ✓ analizarea cauzelor care au condus la angajarea fondurilor societății în efectuarea de cheltuieli cu asistență juridică externă, stabilirea necesității acestora, raportat la efectul obținut și luarea măsurilor legale pentru utilizarea fondurilor cu respectarea principiilor bunei gestiuni economico-financiare.

Toate măsurile dispuse au fost contestate. Comisia de soluționare a contestațiilor a respins contestația, iar entitatea verificată a contestat Încheierea dată de Comisie, la Tribunalul București. Acțiunea în instanță este în curs.

3.2.3. Controlul utilizării fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii pentru transportul de călători cu metroul și pentru realizarea infrastructurii de transport, la Societatea Comercială de Transport cu Metroul București „Metrorex” SA

Este societate comercială pe acțiuni sub autoritatea Ministerului Transporturilor, având ca obiect de activitate transportul de persoane cu metroul pe rețeaua de căi ferate subterane și supraterrane, în condiții de siguranță a circulației și de confort.

Ca urmare a controlului au rezultat constatările prezentate în continuare:

Neconcordanțe între documentațiile de atribuire

- ◆ deși în fișa de date a achiziției nu s-a prevăzut posibilitatea acordării de sume în avans, în contractul de servicii de monitorizare a lucrărilor pentru Magistrala 5 Drumul Taberei-Pantelimon, Secțiunea Râul Doamnei-PS Opera (inclusiv stația, depoul și galeria de legătură Valea Ialomiței), s-a prevăzut posibilitatea ca în limita disponibilităților financiare, achizitorul să poată acorda avansuri prestatorului, dacă acesta solicită.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care entitatea verificată trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru recuperarea prejudiciului și pentru intrarea în legalitate, care vizează, în principal:

- ✓ completarea procedurii de achiziție publică cu prevederile concrete privind procedura de elaborare/amendare a formei finale a contractelor de achiziție publică;
- ✓ completarea procedurii de achiziție publică cu prevederile concrete, prin care să reglementeze ca în contracte să se prevadă expres obligațiile prestatorului privind asigurarea echipamentelor speciale;
- ✓ finalizarea elaborării unei proceduri privind managementul riscurilor la nivelul entității și a stabilirii funcțiilor sensibile la nivelul entității.

Rezultatele activității de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii

În conformitate cu procedurile standard, verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin deciziile emise la nivelul Ministerului Transporturilor și a entităților din subordinea, coordonarea sau de sub autoritatea acestui minister a constituit o prioritate, în sensul în care aceste verificări au fost planificate a se realiza odată cu acțiunile de control/audit financiar programate.

Acțiunile de verificare a modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile emise au urmărit impactul acestora asupra îmbunătățirii managementului din punct de vedere al activității financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane, precum și obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune.

Entitățile verificate și-au asumat, de regulă, constatările rezultate și au dat dovadă de disponibilitate în soluționarea deficiențelor semnalate și în asigurarea respectării reglementărilor legale, cu incidență asupra fondurilor publice gestionate, exceptând măsurile dispuse prin decizie și contestate în instanță. Managementul entităților a luat măsuri pentru analiza abaterilor constatate și pentru elaborarea procedurilor operaționale specifice, cu impact în îmbunătățirea activității din punct de vedere al evidenței financiar contabile.

De asemenea, s-au analizat și regularizat cu bugetul de stat sumele aferente erorilor constatate, în decontarea contravalorii facilităților de transport acordate unor categorii sociale de beneficiari.

Prin desemnarea persoanelor cu responsabilități în elaborarea și fundamentarea propunerilor de buget și cuprinderea în fișa postului a atribuțiilor privind elaborarea fundamentărilor proiectului de buget, potrivit reglementărilor legale, s-a reglementat procedura de lucru a entității verificate cu entitățile din subordinea/coordonarea sau de sub autoritatea acesteia și a crescut gradul de responsabilitate al acestora, în elaborarea și fundamentarea proiectului de buget (Ministerul Transporturilor).

Prin elaborarea procedurii interne privind analiza lunară a execuției bugetare și a necesității menținerii unor credite bugetare și de a propune Ministerului Finanțelor Publice anularea creditelor respective s-a îmbunătățit calitatea analizei execuției bugetare cu efecte pozitive în creșterea gradului de utilizare al fondurilor publice (Ministerul Transporturilor).

Prin măsurile dispuse s-a urmărit atât înlăturarea abaterilor financiar-contabile constatate și recuperarea prejudiciilor, cât și îmbunătățirea cadrului legal/normativ, astfel încât să se reducă riscul producerii unor noi abateri în zonele de risc identificate.

Un alt efect asupra activității economico-financiare a instituțiilor verificate, generat de implementarea măsurilor dispuse prin decizie, îl reprezintă faptul că deficiențele de natura celor constatate în anii precedenți nu au avut un caracter de continuitate de la momentul semnalării acestora la nivelul conducerii instituției.

În concluzie, implementarea măsurilor dispuse prin deciziile emise au contribuit la îmbunătățirea activității financiar-contabile, au ajutat managementul prin amendarea/completarea procedurilor de monitorizare și control și au sprijinit managementul la identificarea zonelor de risc ale entității, au crescut gradul de conștientizare al conducerii entităților, cu privire la responsabilitățile ce le revin în calitate de administratori ai patrimoniului public și de gestionari ai fondurilor publice.

3.3. MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

3.3.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului

Controlul s-a efectuat la trei unități aflate în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, respectiv:

1. **Agenția Domeniilor Statului**
2. **Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură**
3. **Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului-ICPA București**

1. Agenția Domeniilor Statului (ADS)

Este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, înființată în scopul administrării terenurilor cu destinație agricolă, aparținând domeniului public și privat al statului, precum și al privatizării societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri cu destinație agricolă, proprietate publică și privată a statului.

Principalele obiective și atribuții ale *Agenției Domeniilor Statului* (ADS) sunt:

- exercitarea, în numele statului, a prerogativelor dreptului de proprietate asupra terenurilor cu destinație agricolă, aparținând domeniului privat al statului;
- gestionarea și exploatarea eficientă a patrimoniului de stat, al cărui proprietar mandatat este, precum și privatizarea societăților comerciale;
- administrarea terenurilor cu destinație agricolă, aparținând domeniului public și privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic;
- concesionarea sau arendarea terenurilor cu destinație agricolă, aparținând domeniului public sau privat al statului, aflate în exploatarea societăților naționale, a institutelor și stațiunilor de cercetare și producție agricolă și a unităților de învățământ agricol și silvic;
- concesionarea, arendarea sau închirierea bunurilor aflate în administrarea Agenției Domeniilor Statului.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Deficiențe în modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare

- ◆ neinițierea tuturor măsurilor legale în vederea asigurării recuperării unor creanțe evidențiate în contabilitatea ADS, creanțe provenind din exploatarea abuzivă a unei suprafețe de 76,55 ha teren cu destinație agricolă, activ aflat în patrimoniul privat al statului (144 mii lei);
- ◆ nerespectarea, de către ADS, a legalității și regularității în materia concesionării, prin atribuirea directă a unor terenuri cu destinație agricolă, având drept consecință transmiterea spre folosință a unor suprafețe de teren arabil mai mari decât cele la care ar fi avut dreptul un investitor ce a cumpărat efective de animale ce implică necesitatea exploatarea unor terenuri. Pe cale de consecință, prin atribuirea directă a unor suprafețe de teren mai mari decât cele convenite legal, ce puteau fi concesionate prin licitație, nu a fost realizată o bună gestiune financiară privind asigurarea eficienței în administrarea patrimoniului statului (20 mii lei-beneficii nerealizate);
- ◆ Agenția Domeniilor Statului a acceptat exploatarea, de către SC AGROFAM HOLDING SRL FETEȘTI, a suprafeței de 1.000,83 ha teren, în mod abuziv, fără a încasa redevență, creanțele convenite bugetului de stat, neurmărite spre încasare, fiind în sumă totală de 6.452 mii lei. În timpul controlului, s-a încasat suma de 1.864 mii lei.

Nereguli în constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea activității

- ◆ ADS nu a luat toate măsurile care se impuneau în vederea recuperării unui debit în sumă de 688 mii lei, reprezentând *creanțe prescrise* (la care au fost calculate *penalități de întârziere*, până la data de 11.02.2013, în sumă de 2.092 mii lei), debit datorat de SC AGROMIXTA Dealul Ocnei SA-Sibiu, în baza contractului de concesiune nr. 15240/2000;
- ◆ ADS nu a urmărit și încasat un debit, în sumă 95 mii lei, reprezentând *creanțe prescrise* (la care au fost calculate *penalități de întârziere* în sumă de 56 mii lei) reprezentând contravaloarea arendei datorată de SC AGROM ECOLOGIC SRL în baza Contractului de arendă nr. 61/18.03.2002.

Organizarea și conducerea

- ◆ nu a fost asigurată înregistrarea în mod cronologic și sistematic a unor modificări privind suprafața de teren cu destinație agricolă, administrat de ADS, ca urmare a ieșirilor de teren agricol din perioada

contabilității fără
respectarea
prevederilor legale

2010-2012, astfel încât situațiile financiare anuale să reflecte realitatea, poziția financiară și performanța financiară a ADS.

Abaterile identificate au fost estimate la suma de 12.097 mii lei, din care 1.903 mii lei denaturare a patrimoniului public al statului și 10.194 mii lei denaturare a patrimoniului privat al statului. În timpul controlului au fost efectuate înregistrările contabile privind mișcările patrimoniale (ieșiri de active).

Neconcordanța
datelor înregistrate
în situațiile
financiare

• existența unor neconcordanțe între suprafața terenului concesionat, înscris în contract și suprafața reală a terenului, exploatat efectiv de concesionari, au generat evidențierea unor creanțe nereale, astfel:

- debit datorat de SC Agrolucerna SRL, în baza contractului de arendă nr. 6/30.03.2007, în sumă de 513 mii lei, reprezentând creanță supraevaluată, generată de neactualizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă din contractele încheiate, cu protocoalele prin care s-au transferat terenuri comisiilor de aplicare a legii fondului funciar;
- debit datorat de Stațiunea de Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație Greaca, județul Giurgiu, în baza contractului de concesiune nr. 122/09.02.2004, reprezentând creanțe supraevaluate, în sumă de 114 mii lei.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control s-a emis decizie, prin care au fost dispuse măsurile pe care ADS trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, astfel:

- ✓ inițierea măsurilor legale în vederea implementării unui control intern, care să reducă la minim riscul de risipă, fraudă, erori și gestionare deficitară;
- ✓ înregistrarea cronologică și sistematică a terenurilor cu destinație agricolă transmise comisiilor locale de aplicare a legilor fondului funciar, astfel încât situațiile financiare de la sfârșitul exercițiilor financiare să prezinte poziția și performanța financiară reală a unității;
- ✓ stabilirea suprafețelor de teren reale exploatate de SC Agrolucerna SRL și Stațiunea de Dezvoltare pentru Viticultură și Vinificație Greaca, iar în funcție de modificările intervenite în structura suprafețelor acordate în folosință, conform contractelor încheiate, se vor recalcula, regulariza și încasa creanțele rezultate ca urmare a acestor modificări;
- ✓ recuperarea creanțelor cuvenite bugetului de stat (inclusiv a obligațiilor accesorii), ca urmare a exploatării unor terenuri de către persoane fizice/juridice, fără contracte legal încheiate;
- ✓ reglementarea modului de folosință a suprafeței de 1.000,83 ha de teren cu destinație agricolă, utilizat de SC AGROFAM HOLDING SRL FETEȘTI;
- ✓ recuperarea și virarea către bugetul de stat a sumei de 4.588 mii lei, la care se adaugă obligațiile accesorii prevăzute de Codul de procedură fiscală, sume datorate de SC AGROFAM HOLDING SRL FETEȘTI ca urmare a exploatării suprafeței sus menționate, fără a avea la bază un contract legal încheiat;
- ✓ recuperarea sumelor datorate de SC AGROMIXTA Dealul Ocnei SA Sibiu de la persoanele responsabile din cadrul ADS, pe care nu le-au urmărit și încasat în termenul legal de prescripție.

Măsurile dispuse prin decizia emisă nu au fost contestate de unitatea verificată.

2. Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA)

A funcționat ca ordonator terțiar de credite, cu finanțare de la bugetul de stat, în subordinea Ministerului Agriculturii Pădurilor și Dezvoltării Rurale până la apariția HG nr. 48/2013 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice și pentru modificarea unor acte normative în domeniul mediului și schimbărilor climatice, când a trecut în subordinea Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice.

Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură are următoarele atribuții principale:

- administrează resursele acvatice vii din habitatele piscicole naturale ale României, cu excepția celor din Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, care sunt administrate de Administrația Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale din Rezervația Biosferei „Delta Dunării”, în condițiile legii;
- privatizează societățile comerciale cu profil piscicol și amenajările piscicole pe care le are în portofoliu, în conformitate cu prevederile legale cu privire la privatizare, inclusiv prin negociere directă cu titularii contractelor de închiriere, asociere, concesiune, arendare; vânzarea amenajărilor piscicole se poate efectua în condițiile prezentei ordonanțe de urgență prin contracte de vânzare-cumpărare și contracte de leasing;
- concesiunează terenurile, cu excepția celor de pe teritoriul Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și alte terenuri aferente acestora din domeniul public al statului, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

- încheie contracte în vederea exploatării și/sau privatizării terenurilor, cu excepția celor de pe teritoriul Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, pe care sunt amplasate amenajări piscicole, precum și a altor terenuri aferente acestora din domeniul privat al statului;
- elaborează caietele de sarcini în vederea privatizării și/sau concesiunii;
- desfășoară orice alte activități stabilite de autoritatea publică centrală care răspunde de pescuit și acvacultură.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Neîncasarea unor venituri bugetare

- ◆ neîncasarea și nevirarea la bugetul de stat a unor venituri, în sumă de 55 mii lei, reprezentând penalități necalculate pentru plata cu întârziere a redevențelor datorate de concesiionari și redevență, nefacturate și neîncasate, ca urmare a exploatării de către concesiionari a unor suprafețe de teren mai mari decât cele stabilite prin contractele de concesiune încheiate.

Nu au fost respectate prevederile legale în efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale

- ◆ nu a fost efectuată inventarierea elementelor patrimoniale în conformitate cu prevederile actelor normative, în sensul că nu au fost respectate termenele de finalizare, în vederea includerii în situațiile financiare anuale a rezultatelor inventarierii și nu au fost cuprinse în operațiunea de inventariere toate elementele patrimoniale;
- ◆ nu a fost inventariată faptic suprafața de 19.709,629 ha de teren, preluată de la ADS de către ANPA, pentru care nu au fost prezentate contracte de arendă, concesiune sau asociere în participațiune.
La data controlului, nu se cunoștea starea de fapt a acestor suprafețe, unde sunt localizate, dacă aceste suprafețe de teren sunt pârloagă, dacă au fost retrocedate, dacă au suferit modificări în baza hotărârilor de guvern emise în perioada 2001-2008 sau sunt utilizate în mod nelegal de diverse persoane fizice sau juridice.

Nereguli în constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea activității

- ◆ nu au fost inițiate demersurile necesare pentru clarificare și încasarea tuturor debitelor preluate, prin protocol, de la ADS, întrucât debitorii neidentificați au fost evidențiați într-un analitic denumit „Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură”;
- ◆ nu s-au luat măsurile legale pentru recuperarea debitului, în valoare de 282 mii lei, reprezentând, conform evidenței contabile la finele anului 2012, sume datorate de SC Lody Marcelini Impex SRL județul Giurgiu;
- ◆ nu au fost preluate terenurile, în cazul rezilierii unor contracte (inclusiv cel cu SC Lody Marcelini Impex SRL) și nu s-a declanșat procedura de concesiune a acestora, conform prevederilor legale în vigoare;
- ◆ nu s-a procedat la rezilierea contractului de concesiune încheiat cu SC Vinrom Mar SRL județul Vrancea și nu s-au efectuat demersurile legale în vederea recuperării debitelor restante. În timpul controlului, entitatea verificată a transmis Notificare sub sancțiunea rezilierii contractului cu daune interese în favoarea concedentului, notificare prin care concesiionarului i s-au adus la cunoștință obligațiile contractuale, solicitându-i-se totodată documentația aferentă investițiilor.

Cheltuieli nelegale cu bunuri și servicii

- ◆ efectuarea de cheltuieli nejustificate, în sumă 129 mii lei, urmare a faptului că pentru luna decembrie 2008 s-a achitat chiria și utilitățile/serviciile locatarului SC Omega SPV SRL, în condițiile în care exista deja un contract de închiriere încheiat cu INCDF-ISPIF, care expira la 31.12.2008, pentru luna decembrie fiind plătită chirie și acestuia, deși entitatea nu a mai funcționat în respectiva locație;
- ◆ majorarea nelegală a cheltuielilor instituției cu suma de 62 mii lei, reprezentând penalități contractuale decontate furnizorului SC Codecs SA din București, cu care s-a încheiat un contract de locațiune pentru perioada 2009-2010, în condițiile în care contractul încheiat între părți a avut stabilite clauze dezavantajoase instituției publice și, implicit, bugetului de stat. Nu au fost luate măsuri de recuperare a contravalorii acestor penalități, având în vedere că este posibil ca acestea să se fi generat din vina unor persoane angajate la ANPA;
- ◆ evidențierea unor obligații față de SC Omega SPV SRL din București, reprezentând chirie, contra-valoare utilități și energie electrică (142 mii lei), cheltuieli de executare (62 mii lei), stabilite prin sentință investită cu formulă definitivă și executorie, ca urmare a rezilierii unilaterale și cu încălcarea clauzelor stabilite prin contractul de închiriere, încheiat de ANPA cu proprietarul spațiilor în care instituția și-a desfășurat activitatea.
În context, printr-o sentință care nu este încă definitivă, ANPA trebuie să plătească aceluiași furnizor de servicii suma de 334.955 euro, în echivalent lei, la cursul BNR din ziua plății, reprezentând daune-interese.
Până la data finalizării controlului, instituția nu a plătit niciuna din sumele la care a fost obligată prin sentințe definitive ale instanțelor de judecată;
- ◆ decontarea de servicii de avocatură, în valoare de 167 mii lei, pentru care unitatea nu deține documente justificative la nivelul sumei plătite, iar unele documente nu au legătură cu serviciile contractate.

*Organizarea și
conducerea
contabilității fără
respectarea
prevederilor legale*

- ♦ existența în evidența contabilă a unității a unui sold debitor, în sumă de 5.078 mii lei, reprezentând clienți incerti și în litigiu, preluați pe bază de protocol de la Agenția Domeniilor Statului (ADS), pentru care ANPA nu a urmărit modul de recuperare, inclusiv prin executare silită, în condițiile în care Agenția Domeniilor Statului, care a predat, era înscrisă la masa credală, în cazul debitorilor declarați în faliment sau promovase acțiuni în justiție pentru recuperarea creanțelor;
- ♦ existența unor debitori neidentificați, evidențiați într-un analitic denumit generic „AG. Nat. Pt. Pescuit și Acvacultură”;
- ♦ neorganizarea activității de alocare și gestionare a numerelor aferente facturilor emise.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control s-a emis decizie, prin care au fost dispuse măsurile pe care ANPA trebuie să le ducă la îndeplinire, în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, astfel:

- ✓ clarificarea componenței soldului de 5.078.949 lei, evidențiat în balanța de verificare întocmită de ANPA la 31.12.2012, reprezentând clienți incerti și în litigiu preluați de la ADS;
- ✓ facturarea redevențelor și încasarea debitelor preluate de la ADS și înregistrate în evidența contabilă a ANPA în contul analitic denumit „Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură”;
- ✓ recuperarea și virarea la bugetul de stat a debitului în valoare de 281 mii lei, reprezentând, conform evidenței contabile, sume datorate de SC Lody Marcelini Impex SRL jud. Giurgiu la finele anului 2012;
- ✓ actualizarea și facturarea penalităților contractuale pentru nerealizarea investițiilor asumate de concesionar, diminuate nejustificat de către ANPA;
- ✓ verificarea realizării investițiilor asumate de concesionari;
- ✓ clarificarea și stabilirea reală a suprafețelor de teren ce trebuiau preluate de ANPA de la ADS conform prevederilor legale, a suprafețelor efectiv preluate și clarificarea eventualelor diferențe nepreluate/nepredat;
- ✓ clarificarea situației celor 19.709,6229 ha teren din totalul suprafeței preluate de ANPA de la ADS în anul 2010, pentru care unitatea nu a prezentat contracte de concesiune, arendă, asociere sau chirie și pentru care nu a putut furniza date cu privire la situația actuală a acestei suprafețe;
- ✓ recuperarea, inclusiv de la persoanele vinovate, dacă va fi cazul și virarea la bugetul de stat a sumei totale de 34 mii lei, reprezentând penalități contractuale aferente plății cu întârziere a tranșelor trimestriale de redevență, penalități pe care ANPA nu le-a calculat, facturat și încasat în cazul derulării contractelor încheiate;
- ✓ recuperarea sumei de 128 mii lei, reprezentând plată dublă a aceluiași serviciu, respectiv închirierea spațiului și servicii aferente pe luna decembrie 2008;
- ✓ stabilirea persoanelor răspunzătoare, din cadrul ANPA, din vina cărora s-a achitat din bugetul de stat către SC Codecs SA din București, suma de 62 mii lei;
- ✓ recuperarea eventualelor prejudicii, în situația în care se vor efectua plățile de 141 mii lei (chirie, contravaloare servicii și energie electrică) și 62 mii lei (cheltuieli de judecată), către firma SC Omega SPV SRL, ca urmare a rezilierii unilaterale și cu încălcarea clauzelor stabilite prin contractul de închiriere încheiat de ANPA.

Măsurile dispuse prin decizia emisă nu au fost contestate de unitatea verificată.

3. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului-ICPA București (INCDPAPM-ICPA)

S-a înființat în baza HG nr. 1375/2004 *privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Pedologie, Agrochimie și Protecția Mediului-ICPA București*, prin reorganizarea Institutului de Cercetări pentru Pedologie și Agrochimie București, cu scopul de a promova cercetarea strategică, fundamentală și aplicată, în domeniul pedologiei și al agrochimiei, cu efectuarea monitoringului și a prognozei pe termen lung pentru solurile și terenurile agricole ale României.

INCDPAPM-ICPA își desfășoară activitatea conform prevederilor OG nr. 57/2002 *privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică*, aprobată cu completări și modificări prin Legea nr. 324/2003, ale HG nr. 637/2007 *pentru aprobarea regulamentului cadru de organizare și funcționare a institutelor naționale de cercetare-dezvoltare*, precum și în conformitate cu regulamentul său de organizare și funcționare, prevăzut în anexa nr. 1 la HG nr. 1375/2004.

Obiectul de activitate al institutului constă în:

→ activități de cercetare-dezvoltare în cadrul Planului național pentru cercetare-dezvoltare și inovare, în cadrul programelor internaționale de cercetare-dezvoltare și inovare, alte activități de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică;

→ activități conexe activității de cercetare-dezvoltare, desfășurate în domeniul propriu de activitate, cu aprobarea Ministerului Agriculturii, Pădurilor și Dezvoltării Rurale și cu avizul autorității de stat pentru cercetare-dezvoltare și, după caz, cu autorizarea instituțiilor abilitate.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Nereguli privind efectuarea inventarierii și a evaluării tuturor elementelor patrimoniale

- ❖ nu s-a inventariat și înregistrat în evidența contabilă valoarea brevetelor obținute pentru studiile efectuate, finanțate din cheltuieli de cercetare-dezvoltare;
- ❖ nu s-a efectuat, în conformitate cu prevederile legale, reevaluarea imobilizărilor corporale, respectiv a activelor fixe corporale aparținând domeniului public al statului, nominalizate în anexele 2 și 3 la HG nr. 1375/2004 privind înființarea organizarea și funcționarea INCDPAPM-ICPA.

Nereguli în constituirea și utilizarea fondurilor pentru desfășurarea activității

- ❖ s-a solicitat și decontat necuvenit, de la bugetul de stat, suma de 26 mii lei reprezentând cheltuieli de personal (salariul și contribuțiile angajatorului pentru directorul de proiect), aferente lunii decembrie 2011;
- ❖ nu au fost calculate, înregistrate, facturate și încasate, penalitățile stabilite prin clauzele contractuale pentru decontarea cu întârziere de către clienți a serviciilor prestate de ICPA, în sumă totală de 90 mii lei;
- ❖ diminuarea veniturilor institutului, prin decontarea unor cheltuieli de judecată efectuate de institut și nerecuperate de la SC EVANA AGROSERV SRL, conform sentinței civile nr. 18285/2012, dată de Judecătoria sect.1 București în dosarul 23853/299/2012;
- ❖ majorarea nelegală, în perioada 2011-2012, a cheltuielilor de personal cu suma de 37 mii lei brut (inclusiv contribuțiile sociale obligatorii și impozitul aferent), reprezentând spor pentru condiții nocive de muncă, acordat fără a se respecta prevederile din contractul colectiv de muncă încheiat la nivelul unității.

Alte abateri

- ❖ nu a respectat, în calitate de autoritate contractantă, obligațiile în ceea ce privește domeniul achizițiilor publice, conform prevederilor legale în vigoare.

Recomandări

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control s-a emis decizie, prin care au fost dispuse măsurile pe care ICPA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, astfel:

- ✓ inventarierea și înregistrarea în evidența contabilă a valorii brevetelor obținute pentru studiile de cercetare efectuate, având ca sursă de finanțare cheltuielile de dezvoltare;
- ✓ reevaluarea activelor fixe corporale aflate în administrarea institutului, pentru care statutul juridic a fost clarificat;
- ✓ evidențierea și încasarea penalităților stabilite prin clauzele contractuale pentru decontarea cu întârziere de către clienți a serviciilor prestate;
- ✓ recuperarea debitelor înregistrate și virarea la buget a sumelor cuvenite.

Măsurile dispuse prin decizia emisă nu au fost contestate de unitatea verificată.

3.4. MINISTERUL ECONOMIEI, COMERȚULUI ȘI MEDIULUI DE AFACERI

3.4.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului

La Ministerul Economiei Comerțului și Mediului de Afaceri, Curtea de Conturi a organizat și desfășurat acțiuni de control la un număr de 22 entități, după cum urmează:

- ❖ **Societatea Națională Plafar SA București**
- ❖ **Societatea Națională a Apelor Minerale SA București**
- ❖ **Societatea Națională a Sării SA București**
- ❖ **Societatea Națională de Gaze Naturale Romgaz SA Medias**
- ❖ **Societatea Comercială Termoelectrica SA București**
- ❖ **Societatea Comercială Electrica Furnizare SA București**
- ❖ **Societatea Comercială Electrica Serv SA București**
- ❖ **Societatea Comercială de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Transilvania Nord” SA**
- ❖ **Societatea Comercială de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Transilvania Sud” SA**
- ❖ **Societatea Comercială Construcții Aeronautice SA Ghimbav**
- ❖ **Societatea Comercială Conpet SA Ploiești**
- ❖ **Societatea Comercială Olchim SA Râmnicu Vâlcea**
- ❖ **Societatea Comercială Uzina Termoelectrică Midia SA Năvodari**
- ❖ **Societatea Comercială Șantierul Naval Mangalia SA**

- ❖ **Societatea Comercială Șantierul Naval 2 Mai SA Mangalia**
- ❖ **Societatea Comercială Uzina Mecanică Orăștie SA**
- ❖ **Compania Națională de Transport a Energiei Electrice Transelectrica SA București**
- ❖ **Societatea Comercială pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport „Smart” SA București**
- ❖ **Societatea Comercială Filiala Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice „Icemenerg” SA București**
- ❖ **Societatea Comercială Filiala Icemenerg Service SA București**
- ❖ **Compania Națională a Cuprului, Aurului și Fierului „Minvest” SA Deva**
- ❖ **Regia Autonomă pentru Activități Nucleare Drobeta Turnu Severin**

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Abateri referitoare la calitatea gestiunii economico-financiare

Societatea Națională Plafar SA București

- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului la termenele și în condițiile stabilite de lege, respectiv neinventarierea conturilor de activ și de pasiv (creanțe și datorii) și a terenurilor, în baza documentelor care atestă dreptul de proprietate;
- ◆ prejudicierea patrimoniului, cu suma de 9.391 mii lei, ca urmare a majorării capitalului social în alte condiții decât cele legale, în sensul că s-a majorat capitalul social cu valoarea terenurilor pentru care s-au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate, fără a fi reactualizată cu coeficientul de reevaluare stabilit de legislația în vigoare;
- ◆ neurmărirea valorificării stocurilor de bunuri (materii prime, semifabricate, produse finite și mărfuri) în cadrul termenului de valabilitate, fapt ce a condus la casarea acestora și, implicit, la prejudicierea patrimoniului cu suma de 36 mii lei;
- ◆ nerealizarea de venituri, în sumă de 2.845 mii lei, ca urmare a contractării și livrării de produse finite (ceaiuri și siropuri), la un preț mai mic decât prețul înregistrat de societate cu producerea și comercializarea lor;
- ◆ plăți nelegale pentru servicii de publicitate, în sumă de 610 mii lei, facturate în afara perioadei de valabilitate a contractului și fără a avea la bază documente care să certifice prestarea acestora;
- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma de 36 mii lei, reprezentând drepturi salariale acordate directorului economic, fără bază legală (spor de 15% pentru exercitarea vizei de control financiar preventiv și spor de 15% pentru coordonarea activității IT);
- ◆ vânzarea a 12 active la valoarea de 12.710 mii lei, în alte condiții decât cele prevăzute de Legea nr. 85/2006 privind aplicarea procedurii insolvenței;
- ◆ plăți nelegale, în sumă de 1.008 mii lei, reprezentând onorarii acordate administratorului judiciar în alte condiții decât cele legale, respectiv fără ca judecătorul sindic să confirme, prin încheiere, plățile reprezentând:
 - 5% din valoarea activelor valorificate (878 mii lei);
 - 3% din valoarea masei credale, condiționat de plata în întregime a creanțelor înscrise în tabelul definitiv al creanțelor (130 mii lei), în condițiile în care administratorul judiciar nu a depus lunar un raport cuprinzând descrierea modului în care și-a îndeplinit atribuțiile, precum și o justificare a cheltuielilor efectuate cu administrarea procedurii sau a altor cheltuieli efectuate din fondurile existente în averea debitorului, inclusiv remunerațiile de care beneficiază și modul de calcul.

La SN a Apelor Minerale SA București

- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma de 34 mii lei, reprezentând amortizarea mijloacelor fixe nepuse în funcțiune, calculată și înregistrată în mod nelegal în contabilitate;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 46 mii lei, pentru servicii de curățenie și igienizare, acceptate la plată fără a avea la bază documente care să confirme executarea acestora în spațiile contractate;
- ◆ efectuarea de plăți nelegale reprezentând drepturi de natură salarială (primă de vacanță și tichete de masă/ tichete cadou) acordate directorului general, peste nivelul indemnizației legale;
- ◆ necalcularea conform clauzelor contractuale și nerecuperarea penalităților de întârziere, în sumă de 82 mii lei, pentru neplata la termen a creanțelor.

La SN a Sării SA București

- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 40 mii lei, pentru servicii de proiectare standuri expoziționale, achiziționate ulterior derulării expoziției și servicii de transport pentru amenajarea standului expozițional, la tarife superioare celor prevăzute în contractele încheiate cu diverși transportatori;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 55 mii lei, pentru servicii de reparații auto, acceptate la plată, în alte condiții decât cele contractate, în sensul că: în devizele de lucrări, au fost incluse piese auto la prețuri superioare, precum și cheltuieli pentru reparații la autoturisme care la data efectuării reparației se aflau în perioada de garanție oferită de producător și la autoturisme care nu se află în patrimoniul societății;

- ◆ efectuarea de plăți nedatorate pentru servicii de transport marfă, achiziționate la tarife supraevaluate, prin majorarea distanțelor de transport dus-întors;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 279 mii lei, pentru servicii de pază, acceptate la plată în alte condiții decât cele contractate, respectiv acceptarea decontării nelegale a unui număr de 12.829 ore, peste numărul de ore posibil de efectuat, precum și acceptarea majorării tarifului pentru serviciile de pază față de cele stabilite prin contractul inițial;
- ◆ efectuarea de plăți necuvenite, în sumă de 989 mii lei, ca urmare a:
 - acceptării subcontractării serviciilor de pază la nivelul sucursalelor, în alte condiții decât cele stabilite prin contractul încheiat cu SN a Sării SA, respectiv la tarife mai reduse cu aproximativ 10%, între 7,2 și 8,4 lei/oră/post, față de tariful orar de 8,00-9,25 lei/oră/post, stabilit prin contractul încheiat cu societatea;
 - decontării în plus a unui număr de 36.375 ore pentru serviciile de pază efectuate la sucursalele: EM Râmnicu Vâlcea, Ocna Mureș și Salina Praid.
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă estimată la 1.780 mii lei, pentru lucrări de demolare, acceptate la plată fără a avea la bază documente din care să rezulte atât cantitățile de moloz demolate și efectiv transportate, cât și tariful aplicat;
- ◆ efectuarea de cheltuieli neeconomice, în sumă de 219 mii lei, ca urmare a achiziției unor studii cuprinzând strategii de marketing, ale căror soluții nu răspund cerințelor, respectiv politici de marketing a SN a Sării SA și care nu au fost puse în practică;
- ◆ efectuarea de plăți, în sumă de 1.569 mii lei, pentru închirierea de bunuri (autoturisme, terenuri, autobasculante, încărcătoare frontale, clădiri – spații birouri, microbuze), fără aprobarea Consiliului de Administrație. În unele cazuri, chiriile acceptate la plată au fost supraevaluate, în sensul că au fost achitate chirii peste valoarea de achiziție a unor astfel de bunuri (motostivuitoare/electrostivuitoare);
- ◆ efectuarea de plăți, în sumă de 952 mii lei, pentru preluări de bunuri în leasing și achiziții de autoturisme, mobilier, aparatură birotică și alte active corporale, efectuate fără bază legală, în sensul că, începând cu luna iulie 2010, în conformitate cu prevederile OUG nr. 55/2010 și OUG nr. 34/2009, societăților naționale cu capital integral sau majoritar de stat li s-a interzis efectuarea de astfel de operațiuni;
- ◆ efectuarea de plăți, în sumă de 2.354 mii lei, pentru achiziția altor produse petroliere decât păcura, respectiv combustibil ecologic, combustibil lichid ușor, care au făcut obiectul contractelor de achiziție încheiate de societate;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 217 mii lei, pentru servicii de proiectare, acceptate la plată de către Salina Ocna Dej, în condițiile în care, nu a fost primită/recepționată, întreaga documentație solicitată prin caietul de sarcini și contractată, respectiv nu a fost primit/recepționat proiectul tehnic pentru obținerea autorizației de construcție, documentațiile necesare obținerii certificatului de urbanism, precum și a celor necesare în vederea obținerii avizelor și acordurilor;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 2.529 mii lei, pentru servicii de asigurare a forței de muncă necesare desfășurării activității turistice la obiectivele din cadrul Salinei Praid, acceptate la plată fără a avea la bază documente care să certifice prestarea lor, respectiv fără documente în care să fie consemnate cantitățile de servicii efectiv prestate, numărul persoanelor care au prestat servicii și ce fel de servicii au prestat, timpul prestat de fiecare persoană, tariful orar/persoană;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 159 mii lei, pentru lucrări de investiții recepționate de către Sucursala Ocna Dej, la alte prețuri decât cele stabilite prin contract. Aceasta a fost posibilă deoarece executantul nu a prezentat oferta în structura cerută prin Caietul de sarcini, în sensul că oferta prezentată nu cuprinde devizul general și antecalculațiile de preț (devizele cu cantitățile de lucrări pe fiecare obiectiv din devizul general), contrar prevederilor legale;
- ◆ achiziția de utilaje (5 buc. instalații de ambalat sare) în valoare de 3.154 mii lei (724.474 euro), la prețuri mai mari decât prețul pieței, estimându-se o diferență de preț/instalație în sumă de 58.875 euro (256 mii lei);
- ◆ efectuarea de plăți, în sumă de 2.282 mii lei, pentru cheltuieli de personal/salariale, efectuate fără bază legală, ca urmare a neaplicării politicii salariale prevăzute în legea bugetului de stat, în sensul că au fost aprobate și, implicit, efectuate cheltuieli de personal/salariale, peste nivelul anului precedent, actualizat cu indicele de inflație;
- ◆ efectuarea de cheltuieli de natură salarială, în sumă de 4.552 mii lei, reprezentând adaosuri la salarii acordate în alte condiții decât cele stabilite prin contractele colective de muncă;
- ◆ nerealizarea de venituri, în sumă totală de 3.554 mii lei, din vânzarea la export a produselor din sare, la prețuri situate sub costurile înregistrate;
- ◆ nerealizarea de venituri, în sumă de 476 mii lei, din vânzarea la intern a produselor din sare, la prețuri situate sub costurile înregistrate;
- ◆ neurmărirea recuperării creanțelor la termenele stabilite, respectiv: nerecuperarea, în cadrul termenului

legal de prescripție, a creanțelor, în sumă de 64 mii lei și necalcularea, neevidențierea și nerecuperarea de penalități, în sumă de 43 mii lei, pentru plata cu întârziere a facturilor emise clienților;

- ◆ nerealizarea de venituri, în sumă de 20 mii lei/lună, din închirierea fațadei sediului administrativ, în scopul instalării de reclame publicitare, către o societate al cărei asociat este un angajat al societății;
- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului, la termenele și în condițiile stabilite de lege, respectiv neinventarierea bunurilor aflate în custodie, precum și celor predate de la terți;
- ◆ nereevaluarea, la valoarea justă la data bilanțului, a bunurilor din domeniul privat al statului, respectiv a unui teren situat în București, str. Munții Carpați, în valoare de 307 mii lei.

*La SC
Termoelectrica
SA București*

- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului, neîntocmirea de liste de inventariere distincte pentru spațiile închiriate altor societăți (SC OPCOM SA și SC Transelectrica SA) la termenele și în condițiile stabilite de lege;
- ◆ efectuarea de plăți pentru servicii juridice, în sumă de 43 mii lei, în condițiile în care entitatea avea angajat personal de specialitate și fără aprobarea reprezentanților statului în organele de conducere a societății;
- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare, cu suma de 19 mii lei, reprezentând tichete cadou pentru care, nu a făcut dovada repartizării și primirii acestora de către salariați;
- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare, cu suma de 66 mii lei, reprezentând drepturi de natură salarială, acordate membrilor și secretarilor Adunării Generale a Acționarilor și Consiliului de Administrație, peste nivelul indemnizației legale;
- ◆ efectuarea de plăți, în sumă de 10.553 mii lei, pentru lucrări de investiții facturate și acceptate la plată, fără a avea la bază documente (situații de lucrări) care să certifice execuția lucrărilor de către constructor.

*La SC Electrica
Furnizare SA
București*

- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului, la termenele și în condițiile stabilite de lege, respectiv neinventarierea imobilizărilor financiare, respectiv acțiuni deținute la alte societăți, precum și bunurile aparținând altor entități (închiriate);
- ◆ neclarificarea regimului juridic a 10 terenuri, în suprafață de 4.732 mp, aflate în administrare, în vederea includerii în capitalul social, pentru care SC Electrica SA este titularul certificatelor de atestare a dreptului de proprietate;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 507 mii lei, pentru servicii angajate fără bază legală în sensul că nu au fost cuprinse în Acordul cadru de prestări servicii și în propunerea financiară;
- ◆ achitarea unor studii de master, în condițiile în care acestea nu reprezintă formare profesională la care au dreptul salariații;
- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma de 75 mii lei, reprezentând drepturi de natură salarială acordate secretarilor tehnici ai Consiliului de Administrație și Adunării Generale a Acționarilor (salariați), fără bază legală.

*La SC Electrica
Serv SA București*

- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului la termenele și în condițiile stabilite de lege, respectiv neîntocmirea de liste distincte privind inventarierea bunurilor din domeniul public al statului și neinventarierea tichetelor de masă;
- ◆ efectuarea de plăți nelegale, în sumă de 248 mii lei, pentru servicii nedatorate, respectiv pentru servicii de mentenanță (60 mii lei) aferente unui obiectiv de investiții nerecepționat și nepus în funcțiune și pentru servicii necuprinse în Acordul cadru și în propunerea financiară (188 mii lei);
- ◆ efectuarea de plăți nelegale, în sumă de 174 mii lei, pentru cantități de lucrări decontate la alte prețuri decât cele stabilite în oferta financiară;
- ◆ efectuarea de plăți nelegale, în sumă de 1.999 mii lei, pentru servicii de întreținere culoare de siguranță la linii electrice aeriene (constând în tăierea unui număr de 104 mii arbori), acceptate la plată, în alte condiții decât cele stabilite în caietele de sarcini și fără a avea documente care să ateste execuția și recepția acestora;
- ◆ efectuarea de plăți nelegale, în sumă totală de 51 mii lei, pentru servicii de asistență juridică nedatorate (necontractate sau fără contraprestație);
- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu drepturi de natură salarială acordate directorului general și membrilor consiliului de administrație, peste limitele legale;
- ◆ efectuarea de cheltuieli de natură salarială, în sumă brută de 170 mii lei, reprezentând indemnizații acordate, în mod nelegal, secretarilor tehnici ai Consiliului de Administrație și ai Adunării Generale a Acționarilor;
- ◆ existența de stocuri fără mișcare sau cu mișcare lentă, în valoare de 21.841 mii lei;
- ◆ efectuarea de plăți nelegale, în sumă estimată la 3.050 mii lei, reprezentând dobânzi calculate și pretinse, peste nivelul ratei de referință a BNR, pentru un credit acordat de acționarul unic (SC Electrica SA), în baza aprobărilor CA și AGA, date în alte condiții decât cele reglementate prin statutul societății.

*SC de Distribuție
a Energiei Electrice
„Electrica Distribuție
Transilvania Nord”
SA*

- ♦ efectuarea de cheltuieli inutile, nejustificate din punct de vedere al bunei gestiuni economico-financiare, în sumă de 22.033 mii lei, reprezentând servicii de consultanță, servicii de reprezentare și diverse, achiziționate pe bază de contract încheiat cu SC Electrica SA (societatea mamă), în condițiile în care, aceste servicii intră în atribuțiile compartimentelor funcționale ale entității, stabilite în Regulamentul de Organizare și Funcționare, iar structura funcțională de specialitate, prevăzută în organigramă, acoperă întreaga gamă de operațiuni necesare desfășurării activității.

*SC de Distribuție
a Energiei Electrice
„Electrica Distribuție
Transilvania Sud”
SA*

- ♦ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă estimată de 507 mii lei, pentru servicii de întreținere a culoarelor de siguranță a liniilor electrice aeriene, neprestate, respectiv pentru lucrările „doborât arbori cu diametrul de peste 10 cm”, acceptate la plată, nu au fost prezentate documentele care să ateste execuția acestor lucrări (documente privind inventarierea arborilor a căror tăiere era necesară, actele de punere în valoare pentru acei arbori, procesele-verbale pentru predarea masei lemnoase rezultate din tăieri de arbori, precum și a unor lucrări de curățare teren).

*CNTEE
Transelectrica
SA București*

- ♦ nerespectarea prevederilor legale privind organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului, respectiv nu au fost inventariate bunurile aparținând societății, predate în custodie la terți și nu au fost luate măsuri de recuperare a bunurilor constatate lipsă în gestiune;
- ♦ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 3.541 mii lei, reprezentând taxă pentru servicii prestate în clădirea închiriată din București, str. Olteni, majorată în alte condiții decât cele stabilite în contract;
- ♦ atribuirea unui contract de prestări servicii de întreținere a culoarelor de trecere a liniilor electrice aeriene, în valoare de 1.971 mii lei, unui agent economic care nu îndeplinea condițiile de participare. Atribuirea a 4 contracte de astfel de servicii, la prețuri majorate cu sumă de 4.038 mii lei, față de prețurile oferite de aceleași societăți la prima licitație, în condițiile în care, într-un interval de numai 50 zile, au participat la două licitații electronice organizate, iar la a doua licitație, au depus oferte cu valori de 2,6 ori mai mari, fără a modifica cantitățile de lucrări și fără a fi impuse alte condiții suplimentare care să conducă la majorarea prețului față de prima licitație;
- ♦ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă estimată de 314 mii lei, pentru: servicii de defrișare (tăierea a 2.766 arbori), pentru care prestatorii de servicii nu au făcut dovada obținerii autorizației de exploatare, inventarierii și marcării arborilor (105 mii lei); servicii efectuate de același prestator la tarife superioare față de cele acceptate pentru același tip de lucrare, în contractele încheiate direct cu același prestator (178 mii lei), precum și pentru servicii de defrișare executate, în același an, pe aceleași suprafețe și decontate atât prestatorului, cât și SC Smart SA București (31 mii lei);
- ♦ efectuarea de plăți nedatorate, estimate la 1.378 mii lei, pentru lucrări de vopsitorie la stâlpi (705 mii lei), pentru care, în situațiile de lucrări întocmite de prestatori, au fost incluse și acceptate la plată, cantități de vopsea și diluant precum și un consum de manoperă/mp, peste nivelul celor stabilite în Norma republicană și Indicatoarele de norme de deviz, precum și articole de lucrări (operațiuni pregătitoare vopsirii: curățare, rașchetare și ștergere praf) pe suprafețe pe care nu s-a aprobat execuția lucrărilor întrucât linia LEA se afla sub tensiune (673 mii lei);
- ♦ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 556 mii lei, pentru lucrări de defrișare manuală a suprafețelor (în perimetrul și la baza stâlpilor LEA), pentru care, în situațiile de lucrări întocmite de prestatori, s-a inclus și acceptat la plată, un consum de manoperă/100mp, peste cel stabilit în Specificațiile tehnice și Indicatoarele de norme de deviz (10,26 ore în loc de 6,40 ore);
- ♦ efectuarea în anul 2011, de cheltuieli salariale în sumă de 1.350 mii lei, peste limita legală stabilită în Legea bugetului de stat, respectiv peste nivelul cheltuielilor salariale din anul precedent, actualizat cu indicii de inflație prognozat;
- ♦ efectuarea de cheltuieli salariale, în sumă de 108 mii lei, fără bază legală, prin acordarea de remunerații lunare directorului general (12 mii lei), fără a avea un contract de mandat încheiat în condițiile legii, de remunerații membrilor Consiliului de supraveghere (92 mii lei), peste nivelul remunerației lunare aprobat de AGA, de remunerații secretarilor Consiliului de supraveghere/AGA/Consiliului de administrație (4 mii lei), neprevăzute a se acorda prin legislația în vigoare;
- ♦ nerecuperarea cheltuielilor, în sumă de 29.941 mii lei, efectuate în contul unor agenți economici care au realizat dezechilibre în Sistemul Energetic Național, datorită schimburilor internaționale neplanificate de energie;
- ♦ neurmărirea recuperării creanțelor, în sumă de 468 mii lei, în cadrul termenului legal de prescripție precum și necalcularea și nesolicitarea de penalități/dobânzi legale, pentru neachitarea la termen a facturilor emise;
- ♦ neconstituirea de garanții financiare în cazul unor societăți care au derulat operațiuni pe piața de energie și de la care creanțele nerecuperate însumează 80.145 mii lei, iar societățile în cauză se află în procedură de insolvență;

- ♦ utilizarea rețelei naționale de transport al energiei electrice, fără a avea la bază un contract de concesiune încheiat în condițiile legii, în sensul că, contractul de concesiune încheiat nu a intrat în vigoare deoarece nu a fost publicat în Monitorul Oficial, iar conținutul-cadru al caietului de sarcini nu a fost aprobat prin hotărâre a Guvernului;
- ♦ nerealizarea de venituri, în sumă de 756 mii lei, din vânzarea de active (autotransformatoare) la prețuri inferioare comparativ cu alte bunuri similare vândute de entitate, sau față de contravaloarea cantităților de deșeuri estimate a rezulta în urma dezmembrării acestora.

CNTE Transelectrica SA, la nivelul filialelor:

SC pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport „Smart” SA București

- ♦ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă totală de 949 mii lei, pentru lucrări de intervenții la liniile electrice aeriene (LEA), prin acceptarea în mod nelegal la plată a decontării cheltuielilor indirecte (30%) și a cotei de profit (5%) pentru materiale în valoare totală de 2.601 mii lei, puse la dispoziția executantului lucrării;
- ♦ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 428 mii lei, pentru lucrări de vopsitorie stâlpi (curățare cu peria de sârmă și rașchetarea straturilor vechi de vopsea exfoliată sau rugină, ștergerea de praf și degresarea, vopsirea (1 strat) cu pensula pe o suprafață de 12.870 mp, pentru care nu au fost eliberate autorizații de lucru linia fiind sub tensiune);
- ♦ achiziția de bunuri și servicii la prețuri supraevaluate față de prețul pieței, respectiv:
 - achiziția de materiale la prețuri supraevaluate față de prețul pieței, în sensul că au fost achiziționate 9.600 ml „fir pilot diametrul Ø 18 mm” la prețul de 138 lei/ml și, respectiv, 9.000 ml „fir pilot diametrul Ø 16 mm” la prețul de 132 lei/ml, în condițiile în care, aceleași materiale au fost achiziționate cu un an în urmă de la același furnizor, la prețuri mult mai mici, respectiv la prețul unitar de 44 lei/ml și, respectiv, de 37 lei/ml, diferența de preț estimată fiind de 2.369 mii lei;
 - achiziția de truse, aparate și dispozitive (burghie, ciocane, discuri, polizoare, truse clești, valize și cutii metalice de transport) la prețuri supraevaluate față de prețul pieței, diferența de preț estimată fiind de 1.807 mii lei;
 - achiziția de echipamente și accesorii pentru computer la prețuri supraevaluate față de prețul pieței, diferența de preț estimată fiind de 45 mii lei;
 - achiziția de mașini unelte și accesorii de perforat metal, echipamente de ridicat, la prețuri supraevaluate față de prețul pieței, diferența de preț estimată fiind de 808 mii lei, în condițiile în care, o parte din bunurile recepționate nu corespund cerințelor din caietul de sarcini, fiind incomplete sau de alte dimensiuni;
 - achiziția de utilaje, piese și accesorii pentru mașini, unelte și pentru echipamente de ridicare și manipulare, la prețuri supraevaluate față de prețul pieței, diferența de preț estimată fiind de 263 mii lei, în condițiile în care, achiziția s-a efectuat pe componente a căror valoare însumată este superioară prețului mijlocului fix din care fac parte componentele achiziționate;
 - achiziția de anvelope auto pentru iarnă (inclusiv camere de aer și benzi de jantă), la prețuri supraevaluate față de prețul pieței, diferența de preț estimată fiind de 86 mii lei;
 - acceptarea și decontarea, în cazul unor lucrări de vopsitorie stâlpi, a 7.622 l grund (mastic epoxidic), la prețuri supraevaluate față de prețul pieței, în sensul că, în situațiile de lucrări întocmite de prestatori, cantitatea de grund mastic epoxidic „Masticon” a fost inclusă și acceptată la plată, la prețul de 93 lei/l, în condițiile în care, în același an (2011), același produs a fost achiziționat de la același furnizor/producător, de către alți prestatori care aveau contracte încheiate cu SC Smart SA, la prețul unitar de 32 lei/l, diferența de preț estimată fiind de 469 mii lei.
- ♦ efectuarea de plăți nedatorate estimate la 703 mii lei pentru lucrări de vopsitorie la stâlpi, acceptate la plată cu nerespectarea condițiilor stabilite în caietul de sarcini privind consumul de vopsea și consumul de manoperă/100mp, în sensul că a acceptat la plată, în oferte și în situațiile de lucrări, cantități de vopsea pe metru pătrat, precum și un consum de manoperă/în ore/100 m, mai mare decât cel prevăzut în specificațiile tehnice, indicatoare de norme de deviz;
- ♦ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma de 2.766 mii lei, reprezentând premii acordate salariaților în alte condiții decât cele stabilite prin contractul colectiv de muncă;
- ♦ efectuarea de plăți nedatorate, estimate la 126 mii lei, pentru facturi de combustibil achiziționat pe bază de carduri emise de furnizor, fără a avea la bază documente care să justifice alimentarea cu combustibil a vehiculelor (116 mii lei), precum și pentru servicii și produse (10 mii lei) necontractate (spălări automate, servicii curățenie auto, mâncare, băuturi, accesorii auto, lichide auto), fără a se cunoaște utilizatorii cardurilor și fără a avea la bază documente justificative;
- ♦ efectuarea de plăți nedatorate, estimate la suma de 44 mii lei, pentru servicii de catering acceptate la plată fără a avea la bază documente care să certifice scopul pentru care au fost efectuate aceste cheltuieli și în ce au constat serviciile respective (cantitate, preț unitar).

*SC Filiala Institutul
de Cercetări și
Modernizări
Energetice
„Icmenerg”
SA București*

- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului la termenele și în condițiile stabilite de lege, în sensul că: stocurile de materiale au fost inventariate în mod formal, fără a exista concordanță cu evidența tehnico-operativă și nu au fost inventariate soldurile conturilor de furnizori;
- ◆ nu au fost calculate, evidențiate și încasate drepturi de creanță, în sumă totală de 108 mii lei, reprezentând penalități de întârziere datorate pentru nerespectarea clauzelor contractuale;
- ◆ nu au fost constituite garanții materiale pentru persoanele care gestionează valori materiale și bănești;
- ◆ nu au fost reevaluate terenurile aflate în proprietatea societății, diferențele de reevaluare nestabilite și neevidențiate în situațiile financiare fiind în valoare estimată de 53.788 mii lei;
- ◆ au fost acordate tichete de masă peste nivelul legal, în valoare de 18 mii lei, unor salariați care se aflau în concediu de odihnă, concediu medical sau în perioada deplasării în interesul serviciului;
- ◆ au fost efectuate cheltuieli nelegale, în sumă totală de 66 mii lei, reprezentând drepturi salariale (inclusiv contribuțiile aferente) acordate managerului, în baza contractului de mandat, neîncheiat în condițiile legii;
- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor societății cu suma de 127 mii lei, reprezentând despăgubiri și cheltuieli de judecată, achitate pentru nerespectarea clauzelor contractuale.

*SC Filiala
Icmenerg Service
SA București*

- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor cu suma de 278 mii lei, reprezentând indemnizații acordate administratorului special, în condițiile neîndeplinirii clauzelor contractului de mandat, în perioada în care societatea s-a aflat în administrare specială și supraveghere financiară.

*La Regia Autonomă
pentru Activități
Nucleare (RAAN)
Drobeta Turnu
Severin*

- ◆ majorarea nejustificată a cheltuielilor de exploatare cu suma de 47 mii lei, reprezentând drepturi de natură salarială (bonusuri acordate conform CCM, tichete de masă, spor pentru titlul de doctor în științe (15%) etc., acordate directorului general, peste nivelul legal reglementat);
- ◆ efectuarea de plăți, în sumă de 117 mii lei, pentru achiziții mobilier și aparatură birotică, efectuate fără bază legală, în condițiile în care, începând cu luna iulie 2010, astfel de achiziții au fost interzise a se efectua;
- ◆ nerealizarea de venituri, în sumă de 22 mii lei, din vânzarea energiei electrice la prețuri care nu includ și tariful zonal aferent serviciului de transport pentru introducerea de energie electrică în rețea (TG), în vigoare la data facturării;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 25 mii lei, pentru servicii de pază neprestate (contravaloarea unui număr de 2070 ore pază neefectuate);
- ◆ efectuarea de plăți necuvenite în sumă de 18 mii lei, pentru servicii întreținere/amenajare spații verzi pe perioada iernii, când nu se justifică efectuarea lucrărilor de tăiere a ierbii și amenajare a spațiilor verzi.

La nivelul sucursalelor RAAN:

*Sucursala
Romag Prod*

- ◆ efectuarea de plăți din alocații bugetare, în sumă de 4.003 mii lei, reprezentând avansuri acordate pentru lucrări de investiții nejustificate în condițiile legii, în sensul că nu au fost justificate prin lucrări executate până la sfârșitul anului. La data finalizării controlului, din avansurile acordate a rămas o diferență nejustificată, în sumă de 1.129 mii lei (la care se adaugă accesorii calculate în sumă de 726 mii lei), pentru care nu s-a procedat la recuperarea și restituirea acestora în vederea regularizării cu bugetul statului;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate din alocații bugetare, în sumă de 506 mii lei (pentru care s-au calculat beneficii nerealizate în sumă de 21 mii lei), pentru lucrări de investiții angajate la prețuri supraevaluate, prin majorarea cheltuielilor aferente consumurilor cu mâna de lucru.

*Sucursala
Romag
Termo*

- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 53.878 mii lei, către constructori, pentru echipamente neachiziționate (9.508 mii lei), precum și pentru plata unor facturi neevidențiate în contabilitate (în valoare totală de 44.370 mii lei);
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 338 mii lei, pentru lucrări decontate la alte prețuri decât cele stabilite în contract;
- ◆ necalcularea și nerecuperarea penalităților de întârziere, în sumă de 209 mii lei, pentru neexecutarea la termenul stabilit în contract a lucrărilor;
- ◆ nerealizarea de venituri, în sumă de 4.259 mii lei, din activitatea de procesare a cărbunelui, desfășurată pe bază de contract pentru diverse firme, în sensul că a livrat titularilor de contracte, energia electrică rezultată din procesare, la prețuri situate sub costurile înregistrate pentru procesarea cărbunelui;
- ◆ înregistrarea unor minusuri la inventarierea stocului de cărbune peste limitele de perisabilități legale acceptate (68.055 t în anul 2011 și 243.667 t cărbune în anul 2012), pentru care nu au fost stabilite cauzele producerii lor;
- ◆ scoaterea de produse (14.500 t păcură și 301.897 t cărbune energetic) din rezerva de stat, fără aprobări legale.

*La SC Construcții
Aeronautice SA
Ghimbav*

- ◆ nu a fost asigurată conducerea societății în conformitate cu actul constitutiv;
- ◆ nu s-a efectuat inventarierea patrimoniului, la termenele și în condițiile stabilite de lege;
- ◆ nu au fost luate măsurile legale pentru recuperarea creanțelor, în sumă de 163 mii lei, în cadrul termenului legal de prescripție.

*La SC Uzina
Termoelectrică
Midia SA Năvodari*

- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului, la termenele și în condițiile stabilite de lege, respectiv neîntocmirea distinctă a listelor de inventariere pentru mijloacele fixe închiriate unor terți, neinventarierea, în condițiile legii a investițiilor în curs, neînregistrarea în contabilitate a tuturor rezultatelor inventarierii;
- ◆ necalcularea și nerecuperarea de penalități contractuale, în sumă de 294 mii lei, pentru neîncasarea la termen a facturilor;
- ◆ efectuarea de plăți nelegale, în sumă de 28 mii lei, reprezentând indemnizații acordate unor persoane care nu au fost numite în comisii de negociere (nu aveau dreptul să fie remunerate);
- ◆ efectuarea de plăți nelegale, în sumă de 134 mii lei, reprezentând avans acordat pentru lucrări, în condițiile în care, furnizorul nu a prezentat scrisoare de garanție bancară pentru returnarea avansului;
- ◆ efectuarea de plăți nedatorate, în sumă de 85 mii lei, pentru lucrări supraevaluate, prin includerea în situațiile de lucrări a unor contribuții nedatorate (comision și fondul de risc și accidente).

*La CNAF
„Minvest”
SA Deva*

- ◆ prejudicierea patrimoniului prin achiziția unor bunuri, în valoare de 80 mii lei (băuturi alcoolice și nealcoolice, alimente, articole de igienă intimă, îmbrăcăminte, cosmetice, lenjerie), care nu au nicio legătură cu obiectul de activitate al companiei și fără a avea la bază, referate de necesitate care să arate scopul pentru care au fost achiziționate, precum și bonuri de consum care să indice locul de consum.

*La SC Uzina
Macanică
Orăștie SA*

- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului, la termenele și în condițiile stabilite de lege, respectiv nestabilirea gestiunilor supuse inventarierii, perioada și persoanele care au în răspundere gestiunile respective;
- ◆ nerecuperarea unor creanțe mai vechi de 3 ani, pentru care termenul de încasare este depășit.

*La SC Conpet
SA Ploiești*

- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului, la termenele și în condițiile stabilite de lege, respectiv: neinventarierea tronsoanelor de conductă îngropată, rezultate în urma lucrărilor de reparații la conductele active; în listele de inventariere a bunurilor din domeniul public au fost înscrise bunuri de natura activelor fixe care în realitate erau deja demolate;
- ◆ decontarea nelegală a sumei de 27 mii lei, reprezentând cheltuieli cu diurna acordată pentru deplasările externe, în cuantum mai mare față de plafonul legal;
- ◆ nu au fost calculate, facturate și înregistrate în evidența contabilă, penalități contractuale, în valoare totală de 266 mii lei, ca urmare a nerespectării termenelor de execuție, de către prestatorii de servicii/lucrări.

*La SNGN
Romgaz SA
Mediaș*

- ◆ efectuarea de plăți nelegale, în sumă estimată de 180 mii lei, pentru servicii, fără a avea la bază o contraprestație, în sensul că au fost acceptate la plată servicii de copiere și imprimare documente, peste volumul efectiv realizat;
- ◆ efectuarea de plăți nelegale, în sumă de 14 mii lei, reprezentând drepturi de natură salarială (primă de vacanță) acordate directorului general, peste nivelul indemnizației legale;
- ◆ diminuarea veniturilor cuvenite ANRE cu suma de 4.541 mii lei, reprezentând tarife estimate pentru eliberarea autorizațiilor de înființare, funcționare și de modificare a unor capacități de producție și de înmagazinare a gazelor naturale, neobținute de către SNGN Romgaz SA.

*La SC Oltchim SA
Râmnicu Vâlcea*

- ◆ nerecuperarea din vânzarea activului „instalație de gaz”, a cheltuielilor efectuate, în sumă de 23 mii lei, reprezentând taxe/onorarii plătite pentru transferul acestui activ de la OMV Petrom;
- ◆ neefectuarea inventarierii patrimoniului, la termenele și în condițiile stabilite de lege, respectiv:
 - neîntocmirea documentelor de inventariere în condițiile legii, respectiv în procesele-verbale nu s-au înscris: valoarea bunurilor inventariate, volumul stocurilor depreciate, fără mișcare, cu mișcare lentă, greu vandabile, fără desfacere asigurată și nici propuneri de măsuri în vederea reintegrării lor în circuitul economic, propuneri de scoatere din funcțiune a imobilizărilor corporale, respectiv din evidență, a imobilizărilor necorporale, propuneri de scoatere din uz a materialelor de natura obiectelor de inventar și declarare sau casare a unor stocuri, constatări privind păstrarea, depozitarea, conservarea, asigurarea integrității bunurilor din gestiune;
 - neinventarierea, pe stadii de execuție, a investițiilor în curs de execuție, în sumă de 407.861 mii lei;
- ◆ nu au fost calculate și recuperate penalități, în sumă de 204 mii lei, pentru neîncasarea la termen a contravalorii produselor livrate;
- ◆ neînregistrarea pe venituri a avansurilor, în sumă de 422 mii lei, primite de la clienți și nerestituite în termenul legal de prescripție;
- ◆ neîncasarea, în termenul legal, a dividendelor cuvenite din participațiile la capitalul social al altor societăți comerciale;

- ◆ efectuarea de plăți, în sumă de 86 mii lei, pentru servicii de publicitate angajate, în condițiile în care efectuarea de cheltuieli de publicitate a fost suspendată prin memorandum al Guvernului.

Abateri referitoare la modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetului general consolidat

La SN Plafar SA București

- ◆ necalcularea și nevirarea contribuției, în sumă de 36 mii lei, datorată pentru neangajarea de persoane cu handicap.

La SN a Sării SA București

- ◆ diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma de 26.767 mii lei (la care se adaugă accesorii calculate în sumă de 9.612 mii lei), reprezentând redevență minieră necalculată în condițiile legii, în sensul că, pentru cantitatea de 950 mii t sare soluție, nu s-a calculat redevența minieră aferentă, iar pentru cantitatea de 11.633 mii t sare, nu a fost aplicat modul de calcul al redevenței reglementat de OUG nr. 101/2007, datorită neîncheierii de acte adiționale de actualizare a redevenței prevăzute în licențe, deși avea această obligație în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a Legii nr. 262/2009.

La SC Construcții Aeronautice SA Ghimbav

- ◆ nevirarea la bugetul statului, pe destinațiile legale, a reținerilor din salariu (contribuții individuale de asigurări sociale și impozit pe salarii), în sumă de 14.615 mii lei, pentru care organele fiscale teritoriale au întocmit procesul verbal de sechestru asupra unor bunuri imobile și au efectuat înscrieri în arhiva electronică, în condițiile în care a beneficiat de sume acordate de la bugetul de stat, pentru plata drepturilor salariale.

La SC Șantierul Naval 2 Mai SA Mangalia

- ◆ nevirarea la bugetul de stat a dividendelor în sumă de 18 mii lei, având termen de prescripție depășit.

La SC Șantierul Naval Mangalia SA

- ◆ neplata la termenele legale a contribuțiilor în sumă de 3.940 mii lei, datorate bugetului de stat și bugetelor fondurilor speciale.

La CNCAF „Minvest” SA Deva

- ◆ diminuarea veniturilor cuvenite bugetului de stat cu suma de 18 mii lei, reprezentând redevența minieră, ca urmare a neactualizării, în condițiile legii, a licenței de concesiune pentru exploatarea nisipului cuarțifer din perimetrul Făgetul Ierii, jud. Cluj;
- ◆ diminuarea veniturilor cuvenite bugetului local cu suma de 181 mii lei, reprezentând taxă pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări, aferentă lucrărilor executate în perimetrul comunelor Brâznic (Hunedoara) și Iara (Cluj).

La SNGN Romgaz SA Mediaș

- ◆ necalcularea, neînregistrarea și nevirarea la bugetul de stat a taxei pe valoarea adăugată, în sumă de 1.618 mii lei (la care se adaugă accesorii calculate în sumă de 363 mii lei), aferentă cheltuielilor nedeductibile fiscal reprezentând cheltuieli sociale efectuate peste limita legală;
- ◆ necalcularea și nevirarea la bugetul de stat a impozitului pe profit în sumă de 1.078 mii lei (la care se adaugă accesorii calculate în sumă 242 mii lei), ca urmare a efectuării de cheltuieli sociale peste limita legală (2% aplicată asupra valorii cheltuielilor cu salariile personalului).

Abateri referitoare la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

La SN Plafar SA București

- ◆ evidențierea unor creanțe plătite, în sumă totală de 3.589 mii lei, pentru care nu a fost organizată contabilitatea analitică, fiind înscrise în Tabelul definitiv al creanțelor urmare reconstituirii, pe baza documentelor prezentate de terți;

La SN a Apelor Minerale SA București

- ◆ neorganizarea contabilității de gestiune adaptată la specificul activității.
- ◆ neevidențierea corectă în contabilitate a lucrărilor de investiții (foraje), în valoare totală de 1.523 mii lei, executate în regie proprie.

La SC Electrica Serv SA București

- ◆ evidențierea eronată în contabilitate a unor bunuri aparținând domeniului public al statului, respectiv a construcției Muzeului Tehnic „Dimitrie Leonida”— Parcul Carol I, în valoare de 119 mii lei și a investițiilor efectuate la aceasta, în valoare de 2.568 mii lei;
- ◆ neevidențierea în contabilitate a terenurilor în suprafață de 115.821 mp, înscrise în cartea funciară;
- ◆ neobținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate pentru terenurile aflate în administrare, în suprafață de 46.366 mp, și, implicit, nemajorarea capitalului social al societății cu contravaloarea acestora;
- ◆ nemajorarea capitalului social cu contravaloarea terenurilor în suprafață totală de 142.044 mp aflate în patrimoniu, pentru care, au fost obținute certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra terenului.
- ◆ neevidențierea în patrimoniu a unor bunuri achiziționate, în valoare de 57 mii lei.

La SN a Sării SA București

La CNTEE Transelectrica SA București

- ◆ neevaluarea și implicit neactualizarea valorii de inventar a bunurilor în valoare de 42.368 mii lei, aparținând domeniului public al statului, concesionate CNTEE Transelectrica SA.

La CNTEE Transelectrica SA București, la nivelul filialelor:

SC pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport „Smart” SA București

- ◆ nerespectarea prevederilor legale privind evidențierea în contabilitate a cheltuielilor cu combustibilul auto, în sensul că la înregistrarea pe cheltuieli a facturilor de combustibil în sumă de 197 mii lei, acceptate la plată, nu a fost aplicat procentul de deductibilitate prevăzut de lege.

SC Filiala Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice „Icemenerg” SA București

- ◆ menținerea, în evidența contabilă, a unor creanțe în sumă de 52 mii lei, pentru care acțiunile în instanță, întreprinse pentru recuperarea acestora, au fost respinse;
- ◆ neevidențierea în contabilitate a unor provizioane în valoare estimată de 2.308 mii lei, pentru clienți aflați în litigiu.

SC Filiala Icemenerg Service SA București

- ◆ evidențierea în situațiile financiare a unor imobilizări corporale în valoare de 44 mii lei, a căror durată normală de funcționare a expirat și pentru care valoarea de intrare a fost recuperată integral (prin amortizare);
- ◆ nemajorarea capitalului social cu valoarea actualizată a terenului pentru care deține titlu de proprietate încă din anul 2003.

La SC Construcții Aeronautice SA Ghimbav

- ◆ neconvertirea în acțiuni a creanței în valoare de 12.005 mii lei (3.683.241 USD), reprezentând datoria SC IAR SA Brașov față de AVAB, preluată la divizarea acestei societăți și, implicit, nemajorarea capitalului social;
- ◆ neobținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate pentru terenurile aflate în administrare și, implicit, nemajorarea capitalului social al societății cu contravaloarea acestora;
- ◆ neîntocmirea documentațiilor de cadastru pentru activele din incinta societății (construcții și terenuri), în valoare totală de 8.336 mii lei și, implicit, neînscrierea acestora în documentele cadastrale.

La CNCAF „Minvest” SA Deva

- ◆ neaprobarea de către AGA a situațiilor financiare.

La SC Conpet SA Ploiești

- ◆ existența unei neconcordanțe în sumă de 112.024 mii lei, între datele înregistrate în contabilitate privind bunurile aparținând domeniului public al statului și cele din anexa la acordul petrolier de concesiune a activității de exploatare a Sistemului Național de Transport Țitei;
- ◆ nemajorarea capitalului social cu contravaloarea terenurilor aflate în patrimoniu, în suprafață totală de 150.282 mp, pentru care au fost obținute certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra terenului.

La SC Oltchim SA Râmnicu Vâlcea

- ◆ neîntocmirea balanței analitice pentru mijloacele fixe la care s-au realizat investiții;
- ◆ majorarea nejustificată a valorii unui mijloc fix cu suma de 391 mii lei, reprezentând materie primă utilizată în scopul realizării de produse finite;
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a unor materiale și utilaje în valoare de 415 mii lei, achiziționate pentru investiții, existente faptic în depozit.

Nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în administrarea patrimoniului public și privat al statului

La SN a Apelor Minerale SA București

- ◆ efectuarea de cheltuieli neeconomice, în sumă de 41 mii lei, pentru întreținerea perimetrului Cufoaia Dealul Bulș, în condițiile nerealizării investiției pentru acest perimetru.

La SN a Sării SA București

- ◆ închirierea de bunuri în condiții de ineficiență, respectiv închirierea unei locuințe (situată în București) la care chiria încasată nu acoperă cheltuielile efectuate cu acest imobil (impozitele și taxele locale și amortizarea aferentă).

La SC Termoelectrica SA București

- ◆ efectuarea de cheltuieli neeconomice, în sumă de 50 mii lei, reprezentând servicii juridice angajate cu 2 case de avocatură, pentru emiterea unei opinii referitoare la o operațiune reglementată prin OUG nr. 84/2011, în condițiile în care SC Termoelectrica SA înregistra pierdere și se afla într-un program de restructurare a personalului, care impunea costuri suplimentare.

La SC Electrica Furnizare SA București

- ◆ efectuarea de cheltuieli neeconomice, în sumă de 13.931 mii lei, reprezentând servicii achiziționate (în domeniile achiziții, economic, juridic, resurse umane, comercial etc.) și consultanță de specialitate în aceleași domenii, în condițiile în care:
 - entitatea avea angajat personal specializat în aceste domenii (atât la sediul central, cât și la cele trei sucursale) cu atribuții corespunzătoare stabilite prin Regulamentul de Organizare și Funcționare (actualizat), aprobat de Consiliul de Administrație;

*SC de Distribuție a
Energiei Electrice
„Electrica Distribuție
Transilvania Sud”
SA*

*La SC Oltchim SA
Râmnicu Vâlcea*

- au fost acceptate la plată facturi, fără a avea la bază documente care să certifice prestarea efectivă a activităților facturate.
- ♦ efectuarea de cheltuieli neeconomice în sumă de 40.057 mii lei, reprezentând servicii diverse, achiziționate pe bază de contract încheiat SC Electrica SA, în vederea realizării unor activități pentru care deține personal angajat cu atribuții corespunzătoare prevăzute în Regulamentul de Organizare și Funcționare, iar entitatea nu dispune de documente justificative care să certifice prestarea efectivă a activităților în cauză, precum și cantitatea serviciilor prestate.
- ♦ în condițiile în care societatea înregistra pierderi, s-au efectuat cheltuieli de sponsorizare, reclamă și publicitate, în sumă totală de 26.505 mii lei;
- ♦ au fost majorate salariile angajaților și au fost plătite integral, în condițiile în care societatea nu a lucrat la întreaga capacitate;
- ♦ s-au achiziționat servicii de consultanță fără ca acestea să conducă la îmbunătățirea situației economico-financiare a societății;
- ♦ s-au efectuat cheltuieli pentru menținerea în stare de funcționare a utilajelor din secțiile care nu au realizat producție;
- ♦ au fost înregistrate pe costuri: creanțe nerecuperate în valoare de 9.324 mii lei, care au fost preluate de la entitățile care au făcut parte din grupul de firme Oltchim, creanțe nerecuperate pentru care instanța a hotărât deschiderea procedurilor de insolvență împotriva firmelor respective, creanțe nerecuperate motivat de faptul că societățile respective sunt în blocaj financiar, fiind în imposibilitate de a efectua plata produselor achiziționate de la SC Oltchim SA;
- ♦ s-au achiziționat două active (instalație și terenul aferent în suprafață de 21.401 mp), la valoarea de 1.655 mii lei, care, ulterior, au fost scoase la vânzare: instalația a fost vândută la prețul la care a fost achiziționată, iar terenul nu a fost acceptat la vânzare (fiind contaminat chimic);
- ♦ au fost aplicate prețuri diferite pentru vânzarea aceluiși produs, practicând, în multe situații, folosirea „creditului furnizor”, respectiv realizarea finanțării producției chiar de către beneficiarii produselor.

Recomandări

*La SN Plafar SA
București*

- ✓ intrarea în legalitate privind organizarea și conducerea contabilității clienților și furnizorilor; organizarea și conducerea contabilității de gestiune; inventarierea patrimoniului; majorarea capitalului social; organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv; implementarea și menținerea sistemelor de management și control intern;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului prin nemajorarea capitalului social în condițiile legii și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor stocurilor de bunuri, aflate în patrimoniu în perioada 2009-2011, în vederea identificării și a altor cazuri de stocuri pentru care nu s-au luat măsuri de valorificare în cadrul termenului de valabilitate, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a scoaterii din patrimoniu a unor bunuri nevalorificate în condițiile legii, și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor vânzărilor de ceaiuri și siropuri, efectuate în perioada 2009-2011, în vederea identificării tuturor cazurilor de produse vândute sub costurile înregistrate de societate cu producerea și comercializarea lor, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a vânzării produselor la prețuri situate sub costurile înregistrate și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de achiziție bunuri și servicii, efectuate în perioada 2009-2011, în vederea identificării și a altor cazuri de achiziții de bunuri și servicii, acceptate la plată fără a avea la bază documente justificative care să certifice realitatea și exactitatea sumelor datorate, a stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor drepturilor de natură salarială acordate în perioada 2009-2011, în vederea identificării și a altor drepturi acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor tranzacțiilor și plăților efectuate pe perioada insolvenței, în vederea identificării și a altor cazuri de tranzacții încheiate și derulate în mod nelegal, precum și de onorării acordate în alte condiții decât cele legale, a stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în condițiile legii.

*La SN a Apelor
Minerale SA
București*

- ✓ intrarea în legalitate privind: execuția obiectivelor de investiții în regie proprie, înregistrarea în contabilitate a amortizării mijloacelor fixe puse în funcțiune; implementarea și menținerea sistemelor de control intern/managerial; recuperarea creanțelor în cadrul termenului legal de prescripție, exploatarea și valorificarea în condiții de eficiență, a resurselor minerale (apă minerală);

- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor serviciilor achiziționate și acceptate la plată, în perioada 2010-2012, în vederea identificării și a altor servicii decontate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- ✓ corectarea cheltuielilor înregistrate în contabilitate, prin stornarea de pe costuri, a sumei de 34 mii lei.
- ✓ intrarea în legalitate privind:
 - actualizarea redevenței miniere prin încheierea de acte adiționale la licențele de exploatare, recalcularea redevenței în condițiile legii, pentru perioada 2010-2012, în vederea stabilirii diferențelor de redevență minieră datorată bugetului de stat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și virarea acestora la bugetul de stat, inclusiv accesoriile aferente;
 - organizarea și exercitarea activității de control financiar propriu;
 - organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului;
 - reevaluarea imobilizărilor corporale la valoarea justă de la data bilanțului;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de servicii/lucrări derulate în perioada 2010-2012 (la nivel central și la sucursale), în vederea identificării și a altor cazuri de servicii (de proiectare, de marketing, de transport, de depozitare, de reparații auto, de pază și intervenție, de consultanță etc.) și de lucrări decontate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de servicii și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra achizițiilor de produse (inclusiv cele petroliere) și de utilaje efectuate în perioada 2010-2012 (la nivel central și la sucursale), în vederea identificării și a altor cazuri, evaluarea acestora la prețul real al pieței, cuantificarea sumelor astfel stabilite și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestora;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor drepturilor de natură salarială acordate salariaților în perioada 2010-2012 (atât la nivel central cât și la nivelul sucursalelor), în vederea stabilirii diferențelor între drepturile acordate și cele cuvenite, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru drepturi salariale acordate în mod nelegal și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor privind vânzările de sare la export și la intern, în perioada 2010-2012 (la nivel central și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de vânzări de sare sub costurile înregistrate, a stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor creanțelor înregistrate în perioada 2010-2012 (la nivel central și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor creanțe nerecuperate în cadrul termenului legal de prescripție, a stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale).

- ✓ intrarea în legalitate privind organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor serviciilor juridice achiziționate și decontate în perioada 2010-2012 (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de servicii achiziționate în mod nelegal și/sau nejustificate în condițiile legii, a stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor tichetelor cadou achiziționate în perioada 2010-2012 (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de tichete cadou achiziționate în mod nelegal și/sau neacordate în condițiile legii salariaților, a stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor drepturilor de natură salarială acordate membrilor adunării generale a acționarilor și consiliului de administrație, secretarului adunării generale a acționarilor și al consiliului de administrație, în perioada 2010-2012, în vederea identificării și a altor drepturi acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor lucrărilor de investiții executate de terți în perioada 2010-2012 (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de lucrări de investiții, acceptate la plată fără a avea la bază situații de lucrări întocmite în condițiile legii, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și luarea măsurilor legale în vederea recuperării acestuia.

- ✓ intrarea în legalitate privind organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului, clarificarea regimului juridic a terenurilor primite la înființare, spre administrare, angajarea de servicii juridice, cu respectarea prevederilor OUG nr. 26/2012;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de servicii (încheiate în baza unor acorduri cadru) și de lucrări de investiții, derulate în perioada 2011-2012 (atât la nivel central precum și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de servicii/lucrări angajate și decontate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului creat ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor drepturilor bănești acordate secretarului adunării generale a acționarilor și al consiliului de administrație, în perioada 2011-2012, în vederea identificării și a altor drepturi acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de servicii și de consultanță, derulate în perioada 2011-2012 (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de servicii achiziționate pentru activități în care, entitatea avea angajat personal specializat cu atribuții corespunzătoare stabilite prin ROF și fără a avea la bază documente care să certifice prestarea efectivă a serviciilor facturate, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ recuperarea sumei de 507 mii lei, pentru servicii angajate în mod nelegal.

- ✓ intrarea în legalitate privind:
 - evidențierea corectă în contabilitate a bunurilor de natura patrimoniului public, primite în administrare, inclusiv a construcției Muzeului Tehnic Dimitrie Leonida și a investițiilor efectuate;
 - efectuarea inventarierii patrimoniului;
 - stabilirea și evaluarea terenurilor în suprafață de 46.366 mp, în vederea obținerii certificatelor de atestare a dreptului de proprietate;
 - majorarea capitalului social cu contravaloarea terenurilor pentru care a obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate;
 - implementarea standardelor de control intern/managerial;
 - organizarea și exercitarea auditului public intern;
- ✓ luarea de măsuri pentru stabilirea stocurilor (cantitativ și valoric) care nu mai sunt necesare desfășurării activității și pentru care se vor dispune măsuri de valorificare, precum și a stocurilor cu termen de valabilitate expirat, pentru care se vor dispune măsuri de recuperare în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de servicii/lucrări de protecție anticorozivă stâlpi metalici LEA și servicii de întreținere a culelor de siguranță a liniilor electrice aeriene, derulate în perioada 2010-2012 (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de servicii angajate și decontate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor serviciilor juridice achiziționate și decontate în perioada 2010-2012 (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de servicii juridice decontate peste nivelul contractat sau decontate fără o contraprestație, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor drepturilor de natură salarială acordate directorului general, membrilor consiliului de administrație și secretarilor tehnici ai AGA și ai Consiliului de Administrație, în perioada 2010-2012, în vederea identificării și a altor drepturi acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor împrumuturilor contractate și derulate în perioada 2010-2012 (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de împrumuturi contractate în alte condiții decât cele reglementate prin Statutul societății, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ recuperarea sumelor de 248 mii lei și respectiv de 51 mii lei, plătite nelegal, pentru servicii nedatate.

SC de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Transilvania Sud” SA	✓ intrarea în legalitate privind angajarea și decontarea de servicii și consultanță de specialitate pentru activitatea serviciilor/birourilor din structura organizatorică, în condițiile în care are angajat personal de specialitate cu atribuții stabilite în Regulamentul de Organizare și Funcționare; ✓ reverificarea serviciilor de defrișare a culoarelor de siguranță a liniilor electrice aeriene, prestate în perioada 2010-2013, în vederea stabilirii întinderii prejudiciilor create ca urmare a plăților efectuate pentru lucrări neexecutate și recuperarea acestora în condițiile legii; ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de servicii și de consultanță, încheiate cu SC Electrica SA, derulate în perioada 2010-2012, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii achiziționate pentru activități care nu se justifică și fără a avea la bază documente care să certifice prestarea efectivă a serviciilor facturate, a stabilirii în condițiile legii, a întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de servicii, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestuia.
SC Electrica SERV SA și SC de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Transilvania Nord” SA	✓ reanalizarea serviciilor prevăzute în contractele încheiate cu SC Electrica SA, în vederea identificării acelor servicii pentru care nu există probe certe că s-au prestat, după care, să fie corectate și înregistrate în contabilitatea entității.
La CNETE Transelectrica SA București	✓ intrarea în legalitate privind: organizarea și efectuarea inventarierii patrimoniului, concesiunea Sistemului Național de Transport a Energiei Electrice, decontarea către SC Smart SA a lucrărilor de vopsitorie stâlpi și de defrișare manuală a vegetației, la liniile electrice LEA, în baza Situațiilor de lucrări, întocmite de executant, în structura prevăzută de lege și cu respectarea condițiilor stabilite în caietele de sarcini, aprobarea și efectuarea de cheltuieli salariale în condițiile legii, calcularea și recuperarea penalităților/dobânzilor legale pentru neachitarea la termen a facturilor emise, constituirea garanției financiare pentru tranzacțiile efectuate pe piața de energie, organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu, în condițiile legii; ✓ analiza stabilirii taxei pentru serviciile aferente clădirii din București, str. Olteni, în raport cu prevederile contractuale, în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli incluse în mod nejustificat, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a decontării acestei taxe în alte condiții decât cele stabilite în contract, și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale); ✓ analiza schimburilor internaționale neplanificate de energie, înregistrate în perioada 2011-2012, a cheltuielilor efectuate cu dezechilibrele create în SEN (inclusiv consumul propriu tehnologic), în vederea identificării și a altor cazuri de cheltuieli suportate în mod nejustificat pe costuri, a stabilirii sumelor aferente dezechilibrelor create de diverși agenți economici, pentru care nu au fost luate măsuri de recuperare, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, și recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate aferente) în condițiile legii; ✓ extinderea verificărilor (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor) asupra contractelor de prestări servicii de întreținere a culoarelor de trecere a liniilor electrice aeriene LEA, atribuite în perioada 2011-2012, în vederea identificării și a altor cazuri: • de contracte atribuite către agenți economici care nu îndeplineau condițiile de participare stabilite în documentația de atribuire, precum și de contracte de lucrări adjudecate la prețuri majorate, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de achiziții și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale); • de lucrări de defrișare executate la tarife superioare față de cele acceptate pentru același tip de lucrare, în contractele încheiate direct cu același prestator, de lucrări executate pe aceleași suprafețe și decontate pe mai multe contracte, precum și de lucrări executate în alte condiții decât cele stabilite prin caietele de sarcini, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de achiziții, și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale). ✓ extinderea verificărilor (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor) asupra lucrărilor de reparații curente la liniile LEA (vopsitorie stâlpi, defrișare manuală a vegetației) executate în perioada 2011-2012, în baza contractelor de servicii încheiate cu SC Smart SA, în vederea identificării și a altor cazuri de lucrări acceptate la plată, pentru care în situațiile de lucrări au fost incluse alte consumuri decât cele stabilite în Specificațiile tehnice, Indicatoare de norme de deviz, precum și a unor suprafețe mai mari decât cele autorizate pentru execuția lucrărilor, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de lucrări și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);

- ✓ extinderea verificărilor (atât la nivel central precum și la nivelul sucursalelor) asupra contractelor/convențiilor având ca obiect, tranzacții cu energie, încheiate și derulate în perioada 2011-2012 în vederea identificării și a altor cazuri de contracte încheiate pentru care nu au fost constituite garanții financiare, a stabilirii întinderii unui eventual prejudiciu produs ca urmare a neînscrerii creanțelor datorate de societățile aflate în procedura de insolvență, în tabelul creditorilor, precum și ca urmare a constatării unor creanțe prescrise, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite, recuperarea acestora (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor) asupra tuturor facturilor emise în perioada 2011-2012, în vederea identificării și a altor cazuri de facturi nerecuperate la termen, pentru care nu au fost calculate și/sau recuperate penalități/dobânzi legale, a stabilirii sumelor de recuperat, înregistrarea în contabilitate a sumelor stabilite și recuperarea acestora în condițiile legii;
- ✓ extinderea verificărilor (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor) asupra tuturor contractelor de vânzări active, derulate în perioada 2011-2012, în vederea identificării și a altor cazuri de active vândute la prețuri inferioare față de prețul pieții sau de prețul determinat prin însumarea contravalorii cantităților de deșeuri rezultate în urma dezmembrării, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a nerealizării veniturilor din vânzarea unor astfel de active și recuperarea acestuia (inclusiv a beneficiilor nerealizate) în condițiile legii.

La CNTEE Transelectrica SA București, la nivelul filialelor:

SC pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport „Smart” SA București

- ✓ intrarea în legalitate privind: implementarea și dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial, evidențierea cheltuielilor cu combustibilul auto în funcție de procentul de deductibilitate prevăzut de lege, acceptarea și decontarea situațiilor de lucrări de reparații LEA (inclusiv vopsitorie și defrișări), în structura prevăzută de lege, cu respectarea condițiilor stabilite în caietele de sarcini, precum și a condițiilor stabilite în autorizațiile emise, achiziția de bunuri, lucrări și servicii, la prețul pieții, acordarea de premii salariaților în condițiile stabilite prin contractele colective de muncă, decontarea facturilor de combustibil auto în baza documentelor care justifică alimentarea cu combustibil;
- ✓ extinderea verificărilor (atât la nivel central, precum și la nivelul sucursalelor) asupra:
 - contractelor de lucrări de reparații LEA, derulate în perioada 2010-2012, în vederea identificării și a altor cazuri de lucrări angajate și decontate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
 - contractelor de achiziții bunuri, lucrări și servicii derulate în perioada 2011-2012, în vederea identificării și a altor cazuri de bunuri, lucrări și servicii achiziționate la prețuri supraevaluate, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
 - contractelor de achiziție carburanți auto prin carduri emise de furnizor, derulate în perioada 2011-2012, în vederea identificării numărului total de carduri de credit emise de furnizori și a utilizatorilor acestora, a cardurilor emise fără a se cunoaște utilizatorii acestor carduri și autovehiculele care au fost alimentate, a facturilor de carburanți auto acceptate la plată, fără a avea la bază documente justificative, precum și a celor care conțin servicii și produse necontractate și nejustificate, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
 - drepturilor de natură salarială acordate salariaților în perioada 2011-2012, în vederea identificării și a altor cazuri de drepturi de natură salarială acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate pentru astfel de drepturi salariale și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale).

La SC Filiala Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice „Icemenerg” SA București

- ✓ luarea măsurilor care se impun, astfel încât situațiile financiare să reflecte o imagine reală a patrimoniului;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor creanțelor înregistrate, calcularea și recuperarea de penalități pentru întârziere, potrivit clauzelor contractuale;
- ✓ efectuarea inventarierii generale a patrimoniului în condițiile legii;
- ✓ constituirea garanțiilor materiale de la persoanele care gestionează valori în cadrul societății;
- ✓ efectuarea reevaluării terenurilor aflate în patrimoniul entității și reflectarea în contabilitate a valorilor reevaluate ale acestora;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat prin acordarea, în mod nelegal, de tichete de masă, prin plata de despăgubiri și cheltuieli de judecată, precum și prin acordarea nelegală de drepturi salariale managerului și recuperarea acestui prejudiciu în condițiile legii.

*La SC Filiala
Icemeneg Service
SA București*

- ✓ intrarea în legalitate cu privire la:
 - organizarea controlului intern/managerial;
 - organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv;
 - exercitarea activității de audit public intern;
 - majorarea capitalului social.
- ✓ stornarea de pe cheltuielile entității, a cheltuielilor nejustificate în sumă de 278 mii lei, reprezentând contravaloarea unor indemnizații necuvenite;
- ✓ scoaterea din funcțiune, valorificarea/casarea și scoaterea din evidențele contabile a mijloacelor fixe a căror durată normală de funcționare a expirat și care nu mai sunt în stare de funcționare.

*La Regia Autonomă
pentru Activități
Nucleare (RAAN)
Drobeta Turnu
Severin*

- ✓ recuperarea sumei de 14 mii lei, reprezentând drepturi salariale acordate în mod nelegal;
- ✓ recuperarea sumei de 25 mii lei, reprezentând servicii de pază nedatorate;
- ✓ recuperarea sumei de 18 mii lei, reprezentând servicii întreținere/amenajare spații verzi pe perioada iernii;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a penalităților calculate în sumă de 208 mii lei;
- ✓ intrarea în legalitate privind:
 - achiziția de mobilier și aparatură birotică;
 - implementarea și dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial;
 - organizarea și exercitarea activității de control financiar preventiv propriu;
 - scoaterea de produse (păcură și cărbune) din rezerva de stat.
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor achizițiilor de bunuri efectuate în perioada 2011-2012 (atât la nivel central, cât și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de achiziții efectuate fără bază legală, a stabilirii „răspunderii disciplinare, materiale sau penale a persoanelor vinovate”;
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor drepturilor de natură salarială acordate directorului general, în perioada 2011-2012, în vederea identificării și a altor drepturi acordate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de vânzare energie electrică, derulate în perioada 2011-2012, în vederea identificării tuturor cazurilor de neaplicare a tarifului zonal (TG) în vigoare la data facturării, precum și a cazurilor de vânzări de energie electrică sub costurile înregistrate, a stabilirii întinderii prejudiciului produs și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de servicii (inclusiv de pază și curățenie) derulate în perioada 2011-2012 (atât la nivel central, cât și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de servicii decontate în mod nelegal, a stabilirii întinderii prejudiciului ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de investiții derulate în perioada 2011-2012 (atât la nivel central, cât și la nivelul sucursalelor), în vederea identificării și a altor cazuri de plăți efectuate în alte condiții decât cele stabilite în contract, inclusiv pentru lucrări neexecutate și pentru echipamente care nu au fost livrate și recepționate, precum și pentru elemente de cheltuieli incluse în mod nelegal în situațiile de lucrări, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a plăților efectuate și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale);
- ✓ extinderea verificărilor asupra stocurilor de cărbune înregistrate în perioada 2011-2012, în vederea stabilirii diferențelor cantitative și valorice peste limita perisabilităților legale admise, a cauzelor (imputabile persoanelor vinovate sau cele determinate de cauze de forță majoră) care au determinat astfel de diferențe, a stabilirii întinderii prejudiciului produs ca urmare a minusurilor constatate peste limita perisabilităților legale admise și recuperarea acestuia în condițiile legii (inclusiv a dobânzilor legale).

*La SC Construcții
Aeronautice SA
Ghimbav*

- ✓ luarea de măsuri privind:
 - efectuarea inventarierii patrimoniului;
 - implementarea sistemului de control intern/managerial;
 - organizarea și desfășurarea auditului public intern;
- ✓ conducerea societății va informa Ministerul Economiei în legătură cu activitatea desfășurată de adunarea generală a acționarilor și de consiliul de administrație, precum și despre expirarea contractului de mandat al directorului general;
- ✓ luarea de măsuri pentru convertirea în acțiuni a creanței AVAB, concomitent cu majorarea capitalului social;

	✓ luarea de măsuri în vederea clarificării situației juridice a activelor corporale de natura imobilelor, aflate în patrimoniu și înscrierea acestora în cartea funciară, concomitent cu majorarea capitalului social; ✓ recalcularea impozitului pe venit și a contribuțiilor de asigurări sociale datorate de angajați, pentru veniturile încasate de la bugetul de stat în baza prevederilor OUG nr. 95/2002, calcularea accesoriilor aferente și virarea acestora la bugetul general consolidat al statului; ✓ luarea de măsuri pentru analiza creanțelor evidențiate în contabilitate, stabilirea vechimii acestora și efectuarea demersurilor legale de încasare; ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs prin nerecuperarea creanțelor în cadrul termenului legal de prescripție și încasarea acestuia în condițiile legii.
La Șantierul Naval 2 Mai SA Mangalia	✓ luarea măsurilor necesare efectuării inventarierii generale a patrimoniului, în condițiile legii; ✓ virarea la bugetul de stat a obligațiilor de plată (impozit pe dividende și dividende) stabilite la control, în sumă de 26 mii lei.
La SC Uzina Termoelectrică Midia SA Năvodari	✓ luarea de măsuri pentru efectuarea inventarierii în condițiile legii, precum și pentru încasarea în termen a drepturilor ce i se cuvin în baza contractelor încheiate; ✓ stabilirea întinderii prejudiciului pentru abaterile constatate și recuperarea acestuia în condițiile legii.
La SC Șantierul Naval Mangalia SA	✓ luarea de măsuri pentru plata obligațiilor datorate bugetului statului și bugetelor fondurilor speciale; ✓ luarea de măsuri pentru organizarea controlului financiar preventiv în condițiile legii.
La CNCAF „Minvest” SA Deva	✓ luarea de măsuri pentru exercitarea activității de audit public intern, precum și implementarea standardelor de control intern/managerial, în condițiile legii; ✓ luarea de măsuri pentru verificarea tuturor operațiunilor consemnate în registrul de casă în anul 2012, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora în condițiile legii; ✓ luarea de măsuri pentru eliberarea autorizațiilor de foraj de către primării, funcție de care se va stabili întinderea prejudiciilor aduse bugetelor locale și se va dispune virarea acestora.
La SC Uzina Mecanică Orăștie SA	✓ luarea de măsuri pentru efectuarea inventarierii, precum și pentru implementarea standardelor de control intern/managerial, în condițiile legii; ✓ luarea de măsuri pentru inventarierea tuturor creanțelor înregistrate, în vederea stabilirii creanțelor neîncasate în termenele legale/contractuale, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în condițiile legii.
La SC Conpet SA Ploiești	✓ majorarea capitalului social cu contravaloarea terenurilor pentru care deține certificatele de atestare a dreptului de proprietate asupra terenului; ✓ efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale și înregistrarea rezultatelor în evidența contabilă, asigurând: • inventarierea, evaluarea și înregistrarea în gestiune a contravalorii materialelor rezultate din demolarea rezervoarelor și notificarea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale București pentru scoaterea faptică a acestora din inventarul bunurilor ce alcătuiesc domeniul public al statului; • inventarierea tronsoanelor de conducte îngropate și consemnarea rezultatelor inventarierii în situațiile financiare. ✓ actualizarea, în conformitate cu prevederile legale, a Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, privind Sistemul Național de Transport Țiței, aflate în concesiune; ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor cheltuielilor cu diurna decontate după data de 30.06.2012, în vederea identificării și a altor cazuri de plăți nelegale, a stabilirii întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia, în condițiile legii; ✓ extinderea verificărilor asupra tuturor contractelor de lucrări/servicii de ecologizare, în vederea identificării și a altor cazuri de servicii/lucrări neexecutate în termen, pentru care nu au fost calculate penalități, stabilirea întinderii prejudiciului și recuperarea acestuia în condițiile legii.
La SNGN Romgaz SA Mediaș	✓ recalcularea impozitului pe profit și a taxei pe valoarea adăugată aferente cheltuielilor nedeductibile fiscal și virarea diferențelor stabilite la buget; ✓ întreprinderea măsurilor în vederea obținerii autorizațiilor de înființare, funcționare și de modificare a unor capacități de producție și înmagazinare a gazelor naturale și plata tarifelor aferente, în baza facturilor emise de ANRE, stabilirea întinderii prejudiciului pentru abaterile constatate și recuperarea acestuia în condițiile legii.
La SC Oltchim SA Râmnicu Vâlcea	✓ luarea măsurilor pentru reducerea cheltuielilor (reclamă, publicitate, sponsorizări), în scopul reducerii și eliminării pierderilor înregistrate de societate;

- ✓ analiza efectelor derulării contractelor de consultanță și luarea deciziei de încheiere a acestora numai în situații profitabil cuantificabile pentru societate;
- ✓ analiza cauzelor nerecuperării creanțelor înregistrate pe costuri, justificarea înregistrării pe costuri a unor creanțe nerecuperate, identificarea responsabilităților ce revin persoanelor în cauză și luarea măsurilor care se impun;
- ✓ luarea tuturor măsurilor în vederea vânzării produselor societății în condiții de eficiență;
- ✓ analiza cheltuielilor efectuate cu secțiile neproductive și luarea măsurilor de diminuare până la eliminarea acestora;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței analitice în condițiile legii;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a tuturor bunurilor materiale;
- ✓ luarea măsurilor pentru organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere în condițiile legii;
- ✓ luarea măsurilor de urmărire și încasare a penalităților aferente creanțelor neîncasate la termen;
- ✓ luarea măsurilor pentru urmărirea și încasarea dividendelor cuvenite din participațiile la capitalul social al societăților comerciale la care entitatea deține participații, stabilirea întinderii prejudiciului pentru abaterile constatate și recuperarea acestuia în condițiile legii.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în rapoartele de control, Curtea de Conturi a emis decizii prin care au fost dispuse măsurile pe care conducerile entităților verificate trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperare a acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate, respectiv: SN Plafar SA București, SN a Apelor Minerale SA București, SN a Sării SA București, SC Termoelectrica SA București, SC Electrica Furnizare SA București, SC Electrica Serv SA București, SC de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Transilvania Nord” SA, SC de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Transilvania Sud” SA, CNTEE Transelectrica SA București, SC pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport „Smart” SA București, SC Filiala Institutul de Cercetări și Modernizări Energetice „Icemenerg” SA București, SC Filiala Icemenerg Service SA București, Regia Autonomă pentru Activități Nucleare (RAAN) Drobeta Turnu Severin și Sucursalele Romag Prod și Romag Termo, SC Construcții Aeronautice SA Ghimbav, Șantierul Naval 2 Mai SA Mangalia, SC Uzina Termoelectrică Midia SA Năvodari, SC Șantierul Naval Mangalia SA, CN CAF „Minvest” SA Deva, SC Uzina Macanică Orăștie SA, SC Conpet SA Ploiești, SNGN Romgaz Mediaș și SC Oltchim SA Râmnicu Vâlcea.

Împotriva măsurilor dispuse în deciziile emise, o serie de entități (SN Plafar SA București, SN a Sării SA București, SC Termoelectrica SA București, SC Electrica Furnizare SA București, SC Electrica Serv SA București, Regia Autonomă pentru Activități Nucleare (RAAN) Drobeta Turnu Severin, CNCAF „Minvest” SA Deva, SC Conpet SA Ploiești, SC Oltchim SA Râmnicu Vâlcea), au formulat contestații care au fost respinse de comisia de soluționare a contestațiilor, cu excepția SC Electrica Serv SA București, la care procesul de soluționare a contestației depuse la Curtea de Conturi este în curs de desfășurare.

În cazul SC de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Transilvania Nord” SA, SC de Distribuție a Energiei Electrice „Electrica Distribuție Transilvania Sud” SA, CNTEE Transelectrica SA București, SC pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport „Smart” SA București, rapoartele de control se află în procedura de valorificare, în sensul că s-au emis numai decizii, și se află în termenul în care conducerile acestor entități, au dreptul de a formula contestații împotriva măsurilor dispuse prin deciziile emise.

Împotriva Încheierilor emise de Comisia de soluționare a contestațiilor constituită la nivelul Curții de Conturi, SN Plafar SA București, SN a Sării SA București, SC Termoelectrica SA București, SC Electrica Furnizare SA București, Regia Autonomă pentru Activități Nucleare (RAAN) Drobeta Turnu Severin, au formulat acțiuni în instanță.

3.5. MINISTERUL CULTURII ȘI PATRIMONIULUI NAȚIONAL

3.5.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului

Au făcut obiectul acțiunii de control:

1. **Opera Națională București**
2. **Oficiul Român pentru Drepturile de Autor**
3. **Administrația Fondului Cultural Național**

Abaterile constatate în urma controlului și măsurile dispuse, sunt prezentate în continuare:

3.5.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la:

1. Opera Națională București (ONB)

Opera Națională București este persoană juridică de importanță națională, organizată ca instituție publică de cultură în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, având ca obiectiv atât producerea de spectacole și concerte de operă și balet, cât și promovarea repertoriului reprezentativ de operă și balet, în țară și străinătate.

Își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile HG nr. 1089/2006 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea și funcționarea Operei Naționale București, cu modificările și completările ulterioare.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

- Nereguli referitoare la calitatea gestiunii economico-financiare*
- ◆ în anul 2011 nu a fost efectuată inventarierea gestiunilor „Biblioteca muzicală” și nici a terenurilor deținute de entitate;
 - ◆ terenul deținut în administrare de instituție aferent sediului social, nu a fost inclus în Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului, aprobat prin HG nr. 1705/2006;
 - ◆ nu a fost virată la bugetul de stat suma de 80 mii lei, reprezentând cota de 50% din veniturile încasate în anii 2011-2012 de la operatorii economici beneficiari ai locurilor de parcare închiriate pe terenul aparținând domeniului public, sumă la care se adaugă dobânzi și penalități de întârziere, în valoare de 24 mii lei;
 - ◆ nu a fost recuperat în totalitate prejudiciul în sumă de 376 mii lei (debit principal: 323 mii lei + penalități: 53 mii lei), reprezentând chiria achitată nelegal de către ONB pentru locuințele puse la dispoziția angajaților proprii;
 - ◆ reflectarea eronată în evidența contabilă a obligațiilor instituțiilor în ceea ce privește protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, denaturându-le cu suma de 76 mii lei;
 - ◆ în anul 2012 și în anii precedenți, unele bunuri de natura activelor fixe corporale, aflate în patrimoniul instituției, nu au fost evaluate/reevaluate, acestea fiind reflectate în patrimoniul entității la valori istorice;
 - ◆ în *Inventarul centralizat al bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*, la data de 31.12.2012, sediul ONB-imobil aflat în administrarea entității, apare înregistrat la o valoare de inventar de 11 mii lei, valoare ce nu a fost actualizată, deși entitatea a efectuat reevaluarea imobilului la suma de 83.294 mii lei.
- Nerespectarea prevederilor legale referitoare la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare*
- ◆ în balanțele de verificare, încheiate la finele anilor 2011 și 2012, nu este evidențiat terenul aferent sediului instituției, situat în bd. Mihail Kogălniceanu nr. 70-72, sector 5, cu explicația că în HG nr. 1089/2006 privind stabilirea unor măsuri pentru reorganizarea și funcționarea Operei Naționale din București, nu este menționată suprafața terenului;
 - ◆ în anul 2012, cât și în anii precedenți, unele bunuri de natura activelor fixe corporale, aflate în patrimoniul instituției, nu au fost evaluate/reevaluate, acestea fiind reflectate în patrimoniul entității la valori istorice.

În vederea corectării abaterilor înscrise în Raportul de control, a fost emisă decizie în care au fost dispuse măsuri în vederea stabilirii întinderii prejudiciilor, recuperarea acestora și înlăturarea unor nereguli în activitatea financiar-contabilă, din care majoritatea au fost implementate.

2. Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA)

Oficiul Român pentru Drepturile de Autor, este persoană juridică în coordonarea ministrului culturii și patrimoniului național, organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Guvernului, fiind autoritate unică de reglementare, evidență prin registre naționale, supraveghere, autorizare, arbitraj și constatare tehnico-științifică, în domeniul drepturilor de autor și al drepturilor conexe. Finanțarea cheltuielilor curente și de capital se asigură integral și distinct de la bugetul de stat, prin intermediul bugetului Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, ministrul coordonator fiind ordonator principal de credite.

În activitatea sa, ORDA are ca obiectiv principal respectarea și promovarea drepturilor de autor și a drepturilor conexe, potrivit legii, ca parte a drepturilor de proprietate intelectuală.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Deficiențe în efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale la finele anului 2011

- ◆ nu au fost emise proceduri proprii privind inventarierea, în baza normelor metodologice, aprobate de ordonatorul de credite;
- ◆ subcomisia de inventariere a activelor necorporale, programe informatice, nu a întocmit procesul-verbal privind efectuarea inventarierii;
- ◆ lista de inventariere pentru mijloace fixe a fost întocmită incorect, din listă rezultând că în entitate sunt 5 autovehicule, cu toate că, în realitate, în patrimoniul instituției erau 6 autovehicule;
- ◆ la gestiunea marcaje holografice aplicabile pe fonograme și videograme, nu s-a întocmit formularul Lista de inventariere, fiind prezentată Fișa de cont analitică;
- ◆ listele de inventariere nu sunt semnate de gestionari și nici de un reprezentant al serviciului economic, care să confirme că soldurile faptice, înscrise în listele de inventariere, corespund cu soldurile din contabilitate;
- ◆ la gestiunea bunuri cantități fixe, comisia de inventariere a constatat un minus de 18 bunuri valorice, suma echivalentă fiind încasată și virată la bugetul de stat;
- ◆ procesul-verbal al comisiei a fost încheiat în data de 28.02.2012 și aprobat de ordonatorul de credite în data de 23.03.2012, astfel că situațiile financiare la 31.12.2011 au fost transmise fără valorificarea rezultatelor inventarierii;
- ◆ procesul-verbal al comisiei de inventariere nu cuprinde informații în baza cărora ordonatorul de credite trebuie să decidă în legătură cu valorificarea rezultatelor inventarierii, astfel:

- nu sunt detaliate toate elementele de natura activelor, datoriilor și capitalurilor;
- deși au fost întocmite liste distincte cu bunurile propuse pentru casare, în procesul-verbal înaintat ordonatorului de credite pentru aprobare nu sunt precizate sumele reprezentând valoarea de inventar a acestora, pe categorii de bunuri (active fixe corporale, necorporale, materiale de natura obiectelor de inventar) și nu sunt făcute mențiuni referitoare la gradul de amortizare și dacă sunt bunuri propuse pentru casare înainte de expirarea duratei normate de utilizare, motivele propunerii și dacă sunt persoane responsabile de deteriorarea acestora;
- de la data publicării OG nr. 25/2006 privind întărirea capacității administrative a Oficiului Român pentru Drepturile de Autor, conducerea instituției nu a luat măsurile necesare pentru buna organizare a evidenței operative a mostrelor care aparțin Registrelor naționale administrate, în sensul atribuirii unor coduri diferențiate pentru depozitarea și, mai ales, pentru inventarierea faptică a acestora (până în anul 2012 nu a fost realizată nicio inventariere faptică).

Deși mostrele depuse la ORDA nu au o valoare contabilă, care să fie înregistrată în conturile în afara bilanțului, acestea au o valoare „intrinsecă” deosebită, prin informațiile pe care le conțin. A fost numită o comisie de inventariere faptică a mostrelor depuse la ORDA, în urma solicitărilor de înregistrare a fonogramelor, videogramelor și programelor de calculator, aflate în evidența Serviciului Registre Naționale și a fost stabilit termenul de realizare a inventarierii. Comisia numită a întocmit procesul-verbal, prin care a semnalat conducerii instituției stadiul inventarierii și dificultățile cu care se confruntă.

Nereguli referitoare la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ nu au fost separate atribuțiile de control financiar preventiv propriu, de cele ale persoanei autorizate să dispună operațiuni de încasări și plăți la Trezoreria Statului;
- ◆ situațiile financiare încheiate la finele anilor 2011 și 2012, nu oferă o imagine reală și fidelă asupra exercițiului financiar, datorită nerespectării principiului contabilității de angajamente și a principiului separării exercițiilor financiare, întrucât în conturi au fost înregistrate operațiuni aferente altor exerciții bugetare, precum și cheltuieli care nu reflectă natura economică a operațiunilor, astfel:
- facturile pentru utilități nu au fost înregistrate în contabilitate în conturile de cheltuieli aferente lunii decembrie 2010, ci au fost înregistrate în exercițiul financiar următor;
- valoarea cheltuielilor cu asigurările obligatorii și facultative, încheiate pentru autoturismele din parcul auto, în sumă de 18 mii lei, a fost înregistrată integral pe costuri la momentul efectuării plății, deși efectele acestor tranzacții se extind și pe parcursul unor exerciții financiare viitoare (2012-2013);
- înregistrarea eronată în evidența contabilă a cheltuielilor cu asigurările, în perioada 01.01.2011-31.12.2012, în contul „Alte cheltuieli”, în loc de contul „Cheltuieli în avans”, urmând ca lunar 1/12 din suma înregistrată în acest cont să fie repartizată în contul „Cheltuieli cu primele de asigurare”.
- ◆ decontarea unor cheltuieli de investiții (firmă neluminoasă ORDA) care nu au fost cuprinse în „Lista de investiții pe anul 2012 cu finanțare integrală de la bugetul de stat”, aprobată de ordonatorul principal de credite la începutul anului 2012 și înregistrarea eronată a plăților către prestatori de servicii de la titlul II

„Bunuri și servicii” în contul de cheltuieli „Cheltuieli cu servicii diverse executate de terți” și nu în contul „Active fixe corporale în curs de execuție”.

Pentru valorificarea constatrilor înscrise în Raportul de control, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri, aflate în stadiul de implementare.

3. Administrația Fondului Cultural Național (AFCN)

Administrația Fondului Cultural Național este instituție publică, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, finanțată din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul acestui minister.

Nereguli referitoare la calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ acțiunea de inventariere anuală a patrimoniului a prezentat deficiențe organizatorice și de conformitate a unor documente;
- ◆ neluarea măsurilor necesare în vederea realizării veniturilor Fondului cultural, existând riscul ca entitatea să fie pusă în imposibilitatea de a-și desfășura activitatea în conformitate cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute prin actul normativ de înființare;
- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă și nerecuperarea unor debite reprezentând depășiri efectuate de către beneficiarii telefoanelor mobile de serviciu;
- ◆ plata nelegală a unor cheltuieli de cazare în cadrul unor proiecte culturale.

Nereguli referitoare la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ nerespectarea principiului contabilității de angajamente, prin neînregistrarea pe cheltuielile anului 2012 a unor plăți efectuate în anul 2013, dar aferente anului 2012 (utilități), cât și înregistrarea unor cheltuieli cu asigurările auto plătite în anul 2012, dar care se extind pe parcursul anului 2013;
- ◆ achiziționarea unor bunuri de natura obiectelor de inventar care au fost înregistrate în evidența contabilă ca mijloace fixe, pentru care, în mod eronat, s-a calculat și amortizare;
- ◆ achiziționarea unor bunuri de natura activelor fixe necorporale și corporale, în valoare totală de 50 mii lei, care au fost înregistrate în evidența operativ-contabilă ca materiale consumabile și pentru care nu a fost calculată și înregistrată amortizarea aferentă.

În vederea corectării abaterilor și recuperării prejudiciilor consemnate în Raportul de control a fost emisă decizie, în care au fost dispuse măsuri în vederea stabilirii întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora și măsuri pentru înlăturarea unor nereguli în activitatea financiar-contabilă, aflate în stadiul de implementare.

3.5.2. Verificări ca urmare a unor informații apărute în mass media, a unor sesizări primite de Curtea de Conturi sau din alte surse, la Institutul Național al Patrimoniului (INP)

Institutul Național al Patrimoniului (INP) este o instituție publică de importanță națională, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, finanțată din venituri proprii și din subvenții de la bugetul de stat.

Institutul Național al Patrimoniului a fost înființat ca instituție publică în baza dispozițiilor art. II pct. 2 din HG nr. 1410/2009 privind reorganizarea unor instituții aflate în subordinea Ministerului Culturii și Patrimoniului Național.

Urmare solicitării Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București nr. 9865/P/2012, înregistrată la Curtea de Conturi a României cu nr. 92158/05.02.2013, a fost aprobată efectuarea acțiunii de verificare a modului de atribuire, încheiere și derulare, în anul 2012, a contractelor de efectuare de lucrări la monumente istorice, precum și verificarea modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin Decizia nr. 8/DA/2012 la Institutul Național al Patrimoniului.

Ca urmare a controlului au rezultat constatările prezentate în continuare:

Abateri referitoare la modul de atribuire, încheiere și derulare a contractelor de efectuare lucrări la monumentele istorice

- ◆ majoritatea procedurilor de achiziție lucrări au avut un grad de ofertare redus (de cele mai multe ori primindu-se o singură ofertă), fiind astfel ratat scopul principal al oricărei proceduri de achiziție publică, respectiv acela de a obține cea mai bună ofertă prin valorificarea, în avantajul autorității contractante, a competiției directe dintre ofertanți;
- ◆ prin acceptarea de către autoritatea contractantă, a singurei oferte primite, au existat lucrări contractate la sume mai mari cu până la 10% față de valoarea inițial estimată.
În majoritatea cazurilor, în contextul existenței unui singur ofertant, licitația electronică derulată în vederea îmbunătățirii ofertei inițiale a devenit o formalitate, întrucât nu a condus la îmbunătățiri ale prețului sau a duratei de execuție, în lipsa oricărei competiții.

Spre exemplificare:

- ◆ în cursul lunii septembrie 2012, în cadrul procedurii de achiziție lucrări de restaurare a Bisericii de Lemn „Cuvioasa Paraschiva” 1796 din satul/comuna Botiza, firma AXA RECONST SRL a prezentat lista lucrărilor finalizate/în curs de derulare în ultimii 5 ani, din care reiese că, începând cu anul 2007, societatea a derulat, în calitate de contractant unic, 28 de lucrări de restaurare, consolidare și/sau conservare, în valoare totală de 18.642 mii lei (valoare neactualizată), din care, nu mai puțin de 24 lucrări, în valoare de 14.703 mii lei pentru INP și ONMI (predecesorul INP). Ulterior, în ultimul trimestru al anului 2012, AXA RECONST SRL și-a mai adăugat în portofoliu 2 contracte, tot prin INP, în valoare totală de 1.285 mii lei. Toate procedurile de achiziție atribuite în 2012 firmei AXA RECONST SRL au fost „câștigate” de aceasta în calitate de unic participant la etapa de licitație electronică;
- ◆ firma RUSTIC CONSTRUCT SRL a derulat în perioada 2005-2011, în calitate de contractant unic, un număr de 18 lucrări de restaurare-consolidare, în valoare de 9.559 mii lei pentru INP și ONMI. În cursul anului 2012, RUSTIC CONSTRUCT SRL a mai primit de la INP un număr de 6 proiecte, în valoare totală de 10.820 mii lei, toate procedurile de achiziție fiind „câștigate” la etapa de licitație electronică în calitate de unic participant.

În cadrul procedurilor de achiziție publică pentru lucrările de restaurare, consolidare și/sau conservare a monumentelor istorice, autoritatea contractantă a stabilit și validat cerințele de selecție și calificare în mod părtinitor, îngrădind astfel accesul egal al operatorilor economici la procesul de achiziție și, implicit, promovarea concurenței între aceștia.

Urmare verificărilor efectuate, în legătură cu stabilirea unor criterii de calificare și selecție a operatorilor economici participanți la procedurile de achiziție derulate de INP, s-a constatat că:

- stabilirea criteriului privind nivelul minim al cifrei de afaceri este discriminatorie, nu a fost menționată suma și perioada de susținere a lucrărilor de către agenții economici, consecința directă a acestei abateri fiind îngrădirea accesului liber al operatorilor economici la procedura de achiziție, precum și lipsa integrității procesului de achiziție publică. Indirect, abaterea constatată a condus la ineficiența utilizării fondurilor publice, în lipsa unei competiții reale;
- stabilirea cerințelor privind capacitatea tehnică și/sau profesională a ofertanților, respectiv criteriul privind experiența similară este restrictiv formulat, consecința directă fiind admiterea, cu bună știință, de către autoritatea contractantă, a informațiilor eligibile în aparență, dar inacceptabile prin corelare cu alte informații de care avea cunoștință;
- autoritatea contractantă a formulat în mod restrictiv, în 11 dintr-un număr de 32 proceduri de achiziție lucrări efectuate în cursul anului 2012, cerințele privind asigurarea calității și protecției mediului, prin impunerea prezentării de către ofertanți a certificatelor ISO-9001/2008 (Sistemul de management al calității) și ISO-14001/2005 (Sistemul de management de mediu), fără mențiunea „sau echivalent”.

În cadrul unor procese de achiziție lucrări de restaurare, consolidare și/sau conservare, pentru care au depus oferte mai mulți operatori economici, autoritatea contractantă a influențat, cu bună știință, rezultatul final al procedurii, eliminând din competiție pe unii ofertanți, prin invocarea unor omisiuni sau discrepante de ordin tehnic ale acestora, care, însă, erau în mod evident mici erori de redactare a ofertelor, ce puteau fi ușor clarificate și/sau corectate. În toate aceste situații, autoritatea contractantă s-a prevalat în mod excesiv de prevederile din Fișa de date, unde la Cap. IV.4.1. „Modul de prezentare a propunerii tehnice” a menționat în mod expres că **„ÎN CAZUL ÎN CARE OFERTA NU RESPECTĂ ÎN TOTALITATE: listele de cantități de lucrări și specificațiile tehnice prevăzute de proiectant, respectiv modifică denumirea unui articol sau a unui material precizat în articolul de deviz, normele locale și încadrările impuse de către proiectant, specificațiile tehnice aferente echipamentelor din fișele tehnice, cantitatea de lucrări (prin diminuare, mărire sau neofertare), listele cuprinzând consumurile de resurse materiale, consumurile cu mâna de lucru, consumurile de ore de funcționare a utilajelor de construcții și consumurile privind transporturile, OFERTA SE CONSIDERĂ NECONFORMĂ”**.

Astfel, nu numai că autoritatea contractantă a reușit arareori să atribuie lucrări pentru sume mai mici decât valorile inițial estimate (contractele atribuite la valori de 99% din cele estimate nefiind satisfăcătoare și concludente), dar, în cadrul unor proceduri de achiziție, a acceptat oferte de preț (de la AXA RECONST SRL, RUSTIC CONSTRUCT SRL, CAROLIN și EURAS SRL) și, ulterior, a atribuit contracte care depășeau valorile estimate ale lucrărilor, uneori cu puțin sub 10%, prag peste care avea obligația de a respinge aceste oferte, în baza prevederilor art. 36¹ alin. 1 lit. e¹ din HG nr. 925/2006.

Autoritatea contractantă a atribuit în mod păgubos contracte de lucrări la valori mai mari decât cele estimate, motivând faptul că nu putea face dovada că poate disponibiliza fonduri suplimentare pentru acoperirea diferențelor.

În concluzie, se poate considera că, în contextul unei subfinanțări evidente atât a lucrărilor în curs de

derulare, cât și a celor ce urmau a fi atribuite, autoritatea contractantă nu avea dreptul să invoce prevederile art. 34 alin. 4 din HG nr. 925/2006 pentru aprobarea normelor de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de achiziție publică, în acceptarea unor propuneri financiare peste valorile estimate, neavând posibilitatea de a dispune de fonduri suplimentare.

■ au existat situații în care, pentru lucrări de restaurare, consolidare și/sau conservare atribuite în anul 2012, s-au alocat în final sume care depășeau valorile din contracte, după cum urmează:

- lucrările la Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril” din satul Bungard, comuna Lechința, județul Bistrița-Năsăud, au beneficiat de o valoare totală alocată de 675 mii lei, cu 52 mii lei mai mare decât cea agreată prin contractul încheiat cu firma AXA RECONST SRL. Trebuie menționat faptul că lucrările au fost atribuite firmei la o valoare cu 6 mii lei mai mare decât cea estimată;
- lucrările la Biserica de Lemn „Sfinții Îngeri” din satul Așchileu Mic, comuna Așchileu, județul Cluj, au beneficiat de o valoare totală alocată de 759 mii lei, cu 98 mii lei mai mare decât cea agreată prin contractul încheiat cu firma AXA RECONST SRL;
- lucrările la Biserica Reformată din orașul Livada, județul Satu Mare au beneficiat de o valoare totală alocată de 737 mii lei, cu 85 mii lei mai mare decât cea agreată prin contractul încheiat cu firma EURAS SRL;
- lucrările la Ansamblul bisericii fortificate romano-catolice „Adormirea Maicii Domnului” din satul/comuna Cârța, județul Harghita au beneficiat de o valoare totală alocată de 3.421 mii lei, cu 150 mii lei mai mare decât cea agreată prin contractul încheiat cu firma IMPEX AURORA SRL.

În urma verificării modului de derulare a lucrărilor la Biserica „Sf. Arhangheli Mihail și Gavril” din satul Bungard, comuna Lechința (Contractul nr. 1/21.03.2012), s-a constatat că la o lună de la emiterea Ordinului de începere a lucrărilor nr. 1513/23.03.2013, a fost emisă Dispoziția de șantier nr. 1/24.04.2012, prin care „s-a constatat necesitatea unor lucrări suplimentare pentru o bună protecție a monumentului”, după cum urmează:

1. *Prelungirea căpriorilor cu aruncători și acoperirea cu draniță a turlei, cu aceste lucrări se va mări suprafața învelitorii cu 27 mp;*
2. *Executarea unui trotuar de protecție din lespezi de piatră mai lat, mărindu-se suprafața cu aproximativ 20 mp;*
3. *Executarea la partea de nord a bisericii a unui zid de sprijin și a unei rigole de scurgere a apei.*

Pentru lucrările de mai sus s-au întocmit notele de comandă suplimentare NCS 1, în valoare de 5 mii lei și NCS 2, în valoare de 46 mii lei, care au determinat creșteri de câteva ori ale cantităților și valorilor unor categorii de lucrări;

■ din verificarea modului de derulare și decontare a lucrărilor la obiectivul „Ansamblul Bisericii unitariene Dârjiu” și a situațiilor de lucrări, s-a constatat facturarea, de către SC Rustic Construct SRL și acceptarea la decontare/plată, de către INP, a unor cantități de lucrări care nu puteau fi realizate cu personalul declarat de constructor. Astfel, chiar și luând în considerare inclusiv ziua de demarare a lucrărilor și ziua de facturare, pentru cele 4 (patru) zile lucrătoare a fost decontată suma de 36 mii lei, reprezentând contravaloarea unui număr de 3.961,43 ore muncă pentru un număr de 19 persoane, rezultând o medie de 52,13 ore/zi/salariat;

■ din verificarea documentelor referitoare la contractele încheiate cu SC TAINA LEMNULUI SRL, au rezultat următoarele:

- în cazul lucrărilor desfășurate la obiectivul Biserica de Lemn „Adormirea Maicii Domnului” a fost facturat și plătit același tip de material la prețuri diferite de ofertă (betonul armat C8/10, facturat la preț de beton armat C12/15), ceea ce a determinat creșterea valorii facturii cu 1 mie lei (suma include și cheltuielile indirecte, profitul, organizarea de șantier și TVA, acceptate la plată prin semnarea contractului);
- aceeași situație s-a constatat în cazul lucrărilor desfășurate la obiectivul Biserica de Lemn „Sfântul Ioan Teologul”, ceea ce a determinat creșterea valorii facturii cu 1 mie lei (suma include și cheltuielile indirecte, profitul, organizarea de șantier și TVA acceptate la plată prin semnarea contractului);
- în contextul în care SC TAINA LEMNULUI SRL derula, în același timp, lucrări de restaurare la cele două obiective, factura un număr impresionant de om/ore pentru manoperă, deși din datele prezentate la procedura de atribuire reiese că are doar 15 angajați, din care 2 cu funcții de conducere. Astfel, conform situațiilor anexate la situațiile de lucrări, în luna octombrie 2012 angajații SC TAINA LEMNULUI SRL au lucrat în medie 24,46 om-ore/zi, iar în perioada noiembrie -13 decembrie 2012 au lucrat în medie 34,74 om-ore/zi. Acest fapt ridică semne de întrebare asupra valorii contractului, în sensul supradimensionării, pentru a ajunge la valoarea estimată publicată de autoritatea contractantă - INP la momentul lansării cererii de ofertă, fie există subcontractanți, care nu au fost declarați de ofertant.

La facturile acceptate la plată au fost anexate situații de lucrări pentru activitatea derulată în perioada octombrie-decembrie 2012, la obiectivele menționate anterior, vizate și de dirigintele de șantier al INP, situații de lucrări întocmite de o altă firmă decât executantul (SC EURAS SRL); unele situații de lucrări, anexate facturilor, au fost modificate, prin ștergere cu pastă corectoare, la rubrica „Executant”: inițial, fusese completat cu numele SC EURAS SRL, deși contractele pentru lucrările de restaurare au fost încheiate cu SC TAINA LEMNULUI SRL, iar din declarațiile depuse în documentația de ofertare nu reiese faptul că acesta ar avea subcontractanți pentru executarea unor părți din lucrări.

Comparând situațiile de lucrări vizate de dirigintele de șantier, în privința semnăturilor persoanelor autorizate, nu s-a reușit aprecierea veridicității semnăturii, întrucât specimenul de semnătură nu a fost păstrat pe toate documentele justificative ale plăților.

Urmare aspectelor prezentate, există suspiciuni în ceea ce privește efectuarea lucrărilor de restaurare la obiectivele amintite mai sus, de către contractantul acestora, respectiv SC TAINA LEMNULUI SRL, în sensul că nu se poate pronunța cu certitudine asupra legalității și realității situațiilor de lucrări anexate la facturile emise încasate.

♦ din verificarea derulării procedurii de achiziție „negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț” pentru acordarea asistenței tehnice-componenta artistică, s-a constatat că au fost încheiate contracte de acordare asistență tehnică de specialitate cu ofertantul declarat câștigător - SC HARMENING 1824 SRL (de altfel, unicul invitat să participe), pentru 6 obiective aflate în Programul Național de Restaurare 2012, cu următoarele nereguli:

- din comisiile de evaluare (negociere) nu au făcut parte specialiști pentru domeniul restaurare-asistență tehnică de specialitate-componenta artistică, pentru care s-au derulat negocierile;
- componența comisiilor a fost aceeași în fiecare dintre zilele de negocieri, în condițiile în care pentru același tip de prestație, au fost contractate tarife diferite, situație ce ridică un semn de întrebare asupra modului în care respectiva Comisie a apărut interesele INP, privind modul în care sunt cheltuite fondurile publice.

♦ ordinele pentru începerea lucrărilor de asistență tehnică de specialitate acordată de către specialistul restaurator, constructorului, au fost emise fie după ce lucrările contractate au fost încheiate, fie în timpul desfășurării lucrărilor contractate, existând suspiciunea că ofertantul a fost asigurat de faptul că va fi cel desemnat să execute lucrările;

♦ perioadele în care au fost derulate lucrările contractate, confirmate și de dirigintele de șantier al INP, se suprapun pentru 2 și chiar 3 obiective, făcând, astfel, mai puțin credibilă justificarea executării lor în același timp și cu aceiași lucrători;

♦ numărul de zile efectiv lucrate nu corespunde cu perioada înscrisă în contracte;

♦ numărul de ore decontate în situațiile de lucrări, raportat la numărul de zile din Jurnalul de șantier, este nereal.

Față de cele prezentate se constată că oferta pentru toate cele 6 obiective, deși negociată, a fost supraevaluată la momentul acceptării și semnării contractului de ambele părți, din punct de vedere al numărului de ore de manoperă.

♦ ordonatorul de credite care are competențe de aprobare a operațiunilor de angajare, lichidare și ordonare a semnat plata tuturor cheltuielilor instituției, obligație ce revine șefului compartimentului financiar-contabil.

Ca o concluzie generală a aspectelor prezentate în Raportul de control, referitor la verificarea modului de atribuire, încheiere și derulare a contractelor de efectuare lucrări la monumentele istorice, reiese clar faptul că din partea INP nu a existat nicio preocupare/responsabilizare în ceea ce privește respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate în ceea ce privește cheltuirea fondurilor publice.

Ca urmare a constatării unor abateri grave *privind modul de atribuire, încheiere și derulare, în anul 2012, a contractelor de lucrări pentru monumente istorice*, a fost sesizat organul de cercetare penală competent.

Totodată, pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, a fost emisă decizie, care a fost contestată în totalitate, contestație respinsă de Comisia de soluționare a contestațiilor.

În prezent, contestația se află pe rolul Curții de Apel București.

3.6. ACADEMIA ROMÂNĂ

3.6.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului

Au făcut obiectul acțiunii de control:

1. **Institutul Național de Cercetări Economice (INCE) „Costin C. Kirițescu”**
2. **Institutul de Matematică „Simion Stoilow”**

1. Institutul Național de Cercetări Economice (INCE) „Costin C. Kirițescu”

Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” (INCE), înființat prin Decretul nr. 10/1990, este organizație științifică de drept public, de interes național, cu vocație de cercetare fundamentală, care dezvoltă și cercetări aplicative finanțate din surse publice sau private, interne și externe.

INCE este ordonator secundar de credite aflat în subordinea Academiei Române.

Ca urmare a controlului, a rezultat constatarea prezentată în continuare:

Nerespectarea prevederilor privind drepturile de personal

- ◆ un număr de 15 salariați ai INCE au realizat cumul de funcții (cu normă întreagă sau cu jumătate de normă) la institutele din subordine (ordonatori terțieri de credite), unii fiind angrenați și în derularea unor proiecte finanțate din PN II sau din fonduri externe nerambursabile-POS DRU, prin încălcarea prevederilor referitoare la respectarea timpului de odihnă și timpului de lucru.

2. Institutul de Matematică „Simion Stoilow”

Este unitate cu personalitate juridică, înființată în baza prevederilor HG nr. 255/1990 și care și-a modificat denumirea în baza HG nr. 503/1998, în prezent fiind ordonator terțiar de credite în cadrul Academiei Române.

Desfășoară activități de cercetare fundamentală în domeniul matematicii.

Ca urmare a controlului au rezultat constatările prezentate în continuare:

Nereguli privind imobilizările corporale și necorporale

- ◆ neînregistrarea în contabilitate și neevidențierea în situațiile financiare a contravalorii terenului în suprafață de 1.554 mp situat pe Calea Griviței nr. 21, Sector 1, proprietatea statului, preluat în administrare conform HG nr. 254/1998 (abatere corectată în timpul acțiunii de control, prin înregistrarea în contabilitate a sumei de 9.953 mii lei);
- ◆ menținerea nejustificată în contul de investiții în curs de execuție (în loc de contul de mijloace fixe corespunzător) a sumei de 127 mii lei, reprezentând lucrări de reparații capitale ce măjorează valoarea de inventar a obiectivului pentru care există procese verbale de recepție la terminarea lucrărilor (abatere corectată în timpul acțiunii de control);
- ◆ înregistrarea eronată în conturile de Imobilizări necorporale (programe informatice) a unor expertize tehnice, taxe și servicii, în vederea efectuării unor cheltuieli de capital, în loc de contul „Imobilizări în curs” (abatere corectată în timpul acțiunii de control).

Nereguli referitoare la calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ neinventarierea elementelor patrimoniale de natura activelor fixe corporale și necorporale, precum și a activelor fixe corporale în curs de execuție, reflectate în situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2012;
- ◆ nerespectarea normelor legale privind durata maximă a timpului de muncă și a repausului dintre două zile de muncă, prin încheierea și remunerarea ca atare, a unor contracte individuale de muncă, cu derulare concomitentă atât pentru activitatea de bază a institutului, cât și pentru proiectele de cercetare-dezvoltare derulate (abaterea a fost transmisă spre valorificare la Inspectoratul Teritorial de Muncă București, în vederea analizării și luării măsurilor legale);
- ◆ utilizarea ineficientă a patrimoniului public al statului, prin prelungirea fără licitație publică a unor contracte de închiriere a spațiilor administrate și practicarea unor tarife sub cele minime stabilite de Consiliul General al Municipiului București (CGMB) pentru spații utilizate cu altă destinație decât aceea de locuință.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsuri, aflate în stadiul de implementare.

3.7. MINISTERUL MEDIULUI ȘI PĂDURILOR

3.7.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului

În cadrul acțiunii de control, au fost verificate entitățile:

1. **Administrația Fondului pentru Mediu**
2. **Garda Națională de Mediu**

1. Administrația Fondului pentru Mediu (AFM)

Este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, în coordonarea autorității publice centrale pentru protecția mediului, care răspunde de gestionarea *Fondului pentru mediu* în temeiul prevederilor *OUG nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu*.

Fondul pentru mediu acordă susținere financiară pentru proiectele propuse de unități administrativ-teritoriale, asociații de dezvoltare intercomunitară, instituții publice, institute de cercetare-dezvoltare, instituții de învățământ, organizații neguvernamentale, culte recunoscute potrivit legii, forme asociative de administrare și exploatare a terenurilor agricole sau cu vegetație forestieră, operatori economici, inclusiv ocoale silvice, asociații de proprietari, persoane fizice, persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale, în baza ghidului de finanțare aferent fiecărui proiect care se elaborează de AFM și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

- Nerespectarea normelor în vigoare la efectuarea inventarierii**
- ◆ listele de inventariere nu cuprind toate informațiile prevăzute de normele în vigoare;
 - ◆ nu sunt prezentate situații centralizate, care să permită efectuarea confruntării între datele rezultate din inventarierea faptică a bunurilor materiale, aflate în folosința angajaților și datele din evidența contabilă;
 - ◆ nu sunt prezentate situații analitice privind creanțele și obligațiile entității, care să susțină realitatea soldurilor prezentate la data de 31.12.2012 în balanța de verificare;
 - ◆ nu s-au efectuat punctaje cu toate categoriile de terți;
 - ◆ nu se face dovada inventarierii disponibilităților aflate în conturi la bănci comerciale și la Trezoreria Statului.
- Depășirea creditelor de angajament aprobate**
- ◆ AFM a încheiat 3 contracte de finanțare multianuale, aferente *Programului național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități*, în sumă totală de 3.962 mii lei, depășind cu 740 mii lei creditul de angajament aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli aferent anului 2012 pentru acest program, în valoare totală de 3.223 mii lei.
- Nereguli în evidența, urmărirea și încasarea unor sume datorate Fondului pentru mediu**
- ◆ nu au fost întreprinse demersurile necesare în vederea identificării și înștiințării contribuabililor care aveau obligația declarării și plății contribuției de 3% din suma care se încasează anual pentru gestionarea fondurilor de vânatoare; astfel nu a fost înregistrată/evidențiată și încasată suma estimativă de 745 mii euro (cca 3.200 mii lei), reprezentând contribuția neachitată de gestionarii fondurilor de vânatoare.
- Deficiențe în utilizarea fondurilor alocate din bugetul Fondului pentru mediu**
- ◆ urmare finanțării *Programului privind creșterea producției de energie din surse regenerabile*, a *Programului privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă*, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire și a *Programului național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități*, au rezultat următoarele nereguli:
 - evaluarea și selectarea solicitanților de finanțare nerambursabilă nu s-a făcut, în toate cazurile, în baza unor documente prin care să fie atestată capacitatea de cofinanțare (scrisoarea de confort bancar), întocmite și conforme cu prevederile *Ghidului de finanțare, aprobat prin OMMP nr. 714/2010*;
 - evaluarea și selectarea unor solicitanți de finanțare nerambursabilă a avut la bază documente din care nu rezultă calitatea acestora de proprietar, concesionar sau administrator, locatar/comodatar cu drept de suprafață asupra imobilului pe/în care se implementează proiectul, valabil pentru durata integrală a implementării și monitorizării proiectului, contrar prevederilor *Ghidului de finanțare*;
 - au fost selectați solicitanți de finanțare nerambursabilă care, potrivit situațiilor financiare, depuse la dosarele de finanțare, înregistrau valori modice ale principalilor indicatori de performanță/patrimoniu; totodată, potrivit certificatelor constatatoare, emise de Oficiul Registrului Comerțului, unii dintre solicitanți erau nou înființați, nu au desfășurat și/sau nu desfășurau nici una din activitățile cuprinse în obiectul de activitate;
 - comisia de selecție nu a acordat punctajele contribuției proprii a solicitanților de finanțare nerambursabilă conform prevederilor din *Ghidul de finanțare aprobat*;

- cu privire la cererea de tragere, aferentă proiectului derulat de SC Eolian Project SRL, s-a constatat că AFM a considerat eligibile cheltuieli, în sumă totală de 61 mii lei, aferente execuției unor lucrări identice, conform simbolurilor din situațiile de lucrări care, însă, au fost decontate la prețuri unitare diferite;
- entitatea nu dispune de o procedură operațională care să prevadă modalitatea concretă de verificare și documentele obligatorii pe care trebuie să le prezinte beneficiarii și din conținutul cărora să rezulte monitorizarea obligațiilor beneficiarului finanțării nerambursabile privind interdicția de înstrăinare, închiriere sau gajare/ipotecare a obiectivelor finanțate din fondul pentru mediu, atât în timpul, cât și după finalizarea proiectului. Totodată, AFM nu a efectuat verificări cu privire la modul de respectare a acestei interdicții pentru niciunul dintre proiectele aferente Programului privind creșterea producției de energie din surse regenerabile, aflate în etapa de monitorizare;
- nu au fost solicitate documente relevante și nu s-au efectuat verificări cu privire la respectarea, de către beneficiarii de finanțare nerambursabilă, a obligației de a include în documentația de achiziție prevederile minime pe care furnizorii de servicii trebuie să le îndeplinească pentru a fi admiși la licitație, conform prevederilor din Ghidul de finanțare;
- evaluarea, selectarea și decontarea proiectului de reabilitare și reamenajare a Parcului Tineretului din Măcin, Județul Tulcea s-a efectuat cu încălcarea prevederilor Ghidului de finanțare, respectiv cu depășirea sumei maxime de 400 mii lei care se putea aloca unei unități administrativ-teritoriale cu o populație de 11.803 locuitori, pentru realizarea de lucrări de reabilitare a unor parcuri existente.

Nereguli în elaborarea și fundamentarea proiectului de buget propriu

- ◆deși, conform prevederilor art. 7 din OUG nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, cheltuielile curente și de capital ale Administrației Fondului pentru Mediu nu trebuie să depășească limita a 5% din veniturile fondului pentru mediu, pentru anul 2012 prevederile au fost cu 12.171 mii lei, mai mari decât suma maxim admisibilă. În timpul controlului, suma de 12.171 mii lei, aflată la data de 31.12.2012 în contul „Disponibil al instituțiilor publice ale administrației publice centrale finanțate integral din venituri proprii”, a fost virată în contul „Excedent al bugetului Fondului pentru Mediu”;
- ◆la nivelul AFM nu este întocmit și aprobat Programul de investiții publice, conform prevederilor art. 38 din Legea nr. 500/2002 a finanțelor publice cu modificările și completările ulterioare, activitatea de investiții derulându-se în baza Listelor de investiții aprobate de către Ministerul Mediului și Pădurilor, care reprezintă documentele necesare trezoreriilor statului pentru efectuarea de plăți pentru investiții.

Nereguli privind exactitatea și realitatea situațiilor financiare

- ◆nu s-a înregistrat corect în contabilitate suma de 302 mii lei, reprezentând concedii medicale achitate, ce trebuie recuperate de la Casa de Asigurări de Sănătate București, din Fondul Național Unic al Asigurărilor Sociale de Sănătate;
- ◆rezultatele reevaluării nu au fost înregistrate corect în contabilitate, constatându-se diferențe din reevaluare de 790 mii lei, necuprinse în fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului;
- ◆în activul entității sunt înregistrate debite și creanțe ale unor contribuabili radiați de la Oficiul Național al Registrului Comerțului, în sumă de 6.151 mii lei;
- ◆neevidentierea, în situațiile financiare ale anilor 2011 și 2012 și neurmărirea încasării creanțelor fiscale, în valoare de 87.979 mii lei, aferente penalităților pentru nerestituirea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră alocate operatorilor, conform comunicării Agenției Naționale pentru Protecția Mediului;
- ◆suma de 13.304 mii lei, reprezentând contracte de garanție imobiliară, constituite de contribuabilii beneficiari ai unor eșalonări la plată, nu a fost înregistrată în conturi în afara bilanțului;
- ◆existența unor diferențe, în sumă de 57 mii lei, între balanța de verificare sintetică și balanțele contabile analitice, ceea ce a afectat reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțul contabil și în contul de profit și pierderi;
- ◆existența unei diferențe de 182.640 mii lei între evidența tehnic-operativă și evidența contabilă privind angajamente legale de plătit în anii viitori.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările formulate de echipa de control, pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă, stabilirea întinderii prejudiciilor, acolo unde este cazul, și recuperarea integrală a acestora s-a emis decizie, prin care s-au dispus mai multe măsuri. Dintre măsurile dispuse, 3 (trei) au fost contestate. Comisia de soluționare a contestațiilor a admis contestația pentru una din măsuri și a respins-o pentru celelalte două. Pentru cele două măsuri a căror contestare a fost respinsă, AFM a introdus acțiune în instanță.

Acțiunea introdusă de entitate a fost respinsă și, urmare deciziei date de instanță, conducerea AFM a comunicat oficial că va face toate demersurile necesare pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizia *Curtii de Conturi*.

2. Garda Națională de Mediu

Este o instituție publică ce funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, finanțată integral de la bugetul de stat, în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului, cu atribuții în aplicarea politicii Guvernului în materia prevenirii, constatării și sancționării încălcării prevederilor legale privind protecția mediului.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Nerespectarea normelor în vigoare referitoare la efectuarea inventarierii

- ◆ inventarierea patrimoniului nu a cuprins toate elementele, întrucât până la finele anului 2012, Comisariatul General nu a preluat de la comisariatele regionale desființate, pe bază de protocol de predare-primire, toate drepturile și obligațiile, clădirile, spațiile și terenurile aferente, precum și toate celelalte bunuri aflate în patrimoniu, existente la data intrării în vigoare a OUG nr. 58/2012 privind modificarea unor acte normative din domeniul protecției mediului și pădurilor și HG nr. 1005/2012 privind organizarea și funcționarea Gărzii de mediu;
- ◆ deși în procesul-verbal de inventariere sunt consemnate lipsuri în gestiune, din categoria mijloacelor fixe corporale și a obiectelor de inventar, în sumă totală de peste 23 mii lei, nu s-au dispus măsuri de recuperare a prejudiciului;
- ◆ nu au fost întreprinse demersuri în vederea actualizării Anexei nr. 12 la HG nr. 1705/2006 pentru aprobarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, cu suma de 5.163 mii lei, reprezentând valoarea clădirilor administrative și a terenurilor aferente, preluate prin reorganizare de la comisariatele regionale.

Nereguli privind înregistrarea în contabilitate a unor operațiuni economice

- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă a unor datorii, în sumă de 176 mii lei (stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și irevocabile), cât și a unor debite de recuperat, în sumă de 298 mii lei (aflate pe rolul instanțelor de judecată);
- ◆ menținerea în evidență a unor sume prescrise, pentru care nu au fost efectuate demersurile legale necesare în vederea recuperării, cât și garanții de participare nerestituite sau cuvenite bugetului de stat, în valoare totală de 28 mii lei (sumele cuvenite bugetului au fost virate în timpul controlului);
- ◆ neînregistrarea în contabilitate a unor mijloace fixe necorporale, în sumă de 50 mii lei;
- ◆ neînregistrarea, în conturile corespunzătoare, a sumei de 312 mii lei, de recuperat de la Casa de Asigurări de Sănătate București, cât și a sumei de 109 mii lei, reprezentând timbre și bonuri de benzină nejustificate până la închiderea exercițiului financiar.

Monitorizarea necorespunzătoare a modului de valorificare a actelor de control încheiate

- ◆ dintr-un număr de 103 procese-verbale de contravenție încheiate în anul 2012 la direcțiile *Controlul Biodiversității și Ariilor Protejate* și *Controlul Poluării*, în valoare de 2.882 mii lei, s-au încasat doar 616 mii lei (21,4%), mare parte din cele neîncasate fiind contestate în instanță.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările echipei de control, pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă, cât și stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea integrală a acestora, a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri, necontestate de entitate.

3.8. MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI

3.8.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în domeniul Geologiei, Geofizicii, Geochimiei și Teledetecției - IGR București

IGR București este persoană juridică română aflată în coordonarea *Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică*. A fost înființat prin decret regal în anul 1906, continuând activitatea *Biroului Geologic*, care exista din anul 1882. Scopul principal al institutului a fost și a rămas, în bună parte, cartarea teritoriului național din punct de vedere geologic, la care s-au adăugat succesiv activitățile de agrogeologie, geofizică, geochimie, geologie inginerască, conservare a patrimoniului geologic ș.a.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Nerespectarea normelor privind inventarierea

- ◆ pentru disponibilitățile bănești, în lei și în valută, aflate în conturi la bănci și în casieria entității, creanțele și obligațiile față de terți etc., nu au fost prezentate punctajele reciproce sau corespondența de confirmare a soldurilor creanțelor și datoriiilor entității;

- ◆ rezultatele inventarierii nu s-au stabilit prin compararea datelor constatate faptic și înscrise în listele de inventariere, cu cele din evidența tehnico-operativă (fișele de magazie) și din contabilitate;
- ◆ nu s-a efectuat inventarierea mijloacelor fixe și a bunurilor de importanță națională și anume carote, din cele mai importante foraje de referință executate în țară, ce compun Litoteca Națională;
- ◆ până în prezent nu au fost inventariate în totalitate documentele conținute în Biblioteca Națională de Geologie și în Fondul Geologic;
- ◆ bunurile din dotarea Muzeului de Geologie nu au fost inventariate în conformitate cu prevederile legale în vigoare referitoare la inventarierea bunurilor muzeale și nu sunt evidențiate în Registrul informatizat pentru evidența analitică a bunurilor culturale. În consecință, nu există certitudinea existenței tuturor bunurilor muzeale, cu precădere a celor aflate în categoria „Tezaur” și nici nu a fost stabilită valoarea bunurilor existente, deși evidențierea acestora în Registrul informatizat presupune și stabilirea valorii de intrare a fiecărui bun;
- ◆ procesul-verbal de inventariere, fără număr de înregistrare și fără dată, nu a fost supus spre aprobare ordonatorului de credite, iar inventarierea aferentă anului 2012 nu a fost încheiată până la data desfășurării acțiunii de control (luna mai 2013), deși, conform *Deciziei nr. 309/07.11.2012*, aceasta trebuia să se desfășoare în perioada 07.11.2012-10.12.2012.

Datorită acestor abateri, rezultatul inventarierii nu a putut fi înregistrat în contabilitate potrivit prevederilor Legii contabilității nr. 82/1991 și în conformitate cu reglementările contabile aplicabile.

Nereguli la actualizarea Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului

- ◆ nu s-a efectuat înscrierea distinctă în inventar a terenului intravilan situat în Șos. Kiseleff nr. 2, cu valoarea rezultată în urma evaluării acestuia și cu suprafețele stabilite în baza măsurătorilor cadastrale;
- ◆ nu s-a efectuat actualizarea datelor de identificare și a valorii, pentru clădirea Muzeului Geologic Național;
- ◆ nu s-a efectuat actualizarea datelor de identificare și a valorii pentru clădire, laboratoare și birouri de la Observatorul Geomagnetic Național Surlari și de la sediul din str. Caransebeș nr. 1, sector 1, București;
- ◆ nu s-a efectuat actualizarea datelor de identificare și a valorii pentru terenul, în suprafață de 3.169 mp, situat în B-dul Pieptănari, neînscris în cartea funciară și cuprins în inventarul centralizat la valoarea de 1 leu;
- ◆ deși garajul cu numărul de inventar 402 și valoare de 236 lei a fost înscris în inventarul centralizat, nu este menționat ca „descriere tehnică” terenul cu o suprafață de 4.231 mp, împreună cu barăcile, depozitul de produse petroliere și rampa metalică.

Venituri nevirate bugetului de stat conform legii

- ◆ în cursul anilor 2011 și 2012 au fost obținute venituri din închirieri ale spațiilor din proprietatea publică a statului, de peste 56 mii lei, care n-au fost virate, conform legii, la bugetul de stat.

Decontarea de la buget a unor cheltuieli nelegale

- ◆ în deconturile lunare prezentate Ministerului Educației și Cercetării au fost solicitate spre decontare și încasate, cheltuieli cu amortizarea aferente celor două instalații de interes național, nominalizate în *Anexa 1 la HG nr. 1.428/2004 privind aprobarea Listei instalațiilor și obiectivelor speciale de interes național*, deși acest gen de cheltuială nu este inclusă în *Anexa 2* a actului normativ menționat, care cuprinde categoriile de cheltuieli finanțate din fondurile alocate de la bugetul de stat, ceea ce a avut drept consecință prejudicierea bugetului de stat până la finalizarea controlului (mai 2013), cu suma de 556 mii lei.

Deși nu s-au constatat abateri în întocmirea situațiilor financiar-contabile, datele cuprinse în acestea nu reflectă corespunzător situația reală, datorită abaterilor care țin de calitatea gestiunii.

Fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale

Din verificarea modului de desfășurare a procedurii de achiziție publică, a încheierii și derulării contractelor de investiții, în actul de control menționat au fost consemnate fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, care au determinat un prejudiciu estimat de 428 mii lei. În acest sens, pot fi considerate semnificative următoarele situații:

- ◆ documentele justificative care stau la baza încheierii contractelor sau efectuării plăților sunt întocmite formal; în multe cazuri acestea nu sunt date și înregistrate sau prezintă elemente care atestă că au fost întocmite ulterior efectuării recepției lucrărilor;
- ◆ acordarea vizei de control financiar preventiv propriu s-a făcut, uneori, ulterior semnării și înregistrării contractelor;
- ◆ devizele ofertă cuprind lucrări care nu au fost prevăzute în contractele încheiate;
- ◆ procesul verbal de recepție al lucrărilor prevăzute într-un contract încheiat cu *SC BEST TOOLS COMPANY SRL*, a fost semnat în aceeași zi cu semnarea contractului;
- ◆ contractele încheiate conțin clauze contradictorii și fac trimitere la prevederi din anexe la acestea, care nu există; în unele situații contractele nu poartă semnăturile părților;

- ◆ devizul ofertă, anexat unui contract încheiat cu SC TRANSILVANIA GENERAL CERTEZE SRL, a fost semnat, în calitate de diriginte de șantier, de o persoană care nu avea această calitate. Contractul, având ca obiect „servicii de dirigenție de șantier”, a fost semnat la două săptămâni după semnarea contractului de lucrări;
- ◆ Contractul nr. 79/1433/15.12.2011, încheiat cu SC NOVA OAȘ SRL, a fost semnat și înregistrat în data de 15.12.2011, în timp ce procesele-verbale de recepție poartă ca date de înregistrare 14.11. și 21.11.2011, după care aceste date s-au modificat prin tăiere și înscrierea datei de 16.12.2011;
- ◆ plăți pentru lucrări suplimentare față de cele prevăzute în contracte, cât și pentru lucrări care nu sunt atestate de documente justificative sau nu se regăsesc în teren;
- ◆ în cazul Contractului nr. 95/1433/19.01.2012, încheiat cu SC SAM GARDEN SRL București, a fost încheiat un act adițional nedat, care prevede efectuarea unor lucrări ce nu au fost recepționate, dar contravaloarea acestora a fost facturată și plătită;
- ◆ în cazul Contractului nr. 1434/60/04.09.2012, încheiat cu SC IVONA PREST SRL, în Procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor, încheiat la 16.10.2012, se menționează că „lucrările au fost complet terminate până la data prevăzută în contract” (care era 04.10.2012), deși echipamentele și materialele care trebuiau prelucrate și montate, au fost predate executantului în data de 15.10.2012, iar la data de 17.10.2012, dirigintele de șantier (care semnase procesul verbal de recepție a lucrărilor) a emis Nota de constatare (care „ține loc și dispoziției de șantier”), prin care constată că în amplasamentul stabilit inițial pentru amplasarea electrozilor și a platbandei zincate se află o rețea de cabluri de înaltă tensiune și, ca urmare, amplasamentul electrozilor și a platbandei zincate se va muta în altă zonă;
- ◆ în cursul anului 2012, SC SAM GARDEN SRL a facturat către IGR servicii în valoare de 172 mii lei, pentru care nu au fost încheiate contracte de achiziție publică și nu au existat note de comandă din partea institutului; până la data efectuării controlului, din suma de 172 mii lei facturată în condițiile menționate, au fost efectuate plăți în sumă de 71 mii lei.

Cu acest caz a fost sesizat Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București, pentru a dispune urmărirea penală în vederea stabilirii răspunderii juridice potrivit legii, considerând că faptele prezentate pot întruni elementele constitutive ale infracțiunii de fals material în înscrisuri oficiale, în concurs cu infracțiunea de neglijență în serviciu, prevăzute și pedepsite de art. 249 și art. 288 Cod penal.

Având în vedere abaterile constatate și recomandările formulate de echipa de control, pentru înlăturarea neregulilor în activitatea financiar-contabilă, stabilirea întinderii prejudiciilor, acolo unde este cazul, și recuperarea integrală a acestora a fost emisă decizie, prin care au fost dispuse măsuri, necontestate de entitate.

3.9. MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR VÂRSTNICE

3.9.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la Societatea Comercială de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă (SC „TBRCM” SA București)

Societatea Comercială de Tratament Balnear și Recuperare a Capacității de Muncă (SC „TBRCM” SA București) este organizată și funcționează potrivit prevederilor HG nr. 1469/2002, cu modificările și completările ulterioare, ca societate comercială pe acțiuni, acționar unic fiind Casa Națională de Pensii Publice (CNPP). Societatea comercială are în structură 13 sucursale de tratament balnear și recuperare a capacității de muncă, unități fără personalitate juridică.

Constatări referitoare la calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ plata nelegală a sumei de 994 mii lei, reprezentând cheltuieli salariale acordate sub formă de prime salariaților societății, fără respectarea restricțiilor impuse de actele normative, precum și raportarea eronată a acestor cheltuieli, prin contul de execuție bugetară transmis Ministerului Finanțelor Publice;
- ◆ atribuirea, la sucursala Buziaș, a unor lucrări de construcții, în valoare de 7.398 mii lei, pentru obiectivul Bază de tratament, cantină și spălătorie, fără respectarea prevederilor din Procedurile interne privind atribuirea contractelor de lucrări, de furnizare și de servicii și fără verificarea capacității tehnice a constructorului, ceea ce a condus la nerealizarea obiectivului de investiții în anul 2012;
- ◆ atribuirea, de către sucursala Geoagiu Băi, a unor lucrări de construcții, în valoare de 981 mii lei, neaprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli al societății, precum și organizarea formală a procedurii de achiziție a acestor lucrări, fapt ce a condus la nerespectarea principiilor transparenței și eficienței utilizării resurselor financiare;
- ◆ efectuarea, de către sucursala Covasna, a unor plăți, în valoare de 397 mii lei, pentru lucrări de investiții, constând în modernizări la băile din cadrul hotelului Dacia, neaprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli al societății.

Constatări referitoare la exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare

- ◆ neînregistrarea în patrimoniul societății a unor terenuri, în suprafață de 59.407 mp, evaluate la suma de 3.127 mii lei, atribuite în perioada 1972-1979, unor sucursale teritoriale prin decizii ale Consiliilor Populare; nu s-au întreprins demersuri în vederea clarificării situației juridice a acestora;
- ◆ majorarea cheltuielilor societății în anul 2012 cu suma de 2.596 mii lei, reprezentând constituirea unui provizion pentru litigii, numai pe baza unui raport de expertiză dispus de instanță, contestat de către societate, ceea ce a determinat diminuarea profitului net și a dividendelor cuvenite statului;
- ◆ achiziționarea, de către unele dintre sucursalele societății, de servicii de cazare, masă și tratament de la alte societăți comerciale, în sumă totală de 739 mii lei, pentru beneficiarii de bilete de tratament balnear distribuite de către Casa Națională de Pensii Publice sucursalelor teritoriale, fapt ce a determinat realizarea unui grad redus de ocupare a capacităților cazare la nivelul acestor sucursale;
- ◆ înregistrarea eronată pe cheltuielile anului 2012 a sumei de 684 mii lei, reprezentând cheltuieli cu amortizarea, ce aparțin anilor anteriori, ceea ce a condus la depășirea cheltuielilor cu aceeași destinație prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli cu suma de 88 mii lei.

Recomandări:

- ✓ recuperarea, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, a sumelor plătite fără a ține cont de restricțiile impuse de actele normative aplicabile;
- ✓ redimensionarea și virarea dividendelor cuvenite acționarului unic, CNPP, având în vedere diminuarea acestora cu sumele plătite nelegal în anul 2012;
- ✓ înregistrarea terenurilor, în suprafață de 59.407 mp, aflate în folosință și exploatate, la unele dintre sucursalele teritoriale, până la clarificarea situației juridice a acestora și obținerea certificatelor de atestare a dreptului de proprietate;
- ✓ definitivarea formalităților cu privire la înregistrarea în Cartea Funciară a terenurilor la unele dintre sucursalele teritoriale;
- ✓ cuprinderea în bugetul de venituri și cheltuieli și în raportările către MFP a tuturor cheltuielilor raportate de către societate prin situațiile financiare, inclusiv a celor privind provizioanele pentru litigii;
- ✓ stabilirea tuturor influențelor fiscale, generate de înregistrarea nejustificată pe cheltuielile anului 2012 a unor sume aferente anilor anteriori, recalcularea și virarea dividendelor cuvenite acționarului unic;
- ✓ implicarea managementului societății în urmărirea modului de administrare, în condiții de eficiență a patrimoniului încredințat, prin creșterea gradului de ocupare a capacității în hoteluri, care să conducă la creșterea veniturilor societății;
- ✓ respectarea prevederilor înscrise în bugetul de venituri și cheltuieli al societății aprobat prin hotărâre de Guvern, prin încadrarea cheltuielilor cu amortizarea în nivelul prevăzut în buget, pentru evitarea depășirii acestora;
- ✓ monitorizarea derulării obiectivelor de investiții de la nivelul sucursalelor societății și raportarea periodică a stadiului de realizare a acestora către organele de conducere ale societății;
- ✓ fundamentarea valorii lucrărilor de investiții se va realiza cu respectarea legalității sumelor cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli și bugetul de investiții al societății, aprobate de către organele de conducere ale societății.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, s-a emis o decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care SC „TBRCM” SA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.

3.10. MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

3.10.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului

Acțiunile de control s-au desfășurat la un număr de 8 unități sanitare din subordinea și coordonarea Ministerului Sănătății, respectiv:

1. Academia de Științe Medicale
2. Centrul Național de Sănătate Mintală și Luptă Antidrog (CNSMLA)
3. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Microbiologie și Imunologie „Cantacuzino” București (INCDDMI „Cantacuzino”)
4. Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București
5. Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M. S. Curie”
6. Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”
7. Institutul de Pneumoftiziologie „Prof. Dr. Marius Nasta”
8. Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Domeniul Patologiei și Științelor Biomedicale „Victor Babeș” (INCDD „V. Babeș”)

unde s-au constatat, în principal, următoarele:

Abateri referitoare la calitatea gestiunii economico-financiare

- ◆ neinventarierea, conform prevederilor legale, a tuturor elementelor patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, în sumă de 577.670 mii lei (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București, INCDMI „Cantacuzino”, CNSMLA, Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”, Academia de Științe Medicale*);
- ◆ angajarea nelegală a sumei de 13.588 mii lei, reprezentând lucrări de intervenții la construcțiile existente, fără ca aceste cheltuieli să fie aprobate prin bugetul de venituri și cheltuieli și în baza listei de investiții (*Institutul de Pneumoftiziologie „Prof. Dr. Marius Nasta”, Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”, Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București*);
- ◆ nereevaluarea, la termenele prevăzute de lege, a activelor fixe corporale - terenuri, în sumă de 2.730 mii lei, aflate în patrimoniul entității (*Institutul de Pneumoftiziologie „Prof. Dr. Marius Nasta”*);
- ◆ neurmărirea și neîncasarea creanțelor bugetare, în sumă de 645 mii lei, reprezentând concedii medicale suportate din bugetul entității și nerecuperate de la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București (*Spitalul Clinic de Urgență pentru copii „M.S. Curie”*);
- ◆ nevirarea la bugetul statului a sumei de 429 mii lei, reprezentând garanții de participare la licitație nerestituite și, respectiv, salarii neridicate în termenul legal de prescripție de 3 ani (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Institutul de Pneumoftiziologie „Prof.dr. Marius Nasta”, Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București*);
- ◆ plăți nelegale, în sumă de 291 mii lei, rezultate din situațiile de lucrări de reparații eronat decontate de către entitate prestatorului (*Institutul de Pneumoftiziologie „Prof. Dr. Marius Nasta”, Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București*);
- ◆ neîntocmirea și necuprinderea în Programul de achiziții publice a unor contracte în sumă de 210 mii lei, pe care autoritatea contractantă intenționa să le atribue (*INCDMI „Cantacuzino”, Academia de Științe Medicale, Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București*);
- ◆ plata nelegală a unor drepturi de personal, în sumă estimată de 162 mii lei, prin acordarea unor sporuri neprevăzute în cadrul contractului colectiv de muncă la nivelul institutului și nici în legislația specifică, în sensul acordării, pe lângă sporurile lunare în baza unor legi speciale pentru locuri periculoase, dăunătoare, și a altor tipuri de sporuri pentru anumite categorii de personal (*INCD „V.Babeș”*).

Abateri referitoare la modul de stabilire și urmărirea încasării veniturilor bugetului de stat, în cuantum și la termenele stabilite de lege

- ◆ nefacturarea și neînregistrarea veniturilor de realizat, precum și neincluderea în buget și neraportarea prin situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2012, a veniturilor din servicii medicale spitalicești prestate peste nivelul valorilor contractate cu casele de asigurări de sănătate, în valoare totală de 20.727 mii lei (*Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”, Institutul de Pneumoftiziologie „Prof.Dr. Marius Nasta”*);
- ◆ neluarea măsurilor legale, în anul 2012, pentru încasarea sumei de 423 mii lei, reprezentând servicii medicale de specialitate prestate, invalidate de Școala Națională de Sănătate Publică, Management și Perfecționare în Domeniul Sanitar București și nedecontate de Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”*);
- ◆ neîncasarea creanțelor în termenul legal, precum și neaplicarea tuturor procedurilor de executare silită a creanțelor neîncasate la scadență, în sumă totală de 254 mii lei (*INCDMI „Cantacuzino”*);
- ◆ nevirarea de către entitățile controlate, la bugetul statului, a sumei de 251 mii lei, reprezentând cota de 50% din contravaloarea chirilor încasate de la entitățile care își desfășoară activitatea în clădirile din domeniul public al statului aflate în administrarea entităților verificate (*Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București, Institutul de Pneumoftiziologie „Prof. Dr. Marius Nasta”, INCDMI „Cantacuzino”, INCD „Victor Babeș”*);
- ◆ necalcularea, neînregistrarea și nevirarea la bugetul statului a impozitului pe profit, estimat la 111 mii lei, rezultat din neînregistrarea în evidența contabilă a unor venituri din chirii, precum și din majorarea nelegală a cheltuielilor de exploatare, ceea ce a determinat diminuarea obligației de plată a impozitului pe profit către bugetul general consolidat al statului (*INCD „Victor Babeș”*).

Nerealizarea unor venituri

- ◆ nerealizarea indicatorului „Rezultat financiar” aprobat prin OMS nr. 1498/28.10.2011 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2011, datorită nerealizării veniturilor și depășirii cheltuielilor în raport cu gradul de realizare a veniturilor. Valoarea estimată a abaterii este în sumă de 5.337 mii lei (*INCDMI „Cantacuzino”*);
- ◆ nerealizarea veniturilor proprii prevăzute în bugetul instituției și previzionarea de cheltuieli peste volumul veniturilor estimate a fi realizate în cursul anului 2012, în sumă de 140 mii lei (*Academia de Științe Medicale*).

- ◆ neînregistrarea în patrimoniul entității a rezultatelor cercetării finanțate din fonduri publice de natura proiectelor de cercetare-dezvoltare, în valoare de 333.371 mii lei (*INCDMI „Cantacuzino”, Institutul Național de Geriatrie Gerontologie „Ana Aslan”, Academia de Științe Medicale*);
- ◆ neînregistrarea în evidența financiar-contabilă a bunurilor de natura terenurilor și construcțiilor deținute în administrare, nefinalizarea formalităților de înregistrare a acestora în Cartea funciară, în sumă de 86.706 mii lei (*Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București, Institutul Național de Geriatrie Gerontologie „Ana Aslan”, INCDMI „Cantacuzino”*);
- ◆ înregistrări contabile eronate, în sumă de 52.018 mii lei, care au condus la denaturarea situațiilor financiare, din care exemplificăm:
 - nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente și denaturarea cheltuielilor cu suma de 28.245 mii lei (*Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București, Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan” INCDMI „Cantacuzino”, Academia de Științe Medicale*);
 - înregistrarea eronată a rezultatelor reevaluării în sumă de 22.738 mii lei și neorganizarea evidenței fondurilor bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului (*Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”*);
 - neorganizarea și neconducerea evidenței contabile a garanțiilor de bună execuție, în sumă de 337 mii lei (*Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”*);
- ◆ neconstituirea și neraportarea provizioanelor, în sumă totală de 758 mii lei, aferente drepturilor de personal stabilite prin sentințe civile rămase definitive și irevocabile (*Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București, Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii „M.S. Curie”*);
- ◆ nereflectarea în patrimoniul institutului a rezultatelor cercetării finanțate din fonduri publice, respectiv a activelor de natura proiectelor de cercetare din cadrul Programului nucleu finanțat de către Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică, în sumă de 20.599 mii lei (INCD „V. Babeș”).

Recomandări

- ✓ efectuarea cheltuielilor în funcție de gradul de realizare a veniturilor, cu respectarea prevederilor din ordinele de aprobare a bugetelor de venituri și cheltuieli anuale de către ministrul coordonator;
- ✓ gestionarea în condiții de eficiență a patrimoniului entității, cu asigurarea echilibrului bugetului de venituri și cheltuieli, prin dimensionarea cheltuielilor corespunzător gradului de realizare a veniturilor, pe întreg parcursul exercițiului financiar;
- ✓ supunerea spre aprobarea ministerului coordonator a situațiilor financiare anuale ale institutului;
- ✓ raportarea prin bilanț a tuturor activelor deținute de către institut, de natura proiectelor de cercetare-dezvoltare;
- ✓ inventarierea anuală a patrimoniului, în scopul stabilirii și identificării tuturor bunurilor deținute, în vederea reflectării realității economico-financiare care se raportează prin bilanț și situațiile financiare anuale;
- ✓ identificarea și evaluarea, potrivit reglementărilor legale în vigoare, a tuturor proiectelor de cercetare-dezvoltare existente în cadrul entității;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a institutului a tuturor activelor deținute și finanțate din fonduri publice, de natura proiectelor de cercetare-dezvoltare;
- ✓ efectuarea corectă a înregistrărilor în contabilitatea sintetică și în cea analitică, a bunurilor de natura terenurilor și construcțiilor pe care le are în folosință și în administrare, în concordanță cu evidența fondului bunurilor aflate în domeniul public al unității administrativ teritoriale și planul cadastral;
- ✓ înregistrarea în evidența financiar-contabilă a terenurilor aflate în domeniul public al statului date în administrare institutului;
- ✓ respectarea principiilor contabilității de angajamente, respectiv recunoașterea cheltuielilor cu serviciile și înregistrarea acestora în perioada când serviciile au fost prestate și lucrările executate;
- ✓ înregistrarea transferului diferențelor din reevaluare asupra fondului bunurilor aparținând domeniului public al unităților administrativ-teritoriale, concomitent cu înregistrarea creșterii valorii acestora;
- ✓ constituirea garanției de bună execuție la nivelul prevăzut în contracte, conducerea evidenței contabile a acestora;
- ✓ constituirea și raportarea provizioanelor pentru drepturile de personal stabilite prin sentințele civile rămase definitive și irevocabile;
- ✓ facturarea tuturor serviciilor medicale efectuate și înregistrarea în conturile corespunzătoare de venituri la momentul creării lor;
- ✓ analizarea cazurilor raportate și nedecontate de către Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București, precum și întocmirea procedurilor operaționale privind încasarea prestațiilor medicale care nu sunt validate, în vederea recuperării contravalorii tuturor prestațiilor medicale efectuate.

- ✓ urmărirea creanțelor și aplicarea tuturor procedurilor de executare silită în vederea recuperării acestora;
- ✓ facturarea lunară și urmărirea încasării chiriilor, utilităților consumate și a penalităților aferente virării cu întârziere a acestora, către toate persoanele fizice și juridice cu care entitatea are încheiate contracte de închiriere;
- ✓ virarea la bugetul de stat a unei cote minime de 50% din contravaloarea chiriilor încasate de entități de la cei care își desfășoară activitatea în clădirile din domeniul public al statului;
- ✓ angajarea cheltuielilor pentru lucrări de construcții în baza listei de investiții și aprobării acestora în bugetul de venituri și cheltuieli, conform prevederilor legale;
- ✓ reevaluarea activelor fixe corporale aflate în patrimoniul entității conform prevederilor legale;
- ✓ recuperarea, conform prevederilor legale în vigoare, a sumei reprezentând concedii medicale plătite de entitate și care se suportă din FNUASS;
- ✓ analiza cauzelor care au dus la nerecuperarea contribuțiilor aferente concediilor medicale și luarea tuturor măsurilor legale ce se impun pentru recuperarea debitelor înregistrate în evidența contabilă a spitalului;
- ✓ verificarea componenței soldurilor conturilor contabile și virarea la bugetul statului a garanțiilor de participare la licitații nerestituite;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor (decontarea lucrărilor de reparații majorate nelegal) la nivelul tranzacțiilor de aceeași natură din categoria de operațiuni economice „Cheltuieli de capital”, și „Reparații curente” de către entitate și luarea măsurilor pentru recuperarea sau remedierea acestora;
- ✓ respectarea cerințelor și a termenelor prevăzute în metodologia de întocmire și avizare a Programului anual al achizițiilor publice;
- ✓ inițierea procedurilor de achiziție numai după asigurarea că în bugetul instituției au fost aprobate fonduri cu această destinație;
- ✓ extinderea verificărilor asupra modului de acordare a sporurilor aplicate la salariul de bază la nivelul tuturor categoriilor de personal în vederea identificării tuturor cazurilor de acordare a unor sporuri neprevăzute în cadrul contractului colectiv de muncă la nivelul institutului și nici în legislația specifică, precum și evidențierea în contabilitate a debitelor constatate și luarea măsurilor de recuperare în cazul plăților nelegale de la persoanele beneficiare.

Concluzii

În timpul și urmare acțiunilor de control desfășurate la cele 8 unități sanitare din subordinea și coordonarea Ministerului Sănătății, a fost virată operativ către bugetul statului suma de 752 mii lei, reprezentând: cota de 50% din închirierea spațiilor aparținând domeniului public al statului, sume prescrise, garanții de participare, drepturi de personal neridicate pentru perioada 2007-2009 și impozit pe profit suplimentar.

În procesul de valorificare a constatărilor consemnate în actele întocmite urmare acțiunilor de control, au fost emise decizii prin care au fost dispuse măsuri pe care entitățile verificate trebuie să le ducă la îndeplinire.

3.11. MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI TURISMULUI

3.11.1. Controlul fondurilor alocate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului pentru unele programe derulate prin autoritățile administrației publice locale

Principalele constatări la Programul de construcții de locuințe sociale destinate chiriașilor evacuați din locuințele retrocedate foștilor proprietari - prevăzut de OUG nr. 74/2007

Utilizarea inefficientă și ineficace a resurselor alocate pentru două obiective de investiții în cadrul acestui program, datorată în special: nerespectării de către executanții de lucrări a duratelor de execuție (*întârzieri mari de timp pe fiecare fază de execuție*); existenței unor clauze contractuale neclare cu privire la cesionarea obligațiilor contractuale; inexistenței printre clauzele contractuale a măsurilor asiguratorii cu privire la îndeplinirea obiectivelor contractuale privind execuția de lucrări, la obiectivele de investiții:

- „Proiectarea și execuția Blocurilor locuințe sociale Bdul SOARELUI din Eforie Sud, 124 apartamente...” demarat în anul 2009, cu termen de finalizare 24 luni, pentru care, până la data controlului s-au făcut plăți în sumă totală de 7.668 mii lei;
- „Blocuri de locuințe sociale Cartier Libertății, Ansamblul 9 Mai, Ploiești, etapa a II-a” obiectiv de investiții pentru care a fost decontată suma totală de 1.413 mii lei, reprezentând 13% din valoarea obiectivului de investiții, al cărui contract de lucrări a fost semnat în 02.11.2007 cu termen de recepție la terminarea lucrărilor, respectiv la data de 01.12.2008.

În timpul verificării pentru stabilirea stadiului fizic al lucrărilor de execuție, conducerea Direcției Generale Dezvoltare Regională și Infrastructură a hotărât deplasarea la obiectivele de investiții, constatându-se că lucrările sunt în stadii incipiente.

Pentru valorificarea acestor constatări, a fost întocmită o Notă de Constatare pentru continuarea verificărilor la unitățile administrativ teritoriale.

Constatări referitoare la respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității

Referitor la Programul de elaborare a documentațiilor de amenajare a teritoriului și/sau de urbanism pentru zonele care cuprind monumente istorice înscrise în Lista Patrimoniului Mondial-UNESCO, s-a constatat că deși în perioada 2008-2011 au fost recepționate și finalizate un număr de 10 documentații de amenajare a teritoriului și/sau de urbanism (trei, în anul 2008 și șapte, în perioada 2009-2011), pentru care s-au decontat 1.896 mii lei, până la data efectuării controlului nu s-au întreprins demersurile pentru aprobarea prin hotărâre de Guvern a PUZ-urilor, în termenul de nouă luni, prevăzut de norme.

Pentru valorificarea constatării, echipa de auditori publici externi a formulat următoarea recomandare: întreprinderea, cu celeritate, a măsurilor prevăzute de articolul 4 din HG nr. 738/2008 *privind stabilirea măsurilor necesare în vederea finanțării, elaborării și actualizării documentațiilor de amenajare a teritoriului și/sau de urbanism pentru zonele cu monumente istorice incluse în Lista patrimoniului mondial-UNESCO.*

Concluzii

- ✓ nu au fost identificate dovezi sau probe din care să rezulte cu certitudine faptul că procesul de înscriere în programele analizate și/sau de derulare a investițiilor cuprinse în programele verificate, asigură utilizarea cu rezultate maxime a resurselor alocate, atât la bugetul de stat, cât și la bugetele unităților administrativ-teritoriale angrenate;
- ✓ proiectarea și implementarea sistemului de control intern/managerial și activitatea structurii de audit intern nu sunt de natură să asigure crearea unui mediu intern de control activ, capabil să asigure identificarea și întreprinderea celor mai eficiente acțiuni pentru diminuarea riscurilor aferente operațiunilor derulate, sub nivelul care să genereze abateri materiale:
 - lipsa preocupării structurilor de specialitate pentru revizuirea și actualizarea permanentă a procedurilor operaționale cerute de OMFP nr. 946/2005 cu modificările și completările ulterioare, standardul „Proceduri”;
 - existența unor aspecte caracterizate prin tratarea cu superficialitate a sarcinilor privind exercitarea funcției de analiză, sinteză, monitorizare, decizie, coordonare și planificare la nivel central în vederea implementării Programelor;
 - punerea pe seama lipsei de personal a limitării participării reprezentanților ministerului la procedurile de atribuire a contractelor de executare a lucrărilor și procedurile de recepție a obiectivelor incluse în program.
- ✓ nealocarea fondurilor de la bugetul de stat pentru programele derulate, poate conduce la posibile acțiuni în instanță pentru nedecontarea lucrărilor restante și apariția unor costuri suplimentare pentru bugetul Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, aferente nedecontării sumelor conform contractelor încheiate;
- ✓ nefinanțarea elaborării planurilor urbanistice generale, generează întârzieri în planificarea urbană, impedimente în emiterea autorizațiilor de construire și întârzieri în realizarea investițiilor;
- ✓ lipsa Planurilor Urbanistice Generale, actualizate și conforme cu legea, duce la întârzieri în realizarea strategiei de dezvoltare a localităților.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsuri pe care Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate.

3.12. COMPANIA NAȚIONALĂ POȘTA ROMÂNĂ SA

3.12.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului

Au făcut obiectul acțiunii de control:

1. **Fabrica de Timbre**
2. **Muzeul Național Filatelic**
3. **Sucursala Servicii Financiare**

1. Fabrica de Timbre

Fabrica de Timbre este organizată și funcționează fără personalitate juridică, fiind subordonată Companiei Naționale „Poșta Română” SA și își desfășoară activitatea în domeniul tipografic, cu atribuții de producție, comerț și servicii poștale.

În cadrul Sucursalei Fabrica de Timbre există „Tezaurul emisiunilor de timbre”, care are ca obiect de activitate păstrarea și conservarea unor eşantioane de timbre pentru francare și filatelie, în vederea atestării și prezentării evoluției istorice a Sucursalei Fabrica de Timbre.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Necorelarea cheltuielilor efectuate cu gradul de realizare a veniturilor

- ◆ cheltuielile efectuate nu au fost corelate cu veniturile obținute pe parcursul execuției bugetare, în sensul că, în cazul în care în execuție s-au înregistrat nerealizări ale veniturilor totale aprobate, cheltuielile trebuiau efectuate proporțional cu gradul de realizare a acestora, cu încadrarea în indicatorii de eficiență aprobați.

Deficiențe în determinarea costurilor de producție, înregistrarea produselor finite aflate în stoc și a produselor finite realizate și vândute de entitate către terți

- ◆ utilizarea în calculul costurilor de producție a unor tarife de manoperă directă, mai mici decât valoarea reală (nefiind actualizate din anul 2005), astfel că una dintre componentele semnificative ale tarifelor, respectiv salariile, au fost cuprinse în tarife la nivelul din 2005 (deși, în mod real, acestea au crescut), ceea ce a avut drept consecință diminuarea nereală a prețului de vânzare și, implicit, a profitului stabilit pentru fiecare comandă realizată;
- ◆ nerefectarea reală a valorilor produselor finite și produselor în curs de execuție în cazul produselor realizate de entitate și utilizate pentru consumul intern al Companiei Naționale „Poșta Română” SA și sucursalelor acesteia, din cauza utilizării unor costuri de producție stabilite în anul 2009, neactualizate la zi, astfel că valoarea acestora nu reflectă în mod real valoarea resurselor consumate;
- ◆ nu s-a elaborat o politică tarifară clară, în relația cu SC Romfilatelia SA, față de care entitatea practică un tarif unic de profit (10%), aplicat în ultimii opt ani, indiferent de structura comenzii realizate, deși condițiile de calitate solicitate sunt de mai multe categorii (cărți poștale semilustrate cu timbru imprimat, plicuri de corespondență, cu timbru imprimat, timbre tematice machetate în bloc, timbre uzuale etc.).

Deficiențe cu privire la modul de urmărire și încasare a sumelor rezultate din activitatea de tipografie

- ◆ nu au fost înregistrate, facturate și transmise către terți, în vederea încasării, penalitățile de întârziere, acumulate ca urmare a nerespectării de către clienți a termenului de plată stabilit prin contracte, existând întârzieri la plată cuprinse între câteva zile și până la 470 de zile;
- ◆ o serie de produse au fost realizate doar pe bază de comandă, în care, deși a fost menționat procentul penalităților de întârziere și termenul de livrare, nu a fost precizat termenul de plată, astfel că, în ceea ce privește calculul penalităților, nu poate fi stabilit momentul scadenței.

Deficiențe în ceea ce privește gestionarea Tezaurului emisiunilor de timbre

- ◆ operațiunea de aprovizionare a „Tezaurului emisiunilor de timbre” nu se desfășoară ritmic, pe măsură ce timbrele sunt produse, ultima aprovizionare fiind făcută în anul 2010;
- ◆ registrul de evidență, în care se realizează predarea-primirea și care constituie evidența tehnico-operativă a gestiunii, nu este operat la zi;
- ◆ timbrele aflate în gestiune nu sunt evidențiate în contabilitatea financiară, ci numai în contul extrabilanțier „Alte valori în afara bilanțului”, dar nici în acest cont nu s-a operat la zi, iar valoarea nominală, la care sunt înregistrate, nu reflectă realitatea;
- ◆ inventarierea gestiunii nu a fost efectuată cu regularitate și nu au fost emise norme specifice privind inventarierea timbrelor din tezaur, bunuri cu caracter special.

Deținerea de către entitate a unor bunuri care nu-i aparțin

- ◆ entitatea nu a transmis, în totalitate, Muzeului Național Filatelic valorile filatelice pentru care avea obligația de transmitere, respectiv „bunurile de tipar”, aferente anilor 2007-2012, bunuri pe care le menține încă în gestiunea sa, fără să se fi încheiat un proces-verbal de custodie cu descrierea detaliată a valorilor filatelice păstrate în custodie.

Nerespectarea prevederilor legale privind închiderea exercițiului financiar

- ◆ contul „Profit sau pierdere” a fost închis (și deci nu mai prezintă sold) prin debitul sau creditul contului „Decontări privind rezultatul exercițiului”, operațiune neprevăzută în normele legale în vigoare, astfel contul „Profit sau pierdere”, deși trebuia să prezinte sold (debitor sau creditor) care să reflecte poziția financiară a entității, acesta nu mai prezintă niciun sold și, în consecință, nu mai prezintă informațiile referitoare la rezultatul financiar (profit/pierdere) obținut de entitate;
- ◆ efectuarea unor înregistrări eronate în conturile „Decontări privind rezultatul exercițiului” și „Decontări privind stocurile”, astfel încât soldurile acestora nu reflectă realitatea cu privire la rezultatul exercițiului financiar și la valoarea stocurilor.

Recomandări

- ✓ luarea tuturor măsurilor în vederea corelării cheltuielilor cu gradul de realizare a veniturilor;
- ✓ actualizarea permanentă a tarifelor de manoperă care stau la baza calculului costului de producție, astfel încât valoarea produselor finite, respectiv prețul de vânzare să fie corect determinate, în funcție de resursele consumate;
- ✓ în relația cu SC Romfilatelia SA, se vor stabili și aplica cote ale profitului adaptate tipurilor de lucrări prestate;
- ✓ calculul, înregistrarea, facturarea și transmiterea către clienți a penalităților de întârziere, acumulate ca urmare a nerespectării termenului de plată, în vederea încasării acestora;

- ✓ încheierea de contracte economice cu toți clienții entității, care să conțină clauze clare în privința termenului de încasare a sumelor cuvenite sucursalei, precum și a procentului de penalități pentru depășirea datelor scadente;
- ✓ luarea măsurilor în vederea realizării aprovizionării gestiunii „Tezaurului emisiunilor de timbre” și înscrierii în registrele operative, precum și în contabilitatea financiară; realizarea unei inventarieri generale a gestiunii Tezaurului și evaluarea justă a timbrilor și efectelor poștale, inclusiv prin consultarea specialiștilor;
- ✓ luarea tuturor măsurilor, împreună cu reprezentanții Muzeului Național Filatelic, în vederea realizării predării valorilor filatelice pentru care Fabrica de Timbre avea obligația de transmitere. Cele două entități vor încheia un proces-verbal de custodie, cu descrierea detaliată a valorilor filatelice rămase temporar în custodie.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, s-a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care reprezentanții Sucursalei Fabrica de Timbre trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, precum și pentru intrarea în legalitate.

2. Muzeul Național Filatelic (MNF)

Muzeul Național Filatelic este o instituție culturală, fără personalitate juridică, care funcționează ca sucursală a Companiei Naționale „Poșta Română” SA, având ca atribuții principale, printre altele:

- deținerea de bunuri de valoare excepțională, semnificativă în plan național pentru filatelie, dar fără a se limita la acest domeniu, luând în considerare semnificația pe care o au asemenea piese de muzeu;
- inventarierea și evidența colecțiilor;
- documentarea, în vederea identificării surselor, cunoașterii și, după caz, a achiziționării de obiecte și piese filatelice cu scopul completării și îmbogățirii colecțiilor;
- conservarea obiectelor de patrimoniu;
- cercetarea științifică, documentarea, protejarea și dezvoltarea patrimoniului muzeal;
- conservarea, evidența și studiul timbrilor și a efectelor poștale, a materialelor filatelice și de istorie poștală.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Datele înscrise în situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2012 nu reflectă realitatea ♦ înregistrarea, la o valoare supraevaluată, a unor active corporale („Specimene” și „Bunuri de tipar”) din gestiunea „Tezaur Muzeul Filatelic”, primite cu titlu gratuit de la Fabrica de Timbre;

♦ nu a fost înregistrată în contul bilanțier „Tezaur Muzeul Filatelic”, suma de 29 mii lei, reprezentând contravaloarea a 193.362 timbre, valoarea fiind menținută nejustificat în contul extrabilanțier „Timbre și efecte poștale în Conservator-pentru UPU”, deși obligația de transmitere a acestora nu mai există.

Neasigurarea posesiei unor bunuri ♦ nu au fost primite, de la Fabrica de Timbre și SC Romfilatelia SA, toate valorile filatelice („Bunuri de tipar”, „Machete grafice originale” și „Modelare”) cuvenite Muzeului Național Filatelic, iar entitatea nu a efectuat demersuri de solicitare.

Rezultatele verificării modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse, prin decizie, urmare controalelor anterioare

În anul 2012, Curtea de Conturi a emis Decizia nr. 5/2012 pentru înlăturarea abaterilor constatate cu ocazia controlului, prin care s-a dispus:

- clarificarea situației celor 6.373 timbre indicate de comisia de inventariere ca minusuri în inventar (pentru care există în registrele de evidență mențiunea „plecate la expoziții și manifestări internaționale și care nu s-au mai întors”). Măsura a fost dusă la îndeplinire;
- urgentarea finalizării inventarierii timbrilor străine. Măsura a fost dusă la îndeplinire parțial, în sensul că s-a inventariat un număr de 886.432 timbre, rămânând de inventariat un număr de 720.149 de timbre;
- urgentarea finalizării evaluării tuturor pieselor filatelice, inclusiv a celor cu valoare zero aflate în administrarea MNF. Măsura a fost dusă la îndeplinire numai parțial;
- înregistrarea timbrilor și efectelor poștale, aflate în administrarea Muzeului Național Filatelic, în patrimoniul public al statului. Măsura nu a fost realizată până la data verificării, deși entitatea avea această obligație stabilită prin Decizia nr. 4021/09.10.2012 a Înaltei Curți de Casație și Justiție;
- evidențierea și înregistrarea timbrilor și efectelor poștale în conturi bilanțiere corecte. Măsura a fost dusă la îndeplinire numai parțial în sensul că timbrele și efectele poștale au fost înregistrate în conturi bilanțiere, dar fără ca această înregistrare să respecte cu fidelitate Planul de conturi și să asigure apartenența acestor bunuri la patrimoniul public;
- efectuarea demersurilor legale în vederea acreditării Muzeului Național Filatelic. S-a constatat că, deși au fost luate unele măsuri care să asigure îndeplinirea unor condiții necesare acreditării MNF, până la data verificării nu a fost obținută acreditarea Muzeului;

- continuarea demersurilor în vederea expertizării timbrelor asupra cărora planează suspiciuni de fals. Deși au fost realizate unele demersuri de clarificare a situației timbrelor asupra cărora planează suspiciunea de fals, măsura nu a fost dusă la îndeplinire în totalitate până la data verificării.

Împotriva măsurilor dispuse prin Decizia nr. 5/2012, menționate mai sus, CNPR a formulat acțiune în instanță la Curtea de Apel București.

Carențe, inadvertențe sau imperfecțiuni ale cadrului legislativ

► În legătură cu statutul juridic:

Prin modalitatea de înființare, de organizare și funcționare a activității MNF se înregistrează o serie de neconcordanțe/situații atipice, față de regulile generale de funcționare a muzeelor.

Astfel, potrivit HG nr. 287/2004 *privind acordarea titlaturii de muzeu de importanță națională Muzeului Național Filatelic*, acesta funcționează ca sucursală fără personalitate juridică a Companiei Naționale „Poșta Română” SA.

Este de semnalat neconcordanța dintre scopul activității unui muzeu (cultural-științifică) și natura activității unei sucursale fără personalitate juridică a unui agent economic (obținerea de profit în urma unor activități comerciale). Astfel că, Muzeului Național Filatelic îi este alocată anual de către CNPR, o limită de cheltuieli după aceleași criterii aplicate tuturor celorlalte sucursale ale companiei și nu potrivit unor criterii particularizate unei instituții cu caracter cultural.

În acest context se impune reanalizarea statutului juridic al MNF, care să conducă la modificarea situației actuale de funcționare a acestuia, drept sucursală fără personalitate juridică a CNPR și la conferirea de personalitate juridică.

De asemenea, pentru realizarea scopului specific unui muzeu, este necesară utilizarea unui buget de venituri și cheltuieli propriu, a unei organigrame adecvate, precum și introducerea unor criterii de performanță managerială și instituțională specifice unei instituții de cultură și nu unui agent economic.

► În legătură cu forma de proprietate asupra colecțiilor de timbre și efecte filatelice aflate în administrarea MNF:

Colecțiile de timbre și efecte filatelice aflate în administrarea MNF, păstrate în Tezaurul de Timbre (în prezent Conservatorul de timbre), reprezintă *bunuri ale patrimoniului public al României*.

Regimul juridic al timbrelor și efectelor poștale aflate în administrarea MNF, a fost reglementat până în prezent de mai multe acte normative, astfel:

a) Până în anul 1990:

- Legea nr. 63/1974 privind ocrotirea patrimoniului cultural național al Republicii Socialiste România, care la art. 13 lit. a) preciza: *„bunurile cu valoare de patrimoniu cultural național de importanță deosebită se conservă, se valorifică științific și se pun în circuit public în unitățile de stat – muzee, colecții și biblioteci”;*
- Decretul nr. 42/1985 privind emisiunea, gestionarea, conservarea și valorificarea timbrelor și efectelor poștale cu timbru imprimat, care precizează la art. 10: *„Pe data de 1 martie 1985 se înființează în cadrul Băncii Naționale (...), „Tezaurul național de timbre....”, care are ca obiect de activitate conservarea, evidența și păstrarea timbrelor și a bunurilor filatelice din emisiunile românești și străine, cu excepția celor destinate comercializării, potrivit legii”.*

Totodată, prin art. 12 alin.(1) al aceluiași Decret s-a prevăzut că unitățile și instituțiile care dețineau timbre și alte bunuri filatelice cu valoare de patrimoniu aveau obligația să le predea „Tezaurului Național de Timbre” din cadrul Băncii Naționale a României, muzeul urmând să exercite calitatea de administrator al acestora.

- b) În anul 1990, potrivit Decretului nr. 106/08.02.1990, Tezaurul național de timbre al României din cadrul Băncii Naționale a României s-a desființat, iar activitatea acestuia, precum și valorile filatelice ale statului român, dobândite și conservate conform celor descrise mai sus, au fost preluate de „Conservatorul de Timbre”, care a trecut de la Banca Națională la Oficiul Special pentru Editarea Timbrelor și Controlul Mandatelor, din subordinea Ministerului Poștelor și Telecomunicațiilor.

O mențiune foarte importantă este aceea că nu a fost schimbat regimul juridic al bunurilor filatelice, cu această ocazie, ci doar instituția publică care a exercitat rolul de administrare a acestora.

Predarea-primirea „Conservatorului de Timbre”, de la Banca Națională la Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor s-a realizat scriptic, dar fără o inventariere faptică a timbrelor și efectelor poștale.

Acest fapt reprezintă una dintre cauzele care au afectat posibilitatea unei evidențe și protecții reale asupra acestor categorii de bunuri.

- c) După anul 1990, principalele acte normative care reglementează proprietatea publică și patrimoniul cultural național mobil sunt:

- Legea nr. 213/1998 privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, care stipulează la art.3 alin.(1): *„Domeniul public este alcătuit din (...) și din orice alte bunuri care, potrivit legii sau prin natura lor, sunt de uz sau de interes public și sunt dobândite de stat sau unitățile administrativ-teritoriale...”.*

De asemenea, în lista cuprinzând unele bunuri care alcătuiesc domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, anexă la Legea nr. 213/1998, la pct. 28 sunt menționate *muzeele, colecțiile de artă, declarate de interes public național*.

- Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural mobil, care la art.4 precizează: „Bunurile aparținând patrimoniului cultural național mobil fac parte, în funcție de importanța sau de semnificația lor istorică, (...), numismatică, (...) de vechimea, unicitatea sau raritatea lor din:
 - a) *tezaurul patrimoniului cultural național mobil, denumit în continuare tezaur, alcătuit din bunuri culturale de valoare excepțională pentru umanitate;*
 - b) *fondul patrimoniului cultural național mobil, denumit în continuare fond, alcătuit din bunuri culturale cu valoare deosebită pentru România”.*

De asemenea, art. 5 alin. (1) din aceeași lege prevede că *”bunurile culturale mobile pot fi proprietate publică sau privată a statului ori a unităților administrativ-teritoriale sau proprietatea privată a persoanelor fizice și a persoanelor juridice de drept privat”.*

Având în vedere cadrul normativ expus mai sus, precum și modul în care au fost constituite, completate și administrate în decursul timpului colecțiile de timbre și efecte poștale, aflate în prezent în administrarea Muzeului Național Filatelic, este indubitabil faptul că aceste bunuri filatelice de importanță națională, fac parte din proprietatea publică a statului român.

CNPR deține în calitate de administrator bunurile respective, care aparțin de drept patrimoniului cultural național și se află în proprietatea publică a statului, ceea ce presupune un regim de protecție specială, de natură să asigure conservarea lor și transmiterea către generațiile viitoare.

Totodată, potrivit art. 136 alin. (4) din Constituția României, republicată, *„Bunurile proprietate publică sunt inalienabile. În condițiile legii organice, ele pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau pot fi concesionate ori închiriate; de asemenea ele pot fi date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică”.*

Regimul juridic de proprietate publică a timbrelor și efectelor filatelice aflate în administrarea MNF, așa cum reiese și din cadrul legislativ prezentat, impune luarea următoarelor măsuri, atât de către CNPR, cât și de către instituțiile statului român cu rol în protejarea și conservarea bunurilor din patrimoniul cultural, respectiv *acordarea statutului de instituție culturală de utilitate publică de importanță națională cu personalitate juridică, Muzeului Național Filatelic.*

În acest sens, având în vedere că până în prezent activitatea concretă a MNF nu justifică practic statutul acestuia de muzeu de interes național, este necesar sprijinul logistic și financiar al statului român în ceea ce privește activitatea muzeistică, culturală și științifică, mai ales în condițiile în care acest muzeu administrează bunuri proprietate publică de o importanță deosebită.

Această implicare a instituțiilor statului se impune deoarece CN Poșta Română-SA, prin statutul său de agent economic cu scop de obținere de profit din activități comerciale, nu are nici competențele și nici logistica necesară pentru a realiza la înalte standarde: conservarea, evaluarea, autentificarea și punerea în valoare a acestor valori filatelice ce aparțin domeniului public.

În contextul actual, în care există posibilitatea privatizării unei părți din patrimoniul CNPR, este imperativ ca în activele cedate în cadrul acestui proces, să nu fie incluse și valorile „Conservatorului de Timbre” aflate în administrarea MNF.

Recomandări

- ✓ reflectarea reală în contabilitate a valorii bunurilor denumite: „Specimene” și „Bun de Tipar”, aflate în administrarea Muzeului Național Filatelic, astfel încât aceste bunuri filatelice să fie prezentate la valoarea lor justă;
- ✓ în înregistrările contabile viitoare se va urmări ca în contul extrabilanțier „Timbre și efecte poștale în Conservator-pentru UPU” să fie reflectată doar valoarea timbrelor care urmează a fi transmise către Biroul Internațional al UPU-Berna;
- ✓ se va proceda la înregistrarea, în patrimoniul public al statului, a contravalorii timbrelor și efectelor poștale aflate în administrarea MNF. Se va proceda la transpunerea valorii timbrelor, evidențiată în prezent în soldurile conturilor „Rezerve înregistrate din Tezaur” și „Subvenții pentru investiții”, în contul „Patrimoniul public”;
- ✓ vor fi luate în continuare toate măsurile care să conducă la primirea în gestiunea MNF a tuturor valorilor filatelice ce se cuvin entității, de la Fabrica de Timbre și de la SC Romfilatelia SA. Totodată, se vor efectua demersurile necesare în vederea asigurării/amenajării unor spații și condiții propice de păstrare a valorilor filatelice respective, astfel încât să fie realizată preluarea acestora în cel mai scurt timp posibil.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, a fost emisă decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Muzeul Național Filatelic trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

3. Sucursala Servicii Financiare (SSF)

Sucursala Servicii Financiare a fost organizată și a funcționat ca sucursală fără personalitate juridică, subordonată CN Poșta Română-SA. Și-a desfășurat activitatea în domeniul serviciilor financiare poștale, obiectul principal de activitate fiind gestionarea, dezvoltarea și exploatarea serviciilor financiare poștale.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Nu au fost respectate principiile economicității, eficienței și eficacității în derularea unor contracte

- ♦ utilizarea de către CNPR (pe fondul „lipsei de lichidități”) a unei părți din sumele încasate în numele partenerilor de contracte financiare (furnizori de utilități și societăți bancare) pentru acoperirea unor cheltuieli curente, având ca urmare nevirarea, în totalitate, a sumelor respective în conturile partenerilor la termenele stabilite; penalitățile de întârziere facturate de către partenerii de contract și achitate sau care urmează a fi achitate de către CNPR au majorat pierderile entității, existând riscul intrării în insolvență a CNPR, în cazul în care unul sau mai mulți dintre parteneri ar solicita plata integrală a debitelor și a penalităților sau ar solicita rezilierea contractului de servicii financiare.

Debitele restante la data de 30.11.2012, reprezentând sume încasate de SSF-CNPR, în numele partenerilor de contracte financiare și nevirate acestora, însumau 213.100 mii lei, la care se adaugă penalitățile de întârziere facturate de partenerii de contracte, în sumă de 15.305 mii lei.

Recomandări

- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare în vederea respectării clauzelor contractelor financiare (de cash-collection), astfel încât să se asigure decontarea, în totalitate și la termen, a sumelor încasate în numele Beneficiarilor de servicii financiare, ceea ce va asigura eliminarea plății penalităților de întârziere. În acest context, conducerea CNPR va dispune, urmare analizării situației constatate, luarea, după caz, a măsurilor de recuperare a penalităților de la persoanele vinovate;
- ✓ luarea tuturor măsurilor necesare în vederea corelării cheltuielilor cu veniturile prevăzute prin bugetul de venituri și cheltuieli aprobat, astfel încât entitatea să nu mai utilizeze pentru acoperirea cheltuielilor sale curente sume încasate în numele partenerilor de contracte financiare, având în vedere că sumele încasate în numele beneficiarilor de contracte nu reprezintă venituri ale CNPR. Totodată, penalitățile achitate de entitate către partenerii de contracte financiare, ca urmare a nevirării sumelor colectate în numele acestora, la termen și în integralitate, nu fac parte din categoria de cheltuieli aprobate prin bugetul de venituri și cheltuieli al entității.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, s-a emis decizie în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor în vederea recuperării acestuia, precum și pentru intrarea în legalitate.

3.13. CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

3.13.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la Institutul Național al Magistraturii (INM)

Institutul Național al Magistraturii este instituție publică cu personalitate juridică, aflată în coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), care realizează, în condițiile legii:

- formarea inițială a judecătorilor și procurorilor;
- formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor în funcție;
- formarea formatorilor.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Abateri referitoare la calitatea gestiunii economico-financiare

- ♦ au fost decontate cheltuieli de transport pentru personalul de instruire care a participat la cursuri de formare inițială, contrar prevederilor art. 37[^]1 al Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, conform cărora cheltuielile de transport se acordă numai pentru formarea continuă. Totodată, persoanele care au susținut aceste cursuri în cadrul formării inițiale, în cea mai mare parte, nu au încheiat un angajament legal cu INM;
- ♦ INM a achitat, în unele cazuri, salarii personalului de instruire, angajat cu normă întreagă, fără ca acesta să fi prestat toate orele de instruire prevăzute de norma didactică;
- ♦ nerecuperarea de la auditorii de justiție a tuturor costurilor, în sumă estimată de 180 mii lei, ocazionate de cazarea acestora într-un imobil din București;
- ♦ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata burselor auditorilor de justiție, în sumă estimată la 9.749 mii lei, în lipsa unor angajamente legale, din care să rezulte obligațiile de plată ale instituției către auditorii de justiție;
- ♦ angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata din bugetul INM a unor cheltuieli care nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative de înființare. Astfel, în cazul elaborării de subiecte pentru testul de verificare a raționamentului logic pentru admitere la INM, cheltuielile în sumă estimată la 216 mii lei, trebuiau suportate din bugetul CSM, întrucât potrivit HG nr. 183/2005 privind

înființarea pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii a unei activități finanțate integral din venituri proprii activitatea de organizare a concursurilor de admitere la INM și în magistratură este finanțată din veniturile proprii ale CSM. În timpul controlului ordonatorul de credite a solicitat CSM un punct de vedere referitor la posibilitatea recuperării cheltuielilor;

- ♦ ordonatorul de credite nu a stabilit persoanele împuternicite cu organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale. Deficiența a fost remediată în timpul controlului;
- ♦ nu au fost constituite și reținute garanțiile materiale, în cazul persoanelor care au desfășurat activități specifice funcțiilor de gestionar. Deficiența a fost remediată în timpul controlului;
- ♦ deficiențe privind efectuarea inventarierii, respectiv neemiterea unor proceduri proprii, aprobate de ordonatorul de credite, privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, și nerespectarea în totalitate a prevederilor legale referitoare la inventariere, întrucât în unele cazuri, în listele de inventariere nu au fost înscrise stocurile factice, iar în alte cazuri listele de inventariere a bunurilor aflate în folosința altor entități, conținând numai stocurile scriptice, au fost întocmite și semnate de comisii de inventariere formate din salariați ai INM, în loc de a fi întocmite de persoanele din cadrul entității la care se aflau în folosință;
- ♦ nerespectarea prevederilor legale privind scoaterea din funcțiune a mijloacelor fixe și nevalorificarea activelor scoase din funcțiune prin casare, în valoare totală estimată de 351 mii lei;
- ♦ deficiențe în aplicarea prevederilor legale din domeniul achizițiilor publice, constând în neîndeplinirea obligației de desemnare a uneia sau a mai multor persoane cu atribuții în domeniul achizițiilor publice, în condițiile în care, în cadrul entității nu există un compartiment specializat în achiziții publice - deficiență remediată în timpul controlului - precum și neelaborarea programului anual al achizițiilor publice într-o primă formă până la sfârșitul ultimului trimestru al anului 2011, contrar prevederilor legale;
- ♦ principiile și practicile managementului INM nu au urmărit minimizarea costurilor resurselor alocate activității de formare continuă. Astfel INM a organizat o serie de activități de formare continuă, finanțate de la bugetul de stat, atât în București, cât și în alte localități din țară, pentru care a înregistrat cheltuieli cu cazarea personalului de instruire și a participanților, în sumă totală estimată la 427 mii lei, furnizorii serviciilor fiind diverse unități hoteliere de 3 stele sau centre aparținând altor entități (ex. Administrația Națională a Penitenciarelor), deși în baza unor hotărâri ale guvernului, INM are la dispoziție două imobile aparținând domeniului public al statului dotate corespunzător pentru cazare. De menționat că imobilul situat în comuna Giroc, județul Timiș, a fost utilizat numai 85 de zile, iar cel din București a fost utilizat de către INM pentru cazarea auditorilor de justiție.

Neînregistrarea în evidența contabilă a unor imobile și neefectuarea reevaluării acestora

- ♦ nu au fost înregistrate în evidența contabilă următoarele bunuri:
 - imobilul amplasat pe un teren în suprafață de 2064 mp, precum și terenul în suprafață de 711 mp, având o valoare totală de inventar de 1.818 mii lei, situate în București, aflate în administrarea Institutului Național al Magistraturii;
 - imobilul situat în comuna Giroc, județul Timiș, terenuri în suprafață de 507 mp, respectiv de 4249 mp, având o valoare de inventar totală de 4.550 mii lei, aflate în administrarea Consiliului Superior al Magistraturii, pentru Institutul Național al Magistraturii.

Identificarea unor imperfecțiuni legislative

Prevederile Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, referitoare la decontarea cheltuielilor de cazare, masă și transport pentru auditorii de justiție, care participă la activitățile de formare profesională continuă, organizate de INM, nu sunt în concordanță cu cele privind responsabilitatea asigurării formării profesionale continue de către INM, întrucât deși conform prevederilor legale, INM nu are responsabilitatea pentru formarea profesională a auditorilor de justiție, Legea nr. 303/2004 prevede la art. 37¹ modul de decontare a cheltuielilor de cazare, masă și transport pentru auditorii de justiție care participă la activitățile de formare profesională continuă, organizate de INM.

Concluzii și recomandări

- ✓ abaterile identificate au fost, pe de o parte consecința modului defectuos de administrare a patrimoniului entității și de execuție a bugetului, care nu a fost întotdeauna în concordanță cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute de actele normative de înființare a entității, precum și a faptului că nu au fost respectate în toate cazurile principiile legalității, regularității, economicității și eficienței, iar pe de altă parte, a funcționării necorespunzătoare a controlului intern;
- ✓ recomandările au vizat înlăturarea neregulilor constatate, stabilirea întinderii prejudiciilor și recuperarea acestora.

Echipa de control a formulat propuneri privind armonizarea prevederilor Legii nr. 303/2004, republicată, în ceea ce privește decontarea cheltuielilor de cazare, masă și transport pentru auditorii de justiție care participă la activitățile de formare profesională continuă, organizate de INM, cu cele privind responsabilitatea asigurării formării profesionale continue de către INM.

Pentru valorificarea constatărilor Curtea de Conturi a emis decizie, prin care au fost dispuse măsurile pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, stabilirii întinderii prejudiciilor și recuperării acestora. Împotriva măsurilor dispuse prin decizia emisă de Curtea de Conturi, INM a formulat contestație, care a fost respinsă de către Comisia de soluționare a contestațiilor, constituită la nivelul Curții de Conturi. Ulterior, INM a formulat acțiune în contencios administrativ, solicitând anularea încheierii și a măsurilor dispuse prin decizie, dosarul aflându-se pe rolul Curții de Apel București.

3.14. MINISTERUL PUBLIC

3.14.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la Direcția Națională Anticorupție (DNA)

Direcția Națională Anticorupție este organizată ca structură autonomă în cadrul Ministerului Public, fiind creată ca un instrument necesar în descoperirea, investigarea și aducerea în fața instanței a cazurilor de corupție medie și mare. Prin activitatea sa, contribuie la reducerea corupției, în sprijinul unei societăți democratice apropiate de valorile europene.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Abateri referitoare la calitatea gestiunii economico-financiare

- DNA nu a procedat în termenul legal stabilit, la întocmirea documentelor de preluare a imobilului din București, strada Știrbei Vodă, nr. 79-81, sector 1, în care își desfășoară activitatea, atribuit instituției prin HG nr. 311/2007 *privind transmiterea unui imobil, proprietate publică a statului, din administrarea Regiei Autonome „Administrația Patrimoniului Protocolului de Stat” în administrarea Direcției Naționale Anticorupție din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.*

Punctul de vedere al conducerii DNA a fost că deși situația este cunoscută încă din anul 2009, DNA nu poate prelua un imobil în condițiile în care predătorul, respectiv RA-APPS nu și-a îndeplinit obligațiile legale în ceea ce privește evaluarea clădirii, actualizarea situației cadastrale a acesteia etc.

Pentru clarificarea situației imobilului, în timpul acțiunii de control, conducerea DNA s-a adresat atât Secretariatului General al Guvernului, cât și RA-APPS.

Pentru valorificarea constatărilor, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care DNA trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate.

Împotriva măsurilor dispuse prin decizia Curții de Conturi, conducerea DNA a formulat contestație, care a fost admisă parțial de către Comisia de soluționare a contestațiilor. Ulterior, DNA a solicitat anularea încheierii și deciziei, precum și suspendarea executării actelor administrative menționate, dosarul aflându-se pe rol la Curtea de Apel București

3.15. SOCIETĂȚI BANCARE

3.15.1. Controlul situației, evoluției și modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, la SC CEC Bank SA

SC CEC Bank SA este cea mai veche instituție bancară din România și unul dintre cele mai cunoscute branduri românești, cu o vechime de 150 de ani, fiind prima instituție de credit din România - Casa de Depuneri și Consemnațiuni, denumită ulterior Casa de Economii și Consemnațiuni.

Banca funcționează în conformitate cu prevederile OUG nr. 99/2006 *privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului*, aprobată cu modificările și completările ulterioare și în conformitate cu Statutul propriu, aprobat prin Ordinul MEF nr. 425/2008, cu modificările și completările ulterioare.

Ca urmare a controlului privind perioada 2011-2012, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Abateri referitoare la efectuarea inventarierii patrimoniului și înregistrarea rezultatelor acesteia

- ♦ lipsa declarației gestionarului privind inventarierea tuturor bunurilor și valorilor bănești din gestiune;
- ♦ neefectuarea, la toate unitățile băncii, a inventarierii valorilor și imprimatelor cu regim special aflate în tezaur;
- ♦ neanalizarea, cu ocazia inventarierii, a soldului contului „Imobilizări în curs”, care include investiții finalizate și nepuse în funcțiune, realizate în anii anteriori, precum și alte imobilizări corporale.

Nefinalizarea operațiunii de valorificare a rezultatelor inventarierii

- ◆ neevaluarea și neînregistrarea în evidența contabilă a valorii plusurilor/minusurilor de inventar, stabilite în urma inventarierii patrimoniului băncii la data de 31.12.2011 și 31.12.2012;
- ◆ neîntocmirea bonurilor de mișcare/proceselor-verbale de transfer, pentru obiectele de inventar și mijloacele fixe în folosință, transferate între birourile din Centrală sau între sucursale.

Abateri referitoare la încheierea unor contracte de lucrări

- ◆ nerespectarea competențelor decizionale stabilite prin ROF, în ceea ce privește încheierea unor contracte de execuție de lucrări de proiectare și amenajare a spațiilor, în cazul aprobării de către Comitetul de Achiziții și Vânzări a două contracte, a căror valoare individuală depășea 250 mii euro/contract.

Nerecepționarea unor lucrări de amenajare finalizate, efectuate la sediile Băncii

- ◆ nu au fost recepționate lucrările de amenajare, în valoare totală de 3.070 mii lei, executate la unele sedii ale băncii, pentru care nu a fost obținută autorizația de construcție;
- ◆ nu au fost întocmite procese-verbale de recepție valabile, în cazul unor lucrări de amenajare, în valoare totală de 524 mii lei, efectuate la unele dintre unitățile băncii (acestea nu conțin numărul și data autorizației de construire și sunt semnate doar de reprezentanții băncii, în condițiile în care societatea executantă a lucrărilor a fost radiată din Registrul Comerțului).

Neluarea tuturor măsurilor de recuperare a unor creanțe, reprezentând:

- ◆ chirii, în sumă totală de 4.355 mii lei, datorate de chiriași pentru spații aparținând băncii;
- ◆ contravaloarea pagubei, în sumă de 98 mii lei, produsă de un chiriaș prin distrugerea unui spațiu aparținând băncii.

Abateri referitoare la organizarea și conducerea evidenței operative și contabile; exactitatea și realitatea situațiilor financiare

- ◆ necorelații între datele și informațiile existente în diferite aplicații informatice utilizate de bancă pentru reflectarea în evidența contabilă a operațiunilor derulate de aceasta, constatându-se o diferență între evidența analitică și cea sintetică, la data de 31.12.2012, în valoare totală de 9.393 mii lei și 168 mii euro;
- ◆ deficiențe privind evidențierea unor creanțe ale băncii (apărute în contextul trecerii la aplicarea standardelor internaționale de raportare financiară, începând cu data de 01.01.2012), nefiind transpuse din evidența extrabilanțieră în evidența contabilă creanțe pentru care banca, în urma analizelor efectuate, a considerat că nu mai există șanse de recuperare, fără însă a aștepta finalizarea procedurilor judiciare inițiate pentru recuperarea lor, precum și creanțe pentru care nu a fost efectuată o analiză privind existența răspunderii materiale. În cadrul acestora au fost identificate creanțe prescrise în valoare de 754 mii lei;
- ◆ neanexarea la facturile lunare emise de furnizorul de carburant auto, a bonurilor nefiscale aferente alimentărilor cu combustibili auto în vederea justificării cantităților facturate;
- ◆ deficiențe privind înregistrarea în evidența contabilă a cheltuielilor după natura și conținutul lor.

Măsuri luate în timpul controlului:

- ⇒ separarea responsabilităților de aprobare a operațiunilor de achiziții de imobilizări corporale și necorporale, de cele privind acordarea vizei de control financiar preventiv pe contractele aferente acestor achiziții;
- ⇒ organizarea evidenței documentelor care au fost vizate pentru controlul financiar preventiv;
- ⇒ evaluarea și înregistrarea în evidența contabilă a valorii plusurilor/minusurilor de inventar, stabilite în urma inventarierii patrimoniului băncii la 31.12.2011 și la 31.12.2012.

Recomandări

- ✓ identificarea, analiza și reglarea diferențelor existente între evidența analitică a băncii și cea sintetică;
- ✓ reglementarea modului de evidențiere a creanțelor pentru care procedurile judiciare nu sunt finalizate; analiza tuturor creanțelor scăzute din evidențele băncii, din punct de vedere al existenței răspunderii materiale și, pe cale de consecință, stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor constatate în urma analizei, precum și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora;
- ✓ reglementarea, de către bancă, a unui sistem de verificare a realității datelor transmise de către furnizorii de carburanți auto;
- ✓ efectuarea inventarierii patrimoniului și înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acesteia, în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ încheierea contractelor de execuție lucrări de proiectare și amenajare a spațiilor aparținând băncii, cu respectarea competențelor decizionale stabilite prin reglementările interne ale acesteia; inițierea tuturor demersurilor legale ce se impun pentru realizarea operațiunii de recepție a lucrărilor de amenajare finalizate, ce au fost efectuate la unele sedii ale băncii;
- ✓ înregistrarea în evidența contabilă și dispunerea măsurilor legale de recuperare a tuturor drepturilor de creanță cuvenite băncii, rezultate în urma derulării contractelor de închiriere; stabilirea întinderii prejudiciilor create băncii, în condițiile constatării prescrierii dreptului de solicitare a creanțelor rezultate din derularea contractelor de închiriere și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat băncii, prin efectuarea unor cheltuieli nelegale de deplasare și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate și pentru intrarea în legalitate.

Rezultatele verificării efectuate la entități din domeniul bancar, privind modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii emise anterior:

○ **SC CEC Bank SA**

În cazul deciziei emise în anul 2011, ca urmare a acțiunii de verificare a patrimoniului Băncii, s-au constatat următoarele:

- ◆ ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor privind: activitatea de CFP, inventarierea mijloacelor fixe, înregistrarea eronată a unei operațiuni de rambursare anticipată a unui credit, activitatea de achiziții, deficiențe privind activitatea de rebranding, transferul soldurilor conturilor clienței în conturi inactivate, închiderea conturilor inactivate și virarea soldurilor acestora în conturile de venituri;
- ◆ ducerea parțială la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie, referitoare la operațiunile de consemnare pe seama statului și virarea sumelor prescrise la bugetul de stat, precum și la nerespectarea procedurilor legale în acordarea creditelor, situație în care s-a acordat un nou termen de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse.

○ **SC EximBank SA**

- ◆ în cazul deciziei emise, în anul 2012, ca urmare a acțiunii de control a patrimoniului băncii, s-a constatat ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizie, privind: organizarea și desfășurarea activității de control financiar preventiv, înregistrarea în evidența contabilă și decontarea unor cheltuieli ale băncii, întocmirea notelor explicative la situațiile financiare ale băncii, înregistrarea distinctă în patrimoniul băncii a terenurilor, activitatea de achiziții, actualizarea unor proceduri interne ale băncii.

3.16. ENTITĂȚI CU ATRIBUȚII ÎN DOMENIUL PRIVATIZĂRII

3.16.1. Control cu privire la îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractul de privatizare

Acțiunile de control s-au desfășurat la:

1. **Agenția Domeniilor Statului**
2. **Societatea Comercială Electrică SA București**

1. Agenția Domeniilor Statului (ADS)

Agenția Domeniilor Statului este o instituție de interes public cu personalitate juridică, cu caracter financiar și comercial, finanțată din surse extrabugetare, în subordinea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, cu atribuții în gestionarea și exploatarea eficientă a patrimoniului de stat, al cărui proprietar mandatat este, în privatizarea societăților comerciale agricole care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă, precum și a societăților comerciale rezultate în urma divizării sau fuziunii societăților comerciale care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă și a societăților naționale care funcționează sub autoritatea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Organizarea deficitară a activității de urmărire a respectării, de către părți, a clauzelor stipulate în contractele de privatizare

La momentul controlului, Serviciul Implementare Contracte, din cadrul Direcției Strategie, Managementul Datelor și Activităților, asigura monitorizarea unui număr de 302 contracte de privatizare și 488 contracte de vânzare cumpărare de circumscripții sanitar veterinar, cu doar doi salariați.

De menționat că, din situațiile prezentate de ADS, a rezultat că, în procent ridicat, cumpărătorii nu și-au respectat obligațiile investiționale asumate prin contractele de privatizare, constatându-se:

- ◆ un grad redus de realizare a investițiilor de mediu în USD, asumate de cumpărători prin contractele de privatizare, respectiv de 9,80%;
- ◆ un grad redus de realizare a investițiilor productive, asumate de cumpărători prin contractele de privatizare, respectiv de 88,45% pentru cele exprimate în euro și 44% pentru cele exprimate în USD, fapt ce impune urmărirea atentă a realizării clauzelor și aplicarea, după caz, a măsurilor sancționatorii prevăzute de contracte.

Netransmiterea rapoartelor anuale, Guvernului

- ◆ nerespectarea de către ADS, a obligației prevăzută de lege de a transmite Guvernului rapoarte anuale privind rezultatele activității de monitorizare a respectării clauzelor contractuale pe perioada de derulare a contractelor.

Deficiențe privind modul de organizare a evidenței contabile cu privire la urmărirea drepturilor ADS, rezultate din nerealizarea obligațiilor contractuale de către cumpărători

- ◆ în evidența contabilă a ADS, în analiticele pe fiecare contract în parte, nu sunt înregistrate distinct penalitățile datorate pentru neplata prețului acțiunilor. Astfel, în contul „Debitori din privatizare”, prețul acțiunilor neachitate și penalitățile datorate pentru neplata prețului sunt înregistrate cumulat, fără a exista posibilitatea cuantificării, verificării și urmăririi fiecărei creanțe în parte;
- ◆ în cazul unor contracte încheiate cu același cumpărător, obligațiile nu sunt evidențiate distinct pe fiecare contract în parte;
- ◆ în cazul unor contracte, în evidența contabilă nu figurau înregistrate drepturi de creanță, reprezentând penalități datorate pentru neplata prețului, drepturile în cauză figurând doar în evidența operativă. Valoarea estimată a sumelor neînregistrate în evidența contabilă este de 326 mii lei și 49 mii euro;
- ◆ în cazul unor contracte, în evidența contabilă nu figurau înregistrate drepturi de creanță reprezentând penalități datorate pentru nerealizarea investițiilor, drepturile în cauză figurând doar în evidența operativă. Valoarea estimată a sumelor neînregistrate în evidența contabilă este de 2.430 mii USD.

Nereguli privind atestarea dreptului de proprietate asupra terenurilor

- ◆ neclarificarea regimului juridic, precum și neluarea măsurilor pentru obținerea, de către societățile actuale sau foste în portofoliul ADS, a certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor;
- ◆ neînscirarea ADS la Oficiul Registrului Comerțului cu pachetul de acțiuni aferent terenurilor pentru care s-au obținut certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor.

Nereguli în evidența contabilă privind înregistrarea, urmărirea și încasarea redevențelor datorate statului român

- ◆ neînregistrarea în evidența contabilă și neurmărirea încasării redevențelor aferente perioadelor anterioare privatizărilor, datorate de societățile comerciale concesionare pentru exploatarea terenurilor agricole concesionate (redevențe pentru care cumpărătorii, prin contractele de vânzare-cumpărare acțiuni, s-au angajat să determine societățile în cauză să le plătească).

Situația s-a constatat în cazul contractelor de vânzare-cumpărare de acțiuni ale SC Orser SA Oradea și ale SC Agrocom Cluj SA Cluj Napoca, societăți ale căror datorii din redevențe însumează 515 mii lei.

Neplata, de către cumpărător, la termenele și în condițiile stabilite prin contractul de privatizare, a prețului acțiunilor cumpărate

- ▶ *În cazul Contractului privind privatizarea SC Sere Codlea SA:*
 - ◆ ADS nu a rezoluționat în termen contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni, în condițiile în care cumpărătorul nu a achitat două rate consecutive pentru plata prețului acțiunilor;
 - ◆ ADS nu a executat gajul constituit pentru garantarea plății prețului acțiunilor, în condițiile în care, cumpărătorul nu a achitat ratele scadente.
- La data de 31.01.2013, cumpărătorul-Asociația Agricolă AGRO 2001, figura, în evidența contabilă a ADS, cu debitul compus din 6.733 mii lei și 1.343 mii euro.
- ▶ *În cazul Contractului privind privatizarea SC Orser SA Oradea:*
 - ◆ ADS nu a continuat executarea silită a cumpărătorului, pentru dobânzi și penalități de întârziere, în sumă de 3 mii lei, datorate ca urmare a achitării cu întârziere a ratelor.
- ▶ *În cazul Contractului privind privatizarea SC Agrocom Cluj SA:*
 - ◆ cumpărătorul nu a plătit, la termenele și în condițiile stabilite prin contractul de privatizare, prețul acțiunilor cumpărate, motiv pentru care contractul a fost rezoluționat;
 - ◆ nerecuperarea, de către ADS, a dobânzilor și penalităților calculate până la data rezoluționării contractului, în sumă de 143 mii lei.

Nerealizarea de către cumpărător a investițiilor asumate prin contractul de privatizare

- ▶ *În cazul Contractului privind privatizarea SC Sere Codlea SA:*
 - ◆ existența de inadvertențe între clauzele prevăzute în contractul de vânzare-cumpărare acțiuni și anexele acestuia. Astfel, în condițiile în care realizarea investițiilor s-a prevăzut în contract să se desfășoare în termen de 5 ani, în anexa la contract perioada a fost limitată la un an;
 - ◆ neurmărirea, de către ADS, a recuperării numărului de acțiuni cuvenit de drept în condițiile rezoluționării contractului de vânzare-cumpărare acțiuni.
- ADS a vândut în anul 2000 un număr de 1.719.819 acțiuni, reprezentând 69,99% din capitalul social al SC Sere Codlea SA.
- În anul 2003 s-a majorat capitalul social al SC Sere Codlea SA cu suma de 6.564 mii lei, reprezentând diferența rezultată din reevaluarea patrimoniului său, prin emisiunea unui număr de 2.625.426 acțiuni.
- Urmare a rezoluționării contractului de privatizare, în anul 2007 ADS a reintrat în posesia aceluiași număr de acțiuni, respectiv 1.719.819 acțiuni, reprezentând însă, 17,67% din capitalul social al SC Sere Codlea SA la momentul rezoluționării.

S-a constatat că în pachetul de acțiuni care a reintrat în posesia ADS nu se regăsesc acțiunile emise la majorarea capitalului social prin reevaluarea patrimoniului SC Sere Codlea SA efectuată în anul 2003, acțiuni ce i s-ar fi cuvenit proporțional cu numărul de acțiuni vândute prin contractul de privatizare.

În condițiile nerealizării angajamentului investițional de către cumpărătorul Asociația Agricolă AGRO 2001, ADS s-a constituit parte civilă pentru suma de 6.667 mii lei și 1.333 mii euro.

► *În cazul Contractului privind privatizarea SC Stanriz Stăncuța SA:*

- ♦ ADS nu a continuat executarea silită începută de lichidatorul judiciar în vederea recuperării debitului, în sumă de 181 mii USD, reprezentând penalități calculate pentru nerealizarea investițiilor asumate de cumpărătorul SC AGRO CITY Center SRL prin contractul de privatizare;
- ♦ ADS nu a urmărit respectarea de către cumpărător a obligației privind prezentarea dovezii de constituire valabilă a gajului în termen de 30 zile de la data înregistrării noului acționar.

► *În cazul Contractului privind privatizarea SC Agroindustrială și de Turism Agrar Lugoj SA:*

- ♦ cumpărătorul nu și-a îndeplinit obligația contractuală de a majora capitalul social prin aport în natură, în termen de 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării ca acționar, cu valoarea de 380 mii USD, reprezentând investițiile aferente anului I;
- ♦ cumpărătorul nu a prezentat Scrisoarea de garanție bancară în termen de 15 zile de la termenul limită pentru înregistrarea la Oficiul Registrului Comerțului a majorării capitalului social;
- ♦ ADS nu a procedat la rezilierea contractului, în condițiile neprezentării de către cumpărător a scrisorii de garanție bancară în termenul prevăzut în contract;
- ♦ în condițiile în care cumpărătorul nu a realizat investițiile aferente primilor 3 ani investiționali la termenele stabilite în contract, ADS nu a acționat împotriva cumpărătorului în conformitate cu prevederile contractului;
- ♦ ADS nu a contestat modificarea formei juridice de organizare și lichidarea voluntară a cumpărătorului, în termenele și condițiile reglementate de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale republicată, în scopul protejării intereselor sale de creditor, în condițiile în care avea de recuperat o creanță, în sumă de 418 mii USD de la cumpărătorul SC Dunav Internațional Construct SA, societate pentru care, în baza Încheierii judecătorești delegat, s-a înregistrat în Registrul Comerțului în anul 2006 mențiunea referitoare la modificarea formei juridice a cumpărătorului, din societate comercială pe acțiuni în societate comercială cu răspundere limitată;
- ♦ neînregistrarea în evidența contabilă a ADS a creanței în sumă de 5 mii lei, stabilită în sarcina cumpărătorului prin sentință arbitrală și neluarea de măsuri în vederea recuperării acestei creanțe;
- ♦ neînregistrarea în evidența contabilă a ADS și neluarea măsurilor pentru continuarea executării silită în vederea recuperării creanței, în sumă de 418 mii USD, reprezentând penalități calculate pentru nerealizarea investițiilor asumate de cumpărător prin contract.

► *În cazul Contractului privind privatizarea SC Orser SA Oradea:*

- ♦ ADS nu a urmărit respectarea de către cumpărător a obligațiilor de a înregistra în mod valabil gajul, pentru garantarea angajamentului investițional aferent anului I, în Registrul Român al Acționarilor sau la un alt registru independent, și de a prezenta dovada constituirii valabile a gajului în termen de 30 de zile de la data înregistrării cumpărătorului ca acționar;
- ♦ ADS a confirmat cumpărătorului realizarea investiției aferente primului an investițional în baza unei Cereri de depunere și nu în temeiul Încheierii judecătorești delegat, prin care se dispune înregistrarea la Oficiul Registrului Comerțului a majorării capitalului social al societății;
- ♦ prin act adițional la contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni, angajamentul investițional, în valoare de 2.305 mii USD, asumat prin contract, a fost diminuat nelegal cu suma de 293 mii USD, în condițiile în care Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Bihor nu a înregistrat majorarea de capital cu valoarea investițiilor prezentate de cumpărător ca fiind realizate;
- ♦ actul adițional la contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a fost încheiat în condițiile în care cumpărătorul nu a respectat obligațiile contractuale de a face dovada constituirii valabile a gajului și prezentarea scrisorii de garanție bancară, pentru garantarea angajamentului investițional aferent anului II;
- ♦ actul adițional la contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a fost încheiat fără aprobarea Consiliului de Administrație al ADS;
- ♦ actul adițional la contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni a fost încheiat la solicitarea cumpărătorului invocând forța majoră, fără îndeplinirea termenelor și condițiilor contractuale în cazul forței majore;
- ♦ ADS nu a continuat executarea silită și nu a recuperat debitul, în sumă de 102 mii USD, reprezentând penalități calculate pentru nerealizarea investițiilor aferente primului an investițional.

Nerespectarea de către cumpărători a clauzelor privind obligativitatea obținerii autorizațiilor de mediu

► *În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Agrocom Cluj SA:*

- nerealizarea de către cumpărător a investițiilor, în valoare totală de 560 mii euro, asumate prin contractul de privatizare, situație în care ADS a calculat și facturat penalități în valoare de 101 mii lei și a reziliat contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni. În urma demersurilor juridice, ADS nu a reușit recuperarea debitului, în condițiile în care cumpărătorul nu figurează cu bunuri;
- neînregistrarea de către cumpărător, la Registrul Român al Acționarilor sau la un alt registru independent, a contractului de garanție reală mobilă pentru garantarea realizării angajamentului investițional asumat de către cumpărător prin contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni.

► *În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Agroindustrială și de Turism Agrar Lugoj SA:*

- ADS nu a notificat cumpărătorul pentru a transmite Avizul și autorizația de mediu precum și programul de conformare, la împlinirea celor 90 de zile prevăzute în contract, de la data înregistrării cumpărătorului ca acționar al societății privatizate;
- ADS nu a urmărit modul în care cumpărătorul a îndeplinit obligațiile de mediu, a solicitat cu întârziere autorității locale de mediu informații în legătură cu respectarea programelor de conformare de către cumpărător, și neprimind niciun răspuns, nu a întreprins niciun alt demers în acest sens;
- ADS nu a prezentat niciun document din care să rezulte cum a fost asigurat cadrul conformării cumpărătorului la reglementările legale privind protecția mediului pentru a fi asigurată continuitatea activității societății privatizate în condiții de autorizare în conformitate cu prevederile legale.

Conform informațiilor deținute de ADS, societatea privatizată a intrat în faliment din anul 2004, iar cumpărătorul s-a radiat de la Oficiul Registrului Comerțului.

► *În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Orser SA Oradea:*

- ADS nu a urmărit modul de respectare de către cumpărător a obligațiilor de mediu asumate prin contractul de privatizare.

Potrivit anexei la Avizul de mediu, anexă care face parte integrantă din contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni, prin Programul de conformare au fost stabilite următoarele obligații de mediu, precum și termenele de realizare ale acestora:

- în domeniul descărcării apelor uzate: încheierea, în termen de 3 luni de la privatizare, a contractului cu RA APATERM Oradea pentru preluare ape uzate în stația de epurare Oradea;
- obținerea, în termen de 5 luni de la data privatizării, a autorizației de gospodărire a apelor;
- depunerea documentației tehnice și obținerea, în termen de 6 luni de la data privatizării, a autorizației de mediu.

ADS nu deține informații cu privire la respectarea obligațiilor de mediu prezentate mai sus, și motivează atitudinea cumpărătorului prin lipsa de sancțiuni în contract, în cazul acestei clauze.

► *În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Agrocom Cluj SA:*

- ADS nu a urmărit modul de respectare de către cumpărător a obligațiilor de mediu asumate prin contractul de privatizare.

Prin contractul de privatizare, cumpărătorul și-a asumat o serie de obligații, printre care:

- depunerea la Ministerul Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului-Agenția/Inspectoratul de Protecția Mediului Cluj, în termen de 6 luni de la încheierea contractului de vânzare-cumpărare acțiuni, a documentației pentru autorizarea obiectivului privatizat, conform legii;
- realizarea măsurilor cuprinse în programul de conformare ce urma să fie stabilit de Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor-Agenția/Inspectoratul de Protecția Mediului Cluj;
- îndeplinirea obligațiilor de mediu prevăzute pentru terenul deținut de societate.

Din documentele prezentate de ADS, nu rezultă că agenția a solicitat informații de la Agenția pentru Protecția Mediului privind îndeplinirea de către cumpărător a obligațiilor privind protecția mediului asumate prin contractul de privatizare.

► *În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Sere Codlea SA:*

- ADS nu a urmărit modul de respectare de către cumpărător a obligației de a asigura plata datoriilor societății privatizate către FPS, conform contractului de privatizare.

Conform datelor comunicate de FPS în anul 2010, societatea mai avea obligații față de această instituție în sumă de 1.545 mii lei.

Neumărirea de către ADS, a îndeplinirii obligațiilor de diligență asumate de cumpărător prin contractul de privatizare

► *În cazul Contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC Agroindustrială și de Turism Agrar Lugoj SA:*

Conform Dosarului de prezentare privind oferta de vânzare acțiuni gestionate de ADS la SC Agroindustrială și de Turism Agrar SA Lugoj, la data privatizării societatea avea datorii totale în sumă de 3.944 mii lei, către:

⇒ MAAP/ADS - 1.066 mii lei, datorii cu privire la care s-a constatat că:

◆ ADS nu a calculat, înregistrat și solicitat penalități aferente neplății redevențelor datorate de SC Dunav Agroturism SA pentru perioada de la data deschiderii procedurii de reorganizare judiciară și până la data intrării în faliment, în conformitate cu prevederile legale privind procedura reorganizării judiciare și a falimentului;

◆ ADS nu a urmărit modul de respectare de către cumpărător a obligației de a asigura plata datoriilor societății privatizate către ADS, conform clauzelor contractuale.

În condițiile în care instanța a dispus deschiderea procedurii reorganizării judiciare și a falimentului împotriva cumpărătorului, ADS a solicitat înscrierea la masa credală cu suma totală de 1.094 mii lei, din care i s-a repartizat și a încasat suma de 104 mii lei.

⇒ Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Bancare/Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului – 1.538 mii lei – la data declanșării procedurii de reorganizare judiciară și a falimentului cumpărătorului, în anul 2004, AVAS s-a înscris cu o creanță bugetară garantată în sumă de 2.777 mii lei;

⇒ Obligații bugetare – 1.340 mii lei – la data declanșării procedurii de reorganizare judiciară și a falimentului cumpărătorului, în anul 2004, Administrația Finanțelor Publice Locale Lugoj și Consiliul Local Lugoj s-au înscris în *Tabelul definitiv de creanțe*, cu datoriile restante către bugetul de stat și bugetele locale în sumă totală de 1.763 mii lei.

Necontinuarea măsurilor de executare silită

◆ necontinuarea de către ADS a executării silită începută de lichidatorul judiciar în vederea recuperării debitului, în sumă de 2.613 mii lei, reprezentând redevență și penalități calculate în urma nerespectării de către cumpărătorul SC AGRO CITY Center SRL București a contractului de concesiune.

Nerezilierea contractului de concesiune terenuri agricole în cazul contractului privind privatizarea SC Sere Codlea SA

◆ neexecutarea de către ADS a garanției constituită pentru garantarea realizării investițiilor asumate prin contractul de concesiune în condițiile în care concesionarul nu a realizat investițiile asumate prin contract;

◆ neluarea de către ADS a măsurilor legale în vederea obligării concesionarului la plata debitelor datorate, în sumă de 1.522 mii lei, în temeiul contractului de concesiune, în condițiile nerealizării de către concesionar a investițiilor pentru dezvoltarea-întreținerea exploatației.

Concluzie

Urmare a controlului privind modul de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare, au fost constatate nereguli în ceea ce privește: organizarea, de către ADS, a activității de urmărire a respectării clauzelor contractuale, respectarea obligației de a transmite Guvernului rapoarte anuale privind rezultatele activității de monitorizare a respectării clauzelor contractuale, pe perioada de derulare a contractelor, respectarea clauzelor contractuale și contabilitatea instituțiilor publice.

Recomandări

- ✓ organizarea activității de monitorizare a respectării de către părți a clauzelor stipulate în contractele de privatizare;
- ✓ elaborarea și transmiterea către Guvern, conform prevederilor legale, a rapoartelor anuale privind rezultatele activității de monitorizare a respectării clauzelor contractuale, pe perioada de derulare a contractelor de privatizare;
- ✓ organizarea și conducerea evidenței contabile în conformitate cu prevederile legale;
- ✓ pentru realizarea drepturilor din terenuri, cuvenite ADS:
 - organizarea evidenței privind suprafața și valoarea terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor deținute de societățile comerciale din portofoliul ADS;
 - clarificarea regimului juridic, precum și luarea măsurilor pentru obținerea de către societățile actuale sau foste în portofoliul ADS, a certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor;
 - înscrierea ADS la Oficiul Registrului Comerțului cu pachetul de acțiuni aferent terenurilor pentru care s-au obținut și se vor obține certificate de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor de incintă și a terenurilor aferente construcțiilor din societățile comerciale aflate în situația sus menționată;

- ✓ înregistrarea în evidența contabilă a redevențelor aferente perioadelor anterioare privatizărilor, datorate de societățile comerciale concesionare pentru exploatarea terenurilor agricole concesionate (redevențe pentru care cumpărătorii, prin contractele de vânzare cumpărare acțiuni, s-au angajat să determine societățile în cauză să le plătească) și urmărirea încasării acestora;
- ✓ efectuarea și continuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite ADS, în condițiile neachitării sau neachitării în termen, de către cumpărătorii Societăților Comerciale Sere Codlea SA, Orser SA Oradea și Agrocom Cluj SA, a prețului acțiunilor;
- ✓ Pentru realizarea drepturilor din privatizare, cuvenite ADS:
 - analiza evoluției capitalului social al SC Sere Codlea SA, de la momentul privatizării și până la momentul reînscriserii ADS ca acționar la această societate, în vederea stabilirii numărului corect de acțiuni ce i se cuvin instituției la reînscrisere;
 - efectuarea și continuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite ADS, în condițiile nerealizării investițiilor asumate, prin contractele de privatizare, de către cumpărătorii Societăților Comerciale: Sere Codlea SA, Stanriz Stăncuța SA, Agroindustrială și de Turism Agrar Lugoj SA și Agrocom Cluj SA;
 - înregistrarea în evidența contabilă a tuturor drepturilor de creanță cuvenite ADS, în condițiile nerealizării investițiilor asumate prin contractele de privatizare de către cumpărătorul Societății Comerciale Agroindustrială și de Turism Agrar SA.
- ✓ identificarea modului în care cumpărătorii și-au îndeplinit obligațiile de mediu, asumate prin contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni, și după caz, sesizarea instituțiilor statului care au emis avizele de mediu, competente să verifice și să ia măsuri în cazul abaterilor privind respectarea legislației protecției mediului;
- ✓ urmărirea, de către ADS, a îndeplinirii obligațiilor de diligență, asumate de cumpărători prin contractele de privatizare; calcularea, înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea încasării drepturilor de creanță cuvenite ADS, reprezentând penalități datorate până la momentul declarării falimentului de SC Agroindustrială și de Turism Agrar SA, devenită SC Dunav Agroturism SA;
- ✓ efectuarea și continuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite ADS, reprezentând redevență și penalități datorate pentru terenul concesionat de către cumpărătorul Societății Comerciale Stanriz Stăncuța SA;
- ✓ efectuarea tuturor demersurilor legale în vederea recuperării drepturilor de creanță cuvenite ADS, reprezentând penalități datorate pentru nerealizarea investițiilor privind dezvoltarea-întreținerea exploatației, datorate de către cumpărătorul Societății Comerciale Sere Codlea SA;
- ✓ includerea în programele de control/audit intern ale ADS, a unor teme care să permită eventuala identificare a tipurilor de abateri constatate de Curtea de Conturi și în cazul altor contracte de vânzare-cumpărare acțiuni;
- ✓ stabilirea, după caz, a întinderii prejudiciilor create ADS în cazul constatării pierderii, prin prescriere, a drepturilor de creanță cuvenite instituției și dispunerea măsurilor de recuperare a acestora în condițiile legii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat ADS prin neutilizarea tuturor căilor legale pentru recuperarea penalităților calculate pentru nerealizarea investițiilor aferente primului an investițional, datorate de cumpărătorul Societății Comerciale Orser SA și dispunerea măsurilor de recuperare a acestuia conform prevederilor legale.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate. Împotriva deciziei Curții de Conturi, ADS a formulat contestație. Contestația ADS a fost respinsă de către Comisia de soluționare a contestațiilor din cadrul Curții de Conturi.

În cazul pierderii drepturilor de creanță ale ADS, au fost sesizate organele de urmărire penală, faptele constatate prezentând indicii de încălcare a legii penale.

Rezultatele verificării efectuate privind modul de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii emise anterior

În cazul deciziei emise în anul 2010 pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare a SC AGROINDCOM Chitila SA Ilfov, s-a constatat ducerea parțială la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor privind neinițierea de către ADS în termenul legal de prescripție, a măsurilor prevăzute în contract pentru încasarea penalităților datorate de cumpărător în cazul nerespectării graficului de efectuare a investițiilor, precum și nerespectarea de către cumpărător a obligațiilor cuprinse în „Programul de conformare pentru privatizare”, referitoare la protecția mediului, fapt pentru care termenul de finalizare a fost prelungit.

2. Societatea Comercială Electrica SA București

Societatea Comercială de Distribuție și Furnizare a Energiei Electrice „Electrica” - SA (SC Electrica SA) care are ca obiect principal de activitate distribuția și furnizarea energiei electrice, precum și exploatarea și dezvoltarea sistemelor de distribuție, telecomunicații și tehnologii informatice în corelare cu sistemele de producere și transport, pe bază de licențe, a avut calitatea de Vanzător în cazul contractelor de privatizare a:

- SC Electrica Banat SA, contract încheiat în 2004;
- SC Electrica Dobrogea SA, contract încheiat în 2004;
- SC Electrica Moldova SA, contract încheiat în 2005;
- SC Electrica Oltenia SA, contract încheiat în 2005;
- SC Electrica Muntenia Sud SA, contract încheiat în 2007.

Ca urmare a controlului, au rezultat constatările prezentate în continuare:

Neurmărirea de către Vanzător a actualizării clauzelor din contractele de privatizare

- ◆ neurmărirea de către Vanzător a actualizării clauzelor din contractele de privatizare a SC Electrica Banat SA și a SC Electrica Dobrogea SA, în condițiile prelungirii cu 120 de zile a termenelor de realizare a condițiilor suspensive.

Neaprobarea de către Cumpărător, în Adunările Generale ale Acționarilor ale societăților privatizate, a dividendelor cuvenite Vanzătorului, conform clauzelor din contractele de privatizare/Neurmărirea de către Vanzător a realizării drepturilor reprezentând dividende ce i se cuveneau până la data transferului dreptului de proprietate către Cumpărător.

- În cazul contractelor privind privatizarea SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA, încheiate în data de 19.07.2004:

În contractele de privatizare s-a prevăzut: „Cumpărătorul, în calitate de acționar al Societății, se obligă să ia toate măsurile necesare care îi stau în putere pentru a determina și asigura următoarele:

a) aprobarea, cu ocazia aprobării de către Adunarea Generală a Acționarilor a bilanțului Societății pentru anul financiar 2004,... a dividendelor aferente anului financiar 2004 precum și a oricăror alte costuri suportate în legătură cu Tranzacția până la Data Perfectării;....

(e) plata de către Societate a dividendelor datorate Vanzătorului pentru anul financiar 2004 în limitele veniturilor Societății înregistrate pentru 2004 în conformitate cu următoarea schemă de repartizare: proporțional cu numărul de luni în care Vanzătorul, respectiv Cumpărătorul sunt înregistrați ca acționari ai Societății”.

De precizat că Data Perfectării, stabilită în contract, a fost 28.04.2005, aceasta fiind data transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor, în condițiile HG nr. 264/2005 privind modificarea HG nr. 2.301/2004 pentru aprobarea prelungirii termenului de îndeplinire a condițiilor suspensive la perfectarea contractelor de privatizare a societăților comerciale filiale de distribuție și furnizare a energiei electrice „Electrica Dobrogea” SA și „Electrica Banat” SA, prin care s-a prelungit cu 120 de zile termenul de îndeplinire a condițiilor suspensive la perfectare, pentru fiecare dintre cele două societăți comerciale.

În condițiile prelungirii termenelor de îndeplinire a condițiilor suspensive prevăzute în contractele de privatizare, prelungire ce implica și decalarea termenelor de perfectare a contractelor de privatizare, era necesar ca Vanzătorul să ia măsuri pentru încheierea de acte adiționale la contractele de privatizare (conform prevederilor legale), în care să se prevadă noile termene de perfectare, precum și celelalte implicații ale modificării termenului, fapt nerealizat de SC Electrica SA.

Aceste abateri s-au constatat în derularea tuturor celor cinci contracte de privatizare.

Ca urmare a neactualizării clauzelor din contractele de privatizare conform celor prevăzute în hotărârile de guvern mai sus menționate, în contractele de privatizare a rămas stipulată doar obligativitatea Cumpărătorului de a aproba dividende aferente anului 2004, fără a se prevedea și obligația repartizării de dividende și pentru anul 2005, până la data transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor către Cumpărător (dată la care cumpărătorul Enel S.p.A. a devenit acționar majoritar).

Față de cele sus prezentate, s-a constatat că SC Electrica SA nu a încasat, de la SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA, dividende aferente anului financiar 2004, în limitele veniturilor înregistrate pentru anul 2004, precum și dividende aferente anului 2005, proporțional cu numărul de luni în care vânzătorul a fost acționar unic.

În condițiile sus prezentate, s-a constatat:

- a) Pentru exercițiul financiar al anului 2004:

- ◆ prin ordinul ministrului economiei și comerțului, s-a stabilit modul de repartizare a profitului contabil al societăților privatizate, pe anumite destinații, fără să se țină cont de prevederile contractelor de privatizare;
- ◆ există inadvertență între data la care figurează că au avut loc ședințele AGA ale SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA, 27.04.2005, în cadrul cărora s-a aprobat repartizarea profitului net aferent exercițiului financiar al anului 2004 și data la care figurează că a avut loc ședința AGA a SC

Electrica SA, 28.04.2005, în cadrul căreia s-a aprobat mandatarea reprezentanților acesteia în AGA la SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA;

- ♦ AGA ale SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA (constituite după data perfectării contractelor când acționar majoritar a devenit Cumpărătorul), au revocat punctele referitoare la repartizarea profitului net aferent anului financiar 2004 din hotărârile emise când acționar majoritar era SC Electrica SA, făcând o nouă repartizare a profitului aferent anului 2004 fără să respecte destinațiile stabilite prin contractele de privatizare;

- ♦ neurmărirea de către vânzător a realizării drepturilor ce i se cuveneau, reprezentând dividende.

De precizat că profitul net obținut de SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA pe anul 2004 din care ar fi trebuit repartizate dividende, a fost în sumă de 114.536 mii lei, respectiv 74.472 mii lei.

b) *Pentru exercițiul financiar al anului 2005:*

Prin contractele de privatizare s-a prevăzut inițial ca Data Perfectării (data transferului dreptului de proprietate) să nu fie „...mai târziu de 10.01.2005”.

Întrucât, până la data de 10.01.2005 nu au fost îndeplinite toate condițiile suspensive prevăzute în contractele de privatizare, termenul de îndeplinire a acestora a fost prelungit cu 120 de zile prin hotărâre de guvern.

Astfel, Data Perfectării a devenit 28.04.2005, dată la care a avut loc transferul dreptului de proprietate asupra acțiunilor vândute, cumpărătorul devenind acționar majoritar la SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA.

Până la Data Perfectării, SC Electrica SA a fost acționar unic al celor două societăți comerciale, situație în care ar fi trebuit să beneficieze de dividende proporțional cu perioada în care a avut această calitate.

În această situație s-a constatat:

- ♦ SC Electrica SA nu a beneficiat de dividende în limita veniturilor realizate proporțional cu perioada în care a avut calitatea de acționar unic;
- ♦ atât ordinul ministrului economiei și comerțului prin care a fost stabilită modalitatea de repartizare a profitului net aferent anului financiar 2005 la SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA, cât și Hotărârea AGA a SC Electrica SA, figurează că au fost emise ulterior datei la care au avut loc ședințele AGA ale SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA, în care s-au aprobat situațiile financiare anuale la 31.12.2005 și repartizarea profitului contabil aferent anului 2005;
- ♦ neurmărirea de către vânzător a realizării drepturilor ce i se cuveneau, reprezentând dividende.

De precizat că profitul net obținut de SC Electrica Banat SA și SC Electrica Dobrogea SA, pe anul 2005, din care ar fi trebuit repartizate dividende (pentru perioada cât SC Electrica SA a fost acționar unic), a fost de 84.928 mii lei, respectiv 84.607 mii lei.

- ▶ *În cazul contractelor privind privatizarea SC Electrica Moldova SA și SC Electrica Oltenia SA, încheiate în data de 04.04.2005 și respectiv 05.04.2005:*

În contractele de privatizare, s-a prevăzut că „Acțiunile Existente care se Vând vor fi transferate Cumpărătorului ... libere de orice Sarcini, cu excepția plății de dividende către Vânzător ..., și împreună cu toate drepturile și obligațiile care decurg din acestea.”, respectiv „Vânzătorul este proprietarul Acțiunilor Existente care se Vând. Dreptul de proprietate, valabil și deplin asupra Acțiunilor Existente care se Vând va fi transferat Cumpărătorului la Finalizare, liber de orice Sarcini, cu excepția plății dividendelor de către Societate către Vânzător ...”.

În contractele de privatizare ale SC Electrica Moldova SA și SC Electrica Oltenia SA s-a prevăzut că Data Finalizării (data transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor) este 27.09.2005, respectiv 29.09.2005.

Conform contractelor, „Societatea va plăti către Vânzător dividendele plătibile aferente Acțiunilor Existente care se Vând:

(A) toate dividendele plătibile pentru Anul Fiscal ce se încheie la 31 decembrie 2004, cu excepția cazului în care Finalizarea are loc înainte de 31 Decembrie 2004, caz în care se va plăti o parte din toate dividendele plătibile pentru acel An Fiscal

(B) dacă Finalizarea are loc la sau după 1 ianuarie 2005, o parte din dividendele totale plătibile pentru Anul Fiscal ce se încheie la 31 decembrie 2005

În cazul nerespectării clauzei sus menționate, în contractele de privatizare s-a prevăzut: „Dacă, în cursul Perioadei de Restricție, Cumpărătorul:

- (a) nu îndeplinește sau nu respectă oricare dintre obligațiile sale, atunci Vânzătorul poate trimite o

notificare scrisă Cumpărătorului și Societății, în urma căreia Cumpărătorul va plăti Vânzătorului o penalitate stabilită contractual de 10% (zece la sută) din Prețul de Cumpărare, ...”.

Față de cele prezentate, s-a constatat că SC Electrica SA nu a beneficiat de dividende de la SC Electrica Moldova SA și SC Electrica Oltenia SA aferente anului financiar 2004.

De asemenea, SC Electrica SA nu a beneficiat de dividende de la SC Electrica Moldova SA aferente anului financiar 2005 proporțional cu numărul de zile în care vânzătorul a fost acționar unic, până la data când s-a făcut transferul dreptului de proprietate, respectiv 27.09.2005, data de la care cumpărătorul a devenit acționar majoritar.

În condițiile sus prezentate, s-a constatat că:

a) *Pentru exercițiul financiar al anului 2004:*

- ♦ prin Hotărârea AGA de la SC Electrica SA și prin ordinul ministrului economiei și comerțului s-a stabilit ca repartizarea profitului contabil al celor două societăți privatizate să se facă ținând cont de faptul că „soluția legală adoptată pentru repartizarea profitului va avea în vedere influențele asupra îndatorării nete”, fără a se ține cont de faptul că, din contractele de privatizare rezultă obligația repartizării de dividende Vânzătorului pentru anul financiar 2004;

- ♦ neurmărirea de către vânzător a realizării drepturilor ce i se cuveneau, reprezentând dividende.

De precizat că profitul net obținut de SC Electrica Moldova SA și SC Electrica Oltenia SA pe anul 2004 din care ar fi trebuit repartizate dividende, a fost în sumă de 24.196 mii lei, respectiv 153.874 mii lei.

În cazul contractului privind privatizarea SC Electrica Oltenia SA, SC Electrica SA a acționat în instanță Cumpărătorul CEZ a.s. în anul 2012, pentru plata de penalități ca urmare a nerespectării prevederilor contractuale privind dividendele.

b) *Pentru exercițiul financiar al anului 2005:*

- ♦ nerespectarea de către cumpărător, în calitate de acționar majoritar, a obligației de a aproba dividendele aferente anului 2005 în AGA a SC Electrica Moldova SA și de a asigura plata de către societate a dividendelor datorate vânzătorului, proporțional cu numărul de zile în care vânzătorul, respectiv cumpărătorul erau înregistrați ca acționari ai societății;

- ♦ la emiterea ordinului ministrului economiei și comerțului și a Hotărârii AGA a SC Electrica SA prin care a fost stabilită modalitatea de repartizare a profitului net aferent anului financiar 2005 la SC Electrica Moldova SA (ce figurează că au fost emise după repartizarea profitului anului 2005), nu s-a avut în vedere calitatea de acționar unic a SC Electrica SA la SC Electrica Moldova SA, existentă până la Data Finalizării, dată la care a avut loc transferul dreptului de proprietate asupra acțiunilor către cumpărător, situație în care SC Electrica SA trebuia să beneficieze de dividende;

- ♦ neurmărirea de către vânzător a realizării drepturilor ce i se cuveneau, reprezentând dividende.

De precizat că profitul net obținut de SC Electrica Moldova SA pe anul 2005, din care ar fi trebuit repartizate dividende proporțional cu numărul de zile în care vânzătorul a fost acționar unic, a fost în sumă de 4.356 mii lei.

► *În cazul contractului privind privatizarea SC Electrica Muntenia Sud SA, încheiat în data de 11.06.2007:*

În contractul de privatizare s-a prevăzut că „Acțiunile de Vânzare vor fi transferate Cumpărătorului ... libere de orice sarcini și, sub rezerva plății dividendelor către Vânzător ..., împreună cu toate drepturile și obligațiile care decurg din acestea.”, respectiv că „Societatea: ... va plăti ... Vânzătorului

(B) dividendul plătitibil pentru Exercițiul Financiar în care are loc Finalizarea, caz în care va plăti (i) un procent din dividendul total plătitibil pentru respectivul Exercițiu Financiar....”.

Conform contractului de privatizare, Data Finalizării a fost 04.06.2008.

În cazul nerealizării clauzei privind dividendele, în contract s-a prevăzut obligația Cumpărătorului de a plăti penalități Vânzătorului.

În cursul anului 2008, SC Electrica Muntenia Sud SA, ca urmare a aplicării prevederilor legale referitoare la separarea activităților de distribuție și furnizare a energiei electrice, s-a divizat în două societăți comerciale, respectiv: SC Enel Distribuție Muntenia SA și SC Enel Energie Muntenia SA.

În condițiile sus prezentate s-au constatat:

- ♦ nerespectarea de către Cumpărător (Enel S.p.A.), în calitate de acționar majoritar, a obligației de a aproba în AGA dividende aferente anului 2008 și de a asigura plata de către societate a dividendelor datorate Vânzătorului proporțional cu numărul de zile în care Vânzătorul, respectiv Cumpărătorul erau înregistrați ca acționari ai societății;

- ♦ ordinul ministrului economiei și comerțului și Hotărârea AGA SC Electrica SA, prin care a fost stabilită modalitatea de repartizare a profitului net aferent anului 2008, figurează că au fost emise ulterior datei la care a avut loc AGA la SC Enel Distribuție Muntenia SA și SC Enel Energie Muntenia SA, în care s-au stabilit modalitățile de repartizare a profitului;
 - ♦ neurmărirea în timp util de către Vânzător, a realizării drepturilor ce i se cuveneau reprezentând dividende.
- De precizat că profitul net pe anul 2008, din care SC Enel Distribuție Muntenia SA și SC Enel Energie Muntenia SA ar fi trebuit să repartizeze dividende SC Electrica SA proporțional cu numărul de zile în care vânzătorul a fost acționar unic, a fost în sumă de 220.640 mii lei, respectiv 87.173 mii lei.
- Pentru nerespectarea clauzei privind dividendele, în anul 2013, SC Electrica SA a acționat Cumpărătorul în instanță.

Concluzie

Urmare controlului efectuat privind modul de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare s-a constatat nerespectarea clauzelor contractuale privind constituirea și repartizarea dividendelor.

Recomandări

- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create SC Electrica SA, prin neaprobarea de către Adunările Generale ale Acționarilor societăților privatizate (SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA), de dividende convenite Vânzătorului până la data transferului dreptului de proprietate asupra acțiunilor, precum și dispunerea măsurilor pentru recuperarea lor;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciilor create SC Electrica SA prin neaplicarea penalităților prevăzute în contractele de privatizare a SC Electrica Banat SA, SC Electrica Dobrogea SA, SC Electrica Moldova SA, SC Electrica Oltenia SA și SC Electrica Muntenia Sud SA, pentru nerespectarea, de către cumpărători, a unora dintre clauzele contractuale, precum și dispunerea măsurilor pentru recuperarea lor.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în Raportul de control, Curtea de Conturi a dispus măsuri prin decizie, pe care entitatea trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora, precum și pentru intrarea în legalitate. Împotriva deciziei Curții de Conturi, SC Electrica SA a formulat contestație, care a fost respinsă, prin încheiere de către Comisia de soluționare a contestațiilor din cadrul Curții de Conturi.

Împotriva încheierii, SC Electrica SA a formulat acțiune în instanță.

De asemenea, au fost sesizate organele de urmărire penală, faptele constatate prezentând indicii de încălcare a legii penale.

3.16.2. Acțiuni de verificare a modului de ducere la îndeplinire a măsurilor dispuse prin decizii, în urma verificării modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare, la:

1. **Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului și**
2. **Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie**

1. Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS)

→ În cazul măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii de către părți, a clauzelor cuprinse în Contractul de privatizare a SC Combinatul Siderurgic SIDEX SA Galați:

- ♦ ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru clarificarea situației juridice a unor terenuri aflate în administrarea SC ARCELOR MITTAL SA Galați;
- ♦ nefinalizarea ducerii la îndeplinire a măsurii dispuse în cazul nerespectării de către cumpărător a angajamentelor investiționale asumate prin contract, în condițiile în care, pe rolul Curții Internaționale de Arbitraj de pe lângă Camera de Comerț Internațional de la Paris (ICC Paris), se află în curs de soluționare dosarul arbitral ce are ca obiect obligarea cumpărătorului la efectuarea angajamentelor investiționale asumate prin contractul de privatizare și la plata sumei de 1.683 mii USD, reprezentând penalități. Termenul de finalizare a fost prelungit până la soluționarea în instanță a litigiului.

→ În cazul măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii de către părți a clauzelor cuprinse în Contractul de privatizare a SC Hidromecanica SA Brașov:

- ♦ ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru clarificarea situației juridice a unor terenuri aflate în administrarea societății la privatizare;
- ♦ ducerea parțială la îndeplinire a măsurii dispusă privind urmărirea încasării de către vânzător a daunelor, în sumă de 171 mii lei, stabilite de instanță în sarcina administratorilor fostului cumpărător, pentru

neîndeplinirea obligațiilor contractuale. Termenul de finalizare a măsurii dispuse prin decizie a fost prelungit până la soluționarea dosarului aflat pe rolul instanței de judecată.

→ În cazul măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii de către părți a clauzelor cuprinse în Contractul de privatizare a SC Vulcan SA:

- ◆ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterii privind neurmărirea de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS) a utilizării, de către societate, a sumelor virate de cumpărător în contul acesteia pentru stingerea datoriilor bugetare;
- ◆aducerea parțială la îndeplinire a măsurii dispusă pentru încasarea penalităților, în sumă totală de 1.172 mii lei, datorate ca urmare a executării cu întârziere de către cumpărător a obligației privind virarea în contul societății a sumelor necesare plății datoriilor acesteia către creditorii bugetari și către vânzător. În urma verificării s-au constatat deficiențe în modul de susținere în instanță, de către autoritatea cu atribuții în domeniul privatizării, a realizării acestor drepturi de creanță. În acest sens s-a emis o nouă decizie prin care s-a dispus autorității stabilirea întinderii prejudiciilor create de către reprezentanții săi, prin susținerea deficitară în instanță a intereselor instituției, precum și dispunerea măsurilor legale de recuperare a acestora.

Menționăm că decizia a fost contestată de către AAAS, contestația fiind respinsă, prin Încheiere, de Comisia de soluționare a contestațiilor din cadrul Curții de Conturi.

Împotriva Încheierii, AAAS a formulat acțiune în instanță.

→ În cazul măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii de către părți a clauzelor cuprinse în contractele de privatizare a SC Amonil SA Slobozia, SC DMAI Unirea SA București, SC Sofert SA Bacău, SC Azochim SA Săvinești, SC Elen Plant SRL București și SC Convex SA Constanța:

- ◆ducerea parțială la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constând în: existența unor deficiențe în organizarea evidenței contractelor de privatizare de către Autoritatea pentru Valorificarea Activelor Statului (AVAS); nerespectarea de către cumpărători a clauzelor privind realizarea investițiilor în societate; nerealizarea de către cumpărător a obiectivelor de mediu minim acceptate de legislația în vigoare, prevăzute în contract; neîndeplinirea de către cumpărători a angajamentelor cu privire la menținerea numărului de angajați ai societății, existenți la data semnării contractului de privatizare, neurmărirea de către AVAS a modului de realizare a obligației cumpărătorilor de a continua livrarea de către SC Amonil SA Slobozia a energiei termice necesare orașului Slobozia și neurmărirea de către AVAS a îndeplinirii obligațiilor asumate de cumpărător prin contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni. Termenul de finalizare a măsurilor dispuse prin decizie a fost prelungit.

→ În cazul măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma controlului privind modul de stimulare a procesului de restructurare, reorganizare și privatizare, a unor societăți naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat:

- ◆ducerea parțială la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constând în: necuprinderea, în programul de audit public intern, cel puțin o dată la trei ani, a unor acțiuni privind fondurile de restructurare acordate; deficiențe privind modul de reflectare în evidența contabilă a drepturilor de creanță ale AVAS rezultate în urma acordării fondurilor de restructurare; pierderea unor drepturi de creanță în condițiile neaplicării întocmai a prevederilor legale în cazul neachitării obligațiilor de către debitori. Termenul de finalizare a măsurilor dispuse prin decizie a fost prelungit.

→ În cazul măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii de către părți a clauzelor cuprinse în contractele de privatizare a SC Elbac SA Bacău, SC Prolemn SA Reghin, SC Chimcomplex SA Borzești, SC Roman SA Brașov, SC Organe de Asamblare SA Brașov, SC Kandia SA Timișoara și SC Semănătoarea SA București:

- ◆ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constând în neînregistrarea în evidența contabilă a AVAS a unor drepturi de creanță câștigate în instanță;
- ◆ducerea parțială la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constând în: neînregistrarea în evidența contabilă a AVAS a datoriilor cumpărătorului rezultate în condițiile nerealizării investițiilor – aport de capital; nerealizarea de către cumpărător, la termenele prevăzute în contractul de privatizare, a volumului de investiții asumat prin contract; nedeterminarea societății, de către cumpărător, să inițieze procedura de majorare a capitalului social, pentru primii trei ani investiționali, cu valoarea investițiilor realizate; realizarea cu întârziere de către cumpărător, a angajamentului investițional pentru protecția mediului; neplata la termen a datoriilor către AVAS, de către societatea privatizată; nestabilirea de către părți a prețului pentru acțiunile suplimentare, provenite din conversia în acțiuni a datoriilor societății către furnizorii de utilități; netransferarea acțiunilor suplimentare către cumpărător; nerealizarea transferului către Consiliul Local Brașov a dreptului de proprietate asupra acțiunilor deținute de SC ROMAN SA Brașov la SC CAF SA Brașov; nerecuperarea de către AVAS a daunelor interese determinate de desființarea unui contract de privatizare; pierderea unor drepturi de creanță ale instituției cu atribuții în domeniul privatizării. Termenul de finalizare a măsurilor dispuse prin decizie a fost prelungit.

2. Oficiul Participațiilor Statului și Privatizării în Industrie (OPSPI)

→ În cazul măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii de către părți a clauzelor cuprinse în contractul de privatizare a SC PETROM SA București:

- ◆ nefinalizarea măsurii dispusă pentru înlăturarea abaterii constând în nerespectarea, de către cumpărător, a obligației de a depune toate eforturile rezonabile pentru a determina societatea să pregătească în mod corespunzător documentația necesară și să depună cereri pentru obținerea tuturor certificatelor de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor în curs de clarificare, conform legii și în timp util, pentru efectuarea majorărilor de capital social; nerespectarea de către cumpărător a obligației de a determina administratorii societății să solicite înregistrarea majorării capitalului social la Oficiul Registrului Comerțului în termen de 30 zile de la data emiterii certificatului de atestare a dreptului de proprietate asupra terenurilor. Termenul de finalizare a măsurilor dispuse prin decizie a fost prelungit.

→ În cazul măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constatate în urma verificării îndeplinirii de către părți a clauzelor cuprinse în contractele de privatizare a SC Distrigaz Sud SA București și SC Distrigaz Nord SA Târgu Mureș:

- ◆ ducerea parțială la îndeplinire a măsurilor dispuse pentru înlăturarea abaterilor constând în: existența unor neconcordanțe între datele privind Activele de Bază (rețele de distribuție și stații de reglare-măsurare) înscrise în Contractele de privatizare și cele rezultate în urma investigațiilor efectuate de Vânzător, clarificarea diferențelor fiind realizată doar în cazul contractului de privatizare a SC Distrigaz Sud SA București; nerespectarea de către părți a termenului de un an de la „Data Finalizării” pentru efectuarea majorării capitalului social al societății comerciale cu valoarea aferentă „Terenurilor în curs de clarificare”; nefinalizarea de către părți a „Certificatului Final de Îndatorare Netă” privind stabilirea despăgubirilor datorate de vânzător sau de cumpărător pentru Îndatorarea Netă la Finalizare (abatere constatată în cazul contractului de privatizare a SC Distrigaz Nord SA Târgu Mureș); nefinalizarea prevederilor clauzei „Schema AVAS” în cazul contractului de privatizare a SC Distrigaz Nord SA Târgu Mureș. Termenul de finalizare a măsurilor dispuse prin decizie a fost prelungit.

3.17. ENTITĂȚI ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

3.17.1. Controlul modului de utilizare a fondurilor destinate achizițiilor publice, sub aspectul modului de respectare a principiului eficienței utilizării acestor fonduri și al impactului unor modificări legislative în acest domeniu

Acțiunea de control a avut ca obiectiv general evaluarea eficienței utilizării fondurilor destinate achizițiilor publice, precum și impactul unor modificări legislative din acest domeniu, pentru perioada 2009-2011, de către:

Senatul României

Camera Deputaților

Administrația Prezidențială

Curtea Constituțională

Consiliul Legislativ

Avocatul Poporului

Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității

Consiliul Concurenței

Autoritatea Electorală Permanentă

Autoritatea Națională de Supraveghere și Prelucrare a Datelor cu Caracter Personal

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Consiliul Economic și Social

Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989

Regia Autonomă Monitorul Oficial

Pe parcursul derulării, acestei acțiuni i s-a imprimat, cu preponderență, un caracter documentar, concluziile formulate în cadrul actelor încheiate (note unilaterale) devenind o sursă importantă de analiză, în urma căreia au rezultat unele puncte slabe (vulnerabilități) în cadrul proceselor de achiziții, care pot constitui, atât riscuri de efectuare a unor achiziții neadecvate la prețuri mari, cât și zone în care se poate acționa pentru creșterea eficienței acestor procese. Pe lângă acestea s-au evidențiat și exemple de bună practică (puncte forte), precum și unele imperfecțiuni legislative care sunt demne de a fi supuse atenției forului legislativ.

Principalele concluzii ale acțiunii desfășurate, au scos în evidență următoarele:

Puncte slabe
(vulnerabilități)

- ✓ la niciuna dintre entitățile supuse acestei evaluări, Autoritatea Națională de Reglementare și Monitorizare a Achizițiilor Publice nu a desfășurat acțiuni de verificare a procedurilor de achiziție. În

schimb, au fost câteva cazuri în care Unitatea de Coordonare și Verificare a Achizițiilor Publice și-a făcut simțită prezența prin verificările privind aspectele procedurale ale proceselor de achiziție;

- ✓ activitatea de achiziții publice a fost supusă doar sporadic auditului public intern și controalelor interne (la mai puțin de jumătate din entități);
- ✓ în majoritatea cazurilor, programul achizițiilor publice a fost actualizat pe parcursul anului, prin înlocuirea valorii estimate a achizițiilor desfășurate, cu valoarea finală contractată, făcând astfel dificilă justificarea ulterioară a procedurii de achiziție care a fost selectată, precum și efectul transparenței și sistemului concurențial, concretizat în economii aduse resurselor publice;
- ✓ în unele cazuri, în Programul achizițiilor publice au fost utilizate coduri CPV nerevizuite, iar în alte cazuri acest document conține mai multe poziții, cu mai multe coduri CPV pentru același tip de achiziție, aspecte care îngreunează procesul de monitorizare a realizării programului și pot genera și alte disfuncționalități în desfășurarea proceselor de achiziție;
- ✓ în câteva cazuri, procedurile de achiziții publice nu au fost elaborate, revizuite sau actualizate, sau au fost elaborate la nivel general, nedetaliat pe activități;
- ✓ au existat și situații în care personalul fie nu a fost trimis la cursuri de perfecționare în acest domeniu, fie este slab pregătit, fie este insuficient ca număr, pentru desfășurarea corespunzătoare a acestei activități, acest din urmă aspect generând riscul încălcării principiului separării atribuțiilor;
- ✓ de regulă, instituțiile verificate optează cu preponderență pentru utilizarea criteriului „prețul cel mai scăzut”, în detrimentul criteriului „oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere tehnico-economic”, în condițiile în care prețul cel mai scăzut ca și criteriu exclusiv, conduce mai mult la îndeplinirea criteriului economicității și mai puțin la maximizarea rezultatului și obținerea unor efecte pozitive pe termen lung;
- ✓ s-a constatat frecvent tendința de determinare deficitară a valorii estimate anuale a achizițiilor, respectiv:
 - prin fragmentarea acestora, pentru fiecare achiziție din bunul sau serviciul necesar, efectuată pe parcursul anului (loturi sau tranșe de cantități), procedându-se de fiecare dată la determinarea valorii numai pentru cantitatea sau lotul ce urma a se achiziționa, fără a ține seama de valoarea cantităților care au mai fost sau care mai urmau a fi achiziționate în cursul anului. Această situație a creat riscul depășirii pragului valoric pentru tipul de procedură aleasă, care generează efecte sau consecințe în planul transparenței și asigurării procesului competițional;
 - din cauza unor prevederi legale neclare, potrivit cărora procedurile de achiziție se efectuează grupat pentru produse similare, fără să se definească sintagma „produse similare” în corespondență cu clasificția prevăzută în vocabularul comun al achizițiilor publice; aceasta are ca efect, în cele mai multe cazuri, determinarea valorii estimate distinct pe coduri CPV (coduri ale clasificției vocabularului comun al achizițiilor publice) aferente unor produse similare pentru care trebuia determinată o singură valoare totală;
 - prin supraestimarea sau subestimarea valorii, ca urmare a efectuării necorespunzătoare a studiului de piață.
- ✓ într-o serie de cazuri, procesul competițional a fost afectat de întocmirea necorespunzătoare a documentației de atribuire, aceasta constând de cele mai multe ori, în stabilirea unor cerințe prea restrictive sau specificații tehnice neclare;
- ✓ în unele situații, în care a fost utilizat criteriul de atribuire „oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere tehnico-economic”, factorii de evaluare și ponderile acordate acestora nu au fost suficient motivate în cadrul notelor justificative, ceea ce a determinat respingerea documentației de atribuire de către ANRMAP și, ulterior, modificarea acesteia, aceste disfuncții îngreunând procesul de achiziție;
- ✓ determinarea necesarului de achiziționat nu s-a justificat întotdeauna suficient și în strictă corelare cu nevoile reale și cu stocurile existente;
- ✓ uneori, activitatea comisiei de evaluare a ofertelor a fost necorespunzătoare, aceasta evaluând superficial ofertele, fapt ce a condus la contestații care au fost soluționate de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC) în favoarea contestatarului;
- ✓ comunicarea deficitară cu ofertanții a fost încă un aspect negativ care a influențat transparența proceselor de achiziție, prin aceasta făcându-se apariția riscul de depunere a contestațiilor.
- ✓ utilizarea în cadrul procedurilor de achiziție, a etapei finale de licitație electronică, această modalitate conducând în mod considerabil la scăderea prețului oferat de către competitori, aceștia aflându-se în competiție directă on-line;
- ✓ arhivarea, în cazul achizițiilor directe, ca documente justificative, a ofertelor de preț obținute din catalogul electronic din SEAP (Sistemul Electronic al Achizițiilor Publice), care evidențiază prețul și caracteristicile tehnice ale achizițiilor care urmează a se efectua;

*Puncte forte
Exemple de
bună practică*

- ✓ includerea în referatele de necesitate care stau la baza achizițiilor directe, a informațiilor referitoare la stocurile existente (care de regulă justifică necesitatea unei noi achiziții), a cantităților necesare și a prețului unitar estimat;
- ✓ includerea în contractele încheiate a unor clauze privind respectarea principiului dezvoltării durabile, cum ar fi spre exemplu, în cazul contractelor de service pe bază de abonament la echipamentele tip xerox, a unor obligații ale prestatorului de a efectua pe cheltuiala sa, colectarea și reciclarea materialelor reziduale rezultate din procesul de printare;
- ✓ achiziționarea de carburanți prin procedură de licitație, pe baza criteriului „oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic”, utilizând modalitatea de alimentare pe bază de card, această metodă fiind de natură să conducă la o mai bună gestionare a consumului de carburanți;
- ✓ luarea de către entități, din proprie inițiativă, a măsurilor de modificare a documentației de atribuire, atunci când aceasta este contestată, precum și comunicarea acestor modificări către CNSC, înainte de soluționarea contestației;
- ✓ elaborarea unor proceduri detaliate pentru efectuarea achizițiilor publice și, în mod expres, pentru achizițiile directe, punându-se accent pe justificarea necesarului de achiziționat;
- ✓ calculul unor dobânzi penalizatoare și reținerea din facturile emise, a sumelor aferente, din cauza nelivrării la termenul din contract a bunurilor achiziționate;
- ✓ stabilirea unor normative de consum și a altor măsuri destinate reducerii cheltuielilor la titlul „Bunuri și servicii”, respectiv cheltuieli de întreținere, iluminat, carburanți, telefonie mobilă etc.;
- ✓ atribuirea în mod direct a unor contracte de prestare de servicii, cum ar fi: service pentru echipamentele IT, întreținerea și actualizarea aplicațiilor informatice pentru contabilitate, legislație etc., condiționată de respectarea cerințelor tehnice prevăzute în caietul de sarcini, întocmit fără a fi o cerință obligatorie, ci pentru realizarea unor achiziții cu caracteristici superioare de ordin calitativ.

Concluzionând, modul de abordare a acțiunii de verificare a aplicării principiului eficienței în efectuarea achizițiilor publice, a presupus un raționament profesional propriu și stabilirea unor criterii de evaluare bazate pe un sistem de indicatori, construiți din nevoia de a obține probe suficiente și relevante pentru a susține concluziile rezultate.

Aspectele constatate relevă în cea mai mare parte o serie de puncte slabe ale proceselor de achiziție, care s-au regăsit, în mod repetitiv, la mai multe entități, dar la nivelul fiecărei instituții rata de repetabilitate nu a fost semnificativă. Astfel, se poate aprecia că nici efectul economico-financiar nu a fost semnificativ afectat, ceea ce face cu atât mai complexă aprecierea asupra gradului de încălcare a principiului eficienței. Acestea însă trebuie abordate cu atenție pe viitor deoarece constituie riscuri de denaturare a mediului concurențial și a aplicării principiului „valoare pentru bani”.

3.18. ALTE ENTITĂȚI

3.18.1. Verificarea legalității utilizării și rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat, la entitățile beneficiare

Acțiunea de control s-a desfășurat la:

1. **Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA**
2. **Ministerul Educației Naționale**
3. **Ministerul Sănătății**

1. Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România SA (CNADNR)

Utilizarea fondurilor provenite din Împrumutul BEI 23.370 pentru finanțarea Proiectului privind construcția autostrăzii Cernavodă-Constanța

Constatări referitoare la procedura de atribuire a contractelor de proiectare și construcție ale

- ◆ în vederea achiziției contractelor de proiectare și construcție a autostrăzii Cernavodă-Constanța, CNADNR nu a aplicat procedura de evaluare în două etape și deschiderea ofertelor financiare și tehnice în același timp, ceea ce a făcut posibilă cunoașterea prețurilor ofertelor înainte ca acestea să fie evaluate din punct de vedere tehnico-economic, situație care a permis evaluarea subiectivă a ofertelor din partea membrilor comisiei de evaluare.

Referitor la modul de atribuire a contractului de proiectare și construcție a autostrăzii Cernavodă-Constanța, tronsonul Cernavodă-Medgidia:

► urmare modului defectuos de derulare a procedurii de atribuire a contractului de proiectare și construcție a autostrăzii Cernavodă-Constanța, tronsonul Cernavodă-Medgidia, au fost create premisele prejudicierii companiei cu suma de 70.008 mii lei, reprezentând diferența dintre prețul ofertei declarate câștigătoare și cel al ofertei cu prețul cel mai scăzut.

Având în vedere aspectele constatate cu privire la modul de derulare a acestei proceduri de atribuire, există indicii de favorizare a COLAS SA, din următoarele considerente:

- CNADNR nu a organizat procedura de evaluare a ofertelor în două etape, conform recomandărilor din Ghidul de achiziție BEL;
- comisia de evaluare a reluat procedura de evaluare a ofertelor;
- comisia de evaluare nu a solicitat clarificări celor două asocieri care au avut cele mai scăzute oferte;
- comisia de evaluare a solicitat ofertantului COLAS SA clarificări, însă nu pentru toate observațiile și comentariile consemnate în raportul grupului de lucru;
- comisia de evaluare nu a consemnat în raportul de evaluare din noiembrie 2008 nici un comentariu referitor la oferta prezentată de COLAS SA;
- comisia de evaluare a declarat ca fiind neconforme doar ofertele cu prețul mai mic decât cel al ofertei declarată câștigătoare, în timp ce ofertele cu prețul mai mare decât cel al ofertei declarată câștigătoare, deși prezentau aspecte de neconformitate cu documentația de atribuire, comisia de evaluare le-a declarat corespunzătoare;
- oferta desemnată câștigătoare a fost evaluată în mod subiectiv, fără să se țină cont de comentariile și observațiile grupului de lucru, precum și de clarificările necesare;
- procedura de reevaluare a ofertei s-a desfășurat cu o deosebită rapiditate;
- CNADNR a încheiat contractul de proiectare și construcție cu COLAS SA, deși banca finanțatoare recomandase solicitarea unor clarificări ofertantului care a prezentat oferta cu prețul cel mai scăzut înainte de a se lua o decizie.

Totodată, s-a considerat faptul că s-a intenționat crearea impresiei unei competiții veritabile, ținând cont de următoarele aspecte:

- cele două asocieri care au avut un preț al ofertei mai mic decât cel al ofertei declarate câștigătoare au experiență în domeniu și reputație internațională, au participat la licitațiile organizate de CNADNR, au avut și au contracte de valori mari încheiate cu CNADNR;
- aceste companii au prezentat oferte care conțin erori și termeni speciali despre care se știa că nu vor fi acceptați de către beneficiar;
- retragerea neașteptată de la licitație a unei companii din asocierea în care a participat la faza de precalificare.

Referitor la modul de atribuire a contractului de proiectare și construcție a autostrăzii Cernavodă-Constanța, tronsonul Medgidia-Constanța

► urmare modului defectuos de derulare a procedurii de atribuire a contractului de proiectare și construcție a autostrăzii Cernavodă-Constanța, tronsonul Medgidia-Constanța, au fost create premisele prejudicierii companiei cu suma de 147.719 mii lei, reprezentând diferența dintre prețul ofertei declarate câștigătoare și cel al ofertei cu prețul cel mai scăzut.

Având în vedere aspectele constatate cu privire la modul de derulare a acestei proceduri de atribuire există indicii de favorizare a JV Astaldi S.p.A./Max Boegl Bauunternehmung GmbH & Co, KG, din următoarele considerente:

- CNADNR nu a organizat procedura de evaluare a ofertelor în două etape, conform recomandărilor din Ghidul de achiziție BEL;
- comisia de evaluare a reluat procedura de evaluare a ofertelor;
- comisia de evaluare nu a solicitat clarificări ofertantului cu prețul cel mai scăzut;
- comisia de evaluare nu a luat în considerare poziția Direcției juridice;
- oferta desemnată câștigătoare nu a fost evaluată cu aceeași rigurozitate cu care a fost evaluată oferta cu prețul cel mai scăzut;
- comisia de evaluare nu a solicitat ofertantului care a prezentat oferta desemnată câștigătoare clarificări pentru toate comentariile și observațiile consemnate în raportul de evaluare cu privire la oferta sa;
- comisia de evaluare a luat în considerare precizările ofertantului care a prezentat oferta desemnată

Constatări referitoare la derularea contractelor de proiectare și construcție ale celor două tronsoane ale autostrăzii Cernavodă-Constanța

Constatări privind respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor

- câștigătoare, în condițiile în care acestea nu răspundeau la clarificările solicitate;
- comisia de evaluare a acceptat răspunsurile la clarificările solicitate ofertantului care a prezentat oferta desemnată câștigătoare, în condițiile în care neclarități similare ale ofertei cu prețul cel mai scăzut au fost considerate argumente pentru neconformitate;
 - grilele de evaluare a ofertelor nu au fost date și nici semnate de către membrii comisiei de evaluare;
 - comisia de evaluare a declarat ca fiind neconformă doar oferta cu prețul mai mic, celelalte oferte cu prețul mai mare decât cel al ofertei declarate câștigătoare fiind considerate corespunzătoare.
- Referitor la Contractul nr. 4636/09.03.2009 pentru proiectarea și construcția autostrăzii Cernavodă-Medgidia încheiat de CNADNR cu COLAS SA, Franța în valoare de 634.398 mii lei, fără TVA:*
- ◆ efectuarea unor plăți nejustificate, în sumă de 2.481 mii lei, reprezentând servicii de asistență tehnică pe perioada lucrărilor nerealizate conform prevederilor contractuale;
 - ◆ CNADNR nu a luat măsuri în vederea recuperării sumei de 2.514 mii lei, reprezentând diferența constatată de către consultant urmare evaluării efectuate după rezilierea contractului pentru proiectarea și construcția autostrăzii Cernavodă-Medgidia, încheiat de CNADNR cu COLAS SA, Franța.

- Referitor la Contractul nr. 92/54.604/21.09.2011 pentru proiectarea și construcția autostrăzii Cernavodă-Medgidia încheiat de CNADNR cu JV ASTALDI/Max Boegl, în valoare de 498.800 mii lei, fără TVA:*
- ◆ efectuarea unor plăți nejustificate, în sumă de 625 mii lei, reprezentând servicii de „Identificarea și asanarea Șantierului de orice muniții” care trebuiau să fie realizate pe cheltuiala antreprenorului.
 - ◆ valoarea estimată a investiției a fost considerabil supraevaluată la fundamentarea indicatorilor tehnico-economici, întrucât pentru realizarea investiției au fost utilizate fonduri reprezentând 55% din valoarea totală prevăzută în contractul de finanțare.
- Cu privire la utilizarea fondurilor provenite din împrumutul BIRD 4757 pentru finanțarea Proiectului de restructurare a transporturilor, ratificat prin Legea nr. 274/2005 pentru aprobarea OUG nr. 52/2005:*
- ◆ gestionarea și utilizarea ineficientă a fondurilor provenite din Împrumutul BIRD 4757, precum și neasigurarea fondurilor de la bugetul de stat pentru partea de cofinanțare au avut drept consecință anularea de către BIRD a sumelor neutilizate din valoarea totală a împrumutului, precum și plata comisioanelor de angajament aferente acestora.

Valoarea estimată a prejudiciilor constatate însumează 223.348 mii lei.

Recomandări:

- ✓ analizarea cauzelor și împrejurărilor în care a fost atribuit contractul COLAS SA și luarea tuturor măsurilor legale pentru recuperarea eventualelor prejudicii;
- ✓ analizarea cauzelor și împrejurărilor în care a fost atribuit contractul JV Astaldi S.p.A./Max Boegl Bauunternehmung GmbH & Co, KG și luarea tuturor măsurilor legale pentru recuperarea eventualelor prejudicii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului (reprezentând plăți nejustificate pentru servicii de asistență tehnică neprestate pe perioada lucrărilor) și luarea măsurilor legale pentru recuperarea acestuia;
- ✓ analizarea cauzelor și împrejurărilor în care au fost efectuate decontările în baza contractului de proiectare și construcție încheiat cu COLAS SA și luarea tuturor măsurilor legale pentru recuperarea eventualelor prejudicii;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului (reprezentând plăți nejustificate pentru servicii de „Identificarea și asanarea Șantierului de orice muniții” care trebuiau să fie realizate pe cheltuiala antreprenorului) și luarea măsurilor legale pentru recuperarea acestuia.

Cu privire la constatările identificate cu ocazia controlului conducerea CNADNR și-a exprimat opinii divergente față de constatările din proiectul raportului de control și a formulat obiecțiuni în termenul legal.

Având în vedere faptul că în actul de control au fost consemnate fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale, au fost sesizate organele de urmărire penală.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care CNADNR trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora.

2. Ministerul Educației Naționale (MEN)

Constatări referitoare la

- ◆ nevirarea la bugetul statului a diferenței de dobândă în contul special în euro Proiect PRET, în sumă de 119 euro, și folosirea acesteia pentru plata unor comisioane aferente altui Proiect;

utilizarea fondurilor
provenite din
împrumutul 1573
(2006) pentru
finanțarea
Proiectului „Reforma
educației timpurii în
România”, aprobat
prin HG nr.
1454/2007

- ◆ efectuarea plăților nu a fost realizată în concordanță cu instrucțiunile băncii, în ceea ce privește respectarea aplicării cotelor de finanțare;
- ◆ valoarea contractelor încheiate pentru servicii de proiectare până la data 31.12.2012 a fost mai mare cu 3.674 mii euro față de suma alocată prin acordul de împrumut pentru categoria de cheltuieli „Servicii arhitecturale și de proiectare”;
- ◆ Ministerul Educației Naționale nu a utilizat proiectele tip, achiziționate prin contractele nr. 13296/06.10.2008 încheiat cu SC Săgetător SRL și nr. 13305/06.10.2008 încheiat cu SC Tehno Art Design SRL;
- ◆ schimbarea obiectului inițial al contractului S/PRET/01/2010 – servicii de proiectare/adaptarea la teren pentru grădinițe cu două săli de grupă, printr-un act adițional în care este prevăzută realizarea unor servicii de proiectare/adaptare la teren pentru o grădiniță cu patru săli de grupă;
- ◆ plata nejustificată a drepturilor de autor, în sumă de 319 mii lei, pentru proiectul tip a 26 de grădinițe;
- ◆ neaplicarea de penalități de întârziere, în sumă de 219 mii lei, pentru nerespectarea termenului de livrare al produselor de către SC Tipografia Everest 2001 SRL;
- ◆ nerespectarea cerințelor pct. 4.2.1 din Acordul de împrumut cu privire la raportările lunare; raportarea către BDCE (Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei) a unor costuri ale proiectului bazate pe estimări care depășesc bugetul negociat și aprobat prin Acordul de împrumut cu suma de 71.825 mii euro;
- ◆ neevidențierea distinctă în contabilitate a investițiilor în curs de execuție aferente Proiectului, în sumă de 29.539 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor de proiectare pentru grădinițele cuprinse în Proiect;
- ◆ neevidențierea în mod distinct în contabilitatea Proiectului a furnizorilor, pe analitice, respectiv pe fiecare furnizor și contract în parte;
- ◆ neefectuarea niciunei misiuni de audit intern pe parcursul întregii perioade de implementare a proiectului (2007-2012).

Valoarea estimată a prejudiciilor constatate însumează 319 mii lei.

Recomandări

- ✓ virarea la bugetul statului, a sumei de 119 euro, reprezentând diferența de dobândă la contul special în euro Proiect PRET;
- ✓ refacerea situațiilor privind costul Proiectului, pe surse de finanțare, prin aplicarea cotelor procentuale conform prevederilor Acordului de împrumut;
- ✓ efectuarea demersurilor legale în vederea asigurării resurselor financiare suplimentare pentru finalizarea Proiectului;
- ✓ planificarea achizițiilor publice în funcție de resursele și limitările impuse de bugetul Proiectului, corelat cu limita sumelor aprobate anual conform programelor anuale de investiții publice;
- ✓ întocmirea unei situații centralizate cu privire la toate proiectele tip existente și care ar putea fi utilizate, fără a mai fi necesare achiziții pentru produse/servicii/lucrări deja existente;
- ✓ efectuarea unei misiuni de audit intern având ca obiect contractele nr. 13296/06.10.2008 încheiat cu SC Săgetător SRL și nr. 13305/06.10.2008 încheiat cu SC Tehno Art Design SRL;
- ✓ eliminarea practicilor de modificare a obiectului contractului prin acte adiționale;
- ✓ efectuarea unei misiuni de audit intern având ca obiect verificarea existenței situațiilor de neaplicare a penalităților de întârziere la nivelul întregului Proiect „Reforma educației timpurii în România”;
- ✓ completarea în raportările viitoare către BDCE a Anexei 4 - Costuri, cu sumele prevăzute în bugetul Proiectului aprobat prin Acordul de împrumut;
- ✓ înregistrarea în contabilitatea Proiectului a valorii imobilizărilor corporale în curs de execuție, nerecepționate, în contul „Active fixe corporale în curs de execuție”, pe analitice, a sumei de 29.539 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor de proiectare pentru obiectivele de investiții - grădinițe, cuprinse în Proiectul PRET (componenta 1);
- ✓ înregistrarea în contabilitatea Proiectului a furnizorilor, pe analitice, astfel încât soldul contului furnizorului să reflecte obligația de plată pentru fiecare contract;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului produs ca urmare a plății nejustificate, reprezentând contravaloarea drepturilor de autor plătită de Ministerul Educației Naționale către SC Săgetător SRL pentru adaptarea la teren a proiectelor celor 26 grădinițe cu patru săli de grupă, din cadrul contractului S/PRET/06/2010 și luarea măsurilor legale de recuperare a acestuia.

Cu privire la constatările identificate cu ocazia controlului, conducerea Ministerului Educației Naționale și-a exprimat opinii divergente față de constatările din raportul de control și a formulat obiecțiuni în termenul legal.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis o decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Educației Naționale trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora.

3. Ministerul Sănătății

Constatări privind utilizarea fondurilor provenite din împrumutul pentru finanțarea proiectului „Reforma sectorului sanitar” – faza a II-a, ratificat prin Legea nr. 171/2005:

- ◆ neevidențierea în mod distinct în contabilitate a investițiilor în curs de execuție aferente Proiectului, la data de 31.12.2012, în sumă de 21.497 mii lei;
- ◆ neîndeplinirea, de către membrii comisiei de evaluare a ofertelor pentru modificarea liniei de umplere fiole la INCDMI Cantacuzino, constituită prin Ordinul nr. 1316/12.09.2011 emis de ministrul Sănătății, a atribuțiilor stabilite;
- ◆ înregistrarea unor deficiențe în procesul de evaluare a ofertelor depuse pentru achiziția de echipamente pentru îmbunătățirea liniei de fiolare în vederea fiolării și sigilării vaccinului în flacoane - Pavilionul U de la sediul central al INCDMI Cantacuzino, a condus la acceptarea unei oferte mai mare cu 342 mii euro față de oferta cu prețul cel mai scăzut;
- ◆ majorarea nelegală a contractului nr. 13/24.07.2012, încheiat cu Bosch Packaging Services AG Sales Office Crailsheim, cu suma de 73 mii euro, reprezentând contravaloarea unor materiale care, potrivit clauzelor contractuale, trebuia suportată de către furnizor.

Valoarea estimată a prejudiciilor constatate însumează 415 mii euro.

Recomandări

- ✓ înregistrarea în contabilitatea Proiectului, contul „Active fixe corporale în curs de execuție”, a valorii imobilizărilor corporale în curs de execuție nerecepționate, în sumă de 21.497 mii lei;
- ✓ armonizarea prevederilor reglementărilor referitoare la constituirea comisiilor de evaluare a ofertelor, emise de către conducerea ministerului, cu legislația privind achizițiile publice;
- ✓ analizarea cauzelor și împrejurărilor în care a fost atribuit contractul nr. 13/24.07.2012 încheiat cu Bosch Packaging Services AG Sales Office Crailsheim și luarea tuturor măsurilor legale pentru recuperarea prejudiciilor;
- ✓ stabilirea întinderii prejudiciului creat ca urmare a încheierii amendamentului nr. 1 la contractul nr. 13/24.07.2012 încheiat cu Bosch Packaging Services AG Sales Office Crailsheim și luarea măsurilor legale de recuperare.

Cu privire la constatările identificate cu ocazia controlului conducerea Ministerului Sănătății și-a exprimat opinii divergente față de constatările din proiectul raportul de control și a formulat obiecțiuni în termenul legal.

Pentru valorificarea constatărilor înscrise în actul de control, Curtea de Conturi a emis decizie prin care au fost dispuse măsurile pe care Ministerul Sănătății trebuie să le ducă la îndeplinire în vederea înlăturării abaterilor constatate, pentru stabilirea întinderii prejudiciilor și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestora.

3.18.2. Controlul utilizării subvențiilor bugetare, de către partidele politice

În temeiul legii nr. 94/1992 cu modificările și completările ulterioare, în anul 2013 s-a efectuat acțiunea privind Controlul utilizării subvențiilor bugetare de către partidele politice, la un număr de 5 partide:

Partidul Conservator
Partidul Democrat Liberal
Partidul Național Liberal
Partidul Social Democrat
Partidul Poporului - Dan Diaconescu

Urmare verificărilor efectuate cu privire la utilizarea subvențiilor primite, nu au fost identificate erori/abateri de la legalitate și regularitate, cu excepția nedepunerii formularului FS1 „Situația lunară a cheltuielilor efectuate, pe destinații” la Autoritatea Electorală Permanentă, de către Partidul Social Democrat și Partidul Poporului - Dan Diaconescu.

Abaterea a fost remediată în timpul controlului.

3.18.3. Controlul arieratelor și plăților restante înregistrate la nivelul UAT-urilor

Principalele constatări și concluzii privind situația arieratelor înregistrate la data de 31.01.2013 de către unitățile administrativ-teritoriale, provenind din sume angajate fără prevederi bugetare:

Având în vedere interesul manifestat de principalii factori de decizie și angajamentele luate de România în Scrisoarea de intenție transmisă către Fondul Monetar Internațional (FMI), Curtea de Conturi a inițiat o misiune de control cu privire la

arieratele înregistrate la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

Misiunea de control a avut ca obiectiv prioritar confirmarea sumei de 360.000 mii lei reprezentând arierate la data de 31.01.2013 provenind din sume angajate fără prevederi bugetare, sumă stabilită de Ministerul Finanțelor Publice (MFP).

Potrivit prevederilor pct. 5, alin. (2), subcapitolul „Politică fiscală”, Anexa I „România: Memorandum de politici economice și financiare” la Scrisoarea de intenție ratificată prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 73/2013 privind ratificarea Scrisorii de intenție semnată de autoritățile române la București la 10 iunie 2013, aprobată prin Decizia Consiliului director al Fondului Monetar Internațional din 26 iunie 2013, „... s-a constatat că o parte semnificativă a arieratelor, 360 milioane RON, sunt sume contestate pentru unul dintre următoarele motive: nerespectarea dispozițiilor sau reglementărilor legale relevante; facturări sau achiziții inadecvate; lipsa evidențelor privind efectuarea lucrărilor facturate. Aceste sume contestate nu vor fi luate în calculul sumei totale a arieratelor restante pe care le au autoritățile locale. Curtea de Conturi va audita sumele contestate și hotărârea definitivă va fi validată de instanțele judecătorești”.

Conform informațiilor inițiale comunicate de MFP și incluse în Scrisoarea de intenție transmisă către FMI, arieratele provenind din sume angajate fără prevederi bugetare înregistrate la data de 31.01.2013 de către unitățile administrativ-teritoriale (UAT-urile) din România se situează la nivelul sumei de 360.000 mii lei. Valorile arieratelor comunicate de MFP au avut la bază rezultatele unor verificări efectuate la nivelul UAT-urilor de către structurile cu atribuții de control din cadrul DGFP județene.

Ulterior, în urma solicitării Curții de Conturi de a i se pune la dispoziție documente care să expliciteze valoarea sus-menționată a arieratelor, în luna august MFP a revizuit centralizările privind arieratele, astfel că a transmis Curții de Conturi situații centralizatoare din care rezultă că arieratele provenite din sume angajate fără prevederi bugetare sunt în valoare de 308.470 mii lei.

Pe baza acestei documentații primite de la MFP, Curtea de Conturi a României a refăcut centralizarea datelor privind arieratele înregistrate de UAT-uri (această operațiune fiind realizată exclusiv prin însumarea și centralizarea indicatorilor raportați de DGFP județene), concluzionând că soldul arieratelor la data de 31.01.2013 provenite din sume angajate fără prevederi bugetare este în valoare de 298.177 mii lei, respectiv cu 10.293 mii lei mai mic decât soldul arieratelor raportat de MFP în urma revizuirii din luna august 2013. Diferența între centralizarea Curții de Conturi și cea a MFP a fost cauzată, în principal, de unele erori de centralizare a arieratelor, respectiv de însumarea eronată de către MFP-DGFP a unor arierate.

În etapa următoare, Curtea de Conturi a declanșat controlul propriu-zis la nivelul a 1.271 UAT-uri (reprezentând 40% din totalul UAT-urilor din România), prin care s-au realizat verificări asupra documentelor existente la ordonatorii de credite. În urma acestor verificări, Camerele de Conturi județene au procedat la propria inventariere a arieratelor.

Așadar, privind în ansamblu rezultatele controlului Curții de Conturi la nivelul celor 1.271 UAT-uri, situația se prezintă astfel:

Număr UAT-uri verificate de către Curtea de Conturi	1.271
Valoarea totală a arieratelor identificate de Curtea de Conturi, din care:	994.323 mii lei
Valoarea arieratelor provenind din sume angajate fără prevederi bugetare	361.061 mii lei

Sintetizând constatările, au rezultat următoarele:

Diferențe între datele deținute și comunicate de MFP și cele centralizate de Curtea de Conturi, reprezentând arierate aflate în sold la data de 31.01.2013, astfel:

• soldul arieratelor aferent tuturor celor 3.228 unități administrativ-teritoriale, conform datelor operative raportate lunar către MFP de către ordonatorii de credite ai bugetelor locale, este în sumă de 1.213.711 mii lei;

• soldul arieratelor la data de 31.01.2013 provenind din:

- sume angajate fără prevederi bugetare contestat de către MFP, este în valoare de 360.000 mii lei;
- sume angajate fără prevederi bugetare raportat inițial de către MFP, este în valoare de 359.960 mii lei;
- sume angajate fără prevederi bugetare raportat de către MFP, în urma revizuirii din luna august 2013, este în valoare de 308.471 mii lei;
- sume angajate fără prevederi bugetare determinat de Curtea de Conturi prin însumarea și centralizarea indicatorilor raportați de către DGFP județene, este în valoare de 298.177 mii lei;
- sume angajate fără prevederi bugetare, constatat de către Curtea de Conturi la nivelul celor 1.271 unități administrativ-teritoriale, este în valoare de 361.061 mii lei.

Așadar, soldul tuturor arieratelor la data de 31.01.2013, constatat de către Curtea de Conturi la nivelul celor 1.271 unități administrativ-teritoriale este în sumă de 994.323 mii lei și reprezintă aproximativ 82% din soldul în sumă de 1.213.711 mii lei al arieratelor la data de 31.01.2013 (conform datelor operative raportate lunar către MFP de către ordonatorii de credite ai bugetelor locale) aferent tuturor celor 3.228 unități administrativ-teritoriale.

Cauzele și contextul apariției arieratelor provenind din sume angajate fără prevederi bugetare

În urma analizei privind cauzele și contextul apariției arieratelor provenite din sume angajate fără prevederi bugetare, auditorii publici externi din cadrul Curții de Conturi au identificat unele fenomene extrem de grave, ce denotă și un nivel scăzut al disciplinei economico-financiare, după cum urmează:

- au fost identificate situații în care UAT-urile nu au înregistrat în contabilitate facturile primite de la furnizori, denaturându-se astfel situațiile financiare și indicatorii privind datoriile înregistrate de instituțiile publice.

Gravitatea acestor cazuri rezidă din faptul că prin lipsa disciplinei financiar-contabile (neînregistrarea pe criterii cronologice a documentelor justificative în contabilitatea instituției) ordonatorii de credite urmăresc în fapt mascarea unor dezechilibre ale bugetelor UAT-urilor. Cu alte cuvinte, în majoritatea cazurilor asistăm la încălcări/nerespectări ale principiilor și normelor referitoare la angajarea cheltuielilor publice.

În practică, arieratele provenite din facturi neînregistrate în contabilitate (fenomen cunoscut sub forma „*ținerii facturilor în sertar*”) sunt de cele mai multe ori foarte greu de identificat în timpul unui control/audit extern, întrucât în evidențele financiar-contabile nu au fost reflectate integral operațiunile economico-financiare și nu au fost realizate toate formalitățile prevăzute prin reglementările legale în vigoare pentru angajarea cheltuielilor publice. În astfel de cazuri, ordonatorul de credite și ceilalți reprezentanți ai instituției publice urmăresc să întârzie evidențierea facturilor în contabilitate, până la momentul în care există suficiente resurse financiare pentru a se efectua plata.

Conștientizând faptul că pentru identificarea acestui gen de abatere sunt necesare tehnici de control adaptate fiecărei situații în parte, *auditorii publici externi din cadrul Curții de Conturi au abordat și alte metode și mijloace investigative*, după cum urmează:

- au fost solicitate informații de la furnizorii „tradiționali” cu privire la soldul sumelor neachitate de UAT-uri;
- au fost efectuate inspecții pe teren pentru identificarea stadiului lucrărilor publice, solicitându-se explicații punctuale cu privire la motivele nefacturării sau neînregistrării în contabilitate a facturilor;
- au fost solicitate informații detaliate (pe baza de note de relații și declarații pe propria răspundere din partea angajaților UAT-urilor) cu privire la circuitul documentelor și existența unor facturi neînregistrate în contabilitate.

În urma acestor demersuri ale Curții de Conturi, s-a concluzionat faptul că *întârzierea înregistrării în contabilitate a unor facturi emise de către furnizori reprezintă o practică larg răspândită la nivelul UAT-urilor.*

- ◆ au fost identificate situații în care *deși bunurile și serviciile au fost recepționate de UAT-uri, furnizorii de bunuri și servicii întârzie emiterea facturilor.*

În urma investigațiilor și inspecțiilor la fața locului asupra stadiului lucrărilor publice contractate de UAT-uri, auditorii publici externi au constatat că, în unele cazuri, *unitățile administrativ-teritoriale au recepționat bunuri, lucrări și servicii fără ca acestea să fi fost facturate de către furnizor.*

În aceste situații există, de regulă, anumite înțelegeri/compromisuri între furnizori și beneficiari (UAT-uri), cauzate, în cele mai multe cazuri, de lipsa de resurse financiare a UAT-urilor. *Lipsa de resurse financiare a UAT-urilor este determinată de deficiențe grave în execuția bugetară, întrucât nu există o previziune realistă asupra realizării veniturilor.*

În fapt, aceste situații atipice (în care în mod inexplicabil un furnizor întârzie să emită facturile și nu inițiază procedurile legale pentru încasarea contravalorii facturilor) scot la iveală „legături nefirești” între furnizorul de bunuri/servicii și instituția publică. Practic, de cele mai multe ori aceste „*înțelegeri nescrise*” între entitățile de drept public și de drept privat, cu privire la momentul și oportunitatea emiterii facturii, reprezintă indicii ale unor compromisuri (de ambele părți) cu privire la calitatea și corectitudinea derulării contractului.

Practic, întârzierea emiterii facturilor și tergiversarea reflectării în contabilitate a tuturor operațiunilor financiar-contabile conduce la evitarea evidențierii transparente a tuturor obligațiilor economico-financiare ale instituției publice și, implicit, la acumularea de arierate provenite din sume angajate fără prevederi bugetare la nivelul UAT-urilor.

- ◆ au fost identificate situații în care UAT-urile au angajat cheltuieli publice în baza unor *programe naționale finanțate de la bugetul de stat*, fără a avea însă certitudinea că sumele respective vor fi aprobate și ulterior transferate de la bugetul de stat la bugetele locale.

Majoritatea deficiențelor identificate pe linia gestionării arieratelor au avut ca punct de plecare angajarea de cheltuieli fără prevederi bugetare și supraestimarea veniturilor în etapa de elaborare a proiectului de buget, motiv pentru care ulterior vor fi necesare rectificări bugetare în minus asupra cheltuielilor. Coroborând aceste aspecte cu faptul că autoritățile locale au puteri depline în ceea ce privește aprobarea și execuția bugetelor proprii (prin posibilitatea efectuării de rectificări bugetare în orice moment), rezultă faptul că acumularea de arierate la nivelul UAT-urilor este semnalul unui management defectuos al finanțelor publice locale. Acest aspect este confirmat și de situațiile din ce în ce mai des întâlnite, cazuri în care autoritățile administrației publice locale solicită primirea de sprijin financiar de la Guvern în vederea echilibrării bugetelor de la nivel local.

Abaterile de la legalitate și regularitate constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale cu ocazia acțiunilor de audit/control efectuate de structurile Curții de Conturi scot în evidență:

- ◆ pe de-o parte, disfuncționalități în angajarea cheltuielilor și în efectuarea plăților din cauza lipsei de finanțare, prin elaborarea de bugete nerealiste, fundamentate pe baza unor resurse potențiale și nu

certe, ajungându-se la sfârșitul anului la imposibilitatea acoperirii cheltuielilor angajate și la acumularea de arierate la plăți;

- ◆ pe de altă parte, un management incorect și defectuos al fondurilor publice, urmare nerespectării/necunoașterii prevederilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea fondurilor publice.

În acest context, problema arieratelor la nivelul unităților administrativ-teritoriale trebuie abordată și analizată din mai multe perspective, având ca punct de plecare cauzele care determină acumularea de arierate.

În fapt, privind retrospectiv asupra evoluției din ultimii ani, trebuie subliniat faptul că stingerea arieratelor unităților administrativ-teritoriale prin alocarea periodică de sume de la bugetul de stat (sau alte forme de împrumut) nu este o soluție viabilă și nu are efectul scontat atât timp cât nu se elimină cauzele care conduc la acumularea de arierate.

Cazuistica și experiența Curții de Conturi pot furniza o imagine completă asupra principalelor cauze ale acumulării de arierate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, după cum urmează:

- nefundamentarea deciziilor de alocare a fondurilor, atât din punct de vedere al respectării bazei legale pentru respectiva cheltuială, dar și al impactului asupra capacității unității administrativ-teritoriale de a susține și a implementa respectivele decizii;
- modul deficitar de fundamentare a necesităților de resurse - nivel scăzut de realism și predictibilitate în estimarea veniturilor și anticiparea sumelor pe care ordonatorul de credite le va primi de la bugetul de stat;
- deficiențe privind aplicarea criteriilor de priorizare a obiectivelor de investiții și de identificare a soluțiilor aferente de finanțare;
- deficiențe în utilizarea analizelor cost-beneficiu și cost-eficacitate pentru a compara diverse mijloace concurențiale pentru atingerea unui anumit obiectiv;
- deficiențe privind estimarea pe termen lung a costurilor aferente proiectelor/ obiectivelor; lipsa unor analize aprofundate privind impactul angajamentelor multianuale de cheltuieli asupra bugetelor din anii următori.

Așa cum se sublinia și în scrisoarea de intenție cu Fondul Monetar Internațional ratificată prin OUG nr. 73/2013, *arieratele la nivelul autorităților locale reprezintă o provocare esențială.*

Această provocare este cu atât mai complexă cu cât, pe de-o parte, s-au constatat deficiențe legate de *neînregistrarea, de către unitățile administrativ-teritoriale, a tuturor tranzacțiilor în momentul în care s-au produs*, determinând *subevaluarea volumului arieratelor*, iar, pe de altă parte, au fost depuse cereri de solicitare de sume destinate achitării unor *arierate supraevaluate și necorelate cu datele evidențiate în contabilitate și raportate prin situațiile financiare.*

De asemenea, *dincolo de existența în sine a facturilor prezentate de furnizorii de bunuri, servicii și lucrări, care poate induce ideea unui fenomen al arieratelor, trebuie analizată și cealaltă fațetă a problemei, respectiv cât de credibile și cât de sustenabile sunt serviciile, lucrările prestate și facturate*, în condițiile în care cele mai multe *abateri generatoare de prejudicii constatate cu ocazia acțiunilor Curții de Conturi* au reliefat, printre altele:

- ◆ plata unor servicii neexecutate de antreprenori, dar facturate și plătite;
- ◆ acceptarea la plată a unor situații de lucrări care conțin cantități mai mari decât cele efectiv executate la anumite articole de cheltuieli, a unor materiale care au prețuri cu mult peste prețul pieței;
- ◆ acceptarea pentru decontare a unor documente care nu conțin informațiile necesare pentru a certifica realitatea sumelor solicitate;
- ◆ decontarea de mai multe ori a unor servicii, acestea fiind cuprinse în situații de lucrări succesive;
- ◆ achiziționarea de materiale, date ulterior în custodie executanților, dar care nu s-au mai regăsit în lucrările executate etc.

Din această perspectivă și în vederea întăririi responsabilității ordonatorilor de credite, considerăm că *în legea finanțelor publice sau alte reglementări în domeniu ar trebui tratată și reglementată răspunderea disciplinară, materială sau penală a persoanelor vinovate de încălcarea normelor legale în domeniul finanțelor publice.*

Prin prisma rezultatelor acțiunilor sale, Curtea de Conturi subliniază că abordarea din toate perspectivele a problemei arieratelor ar putea constitui un punct de plecare în *definirea unor responsabilități clare și concrete, dar mai ales a unor răspunderi personale ale managementului public față de acțiunile sau inacțiunile care afectează și prejudiciază fondurile și patrimoniul public.*

Acțiuni de audit și control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

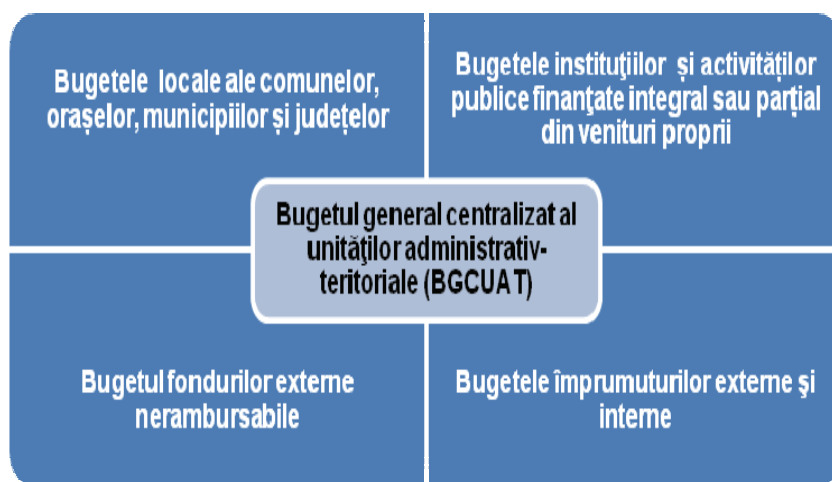
1. Principalele coordonate ale execuției bugetelor unităților administrativ-teritoriale în anul 2012

Curtea de Conturi exercită funcția de control și asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul structurilor teritoriale, respectiv camerele de conturi.

Unitățile administrativ-teritoriale au dreptul la resurse financiare proprii, pe care autoritățile administrației publice locale le stabilesc, le administrează și le utilizează pentru îndeplinirea competențelor și atribuțiilor ce le revin, în condițiile legii și cu respectarea prevederilor și procedurilor în domeniul finanțelor publice locale.

Aceste resurse sunt gestionate prin intermediul bugetelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale, respectiv:

- bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor;
- bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii;
- bugetele împrumuturilor externe și interne contractate de autoritățile administrației publice locale;
- bugetul fondurilor externe nerambursabile.

În acest context, camerele de conturi, prin exercitarea funcției de control/audit, au ținut identificarea principalelor deficiențe în gestionarea fondurilor publice la nivelul unităților administrativ-teritoriale și stabilirea măsurilor de eliminare a acestora, creșterea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern de înaltă calitate și eficiență, în esență gestionarea solidă și performantă a banilor publici.

Totodată, la nivel local, camerele de conturi au efectuat și acțiuni de control care au vizat regiile autonome și societățile comerciale de interes local, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, precum și concesionarea sau închirierea de bunuri care fac parte din proprietatea publică.

Sinteza veniturilor și cheltuielilor elementelor componente ale bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale pentru anul 2012, comparativ cu anul 2011, este prezentată în tabelul de mai jos:

- milioane lei -

Nr. crt.	Bugete	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent/ Deficit
1	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județelor			
	- Anul 2011	44.803,9	44.003,8	800,1
	- Anul 2012	45.419,3	46.333,4	- 914,1
	- % 2012 față de 2011	101,4	105,3	
2	Bugetele instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii			
	- Anul 2011	9.205,5	9.139,7	65,8
	- Anul 2012	9.844,7	9.776,0	68,7
	- % 2012 față de 2011	106,9	107,0	
3	Bugetele împrumuturilor externe și interne			
	- Anul 2011		1.928,6	- 1.928,6
	- Anul 2012		2.141,2	- 2.141,2
	- % 2012 față de 2011		111,0	
4	Bugetele fondurilor externe nerambursabile			
	- Anul 2011	182,2	220,2	- 38,0
	- Anul 2012	81,4	81,6	- 0,2
	- % 2012 față de 2011	44,7	37,1	

Din datele prezentate mai sus reiese că cele mai importante resurse ale administrației publice locale se derulează, cu preponderență, prin bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor și județelor. Dacă în anul 2011 aceste bugete înregistrau un excedent de 800,1 milioane lei, în anul 2012 bugetele locale au acumulat un deficit de 914,1 milioane lei. În fapt, autoritățile administrației publice locale au efectuat cheltuieli fără acoperire în resurse certe, lucru ce a determinat acumularea unor arierate la nivelul unităților administrativ-teritoriale la finele anului 2012 în cuantum de circa 840,2 milioane lei (potrivit datelor publicate de Ministerul Finanțelor Publice).

Execuția bugetelor instituțiilor și activităților publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii reflectă în principal execuția la nivelul unităților sanitare, trecute în coordonarea/subordonarea autorităților administrației publice locale.

În ceea ce privește împrumuturile interne și externe contractate la nivel local, se remarcă o creștere de 111,0% a acestora în anul 2012 față de anul 2011, ceea ce arată că autoritățile administrației publice locale apelează intens la această sursă de finanțare, deși are un impact semnificativ asupra deficitului bugetar.

Deși ar trebui să constituie o sursă alternativă de finanțare, bugetul fondurilor externe nerambursabile înregistrează o scădere semnificativă față de anul 2011.

Evoluția sintetică a execuției veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale în anul 2012, comparativ cu anul 2011, este prezentată în tabelul de mai jos:

- milioane lei -

Nr. crt.	Categorii de venituri	2011	2012	% 2012/2011
1	Venituri din impozite, taxe, contribuții, vărsăminte, alte venituri	8.170,1	8.518,1	104,3
	% din total an	18,2	18,8	
2	Cote și sume defalcate din impozitul pe venit	14.231,5	13.837,6	97,2
	% din total an	31,8	30,5	
3	Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	13.182,4	14.936,8	113,3
	% din total an	29,4	32,9	
4	Subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete	5.619,7	4.636,4	82,5
	% din total an	12,6	10,2	
5	Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări	3.600,2	3.490,4	96,9
	% din total an	8,0	7,6	
	TOTAL VENITURI (1+2+3+4+5)	44.803,9	45.419,3	101,4

Veniturile bugetelor locale pe anul 2012 înregistrează o creștere de numai 101,4% față de anul 2011, singurele categorii de venituri peste nivelul celor din anul 2011 fiind veniturile proprii provenite din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte și venituri, mai mari cu 104,3%, respectiv sumele defalcate din TVA care au cea mai mare creștere față de anul 2011, cu 113,3% (+1.754,4 milioane lei). Această creștere se localizează în principal la sumele defalcate din TVA pentru echilibrarea bugetelor locale, majorate succesiv cu ocazia rectificărilor bugetare în vederea achitării arieratelor unităților administrativ-teritoriale față de furnizorii de bunuri, servicii și lucrări.

Se constată o creștere în total venituri a ponderii veniturilor proprii provenite din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte și venituri de la 18,2% în anul 2011 la 18,8% în anul 2012, în timp ce încasările din cotele defalcate din impozitul pe venit au scăzut cu 393,9 milioane lei, ca efect al diminuării acestora la 71,5% din impozitul pe venit încasat la bugetul de stat la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale.

Pe de altă parte, subvențiile primite de la bugetul de stat și de la alte bugete au fost mai mici cu 983,3 milioane lei față de anul 2011, ponderea acestora, în total venituri, scăzând de la 12,6% în anul 2011 la 10,2% în anul 2012.

Scăderi față de anul 2012 se înregistrează și la sumele primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate, ponderea lor în total venituri ajungând la 7,6%.

- milioane lei -

Nr. crt.	Categorii de cheltuieli	2011	2012	% 2012/2011
1	Cheltuieli de personal	11.241,5	11.889,5	105,8
	% din total an	25,5	25,7	
2	Bunuri și servicii	9.486,5	10.641,4	112,2
	% din total an	21,6	23,0	
3	Dobânzi	773,0	812,3	105,1
	% din total an	1,8	1,8	
4	Subvenții	2.105,5	2.116,3	100,5
	% din total an	4,8	4,6	
5	Transferuri	7.185,9	7.113,6	99,0
	% din total an	16,4	15,4	
6	Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	4.360,1	4.933,6	113,2
	% din total an	9,9	10,5	
7	Cheltuieli de capital	8.334,5	7.973,6	95,7
	% din total an	18,9	17,2	
8	Operațiuni financiare	516,8	853,1	165,1
	% din total an	1,1	1,8	
	TOTAL CHELTUIELI (1+2+3+4+5+6+7+8)	44.003,8	46.333,4	105,3

Cheltuielile bugetelor locale au crescut în anul 2012 față de anul 2011 cu 2.329,6 milioane lei, respectiv cu 5,3%.

Creșteri semnificative au înregistrat cheltuielile cu bunuri și servicii, +1.154,9 milioane lei, respectiv 112,2% și cheltuielile pentru proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, +573,5 milioane lei, respectiv 113,2%. Cheltuielile de personal continuă să dețină ponderea cea mai ridicată în totalul cheltuielilor bugetelor locale, respectiv 25,7%, înregistrând o creștere de 105,8%, în timp ce ponderea bunurilor și serviciilor a crescut de la 21,6% la 23%.

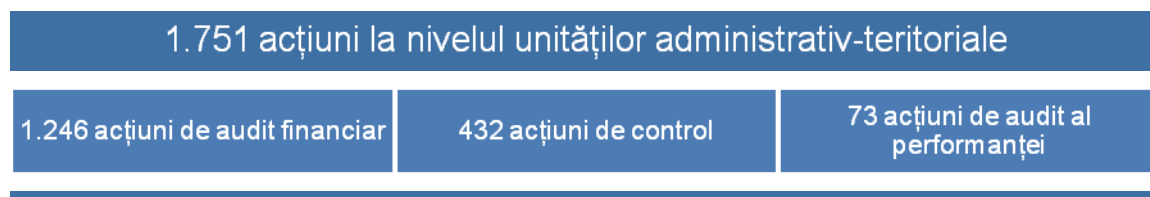
Paradoxal, cheltuielile de capital au scăzut față de anul 2011 cu 360,9 milioane lei, ponderea lor în total cheltuieli scăzând, de asemenea, de la 18,9% în anul 2011 la 17,2% în anul 2012.

Este de remarcat și creșterea cheltuielilor înregistrate la operațiuni financiare, datorată unor plăți masive reprezentând rambursări de credite pentru împrumuturile interne și externe contractate de autoritățile administrației publice locale.

2. Prezentarea rezultatelor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Obiectivele principale ale acțiunilor de control/audit desfășurate de camerele de conturi, în baza competențelor și atribuțiilor stabilite de lege, s-au concretizat la nivel local în verificarea formării, administrării și întrebuințării resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale, precum și administrării patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, cu respectarea principiilor legalității, regularității, economicității, eficienței și eficacității.

La nivelul unităților administrativ-teritoriale, potrivit Programului de activitate al Curții de Conturi pe anul 2013, au fost realizate un număr de **1.751 acțiuni**, din care **1.246 acțiuni de audit financiar** asupra situațiilor financiare încheiate la finele anului 2012 (71,1%), **73 acțiuni de audit al performanței** (4,2%) și **432 acțiuni tematice de control** (24,7%).

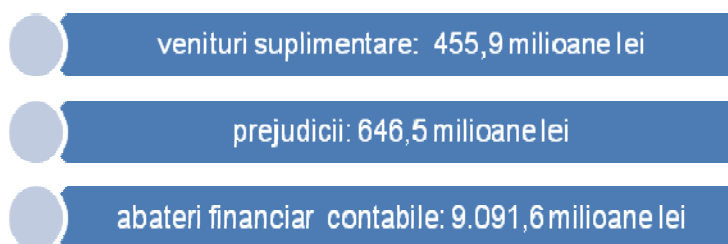

Ca urmare a acțiunilor de control/audit efectuate au fost întocmite următoarele **acte de control/audit**:

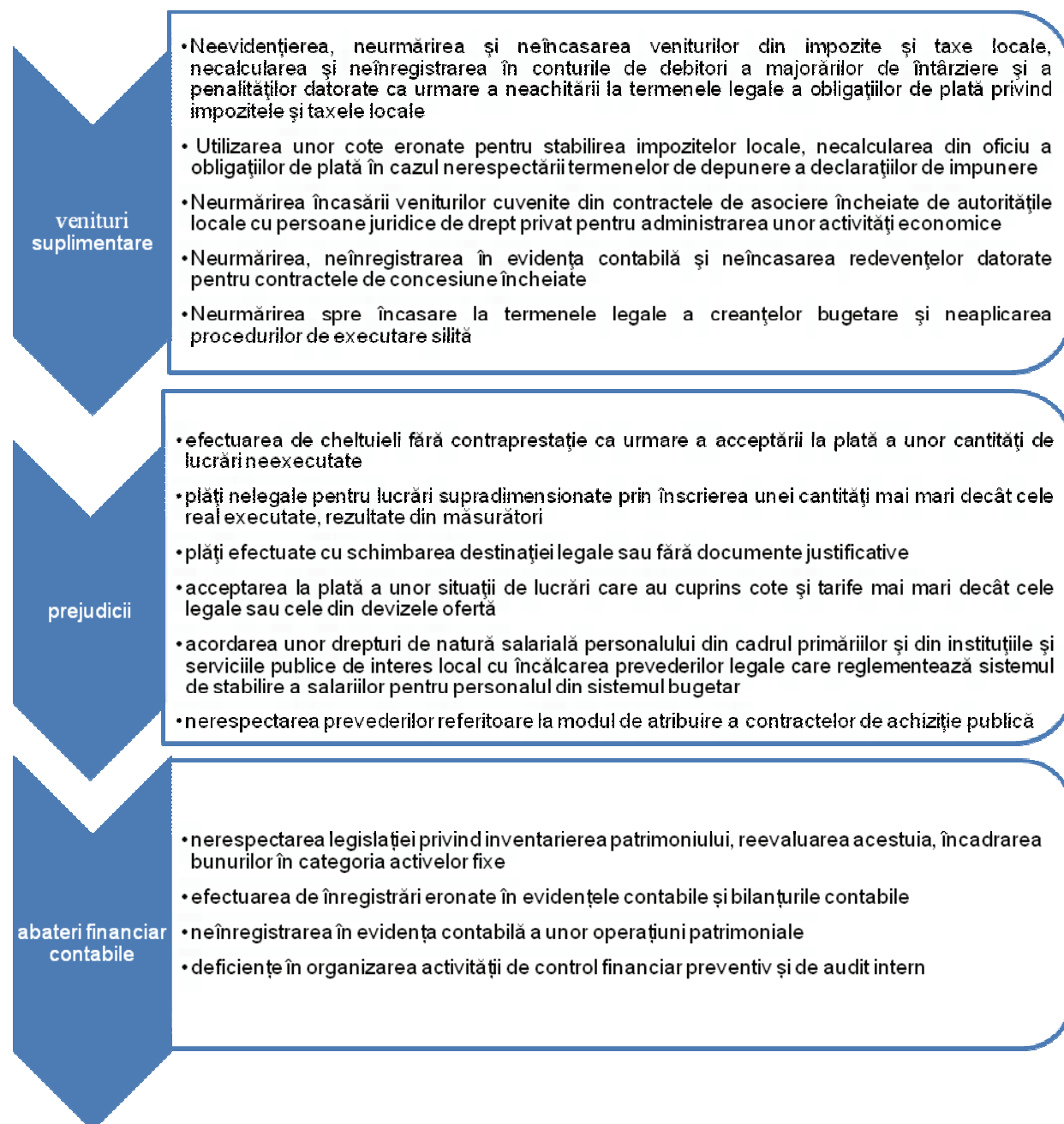
- 1.524 rapoarte de control/audit;
- 1.287 procese-verbale de constatare;
- 1.273 note de constatare;
- 168 procese-verbale de constatare a contravențiilor, a încălcării obligațiilor și de aplicare a amenzii civile.

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, **în urma valorificării constatărilor din actele de control au fost emise 1.352 decizii**, prin care au fost dispuse **14.727 măsuri** pentru remedierea abaterilor și neregulilor constatate.

Acțiunile efectuate la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, precum și la regiile autonome și societățile comerciale de interes local, au reliefat cazuri de nerespectare a reglementărilor legale constatându-se abateri și nereguli care au generat fie venituri suplimentare cuvenite bugetelor publice, fie prejudicii sau au influențat calitatea gestiunii economico-financiare a entității verificate, cuantificate valoric astfel:

Cauzele cele mai relevante care au generat abateri cu impact asupra veniturilor și cheltuielilor bugetare, respectiv asupra acurateței și corectitudinii situațiilor financiare pot fi sintetizate astfel:

3. Sinteza constatărilor și concluziilor acțiunilor de audit/control desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale

Auditul financiar, precum și acțiunile de control tematic la nivelul unităților administrativ-teritoriale, relevă o serie de curențe și iregularități în modul de formare, administrare și utilizare a resurselor publice, fiind necesare în continuare măsuri pentru îmbunătățirea managementului finanțelor publice locale și dezvoltarea la un nivel corespunzător a capacității instituționale de elaborare și execuție a bugetelor unităților administrativ-teritoriale.

Curtea de Conturi își exprimă convingerea că, prin corectarea deficiențelor depistate și preîntâmpinarea producerii altora, autoritățile administrației publice locale vor asigura instituirea unui sistem de management orientat spre atingerea rezultatelor și asigurarea necondiționată a gestionării transparente a finanțelor publice.

În fapt, la baza deficiențelor constatate stă caracterul, de cele mai multe ori formalist, al bugetului și lipsa de instrumente eficiente pentru evaluarea performanței utilizării resurselor alocate, dar și lipsa de implicare a factorilor de decizie în implementarea unui sistem bine definit de alocare a resurselor bugetare în funcție de rezultatele obținute.

Nu de puține ori, deficiențele constatate au la bază și eludarea, cu bună știință, a prevederilor legale în domeniu de către factorii decizionali, dar și de cei în sarcina și responsabilitatea cărora sunt delegate atribuțiile și competențele. În acest context, pe lângă măsurile dispuse și recomandările formulate, Curtea de Conturi a recurs și la sesizarea organelor de urmărire penală pentru cercetarea faptelor care prezintă indicii de natură penală.

3.1 Abateri cu impact asupra veniturilor

Un obiectiv principal urmărit de structurile Curții de Conturi în acțiunile de audit financiar la nivelul unităților administrativ-teritoriale este *modul de stabilire, evidențiere și urmărire a încasării veniturilor bugetare, în cuantumul și la termenele prevăzute de lege, precum și identificarea cauzelor care au determinat nerealizarea acestora.*

Abaterile constatate și consemnate în actele de audit/control cu privire la stabilirea, constatarea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetelor locale relevă faptul că managementul în acest domeniu nu este încă suficient de performant, nivelul veniturilor proprii încasate nu exprimă potențialul real al unităților administrativ-teritoriale și că există deficiențe în activitatea de administrare și de executare silită a creanțelor fiscale de către compartimentele de specialitate ale primăriilor.

Concluziile reținute în urma auditării acestui obiectiv sunt:

Proiectele de buget nu sunt fundamentate realist, ca urmare a neinventarierii și evaluării incorecte a materiei impozabile și a bazei de impozitare în funcție de care se stabilesc impozitele și taxele cuvenite bugetelor locale, iar veniturile bugetare sunt supradimensionate fără să se aibă în vedere posibilitățile reale de realizare.

Pe parcursul execuției bugetare, cu ocazia rectificărilor bugetare, nu s-au făcut modificări și reevaluări ale prevederilor inițiale ale veniturilor bugetare, deși execuția nu era în concordanță cu planificarea veniturilor.

În sistemul administrației publice locale, în special la unitățile administrativ teritoriale ale comunelor, implementarea programelor asistate pe calculator privind evidența și urmărirea încasării veniturilor aferente bugetelor locale este nesatisfăcătoare, existând frecvent riscul apariției unor erori de calcul, de evidență sau de raportare a veniturilor bugetului local.

Numărul posturilor, uneori insuficient, și pregătirea profesională a personalului, deseori deficitară, nu permit asigurarea verificării sistematice a operațiunilor din punct de vedere al respectării tuturor prevederilor legale care le sunt aplicabile, în vigoare la data efectuării operațiunilor.

Neimplicarea suficientă a ordonatorului principal de credite în organizarea și desfășurarea procesului de colectare a impozitelor și taxelor locale și nestabilirea de persoane cu atribuții precise pe această linie a favorizat, în unele cazuri, însușirea din gestiune a veniturilor încasate în numerar, context în care Curtea de Conturi a procedat la sesizarea organelor de urmărire penală.

În majoritatea cazurilor, aparatul de specialitate al unităților administrativ-teritoriale nu întreprinde toate măsurile pentru aplicarea procedurilor de urmărire și încasare pentru toate sumele datorate bugetelor locale sau, după caz, de executare silită. În aceste condiții, termenul de aplicare a procedurilor de executare silită se prescrie, bugetele locale fiind prejudiciate cu sumele în cauză, autoritățile locale neluând măsurile legale de recuperare de la persoanele răspunzătoare.

Deși bugetele locale sunt încă puternic dependente de susținerea bugetului de stat în asigurarea resurselor unităților administrativ-teritoriale, totuși abaterile consemnate în actele de audit/control evidențiază o slabă preocupare a autorităților administrației publice locale de a valorifica cu precădere veniturile care pot rezulta din desfășurarea unor activități economice sau din valorificarea unor bunuri din patrimoniul public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Situația grafică, pe județe, a veniturilor suplimentare constatate, în milioane lei se prezintă după cum urmează:

Cazuri relevante:

1. La nivelul majorității unităților administrativ-teritoriale au fost identificate abateri privind stabilirea eronată a impozitelor/taxelor locale prin aplicarea unor cote de impunere mai mici decât cele legale sau prin subdimensionarea bazei impozabile, ca urmare a neîncadrării corecte a terenurilor pe zone și categorii de folosință, ceea ce a condus la aplicarea unui nivel al impozitului pe teren mai mic decât cel legal și la neajustarea corectă a valorii clădirilor deținute de persoanele fizice prin aplicarea coeficientului de corecție în funcție de zona și rangul localității. De asemenea, nu au fost create pârghiile necesare pentru urmărirea modului de respectare a obligației contribuabililor de a declara organelor fiscale construcțiile achiziționate sau a celor construite, după expirarea termenului prevăzut în autorizațiile de construire și implicit calcularea din oficiu a obligațiilor de plată, precum și de verificare a realității datelor din declarațiile de impunere depuse de contribuabili, în special a celor care priveau reevaluarea periodică a activelor fixe supuse impozitării.

Neurmărirea declarării reale a terenurilor dobândite de contribuabili și nerealizarea corespondenței dintre datele înregistrate în evidențele fiscale cu cele înscrise în registrul agricol, în vederea stabilirii corecte a impozitului pe teren, precum și stabilirea eronată a taxei pentru regularizarea autorizațiilor de construire și/sau neefectuarea operațiunilor de regularizare a taxelor pentru eliberarea autorizațiilor de construire sunt, de asemenea, abateri frecvente care au influențat nefavorabil încasările la bugetele locale.

Un impact negativ asupra colectării impozitelor și taxelor locale o are și neaplicarea, în totalitate, a procedurilor de urmărire și executare silită prevăzute de Codul de procedură fiscală, în vederea încasării veniturilor proprii, persoanele cu atribuții în domeniu limitându-se doar la emiterea și transmiterea înștiințărilor de plată și a somațiilor, fără a lua și celelalte măsuri de executare silită (înstituirea de popri bancare asupra disponibilităților bănești, executarea veniturilor datorate contribuabililor de terțe persoane, înstituirea de sechestre asupra bunurilor mobile și imobile deținute de contribuabilii respectivi) pentru încasarea la bugetele locale a unor datorii restante.

Câteva exemple edificatoare în acest sens sunt: UATJ Buzău (145 mii lei sume nestabilite din regularizarea taxelor pentru eliberarea autorizațiilor de construire), UATJ Constanța (1.626 mii lei drepturi nestabilite și neînregistrate din contractele de vânzare-cumpărare cabinete medicale), UATM Satu Mare (327 mii lei sume reprezentând taxa pe terenurile forestiere date în administrarea ocoalelor silvice), UATM Brașov (516 mii lei sume nestabilite și neîncasate din taxa pe terenurile concesionate sau date în administrare unor persoane juridice), UATM Craiova (749 mii lei sume nestabilite și neîncasate din regularizarea taxelor pentru eliberarea autorizațiilor de construire), UATM Galați (1.567 mii lei taxe pentru eliberarea autorizațiilor privind lucrările de racorduri și bransamente la rețelele publice de apă, canalizare, gaze termice, energie electrică, telefonie și televiziune prin cablu), UATM Mangalia (3.804 mii lei impozit pe clădiri și taxă pe teren pentru clădirile date în administrarea SC Callatis Therm SA Mangalia), UATM Piatra Neamț (972 mii lei impozit pe clădiri finalizate și recepționate, dar pentru care nu s-au depus declarații de impunere), UATM Pitești (242 mii lei impozit pe spectacole pentru activități distractive organizate sub formă de discotecă de două societăți comerciale), UATM Târgu Jiu (221 mii lei impozit pe clădiri finalizate și recepționate, dar pentru care nu s-au depus declarații de impunere), UATO Bușteni (280 mii lei taxă pe clădirile date în administrarea și folosință SC Kalinderu Service SRL Bușteni).

2. La nivelul consiliilor județene s-a constatat o practică generalizată de a nu întreprinde măsurile corespunzătoare pentru stabilirea, înregistrarea în evidența contabilă și urmărirea în vederea încasării a veniturilor cuvenite bugetului județean reprezentând cota de 40% din veniturile provenite din impozitul pe autovehiculele de transport marfă cu masa totală autorizată de peste 12 t, venituri încasate de bugetele locale ale comunelor/orașelor/municipiilor, cu atât mai mult cu cât aceste venituri, precum și amenzile și penalitățile aferente se pot utiliza exclusiv pentru lucrări de întreținere, modernizare, reabilitate și construire a drumurilor locale și județene. Astfel, pot fi exemplificate în acest sens: UATJ Arad (310 mii lei), UATJ Bistrița-Năsăud (715 mii lei), UATJ Brașov (397 mii lei), UATJ Constanța (7.029 mii lei), UATJ Suceava (1.391 mii lei); UATJ Ilfov (895 mii lei).

3. Un alt domeniu insuficient gestionat este activitatea de stabilire și încasare a veniturilor din proprietate. Deși sunt concesionate diverse servicii de utilități publice operatorilor economici, autoritățile locale nu înregistrează în evidența contabilă și nu urmăresc încasarea redevențelor datorate pentru delegarea gestiunii serviciilor publice. Pot fi evidențiate în acest sens: UATJ Dâmbovița (1.419 mii lei de la operatorul SC Eurogas Prescom SRL Fieni și 423 mii lei de la SC Supercom SA București), UATM Craiova (3.496 mii lei de la SC Compania de Apă Oltenia SA Craiova), UATM Ploiești (1.695 mii lei de la SC Rosal Grup SA). De asemenea, nu s-a stabilit și urmărit încasarea sumelor din închirierea unor bunuri proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, cum ar fi: UATJ Prahova (203 mii lei), UATM Drobeta Turnu Severin (284 mii lei), UATM Mangalia (172 mii lei), UATO Comarnic (675 mii lei), UATO Sângeorz-Băi, județul Bistrița-Năsăud (201 mii lei).

Deși poate constitui o sursă importantă de venituri, autoritățile administrației publice locale nu întreprind măsuri de încasare a dividendelor datorate de operatorii economici la care unitățile administrativ-teritoriale dețin

capitalul majoritar. În urma acțiunilor de audit/control au fost identificate venituri neîncasate din dividende la: UATJ Braşov (134 mii lei de la SC Carfil Parc Industrial SA şi SC Metrom Industrial Parc SA), UATJ Harghita (290 mii lei), UATJ Olt (1.607 mii lei de la Compania de Apă Olt), UATM Deva (993 mii lei), UATM Drobeta Turnu Severin (10.026 mii lei de la SC Secom SA Drobeta Turnu Severin), UATM Miercurea-Ciuc (617 mii lei de la SC Harviz SA), UATM Slatina (8.684 mii lei de la Compania de Apă Olt), UATM Turda (1.876 mii lei de la trei societăţi comerciale), UATM Târgovişte (1.795 mii lei de la Ecosal 2005, Municipal Construct şi Compania de Apă), UATM Craiova (1.260 mii lei de la SC Compania de Apă Oltenia SA Craiova).

4.O altă zonă în care inacţiunea autorităţilor administraţiei publice locale grevează bugetele locale de sume importante o reprezintă nestabilirea şi neîncasarea taxei pentru eliberarea autorizaţiei de excavare datorată de agenţi economici care exploatează suprafeţe de teren, agregate minerale de pe raza unităţilor administrativ-teritoriale, aşa cum s-a înregistrat la: UATM Buzău (6.424 mii lei), UATO Bumbesti Jiu, judeţul Gorj (2.085 mii lei), UATO Sântana, judeţul Arad (152 mii lei), UATO Siret, judeţul Suceava (563 mii lei), UATO Vicovu de Sus, judeţul Suceava (933 mii lei).

3.2 Abateri având ca impact producerea de prejudicii

În cadrul obiectivelor de audit financiar urmărite la nivelul unităţilor administrativ-teritoriale s-a pus un accent deosebit pe modul în care au fost gestionate mijloacele materiale şi băneşti existente în entitatea auditată, în concordanţă cu scopul, obiectivele şi atribuţiile acesteia. S-au verificat şi analizat: constituirea şi utilizarea fondurilor entităţii; efectuarea cheltuielilor bugetare conform reglementărilor legale şi în concordanţă cu prevederile legii bugetare; acordarea şi utilizarea conform destinaţiilor stabilite a alocaţiilor pentru investiţii, a subvenţiilor şi transferurilor către ordonatorii terţiari; achitarea obligaţiilor către bugetele publice; respectarea principiilor economicităţii, eficienţei şi eficacităţii în utilizarea fondurilor publice şi a administrării patrimoniului.

Cele mai semnificative abateri având ca impact producerea de prejudicii sunt cele legate de nerespectarea prevederilor legale în angajarea, lichidarea, ordonanţarea şi plata cheltuielilor, precum şi utilizarea nelegală a fondurilor de la buget, abaterile fiind cuantificate pe categorii de cheltuieli astfel:

	Estimări prejudicii (mii lei)	% din total prejudicii
1. Cheltuieli de personal	97.574	15,1
2. Bunuri şi servicii	273.322	42,3
3. Subvenţii	42.711	6,6
4. Transferuri între unităţi ale administraţiei publice	33.858	5,2
5. Alte transferuri	2.835	0,5
6. Asistenţa socială	3.656	0,6
7. Alte cheltuieli	12.498	1,9
8. Cheltuieli de capital	176.620	27,3
9. Dobânzi	186	0,0
10. Operaţiuni financiare	3.234	0,5
Total prejudicii pe naturi de cheltuieli	646.494	100,0

Analizând evoluţia şi distribuţia prejudiciilor pe naturi de cheltuieli, se remarcă anumite tendinţe care reliefează zonele cu risc maxim în angajarea şi efectuarea cheltuielilor bugetelor locale. Astfel, cele mai mari abateri se localizează la cheltuieli de personal, cheltuieli cu bunuri şi servicii, respectiv cheltuieli de capital. În fapt, această tendinţă se menţine de câţiva ani şi este rezultatul:

- *Unei interpretări şi aplicări eronate a legislaţiei în domeniul salarizării personalului din administraţia publică locală, perpetuându-se în continuare acordarea de sporuri sau drepturi băneşti către personalul din administraţia publică locală, în baza contractelor/acordurilor colective de muncă sau a dispoziţiilor/deciziilor conducătorilor instituţiilor, cu nerespectarea regulilor şi principiilor stabilite prin legile-cadru care au instituit un nou sistem de salarizare, cu norme juridice noi şi fără să se aibă în vedere că toate actele juridice emise în baza legislaţiei anterioare care nu îşi mai regăsesc temei în noua legislaţie nu se mai aplică. În acest context, s-a consemnat efectuarea de plăţi nelegale prin acordarea de spor de fidelitate şi loialitate, spor de confidenţialitate, spor pentru condiţii vătămătoare, drepturi speciale pentru menţinerea sănătăţii şi securităţii muncii, indemnizaţie de dispozitiv, suplimente salariale. Totodată, au fost consemnate cazuri de nerespectare a prevederilor Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 71/2009, cu modificările şi completările ulterioare, în sensul că au fost efectuate plăţi având ca obiect drepturi salariale stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar prin hotărâri judecătoreşti, deşi plata acestora fusese eşalonată pe mai mulţi ani.*
- *Unui management defectuos cu privire la eficienţa şi eficacitatea cheltuielilor pentru funcţionarea şi întreţinerea instituţiilor publice locale, determinate de nerespectarea prevederilor legale referitoare la consumul de carburanţi, materiale de întreţinere, asigurări auto, parc auto; efectuarea de cheltuieli de protocol care nu se încadrează în baremurile legale; decontarea cheltuielilor efectuate fără prezentarea documentelor justificative privind transportul, cazarea, precum şi alte cheltuieli (taxa viză, transport în interiorul localităţii, comisioane de schimb valutar, asigurări medicale ş.a.); efectuarea de cheltuieli cu bunuri şi servicii fără contraprestaţie (bunuri, lucrări, servicii nerecepţionate în cantitatea facturată şi plătită) sau pe baza unor tarife neaprobată şi neavizate; încheierea unor contracte de consultanţă şi asistenţă juridică cu cabinete de avocatură, în condiţiile în care entităţile au organizat în structura proprie compartimente juridice.*

► *Nerespectării prevederilor legale privind achizițiile publice de servicii și lucrări de investiții, cu consecințe negative pe linia asigurării eficienței, economicității și eficacității achizițiilor efectuate, neasigurării unor politici concurențiale de achiziție, care să permită obținerea unui preț la nivelul celui uzual practicat pe piață. Abaterile constatate au relevat majorarea nejustificată a cheltuielilor prin plata contravalorii unor servicii/lucrări mai mari decât cele uzuale de pe piață, acceptarea la plată a unor situații de lucrări care au cuprins cote și tarife mai mari decât cele legale sau decât cele din devizele ofertă, precum și efectuarea de cheltuieli fără contraprestație ca urmare a acceptării la plată a unor cantități de lucrări neefectuate.*

O altă abatere întâlnită tot mai frecventă este cea legată de subvenționarea nelegală din bugetul local a activității unor operatori economici cărora li s-a concesiionat prin delegare de gestiune prestarea unor servicii (salubritate, alimentare cu apă și canalizare), în condițiile în care finanțarea cheltuielilor de operare necesare funcționării și exploatării serviciilor respective trebuia să fie asigurată prin încasarea de la beneficiari, pe baza facturilor emise de operatori, a contravalorii serviciilor furnizate/prestate.

Un alt domeniu care capătă amploare, prin frecvența abaterilor constatate, este cel al acordării finanțărilor nerambursabile de către autoritățile administrației publice locale, cu nerespectarea prevederilor legale în sensul că atribuirea contractelor de finanțare s-a efectuat fără organizarea unei selecții publice de proiecte, nu au fost îndeplinite criteriile și condițiile de eligibilitate prevăzute de lege, finanțarea s-a efectuat fără prezentarea documentelor justificative corespunzătoare.

**Concluziile
reținute în urma
auditării
categoriilor de
cheltuieli sunt:**

Abaterile constatate în urma acțiunilor efectuate au scos în evidență faptul că acestea se datorează în special *disfuncționalităților existente în organizarea și exercitarea controlului și auditului intern*, cât și faptului că acestea nu funcționează la un nivel care să asigure realizarea veniturilor bugetare și gestionarea fondurilor publice în condiții de legalitate, regularitate și maximă eficiență.

În urma evaluării sistemelor de control și audit intern și a probelor de audit obținute, în marea majoritate a instituțiilor auditate s-a concluzionat că sistemele de control și audit intern nu funcționează în mod corespunzător, activitățile de audit intern la nivelul instituțiilor publice sunt, în general, formale, ineficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, iar conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și drept urmare riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate.

Activitatea de audit intern este descoperită în special la nivelul unităților administrativ-teritoriale comunale care nu reușesc să organizeze astfel de activități sau să angajeze auditori calificați. În unele unități administrativ-teritoriale, auditul intern a fost realizat în baza unor contracte de prestări servicii, însă, în marea majoritate a cazurilor, au fost întocmite câteva rapoarte de audit, pe teme ușor generalizabile, astfel încât rapoartele întocmite de un auditor au aceleași constatări, format și recomandări pentru toate comunele cu care acesta a avut contract de prestări servicii. Unele rapoarte se limitează a înșirui datele cuprinse în situațiile financiare ale entității, concluzionând apoi că acestea reflectă corect și fidel patrimoniul entităților auditate, fără a face referire în vreun fel la legalitatea și regularitatea operațiunilor desfășurate în perioada auditată.

Organizarea și exercitarea în mod deficitar a controlului financiar preventiv de către instituțiile publice se datorează în primul rând lipsei personalului de specialitate, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de acelea de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.

Prejudiciile create prin plățile nelegale efectuate pentru lucrări de investiții și reparații curente sunt datorate superficialității în ceea ce privește îndeplinirea sarcinilor de serviciu, activității deficitare a diriginților de șantier, angajați de către ordonatorii de credite pentru supravegherea și avizarea realității executării lucrărilor conform proiectelor, dar și lipsei de control din partea autorităților contractante asupra activității acestora. Ordonatorii de credite nu s-au îndreptat împotriva acestor specialiști, în cazul confirmării unor situații de lucrări nereale. De asemenea, entitățile verificate acceptă cu ușurință efectuarea unor lucrări suplimentare, fără o documentare prealabilă și cu atragerea răspunderii proiectantului.

Situația grafică, pe județe, a prejudiciilor constatate, în milioane lei se prezintă astfel:

Cazuri relevante:

1. *UATO Măcin, județul Tulcea* – a încheiat un număr de cinci contracte de prestări servicii în domeniul siguranței și securității muncii, sistemului de control intern managerial, resurselor umane, unele dintre ele având același obiect, iar patru din cele cinci firme cu care s-au încheiat contractele au aceeași asociați și/sau administratori. Pe de altă parte, serviciile au fost contractate prin achiziție directă, în condițiile în care valoarea contractelor a depășit pragul valoric de 15.000 euro până la care se putea face atribuirea directă. De asemenea, UATO Măcin nu a respectat prevederile legale în angajarea și efectuarea cheltuielilor, toate aceste abateri conducând la producerea unui prejudiciu de 905 mii lei.

2. *UATC Prundeni, județul Vâlcea* – a încheiat acorduri cadru de servicii și contracte subsecvente, în vederea întocmirii documentației pentru implementarea unor proiecte, în care au fost incluse și acceptate de către UATC Prundeni clauze penalizatoare pentru facturi neachitate la termen de 1,5 % pe zi de întârziere, respectiv 547,5% pe an, care depășesc cu mult limitele legale.

Din cauza neachitării contravalorii serviciilor contractate, efectuate și recepționate, prestatorul a acționat în instanță UATC Prundeni, în calitate de beneficiar al serviciilor contractate, aceasta fiind obligată de instanța de judecată la plata unor penalități de întârziere în sumă totală de 712.312 lei, în baza unor hotărâri judecătorești definitive.

În fapt, ordonatorul principal de credite, secretarul comunei și contabilul acesteia au acceptat, fie cu bună știință, fie din neglijență, includerea în clauzele contractuale a unui procent de penalizare de 1,5% pe zi, adică 547,5% pe an, în condițiile în care penalitățile contractuale nu puteau depăși nivelul ratei dobânzii de referință de 9,75% pe an (nivel aferent lunii iulie 2008 - data la care au fost încheiate contractele în cauză), ceea ce a afectat bugetul local, ca urmare a obligației de achitare a penalităților de întârziere, astfel cum au fost stabilite de instanțele de judecată. De precizat că, în acest caz, nici instanța nu a limitat nivelul exagerat al penalităților, deși avea prevederi legale în acest sens.

3. *UATC Păltiniș, județul Caraș-Severin* – a încheiat angajamente legale prin care au fost angajate cheltuieli peste nivelul creditelor bugetare aprobate cu suma de 118 mii lei. De asemenea, deși în lista de investiții a fost prevăzut un singur obiectiv de investiții „Asfaltare străzi”, în valoare de 509,8 mii lei, în fapt au fost încheiate contracte și emise facturi pentru asfaltare străzi numai pentru suma de 81 mii lei, restul sumei fiind direcționată pentru alte 4 categorii de lucrări care nu au fost prevăzute în lista de investiții. În cazul de față, este evidentă încălcarea legilor în vigoare și lipsa oricărei preocupări pentru cheltuirea legală și judicioasă a banului public.

4. *UATC Band, județul Mureș* – a efectuat plăți reprezentând contravaloarea unor echipamente și utilaje aferente stației de epurare ape menajere și stațiilor de pompare, în valoare de 1.799 mii lei, în baza facturii fiscale emise de constructor și a unor documente prin care a fost certificată recepția, custodia și plata acestora, dar care nu au fost livrate și puse în funcțiune, așa cum a rezultat urmare verificării faptice pe teren.

5. *UATM Satu Mare* – a efectuat plăți nedatorate în sumă de 2.173 mii lei către o societate de prestări servicii de salubritate, urmare indexării eronate a tarifelor la serviciile de salubritate. Astfel, tarifele prevăzute în contractul încheiat au fost actualizate eronat în funcție de indicele mediu al prețurilor de consum pentru populație pentru apă, canal, salubritate (116,02%) și nu în funcție de nivelul mediu al indicatorului al ratei inflației sau deflației pe ultimele 12 luni, așa cum era prevăzut în contractul și în caietul de sarcini care a stat la baza încheierii acestuia.

6. Un fenomen generalizat la nivelul majorității unităților administrativ-teritoriale care exemplifică sugestiv dezinteresul pentru cheltuirea banului public și necunoașterea prevederilor legale este acceptarea și achitarea facturilor aferente consumului de energie, respectiv gaz natural utilizat pentru încălzirea spațiilor destinate desfășurării procesului de învățământ, sanitar și asistență socială, emise de societatea E.ON Energie România SA, în condițiile în care legea prevede scutirea de la plata accizelor aferente consumurilor de gaze naturale pentru instituțiile de învățământ, asistență socială și spitale, prin facturarea consumurilor fără accize.

Cu toate acestea, furnizorul de gaze nu a acordat scutirea directă, calculând și incluzând în facturile emise contravaloarea accizelor aferente, entitățile acceptând și plătind integral valoarea facturii, lucru care a grevat bugetele instituțiilor publice de fonduri însemnate care puteau avea altă destinație.

Pot fi exemplificate în acest sens: UATM Botoșani (366 mii lei), UATM Piatra Neamț (412 mii lei), UATM Mediaș (238 mii lei), UATM Bacău (208 mii lei), UATM Lugoj (205 mii lei), UATM Arad (274 mii lei), UATJ Sibiu (361 mii lei), UATJ Neamț (338 mii lei), UATJ Satu Mare (228 mii lei) ș.a.

3.3 Abateri cu privire la gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale

Un alt domeniu, în care structurile Curții de Conturi au identificat deficiențe majore, este gestionarea patrimoniului unităților administrativ-teritoriale, constituit din bunurile mobile și imobile care aparțin domeniului public și domeniului privat al acestora, precum și drepturile și obligațiile cu caracter patrimonial.

În peste 934 de cazuri s-a constatat că nu a fost efectuată inventarierea, respectiv reevaluarea tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege. În alte cazuri inventarierea, așa cum a fost organizată și desfășurată, nu a acoperit toate elementele patrimoniale, disponibilitățile aflate în conturi la bănci și trezorerie, creanțele și obligațiile față de terți. Abaterile constatate pe această linie sunt efectul neimplicării suficiente a ordonatorilor de credite în numirea și instruirea comisiilor de inventariere, precum și în supravegherea realizării la termen și în condiții corespunzătoare a inventarierii și în valorificarea rezultatelor acesteia. Astfel, deși au emis deciziile de inventariere, ordonatorii de credite nu au urmărit modul de desfășurare a acestei activități de către comisiile de inventariere, respectiv dacă inventarierea se desfășoară faptic, prin numărare, măsurare, cântărire, dacă listele de inventariere sunt întocmite potrivit normelor, dacă se stabilesc rezultatele inventarierii și dacă aceste rezultate sunt analizate, clarificate și înregistrate în contabilitate, în condițiile legii.

Consecința acestor disfuncționalități o reprezintă prezentarea în situațiile financiare a unor elemente patrimoniale incerte, neconfirmate prin inventariere. *Neefectuarea corespunzătoare a inventarierii poate conduce la diminuarea și deprecierea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.*

Totodată, s-au constatat cazuri de închirieri și concesiuni de bunuri proprietate publică și privată în condiții neeconomice pentru unitatea administrativ-teritorială, cu subevaluarea chiriilor și redevențelor convenite bugetului local, neinclusiunea clauzelor cu privire la termenele de plată sau a aplicării de penalități de întârziere pentru neplata sau plata cu întârziere a redevenței/chiriei datorate de concesiunari/chiriași.

3.4 Principalele abateri reținute cu ocazia controlului efectuat la regiile autonome și societățile comerciale de interes local

În baza atribuțiilor și competențelor prevăzute de lege, structurile Curții de Conturi au efectuat verificări la 193 agenți economici de interes local (29 regii autonome și 164 societăți comerciale), urmărindu-se exactitatea și realitatea datelor reflectate în situațiile financiare, îndeplinirea obligațiilor bugetare, administrarea contractelor de achiziție publică, gestionarea patrimoniului public și privat.

Urmare verificărilor efectuate la regiile autonome și societățile comerciale de interes local, s-au constatat:

- plata către directorii unor operatori economici a unor venituri salariale care depășesc cuantumul reglementat prin OUG nr. 79/2008 privind măsuri economico-financiare la nivelul unor operatori economici, cu modificările și completările ulterioare, respectiv plata către membrii consiliilor de administrație a unei indemnizații mai mare decât cea reglementată prin OUG nr. 79/2008, efectuarea de cheltuieli de personal fără bază legală (3.220 mii lei);
- neutilizarea fondurilor alocate conform strategiilor aprobate de organele deliberative ale administrației publice locale (3.461 mii lei);
- efectuarea de cheltuieli fără documente justificative (21.949 mii lei);
- efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii, respectiv de capital fără contraprestație (bunuri, lucrări, servicii nerecepționate, inclusiv supradimensionarea cantităților de lucrări (3.625,3 mii lei);
- abateri privind creanțele și obligațiile statului și ale unităților administrativ-teritoriale (10.543 mii lei).

Cazuri relevante:

1. SC URBIS SERV SRL Buzău – a beneficiat nelegal de la bugetul de stat de suma de 10.518 mii lei pentru stingerea unor arierate, în condițiile în care valoarea acestor arierate era de numai 723 mii lei. De asemenea, a transferat nelegal suma de 14.161 mii lei din trezorerie la diverse bănci comerciale, în situația în care avea instituite popriri pe conturi pentru neplata obligațiilor fiscale datorate bugetului general consolidat al statului.
2. RA Termoficare Craiova – a depășit nivelul cheltuielilor de personal în anul 2012 cu suma de 1.808 mii lei, în condițiile în care regia a înregistrat pierderi în anul 2011, iar potrivit prevederilor legale, cheltuielile cu salariile în anul 2012 nu puteau depăși nivelul cheltuielilor înregistrate în anul precedent.
3. Uzina de Agent Termic și Alimentare cu Apă Motru SA (județul Gorj) – a decontat prețuri mai mari decât cele reale, rezultate din avizele de însoțire a mărfii la reactivii furnizați de executantul lucrării „Instalație demineralizare” din cadrul obiectivului de investiții „Modernizare stație de tratare a apei”, rezultând un prejudiciu în valoare de 283 mii lei, inclusiv foloasele nerealizate.
4. SC „Administrarea Domeniului Public București” SA – a efectuat plăți în sumă de 2.752 mii lei, pentru lucrări neexecutate sau supradimensionate de amenajare și întreținere a spațiilor verzi executate în perioada 2010-2012 de diverși prestatori, pentru care s-au calculat foloase nerealizate în sumă de 312 mii lei.
5. RA Aeroportul Transilvania Târgu Mureș – nu a facturat, înregistrat și încasat venituri din închirierea unor spații și terenuri aflate în administrarea regiei în sumă de 256,3 mii lei și a efectuat cheltuieli de personal fără temei legal, reprezentând sporuri salariale neprevăzute de lege acordate personalului regiei și remunerații lunare brute, premii și tichete de masă, acordate nelegal directorului general al regiei, în sumă de 188,9 mii lei.

4. Cazurile de sesizare a organelor de urmărire penală și de suspendare din funcție

Potrivit prevederilor art. 33 alin. (4) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, în situațiile în care în rapoartele de audit se constată existența unor fapte pentru care există indicii că au fost săvârșite cu încălcarea legii penale sunt sesizate organele în drept pentru asigurarea valorificării constatărilor.

Astfel, au fost sesizate organele de urmărire penală în **63 de cazuri care privesc fapte care prezintă indicii de săvârșire a unor infracțiuni: neglijență în serviciu, delapidare, fals, uz de fals și abuz în serviciu.**

În aceste cazuri, faptele se referă, în principal, la nerespectarea dispozițiilor legale din domeniul contabilității, finanțelor publice locale, fiscal și al achizițiilor publice, cum ar fi:

- ❖ însușirea necuvenită a unor sume de bani, urmare nedepunerii în contul deschis la trezorerie a tuturor sumelor reprezentând venituri ale bugetului local, încasate cu chitanțe manuale sau emise în sistem electronic ca urmare a exercitării necorespunzătoare a atribuțiilor de casier de către persoanele desemnate cu încasarea veniturilor și pe fondul lipsei exercitării oricăror forme de control asupra activității acestora: *UATC Chiochiș și UATC Rebrîșoara - județul Bistrița Năsăud, SC Piețe Târguri și Oboare SA Buzău, UATC Naidăș - județul Caraș-Severin, UATC Băleni - județul Galați, UATC Brănișca și UATC Ilia - județul Hunedoara, UATC Axintele - județul Ialomița;*
- ❖ întocmirea cu bună știință de documente nereale și însușirea de bani/plata unor sume în folos personal: *UATC Felnac - județul Arad, UATC Șipote - județul Iași;*
- ❖ transferarea nelegală din contul deschis la trezorerie, a unor sume importante de bani (14,1 milioane lei), în conturile deschise la 8 bănci comerciale, pentru plata unor furnizori, în condițiile în care societatea avea obligații fiscale neachitate, iar conturile erau poprite tocmai din această cauză, precum și eludarea prevederilor OG nr. 13/2012 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2012, în sensul că entitatea a beneficiat nelegal de suma de 10,5 milioane lei pentru stingerea unor arierate mai mari decât cele care se încadrau în condițiile impuse de actul normativ: *SC URBIS SERV SRL Buzău;*
- ❖ încheierea unor contracte (în dezavantajul unității administrativ-teritoriale) prin includerea unor clauze nelegale, modificarea unor clauze inițiale ale contractelor încheiate, lipsa negocierii unor clauze contractuale avantajoase, potrivit modelului de contract aprobat prin hotărâre a consiliului local, care au generat prejudicierea bugetelor entităților respective: *UATC Prundeni - județul Vâlcea, UATC Brănișca - județul Hunedoara, UATC Țibana - județul Iași; Colegiul Național Mihai Bravu București;*
- ❖ nerespectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în încheierea unor contracte de prestări servicii și pentru realizarea lucrărilor la unele obiective de investiții: *UATO Măcin - județul Tulcea, UATO Nehoiu - județul Buzău, UATM Galați, UATJ Iași - Direcția Județeană de Administrare a Drumurilor și Podurilor Iași, UATC Valea Lupului - județul Iași;*
- ❖ eludarea dispozițiilor OUG nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, cu modificările și completările ulterioare: neîntocmirea programului anual de achiziții publice, neaplicarea procedurii corecte de achiziție publică, divizarea nelegală a contractului de achiziție publică: *Grădinița nr. 229 - Municipiul București, UATC Păltiniș - județul Caraș-Severin;*
- ❖ efectuarea de cheltuieli bugetare fără existența documentelor justificative întocmite conform legii care să confirme executarea lucrărilor contractate și să ateste exactitatea și realitatea sumelor achitate: *UATJ Arad, UATJ Constanța, UATO Nehoiu - județul Buzău, UATC Butea - județul Iași, UATC Valea Lupului - județul Iași, UATC Rast - județul Dolj, UATC Popricani - județul Iași, UATC Burla - județul Suceava; UATC Band - județul Mureș, UATC Corbasca - județul Bacău;*
- ❖ plata unor lucrări supraevaluate ca urmare a utilizării de prețuri la materiale mai mari decât cele reale (*UATO Nehoiu - județul Buzău, UATC Măieruș - județul Brașov*) și achiziționarea de produse la prețuri superioare celor de pe piață (*Grădinița nr. 229 - Municipiul București*);
- ❖ includerea în situațiile de lucrări și decontarea unor cantități de lucrări neexecutate la obiectivele de investiții; îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de verificare a realității și exactității datelor înscrise în situațiile de lucrări, fapt ce a determinat plata unor lucrări care nu se regăsesc pe teren: *UATC Corbasca - județul Bacău, UATJ Galați, UATC Slobozia Conachi - județul Galați, UATC Gighera - județul Dolj, UATC Măieruș - județul Brașov, UATM Fetești - județul Ialomița, UATC Sinești - județul Ialomița, UATO Podu Iloaiei - județul Iași, UATM Galați, UATC Lețca Nouă - județul Giurgiu, UATC Adâncata - județul Suceava; Grădinița nr. 229 din Municipiul București, UATC Corod - județul Galați, UATC Band - județul Mureș, UATC Brădeni - județul Sibiu;*
- ❖ efectuarea de cheltuieli fără contraprestație și/sau cu supradimensionarea cantităților de lucrări care au fost cuprinse în devizele de lucrări admise la decontare: *UATC Măieruș - județul Brașov, UATC Gighera - județul Dolj, UATC Corod - județul Galați, UATM Fetești - județul Ialomița, UATC Brădeni - județul Sibiu;*
- ❖ nerecuperarea, de la persoanele vinovate, a sumelor plătite de instituția publică, urmare unor hotărâri judecătorești irevocabile și a unor procese-verbale de contravenție: *UATC Corbasca - județul Bacău;*

- ❖ plata unor cheltuieli de despăgubire în sumă de 8,6 milioane lei pentru lipsa de folosință și cheltuieli de executare silită generate în urma unui litigiu de revendicare imobiliară a unui teren: *Regia Autonomă de Distribuție a Energiei Termice București*;
- ❖ participarea la constituirea unei societăți comerciale prin aportul în natură al unui teren, fără ca acesta să fie evaluat corespunzător, fără a se prevedea în actul constitutiv o modalitate de recuperare și de protejare a terenului în caz de dizolvare, lichidare, insolvență a societății și fără a beneficia, ca urmare a acestor operațiuni, de anumite beneficii: *UATJ Arad - județul Arad*;
- ❖ cedarea proprietății asupra clădirilor edificate în baza unui contract de asociere în participațiune încheiat pentru modernizarea și exploatarea infrastructurii Pieței Agroalimentare Reșița, în baza unor acte semnate numai de către directorul *Direcției de Administrare a Piețelor - Sectorul 4*, determinând prejudicierea patrimoniului Unității Administrativ - Teritoriale – Sectorul 4;
- ❖ furnizarea de către entitatea verificată a unor informații pentru care există indicii că ar putea fi nereale: *Colegiul Național Mihai Bravu București*, *UATC Drăgușeni - județul Galați*, *UATC Crișan - județul Tulcea*.

Potrivit prevederilor art. 64 din Legea nr. 94/1992 republicată, nerecuperarea prejudiciilor, ca urmare a nedisponerii și a neurmării de conducerea entității a măsurilor transmise de Curtea de Conturi, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

Au fost astfel sesizate organele de urmărire penală în **7 cazuri pentru fapta de nerecuperare a prejudiciilor, ca urmare a nedisponerii și neurmării de către conducerea entităților a măsurilor dispuse de Curtea de Conturi** și fără ca entitățile să aducă argumente temeinice în sprijinul omisiunii de îndeplinire a măsurilor din decizie și de recuperare a prejudiciilor: *UATC Bod - județul Brașov*, *SC ECO SA Brăila - județul Brăila*, *UATC Țaga - județul Cluj*, *UATC Mădăraș - județul Harghita*, *UATC Cornu Luncii - județul Suceava*, *UATC Remetea Mare - județul Timiș*, *UATC Beștepe - județul Tulcea*.

În baza prevederilor art. 45 din Legea nr. 94/1992 republicată, au fost emise **17 decizii cuprinzând cererea de suspendare din funcție a persoanelor acuzate de săvârșirea de fapte cauzatoare de prejudicii importante și/sau a unor abateri grave cu caracter financiar-contabil**, până la soluționarea definitivă a cauzelor în care sunt implicate: *UATC Chiochiș și UATC Rebrîșoara, județul Bistrița-Năsăud*, *SC Piețe Târguri și Oboare Buzău și SC URBIS Serv SRL Buzău*, *UATC Maliuc - județul Tulcea*, *UATO Negrești - județul Vaslui*.

Totodată, trebuie precizat că, într-un caz fără precedent, **Curtea de Conturi a fost împiedicată în mod voit să desfășoare misiunea de control la Regia Autonomă Județeană de Drumuri și Poduri Constanța timp de trei ani**, atât directorul general al regiei cât și președintele Consiliului Județean Constanța, în subordinea căruia se află regia, refuzând expres și cu bună știință să pună la dispoziția echipei de control documentele ce urmau să fie supuse verificării, deși această obligație este prevăzută de dispozițiile art. 5 alin.(1)-(3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată. În acest context, **Curtea de Conturi a formulat plângere penală la Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța** împotriva directorului general al Regiei Autonome Județene de Drumuri și Poduri Constanța, pentru săvârșirea infracțiunii de abuz în serviciu contra intereselor publice.

Aspecte de reținut și recomandări pentru autoritățile administrației publice locale

Abaterile de la normele legale constatate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, cu ocazia acțiunilor de audit/control efectuate de structurile Curții de Conturi, scot în evidență:

- pe de-o parte, *disfuncționalități în angajarea cheltuielilor și în efectuarea plăților din cauza lipsei de finanțare* prin elaborarea de bugete nerealiste, fundamentate pe baza unor resurse potențiale și nu certe, ajungându-se, la sfârșitul anului, la imposibilitatea acoperirii cheltuielilor angajate și la acumularea de arierate la plăți;
- pe de altă parte, *un management incorect și defectuos al fondurilor publice*, urmare nerespectării/necunoașterii prevederilor legale privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea fondurilor publice.

Aceste deficiențe sunt cu atât mai grave cu cât ele s-au produs și pe fondul acumulării unor arierate importante la nivelul unităților administrativ-teritoriale care nu sunt capabile să asigure un sistem de control al angajamentelor bugetare și un management eficient al fondurilor publice.

Prin urmare, dincolo de existența în sine a facturilor prezentate de furnizorii de bunuri, servicii și lucrări care poate induce ideea unui fenomen al arieratelor, autoritățile administrației publice locale trebuie să analizeze și cealaltă fațetă a problemei, respectiv cât de credibile și cât de sustenabile sunt serviciile, lucrările prestate și facturate, în condițiile în care cele mai multe abateri generatoare de prejudicii constatate cu ocazia acțiunilor Curții de Conturi au reliefat, printre altele:

- plata unor servicii neexecutate de antreprenori, dar facturate și plătite;
- acceptarea la plată a unor situații de lucrări care conțin cantități mai mari decât cele efectiv executate la anumite articole de cheltuieli, a unor materiale care au prețuri cu mult peste prețul pieței;
- acceptarea pentru decontare a unor documente care nu conțin informațiile necesare pentru a certifica realitatea sumelor solicitate;
- decontarea de mai multe ori a unor servicii, acestea fiind cuprinse în situații de lucrări succesive;
- achiziționarea de materiale, date ulterior în custodie executanților, dar care nu s-au mai regăsit în lucrările executate, ș.a.

Un alt aspect rezultat din practica Curții de Conturi este acela că, în multe cazuri, reprezentanții unităților administrativ-teritoriale își însușesc abaterile constatate și se îndreaptă împotriva firmelor executante pentru recuperarea prejudiciului, însă, de cele mai multe ori, aceste firme intră în procedura de faliment și posibilitatea recuperării sumelor este foarte redusă.

În opinia Curții de Conturi, abaterile reținute la nivelul unităților administrativ-teritoriale care relevă adevărate surse generatoare de risipă sunt **efectul**:

- nefundamentării deciziilor de alocare a fondurilor, atât din punct de vedere al respectării bazei legale pentru respectiva cheltuială, dar și al impactului asupra capacității unității administrativ-teritoriale de a susține și implementa respectivele decizii;
- modului deficitar de fundamentare a necesităților de resurse – cât de realiste sunt veniturile estimate și cât de predictibile sunt sumele pe care ordonatorul de credite anticipează că le va primi de la bugetul de stat;
- neaplicării criteriilor de prioritizare a obiectivelor de investiții și de identificare a soluțiilor aferente de finanțare;
- neutilizării analizelor cost-beneficiu și cost-eficacitate pentru a compara diverse mijloace concurențiale pentru atingerea unui anumit obiectiv;
- neluării în considerare a costurilor pe termen lung ale proiectelor/obiectivelor și a impactului angajamentelor multianuale de cheltuieli pentru bugetele anilor următori, prin acumularea de arierate la plăți.

Plecând de la aceste constatări, se poate concluziona că execuția bugetară la nivelul autorităților administrației publice locale necesită, în general, să fie **îmbunătățită în două direcții principale**:

- îmbunătățirea activității autorităților administrației publice locale în evaluarea veniturilor și în urmărirea încasării acestora pe parcursul execuției bugetare;
- întărirea controlului cheltuielilor și crearea condițiilor pentru creșterea eficienței utilizării fondurilor publice în finanțarea cheltuielilor publice.

Pentru acțiunile desfășurate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, Curtea de Conturi va publica, pe pagina oficială, Rapoartele privind finanțele publice locale pe anul 2012 întocmite la nivelul fiecărui județ și municipiului București, cu prezentarea principalelor constatări și concluzii rezultate din verificarea conturilor de execuție bugetară pe anul 2012 la nivelul unităților administrativ-teritoriale verificate în anul 2013. Informații privind publicarea acestor rapoarte și modalitatea de accesare a acestora vor fi transmise tuturor autorităților publice deliberative ale unităților administrativ-teritoriale prin intermediul camerelor de conturi.

Capitolul

5

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2012

Evaluarea sistemului de control intern/managerial

Evaluarea sistemului de control intern/managerial în entitățile auditate

În acest capitol este prezentată o imagine de ansamblu a modului în care controlul intern/managerial a fost implementat în instituțiile publice verificate, reflectând cele mai importante constatări ale auditorilor publici externi.

Prin prezenta analiză se dorește îmbunătățirea unor aspecte relevante în cadrul controlului intern/managerial și încurajarea conducătorilor entităților sectorului public să respecte cerințele legale din domeniul lor de competență.

Introducere

Răspunderea se află în centrul unei bune guvernări, iar curtea de conturi, prin activitatea pe care o desfășoară, este un element indispensabil în acest proces.

Răspunderea reprezintă un instrument puternic care, atunci când este aplicat în mod constant, poate lupta împotriva fraudei, corupției și abuzurilor financiare.

Buna guvernare¹, care trebuie să cuprindă *transparența, răspunderea și integritatea*, a devenit în timp, un concept ce reprezintă de fapt, una din cele mai pregnante așteptări ale societății civile în privința activității desfășurate de managerii din sectorul public.

Sistemul de control intern/managerial este un proces integrat, efectuat de managerii și angajații entității și este proiectat pentru a aborda riscurile și a obține o asigurare rezonabilă a faptului că, în exercitarea misiunii entității, *răspunderea*, ca unul dintre obiectivele majore, este realizată. Îndeplinirea obligațiilor privind răspunderea, implică un proces prin care entitățile publice, prin conducătorii și angajații lor, sunt răspunzătoare pentru deciziile și acțiunile întreprinse, inclusiv pentru utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului public, corectitudinea și toate aspectele legate de performanță.

Aceasta se obține prin dezvoltarea, menținerea și punerea la dispoziție a informațiilor financiare și nefinanciare² relevante și prin prezentarea lor corectă în cadrul unor rapoarte periodice către acele părți interesate³, din interiorul sau exteriorul entității.

*Răspunderea managerială*⁴ – în contextul conceptului *Controlului Financiar Public Intern* al Comisiei Europene – implică claritate în fixarea obiectivelor, definirea funcțiilor și a responsabilităților, evitarea concentrării puterii, luarea de decizii în mod transparent în interesul public, reglementări clare de raportare și răspundere.

Așa cum este definită în actele normative în vigoare din țara noastră, *Responsabilitatea managerială* definește un raport juridic de obligație a îndeplinirii sarcinilor de către managerul entității publice sau al unei structuri organizatorice a acesteia, care presupune să exercite managementul în limitele unor determinări interne și externe, în scopul realizării eficiente și în conformitate cu dispozițiile legale a obiectivelor stabilite, să comunice și să răspundă pentru neîndeplinirea obligațiilor manageriale în conformitate cu răspunderea juridică.

Răspunderea managerială derivă din responsabilitatea managerului pentru toate cele 5 componente ale controlului intern/managerial în sectorul public: mediul de control, performanța și managementul riscului, informarea și comunicarea, activități de control, auditarea și evaluarea.⁵

În acest sens, definirea și implementarea conceptului de responsabilitate managerială în sectorul public, prin elaborarea raportului anual asupra sistemului de control intern/managerial, trebuie să aibă drept consecință responsabilizarea conducerii entităților publice cu privire la dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial.

Relația între „Principiile de Bună Guvernare în Sectorul Public”

Principiile de bază pentru o bună guvernare în sectorul public sunt stabilite la nivel înalt și reunesc o serie de concepte. Institutul de Finanțe Publice și Contabilitate (CIPFA) și Federația Internațională a Contabililor (IFAC) au stabilit o relație între *Principiile de Bună Guvernare în Sectorul Public*, pe care o reprezentăm mai jos, astfel:

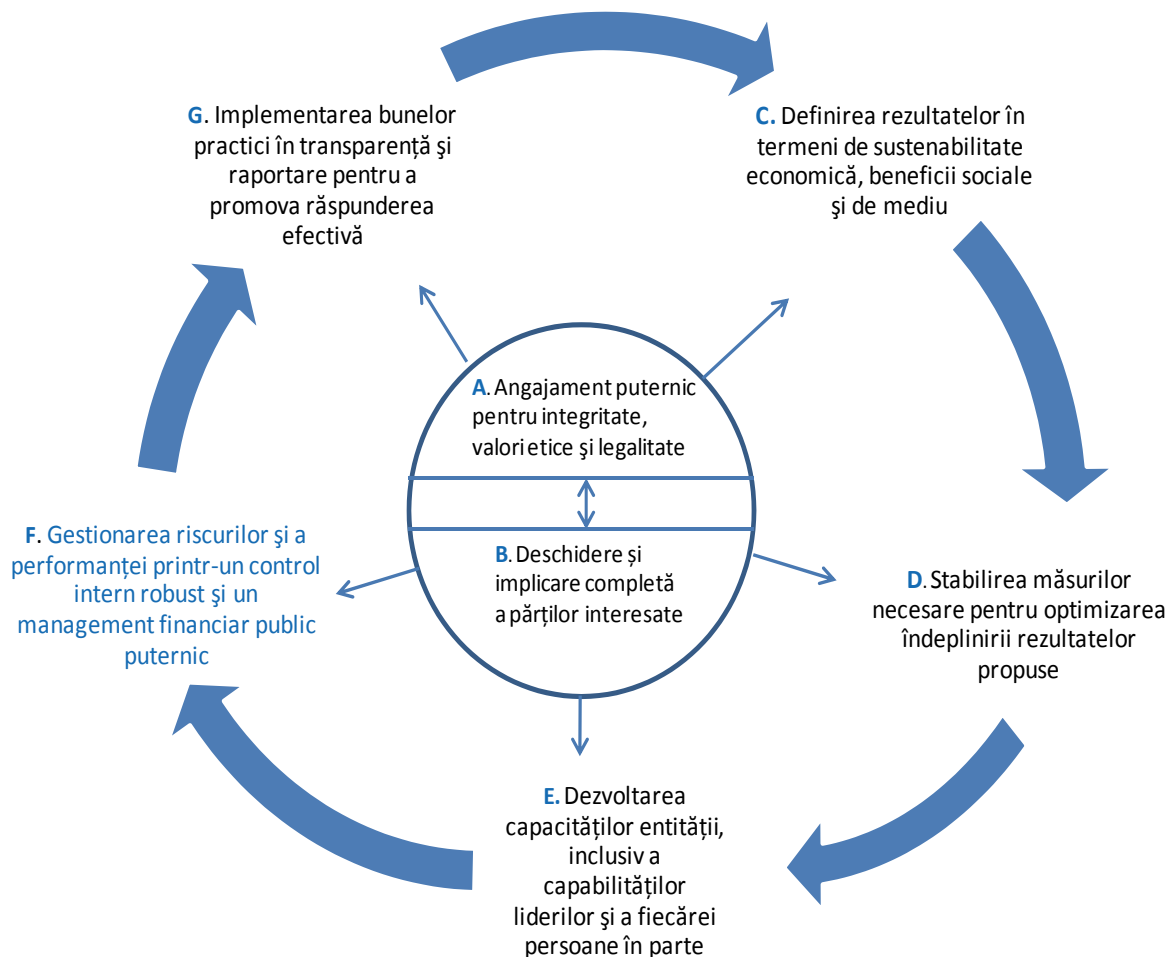
¹ „Guvernare – ansamblul proceselor și structurilor implementate de management în scopul informării, direcționării, conducerii și monitorizării activităților entității publice către atingerea obiectivelor sale” (Legea 672/2002)

² Informațiile nefinanciare se pot referi la economicitatea, eficiența și eficacitatea politicilor și a operațiunilor derulate.

³ Părțile interesate – managementul entității superioare, organisme cu atribuții de verificare, angajați, societatea civilă etc.

⁴ Minuta Conferinței Control Financiar Public Intern a Comisiei Europene - 2009

⁵ Anexa nr. 2 a OMFP NR. 1649/2011 pentru modificarea și completarea OMFP nr. 946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern, cuprinzând standardele de management/control intern la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 140/24.II.2011).

Buna gestiune financiară

Conform Legii nr. 234/2010 pentru modificarea și completarea OG nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, „Persoanele care gestionează fonduri publice sau patrimoniul public au obligația să realizeze o bună gestiune financiară prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice și în administrarea patrimoniului public.” Acest lucru este realizabil numai prin implementarea unui sistem de control intern corespunzător.

Scurtă prezentare

Printre atribuțiile conferite Curții de Conturi de propria lege de organizare și funcționare este și cea de evaluare a activității de control financiar propriu și implicit, de audit intern a entităților aflate în competența sa de verificare. În baza acestora, în cadrul tuturor activităților specifice desfășurate în cursul anului 2013 de către auditorii publici externi, unul dintre obiectivele urmărite în propriile analize de audit, a fost evaluarea modului de organizare, implementare și menținere a sistemelor de control intern/managerial și stabilirea unei legături de cauzalitate între rezultatele verificărilor efectuate și deficiențele constatate în cadrul activității entităților.

În evaluarea sistemului de control intern/managerial, s-a analizat în acest sens, implementarea standardelor de control intern, inclusiv activitatea de audit intern desfășurată. Totalitatea informațiilor obținute ca urmare a evaluării controlului intern/managerial au fost utilizate de către auditorii publici externi ca probe de audit, pentru stabilirea riscurilor din respectivele entități.

Organizarea corespunzătoare a controlului intern vizează în mod direct calitatea gestiunii economice și financiare a entităților, cu consecințe negative sau pozitive asupra activității acestora.

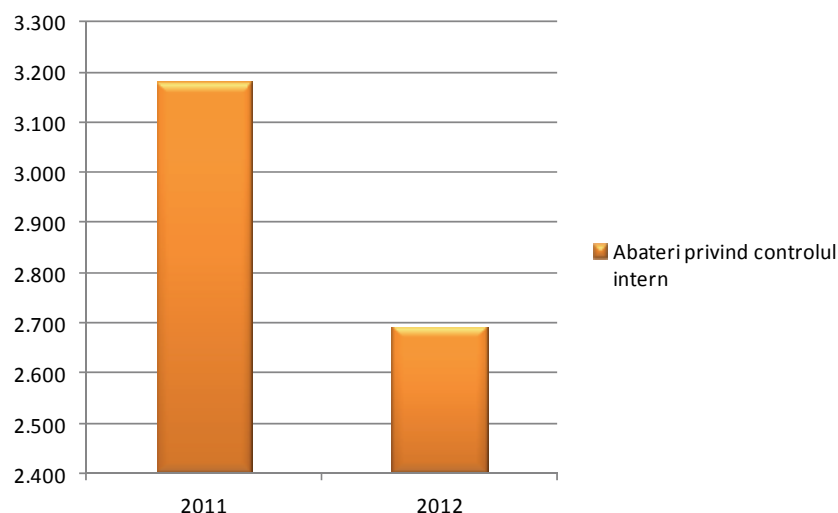
De aceea, s-a urmărit identificarea slăbiciunilor sistemului de control intern/managerial din cauza cărora au apărut erorile constatate sau care au generat chiar o gestionare defectuoasă sau frauduloasă a fondurilor publice în entitățile verificate.

În baza legii și a regulamentelor proprii Curții de Conturi, în urma finalizării evaluării sistemelor de control intern/managerial din entitățile verificate, auditorii publici externi au acordat acestora calificative (*foarte bine, bine, satisfăcător, nesatisfăcător*).

Efectuarea testelor de control, pe parcursul activității de audit, au condus și la stabilirea unui nivel de încredere în aceste sisteme, respectiv, la obținerea confirmării/infirării cu privire la implementarea lor, în funcție de gradul de conformitate sau de deficiențele constatate de auditori.

Din analiza efectuată a reieșit faptul că, legat de organizarea, implementarea și menținerea sistemului de control intern, în anul 2012, față de anul 2011, s-au înregistrat cu 490 mai puține cazuri de abateri.

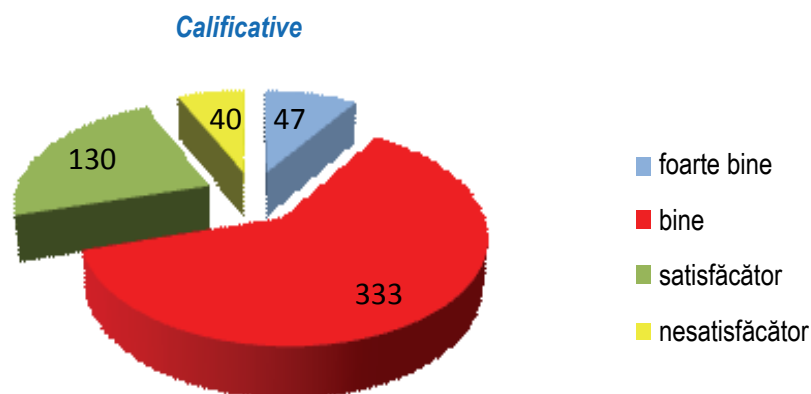
Astfel, față de anul 2011, când au fost consemnate 3.181 de cazuri, în anul 2012 s-au semnalat doar 2.691, ceea ce poate conduce la concluzia că, impactul pozitiv al măsurilor dispuse prin deciziile Curții de Conturi în anul anterior, a fost semnificativ în această direcție.

Calificativele acordate entităților publice din administrația publică centrală au diferit ca structură de cele din administrația publică locală.

Astfel, în cadrul administrației publice centrale, calificativele atribuite controlului intern/managerial din entitățile verificate se prezintă astfel:

- foarte bine – 47
- bine – 333
- satisfăcător – 130
- nesatisfăcător – 40

Deși într-o proporție încă mică, ceea ce se poate reține în mod pozitiv din analiza calificativului „foarte bine”, atribuit de către auditorii publici externi sistemelor de control intern, este faptul că acesta a cunoscut o creștere de la un număr de 26, câte au fost acordate anul trecut, la un număr de 47 anul acesta. Aspectul evidențiat anterior, poate constitui o concluzie favorabilă privind preocuparea accentuată a conducătorilor din entitățile publice ale administrației publice centrale, pentru perfecționarea implementării cerințelor din acest domeniu.

Printre entitățile care au primit calificativul „foarte bine”, amintim următoarele:

• Agenția Națională de Integritate	• Casa de Asigurări de Sănătate Cluj
• Direcția Generală de Informații și Protecție Internă	• Inspectoratul Teritorial de Muncă Dâmbovița
• Serviciul de Informații Externe	• Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Galați
• Serviciul de Protecție și Pază	• Direcția Regională pentru Accize și Operațiuni Vamale Galați
• Serviciul de Telecomunicații Speciale	• Inspectoratul pentru Situații de Urgență Vlaşca Giurgiu
• Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București	
• Universitatea din Oradea	
• Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova	

☛ Casa de Asigurări de Sănătate Braşov şi Galaţi	☛ Penitenciarul cu regim închis Miercurea-Ciuc
☛ Agenţia judeţeană pentru Ocuparea Forţei de Muncă Călăraşi şi Ialomiţa	☛ Direcţia Generală a Finanţelor Publice Sibiu
	☛ Direcţia pentru Agricultură Judeţeană Sibiu
	☛ 17 unităţi militare

Chiar dacă au fost mai multe entităţi publice ale căror sisteme de control intern au primit calificativul „foarte bine”, le-am evidenţiat doar pe acelea care, în urma efectuării unor testări, au primit de la auditorii publici externi un grad de încredere ridicat şi, în consecinţă, au prezentat un risc scăzut de nedetectare/necorectare a erorilor.

De asemenea, analiza distribuţiei calificativelor arată faptul că 333 entităţi au primit calificativul „bine”, ceea ce poate confirma înregistrarea unor progrese vizibile în această direcţie.

Există însă şi multe entităţi care au primit „satisfăcător” şi „nesatisfăcător”, unde putem concluziona că este necesar ca managerii să se preocupe mai mult pentru a respecta prevederile legislaţiei în vigoare, în această materie.

O serie de erori/abateri identificate şi consemnate în actele de control au avut ca principală cauză deficienţele existente în cadrul sistemelor de control intern, care nu au fost în măsură să sprijine managementul entităţilor publice în realizarea unei bune gestiuni financiare, aşa cum prevede legea (ex. *Agenţia Domeniilor Statului*).

A fost remarcată şi lipsa unor instrumente de control intern, respectiv: proceduri anticorupţie sau verificări care să urmărească orice formă de corupţie, fraudă sau diverse încălcări ale regulilor, procedură privind managementul riscurilor, cea de revizuire a structurii şi funcţionării departamentelor, direcţiilor, serviciilor sau a birourilor, procedură în care să fie prevăzută supervizarea activităţii personalului cu atribuţii financiar-contabile, monografie contabilă, proceduri, respectiv politici cu privire la utilizarea e-mail-ului şi păstrarea parolelor sistemului IT (ex. *Institutul Naţional al Magistraturii, Direcţia Judeţeană pentru Cultură şi Patrimoniu Naţional Bihor*).

Nerespectarea cerinţelor generale de implementare a standardelor de control intern a fost consemnată de către auditorii Curţii de Conturi în multe dintre actele de control încheiate la entităţile administraţiei publice centrale. Dintre acestea prezentăm, pentru exemplificare, următoarele:

◦ <i>Inspekţia Judiciară</i>	◦ <i>Agenţia Naţională pentru Romi</i>
◦ <i>Muzeul Naţional Cotroceni</i>	◦ <i>OSIM</i>
◦ <i>Spitalul Universitar de Urgenţă "Elias"</i>	◦ <i>Ministerul Economiei, Comerţului şi Mediului de Afaceri</i>
◦ <i>Institutul de Economie Mondială</i>	◦ <i>SN Plafar SA</i>
◦ <i>Consiliul Naţional al Audiovizualului</i>	◦ <i>SN a Apelor Minerale SA</i>
◦ <i>Institutul Cultural Român</i>	◦ <i>SC Electrica Serv SA</i>
◦ <i>Ministerul Culturii</i>	◦ <i>Regia Autonomă pentru Activităţi Nucleare Drobeta Turnu Severin</i>
◦ <i>Curtea Constituţională</i>	◦ <i>SC Construcţii Aeronautice SA Ghimbav</i>
◦ <i>Biblioteca Naţională a României</i>	◦ <i>CN CAF Minvest SA Deva</i>
◦ <i>Direcţia Judeţeană pentru Cultură şi Patrimoniu Cultural Naţional Maramureş</i>	◦ <i>SC Uzina Mecanică Orăştie SA</i>
◦ <i>Direcţia Judeţeană pentru Cultură şi Patrimoniu Naţional Bacău</i>	◦ <i>SC Conpet SA Ploieşti</i>
◦ <i>Opera Naţională Bucureşti</i>	◦ <i>SC Filiala Icemenerg Service SA Bucureşti</i>
◦ <i>Oficiul Român pentru Drepturile de Autor</i>	◦ <i>Comisia de Supraveghere a Sistemului Pensii Private</i>
◦ <i>Institutul Naţional de Cercetare-Dezvoltare în domeniul Geologiei, Geofizicii, Geochimiei şi Teledetecţiei – IGR Bucureşti</i>	◦ <i>Institutul Naţional de Neurologie şi Neurovasculare Bucureşti</i>
◦ <i>Societatea Română de Televiziune</i>	◦ <i>Spitalul Clinic de Urgenţă pentru Copii "MS Curie"</i>
◦ <i>Ministerul Transporturilor</i>	◦ <i>Academia de Ştiinţe Medicale</i>
◦ <i>Clubul Sportiv Rapid</i>	◦ <i>INCDMI „Cantacuzino”</i>
◦ <i>Autoritatea Metropolitană de Transport Bucureşti</i>	◦ <i>Institutul de Pneumoftiziologie „Prof. Dr. Marius Nasta”</i>
◦ <i>Centrul de Investigaţii şi Analiză pentru Siguranţa Aviaţiei Civile</i>	◦ <i>Institutul Naţional de Geriatrie şi Gerontologie „Ana Aslan”</i>
◦ <i>Autoritatea Naţională pentru Restituirea Proprietăţilor</i>	◦ <i>CNADNR</i>

- DSVSA: Vâlcea, Prahova, Bacău, Gorj, Neamț, Dolj, Timiș, București, Suceava
- Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură
- Compania Națională "Administrația Canalelor Navigabile" - SA Constanța
- Societatea de Administrare Active Feroviare „SAAF” SA

La *Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor*, sistemul de control intern managerial nu a funcționat ca parte a activității instituției, nu a fost integrat în infrastructura entității astfel încât să furnizeze o asigurare rezonabilă cu privire la respectarea reglementărilor legale, la fiabilitatea informațiilor financiar-contabile, tehnico-operative sau a celor specifice, necesare procesului de fundamentare și adoptare a deciziilor. Monitorizarea activității desfășurate de personalul angajat, în condițiile în care fluctuația personalului, în special a persoanelor cu funcții de conducere a fost un fenomen frecvent, având un impact negativ asupra gestionării resurselor umane (exemplu: la nivelul anului 2012 conducerea entității a fost asigurată de trei persoane, fie cu funcție de secretar de stat, fie cu funcție de secretar general și atribuții de secretar de stat). Factorii de decizie s-au aflat într-o criză severă de autoritate, în condițiile în care reglementările interne nu au prevăzut măsuri sancționatorii pentru cazuri de indisciplină (ex: refuzul angajatului de a semna fișa postului). Gestiunea și controlul documentelor emise/transmise/primate au fost acțiuni insuficient reglementate, cu dificultăți în identificarea fluxului informațional și a responsabilității personalului în ceea ce privește difuzarea, aprobarea și verificarea documentelor la nivelul structurilor funcționale din cadrul instituției. Procedurile elaborate de entitate au avut doar un caracter formal, rezumându-se la culegerea unui ansamblu de reguli cu caracter general preluate identic din actele normative, fără a fi personalizate, prelucrate, însușite și implementate la nivel instituțional. Instituția nu a dispus de un registru al riscurilor clasificate după prioritatea lor relativă, pentru a fi analizate și abordate în funcție de gradul de impact și probabilitatea de producere și nu a fost asigurat un control intern riguros care să permită menținerea unui nivel acceptabil al expunerii la risc.

La următoarele entități au fost reținute o serie de aspecte, fie pozitive, fie negative, privind controlul intern:

◦ Senatul României	◦ Autoritatea Electorală Permanentă
◦ Camera Deputaților	◦ Autoritatea Națională de Supraveghere și Prelucrarea Datelor cu Caracter Personal
◦ Administrația Prezidențială	◦ Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării
◦ Curtea Constituțională	◦ Consiliul Economic și Social
◦ Consiliul Legislativ	◦ Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989
◦ Avocatul Poporului	◦ Regia Autonomă Monitorul Oficial
◦ Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității	
◦ Consiliul Concurenței	

Dintre acestea, prezentăm câteva, mai relevante: activitatea de achiziții publice a fost supusă doar sporadic auditului public intern și controalelor interne (la mai puțin de jumătate din entități); în unele cazuri procedurile de achiziții publice nu au fost elaborate, revizuite sau actualizate sau au fost elaborate la nivel general, nedetaliat pe activități; au existat și situații în care personalul fie nu a fost trimis la cursuri de perfecționare în acest domeniu, fie este slab pregătit, fie este insuficient ca număr, pentru desfășurarea corespunzătoare a acestei activități, acest din urmă aspect generând riscul încălcării principiului separării atribuțiilor; comunicarea deficitară cu ofertanții a influențat transparența proceselor de achiziție, prin aceasta făcându-și apariția riscul de depunere a contestațiilor.

Totuși, la unele dintre entitățile publice amintite mai sus, buna practică întâlnită, a fost cea de elaborare a unor proceduri detaliate pentru efectuarea achizițiilor publice și în mod expres pentru achizițiile directe, punându-se accent pe justificarea necesarului de achiziționat.

La *Administrația Prezidențială* s-a constatat totodată că, nu au fost stabilite, nu au fost identificate toate activitățile procedurabile și nu au fost revizuite cele existente, nu s-a completat corespunzător Registrul riscurilor, nu s-a aplicat principiul ciclicității, respectiv verificarea de către auditul intern cel puțin o dată la trei ani a domeniilor prevăzute de lege.

La *Ministerul Mediului și Pădurilor* nu a fost întocmită și transmisă către Ministerul Finanțelor Publice situația centralizatoare privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern/managerial, pentru trim. IV 2012, pe motiv că „*datorită reorganizării ministerului nu a putut fi definitivată colectarea de noi informații*”. Nu s-a urmărit în mod corespunzător transmiterea de către entitățile aflate în subordinea ministerului a raportărilor privind elaborarea și actualizarea programelor de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial, inclusiv a actelor administrative de constituire și modificare a structurilor/grupurilor

de lucru cu atribuții de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a implementării și/sau dezvoltării sistemului de control intern/managerial. Programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial din cadrul ministerului, aferent anului 2012, nu a cuprins într-o secțiune distinctă acțiunile de perfecționare a pregătirii profesionale. Nu a fost actualizat ROF-ul și nici nu s-au stabilit/actualizat atribuțiile și responsabilitățile compartimentelor din aparatul propriu și a celor prevăzute în fișele postului pentru personalul instituției.

La *Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului* (MECTS) s-a constatat că în anul 2012 nu a avut loc nicio întrunire a *Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică a dezvoltării sistemului de control intern/managerial* și, implicit, nu s-a actualizat programul de dezvoltare a sistemului de control intern/managerial; nu au fost stabilite obiectivele specifice pentru o parte din compartimente/direcții; nu există o inventariere a activităților procedurabile derulate de entitate; nu s-au întocmit de către comisie rapoarte trimestriale privind urmărirea îndeplinirii programului de dezvoltare a sistemului de control intern; nu s-a efectuat identificarea și evaluarea sistematică a riscurilor privind activitățile/operațiunile ce trebuie desfășurate de toate compartimentele entității și monitorizarea acestora în vederea stabilirii controalelor interne corespunzătoare; nu au fost implementate integral standardele de control intern în cadrul tuturor direcțiilor, iar procedurile operaționale nu sunt revizuite periodic pentru a se asigura o actualizare a acestora în funcție de nevoile reale ale entității; nu există un registru general la nivelul ordonatorului de credite, care să cuprindă toate riscurile la care este expusă entitatea, nu au fost identificate riscurile de către toate compartimentele, nu au fost elaborate planuri pentru limitarea consecințelor apariției acestor riscuri și nici nu s-a procedat la o actualizare și reevaluare a riscurilor de către entitate, fapt pentru care se apreciază că nu există o preocupare constantă pentru prevenirea și înlăturarea riscurilor ce pot să apară în derularea activității entității; deși structura organizatorică a entității a suferit două modificări în cursul anului supus auditării, ROF-ul ministerului nu a fost actualizat în anul 2012.

La nivelul entităților din subordinea/coordonarea MECTS s-a reținut că nu toate instituțiile au implementat corespunzător un sistem de control intern/managerial.

Ministerul Transporturilor nu a dispus de un proces de gestionare a riscurilor.

În luna martie 2013 entitatea a elaborat o Procedură de sistem privind managementul riscurilor, care până la data controlului nu a fost pusă în practică.

S-a constatat, de asemenea, că doar o singură structură din minister a elaborat Registrul Riscurilor, iar la nivelul unităților din subordinea ministerului, respectiv 2 unități, au raportat acțiunea în derulare și numai *Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale - CERONAV Constanța*, a avut elaborată o procedură privind managementul riscurilor.

S-a reținut totodată și inexistența unui sistem de monitorizare pe verticală a modului de implementare a controlului intern la entitățile aflate în subordine, iar funcțiile sensibile nu au fost stabilite.

La nivelul ministerului nu există întocmit un inventar care să reflecte funcțiile cu risc semnificativ în raport cu obiectivele instituției publice și, drept consecință, nu are stabilită o politică de rotație a salariaților care ocupă funcții sensibile.

Totodată, nu s-au respectat prevederile legale referitoare la delegarea personalului. Pentru suplinirea deficitului de personal cu care se confruntă instituția, în timpul anului 2012 au fost delegate la diferite structuri din cadrul ministerului, cu nerespectarea prevederilor legale referitoare la delegarea personalului, un număr de 28 persoane, angajate la unitățile care funcționează în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea Ministerului Transporturilor.

Datele și informațiile puse la dispoziția auditorilor au constituit probe de audit suficiente pentru a se concluziona faptul că abaterile de la legalitate constatate la nivelul ministerului, precum și la instituțiile publice din subordinea acestuia, se datorează în cea mai mare măsură deficiențelor semnificative în ceea ce privește controlul intern.

În cadrul *Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale*, la *Direcțiile Agricole Județene Brașov, Caraș-Severin, Călărași, Arad, Giurgiu, Hunedoara, Ilfov, Teleorman, Vaslui, Gorj, Iași, Mehedinți, Laboratorul Central pentru Controlul Calității și Igienei Vinului Valea Călugărească și Oficiul Național al Viei și Produselor Vitivinicole*, nu au fost luate toate măsurile necesare pentru implementarea, dezvoltarea sau actualizarea sistemului de control intern/managerial și/sau nu au fost actualizate deciziile privind controlul financiar preventiv propriu. Nu au fost elaborate, aprobate și implementate proceduri operaționale pentru unele activități sau procedurile existente nu au fost revizuite și implementate complet și/sau corect la *DAJ Alba, Dâmbovița, Timiș, Vâlcea și a municipiului București*.

La *MMFPSPV* s-a constatat organizarea necorespunzătoare a controlului intern, neurmărirea realizării programului de control, nerealizarea controlului la instituțiile din subordine, sub autoritate sau aflate în coordonarea ordonatorului principal de credite; neintegrarea controlului intern în sistemul de management

al fiecărei componente structurale a instituției, iar în cadrul structurilor de specialitate ale aparatului propriu, nu au fost identificate măsuri concrete de gestionare a riscurilor.

De asemenea, la *Inspectoratele Teritoriale de Muncă* s-a reținut neutilizarea instrumentelor aflate la dispoziția compartimentului cu atribuții de control, respectiv a Registrului general de evidență a salariaților și nerespectarea Procedurilor operaționale stabilite, în efectuarea acțiunilor de control (*ITM Dâmbovița*); neorganizarea monitorizării proceselor verbale de constatare și sancționare a contravențiilor, întocmite de către inspectorii de muncă (*ITM Argeș*); neutilizarea suportului și aplicației informatice în înregistrarea rezultatelor acțiunilor de control efectuate de inspectorii de muncă și neurmărirea răspunsurilor primite la măsurile dispuse în timpul controlului (*ITM Dâmbovița*); neactualizarea, implementarea parțială și neelaborarea procedurilor operaționale în cadrul entităților (*ITM Brăila, Călărași și Inspecția Muncii*); netransmiterea Raportului privind desfășurarea și realizarea programului de audit intern către Camera de Conturi (*ITM Olt și Dâmbovița*).

Sistemul de control intern managerial nu a avut capacitatea de a preveni, detecta și corecta erorile/abaterile și fraudele care au apărut și care pot să apară în cadrul activității desfășurate de *Agencia Națională pentru Plăți și Inspecție Socială* (ANPIS) și la *agențiile teritoriale pentru plăți și inspecție socială*. Nu se poate obține asigurarea că sunt efectuate suficiente teste, verificări și controale în privința dreptului unor persoane de a primi beneficii de asistență socială, cu toate că la nivelul agențiilor pentru plăți și inspecție socială teritoriale auditate, funcționează instrumente și mecanisme de supraveghere, monitorizare și control asupra beneficiilor de asistență socială. Se concluzionează astfel că, măsurile întreprinse de către MMFPSPV și ANPIS în vederea reducerii erorilor și fraudei din sistemul de asistență socială, nu au fost în măsură să confere o asigurare rezonabilă că beneficiile de asistență socială sunt focalizate efectiv către categoriile de beneficiari care aveau cea mai mare nevoie de acestea, menținându-se pătrunderea în sistemul de asistență socială a unor beneficiari neeligibili în detrimentul celor îndreptățiți să le primească efectiv.

La *Organismele Intermediare Regionale pentru Programul operațional sectorial pentru dezvoltarea resurselor umane*, unele proceduri operaționale elaborate și aprobate la nivelul entității nu au fost implementate în mod corespunzător (*OIR-POS DRU București-Ilfov și OIR-POS DRU Brăila*).

La *Ministerului Sănătății* s-a constatat nemonitorizarea și neevaluarea sistematică a tuturor riscurilor legate de desfășurarea activității entității, neelaborarea planurilor corespunzătoare, în direcția limitării posibilelor consecințe ale acestor riscuri și nenominalizarea salariaților responsabili în aplicarea planurilor respective, precum și necompletarea registrului riscurilor; neorganizarea unui sistem de monitorizare pe verticală a modului de implementare a sistemelor de control managerial la direcțiile din cadrul ministerului, pentru centralizarea rapoartelor la nivelul ordonatorului principal. La nivelul *direcțiilor de sănătate publică și a unităților sanitare* (*Municipiul București, Dâmbovița, Olt, Neamț și Maramureș*) s-a constatat nerespectarea cerințelor generale de implementare a standardelor de control intern.

La *Casa Națională de Pensii Publice* nu s-a finalizat implementarea Codului controlului intern, existând în continuare standarde care au fost implementate parțial.

La *Casele județene de pensii Vaslui, Vâlcea și Prahova* nu au fost elaborate, scrise și formalizate proceduri operaționale de lucru pentru toate activitățile desfășurate, nu s-a procedat la stabilirea funcțiilor sensibile, la întocmirea unui plan pentru asigurarea rotației salariaților, care ocupă astfel de funcții, manualul cuprinzând procedurile adoptate nu respectă modelul aprobat de cadrul legal iar Regulamentul de Organizare și Funcționare nu a fost actualizat corespunzător modificărilor legislative intervenite. La *CJP Cluj, Galați, Sibiu, Covasna, Maramureș, Sălaj* nu s-au soluționat, în termenul legal de 45 de zile, cererile depuse de solicitanți pentru stabilirea drepturilor de pensii și pentru recalcularea acestor drepturi.

În aparatul propriu al *Agenciei Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă* nu s-au identificat și nu s-au evaluat riscurile la nivelul compartimentelor funcționale.

La *Agenziile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă Neamț și Dolj* nu au fost implementate unele standarde sau au fost parțial implementate.

La *Centrele Regionale de Formare Profesională a Adulților Călărași și Teleorman* nu au fost elaborate și aprobate, în totalitate, procedurile operaționale aferente activităților procedurale identificate, nu au fost stabilite funcțiile sensibile, nu s-a elaborat o procedură privind managementul riscurilor, nu s-a întocmit o listă a riscurilor și un Registru al riscurilor.

La *Casa Națională de Asigurări de Sănătate*, la nivel teritorial, s-au identificat disfuncții în managementul activității de administrare a contribuțiilor și creanțelor, activități nereglementate prin proceduri interne, un control intern ineficient și ineficace, ce a determinat abateri privind activitatea de colectare și urmărire a veniturilor FNUASS, precum și deficiențe în faza de decontare a serviciilor medicale, medicamentelor și materialelor sanitare (*CAS Dolj, Mureș, Prahova, Timiș*).

La *Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice* s-a constatat că nu există un cadru de referință privind

continuitatea IT, nu există un plan privind asigurarea continuității activității instituției și în particular, al operațiunilor IT și nu a fost elaborat un plan de recuperare în caz de dezastru. Lipsește o procedură privind managementul schimbării la nivel IT și nu există o procedură prin care entitatea se poate asigura că investițiile în hardware, software și servicii IT sunt evaluate corespunzător. Derivând din cadrul procedural existent în instituție, se constată că la nivelul compartimentului IT nu sunt definiți indicatorii de performanță care să contribuie la o mai bună evaluare a rezultatelor și la o fundamentare corespunzătoare a deciziei.

Academia Română a elaborat și aprobat proceduri operaționale aferente activităților atât la nivelul ordonatorului principal de credite cât și pentru entitățile aflate în subordine, însă nu pentru toate activitățile procedurabile identificate la nivelul entității.

Deși a fost elaborată o procedură privind managementul riscurilor, nu au fost identificate riscurile asociate activităților la toate compartimentele funcționale, nu s-a făcut o evaluare sistematică a acestor riscuri și nu au fost înglobate într-un registru al riscurilor în conformitate cu procedura de sistem privind managementul riscurilor.

S-a mai constatat că fișele de post ale președintelui, membrilor și secretarului Comisiei nu au fost actualizate și completate cu atribuțiile, competențele și responsabilitățile ce le revin pe linia controlului intern și nu au fost elaborate procedurile formalizate pentru toate activitățile identificate în cadrul entității.

La *Institutul Național al Patrimoniului*, ca o concluzie generală, a reieșit clar faptul că din partea instituției nu a existat nicio preocupare/responsabilizare în ceea ce privește respectarea principiilor de economie, eficiență și eficacitate cu privire la cheltuirea fondurilor publice, deci în consecință, nerespectarea unuia dintre obiectivele controlului intern.

Concluzia generală rezultată în urma misiunilor de audit efectuate la *Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție*, este aceea că abaterile identificate sunt o consecință, pe de o parte, a interpretărilor diferite date anumitor prevederi legale, iar pe de altă parte a slăbiciunilor controlului intern.

La *Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului* s-au constatat deficiențe în implementarea sistemului de control intern, acordându-se un nivel de încredere redus.

Urmare a acțiunii de control efectuată la *Agenția Națională de Administrare Fiscală* au fost formulate o serie de *concluzii și recomandări* ale auditorilor publici externi, care privesc multe aspecte importante ale controlului intern, pe care dorim să le prezentăm:

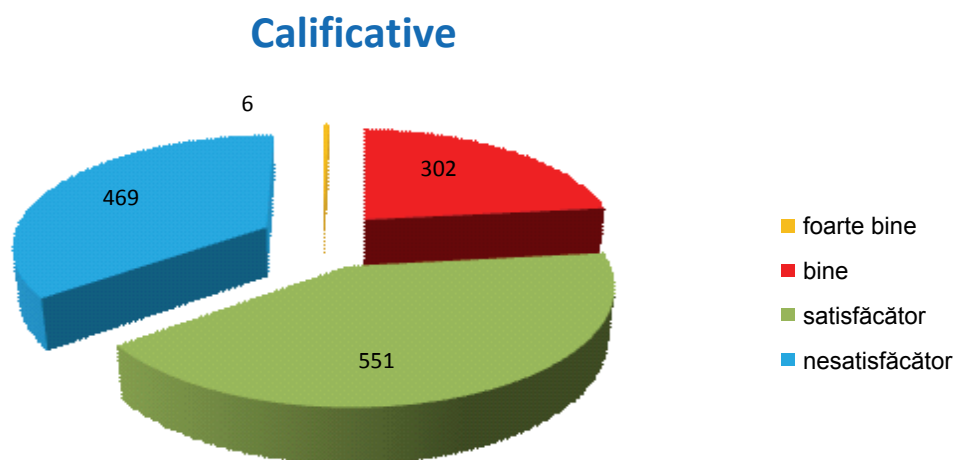
- îmbunătățirea instrumentelor de control intern utilizate în cadrul instituției, creșterea nivelului de disciplină pentru fiecare din activitățile desfășurate (îmbunătățirea cadrului procedural, creșterea performanței controlului ierarhic, sancționarea abaterilor identificate etc.);
- îmbunătățirea instrumentelor informatice de prelucrare a informațiilor disponibile la nivelul ANAF (implementarea unor aplicații informatice capabile să asigure o administrare mai performantă a creanțelor bugetare);
- îmbunătățirea instrumentelor de sancționare în cazul neîndeplinirii obligațiilor declarative în scopul creșterii nivelului de conformare voluntară la declarare a contribuabililor;
- valorificarea superioară a informațiilor existente în bazele de date ale ANAF cu privire la neconcordanțele din declarațiile fiscale ale contribuabililor (indicii privind nedeclararea tuturor impozitelor și taxelor cuvenite bugetului de stat). Realizarea unor instrumente mai performante de obținere și selectare a listelor de neconcordanțe/necorelări între declarațiile fiscale ale contribuabililor (modalități de interogare a bazelor de date, obținerea de liste de contribuabili cu necorelări în declarații fiscale);
- luarea măsurilor de coordonare și control necesare pentru a se asigura soluționarea, în condițiile și termenele prevăzute de lege, a tuturor solicitărilor de rambursare de TVA;
- îmbunătățirea instrumentelor, tehnicilor și procedurilor de control intern cu privire la operațiunile realizate de funcționarii publici din cadrul serviciilor de evidență de plătitori, pentru a oferi garanții rezonabile privind securitatea și corectitudinea informațiilor din evidența fiscală;
- îmbunătățirea instrumentelor, tehnicilor și procedurilor de control intern cu privire la activitatea de executare silită: definirea unor criterii suplimentare în ceea ce privește alegerea formelor de executare silită (una sau mai multe, succesiv sau concomitent); elaborarea unor proceduri operaționale/instrucțiuni formalizate, cu privire la etapele/termenele și modalitățile de realizare a executării silite;
- dezvoltarea cadrului metodologic/procedural existent și implementarea unor standarde de control (ghiduri și manuale de inspecție fiscală) care să prevadă în mod detaliat metodologia de control pentru fiecare impozit și domeniu de activitate. Elaborarea unor proceduri care să îmbunătățească procesul de eșantionare, în sensul stabilirii unor reguli unice pentru toți contribuabilii;

- ° realizarea unei metodologii la nivelul MFP/ANAF prin care să se stabilească regulile după care se conduce evidența contabilă în raport cu evidența fiscală (fișele analitice pe plătitor) astfel încât toate operațiunile efectuate în evidența fiscală să fie corect reflectate în contabilitatea organelor fiscale;
- ° inventarierea în integralitate (pe baza unor instrumente informatice) a creanțelor bugetare și efectuarea punctajelor între evidențele fiscale din fișele pe plătitori și evidența contabilă privind creanțele bugetare.

În plus față de abaterile exemplificate la entitățile prezentate mai sus, s-a constatat faptul că, au existat 22 de cazuri în care, conducătorii entităților publice nu au elaborat raportul anual asupra sistemului de control intern/managerial, solicitat în mod expres de către actele normative.

Față de administrația publică centrală, calificativele acordate de auditorii publici externi, în administrația publică locală, sunt repartizate astfel:

- foarte bine - 6
- bine - 302
- satisfăcător - 551
- nesatisfăcător - 469

O analiză a distribuției acestora, arată faptul că numărul entităților publice care au primit calificativul „foarte bine” sunt extrem de puține în comparație cu numărul total al celor verificate în anul 2013.

Entitățile care au primit calificativele „satisfăcător” și „nesatisfăcător” sunt în continuare într-un număr semnificativ, respectiv 551 și 469, ceea ce poate duce la concluzia că în multe dintre acestea, conducătorii entităților nu au depus eforturile necesare pentru implementarea cerințelor legislative privind controlul intern.

Dintre cele 469 de calificative „nesatisfăcător”, obținute de entitățile publice locale, 380 au fost stabilite pentru sistemul de control intern al unităților administrativ-teritoriale comunale verificate.

Un exemplu pozitiv de implementare corespunzătoare a sistemului de control intern îl reprezintă, însă, unitățile administrativ-teritoriale comunale Țepu (jud. Galați) și Adunații-Copăceni (jud. Giurgiu), care au primit calificativul „foarte bine”.

Abaterile constatate în urma acțiunilor efectuate în cadrul entităților publice din administrația publică locală au scos în evidență faptul că, acestea, se datorează în special disfuncționalităților existente în organizarea și exercitarea controlului și auditului intern, cât și faptului că acestea nu funcționează la un nivel care să asigure realizarea veniturilor bugetare și gestionarea fondurilor publice în condiții de legalitate, regularitate și maximă eficiență.

În urma evaluării sistemelor de control intern și a probelor de audit obținute, în marea majoritate a instituțiilor auditate s-a concluzionat că sistemele de control intern nu funcționează în mod corespunzător, activitățile de audit intern la nivelul instituțiilor publice sunt, în general, formale, ineficiente sau insuficient de riguroase, nu acoperă domenii semnificative, iar conducătorii acestora nu sunt interesați să valorifice aceste activități și, drept urmare, riscurile de control au fost evaluate ca fiind medii sau ridicate.

Activitatea de audit intern este descoperită în special la nivelul unităților administrativ-teritoriale comunale, care nu reușesc să organizeze astfel de activități sau să angajeze auditori calificați. În unele unități administrativ-teritoriale, auditul intern a fost realizat în baza unor contracte de prestări servicii, însă, în marea majoritate a cazurilor, au fost întocmite câteva rapoarte de audit, pe teme ușor generalizabile, astfel încât rapoartele întocmite de un auditor au aceleași constatări, format și recomandări pentru toate comunele cu care acesta a

avut contract de prestări servicii. Unele rapoarte se limitează a înșirui datele cuprinse în situațiile financiare ale entității, concluzionând apoi că acestea reflectă corect și fidel patrimoniul entităților auditate, fără a face referire în vreun fel la legalitatea și regularitatea operațiunilor desfășurate în perioada auditată.

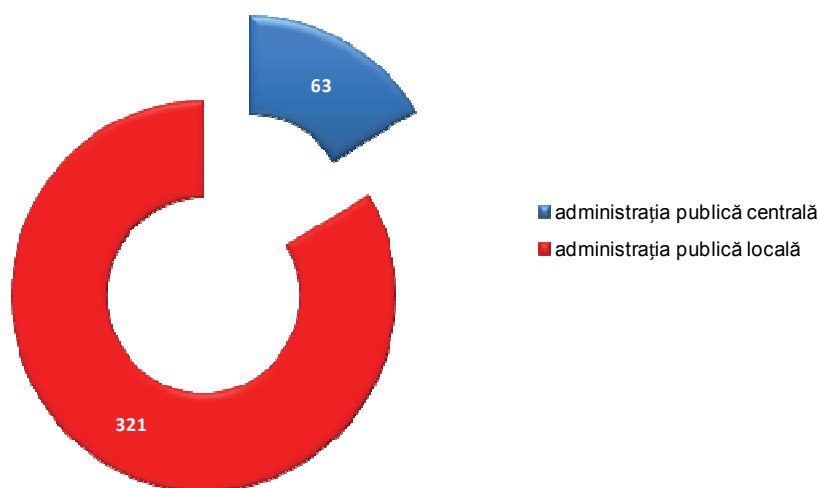
Organizarea și exercitarea în mod deficitar a controlului financiar preventiv de către instituțiile publice se datorează în primul rând lipsei personalului de specialitate, cu consecințe în ceea ce privește separarea atribuțiilor de control preventiv de acelea de conducere a evidenței contabile sau de participare la executarea operațiunilor economico-financiare în cauză.

Sfera auditului public intern cuprinde toate activitățile desfășurate în cadrul entităților publice pentru îndeplinirea obiectivelor acestora, inclusiv evaluarea sistemului de control intern/managerial. În cazul unei bune funcționări, evaluarea auditului intern de către Curtea de Conturi, poate prezenta o serie de avantaje, respectiv, reducerea duratei verificărilor (prin valorificarea rezultatelor auditului intern, reducerea mărimii eșantioanelor și reducerea testărilor), obținerea unor probe de audit din rapoartele de audit intern și reducerea riscului de audit prin complementaritatea actului de audit extern și intern.

În acest domeniu, însă, s-au constatat o serie de deficiențe la entitățile verificate, printre care: neorganizarea activității de audit (18 cazuri în administrația publică centrală și 198 de cazuri în administrația publică locală) sau neauditarea o dată la trei ani a activităților desfășurate de entități (14 cazuri în administrația publică centrală și 35 de cazuri în cea locală), ceea ce nu a putut conduce, de multe ori, la o valorificare corespunzătoare a acestei activități.

Astfel, din totalul de 384 de cazuri referitoare la abateri generale privind auditul intern, 63 se regăsesc la entități din administrația publică centrală și 321 sunt consemnate în entitățile administrației publice locale, așa cum reiese și din graficul următor:

Abateri privind auditul intern

Expunem, mai jos, o serie de exemple privind această categorie de abatere.

La nivelul *Ministerului Public*, activitatea de audit public intern nu a fost organizată și nu s-a desfășurat în concordanță cu complexitatea și volumul activităților entității, astfel că, un număr de 4 posturi de auditori interni nu au fost ocupate, ceea ce a avut drept consecință neauditarea o dată la 3 ani a activităților din cadrul *Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*. De asemenea, la entitățile subordonate, structura de audit public intern a fost organizată și a funcționat cu un singur post de auditor, ceea ce nu a făcut posibilă supervizarea misiunii de audit public intern.

La *Senatul României* activitatea compartimentului de audit intern s-a limitat în anul 2012, ca de altfel și în exercițiile bugetare anterioare, numai la activitatea proprie a instituției, fără a include în programul anual, misiuni de audit vizând activitățile instituției subordonate, respectiv *Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989 (IRRD)*, motiv pentru care, la această instituție, în ultimii 3 ani, s-au constatat o serie de disfuncționalități, care chiar dacă nu au creat rezerve semnificative în privința patrimoniului și a situațiilor financiare, indică potențiale riscuri de utilizare defectuoasă a fondurilor publice. Astfel, s-a formulat recomandarea ca la nivelul Senatului României, compartimentul de audit public intern să includă în programul anual de activitate misiuni de auditare a activității instituției subordonate.

La *Avocatul Poporului* s-a constatat implicarea consilierului de audit în comisia pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/managerial și nerespectarea obligației auditorului public intern de a audita cel puțin o dată la 3 ani toate activitățile economico-financiare ale instituției.

La *Consiliul Concurenței* s-a reținut neîndeplinirea de către compartimentul de audit public intern a obligației legale de a audita, cel puțin odată la 3 ani, activitățile financiare sau cu implicații financiare, a administrării patrimoniului, a plăților asumate prin angajamente bugetare și legale, a alocării creditelor bugetare și a altor activități.

La *Consiliul Legislativ* nu au fost cuprinse în misiunile de audit, efectuate în ultimii trei ani, toate activitățile economico-financiare desfășurate în cadrul entității, (exemplu: efectuarea plăților asumate prin angajamente bugetare, inventarierea și administrarea patrimoniului, sistemul contabil și fiabilitatea acestuia), precum și a activităților care prezentau în mod constant risc ridicat, cum ar fi cele privind aplicarea unor importante modificări și restricții legislative.

La *SC CONPET SA Ploiești* nu au fost auditate toate activitățile desfășurate, cel puțin o dată la 3 ani, iar recomandările formulate de auditorii interni în urma misiunilor de audit efectuate nu au avut în vedere întotdeauna măsuri eficiente care să conducă la îmbunătățirea activității.

La *Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului* nu au fost auditate cel puțin o dată la 3 ani, activitățile desfășurate în domeniul energiei, apărării, resurselor minerale, politicilor comerciale multilaterale regionale și acorduri UE.

La *Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară* nu au fost auditate cel puțin o dată la 3 ani toate activitățile (plățile asumate prin angajamente bugetare și legale, inclusiv din fondurile comunitare; concesionarea sau închirierea de bunuri din domeniul public al statului ori al unităților administrativ-teritoriale; constituirea veniturilor publice; alocarea creditelor bugetare; sistemul contabil și fiabilitatea acestuia; sistemul de luare a deciziilor; sistemele de conducere și control, precum și riscurile asociate unor astfel de sisteme; sistemele informatice), iar șeful compartimentului de audit a desfășurat activități incompatibile cu funcția pe care o deține.

La *Ministerul Afacerilor Externe* nu au fost auditate cel puțin o dată la 3 ani toate activitățile desfășurate, eliberarea și numirea șefului compartimentului de audit public intern s-a efectuat fără avizul UCCAPI, iar șeful compartimentului de audit intern a desfășurat activități incompatibile cu funcția pe care o deține.

Prezentăm în continuare, alte deficiențe constatate cu privire la auditul public intern.

La nivelul *Parchetelor de pe lângă Curțile de Apel* s-a constatat faptul că auditorii publici interni au efectuat misiuni la un alt parchet decât acela unde aveau competență de a efectua activitatea de audit intern, contrar prevederilor legale în vigoare, astfel că recomandările înscrise în raportul de audit nu au fost opozabile conducătorului parchetului auditat.

Compartimentul de audit intern nu se află în coordonarea directă a conducătorului entității, respectiv a Procurorului General, ci în coordonarea adjunctului procurorului general, în condițiile în care și activitatea departamentului economico-financiar și administrativ, supusă misiunilor de audit, se află sub aceeași coordonare, ceea ce contravine prevederilor legale.

La *Consiliul Superior al Magistraturii* s-a constatat neactualizarea planului de audit cu unele misiuni desfășurate în anul 2012, iar în cazul unor misiuni de audit, din echipa de auditori a făcut parte și persoana angajată pe postul de consilier în cadrul Biroului audit public intern, care nu are calitatea de auditor și care, mai mult, face parte din comisia cu atribuții de monitorizare și îndrumare metodologică cu privire la sistemul de control intern/managerial.

Planul strategic de audit intern pentru fonduri interne, pentru perioada 2011 – 2015, nu a cuprins și misiuni de audit intern la *Inspekția Judiciară*, motivat de neactualizarea *Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii*.

La *Academia Oamenilor de Știință din România* activitatea de audit intern nu a fost organizată, la nivelul entității existând un compartiment de audit intern aflat în subordinea ordonatorului de credite (conform organigramei), însă postul prevăzut în statul de funcții este vacant. În anul 2010, entității i-a fost modificată forma de finanțare, respectiv doar din venituri proprii, fapt ce a determinat restrângerea activității și a numărului de personal (doar 4 angajați). Aceste cauze au condus la imposibilitatea angajării unui auditor intern.

La *Opera Națională București*, din analiza rapoartelor de audit întocmite pentru anii 2011 și 2012, s-a constatat că auditorii publici interni nu au depistat și nu au semnalat nicio abatere semnificativă în domeniile auditate. Auditul intern nu a sprijinit entitatea publică pentru îndeplinirea obiectivelor sale printr-o abordare sistematică și metodică, prin care să evalueze și să îmbunătățească eficacitatea sistemului de conducere bazat pe gestiunea riscului, a controlului și a proceselor administrării.

La *Oficiul Român pentru Drepturile de Autor* este organizat un compartiment de audit public intern, însă nu are ocupat postul. Exercițarea atribuțiilor compartimentului de audit public intern s-a realizat în perioada supusă controlului de către o persoană cu care a fost încheiat un contract civil de prestări servicii. Echipa de auditori publici externi a constatat faptul că au fost făcute 2 recomandări despre care, în raportul anual,

se menționează că au fost implementate, dar acestea apar în constatările echipei ca nerealizate.

La *Administrația Fondului pentru Mediu* planul de audit intern aferent anului 2012 a fost realizat în proporție de 83%, principala cauză a nerealizării integrale fiind neasigurarea unui număr adecvat de posturi în concordanță cu numărul și complexitatea activităților desfășurate.

La *Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare în domeniul Geologiei, Geofizicii, Geochimiei și Teledetecției – IGR București* compartimentul de audit intern cuprinde un singur auditor, care a respectat formal reglementările cu privire la planificarea, executarea și raportarea activității și nu a desfășurat misiuni legate de activitățile cu grad ridicat de risc (investiții, fundamentarea și utilizarea alocațiilor bugetare etc.).

La *Ministerul Mediului și Pădurilor*, în cadrul ședințelor de închidere a intervențiilor la fața locului, auditorii publici interni nu au stabilit calendarul de implementare a recomandărilor și nici nu au analizat, stabilit și acceptat în cadrul reuniunilor de conciliere, de comun acord cu structurile auditate, planul de acțiune însoțit de un calendar de implementare. Compartimentul de audit intern nu a urmărit modul de implementare a recomandărilor și nu a efectuat în cursul anului 2012 informări/raportări periodice sau operative către conducerea entității, asupra neimplementării în termenele stabilite sau asupra imposibilității stabilirii unui calendar de implementare, în vederea responsabilizării structurilor auditate și dispunerii de măsuri adecvate.

La *Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului* s-au respectat formal reglementările cu privire la planificarea, executarea și raportarea activității iar capacitatea de cuprindere a compartimentului de audit intern a fost mult prea redusă în raport cu volumul și complexitatea problemelor existente la nivel central și al sutelor de entități aflate în anul 2012 în subordonare/coordonare.

La *Comisia Națională a Valorilor Mobiliare* s-a constatat nerespectarea planului de audit public intern pe anul 2012, atât în ceea ce privește efectuarea tuturor misiunilor de audit prevăzute în plan, cât și în ceea ce privește respectarea perioadelor de desfășurare a acestora.

La *Ministerul pentru Societatea Informațională*, cu toate că prin Planul de audit public intern pentru anul 2012, aprobat de Ministrul Comunicațiilor și Societății Informaționale, au fost cuprinse 5 acțiuni, totuși, din cauza numărului insuficient de personal din structura compartimentului de audit, respectiv o persoană, nu s-a finalizat nicio misiune.

La *Societatea Română de Radiodifuziune* majoritatea rapoartelor de audit public intern întocmite în anul 2012 (11 din cele 15) nu au fost avizate de președintele-director general al Societății. Mai mult, 5 rapoarte, dintre cele 11 neaprobat, nici nu poartă număr de înregistrare de la cabinetul acestuia.

La *Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor*, în anul 2012, nu s-a organizat și exercitat activitatea de audit public intern în cadrul DSVSA Timiș și Prahova.

În structura organizatorică a *SN Plafar SA* nu a fost prevăzut un compartiment de audit public intern, în subordinea directă a conducătorului entității și nu s-a solicitat efectuarea auditului de către compartimentul de audit public intern organizat la nivelul MECMA și implicit, nu au fost auditate activitățile desfășurate de societate în perioada 2009 – 2011.

La *SN a Sării SA* nu a fost exercitat auditul public intern asupra tuturor sucursalelor societății și nici asupra activităților desfășurate de entitate. În condițiile în care, avea organizat un compartiment propriu de audit intern, entitatea a contractat în mod nelegal servicii de audit, în valoare de 279 mii lei.

La *SC Electrica SERV SA*, în perioada 2010-2012, biroul de audit intern aflat în subordinea directă a conducerii societății, nu a funcționat (neavând personal angajat) și în consecință, nu a fost exercitat auditul intern asupra tuturor sucursalelor societății și nici asupra activităților desfășurate de entitate.

La *SC Filiala Icemenerg Service SA București și la SC Uzina Macanică Orăștie SA* nu a fost asigurat cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern.

La *CN CAF Minvest SA Deva* nu a fost întocmit proiectul planului de audit și nu au fost respectate procedurile de audit.

La *Ministerul pentru Societatea Informațională*, cu toate că prin Planul de audit public intern pentru anul 2012, aprobat de Ministrul Comunicațiilor și Societății Informaționale, au fost cuprinse 5 acțiuni, totuși, din cauza numărului insuficient de personal din structura compartimentului de audit, respectiv o persoană, nu s-a finalizat nicio misiune.

La *Organismele Intermediare Regionale pentru Programul operațional sectorial pentru dezvoltarea resurselor umane Alba și Muntenia* s-a reținut ca deficiență neexercitarea activității de audit intern, din lipsa de personal, și la *OIR-POS DRU Timiș*, neauditarea în termenul de 3 ani, stabilit de lege, a tuturor activităților derulate de către entitate.

La *Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie „Ana Aslan”* s-a constatat neîndeplinirea atribuțiilor

prevăzute de lege de către compartimentul de audit public intern, respectiv auditarea activităților cu implicații financiare privind utilizarea fondurilor publice pe baza gestiunii riscurilor.

La *ISCIR* planul de audit nu cuprinde scopul acțiunii de audit și nu au fost asigurate condițiile necesare în vederea perfecționării profesionale a auditorului public intern, pe o perioadă de minim 15 zile.

La nivelul *direcțiilor de sănătate publică Brăila, Caras-Severin, Dâmbovița, Neamț și Sălaj* s-a constatat nerespectarea în totalitate a OMS nr. 840/2003 de aprobare a normelor proprii de exercitare a auditului intern.

La *Casa Națională de Pensii Publice* nu s-au auditat activitățile cu implicații financiare privind formarea și utilizarea fondurilor publice și administrarea patrimoniului, pe baza gestiunii riscului, iar prin activitatea desfășurată nu s-au dat asigurări managementului pentru buna administrare a veniturilor și cheltuielilor.

La *casele județene de pensii* s-a constatat efectuarea formală a misiunilor de audit în anii 2011-2012, întrucât nu au fost consemnate niciun fel de constatări, concluzii și recomandări în rapoartele de audit întocmite (*CJP Covasna*).

Nu s-a respectat obligația de a transmite camerelor de conturi, până la sfârșitul trimestrului I al anului următor, raportul privind desfășurarea și realizarea programului de audit intern (*CJP Dâmbovița și CJP Galați*).

La *agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă* nu a fost monitorizat modul de realizare și implementare a recomandărilor cuprinse în rapoartele de audit intern și nu au fost luate măsuri de recuperare a prejudiciilor (AJOFM Dolj); nerealizarea activităților de audit intern prevăzute de cadrul legal, prin neauditarea cel puțin o dată la 3 ani a sistemului contabil, sistemului de luare a deciziilor, sistemelor de conducere și informatice (AJOFM Brașov).

Nu a fost organizat compartiment de audit public intern și nici nu a fost asigurată această activitate de către persoane fizice atestate, pe baza contractelor de prestări servicii la *Direcția Agricolă Județeană Călărași*.

Abateri cu privire la auditul intern au fost semnalate și la următoarele entități: CNADNR, Autoritatea Aeronautică Civilă Română (nu a fost efectuată evaluarea sistemului de management financiar și control de către compartimentul de audit intern la nivelul entității).

Auditul performanței externalizării de către unele unități administrativ-teritoriale comunale a activității de audit public intern

Evoluția activității de audit public intern prin forma de cooperare la nivelul unităților administrativ-teritoriale comunale a cunoscut în ultima perioadă un trend ascendent vizibil, depășindu-se faza de implementare, ajungându-se la momentul în care trebuie să devină o activitate pe deplin funcțională și să-și aducă o contribuție importantă în buna gestionare a fondurilor publice, prin implementarea unui sistem de management modern, bazat pe proceduri de riscuri, de control și bună guvernanță. Această formă de asigurare a activității de audit public intern la nivelul unităților administrativ-teritoriale comunale are o pondere semnificativă, și de aceea, competențele și prerogativele Curții de Conturi impun efectuarea unor evaluări a impactului, a rezultatelor și beneficiilor externalizării activității de audit public intern și asigurarea acestora prin forma de cooperare.

În acest sens, Curtea de Conturi a efectuat auditul performanței, pentru perioada 2010-2013, asupra externalizării activității de audit intern, de către unele unități administrativ-teritoriale comunale din județul Dâmbovița. Obiectivul general al auditului a fost cel de a evalua în ce măsură activitatea de audit public intern, exercitat prin cooperare⁶, s-a realizat prin activități de asigurare și conciliere programate și efectuate cu respectarea standardelor și normelor procedurale specifice și dacă a dus la îmbunătățirea eficienței și eficacității sistemului de conducere al unităților administrativ-teritoriale ale comunelor asociate, sistem bazat pe gestiunea riscului, a controlului și a proceselor de administrare și guvernanță, la un nivel redus al costurilor.

Astfel, s-a reținut că Filiala Județeană Dâmbovița a Asociației Comunelor din România (ACoR), denumită în continuare Filială, este o entitate cu personalitate juridică de drept privat, fără scop patrimonial, constituită din comunele membre ale ACoR din județ. În baza prevederilor statutare și potrivit Deciziei Comitetului director, s-a înființat Departamentul pentru Auditul Public Intern Exercitat prin Cooperare (DAPIEC), ca structură funcțională de bază, în cadrul Filialei. Prin departament se asigură auditul public intern la un număr de 52 de comune partenere, care reprezintă 62% din numărul total al acestora. Condițiile cooperării au fost stabilite printr-un acord de cooperare, prin care s-a reglementat în mod concret organizarea, atribuțiile departamentului de audit public intern, drepturile și obligațiile comunelor membre ale acordului de cooperare, planificarea și raportarea activității de audit public intern, drepturile și obligațiile financiare ale părților.

Din analiza efectuată de Curtea de Conturi, s-a constatat faptul că, Filiala județeană, în calitate de entitate organizatoare a activității de audit intern, exercitat prin cooperare, nu deține proceduri formalizate sau un

⁶ Cooperarea, în baza prevederilor legale, trebuie să reprezinte pentru entitățile publice locale, posibilitatea organizării și asigurării funcționării auditului intern, în conformitate cu cadrul de reglementare în vigoare, la un nivel redus al costurilor.

regulament propriu de organizare și funcționare a respectivului departament, prin care să se stabilească toate responsabilitățile și atribuțiile în ceea ce privește organizarea și asigurarea cadrului necesar desfășurării activității de audit intern, pentru toate entitățile publice partenere și asupra tuturor activităților desfășurate de acestea.

De asemenea, s-a reținut faptul că Filiala județeană nu a adaptat *Acordul de cooperare pentru organizarea și exercitarea activității de audit public intern* la modelul cadru prevăzut de lege, referitor la termenii și condițiile de cooperare.

Activitatea de planificare anuală și multianuală a activității de audit intern, asigurată prin cooperare, nu a fost completă și corespunzătoare și nu s-a realizat pe principii de echilibru și proporționalitate, astfel încât să asigure realizarea auditului intern la toate comunele partenere, asupra tuturor activităților acestora, cu respectarea periodicității și asumarea lor de către reprezentanții comunelor asociate, pe baza unei analize a rezultatelor cooperării, în vederea asigurării respectării cerințelor normelor generale⁷ privind exercitarea auditului intern și a normelor specifice entității.

DAPIEC nu deține un program de asigurare și îmbunătățire a calității, care să asigure un proces permanent de supraveghere a derulării misiunilor de audit, pe de o parte, în vederea depistării deficiențelor și inițierii de proceduri necesare îmbunătățirii derulării corespunzătoare a viitoarelor misiuni, iar pe de altă parte, de evaluare și îmbunătățire a eficacității și eficienței activității efectuate. Totodată, acesta nu deține un sistem de monitorizare complet și corespunzător privind implementarea recomandărilor formulate de auditul intern și de raportare a progreselor înregistrate de entitățile supuse auditării în implementarea acestora, context în care, nu se oferă asigurarea eficienței și eficacității misiunilor efectuate, precum și a îmbunătățirii eficienței și eficacității managementului.

Părțile semnatare ale acordului de cooperare nu au analizat rezultatele cooperării în activitatea de audit public intern, structura și dimensiunea departamentului înființat, deși evoluția din perioada 2010-2013 a activității acestuia, nu oferă asigurarea funcționalității, astfel încât să acopere necesitățile de audit ale tuturor entităților publice membre ale acordului. În aceste condiții, există riscul ca activitatea de audit intern, desfășurată de departament, să îndeplinească rolul formal, ca o necesitate impusă de cadrul legal de reglementare, fără să ofere asigurarea îndeplinirii tuturor obiectivelor pentru îmbunătățirea sistemului de management al comunelor asociate, cu impact financiar asupra fondurilor publice sau patrimoniul public al acestora, sub aspectul respectării ansamblului principiilor, regulilor procedurale și metodologice care le sunt aplicabile.

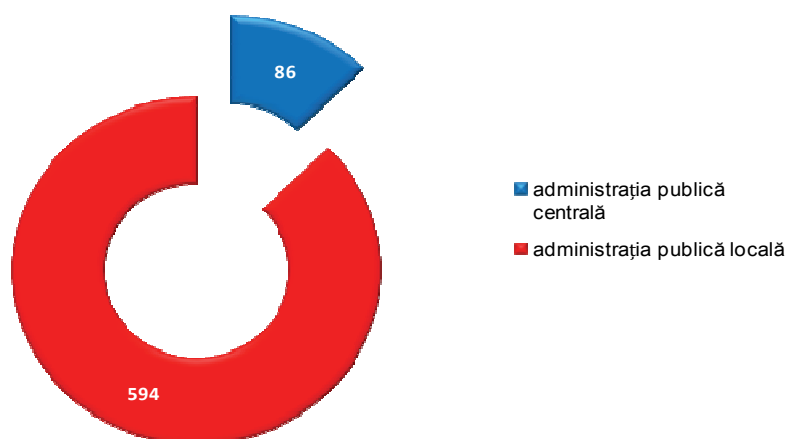
Precizăm, de asemenea, faptul că, activitatea de monitorizare și îndrumare metodologică exercitată de către Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern, asupra activității structurii asociative care asigură auditul public intern prin cooperare la nivelul comunelor partenere din județul Dâmbovița, nu s-a finalizat cu inițierea unor măsuri corective, care să asigure îmbunătățirea activității, din punct de vedere al respectării cadrului legal și procedural de organizare a activității de planificare, realizare și raportare a misiunilor de audit, deși normele metodologice prevăd această atribuție.

În ceea ce privește controlul financiar preventiv, ca una dintre cele mai importante activități de control aflate la dispoziția managerilor din entitățile publice, s-au reținut o serie de deficiențe, cum ar fi:

- nesupunerea controlului financiar preventiv propriu a unor proiecte de operațiuni care fac obiectul acestuia (12 cazuri în administrația publică centrală și 107 cazuri în cea locală);
- nu au fost elaborate listele de verificare în care sunt detaliate obiectivele verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității (11 cazuri în administrația publică centrală și 69 de cazuri în cea locală);
- persoana care exercită controlul financiar preventiv propriu este implicată, prin sarcinile de serviciu, în efectuarea operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, nerespectându-se principiul separării atribuțiilor (9 cazuri în administrația publică centrală și 81 de cazuri în administrația locală);
- neorganizarea controlului financiar preventiv propriu (5 cazuri în administrația publică centrală și 98 de cazuri în cea locală);
- neexercitarea controlului financiar preventiv propriu de către persoanele prevăzute de lege (4 cazuri în administrația centrală și 21 de cazuri în cea locală);
- neînstituirea și/sau necompletarea Registrului proiectelor de operațiuni prevăzute să fie prezentate la viză de CFPP (4 cazuri în administrația centrală și 35 de cazuri în cea locală).

Controlul financiar preventiv

⁷ Compartimentele de audit intern constituite la nivelul entităților publice locale/structurilor asociative organizatoare au rolul de a planifica și realiza activitățile de audit intern, în conformitate cu necesitățile de audit ale fiecărei entități publice partenere.

Din graficul de mai sus rezultă faptul că, din numărul total de 680 de cazuri de abateri generale privind controlul financiar preventiv, 594 au fost constatate în entități ale administrației publice locale.

Prezentăm, mai jos, câteva exemple de abateri constatate de către auditorii publici externi.

La *Ministerul Public - Parchetul de pe Lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* s-a constatat că în ordinul prin care au fost nominalizate persoanele care exercită CFPP nu au fost stabilite perioada și limita valorică pentru care persoanele desemnate au competența de a acorda viza de control financiar preventiv propriu, precum și persoanele care le înlocuiesc pe cele desemnate cu acordarea vizei. S-a reținut și lipsa certificării în privința realității, regularității și legalității, din partea conducătorilor compartimentelor de specialitate emitente, pe documentele justificative care însoțesc proiectele operațiunilor prezentate la viza de control financiar preventiv propriu.

La *Institutul Național al Magistraturii* nu au fost stabilite perioada, limita valorică pentru care persoanele desemnate au competența de a acorda viza de control financiar preventiv propriu, iar în unele cazuri, nu au fost stabiliți înlocuitorii persoanelor desemnate cu acordarea vizei. Totodată, nu s-a realizat evaluarea activității persoanelor care exercită controlul financiar preventiv propriu. Documentele justificative, care însoțesc proiectele operațiunilor prezentate la viza controlului financiar preventiv propriu, nu au fost certificate în privința realității, regularității și legalității, de către conducătorii compartimentelor de specialitate emitente, contrar prevederilor legale.

La *Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului* s-a constatat acordarea vizei de control financiar preventiv propriu unor proiecte de operațiuni necertificate în privința realității și legalității, prin semnătura conducătorilor compartimentelor de specialitate care inițiază operațiunea respectivă și au fost încheiate contracte instituționale și complementare între *MECTS* și instituțiile de învățământ superior, care nu prezintă viza de control financiar preventiv propriu și delegat.

Ministerul Mediului și Pădurilor nu a procedat la particularizarea, dezvoltarea și actualizarea cadrului general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, în condițiile în care viza de control financiar preventiv delegat se acordă numai proiectelor de operațiuni vizate în prealabil. Astfel, în cuprinsul cadrului general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv propriu, aprobat prin *Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 2300/08.06.2012*, s-au omis două operațiuni care sunt supuse vizei de control financiar preventiv delegat, conform anexei 8.1. din procedura operațională menționată, respectiv „contract de finanțare, altul decât cel finanțat din fonduri comunitare” și „acord cadru”.

La *Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniu Național Bacău* organizarea necorespunzătoare a sistemului de control intern este de natură a diminua responsabilizarea persoanelor împuternicite cu acordarea vizei de compartiment și respectiv, a celor desemnate cu acordarea vizei de control financiar preventiv care conduc la nedescoperirea și perpetuarea unor erori, cu implicații în gestionarea și administrarea patrimoniului.

La *SC CEC BANK SA* s-a constatat nesepararea responsabilităților de aprobare a operațiunilor de achiziții de imobilizări corporale și necorporale, de cele privind acordarea vizei de control financiar preventiv pe contractele aferente acestor achiziții, în condițiile în care, prin Ordinele emise de Președintele Băncii, directorul Direcției Contabilitate a fost nominalizat pentru acordarea vizei de CFP, fiind, în același timp, membru permanent cu drept de vot în Comitetul de Achiziții și Vânzări. De asemenea, nu s-a organizat evidența documentelor care au fost vizate pentru controlul financiar preventiv.

În aparatul central al *Ministerului Afacerilor Interne*, s-a remarcat lipsa vizei de control financiar preventiv propriu pe angajamentele legale (contractele de achiziții publice/acorduri cadru), în sensul că, deși angajamentul legal (contractul de achiziție publică/acord-cadru) face obiectul controlului financiar preventiv, viza nu a fost acordată (sigiliul cu data aplicării) pe angajamentele legale încheiate cu SC OMV PETROM SA pentru furnizarea de combustibil de aviație. De asemenea, neaplicarea prevederilor legale privind delegarea de competență pentru angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor din bugetul propriu al ordonatorului principal de credite, a fost altă deficiență consemnată în actele de control.

La *unitățile deconcentrate/subordonate/coordonate sau aflate sub autoritatea Ministerului Afacerilor Interne* s-a constatat neacordarea vizei de control financiar preventiv asupra angajamentelor legale aferente unor contracte de achiziții publice (*IJSU Alba*).

La *Direcțiile Agricole Județene (DAJ) din cadrul MADR* nu au fost stabilite proiectele de operațiuni supuse controlului financiar preventiv propriu, documentele justificative și circuitul acestora și nu au fost detaliate, prin liste de verificare obiectivele supuse CFP, Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv nu respectă conținutul redat în legislație (*DAJ Bistrița – Năsăud, Brașov, Călărași, Galați, Prahova, Iași și Direcția pentru agricultură a municipiului București*). Persoanele desemnate să exercite controlul financiar preventiv propriu, au fost implicate și în efectuarea operațiunilor supuse CFP, neasigurând separarea atribuțiilor de efectuare, aprobare și control al operațiunilor și la nivelul instituției nu există elaborată diagrama de circulație a documentelor justificative care stau la baza acordării vizei. Abaterea a fost identificată la *Laboratorul Central pentru Controlul Calității și Igienii Vinului Valea Călugărească*. La *DAJ Brașov, Caraș Severin, Călărași, Arad, Giurgiu, Hunedoara, Ilfov, Teleorman, Vaslui, Gorj, Iași și Laboratorul Central pentru Controlul Calității și Igienii Vinului Valea Călugărească*, nu au fost actualizate deciziile privind controlul financiar preventiv propriu.

În *Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor* - la *DSVSA Prahova și Timiș* nu sunt stabilite operațiunile supuse vizei de control financiar preventiv.

Nu a fost prezentat de către *DSVSA Timiș, Registrul proiectelor de operațiuni supuse vizei de control financiar preventiv propriu*. Listele de verificare nu sunt aprobate de ordonatorul principal de credite și nu cuprind toate operațiunile prin care se angajează fonduri publice; nu sunt stabilite compartimentele care exercita controlul de specialitate și avizează operațiunile prin care se angajează fonduri publice precum și limitele de competență în exercitarea acestuia, termenul de pronunțare (acordare/refuz).

La *DSVSA Vâlcea* contractele de achiziție nu au fost vizate de controlul financiar preventiv propriu.

Neorganizarea și neexercitarea controlului financiar preventiv propriu s-a constatat și la următoarele entități: *SN Plafar SA, SN a Sării SA, Regia Autonomă pentru Activități Nucleare Drobeta Turnu Severin, SC Șantierul Naval SA Mangalia, SC Uzina Mecanică Orăștie SA, SC Conpet SA Ploiești, SC Filiala Icemenerg Service SA București*.

Mai mult, la *SN a Sării SA* nu s-a întocmit Registrul privind operațiunile prezentate la viza de control financiar preventiv; nu s-au luat măsurile de separare a atribuțiilor de aprobare, efectuare și control al operațiunilor, astfel încât acestea să fie încredințate unor persoane diferite. Astfel, au fost reținute cazuri în care persoanele care semnav contractele de achiziție acordau totodată și viza CFP pe aceste contracte. Nu s-a dispus de către conducătorul entității detalierea, prin liste de verificare, a obiectivelor verificării, pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității publice și nu s-a exercitat controlul financiar preventiv asupra tuturor documentelor în care sunt consemnate operațiuni patrimoniale. Într-o serie de cazuri s-a constatat acordarea vizei de control financiar preventiv pe facturi, ulterior efectuării de plăți.

La *Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară* nu a fost elaborat și aprobat de către conducătorul instituției „*Cadrul specific operațiunilor supuse controlului financiar preventiv*”, nu a fost asigurată separarea atribuțiilor persoanelor care exercită controlul financiar preventiv și nu au fost întocmite *Liste de verificare* pentru fiecare operațiune cuprinsă în cadrul specific al entității.

La *Consiliul Național de Soluționare a Contestățiilor* s-a constatat angajarea și ordonanțarea unor cheltuieli fără exercitarea controlului financiar preventiv propriu.

La *unitățile deconcentrate/subordonate/coordonate sau aflate sub autoritatea Ministerului Apărării Naționale*, respectiv la *UM 01294 Brăila*, s-a constatat nerespectarea principiului separării atribuțiilor.

La *Organismele Intermediare Regionale pentru Programul operațional sectorial pentru dezvoltarea resurselor umane Muntenia, Alba și Brăila* s-a acordat viza CFPP fără existența documentelor justificative, nu s-a asigurat viza de control pe toate documentele prevăzute de lege, și nu s-a asigurat cadrul de desfășurare a activității de CFPP.

La *Casa Județeană de Pensii Călărași* nu s-a efectuat evaluarea persoanelor care exercită această activitate.

La *Agencia teritorială pentru ocuparea forței de muncă Dolj* nu au fost detaliate în liste de verificare obiectivele supuse controlului financiar preventiv propriu.

La *Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității* controlul financiar preventiv propriu nu a fost exercitat de către persoana desemnată în acest sens, iar procedura scrisă referitoare la exercitarea CFPP conține o serie de inadvertențe, care pot genera disfuncționalități în verificarea operațiunilor supuse acestui control, procedura nemaifiind revizuită din anul 2008.

Nerespectarea în totalitate a prevederilor legale referitoare la controlul financiar preventiv s-a constatat și la următoarele entități: *Luptă Antidrog București, Institutul Național de Neurologie și Boli Neurovasculare București, Academia de Științe Medicale, Centrul Național de Sănătate Mintală și Direcțiile de Sănătate Publică Dâmbovița, Neamț și Sălaj, CNADNR*.

Ce ar trebui reținut

Se remarcă, în continuare, faptul că cele mai mari dificultăți în implementarea standardelor de control intern/managerial sunt întâmpinate de către entitățile publice mici, care au un buget limitat, un număr mic de angajați și un nivel scăzut sau chiar inexistent al coordonării în domeniul controlului intern/managerial.

În acest gen de entități, sistemul de control intern trebuie să îmbunătățească eficiența și eficacitatea rezultatelor, prin desfășurarea activităților care sunt adaptate la natura, dimensiunea și complexitatea/simplitatea instituției.

Pentru acestea ar fi necesar ca Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control, din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, să emită o serie de precizări suplimentare, care să vină în sprijinul managerilor în implementarea unui control intern adecvat activităților pe care le derulează.

Acest semnal de alarmă a fost tras și anul trecut prin intermediul capitolului de evaluare a controlului intern în entitățile publice, elaborat de către Curtea de Conturi în cadrul Raportul public anual pe anul 2011 și printr-o adresă oficială care conținea propuneri concrete, însă Ministerul Finanțelor Publice nu a luat nicio măsură până în momentul de față, în această direcție.

Concluzii generale

- deși s-a observat față de anul trecut o îmbunătățire sensibilă a situației referitoare la controlul intern, există încă destule aspecte care au creat o serie de probleme în implementarea sau dezvoltarea acestui proces;
- insuficiența ghidurilor practice de implementare a standardelor de control intern/managerial, care să conțină definirea termenilor utilizați, bunele practici în domeniu, acțiuni pentru implementare, exemple etc. au avut drept consecință introducerea carențială a sistemului intern/managerial în entitățile verificate de către Curtea de Conturi, în anul 2013;
- în unele entități s-au înființat compartimente de control intern în locul constituirii unor comisii/grupuri de lucru temporare, până la implementarea totală a sistemului de control intern/managerial;
- neintegrarea, într-un număr destul de mare de entități publice, a controlului intern managerial în cadrul proceselor, activităților și în componentele structurale ale entității, au dus la izolarea sistemului de control intern/managerial, care în acest fel nu-și atinge scopul stabilit, reprezentând, în fapt, atributul câtorva angajați din cadrul entității;
- tendința de implementare/dezvoltare formală a sistemelor de control intern/managerial în unele entități, în sensul că au fost elaborate doar câteva documente (proceduri operaționale, registru de riscuri etc.) care nu sunt aplicate în practică, conduc la o eficacitate scăzută a acestora;
- deși managementul riscului a cunoscut o oarecare dezvoltare în ultimii ani, reprezentând un instrument necesar conducerii entităților publice pentru luarea deciziilor în condiții de risc și incertitudine, insuficienta dezvoltare a procesului în cadrul sistemelor de control intern/managerial al unor entități publice, are drept consecință tendința sistemului de control intern de a fi static, respectiv de a nu fi îmbunătățit în funcție de riscurile noi apărute sau de modificările în evaluarea expunerii entității la aceste riscuri;
- au existat mai multe instituții publice în care activitatea de audit intern nu a fost deloc organizată, iar în altele, auditul intern a fost exercitat doar asupra activităților financiar-contabile. În acest sens, compartimentele de audit intern, care sunt în esență subdimensionate, dau de fapt conducerii entităților respective o asigurare incompletă, limitată doar la anumite domenii ale entității;
- au existat o serie de cazuri în care șeful compartimentului de audit intern a fost angajat și în alte activități incompatibile cu funcția pe care o deține, ceea ce duce la concluzia că încă nu s-a înțeles corect ceea ce presupune această activitate;
- se remarcă în continuare modul superficial în care se exercită controlul financiar preventiv propriu și lipsa de înțelegere a rolului acestei activități de control;
- în actele de control/audit încheiate, auditorii publici externi au formulat recomandări referitoare la măsurile ce urmează a fi luate în vederea remedierii deficiențelor constatate în organizarea, implementarea sau dezvoltarea controlului intern.

*Recomandări
pentru a se
pune accentul
pe aspectul de
performanță*

Curtea de Conturi depune eforturi considerabile pentru a detecta și a îmbunătăți sistemele de control intern/managerial neperformante și pentru a se alinia prevederilor din legislația română și din cea a instituțiilor supreme de audit, respectiv la ghidul de bună guvernare - INTOSAI GOV.

Prin aspectele prezentate în acest capitol suntem convinși de faptul că, urmare a corectării deficiențelor depistate și prin preîntâmpinarea producerii altora în viitor, instituțiile publice, prin conducătorii acestora, vor asigura instituirea unui sistem de management orientat spre atingerea rezultatelor și asigurarea gestionării corecte a finanțelor publice alocate, prin intermediul analizei și eliminării riscurilor majore.

Ne exprimăm încrederea că, perioada următoare nu va rămâne ca până acum, orientată mai mult spre cheltuieli, în sensul facilitării alocării și cheltuirii fondurilor publice, ci se va pune accentul și pe valoarea adăugată care ar trebui obținută în urma alocării acestor surse.

În acest scop, este necesar să se stabilească la nivelul entităților publice un număr limitat de obiective, suficient de specifice și însoțite de indicatori relevanți și să se definească rezultatele și impacturile scontate.

Managerii acestor entități ar trebui să se asigure că există o legătură clară între activitățile anuale desfășurate și obiectivele stabilite. La definirea acestor obiective, fiecare entitate ar trebui să ia în considerare modul de gestionare al serviciilor publice, precum și rolul și responsabilitățile care îi revin.

Menționăm, totodată, că astfel de concluzii și recomandări au fost întâlnite și în cadrul raportului anual al Curții de Conturi Europene, privind auditul bugetului UE pe anul 2012.

*Propuneri de
modificare a
Legii nr. 672/2002
privind auditul
public intern*

Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, cu modificările și completările ulterioare, instituie un regim sancționator în ceea ce privește nerespectarea cadrului organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern, inclusiv cel asigurat sub formă de cooperare, regim care nu cuprinde și sancționarea încălcării obligațiilor entităților auditate de a implementa recomandările și de a raporta periodic stadiul de punere în practică a acestora.

În acest context, structurile asociative prin care se asigură funcția de audit public intern la nivelul comunelor partenere se confruntă cu lipsa de conștientizare și implicare a primarilor de a respecta responsabilitățile instituite de lege (elaborarea unui plan de acțiune, însoțit de un calendar privind îndeplinirea acestuia; punerea în practică; comunicarea periodică a stadiului de implementare), neavând nici un instrument eficient pentru a obliga în vreun fel primarii să implementeze recomandările însoțite de aceștia prin rapoartele de audit.

De aceea, se apreciază că ar fi necesar ca pentru creșterea nivelului de implicare și sensibilizare a reprezentanților comunelor cuprinse în sistemul de audit asigurat prin cooperare să se introducă în cadrul faptelor cu regim sancționator și neîndeplinirea acestor obligații, prin:

- completarea art. 23 din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, cu modificările și completările ulterioare, prin introducerea a încă o literă, f) sub următoarea formă: „*încălcarea obligației de a informa compartimentul de audit public intern asupra modului de implementare a recomandărilor, potrivit prevederilor art. 19 alin.(6)*”, concomitent cu modificarea prevederilor art. 24 lit. c) prin completare cu sintagma „*și lit.f)*”.

Capitolul

6

CURTEA DE CONTURI

RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2012

Auditul public extern desfășurat de Autoritatea de Audit

Misiunea Autorității de Audit constă în efectuarea auditului public extern, în conformitate cu legislația națională și comunitară, asupra fondurilor nerambursabile de pre-aderare și post-aderare acordate de către Uniunea Europeană, României.

Conform prevederilor din regulamentele comunitare, Autoritatea de Audit oferă anual prin munca de audit desfășurată, o asigurare rezonabilă Comisiei Europene, că sistemele de management și control s-au conformat cerințelor stabilite prin legislația europeană, iar tranzacțiile derulate de beneficiarii de fonduri europene, sunt corecte și legale. În plus, pentru programele destinate agriculturii, Autoritatea de Audit emite un certificat privind integralitatea, acuratețea și veridicitatea conturilor agențiilor de plăți.

Rolul Autorității de Audit este tocmai acela de a semnaliza prin rapoartele sale, abaterile de natură să pericliteze funcționarea sistemului instituit pentru gestionarea la nivel național a asistenței financiare nerambursabile și, totodată, să recomande luarea unor măsuri reparatorii atunci când aceste abateri sunt detectate.

Activitatea de audit se desfășoară cu respectarea cadrului legal comunitar și național, a cerințelor în materie de audit stabilite prin standardele internaționale de audit, precum și în conformitate cu regulile de procedură stabilite prin regulamente și linii directoare specifice muncii de audit, elaborate atât la nivelul Comisiei Europene, cât și la nivelul Curții de Conturi a României și reflectate în procedurile interne de lucru ale Autorității de Audit.

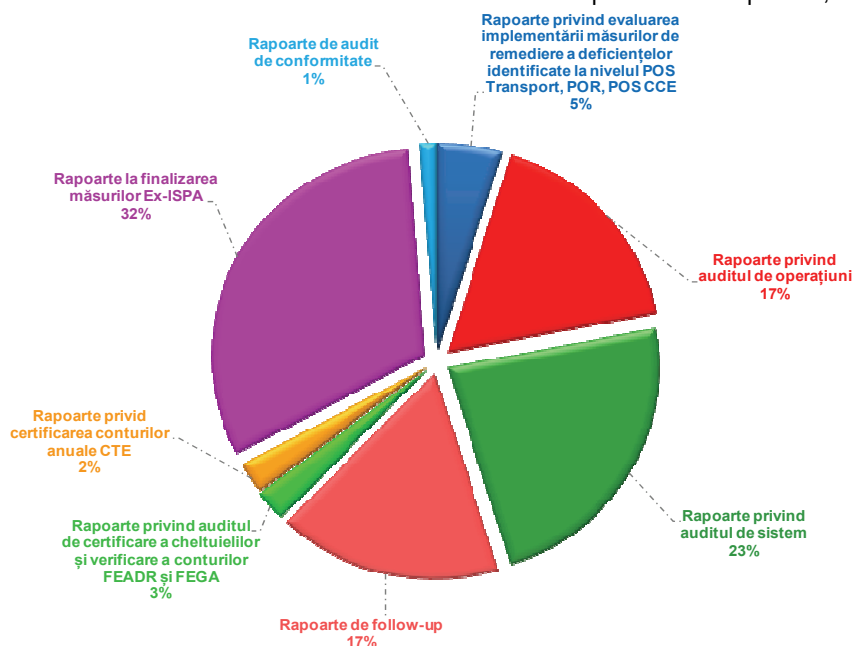
În ceea ce privește exercițiul bugetar 2012, Autoritatea de Audit din cadrul Curții de Conturi a României a derulat 82 de acțiuni de audit în vederea îndeplinirii obligațiilor sale, în conformitate cu programul de activitate aprobat și solicitările specifice ale Comisiei Europene. Numărul acțiunilor de audit aferente exercițiului financiar 2012, a crescut cu 8% comparativ cu numărul acțiunilor derulate în exercițiul bugetar anterior, reprezentând o creștere cu 28% a cheltuielilor verificate, comparativ cu cheltuielile verificate în perioada anterioară de raportare.

În raport cu cerințele de audit din regulamentele comunitare dar și cu strategiile elaborate de către Autoritatea de Audit și aprobate de Comisia Europeană, acțiunile de audit au vizat:

- ☒ obținerea unei asigurări rezonabile că tranzacțiile care stau la baza declarațiilor de cheltuieli transmise Comisiei Europene în anul 2012 sunt legale și regulamentare, asigurare obținută ca urmare a verificărilor bazate pe un eșantion reprezentativ din cheltuielile declarate;
- ☒ consolidarea asigurării asupra legalității și regularității tranzacțiilor la nivelul beneficiarilor finali ai FEADR și FEAGA;
- ☒ obținerea unei asigurări rezonabile că sistemele de management și control funcționează eficace, fiind efectuate verificări la nivelul Autorităților de Management, Organismelor Intermediare, Autorității de Certificare și Plată, Autorității Naționale pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice, Unității de Coordonare și Verificare a Achizițiilor Publice, Agențiilor de Plăți;
- ☒ obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control pentru implementarea axei 4 din cadrul Fondului European pentru Pescuit este instituit conform principiilor și regulamentelor comunitare;
- ☒ obținerea asigurării rezonabile că obiectivele finanțate au fost realizate în conformitate cu termenii și cerințele acordurilor/memorandumurilor de finanțare (audit la finalizarea măsurilor Ex – ISPA);
- ☒ urmărirea modului de implementare de către entitățile auditate a recomandărilor formulate de către Autoritatea de Audit în cadrul misiunilor anterioare.

În cadrul acestor acțiuni de audit au fost verificate **peste 1.780 proiecte/contracte/măsuri** finanțate din fondurile comunitare, în sfera auditului fiind cuprinse **peste 880 de entități (publice și private)**.

Grafic, structura rapoartelor de audit încheiate de către Autoritatea de Audit în perioada de raportare, se prezintă astfel:

Așa cum rezultă din graficul prezentat mai sus, cele mai multe acțiuni de audit au vizat audit la finalizarea măsurilor Ex-ISPA, audit de sistem, audit de operațiuni și audit privind urmărirea implementării recomandărilor (follow-up). În cadrul misiunilor privind verificarea cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2012, Autoritatea de Audit a auditat cheltuieli în sumă de 782.178 mii euro reprezentând 19,35% din totalul cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2012, respectiv suma de 4.041.809 mii euro. În plus, au fost auditate cheltuielile declarate Comisiei Europene prin aplicațiile pentru plata finală în cazul a 26 de măsuri Ex- ISPA în sumă totală de 435.979 mii euro.

Principalele constatări pe categorii de fonduri, rezultate urmare derulării acțiunilor de audit, sunt prezentate în continuare.

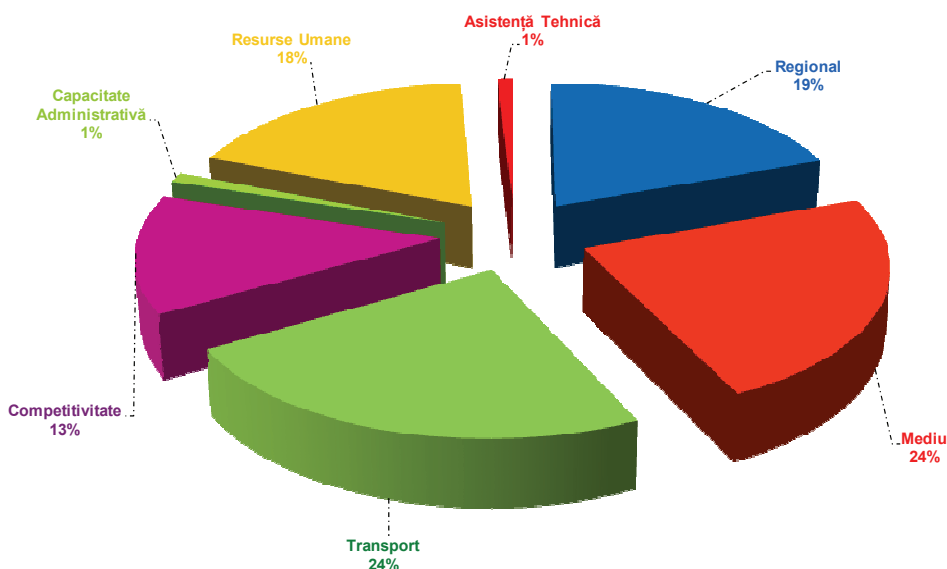
6.1. PROGRAME OPERAȚIONALE finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională Fondul de Coeziune Fondul Social European

În cadrul obiectivului „Convergență”, pentru perioada de programare 2007-2013, România beneficiază de asistență financiară nerambursabilă din partea Comisiei Europene în sumă totală de 19.213.037 mii euro, din care 12.660.614 mii euro alocate prin Fondurile Structurale și 6.552.423 mii euro alocate prin Fondul de Coeziune.

Din această alocare sunt finanțate un număr de **7 programe operaționale**, respectiv:

- PO Regional (POR), finanțat din FEDR;
- POS Creșterea Competitivității Economice (POS CCE), finanțat din FEDR;
- PO Asistență Tehnică (POAT), finanțat din FEDR;
- POS Mediu (POS M), finanțat din FEDR și FC;
- POS Transport (POS T), finanțat din FEDR și FC;
- POS Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU), finanțat din FSE;
- PO Dezvoltarea Capacității Administrative (PO DCA), finanțat din FSE.

Mai jos este prezentată alocarea financiară, în procente, la nivel de programe operaționale:

Din graficul prezentat, rezultă că cea mai mare pondere din punct de vedere al alocării o au programele operaționale finanțate din FEDR și FC respectiv 81%, iar pentru programele finanțate din FSE sunt alocate 19% din fonduri.

A. Stadiul implementării Programelor Operaționale

Potrivit informațiilor furnizate de Ministerul Fondurilor Europene (MFE), la data de 31.12.2012 stadiul implementării programelor operaționale se prezintă după cum urmează:

PROGRAM OPERAȚIONAL	ALOCĂRI UE 2007 - 2012 (CUMULAT)		CONTRACTE/DECIZII DE FINANȚARE CU BENEFICIARI		PLĂȚI INTERNE CĂTRE BENEFICIARI					PLĂȚI INTERMEDIARE DE LA CE	
			Total valoare proiecte (contribuție UE+Bug. stat +contribuție beneficiar+ chelt. neeligibile)	Contribuția UE din total valoare proiecte	Total plăți	Prefinanțare	Contribuție UE	Buget de stat	Contribuție UE/alocarea UE 2007-2012	Sume rambursate de la CE	Sume rambursate de la CE/alocarea UE 2007-2012
	mii euro	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	%	mii euro	%
0	1	2	3	4	5=6+7+8	6	7	8	9=(6+7)/2	10	11=10/1
PO Regional	2.919.753	13.168.086	25.596.379	15.926.294	6.490.567	2.361.940	3.439.878	688.749	44,06	920.344	31,52
POS Mediu	3.581.493	16.152.533	30.216.419	18.564.135	4.041.264	1.751.110	1.819.747	470.407	22,11	464.596	12,97
POS Transport	3.664.493	16.526.863	22.282.905	12.429.586	1.884.759	0	1.884.652	107	11,40	295.181	8,06
POS Creșterea Competitivității Economice	2.158.986	9.737.027	14.978.177	6.480.186	2.692.838	693.407	1.604.178	395.253	23,60	172.914	8,01
POS Dezvoltarea Resurselor Umane	2.796.269	12.611.173	15.264.661	12.592.473	5.485.528	2.459.671	2.558.042	467.815	39,79	268.848	9,61
PO Dezvoltarea Capacității Administrative	185.296	835.685	1.295.114	1.085.227	232.445	24.313	196.721	11.411	26,45	51.230	27,65
PO Asistență Tehnică	139.165	627.634	647.568	494.293	144.957	5.297	138.223	1.437	22,87	31.030	22,30
TOTAL	15.445.455	69.659.002	110.281.223	67.572.194	20.972.358	7.295.738	11.641.441	2.035.179	27,19	2.204.143	14,27

Tabel 1 - Stadiul implementării programelor operaționale la 31.12.2012

Sursa: Ministerul Fondurilor Europene (MFE)

Curs inforeuro decembrie 2012 - 1 euro = 4,5100 lei

Din datele de mai sus rezultă un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2012 de 97% raportat la fondurile alocate acestei perioade. La nivelul mai multor programe operaționale, cum ar fi POR, POS Mediu și PO DCA suma efectiv contractată până la 31.12.2012 este superioară alocării pentru perioada 2007-2012, fără a depăși însă alocările totale aferente întregii perioade 2007-2013, așa cum au fost acestea estimate la nivelul Cadrului Strategic Național de Referință 2007-2013.

În ceea ce privește contribuția UE aferentă plăților către beneficiari (inclusiv prefinanțări), se constată că aceasta a atins la 31.12.2012 un nivel de 27,19% raportat la alocările bugetare aferente perioadei menționate. Din totalul plăților efectuate, prefinanțările acordate reprezintă 34,78%. Referitor la sumele efectiv rambursate de către Comisia Europeană pentru cheltuielile realizate în cadrul programelor operaționale, se constată un nivel de 14,27% al transferurilor de fonduri de la CE, raportat la alocările bugetare ale perioadei 2007-2012.

B. Auditul fondurilor structurale și de coeziune

Obligațiile Autorității de Audit în raport cu prevederile comunitare aplicabile pentru fondurile structurale și de coeziune, vizează în principal, realizarea de acțiuni de audit de sistem și audit de operațiuni. Comisia Europeană este informată cu privire la rezultatele acestor acțiuni prin intermediul raportului anual de control, care este însoțit de opinia de audit formulată la nivel de program operațional și care vizează atât funcționarea efectivă a sistemului de management și control, cât și legalitatea, realitatea și regularitatea cheltuielilor efectuate în cadrul programului și declarate Comisiei Europene.

Notă: Pentru conversia în euro a valorii contractelor la care au fost aplicate corecții financiare, precum și pentru corecțiile financiare aferente stabilite în lei, în cadrul programelor operaționale prezentate mai jos a fost utilizat cursul inforeuro din luna decembrie 2012: 1 euro = 4,5100 lei.

6.1.1. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL MEDIU

Finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al POS Mediu constă în îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, vizând, în principal, respectarea acquis-ului comunitar de mediu. Astfel, POS Mediu urmărește reducerea decalajelor dintre infrastructurile de mediu din România și Uniunea Europeană, atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ. Implementarea programului trebuie să se concretizeze în servicii publice mai eficiente și mai performante legate de furnizarea apei potabile, canalizării și încălzirii în sistem centralizat, cu luarea în considerare a principiului dezvoltării durabile și a principiului „poluatorul plătește”.

Stadiul implementării la 31.12.2012

În cazul Programului Operațional Sectorial Mediu (POS Mediu), conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2012 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 114,93% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2012, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari (inclusiv prefinanțări) reprezintă 22,11% din totalul alocărilor bugetare aferente perioadei 2007-2012, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2012 reprezintă 12,97%.

Constatări audit de sistem

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

În urma derulării misiunii de *audit de sistem* au fost constatate deficiențe atât la nivelul Autorității de Management (AM), cât și la nivelul Organismelor Intermediare (OI), principalele deficiențe fiind prezentate distinct după cum urmează:

La nivelul Autorității de Management

Deficiențele constatate au vizat următoarele zone:

Verificările de management ale AM

În vederea evaluării funcționării sistemului de management și control în domeniul achizițiilor publice, a fost verificat modul de respectare a legislației naționale și comunitare în domeniul achizițiilor publice pentru un număr de 22 de contracte incluse în eșantionul auditat. Au fost constatate nereguli în procedurile de atribuire a 9 contracte de achiziție publică. De menționat că toate cele 9 abateri identificate vizează proceduri lansate anterior datei de 01.10.2011, dată de la care mecanismul de verificare și control al achizițiilor publice a fost întărit. Cele mai importante deficiențe sunt exemplificate mai jos:

- ◆ în cadrul unei singure proceduri de atribuire a unui contract de lucrări au fost constatate mai multe deficiențe și anume:
 - prevederile contractului semnat nu au fost conforme cu propunerea tehnică a ofertantului câștigător, în sensul nepreluării în contract a clauzei existente în propunerea tehnică privind garanția de 10 ani acordată lucrărilor;
 - atribuirea contractului de lucrări prin aplicarea unor factori de evaluare care nu au legătură directă cu natura și obiectul contractului;
 - folosirea unor criterii de calificare/selecție ca factori de evaluare pentru atribuirea contractului.
- ◆ în cazul unei alte proceduri de atribuire s-a constatat că nu au fost cuprinse precizări în anunțul de participare cu privire la cerința minimă solicitată potențialilor ofertanți pentru criteriul de calificare și selecție „*Capacitatea tehnică și/sau profesională*” referitoare la experiența similară, fiind astfel încălcate prevederile art. 2 alin (2) lit. d) și ale art. 178 alin. (1) al OUG nr. 34/2006;
- ◆ în cazul unei proceduri de atribuire, autoritatea contractantă nu a publicat o erată la anunțul de participare pentru modificările operate fiind încălcate astfel prevederile art. 2 alin (2) lit. d) al OUG nr. 34/2006 și ale art. 26 alin (2) al HG nr. 925/2006;
- ◆ utilizarea în cazul unei proceduri de atribuire a unor cerințe restrictive de calificare în anunțul de participare/documentația de atribuire;
- ◆ utilizarea în cazul unei proceduri pentru atribuirea unui contract de servicii a unui criteriu de calificare ca subfactor de evaluare în cadrul algoritmului de calcul al punctajului tehnic;
- ◆ cooptarea de către o autoritate contractantă a unui expert tehnic în scopul evaluării ofertelor depuse, fără respectarea prevederilor art. 66 din OUG nr. 34/2006 și ale art. 74 din HG nr. 925/2006.

Valoarea totală a corecțiilor financiare propuse de Autoritatea de Audit pentru neregulile identificate a fost de 3.445 mii euro, din care valoarea corecțiilor cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2012 a fost de 649 mii euro.

Aspecte de natură procedurală

- ◆ Procedura de selecție a proiectelor aferente Axei prioritare 4 nu prevede formalizarea verificărilor efectuate de către membrii Comitetului de Selecție a Proiectelor în vederea aprobării proiectelor prezentate de Organismele Intermediare;
- ◆ Procedura de verificare, evaluare și aprobare a proiectelor aferente Axei prioritare 4 nu prevede ca selectarea și aprobarea proiectelor să se efectueze după analizarea tuturor proiectelor depuse în cadrul unei sesiuni. Există astfel riscul ca proiecte competitive, deși transmise și înregistrate în termen, să nu mai poată fi selectate. Astfel, nu sunt asigurate premisele obținerii celui mai corect rezultat al procesului de evaluare, selecție și aprobare.

Managementul neregulilor

- ◆ La nivelul Compartimentului Nereguli s-a constatat că personalul alocat este insuficient, fără calificarea și experiența necesară prevăzută în noile reglementări legale (OUG nr. 22/2012);
- ◆ inexistența în cadrul procedurii operaționale privind neregulile a unor termene periodice de raportare și reconciliere între AM și ACP.

La nivelul Organismelor Intermediare

La nivelul OI POS Mediu Sibiu, în perioada supusă auditului, s-a înregistrat o fluctuație semnificativă de personal afectând inclusiv posturile cheie (Director OI POS Mediu Sibiu, consilieri principali).

Obiective suplimentare

În cadrul misiunii de audit de sistem au fost cuprinse și patru obiective suplimentare. În cadrul a două obiective au fost identificate deficiențe, cele mai importante din acestea fiind prezentate mai jos:

♦ **Obiectivul suplimentar al auditului de sistem:** *Reperformări efectuate asupra unui eșantion selectat din procedurile de achiziție verificate de AM POS Mediu pentru identificarea celor 3 tipuri de deficiențe sistemice identificate de Autoritatea de Audit (AA) în auditul de operațiuni din sem. I 2012, respectiv:*

- modificarea perioadei de execuție a contractelor, în condițiile în care „durata de execuție a lucrărilor” a fost utilizată ca factor de evaluare în procesul de achiziție publică;
- atribuirea unor lucrări suplimentare prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, în lipsa unor circumstanțe imprevizibile;
- neîndeplinirea criteriilor de calificare și selecție de către ofertantul câștigător.

În urma reperformărilor efectuate, AA a identificat 3 cazuri de nereguli referitoare la neîndeplinirea criteriilor de calificare și selecție de către ofertantul câștigător și o neregulă referitoare la atribuirea de lucrări suplimentare prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, în lipsa unor circumstanțe imprevizibile.

Aceste deficiențe au fost identificate și de către AM POS Mediu. Singura diferență a constat în cuantumul corecției aplicat de AM POS Mediu (25%) pentru neregula privind atribuirea de lucrări suplimentare prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare și cel aplicat de AA de (100%), deoarece lucrările suplimentare acordate erau în integralitatea lor deja cuprinse în obiectul contractului inițial.

♦ **Obiectivul suplimentar al auditului de sistem:** *Verificarea a 11 proceduri de achiziție publică aferente unor contracte pentru care au fost declarate cheltuieli Comisiei Europene în anul 2011, proceduri rămase neverificate în misiunea de audit de operațiuni desfășurată în semestrul I 2012.*

În urma verificărilor efectuate, au fost aplicate corecții financiare în sumă de 892 mii euro, din care valoarea celor aplicate la cheltuielile declarate CE la data de 31.08.2012 a fost de **171 mii euro**. Neregulile identificate se referă la:

- ♦ neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor minime de calificare și selecție referitoare la capacitatea de exercitare a activității profesionale:
 - autoritatea contractantă nu a publicat în JOUE (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene) o erată la anunțul de participare, ca urmare a modificărilor aduse criteriilor de calificare și selecție, pentru atribuirea unui contract de lucrări. În plus s-a constatat că ofertantul câștigător nu a îndeplinit în totalitate criteriile de calificare și selecție. Au fost încălcate astfel prevederile art. 2, alin. (2) lit. d) și ale art. 178 alin. (1) al OUG nr. 34/2006. Pentru aceste abateri a fost propusă o corecție financiară de 5% din valoarea contractului, reprezentând suma de 310 mii euro, fără impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2012;
 - în cazul atribuirii unui contract de lucrări s-a constatat că autoritatea contractantă nu a respectat prevederile art. 2 alin (2) lit. d) și ale art. 178 alin. (1) al OUG nr. 34/2006, în anunțul de participare nefiind precizate toate criteriile de calificare și selecție. Totodată, s-a constatat și utilizarea unor criterii restrictive și disproporționate față de obiectul contractului, precum și neîndeplinirea de către ofertantul câștigător a cerinței minime referitoare la experiența similară ca antreprenor/proiectant și apariția unui avantaj evident în favoarea ofertantului câștigător prin încălcarea principiului tratamentului egal prevăzut de art. 2, alin (2) lit. b) din OUG nr. 34/2006. Pentru aceste abateri a fost propusă o corecție financiară de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 275 mii euro. Impactul financiar în cheltuielile declarate CE a fost de 105 mii euro;
 - Aceste deficiențe au fost constatate și în cazul unui alt contract de lucrări, autoritatea contractantă nu a respectat prevederile art. 2 alin (2) lit. d) și ale art. 178 alin. (1) din OUG nr. 34/2006, în anunțul de participare nefiind precizate toate criteriile de calificare și selecție. Totodată, s-a constatat neîndeplinirea de către ofertantul câștigător a criteriului de calificare capacitatea tehnică și profesională. Pentru aceste abateri a fost propusă o corecție financiară de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 183 mii euro. Impactul financiar în cheltuielile declarate CE a fost de 18 mii euro;
 - regulile de publicitate (transparentă) nu au fost respectate în totalitate de către autoritatea contractantă, prin modificarea unui element al anunțului de participare în cadrul unui contract de servicii. Pentru această abatere a fost propusă o corecție financiară de 5% din valoarea eligibilă a contractului, respectiv suma de 97 mii euro. Impactul financiar în cheltuielile declarate CE a fost de 21 mii euro.
- ♦ încheierea de acte adiționale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie datorate unor circumstanțe imprevizibile:
 - a fost constatată o majorare a prețului unui contract de lucrări prin semnarea unui act adițional fără a avea la bază o justificare contractuală. Pentru această abatere a fost propusă o corecție financiară de 100% din valoarea actului adițional, respectiv o corecție în sumă 27 mii euro, impactul financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2012 fiind de 27 mii euro.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate în anul 2012 în sumă totală de 445.190 mii euro. Eșantionul auditat a cuprins 43 de cereri de rambursare cu o valoare a cheltuielilor declarate de 87.003 mii euro, ceea ce reprezintă 19,54% din cheltuielile declarate în anul 2012.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2012 în sumă de 4.271 mii euro.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 4.255 mii euro și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 16 mii euro.

Au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare în valoare totală de 9.109 mii euro, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2012 al acestor corecții fiind de 4.255 mii euro.

Principalele abateri de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat aspecte precum:

- ◆ În urma verificărilor realizate în cazul unui contract de lucrări care avea ca obiect *reabilitarea rețelelor de termoficare în municipiul Botoșani*, s-au constatat mai multe abateri de la prevederile legislației naționale în materia achizițiilor publice:
 - autoritatea contractantă a recurs la utilizarea unor criterii de calificare restrictive, de natură să îngreuească accesul participanților la procedura de atribuire, ceea ce a avut drept consecință depunerea doar a unei singure oferte. Astfel, pentru cerințele de calificare care au impus prezentarea unor atestate și autorizări din partea unor autorități/organisme naționale (ISC, ISCIR), nu a fost admisă posibilitatea operatorilor economici străini de a prezenta atestate/autorizări echivalente celor naționale, urmând ca la semnarea contractelor să se prezinte atestatele/autorizările recunoscute de autoritățile române;
 - componența Comisiei de evaluare a fost stabilită fără respectarea legislației privind achizițiile publice, în sensul că aceasta a inclus și persoane din afara compartimentelor Autorității Contractante, respectiv 3 consilieri municipali;
 - pentru unul dintre experții propuși, în oferta câștigătoare nu au fost incluse documente, care să probeze îndeplinirea criteriului de calificare și selecție, precizat în Anunțul de participare.

Pentru neregulile constatate a fost propusă o corecție financiară de 25% din valoarea contractului, reprezentând suma de 3.092 mii euro, din care corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 pentru acest contract este de 1.546 mii euro.

- ◆ În cazul unui contract de lucrări ce are ca obiectiv *execuția unui depozit de deșeuri nepericuloase în comuna Ghizela, județul Timiș și achiziția de echipamente*, verificările realizate au evidențiat că autoritatea contractantă nu a respectat toate regulile de publicitate (transparență) modificând două elemente ale anunțului de participare, fără publicarea unei erate. De asemenea, autoritatea contractantă nu a respectat prevederile art. 75 din OUG nr. 34/2006, referitoare la condițiile ce trebuiau îndeplinite pentru a beneficia de reducerea termenului limită pentru depunerea ofertelor. În consecință, s-a propus aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea contractului, reprezentând suma de 1.596 mii euro, din care corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 pentru acest contract este în sumă de 1.434 mii euro;
- ◆ În cadrul unui proiect ce are ca obiectiv *extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată în județul Arad*, în cazul procedurii de atribuire a contractului de lucrări s-a constatat că autoritatea contractantă a stabilit criterii de calificare restrictive, de natură să îngreuească accesul participanților la procedura de atribuire și de asemenea, nu au fost respectate prevederile legislației naționale și comunitare cu privire la publicarea în SEAP a unor modificări la anunțul de participare. S-a propus aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului, reprezentând suma de 1.157 mii euro, din care corecția aferentă cheltuielilor declarate CE până la 31.12.2012 este de 126 mii euro. Cheltuielile declarate CE nu au fost afectate de această neregulă, deoarece în anul 2012 Autoritatea de Certificare și Plată (ACP), ca urmare a unei suspiciuni de neregulă, a suspendat de la plată suma de 606 mii lei;
- ◆ Pentru un contract de lucrări ce viza re tehnologizarea unor cazane de abur în cadrul unui proiect de *re tehnologizare a sistemului centralizat de termoficare din Municipiul Timișoara*, ofertantul câștigător nu a demonstrat îndeplinirea cerinței din documentația de atribuire referitoare la experiența similară referitoare la *Capacitatea tehnică și/sau profesională, respectiv la Experiența ca Antreprenor/Proiectant*. S-a propus aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea totală a contractului, în sumă de 774 mii euro, din care corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 pentru acest contract este în sumă de 76 mii euro;
- ◆ În cazul unui contract de lucrări ce viza *construcția unui centru de management integrat al deșeurilor, unei stații de sortare și a unei stații de compostare în județul Giurgiu*, s-a constatat că autoritatea

contractantă a modificat condițiile de plată prevăzute în documentația de atribuire, ulterior semnării contractului. În consecință a fost propusă aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea contractului, reprezentând suma de 411 mii euro, din care corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 pentru acest contract este în sumă de 279 mii euro;

- ◆ În cadrul unui proiect care viza *extinderea și reabilitarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare în județul Giurgiu*, pentru atribuirea contractului de lucrări s-a constatat că ofertantul declarat câștigător nu a îndeplinit în totalitate criteriile de calificare prevăzute în anunțul de participare. S-a propus aplicarea unei corecții financiare de 5% din valoarea totală a contractului, respectiv suma de 165 mii euro, din care corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 este de 92 mii euro;
- ◆ În cazul unui contract de lucrări având ca obiect lucrări de *reabilitare și închidere a depozitelor urbane neconforme în județul Giurgiu*, verificările au evidențiat încălcarea prevederilor art. 26 alin. 2 din HG nr. 925/2006 și implicit a regulilor de publicitate prevăzute de OUG nr. 34/2006 și Directiva CE nr. 18/2004 cu privire la asigurarea transparenței în procedura de atribuire a contractelor de achiziție publică, ca urmare a modificării informațiilor publicate inițial în anunțul de participare, fără publicarea unui anunț de tip erată. S-a recomandat aplicarea corecției de 5% din valoarea contractului, reprezentând suma de 146 mii euro, din care corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 pentru acest contract este în sumă de 110 mii euro;
- ◆ Pentru acordarea unui contract ce avea ca obiect derularea unei campanii de promovare a POS Mediu, autoritatea contractantă a aplicat în mod eronat procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare pentru adjudecarea contractului, întrucât nu se încadrează în cazurile expres și limitativ prevăzute de lege. S-a recomandat aplicarea corecției de 25% din valoarea contractului atribuit eronat, reprezentând suma de 95 mii euro. Întreaga sumă este aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012;
- ◆ În cazul unui contract ce avea ca obiect amenajarea unui *dig-baraj de mică înălțime cu stăvilar, în județul Giurgiu, Balta Comana*, au fost atribuite lucrări suplimentare în valoare de 213 mii euro, reprezentând 45,38% din valoarea inițială a contractului, în lipsa unor circumstanțe imprevizibile, fără aplicarea unei proceduri competitive și fără respectarea condițiilor prevăzute de OUG nr. 34/2006. Autoritatea de Audit a propus aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea lucrărilor suplimentare, în sumă de 53 mii euro, din care corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 pentru acest contract este în sumă de 18 mii euro;
- ◆ La nivelul proiectului ce vizează *reabilitarea sistemului de termoficare urbană la nivelul municipiului Botoșani*, în cazul unei proceduri pentru atribuirea contractului de supervizare a lucrărilor s-a constatat că autoritatea contractantă a modificat unele cerințe referitoare la demonstrarea experienței similare a ofertanților, fără publicarea unei erate. De asemenea, în urma verificărilor s-a constatat că nu toți experții cheie propuși de ofertantul câștigător îndeplineau cerințele minime prevăzute în anunțul de participare. S-a propus aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 41 mii euro. Corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 pentru acest contract este de 3 mii euro;
- ◆ La nivelul unui contract de prestări servicii pentru derularea unei campanii de promovare a POS Mediu și difuzarea unor exemple de bune practici, din examinările auditorilor a reieșit că oferta declarată câștigătoare nu a fost conformă, neîndeplinind toate cerințele stipulate în caietul de sarcini. S-a propus aplicarea unei corecții de 5% din valoarea contractului, reprezentând suma de 32 mii euro. Întreaga sumă este aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012;
- ◆ La nivelul unei proceduri de atribuire a unui contract de servicii pentru auditul unui proiect care vizează *reabilitarea și extinderea sistemelor de apă și apă uzată în județul Tulcea*, s-a constatat utilizarea unui criteriu restrictiv care a restrâns participarea ofertanților, respectiv autoritatea contractantă a solicitat operatorilor economici să facă dovada experienței tehnice în cadrul unor proiecte cu finanțare din fonduri ale Uniunii Europene. În consecință, s-a propus aplicarea unei corecții reprezentând 25% din valoarea contractului, respectiv suma de 5 mii euro, din care, corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 este de 2 mii euro;
- ◆ Pentru achiziția unor servicii de audit financiar *pentru un proiect având ca obiectiv realizarea unui sistem de management integrat al deșeurilor solide în județul Giurgiu* au fost stabilite criterii de calificare și selecție care au avut drept consecință restricționarea participării potențialilor ofertanți la procedura de atribuire. Astfel, autoritatea contractantă a solicitat ofertanților experiență similară în auditarea financiară a unor proiecte cu finanțare externă nerambursabilă, din care unul să fi fost finanțat din fonduri europene, iar pentru experții cheie a solicitat experiență în auditarea financiară a instituțiilor publice. Prin urmare s-a propus aplicarea unei corecții financiare de 10% din valoarea totală a contractului. Având în vedere că pentru acest contract autoritatea de management a aplicat anterior o corecție financiară de 5% din valoarea contractului, pentru o altă abatere, s-a recomandat aplicarea diferenței de 5% din valoarea contractului (10% corecție propusă de AA minus 5% corecție aplicată de

AM), respectiv suma de 4 mii euro, din care, corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 pentru acest contract este în sumă de o mie euro.

*Respectarea
condițiilor de
eligibilitate a
cheltuielilor*

Au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă totală de 35 mii euro, după cum urmează:

- ◆ decontarea unor cheltuieli neeligibile, în sumă de 23 mii euro, aferente organizării de șantier a inginerului;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 7 mii euro, reprezentând valoarea organizării de șantier peste plafonul maxim admis în cadrul contractului;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 5 mii euro, reprezentând plata unor servicii prestate, care nu corespund prevederilor contractuale.

*Obiective
suplimentare
incluse în
auditului de
operațiuni*

Pe parcursul misiunii de audit de operațiuni au fost efectuate verificări suplimentare incluse în cadrul obiectivelor menționate mai jos:

- ◆ **Obiectiv suplimentar al auditului de operațiuni:** *Verificări aferente unor sesizări primite de AA privind nereguli în modul de acordare al unor contracte la nivelul a 2 proiecte finanțate prin POS Mediu:*

- La nivelul unui proiect ce are ca obiectiv *realizarea unui sistem de management integrat al deșeurilor* din județul Botoșani, au fost înregistrate abateri de la prevederile legislației în domeniul achizițiilor publice în cazul atribuirii contractului de lucrări pentru construirea stațiilor de transfer și a platformelor pentru punctele de colectare a deșeurilor, fiind constatate următoarele:
 - neîndeplinirea de către ofertantul câștigător a criteriilor de calificare și selecție cu privire la experiența similară a experților, așa cum au fost precizate în invitația de participare și în Fișa de date;
 - nu au fost respectate cerințele legale privind asigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență.

S-a propus aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului, în sumă de 792 mii euro, din care corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 este în sumă de 250 mii euro.

- În cazul unui proiect ce are ca obiectiv *extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă uzată în județul Neamț*, în urma verificării procesului de achiziție publică a contractului de servicii pentru furnizarea de asistență tehnică pentru managementul proiectului și întocmirea documentațiilor pentru contracte de lucrări, s-a constatat că:
 - Autoritatea Contractantă nu a prelungit în mod rezonabil data limită pentru depunerea ofertelor/candidaturilor, cu toate că au existat modificări și completări succesive ale criteriilor de selecție;
 - Autoritatea Contractantă a modificat informațiile publicate în Anunțul de participare, referitoare la documentele suport pentru demonstrarea îndeplinirii cerințelor minime de calificare privind experiența specifică a Liderului de echipă, fără publicarea unui anunț de tip Erată, ci doar printr-o clarificare publicată în SEAP;
 - la dosarul achiziției publice nu există documente care să probeze faptul că oferta câștigătoare îndeplinește criteriile de calificare, solicitate prin Anunțul de participare/erate, în ceea ce privește experții Lider de echipă și Lider adjunct de echipă;
 - s-au identificat de asemenea, aspecte susceptibile de a genera unele incompatibilități în ceea ce privește activitățile în care au fost implicați directorul general al autorității contractante din perioada desfășurării procesului de atribuire a contractului, experții cooptați în procesul de evaluare a ofertelor și unul din experții propuși de ofertantul câștigător.

Pentru aceste nereguli s-a propus aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea contractului, în sumă de 745 mii euro, din care, corecția aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012 pentru acest contract este în sumă de 317 mii euro.

- ◆ **Obiectivul suplimentar al auditului de operațiuni:** *Evaluarea modificărilor sistemului de management și control ca urmare a reorganizării AM POS Mediu.*

Ca urmare a faptului că în primul semestru al anului 2013 au intervenit modificări în organizarea AM POS Mediu, în contextul înființării Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice, prin reorganizarea Ministerului Mediului și Pădurilor, Comisia Europeană – DG REGIO a solicitat ca Autoritatea de Audit să raporteze asupra evaluării oricăror schimbări semnificative în sistemele de management și control ale fondurilor europene.

În urma evaluării schimbărilor intervenite la nivelul AM POS Mediu ca urmare a reorganizării raportat la elementele cheie pentru funcționarea sistemului, auditorii au concluzionat că acestea nu par de natură să afecteze cerințele de conformitate.

6.1.2. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL TRANSPORT

Finanțat din Fondul de Coeziune și Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectiv Program Operațional	Obiectivul general al POS Transport constă în promovarea unui sistem de transport durabil în România, care va facilita transportul în condiții de siguranță, rapid și eficient pentru persoane și mărfuri cu nivel de servicii la standarde europene, la nivel național, european, între și în cadrul regiunilor din România.
Stadiul implementării la 31.12.2012	În cazul Programului Operațional Sectorial Transport (POS Transport), conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2012 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 75,21% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2012, iar contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 11,40% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade. Sumele cumulate permise de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2012 reprezintă 8,06%.
Constatări audit de sistem	Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea au survenit. Deficiențele constatate au vizat în principal următoarele zone: <i>Verificările de management ale AM</i> În urma reperformării verificărilor de management ale AM POS T asupra dosarelor de achiziții publice, în 8 cazuri din cele 11 verificate, tipologia deficiențelor constatate se referă în principal la următoarele: ♦ utilizarea de către autoritatea contractantă a unor criterii de calificare nelegale sau a unor cerințe minime de calificare/selecție restrictive în cadrul procedurii de atribuire a unor contracte, precum și utilizarea unor criterii de calificare ca și factori de evaluare, pentru atribuirea contractelor; ♦ modificări importante ale documentației de atribuire, privind cerințele de calificare referitoare la capacitatea profesională, fără publicarea unei erate la anunțul de participare; ♦ aplicarea incorectă și/sau discriminatorie a criteriului de atribuire ales prin utilizarea unor factori și sub-factori de evaluare ambiguu formulați, astfel încât nu s-a putut verifica conformitatea ofertelor cu cerințele minime din caietul de sarcini sau s-a efectuat o evaluare subiectivă a acestora; ♦ nerespectarea cerințelor privind asigurarea unui grad adecvat de publicitate și transparență în cazul atribuirii unui contract de servicii prevăzut în Anexa 2B la OUG nr. 64/2006. Corecțiile financiare totale aplicate în procent de 25% la valoarea contractelor au fost în sumă de 76.095 mii euro. Cu toate acestea, corecțiile financiare nu au avut impact asupra cheltuielilor declarate în anul 2012, deoarece nu au fost autorizate și certificate sume din contractele afectate de neregulă, acestea fiind suspendate de către AM POST și ACP în urma reverificării contractelor și formulării unor suspiciuni de neregulă. <i>Aspecte de natură procedurală</i> ♦ AM POST nu a monitorizat corespunzător implementarea recomandărilor rezultate în urma verificării Sistemului de Management și Control al beneficiarului CNCF CFR SA; ♦ nu au fost actualizate în SMIS-CSNR noile prevederi financiare care decurg din modificarea de către CE a deciziei de adoptare a programului operațional „Transport”; ♦ în noua versiune a procedurilor de lucru, sarcinile referitoare la activitățile de raportare a neregulilor, control și recuperare debite nu sunt clar definite și separate; ♦ nu s-au respectat termenele de emitere a proceselor verbale de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare în conformitate cu prevederile legislative naționale pentru neregulile constatate de AA aferente cheltuielilor declarate CE în anul 2011.
Constatări audit de operațiuni	Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2012 aferente proiectelor finanțate în cadrul POS Transport, cheltuieli în sumă totală de 127.674 mii euro. Eșantionul auditat a cuprins 22 cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de 101.072 mii euro, ceea ce reprezintă 79,16% din cheltuielile declarate în anul 2012. În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2012, în sumă de 2.575 mii euro. Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 1.580 mii euro și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 995 mii euro.
Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în	Au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare în valoare totală de 6.194 mii euro, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2012 al acestor corecții fiind de 1.580 mii euro. Principalele abateri de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat aspecte precum:

- ◆ abateri de la legislația achizițiilor publice, ca urmare a modificării criteriilor de calificare privind capacitatea economică și financiară fără publicarea unei erate la anunțul de participare, precum și omiterea în anunțul de participare a criteriilor de calificare privind capacitatea profesională. Ambele deficiențe s-au constatat în derularea procedurii de atribuire a contractului privind realizarea unui *sistem de management al traficului de nave pe Dunăre și de informare asupra transportului pe ape interioare* pentru care s-a propus o corecție financiară de 1.693 mii euro, reprezentând 25% din valoarea eligibilă a contractului, din care 53 mii euro corecție aferentă cheltuielilor declarate în 2012;
- ◆ acordarea unor lucrări suplimentare fără respectarea condițiilor prevăzute în legislația națională și europeană privind achizițiile publice, în absența unor circumstanțe imprevizibile în cadrul contractului de execuție lucrări pentru *reabilitarea DN6, Alexandria-Craiova Lot 3*, pentru care s-a propus aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea lucrărilor suplimentare, în sumă de 5.731 mii euro, respectiv o corecție financiară de 1.433 mii euro. Neregula nu a avut impact asupra cheltuielilor declarate în anul 2012, ci doar pentru cheltuielile declarate în anul 2011 (204 mii euro);
- ◆ utilizarea unor criterii de calificare restrictive și nelegale, precum și aplicarea incorectă și/sau discriminatorie a criteriului de atribuire ales, în cazul unor contracte care au vizat atât sectorul feroviar, cât și sectorul rutier.
 - în ceea ce privește **sectorul feroviar** acest tip de abatere a vizat atribuirea unora dintre contractele de modernizare a unor stații de cale ferată în orașele:
 - Slobozia – pentru care s-a propus o corecție financiară de 1.217 mii euro, reprezentând 25% din valoarea contractului, din care 182 mii euro corecție aferentă cheltuielilor declarate în 2012;
 - Călărași – pentru care s-a propus o corecție financiară de 1.121 mii euro, reprezentând 25% din valoarea contractului, din care 168 mii euro corecție aferentă cheltuielilor declarate în 2012;
 - Giurgiu pentru care s-a propus o corecție financiară de 649 mii euro, reprezentând 25% din valoarea contractului, din care 97 mii euro corecție aferentă cheltuielilor declarate în 2012.
 - la nivelul **sectorului rutier** această abatere a fost detectată în cazul:
 - atribuirii contractului de servicii pentru supervizarea construcției Variantei de Ocolire a municipiului Alexandria, fiind propusă o corecție financiară de 79 mii euro, reprezentând 25% din valoarea contractului, din care 7 mii euro corecție aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012;
 - atribuirii unui contract de asistență tehnică pentru verificarea proiectelor tehnice și a detaliilor de execuție pentru care s-a propus o corecție financiară de 2 mii euro, reprezentând 10% din valoarea eligibilă a contractului, din care o mie euro corecție aferentă cheltuielilor declarate în anul 2012.

Suma totală a cheltuielilor neeligibile care afectează cheltuielile declarate în anul 2012 a fost de 995 mii euro. Dintre aspectele constatate, exemplificăm:

- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 989 mii euro, reprezentând contravaloarea unor echipamente care nu au devenit parte integrantă a proiectului (stație de preparat mixturi asfaltice, piese de schimb și autovehicule) și întreținerea aferentă, în cadrul contractului de lucrări care viza *Construcția Autostrăzii Orăștie-Sibiu, Lot 4* și în sumă de 3 mii euro în cadrul contractului „*Sistem de management al traficului de nave pe Dunăre și de informare asupra transportului pe ape interioare*”;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 3 mii euro, urmare aplicării incorecte a formulei de reactualizare a prețurilor în cadrul contractului privind *Proiectarea și execuția Autostrăzii Lugoj-Deva-Lotul 1*.

În cadrul acestei misiuni au fost verificate 13 proceduri de achiziție publică aferente unor contracte pentru care au fost declarate cheltuieli către CE în anul 2011, rămase neverificate în misiunea de audit operațiuni desfășurată în semestrul I 2012. În urma verificărilor efectuate asupra celor 13 proceduri s-au constatat deficiențe în cazul a 12 dintre acestea, fiind detectate abateri de la prevederile legislației în materia achizițiilor publice ca urmare a:

- ◆ utilizării unor cerințe de calificare restrictive și nelegale; aplicării incorecte și/sau discriminatorii a criteriului de atribuire ales; modificării substanțiale a documentelor solicitate pentru demonstrarea îndeplinirii criteriilor de calificare fără prelungirea termenelor de depunere a ofertelor.

Pentru aceste abateri au fost aplicate corecții financiare în sumă totală de 15.505 mii euro, după cum urmează:

- 14.187 mii euro reprezentând 25% din valoarea contractelor de lucrări pentru *reabilitarea DN6, Alexandria – Craiova, Lot 2 și Lot 3*;
- 1.017 mii euro reprezentând 25% din valoarea contractului de servicii pentru supervizarea construcției lotului 1 al autostrăzii Lugoj-Deva;
- 192 mii euro reprezentând 25% din valoarea contractului de servicii pentru supervizarea lucrării de reabilitarea ale DN 24, limita de județ Galați-Vaslui-Crasna și DN 24 B, Crasna – Albița;
- o mie euro reprezentând 10% din valoarea contractului de furnizare produse de papetărie,

accesorii de birou, hârtie și consumabile pentru aparatura informatică – LOT 3.

- ◆ neîndeplinirea în totalitate a cerințelor de calificare referitoare la *Capacitatea tehnică și/sau profesională* de către ofertanții câștigători ai unui număr de 7 contracte de servicii având ca obiect *servicii de consultanță, asistență juridică și reprezentare în vederea expropriilor pentru autostrada Lugoj-Deva*. Pentru aceste abateri au fost propuse corecții financiare de 25% din valoarea contractelor rezultând o corecție totală în sumă de 108 mii euro.

Impactul financiar care afectează cheltuielile declarate în anul 2012 este de 1.072 mii euro.

6.1.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL REGIONAL

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al Programului Operațional Regional (POR) îl reprezintă sprijinirea unei dezvoltări economice, sociale, echilibrate teritorial și durabile a regiunilor României, corespunzător nevoilor lor și resurselor specifice, prin concentrarea asupra polilor urbani de creștere, îmbunătățirii condițiilor infrastructurii și ale mediului de afaceri, pentru a face din regiunile României, în special cele rămase în urmă, locuri mai atractive pentru a le locui, vizita, investi și munci.

Stadiul implementării la 31.12.2012

În cazul Programului Operațional Regional (POR), conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2012 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 120,95% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2012, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 44,06% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade. Sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2012 reprezintă 31,52%.

Constatări audit de sistem

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și, sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

La nivelul Autorității de Management și Organismelor Intermediare (Agențiile de Dezvoltare Regională), principalele deficiențe constatate au vizat calitatea *verificărilor de management efectuate atât la nivelul AM, cât și la nivelul OI și anume:*

- ◆ Identificarea parțială a cazurilor în care au existat nerespectări ale legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru procedurile de achiziție lansate în SEAP înainte de 01.10.2011.

Urmare verificării procedurilor de achiziție publică de către Autoritatea de Audit, au fost identificate nereguli suplimentare față de cele identificate de către AM/OI. Acestea se referă în principal la:

- încheierea de acte adiționale la contractele inițiale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie datorate unor circumstanțe imprevizibile;
- încălcarea principiului tratamentului egal și al transparenței.

- ◆ De asemenea, au fost înregistrate întârzieri majore în ceea ce privește procesul de recuperare a debitorilor.

Obiectiv suplimentar audit de sistem

În cadrul auditului de sistem, ca **obiectiv suplimentar** la solicitarea Comisiei Europene, Autoritatea de Audit a *evaluat modul în care AM/OI a asigurat un nivel adecvat al verificărilor procedurilor de achiziție publică lansate în SEAP după 01.10.2011 și verificarea măsurilor luate de către acestea pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile anterioare.*

Urmare verificărilor efectuate a rezultat că la nivelul întregului sistem de management și control al POR s-a înregistrat o îmbunătățire a verificărilor de management, iar AM a luat măsurile de corectare care se impuneau și a emis note de constatare/procese verbale de control pentru toate recomandările formulate de Autoritatea de Audit, aplicând corecțiile stabilite. Totuși, din verificarea unui eșantion de 70 de contracte de achiziție publică lansate în SEAP după 01.10.2011, Autoritatea de Audit a identificat în plus față de AM/OI, nereguli pentru un număr de 4 contracte care s-au încadrat în tipologia menționată anterior.

Constatări audit de operațiuni

În anul 2012, pentru POR au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă de 489.448 mii euro. Eșantionul auditat a cuprins 103 cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 97.882 mii euro, ceea ce reprezintă 20% din cheltuielile declarate în anul 2012.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2012 în sumă de 3.128 mii euro.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 2.431 mii euro și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 697 mii euro.

Au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare în valoare totală de 7.518 mii euro, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2012 al acestor corecții fiind de 2.431 mii euro.

Principalele abateri de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat aspecte precum:

- ◆ încălcarea cerințelor privind publicitatea și transparența:
 - în cadrul unui proiect de reabilitare și modernizare străzi urbane în județul Alba, în urma verificării procedurii de atribuire a contractului de lucrări, a reieșit că beneficiarul a încălcat principiul transparenței prin nepublicarea în anunțul de participare a tuturor cerințelor minime de calificare, respectiv a cerinței referitoare la dotarea cu utilaje specifice lucrărilor ce fac obiectul contractului. La nivelul acestui contract au mai fost constatate și abateri cu privire la reducerea nejustificată a termenelor, precum și stabilirea unor cerințe de calificare restrictive referitoare la capacitatea economică și financiară. Prin urmare, pentru deficiențele constatate a fost propusă o corecție financiară de 10% din valoarea contractului de lucrări, respectiv suma de 716 mii euro. Neregula nu a avut impact în cheltuielile declarate CE în anul 2012.
- ◆ oferta câștigătoare nu a îndeplinit cerințele minime de calificare și selecție în cazul unor proceduri de achiziție verificate:
 - în cadrul unui contract de reabilitare, modernizare și extindere a unui centru școlar din județul Neamț, ofertantul câștigător nu a îndeplinit cerința de calificare și selecție, respectiv persoana propusă ca responsabil tehnic nu a prezentat toate documentele necesare dovedirii atestării ISCIR pentru utilaje de ridicat, beneficiarul proiectului nesolicitând clarificări cu privire la acest aspect. Astfel, au fost încălcate prevederile art. 2 alin. (2) și art. 200 din OUG nr. 34/2006, respectiv art. 36 alin. (1), art. 37 alin. (1) și art. 81 din HG nr. 925/2006, iar pentru această abatere a fost propusă o corecție financiară de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 379 mii euro, impactul acesteia în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de 60 mii euro.
- ◆ impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe restrictive la criteriile de calificare și selecție în cazul mai multor proceduri de atribuire verificate, din care exemplificăm:
 - pentru atribuirea unui contract de lucrări de reabilitare și modernizare străzi urbane în municipiul Botoșani, beneficiarul proiectului a restricționat accesul operatorilor economici la procedura de atribuire a contractului de lucrări prin includerea în fișa de date a achiziției a unor cerințe minime referitoare la experiența similară și personalul de specialitate, cerințe disproporționate în raport cu complexitatea contractului, încălcându-se astfel prevederile art. 178, alin. (2) din OUG nr. 34/2006, art. 179, alin. (2), art. 188, alin. (3) din OUG nr. 34/2006 și art. 8 alin. (1) din HG nr. 925/2006. În acest caz a fost propusă o corecție financiară de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 210 mii euro, impactul financiar al acesteia în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de 21 mii euro;
 - pentru atribuirea unui contract de lucrări pentru un centru de sprijin și asistență specializată pentru copii din Municipiul Piatra Neamț, beneficiarul proiectului a impus prin documentația de atribuire unele cerințe restrictive, respectiv „certificarea Sistemului de Management al Securității Informației, SR ISO/CEI 27.001/2006”, încălcându-se astfel prevederile art. 177 alin. (2), art. 179, alin. (2) din OUG nr. 34/2006 care prevăd că autoritatea contractantă nu are dreptul de a impune candidaților/ofertanților obligativitatea prezentării unei certificări specifice, iar criteriile de calificare și selecție trebuie să aibă o legătură concretă cu obiectul contractului, în acest caz - realizarea de lucrări de construcții civile. Pentru această abatere a fost propusă o corecție financiară de 10% din valoarea contractului, respectiv suma de 44 mii euro, impactul financiar al acesteia în cheltuieli declarate CE fiind de 17 mii euro.
- ◆ încheierea unor acte adiționale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie datorate unor circumstanțe imprevizibile. Această deficiență a vizat mai multe proceduri de atribuire verificate, din care exemplificăm:
 - în cadrul unui contract de lucrări de modernizare a unui drum județean din județul Botoșani, au fost încheiate două acte adiționale prin care valoarea contractului a fost majorată prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare. În urma verificărilor efectuate, s-a constatat că beneficiarul a majorat în mod nejustificat valoarea inițială a contractului de lucrări, în absența unei urgențe rezultată din evenimente imprevizibile, încălcând astfel prevederile art. 122, lit. i) din OUG nr. 34/2006. Pentru această abatere a fost propusă o corecție financiară de 25% din valoarea actelor adiționale, respectiv suma de 59 mii euro, impactul financiar al acestora în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de **16 mii euro**.
- ◆ nerespectarea principiului tratamentului egal, prin modificarea criteriilor de selecție și/sau evaluare fără publicarea unui anunț tip erată.

În ceea ce privește acest aspect s-a constatat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile cu un impact financiar în cheltuielile declarate în anul 2012 în valoare de 697 mii euro. Dintre acestea, exemplificăm:

- ♦ în cazul proiectului „Drumul vinului: Păuliș – Ghioroc – Covăsânț – Șiria”, din județul Arad, s-a constatat că beneficiarul a solicitat la rambursare lucrări care nu au fost executate de către constructor. Astfel, în urma verificărilor efectuate, au fost constatate diferențe între cantitățile de lucrări decontate și cele existente în realitate la trei articole de lucrări: șanțuri pereate, podețe de acces la proprietăți și podețe tubulare la drumurile laterale. Descrierea diferențelor pe fiecare element/articol de deviz și confirmarea lor s-a realizat de către o comisie de specialiști ai beneficiarului, din care a făcut parte și dirigintele de șantier și responsabilul tehnic. Prin urmare a fost stabilită ca și cheltuielile neeligibile cu impact în cheltuieli declarate CE în 2012 sumă de 363 mii euro;
- ♦ prezentarea unor documente justificative inexacte sau incomplete – din verificarea pe teren (prin sondaj) a cantităților de lucrări real executate în cadrul unui proiect al cărui obiectiv este reabilitarea Colegiului Tehnic Lorin Sălăgean din Drobeta Turnu Severin, s-a constatat înscrierea în documentația tehnică (proiect tehnic, caiet de sarcini, ofertă etc.), la anumite categorii de lucrări, a unor cantități mai mari decât cele care puteau fi executate în raport cu dimensiunile reale ale clădirilor ce au făcut obiectul reabilitării. În fapt, constructorul a întocmit situații de plată pentru lucrări neexecutate, dirigintele de șantier le-a confirmat prin rapoarte de activitate și foi de atașament, iar beneficiarul le-a acceptat la plată, solicitându-le ulterior la rambursare. În acest caz suma apreciată ca fiind neeligibilă, cu impact în cheltuieli declarate CE în anul 2012, a fost de 11 mii euro;
- ♦ din verificările efectuate asupra unui contract de executare lucrări de construcții și instalații, în cadrul unui proiect de restaurare și punere în valoare a ansamblului medieval al unei foste mănăstiri din județul Prahova, s-a constatat că materialul folosit în realizarea ferestrelor și pardoselii la obiectivul „Casa Parohială” a fost lemn de rășinoase (brad) în condițiile în care în caietul de sarcini și în oferta constructorului, se precizează ca acestea să fie realizate din lemn de stejar. Astfel, cheltuielile decontate pentru aceste categorii de lucrări și materiale sunt neeligibile, iar impactul acestora în cheltuieli declarate CE în 2012 este de 4 mii euro;
- ♦ în cazul mai multor proiecte nu au fost îndeplinite criteriile de eligibilitate specifice POR pentru o serie de cheltuieli reprezentând salarii și deplasări. De asemenea, au fost decontate cheltuieli neeligibile reprezentând costuri cu organizarea de șantier care nu sunt conforme ofertei ce a stat la baza încheierii contractului.

**Obiectiv
suplimentar audit
de operațiuni**

Ca obiectiv suplimentar, Autoritatea de Audit a evaluat măsurile luate de Autoritatea de Management și Organismele Intermediare (Agențiile de Dezvoltare Regională) în vederea îmbunătățirii funcționării efective a sistemului de management și control instituit la nivelul Axei prioritare 6 „Asistență Tehnică” din cadrul Programului Operațional Regional, pentru a preveni cazurile de fraudă.

În ceea ce privește acest obiectiv, urmare verificărilor efectuate, concluzia Autorității de Audit a fost că au fost implementate măsurile procedurale, organizaționale și operaționale preventive la nivelul sistemului de management și control al beneficiarilor, iar aceste măsuri au vizat îmbunătățirea managementului tehnic și financiar la nivelul Axei prioritare 6.

6.1.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE *Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională*

**Obiectiv
Program
Operațional**

Obiectivul general al Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POSCCE) este creșterea productivității întreprinderilor românești, în conformitate cu principiile unei dezvoltări durabile și reducerea decalajelor față de productivitatea medie la nivelul UE.

**Stadiul
implementării
la 31.12.2012**

În cazul POSCCE, conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2012 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 66,55% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2012, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 23,60% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2012 reprezintă 8,01%.

**Constatări
audit de sistem**

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

La nivelul Autorității de Management, în cadrul auditului de sistem ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al POSCCE, principalele deficiențe constatate au vizat:

Capacitatea administrativă a AM

- ♦ deficiențe privind alocarea și definirea atribuțiilor personalului, cu riscul suprapunerii de sarcini în ceea ce privește procesul de verificare;
- ♦ fluctuația ridicată a personalului.

Eficiența verificărilor efectuate la nivelul AM

- ♦ înregistrarea de întârzieri majore în procesul de verificare a procedurilor de achiziție publică, fapt ce a generat întârzieri în procesul de rambursare a cheltuielilor beneficiarilor în cadrul axelor prioritare 2 și 3.

Aspecte cu caracter procedural

- ♦ lipsa unei evidențe clare în ceea ce privește sumele recuperate, aferente debitelor provenind din cheltuieli declarate anterior Comisiei Europene;
- ♦ lipsa unor instrucțiuni clare privind modul de valorificare de către organismele intermediare a rezultatelor verificărilor privind achizițiile publice efectuate de către AM;
- ♦ înregistrarea unui grad scăzut de recuperare a debitelor;
- ♦ deficiențe în ceea ce privește urmărirea modului în care sunt implementate recomandările formulate de către AA, ACP, CE și OI, urmare verificării proiectelor finanțate prin POSCCE.

La nivelul Organismelor Intermediare principalele deficiențe constatate au vizat:

Aspecte cu privire la capacitatea administrativă a organismelor intermediare

- ♦ externalizarea activităților de evaluare și selecție, verificare administrativă a cererilor de rambursare, monitorizare și control la fața locului, către aceleași firme de consultanță, existând riscul de a compromite obiectivitatea procesului de verificare (Organismul Intermediar pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii – OI pentru IMM);
- ♦ ocuparea în proporție de 68% a posturilor din cadrul compartimentului de evaluare și selecție și lipsa unui contract de externalizare a serviciilor de evaluare și selecție (Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale).

Procesul de evaluare și selecție

- ♦ înregistrarea de întârzieri în evaluarea cererilor de finanțare depuse în cadrul apelurilor lansate în anul 2011 și 2012 pentru operațiunile 3.3.1 „Dezvoltarea și creșterea eficienței serviciilor publice electronice” și 3.3.2 „Susținerea implementării de soluții de e-guvernare și asigurarea conexiunii la broadband, acolo unde este necesar” (Organismul Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale);
- ♦ existența unui număr mare de contracte de finanțare reziliate la nivelul Organismului Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale, situație care ar putea conduce la neutilizarea sumelor alocate în actuala perioadă de programare.

Alte aspecte

- ♦ înregistrarea de abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor la nivelul Organismului Intermediar pentru Promovarea Societății Informaționale și a Organismului Intermediar pentru Energie, prin nerespectarea principiilor transparenței și tratamentului egal.

Ca **obiectiv suplimentar**, la solicitarea Comisiei Europene, Autoritatea de Audit a evaluat modul de funcționare a mecanismului de verificare și control al achizițiilor publice la nivelul programului operațional. În urma acestor verificări s-au identificat întârzieri mari în procesul de verificare a procedurilor de achiziție încheiate de beneficiari în cadrul axelor prioritare 4 și 5 și deficiențe în ceea ce privește capacitatea administrativă a AM și OI pentru IMM cu privire la delegarea unor atribuții, stabilitatea personalului și calitatea verificărilor de management asupra achizițiilor publice.

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2012. În anul 2012, pentru POS CCE au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 297.513 mii euro. Eșantionul auditat a cuprins 100 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 122.791 mii euro, ceea ce reprezintă 41,27% din cheltuielile declarate CE în anul 2012.

În urma verificărilor efectuate cu ocazia misiunilor de audit derulate în perioada de raportare, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2012 sumă de 865 mii euro. Principalele constatări au vizat atât abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 824 mii euro, cât și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 41 mii euro.

Au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare totale în sumă de 1.549 mii euro, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2012 fiind de 824 mii euro.

Principalele abateri de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au vizat aspecte precum:

- ♦ impunerea prin documentația de atribuire a unor cerințe de calificare și selecție restrictive;
- ♦ nerespectarea principiului transparenței și tratamentului egal, din care exemplificăm:
 - în cadrul unui proiect care a avut ca obiectiv întărirea capacității de producție prin achiziționarea unui utilaj pentru exploatare carieră de piatră, a fost încheiat un contract de furnizare pentru un concasor cu con, în valoare de 341 mii euro. În acest caz, beneficiarul a atribuit în mod eronat contractul către un ofertant a cărui ofertă ar fi trebuit declarată neconformă, neîndeplinind caracteristicile tehnice specificate prin caietul de sarcini. Totodată, s-a constatat că beneficiarul nu a definit și nu a prezentat în mod transparent factorii de evaluare și modul de calcul al punctajului/procentajului pentru fiecare ofertă; în consecință, a fost propusă o corecție de 25% din valoarea contractului de furnizare, respectiv 85 mii euro, cu impact în cheltuieli declarate CE în 2012;
 - la atribuirea contractului de lucrări și proiectare pentru dezvoltarea infrastructurii de cercetare a unei instituții de profil, în valoare de 160 mii euro, nu s-au regăsit la dosarul achiziției grilele de evaluare, anexe ale raportului procedurii de evaluare, rezultând un mod netransparent de analiză a ofertelor. În acest fel, nu s-a putut determina în ce măsură punctajul acordat pentru oferta tehnică a celui de-al doilea ofertant a fost fundamentat și nici punctajul acordat de fiecare membru al echipei de evaluare pentru ofertele depuse. Fiind încălcate principiul transparenței și al tratamentului egal, a fost propusă o corecție financiară de 5% din valoarea contractului, respectiv 8 mii euro, impactul acesteia în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de 5 mii euro;
 - din verificarea procedurii de atribuire a contractului de furnizare în cadrul unui proiect pentru dezvoltarea unor aplicații de instruire online, în valoare de 282 mii euro, s-a constatat că:
 - informațiile din anunțul de intenție, invitațiile de participare și documentația de atribuire nu erau identice în ceea ce privește data limită de primire a ofertelor;
 - ofertele nu au fost deschise la data stabilită prin documentația de atribuire;
 - invitațiile de participare și anunțul de intenție nu conțineau informații referitoare la data și locul deschiderii ofertelor.

În acest caz a fost propusă o corecție financiară de 5% din valoarea contractului, respectiv 14 mii euro, impactul financiar în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de 10 mii euro.

- ♦ încheierea de acte adiționale la contractele inițiale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie datorate unor circumstanțe imprevizibile, din care exemplificăm:
 - în cadrul unui proiect având ca obiectiv dezvoltarea infrastructurii de cercetare dezvoltare a unui institut național de cercetare prin crearea unui laborator de specialitate, din verificarea modului de atribuire a actului adițional în valoare de 57 mii euro la contractul de furnizare a serviciilor de proiectare tehnică, execuția lucrărilor și livrarea de dotări în valoare de 10.509 mii euro, s-a constatat că beneficiarul a organizat o procedură de achiziție publică prin „negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare”, potrivit prevederilor art. 122 lit. (i) din OUG nr. 34/2006, fără a respecta condițiile impuse de lege pentru aplicarea acestei proceduri. Astfel, conform Notei justificative întocmită de beneficiar a fost aleasă această procedură, deoarece pe parcursul execuției lucrărilor de amenajare a terenului s-a constatat că trebuie modificată soluția tehnică pentru fundația clădirii, întrucât datele de pe teren nu corespundeau celor din studiul geotehnic. Deoarece această situație nu rezultă din „*circumstanțe imprevizibile*” conform legii, s-a propus o corecție financiară de 25% din valoarea actului adițional respectiv 14 mii euro, din care 5 mii euro reprezintă impactul în cheltuielile declarate CE în 2012.
- ♦ utilizarea unor factori de evaluare care reprezintă de fapt criterii de calificare/selecție sau utilizarea unor factori de evaluare care nu oferă un avantaj real evident autorității contractante, din care exemplificăm:
 - în cadrul unui proiect având ca obiectiv achiziționarea și implementarea unui sistem informatic integrat, din verificarea modului de atribuire a contractului de furnizare în valoare de 128 mii euro, s-a identificat utilizarea în mod eronat ca și factori de evaluare (capacitatea profesională a ofertantului – vechimea și numărul de angajați - și experiența anterioară în domeniu – dovedită prin numărul de contracte de implementare soluții tehnice) a unor cerințe care se subscriu în fapt criteriilor de calificare. În consecință, s-a propus aplicarea unei corecții de 5% din valoarea contractului, respectiv suma de 6 mii euro, impactul financiar în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de 3 mii euro.
- ♦ identificarea unor situații de conflict de interese, din care exemplificăm:
 - în cadrul unui proiect având ca obiectiv dezvoltarea unui laborator de cercetare tehnologică a sistemelor de iluminare LED pentru industria națională de autoturisme, urmare verificărilor pro-

cederii de atribuire a contractului de furnizare în valoare de 2.882 mii euro, s-a constatat existența unui potențial conflict de interese în derularea procedurii de atribuire a contractului și adjudecarea acestuia către un ofertant al cărui reprezentant face parte din echipa de proiect a beneficiarului. De asemenea, la dosarul achiziției, nu au fost regăsite în original fișele de evaluare individuală ale ofertelor, iar în caietul de sarcini au fost incluse specificații tehnice sumare care nu definesc complet obiectul achiziției. Totuși, oferta câștigătorului contractului a fost întocmită într-o manieră detaliată, pentru care comisia de evaluare a decis aplicarea punctajului maxim. Toate aspectele sesizate conduc la ideea că există un potențial conflict de interese care a determinat favorizarea ofertantului câștigător, iar echipa de audit a propus sesizarea DLAF cu privire la aspectele constatate și recuperarea sumei considerate neeligibile în urma verificărilor.

Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor

În ceea ce privește acest aspect, a fost constatată efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile, impactul financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2012 fiind de 41 mii euro.

Acestea s-au datorat în principal:

- ◆ decontării unor cheltuieli neeligibile cu amortizarea mijloacelor fixe – în cadrul unui proiect al cărui obiectiv a fost dezvoltarea infrastructurii cibernetice pentru studii geodinamice, nefiind îndeplinite criteriile de eligibilitate pentru decontarea sumei de 16 mii euro, reprezentând amortizarea calculată în mod eronat aferentă unui echipament achiziționat. În consecință, suma de 16 mii euro, plătită și solicitată la rambursare de către beneficiar, a fost declarată neeligibilă;
- ◆ efectuării unor cheltuieli neeligibile în sumă de 9 mii euro rezultate în urma aplicării unui curs valutar eronat pentru plăți externe;
- ◆ achiziționării unor mijloace fixe second hand în cazul unui proiect având ca obiectiv creșterea competitivității unui beneficiar privat, la nivelul căruia s-a constatat că a fost achiziționată o mașină de tencuit recondiționată, fiind vizibile urme de revopsire, iar plăcuța cu seria mașinii nu a putut fi identificată. Având în vedere că nu s-a putut stabili corespondența cu documentele justificative privind achiziționarea, suma de 4 mii euro a fost declarată neeligibilă.

6.1.5 PROGRAMUL OPERAȚIONAL ASISTENȚĂ TEHNICĂ

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al Programului Operațional Asistență Tehnică (POAT) este de a asigura sprijinul necesar procesului de coordonare și de a contribui la implementarea și absorbția eficace, eficientă și transparentă a instrumentelor structurale în România.

Stadiul implementării la 31.12.2012

În cazul POAT, conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2012 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 78,75% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2012, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 22,87% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2012 reprezintă 22,30%.

Constatări audit de sistem

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficace pentru prevenirea erorilor și neregulilor și sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

La nivelul Autorității de Management, principalele deficiențe constatate au vizat aspecte precum:

- ◆ insuficiența verificărilor în ceea ce privește contractele de achiziție publică și actele adiționale aferente, acestea fiind realizate numai cu ocazia vizitei la fața locului;
- ◆ lipsa unei revizui a metodei de eșantionare pentru acțiunile de verificare la fața locului, conform procedurilor;
- ◆ nerespectarea procedurii privind arhivarea dosarelor aferente proiectelor finalizate;
- ◆ modificarea prevederilor inițiale înscrise în cererile de finanțare, fără încheierea de acte adiționale.

Constatări audit de operațiuni

În anul 2012, pentru POAT au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 11.810 mii euro. Eșantionul auditat a cuprins 50 de cereri de rambursare cu o valoare a cheltuielilor declarate de 9.460 mii euro, ceea ce reprezintă 80,10% din cheltuielile declarate CE în anul 2012.

Principalele deficiențe constatate urmare auditului de operațiuni au vizat efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli de deplasare și training apreciate ca fiind neeligibile. Impactul financiar al acestor deficiențe a fost în valoare de 2 mii euro.

6.1.6. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE *Finanțat din Fondul Social European*

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al Programului Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU) este dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității, prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea de oportunități sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.

Stadiul implementării la 31.12.2012

În cazul POS DRU, conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2012 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 99,85% raportat la alocările aferente perioadei 2007-2012, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 39,79% din totalul alocărilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocările perioadei 2007-2012 reprezintă 9,61%.

Constatări audit de sistem

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin. În urma verificărilor derulate în cadrul auditului de sistem au fost constatate unele slăbiciuni ale sistemului de management și control, astfel:

La nivelul Autorității de Management

La nivelul **Autorității de Management**, principalele deficiențe constatate au vizat:

Procesul de evaluare și selecție

- ♦ admiterea la finanțare a 3 proiecte, cu aceeași denumire, aceleași obiective și aceeași valoare, depuse de același beneficiar în cadrul cererii de propuneri nr. 110, pentru domeniul major de intervenție 5.2. „Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă”. Proiectele au fost aprobate fără a fi îndeplinite condițiile de eligibilitate și criteriile privind capacitatea financiară și operațională pentru implementarea proiectelor, conform prevederilor Ghidului Solicitantului – condiții specifice;
- ♦ admiterea la finanțare a două proiecte fără a fi urmărite condiționările evaluatorilor referitoare la activități neeligibile incluse de beneficiari în cererea de finanțare, respectiv recalcularea bugetului în concordanță cu activitățile și rezultatele proiectului;
- ♦ procedurile operaționale nu conțin prevederi privind modul în care se asigură verificarea respectării prevederilor legale referitoare la selectarea în mod transparent și nediscriminatoriu de către beneficiarii de drept public a partenerilor din sectorul privat în cadrul proiectelor finanțate din POS DRU.

Verificări de management

- ♦ lipsa unor reglementări clare în ceea ce privește utilizarea resurselor financiare alocate cheltuielilor de tip FEDR, în vederea respectării prevederilor art. 172 lit. a) din Regulamentul CE nr. 2342/2002 referitoare la cerințele bunei gestionări financiare;
- ♦ verificările de management efectuate asupra procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice nu au acoperit și aspectele referitoare la conflictul de interese.

Managementul neregulilor

- ♦ procesele-verbale de stabilire a creanțelor bugetare rezultate din aplicarea dobânzii datorate pentru neachitarea la termen a debitelor nu au fost emise la momentul auditului;
- ♦ în cazul proiectelor finalizate/reziliate, nu au fost luate măsurile necesare de stingere și recuperare a creanțelor bugetare rezultate din nereguli.

La nivelul Organismelor Intermediare Centrale

La nivelul **celor 3 Organisme Intermediare centrale** (Ministerul Educației Naționale - Direcția Generală Organism Intermediar POS DRU și Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă - Direcția Organism Intermediar pentru POS DRU) s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

Verificări de management

- ♦ verificările de management efectuate asupra procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice nu au acoperit aspectele referitoare la conflictul de interese;
- ♦ misiunile de verificare cuprinse în planul anual de verificări la fața locului/vizite de monitorizare aferente anului 2012, nu au fost efectuate în totalitate. De asemenea, nu au fost efectuate vizite ex-post pentru proiectele finalizate, în vederea verificării impactului și a sustenabilității proiectelor;
- ♦ în timpul desfășurării activităților proiectului nu au fost efectuate vizite la fața locului;
- ♦ realizarea unor verificări administrative sau la fața locului necorespunzătoare, având în vedere validarea și rambursarea în cazul a 9 proiecte a unor cheltuieli neeligibile sau a unor cheltuieli efec-

tuat fără respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice sau a instrucțiunii Autorității de Management privind achizițiile în cadrul proiectelor finanțate din POS DRU, din care exemplificăm:

- utilizarea de criterii restrictive privind cerințele care vizează capacitatea tehnică sau profesională pentru achiziția de servicii de auditare financiară (Ministerul Educației Naționale);
- comunicarea rezultatului procedurii la ofertanții necâștigători fără a fi precizată data limită până la care au dreptul de a depune contestație (achiziția de servicii de audit financiar - Ministerul Educației Naționale);
- autoritatea contractantă nu a solicitat clarificări pentru 3 oferte cu preț foarte scăzut comparativ cu valoarea estimată a contractului (19%, 28% și 40% în cazul procedurii pentru achiziția de servicii de audit financiar – Ministerul Educației Naționale).

Managementul neregulilor

- ♦ întocmirea necorespunzătoare a evidenței suspiciunilor de neregulă/sesizărilor, respectiv a debitelor individualizate;
- ♦ procesele-verbale de stabilire a creanțelor bugetare rezultate din aplicarea dobânzii datorate pentru neachitarea la termen a obligațiilor stabilite prin titlul de creanță, nu au fost emise la momentul auditului;
- ♦ nu a fost constituită structura distinctă care să deruleze activitatea de constatare a neregulilor și de stabilire a creanțelor bugetare, conform art. 62 din OUG nr. 66/2011, situație constatată la nivelul OI ANOFM.

La nivelul **celor 8 Organisme Intermediare Regionale** aflate în subordinea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (MMFPSPV) s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

Procesul de evaluare și selecție

- ♦ procedurile operaționale nu conțin prevederi privind modul în care se asigură verificarea respectării prevederilor legale referitoare la selectarea în mod transparent și nediscriminatoriu, de către beneficiarii de drept public, a partenerilor din sectorul privat în cadrul proiectelor finanțate din POS DRU;
- ♦ aprobarea la finanțare a două proiecte predate în gestiunea unui organism intermediar, fără a fi soluționate în totalitate condițiile/observațiile înscrise de evaluatori în grilele de evaluare.

Verificări de management

- ♦ validarea și rambursarea în cazul a două proiecte, a unor cheltuieli aferente unor activități neeligibile în cadrul domeniului major de intervenție în care au fost depuse și finanțate proiectele. Astfel:
 - în cazul proiectului având ca obiectiv dezvoltarea economiei sociale implementat în cadrul DMI 6.1, au fost plătite de către beneficiar ajutoare și premii cu titlul de subvenții, în condițiile în care acest tip de cheltuieli nu sunt eligibile deoarece reprezintă costuri salariale ale angajaților din Unități Protejate Autorizate, care au fost considerate eronat ca fiind întreprinderi sociale;
 - în cazul unui proiect care avea ca obiectiv dezvoltarea *abilităților antreprenoriale și manageriale în zona IMM-urilor inovative din România pentru formarea și promovarea parteneriatelor naționale și transnaționale*, la capitolul cheltuielilor de tip FEDR au fost validate în mod eronat cheltuieli cu „achiziționarea de echipamente IT”, care nu au fost prevăzute în detalierea bugetului din cererea de finanțare.
- ♦ validarea în cazul a 6 proiecte a unor cheltuieli care nu sunt rezonabile, justificate și nu respectă cerințele bunei gestionări financiare, din punct de vedere al economiei și al eficienței sau au fost efectuate în condițiile existenței unui conflict de interese între beneficiar/partener și contractanții acestuia.

Asfel, din verificările efectuate, s-a constatat lipsa unor reglementări clare în ceea ce privește utilizarea resurselor financiare alocate cheltuielilor de tip FEDR în vederea respectării prevederilor art. 172 lit. a) din Reg. CE nr. 2342/2002 referitoare la *cerințele bunei gestionări financiare, în special din punctul de vedere al economiei și al eficienței*. De exemplu:

- în cazul unui proiect care urmărea creșterea performanței în carieră și în afaceri pentru femei, au fost achiziționate produse IT cu aceeași utilitate și cu performanțe supradimensionate în raport cu natura activităților pentru care au fost efectuate achizițiile;
- în cazul unui proiect având ca obiectiv *formarea profesională în domeniul IT, orientare și consiliere pentru șomeri*, s-a constatat achiziționarea unui autoturism de tip SUV (marca Nissan Juke), a cărui necesitate vizavi de rezultatele care se doresc obținute în cadrul acestui proiect nu se justifică (rezultatul proiectului constă în instruirea a „ cel puțin 60 de șomeri tineri și de lungă durată (în special tineri) din județul Vâlcea și județul Dolj din mediul urban....”). De altfel, din situația prezentată de către OIR, cu privire la autoturismele în leasing achiziționate prin proiecte, rezultă că achiziția de astfel de autoturisme este o practică frecventă.

Referitor la conflictul de interese:

- în cazul unui proiect având ca obiectiv crearea unei rețele de sprijin a formării profesionale în domeniul managementului sanitar, managementului calității, tehnologia informației a personalului ocupat în

domeniul medical, au fost validate și rambursate cheltuieli reprezentând diverse servicii (consultanță în managementul proiectului, editare materiale pentru instruirea și formarea formatorilor, închiriere, elaborare și editare materiale cursuri IT), în condițiile existenței unui conflict de interese, serviciile fiind prestate de furnizori ce aparțin aceluiași grup de interese (asociații/acționari comuni);

- în cazul proiectelor „O șansă în plus pe piața muncii” și „Centrul de calificare și resurse pentru ocupare”, au fost validate și rambursate cheltuieli reprezentând închirieri auto, în condițiile existenței unui conflict de interese de natură patrimonială, firma de la care s-a închiriat mijlocul de transport fiind acționar majoritar al beneficiarului proiectului;
- în cazul proiectului „Rețea de cluburi pentru promovarea adaptabilității și dezvoltării durabile”, partenerul beneficiarului proiectului a încheiat un contract de prestări servicii de cazare în condițiile existenței unui conflict de interese de natură patrimonială, determinat de faptul că directorul partenerului era și acționar majoritar și administrator al firmei cu care s-a încheiat contractul de prestări servicii de cazare;
- ♦ misiunile de verificare cuprinse în planul anual de verificări la fața locului/vizite de monitorizare aferente anului 2012 nu au fost realizate integral;
- ♦ verificări administrative sau la fața locului necorespunzătoare, având în vedere că în cazul a 6 proiecte auditate s-a constatat validarea și rambursarea unor cheltuieli neeligibile sau efectuate fără respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice sau a instrucțiunii Autorității de Management privind achizițiile în cadrul proiectelor finanțate din POS DRU, de exemplu:
 - utilizarea unor criterii restrictive, de ex: în cazul proiectului „Dezvoltarea competențelor – ospitalitate cu profesionalism”, beneficiarul a impus criterii restrictive privind condițiile tehnice de calificare și experiență (minim 15 ani experiență profesională relevantă în domeniul consultanței pentru proiecte de consiliere, îndrumare și asistență tehnică în domeniul proiectelor cu finanțare nerambursabilă; diplomă sau certificat de absolvire cu recunoaștere internațională – manager de proiect; diplomă sau certificat cu recunoaștere internațională – achiziții publice);
 - în cazul unui proiect ce avea ca obiectiv realizarea unui centru electronic de mediere a muncii, s-a constatat divizarea achiziției serviciilor de *întreținere curentă, asigurarea securității, salubritate și servicii de igienizare a clădirii*, pe fiecare an de derulare a contractului și nu pe întreaga perioadă a proiectului (2 ani), fiind utilizată astfel achiziția directă a acestor servicii de la 2 contractori diferiți în loc de realizarea unei singure proceduri de achiziție pentru întreaga durată (2 ani).

Managementul neregulilor

- ♦ nerespectarea prevederilor OUG nr. 66/2011 privind activitatea de constatare a neregulilor identificate, în sensul că nu toate sesizările/suspiciunile de nereguli primite au fost investigate;
- ♦ întârzieri în introducerea corespunzătoare și la timp în sistemul informatic SMIS-CSNR a datelor aferente debitelor constatate.

SMIS-CSNR

- ♦ la toate nivelurile sistemului de management și control POS DRU, s-a constatat că nu au fost înregistrate în SMIS-CSNR informațiile privind proiectele, precum și datele aferente debitelor.

Constatări audit de operațiuni

În anul 2012, pentru POS DRU au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 360.744 mii euro. Eșantionul auditat a cuprins un număr de 120 de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de 33.617 mii euro, reprezentând 9,32% din totalul cheltuielilor declarate în anul 2012.

În urma verificărilor efectuate, principalele aspecte constatate au vizat deficiențe cu privire la nerespectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor solicitate la rambursare și decontate, nerespectarea procedurilor privind achizițiile publice și solicitarea la rambursare către Comisia Europeană în anul 2012, a unor cereri de rambursare care au fost declarate anterior.

Principalele categorii de deficiențe care au afectat cheltuielile anului 2012 sunt:

- ♦ declararea în anul 2012 a unui număr de 48 de cereri de rambursare care au fost declarate și anterior, respectiv în anul 2011 și în anul 2012, rezultând cheltuielile dublu declarate în sumă de 5.410 mii euro;
- ♦ solicitarea la rambursare și decontarea unor cheltuieli neeligibile în sumă de 1.865 mii euro;
- ♦ deficiențe în derularea procedurilor de achiziție în cadrul proiectelor pentru care au fost stabilite corecții financiare în sumă totală de 401 mii euro, din care suma de 138 mii euro este aferentă cheltuielilor declarate prin cererile de rambursare incluse în eșantion. Prin extindere au mai fost calculate corecții care afectează cheltuielile declarate în anul 2012 în sumă de 53 mii euro;
- ♦ decontarea integrală a unor cheltuieli directe sau cheltuieli generale de administrație, în condițiile în care acestea priveau doar parțial operațiunile finanțate, precum și decontarea cheltuielilor generale de administrație fără justificarea alocării cheltuielilor pe proiect, cheltuielile cuprinse în eșantionul auditat afectate de această deficiență fiind de 25 mii euro;

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate abateri de la prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice sau de la prevederile instrucțiunilor AM privind achizițiile, pentru care au fost stabilite corecții financiare în valoare totală de 401 mii euro, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2012 al acestor corecții fiind de 191 mii euro, determinate de:

- ◆ divizarea valorii estimate a contractului în vederea evitării aplicării procedurilor de achiziție;
- ◆ utilizarea de criterii restrictive;
- ◆ derularea unor achiziții fără asigurarea principiilor de nediscriminare, tratament egal și transparență;
- ◆ utilizarea unor factori de evaluare care reprezintă de fapt criterii de calificare/selecție referitoare la capacitatea tehnică și/sau profesională a ofertanților;
- ◆ utilizarea unor specificații tehnice restrictive sau mărci de fabrică;
- ◆ nerespectarea regulilor privind evitarea conflictului de interese.

În ceea ce privește acest aspect s-a constatat decontarea unor cheltuieli neeligibile, dintre care se menționează:

- ◆ cheltuieli cu cazarea sau servicii fără existența unor documente care să ateste realitatea serviciilor prestate și legătura cu activitățile proiectului. Spre exemplu, în cazul proiectului „*Antreprenoriat performant prin training și consiliere*”, s-a constatat că au fost contractate servicii de cazare la hotel sau servicii de telecomunicații în valoare totală de 237 mii euro, pentru care nu au fost prezentate documente justificative care să probeze realitatea serviciilor prestate în baza contractelor de servicii respective și legătura directă cu activitățile proiectului. Impactul financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2012 este de 75 mii euro;
- ◆ salarii decontate membrilor echipei de implementare nejustificat sau acordate pentru un număr de ore nerealist. Spre exemplu:
 - în cazul a trei proiecte s-a constatat că unii experți fac parte atât din echipele proiectelor auditate, cât și din echipele altor proiecte derulate de către aceiași beneficiari/parteneri, finanțate din programele operaționale. Totodată, pentru un număr de 25 de persoane, numărul orelor decontate pe proiecte depășește media de 12 ore/zi de muncă, iar pentru unele persoane, din situațiile furnizate, rezultă un număr de 22–24 ore/zi realizate. Cheltuielile de personal solicitate la rambursare și decontate în cadrul cererilor auditate pentru cele trei proiecte a fost de 220 mii euro. Aspectele au fost constatate în cadrul unor proiecte care aveau ca obiectiv *extinderea competențelor IT în învățământul preuniversitar, realizarea unui sistem integrat de programe de masterat în domeniul ingineriei de sunet, imagine și al aplicațiilor multimedia* și respectiv unui proiect care urmărea dezvoltarea competențelor antreprenoriale.
 - în cazul unui proiect de *formare și asistență în domeniu managerial-antreprenorial pentru mici și viitori întreprinzători, manageri și angajați din cadrul IMM-urilor din regiunile NE, NV, Centru și SE*, s-a constatat că au fost solicitate la categoria cheltuielilor cu personalul implicat în implementarea proiectului, salarii și contribuții sociale în sumă totală de 7 mii euro, pentru 3 experți, pentru care nu există informații, în rapoartele de activitate întocmite, referitoare la activitățile realizate, în vederea stabilirii realității activităților desfășurate față de cheltuielile efectuate și solicitate pentru aceștia în cadrul proiectului.
- ◆ decontarea unor cheltuieli pentru achiziționarea unui spațiu de birouri, efectuate fără respectarea regulilor de eligibilitate și a cerințelor bunei gestiuni financiare. Spre exemplu, în cazul proiectului „*Emanciparea femeilor pentru dezvoltare rurală, emancipare, ocuparea forței de muncă, antreprenoriat*” s-a constatat solicitarea la rambursare a unor cheltuieli în sumă de 234 mii euro, aferente achiziției unui spațiu de birouri, angajate în condițiile în care modificarea și completarea, prin notificare a prevederilor din cererea de finanțare s-a făcut fără respectarea clauzelor contractului de finanțare. În plus, având în vedere nivelul chiriei menționat în raportul de evaluare, se estimează că beneficiarul ar fi plătit o chirie de 34 mii euro pentru închirierea unui spațiu de birouri similar;
- ◆ contravaloarea echipamentelor achiziționate prin proiect și care nu se regăsesc fizic în cadrul vizitelor la fața locului sau care nu au fost necesare pentru proiect având în vedere că nu au fost utilizate în cadrul proiectului. Spre exemplu:
 - în cazul proiectului „*Construiește-ți inteligent din timp cariera profesională*”, s-a constatat solicitarea la rambursare a sumei de 133 mii euro, reprezentând contravaloarea unei licențe software de management, stagii de practică pentru un număr de 50 de utilizatori interni, care nu era prevăzută în cererea de finanțare și deci, nici în bugetul estimat al proiectului. Beneficiarul nu a demonstrat instalarea acestei licențe pe un echipament IT și nici asigurarea back-up-ului datelor care au fost introduse și nici nu a furnizat documente prin care să fie identificate persoanele care ar fi trebuit să aibă drept de administrare și operare pentru acest soft;
 - în cazul proiectului „*Antreprenoriat performant prin training și consiliere*” s-a constatat decontarea

unor echipamente IT în sumă totală de 169 mii euro, dintre care echipamente în valoare de 77 mii euro nu au fost regăsite fizic la vizita la fața locului, iar 27 calculatoare desktop, în valoarea totală de 13 mii euro nu au fost prevăzute în cererea de finanțare. În plus, în cadrul proiectului au fost decontate cheltuieli pentru achiziționarea de mobilier în sumă de 75 mii euro, din care cheltuieli în sumă de 16 mii euro au fost efectuate fără respectarea principiului unui management financiar riguros, fără legătură cu activitățile proiectului sau care nu au fost regăsite fizic la vizita la fața locului.

- ♦ decontarea unor cheltuieli în condițiile existenței unor conflicte de interese:
 - spre exemplu, în cazul proiectului *„Formare profesională continuă adaptată noilor tehnologii din industria constructoare de mașini”* s-a constatat că au fost efectuate cheltuieli în sumă de 65 mii euro pentru reabilitarea și modernizarea unui sediu, în baza unui contract de lucrări încheiat anterior încheierii contractului de închiriere a sediului și în condițiile existenței unui conflict de interese cu proprietarul spațiului. Astfel, s-a constatat că proprietarul spațiului închiriat este și fondator al beneficiarului, iar printre asociații proprietarului spațiului sunt și două persoane care fac parte din echipa de management a proiectului și care au participat în cadrul comisiei de evaluare a procedurii de atribuire a contractului de execuție de lucrări;
 - în cazul proiectului *„Dialogul social către o rută flexibilă pentru ocupare și incluziune”* s-a constatat contractarea unor servicii de organizare eveniment în sumă de 17 mii euro prin care, beneficiarul a achiziționat indirect servicii hoteliere furnizate de un hotel aflat în administrarea sa, pe care ulterior le-a solicitat la rambursare, obținând astfel venituri din proiectul POS DRU pe care îl implementează și în același timp încălcând regulile privind evitarea conflictului de interese.
- ♦ cheltuieli cu servicii pentru care nu s-a justificat prestarea acestora sau nu a fost demonstrată necesitatea și valoarea adăugată a acestora pentru proiect. Spre exemplu:
 - în cadrul unui proiect care avea ca obiectiv *extinderea competențelor IT în învățământul preuniversitar și utilizarea eficientă a laboratoarelor informatizate*, s-a constatat decontarea unor cheltuieli în sumă de 46 mii euro, aferente unuia dintre parteneri ce a derulat exclusiv activități ce fac parte din managementul proiectului. Astfel, unul din partenerii proiectului, nu a derulat niciuna dintre activitățile ce vizau realizarea obiectivelor/rezultatelor proiectului menționate în cererea de finanțare, fiind implicat numai în activități de monitorizare a proiectului, activități care prin fișele de post sunt în sarcina managerului de proiect, a coordonatorului de echipă, a coordonatorului educațional, a coordonatorilor educaționali (formare), a responsabilului tehnic și a altor membrii ai echipei de implementare, atribuții de monitorizare, de asigurare a derulării activităților în bune condiții și conform graficului proiectului;
 - în cazul unui proiect de *formare profesională continuă adaptată noilor tehnologii din industria constructoare de mașini și a unui proiect ce viza dezvoltarea inteligentă a carierei profesionale*, s-a constatat contractarea unor servicii de consultanță /asistență juridică, pentru care nu s-a justificat prestarea serviciilor potrivit prevederilor legale și nici nu a fost demonstrată necesitatea acestora în cadrul proiectelor având în vedere că, în echipa de management erau angajați câte un consilier juridic cu atribuții în domeniile care au făcut obiectul celor două contracte de servicii. Valoarea cheltuielilor solicitate la rambursare pentru servicii care nu au adus o valoare adăugată proiectului a fost de 8 mii euro.
- ♦ cheltuieli care nu sunt prevăzute în lista cheltuielilor eligibile pe program. Spre exemplu, în cazul proiectului *„Împreună către bunăstare”* s-a constatat decontarea unor cheltuieli reprezentând *„servicii de asistență tehnică pentru echipa de management în implementarea activităților din domeniul asistență și incluziune socială”*, categorie de cheltuieli neinclusă în lista cheltuielilor eligibile pentru POS DRU, aprobată prin Ordinul MMFPS nr. 1117/2010. Decontarea acestor cheltuieli neeligibile s-a datorat faptului că nu s-a urmărit clarificarea observațiilor evaluatorilor care au aprobat condiționat cererea de finanțare fapt ce a permis efectuarea, solicitarea la decontare și validarea unor cheltuieli neeligibile în cadrul proiectului în valoare de 33 mii euro, din care impactul financiar pentru cheltuielile din cererea auditată reprezintă 7 mii euro;
- ♦ burse solicitate la decontare pentru doctoranzi care au fost exmatriculați pe parcursul derulării proiectului. Astfel, în cazul unui proiect s-a constatat că deși un număr de 5 doctoranzi au fost exmatriculați, beneficiarul nu a luat măsura rambursării bursei solicitate la decontare în cererile de rambursare anterioare exmatriculării, cheltuielile cu bursele solicitate la decontare pentru aceștia fiind de 26 mii euro, din care 9 mii euro reprezintă impact financiar asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2012;
- ♦ achiziții în leasing a unor bunuri neprevăzute în cererea de finanțare sau pentru care nu s-a demonstrat necesitatea acestora în cadrul proiectului, ori nu a fost justificat faptul că leasingul este cea mai rentabilă metodă pentru obținerea folosinței bunurilor. Spre exemplu:
 - în cazul proiectului *„Resurse pentru femeile și grupurile Romă excluse social”* s-a constatat că deși durata normală de funcționare a autoturismelor, potrivit HG nr. 2139/2004 este de 4-6 ani,

perioada de leasing a fost stabilită pe 12 luni, aceasta reprezentând 16% din durata normală de funcționare maximă a bunului care face obiectul leasingului. Totodată, beneficiarul nu a demonstrat că leasingul a fost metoda cea mai rentabilă pentru obținerea folosinței bunului respectiv, din analiza costurilor închirierii unui autoturism similar, de pe site-urile de profil, a rezultat că prin închiriere costurile ar fi reprezentat 7 mii – 18 mii euro pentru o perioadă de închiriere de 365 de zile, față de 26 mii euro, cât reprezintă ratele de leasing. Impactul financiar a fost estimat la nivelul cheltuielilor cu rate de leasing declarate CE prin cererea de rambursare auditată, respectiv 8 mii euro;

- în cazul proiectului „Dezvoltarea competențelor manageriale și antreprenoriale în vederea creșterii competitivității și valorificării oportunităților de afaceri” s-a constatat achiziția în sistem de leasing a unui autoturism Mercedes Benz fără respectarea principiului unui management financiar riguros sau a cerinței de eligibilitate prevăzută de ghidul solicitantului de a se asigura utilizarea eficientă a fondurilor și un raport optim cost-rezultate. Contractul a fost încheiat pe o perioadă de 28 de luni pentru o valoare totală de 42 mii euro, din care 31 mii euro reprezintă ratele de leasing. În plus, prin contractul de leasing au fost prevăzute dotări opționale în valoare de 3 mii euro, reprezentând sistem asistență parcare, scaune față încălzite, volan și schimbător de viteze în piele, pachet de iluminare interioară, care nu sunt necesare raportat la activitățile proiectului și nu respectă principiul unui management financiar riguros, prin utilizarea eficientă a fondurilor acordate prin proiect.

6.1.7. PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE *Finanțat din Fondul Social European*

Obiectiv Program Operațional

Obiectivul general al Programului Operațional Dezvoltarea Capacității Administrative (PODCA) este de a contribui la crearea unei administrații publice eficiente, în beneficiul socio-economic al societății românești.

Stadiul implementării la 31.12.2012

În cazul PODCA, conform datelor furnizate de MFE, la data de 31.12.2012 se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile de 129,86% raportat la alocațiile aferente perioadei 2007-2012, contribuția UE aferentă plăților către beneficiari reprezintă 26,45% din totalul alocațiilor bugetare aferente acestei perioade, iar sumele cumulate primite de la CE raportate la alocațiile perioadei 2007-2012 reprezintă 27,65%.

Constatări audit de sistem

Auditul de sistem a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control al programului operațional a funcționat eficient pentru prevenirea erorilor și neregulilor și sistemul a acționat eficient în detectarea și corectarea erorilor atunci când acestea survin.

La nivelul Autorității de Management, în cadrul auditului de sistem privind funcționarea sistemului de management și control al PO DCA, principalele deficiențe au vizat următoarele aspecte:

Verificări de management

- ◆ misiunile de control la fața locului incluse în planul de control pe anul 2012 nu au fost realizate în totalitate;
- ◆ verificările administrative asupra cheltuielilor cu salariile decontate de beneficiari pe proiect, nu au fost efectuate corespunzător având în vedere că din verificarea efectuată pentru un număr de 4 proiecte și în urma reperformării modului de calcul pentru stabilirea salariilor pe proiect, s-a constatat că doar pentru două proiecte, sumele solicitate de beneficiari la plată coincid cu cele rezultate din recalcularea salariilor pe baza documentelor justificative anexate cererii de rambursare;
- ◆ prevederile legale naționale în domeniul achizițiilor publice nu au fost respectate în cazul derulării procedurii de atribuire a contractelor de servicii încheiate în cadrul a două proiecte, în cazul cărora s-a constatat utilizarea unor cerințe de calificare restrictive. În consecință au fost stabilite corecții financiare în sumă de 4 mii euro, din care impactul asupra cheltuielilor declarate CE în anul 2012 este de 3 mii euro;
- ◆ s-a constatat o abordare neunitară cu privire la cursul de schimb valutar utilizat la validarea cheltuielilor efectuate în valută pentru deplasări externe.

Constatări audit de operațiuni

În anul 2012, pentru PO DCA au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 31.892 mii euro. În cadrul auditului de operațiuni care a avut ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei Europene în anul 2012 sunt corecte, iar tranzacțiile care stau la baza acestora sunt corecte, legale și regulamentare, eșantionul auditat a cuprins un număr de 60 de cereri de rambursare, cu o valoare a cheltuielilor declarate de 19.524 mii euro, reprezentând 61% din totalul cheltuielilor declarate în anul 2012.

În urma verificărilor efectuate, au fost constatate deficiențe constând atât în nerespectarea de către beneficiarii proiectelor a prevederilor legale privind achizițiile publice, cât și în neeligibilitatea unor cheltuieli declarate de beneficiari.

În ceea ce privește acest aspect, au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor în cazul a 19 contracte de achiziții, pentru care au fost stabilite corecții financiare în valoare totală de 1.127 mii euro, din care suma de 492 mii euro este aferentă cheltuielilor declarate CE în anul 2012. Menționăm că toate procedurile de achiziție unde s-au identificat probleme au fost lansate anterior datei de 01.10.2011.

Principalele deficiențe constatate au vizat:

- ◆ utilizarea unor criterii de calificare restrictive, referitoare la:
 - situația economico-financiară a ofertanților (ex. asigurarea cash-flow-ului într-un quantum stabilit pentru o perioadă de minim 3 luni, precum și cerințe cu privire la numărul contractelor în care au fost implicați experți, prin care să fie dovedită experiența acestora. Aspectul a fost constatat în cazul a 6 proiecte;
 - experiența profesională a ofertanților sau a experților (ex. experiență de 5 sau 10 ani în anumite domenii, participarea în proiecte cu finanțare externă nerambursabilă), aspect constatat în cadrul proiectelor „Aplicarea procesului de descentralizare în sistemul de sănătate”, „Mecanisme moderne pentru o administrație eficientă”;
 - cerințe nerelevante privind numărul de proiecte și sursa de finanțare a acestora (pentru contabil) sau experiență în traducerea termenilor din administrația publică pentru traducător, care nu poate fi dovedită prin niciun certificat de specialitate recunoscut, în cadrul proiectului „Mecanisme moderne pentru o administrație eficientă”.
- ◆ nerespectarea principiului tratamentului egal și al transparenței în procesul de atribuire a contractelor de achiziții publice, modificarea documentației de atribuire prin clarificări publicate în SEAP, fără ca respectivele modificări să fie aduse la cunoștința tuturor potențialilor ofertanți prin publicarea în JOUE a unei erate la anunțul de participare inițial.

Acest aspect a fost constatat de ex. în cazul proiectelor: „Măsurarea costurilor administrative și identificarea sarcinilor administrative aferente legislației în domeniul reglementat de MTI”, „Măsurarea costurilor administrative și identificarea sarcinilor administrative aferente legislației în domeniul reglementat de MAPDR”, „Măsurarea costurilor administrative și identificarea sarcinilor administrative aferente legislației în domeniul reglementat de MFP”.

- ◆ modificarea criteriilor de calificare prin publicarea unei erate fără a fi prelungită și data de depunere a ofertelor astfel încât să asigure potențialilor ofertanți un termen rezonabil pentru elaborarea ofertelor, perioada dintre data publicării eratei și data limită de depunere a ofertelor fiind de numai 8 zile în cadrul proiectului „Eficientizarea activității de aplicare a politicilor de concurență în corelare cu politicile sectoriale”;
- ◆ declararea câștigătoare a unor oferte care nu au îndeplinit o parte din condițiile de calificare specificate în fișa de date a achiziției, în cadrul proiectelor „Simplificarea și automatizarea schimbului de date între CNSAS și alte instituții publice cu care interacționează”, „Procese decizionale eficiente la nivelul administrației publice locale din România”;
- ◆ modificarea obiectului contractului prin act adițional în absența unei urgențe extreme determinate de apariția unor evenimente imprevizibile sau în absența unor circumstanțe neprevăzute. Prin actul adițional au fost modificate condițiile care au stat la baza atribuirii contractului, prin diminuarea cantităților unor bunuri solicitate și oferite și respectiv suplimentarea cantităților în cazul altor bunuri, aspect constatat urmare auditării proiectului „Sistem informatic destinat managementului activității ISC”;
- ◆ derularea unor proceduri de atribuire pentru servicii care erau deja contractate printr-un acord cadru. Astfel, în cazul proiectului „Formare profesională pentru administrația publică modernă” s-a constatat că ulterior semnării acordului cadru, autoritatea contractantă a achiziționat serviciile de realizare a unei analize instituționale și cele privind organizarea unei vizite de studiu de la alți operatori economici, prin derularea altor proceduri de atribuire.

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate cheltuieli neeligibile în sumă de **16 mii euro**, dintre care se exemplificăm:

- ◆ în cazul unui proiect privind asociațiile de dezvoltare intercomunitară instrument de eficientizare a serviciilor publice locale, s-a constatat decontarea unor cheltuieli neeligibile în valoare de **4 mii euro** reprezentând servicii de audit pe care prestatorul nu le-a realizat, nefiind auditate cheltuielile incluse în toate cererile de rambursare depuse în cadrul proiectului;
- ◆ decontarea unor cheltuieli privind ratele de leasing, efectuate fără respectarea principiului unui management financiar riguros, în special din punct de vedere al economiei și al eficienței utilizării

fondurilor publice. Astfel, în cazul unui proiect privind dezvoltarea regională rurală în județul Tulcea, s-a constatat achiziționarea în leasing financiar a unei ambarcațiuni mijloc de transport pentru desfășurarea unor activități în cadrul proiectului care necesitau deplasări în localități din Delta Dunării, care nu pare a fi justificată, având în vedere pe de o parte gradul redus de utilizare a echipamentului (ex. în perioada de referință a cererii auditate acesta a fost utilizat pentru numai 5 zile), precum și pentru faptul că nu s-a demonstrat că leasingul a fost metoda cea mai rentabilă pentru asigurarea folosinței bunului (pentru efectuarea a 2 deplasări pe lună costurile cu închirierea unui bun similar ar fi fost cu 0,3 mii euro/lună mai mici decât rata de leasing solicitată la decontare). Cheltuielile cu ratele de leasing declarate în cadrul cererii auditate au fost de 4 mii euro;

- ◆ în cazul unui proiect privind implementarea unei strategii electronice (e-strategie) în orașul Mizil, s-a constatat decontarea unor cheltuieli cu salarii și contribuții aferente membrilor echipei de implementare, solicitate nejustificat din bugetul proiectului, pe perioada participării la cursurile organizate în cadrul proiectului; cheltuielile neeligibile stabilite fiind de o mie euro;
- ◆ decontarea unor cheltuieli în sumă de o mie euro reprezentând diurna acordată în quantum mai mare decât cel legal sau pentru un număr de zile mai mare decât cel al deplasării efective – situație întâlnită în cazul unui proiect de dezvoltare locală în zona metropolitană Oradea și în cazul unui proiect privind realizarea arhitecturii sistemului informațional și a bazei de date economico-financiare ale unităților administrației publice locale.

6.1.8. AUTORITATEA DE CERTIFICARE ȘI PLATĂ

Scurtă prezentare

Conform Regulamentului CE nr. 1083/2006 principalele atribuții ale Autorității de Certificare și Plată vizează:

- ◆ stabilirea și transmiterea către Comisia Europeană a declarațiilor certificate de cheltuieli și a cererilor de plată;
- ◆ certificarea faptului că declarația cheltuielilor este exactă, este efectuată pe baza unor sisteme de contabilitate fiabile și a unor documente justificative care pot fi verificate;
- ◆ cheltuielile declarate sunt conforme cu regulile comunitare și naționale aplicabile și au fost suportate pentru operațiunile selecționate pentru finanțare, în conformitate cu criteriile aplicabile programului și regulile comunitare și naționale aplicabile;
- ◆ luarea în considerare, în sensul certificării, a rezultatelor tuturor auditurilor efectuate de Autoritatea de Audit sau sub supravegherea acesteia;
- ◆ păstrarea unei contabilități computerizate a cheltuielilor declarate Comisiei, inclusiv a sumelor care trebuie recuperate și a sumelor retrase în urma anulării integrale sau parțiale a contribuției la o operațiune.

La nivel național a fost instituită în cadrul Ministerului Finanțelor Publice o singură Autoritate de Certificare și Plată (ACP) pentru toate programele operaționale finanțate din fonduri structurale și de coeziune (POS Mediu, POS Transport, POR, POS CCE, POAT, POS DRU, PODCA). Aceasta asigură îndeplinirea tuturor responsabilităților prevăzute în regulamentele europene aplicabile acestor programe operaționale.

Obiectivul auditului derulat la nivelul ACP

Autoritatea de Audit a efectuat în luna decembrie 2012, o misiune de audit având ca obiectiv obținerea unei asigurări rezonabile că sistemul de management și control instituit pentru programele operaționale finanțate din FEDR și FC (PO Regional, POS Creșterea Competitivității Economice, PO Asistență Tehnică, POS Mediu și POS Transport), funcționează eficient pentru a preveni erorile și neregulile și că, în cazul apariției acestora, sistemul acționează eficient în detectarea și corectarea lor.

Obiectivul auditului a inclus și verificarea aplicării de către ACP a corecțiilor financiare stabilite la nivelul cheltuielilor certificate pe POR, POS CCE, POS Mediu și POS Transport privind contractele încheiate înainte de 01 octombrie 2011, ca urmare a solicitării Comisiei Europene.

La alegerea eșantionului s-a urmărit selectarea declarațiilor de cheltuieli transmise de Autoritățile de Management către ACP în perioada mai-octombrie 2012, verificate și certificate de ACP pe baza noilor proceduri de lucru și incluse în aplicațiile de plată către CE.

Principalele deficiențe vizează:

a) Certificarea cheltuielilor

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ lipsa unei evidențe clare referitoare la:
 - sumele recuperate aferente debitelor provenind din cheltuieli declarate anterior CE;

- cuantumul debitului pe fiecare declarație de cheltuieli/aplicație de plată, în care a fost declarată inițial către CE suma respectivă;
- aplicația de plată prin care debitul recuperat a fost dedus în relația cu CE.
- ◆ neregulile provenite din suspiciuni de fraudă/conflict de interese, nu sunt evidențiate în toate cazurile în Registrul debitorilor și neregulilor de la nivelul ACP, sumele nefiind în toate situațiile reconciliate cu cele înregistrate la nivelul AM.

b) Aplicarea corecțiilor financiare solicitate de CE

Autoritatea de Audit a verificat modul în care ACP a aplicat metodologiile aprobate prin HG nr. 1157/2012 (corecții financiare aplicate la nivelul POS Mediu), HG nr. 1160/2012 (corecții financiare aplicate la nivelul PO Regional) și HG nr. 1200/2012 (corecții financiare aplicate la nivelul POS Transport), constatându-se că ACP a respectat cerințele CE, precum și metodologia de calcul prevăzută în actele normative menționate, cu mențiunea că pentru cazurile de suspiciuni de fraudă/conflict de interese în curs de investigare, aplicarea corecțiilor financiare se va face după comunicarea rezultatului final al investigației și cu raportare la concluziile acestuia.

La verificarea aplicării HG nr. 1287/2012 privind corecțiile financiare pentru POS CCE, auditorii au identificat unele erori în ceea ce privește utilizarea de către ACP a metodologiei de aplicare a corecțiilor financiare, rezultând o corecție mai mică decât cea declarată la CE în sumă de 225 mii euro în cazul axei prioritare 2 și în sumă de 6 mii euro în cazul axei prioritare 3.

6.1.9. AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU REGLEMENTAREA ȘI MONITORIZAREA ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Scurtă prezentare

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP) – instituție națională cu responsabilități în procesul de verificare ex-ante și ex-post a achizițiilor publice având rol fundamental în formularea la nivel de concepție, promovarea și implementarea politicii în domeniul achizițiilor publice, verificarea respectării normelor privind achizițiile publice, la nivel național, indiferent de sursa de finanțare, buget național sau instrumente structurale.

Includerea formală a ANRMAP în sistemul de management și control, entitate care nu a făcut parte inițial din acest sistem, a impus configurarea unor atribuții clare și distincte care să fie exercitate de către aceasta.

Principalele atribuții ale ANRMAP, așa cum au fost modificate prin HG nr. 801/4.08.2011 de modificare și completare a HG nr. 525/2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 563/08.08.2011, sunt:

- ◆ evaluarea înainte de transmiterea spre publicare a conținutului anunțului de intenție, anunțului de participare, invitației de participare, documentației de atribuire, eratei și anunțului de atribuire;
- ◆ verificarea respectării condițiilor prevăzute de legislație pentru reducerea termenelor de publicare (reduceri determinate de publicarea unor anunțuri de intenție, accelerarea procedurii sau publicarea documentației în SEAP și JOUE);
- ◆ elaborarea punctului de vedere la solicitările de clarificare pe care autoritățile contractante/potențialii ofertanți/autoritățile de management le transmit cu privire la modul de interpretare a prevederilor legislației în domeniul achizițiilor publice;
- ◆ acordarea de consiliere metodologică autorităților contractante privind bunele practici în aplicarea procedurilor de achiziție publică;
- ◆ elaborarea și publicarea analizelor, studiilor și evaluărilor privind sistemul de achiziții publice;
- ◆ efectuarea controalelor ex-post planificate/neplanificate;
- ◆ supravegherea modului de funcționare a sistemului de achiziții publice și de atribuire a contractelor de achiziție publică, dispunând, după caz, aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislația în vigoare din domeniul achizițiilor publice.

Obiectivul auditului derulat la nivelul ANRMAP

Autoritatea de Audit a efectuat în perioada 04–17 octombrie 2012, o misiune de audit în vederea evaluării modului în care mecanismul de verificare al achizițiilor publice funcționează la nivelul ANRMAP, precum și evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare.

Pentru îndeplinirea obiectivului auditului și stabilirea concluziei cu privire la funcționarea sistemului de management și control, au fost efectuate teste de control asupra unui eșantion reprezentativ de documentații de atribuire verificate ex-ante de către ANRMAP în perioada 01.04–31.08.2012, grupate pe programe operaționale.

Din totalul de 339 de documentații de atribuire cu valoare estimată peste pragul prevăzut de art. 124 din OUG nr. 34/2006, în valoare totală de 1.397.445 mii euro, au fost selectate un număr de 33 de

documentații de atribuire în valoare totală de 525.312 mii euro, reprezentând 37,59% din valoarea documentațiilor de atribuire a căror valoare este peste pragul prevăzut de art. 124 din OUG nr. 34/2006 (POR - 6, POS CCE - 5, POS Mediu - 5, POS Transport - 4, POAT - 4, POS DRU - 5, PODCA - 4).

Principalele deficiențe vizează:

a) Verificări ex-ante

În ceea ce privește verificările ex-ante realizate la nivelul ANRMAP, au fost constatate următoarele:

- ◆ în cazul unor documentații de atribuire verificate și validate de ANRMAP, deși au existat neconcordanțe/neconformități, acestea nu au fost sesizate de operatorii ANRMAP în procesul de verificare inițială și nici de persoanele cu atribuții de validare, nefiind formulate recomandări sau observații în acest sens;
- ◆ au fost constatate situații în care, pentru spețe similare, operatorii ANRMAP nu au avut o abordare unitară în procesul de verificare și validare a documentațiilor de atribuire;
- ◆ nu a existat o abordare/interpretare unitară a dispozițiilor legale, la nivelul ANRMAP (observațiile formulate de operatori ca urmare a verificării documentațiilor de atribuire) și la nivelul deciziilor emise de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor ca urmare a contestațiilor formulate de potențialii ofertanți la procedură;
- ◆ în cazul unor documentații de atribuire validate de ANRMAP condiționat, s-a constatat că autoritatea contractantă nu a implementat recomandările, iar ANRMAP nu a urmărit îndeplinirea acestora, ulterior lansării procedurii;
- ◆ au fost de asemenea, constatate situații în care procesul de avizare a documentațiilor de atribuire, realizat de operatorii ANRMAP, a depășit atât termenul legal de 14 zile, prevăzut de art. 33¹ din OUG nr. 34/2006, cât și termenul de 10 zile prevăzut în procedura de verificare ex-ante (aceasta nefiind corelată cu prevederile legale).

b) Aspecte procedurale

- ◆ procedurile de lucru ale ANRMAP nu conțin prevederi referitoare la modul în care trebuie realizate verificările în vederea aprobării anunțurilor de intenție, anunțurilor tip erată și anunțurilor de participare, după etapa de aprobare a documentațiilor de atribuire. De asemenea, în procedură nu sunt menționate distinct verificările realizate, obiectivele verificate și modul de documentare;
- ◆ ANRMAP își exercită funcția de control ex-post prin cuprinderea în Planurile de supraveghere a verificărilor declanșate la sesizarea Autorităților de Management, deși acestea au propriile atribuții de verificare ex-post a contractelor de achiziții publice în cadrul cărora se declară cheltuielile în vederea rambursării de către CE, precum și atribuții clare privind aplicarea prevederilor OUG nr. 66/2011 în cazul identificării unor nereguli

6.1.10. UNITATEA PENTRU COORDONAREA ȘI VERIFICAREA ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Scurtă prezentare

Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP) este structura responsabilă pentru controlul ex-ante al procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică, indiferent de sursa de finanțare, respectiv instrumente structurale sau buget național. În vederea prevenirii și corectării neconformităților, UCVAP asigură verificarea principalelor etape ale procesului de achiziție publică, după publicarea anunțului/invitației de participare și până la semnarea contractului.

Includerea formală a **UCVAP** în cadrul sistemului de management și control național pentru verificarea ex-ante a procedurilor de achiziție publică, a fost prevăzută prin HG nr. 802/2011 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul implementării instrumentelor structurale. În baza prevederilor legale, UCVAP sprijină activitatea Autorităților de Management în vederea respectării normelor comunitare și naționale privind achizițiile publice.

Principalele atribuții ale UCVAP sunt legate de:

- ◆ verificarea conținutului clarificărilor, modificărilor publicate de autoritățile contractante, respectarea termenelor de publicare prevăzute de legislație, oportunitatea publicării unei erate;
- ◆ verificarea conformității documentelor procedurii cu legislația aplicabilă și derularea, în condițiile legii, a principalelor etape ale procesului de achiziție publică, după publicarea anunțului/invitației de participare și până la semnarea contractului, pentru prevenirea și corectarea neconformităților;
- ◆ verificarea conformității documentelor procedurii cu legislația aplicabilă și etapele procesului de achiziție (începând cu transmiterea invitației de participare la procedură și până la semnarea contractului/actului adițional), în situațiile excepționale în care este permisă încheierea contractului fără publicarea prealabilă a anunțului de participare;
- ◆ exprimarea opiniei privind derularea procedurii de atribuire și înscrierea opiniei în Raportul procedurii de atribuire;

**Obiectivul
auditului
derulat la
nivelul UCVAP**

- ♦ transmiterea raportului de activitate cuprinzând informațiile referitoare la procedura verificată, precum și opinia UCVAP/CVAP, înscrisă în raportul procedurii, către ANRMAP și AM.

Autoritatea de Audit a efectuat în perioada 20.09 – 03.10.2012 o misiune de audit la nivelul UCVAP, având ca obiectiv evaluarea funcționării mecanismului de verificare al achizițiilor publice la nivelul acestei instituții, precum și evaluarea modului de implementare a recomandărilor formulate în cadrul misiunilor de audit anterioare.

Pentru îndeplinirea obiectivului auditului și stabilirea concluziei cu privire la funcționarea sistemului de management și control, au fost efectuate teste de control asupra unui eșantion reprezentativ de proceduri de atribuire verificate de către UCVAP/CVAP, în perioada 01.04.2012 – 31.08.2012, inclusiv procedurile de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, derulate în baza art. 122 lit. i) sau art. 252 lit. j) din OUG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, din totalul de 203 proceduri atribuite în perioada 05.06 – 31.08.2012 pentru care verificarea a fost finalizată prin atribuirea contractului, cu o valoare estimată de 443.970 mii euro, au fost selectate în vederea verificării de către Autoritatea de Audit, un număr de 51 de proceduri cu valorile cele mai mari la nivelul fiecărui program operațional, precum și toate cele 9 proceduri de negociere fără publicare prealabilă a unui anunț de participare. Valoarea totală estimată a celor 60 de proceduri selectate, respectiv 263.542 mii euro, reprezintă 59,36% din totalul valorii estimate a procedurilor finalizate prin atribuirea contractelor în perioada 05.06 – 31.08.2012.

Situația privind procedurile de atribuire auditate, pe fiecare program operațional se prezintă astfel: POR - 17 proceduri, POS CCE - 17 proceduri, POS Mediu - 10 proceduri, POS Transport - 1 procedură, POAT - 4 proceduri, POS DRU - 8 proceduri, PODCA - 3 proceduri.

Principalele deficiențe vizează:

**a) Verificări
ex-ante**

În cazul unor proceduri de atribuire verificate de UCVAP/CVAP, deși au existat neconcordanțe/neconformități, acestea nu au fost sesizate de observatori, nefiind formulate recomandări sau observații în acest sens.

Pentru remedierea acestor situații Autoritatea de Audit a recomandat întărirea capacității de supervizare realizate la nivelul CVAP/UCVAP, asupra dosarelor transmise de observatori în vederea emiterii opiniei, astfel încât să se asigure identificarea aspectelor insuficient verificate/documentate.

**b) Aspecte
procedurale**

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ♦ ca urmare a recomandărilor formulate de CE cu privire la inițierea și realizarea de către UCVAP a unor verificări de fond în ceea ce privește conflictul de interese și suspiciunile de fraudă în procesul de achiziție publică, s-a constatat că la dosarele procedurilor de achiziție publică verificate de observatorii UCVAP/CVAP se regăsesc o serie de documente (declarațiile de confidențialitate și imparțialitate ale membrilor Comisiei de evaluare și ale experților cooptați, certificate constatatoare emise de ONRC pentru firmele ofertante, din care rezultă persoanele cu rol decizional: asociați, administratori, cenzori), pe baza cărora observatorii pot verifica existența unui posibil conflict de interese și a unor posibile suspiciuni de fraudă.

Cu toate acestea, verificările care vizează identificarea posibilelor conflicte de interese și suspiciuni de fraudă, rezultatele acestor verificări și modul lor de valorificare nu sunt reglementate prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 30/2006 și implicit nici în procedurile de lucru ale UCVAP/CVAP.

- ♦ raportul de activitate, completat de observatorii desemnați, nu furnizează toate informațiile necesare în vederea asigurării unei piste de audit adecvate asupra procesului de verificare realizat de UCVAP;
- ♦ modul de completare a listelor de verificare nu conține informații complete privind verificările desfășurate de către observatorii desemnați.

6.1.11. Acțiuni suplimentare de audit la solicitarea Comisiei Europene pentru evaluarea măsurilor de consolidare a sistemului de management și control privind achizițiile publice

Context

Între 5 și 17 iulie 2012, serviciile Comisiei Europene au efectuat un audit pentru a evalua implementarea de către partea română a măsurilor și angajamentelor suplimentare asumate în urma întâlnirii de la Bruxelles din 29 noiembrie 2011 și care urmăreau consolidarea procesului de reformă a sistemelor de management și control privind achizițiile publice, în special în ceea ce privește:

- ♦ funcționarea eficientă a organismelor implicate în verificarea ex-ante a achizițiilor publice – ANRMAP și UCVAP;

- ◆ eficacitatea verificărilor de gestiune în domeniul achizițiilor efectuate de autoritățile de management la nivelul operațiunilor verificate în cadrul POS Transport, PO Regional, POS Mediu și POS Creșterea Competitivității Economice.

În urma misiunii de audit din iulie 2012, serviciile comunitare au considerat că măsurile corective generale nu sunt suficiente pentru a asigura fiabilitatea verificărilor de management pentru achizițiile publice și a procedurilor de certificare a plăților, în cazul a 3 din cele 4 programe auditate: POS Creșterea Competitivității Economice, PO Regional și POS Transport. Deficiențele constatate de auditorii Comisiei Europene au vizat în principal:

- ◆ verificările de gestiune de prim nivel efectuate de autoritățile de management;
- ◆ supravegherea organismelor intermediare de către autoritățile de management.

Pentru a se asigura funcționarea eficientă a sistemului de management și control în ce privește achizițiile publice, Autoritățile de Management din cadrul POS Creșterea Competitivității Economice, PO Regional și POS Transport au prezentat Comisiei, câte un set de măsuri specifice care urmau să fie puse în aplicare pentru remedierea deficiențelor constatate de Comisia Europeană.

Măsuri specifice asumate de AM POS CCE

- ◆ consolidarea sistemului de management și control la nivelul AM și OI astfel încât să asigure creșterea eficacității și calității verificărilor de management privind achizițiile publice pentru procedurile de achiziții lansate în SEAP după 01 octombrie 2011;
- ◆ realizarea de reverificări ale AM/OI pentru procedurile de achiziții publice lansate în SEAP înainte de 01 octombrie 2011 pentru axele prioritare care nu au fost incluse în procesul de reverificare derulat în anul 2011 (axele prioritare 1, 4 și 5).

Măsuri specifice asumate de AM POR

- ◆ aranjamente structurale la nivelul AM POR astfel încât să se asigure o segregare a verificărilor de management destinate achizițiilor publice (inclusiv conflictele de interese și fraudă) de celelalte verificări de management;
- ◆ modificarea procedurii legate de achiziții publice, în sensul formalizării verificărilor OI și AM într-o notă de conformitate atașată dosarului, precum și punerea în aplicare a unei proceduri corespunzătoare de evaluare a riscurilor privind verificarea procedurilor de achiziție publică, actualizată cu regularitate;
- ◆ elaborarea unei noi proceduri de evaluare a performanței OI;
- ◆ asigurarea funcționării eficiente și continue a acțiunilor puse în aplicare de către AM POR pentru a asigura legalitatea și regularitatea cheltuielilor certificate Comisiei.

Măsuri specifice asumate de AM POST

- ◆ asigurarea unei supravegheri sporite și continue, precum și a unor mijloace eficiente de acțiune pentru AM POST în ceea ce privește cei 2 beneficiari finali principali – CNADNR și CFR SA, inclusiv oferirea de orientări, cursuri de formare și exemple de bună practică beneficiarilor finali;
- ◆ verificarea de către AM a procedurilor riscante de achiziții publice, pe baza unei proceduri clare și documentate de evaluare a riscurilor, înainte de a depune cererea de rambursare către ACP;
- ◆ participarea observatorilor UCVAP la toate procedurile de achiziții publice majore, gestionate de CNADNR și CFR SA cu finanțare din FC sau FEDR;
- ◆ consolidarea expertizei și a capacității administrative a personalului responsabil cu verificările de management pentru achiziții publice, pentru a se putea implementa un proces de verificare eficient, astfel încât cheltuieli legale și conforme să fie declarate Comisiei;
- ◆ stabilirea și implementarea unor proceduri/orientări clare și concise pentru procesul de evaluare a achizițiilor publice, la nivelul CNADNR și CFR SA;
- ◆ asigurarea funcționării eficiente și continue a acțiunilor implementate de AM POST pentru a asigura legalitatea și regularitatea cheltuielilor certificate Comisiei.

Prin coroborarea concluziilor rapoartelor de audit ale Autorității de Audit privind evaluarea sistemelor de gestionare și control pentru achizițiile publice, cu rezultatele misiunii de audit a Comisiei din iulie 2012, serviciile Comisiei Europene au notificat autoritățile române privind existența condițiilor de aplicare a procedurii de suspendare a plăților intermediare din FEDR/FC pentru 3 programe operaționale: POS Creșterea Competitivității Economice, PO Regional și POS Transport, ca urmare a:

- existenței unor deficiențe grave în sistemele de management și control care afectează fiabilitatea procedurii de certificare a plăților și pentru care nu s-au luat măsuri corective;
- existenței unor cheltuieli înscrise în declarații de cheltuieli certificate legate de deficiențe grave care nu au fost corectate de statul membru.

Decizia de suspendare a plăților urma să intre în aplicare în termen de două luni de la primirea scrisorilor Comisiei, în cazul în care autoritățile române nu demonstau implementarea eficace și pe deplin a tuturor

măsurilor și angajamentelor asumate de România pentru consolidarea sistemului de verificare a achizițiilor publice.

Totodată, fiind întrunite condițiile prevăzute la art. 99 din Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 (detectarea unor deficiențe grave ale sistemelor de management și control privind verificarea achizițiilor publice, iar cheltuielile neeligibile cuprinse în declarațiile de cheltuieli certificate nu au fost corectate de către autoritățile române), Comisia a propus aplicarea unor corecții financiare definitive la contractele încheiate în baza achizițiilor publice lansate în Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP) înainte de 01 octombrie 2011, pe 4 programe operaționale. Autoritățile române au acceptat aceste corecții financiare, astfel:

- POS Mediu – axele prioritare 1, 2, 3, 4, 5 și 6 aplicarea unui procent de corecție financiară de 10%, conform HG nr. 1157 din 27 noiembrie 2012;
- PO Regional - axele prioritare 1, 3 și 5 aplicarea unui procent de corecție financiară de 10%, conform HG nr. 1160 din 27 noiembrie 2012;
- POS Transport - axele prioritare 1, 2 și 3 aplicarea unui procent de corecție financiară de 20%, conform HG nr. 1200 din 04 decembrie 2012;
- POS Creșterea Competitivității Economice - axele prioritare 2 și 3 aplicarea unor procente de corecție financiară de 10%, respectiv 25%, conform HG nr. 1287 din 18 decembrie 2012.

Autorității de Audit i-a revenit rolul de a evalua implementarea tuturor măsurilor și angajamentelor asumate de autoritățile române și de a emite o opinie de audit cu privire la funcționarea eficientă a sistemelor de management și control ale POS CCE, POR și POS Transport în urma îmbunătățirii acestora prin aplicarea măsurilor corective solicitate.

Acțiuni întreprinse de Autoritatea de Audit

În acest context, Autoritatea de Audit a inclus în programul său de audit, misiuni de audit suplimentare pentru evaluarea implementării măsurilor procedurale, organizaționale și operaționale luate de Autoritățile de Management în vederea asigurării eficacității și calității verificărilor de management, precum și a legalității și regularității procedurilor de achiziții publice și a cheltuielilor certificate.

În cadrul acțiunilor suplimentare de audit, Autoritatea de Audit a cuprins în verificări entitățile implicate în sistemele de management și control ale POR, POS CCE și POS Transport, inclusiv în ceea ce privește achizițiile publice, astfel:

- Autoritățile de Management ale POR, POS CCE și POS Transport;
- Organismele Intermediare pentru POR și POS CCE;
- Autoritatea de Certificare și Plată (ACP);
- Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice (ANRMAP);
- Unitatea pentru Coordonarea și Verificarea Achizițiilor Publice (UCVAP).

Autoritatea de Audit a examinat măsurile reparatorii luate de către entitățile implicate în sistemele de management și control ale programelor operaționale la nivelul cărora au fost detectate deficiențele. A fost testată funcționarea sistemului de management și control prin verificarea procedurilor de achiziție publică lansate în Sistemul Electronic de Achiziții Publice (SEAP) după 01 octombrie 2011, fiind constatate îmbunătățiri în funcționarea sistemelor de management și control conform celor agreate cu partea comunitară.

În plus, Autoritatea de Audit a analizat și documentele prezentate de Autoritatea pentru Coordonarea Instrumentelor Structurale (ACIS), din cadrul Ministerului Fondurilor Europene, pentru a evalua dacă solicitarea CE care privește activitatea ACIS de a organiza sesiuni de instruire destinate personalului AM-urilor, este implementată.

La emiterea opiniei de audit, au fost luate în considerare concluziile formulate pe baza probelor de audit obținute în urma verificării implementării atât a măsurilor corective generale care să asigure funcționarea efektivă a sistemului de management și control al achizițiilor publice, cât și a măsurilor specifice stabilite la nivelul fiecărui program operațional vizat: POS CCE, POR și POS Transport.

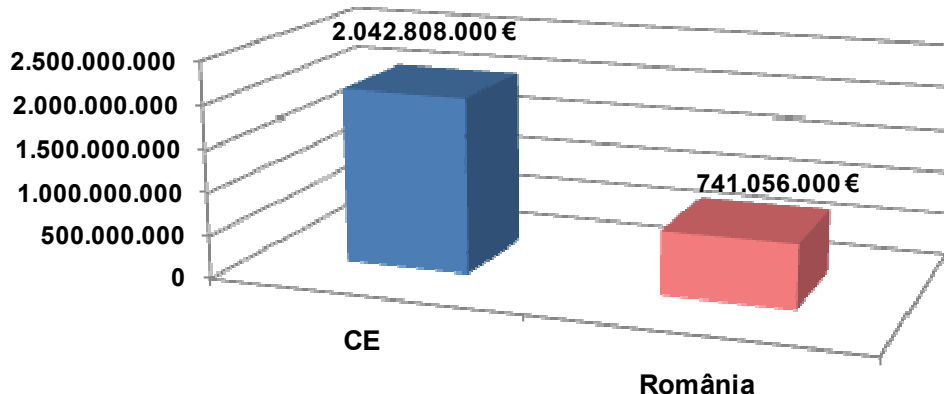
Pe baza concluziilor Autorității de Audit cu privire la progresele înregistrate de autoritățile naționale în vederea îmbunătățirii funcționării sistemelor de management și control și ca urmare a propriilor evaluări pozitive, CE a deblocat plățile la nivelul POR în data de 22.04.2013, la nivelul POS Transport în data de 21.06.2013 și la nivelul POS CCE în data de 08.10.2013.

6.2. Măsurile ISPA

Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare

A. Stadiul implementării măsurilor ISPA

Prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare, România a încheiat 65 de Memorandumuri de finanțare pentru implementarea unor proiecte din domeniul mediului și transporturilor și pentru asistența tehnică aferentă celor două domenii. Valoarea totală a cheltuielilor eligibile aprobate pentru aceste proiecte, a căror sursă de finanțare este asigurată de Uniunea Europeană și de România, a fost de 2.783.864 mii euro.

Din suma de 2.042.808 mii euro, alocată prin bugetul Comisiei, până la 31 decembrie 2012, România a solicitat transferul sumei de 1.816.321 mii euro, reprezentând 88,91% din suma alocată. Solicitățile de fonduri, defalcate pe ani financiari, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=Σ(1-12)
Mediu	35.841	13.730	27.533	40.198	70.151	57.437	107.390	182.257	234.504	97.599	39.856	54.442	960.938
Transport	48.131	18.145	37.458	33.443	72.860	38.786	94.865	125.268	91.976	104.347	64.805	58.640	788.724
Asistență tehnică	369	602	2.361	4.559	2.798	13.374	16.252	16.240	7.576	2.526	1	1	66.659
TOTAL	84.341	32.477	67.352	78.200	145.809	109.597	218.507	323.765	334.056	204.472	104.662	113.083	1.816.321

Tabel 2 – Defalcarea pe ani financiari a solicitărilor de fonduri

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

Mențione: pentru măsurile ISPA PE2/2000, PE3/2000, PE5/2000, PE 7/2000, PE8/2000, PE 12/2001, PE21/2002, PA13/2003, PT1/2005, PT 3/2000, PT5/2001, PA2/2004 și PA4/2005 sunt luate în calcul valorile aplicațiilor de plată revizuite în anul 2012, conform solicitărilor Comisiei Europene

Cheltuielile eligibile realizate efectiv, care reflectă contravaloarea lucrărilor executate și a serviciilor prestate sunt cuprinse în Declarațiile de cheltuieli înaintate Comisiei, în vederea rambursării. Aceste cheltuieli însumează 2.392.365 euro și reprezintă 85,93% din suma alocată ISPA prin bugetul UE și din cofinanțare națională. Cheltuielile incluse în Declarațiile de cheltuieli, defalcate pe ani financiari, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=Σ(1-12)
Mediu			8.505	20.325	47.544	32.416	83.743	171.051	322.042	169.596	183.032	299.453	1.337.707
Transport			22.016	25.135	51.085	21.375	124.411	108.525	110.388	143.266	258.049	141.010	1.005.260
Asistență tehnică	1	360	1.222	1.081	2.361	2.184	6.583	14.327	14.689	6.578	6	6	49.398
TOTAL	1	360	31.743	46.541	100.990	55.975	214.737	293.903	447.119	319.440	441.087	440.469	2.392.365

Tabel 3 – Defalcarea pe ani financiari a declarațiilor de cheltuieli transmise Comisiei Europene

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

*Se menționează, pentru măsurile ISPA: PE2/2000, PE3/2000, PE5/2000, PE7/2000, PE8/2000, PE12/2001, PE21/2002, PA13/2003, PT1/2005, PT3/2000, PT5/2001, PA2/2004 și PA4/2005 sunt luate în calcul valorile aplicațiilor de plată revizuite în anul 2012, conform solicitărilor Comisiei Europene

Urmare solicitărilor de fonduri, efectuate până la 31 decembrie 2012, Comisia Europeană a transferat în conturile Autorității de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice, suma de 1.721.200 mii euro, după cum urmează:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=Σ(1-12)
Mediu	23.979	18.350	17.188	34.596	84.384	61.119	91.537	183.963	198.053	109.453	46.169	43.479	912.270
Transport	41.342	20.590	13.118	47.165	65.336	48.244	108.666	122.030	95.213	97.811	80.387	1.611	741.513
Asistență tehnică	255	660	961	5.765	2.570	14.902	16.613	16.944	6.371	1.959	0	417	67.417
TOTAL	65.576	39.600	31.267	87.526	152.290	124.265	216.816	322.937	299.637	209.223	126.556	45.507	1.721.200

Tabel 4 – Defalcarea pe ani financiari a transferurilor de fonduri de la Comisia Europeană

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

În perioada 01.01.2001–31.12.2012, a fost angajată, prin contracte încheiate în cadrul celor 65 de măsuri, suma de 3.156.967 mii euro. Suma contractată este mai mare decât cea alocată (2.783.864 mii euro) deoarece a fost suplimentată valoarea unor contracte cu sume de la bugetul de stat (OUG nr. 135/2007 privind alocarea de la bugetul de stat a fondurilor necesare pentru continuarea și finalizarea măsurilor ex ISPA), neeligibile pentru finanțarea ISPA întrucât au depășit bugetul stabilit prin memorandumurile de finanțare aprobate de Comisia Europeană.

Situația angajamentelor efective (a contractelor încheiate), defalcată pe ani bugetari, până la data de 31.12.2012, este redată în tabelul de mai jos.

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=Σ(1-12)
Mediu	8.658	76.519	122.419	94.530	237.180	299.295	325.214	313.734	78.765	30.641	6.966	0	1.593.921
Transport	19.329	100.002	244.659	1.731	163.368	267.689	215.825	302.961	0	191.046	5.784	0	1.512.394
Asistență tehnică	159	2.289	3.494	519	9.677	6.736	22.158	37	5.583	0	0	0	50.652
TOTAL	28.146	178.810	370.572	96.780	410.225	573.720	563.197	616.732	84.348	221.687	12.750	0	3.156.967

Tabel 5 – Defalcarea pe ani financiare a angajamentelor efective

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

*Contractarea pentru anul 2010-2011 la sectorul Transporturi a avut acoperire din surse de la bugetul de stat

În cadrul contractelor încheiate, în sumă 3.156.967 mii euro, plățile efectuate pentru lucrări executate și servicii prestate sunt în sumă de 2.692.144 mii euro, reprezentând 85,28% din valoarea contractelor. Gradul de absorbție a fondurilor alocate prin Programul ISPA poate fi exprimat prin raportarea totalului plăților efectuate la totalul fondurilor comunitare și naționale alocate prin cele două bugete de cheltuieli aprobate, respectiv 2.783.864 mii euro. Rezultă un procent de utilizare efectivă a fondurilor de 96,70%.

În tabelul de mai jos sunt prezentate plățile efectuate, pentru lucrări executate și servicii prestate, finanțate în cadrul celor 65 de măsuri, pe întreaga perioadă de implementare:

- mii euro -

Domeniul	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Total
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13=Σ(1-12)
Mediu	0	11.131	22.955	44.501	78.328	78.234	107.446	219.838	333.031	310.498	102.598	0	1.308.560
Transport	0	3.331	38.332	29.174	61.889	100.445	101.708	86.009	196.548	334.000	219.591	123.531	1.294.558
Asistență tehnică	0	600	1.161	2.580	1.732	899	14.173	14.111	15.494	10.347	27.929	0	89.026
TOTAL	0	15.062	62.448	76.255	141.949	179.578	223.327	319.958	545.073	654.845	350.118	123.531	2.692.144

Tabel 6 – Defalcarea pe ani financiare a plăților efectuate

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

6.2.1. EX-ISPA MEDIU

Scurtă prezentare

În ceea ce privește închiderea măsurilor ISPA din domeniul **Mediu**, în perioada de raportare au fost realizate acțiuni de audit pentru un număr de 18 măsuri Ex-ISPA, care au vizat declarația finală de cheltuieli și raportul final întocmit de către beneficiarul finanțării.

Constatări

În cadrul acestor acțiuni, Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli declarate Comisiei Europene prin aplicațiile pentru plata finală în sumă totală de 269.498 mii euro, abaterile cu impact financiar detectate fiind în sumă totală de 15.847 mii euro, compusă din:

- 2.473 mii euro valoarea corecțiilor financiare aplicate procedurilor de achiziție verificate;
- 13.374 mii euro altele decât corecțiile financiare (cheltuieli neeligibile și venituri rămase neutilizate din executarea garanției privind sumele reținute).

În continuare sunt prezentate deficiențele identificate la nivelul măsurilor Ex-ISPA pentru care s-au efectuat verificări în vederea emiterii Declarației la finalizarea măsurii.

Măsura Ex-ISPA 2001/RO/16/P/PE/017 „Reabilitarea sistemului de colectare, transport, tratare și depozitare a deșeurilor solide în județul Dâmbovița, România”

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 13.570 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 107 mii euro, reprezentând facilitățile inginerului, considerate ca fiind neeligibile.

Măsura Ex-ISP
2002/RO/16/P/PE/
024 „Sistem
integrat de
management al
deșeurilor în
județul
Teleorman”

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 2.358 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 1.353 mii euro, compusă din:

- ◆ 974 mii euro reprezentând cheltuieli neeligibile constatate în cadrul contractelor de lucrări, din care:
 - 395 mii euro – cheltuieli asociate extinderii de timp acordată nejustificat la nivelul unui act adițional;
 - 152 mii euro – cheltuieli ocazionate de realizarea lucrărilor de furnizare și montaj a două pompe și echipamentele conexe aferente conductei de refulare a apei epurate și pluviale, pentru care nu s-au respectat prevederile contractului referitoare la modificările contractuale și condițiile de plată a acestora, determinarea Inginerului, emiterea ordinului de variație, actualizarea prețului contractului etc.;
 - 150 mii euro – cheltuieli pentru lucrări de stingere a incendiilor, considerate în mod nejustificat ca fiind suplimentare;
 - 142 mii euro – reprezentând contravaloarea facilităților Inginerului, considerate ca eligibile și certificate către CE;
 - 72 mii euro – cheltuieli nedatorate Antreprenorului pentru lucrări de excavare a solului la o adâncime suplimentară celei contractuale;
 - 63 mii euro – cheltuieli aferente unor lucrări suplimentare incorect evaluate de către Inginer, ca urmare a acumulării de deșeuri suplimentare în perioada ianuarie – iulie 2008 la depozitele din mediul urban ce urmau să fie închise.
- ◆ 379 mii euro reprezentând cheltuieli neeligibile constatate în cadrul contractului de servicii, din care:
 - 294 mii euro – avans nejustificat în cadrul contractului;
 - 85 mii euro – costuri adiționale ocazionate de extinderea nejustificată a termenului de finalizare a contractului.

Măsura Ex-ISP
2003/RO/16/P/PE/
025 „Reabilitarea
și extinderea siste-
mului de alimentare
cu apă și canalizare
în municipiul
Bistrița, județul
Bistrița-Năsăud,
România”

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 8.265 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 223 mii euro, compusă din:

- ◆ 125 mii euro - corecție financiară de 5% din valoarea cheltuielilor declarate pentru unul din contractele de lucrări, aplicată pentru nerespectarea prevederilor legislației naționale și comunitare privind achizițiile publice, respectiv neîndeplinirea de către ofertantul câștigător a tuturor criteriilor de selecție stabilite în documentația de atribuire;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă totală de 98 mii euro, constatate în cazul contractelor de lucrări, din care:
 - 52 mii euro – reprezentând contravaloarea unor piese de schimb decontate, care însă nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate, pentru că se vor constitui în costuri de operare;
 - 46 mii euro – reprezentând cheltuieli cu facilitățile acordate Inginerului (transportul personalului Inginerului), fără îndeplinirea condițiilor de eligibilitate.

Măsura Ex-ISP
2003/RO/16/P/PE/
026 „Reabilitarea
stației de epurare
a apelor uzate, a
sistemului de cana-
lizare și a rețelei de
alimentare cu apă
a municipiul Pitești,
județul Argeș

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 15.559 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 303 mii euro, compusă din:

- ◆ corecții financiare în sumă de 79 mii euro, aplicate pentru deficiențe identificate în cadrul contractelor de lucrări, din care:
 - 42 mii euro reprezentând corecția financiară de 25% propusă pentru lucrări suplimentare, aprobate prin Ordine de Variație și decontate din linia bugetară „Diverse și neprevăzute”, care nu au fost determinate de circumstanțe neprevăzute;
 - 37 mii euro reprezentând corecția financiară de 25% la valoarea lucrărilor suplimentare, propusă a fi aplicată pentru atribuirea unor lucrări suplimentare fără utilizarea unei proceduri competitive și fără respectarea condițiilor prevăzute de PRAG.
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă totală de 224 mii euro, din care:
 - 214 mii euro reprezentând plăți necuvenite către Consultant ca urmare a nerealizării sarcinilor prevăzute în contractul de servicii. Acesta nu a actualizat proiectul tehnic și nici „master plan-ul”;
 - 10 mii euro reprezentând contravaloarea unor lucrări, executate pe o proprietate privată, fără acordul proprietarului și fără acordul prealabil din partea CE.

Măsura Ex-ISP
2003/RO/16/P/PE/
027 „Sistem integrat
de management al

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 4.768 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 913 mii euro, compusă din:

deșeurilor solide în municipiul Galați și împrejurimi, județul Galați, România

- ◆ 635 mii euro reprezentând corecții financiare aplicate pentru nereguli identificate în procedurile de atribuire a două contracte de lucrări;
- ◆ cheltuielile neeligibile în sumă totală de 278 mii euro, din care:
 - 255 mii euro reprezentând plăți efectuate pentru lucrări nerealizate sau realizate parțial, precum și pentru plata unor facilități acordate Inginerului, care nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate din MF;
 - 23 mii euro reprezentând sume decontate fără documente justificative și sarcini nerealizate de către consultant în cadrul contractului de servicii.

Măsura Ex-ISPA 2004/RO/16/P/PE/001 „Reabilitarea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și a stației de epurare a apelor uzate în județul Botoșani, România”

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 13.091 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 344 mii euro, compusă din:

- ◆ corecții financiare în sumă de 47 mii euro, calculate prin aplicarea procentului de 5% la valoarea cheltuielilor declarate în cadrul a două contracte, pentru neîndeplinirea în totalitate de către ofertanții câștigători a criteriului de selecție privind capacitatea tehnică;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 293 mii euro, constatate în cadrul contractelor de lucrări, din care:
 - 235 mii euro – reprezentând contravaloarea unor piese de schimb care nu au fost utilizate până la finalizarea proiectului;
 - 58 mii euro – reprezentând contravaloarea unor facilități acordate Inginerului (transport și întreținere autovehicule) și a unor echipamente achiziționate pentru dotarea atelierului mecanic, care nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate din MF.
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 2 mii euro, constatate în cadrul contractului de asistență tehnică și supervizare, reprezentând contravaloarea a trei rapoarte nefurnizate;
- ◆ 2 mii euro reprezentând venituri neangajate din penalități de întârziere încasate în cadrul unuia din contractele de lucrări.

Măsura Ex-ISPA 2004/RO/16/P/PE/003 „Reabilitarea stației de epurare a apelor uzate din municipiul București, județul Ilfov, România”

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 26.040 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 8.780 mii euro, compusă din:

- ◆ 8.206 mii euro – cheltuieli neeligibile identificate în cadrul contractului de lucrări ca urmare a modului eronat de întocmire/aprobare a unor ordine de variație;
- ◆ 574 mii euro – cheltuieli neeligibile identificate în cadrul contractelor de servicii (asistență tehnică și supervizare lucrări), reprezentând plăți intermediare efectuate peste limita de maxim 90% din valoarea totală a contractului (nerespectându-se prevederile din condițiile generale ale contractului), diferențe tarife experți și contravaloarea unei activități prestate pentru care nu a existat aprobarea Beneficiarului Final.

Măsura Ex-ISPA 2004/RO/16/P/PE/004 „Reabilitarea și modernizarea serviciilor de apă și canalizare în Baia Mare, județul Maramureș, România”

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 10.401 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 42 mii euro, compusă din:

- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 40 mii euro, constatate în cadrul contractelor de lucrări și reprezentând cheltuieli efectuate pentru achiziția unor echipamente durabile care nu au fost specificate în Memorandumul de Finanțare (MF) și nu au fost permanent instalate și fixate în proiect, precum și costuri de operare după finalizarea proiectului;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 2 mii euro, constatate în cadrul contractului de asistență tehnică și supervizare, reprezentând contravaloarea unor servicii de catering decontate din categoria cheltuielilor incidentale, respectiv cheltuieli de instruire a personalului beneficiarului final.

Măsura Ex-ISPA 2004/RO/16/P/PE/005 „Modernizarea sistemelor de apă potabilă și canalizare și construirea unei stații noi de epurare a apelor uzate în Galați, România”

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în sumă totală de 34.223 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 147 mii euro, reprezintă cheltuieli neeligibile și este formată din:

- ◆ 95 mii euro reprezentând contravaloarea unor lucrări decontate nelegal în cadrul certificatelor intermediare de plată, fără ca aceste lucrări să fi fost executate;
- ◆ 52 mii euro reprezentând plăți asociate nejustificat extinderii perioadei de execuție, deși condițiile contractului (cu modificările ulterioare) nu permit plata unor sume suplimentare.

*Măsura Ex-ISP
2004/RO/16/P/PE/
007 „Managementul
integrat al deșeurilor
în municipiul Bacău
și în zonele înve-
cinate, România”*

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 7.729 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția cheltuielilor neeligibile în sumă de **163 mii euro**, formate din:

- ◆ 101 mii euro reprezentând contravaloarea unor piese de schimb decontate, dar neutilizate până la data finalizării măsurii;
- ◆ 37 mii euro reprezentând plată necuvenită generată de diferența de tarif unitar prevăzut în contract pentru experți și cel utilizat la efectuarea plății;
- ◆ 25 mii euro reprezentând contravaloarea serviciilor de training neefectuate de Furnizor, dar decontate acestuia și alte plăți necuvenite Antreprenorului.

*Măsura Ex-ISP
2004/RO/16/P/PE/
008 “Reabilitarea
și extinderea siste-
melor de apă și de
canalizare în
municipiul Drobeta
Turnu Severin,
România”*

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 9.259 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 569 mii euro, compusă din:

- ◆ corecție financiară în sumă de 305 mii euro propusă pentru neacordarea unui termen corespunzător de depunere a ofertelor pentru atribuirea unui contract de lucrări;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă totală de 229 mii euro, constatate în cadrul contractelor de lucrări, din care:
 - 84 mii euro reprezentând contravaloarea cofrajelor aferente lucrărilor de construcții pentru o stație de epurare;
 - 52 mii euro reprezentând costul lucrărilor de înlocuire a opt vane de la camera filtrelor, decontate nejustificat de Autoritatea Contractantă (AC) din linia bugetară „Diverse și neprevăzute”;
 - 38 mii euro – sumă decontată din linia bugetară „Diverse și neprevăzute”, pentru lucrări suplimentare atribuite fără respectarea condițiilor prevăzute în legislația comunitară privind achizițiile publice (respectiv fără a fi demonstrată urgența extremă determinată de apariția unor evenimente imprevizibile, precum și în absența unor circumstanțe neprevăzute);
 - 55 mii euro reprezentând contravaloarea pieselor de schimb achiziționate și neutilizate în perioada de implementare a contractelor;
- ◆ 35 mii euro reprezentând venituri rămase neutilizate din executarea garanției privind sumele reținute, precum și dobânda aferentă acestora.

*Măsura Ex-ISP
2005/RO/P/PE/001
„Managementul
integrat al deșe-
urilor solide în
județul Argeș,
România”*

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 16.050 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 429 mii euro, compusă din:

- ◆ corecții financiare în sumă de 150 mii euro pentru lucrări suplimentare atribuite aceluiași Antreprenor cu nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice în ceea ce privește caracterul imprevizibil;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 170 mii euro, constatate în cadrul contractului de lucrări, reprezentând contravaloarea pieselor de schimb care nu au fost specificate în MF, nu au fost permanent instalate în proiect și nici nu au fost utilizate până la finalizarea proiectului;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 109 mii euro, constatate în cadrul contractului de servicii, din care:
 - plata necuvenită a sumei de 64 mii euro către Consultanțul din cadrul contractului reprezentând contravaloarea proiectării realizată de către constructor pentru stația de tratare a levigatului;
 - 45 mii euro reprezentând corecție pentru nerealizarea de către Consultanț a unor sarcini contrac-tuale prevăzute în termenii de referință.

*Măsura Ex-ISP
2005/RO/16/P/PE/
002 „Reabilitarea
și modernizarea
sistemelor de apă
și apă uzată în
orașele Deva și
Hunedoara, județul
Hunedoara,
România”*

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 21.925 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 1.029 mii euro, compusă din:

- ◆ corecții financiare, în sumă totală de 765 mii euro, propuse a se aplica pentru lucrări suplimentare atribuite aceluiași Antreprenor cu nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice în ceea ce privește caracterul imprevizibil;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 264 mii euro, constatate în cazul unui contract de lucrări, din care:
 - 155 mii euro reprezentând diferența dintre sumele decontate pentru materialele aprovizionate pe șantier în conformitate cu prevederile sub-clauzei 14.5 „Echipamente și materiale pe șantier” din Anexa la ofertă și din Condiții Contractuale Particulare, și valoarea acestor materiale încorporate în lucrările permanente;
 - 96 mii euro reprezentând diferența dintre cheltuielile declarate CE prin aplicațiile de plată inter-

mediare și prețul final al contractului de lucrări rezultat în urma ajustării cantităților și prețurilor aferente în funcție de măsurătorile finale, măsurători efectuate după expirarea perioadei de eligibilitate a măsurii;

- 13 mii euro aferente unor lucrări omise din proiectul tehnic și respectiv din oferta financiară realizate de Antreprenor și executate ulterior ca lucrări suplimentare.

*Măsura Ex-ISPA
2005/RO/16/P/PE/
003 „Îmbunătățirea
sistemelor de ali-
mentare cu apă
potabilă, de canali-
zare și de epurare
a apelor uzate în
județul Caraș-
Severin, România”*

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 26.519 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 935 mii euro, compusă din:

- ◆ corecții financiare în sumă totală de 129 mii euro, pentru lucrări suplimentare atribuite aceluiași Antreprenor cu nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice în ceea ce privește caracterul imprevizibil;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 806 mii euro, identificate în cadrul contractelor de lucrări, efectuate pentru:
 - întreținerea facilităților furnizate Inginerului de către Antreprenor;
 - contravaloarea lucrărilor de reabilitare a unor fronturi de captare a apei potabile aflate pe terenuri proprietate privată;
 - contravaloarea unor echipamente durabile și a pieselor de schimb achiziționate, care nu au fost specificate în Memorandumul de Finanțare și nu au fost utilizate în perioada de notificare a defectelor;
 - contravaloarea mobilierului achiziționat fără a avea legătură cu lucrările de reabilitare a clădirii administrative;
 - plata dublă a unor lucrări de reproiectare și reparații realizate pentru un sub-obiectiv din cadrul măsurii;
 - contravaloarea unor lucrări realizate, care nu îndeplinesc condițiile de eligibilitate prevăzute de MF și a proiectării de detaliu pentru reabilitarea unui număr de 4 deversoare pentru care nu au fost prezentate probe de audit adecvate și suficiente care să justifice decontarea acestei activități.

*Măsura Ex-ISPA
2005/RO/16/P/PE/
004 „Reabilitarea
și modernizarea
sistemelor de ali-
mentare cu apă
și apă uzată în
orașul Suceava,
localizată în
județul Suceava,
România”*

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 21.584 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 282 mii euro, compusă din:

- ◆ corecții financiare în sumă totală de 39 mii euro, din care:
 - 21 mii euro reprezentând valoarea corecțiilor financiare propuse pentru neregulile constatate în cadrul proceselor de achiziție publică derulate pentru atribuirea contractului de prestări servicii;
 - 18 mii euro reprezentând corecția propusă de 25% aplicată la valoarea lucrărilor suplimentare, ce nu au fost cauzate de apariția unor circumstanțe imprevizibile în cadrul unui contract de lucrări.
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 243 mii euro, identificate în cadrul contractelor de lucrări, din care:
 - 95 mii euro reprezentând cheltuieli cu facilitățile acordate Inginerului, respectiv cu mobilizarea, instalarea, funcționarea biroului de șantier al Inginerului, inclusiv cheltuielile pentru echipamente și pentru transport ale acestuia, fără îndeplinirea condițiilor de eligibilitate;
 - 70 mii euro reprezentând contravaloarea testelor nerealizate de către Antreprenor;
 - 44 mii euro reprezentând cheltuieli pentru achiziția unor unelte speciale și piese de schimb;
 - 28 mii euro reprezentând contravaloarea lucrărilor suplimentare executate prin ordin de variație și cheltuieli efectuate pentru achiziția unor accesorii pentru clădirile administrative;
 - 6 mii euro reprezentând contravaloarea facilităților pentru personalul Inginerului constând în articole de papetărie și consumabile pentru biroul de șantier al Inginerului.

*Măsura Ex-ISPA
PA
2005/RO/P/PA/001
„Asistență tehnică
pentru pregătirea
proiectelor în
sectorul de mediu”*

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 12.574 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 173 mii euro, compusă din:

- ◆ 151 mii euro reprezentând corecție financiară propusă de AA pentru deficiențele identificate în procedura de atribuire a contractului de achiziție publică;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 22 mii euro reprezentând contravaloarea unor activități nerealizate de către Consultant.

*Măsura Ex-ISP
2000/RO/P/PE/010
„Reabilitarea și
extinderea rețelei
de canalizare și
construirea unei
stații de Epurare
în municipiul Brăila”*

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 17.116 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA, cu excepția sumei de 55 mii euro (din care cofinanțarea ISPA 41 mii euro), compusă din:

- ◆ 48 mii euro reprezentând corecție financiară pentru nereguli privind regimul achizițiilor publice identificate în cadrul contractului de servicii;
- ◆ 7 mii euro reprezentând cheltuieli neeligibile identificate în cadrul contractului de lucrări, aferente pieselor de schimb și uneltelor speciale care au fost livrate în afara perioadei de eligibilitate a MF.

*Măsura Ex-ISP
2004/RO/P/PE/002
Reabilitarea siste-
mului de alimentare
cu apă, a sistemului
de canalizare și a
stației de epurare
a apelor uzate
în municipiul
Râmnicu Vâlcea*

Urmare examinării documentelor justificative aferente tranzacțiilor eșantionate în cadrul auditului, în valoare totală de 8.467 mii euro, s-a obținut asigurarea rezonabilă că sumele declarate CE sunt legale, reale, corelate cu stadiul fizic al lucrărilor executate, corect înregistrate în evidențele contabile și respectă regulile de eligibilitate ISPA.

6.2.2 EX-ISP TRANSPORT

Scurtă prezentare

În ceea ce privește închiderea măsurilor Ex-ISP din domeniul **Transport**, în perioada de raportare au fost realizate acțiuni de audit pentru un număr de 8 măsuri Ex-ISP, care au vizat declarația finală de cheltuieli și raportul final întocmit de către beneficiarii finanțării.

Constatări

În cadrul acestor acțiuni, Autoritatea de Audit a verificat cheltuieli declarate Comisiei Europene prin aplicațiile pentru plata finală, în sumă totală de 166.481 mii euro. Au fost detectate abateri cu impact financiar în sumă totală de 37.887 mii euro, în cadrul a 7 măsuri, compusă din:

- 18.219 mii euro – reprezentând corecții financiare aplicate procedurilor de achiziție verificate;
- 19.668 mii euro – reprezentând cheltuieli neeligibile.

*Măsura Ex-ISP
2000/RO/16/P/PT/
003 „Construcția
și reabilitarea
secțiunilor 4 și 5
ale autostrăzii
București-
Cernavodă,
România”*

Au fost constatate nereguli cu impact financiar în sumă totală de 4.931 mii euro din care deficiențe în zona achizițiilor publice pentru care au fost aplicate corecții financiare în sumă de 529 mii euro și cheltuieli neeligibile în sumă totală de 4.402 mii euro.

Neregulile în domeniul achizițiilor publice au fost următoarele:

- ◆ 433 mii euro corecție financiară calculată prin aplicarea procentului de 25% asupra contravalorii lucrărilor suplimentare acordate în cadrul contractului fără respectarea regulilor PRAG, respectiv fără existența unor circumstanțe imprevizibile;
- ◆ 96 mii euro corecție financiară calculată prin aplicarea procentului de 25% asupra contravalorii lucrărilor suplimentare acordate în cadrul contractului fără respectarea regulilor PRAG.

Cheltuieli neeligibile în sumă de 4.402 mii euro, după cum urmează:

- ◆ cheltuielile neeligibile în sumă 4.393 mii euro, reprezentând costuri suplimentare (overruns) incluse de către Autoritatea de Certificare și Plată în aplicația de plată, pentru compensarea cheltuielilor neeligibile și a economiilor din cadrul măsurii. Aceste costuri au constat în achiziționarea parapeților metalici printr-o procedură de negociere fără publicare efectuată în absența unei situații de extremă urgență sau unor circumstanțe imprevizibile;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 9 mii euro, reprezentând valoarea reziduală a echipamentelor de laborator achiziționate în cadrul contractelor de lucrări încheiate în cadrul măsurii și predate Beneficiarului la finele măsurii.

*Măsura Ex-ISP
2000/RO/16/P/PT/
004 „Reabilitarea
secțiunii Craiova-
Drobeta Turnu
Severin a drumului
național DN 6*

Au fost constatate nereguli cu impact financiar în sumă totală de 5.128 mii euro din care deficiențe în zona achizițiilor publice pentru care au fost aplicate corecții financiare în sumă de 3.664 mii euro și cheltuieli neeligibile în sumă totală de 1.464 mii euro.

Neregulile în domeniul achizițiilor publice au fost următoarele:

- ◆ 3.569 mii euro reprezentând valoarea corecției financiare calculate prin aplicarea procentului de 25% la valoarea lucrărilor suplimentare executate în cadrul a trei contracte de lucrări, care au fost atribuite Antreprenorilor inițiali, în absența unei urgențe extreme determinată de apariția unor evenimente

imprevizibile și în absența circumstanțelor neprevăzute, fără aplicarea unei proceduri competitive și fără respectarea condițiilor prevăzute de PRAG;

- ◆ 95 mii euro reprezentând valoarea corecției calculată prin aplicarea procentului de 5% la valoarea cheltuielilor declarate CE urmare încălcării principiului egalității de tratament în cazul atribuirii unui contract de achiziție publică.

Cheltuielile neeligibile în sumă de 1.464 mii euro, constatate în cadrul contractelor de lucrări, compuse din:

- ◆ 1.074 mii euro reprezentând plata sumelor reținute în cadrul unui contract de lucrări, prin transfer nejustificat din contul ISPA al măsurii într-un cont de consemnare deschis la CEC BANK în numele și la dispoziția Antreprenorului;
- ◆ 373 mii euro reprezentând avansuri acordate antreprenorului conform clauzei contractuale, pentru achiziționarea de materiale pe șantier, fără ca acestea să fie încorporate în lucrările de bază până la data de 31.12.2010;
- ◆ 15 mii euro reprezentând contravaloarea proiectului tehnic pentru realizarea unui centru de întreținere, neutilizat în cadrul măsurii;
- ◆ 2 mii euro reprezentând cheltuieli cu remunerația unui expert cheie.

Au fost constatate nereguli cu impact financiar în sumă totală de 3.186 mii euro din care deficiențe în zona achizițiilor publice pentru care au fost aplicate corecții financiare în sumă de 1.949 mii euro și cheltuieli neeligibile în sumă totală de 1.237 mii euro.

Neregulile în domeniul achizițiilor publice au fost următoarele:

- ◆ 1.142 mii euro, corecție financiară calculată prin aplicarea procentului de 25% asupra contravalorii lucrărilor suplimentare acordate în cadrul a două contracte, care nu au fost cauzate de circumstanțe imprevizibile (ex. modificarea soluției tehnice urmare pregătirii neadecvate a proiectului tehnic, articole noi sau cantități suplimentare datorate unor omisiuni în proiectul tehnic);
- ◆ 807 mii euro, corecție financiară calculată prin aplicarea procentului de 10% asupra sumei certificate de 8.073 mii euro pentru deficiențe privind procedura de evaluare și atribuire a unui contract de lucrări.

Cheltuielile neeligibile în sumă de 1.237 mii euro, au următoarea structură:

- ◆ avans acordat în cadrul contractului de servicii de supervizare în sumă de 926 mii euro, nejustificat cu documente din care să rezulte prestarea serviciilor până la data de 31.12.2010, precum și avans pentru echipamente și materiale în sumă de 35 mii euro acordat, dar nejustificat cu documente din care să rezulte recuperarea acestuia;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 164 mii euro reprezentând servicii care nu au fost aprobate prin Decizia Comisiei;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă de 104 mii euro reprezentând costurile execuției unui podeț de la km 14+520, lucrare care trebuia suportată de către Antreprenor;
- ◆ cheltuieli neeligibile în sumă totală de 8 mii euro, reprezentând lucrări certificate în plus Comisiei Europene față de valoarea lucrărilor executate și plătite efectiv Antreprenorilor în perioada de eligibilitate a măsurii.

Din verificările suplimentare efectuate asupra cheltuielilor declarate în certificatul final de plată și aplicația finală de plată pentru această măsură au rezultat erori în sumă de **7 mii euro** reprezentând diferența dintre valoarea produselor nerealizate în cadrul contractului, determinată de către Autoritatea de Audit (22 mii euro) și cea determinată de Autoritatea de Management Ex - ISPA (15 mii euro).

Au fost constatate nereguli cu impact financiar în sumă totală de 16.258 mii euro, din care deficiențe în zona achizițiilor publice pentru care au fost aplicate corecții financiare în sumă de 7.713 mii euro și cheltuieli neeligibile în sumă totală de 8.545 mii euro.

Neregulile în zona achizițiilor publice se referă la lucrări suplimentare atribuite Antreprenorului inițial cu nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice în ceea ce privește caracterul imprevizibil al acestor lucrări (ex. omisiuni în proiectul tehnic, trecerea unei perioade de timp semnificative între momentul proiectării și începerea efectivă a lucrărilor, relocare utilități etc.). Aceste deficiențe au fost constatate în cadrul a patru contracte de lucrări.

Cheltuielile neeligibile în sumă de 8.545 mii euro, se compun din:

- ◆ 1.536 mii euro reprezentând lucrări declarate în plus Comisiei Europene față de valoarea lucrărilor executate și plătite efectiv Antreprenorului;
- ◆ 1.208 mii euro reprezentând contravaloarea avansurilor de materiale decontate la nivelul Certificatelor Intermediare de Plată declarate Comisiei Europene și nepuse în operă până la 31.12.2011, data finală de eligibilitate în cadrul măsurii;
- ◆ 1.169 mii euro reprezentând contravaloarea sumelor reținute Antreprenorului (retention money) restituite acestuia în schimbul unor garanții bancare fără a fi emis Procesul-verbal la terminarea lucrărilor în perioada de eligibilitate a măsurii;
- ◆ 1.146 mii euro reprezentând contravaloarea lucrărilor de construcție a unei variante de ocolire, nefuncțională la data auditului din cauza alunecărilor de teren;
- ◆ 1.042 mii euro reprezentând cheltuieli declarate eronat, aferente unor articole de lucrări corectate în afara perioadei de eligibilitate;
- ◆ 949 mii euro reprezentând contravaloarea unor articole noi (Extraexcavație și Umplutură în extra-excavație) plătite la un preț mai mare decât cel prevăzut în contract pentru aceleași tipuri de lucrări;
- ◆ 676 mii euro reprezentând diferența dintre valoarea declarată Comisiei Europene și valoarea reală a lucrărilor de dren în spatele rigolei;
- ◆ 531 mii euro reprezentând contravaloarea sumelor ce trebuiau reținute Constructorului (retention money) conform clauzelor contractuale;
- ◆ 112 mii euro reprezentând cheltuieli rezultate în urma lucrărilor suplimentare de îndepărtare deșeurilor de pe amplasamentul drumului, fără a fi îndeplinite condițiile prevăzute în clauza 4.12 „Condiții fizice imprevizibile” din FIDIC;
- ◆ 88 mii euro reprezentând servicii de proiectare prestate în cadrul contractului aferente executării unor obiective prevăzute în Memorandumul de Finanțare (variante de ocolire Plugova și tunelul Plugova), care nu au mai fost realizate;
- ◆ 45 mii euro reprezentând lucrări executate și plătite în cadrul măsurii, care ulterior au fost înlăturate, în locul acestora executându-se lucrări pentru construcția giraziilor;
- ◆ 27 mii euro reprezentând cheltuieli efectuate eronat în cadrul contractului, în sensul că au fost introduse încă o dată la plată cantități deja plătite în Certificatele Intermediare de Plată anterioare;
- ◆ 14 mii euro reprezentând cheltuieli cu Studiu geotehnic, proiect tehnic și detalii de execuție, studiu care nu a stat la baza executării unor lucrări de reabilitare a DN 6;
- ◆ 2 mii euro reprezentând cheltuieli neeligibile decontate pentru lucrări de tăiere și depozitare a copacilor, neprevăzute în contractul inițial.

*Măsura Ex-ISPA
2000/RO/16/P/PT/
001 „Reabilitarea
secțiunilor
Băneasa-Fetești
de pe linia de cale
ferată București-
Constanța,
România”*

Au fost constatate nereguli cu impact financiar în sumă totală de 6.574 mii euro din care deficiențe în zona achizițiilor publice pentru care au fost aplicate corecții financiare în sumă de 3.396 mii euro și cheltuieli neeligibile în sumă totală de 3.178 mii euro.

Neregulile în zona achizițiilor publice se referă la lucrări suplimentare atribuite aceluiași Antreprenor cu nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice în ceea ce privește caracterul imprevizibil al acestor lucrări. Motivele invocate de autoritatea contractantă au fost: omisiuni în proiectul tehnic, optimizări ale proiectului, lipsa exproprierilor de către beneficiar, modificarea soluției tehnice inițiale și a metodei de lucru etc., aspecte care puteau fi prevăzute înainte de momentul lansării procedurii de licitație și nu reprezintă circumstanțe imprevizibile apărute pe parcursul execuției proiectului. Aceste deficiențe au fost constatate în cadrul a 7 contracte.

Cheltuielile neeligibile în sumă de 3.178 mii euro, se compun din:

- ◆ 2.487 mii euro reprezentând sume reținute, restituite Antreprenorilor în schimbul garanțiilor bancare fără a fi emis Procesul verbal la terminarea lucrărilor în cadrul perioadei de eligibilitate a măsurii;
- ◆ 309 mii euro reprezentând lucrări declarate în plus Comisiei Europene față de valoarea lucrărilor executate și plătite efectiv Antreprenorilor;
- ◆ 177 mii euro reprezentând servicii prestate în perioada aprilie-iulie 2010, peste bugetul eligibil al contractului;
- ◆ 61 mii euro reprezentând servicii de proiectare suplimentare plătite în mod nejustificat pentru elaborarea detaliilor de execuție în vederea construirii unui obiectiv din cadrul contractului de lucrări;
- ◆ 46 mii euro reprezentând un calculator/server pentru sistemul SCADA, constatat lipsă la momentul vizitei pe teren;
- ◆ 44 mii euro reprezentând plată dublă pentru instalarea unei catenare;
- ◆ 40 mii euro reprezentând plăți efectuate pentru un obiectiv exclus din Memorandumul de Finanțare;
- ◆ 14 mii euro reprezentând cheltuieli neeligibile decontate fără măsurătorile Inginerului.

Au fost constatate nereguli cu impact financiar în sumă totală de 1.803 mii euro din care deficiențe în zona achizițiilor publice pentru care au fost aplicate corecții financiare în sumă de 968 mii euro și cheltuieli neeligibile în sumă totală de 835 mii euro.

Neregulile în domeniul achizițiilor publice au fost următoarele:

- ◆ 430 mii euro reprezentând valoarea corecției financiare calculată prin aplicarea procentului de 25% la valoarea lucrărilor suplimentare, aferente unor poduri de pe DN 2M omise/neprevăzute în Proiectul tehnic inițial;
- ◆ 282 mii euro reprezentând valoarea corecției financiare calculată prin aplicarea procentului de 25% la valoarea lucrărilor suplimentare, executate ca urmare a modificării proiectului tehnic inițial;
- ◆ 256 mii euro reprezentând corecția financiară de 25% din cheltuielile declarate în cadrul unui contract de lucrări pentru utilizarea în cadrul procedurii de achiziție a unor factori și subfactori de evaluare insuficient și ambiguu formulați care pot conduce la aplicarea incorectă și/sau discriminatorie a criteriului de atribuire ales.

Cheltuielile neeligibile în sumă de 835 mii euro, au următoarea structură:

- ◆ 507 mii euro reprezentând valoarea evaluată a paleelor metalice achiziționate în cadrul contractului pentru construcția podurilor provizorii și aflate în prezent în proprietatea Beneficiarului;
- ◆ 189 mii euro, reprezentând lucrări suplimentare plătite în cadrul unui contract, constatate ca urmare a verificărilor Autorității de Management Ex-ISPA la verificarea Raportului final al măsurii și nededuse din aplicația finală de plată transmisă CE;
- ◆ 139 mii euro reprezentând lucrări de consolidare a versantului din vecinătatea podului nou de la km 38+700 care nu existau fizic la data vizitei pe teren.

6.3. Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție

6.3.1. STADIUL IMPLEMENTĂRII FINANCIARE A PROGRAMELOR PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție

Potrivit datelor înscrise în Rapoartele de progres ale Agențiilor de implementare și pe baza Situațiilor privind contractele încheiate pentru Programele PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de tranziție furnizată de Autoritatea de Certificare și Plată (Fondul Național) situația privind sumele alocate, contractate și plătite aferente Programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de Tranziție la data de 31.12.2012, este prezentată în tabelul de mai jos:

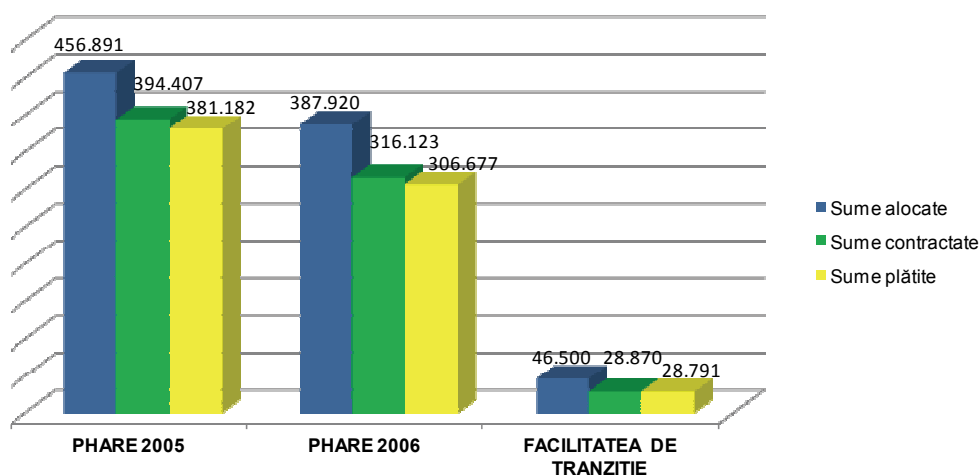
Denumire program	Sume alocate	Sume contractate	Sume plătite	Rată contractat/alocat %	Rată plătit/contractat %
1	2	3	4	$5=3/2*100$	$6=4/3*100$
PHARE 2005	456.891	394.407	381.182	86,32	96,65
PHARE 2006	387.920	316.123	306.677	81,49	97,01
FACILITATEA DE TRANZIȚIE	46.500	28.870	28.791	62,09	99,72

Tabel 7 – Situația privind sumele alocate, contractate și plătite

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată

La sumele prezentate mai sus se adaugă contribuția națională, precum și contribuția din alte surse. Din datele prezentate rezultă un grad de contractare a alocărilor CE de 86,32% pentru programele Phare 2005, de 81,49% pentru programele Phare 2006 și de 62,09% pentru programul Facilitatea de Tranziție 2007. Plățile efectuate reprezintă 96,65% în cazul programelor Phare 2005, 97,01% în cazul programelor Phare 2006 și 99,72% în cazul Facilității de Tranziție 2007.

Milioane euro

Detaliat pe programe situația privind sumele alocate, contractate și plătite la data de 31.12.2012 se prezintă astfel:

Programele Phare 2005

- mii euro -

Denumire program	Sume alocate	Sume contractate	Sume plătite	Rată contractat/ alocat %	Rată plătit/ contractat %
1	2	3	4	5=3/2*100	6=4/3*100
Programul Național PHARE 2005	372.290	327.825	314.886	88,06	96,05
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Bulgaria	8.000	6.699	6.626	83,73	98,92
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ungaria	5.000	4.206	4.196	84,12	99,76
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Moldova	7.000	5.550	5.457	79,28	98,34
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Serbia și Muntenegru	5.000	4.000	3.993	80,00	99,81
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ucraina	9.000	5.897	5.828	65,52	98,83
Programul de sprijin comunitar PHARE 2005 în domeniul securității nucleare	1.391	1.145	1.145	82,32	100,00
Programe și agenții comunitare și sprijin pentru beneficiarii finali	24.610	21.692	21.692	88,14	100,00
Programul de sprijin comunitar PHARE 2005 privind măsurile de reabilitare a pagubelor produse de inundații	24.600	17.393	17.359	70,70	99,80
TOTAL PHARE 2005	456.891	394.407	381.182	86,32	96,65

Tabel 8 - Situația privind sumele alocate, contractate și plătite la data de 31.12.2012 Program PHARE 2005

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată

La sumele prezentate mai sus se adaugă contribuția națională, precum și contribuția din alte surse.

Din totalul sumelor alocate de 456.891 mii euro, au fost încheiate contracte în sumă de 394.407 mii euro, ceea ce reprezintă un procent de 86,32%, iar plățile efectuate însumează 381.182 mii euro, reprezentând 96,65% din totalul contractat.

Dintre Agențiile de Implementare, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice (MDRAP) a contractat 86,50% din totalul fondurilor ce i-au fost alocate prin programul PHARE 2005, comparativ cu Oficiul de Plăți și Contractare PHARE (OPCP) care a contractat 86,34% din totalul fondurilor nerambursabile ce i-au fost alocate. De asemenea, OPCP a efectuat plăți din fonduri PHARE în valoare de 175.063 mii euro, reprezentând 96,13% din valoarea contractată, în timp ce MDRAP a efectuat plăți în sumă de 167.788 mii euro, reprezentând 96,70% din valoarea contractelor încheiate pentru programele PHARE 2005.

Programele Phare 2006

- mii euro -

Denumire program	Sume alocate	Sume contractate	Sume plătite	Rată contractat/ alocat %	Rată plătit/ contractat %
1	2	3	4	5=3/2	6=4/3
Programul Național PHARE 2006	347.640	284.749	275.778	81,91	96,85
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Bulgaria	8.000	5.461	5.441	68,26	99,63
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ungaria	5.000	3.382	3.382	67,64	100,00
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Moldova	8.996	7.952	7.548	88,40	94,92
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Serbia și Muntenegru	7.000	6.067	6.051	86,68	99,73
Programul de cooperare transfrontalieră dintre România și Ucraina	7.000	5.163	5.129	73,75	99,34
Programul de sprijin comunitar PHARE 2006 în domeniul securității nucleare	4.284	3.349	3.349	78,17	100,00
TOTAL PHARE 2006	387.920	316.123	306.678	81,49	97,01

Tabel 9 - Situația privind sumele alocate, contractate și plătite la data de 31.12.2012 Program PHARE 2006

Sursa: Autoritatea de Certificare și Plată

La sumele prezentate în tabel se adaugă contribuția națională, precum și contribuția din alte surse.

Din datele prezentate în tabelul de mai sus rezultă faptul că din totalul sumelor alocate de 387.920 mii euro, au fost încheiate contracte pentru suma de 316.123 mii euro, ceea ce reprezintă un procent de 81,49%, și au fost plătite fonduri în sumă de 306.678 mii euro, reprezentând un procent de 97,01% din totalul contractat.

Dintre Agențiile de Implementare, până la data de 31.12.2012, MMFPSPV a înregistrat cea mai mare rată de contractare, încheind contracte în sumă de 21.625 mii euro, ceea ce reprezintă un procent de 83,91% din totalul fondurilor ce i-au fost alocate prin programul PHARE 2006, cea mai mică rată fiind înregistrată în cazul OPCP, care a încheiat contracte în sumă de 127.430 mii euro, reprezentând un procent de 79,26% din totalul fondurilor ce i-au fost alocate.

De asemenea, se constată că OPCP (în prezent Direcția Mecanisme și Instrumente Financiare Nerambursabile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene) a efectuat plăți din fonduri PHARE în valoare de 124.697 mii euro, reprezentând 97,85% din valoarea contractată, în timp ce MMFPSPV a efectuat plăți în sumă de 20.299 mii euro, reprezentând 93,87% din valoarea contractelor încheiate pentru programele PHARE 2006.

Programul Facilitatea de Tranziție 2007

Față de totalul sumelor alocate prin programul Facilitatea de Tranziție de 46.500 mii euro, au fost încheiate contracte în sumă de 31.908 mii euro, reprezentând 68,62% din totalul alocat și au fost efectuate plăți în sumă de 28.870 mii euro, reprezentând 62,09% din totalul contractat.

În baza programului anual al acțiunilor de audit aprobat au fost realizate la nivelul Agențiilor de Implementare Phare următoarele tipuri de misiuni de audit:

Constatări audit de sistem

Au fost realizate misiuni de verificare a funcționării sistemului privind tratamentul neregulilor și al debitelor la nivelul fiecărei Agenții de Implementare PHARE, fiind constatate deficiențe doar la nivelul Agenției de Implementare Phare din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice.

Principalele deficiențe constatate în ceea ce privește funcționarea sistemului privind tratamentul neregulilor și al debitelor au fost următoarele:

- ♦ stadiul neregulilor raportate trimestrial ACP (Fondului Național) nu a fost completat/actualizat, astfel încât ACP să dețină informații complete/corecte în vederea comunicării acestora către Comisia Europeană, situație identificată în cazul a 14 proiecte auditate;
- ♦ reconcilierile între înregistrările din Registrul de nereguli/Registrul debitorilor din nereguli și înregistrările contabile ale Agenției de Implementare privind debitele, nu a fost efectuate, în cazul a 2 proiecte fiind constatate diferențe între cele două evidențe;
- ♦ întocmirea necorespunzătoare a rapoartelor de nereguli având drept consecință raportarea eronată a informațiilor privind neregulile, situație identificată în cazul a 2 dintre proiectele auditate;
- ♦ stadiul neregulilor/debitelor nu a fost urmărit pe parcursul etapelor administrative și judiciare ale acestora, situație identificată în cazul a 2 proiecte;
- ♦ titlurile de creanță neîncasate în cadrul termenului de scadență nu au fost transmise către ANAF, situație identificată în cazul a 2 proiecte.

Constatări audit de operațiuni

În cadrul misiunii de audit de operațiuni desfășurată la nivelul Agenției de Implementare Oficiul pentru Plăți și Contractare PHARE (OPCP) asupra fondurilor finanțate din programul Facilitatea de tranziție au fost identificate ca principale deficiențe:

- ♦ efectuarea de către Agenția de Implementare a unor verificări insuficiente cu privire la eligibilitatea cheltuielilor efectuate de beneficiar din cofinanțarea paralelă și a îndeplinirii obiectivelor proiectului, precum și nerespectarea procedurii în ceea ce privește aprobarea materialelor publicitare din cadrul proiectului;
- ♦ Agenția de Implementare nu a verificat respectarea prevederilor instrucțiunilor de raportare cu privire la cheltuielile efectuate de către beneficiarii finali din cofinanțarea paralelă, situație identificată în cazul a 3 proiecte;
- ♦ înregistrarea necorespunzătoare/neînregistrarea, în evidența contabilă de la nivelul beneficiarilor, a sumelor plătite din fondurile Facilității de tranziție, situație identificată în cazul a două proiecte.

Monitorizarea recomandărilor formulate în anii anteriori

Urmare misiunilor de audit privind verificarea măsurilor luate pentru implementarea recomandărilor formulate în misiunile de audit anterioare aferente programelor PHARE 2005, PHARE 2006 și Facilitatea de tranziție, rezultatele evaluării stadiului de implementare la nivelul fiecărei Agenții de implementare se prezintă astfel:

- ♦ La nivelul Agenției de Implementare – Oficiul Plăți și Contractare Phare (în prezent Direcția Instrumente Financiare Nerambursabile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene) din totalul de 23 de recomandări rămase de implementat urmare misiunilor de audit precedente, un număr de 8 recomandări au fost implementate, 11 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate și 4 recomandări sunt neimplementate;

- ◆ La nivelul Agenției de Implementare Phare din cadrul Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice din totalul de 20 de recomandări rămase de implementat urmare misiunilor de audit precedente, un număr de 7 recomandări au fost implementate, 8 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate, 2 recomandări sunt neimplementate și 2 recomandări au fost închise. În ceea ce privește recomandările formulate la nivelul Agențiilor de Dezvoltare Regională din totalul de 10 recomandări rămase de implementat un număr de 5 recomandări au fost implementate, iar 5 recomandări sunt parțial implementate;
- ◆ La nivelul Agenției de Implementare Phare din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, din totalul de 19 recomandări rămase de implementat urmare a misiunilor de audit precedente, un număr de 2 recomandări au fost implementate, 10 recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate și 7 recomandări sunt neimplementate. În ceea ce privește recomandările formulate la nivelul Organismelor Intermediare Regionale din totalul de 24 de recomandări rămase de implementat, un număr de 4 recomandări au fost implementate și 20 de recomandări au fost evaluate ca fiind parțial implementate.

Pentru recomandările neimplementate sau parțial implementate au fost solicitate planuri de acțiune cuprinzând măsurile ce urmează a fi luate de entitățile auditate, acestea urmând a fi monitorizate și verificate în misiunile următoare de audit.

6.4. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală Fondul European pentru Garantare Agricolă și Fondul European pentru Pescuit

6.4.1. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală

Măsurile finanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (**FEADR**) sunt structurate în patru axe prioritare de intervenție, definite în concordanță cu nevoile României în domeniul agriculturii și al spațiului rural, după cum urmează:

- Axa I: Îmbunătățirea competitivității sectoarelor agricol și forestier;
- Axa II: Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural;
- Axa III: Îmbunătățirea calității vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale;
- Axa IV Leader: Implementarea strategiilor de dezvoltare locală, a proiectelor de cooperare, precum și funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului.

A. Stadiul implementării FEADR

Contribuția alocată României în cadrul programului FEADR de către Comunitatea Europeană, pentru întreaga perioadă de programare, este în sumă totală de 8.022.505 mii euro. De asemenea, pentru a răspunde noilor provocări privind schimbările climatice, energia regenerabilă, managementul resurselor de apă, biodiversitatea, restructurarea sectorului lactate și infrastructura de internet în bandă largă, Comisia Europeană a alocat suplimentar pentru România, prin Planul European de Redresare Economică (PERE), suma de 101.694 mii euro, pentru perioada 2009-2010.

Pe ani, aceste sume sunt repartizate după cum urmează:

- mii euro -

Anul	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Total
0	1	2	3	4	5	6	7=Σ(1-6)
Total FEADR	1.146.688	1.502.691	1.401.645	1.357.855	1.359.147	1.356.173	8.124.199

Tabel 10- Situația repartizărilor de fonduri FEADR pe ani

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale - Programul Național de Dezvoltare Rurală 2007-2013 aprobat de CE (versiunea consolidată decembrie 2012)

La sfârșitul exercițiului financiar FEADR 2012, stadiul implementării Programului se prezintă după cum urmează:

- mii euro -

Axa/Măsura	Alocare CE 2007-2013	Suma angajată până la 31.12.2012	Plăți efectuate către beneficiari FEADR cumulat de la începutul programului până la 31.12.2012	Plăți efectuate în anul 2012
0	1	2	3	4
Axa I „Creșterea competitivității sectoarelor agricole și forestier”	3.189.333	2.287.551	1.075.463	343.052
Axa II * „Îmbunătățirea mediului și a spațiului rural”	2.034.802	2.549	1.124.804	147.323
Axa III „Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale”	2.116.955	1.778.828	989.775	348.294
Axa IV „Leader”	346.591	44.617	7.832	3.952
Măsura 511 „Asistență tehnică”	100.896	27.906	27.907	13.318
Măsura 611 * „Plăți complementare directe”	335.622	-	312.339	
Total	8.124.199	4.141.451	3.538.120	855.939

Tabel 11 – Stadiul efectuării plăților pe axe prioritare FEADR

Sursa: Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit

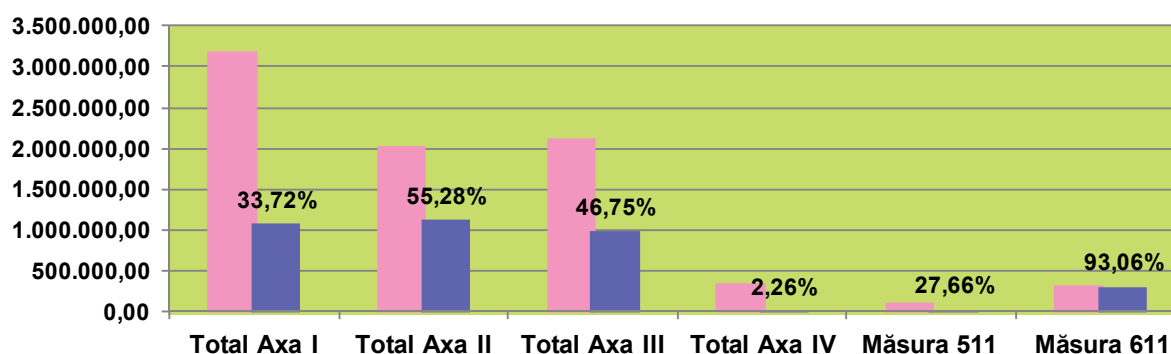
**În cazul beneficiarilor plătiți de APIA, finanțați din Axa 2 și măsura 611, nu se încheie contracte, plățile efectuându-se anual pe baza cererilor de plată depuse de fermieri. Suma înscrisă în tabel reprezintă suma angajată prin contractele încheiate de APDRP cu beneficiarii măsurii 221 „Prima împădurire a terenurilor agricole”.

Astfel, conform datelor furnizate de către APDRP, până la data de 31.12.2012, din valoarea de 8.124.199 mii euro alocată pentru măsurile acreditate, s-a angajat suma totală de 4.141.451 mii euro și s-au efectuat plăți către beneficiari în suma de 3.538.120 mii euro. Suma rambursată de Comisia Europeană, aferentă declarațiilor de cheltuieli transmise până la data de 31.12.2012 este de 3.299.506 mii euro.

Valoarea plăților efectuate către beneficiarii de finanțare FEADR până la 31.12.2012 reprezintă 43,55% din suma de 8.124.199 mii euro alocată României din FEADR pentru întreaga perioadă de programare.

Prezentăm mai jos o diagramă a plăților efectuate către beneficiarii FEADR în perioada 2007-2012 comparativ cu sumele alocate prin Programul Național de Dezvoltare Rurală:

mii euro

■ Alocare CE 2007 - 2013

■ Plăți efectuate către beneficiarii FEADR cumulat de la începutul programului până la 31.12.2012

B. Principalele constatări rezultate din auditul FEADR

În calitate de Organism de Certificare, Autoritatea de Audit, prin activitățile de audit realizate la nivel central și regional, a avut în vedere obiective care să asigure că sistemul de management și control intern instituit în cadrul entităților implicate în implementarea tehnică și financiară a programului FEADR funcționează corespunzător.

În urma acțiunii de audit ce a vizat programul FEADR au fost identificate unele deficiențe la nivelul sistemului de management și control, precum și unele nereguli/erori cu implicații financiare, datorate aplicării în mod necorespunzător a prevederilor procedurale privind autorizarea și efectuarea plăților și nerespectarea criteriilor de eligibilitate a cheltuielilor declarate Comisiei Europene.

Totodată, prin auditul desfășurat, au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului, în scopul implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare pentru remedierea deficiențelor semnalate.

B1. Constatări rezultate în urma auditului de certificare a conturilor FEADR pentru exercițiul financiar al anului 2012

În cadrul testelor de detaliu efectuate pentru tranzacțiile extrase în eșantionul selectat, au fost auditate 299 dosare pentru populația IACS și 299 dosare pentru populația Non IACS, a căror valoare a totalizat 130.942 mii euro, fiind identificate erori în sumă de 2.469 mii euro, pentru populația Non-IACS, iar pentru populația IACS erori în sumă de 152 mii euro.

a) Rezultatul testelor efectuate privind populația FEADR nevizată de IACS

Prezentăm mai jos, cu titlu de exemplu, deficiențele identificate în acest domeniu:

- ◆ În ceea ce privește 8 beneficiari publici de finanțare FEADR, cu proiecte pe măsurile 322 și 125, Agenția a autorizat, în mod eronat, suma de 1.132 mii euro, în condițiile în care verificările efectuate de auditori au pus în evidență deficiențe în derularea procesului de achiziție publică lucrări și servicii, după cum urmează:
 - utilizarea în procesul de evaluare a unor factori („*termenul de intervenție în perioada de garanție*” și „*termenul de predare a proiectului tehnic*”) ce au condus la distorsionarea rezultatului procedurii de achiziție;
 - divizarea achiziției unor servicii în două/mai multe contracte distincte, de valori mai mici, cu scopul de a evita aplicarea prevederilor OUG nr. 34/2006;
 - atribuirea incorectă a unui contract în condițiile în care ofertantul câștigător nu a făcut dovada îndeplinirii în totalitate a criteriului de calificare privind experiența similară pentru proiectare și execuție lucrări;
 - decontarea unor cheltuieli care erau executate înainte de încheierea contractului de achiziție.
- ◆ pentru un proiect pe măsura 322 „Renovarea și dezvoltarea satelor”, APDRP a decontat cheltuieli în sumă de 682 mii euro, în condițiile în care nu a efectuat verificări adecvate și suficiente de natură să identifice existența dublei finanțări. Astfel, beneficiarul public a solicitat în anul 2008 un sprijin nerambursabil FEADR pentru realizarea unei investiții privind alimentarea cu apă, în condițiile în care, în anul financiar anterior (2007) a obținut pentru aceeași investiție o finanțare nerambursabilă prin Compania Națională de Investiții, în baza Legii nr. 224/2007 privind ratificarea Acordului-cadru de împrumut dintre România și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, pentru finanțarea primei faze a Proiectului „Sistem integrat de reabilitare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, a stațiilor de tratare a apei potabile și stațiilor de epurare a apelor uzate în localitățile cu o populație de până la 50.000 de locuitori”. Astfel, verificările efectuate au pus în evidență faptul că beneficiarul a organizat procedura de atribuire a serviciilor de proiectare și execuție de lucrări cu finanțare FEADR, în perioada în care lucrarea era într-un stadiu avansat de realizare din fonduri puse la dispoziție prin Compania Națională de Investiții;
- ◆ în cazul unui proiect pe măsura 123 „Creșterea valorii adăugate a produselor agricole și forestiere”, verificările au pus în evidență faptul că APDRP a încadrat în mod eronat un beneficiar de proiect în categoria întreprinderilor autonome (microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii din domeniul prelucrării produselor agricole), în condițiile în care, conform documentelor justificative de constituire, acesta se încadra în categoria „alte întreprinderi” fapt ce a avut consecințe majore în ceea ce privește cuantumul sprijinului nerambursabil acordat beneficiarului.

Astfel, cuantumul sprijinului ce ar fi trebuit stabilit de Agenție era de 25% din valoarea eligibilă a proiectului, cu un plafon maxim al sprijinului public nerambursabil de 2.000 mii euro/proiect și nu de 50%, cum în mod eronat a fost acordat. Astfel, a rezultat o sumă neeligibilă plătită de 470 mii euro.
- ◆ în cazul a 2 proiecte depuse de beneficiari pe măsurile 313 „Promovarea activităților turistice” și 125 „Infrastructuri aferente dezvoltării și adaptării sectoarelor agricole și forestiere”, APDRP a decontat cheltuieli în sumă de **92 mii euro** reprezentând contravaloarea execuției unor lucrări și servicii, în condițiile în care, din documentele puse la dispoziție de APDRP, auditorii au semnalat existența unor conflicte de interese ce conduc la declararea neeligibilă a acestor cheltuieli. Astfel, în cazul beneficiarului finanțat în cadrul măsurii 313, verificările efectuate au pus în evidență existența unor legături între structurile de acționariat ale beneficiarului și reprezentantul unic al ofertantului câștigător pentru realizarea lucrărilor, între persoanele cu atribuții de decizie din cele două societăți, ceea ce a condus la vicierea procedurii de achiziție. În cazul proiectului finanțat în cadrul măsurii 125, s-a constatat că verficatorul proiectului tehnic, în calitate de persoană fizică autorizată, se regăsește ca persoană fizică în documentele de calificare depuse la dosarul societății ce a executat proiectul tehnic în calitate de titular și deținător al contului bancar al acestei societăți, astfel, între cei doi existând relații profesionale.

b) Rezultatul testelor efectuate privind populația FEADR vizată de IACS

Urmare verificărilor efectuate s-au identificat deficiențe în ceea ce privește **eligibilitatea cheltuielilor**, unele exemple fiind prezentate în continuare:

- ◆ în cazul unui fermier ce a solicitat sprijin în cadrul măsurii de agromediu, s-au constatat o serie de deficiențe legate de nerespectarea angajamentelor de agromediu asumate pentru o suprafață de 45,9 ha, autorizarea eronată la plată a unei suprafețe de 350 ha pentru care beneficiarul nu avea documente legale, deficiențe ce au condus la o eroare totală de 70 mii euro;

- ▶ APIA a autorizat și plătit, în mod eronat, suma de 50 mii euro, în cazul unui fermier ce a solicitat sprijin în cadrul măsurii de agromediu, în condițiile în care verificările administrative efectuate de Organismul de Certificare au scos în evidență faptul că existau neconcordanțe între suprafața solicitată prin cererea de plată (541,89 ha) și documentele justificative care atestă dreptul de exploatare (251,475 ha);
- ▶ pentru un beneficiar de sprijin în cadrul măsurii de agromediu, Agenția a autorizat în mod eronat suma de 18 mii euro, în condițiile în care acesta nu a respectat un criteriu specific de eligibilitate, iar obiectul principal de activitate al solicitantului nu era exercitarea de activități agricole;
- ▶ în cazul a 3 beneficiari de finanțare ce au solicitat sprijin pentru Axa 2, APIA a autorizat în mod eronat suma totală de 11 mii euro întrucât pentru suprafața de 72,38 ha, beneficiarii nu au făcut dovada dreptului de proprietate/utilizare a terenului pe care îl exploatează.

B2. Principalele constatări rezultate din auditul pentru consolidarea asigurării privind legalitatea și regularitatea tranzacțiilor la nivelul beneficiarilor finali FEADR, statistici de control aferente exercițiului financiar al anului 2012

Auditul realizat a constatat în reefectuarea controalelor administrative și la fața locului realizate de agenția de plăți (inclusiv calcularea plății) pentru un eșantion reprezentativ de 229 de tranzacții (195 de cereri de sprijin) în sumă de 2.499 mii euro (partea CE), fiind identificate erori în sumă de **65 mii euro**, la care se adaugă sancțiuni calculate în valoare de 122 mii euro.

a) Rezultatul testelor în ceea ce privește populația FEADR vizată de IACS

Urmare verificărilor efectuate s-au identificat deficiențe în ceea ce privește **eligibilitatea cheltuielilor**, unele exemple fiind prezentate în continuare:

- ▶ ca urmare a verificărilor efectuate în cazul a 7 fermieri ce au depus cerere de sprijin în cadrul măsurilor delegate spre implementare către APIA cuprinse în axa II FEADR, s-a constatat că APIA a autorizat în, mod eronat, prin controlul administrativ în sistemul IACS, suprafața totală de 146,18 ha, în condițiile în care fermierii nu dovediseră, cu documente justificative corespunzătoare, calitatea legală de utilizator de drept al acestor suprafețe. Pe cale de consecință, a fost stabilită valoarea sprijinului acordat în mod eronat în sumă de 17 mii euro, la care se adaugă sancțiuni de 36 mii euro rezultând o deficiență totală de 53 mii euro;
- ▶ în cazul a 4 fermieri ce au cerut sprijin pentru măsura de agromediu, verificările efectuate la fața locului au pus în evidență aspecte din care a rezultat că nu a fost atins obiectivul acestui pachet așa cum este prevăzut în PNDR de „*asigurarea protecției apei și a solului*” prin acoperirea solului, în timpul iernii cu vegetație și nici obiectivul de „a asigura o bună stare ecologică și chimică a tuturor apelor” cuprins în Directiva-cadru a UE privind apa. Pe cale de consecință, neregulile identificate, au determinat calcularea de către Organismul de Certificare de sancțiuni în valoare totală de 51 mii euro;
- ▶ pentru 2 beneficiari care au depus cereri de sprijin pentru măsura de agromediu, ca urmare a verificărilor efectuate, s-a constatat că APIA a autorizat în mod eronat suprafața de 300,32 ha, în condițiile în care beneficiarii nu au respectat angajamentele asumate la depunerea cererilor de plată, permițând utilizarea pășunilor comunale de către alți fermieri deținători de animale. Prin urmare, suprafața constatată neeligibilă a avut ca efect reducerea sumei de plată cu 37 mii euro;
- ▶ în urma controlului la fața locului efectuat de Organismul de Certificare la un fermier ce a solicitat sprijin în cadrul măsurii de agromediu, s-a constatat o suprafață neeligibilă de 29,94 ha, provenind din suprafețe improprie pășunatului, acoperite cu vegetație forestieră. Acest mod de lucru a determinat reducerea sumei de plată cu 2 mii euro, precum și calculul unor sancțiuni suplimentare de 8 mii euro.
- ▶ de asemenea, s-au mai constatat nereguli în ceea ce privește:
 - diferențe între suprafețele confirmate pentru plată de către APIA și cele confirmate pentru plată de Organismul de Certificare în urma controlului la fața locului, aceste diferențe având ca efect, fie reducerea sumei de plată înainte de aplicarea oricăror sancțiuni, fie acordarea unei sume suplimentare fermierilor, fie excluderea totală de la plată în anul în curs și/sau aplicarea de sancțiuni;
 - autorizarea eronată, prin control administrativ, a unor suprafețe pentru care beneficiarul nu a avut angajament de agromediu semnat și nu a ținut o evidență a activităților agricole desfășurate;
 - nedeclararea de către fermieri a întregii suprafețe agricole utilizate.

Un alt obiectiv al auditului pentru consolidarea asigurării privind legalitatea și regularitatea tranzacțiilor la nivelul beneficiarilor finali FEADR, a constatat în validarea și verificarea statisticilor de control raportate Comisiei Europene de APIA. Acest obiectiv a presupus o analiză din partea Organismului de Certificare a informațiilor cuprinse în statisticile de control, cu scopul de a determina dacă acestea sunt întocmite corect, sunt confruntate cu baza de date a APIA și nu sunt afectate de denaturări semnificative.

b) Rezultatul testelor efectuate privind validarea și verificarea statisticilor de control raportate CE privind populația FEADR vizată de IACS

- ◆ în urma examinării statisticilor de control raportate CE la 15.07.2012, a rezultat faptul că APIA nu a raportat un număr de 13 fermieri, deși aceștia au depus cereri în campania agricolă 2011 și au fost controlați la fața locului pentru măsura agromediu. În cazul acestor fermieri, suprafață eligibilă este de 3.023 ha și suma eligibilă a fost de 405 mii euro.
- ◆ s-a constatat de asemenea, că în datele raportate CE de APIA, doi fermieri nu figurează cu sancțiuni de supradecларare și sancțiuni pentru nerespectarea condițiilor generale și specifice de eligibilitate, în timp ce în sistemul IACS, pentru acești fermieri, sunt înregistrate aceste categorii de sancțiuni, în valoare totală de 60 mii euro; în acest caz, s-a recomandat Agenției analizarea aspectelor constatate, aplicarea măsurilor corective care se impun și luarea măsurilor necesare în vederea prevenirii apariției unor situații similare în viitor.

6.4.2 Fondul European de Garantare Agricolă

Fondul European de Garantare Agricolă (FEGA), derulat prin Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (APIA), a fost introdus prin Reglementarea Consiliului (EC) nr. 1290/2005, pentru a îndeplini obiectivele politicii agricole comune ale Uniunii Europene și finanțează, în contextul gestionării comune între statele membre și CE, următoarele cheltuieli efectuate conform legislației comunitare:

- restituiri la export pentru produsele agricole către țările terțe;
- măsurile de intervenție pentru reglarea piețelor agricole;
- plățile directe către fermieri în conformitate cu politica agricolă comună;
- contribuția financiară a CE la măsurile de informare și promovare a produselor agricole pe piața internă a CE și în țările terțe.

A. Stadiul implementării măsurilor finanțate din FEGA

- mii euro -

Anul	Alocări	Plăți	Grad de utilizare %	Rambursat CE
0	1	2	3	4
2007	450.674	6.894	1,53	6.894
2008	596.773	462.091	77,43	461.871
2009	705.379	581.448	82,43	575.930
2010	828.899	666.838	80,45	663.812
2011	1.030.419	765.658	74,31	768.853
2012	1.212.265	991.236	81,77	991.300
TOTAL	4.824.409	3.474.165	72,01	3.468.660

Tabel 12- Stadiul implementării FEGA la 31.12.2012

Sursa: Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

Din datele prezentate anterior rezultă că, până la închiderea exercițiului financiar FEGA 2012, în cazul plăților directe, alocările de la Comisia Europeană au fost de 4.824.409 mii euro, față de care s-au efectuat plăți directe în valoare de 3.474.165 mii euro, ceea ce reprezintă un grad de utilizare de 72,01%.

B. Principalele constatări rezultate din auditul conturilor FEGA

În conformitate cu cerințele reglementărilor comunitare pentru auditarea conturilor APIA aferente FEGA 2012, Autoritatea de Audit, în calitate sa de Organism de Certificare (OC), prin activitățile de audit realizate la nivel central și regional, a avut în vedere obiective care să ofere asigurarea că sistemul de management și control intern instituit în cadrul entităților implicate în implementarea tehnică și financiară a FEGA funcționează corespunzător.

Totodată, prin auditul desfășurat au fost urmărite acțiunile întreprinse de entitățile supuse auditului în scopul implementării recomandărilor emise de Organismul de Certificare.

B1. Auditul de certificare a conturilor FEGA pentru exercițiul financiar al anului 2012

Evaluarea mediului de control intern, raportat la criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 885/2006

În ceea ce privește această acțiune au fost constatate următoarele aspecte:

Implementarea programelor de promovare a produselor alimentare pe piața Uniunii și în țări terțe

- ◆ referitor la aprobarea programelor de promovare a produselor alimentare, ce se realizează de către o comisie constituită prin Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, s-a constatat că anumiți membri ai comisiei, care au participat la evaluarea acestor programe și au adus propuneri de îmbunătățire a ofertelor depuse, dețineau funcții în cadrul APIA – nivel central de verificare și autorizare a plății, ceea ce contravine cerințelor Regulamentului (CE) nr. 885/2006 privind înlăturarea riscurilor de conflict de interese;
- ◆ organizațiile profesionale și interprofesionale din domeniul agroalimentar care beneficiază de fonduri FEGA pentru promovarea produselor alimentare nu au selectat, în conformitate cu procedurile naționale de achiziții publice, serviciile privind punerea în aplicare a programelor de promovare. Ca ur-

mare, s-a constatat că nu au fost respectate cerințele manualelor de proceduri aferente programelor de promovare, privind adaptarea la dificultatea dosarului a termenului stabilit de solicitant pentru depunerea ofertelor, pentru a permite ofertantului să-și pregătească oferta în condiții satisfăcătoare;

Aspecte procedurale

- ♦ în manualele de proceduri pentru debite nu au fost prevăzute verificări asupra documentelor existente în dosarul debitorului, deși toate informațiile privind notificarea debitorului și încasarea debitorului existau la dosar. Acest fapt a condus la neînregistrarea în Registrul debitorilor a unor recuperări de debite;
- ♦ deși în manualul de procedură pentru debite se prevăd verificări privind modul de calcul al accesoriilor aplicate la creanța principală, pentru un eșantion de 1% din numărul debitorilor pentru care sistemul a calculat accesorii, respectivele verificări nu au fost efectuate pe parcursul anului financiar 2012;
- ♦ recuperarea sancțiunilor multianuale, aferente ajutoarelor specifice acordate în conformitate cu art. 68 din Regulamentul CE nr. 73/2009, nu se realizează în conformitate cu cerințele aplicabile sistemului de reduceri și excluderi pentru schemele de plată reglementate de Regulamentul CE nr. 73/2009. Astfel, sancțiunile multianuale, aferente ajutoarelor specifice sunt gestionate separat, nefiind integrate în sistemul IACS;
- ♦ calculul majorărilor și penalităților de întârziere a fost efectuat eronat în cazul unui număr de debitori verificați pe bază de eșantion.

Condiții pentru plata avansului

- ♦ în cazul schemelor de plată aferente populației Non-IACS s-a constatat că, atunci când Agenția plătește avansuri unor solicitanți de ajutor FEAGA pe baza garanțiilor obținute, nu se mai procedează la verificarea beneficiarilor în Registrul debitorilor înainte de efectuarea plăților;
- ♦ scrisorile de garanție bancară prezentate de către un beneficiar în scopul obținerii de plăți în avans, nu întrunesc condițiile de validitate stipulate în manualul de proceduri pentru avansuri și garanții. În conformitate cu prevederile art.15, alin.1 din Regulamentul CE nr. 282/2012, garantul trebuie să fie acceptat de autoritatea competentă a statului membru în care s-a constituit garanția. Auditorii nu au obținut probe din partea APIA că au fost efectuate verificări referitoare la aprobarea/acceptarea de autoritatea competentă sus menționată. Mai mult, conform cerințelor art. 31 din același Regulament CE, statul membru ar trebui să păstreze la dispoziția Comisiei următoarele informații:
 - tipurile de instituții autorizate să acționeze în calitate de garanți și cerințele stabilite;
 - tipurile de garanții acceptate în conformitate cu articolul 7 alineatul (2) și cerințele stabilite.

Ca urmare a verificărilor efectuate, reprezentanții APIA nu au furnizat nicio evidență care să ateste punerea în aplicare a dispozițiilor art. 31 citat mai sus.

Pentru constatările rezultate din evaluarea mediului de control intern al APIA, Autoritatea de Audit a recomandat aplicarea de măsuri corective în vederea respectării cerințelor prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 885/2006.

Autoritatea de Audit, în calitate sa de Organism de Certificare, a efectuat teste de detaliu pentru tranzacțiile extrase din eșantionul selectat, fiind auditate 296 dosare pentru populația IACS și 126 dosare pentru populația Non-IACS, a căror valoare a totalizat 96.367 mii euro, fiind identificate erori în sumă de 706 mii euro.

a) Rezultatele testelor de detaliu în ceea ce privește populația FEAGA vizată de IACS

Mai jos sunt prezentate, cu titlu de exemplu, unele deficiențe identificate:

- ♦ implicarea experților APIA în verificarea cererilor de ajutor, deși aceștia fuseseră implicați și în operațiunile anterioare privind autorizarea cererilor de ajutor;
- ♦ calculul eronat al sumei autorizate la plată, determinat de neaplicarea sancțiunilor impuse de procedura pentru depunerea modificărilor după termen sau nedeclararea tuturor suprafețelor utilizate;
- ♦ calculul eronat al sumei autorizate la plată în condițiile în care APIA nu s-a asigurat prin controale că beneficiarul are încărcătura specifică (numărul de animale ce revin la un hectar de pășune) solicitată de procedură;
- ♦ al doilea control administrativ nu a funcționat corespunzător întrucât nu au fost sesizate aspectele legate de utilizarea defectuoasă a formularelor de schimbare a declarației de suprafață;
- ♦ nerespectarea prevederilor procedurale în ceea ce privește controlul administrativ; lipsa documentației justificative pentru confirmarea suprafețelor declarate, fapt ce a determinat plata unor sume necuvenite fermierilor;
- ♦ formularele de modificare a suprafeței pentru care se solicita ajutor în baza Schemei de plată unică pe suprafață (SAPS), nu sunt utilizate conform Manualului de procedură privind administrarea cererilor unice de plată pe suprafață.

b) Rezultatele testelor de detaliu în ceea ce privește populația FEAGA nevizată de IACS

Mai jos sunt prezentate, cu titlu de exemple, unele deficiențe identificate:

Condiții și proceduri plată

- ♦ autorizarea și plata eronată a unor sume neeligibile în cazul măsurii pentru restructurarea/reconversia plantațiilor viticole (lipsa documentelor justificative pentru plată), precum și în cazul măsurii de promovare vinuri pe piețele țărilor terțe (plata unor servicii ce nu au fost prestate la data autorizării și efectuării plății);

- ◆ existența unor neconcordanțe între informațiile din documentele existente la dosar și cele din documentele aferente plății, referitoare la beneficiarul ajutorului;
- ◆ acceptarea unei scrisori de garanție bancară în cazul măsurii restructurarea/reconversia plantațiilor viticole, în condițiile în care scrisoarea depusă de beneficiar nu este emisă în numele acestuia, ci în numele prestatorului/cesionarului;
- ◆ inexistența unor proceduri de evaluare adecvate, specifice proiectelor de investiții, care să ofere asigurarea conformității cu legislația națională incidentă în materie.

Controale și verificări administrative

- ◆ nerespectarea controalelor instituite prin manualul de proceduri în ceea ce privește asigurarea procentului de 5% din numărul unităților școlare și al elevilor ce trebuie supuși verificării în cadrul măsurii „Ajutor comunitar pentru furnizarea de fructe în școli”;
- ◆ constatarea unor deficiențe la vizita pe teren a Organismului de certificare (compromiterea unor zone de nutriție a plantelor), aspecte ce au fost aduse la cunoștința APIA pentru a fi remediate înainte de efectuarea recepției lucrărilor aferente următoarei măsuri ce urma să fie decontată beneficiarului;
- ◆ existența unor cazuri de întocmire necorespunzătoare a rapoartelor de inspecție și a anexelor aferente (preluarea incorectă în raport a rezultatelor inspecției pe teren);
- ◆ introducerea eronată în sistemul informatic a informațiilor din cererile de plată sau din anexele la raportul de control pe teren.

B2. Principalele constatări rezultate din auditul pentru consolidarea asigurării privind legalitatea și regularitatea tranzacțiilor la nivelul beneficiarilor finali FEGA, statistici de control aferente exercițiului financiar al anului 2012

Autoritatea de Audit, în calitate sa de Organism de Certificare, a reefectuat controalele administrative și la fața locului realizate de agenția de plăți (inclusiv calcularea plății) pentru un eșantion reprezentativ de 231 de cereri/dosare în sumă de 5.197 mii euro, fiind identificate erori în sumă de 88 mii euro.

a) Evaluarea mediu- În legătură cu această acțiune au fost controlate următoarele:

- lui de control intern în ceea ce privește conformitatea acestuia cu criteriile prevăzute în Anexa 1 la Regulamentul (CE) nr. 885/2006*
- respectarea de către Agenție a standardului privind autorizarea plăților – controale administrative:*
 - ◆ suprafața determinată în controlul administrativ nu a corespuns, în unele cazuri, cu suprafața determinată pentru plată, astfel că rezultatele controalelor administrative nu au fost înregistrate corect în baza de date IACS, deși suma determinată la plată a fost corect calculată;
 - ◆ prevederile procedurale privind modul de completare, primire, înregistrare, verificare și prelucrare a cererilor depuse, precum și a unor documente specifice anexate la dosarul cererilor, nu au fost respectate în toate cazurile. În plus baza de date IACS, nu a fost actualizată în urma solicitărilor de modificare depuse de fermieri;
 - ◆ autorizarea unor sume la plată în cazul unor fermieri a căror formă de organizare (asociație familială) a suferit modificări, fără a fi notificată APIA în vederea actualizării situației acestora;
 - ◆ în unele cazuri s-a constatat că experții APIA care au procesat cererile de plată au fost implicați și în operațiuni de verificare a acestora, contrar prevederilor procedurale.
 - respectarea de către Agenție a standardului privind autorizarea plăților – controale pe teren:*
 - ◆ prevederile procedurale nu au fost respectate în ceea ce privește modul de completare a raportului pretipărit de control pe teren, precum și în ceea ce privește comunicarea către fermieri a rezultatelor controalelor pe teren;
 - ◆ termenele stabilite prin procedură pentru validarea datelor obținute în urma controlului pe teren nu au fost respectate;
 - ◆ implicarea inspectorilor cu atribuții de pregătire a dosarelor în activități de efectuare/verificare a controlului pe teren;
 - ◆ nu a fost redefinit un bloc fizic și actualizat în Sistemul de Identificare a Parcelelor Agricole (LPIS), deși inspectorii APIA au constatat modificarea limitelor fizice ale acestuia.
 - respectarea de către Agenție a standardului privind activitățile de control – proceduri de plată:*
 - ◆ constituirea cu întârziere a unor debite sau nereținerea acestora prin deducere (compensare), din sumele cuvenite fermierilor;
 - ◆ spații de arhivare insuficiente pentru păstrarea corespunzătoare a documentelor justificative privind efectuarea plăților.

b) Rezultatele testelor de detaliu

Cu ocazia verificărilor efectuate, au fost constatate următoarele:

- ◆ diferențe între rezultatul măsurătorilor efectuate de Organismul de Certificare și măsurătorile APIA, ca urmare a controlului clasic pe teren;
- ◆ autorizarea la plată a unor suprafețe, în condițiile în care fermierul nu a dovedit cu documente justificative corespunzătoare calitatea de utilizator de drept al acestora sau nu a făcut dovada, cu acte legale și valabile, a utilizării întregii suprafețe declarate în cererea depusă;

- nu au fost calculate sancțiuni de nedeclarare, în condițiile în care existau neconcordanțe între suprafața agricolă declarată de solicitant în cererea de plată și suprafața agricolă utilizată, relevantă de documentele anexate la dosarul cererii.

6.4.3. Fondul European de Pescuit

Fondul European pentru Pescuit (FEP) este instrumentul financiar al Uniunii Europene pentru sectorul pescuitului. Scopul FEP este acela de a sprijini sectorul pescuitului în atingerea obiectivelor stabilite prin reforma Politicii Comune de Pescuit (PCP).

Obiectivele generale ale Fondului European de Pescuit vizează:

- dezvoltarea competitivității și a durabilității sectorului piscicol primar;
- dezvoltarea pieței pentru produsele sectorului piscicol;
- susținerea dezvoltării durabile a zonelor pescărești și îmbunătățirea calității vieții în aceste zone;
- susținerea unei implementări adecvate a programului operațional în cadrul Politicii Comune pentru Pescuit.

Alocarea financiară a contribuției publice pe axe, în mii euro, este prezentată în tabelul de mai jos:

- mii euro -

Axa prioritară	Contribuție publică totală 2007-2013	Contribuție FEP	Contribuție națională	Rată de cofinanțare FEP
0	1	2	3	4
Axa 1 – Măsuri de adaptare a flotei de pescuit comunitare	8.296	6.222	2.074	75%
Axa 2 - Acvacultura, pescuitul în apele interioare, procesarea și marketingul produselor obținute din pescuit și acvacultură	164.958	123.719	41.240	75%
Axa 3 - Măsuri de interes comun	39.988	29.992	9.997	75%
Axa 4 - Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești	71.970	53.978	17.992	75%
Axa 5 - Asistență tehnică	22.315	16.736	5.578	75%
Total	307.527	230.647	76.881	

Tabel 13- Alocarea financiară FEP pe axe

Sursa: MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE, AM POP

Stadiul implementării

Pentru perioada de programare 2007–2013, României i-a fost alocat prin Programul Operațional pentru Pescuit un buget de 307.528 mii euro din care 230.647 mii euro reprezintă contribuția FEP.

Stadiul implementării programului la data de 31.12.2012 este prezentat în tabelul de mai jos:

PROGRAM OPERAȚIONAL	ALOCĂRI UE 2007-2012 (CUMULAT)		CERERI DE FINANȚARE CONTRACTATE		PLĂȚI CĂTRE BENEFICIARI			
			Total valoare proiecte (UE + BS + Beneficiar + cheltuieli neeligibile)	Contribuție UE din valoarea totală a proiectelor	Total Plăți	FEP	Buget de stat	Rambursări UE
	mii euro	mii lei**	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei	mii lei
0	1	2	3	4	5= 6+7	6	7	8
PO Pescuit	185.283	835.628	1.606.990*	305.322*	311.025*	233.269*	77.756*	-

Tabel 14 - Stadiul implementării programului la data de 31.12.2012

*Sursa: DGP – AMPOP Sistemul informatic SIMPOP/ Serviciul Declarații Cheltuieli

**cursul inforeuro decembrie 2012 (1 euro = 4,5100 lei)

În ceea ce privește auditarea Fondului European pentru Pescuit, în perioada de raportare a fost finalizată o misiune de audit de sistem, o misiune de audit de conformitate și o misiune de audit de operațiuni pentru Axa prioritară 4 „Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești”.

Pe baza concluziilor cuprinse în raportul de audit de sistem privind axele prioritare 1-3 și 5, respectiv a faptului că sistemul funcționează necesitând doar anumite îmbunătățiri, Comisia Europeană a luat decizia reluării plăților intermediare la nivelul acestor axe prioritare în luna iunie 2013.

Ca urmare a concluziilor auditului de conformitate, Comisia Europeană a acordat avizul favorabil pentru conformitate aferent Anei prioritare 4 „Dezvoltarea durabilă a zonelor pescărești” din cadrul POP.

Constatări

audit de sistem

a) La nivelul Autorității de Management POP

Cu ocazia auditului de sistem au fost identificate deficiențe în ceea ce privește calitatea verificărilor de management, îndeplinirea funcțiilor de control și antifraudă, precum și utilizarea, pentru anumite procese, a unui cadru procedural neclar. Mai jos sunt redate, cu titlu de exemplu, unele deficiențe identificate:

Autorizarea plăților

- ◆ în ceea ce privește autorizarea plăților pentru proiectele depuse în cadrul *Axei prioritare 2, măsura 2.1 – „Acvacultură, Acțiunea 4 - Măsuri pentru mediul acvatic - Trecerea la acvacultura ecologică”*, AM POP nu s-a asigurat că plățile către beneficiari au fost efectuate conform prevederilor legale privind perioadele de conversie la acvacultura ecologică și pe baza documentelor justificative care să ateste suprafețele aflate în conversie.

Controale ale Autorității de Management

- ◆ ca urmare a analizei cadrului procedural și testării modului de funcționare a controalelor efectuate în cadrul AM POP pentru cererile de finanțare depuse de solicitanți în cadrul *Axei prioritare 3, Măsura 3.5 – „Proiecte pilot”*, au fost constatate deficiențe în procesul de verificare a eligibilității și evaluării tehnico-economice a cererilor de finanțare datorită faptului că nu a fost stabilit în mod adecvat cadrul procedural specific cerințelor de eligibilitate prevăzute de art. 41 din Regulamentul CE nr. 1198/2006 și art. 19 din Regulamentul CE nr. 498/2007.

Sisteme informatice computerizate

- ◆ modulul din sistemul informatic SIMPOP, aferent achizițiilor realizate de către beneficiarii de finanțare nu este complet și nu oferă informații relevante, corespunzătoare înregistrărilor din dosarele de achiziții avizate conform reglementărilor procedurale.

În aplicația informatică nu sunt proiectate fluxuri care să permită validarea plăților în funcție de avizul acordat de AM POP asupra procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții realizate de către beneficiarii de finanțare.

- ◆ din analiza structurii de date implementate în SIMPOP corespunzătoare procesului de elaborare a declarațiilor lunare de cheltuieli, la nivelul AM POP s-a constatat că nu sunt create structuri integrate de informație în SIMPOP referitoare la cererile de plată/rambursare validate pentru decontare, plătite și supuse certificării ACP.

b) La nivelul Autorității de Certificare

- ◆ procedura de pregătire și transmitere a declarațiilor lunare de cheltuieli și a aplicațiilor de plată către Comisia Europeană nu prevede transmiterea la AM a unei situații detaliate cu eventualele corecții și/sau ajustări efectuate, astfel încât AM să poată avea o evidență clară a sumelor necertificate/amânate de la certificare sau a corecțiilor temporare efectuate de AC.

Constatări audit de operațiuni

În anul 2012, pentru Programul Operațional Pescuit au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 18.755 mii euro. Eșantionul auditat a cuprins 146 cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate Comisiei Europene de 17.645 mii euro, ceea ce reprezintă 94,08 % din cheltuielile declarate în anul 2012.

În urma verificărilor efectuate, s-au constatat deficiențe cu impact financiar în cheltuielile declarate CE în anul 2012 în sumă de 1.442 mii euro.

Principalele constatări rezultate în urma verificărilor efectuate au vizat abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice în sumă de 20 mii euro și efectuarea de către beneficiari a unor cheltuieli apreciate ca fiind neeligibile în sumă de 1.422 mii euro.

Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

Au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare în valoare totală de 200 mii euro, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2012 al acestor corecții fiind de 20 mii euro.

Exemplificăm:

- ◆ în cadrul unui proiect al cărui obiectiv este *amenajarea unei ferme piscicole*, din verificarea modului de atribuire a unui contract de execuție lucrări, s-a constatat că oferta câștigătoare nu îndeplinea cerințele minime de calificare și selecție specificate în documentația de atribuire. Astfel, ofertantul câștigător nu a făcut dovada derulării a cel puțin unui contract de lucrări privind amenajarea unei ferme piscicole cu creștere în sistem intensiv. În consecință, fiind încălcat principiul tratamentului egal pe parcursul derulării procedurii de atribuire a contractului, a fost propusă o corecție financiară de 10% din valoarea contractului, respectiv 184 mii euro, impactul în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de 11 mii euro;
- ◆ în cadrul unui proiect al cărui obiectiv este *reabilitarea și modernizarea unei incinte piscicole pentru o fermă de crap*, s-a constatat că pentru achiziția de produse chimice de destufizare, beneficiarul a aplicat în mod eronat procedura de achiziție directă, deși valoarea produselor achiziționate era peste pragul de la care era obligatorie derularea procedurii de cerere de oferte. Astfel, contractul a fost atribuit fără lansarea unei publicități adecvate, prin nerespectarea principiului transparenței. Pentru această abatere s-a propus aplicarea unei corecții financiare de 25% din valoarea eligibilă a contractului, impactul financiar al acesteia în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de 6 mii euro;
- ◆ în cadrul unui proiect al cărui obiectiv vizează *dezvoltarea și modernizarea unei secții de procesare pește prin achiziția de echipamente și utilaje performante*, au fost constatate abateri de la prevederile în vigoare în domeniul achizițiilor realizate de beneficiarii privați, după cum urmează:
 - în cazul procedurii de atribuire a contractului ce viza *achiziția unui dozator automat pentru produse*

păstoase pentru secția de procesare a peștelui s-a identificat utilizarea unor criterii de calificare și selecție restrictive și nerespectarea principiilor privind transparența și publicitatea;

- în cazul procedurilor de atribuire a două contracte privind achiziția de *mașini și echipamente specializate* precum și a unui *sistem de climatizare și a unor perdele de aer pentru secția de procesare pește*, nu s-au respectat prevederile Instrucțiunilor AM POP, contractele fiind atribuite urmare depunerii unei singure oferte, deși beneficiarul avea obligativitatea reluării procedurii în absența a cel puțin două oferte corespunzătoare. Pentru aceste abateri au fost propuse corecții financiare în sumă de 9 mii euro, impactul financiar în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de 3 mii euro.

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ♦ în cazul unui proiect ce vizează *creșterea intensivă a sturionilor*, finanțat în cadrul Axei prioritare 2, Măsura 2.1 – *Acvacultură*, s-a constatat decontarea unor cheltuieli neeligibile în valoare totală de 1.227 mii euro reprezentând contravaloarea contractelor de vânzare-cumpărare a bunurilor imobile aferente exploatarei piscicole, considerate neeligibile în baza prevederilor art. 28 alin. (2) din Regulamentul (CE) nr. 1198/2006;
- ♦ decontarea în cadrul unui proiect al cărui obiectiv este *construirea unei ferme piscicole*, a unor cheltuieli neeligibile în valoare totală de 138 mii euro, reprezentând:
 - contravaloarea unei construcții în sumă de 70 mii euro care la data vizitei pe teren era utilizată pentru locuit, fără a respecta obiectivul descris în documentația proiectului;
 - decontarea contravalorii unui mijloc de transport ale cărui caracteristici tehnice erau superioare celor prevăzute în cererea de finanțare, în sumă de 47 mii euro;
 - contravaloarea unui mijloc de transport ale cărui caracteristici nu corespund specificațiilor tehnice înscrise în cererea de finanțare, în sumă de 13 mii euro;
 - autorizarea în mod eronat la plată a sumei de 8 mii euro, reprezentând contravaloarea unei instalații antiefracție, ale cărei părți componente nu au fost identificate cu ocazia efectuării vizitei pe teren.
- ♦ plata eronată a primei în valoare de 5 mii euro, pentru primul și al doilea an de conversie la acvacultura ecologică, aferentă unei suprafețe care nu reprezenta luciu de apă – în cazul unui proiect ce vizează *trecerea la avcicultura ecologică a amenajărilor piscicole*, depus în cadrul Axei prioritare 2, Măsura 2.1 *Acvacultură*, Acțiunea 4 – *Măsuri pentru mediul acvatic – Trecerea la acvacultura ecologică*.

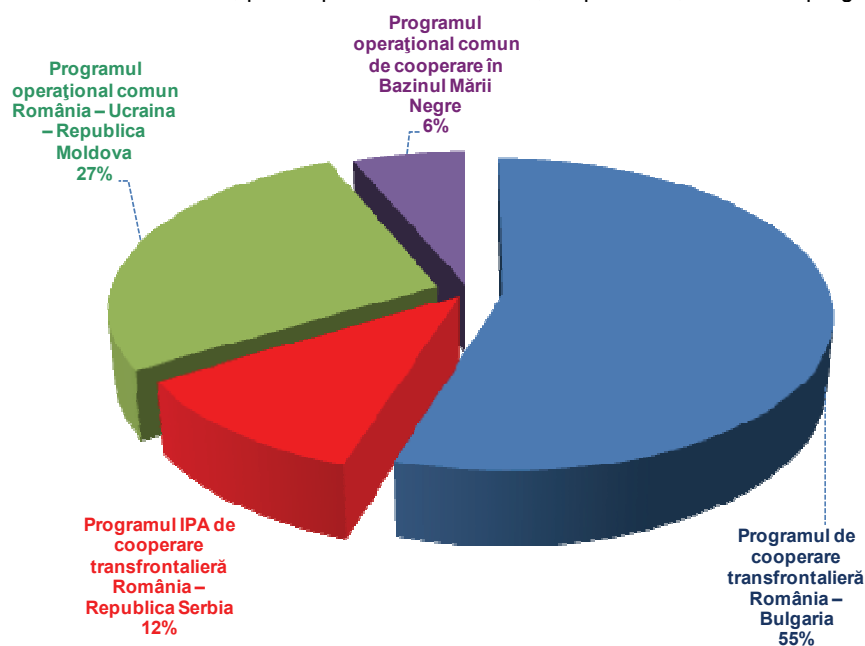
6.5. Programe de cooperare și vecinătate

Pentru dezvoltarea echilibrată a întregului teritoriu comunitar, prin încurajarea cooperării și schimbului de bune practici între toate regiunile Uniunii Europene, în cadrul Obiectivului Cooperare Teritorială Europeană, România asigură gestionarea asistenței financiare nerambursabilă din partea Comisiei Europene în sumă totală de 270.941 mii euro, pentru perioada de programare 2007-2013. De asemenea, pentru asigurarea dezvoltării cooperării între Uniunea Europeană și zona est-europeană, prin Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat, România gestionează suma de 152.415 mii euro, pentru perioada de programare 2007-2013.

Din suma totală de 423.356 mii euro sunt finanțate următoarele **4 programe**, respectiv:

- Programul de cooperare transfrontalieră România - Bulgaria, finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională;
- Programul IPA de cooperare transfrontalieră România - Republica Serbia, finanțat din Instrumentul pentru Asistență de Preaderare;
- Programul operațional comun România - Ucraina - Republica Moldova, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat;
- Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre, finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat.

Mai jos este prezentată alocarea financiară, pentru perioada 2007-2012, în procente, la nivel de program:

Din graficul prezentat, rezultă că cea mai mare pondere din punct de vedere al alocării o are Programul de cooperare transfrontalieră România - Bulgaria cu 55% din total.

A. Stadiul implementării programelor de cooperare și vecinătate

Potrivit informațiilor furnizate de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, stadiul implementării programelor, la data de 31.12.2012, se prezintă după cum urmează:

PROGRAM	Alocare financiară pentru perioada 2007-2012	Sume contractate	Sume plătite către beneficiari	Sume transferate de Comisia Europeană	Rata de absorbție
	contribuția UE	contribuția UE	contribuția UE	contribuția UE	contribuția UE
	mii euro	mii euro	mii euro	mii euro	%
0	1	2	3	4	5 = 4/1
PCT RoBg	213.414	212.860	41.278	21.655	10
PCT RoSe	44.477	30.219	24.380	11.522	26
POC RoUaMd	106.106	44.107	17.485	61.073*	58
POC Marea Neagră	24.554	8.402	2.866	12.827*	52
TOTAL	388.551	295.588	86.009	107.077	28

Tabel 15 - Stadiul implementării programelor de cooperare și vecinătate la data de 31.12.2012

Sursa: Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

*Sumele plătite beneficiarului sunt mai mici decât sumele transferate de CE din cauza sistemului de plăți specific celor două programe operaționale deoarece plățile efectuate de CE corespund nevoilor financiare ale programelor, fiind bazate pe bugetele anuale estimative transmise de Autoritatea Comună de Management

Din datele de mai sus rezultă un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007 - 2012 de 76% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 28% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade.

B. Principalele aspecte rezultate din auditul programelor de cooperare și vecinătate

În raport cu prevederile comunitare aplicabile pentru programele de cooperare transfrontalieră, Autoritatea de Audit realizează, în principal, acțiuni de audit de sistem și audit de operațiuni. Rezultatele auditurilor de sistem și de operațiuni sunt incluse în raportul anual de control ce se transmite Comisiei Europene până la 31 decembrie al fiecărui an pentru Programul de cooperare transfrontalieră România - Bulgaria și Programul IPA de cooperare transfrontalieră România - Republica Serbia. Raportul anual de control se întocmește la nivel de program și este însoțit de o opinie de audit.

6.5.1. PROGRAMUL DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA - BULGARIA

Finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională

Obiectiv Program

Obiectivul general al programului este acela de a reuni persoanele, comunitățile și economiile zonei transfrontaliere România - Bulgaria și de a sprijini crearea de către acestea a unei zone de cooperare, care să valorizeze resursele și avantajele sale umane, naturale și ecologice, bazându-se pe o abordare durabilă.

Stadiul implementării la 31.12.2012

La data de 31.12.2012, pentru Programul de cooperare transfrontalieră România - Bulgaria (**PCT RO-BG**), s-a constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2012 de 99,74%, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 10% din totalul alocațiilor bugetare comunitare aferente perioadei menționate.

Constatări audit de sistem

În cadrul auditului de sistem ce a vizat funcționarea **sistemului de management și control al PCT RO-BG**, principalele deficiențe constatate au fost următoarele:

- ♦ Autoritatea de Management și Secretariatul Tehnic Comun nu au capacitate suficientă pentru a verifica implementarea tehnică a contractelor de lucrări derulate în baza legislației privind achizițiile publice;
- ♦ Autoritatea de Certificare reperformează verificarea procedurilor de achiziție publică derulate de beneficiarii/partenerii români, pe baza unei analize de risc, aceste controale nefiind aplicate și pentru beneficiarii/partenerii bulgari;
- ♦ Urmare recomandărilor Autorității de Audit privind generarea corectă de către sistemul informatic MIS-ETC. a declarațiilor lunare de cheltuieli, Autoritatea de Management întreprinde demersurile necesare clarificării modalităților de introducere în sistem a controalelor și suspendărilor, precum și introducerii și validării declarațiilor de cheltuieli.

Constatări audit de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2012, aferente proiectelor finanțate în cadrul PCT RO-BG.

În anul 2012, pentru PCT RO-BG au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 42.642 mii euro. Eșantionul auditat a cuprins 63 de cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 24.879 mii euro, ceea ce reprezintă 58,34% din cheltuielile declarate în anul 2012.

Cu ocazia auditului au fost constatate deficiențe cu impact financiar în cazul unui număr de 20 proiecte și a fost propusă aplicarea unor corecții financiare în sumă totală de 663 mii euro, aferentă cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2012.

Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

Au fost constatate abateri de la prevederile legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice, pentru care Autoritatea de Audit a propus corecții financiare în valoare totală de 812 mii euro, impactul financiar în cheltuielile declarate în anul 2012 al acestor corecții fiind de 663 mii euro.

Principalele abateri de la respectarea legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice au fost identificate:

- ♦ în cadrul unui proiect având ca obiectiv *elaborarea planului cadastral pentru drumurile județene din județul Teleorman și a strategiei comune de dezvoltare a infrastructurii în județul Teleorman și orașul Belene*, beneficiarul român a atribuit contractul de elaborare a planului cadastral pentru drumurile județene, la un preț nejustificat de mare, prin încălcarea principiului eficienței utilizării fondurilor, așa cum este stabilit prin art. 2 alin. 2) lit. f) din OUG nr. 34/2006. Pentru această abatere s-a propus aplicarea unei corecții financiare cu impact în cheltuieli declarate CE în sumă de 190 mii euro;
- ♦ în cadrul unui proiect al cărui obiectiv este *reabilitarea infrastructurii de acces pentru dezvoltarea cooperării transfrontaliere în regiunea Giurgiu-Ruse*, beneficiarul român a impus prin documentația de atribuire a contractului de reabilitare și modernizare a traseului rutier Răsuceni – Giurgiu criterii de calificare și selecție restrictive în ceea ce privește capacitatea economico-financiară a ofertanților și personalul minim solicitat. Pentru această abatere a fost propusă aplicarea unei corecții financiare în sumă de 173 mii euro, impactul financiar în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de 149 mii euro;
- ♦ în cadrul unui proiect având ca obiectiv *îmbunătățirea accesului rutier către punctul de trecere a frontierei Bechet - Oryahovoși reabilitarea drumului județean DJ 561 B, județul Dolj, precum și a străzii Tsanko Tzerkovski, Municipiul Mizia din Districtul Vratsa, Bulgaria*, pentru atribuirea contractului de reabilitare a străzii Tsanko Tzerkovski și a sistemului de canalizare aferent, beneficiarul bulgar a restricționat în mod nejustificat participarea ofertanților la procedura de atribuire a contractului de achiziție publică prin utilizarea unor cerințe de calificare și selecție restrictive. Pentru această abatere s-a propus aplicarea unei corecții financiare în sumă de 138 mii euro, impactul financiar în cheltuieli declarate CE în 2012 fiind de 101 mii euro.

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ în cadrul unui proiect având ca obiectiv cooperarea transfrontalieră între școlile publice din două localități aparținând regiunii Ruse-Giurgiu, privind crearea unor relații parteneriale de durată, bazate pe activități extracuriculare cu accent sportiv și creativ destinate elevilor din școlile publice din cele două țări, beneficiarul român a contractat servicii specifice pentru organizarea și desfășurarea unui concurs de eseuri literare, în condițiile existenței mai multor indicii de conflicte de interese, în cazul unor persoane implicate în derularea proiectului, precum și în conducerea entității către care s-a atribuit contractul. Pentru neregulile identificate, a fost propusă aplicarea unei corecții de 100% pentru cheltuielile efectuate în cadrul acestui contract, în sumă de 10 mii euro.

6.5.2 PROGRAMUL IPA DE COOPERARE TRANSFRONTALIERĂ ROMÂNIA - REPUBLICA SERBIA

Finanțat din Instrumentul pentru Asistență de Preaderare

Obiectiv Program

Obiectivul general al programului este acela de a utiliza proiectele transfrontaliere comune și acțiunile comune derulate de părțile interesate din România și Serbia ca bază pentru o dezvoltare socio-economică mai echilibrată și durabilă în zona de frontieră româno-sârbă.

Stadiul implementării la 31.12.2012

La data de 31.12.2012, pentru Programul IPA de cooperare transfrontalieră România - Republica Serbia (PCT RoSe), s-a constatat un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2012 de 68% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 26% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade.

Constatări audit de sistem

În cadrul auditului de sistem ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al PCT RoSe, s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe:

- ◆ controlul exercitat de către Unitatea de Control de Prim Nivel și Autoritatea de Management în ceea ce privește cheltuielile declarate de beneficiarul din Republica Serbia al proiectului „*Founding Banat Tennis Association*”, asupra modului de atribuire a contractelor de achiziție publică, nu a funcționat corespunzător. Astfel, nu a fost identificat un potențial conflict de interese între 2 oferte depuse, precum și încălcarea clauzelor etice din Ghidul Practic privind procedura de contractare a finanțării de la bugetul general al Uniunii Europene, în contextul acțiunilor externe;
- ◆ aplicarea de către Autoritatea de Management a procedurii de eșantionare a cererilor de rambursare pe baza analizei de risc a condus la verificarea documentelor suport doar pentru 13 cereri de rambursare (11,5%) din 113 depuse de beneficiari.

Constatări audit de operațiuni

Auditul de operațiuni a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene în anul 2012 aferente proiectelor finanțate în cadrul PCT RoSe.

În anul 2012, pentru PCT RoSe au fost declarate Comisiei Europene cheltuieli în sumă totală de 11.194 mii euro. Eșantionul auditat a cuprins 45 cereri de rambursare ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 6.080 mii euro, ceea ce reprezintă 54% din cheltuielile declarate în anul 2012.

Cu ocazia auditului au fost constatate deficiențe cu impact financiar în cazul unui număr de 4 proiecte și a fost propusă aplicarea unor corecții financiare în sumă totală de 17 mii euro, aferentă cheltuielilor declarate Comisiei Europene în anul 2012.

Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor

În ceea ce privește acest aspect au fost constatate următoarele:

- ◆ În cadrul proiectului „*Monitoring and alarming systems in cases of natural disasters*” au fost decontate cheltuieli de interpretariat în valoare 3.649,66 euro pentru o persoană care a desfășurat în aceeași perioadă, același interval orar, atât servicii de interpret de limba sârbă în cadrul acestui proiect, cât și activități specifice de manager de proiect pentru un alt proiect finanțat din fonduri europene și anume proiectul „*Back to the future*” finanțat tot prin Programul de cooperare transfrontalieră România - Serbia, precum și activități de asistent manager de proiect într-un proiect finanțat prin POS DRU. În același timp, această persoană a figurat ca fiind angajată cu normă întreagă la Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Timiș;
- ◆ În cadrul proiectului „*Monitoring and Control of the invasive biological pollutant - Ambrosia artemisifolia L.(spp) „Stop Ambrosia!”*”, beneficiarul a efectuat cheltuieli cu achiziția de echipamente și cu asigurarea a două autoturisme în afara perioadei de implementare a proiectului, impactul financiar al acestor cheltuieli decontate incorect fiind de 2.532,9 euro.

6.5.3. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN ROMÂNIA - UCRAINA - REPUBLICA MOLDOVA *Finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat*

Obiectiv Program

Obiectivul general al programului este acela de a îmbunătăți situația economică, socială și cea a mediului înconjurător în aria programului, în contextul unor granițe sigure, prin intensificarea contactelor dintre partenerii de pe fiecare parte a graniței. Acest scop va fi urmărit în spiritul parteneriatului și cooperării care încurajează activitățile și contactele transfrontaliere și aduce îmbunătățiri tangibile infrastructurii.

Stadiul implementării la 31.12.2012

Pentru Programul operațional comun România - Ucraina - Republica Moldova (POC RoUaMd), rezultă un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007-2012 de 42% raportat la alocările aferente acestei perioade, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 58% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente aceleiași perioade.

Constatări audit de certificare a conturilor anuale POC RoUaMd

În cadrul acestei acțiuni, principalele deficiențe constatate au fost următoarele:

- ♦ în cadrul proiectului pentru dezvoltarea unei rețele transfrontaliere pentru agricultura organică, implementat de Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași, s-au înregistrat întârzieri în depunerea cererilor de rambursare, beneficiarul având obligația de a depune prima cerere intermediară de plată în termen de 12 luni de la începerea implementării proiectului, cererea fiind înaintată cu o întârziere de circa 3 luni;
- ♦ verificările nu sunt aplicate în mod unitar la nivelul tuturor statelor participante în program și principiul tratamentului egal nu este respectat. Astfel, pentru beneficiarii din statele membre ale Uniunii Europene care participă în proiect, controlorul de prim nivel verifică, în procent de 100%, documentele justificative ce însoțesc cererile de plată. În cazul beneficiarilor din statele partenere, cheltuielile efectuate sunt supuse unui audit extern în urma căruia documentele justificative ce însoțesc cererile de plată sunt verificate în procent de doar 60%-80%.

6.5.4. PROGRAMUL OPERAȚIONAL COMUN DE COOPERARE ÎN BAZINUL MĂRII NEGRE *Finanțat din Instrumentul European de Vecinătate și Parteneriat*

Obiectiv Program

Obiectivul global al programului este de a sprijini o dezvoltare economică și socială mai puternică în regiunile din bazinul Mării Negre, bazată pe parteneriate regionale solide și strânsă cooperare. Acest obiectiv se bazează pe promovarea dezvoltării locale, valorile locale comune, promovarea egalității de șanse, îndeosebi reducerea discriminărilor între sexe și valorizarea contribuției femeilor la dezvoltarea economică și socială, îmbunătățirea sustenabilității activităților în domeniul mediului înconjurător, îndeosebi a acelorora cu impact regional, precum și promovarea integrării culturale și a schimburilor reciproce între comunitățile din bazinul Mării Negre.

Stadiul implementării la 31.12.2012

La data de 31.12.2012, pentru Programul operațional comun de cooperare în Bazinul Mării Negre (POC Marea Neagră), se constată un grad de contractare a fondurilor nerambursabile alocate (contribuția UE) în perioada 2007 – 2012 de 34%, iar plățile efectuate de către Comisia Europeană reprezintă 52% din totalul alocărilor bugetare comunitare aferente perioadei menționate.

Această diferență este explicată prin faptul că plățile efectuate de CE corespund nevoilor financiare ale programelor, fiind bazate pe bugetele anuale estimative transmise de Autoritatea Comună de Management și nu pe sumele efectiv plătite beneficiarilor.

Constatări audit de certificare a conturilor anuale POC Marea Neagră

În cadrul acestei acțiuni, principalele deficiențe identificate au vizat, în principal, aspecte privind aplicarea în mod neunitar a verificărilor la nivelul tuturor statelor participante în program și nerespectarea principiului tratamentului egal. Astfel, pentru beneficiarii din statele membre Uniunii Europene care participă în proiect, controlorul de prim nivel verifică, în procent de 100%, documentele justificative ce însoțesc cererile de plată, iar în cazul beneficiarilor din statele partenere, cheltuielile efectuate sunt supuse unui audit extern în urma căruia documentele justificative ce însoțesc cererile de plată sunt verificate în procent de doar 60%-80%.

6.6. Programul General Solidaritatea și Gestionarea fluxurilor migratorii

Scurtă prezentare	Programului General „Solidaritatea și Gestionarea fluxurilor migratorii” (PG SOLID) reprezintă mecanismul de întărire a libertății, securității și justiției și de aplicare a principiului solidarității între statele membre ale Uniunii Europene pentru perioada 2007-2013 și cuprinde Fondul european de integrare a resortisanților țărilor terțe, Fondul european pentru refugiați, Fondul european de returnare și Fondul pentru frontierele externe. Au fost derulate 2 misiuni de audit (1 misiune de audit de sistem și 1 misiune de audit de proiecte) ce au vizat toate cele patru fonduri din cadrul PG SOLID.
Constatări audit de sistem	În cadrul auditului de sistem ce a vizat funcționarea sistemului de management și control al PG SOLID, s-au constatat, în principal, următoarele deficiențe: ♦ Autoritatea Responsabilă din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nu a asigurat existența și funcționarea unui sistem informatic de colectare a datelor pentru gestiunea financiară, monitorizare, control și evaluare, specific PG SOLID; ♦ Autoritatea responsabilă și Autoritatea delegată pentru Fondul privind frontierele externe nu au realizat verificări adecvate referitoare la legalitatea și regularitatea tranzacțiilor specifice unor contracte finanțate din acest fond; ♦ fluctuație semnificativă a personalului cu funcții de execuție din cadrul Autorităților delegate pentru contractare și plată (Oficiul Român pentru Imigrări, Direcția Generală Mecanisme și Instrumente Financiare Nerambursabile din cadrul Ministerului Fondurilor Europene), fapt ce ar putea conduce la realizarea sarcinilor delegate într-un mediu cu risc ridicat.
Constatări audit de proiecte	Auditul de proiecte a vizat cheltuielile declarate Comisiei Europene pentru programele anuale 2010 - ale căror cheltuieli au o perioadă de eligibilitate până în anul 2013 - aferente proiectelor finanțate în cadrul PG SOLID. Pentru aceste programe, au fost efectuate cheltuieli în sumă totală de 16.024 mii euro. Eșantionul auditat a cuprins 15 proiecte ale beneficiarilor cu o valoare a cheltuielilor declarate de 9.883 mii euro, ceea ce reprezintă 62% din cheltuielile declarate.
a) Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice	Cu ocazia auditului, au fost constatate deficiențe cu impact financiar în cazul unui număr de 4 proiecte fiind propuse corecții financiare în sumă totală de 62 mii euro aferente cheltuielilor declarate Comisiei Europene pentru programele anuale 2010, din care exemplificăm: ♦ pentru atribuirea contractului de lucrări pentru proiectare și consolidare, modernizare și extindere imobil sediu Sectorului Poliției de Frontieră Chilia, autoritatea contractantă a creat un avantaj ofertantului câștigător prin acceptarea din partea acestuia a unor documente emise ulterior începerii procedurii de evaluare a ofertelor, încălcând astfel prevederile legislației privind achizițiile publice; ♦ Organizația Internațională pentru Migrație a încheiat un contract pentru prestarea serviciilor de monitorizare materiale jurnalistice din presa centrală cu încălcarea prevederilor manualului propriu de achiziții și a principiilor transparenței și tratamentului egal față de potențialii contractori.
b) Respectarea condițiilor de eligibilitate a cheltuielilor	S-a constatat că Ministerul Afacerilor Externe a aprobat decontarea unor cheltuieli neeligibile de 14 mii euro specifice contractului de reamenajare sediu Consulat General al României la Shanghai.

6.7. Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene

Scurtă prezentare

Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene (FSUE) este principalul instrument de care dispune UE pentru a face față catastrofelor naturale majore și pentru a-și manifesta solidaritatea cu regiunile din Europa afectate de dezastre. Fondul a fost creat ca reacție la inundațiile devastatoare care au lovit Europa Centrală în vara anului 2002, fiind utilizat în cazul a diverse tipuri de dezastre: inundații, incendii forestiere, cutremure, furtuni și secetă. Fondul se limitează, în principiu, la pagubele care nu fac obiectul asigurărilor și nu compensează pierderile suferite de persoanele fizice. FSUE vine în completarea bugetului alocat de statele membre pentru măsurile întreprinse de acestea în situații de urgență.

Prin Decizia C(2011) 3851 din 06.06.2011 a fost acordată României o subvenție din FSUE în sumă de **24.968 mii euro**, în scopul înlăturării efectelor produse de inundațiile din lunile iunie-iulie 2010.

Constatări audit de sistem

Deficiențele constatate cu privire la funcționarea sistemului de management și control instituit pentru FSUE 2010 la nivelul Autorității Coordonatoare și de Management – Secretariatul General al Guvernului (ACM - SGG) și la nivelul Autorităților de Implementare au vizat următoarele aspecte:

- ♦ înregistrarea de întârzieri semnificative în stabilirea cadrului legal, instituțional și procedural pentru implementarea și respectiv derularea FSUE;
- ♦ la nivelul ACM nu au fost prezentate documente din care să rezulte că au fost efectuate misiuni de audit intern cu privire la implementarea subvenției din FSUE 2010;
- ♦ verificările efectuate la fața locului de către Autoritatea de implementare din cadrul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii (MTI) nu au fost documentate corespunzător;
- ♦ reglementarea prin proceduri a modului în care Autoritățile de Implementare, în calitate de instituții care dețin responsabilitatea implementării tehnice și financiare a FSUE, în conformitate cu prevederile Acordurilor de implementare subsidiare, se asigură de existența unei evidențe contabile care să permită identificarea tranzacțiilor legate de împrumutul nerambursabil la nivelul beneficiarilor finali, nu a fost efectuată în mod corespunzător;
- ♦ legislația națională în domeniul achizițiilor publice nu a fost respectată în cazul proiectelor propuse spre finanțare din FSUE de către Autoritatea de implementare din cadrul Ministerului Mediului și Pădurilor și verificate de Autoritatea de Audit.

Constatări audit de operațiuni

În cadrul auditului de operațiuni au fost auditate cheltuieli în sumă de 17.338 mii euro, reprezentând 69,53% din totalul plăților efectuate, în sumă de 24.936 mii euro, fiind constatate deficiențe în sumă de 333 mii euro, care vizează nerespectarea prevederilor legale privind achizițiile publice, precum și neeligibilitatea unor cheltuieli decontate din FSUE:

Aplicarea prevederilor legislației comunitare și/sau naționale în domeniul achizițiilor publice

- ♦ prevederile legislației naționale în domeniul achizițiilor publice cu privire la procedurile de negociere fără publicarea unui anunț de participare, nu a fost respectată în cazul celor 8 proiecte auditate, finanțate din FSUE de către Autoritatea de implementare din cadrul Ministerului Mediului și Pădurilor. Astfel, în cazul acestor proiecte nu a fost asigurată o concurență reală ofertanților, iar invitația de participare la negociere a fost transmisă unui singur ofertant care a fost declarat câștigător;
- ♦ prevederile legale în domeniul achizițiilor publice, în ceea ce privește contractarea de lucrări suplimentare nu au fost respectate. Astfel, în cazul unui proiect s-a constatat că, ulterior aprobării actului adițional, au fost întocmite note de comandă suplimentară, prin care au fost contractate lucrări peste limita prevăzută la art. 122 lit. i) din OUG nr. 34/2006, impactul financiar fiind de 151 mii euro;
- ♦ decontarea din FSUE a unor cheltuieli pentru plantare puiet în sumă de 177 mii euro, în condițiile în care la vizita la fața locului nu a fost identificată existența puietilor, deficiență identificată în cazul a două proiecte;
- ♦ decontarea din FSUE a unor cheltuieli în sumă de 5 mii euro, reprezentând cheltuieli cu organizarea de șantier peste limita procentelor stabilite prin contractele de execuție, deficiență constatată în cazul a două proiecte.

Concluzii și recomandări

În ceea ce privește exercițiul bugetar 2012, acțiunile de audit au acoperit, conform obligațiilor care decurg din cadrul de reglementare, toate categoriile de fonduri (pre-aderare și post-aderare) alocate României de către Uniunea Europeană și destinate finanțării obiectivelor stabilite prin Politica de Coeziune, Politica Agricolă Comună, Politica Comună în domeniul Pescuitului, Politica Externă și de Securitate Comună, precum și obiectivele specifice finanțate prin Fondul de Solidaritate al Uniunii Europene, pentru care Autoritatea de Audit a fost desemnată să efectueze audit public extern.

În acest sens au fost evaluate sistemele de management și control instituite la nivelul autorităților naționale și organismelor delegate responsabile cu gestionarea finanțării nerambursabile, cu certificarea și plata cheltuielilor, precum și cele instituite la nivelul organismelor responsabile cu verificarea ex-ante a procedurilor de atribuire.

Sintetic, principalele deficiențe identificate cu ocazia acțiunilor de audit efectuate, vizează următoarele aspecte:

- ♦ **eficacitatea controalelor și verificărilor efectuate de către entitățile direct responsabile de gestionarea programelor/fondurilor nerambursabile**

Au fost detectate situații când acestea nu au funcționat la un nivel adecvat și, prin urmare au fost solicitate la rambursare și plătite cheltuieli ce nu respectă cerințele de eligibilitate stabilite prin contractele de finanțare și/sau legislația aplicabilă sau provin din nerespectarea cerințelor legale în materie de achiziții publice.

Deficiențele identificate la nivelul sistemelor de management și control au fost susținute de neregulile constatate în urma desfășurării misiunilor de audit de operațiuni. Astfel în urma **verificării**

pe bază de eşantion reprezentativ a cheltuielilor efectuate de beneficiarii de fonduri, inclusiv a procedurilor de achiziții și tranzacțiilor care stau la baza acestora, verificările au evidențiat că zonele expuse erorilor rămân în continuare cele ce vizează includerea în aplicațiile de plată către CE a unor cheltuieli care:

- a) nu respectă cerințele de eligibilitate stabilite prin contractele de finanțare și prin legislația aplicabilă sau provin din aplicarea defectuoasă a procedurilor de lucru, fiind identificate:
- ♦ erori privind eligibilitatea (cheltuielile nu întrunesc criteriile de eligibilitate: comisioane bancare, garanții de bună execuție, salarii, costuri colaterale unor cheltuieli de leasing etc.);
 - ♦ erori privind realitatea operațiunilor (rambursarea unor cheltuieli pentru care nu există/nu au fost prezentate probe că ar fi fost suportate efectiv);
 - ♦ erori privind autorizarea unor cheltuieli (autorizarea eronată la plată a unor suprafețe de teren arabil; neconcordanțe între suprafața solicitată la plată și suprafața din documentele justificative; calcularea incorectă a unor cheltuieli/plăți cum sunt diferențele de curs valutar);
 - ♦ erori de natura nerespectării unui management financiar riguros (cheltuieli nerezonabile, supradimensionarea cheltuielilor).
- b) nu sunt conforme cu prevederile legislative comunitare și naționale în domeniul achizițiilor publice
- Tipologia neregulilor detectate la nivelul achizițiilor publice este similară cu cele detectate în anii precedenți și se referă în principal la impunerea, prin documentația de atribuire, a unor cerințe restrictive de calificare și selecție, neîndeplinirea de către oferta câștigătoare a cerințelor minime de calificare și selecție, nerespectarea cerințelor privind publicitatea și transparența în derularea procedurilor de achiziție, încheierea de acte adiționale prin procedura de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără ca lucrările suplimentare să fie datorate unor circumstanțe imprevizibile etc.

Pentru eliminarea acestor deficiențe, Autoritatea de Audit a formulat recomandări în direcția creșterii eficacității controalelor sistemelor de management și a consolidării acestora astfel încât să prevină apariția unor erori în viitor, precum și în direcția ajustării procedurilor operaționale în sensul completării conținutului acestora pentru a acoperi zonele deficitare.

Referitor la neregulile detectate în zona achizițiilor publice, Autoritatea de Audit a recomandat autorităților naționale responsabile cu gestionarea fondurilor aplicarea unor corecții financiare în conformitate cu legislația națională aplicabilă, în funcție de natura și gravitatea neregulii constatate.

În conformitate cu prevederile art. 98 din regulamentul CE nr. 1083/2006, resursele eliberate ca urmare a aplicării unor corecții financiare de către statul membru, rămân la dispoziția acestuia și se pot reutiliza de către statul membru pe alte proiecte decât cele afectate de nereguli până la data de 31.12.2015, data la care mai pot fi considerate ca fiind fonduri eligibile pentru perioada de programare 2007-2013.

În ceea ce privește sumele plătite necuvenit, Autoritatea de Audit a formulat recomandări specifice în sensul recuperării acestora conform prevederilor legale, precum și regularizării acestor sume cu cele incluse în declarațiile de cheltuieli transmise Comisiei Europene.

♦ **managementul neregulilor, gestionarea debitelor și a recuperărilor**

La nivelul anumitor entități s-a constatat că procesul de constatare-gestionare-recuperare a neregulilor/debitelor/sumelor retrase, inclusiv monitorizarea întregului proces nu s-a desfășurat întotdeauna în conformitate cu prevederile legale și procedurale aplicabile sau procedurile operaționale utilizate nu cuprindeau suficiente prevederi care să asigure o pistă de audit clară, astfel încât să permită o monitorizare facilă și o corectă reflectare a situației debitelor în evidențele entității. Totodată, la nivelul autorității de certificare și plată, evidența sumelor aferente debitelor și recuperărilor nu oferă claritatea necesară în ceea ce privește cuantumul debitului/sumei recuperate în raport cu fiecare aplicație de plată afectată, transmisă către CE;

Recomandările Autorității de Audit au fost orientate către asigurarea unei mai bune activități de urmărire a debitelor și recuperării acestora atât intern, la nivelul entității responsabile de gestionarea programului, cât și la nivelul autorității de certificare și plată. De asemenea, pentru asigurarea corectitudinii datelor și evidențelor la nivel inter-instituțional s-a recomandat realizarea unor reconcilierii periodice între autoritatea de certificare și plată și autoritățile naționale responsabile cu gestionarea fondurilor.

♦ **verificări efectuate de către autoritățile naționale (ANRMAP/UCVAP) pe segmentul ex-ante al procesului de derulare a achizițiilor publice.**

La nivelul ANRMAP s-a constatat că în unele cazuri au existat neconcordanțe/pneconformități care nu au fost depistate în procesul de verificare, validare a documentației de atribuire de către experții ANRMAP. Totodată, s-a constatat că nu există întotdeauna o abordare unitară în ceea ce privește tratarea unor spețe similare.

Și la nivelul UCVAP au fost detectate situații în care observatorii CVAP/UCVAP nu au sesizat anumite neconformități/neconcordanțe în procesul de evaluare la care au participat în calitate de observatori.

Autoritatea de Audit a recomandat măsuri de dezvoltare a capacității acestor instituții de a detecta abaterile de la prevederile legislației în vigoare încă din faza ex-ante a procesului de achiziție publică, astfel încât să se prevină riscul aplicării ulterioare a unor corecții financiare. Printre recomandările formulate au fost cele care vizau întărirea cadrului legislativ și procedural, acordarea unei atenții sporite modului de completare a listelor de verificare utilizate la nivelul ANRMAP și UCVAP, consolidarea procesului de revizuire și supervizare a verificărilor realizate de experții celor două instituții.

♦ **fiabilitatea informațiilor generate de sistemele naționale de informare și monitorizare financiară**

În urma verificărilor efectuate s-a constatat că la nivelul anumitor entități auditate există întârzieri în introducerea datelor în sistemele informatice naționale de monitorizare financiară, astfel că anumite rapoarte generate de aplicațiile informatice, ca de exemplu, cele cu privire la cheltuielile certificate Comisiei Europene, nu oferă date fiabile și de încredere pentru utilizatori.

Prin urmare au fost formulate recomandări pentru eliminarea deficiențelor recurente ce vizează actualizarea datelor din sistemele informatice naționale de monitorizare financiară, sisteme ce se doresc a fi, printre altele și un instrument util al managementului autorităților naționale responsabile cu gestionarea asistenței financiare nerambursabile.

În perioada de raportare activitatea Autorității de Audit s-a concentrat de asemenea, pe realizarea **auditelor la finalizarea măsurilor Ex-ISPA**, fiind astfel auditate un număr de 26 de măsuri Ex-ISPA.

Principalele deficiențe constatate au vizat de asemenea:

- ♦ efectuarea unor cheltuieli fără respectarea cerințelor de eligibilitate stabilite prin legislația națională și comunitară, cum ar fi:
 - plăți nejustificate către antreprenori și consultanți reprezentând avansuri, lucrări neexecutate/servicii nerealizate, ordine de variație nefundamentate, sume ce trebuiau reținute până la finalizarea perioadei de garanție
 - decontarea unor echipamente/piese de schimb care nu îndeplineau normele de eligibilitate,
 - plata dublă a aceluiași categorii de lucrări.
- ♦ segmentul achizițiilor publice unde au fost detectate deficiențe în special în ceea ce privește acordarea unor lucrări suplimentare aceluiași contractor fără a fi îndeplinite prevederile legale referitoare la caracterul imprevizibil. De asemenea, s-a constatat în anumite cazuri că ofertanții declarați câștigători nu îndeplineau în totalitate cerințele privind capacitatea tehnică pentru realizarea contractului.

Autoritatea de Audit a comunicat Comisiei Europene concluziile verificărilor sale la finalizarea măsurilor Ex-ISPA, Comisia putând solicita autorităților naționale responsabile deducerea sumelor stabilite ca neeligibile și revizuirea setului de documente care însoțește aplicația finală de plată.

Prin derularea unui audit eficient și credibil, Autoritatea de Audit urmărește asigurarea creșterii responsabilității gestionării fondurilor la nivelul autorităților naționale, precum și utilizării asistenței financiare nerambursabile conform principiului unui management financiar solid.

*

*

*

Raportul public pe anul 2012, prezintă rezultatele acțiunilor de audit/control desfășurate în anul 2013 care au avut ca subiect exercițiul bugetar al anului 2012 și reprezintă pentru cititorul acestuia un prilej de a constata rolul Curții de Conturi în domeniul gestionării resurselor financiare ale statului și ale sectorului public. Prin recomandările formulate, Curtea de Conturi contribuie la îmbunătățirea modului de utilizare corectă și performantă a acestora și, implicit, la protejarea intereselor financiare ale statului român și ale Comunității Europene.

CURTEA DE CONTURI
RAPORTUL PUBLIC PE ANUL 2012

ANEXE

STRUCTURA CURȚII DE CONTURI	CATEGORII DE ENTITĂȚI VERIFICATE											
	OPC	OSC	OTC	CN	SN	RA	RA interes local	SC	SC interes local	Societăți bancare	Alte entități	Total
TOTAL APARAT CENTRAL	68	19	28	7	6	4	0	1	0	3	17	153
Camera de conturi Alba	35		11		2							48
Camera de conturi Arad	28		7			1	1		1		2	40
Camera de conturi Argeș	55		18				1	1	1			76
Camera de conturi Bacău	35		10						1		1	47
Camera de conturi Bihor	42		18					1	1			62
Camera de conturi Bistrița-Năsăud	27	1	9				2					39
Camera de conturi Botoșani	31	1	6						2			40
Camera de conturi Brăila	21	1	15			1	1		1		4	44
Camera de conturi Brașov	22	1	16				3	2	2		1	47
Camera de conturi București	7	13	82		1			1	6		3	113
Camera de conturi Buzău	31		10			1			2			44
Camera de conturi Călărași	22	2	10			1						35
Camera de conturi Caraș-Severin	30	1	11						5			47
Camera de conturi Cluj	33		19			1	3	1	7			64
Camera de conturi Constanța	28	2	22	1	1		4	2	13		1	74
Camera de conturi Covasna	22	2	11						4			39
Camera de conturi Dâmbovița	38	2	9		2	1		1	5		1	59
Camera de conturi Dolj	41		10				2	1	1			55
Camera de conturi Galați	30	1	12	1		1			3			48
Camera de conturi Giurgiu	21	2	14	1					1			39
Camera de conturi Gorj	25		10		1				2			38
Camera de conturi Harghita	31	1	6			1			16			55
Camera de conturi Hunedoara	29	1	13	1					8		1	53
Camera de conturi Ialomița	29	2	11						2			44
Camera de conturi Iași	40	3	6				1					50
Camera de conturi Ilfov	20	1	6			1			5			33
Camera de conturi Maramureș	33	1	8				1		1			44
Camera de conturi Mehedinți	27		9			4					1	41
Camera de conturi Mureș	37		8				1					46
Camera de conturi Neamț	30	1	10						2			43
Camera de conturi Olt	42	1	6									49
Camera de conturi Prahova	43	2	16		2	1		1	2			67
Camera de conturi Sălaj	30	1	9						2			42
Camera de conturi Satu Mare	26		5									31
Camera de conturi Sibiu	25	2	6		1		3		5			42
Camera de conturi Suceava	46		11				1					58
Camera de conturi Teleorman	34	1	6						6			47
Camera de conturi Timiș	40		15		1	1			5			62
Camera de conturi Tulcea	22	1	9						4		1	37
Camera de conturi Vâlcea	35	1	11		1				8			56
Camera de conturi Vaslui	34	1	7			1			2			45
Camera de conturi Vrancea	29		5			1			2			37
TOTAL CAMERE DE CONTURI	1.306	49	513	4	12	17	24	11	128	0	16	2.080
TOTAL GENERAL	1.374	68	541	11	18	21	24	12	128	3	33	2.233

CONSTATĂRI

privind imperfecțiuni ale cadrului legal

Nr. crt.	Inițiator/Actul normativ de referință	Propuneri de modificare/completare	Motivare/Comentariu
1.	Legea nr. 448/6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap Art. 57 (1) Dreptul la asistență socială sub formă de prestații sociale se acordă la cerere sau din oficiu, după caz, pe baza actelor doveditoare, în condițiile prevăzute de lege. (2) Cererea pentru plata prestațiilor sociale se înregistrează la autoritatea administrației publice locale competente în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința persoana cu handicap. (3) Cererea și actele doveditoare pot fi depuse în condițiile prevăzute la art. 31 alin. (3). (4) Plata prestației sociale se face începând cu luna următoare depunerii cererii și încetează cu luna următoare încetării dreptului la prestația socială respectivă	Art. 57 din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, (5) și (6), după cum urmează: (5) Cererile prevăzute la alin. (1-3) se soluționează în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării la direcția teritorială, prin dispoziție de admitere sau, după caz, de respingere, emisă de directorul executiv al direcției generale de asistență socială și protecția copilului județene, respectiv locale a sectorului municipiului București. (6) Decizia prevăzută la alin. (5) se comunică solicitantului în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii.	Modificarea legislativă se impune pentru a înlătura posibilitatea de a se efectua plăți privind prestațiile sociale fără a avea la bază documentul/angajamentul legal care trebuie să se prezinte sub formă scrisă și să fie semnat de ordonatorul de credite și care trebuie supus, în prealabil, controlului financiar preventiv propriu, potrivit dispozițiilor legale.
2.	Legea nr. 416/18 iulie 2001 privind venitul minim garantat Art. 14 (2 ¹) În vederea verificării informațiilor declarate de titular privind veniturile supuse impozitului pe venit, primarul poate solicita administrației finanțelor publice în a cărei rază teritorială se află situată primăria, eliberarea unui document care să ateste situația veniturilor persoanelor din familia/famiile solicitantă/solicitanți. Administrațiile finanțelor publice sunt obligate să furnizeze informațiile necesare în baza listei cu persoane și datele de identificare ale acestora, transmisă de primar.	Alin. (2 ¹) al articolului 14 din Legea nr. 416/18 iulie 2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare, se modifică , după cum urmează: (2 ¹) În vederea verificării informațiilor declarate de titular privind veniturile supuse impozitului pe venit, primarul solicită administrației finanțelor publice în a cărei rază teritorială se află situată primăria eliberarea unui document care să ateste situația veniturilor persoanelor din familia/famiile solicitantă/solicitanți. Administrațiile finanțelor publice sunt obligate să furnizeze informațiile necesare în baza listei cu persoane și datele de identificare ale acestora, transmisă de primar.	Modificarea legislativă propusă exclude posibilitatea ca solicitantul venitului minim garantat să nu prezinte documente care atestă veniturile realizate de familia acestuia, la solicitarea expresă a primarului, în vederea verificării de către acesta a veniturilor declarate de către beneficiarul de venit minim garantat.
3.	BUG nr. 34/19 aprilie 2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii Art. 4 (1) Contractul de lucrări este acel contract de achiziție publică care are ca obiect: a) b) fie atât proiectarea, cât și execuția de lucrări legate de una dintre activitățile cuprinse în anexa nr. 1 sau atât proiectarea, cât și execuția unei construcții;	Lit. b) a art. 4, alin. (1) din BUG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică , după cum urmează: Art. 4 (1) Contractul de lucrări este acel contract de achiziție publică care are ca obiect: a) b) fie atât proiectarea, cât și execuția de lucrări legate de una dintre activitățile cuprinse în anexa nr. 1;	În practică, prin atribuirea în cadrul aceleiași proceduri de achiziție a contractelor de lucrări pentru proiectare și a contractelor pentru execuția de lucrări, prețul contractului nu se poate determina în mod corect, întrucât caietul de sarcini se întocmește în faza de elaborare a documentației pe baza studiului de fezabilitate în care cantitățile de lucrări sunt estimate și nu corespund, în general, cu cele din proiectul de execuție care, elaborat în urma procedurii de licitație de către același ofertant, influențează valoarea obiectivului de investiții.
4.	BUG nr. 34/19 aprilie 2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii Art. 67 Persoana fizică sau juridică care a participat la întocmirea documentației de atribuire are dreptul, în calitate de operator economic, de a fi ofertant, ofertant asociat sau subcontractant, dar numai în cazul în care implicarea sa în elaborarea documentației de atribuire nu este de natură să distorsioneze concurența.	Art. 67 din BUG nr. 34/2006, cu modificările și completările ulterioare, se modifică , după cum urmează: Art. 67 Persoana fizică sau juridică care a participat la întocmirea documentației de atribuire nu are dreptul , în calitate de operator economic, de a fi ofertant, ofertant asociat sau subcontractant.	În practică, nu este posibil ca o persoană fizică sau juridică care a participat la elaborarea documentației de atribuire a contractului de achiziții publice să nu obțină informații pe care, în calitate de operator economic, de ofertant, ofertant asociat sau subcontractant, să nu le folosească și să distorsioneze astfel, concurența.
5.	Legea nr. 76/16 ianuarie 2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă Art. 17 (1) În vederea stabilirii dreptului de indemnizație de șomaj, șomerii prevăzuți la art. 16 lit. a) sunt persoanele care se pot găsi în una dintre următoarele situații: g) au încetat activitatea ca urmare a pensionării pentru invaliditate și care, ulterior, au redobândit capacitatea de muncă și nu au reușit să se încadreze în muncă.	Alin. 1 al art. 17 din Legea nr. 76/2002 se completează cu o nouă literă, lit. g ¹), după cum urmează: Art. 17 (1) În vederea stabilirii dreptului de indemnizație de șomaj, șomerii prevăzuți la art. 16 lit. a) sunt persoanele care se pot găsi în una dintre următoarele situații: g¹) au încetat activitatea ca urmare a încadrării în categoria de persoane cu handicap grav sau accentuat cu dreptul la asistenți personali și care, ulterior, au redobândit capacitatea de muncă și nu au reușit să se încadreze în muncă;	Completarea textului de lege cu o altă categorie de beneficiari de indemnizații de șomaj cu acele persoane care au avut handicap grav sau accentuat care au dreptul la asistenți personali și care, între timp, și-au dobândit capacitatea de muncă și nu au reușit să se încadreze în muncă. Aceasta deoarece în actul normativ nu se regăsesc prevederi referitoare la aceste categorii de persoane, care ar putea beneficia de drepturi de șomaj deoarece nu au reușit să se încadreze în muncă.
6.	Legea nr. 416/18 iulie 2001 privind venitul minim garantat Art. 20 (1) Dreptul la ajutor social încetează în următoarele situații: a) în cazul în care beneficiarii nu mai îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege; e) în cazul în care beneficiarii nu au îndeplinit obligația prevăzută la art. 16 ¹ .	Alin. 1 (1) al art. 20 din Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare, se completează cu o nouă literă, lit. f), după cum urmează: Art. 20 (1) Dreptul la ajutor social încetează în următoarele situații: f) în cazul decesului persoanei singure care beneficiază de ajutor social.	Întrucât ajutorul social este o formă de protecție socială a persoanelor fără venituri se consideră că după data decesului persoanei singure beneficiare de ajutor social nu mai este necesară emiterea deciziei de încetare a acestuia, iar încetarea acordării acestui drept să aibă loc începând cu ziua următoare constatării decesului beneficiarului. Astfel se justifică introducerea în textul de lege a sintagmei „după caz”.